

Anang ambal ang Dios: Magandang bali- ta Biblia

Caluyanun New Testament

This Bible is copyrighted by Wycliffe Bible Translators (Wycliffe.org) and is printed with permission by the Digital Bible Society (dbs.org) for non-commercial use.

This Bible is available for free download in a variety of digital formats at dbs.org/bibles.

Mateo	4
Marcos.....	39
Lucas	61
Juan.....	98
Binoatan.....	125
Roma	158
1 Corinto	173
2 Corinto	188
Galacia.....	198
Efeso	204
Filipos	209
Colosas.....	213
1 Tesalonica	217
2 Tesalonica	220
1 Timoteo	222
2 Timoteo	226
Tito.....	229
Filemon	231
Hebreo	232
Santiago	243
1 Pedro	247
2 Pedro	252
1 Juan.....	255
2 Juan.....	259
3 Juan.....	260
Judas	261
Apokalipsis.....	263

Mateo

Anang ginalinan ni Jesu-Cristo (Lu. 3:23-38)

1 Maman dia anang ginalinan ni Jesu-Cristo. Si Jesu-Cristo nga dia anang kaapo-apoan ni David kag si David isara sa anang mga kaapo-apoan ni Abraham.

² Si Abraham anang tatay ni Isaac, si Isaac anang tatay ni Jacob, kag si Jacob anang tatay ni Juda kag anang mga kabogto. ³ Si Juda nakapangasawa kay Tamar kag darwa andang bata, si Fares kag si Zara. Si Fares tatay ni Esrom, kag si Esrom tatay ni Aram. ⁴ Si Aram tatay ni Aminadab, si Aminadab tatay ni Naason, kag si Naason tatay ni Salmon. ⁵ Si Salmon nakapangasawa kay Rahab kag si Boaz andang naging bata. Si Boaz tatay ni Obed. Si Ruth anang nanay ni Obed, kag si Obed tatay ni Jesse, ⁶ kag si Jesse maman anang tatay ni Aring David.

Kag si David nga dia tatay ni Solomon. Kag anang nanay ni Solomon ara iba kondi ang babai nga dati asawa ni Orias. ⁷ Si Solomon tatay ni Roboam, si Roboam tatay ni Abias, kag si Abias tatay ni Asa. ⁸ Si Asa tatay ni Josafat, si Josafat tatay ni Joram, kag si Joram tatay ni Ozias. ⁹ Si Ozias tatay ni Jotam, si Jotam tatay ni Acaz, kag si Acaz tatay ni Esequias. ¹⁰ Si Esequias tatay ni Manases, si Manases tatay ni Amos, si Amos tatay ni Josias, ¹¹ kag si Josias tatay ni Jeconias kag anang mga kabogto. Maman dato ang tyimpo nga ang mga taga-Israel ginbiag ang mga taga-Babilonia kag gindara sanda doto sa Babilonia.

¹² Ang sanda doto ron sa Babilonia naging bata ni Jeconias si Salatiel nga tatay ni Zorobabel, ¹³ si Zorobabel tatay ni Abiud, si Abiud tatay ni Eliaquim, kag si Eliaquim tatay ni Azor. ¹⁴ Si Azor tatay ni Sadoc, si Sadoc tatay ni Aquim, kag si Aquim tatay ni Eliud. ¹⁵ Si Eliud tatay ni Eleazar, si Eleazar tatay ni Matan, si Matan tatay ni Jacob, ¹⁶ kag si Jacob tatay ni Jose nga asawa ni Maria. Kag si Maria nga dia maman anang naging nanay ni Jesus nga ginatawag nga Cristo. ¹⁷ Gani alin kay Abraham asta kay David 14 ka magbarata ang nagdarason-dason. Kag alin kay David asta sa oras nga gindara sanda sa Babilonia, 14 ra ka magbarata ang nagdarason-dason. Kag alin ruman doto asta ibata si Cristo 14 ra ka magbarata ang nagdarason-dason.

Anang Pagkabata ni Cristo (Lu. 2:1-7)

¹⁸ Toladia anang pagkabata ni Jesu-Cristo. Si Maria nga anang nanay ginpangako ron kay Jose nga maging anang asawa. Piro bago sanda nagdapun nasapoan ni Maria nga tana nagabudus run paagi sa anang gaum ang Ispirito Santo. ¹⁹ Karon, si Jose nga anang maging asawa tao nga matarung. Kag tungud nga si Maria nagabudus run bisan ara sanda pa nagdapun indi tana run magpakasal kanana, piro indi na ra gusto nga maayaan si Maria. Gani naisip na nga bu-lagan na tana sa sikrito. ²⁰ Mintras ginabinag-binag ni Jose anang imoon, may sangka angil nga alin sa Ginoo ang nagpakita kanana sa damgo kag nagkoon dayon kanana, makon na, "Jose, ikaw nga isara sa anang mga kaapo-apoan ni David, indi kaw magkaadluk nga pangasawaun si Maria tungud nga nagpanamkun tana paagi sa Ispirito Santo. ²¹ Lalaki anang maging bata, kag aranan mo nga Jesus, tungud nga lowasun na anang mga tao sa andang mga sala." ²² Dia tanan natabo agud matoman anang ginkoon ang Ginoo paagi sa propita nga nagakoon, ²³ "Magabudus ang sangka daraga kag magabata lalaki, kag tawagun tana nga Emmanuel" (nga anang gostong ambalun, "Ang Dios kaiban ta"). ²⁴ Gani pagkabogtaw ni Jose gintoman na ang ginambal kanana anang angil ang Ginoo, kag ginbaton na si Maria bilang anang asawa. ²⁵ Piro ara gid magtandug si Jose kay Maria mintras ara pa nabata anang ginabudus nga dato. Kag pagkabata, ginaranan na nga Jesus.

Ginsimba si Jesus ang mga Lalaki nga alin sa Mororan

2 Si Jesus ginbata sa Betlehem sa probinsya ang Judea sa tyimpo ni Aring Herodes. Pagkabata kay Jesus may mga tao nga nagapanilag sa mga bitoon nga nagabot sa Jerusalem. Alin sanda sa sangka logar sa mororan kampi ang Jerusalem. ² Nagpamangkot sanda sa mga tao, makon, "Diin dun ang nabata nga ari ang mga Judio? Nakita namun anang bitoon pagmora, gani nagayan kami digi agud magsimba kanana."

³ Pagkabati ni Aring Herodes sa barita nga dia, indi tana run mapabutang, pati ang tanan nga mga tao sa Jerusalem. ⁴ Gani ginpatawag na ang tanan nga mga manogdomara nga mga pari kag mga manogtodlo ang Kasogoan kag nagpamangkot kananda kon diin mababata ang Cristo. ⁵ Makon nanda, "Doto sa Banwa

ang Betlehem nga sakup ang Judea, tungud nga mamanan dia ang nasolat ang ona paagi sa propita nga nagakoon,

⁶ Kamo nga mga taga-Betlehem nga nagaoli sa probinsya ang Juda,

Indong banwa indi ra gid magpaori sa mga banwa nga nagapangona sa Juda;

Tungud nga dian kanindo magaalín ang manogdomara

nga magaasikaso sa akun mga tinao nga mga Israelita.”

⁷ Pagkabati dato ni Herodes ginpatawag na dayon sa sikrito ang mga tao nga dato nga nagabot alin sa mororan kag ginpamangkot na sanda kon kano gid naggoa ang bitoon nga andang ginakoon nga andang nakita. ⁸ Pagkatapos ginpaayan na sanda sa Betlehem, makon na, “Sigi, panaw kamo kag pangitaun nindo gid ang bata. Kag kon makita nindo tana gani, paulamun nindo ako ra, agud makaayan ako ra doto kag magsimba kanana.” ⁹ Pagkaambal ang ari nagpanaw sanda. Kag mintras nagapanaw sanda nakita nanda ruman ang bitoon nga dato nga andang nakita. Gani nalipay sanda nga mayad. Nagpangona kananda ang bitoon asta sa anang logar ang bata, kag pagabot doto nagtadung. ¹¹ Pagsulud nanda sa kamalig nakita nanda ang bata kag anang nanay nga si Maria. Kag naglood sanda kag nagsimba sa bata. Ginbokasan nanda dayon andang mga dara, kag nagrigalo sanda sa bata ang bolawan, insinso, kag ang paamot nga mira.

¹² Pagoli nanda sa andang logar iba run nga dalan andang ginagian ay ginpaandaman sanda ang Dios paagi sa damgo nga indi sanda run magbalik kay Herodes.

Ang Pagpalagyaw sa Egipto

¹³ Pagkatapos nga nakaalin sanda, anang angil ang Ginoo nagpakita kay Jose sa damgo kag nagkoon, “Pagbangon, daraa ang bata kag anang nanay kag magpalagyaw kamo sa Egipto. Kag doto kamo lang anay magtinir mintras ara ako pa nagkoon kanindo nga magalin, tungud nga papangitaun run ni Herodes ang bata nga dan agud patayun.”

¹⁴ Gani ang gabi mismo nga dato nagbangon si Jose kag gindara na ang bata kag anang nanay doto sa Egipto. ¹⁵ Doto sanda nagtinir asta napatay si Herodes.

Dia natabo agud matoman anang ginkoon ang Ginoo paagi sa propita nga nagakoon, “Gintawag ko akun bata alin sa Egipto.”

Ang Pagpamatay ang Bata

¹⁶ Pagkaulam ni Herodes nga ginloko tana gali ang mga tao nga dato nga alin sa mororan, nasilag tana nga mayad. Nagmandar tana nga pamatayun ang tanan nga mga bata nga lalaki sa Betlehem kag sa anang palibot nga mga logar, alin sa darwa ka toig paubus. Ginpaimo na dato agud mapatay si Jesus.

Tungud nga sono sa anang naulaman sa mga tao nga nagabot doto alin sa mororan, aros darwa run ka toig ang nakalubas alin andang pagkakita ang bitoon.

¹⁷ Sa natabo nga dato natoman anang gintagna ni propita Jeremias nga nagakoon,

¹⁸ “May nabatian nga pagpanangis kag pagwawaw sa banwa ang Rama.

Ay nagapanangis si Raquel para sa anang mga bata.

Nagapanangis tana kag indi run gid mapaugpay anang buut

Tungud nga anang mga bata patay run.”

Ang Pagbalik alin sa Egipto

¹⁹ Karon, pagkapatay ni Herodes, anang angil ang Ginoo nagpakita ruman kay Jose sa damgo doto sa Egipto, ²⁰ makon na, “Pagbangon kag dara dayon ang bata kag anang nanay kag magbalik kamo sa Israel tungud nga napatay run ang nagingabot nga patayun ang bata.” ²¹ Gani nagbangon si Jose kag gindara na ang bata kag anang nanay pabalik sa Israel.

²² Piro pagkabati ni Jose nga si Arquelao mamanan run ang nagsali sa anang tatay bilang ari sa Judea, ginadlukan tana nga magoli doto. Kag may paandam kanana ang Dios sa damgo, gani nagdiritso sanda run lang sa probinsya ang Galilea. ²³ Kag doto sanda nagoli sa banwa ang Nazaret. Gani natoman anang ginkoon ang mga propita ang ona nga tatawagun tana nga Nazareno.

Anang Pagwali ni Juan nga Manogbunyag

(Mc. 1:1-8; Lu. 3:1-18; Jn. 1:19-28)

3 Karon, nagabot ang tyimpo nga si Juan nga manogbunyag nagayan sa naligwin nga logar doto sa Judea kag doto tana nagompisa wali sa mga tao, makon na, ² “Maginulsul kamo kag bayaan nindo ron indong mga sala, ay madali run lang magari ang Dios digi sa kalibotan.” ³ Si Juan gid anang ginakoon ni propita Isaias ang magkoon tana nga,

“May nagasinggit sa naligwin nga logar, makon na, ‘Ipriparar nindo anang aragian ang Ginoo, Tadtunga nindo ang dalan ay madali tana run lang magabot.’”

⁴ Si Juan nga dia, anang lambong bolbol ang kamilyo nga ginabul kag anang akus panit. Anang pagkaun apan kag dugus. ⁵ Doro gid nga mga tao alin sa Jerusalem kag sa mga banwa ang Judea kag sa mga banwa nga marapit sa Soba ang Jordan ang nagarayan doto kanana. ⁶ Ginako nanda andang mga sala kag ginbunyagan na sanda sa Soba ang Jordan.

⁷ Nakita ni Juan nga doro nga mga Pariseo kag mga Saduseo ang nagaarayan doto nga maparabunyag. Makon na kananda, “Kamo nga lai ang mga magkal, basi nagayan kamo digi? Sino ang nagkoon kanindo nga makakapalagyaw kamo sa anang silot ang Dios nga madali run lang magabot?” ⁸ Kon matood nga kamo naginulsul run sa indong mga sala pamatodi nindo sa indong mga inimoan. ⁹ Indi kamo magsarig nga indi kamo pagasilotan tungud nga kamo anang

mga kaapo-apoan ni Abraham. Ay miski ang mga bato nga dia poidi nga imoon ang Dios nga anang mga bata ni Abraham kon gusto na. ¹⁰ Tandaan nindo dia: ang wasay ginaanda run sa anang pono gid ang mga kaoy. Ang kada kaoy nga ara nagapamonga ang mayad nga bonga pokanun kag ipilak sa kalayo.

¹¹ "Kamo ginabunyagan ko sa tobig bilang pagpakilala nga kamo nagainulsul run sa indong mga sala, piro ang masonod kanakun mas gamanan pa kanakun kag bisan maging anang sorogoon indi ako pa gani poidi. Tana magabunyang kanindo sa Ispirito Santo kag kon indi, sa kalayo. ¹² Tungud nga bubulagun na ang mga matarung kag ang mga malain nga mga tao, pario tana sa tao nga nagapaangin anang inani agud bulagun ang timgas sa opa. Ang timgas ibutang na sa bodiga, piro ang opa tana sonogon na sa kalayo nga indi mapatay."

Ang Pagbunyang kay Jesus

(Mc. 1:9-11; Lu. 3:21-22)

¹³ Karon, nagalin si Jesus sa Galilea kag nagayan tana ra doto kay Juan sa Soba ang Jordan agud magpabunyang. ¹⁴ Indi andan magbunyang si Juan ay makon na, "Basi mapabunyang kaw kanakun? Ako tana gani ang kinanglan nga magpabunyang kanimo." ¹⁵ Piro makon ni Jesus kanana, "Sigi lang, tungud nga maman dia ang dapat ta nga imoon agud matoman anang gusto ang Dios." Gani nagpasogot si Juan kag ginbunyagan na si Jesus. ¹⁶ Pagkatapos nga nabunyagan si Jesus, nagtakas tana alin sa tobig. Kag nagabri dayon ang langit kag nakita ni Jesus anang Ispirito ang Dios nga nagtugpa kanana nga midyo sa salampati. ¹⁷ Kag may nabatian tana dayon nga limyo sa salampati. ¹⁷ Kag may nabatian tana dayon nga limyo alin sa langit nga nagakoon, "Maman dia akun pinalangga nga Bata. Nalili-pay ako nga mayad kanana."

Ang Pagsolay kay Jesus

(Mc. 1:12-13; Lu. 4:1-13)

4 Pagkatapos dato, gindara dayon ang Ispirito Santo si Jesus sa naligwin nga logar agud solayun ni Satanas. ² Sa sulud ang 40 ka adlaw kag 40 ka gabi nagpoasa si Jesus, kag gingutum tana. ³ Nagparapit kanana si Satanas kag nagkoon, makon na, "Abi kon ikaw manda anang Bata ang Dios, imoa abi nga tinapay ang mga bato nga dan." ⁴ Piro makon ni Jesus kanana, "Ang Kasolatan nagakoon nga ang tao bukun lang sa pagkaun maboboi, kondi kinanglan na ra ang tanan nga anang ambal ang Dios."

⁵ Pagkatapos dato, gindara tana dayon ni Satanas sa Balaan nga Siodad, doto sa borobongan gid ang timplo. ⁶ Kag makon na dayon kay Jesus, "Kon ikaw manda anang Bata ang Dios, abi paglokso paidalum. Ay kabay may nakasolat sa Kasolatan nga, 'Sosogoon ang Dios anang mga angil agud bantayan kaw. Samboton kaw nanda agud bisan imong siki indi matigbak sa bato.'"

⁷ Piro makon ni Jesus kanana, "May nakasolat ra sa Kasolatan nga nagakoon, 'Indi mo pagtirawan ang Ginoo nga imong Dios.'"

⁸ Pagkatapos dato gindara na pa gid si Jesus sa mataas gid nga bokid, kag ginpakita na kanana ang tanan nga mga ginarian sa kalibotan kag kon paiwan kasadya. ⁹ Makon dayon ni Satanas kanana, "Ang tanan nga dan itaw ko kanimo kon maglood kaw kag magsimba kanakun." ¹⁰ Makon dayon ni Jesus kanana, "Satanas, pagalin digi kanakun! Ay may nakasolat sa Kasolatan nga nagakoon, 'Simbaun mo ang Ginoo nga imong Dios kag tana lang gid imong sirbian.'"

¹¹ Nagalin dayon si Satanas; kag anang mga angil ang Dios nagabot kag nagasikaso kay Jesus.

Sa Galilea Ginompisaan ni Jesus anang Obra

(Mc. 1:14-15; Lu. 4:14-15)

¹² Pagkabati ni Jesus nga napriso si Juan nga manogbunyang, nagbalik tana sa probinsya ang Galilea. ¹³ Piro ara tana run nagtinir sa Nazaret kondi nagdiritso tana sa banwa ang Capernaum. Dia nga banwa sa obayun ang Dagat ang Galilea kag sakup anang tiritorio ang Zabulon kag Naptali. ¹⁴ Maman dia ang natabo agud matoman anang gintagna ni propita Isaias, ay makon na,

¹⁵ "Ang mga taga-Zabulon kag taga-Naptali nagaoli marapit sa baybay kag sa loyo ang Soba ang Jordan.

Dia nga mga tiritorio sakup ang Galilea nga ginaolian ang mga bukun Judio.

¹⁶ Piro bisan ang mga tao sa mga logar nga dia naduduluman, makakakita sanda ang solo nga masanang gid.

Ang mga naduduluman nga ginaadlukan nga mapatay masanangan run."

¹⁷ Doto sa logar nga dato nagompisa run wali si Jesus; makon na sa mga tao, "Maginulsul kamo kag bayaan nindo ron indong mga sala, ay maman run dia ang oras nga ang Dios magaari run digi sa kalibotan."

Gintawag ni Jesus ang Apat ka Mangingisda

(Mc. 1:16-20; Lu. 5:1-11)

¹⁸ May adlaw nga si Jesus nagapanaw doto sa baybay ang Dagat ang Galilea nakita na ang magkabogto nga mangingisda nga si Simon nga ginatawag ra nga Pedro kag anang libayun nga si Andres. Nagaladlad sanda andang lambat ay sanda mga manogpangisda.

¹⁹ Makon ni Jesus kananda, "Dali, pagsonod kamo kanakun ay bukun dun isda indong pangitaun kondi todloan ko kamo nga magpangita ang mga tao nga maging akun mga somolonod." ²⁰ Kag ginbayaan nanda nga lagi andang mga lambat kag nagsonod kanana.

²¹ Pagkatapos, nagpadayon tana sa anang pagpanaw kag sa onaan nakita na ra ang magkabogto nga si Santiago kag si Juan nga mga bata ni Zebedeo. Sanda nga darwa pati andang tatay nga si Zebedeo doto sa sakayan nga nagapona andang mga lambat. Gintawag ni Jesus ang magkabogto ²² kag ginbayaan nanda ra nga lagi andang sakayan kag andang tatay kag nagtabid kay Jesus.

Nagtodlo kag Nagpangayad si Jesus

(Lu. 6:17-19)

²³ Kag naglibot si Jesus sa bilog nga Galilea nga nagatodlo sa anang mga simbaan ang mga Judio. Ginwali na kananda ang Mayad nga Barita parti sa anang pagari ang Dios. Kag ginpangayad na ang mga tao sa tanan nga klasi nga masakit kag balatian. ²⁴ Naging bantog tana sa bilog nga Syria, gani ginpandara ang mga tao kanana ang tanan nga mga masakitun; bisan ang mga nagaantos nga mayad tungud sa andang mga masakit, ang mga ginasuludan ang mga malain nga ispirito, ang mga koyapun kag ang mga paralitiko. Kag sanda tanan ginpangayad ni Jesus. ²⁵ Doro gid ang mga tao nga nagtarabid kay Jesus, mga taga-Galilea, taga-Decapolis, taga-Jerusalem, taga-Judea, kag ang iba alin sa tabok ang Soba ang Jordan.

Anang Ginwali ni Jesus sa Bokid

5 Pagkakita ni Jesus sa doro nga mga tao nagtokad tana sa bokid kag nagpongko doto. Anang mga somolonod nagparapit kanana ² kag gintodloan na sanda dayon, makon na,

³ "Masoiri ang mga tao nga nakaulam nga kolang sanda sa Dios,

ay kabilang sanda sa anang ginarian ang Dios.

⁴ Masoiri ang mga nagakasubu,

ay lilipayun sanda ang Dios.

⁵ Masoiri ang mga malolo,

ay magiging anda ang bilog nga kalibotan.

⁶ Masoiri ang mga tao nga gusto gid magimo anang kabubutun ang Dios,

ay boligan sanda ang Dios agud maimo nanda andang ginaandum nga dato.

⁷ Masoiri ang mga maloloyon,

ay kaloyan sanda ra ang Dios.

⁸ Masoiri ang mga tao nga limpyo andang tagi-posoon,

ay makikita nanda ang Dios.

⁹ Masoiri ang mga tao nga nagaimo paagi nga magkarasogot ang mga ara nagairintindian, ay ibibilang sanda nga anang mga bata ang Dios.

¹⁰ Masoiri ang mga tao nga ginaingabot tungud sa andang pagsonod sa anang kabubutun ang Dios, ay kabilang sanda sa anang ginarian ang Dios.

¹¹ "Masoiri kamo kon tungud sa indong pagsonod kanakun kamo ginapasipalaan, ginaingabot, kag ginaambalan ang tanan nga klasi nga mga malain nga mga ambal nga poros botig. ¹² Maman da dia andang ginimo ang ona sa mga propita. Gani magkalipay kamo nga mayad tungud nga mabaul nga balus indong mababaton doto sa langit."

Asin kag Solo

(Mc. 9:50; Lu. 14:34-35)

¹³ "Kamo nga akun mga somolonod maman ang pinakaasin digi sa kalibotan. Piro kon magrimo anang

lasa ang asin, ara run may maimo para mapabalik anang dati nga lasa. Gani indi run mapolosan kondi ginapilak run lang kag ginalapak-lapakan ang mga tao.

¹⁴ "Indong kaalimbawa pario ra sa solo nga nagasanag sa mga tao digi sa kalibotan. Ang banwa nga ginpatindug sa ibabaw ang bokid indi matago. ¹⁵ Ara ra may nagasindi ang solo kag takluban ang surukuban, kondi ginatongtong gid sa torongtongan agud masanagan ang tanan sa sulud ang balay.

¹⁶ Gani toladan ra indong imoon. Pasanagun nindo indong solo sa mga tao, agud makita nanda indong mga inimoan nga mayad kag dayawon nanda indong Tatay sa langit."

Ang Panodlo Parti sa Kasogoon

¹⁷ "Indi kamo gid maguna-una nga ako nagayan digi agud doraun ang Kasogoon kag anang mga panodlo ang mga propita. Nagayan ako digi agud matoman dato. ¹⁸ Sa matood tana, mintras dian ang langit kag ang logta ara gid parti sa Kasogoon nga madodora. Miski ang mga parti nga midyo bukun importanti indi gid madoraan andang kinaologan mintras ara pa natotoman ang tanan nga dapat matoman. ¹⁹ Gani ang bisan sino nga magsoway bisan ang pinakamaistan nga parti ang Kasogoon, kag magtodlo ra sa iba nga magsoway, tana ang pinakakubus sa anang ginarian ang Dios. Piro ang bisan sino nga magtoman ang Kasogoon, kag magtodlo ra sa iba nga magtoman, kiki-lalaun tana sa anang ginarian ang Dios. ²⁰ Gani ginasogidan ko kamo nga kinanglan indong pagsonod sa anang kabubutun ang Dios maglabaw pa sa anang pagsonod ang mga manogtodlo ang Kasogoon kag ang mga Pariseo, ay kon indi, indi kamo mapabilang sa mga tao nga ginaarian ang Dios."

Panodlo Parti sa Kasilag

²¹ Makon pa ni Jesus, "Nabatian nindo nga atun mga kaolang-olangan ang ona ginkonan nga indi sanda dapat magpatay andang isigkatao, ay ang bisan sino nga magpatay sisintinsyaan ang silot sa ukuman. ²² Piro dadi sogidan ko kamo nga ang bisan sino nga nasilag sa anang kapario sisintinsyaan ang silot sa ukuman. Kag ang bisan sino nga magboyayaw anang kapario nga nagakoon nga tana kabos-kabos, dadaraun tana sa mataas gid nga ukuman agud sintinsyaan. Kag ang bisan sino nga magkoon sa anang kapario nga tana omang-omang gid, sintinsyaan tana sa nagadaba-daba nga kalayo sa impyirno. ²³ Gani miski doto ka run sa altar nga nagadara imong alad sa Dios kag may madumduman kaw nga may malain nga buut imong kapario kanimi, ²⁴ isala mo anay imong inogalad marapit sa altar kag ayanan mo nga lagi ang tao nga dato kag magpakigosay kanana. Pagkatapos bago kaw garing magbalik sa altar kag magalad imong inogalad sa Dios.

²⁵ "Kon may magakosar kanimi, magpakigariglo kaw nga lagi kanana mintras ara kamo pa kaabot sa korti.

Ay kon kamo doto ron sa wis basi kon iintriga kaw ang wis sa polis kag prisoon kaw dayon. ²⁶ Kag sigorado gid nga indi kaw makagoa mintras ara mo pa nabayadan ang tanan imong molta.”

Ang Panodlo Kontra sa Pagolid sa Bukun Imong Asawa

²⁷ “Nabatian nindo nga ang ona ginkonan ang mga tao nga indi sanda magpanginbabai. ²⁸ Piro dadi sogidan ko kamo nga ang lalaki nga nagasulung sa babai nga may malain nga andum, pario ron da sa nagapanginbabai tana. ²⁹ Gani kon imong too nga mata maman ang kabangdanan nga ikaw nagakasala, luka-da kag ipilak. Ay mas mayad pa nga madora ang sangka parti imong lawas kaysa komplito imong lawas piro ipilak kaw sa impyirno. ³⁰ Kag kon imong too nga alima maman ang kabangdanan nga ikaw nagakasala otoda kag ipilak. Ay mas mayad pa nga madora ang sangka parti imong lawas kaysa komplito imong lawas piro ipilak kaw sa impyirno.”

Ang Panodlo Parti sa Pagbulagan

(Mt. 19:9; Mc. 10:11-12; Lu. 16:18)

³¹ “Gintodlo ra ang ona nga kon ang lalaki gosto nga magpakigbulag sa anang asawa, dapat tawan na kasolatan bilang pamatood nga sanda nagbulag run. ³² Piro dadi sogidan ko kamo nga kon bulagan ang lalaki anang asawa nga ara ra nagpanginlalaki, tana mismo ang nagatolod sa anang asawa nga magkasala ay mapaasawa tana ruman kag magaolid sa bukun anang matood nga asawa. Kag ang bisan sino nga magpangasawa sa babai nga dato nga ginbulagan anang asawa nagakasala ra sa pagpakigolid kanana.”

Ang Panodlo Parti sa Pagsompa

³³ Makon pa ni Jesus, “Nabatian nindo ra nga atun mga kaolang-olangan ang ona ginkonan nga kon ang tao may ginpangako kag ginsompaan na pa sa anang aran ang Ginoo, kinanglan tomanun na gid. ³⁴ Piro dadi sogidan ko kamo nga kon kamo magpangako, indi kamo gid magsompa. Indi kamo ron magkoon nga ‘Dan pa ang langit’ ay dian anang trono ang Dios, ³⁵ okon ‘Dan pa ang logta’ ay dan anang ginatongtongan anang siki. Indi kamo ra maggamit ang Jerusalem sa indong pagsompa tungud nga maman dan anang siodad ang bantog nga ari. ³⁶ Indi kamo ra magkoon nga, ‘Bisan mapatay ako pa,’ ay bisan sangka book lang gani indi mo mapapoti okon mapaitum. ³⁷ Ang dapat tana, magkoon kaw nga ‘Uu’ kon uu kag ‘Indi’ kon indi; ay kon dogangan nindo pa mga sompa-sompa, alin run dan kay Satanas.”

Indi kamo Magbatok sa Indong Kapario

(Lu. 6:29-30)

³⁸ “Nabatian nindo ra ang panodlo ang ona nga, ‘Ang nakalotak anang mata anang kapario, lotakun ra anang mata; kag ang nakabingaw anang ipun anang

kapario, bingawon ra anang ipun.’ ³⁹ Piro dadi sogidan ko kamo nga indi nindo pagbalusi malain ang nagaimo malain kanindo. Kon tampalingun kaw sa too, agoantaun mo lang bisan tampalingun kaw pa sa wala. ⁴⁰ Kag kon may magdimanda kanimo agud bulun imong pinakakamisita, itaw ron lang kanana pati imong lambong kon bulun na ra. ⁴¹ Kon may soldado nga magrugus kanimo nga papasanun kaw anang karga mga sangka kilometro, imoa nga darwa. ⁴² Tawi ang nagapangayo kanimo, kag paura ang magauram.”

Igogmaa Nindo Indong Kaaway

(Lu. 6:27-28, 32-36)

⁴³ “Nabatian nindo ra ang panodlo ang ona nga nagakoon, ‘Igogmaa nindo indong amigo, kag dumuti nindo indong kaaway.’ ⁴⁴ Piro dadi ginakonan ko kamo, igogmaa nindo indong kaaway. Bisin pa ang mga nagangabot kanindo ipangamoyo nindo. ⁴⁵ Kag kon imoon nindo dia, maging matood kamo nga mga bata indong Tatay nga sa langit (tungud nga pario kamo kanana nga mayad indong pagtratar sa tanan). Ay bukun lang sa mga mayad nga mga tao anang ginapasirakan anang adlaw kondi pati sa mga malain. Kag bukun lang sa mga matarung anang ginatawan ang oran kondi pati sa mga bukun matarung. ⁴⁶ Indi kamo magisip nga may balus kamo nga paaboton alin sa Dios kon mayad kamo ra lang sa mga tao nga mayad kanindo. Ay miski ang mga manogsokot ang bois nga ginabilang nindo nga malain nga mga tao toladan ra andang ginaimo. ⁴⁷ Kag kon indong mga kabogto lang indong ginabogno, ano gid indong ginaimo nga mas mayad kaysa iba? Bisin ang mga tao nga ara nagakilala sa Dios toladan ra andang ginaimo. ⁴⁸ Gani mag-ing mayad kamo, pario sa indong Tatay nga sa langit nga ara gid kasawayan sa anang pagogali.”

Ang Pagtaw sa Iba

6 “Magandam kamo ay basi kon indong ginaimo sa pagpakadionsnon pakita-kita lang sa mga tao. Ay kon pakita-kita lang gani, ara kamo gid babatonon nga balus alin sa indong Tatay nga sa langit.

² “Gani kon kamo nagalimos indi nindo ipanogid-sogid pario anang ginaimo ang iba nga nagapakita-kita lang sa mga simbaan kag sa mga dalan. Toladan andang ginaimo agud dayawon sanda ang mga tao. Piro ang matood tana, bukun sanda sinsiro sa andang ginaimo. Kag tungud nga gindayaw sanda run ang mga tao, nabaton nanda run andang balus. Gani ara sanda run paaboton alin sa Dios. ³ Kamo tana, kon kamo nagabolig sa mga malisud, indi nindo ron pagipaulam bisin pa sa indong pinakamasuud nga amigo. ⁴ Kag kon sa sikrito indong pagtaw indong bolig, nakikita dan indong Tatay nga sa langit, kag tana man ang mabalus kanindo.”

Panodlo Parti sa Pangamoyo

(Lu. 11:2-4)

⁵“Kag kon kamo magpangamoyo, indi kamo magwad sa anang ginaimo ang mga tao nga poros lang pakita-kita andang ginaimo. Gosto nanda magpangamoyo nga nagatindug sa mga simbaan kag sa mga kanto ang mga karsada agud makita ang mga tao nga sanda diosnon. Sa matood tana, nabaton nanda run anang pagdayaw ang mga tao kananda. Gani ara sanda run paaboton alin sa Dios. ⁶Piro kamo tana, kon kamo magpangamoyo, magsulud kamo sa indong koarto kag magpanirado. Kag doto kamo magpangamoyo sa indong Tatay nga sa langit nga indi makita. Kag indong Tatay nga nakakakita indong ginaimo sa sikrito maman ang magabalus kanindo.

⁷“Kon kamo nagapangamoyo, indi kamo maggamit doro nga mga arambalun nga ara polos. Dan toladan anang ginaimo ang mga tao nga ara nagakilala sa Dios. Ay andang pagsarig sasabatun sanda ang Dios kon malawig andang mga pagpangamoyo. ⁸Indi nindo pagwadun andang ginaimo. Ay atung Tatay kaulam run nga lagi kon ano atun mga kinanglan bisan ara kita pa kapangamoyo. ⁹Gani magpangamoyo kamo toladia;

‘Amun Tatay nga sa langit,

Kabay pa nga taodon kaw ang mga tao,

¹⁰ Kabay pa nga magari kaw ron digi kanamun,

Kag kon paiwan nga imong kabubutun ginatoman doto sa langit,

Kabay pa nga tomanun ra digi sa kalibotan.

¹¹ Tawi kami amun kinanglan nga pagkaun sa adlaw nga dia,

¹² Patawada kami sa amun mga sala,

Ay ginpatawad namun ra ang nagkasala kanamun.

¹³ Indi mo kami pagipadaug sa mga pagsolay,

Kondi lowasa kami kay Satanas.

[Tungud nga ikaw ang Ari, ang Makagagaum, kag ang Darayawon asta sa ara kataposan. Amin.]’

¹⁴ Kon ginapatawad nindo ang mga tao nga nagkasala kanindo, patawadun kamo ra indong Tatay nga sa langit. ¹⁵ Piro kon indi kamo magpatawad kananda, indong Tatay indi ra magpatawad kanindo.”

Panodlo Parti sa Pagpoasa

¹⁶“Kag kon kamo magpoasa, indi kamo magwad sa mga tao nga nagapakita-kita lang nga sanda nagapoasa agud dayawon sanda. Nagalagaw sanda lang nga ara nagapangramos kag ara nagapanodlay agud maulaman ang iba nga sanda nagapoasa. Sa matood tana, nabaton nanda run anang pagdayaw ang mga tao kananda, gani ara sanda run paaboton alin sa Dios. ¹⁷ Piro kon kamo tana ang magpoasa, magpangramos kamo kag sodlayun nindo indong book, ¹⁸ agud ara may makaulam nga kamo nagapoasa loas sa indong Tatay nga indi makita. Kag tana nga nakakakita indong mga ginaimo sa sikrito maman ang magabalus kanindo.”

Ang Manggad sa Langit

(Lu. 12:33-34)

¹⁹“Indi kamo magtipon ang manggad para sa indong kaogalingun digi sa kalibotan, tungud nga digi kutkutun ang mga sapat-sapat, kag kon indi, tuktukun ra lang. Okon maimo ra nga suludun ang takawan indong balay kag takawon. ²⁰ Indong imoon tana, magtipon kamo indong manggad doto sa langit, ay doto ara may nagapangutkut, ara tuktuk, kag indi makasulud ang takawan. ²¹ Ay kon diin indong manggad doto ra pirmi indong tagiposoon.”

Ang Mata Pinakasolo ang Lawas

(Lu. 11:34-36)

²²“Atun mata anang pinakasolo atun lawas. Gani kon masanag imong panulung nasasanagan run da imong bilog nga lawas. ²³ Piro kon imong panulung madulum naduduluman ra imong bilog nga lawas. Gani kon ang ginakoon nga solo nga dian kanimo ara nagataw kasanag, tay masyado kadulum imong kaimtangan.”

Sino atun Dapat Sirbian, Ang Dios okon ang Manggad?

(Lu. 16:13; 12:22-31)

²⁴“Ara tao nga makasirbi ang dungan sa darwa ka agalun, ay ang matatabo marimoan tana sa isara kag magapalangga sa isara; magakampi tana sa isara kag magapakalain sa isara. Kamo indi ra makasirbi ang dungan sa Dios kag sa manggad.

²⁵“Maman dan nga nagakoon ako kanindo nga indi kamo magsari palibug kon sa diin kamo mabuul indong kaunun agud maboi kamo. Indi kamo ra magsari palibug kon sa diin kamo mabuul indong ilambong. Ay kon kamo ginatawan na kaboi kag lawas indi maimo nga indi na kamo pagtawan pagkaun kag indong ingogilambong. ²⁶ Sulunga nindo ang mga pispis nga nagarulupad. Ara sanda nagatanum, ara sanda nagaani, kag ara sanda nagatipon bisan ano sa bodiga. Piro sono sa bugna indong Tatay sa langit ginatawan na sanda andang pagkaun. Kag kabay mas palangga kamo kaysa mga pispis. ²⁷ Kag bisan magpalibug kamo para mapalabug indong kaboi, indi nindo ra gid mapapalabug bisan maistan lang.

²⁸“Kag basi nagapalibug kamo gid kon sa diin kamo mabuul indong ilambong? Sulunga nindo lang bala ang mga bolak nga nagatobo bisan diin. Ara sanda nagapangabudlay; kag ara sanda ra nagapamudbud.

²⁹ Piro sa matood tana, bisan ang bantog kag manggaranun nga ari nga si Solomon, anang mga lambong indi gid makapario sa anang kasadya ang bisan isara sa mga bolak. ³⁰ Gani kon ginapasadya ang Dios ang mga ilamonon nga boi dadi, piro maboay-boay malalayung ra lang kag totdan, ta kondi mas labi run gid kamo nga anang palambongan. Ang kaistan indong pagsarig sa Dios. ³¹ Indi kamo magsari-palibug kon sa diin kamo mabuul indong kaunun kag inumun, kag indong ilambong. ³² (Maman dia anang ginapalibugan pirmi ang mga tao nga ara nagakilala sa Dios.)

Kaulam indong Tatay nga sa langit nga kinanglan nindo ang mga butang nga dia. ³³ Indong imoon tana, onaun nindo anay anang ginarian kag kon ano ang mga mayad nga imoon sono sa anang kabubutun, kag indong mga kinanglanun nga dan, tanan itaw na kanindo. ³⁴ Gani indi kamo magsari palibug parti sa indong paraaboton, kondi isipun nindo garing kon dian run. Indi kinanglan nga dogangan nindo pa ang paralibugan nga sa dadi.”

Indi Nindo Pakalainun ang Iba

(Lu. 6:37-38, 41-42)

7 “Indi nindo pakalainun ang iba agud indi kamo ra pagpakalainun ang Dios. ² Ay kon ano indong gamitun sa pagpakalain sa iba maman ra dato anang gamitun ang Dios sa pagpakalain kanindo. Kon sa surukuban, ang surukuban nga indong ginagamit sa iba maman ra ang surukuban nga gamitun ang Dios kanindo. ³ Basi ginapamolalungan mo gid ang maistan nga poling sa anang mata imong kapario, piro ara mo ginasapaka imong poling nga midyo sa tablon kabaul? ⁴ Paiwan imong pagkoon kanana nga ‘Abi bulun ko imong poling,’ kon sa imong mata mismo may poling nga midyo tablon anang kabaul? ⁵ Gani sino ka gid nga nagapakalain sa imong kapario nga ikaw gani sobra pa kanana? Dapat tana bulun mo anay ang poling nga daw tablon dian sa imong mata, agud masadya imong pagsulung, kag bago mo garing bulun anang poling nga maistan imong kapario.

⁶ “Indi kamo magtodlo anang mga panodlo ang Dios sa mga tao nga ara naliag magpamati. Kon imoon nindo dan, midyo sa ginapilak nindo sa mga ayam ang mga butang nga parti sa Dios. Kag ang matatabo, balikidun kamo pa kag kagatun dayon. Midyo ra dan sa ginpilak nindo indong mga pirlas sa mga baboy, pagkatapos lapak-lapakun nanda ra lang.”

Magpangayo, Magpangita kag Magpanoktok

(Lu. 11:9-13)

⁷ “Magpangayo kamo sa Dios kag tawan kamo. Magpadayon kamo gid sa pagparapit kanana parti sa indong mga kinanglan kag tigayonon na kamo. Magpangamoyo kamo sa Dios kag sabatun na kamo.

⁸ Tungud nga ang tanan nga nagapangayo sa Dios nakakabaton. Ang mga nagaparapit tigayonon. Kag ang mga nagapangamoyo sabatun. ⁹ Kamo nga mga ginikanan, kon nagapangayo ang pagkaun indong bata ginatawan nindo ang bato? ¹⁰ Kon nagapangayo isda ginatawan nindo ang magkal? Syimpri ara! ¹¹ Ta kon kamo nga mga makasasala antigo magtaw ang mayad nga mga butang sa indong mga bata, sigorado gid nga indong Tatay nga sa langit magataw ra ang mayad nga mga butang sa mga nagapangayo kanana.

¹² “Kon ano indong gusto nga imoon kanindo indong kapario, maman da indong imoon kananda. Maman dia ang osto nga pagtoman sa Kasogoan nga ginbilin ni Moises kag sa mga panodlo ang mga propita.”

Ang Masipot nga Poirtaan

(Lu. 13:24)

¹³ “Magsulud kamo sa masipot nga poirtaan, tungud nga ang mawayang nga poirtaan kag malapad nga dalan maman ang nagapaayan sa impyirno, kag doro ang nagaagi sa dalan nga dan. ¹⁴ Piro ang masipot tana nga poirtaan kag malisud nga dalan nagapaayan sa kaboi nga ara kataposan, kag malaka ang nagaagi dian.”

Ang Kaoy Nakikilala sa anang Bonga

(Lu. 6:43-44)

¹⁵ “Magandam kamo sa mga tao nga sala andang mga panodlo. Dia nga mga tao midyo mga tomoloo kon sulungun mo piro ang matood tana pario sanda sa mapirintas nga mga sapat. ¹⁶ Makikilala nindo sanda paagi sa andang mga inimoan. Pario ra dan sa mga ilamonon nga may siit, ara napopolosi andang bonga. ¹⁷ Ang kaoy nga ara dipirinsya, masadya anang bonga, kag indi makapamonga ang marimo. Piro ang kaoy tana nga may dipirinsya, marimo anang bonga, kag indi makapamonga ang masadya. ¹⁹ Ang tanan nga kaoy nga ara nagapamonga ang masadya nga bonga ginatapas kag ginasonog dayon. ²⁰ Gani ang mga tao nga sala andang panodlo makikilala nindo sa andang mga inimoan.”

Ang Nagaimo Malain Indi Pagkilalaun ang Dios

(Lu. 13:25-27)

²¹ “Doro nga mga tao ang nagatawag kanakun nga, ‘Ginoo,’ piro ara nagakaologan nga sanda makakabilang run sa mga tao nga ginaarian ang Dios. Ang mga tao lang gid tana nga nagatoman anang gusto akun Tatay nga sa langit maman ang makasulud sa anang ginarian. ²² Kon magabot ang adlaw ang pagukum doro ang magakoon kanakun nga, ‘Ginoo, kabay sa imong aran nagsogid kami sa mga tao imong ambal, nagpagoa kami ang mga malain nga ispirito, kag doro nga mga milagro amun ginpangimo.’ ²³ Sasabatun ko dayon sanda nga, ‘Ara ako gid kakilala kanindo. Parayu kamo kanakun, kamo nga manogimo ang malain!’”

Paanggid Parti sa Darwa ka Tao nga Nagpatindug ang Balay

(Lu. 6:47-49)

²⁴ “Gani ang bisan sino nga nagapamati kag nagonod sa akun mga panodlo nga dia, anang kaalimbawa pario sa tao nga maaram nga nagapatindug anang balay sa pondasyon nga bato. ²⁵ Kag bisan magoran todo kag magbaa, kag magbira-bira uyup ang angin nga mabaskug, indi maguba tungud nga ginpatindug sa marigun nga pondasyon nga bato. ²⁶ Piro ang tao tana nga nakabati akun mga ginatodlo, garing ara nagasonod, maging pario sa tao nga kabos-kabos nga nagapatindug anang balay sa baras. ²⁷ Kag kon magoran todo kag mabaa, kag magbira-bi-

ra uyup ang angin nga mabaskug, maguguba anang balay, kag magarinagamak asta mawasak."

Anang Awtoridad ni Jesus

²⁸ Pagkatapos ambal ni Jesus parti sa mga butang nga dato, natingala nga mayad ang mga tao ²⁹ tungud nga nagtodlo tana nga may awtoridad, kag bukun pario sa andang mga manogtodlo ang Kasogoan.

Ang Tao nga Aroon Ginayad ni Jesus

(Mc. 1:40-45; Lu. 5:12-16)

8 Pagkatapos anang pagtodlo ni Jesus doto sa bokid, naglusub tana kag doro nga mga tao ang nagsonod kanana. ² Karon, may sangka aroon nga nagparapit kanana kag naglood, kag nagkoon, "Ginoo, nagapati ako nga mapaayad mo ako sa akun masakit nga marisna kon gosto mo." ³ Gintandug tana dayon ni Jesus nga nagakoon, "Gosto ko. Sigi, maayad kaw ron." Kag lagi-lagi nagayad tana sa anang aro. ⁴ Kag ginbilinan tana dayon ni Jesus, makon na, "Indi kaw gid magpamarita bisan kino, kondi magdiritso kaw sa pari kag magpasulung kanana. Pagkatapos magalad kaw dayon ang alad nga ginsogo ni Moises agud mapamatodan ang mga tao nga mayad ka run."

Anang Sorogoon ang Kapitan Ginayad ni Jesus

(Lu. 7:1-10)

⁵ Karon, ang nagapasulud run si Jesus sa banwa ang Capernaum, may nagparapit kanana nga sangka tao. Dia nga tao kapitan ang bali 100 ka soldado nga Romano. Makon na nga nagapakitloy, ⁶ "Ginoo, akun sorogoon doto sa balay nagamasakit. Indi tana run makaolag kag sugung anang pamatyag." ⁷ Makon ni Jesus kanana, "Sigi, maayan ako sa imong balay kag ayadun ko tana dayon." ⁸ Piro makon anang sabat ang kapitan, "Ginoo, bukun ako bagay nga magsulud kaw pa sa akun balay. Magambal ka lang kag magaayad run akun sorogoon. ⁹ Naulaman ko dia tungud nga ako sa idalum ra ang opisyalis, kag may mga sinakupan ako ra nga mga soldado. Gani kon magkoon ako sa isara nga magpanaw, nagapanaw tana. Kag kon magkoon ako sa isara nga magparapit, nagaparapit tana. Kag kon ano akun ginasogo sa akun oripun, ginaimo na ra. Gani nagapati ako nga kon ano imong iambal matotoman." ¹⁰ Pagkabati dato ni Jesus natingala tana nga mayad. Kag makon na dayon sa mga tao nga nagatabid kanana, "Ara ako pa gid kakita tao sa Israel nga may pagtoo nga pario dia. ¹¹ Gani tandaan nindo dia! Doro nga mga tao nga bukun Judio ang magaalain sa mororan kag kasalupan kag maging kaiban sanda nanday Abraham, Isaac, kag Jacob sa ponsyon doto sa anang ginarian ang Dios sa langit. ¹² Piro doro nga mga kaapo-apoan ni Israel nga ginpariparan ang Dios anang ginarian ang ipipilak sa goa, doto sa madulum nga marayu sa Dios. Kag magapanangis sanda gid tana kag magabagrut andang ipun." ¹³ Makon dayon ni Jesus sa kapitan, "Pagoli run.

Nagtoo kaw, gani matatabo imong ginapangayo." Kag dato nga lagi nagayad anang sorogoon ang kapitan.

Doro anang Ginpangayad ni Jesus

(Mc. 1:29-34; Lu. 4:38-41)

¹⁴ Nagayan si Jesus sa anang balay ni Pedro. Pagabot na doto nakita na nga anang panogangan ni Pedro nga babai nagingga tungud nga may ragnat. ¹⁵ Gintandug ni Jesus anang alima ang babai, kag lagi-lagi nagayad. Kag nagbangon tana kag ginpariparan na pagkaun sanday Jesus.

¹⁶ Pagkasirum, doro nga mga tao nga may malain nga ispirito ang ginpandara kay Jesus. Sangka pagambal na lang nagralayas ang mga malain nga ispirito, kag ang mga nagamarasakit ginpangayad na ra tanan. ¹⁷ Ginimo na dato agud matoman anang gintagna ni propita Isaias nga nagakoon, "Tana gid ang nagayad atun mga masakit, Kag ginbuul na atun mga balatian."

Pagsonod kay Jesus

(Lu. 9:57-62)

¹⁸ Pagkakita ni Jesus nga dorong tao ang nagtiripon doto kanana, ginsogo na anang mga somolonod nga magparipar ay matabok sanda sa loyong baybay. ¹⁹ Karon may sangka manogtodlo ang Kasogoan nga nagparapit kanana kag nagkoon, makon na, "Maistro, masonod ako kanimo abir kon diin kaw magayan." ²⁰ Piro makon ni Jesus kanana, "Ang mga singgarong may boo nga ginaolian, kag ang mga pispis may pogad, piro Ako nga Naging Tao, ara ako balay nga akun gid nga sarang ko mapawayan. Ta, matabid kaw pa kanakun?" ²¹ May sangka somolonod ra si Jesus nga nagkoon, makon na, "Ginoo, abi maoli ako anay, kag kon mapatay run akun tatay kag maipalubung ko bago ako masonod kanimo." ²² Makon ni Jesus kanana, "Ang mga tao nga patay sa panulung ang Dios maman imong palubungun ang mga patay. Ikaw tana magsonod kanakun."

Ginpapoas ni Jesus ang Mabaskug nga Angin

(Mc. 4:35-41; Lu. 8:22-25)

²³ Nagsakay dayon si Jesus sa sakayan kag anang mga somolonod nagtabid ra kanana. ²⁴ Mintras nagapalayag sanda, golpi lang nga nagdurus, kag aros indi run kitaun andang sakayan sa daloyon. Piro si Jesus tana nagakatorog. ²⁵ Gani ginparapitan tana anang mga somolonod kag ginpokaw. Makon nanda, "Ginoo, tabang! Malolonod kita run!" ²⁶ Makon ni Jesus kanan-da, "Ay dan basi ginaadlukan kamo? Kolang indong pagtoo." Nagbangon tana dayon kag ginsaway na ang angin kag ang mga daloyon nga magpoas. Kag golpi lang nga naglinaw. ²⁷ Natingala nga mayad anang mga somolonod. Makon nanda, "Ano nga tao dia nga bisan ang angin kag ang dagat nagatoman kanana?"

Ginayad ni Jesus ang Darwa ka Tao nga May Malain nga Ispirito

(Mc. 5:1-20; Lu. 8:26-39)

²⁸ Pagabot nanda sa loyong baybay nga sakup ang Gadareno, ginsolang-solang si Jesus ang darwa ka tao nga nagalin sa mga kowiba nga rulubungan. Ang darwa nga dato ka tao pario nga may mga malain nga ispirito. Masyado sanda kaisug, gani naadlukan ang mga tao nga magagi doto. ²⁹ Pagkakita nanda kay Jesus nagsinggit sanda, makon, "Ikaw nga Bata ang Dios, ano imong labut kanamun? Nagayan kaw digi agud silotan kami? Bukun pa gani ang oras." ³⁰ Karon, doto sa marayu-rayu doro nga mga baboy ang nagaparanginaun. ³¹ Nagpakitloy ang mga malain nga ispirito nga nagakoon, "Kon pagoaun mo gid man kami, abi togoti kami nga magsulud doto sa mga baboy nga dato." ³² Makon ni Jesus kananda, "Ala sigi doto kamo!" Gani naggoa sanda sa darwa ka tao kag nagsulud sanda sa mga baboy. Kag nagdaragoyon dayon ang tanan nga mga baboy palusub sa matidluk nga banggilid diritso sa tobig kag nagkaralumus.

³³ Ang mga manogsagod tana ang baboy nagdaralagan sa kaadluk paayan sa banwa kag pagabot nanda doto nagpamarita sanda kon ano ang natabo sa mga baboy kag sa darwa ka tao nga dati may malain nga ispirito. ³⁴ Gani ang tanan nga tao sa banwa nagarayan kay Jesus kag nagpakitloy nga kon maimo magalin tana doto sa andang logar.

Ginayad ni Jesus ang Paralitiko

(Mc. 2:1-12; Lu. 5:17-26)

⁹ Gani nagsakay ruman sanday Jesus sa sakayan kag nagpalayag sanda pabalik. Kag pagabot nanda doto nagoli dayon si Jesus sa anang banwa. ² Ang tana doto ron, may mga tao nga nagabot nga nagakantoang ang tao nga paralitiko. Pagkakita ni Jesus nga mabaul andang pagtoo kanana, nagkoon tana sa paralitiko, makon na, "Magkalipay kaw, imong mga sala ginpatawad run." ³ Karon, may mga manogtodlo doto ang Kasogoan nga nakabati, gani makon nanda sa andang una-una lang, "Anang ginaambal ang tao nga dia kontra sa Dios." ⁴ Naulaman ni Jesus kon ano andang ginaisip, gani makon na kananda, "Basi nagaisip kamo ang marimo?" ⁵ Diin bala ang mas maulas, ang magkoon sa paralitiko nga 'Imong mga sala ginpatawad run,' okon ang magkoon nga 'Pagtindug kag magpanaw?' ⁶ Dadi pamatodan ko kanindo paagi sa pagayad ang paralitiko nga dia nga Ako nga Naging Tao may gaum digi sa logta sa pagpatawad ang mga sala." Kag makon na dayon sa paralitiko, "Pagtindug, daraa imong iringgaan kag magoli." ⁷ Kag nagtindug ra nga lagi ang tao kag nagoli. ⁸ Pagkakita dato ang mga tao ginkulbaan sanda, kag gindayaw nanda ang Dios ay nagtaw tana ang gaum nga toladato sa mga tao.

Gintawag ni Jesus si Mateo

(Mc. 2:13-17; Lu. 5:27-32)

⁹ Pagalin ni Jesus doto nakita na ang manogsokot ang bois nga si Mateo nga nagapongko sa anang opisina. Makon ni Jesus kanana, "Dali, pagsonod kanakun." Kag nagtindug ra dayon si Mateo kag nagsonod kay Jesus.

¹⁰ Karon, ang si Jesus kag anang mga somolonod nagakaun sa balay ni Mateo, doro nga manogsokot ang bois kag iba pa nga ginakilala kono nga mga makasasala ang nagabot kag nakaiban nanda sa pagkaun. ¹¹ Kag dia nakita ang mga Pariseo. Gani ginpamangkot nanda anang mga somolonod, makon nanda, "Basi nagadapun sa pagkaun indong manogtodlo sa mga tao nga dan nga mga makasasala?"

¹² Dato nga pamangkot nabatian ni Jesus, gani ginsabat na paagi sa paanggid, makon na, "Bukun ang mga tao nga mayad andang lawas ang nagakinanglan ang manogbolong, kondi ang nagamasakit." ¹³ Osisaa nindo kon ano anang kaologan anang ginakoon ang nakasolat sa Kasolatan nga, 'Bukun indong mga alad akun gosto kondi indong kalooy sa isara kag isara.' Ara ako nagayan digi agud tawagun ang mga tao nga nagakabig sa andang kaogalingun nga sanda matarung, kondi nagayan ako tana digi para sa mga tao nga naggaako nga sanda makasasala."

Pamangkot Parti sa Pagpoasa

(Mc. 2:18-22; Lu. 5:33-39)

¹⁴ May mga somolonod si Juan nga manogbunyang nga nagayan doto kay Jesus kag nagpamangkot, makon nanda, "Kami kag ang mga Pariseo pirmi nga nagapoasa. Piro basi imong mga somolonod tana ara nagapoasa?" ¹⁵ Makon ni Jesus nga nagsabat kananda, "Ipabutang ta may kasal. Syimpri indi maimo nga magpangasubu ang mga bisita mintras kaiban nanda pa ang nobyo. Piro magaabot ang adlaw nga ang nobyo bulun run kananda, kag bago sanda magaporoasa."

¹⁶ Nagsogid ra si Jesus ang mga paanggid agud itodlo kananda nga indi maimo nga dapunun anang mga panodlo kag ang dati nga mga panodlo ang mga Judio. Makon na, "Ang bago nga tila nga ara pa mapakuru bukun mayad nga itambul sa lagi nga lambong, tungud nga kon bonakan run ang tinambulan nga lambong, magakuru ang bago nga tila kag magairit ang tinambulan. Kag magabaul run gid anang gisak.

¹⁷ Maman ra dan ang matatabo kon ibutang ang bago nga bino sa lagi nga suruludan nga panit. Mabobostik ang suruludan, kag maoyang ang bino. Kag indi run da mapolosan ang suruludan. Gani kinanglan gid nga ang bago nga bino ibutang sa bago ra nga suruludan nga panit agud ara may maiwan."

Anang Bata ang Judio nga Opisyal Kag ang Babai nga Ginatagasan

(Mc. 5:21-43; Lu. 8:40-56)

¹⁸ Mintras nagaambal pa si Jesus, may Judio nga opisyal nga nagabot. Naglood tana kay Jesus kag nagpakitloy, makon na, "Akun bata nga babai bago lang gid napatay, piro kon ayanan mo kag itongtong imong alima kanana, nagapati ako nga maboboi tana ruman." ¹⁹ Gani nagtindug si Jesus kag magtabid kanana. Anang mga somolonod ni Jesus nagtabid ra. ²⁰ Mintras nagapanaw sanda, may babai nga nagaparapit gid sa anang likod kampi ni Jesus. Dato nga babai ginatagasan ang dogo sa sulud dosi ka toig. Naisip na nga kon tana makatandug lang gid sa anang lambong ni Jesus magaayad tana. Gani gintandug na anang sidsid anang lambong ni Jesus. ²² Nagliso dayon si Jesus kag pagkakita na sa babai makon na, "Nene, magkalipay kaw, imong pagtoo kanakun ang nagpaayad kanimo." Kag lagi-lagi nagayad ang babai nga dato.

²³ Nagdayon sanday Jesus sa anang balay ang opisyal, kag pagsulud na doto nakita na nga doto ron ang mga mosikiro para sa patay kag ang mga tao nga nagakinagolo. ²⁴ Gani makon na sa mga tao, "Abi paggoa kamo anay, ay bukun patay ang bata kondi nagakatorog tana lang." Kag ginkadlawan nanda si Jesus. ²⁵ Pagkapagoa ni Jesus sa mga tao, nagsulud tana dayon sa anang koarto ang bata. Ginkaputan na anang alima kag nagbangon dayon ang bata. ²⁶ Kag ang natabo nga dia nabantog sa tanan nga mga banwa sa palibot.

Ginayad ni Jesus ang Darwa ka Bolag

²⁷ Pagalin ni Jesus sa logar nga dato, may darwa ka bolag nga nagsonod kanana nga nagasinggit. Makon nanda, "Ikaw nga manonobli anang ginarian ni David, abi kaloyi kami ra!" ²⁸ Pagabot ni Jesus sa balay nga anang ginadayonan, nagparapit kanana ang darwa nga dato ka bolag. Ginpamangkot na sanda, makon na, "Nagapati kamo bala nga mapaayad ko kamo?" Makon nanda, "Uu, nagapati kami." ²⁹ Kag gintandug dayon ni Jesus andang mata kag magkoon, "Sono sa indong pagtoo maman da ang matatabo kanindo." ³⁰ Kag nagayad ra nga lagi andang mata kag nakakita sanda run. Ginbilinan sanda dayon ni Jesus nga indi sanda gid magpanogid-sogid bisan kino. ³¹ Piro andang ginimo tana, nagpanaw sanda kag ginpamarita nanda sa bilog nga logar nga dato kon ano anang ginimo ni Jesus kananda.

Ginayad ni Jesus ang Apa

³² Pagkaalin nanda, may gindara kay Jesus nga sangka apa nga ginsuludan ang malain nga ispirito. ³³ Pagkatapos nga napagoa ni Jesus ang malain nga ispirito, nakaambal ra nga lagi ang apa. Natingala nga mayad ang mga tao. Makon nanda, "Alin pa ang ona ara kita may nakita nga pario dia sa bilog nga Israel."

³⁴ Piro nagkoon ang mga Pariseo, makon, "Anang manogdomara ang mga malain nga ispirito maman ang nagataw gaum kanana agud mapalayas na ang mga malain nga ispirito."

Nalooy si Jesus sa mga tao

³⁵ Naglibot si Jesus sa mga banwa kag mga bario kag nagtodlo tana sa anang mga simbaan ang mga Judio. Ginwali na ang Mayad nga Barita parti sa anang pagari ang Dios, kag ginpangayad na ang mga tao sa sari-sari nga mga masakit kag mga balatian.

³⁶ Pagkakita na sa doro nga mga tao, nalooy tana kananda tungud nga doro andang mga paralibugan piro ara may nagabolig kananda. Andang kaalimbawa pario sa mga karniro nga ara may nagabantay. ³⁷ Gani nagkoon tana sa anang mga somolonod, makon na, "Doro ang mga tao nga priparado ron sa pagbaton ang Mayad nga Barita. Andang kaalimbawa pario sa araniun nga kaostoan run gid nga aniun. Malapad ang araniun, garing malaka ang nagaani. ³⁸ Gani magpangamoyo kamo sa Dios nga tagya ang araniun nga magpadara tana pa gid ang mga manogani."

Ang Dosi ka Apostolis

(Mc. 3:13-19; Lu. 6:12-16)

10 Gintawag ni Jesus anang dosi ka somolonod kag ginpanawan na sanda gaum nga magpalayas ang mga malain nga ispirito sa mga tao nga andang ginsuludan, kag ginpanawan na sanda ra ang gaum nga magayad ang bisan ano nga klasi nga masakit kag balatian. ² Maman dia anang aran ang dosi ka apostolis: ona sa tanan, si Simon nga gintawag ni Jesus nga Pedro kag anang libayun nga si Andres; kabilang ra anang darwa ka bata ni Zebedeo nga si Santiago kag anang libayun nga si Juan; ³ sonod si Felipe, si Bartolomeo, si Tomas, si Mateo nga manog-sokot ang bois, si Santiago nga bata ni Alfeo, si Tadeo, ⁴ si Simon (dati nga ribildi sa gobyirno ang Roma), kag si Judas Iscariote nga maman ang nagtraidor kanana.

Anang Obra ang Dosi

(Mc. 6:7-13; Lu. 9:1-6)

⁵ Bago papanawon ni Jesus ang dosi nga dato ginbilinan na sanda anay; makon na, "Indi kamo magayan sa anang logar ang mga bukun Judio okon sa mga banwa ang Samaria; ⁶ kondi sa anang mga kaapo-apoan lang ni Israel kamo magpangwalian. Andang kaalimbawa pario sa mga karniro nga nagtaralang. ⁷ Sogidan nindo sanda nga oras run dia nga ang Dios magaari run sa mga tao. ⁸ Ayadun nindo ang mga masakitun, boiun nindo ang mga patay, ayadun nindo ra ang mga aroon, kag palayasun nindo ang mga malain nga ispirito sa mga tao nga andang ginsuludan. Ginbaton nindo sa Dios nga libri, gani itaw nindo ra nga libri. ⁹ Indi kamo magimorat nga magdara koarta ¹⁰ okon bag okon irilisan nga lambong okon sandalyas okon bas-

ton, tungud nga ang tao nga nagapangabudlay dapat gid man nga tawan anang mga kinanglanun.

¹¹ “Kon magabot kamo sa sangka banwa okon sa sangka bario, magpangita kamo ang tao nga mayad nga dayonan. Kag doto kamo magdayon asta kamo magalin sa logar nga dato. ¹² Pagsulud nindo sa balay nga nagabaton kanindo bindisyonan nindo ang mga nagaoli doto. ¹³ Karon, kon ang panimalay nga dato mga mayad nga tao, dan bindisyonan sanda ang Dios, piro kon bukun, bawiun nindo ron lang indong pagbindisyon. ¹⁴ Kon may mga panimalay okon banwa nga indi gid magbaton kanindo okon indi gid magpamati sa indong ginasogid, bayai nindo ron lang, kag pagalin nindo tapokan nindo ang yabok sa indong siki bilang tanda kontra kananda. ¹⁵ Sa matood tana, ang silot nga andang mababaton sa Adlaw ang Pagukum sobra pa sa silot nga mababaton ang mga taga-Sodoma kag ang mga taga-Gomora.”

Ang Paraaboton nga Pagingabot

(Mc. 13:9-13; Lu. 12:12-17)

¹⁶ “Tandaan nindo dia! Indong kaalimbawa pario sa mga karniro nga akun ginapadara sa mga mapirintas nga sapat. Gani magmaaram kamo pario sa mga magkal, piro maging pario kamo ra sa mga salampati nga ara nagaimo ang malain. ¹⁷ Magandam kamo kananda ay pandakupun nanda kamo kag daraun sa andang mga manogsintinsya kag panganoton nanda kamo doto sa andang mga simbaan. ¹⁸ Iakosar nanda kamo sa mga gobirnadador kag mga ari tungud nga kamo nagatoo kanakun, kag doto magasogid kamo ang Mayad nga Barita kananda pati sa andang mga tinao nga bukun Judio. ¹⁹ Kon kamo ginaimbistigar run indi kamo magpalibug kon ano indong iambal, kag kon paiwan indong panabat; tungud nga kon kamo doto ron ang Ispirito Santo maman ang magatodlo kanindo indong iambal. ²⁰ Gani indong iambal bukun indi kondi ana ang Ispirito nga alin sa indong Tatay. Tana ang magaambal paagi kanindo.

²¹ “Sa mga adlaw nga dato may mga tao nga ipapatay nanda bisan andang kabogto gid. May mga tatay nga ipapatay nanda andang mga bata. Kag may mga bata nga magakontra sa andang mga ginikanan, kag ipapatay nanda sanda. ²² Dumutan kamo ang tanan tungud nga kamo akun mga somolonod. Piro ang magpadayon nga magsonod kanakun asta sa kataposan maman ang malowas. ²³ Kon kamo ingaboton sa sangka banwa, magpalagyaw kamo sa isara. Ay sa matood tana, indi nindo pa malibot ang tanan nga mga banwa ang Israel bago Ako nga Naging Tao makabalik.

²⁴ “Ara istodyanti nga nagalabaw sa anang maistro, kag ara ra oripun nga nagalabaw sa anang agalun.

²⁵ Gani dapat maging kontinto ang istodyanti kon tana tratarun pario sa anang maistro, kag ang oripun kon tana tratarun pario sa anang agalun. Kon ako gani nga pinakatatay ang panimalay gintawag nga Satanas,

mas sobra pa dian andang itawag kanindo nga akun mga somolonod.”

Ang Dapat Kaadlukan

(Lu. 12:2-7)

²⁶ “Gani indi kamo magkaadluk sa mga tao. Ay ara sikrito nga ginatago nga indi maggoa kag maulaman sa ori. ²⁷ Ang mga butang nga kanindo ko lang gid ginasogid, isogid nindo sa tanan. Kag ang mga butang nga akun ginaotik kanindo, ibantala nindo sa mga tao. ²⁸ Indi kamo magkaadluk sa mga tao nga makapatay indong lawas piro indi makapatay indong kalag. Dapat tana ang Dios maman indong kaadlukan, tungud nga tana ang sarang makadora indong lawas kag indong kalag nga ipilak doto sa impyrino. ²⁹ Kabay ang kabarato lang gid anang bayad ang pispis nga mairintuk kon ibaligya. Piro ara gid pispis nga nagalagpak sa logta kon bukun anang pagbuut indong Tatay. ³⁰ Kag kon parti kanindo, bisan indong book bilang na tanan. ³¹ Gani indi kamo magkaadluk, ay mas palangga kamo kaysa nga pispis.”

Ang Pagkilala kay Cristo

(Lu. 12:8-9)

³² “Ang bisan sino nga nagasogid sa mga tao nga ako anang Ginoo, kilalaun ko ra nga tana akun sa anang atobangan akun Tatay nga sa langit. ³³ Piro ang bisan sino nga nagapanginwara sa mga tao nga ako anang Ginoo, indi ko tana ra pagkilalaun sa atobangan akun Tatay nga sa langit.”

Ang Panimalay Magaaraway Tungud kay Cristo

(Lu. 12:51-53; 14:26-27)

³⁴ “Indi kamo maguna-una nga nagayan ako digi sa kalibotan agud indi run magaaraway ang mga tao. Ara ako nagayan digi para magdara kalinung. ³⁵ Nagayan ako digi agud magkontra ang mga bata nga lalaki sa andang tatay, ang mga bata nga babai sa andang nanay, kag ang mga omagad nga babai sa andang ogangan nga babai. ³⁶ Anang maging kakontra ang tao anang pamilya mismo.

³⁷ “Piro ang nagapalabi anang tatay okon anang nanay kaysa kanakun indi poidi kanakun. Kag ang nagapalabi sa anang bata kaysa kanakun indi ra piodi kanakun. ³⁸ Ang bisan sino nga indi magsonod kanakun bisan pa kon kamatayun anang atobangan indi poidi kanakun. ³⁹ Ang mga tao nga nagapanigoro andang kaboi digi sa kalibotan nga dia madodora pa ra gid; piro ang mga ara nagapanginayang andang kaboi tungud sa andang pagsonod kanakun maman ang makakabaton ang kaboi nga ara kataposan.”

Ang mga Balus

(Mc. 9:41)

⁴⁰ “Ang tao nga nagabaton kanindo nagabaton ra kanakun. Kag ang mga nagabaton kanakun nagabaton ra sa nagpadara kanakun. ⁴¹ Ang tao nga nagabaton anang manogambal ang Dios tungud nga

manogambal tana gani ang Dios, magabaton ra balus alin sa Dios pario anang babatonon anang manogambal ang Dios. Kag ang nagabaton ang matarung nga tao tungud gani nga tana matarung, magabaton ra balus alin sa Dios pario anang babatonon ang matarung nga tao. ⁴² Kag ang bisan sino nga magtaw bisan sangka baso lang gid nga tobig sa isara sa akun pinakakubus nga somolonod tungud nga tana akun somolonod, dan nga tao indi gid madoraan anang balus."

Ang mga Ginsogo ni Juan nga Manogbunyag kay Jesus (Lu. 7:18-35)

11 Pagkatapos nga mapasanag ni Jesus anang mga bilin sa anang dosi ka somolonod nagayan tana sa palibot nga mga banwa para magtodlo kag magwali sa mga tao.

² Pagkabati ni Juan nga manogbunyag doto sa prisoan parti sa anang mga ginimo ni Jesus, ginpaayan na kay Jesus anang mga somolonod para magpamangkot. ³ Makon nanda kay Jesus, "Abi sogidi kami kon ikaw maman run amun ginapaabot okon mapaabot kami pa ang iba?" ⁴ Ginsabat sanda ni Jesus, makon na, "Pagbalik kamo kay Juan kag sogidan nindo tana kon ano akun ginaimo nga indong nakita kag kon ano akun ginaambal nga indong nabatian. ⁵ Konon nindo tana nga ang mga bolag nakakakita, ang mga piang nakakapanaw, ang mga bungul nakakabati, ang mga aroon nagaayad, ang mga patay naboboi, kag ang Mayad nga Barita ginawali sa mga marilisud. ⁶ Kag masoirti ang mga tao nga ara nagadoda kanakun."

⁷ Pagkalombos anang mga somolonod ni Juan, nagpamangkot si Jesus sa mga tao; makon na, "Pagayan nindo kay Juan sa nalgwin nga logar, ano indong ginapaabot nga makita? Nagayan kamo doto agud makita nindo ang tao nga nagapaayon-ayon pario sa kogon kon uyupun ang angin?" ⁸ Nagayan kamo doto agud makita nindo ang tao nga maraalun anang lambong? Bukun ra, ay ang tao nga toladan makikita lang tana sa palasyo. ⁹ Abi sogidi nindo ako kon basi nagayan kamo doto. Para makita anang propita ang Dios? Tama, propita tana manda kag sobra tana pa gani.

¹⁰ Ay tana maman anang ginakoon ang Dios sa Kasolatan nga nagakoon, "Paonaun ko kanimo akun manogbarita agud ipriparar na imong aragian." ¹¹ Kag makon pa ni Jesus, "Sa matood tana, asta dadi ara may nabata sa kalibotan nga maglabaw kay Juan nga manogbunyag. Piro ang tao dadi nga nagapasakup sa anang ginarian ang Dios, bisan tana ang pinakakubus, mas labaw pa kay Juan. ¹² Alin anang pagompisa wali ni Juan asta dadi, ang mga tao nagarugus nga pasuludun sanda ang Dios sa anang ginarian. ¹³ Ay bago magabot si Juan, ang tanan nga mga propita kag ang Kasogoan nagatodlo ron nga lagi parti sa anang pagari ang Dios. ¹⁴ Kag kon patiu nindo andang mga ginakoon, si Juan ara iba kondi si Elias nga gintagna nga

magaabot. ¹⁵ Gani binag-binagun nindo dia nga mayad.

¹⁶ "Ta, sa ano ko kabay ipaanggid ang mga tao sa tyimpo nga dia? Midyo sanda sa mga bata nga naga-porongko sa plasa. Makon ang sangka gropo sa isara, ¹⁷ 'Gintokaran namun kamo ang sonata nga pangkasal, garing ara kamo magsaot. Ginkantaan namun kamo ang kanta para sa patay, piro ara kamo ra magpanangis.' ¹⁸ Ang mga tao dadi toladan ra, ay pagabot ni Juan, nakita nanda nga nagapoasa tana kag ara nagainum ang mga irinumun nga karilingin, gani nagakoon sanda nga tana may malain nga ispirito. ¹⁹ Kag Ako nga Naging Tao, pagabot ko, nakita nanda nga ako nagakaun kag nagainum, gani nagakoon sanda nga ako kono takaban kag manogpalingin. Nagakoon sanda ra nga ako anang amigo ang mga tao nga makasasala pario ang mga manogsokot ang bois. Piro indi bali, anang inimoan ang tao maman ang nagapamatood kon osto anang ginaimo okon bukun."

Ang mga Banwa nga indi Magpati kay Jesus (Lu. 10:13-15)

²⁰ Pagkatapos dato nagambal si Jesus kontra sa mga banwa nga anang ginpangimoan ang kadoroan anang mga milagro tungud nga ara sanda gid magirinulsul sa andang mga sala. ²¹ Makon na, "Kailo kamo nga mga taga-Corazin! Kag kailo kamo ra nga mga taga-Betsaida! Ay kon ang mga milagro nga akun ginpangimo dian kanindo ginimo ko sa Tiro kag sa Sidon, boay sanda run andan maglambong ang lambong nga sako kag magbutang abo sa andang olo bilang pagpakilala nga sanda nagainulsul run sa andang mga sala.

²² Gani dumdumun nindo nga sa adlaw nga ang Dios magukum, ang silot nga para kanindo sobra pa sa silot nga para sa mga taga-Tiro kag taga-Sidon. ²³ Kag kamo nga taga-Capernaum, indong pagsarig dayawon kamo ang tanan. Piro sa impyirno kamo gid tana itatagbung! Ay kon ang mga milagro nga akun ginpangimo dian kanindo ginimo ko sa Sodoma, andan asta dadi dian pa ang Sodoma! ²⁴ Gani dumdumun nindo nga sa adlaw nga ang Dios magukum, ang silot nga indong batonon sobra pa sa silot nga para sa taga-Sodoma."

May Kapawayan kay Jesus (Lu. 10:21-22)

²⁵ Kag nagpangamoyo dayon si Jesus nga nagakoon, makon na, "Itay, nga tagya ang langit kag logta, ginadayaw ta kaw tungud nga ang kamatoodan nga ginta-ginta mo sa mga maaram kag may tinonan ginpasanag mo sa mga tao nga midyo sa mga bata. ²⁶ Salamat gid, Itay, nga toladato imong gosto."

²⁷ Pagkatapos makon ni Jesus sa mga tao doto, "Ang tanan nga butang gintogyan kanakun akun Tatay. Ang Tatay lang ang nakakikilala gid kanakun nga anang bata. Kag ang nakakikilala gid sa Tatay ako lang nga anang bata kag ang mga tao nga akun gusto nga pakilalaun sa Tatay.

²⁸ “Pagrapit kamo kanakun, tanan kamo nga ginapilayan kag ginabugatan kag papawayun ko kamo.
²⁹ Magsonod kamo kag magpatodlo kanakun ay ako malolo kag mabuut. Makapaway kamo, ³⁰ ay akun mga sogo madali nga tomanun kag maugan lang akun ginapaimo.”

Pamangkot Parti sa Adlaw nga Inogpaway

(Mc. 2:23-28; Lu. 6:1-5)

12 May pira ka adlaw pagkatapos dato, ang Adlaw nga Inogpaway, nagagi sanday Jesus sa katrigoan. Gutum anang mga somolonod, gani nagpangutul sanda anang mga way kag magkaun.
² Pagkakita dato ang mga Pariseo makon nanda kay Jesus, “Sulunga bala anang ginaimo imong mga somolonod. Kabay dadi Adlaw nga Inogpaway. Kontra sa Kasogoan andang ginaimo nga dan.” ³ Ginsabat sanda ni Jesus, makon na, “Basi bawal? Ara nindo bala nabasai sa Kasolatan anang ginimo ni David ang ona ang gingutum tana kag anang mga kaiban?” ⁴ Kabay nagsulud sanda sa anang balay ang Dios kag ginkaun nanda doto ang pagkaun nga ginalad sa Dios. Kag ara sanda nagkasala bisan kontra gani sa Kasogoan ang magkaun dato, loas lang ang mga pari. ⁵ Kag isara pa, ara nindo ra bala nabasai sa anang mga ginsolat ni Moises nga ang mga pari mismo sa timplo nagasoway ang Kasogoan kada Adlaw nga Inogpaway tungud nga ara sanda nagapaway? Piro dato ara ginabilanga nga sala para kananda. ⁶ Ang matood tana may digi dadi nga mas importanti kaysa sa timplo. ⁷ Ay Ako nga Nag-ing Tao may gaum nga magkoon kon ano ang tama nga imoon sa Adlaw nga Inogpaway. Ara nindo andan pagpakalaina ang mga tao nga ara sala kon naintindian nindo anang ginakoon ang Dios sa Kasolatan nga ‘Ara ako naliag sa indong mga alad, kondi gusto ko tana nga maging maloloyon kamo sa indong kapario.’”

Ang Tao nga Ukru anang Alima

(Mc. 3:1-6; Lu. 6:6-11)

⁹ Pagkatapos dato nagalin dayon si Jesus doto kag magayan sa isara sa anang mga simbaan ang mga Judio. ¹⁰ Karon may tao doto nga ukru anang alima. Kag may mga tao ra doto nga nagapanilag kag nagapangita paagi agud iakosar nanda si Jesus sa anang ginaimo. Gani nagpamangkot sanda kay Jesus, makon nanda, “Ano kabay, bawal ang magayad ang masakitun kon Adlaw nga Inogpaway?” ¹¹ Makon ni Jesus kananda, “Alimbawa abi may karniro kamo nga naolog sa boo sa Adlaw nga Inogpaway. Ano, pabayanan nindo lang tungud Adlaw nga Inogpaway? Natural indi. ¹² Piro ang tao mas importanti kaysa karniro. Gani ara ta ginasowaya ang Kasogoan kon nagabolig kita sa atun kapario abir kon Adlaw nga Inogpaway.”
¹³ Makon dayon ni Jesus sa tao nga ukru anang alima, “Abi onata imong alima.” Kag ginonat na ra gani, kag nagayad nga pario ron sa anang isara nga alima.
¹⁴ Nagaralin dayon ang mga Pariseo kag nagsorogidanun sanda kon paiwan nanda ipapatay si Jesus.

Anang Pinili nga Sorogoon ang Dios

¹⁵ Pagkaulam ni Jesus sa anang plano ang mga Pariseo, nagalin tana sa logar nga dato. Dorong mga tao ang nagsonod kanana kag ang tanan nga mga nagamarasakit ginayad na. ¹⁶ Piro ginbilinan na sanda nga indi sanda magpanogid-sogid parti kanana ¹⁷ agud matoman anang koon ang Dios paagi sa propieta Isaias. Makon na,
¹⁸ “Maman dia akun ginpili nga sorogoon.
 Palangga ko tana kag nalilipay ako nga mayad kanana.
 Paagobayan ko tana sa akun Ispirito.
 Kag pasanagan na ang mga tao sa tanan nga logar ang parti sa katarungan.
¹⁹ Indi tana magpakigdiskosyon ang mainit sa mga tao,
 Okon magsinggit,
 Okon magdiskorso sa mga karsada.
²⁰ Indi na pagpabayanan ang mga maroya sa pagtoo, Ay boboligan na ang tanan bisan ang tao nga mais-tan lang gid anang pagtoo kanana.
 Indi tana magtadung asta matoman anang mga sogo ang Dios.
²¹ Kag ang mga tao sa tanan nga logar magasarig kanana.”

Si Jesus kag si Satanas

(Mc. 3:20-30; Lu. 11:14-23)

²² Karon may gindara kay Jesus nga tao nga bolag kag apa tungud nga ginsuludan tana ang malain nga ispirito. Ginayad ni Jesus ang tao nga dato kag lagi-lagi nakaambal tana kag nakakita. ²³ Natingala ang tanan, kag makon nanda, “Ano kabay, maman run dia anang pinakaapo ni Aring David nga mapanobli anang ginarian?” ²⁴ Pagkabati ang mga Pariseo makon nanda, “Dan nga tao nagapalayas ang mga malain nga ispirito tungud nga gintawan tana gaum ni Satanas. Ay si Satanas maman anang manogdomara ang mga malain nga ispirito.” ²⁵ Naulaman ni Jesus andang mga una-una, gani makon na kananda, “Kon anang mga pomoloyo ang sangka ginarian magburulag-bulag kag magaraway, dan nga ginarian madodora. Pario ra dan ang matabo sa bisan ano nga banwa okon pamilya kon anang mga sinakupan magaraway. ²⁶ Gani kon paagi sa anang gaum ni Satanas nagapalayas ako anang mga sinakupan, tay ginarangga na lang anang kaogalingun nga ginarian. ²⁷ Kag kon anang gaum ni Satanas akun ginagamit para magpalayas ang mga malain nga ispirito, ta sino ang nagataw gaum sa indong mga somolonod nga nagapalayas ra ang mga malain nga ispirito? Indong mga somolonod mismo nagapamatood nga sala kamo. ²⁸ Karon, tungud nga paagi sa anang Ispirito ang Dios nagasobol ako ang mga malain nga ispirito, dia nagapamatood nga anang ginarian ang Dios nagabot ron kanindo.
²⁹ “Napirdi ko ron si Satanas. Maman dan napapalayas ko anang mga sinakupan. Tungud nga ara tao

nga sarang makasulud sa anang balay ang mapurus nga tao agud bulun na anang pagkabutang kon indi na anay paggaposon ang tao nga dan.

³⁰ “Ang ara nagakampi kanakun nagakontra kanakun. Kag ang ara nagabolig kanakun sa pagtipon anang mga tao ang Dios nagaparapta lang. ³¹ Gani sogidan ko kamo; ang tao sarang mapatawad sa bisan ano nga sala, bisan magyagota tana. Piro ang naga-yagota sa Ispirito Santo indi gid mapatawad. ³² Ang bisan sino nga magambal malain kontra Kanakun nga Naging Tao mapapatawad; piro ang magambal malain kontra sa Ispirito Santo indi gid mapapatawad asta kon sano.”

Ang Kaoy Makikilala Paagi sa anang Bonga

(Lu. 6:43-45)

³³ “Makakoon kita nga masadya ang kaoy kon makita ta nga masadya anang bonga, okon marimo ang kaoy kon makita ta nga marimo anang bonga. Ay ang kaoy nakikilala sa anang bonga. ³⁴ Kamo mga liwat ang magkal. Kag tungud nga kamo malain, paiwan indong pagambal ang mayad? Ay kon ano ang sa tagiposoon maman ra ang nagagoa sa baba. ³⁵ Ang tao nga mayad nagaambal ra ang mayad, ay mayad anang ginaisip. Piro ang tao nga malain nagaambal ang malain, ay marimo anang ginaisip. ³⁶ Sa matood tana, sa Adlaw ang Pagukum ang kada isara magapanabat sa Dios sa anang mga ginambal nga ara polos. ³⁷ Ay dipindi sa imong mga ginambal kon ikaw silotan okon indi.”

Ginpangayoan si Jesus Milagro

(Mc. 8:11-12; Lu. 11:29-32)

³⁸ May mga manogtodlo ang Kasogoan kag mga Pariseo nga nagkoon kay Jesus, makon nanda, “Manogtodlo, abi pakitai kami ra tanda alin sa langit?” ³⁹ Makon ni Jesus kananda, “Ang mga tao lang nga malain kag nagtalikod sa Dios ang nagapangayo anay milagro bago sanda magtoo. Piro ara iba nga milagro akun ipakita kanindo kondi ang milagro nga natabo kay propita Jonas. ⁴⁰ Kon paiwan nga si Jonas tatlo ka adlaw kag tatlo ka gabi sa sulud anang tian ang isda, dan toladan ra ang matatabo Kanakun nga Naging Tao. Ay magatinir ako ra tatlo ka adlaw kag tatlo ka gabi sa idalum ang logta. ⁴¹ Sa Adlaw ang Pagukum ang mga taga-Ninive magabasol kanindo ay sanda tana, pagkabati nanda anang wali ni Jonas, nagirinul-sul. Kag dadi gani sobra pa kay Jonas ang digi, piro indi kamo magpati sa anang mga panodlo. ⁴² Sa adlaw nga dato mababanaw ang Rayna ang Salatanan kaiban nindo nga mga tao sa dadi kag basolon na kamo ra. Ay tana nagalin sa anang logar gid sa salatanan agud magpamati sa anang kaaram ni Aring Solomon. Piro dadi may nagatodlo digi nga sobra pa kay Solomon, piro kamo tana indi magbaton anang ginatodlo.”

Kon Maggoa ang Malain nga Ispirito

(Lu. 11:24-26)

⁴³ “Kon ang malain nga ispirito maggoa sa tao nga anang ginsuludan, nagapanlagoyawan tana sa mga logar nga ara tobig ay nagapangita tana ang logar nga anang mapawayan. Kag kon indi tana makakita anang parawayan ⁴⁴ maisipan na nga mabalik tana run lang sa anang ginalinan. Kag kon sa anang pagbalik makita na nga ang logar nga anang ginalinan ara may nagaistar, limpyo kag naimus ang tanan, ⁴⁵ mapanaw tana dayon kag mapangagad pito pa gid ka mga ispirito nga mas malain pa kaysa kanana. Kag masulud sanda dayon sa tao nga dato kag olian. Kag ang tao nga dato maging mas malain pa gid kaysa dati. Dan toladan ra ang matatabo sa mga tao dadi, magadogang pa gid andang kalain.”

Anang Nanay kag mga Kabogto ni Jesus

(Mc. 3:31-35; Lu. 8:19-21)

⁴⁶ Mintras nagaambal pa si Jesus, nagabot anang nanay kag anang mga kabogto. Doto sanda sa goa nagaulat ay may inogambal sanda kanana. ⁴⁷ Makon ang sangka tao kanana, “Imong nanay kag imong mga kabogto nagatirindug doto sa goa. Gosto nanda nga magpakigsogidanun kanimo.” ⁴⁸ Nagsabat si Jesus kanana, makon na, “Naulaman mo bala kon sino gid akun nanay kag akun mga kabogto?” ⁴⁹ Pagkatapos gintodlo na dayon anang mga somolonod kag makon na, “Dia tana maman akun nanay kag akun mga kabogto. ⁵⁰ Ay ang bisan sino nga nagaimo anang kabubutun akun Tatay sa langit, maman akun nanay kag mga kabogto.”

Paa nggid Parti sa Tao nga Nagpanggas

(Mc. 4:1-9; Lu. 8:4-8)

13 Ang adlaw ra nga dato, paggoa ni Jesus sa balay nagayan tana sa binit ang baybay kag magpongko. ² Piro tungud nga gintiripokpokan tana ang doro gid nga mga tao, somakay tana sa sakayan nga nagapondo kag doto nagpongko. Ang mga tao tana doto sa baybay nagaparamati mintras nagatodlo tana. ³ Doro nga mga butang anang gintodlo kananda paagi sa mga paanggid nga pario dia: makon na, “May sangka mangongoma nga nagpanggas. ⁴ Sa anang pagpanggas, ang iba nga bini nagtugpa sa binit ang dalan, kag gintoka ang mga pispis. ⁵ Ang iba nagtugpa sa kabatoan. Ang logta doto manipis lang. Gani madali nga nagtobo ang bini tungud nga manabaw ang logta. ⁶ Piro paginit ang adlaw, nagkaralayung, ay anang gamot manabaw. ⁷ Ang iba pa gid nga bini nagtugpa sa logar nga dorong ilamonon nga masiit. Gani pagrabong ang mga ilamonon nalumus ang ginpanggas. ⁸ Piro ang iba tana nagtugpa sa mayad nga logta kag dia tana nagpamonga. Ang iba tama-tama lang anang bonga, ang iba doro, kag ang iba doro gid. ⁹ Ta binag-binangun nindo gid indong nabatian nga dia.”

Anang Katoyoan ang mga Paanggid

(Mc. 4:10-12; Lu. 8:9-10)

¹⁰ Nagparapit dayon kay Jesus anang mga somolonod kag nagpamangkot. Makon nanda, "Basi nagaambal kaw sa mga tao paagi sa mga paanggid?" ¹¹ Makon ni Jesus kanada, "Tungud nga ang mga tinago ang ona parti sa anang pagari ang Dios ginasogid kanindo nga akun mga somolonod agud maintindian nindo, piro sa iba tana ara ginasogidan ang diritso. ¹² Ay ang tao nga may naulaman run nga kamatoogan kag anang ginasogid dogangan pa gid ang Dios anang pagintindi, kag doro anang idogang kanana. Piro ang tao tana nga ara nagasonod sa anang naulaman nga kamatoogan, pati anang naulaman nga maistan bubulun pa kanana. ¹³ Gani nagaambal ako kananda paagi sa mga paanggid tungud nga sigi andang sulung piro indi sanda makakita, kag sigi andang pamati piro indi makaintindi. ¹⁴ Gani natoman kananda anang ginkoon ang Dios ang ona paagi sa propita nga si Isaias. Ay makon na,

'Sigi indong pamati piro indi kamo gid makaintindi, Kag sigi indong sulung piro indi kamo gid makakita ang kamatoogan.

¹⁵ Tungud nga nagturugas anang olo ang mga tao nga dia, kag indi magpati.

Gintabonan nanda andang mga talinga, Kag ginpuyung nanda andang mga mata.

Ay sabun makakita sanda kag makabati, Kag maintindian kag magliso dayon kanakun, Kag ayadun ko sanda.'

¹⁶ Piro," makon ni Jesus, "kamo tana nga nagasonod kanakun masoirti, ay kamo nakakikita kag nakababati.

¹⁷ Sa matood tana, doro nga mga propita kag mga matarung nga mga tao ang ona ang nagarandum nga makakita kag makabati indong nakikita kag nababatian dadi, piro ara natabo sa andang tyimpo."

Ginsaysay ni Jesus anang Kaologan

(Mc. 4:13-20; Lu. 8:11-15)

¹⁸ "Gani, pamatii nindo dia kag toonan nindo kon ano anang kaologan ang paanggid parti sa tao nga nagpanggas. ¹⁹ Ang tao nga nagapamati ang minsai parti sa anang pagari ang Dios piro ara kaintindi, pario sa anang binit ang dalan nga gintugpaan ang bini. Nagaabot kanana si Satanas, kag ginaagaw na ang ginpanggas sa anang tagiposoon. ²⁰ Ang kabatoan nga manipis lang ang logta nga gintugpaan ang bini pario sa tao nga nakabati ang minsai parti sa pagari ang Dios. Nagbaton tana nga lagi nga may kalipay. ²¹ Garing bukun gid tuduk sa anang tagiposoon, gani ara lang boay anang pagtoo. Pagabot ang kalisud okon pagingabot tungud sa anang ambal ang Dios nga anang ginabaton, ginabayaon na nga lagi anang pagtoo. ²² Ang logar nga dorong masiit nga mga ilamonon nga gintugpaan ang bini pario sa tao nga nakabati ra anang ambal ang Dios. Garing tungud sa mga paralibugan sa pangaboi kag andum nga magmanggad

nalilipatan na anang ambal ang Dios nga anang nabatian kag ara napolosi. ²³ Piro ang mayad nga logta nga gintugpaan ang bini pario sa tao nga nagpamati gid kag nagaintindi anang ambal ang Dios. Gani napolosan na gid anang ambal ang Dios sa anang pagkaboi. Ang iba sa mga tao nga dia tama-tama lang andang napolosan sa andang nabatian, ang iba doro, kag ang iba doro gid."

Ang Paanggid Parti sa Bugang

²⁴ Nagpadayon si Jesus sa anang pagtodlo sa mga tao paagi sa paanggid. Makon na, "Anang pagari ang Dios pario sa tao nga nagpanggas ang mayad nga bini sa anang logta. ²⁵ Pagkatapos nga tana nakapanggas, pagkagabi mintras tana nagakatorog, may tao nga may dumut kanana nga nagayan ra doto kag nagpanggas ang bugang kag magoli. ²⁶ Nagtorobo ang tanum, kag pagbonga bago pa nakita ang mga bugang. ²⁷ Gani anang mga sorogoon nagayan kanana kag nagkoon, makon, 'Kabay mayad nga bini atun ginpanggas sa imong logta. Ta diin kabay nagalin ang mga bugang nga dato?' ²⁸ Makon andang agalun, 'Ang tao nga may dumut kanakun ang nagimo dan.' Gani nagpamangkot sanda sa andang agalun kon panggaboton nanda. ²⁹ Makon andang agalun, 'Indi lang ay basi kon magabot nindo pati ang tanum. ³⁰ Pabayani nindo ron lang asta magabot ang tigarani. Sa tigarani ko garing konon ang mga manogani nga panggaboton anay ang mga bugang kag bugkusun agud sonogon. Pagkatapos bago ko ipatipon kananda ang tubas sa akun bodiga.'"

Paanggid Parti sa Bosol nga Mostasa

(Mc. 4:30-32; Lu. 13:18-19)

³¹ Ginsogidan na sanda ra ang paanggid nga dia, makon na, "Anang pagari ang Dios pario sa bosol nga mostasa nga ginpanggas ang sangka tao sa anang logta. ³² Anang bosol ang mostasa maman ang mais-tan gid sa tanan nga bosol. Piro kon magtobo ron gani maman gid ang mataas sa mga laswa, kag midyo ron sa kaoy anang kataas. Bisan gani ang mga pispis sarang run makapogad sa anang mga sanga."

Paanggid Parti sa Pampaabok

(Lu. 13:20-21)

³³ Ginsogidan na sanda pa gid sangka paanggid, makon na, "Anang kaalimbawa anang pagari ang Dios pario ra sa pampaabok nga ginlakut ang babai sa sangka labador nga arina kag anang ginmasa, kag nagabok dayon ang tanan nga ginmasa."

Kon Basi Paanggid anang Gingamit ni Jesus sa Pagtodlo

(Mc. 4:33-34)

³⁴ Ginpaagi ni Jesus sa mga paanggid ang tanan nga anang mga panodlo parti sa anang pagari ang Dios. Ara tana may ginambal sa mga tao nga bukun paagi

sa paanggid. ³⁵ Ginimo na dato agud matoman anang ginkoon ang Dios paagi sa anang propita ang ona nga nagkoon,

“Ako magambal paagi sa mga paanggid,
Isogid ko ang mga butang nga ara pa gid naulami alin pa ang pagimo ang kalibotan.”

Ginsaysay ni Jesus anang Kaologan ang Paanggid Parti sa Bugang

³⁶ Pagkatapos dato ginbayaan ni Jesus ang mga tao kag nagsulud tana sa balay. Anang mga somolonod nagsulud ra doto kag nagpamangkot kanana, makon nanda, “Sogidi kami abi kon ano anang kaologan ang paanggid nga dato parti sa bugang.” ³⁷ Makon na, “Ang tao nga dato nga nagpanggas ang mayad nga bini ara iba kondi Ako nga Naging Tao. ³⁸ Ang logta nga ginpanggasan maman ang kalibotan. Ang mayad nga bini ara iba kondi ang mga tao nga nagapasakup sa anang pagari ang Dios. Kag ang mga bugang maman ang mga tao nga mga sinakupan ni Satanas. ³⁹ Si Satanas tana maman ang tao nga may dumut nga nagpanggas ang mga bugang. Ang tigarani, anang kataposan run ang kalibotan, kag ang mga manogani ara iba kondi ang mga angil. ⁴⁰ Kon paiwan nga ang bugang ginagabot kag ginasonog dayon, dan toladan ra ang matatabo sa kataposan ang kalibotan. ⁴¹ Ako nga Naging Tao magapadara akun mga angil agud tiponon kag paalinun sa akun ginarian ang tanan nga nagaimo malain nga nagiging kabangdanan ra nga ang iba magkasala. ⁴² Kag ipilak sanda dayon sa kalayo sa impyirno. Kag doto magaparanangis sanda kag magabaragrut andang mga ipun. ⁴³ Ang mga matarung tana magasanag nga midyo sa adlaw doto sa anang ginarian andang Tatay. Ta binag-binagun nindo gid indong nabatian nga dia!”

Paanggid Parti sa Manggad nga Ginlubung

⁴⁴ “Anang pagari ang Dios pario ra sa manggad nga ginlubung sa logta nga nadiskobri ang sangka tao. Anang ginimo, gintampukan na ruman. Nalipay tana nga mayad. Gani pagoli na ginbaligya na anang tanan nga pagkabutang kag ginbakal na dayon ang logta nga dato.”

Paanggid Parti sa Pirlas

⁴⁵ “Anang kaalimbawa anang pagari ang Dios pario ra sa nigosyanti nga nagapangita ang mga pirlas. ⁴⁶ Pagkakita na ang maraalun gid nga pirlas, nagoli tana kag ginbaligya na anang tanan nga pagkabutang kag ginbakal na dayon ang pirlas nga dato.”

Paanggid Parti sa Lambat

⁴⁷ “Anang pagari ang Dios pario ra sa lambat nga ginaladlad sa dagat, kag sari-sari nga mga isda ang nabubuul. ⁴⁸ Kon doro ron nga isda sa lambat ginabutung pabaybay. Kag nagaporongko dayon ang mga tao agud piliun ang isda. Ang mayad nga mga isda

ginabutang nanda sa mga baskit, piro ang marimo tana ginapamilak nanda. ⁴⁹ Toladan ra ang matatabo sa kataposan ang kalibotan. Ang mga angil maabot digi agud ipabulag ang mga tao nga malain sa mga tao nga mayad. ⁵⁰ Kag ang mga tao nga malain ipilak dayon sa kalayo sa impyirno. Kag magaparanangis sanda kag magabaragrut andang ipun.”

⁵¹ Nagpamangkot dayon si Jesus kananda, makon na, “Ta naintindian nindo tanan akun ginambal kanindo?” Makon nanda, “Uu.” ⁵² Makon roman ni Jesus, “Gani ang kada manogtodlo nga may natonan parti sa anang pagari ang Dios pario sa tagbalay nga doro anang pagkabutang. Ay bukun lang ang dati nga mga butang anang ginatodlo kondi pati run da ang bago.”

Si Jesus Ginsikway sa Nazaret

(Mc. 6:1-6; Lu. 4:16-30)

⁵³ Pagkatapos nga nakatodlo si Jesus ang mga paanggid nga dia, nagayan tana dayon sa anang banwa. Kag nagtodlo tana ra doto sa anang simbaan ang mga Judio. Ang mga nakabati sa anang mga ginatodlo nagkaratingala. Kag nagparamangkotan sanda, makon nanda, “Diin tana kabay nakabuul anang kinaraman nga dan, kag anang abilidad nga magimo ang mga milagro? ⁵⁵ Kabay anang bata ra lang dan ang panday. Anang nanay kabay si Maria kag anang mga kabogto sanday Santiago, Jose, Simon, kag si Judas? ⁵⁶ Kag anang mga kabogto nga babai digi ra ngaoli. Diin tana kabay kabuul anang abilidad nga dan?” ⁵⁷ Gani indi sanda magpati kanana. Makon ni Jesus kananda, “Ang propita ginataod bisan diin loas lang sa anang kaogalingun nga banwa kag panimalay.” ⁵⁸ Maman dato nga pira lang gid kabilog ang mga milagro nga anang ginimo doto, tungud nga indi sanda magtoo kanana.

Ang Pagpatay kay Juan nga Manogbunyang

(Mc. 6:14-29; Lu. 9:7-9)

14 Ang mga adlaw nga dato si Herodes nga manogdomara ang Galilea nakabati parti kay Jesus. ² Gani nagkoon tana sa anang mga opisyalis, makon na, “Sigoro dia si Juan nga manogbunyang nga nabanaw. Maman dan nga may gaum tana nga magimo ang mga milagro.”

³ Si Juan ginpadakup ni Herodes tungud nga ginkonan na tana nga, “Kontra sa Kasogoan imong pagoroasawa kay Herodias.” Ay si Herodes nga dia anang bayaw mismo ni Herodias, tungud nga asawa tana anang kabogto nga si Felipe. Kag tungud sa anang ginambal nga dato ni Juan, ginpadakup tana ni Herodes kag ginpapriso dayon. ⁵ Ipatatay andan ni Herodes si Juan, garing naadlukan tana ra sa mga Judio tungud nga ginakabig nanda si Juan nga propita.

⁶ Pagabot anang komplianyo ni Herodes ang daraga nga bata ni Herodias nagsaot para sa mga bisita nga nagtambong doto kag nalipay gid nga mayad si Herodes. ⁷ Gani makon na, “Sigi, magpangayo kaw

kanakun bisan ano kag itaw ko kanimo, kag ginasompa ko dan nga imoon ko.”

⁸ Sa sugiut anang nanay nagsabat ang daraga, makon na, “Itaw mo dadi kanakun anang olo ni Juan nga manogbunyang nga nagabutang sa bandiado.”

⁹ Pagkabati dato ni Aring Herodes naborido tana. Piro tungud nga nakapanompa tana kag nabatian mismo anang mga bisita, ginpaimo na anang ginapangayo ang daraga. ¹⁰ Ginpaotod na anang olo ni Juan doto sa prisoan. ¹¹ Ginbutang nanda dayon sa bandiado kag gindara sa daraga. Kag gintaw ra dayon ang daraga sa anang nanay. ¹² Anang lawas tana ni Juan ginbuul anang mga somolonod kag ginlubung nanda dayon. Pagkatapos nagayan sanda kay Jesus kag ginsogid kanana ang natabo kay Juan.

Ginpakaun ni Jesus ang 5,000

(Mc. 6:30-44; Lu. 9:10-17; Jn. 6:1-14)

¹³ Pagkabati dato ni Jesus, nagsakay tana sa sakayan kag nagayan sa nalgwin nga logar. Piro pagkabati ang mga tao alin sa sari-sari nga mga banwa nga si Jesus nakaalin run, nagbagtas sanda paayan sa anang arayanan. ¹⁴ Pagsalta ni Jesus, nakita na ang doro gid nga mga tao. Nalooy tana nga mayad kananda, gani ginpangayad na ang mga masakitun nga andang gindara doto.

¹⁵ Pagkaapon, nagparapit kanana anang mga somolonod. Makon nanda, “Madali run lang masalup ang adlaw, kag ara paman bario nga marapit-rapit digi. Paayana run ang mga tao sa mga bario agud makabakal sanda andang pagkaun.” ¹⁶ Makon ni Jesus kananda, “Indi kinanglan nga paalinun sanda. Kamo mismo ang magtaw pagkaun kananda.” ¹⁷ Makon nanda, “Os, lima lang gid kabilog atun tinapay digi kag darwa ka bilog nga isda.” ¹⁸ Makon ni Jesus kananda, “Abi daraa nindo digi.” ¹⁹ Kag ginkonan na ang mga tao nga magporongko sa ilamonon. Pagkabuul na ang lima ka bilog nga tinapay kag darwa ka bilog nga isda nagtangra tana sa langit, kag ginpasalamatan na dato sa Dios. Pagkatapos ginpiak-piak na dayon ang tinapay kag gintaw sa anang mga somolonod kag ginpanagtag nanda sa mga tao. ²⁰ Ang kada isara nakakaun kag nabosog. Kag pagkatapos nga nakakaun run ang tanan, gintipon nanda ang mga nabilin, kag bali dosi ka baskit ang naponon. ²¹ Ang mga lalaki lang nga nagkaun bali 5,000 nga lagi, poira pa ang mga babai kag mga bata.

Si Jesus Nagpanaw sa ibabaw ang Tobig

(Mc. 6:45-52; Jn. 6:15-21)

²² Pagkatapos dato ginsogo ni Jesus anang mga somolonod nga magsakay sa sakayan kag magona doto sa tabok mintras ginapaoli na pa ang mga tao. ²³ Kag pagkatapos nga makapanaw ang mga tao nagtokad tana sa bokid nga tana lang agud magpangamoyo. Nagabian tana doto. ²⁴ Kag sa oras nga dato ang sakayan nga ginasakayan anang mga somolonod doto ron sa tunga ang laod kag ginasampi-sampi nga

mayad ang daloyon ay kontra ang angin. ²⁵ Ang kasanagun run nagayan si Jesus doto kananda nga nagapanaw sa ibabaw ang tobig. ²⁶ Pagkakita anang mga somolonod nga may nagapanaw sa ibabaw ang tobig ginadlukan sanda. Kag nagsiringgit sanda, makon nanda, “Morto!” ²⁷ Makon nga lagi ni Jesus kananda, “Indi kamo magkaadluk, ako dia!” ²⁸ Makon dayon ni Pedro, “Ginoo, abi kon ikaw manda dan, paayana ako dian kanimo nga nagapanaw ra sa ibabaw ang tobig.” ²⁹ Makon ni Jesus kanana, “Sigi dali!” Gani naglosong si Pedro sa sakayan kag nagapanaw sa ibabaw ang tobig paayan kay Jesus. ³⁰ Piro pagkamarasmas ni Pedro nga mabaskug ang angin, ginadlukan tana kag amat-amat tana nga nagpaidalum. Gani nagsinggit tana, makon na, “Ginoo, tabangi ako!” ³¹ Kag ginkirabot tana ra nga lagi ni Jesus. Pagkatapos, makon na kay Pedro. “Basi nagdoda kaw? Ang kaistan imong pagtoo kanakun.” ³² Pagsakay nanda nga darwa sa sakayan golpi nga naglinaw. ³³ Kag ginsimba tana ang mga tao sa sakayan, makon nanda, “Matood ra gid nga ikaw anang Bata ang Dios.”

Ginayad ni Jesus ang mga Masakitun sa Genesaret

(Mc. 6:53-56)

³⁴ Pagabot nanda sa loyo, nagpondo sanda sa Genesaret. ³⁵ Nakilala nga lagi si Jesus ang mga tao doto kag ginpamarita nanda sa palibot nga mga logar nga doto ron si Jesus. Gani ginpangdara ang mga tao ang tanan nga may masakit kanana. ³⁶ Ginpangabay nanda si Jesus nga kon maimo, togotan na ang mga masakitun nga magtandug kanana, bisan sa anang sidsid run lang anang lambong. Kag ang tanan nga nakatandug nagayad.

Anang Panodlo ang mga Malam

(Mc. 7:1-13)

15 Pagkatapos dato may mga Pariseo kag mga manogtodlo ang Kasogoan alin sa Jerusalem nga nagparapit kay Jesus kag nagpamangkot. ² Makon nanda, “Basi ginasoway imong mga somolonod anang mga soronodon atun mga kaolang-olangan? Ay ara sanda nagapangogas andang alima sono sa nakao-galian bago magkaun.” ³ Makon ni Jesus kananda, “kamo tana, basi ginasoway nindo ra anang sogo ang Dios tungud sa indong pagsonod indong mga soronodon nga dan. ⁴ Ay makon ang Dios, ‘Taoda imong tatay kag nanay,’ kag ‘Ang nagaambal malain kontra sa anang tatay okon nanay dapat patayun.’ ⁵ Piro kamo tana nagatodlo nga kon ang tao may inogbolig sa anang mga ginikanan ginatogotan nindo nga indi run magbolig kon magkoon tana sa anang mga ginikanan nga, ‘Dia andan akun inogbolig kanindo, garing indi ko ron makataw kanindo ay nakapabulag ko ron para sa Dios.’ ⁶ Maman dan indong paagi agud indi nindo masonod anang ginatodlo ang Dios para masonod nindo indong mga pinalaton-laton nga soronodon. ⁷ Mga salimpapaw! Matood ra gid anang

koon ang Dios parti kanindo paagi kay Isaias. Makon na,

⁸ Ang mga tao nga dia nagataod kanakun sa baba lang.

Piro ang matood tana andang tagiposoon marayu kanakun.

⁹ Ara polos andang pagsimba kanakun, ay andang mga ginatodlo mga soronodon nga ginimo-imo lang ang mga tao.”

Ang mga Butang nga Nagapakasala sa Tao

(Mc. 7:14-23)

¹⁰ Gintawag ni Jesus ang mga tao nga magparapit kanana. Kag makon na dayon kananda, “Pagpamati kamo kag intindiun nindo akun iambal kanindo. ¹¹ Ang mga butang nga nagasulud sa anang baba ang tao ara nagapalain kanana, kondi ang mga marimo nga mga ambal nga nagagoa sa anang baba.”

¹² Lagat-lagat nagparapit kananda anang mga somolonod kag nagkoon, “Ta kaulam ka ra nga nagsakit anang buut ang mga Pariseo sa imong ginambal nga dato?” ¹³ Nagsabat si Jesus, makon na, “Ang kada tanum nga ara pagtanuman akun Tatay nga sa langit sigorado nga gagaboton. ¹⁴ Pabayani nindo sanda lang. Mga bolag sanda nga manogagobay ang mga bolag. Kag kon ang bolag maman da ang magagobay sa bolag, pario sanda nga maolog sa boo.” ¹⁵ Makon dayon ni Pedro kay Jesus, “Abi pasanagan kanamun anang kaologan ang paanggid nga dato kaina.”

¹⁶ Makon ni Jesus kananda, “Pati kamo ara pa ra nakaintindi? ¹⁷ Ara kamo bala kaulam nga ang bisan ano nga nagasulud sa baba nagadiritso sa tian kag sa ori nagagoa dayon sa lawas? ¹⁸ Piro ang nagagoa tana sa baba sa tagiposoon nagaalin, kag maman ang nagapalain sa tao. ¹⁹ Tungud nga dian sa anang tagiposoon ang tao nagaalin ang malain nga mga unana, ang pagpatay, ang pagpanginbabai okon pagpanginlalaki, ang pagolid sa bukun anang asawa, ang pagpanakaw, ang pagtistigo ang botig, kag ang pagambal ang malain kontra sa anang kapario. ²⁰ Maman dia ang nagapalain sa tao kag bukun nga kon ara tana kapangogas anang alima bago magkaun.”

Anang Pagtoo ang Babai nga Cananean

(Mc. 7:24-30)

²¹ Nagalin si Jesus sa logar nga dato kag nagayan tana sa mga logar nga marapit sa mga siodad ang Tiro kag Sidon. ²² Karon may sangka babai nga Canaanun nga nagaoli sa logar nga dato. Nagayan tana kay Jesus nga nagapakitloy. Makon na, “Ginoo, ikaw nga manopanobli anang ginarian ni David, abi kaloyi ako ra! Akun bata nga babai ginsuludan ang malain nga ispirito kag sugung anang pamati.” ²³ Piro ara nagsapak si Jesus. Anang mga somolonod nagparapit kanana kag magkoon, “Paalina ang babai nga dan, way sigi anang sonod kanatun kag nagalingaw!” ²⁴ Gani makon dayon ni Jesus, “Ako ginpadara digi agud pangitaun kag boligan ang mga Israelita nga pario sa mga karniro nga

nagkaradora.” ²⁵ Piro nagparapit pa gid ang babai kay Jesus kag naglood kanana nga nagakoon, makon, “Ginoo, boligi ako ra!” ²⁶ Makon ni Jesus kanana, “Bukun mayad nga bulun anang pagkaun ang mga bata kag itaw sa mga ayam.” (Naulaman ang babai kon ano anang gostong ambalun ni Jesus, nga boligan na anay ang mga Judio kag bago garing ang bukun Judio.) ²⁷ Gani makon ang babai, “Tama dan Ginoo, piro bisan ang mga ayam nagakaun ra ang mga pagkaun nga nagakaraolog sa lamisa andang agalun.” ²⁸ Makon dayon ni Jesus kanana, “Ang kabaul imong pagtoo! Gani mababaton mo imong ginapangayo kanakun.” Kag dato nga lagi nagayad anang bata.

Doro anang Ginpangayad ni Jesus

²⁹ Nagalin doto si Jesus kag nagobay sa baybay ang Dagat ang Galilea. Ang ori nagtokad tana sa bokid kag nagpongko doto. ³⁰ Doro nga mga tao ang nagarayan doto kanana. Gindara nanda ang mga piang, ang mga pingkaw, ang mga bolag, ang mga apa kag doro pa gid nga masakitun. Ginpamutang nanda lang sa sikian ni Jesus kag ginpangayad na sanda tanan. ³¹ Natingala nga mayad ang mga tao ay nakita nanda nga ang mga apa nakaaambal run, mayad run anang alima ang mga pingkaw, ang mga piang nakapapanaw ron kag ang mga bolag nakakikita run. Kag gindayaw nanda ang Dios nga ginasimba anang mga kaapo-apoan ni Isreal.

Ginpakaun ni Jesus ang Apat ka Libo

(Mc. 8:1-10)

³² Gintawag ni Jesus anang mga somolonod kag magkoon kananda, “Nalooy ako sa mga tao nga dia, ay tatlo ron dia ka adlaw nga nagkaiban sanda kanakun kag ara sanda run may makaun. Indi ko gosto nga paoliun sanda nga ara kakaun ay basi kon displayun sanda sa dalan.” ³³ Makon anang mga somolonod kanana. “Ta sa diin kita mabuul digi sa naligwin nga logar ang pagkaun nga magaiigo sa karaku nga dia nga mga tao?” ³⁴ Nagpamangkot kananda si Jesus, makon na, “Pira ka bilog indong tinapay dian?” Makon nanda, “Pito ka bilog nga tinapay kag pira lang gid ka bilog nga isda nga mairintuk.” ³⁵ Makon dayon ni Jesus sa mga tao, “Abi pagporongko kamo sa logta.” ³⁶ Kag ginbuul na dayon ang pito ka bilog nga tinapay kag ang mga isda kag nagpasalamat sa Dios. Pagkatapos, ginpamisang-pisang na dato kag gintaw sa anang mga somolonod. Kag anang mga somolonod ang nagpanagtag sa mga tao. ³⁷ Tanan sanda nakakaun kag nabosog. Pagkatapos ginpanipon nanda ang tinapay nga sobra, kag nakapono sanda pito ka baskit. ³⁸ Mga 4,000 ka lalaki ang nakakaun poira pa ang mga babai kag mga bata.

³⁹ Pagkatapos dato ginpaoli dayon ni Jesus ang mga tao. Tana tana nagsakay sa sakayan kag magtabok sa logar ang Magadan.

Nagpangayo Milagro ang mga Pariseo kag Saduseo (Mc. 8:11-13; Lu. 12:54-56)

16 May mga Pariseo kag mga Saduseo nga nagayan kay Jesus agud tirawan tana. Makon nanda, "Kon ikaw ginpadara manda ang Dios, abi pagimo ang milagro alin sa Dios." ² Makon ni Jesus kananda, "Kon nagainalup ang adlaw kag ang langit mapola, nagakoon kamo nga 'Mayad ang tyimpo aruman.' ³ Kag kon aga pa kag ang langit mapola kag magalum, nagakoon kamo nga 'Maoran dia dadi.' Kon magsulung kamo sa langit naulaman nindo kon magainit okon magaoran, piro sa mga tyimpo tana nga dia indi kamo makaintindi ang mga tanda sa mga nagakaratabo. ⁴ Kamo nga mga tao sa dadi, masyado kamo kalain kag bukun matutum sa pagsonod sa Dios. Nagapangayo kamo milagro, piro ara iba nga milagro akun ipakita kanindo kondi ang milagro nga natabo kay Jonas." Kag nagalin tana dayon.

Anang Paandam ni Jesus sa anang mga Somolonod Parti sa anang Ginatodlo ang mga Pariseo kag mga Saduseo (Mc. 8:14-21)

⁵ Nagtabok sanday Jesus sa loyo, piro anang mga somolonod nalipat magbalon ang pagkaun. ⁶ Makon ni Jesus kananda, "Magandam kamo nga mayad sa anang pampaabok ang mga Pariseo kag mga Saduseo." ⁷ Pagkabati dato anang mga somolonod, makon nanda, "Sigoro ginambal na dia tungud nga ara kita nakadara ang tinapay." ⁸ Piro naulaman ni Jesus kon ano andang ginaisip. Gani makon na kananda, "Basi nagabarais-baisan kamo? Kon ara kamo dara nga tinapay maiwan gid? Ara kamo pa gid pagsarig kanakun ay? ⁹ Ara nindo pa gid bala naintindii nga indi kita dapat magpalibug parti sa tinapay? Ara nindo bala nadumdumi ang lima ka bilog nga tinapay nga akun ginpamiakpiak agud makakaun ang 5,000 ka tao? Nalipatan nindo ron bala kon pira ka baskit indong naponon sa mga nabilin nga tinapay? ¹⁰ Ara nindo ra bala nadumdumi nga sa pito ka bilog nga tinapay ginpakaun ko ang 4,000, kag pira pa ka baskit ang sobra? ¹¹ Ara kamo bala kaintindi nga bukun tinapay akun gostong ambalun pagkoon ko nga 'Magandam kamo sa anang pampaabok ang mga Pariseo kag mga Saduseo?'" ¹² Kag bago nanda pa naulaman nga bukun gali ang pampaabok nga ginagamit sa tinapay andang dapat likawan kondi anang panodlo ang mga Pariseo kag mga Saduseo.

Kon Sino si Jesus Sono kay Pedro (Mc. 8:27-30; Lu. 9:18-21)

¹³ Karon, ang doto ron sanday Jesus sa logar ang Cesarea sa Filipos nagpamangkot tana sa anang mga somolonod, makon na, "Sino Ako nga Naging Tao sono sa anang pagkakilala ang mga tao?" ¹⁴ Makon nanda, "May mga nagakoon nga ikaw si Juan nga manogbunyang. Ang iba nagakoon nga ikaw si Elias. Kag may iba

pa gid nga nagakoon nga ikaw si Jeremias, kag kon bukun, basta isara sa mga propita." ¹⁵ Makon ni Jesus kananda, "Piro para kanindo, sino ako?" ¹⁶ Nagsabat si Pedro, makon na, "Ikaw ang Cristo nga anang ginpangako ang Dios nga magari, anang Bata ang Dios nga boi!" ¹⁷ Makon ni Jesus kananda, "Simon nga bata ni Jonas, masoirti kaw, tungud nga dia nga butang bukun tao ang nagsogid kanimo kondi akun Tatay nga sa langit. ¹⁸ Ikaw ginatawag ko nga Pedro nga kon sayodon bato. Kag sa ibabaw ang pondasyon nga dia nga bato patindugun ko ang mga tao nga magatoo kanakun kag bisan anang gaum ang kamatayun indi makadaug kananda. ¹⁹ Kanimo ko itaw ang awtoridad sa anang ginarian ang Dios. Ang bisan ano nga imong itogot nga imoon digi sa kalibotan maman ra ang itogot ang Dios, kag ang bisan ano nga indi mo pagitogot maman ra ang indi pagitogot ang Dios." ²⁰ Pagkatapos ginbilinan dayon ni Jesus anang mga somolonod nga indi sanda gid magsogid bisan kino nga tana ang Cristo.

Ginsaysay ni Jesus nga Tana Magaantos kag Patayun dayon (Mc. 8:31-9:1; Lu. 9:22-27)

²¹ Alin dato ginsaysay ni Jesus sa anang mga somolonod kon ano ang matatabo kananda. Makon na, "Kinanglan gid nga ako magayan sa Jerusalem. Doto magaantos ako nga mayad sa anang imoon kanakun anang mga manogdomara ang mga Judio, ang mga monogdomara nga pari, kag ang mga manogtodlo ang Kasogoan. Papatayun nanda ako, piro sa ikatlo ka adlaw mababanaw ako." ²² Pagkakoon na dato gindara tana ni Pedro sa marayu-rayu kag sawayun; makon na, "Iparayu lang imong ginambal nga dan. Indi pagitogot ang Dios nga matabo dan kanimo." ²³ Nagliso si Jesus kag nagkoon kananda, "Parayu kaw kanakun Satanas. Ginapamalabagan mo ako nga magimo anang kabubutun ang Dios tungud nga imong naisipan nga dan bukun anang gosto ang Dios kondi maman dan anang gosto ang tao!"

²⁴ Makon dayon ni Jesus sa anang mga somolonod, "Kon may tao nga gosto magsonod kanakun, indi na run dapat pagisipun anang kaogalingun, kondi kinanglan magtoman kanakun abir kon kamatayun anang aboton sa pagsonod kanakun. ²⁵ Ay ang bisan sino nga nagakanogon anang kaboi digi sa kalibotan nga dia mapapatay pa ra gid. Piro ang bisan sino nga priparado nga mapatay tungud kanakun makakaangkun ang kaboi nga ara kataposan. ²⁶ Ano gid anang mabubuul ang tao kon maangkun na ang tanan nga butang digi sa kalibotan, piro madora ra lang anang kaboi? Ara gid! Ay ara gid pagkabutang nga sarang na nga itaw agud mabawi na ruman anang kaboi. ²⁷ Ay Ako nga Naging Tao magabalik digi sa kalibotan nga nagalanyag sa anang gaum akun Tatay, kag kaiban ko ra anang mga angil. Kag balusan ko dayon ang tanan nga tao sono sa andang mga ini-moan. ²⁸ Sa matood tana, may mga tao digi dadi nga

indi mapatay mintras indi nanda makita Ako nga Naging Tao nga nagabalik digi bilang Ari."

Nagbago anang Itsora ni Jesus

(Mc. 9:2-13; Lu. 9:28-36)

17 Pagkalubas ang anum ka adlaw gindara ni Jesus si Pedro kag ang magkabogto nga si Santiago kag si Juan sa mataas nga bokid. Sanda-sanda lang gid ang nagayan doto. ² Ang doto sanda run, mintras nagasulung sanda kay Jesus, nagiba anang itsora. Anang oyaun nagsanag nga midyo ron sa adlaw, kag anang lambong nagpoti nga nagasirak. ³ Kag golpi lang nga nakita nanda ra si Moises kag si Elias nga nagpakigsogidanun kanana. ⁴ Makon dayon ni Pedro kay Jesus, "Ginoo, mayad digi kami. Kon maliag kaw, maimo ako digi tatlo ka kamalig, ang sakabilog kanim, ang sakabilog kay Moises, kag ang sakabilog kay Elias." ⁵ Ara tana pa katapos anang ambal nga dato ginlikupan sanda ang panganod nga masilaw kag nabatian nanda dayon ang limug nga alin sa panganod nga nagakoon, "Maman dia akun pinalangga nga Bata. Nalilipay ako nga mayad kanana. Pamatian nindo tana!" ⁶ Pagkabati dato nanday Pedro nagdapa sanda sa sugung nga kaadluk. ⁷ Ginrapitan sanda ni Jesus kag gintandug nga nagakoon, "Bangon kamo! Indi kamo magkaadluk!" ⁸ Pagsulung nanda ara sanda ibang nakita doto kondi si Jesus run lang.

⁹ Ang nagalusub sanda run sa bokid, ginkonan sanda ni Jesus, makon na, "Indi kamo gid magsogid bisan kino parti sa indong nakita mintras Ako nga Naging Tao ara pa mabanaw." ¹⁰ Pagkatapos nagpamangkot kanana anang mga somolonod, makon nanda, "Basi kabay nagakoon ang mga manogtodlo ang Kasogoan nga kinanglan magabot anay si Elias bago magabot ang Cristo?" ¹¹ Makon ni Jesus kananda, "Pario anang koon ang Kasolatan maabot ra gani si Elias agud ipriparang ang tanan nga butang. ¹² Piro sogidan ko kamo, si Elias nakaabot ron. Garing ara tana lang bala nakilala ang mga tao kag ginimo nanda andang gosto nga imoon kanana. Kag maman ra dan andang imoon Kanakun nga Naging Tao. Paantosan nanda ako ra." ¹³ Kag bago pa naangupan anang mga somolonod nga si Juan nga manogbunyang maman anang ginatomod.

Ginayad ni Jesus ang Bata nga may Malain nga Ispirito

(Mc. 9:14-29; Lu. 9:37-43)

¹⁴ Pagabot nanda doto sa dorong tao may sangka lalaki nga nagparapit kay Jesus kag naglood nga nagakoon, makon na, ¹⁵ "Ginoo, abi kaloyi ra akun bata nga lalaki. Koyapun tana kag kon aboton gani sugung gid anang pamati. Pirmi tana gid nga natotomba sa kalayo kag pirmi ra nga naolog sa tobig. ¹⁶ Gindara ko tana sa imong mga somolonod, piro indi sanda makapaayad." ¹⁷ Makon dayon ni Jesus, "Kamo nga mga tao sa tyimpo nga dia, ara kamo gid pagtoo, kag baliskad indong ginaisip kag ginaimo. Asta sano pa akun pagantos kanindo? Dara nindo digi kanakun ang

bata!" ¹⁸ Kag ginsaway dayon ni Jesus ang malain nga ispirito doto sa bata kag naggoa ra nga lagi. Kag sa oras nga dato nagayad ang bata.

¹⁹ Ang sanda-sanda run lang nagparapit kay Jesus anang mga somolonod kag nagpamangkot, makon nanda, "Basi kabay indi namun mapagoa ang malain nga ispirito nga dato sa bata?" ²⁰ Makon ni Jesus kananda, "Tungud nga kolang indong pagtoo. Sa matood tana, kon kamo may pagtoo nga bisan pario lang sa anang bosol ang mostasa anang kabaul, sarang kamo ron makakoon sa bokid nga dia nga magsaylo sa sangka logar, kag dan magasaylo. Ara gid butang nga indi nindo maimo." [²¹ Garing ang toladato nga klasi nga malain nga ispirito indi nindo basta mapagoa kon indi kamo magpangamoyo kag magpoasa.]

Ginsambit Ruman ni Jesus ang Parti sa anang Kamatayun

(Mc. 9:30-32; Lu. 9:43b-45)

²² Pagtiripon anang mga somolonod doto sa Galilea, makon ni Jesus kananda, "Ako nga Naging Tao kinanglan nga iintriga sa mga tao ²³ nga magapatay kanakun. Piro sa ikatlo ka adlaw mababanaw ako." Naborido gid anang mga somolonod.

Ang Pagbayad ang Bois Para sa Timplo

²⁴ Pagabot nanday Jesus sa Capernaum, si Pedro ginparapitan ang mga manogsokot ang bois para sa timplo kag ginpamangkot. Makon nanda, "Nagabayad ra indong manogtodlo ang bois para sa timplo?"

²⁵ Makon ni Pedro kananda, "Uu, nagabayad tana."

Pagsulud ni Pedro sa balay ginpamangkot tana nga lagi ni Jesus. Makon na, "Simon, kon sa kanim abi, sino anang ginapabayad ang mga ari digi sa kalibotan ang bois, andang mga bata okon iba?" ²⁶ Makon anang sabat ni Pedro, "Syimpri ang iba." Makon ni Jesus, "Kon toladato nagakaologan nga andang mga bata indi gani kinanglan nga magbayad. ²⁷ Garing kon indi kita magbayad basi kon maglain andang buut kanatun, gani magayan kaw sa dagat kag magpamonit dayon. Ang ona nga isda nga imong madawi bosik-sikun mo anang baba kag makikita mo doto ang koarta nga bastanti run nga ibayad para sa atun bois nga darwa. Bulun mo kag ibayad dayon sa mga nagasokot ang bois para sa timplo."

Ang Pinakaimportanti sa anang Ginarian ang Dios

(Mc. 9:33-37; Lu. 9:46-48)

18 Sa oras nga dato nagparapit kay Jesus anang mga somolonod kag nagpamangkot, makon nanda, "Sino gid kabay ang labaw sa tanan sa anang Ginarian ang Dios?" ² Anang ginimo ni Jesus gintawag na ang bata nga maistan kag ginpatindug na sa andang tunga. ³ Makon na dayon kananda, "Sa matood tana, kon kamo indi magbago kag maging pario sa mairintuk nga mga bata, indi kamo gid mapabilang sa mga tao nga anang ginaarian ang Dios. ⁴ Ay ang tao

nga nagapaubus pario sa bata nga dia, maman ang ginabilang nga pinakalabaw sa anang Ginarian ang Dios. ⁵ Kag ang bisan sino nga tungud sa anang pag-too kanakun nagabaton kag nagaasikaso sa bata nga toladia nagabaton ra kanakun.”

Ang mga Pagsolay (Mc. 9:42-48; Lu. 17:1-2)

⁶“Piro ang bisan sino nga maging kabangdanan nga ang mga bata nga dia magbaya sa andang pagtoo kanakun mas mayad pa nga igotan anang liug kag itagkus dayon sa galingan nga bato kag ipandag sa laod. ⁷ Kailo ra ang mga tao digi sa kalibotan ay ang pagsolay pirmi gid nga nagaabot kananda. Kon sa bagay dia nga mga butang matatabo gid man. Piro kailo gid ang tao nga nagasolay sa anang kapario.

⁸“Kon imong alima okon siki ang maging kabangdanan nga ikaw magbaya kanakun, otoda run lang kag ipilak! Mas mayad pa nga sakabilog lang imong alima okon siki kag may kaboi kaw nga ara kataposan kaysa komplito imong alima kag siki piro ipilak ka ra lang sa kalayo nga ara kataposan. ⁹ Kag kon imong mata maging kabangdanan nga ikaw magbaya kanakun, lukada kag ipilak! Ay mas mayad pa nga sakabilog lang imong mata kag may kaboi kaw nga ara kataposan kaysa komplito imong mata piro ipilak ka ra lang sa kalayo sa impiyirno.”

Paanggid parti sa Karniro nga Nadora (Lu. 15:3-7)

¹⁰“Magandam kamo nga indi nindo gid pagtamayun bisan ang sakabilog sa mairintuk nga dia nga mga bata. Ay sa matood tana anang mga angil ang Dios nga nagabantay kananda pirmi doto sa akun Tatay nga sa langit. [¹¹ Ay Ako nga Naging Tao nagayan digi sa kalibotan agud lowasun ang mga tao nga nagkaradora tungud sa andang mga sala.]

¹²“Kon may tao nga may 100 ka karniro kag nadora ang sakabilog, ano kabay anang imoon? Sigorado gid nga bayaan na ang 99 nga nagaparangarab sa mga bokid-bokid kag pangitaun na ang karniro nga nadora. ¹³ Kag kon anang makita malilipay tana nga mayad. Sa matood tana mas malilipay tana sa sakabilog nga dato nga nadora nga anang nakita kaysa 99 nga ara nadora. ¹⁴ Toladan ra anang nababatyagan indong Tatay nga sa langit. Indi na gid gusto nga madora ang bisan sangka bata nga maistan.”

Kon Nagkasala Kanimong Kapario nga Tomoloo

¹⁵“Kon imong kapario nga tomoloo magkasala kanimong, ayanan mo tana kag sogidan mo dayon anang ginimo nga sala. Piro dia imoon mo nga kamo-kamo lang. Kon tana magpakigosay kanimong, ta kondi magabayadan kamo roman, kag mapabalik mo tana sa Dios. ¹⁶ Piro kon indi tana magpakigosay kanimong, magdara kaw sangka tomoloo pa gid okon darwa man agud masonod mo ang sono sa nakasolat sa Kasolatan nga

ang mga butang nga indong ambalan mapamatodan ang darwa okon tatlo ka tao. ¹⁷ Piro kon indi tana pa gid magpamati kananda isogid sa tanan nga mga tomoloo sa andang ginatiriponan. Kag kon indi tana pa gid magpamati kananda, ayaw nindo tana run pagsapaka kondi ibilang nindo tana run lang nga pario sa mga tao nga ara nagakilala sa Dios okon pario sa mga manogsokot ang bois nga nagapandaya kag mga traidor.”

Ang Ginadilian kag ang Ginatogot

¹⁸“Ang bisan ano nga indong itogot digi sa kalibotan maman ra ang itogot ang Dios, kag ang bisan ano nga indi nindo pagitogot maman ra ang indi pagitogot ang Dios.

¹⁹“Kag gusto ko ra nga maalaman nindo dia, nga kon ang darwa kanindo digi sa kalibotan magkasogot parti sa bisan ano nga indong pangayoon sa pangamoyo, dan imoon kanindo akun Tatay nga sa langit. ²⁰ Ay kon diin ang darwa okon tatlo nga nagatiripon tungud kanakun, ako kaiban nanda ra.”

Paanggid Parti sa Sorogoon nga Indi Magpatawad

²¹ Nagparapit si Pedro kay Jesus kag magpamangkot, makon na, “Ginoo, kon akun kapario nga tomoloo pirmi nga nagakasala kanakun, kapira ko gid tana dapat patawadun? Pito ka bisis?” ²² Makon ni Jesus kanana, “Bukun lang asta sa ikapito ka bisis, kondi asta sa 77 ka bisis. ²³ Ay anang pagari ang Dios pario sa natabo sa sangka ari nga nagaosisa ang mga otang kanana anang mga sorogoon. ²⁴ Mintras nagaosisa tana andang mga otang, may gindara kanana nga sorogoon nga anang otang minilyon. ²⁵ Kag tungud nga indi tana run makabayad nagsogo ang ari nga ibaligya tana bilang oripun pati anang asawa kag anang mga bata. Kag ibaligya ra ang tanan na nga pagkabutang agud mabayadan na anang otang. ²⁶ Anang ginimo ang sorogoon nga dato, naglood tana sa ari kag magpakitloy, makon na, ‘Pasinsyaa ako lang anay dadi, ay bayadan ko ra dan kanimo tanan!’ ²⁷ Kag nalooy ang ari kanana, gani ginpatawad na tana kag ara tana run pagpabayada anang otang, kondi ginpaoli run lang.

²⁸ “Pagoli ang tao nga dato nasoblang na anang kapario nga sorogoon nga may otang kanana nga mais-tan lang gid. Gindakup na ang sorogoon nga dato nga may otang kanana kag ginkuga na dayon nga nagakoon, ‘Bayadi ako ron imong otang kanakun!’ ²⁹ Kag naglood kanana anang kapario nga dato nga sorogoon nga nagapakitloy, makon na, ‘Pasinsyaa ako lang anay dadi, ay bayadan ko ra dan kanimo!’ ³⁰ Piro indi tana gid magpasogot. Anang ginimo tana, ginpaprisona ang sorogoon nga dato nga may otang asta makabayad. ³¹ Pagkakita dato ang iba pa gid nga mga sorogoon naglain andang buut, gani ginayanan nanda andang agalun nga ari kag ginsogidan parti sa natabo nga dato. ³² Ginpatawag ang ari anang sorogoon nga dato kag magkoon, ‘Masyado kaw kalain nga soro-

goon. Kabay ginpatawad ta kaw sa imong otang kanakun tungud nga nagpakitloy kaw kanakun. ³³ Ta basi ara mo pagkaloyi imong kapario nga sorogoon pario akun pagkalooy kanimo? ³⁴ Doro gid anang kasi-lag ang ari kanana. Ginpapriso na tana kag gin-pasilotan asta mabayadan na tanan anang otang kanana." ³⁵ Makon dayon ni Jesus kananda, "Dan to-ladan ra anang imoon akun Tatay nga sa langit sa ka-da isara kanindo kon kamo indi magpatawad sa in-dong kapario ang tuduk gid sa indong tagiposoan."

Anang Todlo ni Jesus Parti sa Pagbulagan ang Maga-sawa (Mc. 10:1-12)

19 Pagkatapos nga si Jesus nakatodlo ang mga bu-tang nga dato, nagalin tana sa Galilea kag na-gayan sa mga logar nga sakup ang Judea sa tabok ang Soba ang Jordan. ² Dorong mga tao ang nagsonod kanana, kag ginpangayad na sanda sa andang mga masakit.

³ Karon, may mga Pariseo nga nagayan ra doto kanana. Gosto nanda nga magpangita paagi agud ma-iaikosar nanda tana. Nagpamangkot sanda kay Jesus, makon nanda, "Nagatogot bala ang Kasogoan nga bu-lagan ang lalaki anang asawa sa bisan ano nga ka-bangdanan?" ⁴ Nagsabat si Jesus, makon na, "Ara kamo gid bala kabasa sa Kasolatan nga pagimo ang Dios ang tao ginimo na sanda nga lalaki kag babai?" ⁵ Kag pagkatapos makon na, 'Maman dan nga bayaan ang lalaki anang tatay kag nanay kag magdapun tana dayon sa anang asawa, kag sanda nga darwa maging isara run lang.' ⁶ Gani bukun sanda run darwa kondi is-ara. Kon maman dan, ta kondi indi dapat bulagun ang tao ang gindapun ang Dios." ⁷ Makon roman ang mga Pariseo kanana, "Ta basi nagakoon si Moises nga poidi nga bulagan ang lalaki anang asawa, basta tawan na lang tana ang kasolatan nga sa pagkamatood bulag sanda run?" ⁸ Makon ni Jesus kananda, "Gintogotan kamo ni Moises nga bulagan indong asawa tungud nga matugas indong olo. Piro bukun toladan anang plano ang Dios alin pa ang ompisa. ⁹ Maman dan nga nagakoon ako kanindo nga kon ang lalaki magbulag sa anang asawa nga ara ra nagpanginlalaki, pagkata-pos magpangasawa tana ang iba, nagapanginbabai tana. [Kag ang magpangasawa sa babai nga ginbula-gan nagakasala ra sa pagpanginbabai.]"

¹⁰ Makon dayon anang mga somolonod ni Jesus, "Kon toladia gali ang may asawa, mayad pa indi run lang magpangasawa." ¹¹ Makon anang sabat ni Jesus, "Indi dan mabaton ang tanan loas sa mga tao nga ma-man dato anang bugna ang Dios kananda. ¹² May sari-sari nga kabangdanan kon basi may mga lalaki nga in-di makaasawa; ang iba natao nga indi makaasawa; ang iba indi makaasawa tungud nga ginkapon sanda; kag ang iba pa gid indi magpangasawa tungud sa an-dang pagpanikasug para sa anang ginarian ang Dios. Ta, ang makaimo dia nga indi mag-pangasawa, indi magpangasawa."

Ginbindisyonan ni Jesus ang Mairintuk nga mga Bata (Mc. 10:13-16; Lu. 18:15-17)

¹³ Karon, may mga tao nga nagdara ang mga bata nga mairintuk kay Jesus agud tongtongan anang ali-ma kag ipangamoyo. Piro ginsaway sanda anang mga somolonod ni Jesus. ¹⁴ Garing makon ni Jesus kanan-da, "Pabayani nindo lang ang mga bata nga magpara-pit digi kanakun. Indi nindo sanda pagbawali, ay kabi-lang sa anang ginarian ang Dios ang mga pario kananda." ¹⁵ Kag gintongtong dayon ni Jesus anang ali-ma sa mga bata kag ginbindisyonan na sanda. Kag pagkatapos dato nagpanaw tana dayon.

Ang Tao nga Manggaranun (Mc. 10:17-31; Lu. 18:18-30)

¹⁶ May sangka tao nga nagparapit kay Jesus kag nag-pamangkot, makon na, "Maistro, ano kabay ang mayad nga dapat ko nga imoon agud makabaton ako ang kaboi nga ara kataposan?" ¹⁷ Makon ni Jesus kanana, "Basi nagpamangkot kaw kanakun kon ano ang mayad? Sakabilog lang ang mayad, kag dan ara iba kondi ang Dios. Kon gusto mo nga makabaton kaw ang kaboi nga ara kataposan tomanun mo anang mga sogo." ¹⁸ Nagpamangkot ruman ang tao nga dato, makon na, "Ano nga mga sogo?" Makon ni Jesus kanana, "Indi kaw magpatay, indi kaw magpangin-babai okon magpanginlalaki, indi kaw magpanakaw, indi kaw magtistigos ang botig, ¹⁹ taodon mo imong tatay kag imong nanay, kag igogmaun mo imong ka-pario pario imong pagigogma imong kaogalingun." ²⁰ Makon ang lalaki nga dato nga bataun pa, "Ang tanan nga dan natoman ko ron. Ta ano pa ang kolang kanakun?" ²¹ Makon ni Jesus kanana. "Ta kon gusto mo nga ara kaw ron gid kakolongan sa panulung ang Dios, pagoli kag ibaligya mo imong mga pagkabutang, kag anang bayad ipanagtag mo dayon sa mga pobri. Sa toladia nga paagi magamanggaranun kaw doto sa langit. Pagkatapos, magbalik kaw kag magsonod kanakun." ²² Pagkabati ang lalaki nga dato nagalin tana nga masubu ay doro anang manggad.

²³ Gani makon ni Jesus sa anang mga somolonod, "Sa matood tana, mabudlay para sa manggaranun nga tao ang magpasakup sa anang pagari ang Dios. ²⁴ Mas maulas pa gani nga magagi ang sapat nga kamilyo sa anang boo ang dagum kaysa magpasakup ang manggaranun sa anang pagari ang Dios." ²⁵ Pagk-abati dato anang mga somolonod, natingala sanda nga mayad. Gani nagpamangkot sanda, makon, "Ta kon toladan, sino ron lang kabay ang malowas?" ²⁶ Ginsulung sanda ni Jesus kag magkoon, "Kon sa mga tao lang indi gid maimo, piro sa Dios tana ang tanan nga butang sarang maimo."

²⁷ Makon dayon ni Pedro kanana, "Ta kami, gin-bayaan namun ang tanan kag nagsonod kanimo. Ta ano amun mabubuul nga balus?" ²⁸ Makon ni Jesus kananda, "Sa matood tana, magaabot ang adlaw nga bagoon ang Dios ang kalibotan nga dia, kag Ako nga

Naging Tao magapongko sa akun trono agud magari. Sa adlaw nga dato, kamo nga nagsonod kanakun magapongko sa dosi ka trono agud ukuman nindo anang dosi ka tribo ang Israel. ²⁹ Kag ang bisan sino nga nagbaya anang balay, anang mga kabogto, anang tatay, anang nanay, anang mga bata, okon anang mga logta tungud kanakun sigorado nga mas doro pa gid anang babatonon nga balus, kag tawan pa kaboi nga ara kataposan. ³⁰ Doro nga mga tao nga ginakilala nga importanti dadi ang magagooa nga bukun, kag doro ang ara ginasapaka dadi ang magagooa nga importanti."

Ang mga Nagaobra sa Obasan

20 Makon ni Jesus kananda, "Anang pagari ang Dios pario sa tao nga may asinda. Aga tana pa gid nagpanaw kag nagpangita ang mga tao nga maobra sa anang logta nga may mga tanum nga obas. ² Nagkarasogot sanda ang mga tao nga ona na nga nagkarakita, nga andang sool sono ra sa inadlaw ang mga tao doto sa logar nga dato. Kag ginpadara na sanda dayon doto sa anang kaobasan. ³ Datong mga alas noibi run ang adlaw nagayan tana sa may mga tindaan kag may mga nakita tana doto nga mga tao nga nagairistambay ay ara sanda obra. ⁴ Makon na kananda, 'Pagobra kamo doto sa akun kaobasan, ay soolan ta kamo ang osto.' ⁵ Gani nagayan sanda doto kag nagobra. Pagabot ang ogtong adlaw nagbalik ruman ang asindiro sa may mga tindaan, kag may mga tao tana ruman nga nakita kag anang ginpaobra. Kag maman ra anang ginimo pagabot ang mga alas tris ang apon. ⁶ Pagabot ang alas singko nagbalik tana ruman sa may mga tindaan kag may nakita tana pa gid nga mga tao nga nagaistambay. Makon na kananda, 'Ay dan basi nagistambay kamo lang digi sa bilog nga adlaw?' ⁷ Makon nanda nga nagsabat, 'Ta maiwan kami, ay ara may nagapaobra kanamun.' Gani ginkonan na sanda nga magayan doto sa anang kaobasan kag magobra.

⁸ "Pagsirum, makon ang asindiro sa anang kapatas, 'Ta tawaga run ang mga nagaobra kag soolan. Onaun mo bayad ang naori gid magobra kag pasonod asta sa mga naona magobra.' ⁹ Ang mga nagsulud sa obra ang mga alas singko ron gintawan andang sool para sa sangadlaw nga obra. ¹⁰ Pagabot nga soolan run ang mga aga pa gid magobra nagaisip sanda nga mabaul andang mababaton kaysa mga tao nga naori magobra. Piro ang kada isara kananda ginsoolan ra ang para sa sangadlaw nga obra. ¹¹ Pagkabaton nanda dato, nagrikamo sanda sa asindiro. ¹² Makon nanda, 'Ang mga naori sangka oras lang andang obra, piro kami tana sangadlaw gid amun paolas kag painit, pagkatapos pario ra lang imong sool kanamun!'

¹³ Makon na sa isara kananda, 'Amigo, ara ta kaw pagdayaa. Kabay nagkasogot kita nga soolan ta kaw ang para sa sangadlaw. ¹⁴ Batona lang ang kantidad nga para sa imong inobraan kag magoli. Ay gusto ko tana nga soolan ang naori nga dia magobra pario ra akun ginataw kanimo. ¹⁵ Pagosto ako kabay kon ano akun

imoon sa akun koarta ay akun. Basi kon nainggit kaw lang tungud nga mayad ako kananda?" ¹⁶ Makon dayon ni Jesus, "Dan toladan ra sa oring mga adlaw. Ang mga ara ginasapaka dadi maman ang magagooa nga importanti, kag ang mga tao nga ginakilala nga importanti dadi ang magagooa nga bukun importanti."

Ikatlo nga Pagsambit ni Jesus Parti sa anang Kamatayun

(Mc. 10:32-34; Lu. 18:31-34)

¹⁷ Ang sanday Jesus nagapaayan run sa Jerusalem, ginpabulag na anang mga somolonod sa mga tao ay may inogsogid tana kananda. ¹⁸ Makon na, "Dia kita nagapaayan run sa Jerusalem. Pagabot ta doto Ako nga Naging Tao iintriga sa mga manogdomara nga mga pari kag mga manogtodlo ang Kasogoan, kag sisintinsyaan nanda ako nga patayun. ¹⁹ Iintriga nanda ako dayon sa mga bukun Judio agud yagotaun nanda ako, anoton, kag pagkatapos ilansang dayon sa kros. Piro sa ikatlo ka adlaw mababanaw ako."

Pangabay anang Asawa ni Zebedeo

(Mc. 10:35-45)

²⁰ Nagparapit kay Jesus anang asawa ni Zebedeo kaiban anang darwa ka bata nga lalaki. Naglood tana kay Jesus ay may ginapangabay tana. ²¹ Gani makon ni Jesus kananda, "Ano imong gusto?" Makon anang asawa ni Zebedeo, "Kon maimo, kon magari ka run gani, papongkoon mo ra akun darwa nga dia ka bata sa imong kilid; ang isara sa too kag ang isara sa wala." ²² Piro ginsabat sanda ni Jesus, makon na, "Ara kamo kaulam kon ano indong ginapangayo. Ano, masarangan nindo ang mga pagantos nga madali ko ron lang nga antoson?" Makon nanda, "Uu. Masarangan namun." ²³ Makon roman ni Jesus, "Masarangan nindo manda, piro bukun ako ang nagapili kon sino ang mapongko sa akun too okon sa akun wala. Dan nga mga porongkoon para sa mga tao nga ginatiganaan akun Tatay."

²⁴ Pagkaulam ang napolo ka somolonod kon ano andang ginpangayo, naglain andang buut sa magkabogto. ²⁵ Gani gintawag sanda tanan ni Jesus kag magkoon kananda, "Naulaman nindo nga ang mga manogdomara digi sa kalibotan nga dia may gaum sa andang mga sinakupan kag pagosto sanda lang kon ano andang ipaimo kananda. ²⁶ Piro iba tana ang kanindo. Ay kon sino kanindo ang gusto nga maging importanti, dapat tana ang maging sorogoon anang mga kaiban. ²⁷ Kag kon sino kanindo ang gusto nga maging labaw sa tanan, dapat tana ang maging oripun anang mga kaiban. ²⁸ Dan toladan akun ginimo, Ako nga Naging Tao ara nagayan digi sa kalibotan para magpasirbi kondi para magsirbi kag magtaw akun kaboi agud matobos ang doro nga mga tao."

Ginayad ni Jesus ang Darwa ka Bolag

(Mc. 10:46-52; Lu. 18:35-43)

²⁹ Ang nagapagoa run sanday Jesus sa Jerico doro nga mga tao ang nagsonod kanana. ³⁰ Karon, may darwa doto ka bolag nga nagapongko sa binit ang dalan. Nabatian nanda nga si Jesus nagaagi, gani nagsinggit sanda, makon, "Ginoo, nga kaliwat ni David kag manonobli anang ginarian, abi kaloyi kami ra!" ³¹ Ginsaway sanda ang mga tao nga magipus. Piro andang ginimo tana, tinodoan nanda pa gani andang singgit nga nagakoon, "Ginoo, nga kaliwat ni David, kaloyi kami ra!" ³² Nagtadung si Jesus, gintawag sanda kag magkoon, "Ano indong gusto nga imoon ko kanindo?" ³³ Makon nanda, "Ginoo, gusto namun nga makakita!" ³⁴ Nalooy si Jesus kananda, gani gintandug na andang mga mata, kag lagi-lagi nakakita sanda; kag nagtabid sanda dayon kanana.

Anang Pagsulud ni Jesus sa Jerusalem

(Mc. 11:1-11; Lu. 19:28-40; Jn. 12:12-19)

21 Datong marapit sanda run lang sa Jerusalem kag nagainamput sa bario ang Bitpage sa may Bokid ang mga Olibo, ginpaona ni Jesus anang darwa ka somolonod. ² Makon na kananda, "Pagayan kamo sa bario nga dian sa onaan. Pagabot nindo doto makikita nindo nga lagi ang asno nga nagaigot kag anang bata doto ra. Obadun nindo kag daraun digi kanakun. ³ Kon may magpamangkot kanindo parti digi konon nindo lang nga kinanglan ang Ginoo, kag dan ipadara na ra nga lagi kanindo."

⁴ Dia natabo agud matoman anang ginambal ang propita nga nagkoon,

⁵ "Koon nindo ang mga taga-Sion nga digi run indong Ari,

Mapinaabusun tana, ay nagaabot tana nga nagasakay sa bataun pa nga asno!"

⁶ Gani nagpanaw ang darwa nga dato ka somolonod kag gintoman nanda anang sogo ni Jesus. ⁷ Gindara nanda ang asno pati anang bata doto kay Jesus. Andang lambong maman andang ginbutang nga ampilo kag ginsakayan dayon ni Jesus. ⁸ Dorong tao ang nagtiripon doto. Andang ginimo, ginumlad nanda andang lambong sa dalan. Ang iba nagtapas anang mga sanga ang mga kaoy kag ginladlad nanda ra sa dalan bilang pagpadungug kay Jesus. ⁹ Nagsiringgit ang mga tao nga nagaona pati ang nagasonod kanana nga nagakoon, "Dayawon ang manonobli anang ginarian ni David! Ginakaloyan ra gid ang Dios anang ginsogo nga nagaabot dadi digi kanatun! Dayawon ang Dios!"

¹⁰ Pagabot ni Jesus sa Jerusalem nagkinagolo ang mga tao doto. Makon nanda, "Sino ang tao nga dan?"

¹¹ Makon ang mga tao nga kaiban ni Jesus, "Maman dan ang propita nga si Jesus nga taga-Nazaret nga sakup ang Galilea."

Si Jesus Nagsulud sa Timplo

(Mc. 11:15-19; Lu. 19:45-48; Jn. 2:13-22)

¹² Nagsulud si Jesus sa timplo kag ginpalayas na doto ang mga tao nga nagaparamakal kag nagabalarigya. Ginpamaliskad na anang mga lamisa ang mga manogbaylo ang koarta pati anang mga porongkoan ang mga tao nga nagapamaligya ang mga salampati.

¹³ Makon na kananda, "Kabay nagkoon ang Dios sa Kasolatan nga anang balay dapat tawagun nga balay nga parangamoyoan. Piro ginaimo nindo tana nga parantagoan ang mga tolisan!"

¹⁴ May mga bolag kag mga lopog nga nagayan kanana doto sa timplo kag ginpangayad na sanda. ¹⁵ Ginugutan ang mga manogdomara nga mga pari kag ang mga manogtodlo ang Kasogoan pagkakita nanda sa mga makatiringala nga mga butang nga anang ginapangimo kag pagkabati nanda nga nagasinggit ang mga bata doto sa timplo nga nagakoon, "Dayawon ang manonobli anang ginarian ni David!" ¹⁶ Gani makon nanda kay Jesus, "Nabatian mo ra kon ano andang ginakoon?" Makon ni Jesus, "Uu. Basi, ara kamo gid kabasa sa Kasolatan nga nagakoon nga miski ang mga bata nga mairintuk gintodloan ang Dios nga magdayaw kanana?" ¹⁷ Kag ginbayaan sanda dayon ni Jesus. Nagoa tana sa siodad ang Jerusalem kag nagpa-Betania kag doto tana nagkatorog.

Ginsompa ni Jesus ang Kaoy nga Igira

(Mc. 11:12-14, 20-24)

¹⁸ Pagkaaga, ang nagapabalik run si Jesus sa siodad ang Jerusalem gingutum tana. ¹⁹ Karon, may nakita tana nga kaoy nga igira marapit sa dalan. Gani ginparapitan na, piro ara tana gid may nakita nga bonga kondi mga daon lang gid. Makon na dayon sa kaoy, "Alin dadi indi ka run gid magbonga!" Kag nalayung nga lagi ang igira. ²⁰ Pagkakita dato anang mga somolonod natingala sanda nga mayad. Makon nanda, "Paiwan nga nalayung nga lagi ang igira?" ²¹ Makon ni Jesus kananda, "Sa matood tana, kon may pagtoo kamo kag indi kamo gid magpandoa-doa, maiimo nindo ra akun ginimo nga dia sa kaoy nga igira. Kag bukun lang dan kondi makakoon kamo bisan sa bokid nga dan nga 'Magalin dian kag magsaylo sa dagat,' kag matabo ra dan. ²² Ang bisan ano nga indong pangayoon sa indong pangamoyo mababaton nindo gid, basta magtoo kamo."

Pamangkot Parti sa Anang Awtoridad ni Jesus

(Mc. 11:27-33; Lu. 20:1-8)

²³ Nagsulud ruman si Jesus sa timplo kag gintodloan na ang mga tao. Karon may mga manogdomara doto nga mga pari kag mga manogdomara ang mga Judio nga nagparapit kanana kag nagpamangkot, makon nanda, "Ano imong awtoridad nga nagaimo kaw ang mga butang nga imong ginaimo digi sa timplo, kag sino ang nagtaw kanimo ang awtoridad nga dan?"

²⁴ Makon ni Jesus kananda, "May pamangkot ako ra anay kanindo. Kag kon masabat nindo dia, sabatun ko kamo ra kon ano akun awtoridad sa pagimo ang mga butang nga dia. ²⁵ Akun pamangkot maman dia: kino magalin anang awtoridad ni Juan sa pagpangbunyag, sa Dios okon sa tao?" Nagbais-baisan sanda anay nga sanda-sanda lang kon ano andang isabat; makon nanda, "Kon magkoon kita nga 'Alin sa Dios,' makoon tana nga, 'Ta basi ara kamo nagpati kay Juan?' ²⁶ Kag kon magkoon kita ra nga 'Alin sa tao,' dilikado kita ra sa mga tao ay nagapati sanda nga si Juan anang propita ang Dios." ²⁷ Gani andang sabat run lang kay Jesus, "Ilam, ara kami kaulam." Makon ra ni Jesus kananda, "Ta indi ko kamo ra pagsogidan kon kino nga awtoridad ko ginaimo ang mga butang nga dia nga akun ginaimo."

Paanggid parti sa Magkabogto

²⁸ Kag makon ra ni Jesus kananda, "Kon sa kanindo, ano kabay dia? May sangka tao nga may darwa ka bata nga lalaki. Ginayanan na ang gorang kag magkoon, makon na, 'Doy, magayan kaw dadi sa atun kaobasan kag magobra.' ²⁹ Makon anang bata, 'Indi ako!' Piro ang ori nagbago anang isip kag nagayan tana sa andang kaobasan kag magobra. ³⁰ Nagayan ra ang tatay sa libayun kag ginkonan na ra pario anang ginkoon sa gorang. Makon anang sabat ang libayun, 'Uu, tay,' piro ara tana nagtoman. ³¹ Ta diin digi sa darwa ang nagtoman anang sogo anang tatay?" Makon nanda, "Ang gorang." Makon ni Jesus kananda, "Sa matood tana, maona pa kanindo nga makasulud sa anang ginarian ang Dios ang mga tao nga pario sa mga manogsokot ang bois kag mga babai nga nagabaligya andang dungug. ³² Ay si Juan nga manogbunyag nagayan digi kag nagtodlo kanindo ang osto nga paagi agud maging matarung kamo sa panulung ang Dios, piro ara kamo nagpati kanana. Ang mga manogsokot tana ang bois kag ang mga babai nga nagbaligya andang dungug nagpati kanana. Kag bisan nakita nindo dia, ara kamo gid nagbago indong isip kag magpati kanana."

Paanggid parti sa Mga Agsador

(Mc. 12:1-12; Lu. 20:9-19)

³³ Makon ni Jesus kananda, "Pamatii nindo ang isara pa gid ka paanggid. May sangka tao nga may logta nga ginpatanuman na obas. Ginpakodalan na, kag nagpaimo tana mabaul nga boo sa mabaul nga bato bilang purugaan ang obas. Nagpatindug tana ra ang mataas nga balay nga ralantawan ang bantay. Pagkatapos ginpaagsaan na dayon kag nagayan sa marayu nga logar. ³⁴ Datong inogpopo ron ang obas, ginsogo na anang mga sorogoon nga bulun anang parti sa patubas. ³⁵ Garing pagabot doto ang mga sorogoon, ginpandakup sanda ang mga agsador. Ginbalbal nanda ang sakabilog, ginpatay nanda ang sakabilog, kag ginbato nanda ang sakabilog pa gid. ³⁶ Pagkatapos dato nagsogo roman ang tagya ang iba pa nga mga sorogoon nga mas doro pa gid kaysa sa naona. Piro

toladato ra andang ginimo kananda. ³⁷ Ang ori anang bata run gid anang ginsogo, ay makon na, 'Indi maimo nga indi nanda pagtaodon akun bata.' ³⁸ Piro pagkaki-ta ang mga agsador nga anang bata run ang nagabot, makon nanda, 'Dia ang manogpanobli ang kaobasan. Dali, patayun ta agud maging atun anang sorobliun.' ³⁹ Gani gindakup nanda tana kag gindara doto sa goa ang kaobasan kag ginpatay nanda dayon."

⁴⁰ "Ta," makon ni Jesus, "kon magbalik anang tagya ang kaobasan, ano kabay anang imoon sa mga agsador nga dato?" ⁴¹ Makon nanda, "Pamatayun na gid ang mga agsador nga dato nga malain kag indi na gid pagkaloyan. Kag anang kaobasan paagsaan na dayon sa agsador nga mataw anang parti kada patubas." ⁴² Makon ni Jesus kananda, "Kabay nabasa nindo anang ginakoon sa Kasolatan nga, 'Ang bato nga ginsikway ang mga panday Maman gid ang naging pondasyon nga bato. Maman dia anang ginimo ang Ginoo, Kag makatiringala kanatun!'"

⁴³ Makon pa gid ni Jesus kananda, "Maman dan nga anang Ginarian ang Dios bulun kanindo kag itaw sa mga tao nga nagaimo anang mga ginapaimo. [⁴⁴ Ang bisan sino nga maglagpak sa bato nga dia magakarabari, piro ang lagpak ang bato nga dia matudtud gid.]"

⁴⁵ Pagkabati ang mga manogdomara nga mga pari kag mga Pariseo ang mga paanggid ni Jesus, nasatuman nanda nga sanda anang ginatomod. ⁴⁶ Gani gos-to nanda run gid andan nga dakupun si Jesus, piro ginaadlukan sanda sa mga tao tungud nga ginakilala nanda nga propita si Jesus.

Paanggid Parti sa Ponsyon

(Lu. 14:15-24)

22 Nagtodlo roman si Jesus kananda paagi sa paanggid. ² Makon na, "Anang pagari ang Dios pario sa natabo sa sangka ari nga nagpripapar ang ponsyon para sa kasal anang bata nga lalaki. ³ Ginsogo na anang mga sorogoon nga tawagun run ang mga tao nga anang ginpangimbitar. Garing ara sanda naliag magtambong. ⁴ Gani ginsogo na ruman ang iba pa gid nga sorogoon. Makon na, 'Konon mo ang mga ginpangimbitar nga ginpamatay ko ron ang mga baka pati ang iba nga mga sapat nga akun ginpatambuk kag priparado ron ang pagkaun. Gani magayan sanda run digi kag magpamonsyon.' ⁵ Piro ang mga tao nga ginpangimbitar ara nagsapak. Sigi tana andang asikaso andang obra. Ang isara nagayan sa anang mga tanum, kag ang isara sa anang nigosyo. ⁶ Ang iba tana, andang ginimo, gindakup nanda anang mga ginsogo ang ari kag ginpasipalaan nanda kag ginpamatay. ⁷ Gani nasilag nga mayad ang ari. Ginsogo na anang mga soldado nga pamatayun ang nagpamatay anang mga sorogoon kag sonogon andang banwa. ⁸ Pagkatapos gintawag na dayon anang mga sorogoon kag magkoon, makon na, 'Ang pagkaun sa kasal akun bata priparado ron, garing ara kointa ang mga

ginpangimbitar. ⁹ Pagayan kamo ron lang sa mga karsada nga doro ang nagaagi kag imbitara nindo digi ang tanan nga indong makita.' ¹⁰ Gani nagpanaw ang mga sorogoon kag nagayan sanda sa mga karsada, kag tanan nga andang nakita mayad okon malain ginimbitar nanda. Kag naponon tao ang ponsyonan.

¹¹ "Malagat-lagat nagsulud ang ari ay gusto na nga makita ang mga bisita. Karon, may nakita tana doto nga tao nga ara nagilis ang lambong nga para sa ponsyon. ¹² Gani makon ang ari kanana, 'Amigo, basi nakasulud kaw digi nga ara nakailis ang lambong nga para sa ponsyon?' Piro ang tao nga dato ara gid limuglimug ay ara tana isabat. ¹³ Makon dayon ang ari sa anang mga sorogoon, 'Gaposa nindo anang alima kag anang siki kag ipilak doto sa goa sa madulum. Doto magapanangis tana kag magapabagrut anang ipun.'" ¹⁴ Pagkatapos makon dayon ni Jesus, "Doro anang ginatawag ang Dios sa anang ginarian, piro maistan lang ang mga napili nga makasulud."

Pamangkot Parti sa Pagbayad ang Bois

(Mc. 12:13-17; Lu. 20:20-26)

¹⁵ Nagalin ang mga Pariseo kag nagplano sanda kon paiwan nanda madakup si Jesus paagi sa anang ambal. ¹⁶ Ginsogo nanda dayon ang iba sa andang mga somolonod kag ang pira ka mimbrow anang partido ni Herodes. Pagabot nanda kay Jesus nagpamangkot sanda, makon, "Maistro, naulaman namun nga poros matood imong ginasogid. Ginatodlo mo ang kamatoodan parti sa anang gusto ipaimo ang Dios sa mga tao. Kag indi kaw madara-dara sa anang gusto ang mga tao abir kon sino sanda. ¹⁷ Abi kon sa kanimo, os-to bala nga kita bilang mga Judio magbayad ang bois sa Impirador ang Roma okon indi?" ¹⁸ Naulaman ni Jesus andang katoyoan nga marimo. Gani makon na kananda, "Mga botigun kamo. Basi ginatirawan nindo ako nga dakupun paagi sa indong pagpamangkot nga dan? ¹⁹ Abi pakitaan nindo kanakun ang koarta nga ginagamit sa pagbayad ang bois." Kag ginpakita nanda ang koarta. ²⁰ Makon ni Jesus kananda, "Kinong itsora dia kag kinong aran?" ²¹ Makon nanda, "Ana ang Impirador." Gani makon ni Jesus kananda, "Ta kondi itaw nindo sa Impirador ang ana ang Impirador, kag itaw nindo ra sa Dios ang ana ang Dios." ²² Pagkabati nanda anang sabat ni Jesus natingala sanda nga mayad. Gani ginbayaan nanda tana run lang.

Pamangkot Parti sa Pagkabanaw

(Mc. 12:18-27; Lu. 20:27-40)

²³ Ang adlaw ra nga dato may mga Saduseo nga nagarayan kay Jesus. Dia nga mga tao ara nagapati nga ang mga tao mababanaw. Makon nanda, ²⁴ "Maistro, si Moises nagkoon nga kon ang lalaki may asawa kag mapatay tana nga ara kapabata, dapat anang kabogto roman ang mapangasawa sa anang asawa nga nabalo agud makapabata tana para sa anang kabogto. ²⁵ Karon, ang ona may pito digi ka magkarabogto nga lalaki. Ang gorang gid nagpangasawa, garing napatay

tana nga ara kapabata. Gani ang balo ginpangasawa anang kabogto nga sonod kanana. ²⁶ Kag ang ikarwa nga dato napatay ra nga ara kapabata. Gani ginpangasawa ruman ang ikatlo kag maman ra ang natabo kanana kag sa tanan nga magkarabogto asta sa ikapito. ²⁷ Ang ori ang babai napatay ra. ²⁸ Karon kon magabot ron ang pagkabanaw kino tana nga asawa, ay sanda tanan nakapangasawa sa babai nga dato?"

²⁹ Makon ni Jesus kananda, "Sala kamo gid, tungud nga ara kamo kaintindi kon ano anang ginakoon ang Kasolatan. Kag ara kamo ra kaintindi anang gaum ang Dios. ³⁰ Ay sa adlaw ang pagkabanaw, ang mga tao indi run magarasawa, tungud nga pario sanda run sa mga angil sa langit. ³¹ Kon parti sa pagkabanaw, nakabasa kamo ra kabay anang ginambal ang Dios kanindo. ³² Kabay makon na, 'Ako anang Dios ni Abraham, kag anang Dios ni Isaac, kag anang Dios ni Jacob.' Piro dia nga mga tao patay run. Garing ang Dios bukun Dios ang mga patay, kondi Dios tana ang mga boi. Dia nagapamatood kanatun nga ang mga napatay naboboi." ³³ Pagkabati dato ang mga tao natingala sanda sa anang mga panodlo.

Ang Pinakaimportanti nga Sogo

(Mc. 12:28-34; Lu. 10:25-28)

³⁴ Pagkabati ang mga Pariseo nga ang mga Saduseo ara gid may maimo kay Jesus, nagtiripon sanda ruman kag nagayan kanana. ³⁵ Isara sa mga manogtodlo ang Kasogoan maman ruman ang nagpamangkot kay Jesus agud dakupun tana sa anang sabat. ³⁶ Makon na, "Maistro, ano gid kabay ang pinakaimportanti nga sogo sa Kasogoan?" ³⁷ Makon ni Jesus kananda, "Igogmaun mo ang Ginoo nga imong Dios nga tuduk sa imong tagiposoon kag sa bilog mo nga kalag, nga imong isip pirmi gid kanana." ³⁸ Maman gid dia ang pinakaimportanti nga sogo sa tanan. ³⁹ Kag ang masonod toladato ra, 'Igogmaun mo imong kapario pario imong pagigogma sa imong kaogalingun.' ⁴⁰ Ang tanan nga Kasogoan nga ginsolat ni Moises pati anang mga panodlo ang mga propita digi nagalin sa darwa nga dia ka sogo."

Pamangkot Parti sa Cristo

(Mc. 12:35-37; Lu. 20:41-44)

⁴¹ Bago nagburulag ang mga Pariseo nagpamangkot si Jesus kananda, ⁴² makon na, "Kon sa kanindo ano indong pagkakilala sa Cristo? Kino tana nga kaliwat?" Makon nanda, "Kay David." ⁴³ Makon dayon ni Jesus kananda, "Kon tana anang kaliwat ni David, ta basi si David nga ginbugnaan ang Ispirito Santo nagtawag kanana nga Ginoo? Ay makon na,

⁴⁴ 'Ang Ginoo nagkoon sa akun Ginoo, Pagpongko digi sa akun too,

Asta pasokoon ko kanimo imong mga kaaway.'

⁴⁵ Karon, kon gintawag na tana nga Ginoo, paiwan nga tana anang kaliwat lang gid ni David?" ⁴⁶ Kag ara gid may nakasabat kay Jesus sa anang pamangkot nga da-

to. Kag alin dato ara run gid may nagpangaas nga magpamangkot kanana.

Magandam sa mga Pariseo kag mga Manogtodlo ang Kasogoan

(Mc. 12:38-39; Lu. 11:43, 46; 20:45-46)

23 Nagambal dayon si Jesus sa mga tao kag sa anang mga somolonod. ² Makon na, "Ang mga manogtodlo ang Kasogoan kag mga Pariseo maman ang ginsarigan nga magsaysay anang Kasogoan ni Moises. ³ Gani tomana nindo andang ginatodlo kanindo, piro indi nindo pagsonodon andang ginaimo tungud nga iba andang ginaimo sa andang ginaambal. ⁴ Nagaimo sanda ang mga malisud nga mga soronodon nga ginapasonod sa mga tao, piro bisan maistan lang gid nga bolig ara sanda gid may ginaimo agud masonod andang ginapasonod. ⁵ Ang tanan nga andang ginaimo pakita-kita lang sa mga tao. Ginapalapat nanda ang mga kaon-kaon nga burutangan ang mga pili nga mga dinalan nga alin sa Kasolatan nga andang ginabugkus sa andang dai kag sa andang butkun. Kag ginapalabug nanda pa ang mga ramoy-ramoy sa anang sidsid andang mga lambong agud konon nga sanda kono mga diosnon. ⁶ Kon sa mga ponsyon kag sa mga simbaan, gosto nanda gid nga magpongko sa mga porongkoan nga para sa mga dungganun. ⁷ Kon sa mga logar nga ginatiriponan ang mga tao, gosto nanda gid nga taodon sanda kag tawagun nga 'Maistro.' ⁸ Piro kamo tana, indi kamo magpatawag nga 'Maistro,' ay magkarabogto kamo kag sakabilog lang indong manogtodlo. ⁹ Indi kamo ra magtawag sa bisan kino digi sa logta nga 'Tatay,' ay sakabilog lang gid indong Tatay, kag tana maman ang doto sa langit. ¹⁰ Kag indi kamo magpatawag nga 'Agalun,' ay sakabilog lang indong agalun. Dan ara iba kondi ang Cristo. ¹¹ Kon sino kanindo ang nagasirbi sa anang kaiban maman ang pinakaimportanti kanindo. ¹² Ang nagapataas-taas anang kaogalingun panabaun ang Dios. Piro ang nagapaubus tana maman anang imoon ang Dios nga pinakamataas sa tanan."

Pakita-kita lang andang Ginaimo

(Mc. 12:40; Lu. 11:39-42, 44, 52; 20:47)

¹³ "Kailo kamo ra nga mga manogtodlo ang Kasogoan kag mga Pariseo. Indong pagtoo sa Dios pakita-kita lang! Ay ginasiradoan nindo anang poirtaan anang ginarian ang Dios sa mga tao. Indi kamo ra magsulud, piro ginapamalabagan nindo pa ang mga tao nga nagaimorat nga magsulud.

[¹⁴ "Kailo kamo ra nga mga manogtodlo ang Kasogoan kag mga Pariseo. Indong pagtoo sa Dios pakita-kita lang. Ay ginabuul nindo anang pagkabutang ang mga babai nga balo, kag ginatabon-tabonan nindo lang paagi sa indong malawig nga mga pangadi. Gani mabaul nga silot indong mababaton!]

¹⁵ "Kailo kamo ra nga mga manogtodlo ang Kasogoan kag mga Pariseo. Indong pagtoo sa Dios pakita-kita lang! Ay ginaalid nindo ang bilog nga kalibotan

agud makabinsir kamo bisan sangka tao sa indong pagparatian. Piro kon makombinsir nindo ron gani ginaimo nindo tana nga sobra pa kanindo anang kalain kag bagay nga ipilak sa impyirno. ¹⁶ Kailo kamo ra, kamo nga mga bolag nga mga manogtodlo. Ay nagatodlo kamo nga 'kon ang tao magsompa sa timplo, indi bali nga indi na pagtomanun anang ginsompa. Piro kon tana magsompa sa bolawan nga doto sa timplo, kinanglan tomanun na gid anang ginsompa.' ¹⁷ Boang-boang kamo kag bolag. Ay diin ang mas importanti, ang bolawan okon ang timplo nga nagapabalaan sa bolawan nga dato? ¹⁸ Kag nagatodlo kamo ra nga 'kon ang tao magsompa sa altar, indi bali kon indi nanda pagtomanun anang ginsompa. Piro kon magsompa tana sa alad nga nagatongtong sa altar kinanglan tomanun na gid anang ginsompa.' ¹⁹ Mga bolag kamo! Diin ang mas importanti, ang alad okon ang altar nga nagapabalaan sa alad? ²⁰ Maman dan nga kon ang tao magsompa sa altar, nagasompa tana sa altar kag sa tanan nga alad nga sa altar. ²¹ Kag kon ang tao magsompa sa timplo, nagasompa tana sa timplo kag sa Dios nga nagaoli doto sa timplo nga dato. ²² Kag kon ang tao magsompa sa langit, nagasompa tana sa anang trono ang Dios, kag sa Dios mismo nga nagapongko doto.

²³ "Kailo kamo ra nga mga manogtodlo ang Kasogoan kag mga Pariseo. Indong pagtoo sa Dios pakita-kita lang. Ay nagataw kamo sa Dios indong ikanapolo bisan sa mga panlakut sa pagkaun, piro ara nindo ginasonoda ang mas importanti nga mga sogo parti sa matarung nga pagkaboi, pagkamaloloyon, kag ang sogo nga kamo dapat masarigan. Dapat magtaw kamo manda indong ikanapolo piro indi nindo ra pagpabayanan ang mas importanti nga mga sogo. ²⁴ Bolag kamo manda nga mga manogtodlo. Indong ginaimo nga dan pario sa ginasara nindo ang sapat-sapat sa indong mga irinumun, piro ginagapil nindo ra inum ang mabaul gid nga sapat.

²⁵ "Kailo kamo ra nga mga manogtodlo ang Kasogoan kag mga Pariseo. Indong pagtoo sa Dios pakita-kita lang! Ay ginalimpyo nindo anang goa ang mga baso kag mga pinggan piro ang matood tana, sa sulud indong tagiposoon marisna ay mga akug kamo kag ginapangrugus nindo ang mga tao agud mabuul andang pagkabutang. ²⁶ Bolag kamo nga mga Pariseo! Limpyoa nindo anay ang sa sulud ang baso kag ang sa goa magalimpyo ra.

²⁷ "Kailo kamo ra nga mga manogtodlo ang Kasogoan kag mga Pariseo. Indong pagtoo sa Dios pakita-kita lang! Ay pario kamo sa mga pantion nga ginpintaan ang poti kag masadya nga sulungun sa goa, piro sa sulud tana maboro kag poros tolan ang patay.

²⁸ Kamo toladan gid ay kon sulungun kamo ang mga tao midyo osto indong ginaimo piro ang matood tana, poros pakita-kita lang, ay sa sulud indong tagiposoon masyado kamo kalain nga mga tao."

Gintagna ni Jesus nga Sanda Silotan

(Lu. 11:47-51)

²⁹ “Kailo kamo ra nga mga manogtodlo ang Kaso-goan kag mga Pariseo. Indong pagtoo sa Dios pakita-kita lang! Ay ginapaobra nindo kag ginaponian anang pantion ang mga tao nga matarung kag mga propita, ³⁰ kag nagakoon kamo nga kon kamo andan boi sa tyimpo indong mga kaolang-olangan, ara nindo pagpataya ang mga propita pario andang ginimo. ³¹ Ta, ginaako nindo mismo nga kamo anang mga kaliwat manda ang mga tao nga nagapamatay ang mga propita, kondi napanobli nindo ra andang mga ogali. ³² Sigi, taposa nindo anang ginompisaan indong mga kaolang-olangan! ³³ Pario kamo sa magkal, anang lai kamo ang mga madalit nga mga magkal. Indi kamo gid makapalagyaw sa silot sa impyirno. ³⁴ Gani pamati kamo, ako magapadara kanindo ang mga propita kag maaram nga mga tao kag mga manogtodlo. Ang iba kananda papatayun nindo. Ipalansang nindo sanda sa kros. Kag ang iba panganoton nindo sa indong mga simbaan kag bisan diin sanda nga logar magpalagyaw lalagasun nindo. ³⁵ Maman dia nga kamo ang sisilotan sa pagpamatay ang tanan nga mga tao nga matarung alin pa kay Abel asta kay Zacarias nga bata ni Baraquias, nga indong ginpatay sa anang ulut ang timplo kag ang altar nga ginaaladan. ³⁶ Sa matood tana, kamo nga mga tao sa tyimpo nga dia maman ang masabat sa tanan nga dia nga mga sala.”

Anang Gogma ni Jesus sa mga Taga-Jerusalem

(Lu. 13:34-35)

³⁷ “Kamo nga mga taga-Jerusalem, basi ginapamatay nindo ang mga propita kag ginapambato anang mga ginapadara ang Dios kanindo? Boay run akun andum nga tiponon kamo kag atipanun pario sa inaan nga manok nga nagatipon anang mga pisu sa idalum anang mga pakpak, garing indi kamo kanakun! ³⁸ Dadi, baala kamo ron sa indong kaogalingun. Pabayanan kamo ron lang nga magbagsak indong logar. ³⁹ Ay indi nindo ako ron gid makita asta magabot ang adlaw nga magkoon kamo nga, ‘Dayawon ang nagaabot nga ginpadara ang Ginoo.’”

Ginambal ni Jesus nga ang Timplo Maguguba

(Mc. 13:1-2; Lu. 21:5-6)

24 Naggoa si Jesus sa timplo kag mintras nagapanaw tana nagparapit kanana ang mga somolonod kag gintodlo nanda kanana anang mga balay ang timplo. ² Makon ni Jesus kananda, “Sulunga nindo dan tanan. Sa matood tana, magakararompag ang tanan kag ara gid may mabilin nga mga bato nga nagakamada.”

Mga Kalisud kag mga Pagingabot

(Mc. 13:3-13; Lu. 21:7-19)

³ Mintras nagapongko si Jesus doto sa Bokid ang mga Olibo, nagparapit kanana anang mga somolonod

ang sanda-sanda run lang. Makon nanda, “Abi sogidi kami kon sano matatabo ang mga butang nga dato nga imong ginkoon? Ano ang mga tanda nga ikaw madali run magbalik digi kag matapos ang tyimpo nga dia?”

⁴ Nagsabat si Jesus kananda, “Magandam kamo nga ara may makapatalang kanindo. ⁵ Ay doro ang magabot kag kada isara magakoon nga sanda kono ako, ay magakoon sanda nga sanda maman ang Cristo, kag doro andang mapatalang. ⁶ Makakabati kamo mga gira dian sa indong marapit kag makakabarita kamo nga doto sa marayu nagagira ra. Piro indi kamo magpakulba ay dia kinanglan nga matabo gid man, piro bukun pa dan ang kataposan. ⁷ Magaaraway ang mga nasyon kag magaaraway ang mga ginarian. May mga gutum kag mga linog nga magabot sa bisan diin nga logar. ⁸ Piro dia tanan ompisa pa lang ang mga kalisud nga magabot.

⁹ “Sa mga adlaw nga dato dudumutan kamo ang tanan nga mga tao tungud nga kamo akun mga somolonod. Dadakupun nanda kamo kag iintriga dayon sa mga tao nga magasilot kanindo kag ang iba kanindo papatayun gid. ¹⁰ Kag kon magabot ron ang mga pagingabot nga dan, doro ang magatalikod sa andang pagtoo. Dudumutan nanda kag tatraidoran andang kapario nga tomoloo. ¹¹ Kag magagoa ra ang mga botigun nga mga propita kag doro andang papatalangun. ¹² Kag tungud nga bisan diin malain run gid anang ginaimo ang mga tao, anang gogma ang doro nga mga tomoloo magalasay. ¹³ Piro ang nagapadayon tana asta sa kataposan malolowas. ¹⁴ Kag bago pa magabot ang kataposan kon ang Mayad nga Barita parti sa anang pagari ang Dios maiwali run sa bilog nga kalibotan agud makaulam ang tanan nga mga tao.

Ang Pinakamaraway nga Manogpangrangga

(Mc. 13:14-23; Lu. 21:20-24)

¹⁵ “Ang propita nga si Daniel nagtagna parti sa pinakamaraway nga manogpangrangga. (Ang nagabasa anang gintagna magangup gid kon ano anang kaologan.) Kag kon dia makita nindo nga doto ron sa sagrado nga logar, ¹⁶ kamo nga nagaoli sa Judea dapat magparalagyaw sa kabokidan. ¹⁷ Ang tao nga mataboan nga sa goa anang balay indi run magpaawat sulud para magbuul anang pagkabutang. ¹⁸ Kag ang mataboan nga nagaobra sa anang logta indi run dapat magoli para magbuul anang lambong. ¹⁹ Sa mga adlaw nga dato kailo ra ang mga nagaburudus kag ang mga nagaparatiti tungud nga malilisdan sanda sa pagpalagyaw. ²⁰ Ipangamoyo nindo nga indong pagpalagyaw indi makatabo sa tigraramig okon sa Adlaw nga Inogpaway. ²¹ Ay sa tyimpo nga dato masyado gid kalisud anang maagian ang mga tao. Ara pa gid may natabo sa kalibotan nga pario sa matatabo nga dato, kag ara run da may matatabo pa nga magapario dato asta kon sano. ²² Ang matood tana, kon ara ginpatagud ang Dios ang mga adlaw

nga dato nga maabot, ara gid may mabilin nga tao. Piro tungud sa anang kalooy sa anang mga pinili gin-patagud na.

²³ "Gani kon may magkoon kanindo nga 'Dagi run ang Cristo!' okon 'Doto tana!' indi kamo magpati. ²⁴ Ay magagoa ang bukun matood nga mga Cristo kag ang bukun matood nga mga propita. Magaimo sanda mga milagro kag mga katiringalaan sa katoyoan nga pata-langun, kon maimo, bisan pa anang mga pinili ang Dios. ²⁵ Gani tandaan nindo gid! Ginasogid ko ron nga lagi kanindo ang mga butang nga dia mintras ara pa natatabo.

²⁶ "Gani kon alimbawa may mga tao nga magkoon kanindo nga 'Si Cristo doto sa naligwin nga logar,' indi kamo gid magayan doto. Kag kon may magkoon nga, 'Dian tana sa sulud nga nagapantago,' indi kamo gid magpati. ²⁷ Ay kon Ako nga Naging Tao magbalik run, makikita ang tanan tungud nga maging pario sa kilat nga anang lanyag nakikita sa mororan asta sa kasalu-pan.

²⁸ "May orobatun nga nagakoon, 'Kon diin ang may patay nga sapat, doto ra nagatiripon ang mga wak.'"

Anang Pagbalik ni Jesus Digi sa Kalibotan

(Mc. 13:24-27; Lu. 21:25-28)

²⁹ "Pagkatapos lang ang mga kalisud sa tyimpo nga dato, ang adlaw magadulum kag ang bolan indi run magsanag, kag ang mga bitoon magakaraolog. Ang mga dian sa langit magataralang sa andang dati nga ginaagian. ³⁰ Kag makikita dayon sa langit nga Ako nga Naging Tao nagabalik run sa kalibotan. Kag ang tanan nga tao sa kalibotan magaparanangis sa kaad-luk kon makita nanda ako ron nga nagaabot sa mga panganod nga may gaum kag nagalanyag nga mayad. ³¹ Sa mabaskug nga tonog ang trompita sogoon ko dayon akun mga angil agud tiponon akun mga pinili nga mga tao alin sa tanan nga logar sa kalibotan."

Ang Kaoy nga Igira

(Mc. 13:28-31; Lu. 21:29-33)

³² "Magtoon kamo liksyon sa kaoy nga igira. Kabay kon anang mga sanga magpangogbos ron naulaman ta nga madali run lang ang tingadlaw. ³³ Dan toladan ra, kon makita nindo gani nga nagakaratabo ron ang mga butang nga dia nga akun ginasogid kanindo, maulaman nindo nga madali ako ron lang magabot. ³⁴ Sa matood tana, dia tanan magakaratoman bago mapatay ang mga tao nga dia sa dadi. ³⁵ Madodora ang langit kag ang logta, piro akun mga ambal indi gid maimo nga indi matoman."

Ara may Nakaulam kon sano Mabalik si Jesus

(Mc. 13:32-37; Lu. 17:26-30, 34-36)

³⁶ "Kon parti sa oras kag adlaw akun pagabot, ara gid may nakaulam bisan ang mga angil sa langit okon Ako nga Bata ang Dios, kondi ang Amay lang. ³⁷ Ay anang imoon ang mga tao sa tyimpo nga Ako nga Naging Tao mabalik maging pario sa anang ginaimo ang mga

tao sa anang tyimpo ni Noe. ³⁸ Ay bago magabot ang gonaw ara sanda iba nga ginaisip kondi ang mag-pagosto sa pagkaun, paginum, kag pagasawa asta sa adlaw nga si Noe nagsulud sa arka. ³⁹ Ara sanda gid kaulam kon ano ang matatabo asta magabot ang go-naw kag nagkaralumus sanda tanan. Toladato ra ang matatabo kon Ako nga Naging Tao magabot. ⁴⁰ Sa ad-law nga dato maimo nga may matataboan nga darwa ka lalaki nga nagaobra sa taramnan; ang isara bulun kag ang isara ibilin. ⁴¹ May darwa ka babai nga naga-galing; ang isara bulun kag ang isara ibilin. ⁴² Gani magbantay kamo, ay ara kamo kaulam kon sano nga adlaw maabot indong Ginoo. ⁴³ Tandai nindo dia: kon naulaman lang ang tagbalay kon anong oras sa gabi maabot ang takawan, sigorado nga bantayan na gid agud indi makasulud ang takawan sa anang balay. ⁴⁴ Gani magbantay kamo pirmi, ay sa oras nga ara nin-do ginadaumdauma, magabot Ako nga Naging Tao."

Ang Sorogoon nga Masarigan

(Lu. 12:41-48)

⁴⁵ "Ang masarigan kag maaram nga sorogoon ma-man anang ginapili ang tagbalay nga magdomara sa anang kapario nga mga sorogoon. Kag tana ang na-gataw kananda andang pagkaun sa tama nga oras.

⁴⁶ Masoirti ang sorogoon nga dan kon sa pagbalik anang agalun maabotan tana nga ginaimo na ang gin-paimo kanana. ⁴⁷ Sigorado gid nga imoon tana run gid anang agalun nga manogdomara sa anang tanan nga pagkabutang. ⁴⁸ Piro kailo ra ang bukun mayad nga sorogoon nga kon paglarga anang agalun maisipan na nga maboay tana pa magbalik, ⁴⁹ gani maompisa tana run magpamintas sa anang kapario nga mga sorogoon kag magpakigbarkada sa pagkaun kag pag-inum sa mga manogpalingin. ⁵⁰ Maabot anang agalun sa oras nga ara na gid ginadumduma. ⁵¹ Kag silotan tana dayon anang agalun. Ipadara tana sa mga tao nga andang pagtoo sa Dios pakita-kita lang, kag doto may pagpanangis kag pagbagrut ang ipun."

Paanggid Parti sa Napolo ka Daraga

25 "Kon magabot ang adlaw nga dato, anang pa-gari ang Dios mapaanggid sa napolo ka daraga nga nagadara andang solo ay masolang sanda sa nobyo. ² Ang lima kananda kabos-kabos kag ang lima kananda may isip. ³ Ang lima nga dato nga kabos-ka-bos nagdara andang solo garing ara nagdara risirba nga langis nga kon maobos ang sa solo may itogong sanda ruman. ⁴ Ang mga daraga tana nga may isip nagdara ra andang solo kag nagdara pa gid langis. ⁵ Kag tungud nga maboay magabot ang nobyo gin-doyog sanda kag natorogan sanda tanan.

⁶ "Pagtungang gabi run may nagsinggit, makon, 'Da-gi run ang nobyo. Dali kamo, solanga nindo ron!' ⁷ Ang napolo nga dato ka daraga nagborogtaw kag ginpri-parar nanda andang mga solo. ⁸ Makon dayon ang mga daraga nga kabos-kabos sa mga daraga nga may isip, 'Abi, tawi kami ra indong langis ay amun solo na-

gampiraw-piraw ron.'⁹ Makon ang mga daraga nga may isip, 'Indi maimo ay kon tungaan namun kamo pa parario kita nga kokolangun. Pagayan kamo ron lang sa mga nagatinda kag magbakal ang para kanindo.'

¹⁰ Pagkaalin ang mga kabos-kabos agud magbakal ang langis maman da anang pagabot ang nobyo. Kag ang lima tana nga nakapangaman nakatabid kanana sa sulud ang ponsyonan. Pagkasulud nanda, ginsir-adoan dayon ang poirtaan.

¹¹ "Lagat-lagat nagabot ra andang kaiban nga mga daraga nga nagbakal ang langis, kag nagpanawag sanda, makon, 'Sir, sir, pasuluda kami ra.'¹² Piro makon ang nobyo, 'Ara ako gid kakilala kanindo.'"

¹³ Makon dayon ni Jesus, "Maman dan nga kinanglan gid nga magbantay kamo ay ara kamo kaulam kon sano nga adlaw okon oras ako maabot."

Paanggid parti sa Tatlo ka Sorogoon

(Lu. 19:11-27)

¹⁴ "Anang pagari ang Dios pario sa sangka tao nga parapanawon sa ibang logar. Gani gintawag na anang mga sorogoon kag ginpiar na kananda anang koarta agud inigosyo nanda. ¹⁵ Ang kada isara kananda gintawan na sono sa andang masarigan sa pag-nigosyo. Ang isara gintawan na 5,000, ang isara 2,000, kag ang isara pa gid gintawan na 1,000. Pagkatapos nagpanaw tana dayon. ¹⁶ Ang sorogoon nga nakabaton 5,000 nagnigosyo nga lagi kag nakaganansia tana pa gid 5,000. ¹⁷ Maman ra anang ginimo ang nakabaton 2,000, kag nakaganansia tana 2,000. ¹⁸ Piro ang nakabaton 1,000 nagpanaw kag nagkotkot sa logta, kag ginlubung na dayon ang koarta nga dato nga gintaw anang agalun nga inognigosyo.

¹⁹ "Ang ori nagbalik andang agalun nga dato nga nagpanaw kag gintawag na anang mga sorogoon agud magsomada sanda anang koarta nga ginpanigosyo kananda. ²⁰ Ang sorogoon nga nakabaton 5,000 nagparapit kag gintaw na sa anang agalun ang 5,000 pati ang 5,000 pa gid nga anang ganansya. Makon na, 'Kabay gintawan mo ako 5,000. Way dagi nakaganansia ako 5,000 pa.' ²¹ Makon anang agalun kanana, 'Mayad kaw nga sorogoon! Masarigan kaw! Kag tungud nga masarigan kaw kag mayad magpatikang ang maistan nga kantidad, dadi piaran ta kaw ang mas mabaul pa gid nga kantidad. Dali, magkalipay kaw kaiban ko!' ²² Ang sorogoon nga nakabaton 2,000 nagparapit ra. Makon na sa anang agalun, 'Kabay gintawan mo ako 2,000. Way dagi nakaganansia ako 2,000 pa.' ²³ Makon anang agalun kanana, 'Mayad kaw nga sorogoon! Masarigan kaw! Kag tungud nga masarigan kaw kag mayad magpatikang ang maistan nga kantidad, dadi piaran ta kaw ron ang mas mabaul nga kantidad. Dali, magkalipay kaw kaiban ko!' ²⁴ Kag nagparapit ra ang sorogoon nga nakabaton 1,000. Makon na, 'Naulaman ko nga mapintas kaw kag ara kalooy nga tao, ay ginabuul mo anang ganansya ang iba nga nagpangabudlay. ²⁵ Gani ginadlukan ako. Maman dan nga ginlubung ko sa log-

ta imong koarta. Dagi ra imong koarta.' ²⁶ Makon anang agalun, 'Malain kaw kag tamad nga sorogoon! Kon naulaman mo nga ginabuul ko anang ganansya ang iba nga nagpangabudlay, ²⁷ ta kondi dapat ginbutang mo akun koarta sa bangko agud kon magbalik ako mabubuul ko akun koarta pati anang saka.'

²⁸ Makon na dayon sa ibang mga sorogoon, 'Sigi bula nindo anang koarta kag itaw sa sorogoon nga may 10,000. ²⁹ Ay ang kada isara nga masarigan tawan pa gid asta sa magdoro gid ang kanana, piro ang indi masarigan, pati ang maistan nga ginpiar kanana bulun pa gid. ³⁰ Kag ang sorogoon nga dato nga ara polos ipilak nindo sa madulum gid doto sa goa. Doto tana magapanangis kag magapabagrut anang ipun.'"

Ang Kataposan nga Pagukum

³¹ "Kon Ako nga Naging Tao magabot ron bilang Ari kaiban ang tanan nga mga angil mapongko ako dayon sa akun trono nga arianun. ³² Kag ang tanan nga tao sa kalibotan magatiripon agud magatobang kanakun. Kag bulagun ko sanda dayon sa darwa ka gropo pario anang pagbulag ang manogbantay ang mga karniro sa mga kambing. ³³ Ang mga tao nga andang kaalimbawa mga karniro ibutang ko sa akun too kag ang mga tao nga andang kaalimbawa mga kambing ibutang ko sa akun wala. ³⁴ Pagkatapos, bilang Ari magakoon ako sa mga tao nga sa akun too, 'Kamo nga ginpakamayad ang Dios nga akun Tatay, panoblia nindo ang ginarian nga ginpriparar para kanindo alin pa ang pagimo ang kalibotan. ³⁵ Ay ang gingutum ako ginpakaun nindo ako, kag ang ginwaw ako ginpainum nindo ako. Ang ako ara gid kilala ginpadayon nindo ako sa indong balay; ³⁶ ang ako ara lambong ginpalambongan nindo ako; akun pagmasakit ginatipan nindo ako; kag akun pagkapriso ginbisita nindo ako.' ³⁷ Magasabat ang mga matarung nga sa akun too, 'Ginoo, kano kaw namun nakita nga nagutum kag ginpakaun, okon nawaw kag ginpainum. ³⁸ Kano kaw namun nakita nga ara kaw darayonan kag ginpadayon kaw namun sa amun balay, okon ara kaw lambong kag ginpalambongan kaw namun? ³⁹ Kano ka ra namun nakita nga nagmasakit okon napriso kag ginbisita kaw namun?' ⁴⁰ Kag ako nga Ari masabat, 'Sa matood tana, kon ano indong ginimo sa akun mga kabogto bisan sa pinakakubus sa panulung ang mga tao, ginimo nindo dan kanakun.'

⁴¹ "Kag magakoon ako dayon sa mga tao nga sa akun wala, 'Alin kamo digi kanakun, kamo nga ginsompa ang Dios! Doto kamo sa kalayo nga nagadabadaba nga ara kataposan nga ginpriparar para kay Satanas kag sa anang mga angil. ⁴² Tungud nga gingutum ako piro ara nindo ako gid pagpakauna, ginwaw ako kag ara nindo ako pagpainuma. ⁴³ Datong ara ako kilala ara nindo ako gid pagpadayona sa indong balay; ang ara ako lambong ara nindo ako pagpalambongi; pagmasakit ko kag ang pagkapriso ko ara nindo ako pagatipana.' ⁴⁴ Kag magasabat sanda ra dayon, makon, 'Ginoo, kano kaw namun nakita nga gingutum okon

ginwaw, okon ara madayonan, okon ara lambong, okon nagamasakit, okon napriso nga ara kami nagbolig kanimo?' ⁴⁵ Kag Ako nga Ari magasabat nga, 'Sa matood tana, datong ara nindo pagboligi akun mga kabogto, bisan ang pinakakubus sa panulung ang mga tao, daw ako ron da ang ara nindo pagboligi.' ⁴⁶ Kag dia sanda paalinun kag sisilotan ang silot nga ara kataposan. Piro ang mga matarung tana tatawan kaboi nga ara kataposan."

Ang Plano nga Patayun si Jesus

(Mc. 14:1-2; Lu. 22:1-2; Jn. 11:45-53)

26 Pagkatapos nga nakatodlo si Jesus ang mga butang nga dia, nagkoon tana sa anang mga somolonod, makon na, ² "Naulaman nindo nga darwa run lang ka adlaw bago magabot ang Pista anang Paglubas ang Angil, kag Ako nga Naging Tao iintriga run sa mga tao agud ilansang sa kros."

³ Sa oras ra nga dato doto sa anang palasyo ni Caifas nga pinakamataas nga pari nagtiripon ang mga manogdomara nga mga pari kag anang mga manogdomara ang mga Judio. ⁴ Ginmitingan nanda kon paiwan nanda madakup si Jesus nga indi maulaman ang mga tao, kag pagkatapos patayun dayon. ⁵ Makon nanda, "Indi ta lang pagtaboon sa pista ay basi kon magkinagolo ang mga tao."

Si Jesus Ginbobooan ang Agoa sa Betania

(Mc. 14:3-9; Jn. 12:1-8)

⁶ Ang si Jesus doto sa banwa ang Betania, sa balay ni Simon nga dati aroon, ⁷ may nagparapit kanana nga sangka babai. May dara tana nga tibod-tibod nga may sulud nga maraalun nga agoa. Ginbobo na dato sa anang olo ni Jesus mintras nagakaun. ⁸ Pagkakita dato anang mga somolonod ginugutan sanda. Makon nanda, "Basi ginoyangan na lang? ⁹ Sarang andan dan kabaligya sa mabaul nga kantidad kag anang bayad ipanaw sa mga pobri!" ¹⁰ Naulaman ni Jesus kon ano andang ginambal, gani nagkoon tana kananda, makon na, "Basi ginatoblag nindo tana? Mayad anang ginaimo nga dia kanakun. ¹¹ Ang mga pobri pirmi nindo nga makakaiban, piro ako tana indi nindo pirmi makakaiban. ¹² Ginbobooan na ako ang agoa agud ipriparar akun lawas sa akun lubung. ¹³ Sa matood tana, bisan diin iwali ang Mayad nga Barita sa bilog nga kalibotan, anang ginimo nga dia kanakun masasambit ra bilang andumanan kanana."

Si Judas Nagpasogot nga Traidoron si Jesus

(Mc. 14:10-11; Lu. 22:3-6)

¹⁴ Karon, ang isara sa dosi ka apostolis nga anang aran si Judas Iscariote nagayan sa mga manogdomara nga mga pari. ¹⁵ Makon na kananda, "Pira indong ibayad kanakun kon iintriga ko kanindo si Jesus?" Ginbilang nanda nga lagi si Judas 30 ka bilog nga pilak nga koarta. ¹⁶ Kag alin dato nagpangita tana kaigayonan kon paiwan na maintriga si Jesus.

Nagsogid si Jesus nga Tana Traidoron

(Mc. 14:12-21; Lu. 22:7-14, 21-23; Jn. 13:21-30)

¹⁷ Ang primiro nga adlaw ang Pista ang Tinapay nga ara Pampaabok, nagparapit kay Jesus anang mga somolonod kag nagpamangkot, makon nanda, "Sa diin mo gusto nga magpriparar kami atun yapon sa Pista anang Paglubas ang Angil." ¹⁸ Makon anang sabat ni Jesus, "Magayan kamo sa siudad doto sa tao nga akun ginsogid kanindo kag konon nindo tana nga ang manogtodlo nagkoon nga nagabot ron ang oras nga tana papatayun. Magasilibrar tana kono ang Pista anang Paglubas ang Angil digi sa imong balay kaiban anang mga somolonod." ¹⁹ Gintoman dato anang mga somolonod, kag ginpriparar nanda doto ang yapon para sa pista nga dato.

²⁰ Pagkasirum, si Jesus kag anang dosi ka somolonod nagriyapon. ²¹ Mintras nagakaun sanda, si Jesus nagkoon, "Sogidan ko kamo ang matood, isara kanindo ang magatraidor kanakun." ²² Pagkabati dato anang mga somolonod naborido sanda nga mayad kag nagburulus-bulus sanda pamangkot kanana, makon nanda, "Ginoo, bukun ako, ano?" ²³ Makon ni Jesus kananda, "Isara sa mga nagasaro kanakun sa mangkok ang magatraidor kanakun. ²⁴ Ako nga Naging Tao mapapatay sono sa tagna ang Kasolatan, piro kailo ra ang tao nga magatraidor kanakun. Mas mayad pa kon ara tana run lang nabata." ²⁵ Makon dayon ni Judas nga traidor, "Sir, bukun ako, ano?" Makon ni Jesus kanana, "Ikaw ang nagakoon dan."

Ang Pagkomonion

(Mc. 14:22-26; Lu. 22:14-20; 1 Cor. 11:23-25)

²⁶ Mintras nagakaun sanda, nagbuul si Jesus ang tinapay. Ginpasalamatan na dato sa Dios kag ginpamisang-pisang na dayon. Pagkatapos gintaw na sa anang mga somolonod nga nagakoon, "Pagbuul kamo kag magkaun, maman dia akun lawas." ²⁷ Pagkatapos nagbuul tana dayon ang irinumun kag nagpasalamat ruman sa Dios, kag gintaw na dayon kananda nga nagakoon, "Maginum kamo tanan digi, ²⁸ tungud nga maman dia akun dogo nga iola agud doro ang mapatawad sa andang mga sala. Dia nagapamatood nga may bago ron nga kasogtanan ang Dios sa mga tao. ²⁹ Kag sogidan ko kamo, alin dadi indi ako ron maginum anang duga ang obas. Bago ako mainum ruman kon magkaraiban kita run nga maginum ang bago doto sa anang Ginarian akun Tatay." ³⁰ Nagkanta sanda dayon mga pagdayaw sa Dios, kag pagkatapos nagayan sanda sa Bokid ang mga Olibo.

Gintagna ni Jesus nga Ipanginwara Tana ni Pedro

(Mc. 14:27-31; Lu. 22:31-34; Jn. 13:36-38)

³¹ Makon ni Jesus kananda, "Karon sa gabi tanan kamo magabaraya kanakun, ay makon ang Dios sa Kasolatan, 'Papatayun ko ang manogbantay kag magarapta ang mga karniro.' ³² Piro pagkatapos nga ako mabanaw maona ako kanindo doto sa probinsya ang

Galilea.”³³ Makon ni Pedro kay Jesus, “Bisan sanda tanan magbaya kanimo ako tana indi gid!”³⁴ Makon ni Jesus kay Pedro, “Ang matood tana, sa gabi ra nga dia, bago magtorok ang manok, katlo mo ako ron ipanginwara nga ara kaw kakilala kanakun.”³⁵ Makon pa gid ni Pedro, “Indi ta kaw gid ipanginwara, abir patayun nanda ako pa kaiban mo!” Kag toladata ra anang koon ang tanan nga mga somolonod.

Si Jesus Nagpangamoyo sa Getsemane

(Mc. 14:32-42; Lu. 22:39-46)

³⁶ Nagayan sanda dayon sa logar nga kon tawagun Getsemane. Pagabot nanda doto, makon ni Jesus sa anang mga somolonod, “Pagpongko kamo digi mintras nagapangamoyo ako doto sa onaan.”³⁷ Kag gindara na si Pedro kag anang darwa ka bata ni Zebedeo. Nagabot ang kagolo sa anang isip kag masubu tana gid.³⁸ Makon na kananda, “Daw sa mapatay ako dadi sa kalisud. Magulat kamo digi kag magirug kamo polaw kanakun.”³⁹ Kag nagayan tana dayon sa onaan-onaan kag magpangamoyo nga nagadapa. Makon na, “Itay, abi kon maimo ilikaw kanakun ang pagantos nga magaabot. Piro bukun akun gusto ang dapat imoon, kondi kon ano ang imong kabubutun.”

⁴⁰ Pagbalik na sa anang mga somolonod naabotan na sanda nga nagakatorog. Gani makon na kay Pedro, “Ay dan, indi kamo gid makairug polaw kanakun bisan sangka oras lang?”⁴¹ Magpolaw kamo kag magpangamoyo nga indi kamo madaug ang panolay. Naliliag kamo ra andan magpangamoyo garing indong lawas masyado karoya.”

⁴² Kag nagpanaw roman si Jesus sa onaan-onaan kag nagpangamoyo. Makon na, “Itay kon kinanglan nga pasanun ko ang pagantos nga dan, imong kabubutun maman imong tomanun.”⁴³ Nagbalik tana ruman sa anang mga somolonod kag naabotan na sanda ruman nga nagakatorog, ay nadoyog sanda gid nga mayad.

⁴⁴ Gani ginbayaan na sanda kag nagbalik tana ruman. Nagpangamoyo tana sa ikatlo ka bisis kag anang pangamoyo pario ra ang sa dati.⁴⁵ Pagkatapos nagbalik tana ruman sa anang mga somolonod kag magkoon, “Ta nagakatorog kamo pa ra gid kag nagapawayway? Sulunga nindo! Maman run dia ang oras nga Ako nga Naging Tao iintriga run sa mga makasasala!”⁴⁶ Ta run! Way, dagi run ang tao nga ma-raidor kanakun!”

Ang Pagdakup kay Jesus

(Mc. 14:43-50; Lu. 22:47-53; Jn. 18:3-12)

⁴⁷ Mintras nagaambal pa si Jesus nagabot si Judas nga isara sa dosi ka mga somolonod. Kag kaiban na ang dorong mga tao nga may dara nga mga ispada kag mga inoglampus. Maman dato ang mga tao nga ginpadara ang mga manogdomara nga mga pari kag mga manogdomara ang mga Judio.⁴⁸ Karon, si Judas nga traidor nagkoon nga lagi sa mga manogdakup kon ano anang isinyas, nga kon sino anang arukan maman dato andang dakupun.⁴⁹ Gani pagabot ni Ju-

das diritso tana nga lagi kay Jesus kag magkoon, “Manogtodlo, mayad nga gabi.” Kag ginarukan na dayon.⁵⁰ Makon ni Jesus kanana, “Amigo, sigi, imoa run kon ano imong ginayan digi.” Kag ginparapitan nanda si Jesus kag gindakup.⁵¹ Isara sa anang kaiban ni Jesus ang naggabot anang ispada kag ginlabo na anang oripun ang pinakamataas nga pari kag natigbas anang talinga.⁵² Makon ni Jesus kanana, “Ibalik sa taguban imong ispada! Ang nagagamit ang ispada sa ispada ra mapapatay.⁵³ Ara kaw sigoro kaulam nga sarang ako makapangayo bolig sa akun Tatay kag lagi-lagi padaran na ako sobra dosi ka batalyon nga mga angil.⁵⁴ Garing kon toladan akun imoon paiwan anang pagkatoman ang Kasolatan nga toladia ang dapat matabo?”

⁵⁵ Makon dayon ni Jesus sa mga tao, “Basi kinanglan gid nga magdara kamo pa ang mga ispada kag mga inoglampus sa pagdakup kanakun? Ano ako tolian? Kabay adlaw-adlaw dian ako sa timplo nga nagatodlo kag doto kamo ra. Ta basi ara nindo ako nga lagi pagdakupa?”⁵⁶ Piro dia tanan nagakaratabo agud matoman ang ginsolat ang mga propita sa Kasolatan parti kanakun.” Pagkaambal dato ni Jesus ginbayaan tana anang mga somolonod kag nagparalagyaw sanda tanan.

Gindara si Jesus sa Konsilyo

(Mc. 14:53-65; Lu. 22:54-55, 63-71; Lu. 18:13-14, 19-24)

⁵⁷ Kag gindara dayon si Jesus ang mga nagdakup kanana doto kay Caifas nga maman ang pinakamataas nga pari. Doto ra nagtiripon ang mga manogtodlo ang Kasogon kag anang mga manogdomara ang mga Judio.⁵⁸ Si Pedro nagsonod ra, garing marayu anang antad kay Jesus. Pagabot nanda sa balay ang pinakamataas nga pari, nagsulud tana sa lag-wirta kag nagpongko tana doto kaiban ang mga goardia agud makita na kon ano ang matatabo kay Jesus.⁵⁹ Ang mga manogdomara nga mga pari kag ang tanan nga mimbrow ang konsilyo ang mga Judio nagpangita ang mga botig nga ibidinsya kontra kay Jesus agud ipapatay nanda tana.⁶⁰ Piro bisan doro ang nagparapit kag nagsogid ang botig kontra kay Jesus, ara sanda ra gid may nakita nga ibidinsya agud sarang nanda tana nga ipapatay. Ang ori may darwa ka tao nga nagprisintar,⁶¹ kag makon nanda, “Nabatian namun ang tao nga dia nga nagkoon nga sarang na kono nga gubaun anang timplo ang Dios kag sa sulud tatlo ka adlaw patindugun na ruman.”

⁶² Gani nagtindug ang pinakamataas nga pari kag magpamangkot kay Jesus, makon na, “Ta ara kaw isabat sa mga akosasyon nga dan kontra kanimo?”

⁶³ Ara gid naglimug-limug si Jesus. Makon roman ang pinakamataas nga pari, “Sogidi kami sa atobangan ang Dios nga nagapamati. Ano, ikaw ra gid bala ang Cristo nga Bata ang Dios?”⁶⁴ Makon ni Jesus kanana, “Ginambal mo, kag sogidan ko kamo, alin dadi makikita nindo Ako nga Naging Tao nga nagapongko sa anang too ang Makagagaum nga Dios, kag makikita

nindo ako ra sa mga panganod sa langit nga nagabalik digi sa kalibotan."

⁶⁵ Pagkabati dato ang pinakamataas nga pari ginisak na anang lambong sa anang kasilag nga nagakoon, "Nagpasipala tana sa Dios! Indi ta run kinanglan ang mga tistigos! Nabatian nindo ron mismo anang pagpasipala sa Dios! ⁶⁶ Ta ano sa kanindo?" Makon nanda, "Dapat patayun tana."

⁶⁷ Kag gindoraan nanda dayon anang oyaun kag ginboroligan sombag. Kag ang mga nagsampal kanana ⁶⁸ nagkoon, "Abi, kon ikaw gid manda ang Cristo, pin-toa kon sino ang nagsampal kanimo."

Ginpanginwara ni Pedro si Jesus

(Mc. 14:66-72; Lu. 22:56-62; Jn. 18:15-18, 25-27)

⁶⁹ Si Pedro tana doto pa ra gid sa lagwirta nagapongko. Karon, may nagparapit kanana nga soro-goon nga babai ang Pinakamataas nga Pari. Makon na, "Kabay kaiban kaw ni Jesus nga taga-Galilea?"

⁷⁰ Piro ginpanginwara dato ni Pedro sa tanan nga mga tao doto sa goa. Makon na, "Ara ako kaulam kon ano imong ginakoon." ⁷¹ Kag nagayan tana dayon sa may poirtaan. Nakita tana ang sangka sorogoon roman nga babai, kag makon na sa mga tao doto, "Dia nga tao anang kaiban ra ni Jesus nga taga-Nazaret." ⁷² Kag nagpanginwara ruman si Pedro nga nagakoon, "Ara ako baya kakilala sa tao nga dan nga indong ginakoon. Somp pa!" ⁷³ Kag lagat-lagat nagparapit kay Pedro ang mga tao doto. Makon nanda, "Anang kaiban ka ra gid ni Jesus, ay anang ponto indong ambal pario." ⁷⁴ Kag nagpanompa run gid si Pedro nga nagakoon, "Mapatay ako pa! Ara ako gid baya kakilala sa tao nga dan nga indong ginakoon." Pagkatapos na ambal, nagtorook nga lagi ang manok. ⁷⁵ Kag nadumduman dayon ni Pedro anang ginambal ni Jesus kanana nga, "Bago magtorook ang manok, katlo mo ako ron ipanginwara nga ara kaw kakilala kanakun." Gani dayon tanang goa kag nagpanangis nga mayad.

Si Jesus Gindara kay Pilato

(Mc. 15:1; Lu. 23:1-2; Jn. 18:28-32)

27 Pagkaaga, aga pa gid, nagmiting ang mga manogdomara nga mga pari kag anang mga manogdomara ang mga Judio kon ano andang imoon para maipapatay nanda si Jesus. ² Pagkatapos gingapos nanda tana kag gindara nanda dayon doto kay Pilato nga Gobirnadador kag ginintriga dayon kanana.

Anang Kamatayun ni Judas

(Bin. 1:18-19)

³ Pagkaulam ni Judas nga nagtraidor kay Jesus nga ginsintinsyaan run si Jesus nga patayun, nagnusul tana kag nagayan sa mga manogdomara nga mga pari kag mga manogdomara nga mga Judio agud ioli ang 30 ka bilog nga pilak nga koarta. ⁴ Makon na, "Nagkasala ako tungud nga ginintriga ko kanindo ang tao nga ara gid sala." Makon nanda, "Ano ra amun labut? Baala kaw dian!" ⁵ Sinaboag ni Judas ang koarta

doto sa sulud ang timplo. Naggoa tana dayon kag ginbitay na anang kaogalingun.

⁶ Kag ang koarta nga nagrapta ginpamorot ang mga manogdomara nga mga pari. Makon nanda, "Dia nga koarta indi maimo nga ibutang sa burutangan ang koarta ang timplo ay kontra dia sa atun kasogoan tungud nga maman dia ang koarta nga ginbayad agud ipapatay ang sangka tao." ⁷ Ang ori nagkarasogot sanda nga ang koarta nga dato ibakal anang logta ang manogimo ang koron agud imoon nanda nga rububungan para sa mga taga-ibang logar. ⁸ Maman dan nga asta dadi ang logta nga dato ginatawag nga Nadogoan nga Logta.

⁹ Doto sa natabo nga dato natoman anang gintagna ni propita Jeremias nga nagkoon, "Ginbuul nanda ang 30 ka bilog nga pilak nga koarta nga ginkarasogotan anang mga kaapo-apoan ni Israel nga ibakal kanana, ¹⁰ kag ang koarta nga dato maman andang ginbakal anang logta ang manogimo ang koron, sono sa anang sogo kanakun ang Ginoo."

Ginimbistigar ni Pilato si Jesus

(Mc. 15:2-5; Lu. 23:3-5; Jn. 18:33-38)

¹¹ Karon, ang si Jesus doto ron kay Pilato ginpamangkot tana ni Pilato, makon na, "Ikaw gali anang ari ang mga Judio?" Makon anang sabat ni Jesus, "Ginambal mo." ¹² Garing sa anang mga akosasyon ang mga manogdomara nga mga pari kag anang mga manogdomara ang mga Judio kontra kay Jesus ara tana gid nagsabat kananda. ¹³ Gani makon ni Pilato kanana, "Basi ara kaw gid nagasabat sa andang mga akosasyon nga dia kontra kanimo?" ¹⁴ Kag ara ra gid nagsabat si Jesus, gani natingala nga mayad ang Gobirnadador.

Si Jesus Ginsintinsyaan nga Patayun

(Mc. 15:6-15; Lu. 23:13-25; Jn. 18:39-19:16)

¹⁵ Nakaogalian ang Gobirnadador nga kada Pista anang Paglubas ang Angil nagabolyaw tana sangka priso nga ginapangayo ang mga tao. ¹⁶ Sa oras nga dato may bantog doto nga priso nga anang aran si Barabas. ¹⁷ Datong nagatiripon ron ang mga tao, nagpamangkot si Pilato, makon na, "Sino indong gusto nga akun bolyawan, si Barabas okon si Jesus nga ginatawag nga Cristo?" ¹⁸ Ay naulaman ni Pilato nga naakig ang mga manogdomara kay Jesus, maman dato nga ginakosar nanda si Jesus doto kanana.

¹⁹ Mintras nagapongko si Pilato doto sa ukuman, ginpasogoan tana anang asawa nga nagakoon, "Indi mo gid pagpasilabutan ang matarung nga dan nga tao, ay kagabi sugung akun pamati tungud sa akun damgo parti kanana."

²⁰ Piro anang ginimo ang mga manogdomara nga mga pari kag anang mga manogdomara ang mga Judio, ginkombsir nanda ang mga tao nga si Barabas andang pangayoon nga bolyawan kag si Jesus tana ipapatay. ²¹ Gani nagpamangkot roman ang Gobirnadador, makon na, "Sino sa darwa nga dia indong gusto nga akun bolyawan?" Makon nanda, "Si Barabas!"

²² Makon ni Pilato, "Ta ano tana akun imoon kay Jesus nga ginatawag nga Cristo?" Nagsabat sanda tanan, "Ilansang sa kros!" ²³ Makon ni Pilato kananda, "Ay basi, ano nga sala anang naimo?" Kag nagbaskug pa gid andang pagsiringgit, makon, "Ilansang sa kros!" ²⁴ Pagkakita ni Pilato nga ara tana run maimo ay ang mga tao nagakinagolo ron, nagpabuul tana ang tobig kag nagpangogas mismo sa atobangan ang mga tao. Makon na, "Ako ara sarabatun sa anang kamatayun. Kamo ang baala. Limpyo akun alima." ²⁵ Makon anang sabat ang mga tao, "Sigi, kami ang baala. Kami kag amun mga bata maman ang mapanabat sa anang kamatayun." ²⁶ Kag ginbolyawan dayon ni Pilato si Barabas. Piro si Jesus tana anang ginpaanot kag ginin-triga sa mga soldado agud ilansang sa kros.

Ginyagota ang mga Soldado si Jesus

(Mc. 15:16-20; Jn. 19:2-3)

²⁷ Kag gindara ang mga soldado si Jesus doto sa palasyo ang Gobirnadador, kag nagtiripon doto kanana ang sangka batalyon nga mga soldado. ²⁸ Ginobaan nanda tana kag ginpasoksokan ang kapa nga granati. ²⁹ Pagkatapos nagimo sanda ang koro-korona nga poros siit kag ginsoksok nanda dayon sa anang olo ni Jesus. Kag ginpakaputan nanda sa anang too nga alima ang baston-baston. Pagkatapos naglood-lood sanda dayon kanana kag nagyagota nga nagakoon, "Dayawon anang Ari ang mga Judio!" ³⁰ Gindoraan nanda tana dayon kag ginbuul anang ginakaputan nga baston-baston kag ginpikan lampus anang olo. ³¹ Pagkatapos andang yagota, ginoba nanda ang kapa kag ginpasoksok roman anang lambong. Gindara nanda tana dayon sa goa agud ilansang sa kros.

Ginlansang nanda si Jesus sa Kros

(Mc. 15:21-32; Lu. 23:26-43; Jn. 19:17-27)

³² Ang doto sanda run sa dalan sa goa ang siodad may nasoblang sanda nga tao nga si Simon nga taga-Cirene. Ginpirit nanda tana nga magpasan anang kros ni Jesus. ³³ Pagabot nanda sa logar nga ginatawag Gologota (nga kon sayodon logar nga midyo sa bongo), ³⁴ ginpainum nanda si Jesus ang bino nga may lakut nga mapait. Piro pagkatiraw na dato, ara na run paginuma.

³⁵ Ginlansang nanda tana dayon sa kros. Pagkatapos ginparti-parti nanda anang mga lambong paagi sa pagbonot-bonot. ³⁶ Kag pagkatapos dato nagporongko sanda kag magbantay kanana. ³⁷ Sa anang oloan nagbutang sanda ang karatola sa kros. Ginsolat nanda doto ang akosasyon kontra kanana nga nagakoon, "Maman dia si Jesus nga anang Ari ang mga Judio." ³⁸ May darwa ra doto ka tolihan nga andang ginpadungan lansang kay Jesus. Ang isara sa anang too kag ang isara sa anang wala.

³⁹ Ang mga tao nga nagarulubas doto sa marapit nagtarango-tango andang olo nga nagainsolto kag nagayagota kay Jesus. ⁴⁰ Makon nanda, "Gubaun mo kabay ang timplo kag sa sulud tatlo ka adlaw patin-

dugun mo roman. Ta abi lowasa run imong kaogalingun! Abi kon ikaw manda anang Bata ang Dios, paglosong dian sa kros!" ⁴¹ Kag toladato ra anang yagota ang mga manogdomara nga mga pari, ang mga manogtodlo ang Kasogoan, kag ang mga manogdomara ang mga Judio. ⁴² Makon nanda, "Ginlowas na ang iba, piro indi tana makalawas anang kaogalingun! Kabay Ari tana kono ang Israel! Ta maglosong tana sa kros, kag matoo kita kanana!" ⁴³ Nagakoon tana nga nagasarig tana sa Dios, kag anang Bata tana kono ang Dios! Ta kondi lowasun tana ang Dios kon palangga na tana manda!" ⁴⁴ Toladan ra anang yagota ang mga tolihan nga ginlansang kaiban na.

Anang Pagkapatay ni Jesus

(Mc. 15:33-41; Lu. 23:44-49; Jn. 19:28-30)

⁴⁵ Pagabot ang ogtong adlaw nagdulum ang kalibotan sa sulud tatlo ka oras. ⁴⁶ Kag pagalas tris ang apon nagsinggit si Jesus ang mabaskug, makon na, "Eli, Eli, lama sabactani?" Anang gostong ambalun dato, "Dios ko, Dios ko, basi ginpabayanan mo ako?" ⁴⁷ Makon ang iba nga nagatirindug doto nga nakabati anang ginsinggit, "Ginatawag na si Elias!" ⁴⁸ May sangka tao doto nga nagdalagan kag nagbuul isponga. Gintosmog na dato sa maaslum nga bino kag gintakud na sa sangka sanga kag ginsulsul na dayon sa anang baba ni Jesus agud supsupun na. ⁴⁹ Piro makon ang iba, "Sulungun ta abi kon maabot manda si Elias agud lowasun tana." ⁵⁰ Kag nagsinggit tana ruman ang mabaskug kag nabogto anang ginawa.

⁵¹ Kag sa oras ra nga dato ang kortina sa sulud ang Timplo ang Jerusalem nagisak sa tunga alin sa ibabaw paidalum. Ay naglinog kag pati ang mga pangpang nagkarabuka ⁵² asta ang mga rulubungan nagkaraabrian. Doro nga mga tao nga nagtoo sa Dios nga patay run ang nagkarabanaw. ⁵³ Ay pagkabanaw ni Jesus naggoa sanda sa andang mga rulubungan kag nagsulud sanda sa balaan nga siodad ang Jerusalem kag dorong tao ang nakakita kananda.

⁵⁴ Pagkakita ang kapitan kag anang mga soldado nga nagabantay kay Jesus ang paglinog kag sa mga nagkaratabo ginkulbaan sanda nga mayad. Makon nanda, "Matood ra gid nga anang Bata tana ang Dios!" ⁵⁵ Doto sa marayu-rayu may mga babai nga nagasurlung. Sanda maman ang nagtarabid kag nagasikaso kay Jesus alin pa sa Galilea. ⁵⁶ Kabilang kananda si Maria Magdalena, si Maria nga anang nanay ni Santiago kag ni Jose, kag anang asawa ni Zebedeo.

Paglubung kay Jesus

(Mc. 15:42-47; Lu. 23:50-56; Jn. 19:38-42)

⁵⁷ Pagkaapon may nagabot nga sangka manggaranun nga taga-Arimatea. Anang aran si Jose kag isara tana ra sa anang mga somolonod ni Jesus. ⁵⁸ Ginayanan na si Pilato kag ginpangayo na anang bangkay ni Jesus. Kag nagsogo si Pilato nga itaw kanana. ⁵⁹ Pagkabuul ni Jose anang bangkay ni Jesus ginbarubudan na ang bago nga panaptun nga poti.

⁶⁰ Si Jose nga dia may bago lang nga ginpaimo nga rulubungan para sa anang kaogalingun. Ang rulubungan nga dato boo nga ginimo sa pangpang ang banggilid kag midyo ron sa giub. Doto na ginpasulud anang bangkay ni Jesus. Kag nagpaligid tana dayon ang mabaul nga bato bilang anang takup ang ginlubungan. Pagkatapos nagpanaw tana dayon. ⁶¹ Nagpasala doto si Maria nga taga-Magdala kag ang isara pa gid nga Maria. Nagapongko sanda nga nagatobang sa ginlubungan.

Ginpagoardian ang Rulubungan

⁶² Ang madason nga adlaw, adlaw dato nga Sabado, ang mga manogdomara nga mga pari kag mga Pariseo nagayan kay Pilato. ⁶³ Makon nanda, "Alangdun nga Gobernador, nadumduman namun nga ang boi pa ang tao nga dato nga manogpatalang, nagkoon tana nga tana kono mababanaw pagkatapos tatlo ka adlaw. ⁶⁴ Gani mayad sigoro pabantayan mo ang ginlubungan kanana sa sulud tatlo ka adlaw, ay basi kon ang bangkay takawon anang mga somolonod kag sogidan nanda dayon ang mga tao nga nabanaw tana. Kag kon dia matabo magagoa nga andang panloko maging mas sobra pa sa dati." ⁶⁵ Makon ni Pilato kananda, "May goardia kamo. Kamo mismo ang magpabantay sono sa indong naulaman." ⁶⁶ Gani nagayan sanda sa ginlubungan, kag ginmarkaan nanda anang takup agud maulaman kon may magbokas. Kag ginsala nanda dayon doto andang mga goardia.

Nabanaw si Jesus

(Mc. 16:1-10; Lu. 24:1-12; Jn. 20:1-10)

28 Pagkatapos ang Adlaw nga Inogpaway, aga pa gid ang Domingo, nagayan si Maria nga taga-Magdala kag ang isara pa nga Maria doto sa ginlubungan ay gosto nanda magsulung. ² Karon golpi lang nga naglinog ang mabaskug, ay nagtugpa anang angil ang Ginoo alin sa langit kag ginpaligid na ang bato nga nagatakup sa ginlubungan kag ginpongkoon na dayon. ³ Anang itsora masyado ka solaw nga daw kilat, kag anang lambong mapoti gid nga mayad. ⁴ Ang mga goardia nga nagabantay doto nagkurulkug sa kaadluk kag nagkaradismayo.

⁵ Makon ang angil sa mga babai, "Indi kamo magkaadluk. Naulaman ko kon basi nagayan kamo di-gi. Ginapangita nindo si Jesus nga ginlansang sa kros. ⁶ Ara tana run digi tungud nga nabanaw tana pario anang ginkoon kanindo. Dali kamo digi, sulunga nindo ang ginbutangan kanana." ⁷ Pagkatapos makon ang angil kananda, "Ta ayani nindo nga lagi anang mga somolonod, kag sogidan nindo sanda nga nabanaw tana

run, kag maona tana doto sa Galilea. Doto nindo tana makikita. Indi nindo paglipatan akun ginsogid nga dia kanindo." ⁸ Gani dali-dali sanda nga nagalin doto sa ginlubungan. Ginaadlukan sanda piro nalipay sanda ra nga mayad sa barita nga dato mintras nagadalagan sanda agud sogidan anang mga somolonod.

⁹ Malagat-lagat nasoblang nanda si Jesus nga nagpangomosta kananda. Kag nagparapit sanda dayon kay Jesus kag maglood kanana. Ginakus nanda anang siki ni Jesus kag nagsimba sanda dayon kanana. ¹⁰ Makon ni Jesus kananda, "Indi kamo magkaadluk. Ayani nindo akun mga kabogto kag konon nindo sanda nga magayan sanda doto sa Galilea. Doto makikita nanda ako."

Anang sogid ang mga Goardia

¹¹ Pagkaalin ang mga babai sa ginlubungan, ang iba nga mga goardia nagpanaw ra kag nagayan doto sa siodad kag ginsogid nanda sa mga manogdomara nga mga pari ang tanan nga natabo doto sa ginlubungan.

¹² Gani nagmiting ang mga manogdomara nga mga pari kaiban ang mga manogdomara ang mga Judio. Kag nagkarasogot sanda nga tawan dorong koarta ang mga soldado agud indi sanda magsogid kon ano gid ang matood nga natabo. ¹³ Gintodloan nanda ang mga soldado kon ano andang isogid sa mga tao. Makon nanda, "Sogidan nindo ang mga tao nga mintras nagakatorog kamo kagabi nagabot anang mga somolonod kag gintakaw nanda anang bangkay ni Jesus. ¹⁴ Kag kon alimbawa mabatian dia ang Gobir-nador kami run ang baala kanana agud indi kamo maiwan." ¹⁵ Gani ginbaton nanda ang koarta kag gintoman nanda dayon ang ginapasogid kananda. Gani asta dadi maman ra dia nga istorya anang ginapalap-nag ang mga Judio.

Nagpakita si Jesus sa Anang mga Somolonod

(Mc. 16:14-18; Lu. 24:36-49; Jn. 20:19-23; Bin. 1:6-8)

¹⁶ Karon, nagayan ang onsi ka somolonod ni Jesus doto sa Galilea, sa bokid nga anang ginkoon kananda. ¹⁷ Pagkakita nanda kanana nagsimba sanda, piro ang iba tana nagpandoa-doa nga si Jesus gid andang nakita. ¹⁸ Nagparapit si Jesus kananda kag magkoon, makon na, "Ang tanan nga gaum sa langit kag sa logta gintaw kanakun. ¹⁹ Gani ayani nindo ang mga tao sa tanan nga mga banwa. Kag imoon nindo sanda nga akun mga somolonod. Bunyagan nindo sanda sa aran ang Amay, ang Anak, kag ang Ispirito Santo. ²⁰ Todloan nindo sanda nga tomanun ang tanan nga akun ginso-go kanindo. Kag dumdumun nindo nga ako kaiban nindo pirmi asta sa kataposan ang kalibotan."

Marcos

Anang Pagwali ni Juan nga Manogbunyag

(Mt. 3:1-12; Lu. 3:1-18; Jn. 1:19-28)

1 Maman dia ang Mayad nga Barita parti kay Jesu-Cristo nga Bata ang Dios. ² Nagompisa dia ang matoman anang gintagna ni Isaias nga propita. Ang ona pa gid ginsolat ni Isaias anang ambal ang Dios sa anang Bata nga nagakoon: "Paonaun ko kanimo akun manogbarita agud ipriparar na imong aragian. ³ Ang tao nga dia maman ang magawali mabaskug nga mababatian ang mga tao sa naligwin nga logar; magakoon tana, 'Ang Ginoo paraaboton ron. Awani nindo anang aragian.'"

⁴ Kag dia natoman gani anang pagabot ni Juan nga manogbunyag sa naligwin nga logar. Dorong tao ang nagarayan doto kanana nga alin sa tanan nga banwa ang Judea, kag doro gid ang alin sa Jerusalem. Ginwalian sanda dayon ni Juan nga dapat inulsulan nanda run kag magparabunyag dayon agud ipakita nga ginabayaan nanda run andang mga sala, kag patawadun sanda ang Dios. Kag ang mga tao nga nagkilala nga sanda nagkasala ginbunyagan na sa soba ang Jordan. ⁶ Anang lambong ni Juan bolbol ang sapat nga kamilyo nga ginabul kag anang akus panit. Anang ginakaun apan kag dugus. ⁷ Pirmi na nga ginasambit sa anang pagsaysay nga nagakoon, "May maabot nga nagasonod kanakun nga mas gamanan pa kanakun kag indi ako bagay bisan maging anang sorogoon." ⁸ Makon na pa, "Ako nagabunyag kanindo sa tobig, piro tana magabunyag kanindo sa Ispirito Santo."

Ang Pagbunyag kag Pagsolay kay Jesus

(Mt. 3:13-4:11; Lu. 3:21-22; 4:1-13)

⁹ Sa mga tyimpo nga dato nagabot doto si Jesus alin sa Nazaret nga sakup ang probinsya ang Galilea, kag nagpabunyag tana kay Juan sa soba ang Jordan.

¹⁰ Pagtakas ni Jesus sa tobig, lagi-lagi nakita na nga nagabri ang langit, kag ang Ispirito Santo nagtugpa kanana nga midyo sa salampati. ¹¹ Kag nabatian ang limug nga alin sa langit nga nagakoon, makon, "Ikaw maman akun pinalangga nga Bata. Nalilipay ako nga mayad kanimo."

¹² Dato ra nga lagi ginpaayan tana ang Ispirito Santo sa naligwin nga logar. ¹³ Kag doto tana nagtinir sa sulud 40 ka adlaw nga ginsolay ni Satanas. May mga mapintas nga mga sapat doto, piro ginboligan tana ang mga angil.

Gintawag ni Jesus ang Apat ka Manogpangisda

(Mt. 4:12-22; Lu. 4:14-15; 5:1-11)

¹⁴ Pagkapriso kay Juan nga manogbunyag, nagayan si Jesus sa Galilea kag nagpangwalian doto parti sa Mayad nga Barita nga alin sa Dios. ¹⁵ Makon na, "Maman run dia ang oras nga anang gintagna ang mga propita ang ona. Marapit run gid nga magari ang Dios. Gani inulsuli nindo indong mga sala kag magtoo kamo sa Mayad nga Barita."

¹⁶ May sangka adlaw nga mintras nagapanaw si Jesus sa baybay ang Dagat ang Galilea, nakita na ang magkabogto nga si Simon kag si Andres nga nagapangisda. Dia sanda mga manogpangisda. ¹⁷ Makon ni Jesus kananda, "Dali, pagtabid kamo kanakun ay bukun run isda indong pangitaun kondi todloan ko kamo nga magpangita ang mga tao nga maging akun mga somolonod." ¹⁸ Kag ginbayaan nanda nga lagi andang mga lambat kag nagsonod kanana.

¹⁹ Pagkatapos, nagpadayon tana panaw, kag sa onaan nakita na ra ang magkabogto nga si Santiago kag si Juan nga mga bata ni Zebedeo. Doto sanda sa andang sakayan nga nagapamona andang mga lambat. ²⁰ Pagkakita na kananda gintawag na sanda ra. Kag lagi-lagi ginbayaan nanda ra andang tatay nga si Zebedeo doto sa sakayan kag nagtabid kay Jesus. Ang mga tao nga andang ginasolan maman ang nabilin nga kaiban andang tatay.

Ang Tao nga may Malain nga Ispirito

(Lu. 4:31-37)

²¹ Nagayan sanday Jesus sa banwa ang Capernaum. Pagabot ang Sabado nga maman ang Adlaw nga Inogpaway ang mga Judio, nagsulud si Jesus sa simbaan ang mga Judio kag nagtodlo. ²² Natingala nga mayad ang mga tao nga nakabati kanana tungud nga nagtodlo tana nga may awtoridad, kag bukun pario sa mga manogtodlo ang Kasogoon.

²³ Sa mga tao doto nga nagatiripon may doto nga may mga malain nga ispirito nga nagsinggit ²⁴ nga nagakoon, "Jesus nga taga-Nazaret, ano imong labut kanamun? Nagayan kaw bala digi agud madora kami? Naulaman ko kon sino kaw. Ikaw ang matarung nga bata ang Dios." ²⁵ Ginsaway ni Jesus ang malain nga ispirito, makon na, "Pagipus dian kag maggoa sa tao nga dan!" ²⁶ Ang tao nga dato ginpakulkug nga mayad ang malain nga ispirito nga nagasinggit nga nagagoa kanana. ²⁷ Natingala nga mayad ang mga tao, gani makon nanda, "Ano kabay dia? Bago dia nga klasi nga

mga pagpanodlo. Bisan ang mga malain nga ispirito ginamandaran na kag nagatoman kanana." ²⁸ Gani madali nga nagrapta ang barita parti kay Jesus sa bilog nga probinsya ang Galilea.

Ginpangayad ni Jesus ang Dorong mga Tao

(Mt. 8:14-17; Lu. 4:38-41)

²⁹ Pagkagoa nanda sa anang simbaan ang mga Judio, nagayan sanda sa anang balay ang magkabogto nga si Simon kag si Andres. Nagtabid ra si Santiago kag si Juan. ³⁰ Ang oras ra nga dato nagaingga anang panogangan nga babai ni Simon ay may ragnat. Ginsogidan nanda si Jesus nga anang panogangan nga babai ni Simon nagamasakit. ³¹ Gani ginparapitan tana ni Jesus kag ginkaputan na anang alima kag pabangonon. Dato ra nga lagi nagayad tana kag ginimusan na pagkaun sanday Jesus.

³² Pagkasirum ginpangdara ang mga tao kanana ang tanan nga nagamarasakit kag ang mga may malain nga ispirito. ³³ Doro gid nga mga tao sa banwa ang nagtiripon sa atobangan ang balay. ³⁴ Dorong nagamarasakit anang ginpangayad sa sari-sari nga mga masakit kag doro ra nga mga malain nga ispirito anang ginpalayas. Ara na pagtogoti nga magambal ang mga malain nga ispirito ay kilala nanda gid kon sino tana.

Nagwali si Jesus sa Galilea

(Lu. 4:42-44)

³⁵ Ang madason nga adlaw, madulumdulum pa, nagbangon si Jesus kag nagayan sa naligwin nga logar kag nagpangamoyo. ³⁶ Pagkaaga ginpangita tana ni Simon kag anang mga kaiban. ³⁷ Pagkakita nanda kay Jesus makon nanda, "Ginapangita kaw ang tanan." ³⁸ Piro makon na kananda, "Ta run, maayan kita sa marapit nga mga banwa agud makawali ako ra doto, ay maman dia ang kabangdanan kon basi nagayan ako digi sa kalibotan." ³⁹ Gani ginlibot ni Jesus ang bilog nga Galilea nga nagawali sa mga simbaan ang mga Judio kag nagapalayas ang mga malain nga ispirito sa mga tao nga andang ginsuludan.

Ginayad ni Jesus ang Aroon

(Mt. 8:1-4; Lu. 5:12-16)

⁴⁰ May aroon nga nagparapit kay Jesus. Naglood tana nga nagapakitloy, makon na, "Nagapati ako nga mapayad mo ako sa akun masakit nga marisna kon gosto mo." ⁴¹ Nalooy nga mayad si Jesus kanana. Gani gintandug na nga nagakoon, "Gosto ko. Sigi, mayad kaw ron." ⁴² Kag lagi-lagi nadora anang aro kag naglimpyo anang panit. ⁴³ Ginpaandaman na dayon ang aroon nga dato, makon na, ⁴⁴ "Indi kaw gid magpanogid-sogid bisan kino, kondi magdiritso kaw sa pari kag magpasulung kanana. Kag magalad kaw dayon ang alad nga ginsogo ni Moises agud mapamatodan ang mga tao nga mayad ka run." ⁴⁵ Piro anang ginimo tana ang tao nga dato, nagpanaw tana kag ginpamarita na ang natabo kanana. Gani naglapnag ang barita parti

sa natabo nga dato asta nga si Jesus indi run makaayan sa mga banwa ay nagadaragusu nga mayad ang mga tao kanana. Doto tana run lang nagtinir sa naligwin nga logar. Piro padayon pa ra gid anang pagayan ang mga tao doto kanana alin sa ibabang mga logar.

Ginayad ni Jesus ang Paralitiko

(Mt. 9:1-8; Lu. 5:17-26)

2 Magpira ka adlaw, nagbalik si Jesus sa Capernaum. Naglapnag ang barita nga tana doto sa anang balay. ² Gani dorong tao ang nagtiripon doto asta nga napon ang balay kag bisan sa goa ang poirtaan nagadurukdukan ang mga tao. Ginsaysay na kananda anang Ambal ang Dios. ³ Karon may nagabot ra doto nga paralitiko nga ginakarantangan ang apat ka tao. ⁴ Piro tungud nga nagagurutuk ang mga tao indi sanda makaparapit kay Jesus. Gani andang ginimo, gingoaban nanda ang atup doto sa anang tungud ni Jesus. Pagkatapos gintonton nanda dayon ang paralitiko nga nagaingga sa anang iringgaan. ⁵ Pagkakita ni Jesus nga mabaul andang pagtoo kanana, makon na sa paralitiko, "Imong mga sala ginpatawad run." ⁶ May mga manogtodlo ang Kasogoan nga nagaporongko doto nga nakabati. Sa andang isip-isip lang makon nanda, ⁷ "Basi kabay nagambal toladan ang tao nga dia? Kontra sa Dios anang ambal nga dan, ay ara may makapatawad ang mga sala kondi ang Dios lang." ⁸ Naulaman ra nga lagi ni Jesus andang ginaisip. Gani makon na kananda, "Basi nagaisip kamo toladan? ⁹ Di-in bala ang mas maulas, ang magkoon sa paralitiko nga 'Imong mga sala ginpatawad run,' okon ang magkoon nga 'Pagtindug, kag dara imong iringgaan kag magpanaw?' ¹⁰ Dadi pamatodan ko kanindo paagi sa pagayad ang paralitiko nga dia nga Ako nga Naging Tao may gaum digi sa kalibotan sa pagpatawad ang mga sala." ¹¹ Makon na dayon sa paralitiko, "Pagtindug, dara imong iringgaan kag magoli!" ¹² Mintras nagasurulung sanda, nagtindug ang paralitiko kag gindara na anang iringgaan kag naggoa. Tanan sanda natingala nga mayad kag gindayaw nanda ang Dios. Makon nanda, "Ara kita pa gid kakita ang toladia."

Gintawag ni Jesus si Levi

(Mt. 9:9-13; Lu. 5:27-32)

¹³ Pagkatapos dato nagbalik ruman si Jesus sa baybay ang Dagat ang Galilea. Dorong tao ang nagarayan doto kanana, gani gintodloan na sanda. ¹⁴ Pagkatapos dayon tanang panaw kag nakita na ang manogsokot ang bois nga si Levi nga bata ni Alfeo. Doto tana nagapongko sa sulud anang opisina. Makon ni Jesus kanana, "Dali, pagsonod kanakun." Kag nagtindug ra dayon si Levi kag nagsonod kanana.

¹⁵ Mintras nagakaun si Jesus kag anang mga somolonod doto sa balay ni Levi, doro andang kaiban nga mga manogsokot ang bois kag iba pa nga ginakilala kono nga mga makasasala, ay doro ron ang nagasonod kanana. ¹⁶ May doto ra nga manogtodlo

ang Kasogoan nga mga Pariseo. Nakita nanda si Jesus nga nagakaun kaiban ang mga tao nga andang ginabilang nga mga makasasala pario sa mga manogsokot ang bois. Nagpamangkot sanda sa anang mga somolonod, makon nanda, "Basi nagadapun tana kaun sa toladan nga mga tao?"¹⁷ Dato nga pamangkot nabatian ni Jesus, gani ginsabat na sanda paagi sa paanggid; makon na, "Bukun ang mga tao nga mayad andang lawas ang nagakinanglan ang manogbolong, kondi ang nagamasakit. Gani ara ako nagayan digi agud tawagun ang mga tao nga nagakabig sa andang kaogalingun nga sanda matarung, kondi nagayan ako tana digi para sa mga tao nga nagaako nga sanda makasasala."

Ang Pamangkot Parti sa Pagpoasa

(Mt. 9:14-17; Lu. 5:33-39)

¹⁸ Anang mga somolonod ni Juan nga manogbunyang kag ang mga Pariseo nagaporoasa sono sa anang ginatodlo ang mga Judio. May mga tao nga nagparapit kay Jesus kag nagpamangkot, makon nanda, "Ay basi anang mga somolonod ni Juan kag ang mga somolonod ang mga Pariseo nagaporoasa, piro ang kanimo tana ara?"¹⁹ Makon ni Jesus nga nagsabat kananda, "Ipatutang ta may kasal. Syimpri indi maimo nga magporoasa ang mga bisita mintras kaiban nanda pa ang nobyo."²⁰ Piro magabot ang adlaw nga ang nobyo bulun run kananda, kag bago sanda magaporoasa."

²¹ Ginsogidan sanda ra ni Jesus ang mga paanggid agud itodlo kananda nga indi maimo nga dapunun anang bago nga panodlo kag ang dati nga mga panodlo ang mga Judio. Makon na, "Ang bago nga tila nga ara pa mapakuru bukun mayad nga itambul sa lagi nga lambong, tungud nga kon bonakan run ang tinambulan nga lambong magakuru ang bago nga tila kag magigisi ang lagi nga panaptun. Kag magabaul run gid anang gisak."²² Maman ra dan ang matatabo kon ibutang ang bago nga bino sa lagi nga suruludan nga panit. Mabobostik ang suruludan kag ang bino maoola, kag pario nga indi run mapolosan. Gani kinanglan gid nga ang bago nga bino ibutang sa bago ra nga suruludan nga panit."

Ang Pamangkot Parti sa Adlaw nga Inogpaway

(Mt. 12:1-8; Lu. 6:1-5)

²³ May sangka Sabado nga nakaagi sanday Jesus sa katrigoan, kag mintras nagalubas sanda, anang mga somolonod nagparangutul anang mga way ang trigo.²⁴ Gani makon ang mga Pariseo kay Jesus, "Sulunga anang ginaimo imong mga somolonod! Basi nagapangutul sanda ang trigo? Kabay bawal ang magimo pario dan sa Adlaw nga Inogpaway?"²⁵ Ginsabat sanda ni Jesus, makon na, "Ara nindo gid bala mabasai anang ginimo ni David nga atun kaolang-olang anang tana kag anang mga kaiban gingutum kag nagakinanglan sanda pagkaun?"²⁶ Dia natabo ang si Abiatar maman ang pinakamataas nga pari. Kabay nagsulud

si David sa balay ang Dios kag nagkaun ang tinapay nga ginaalad sa Dios nga sono sa Kasogoan bawal nga ipakaun sa iba, ay dato nga tinapay para lang gid sa mga pari. Kag gintawan na pa anang mga kaiban."

²⁷ Makon pa ni Jesus kananda, "Ang Adlaw nga Inogpaway ginimo para sa tao, bukun nga ang tao ginimo para sa Adlaw nga Inogpaway."²⁸ Gani, Ako nga Nag-ing Tao may gaum nga magkoon kon ano ang tama nga imoon bisan pa sa Adlaw nga Inogpaway."

Ang Tao nga Ukru anang Alima

(Mt. 12:9-14; Lu. 6:6-11)

3 Nagayan ruman si Jesus sa simbaan ang mga Judio kag may tao doto nga ukru anang alima.² Tungud nga dato Adlaw nga Inogpaway, may mga Pariseo doto nga nagabantay kanana kon ayadun na ang tao nga dato para may kaso sanda kontra kanana.³ Makon ni Jesus sa tao nga ukru anang alima, "Abi pagayan digi sa atobangan."⁴ Pagkatapos, nagpamangkot tana sa mga Pariseo, makon na, "Ano anang ginatogot ang Kasogoan sa Adlaw nga Inogpaway: ang magimo ang mayad sa mga tao, okon ang magimo ang malain? Ang magbolig nga maglawig andang kaboi okon ang magpatay?" Ang mga tao nga dato ara gid naglimuglimug.⁵ Ginsulung sanda ni Jesus nga may kasilag, piro masubu tana ra sa katugas andang mga tagiposoon. Makon na dayon sa lalaki nga ukru anang alima, "Abi onata imong alima!" Kag ginonat na ra gani, kag anang alima nagayad.⁶ Pagkatapos dato, naggoa ang mga Pariseo sa andang ginatiriponan kag nagpakigkita sa anang mga sinakupan ni Aring Herodes. Nagsorogidanun sanda dayon kon paiwan nanda ipapatay si Jesus.

Dorong mga Tao sa Baybay

⁷ Si Jesus kag anang mga somolonod nagarayan sa baybay ang Dagat ang Galilea. Nagsonod kananda ang doro nga mga tao nga alin sa Galilea kag sa Judea.⁸ Doro ra ang nagaralin sa Jerusalem, sa Idumea, sa loyo ang Jordan kag sa palibot ang Tiro kag Sidon ay nabaritaan nanda anang ginapangimo.⁹ Tungud sa kadoroon ang mga tao ginkoonan na anang mga somolonod nga magpriparar ang sakayan para kanana, agud nga kon magsinagusu kanana ang mga tao may masakayan tana.¹⁰ Tungud nga doro anang ginpagayad, tanan nga may masakit nagadurukdukan agud makatandug kanana.¹¹ Kag kada makita tana ang mga tao nga may malain nga ispirito, nagadapa sanda kanana kag nagasinggit nga nagakoon, "Ikaw maman anang Bata ang Dios!"¹² Piro ginpaandaman na ang mga malain nga ispirito nga indi magsogid kon sino tana.

Ginpili ni Jesus ang Dosi ka Apostolis

(Mt. 10:1-4; Lu. 6:12-16)

¹³ Pagkatapos dato, nagtokad si Jesus sa bokid kag gintawag na anang mga gusto nga piliun. Gani nag-

parapit sanda kanana. ¹⁴ Kag pagkatapos, nagpili tana dosi nga anang maging kaiban kag agud sagoon nga magpangwalian. ¹⁵ Dia nga mga tao gintawan na ra gaum agud magpalayas ang mga malain nga mga ispirito. ¹⁶ Maman dia ang dosi nga anang napili: una si Simon (nga anang giningaranan nga Pedro); ¹⁷ dason anang mga bata ni Zebedeo nga sanday Santiago kag Juan (nga giningaranan nga Boanerges nga ang gostong ambalun, mga bata ang dagub); ¹⁸ kaiban ra sa mga napili sanday Andres, Felipe, Bartolome, Mateo, Tomas, Santiago nga bata ni Alfeo, Tadeo, Simon (nga dati nga ribildi sa gobyirno ang Roma), ¹⁹ kag si Judas Iscariote nga maman ang nagtraidor kanana.

Si Jesus kag si Satanas

(Mt. 12:22-32; Lu. 11:14-23; 12:10)

²⁰ Pagkatapos, nagoli dayon sanday Jesus. Kag nagtiripon roman doto ang mga tao, gani sanday Jesus ara run tyimpo bisan magkaun. ²¹ Pagkabati anang pamilya parti sa anang mga ginaimo ni Jesus, nagayan sanda doto agud bulun tana ay nagkoon ang mga tao nagaomang-omang tana.

²² Makon ra ang mga manogtodlo ang Kasogoan nga nagaralin sa Jerusalem, "Ginsoot tana ni Satanas nga anang manogdomara ang mga malain nga ispirito. Gani paagi sa anang gaum ni Satanas ginapalayas na ang mga malain nga ispirito." ²³ Gani gintawag ni Jesus ang mga tao nga magparapit kanana. Pagkatapos nagambal tana kananda paagi sa mga paanggid, makon na, "Indi maimo nga si Satanas magtabog anang mga kaiban. ²⁴ Alimbawa abi, kon ang mga pomoloyo ang sangka ginarian magburulag-bulag kag magaraway, dan nga ginarian indi makapadayon. ²⁵ Pario ra sa sangka pamilya: kon ang mga tao sa pamilya magburulag-bulag kag magaraway, mararangga ang pamilya. ²⁶ Gani toladan ra ang matabo kon si Satanas kag anang mga sakup magburulag-bulag kag magaraway; anang ginarian indi magpadayon kondi maburulag.

²⁷ "Piro ang matood," makon ni Jesus, "napirdi ko ron si Satanas. Maman dan ang kabangdanan nga makapalayas ako anang mga somolonod. Ay ara tao nga makasulud sa anang balay ang mapurus nga tao agud magbuul anang mga pagkabutang kon indi na anay paggaposon ang mapurus nga tao. Piro kon magapos na run ang mapurus nga tao, pagosto tana run kon ano anang imoon sa balay nga dato.

²⁸ "Sa matood tana, tanan nga klasi nga sala kag mga pagambal ang malain kontra sa Dios mapapatawad, ²⁹ piro ang bisan sino nga nagaambal malain kontra sa Ispirito Santo indi gid mapatawad. Dia nga klasi nga sala indi mapatawad asta kon sano." ³⁰ Ginambal dia ni Jesus ay nagakoon ang mga manogtodlo ang Kasogoan nga tana may malain nga ispirito.

Anang Nanay kag mga Kabogto ni Jesus

(Mt. 12:46-50; Lu. 8:19-21)

³¹ Nagabot dayon anang nanay kag anang mga kabogto ni Jesus. Mintras nagatirindug sanda doto sa goa ang balay ginpatawag nanda tana. ³² Dorong tao doto ang nagaporongko sa anang palibot ni Jesus. Makon ang mga tao kanana, "Imong nanay kag imong mga kabogto dian sa goa kag ginapatawag kaw." ³³ Makon na nga nagsabat, "Naulaman nindo bala kon sino akun nanay kag akun mga kabogto?" ³⁴ Nagsulung tana sa mga tao nga nagaporongko sa anang palibot kag nagkoon, "Dia tana maman akun nanay kag akun mga kabogto! ³⁵ Ang bisan sino nga nagaimo anang kabubutun ang Dios maman akun nanay kag mga kabogto."

Ang Paanggid Parti sa Manogpanggas

(Mt. 13:1-9; Lu. 8:4-8)

4 May sangka okasyon, nagtodlo roman si Jesus sa baybay. Doro gid ang mga tao nga nagtiripon doto sa anang palibot. Gani nagsakay tana sa sakayan nga nagapondo kag nagpongko doto. Ang mga tao tana nagpabilin sa baybay. ² Dorong mga butang anang gintodlo kananda paagi sa sari-sari nga mga paanggid. ³ Makon na kananda, "Pamati kamo bala! May sangka mangongoma nga nagpanggas. ⁴ Sa anang pagpanggas, ang iba nga bini nagtugpa sa dalan kag dia gindapo ang mga pispis kag gintoka. ⁵ Ang ibang bini nagtugpa sa kabatoan nga tapaw lang gid ang logta, kag tungud nga manabaw ang logta ara lang boay magtobo. ⁶ Garing pagabot ang tigirinit nagkaralayung kag tungud nga kolang anang gamot, nauga. ⁷ Ang ibang bini nagtugpa sa logar nga dorong ilamonon nga masiit, kag pagrabong ang ilamonon nalumus ang tanum, gani ara nakapamonga. ⁸ Ang iba nagtugpa sa mayad nga logta, kag dia nagtorobo kag nagparamonga. Ang iba tama-tama lang anang bonga, ang iba doro, kag ang iba doro gid." ⁹ Makon pa ni Jesus kananda, "Dapat intindiun nindo ang indong nabatian nga dia."

Anang Katoyoan ang mga Paanggid

(Mt. 13:10-17; Lu. 8:9-10)

¹⁰ Pagoroli ang mga tao, anang dosi ka apostolis kag ang iba pa ra nga nagtarabid kanana nagparamangkot kon ano anang kaologan ang paanggid nga dato. ¹¹ Makon ni Jesus kananda, "Ang mga tinago ang ona parti sa anang pagari ang Dios ginasogid kanindo ang diritso, piro sa ibang tao tana tanan nga butang ginasogid kananda paagi sa mga paanggid, ¹² agud nga,

Sigi andang sulung piro indi sanda makakita, kag sigi ra andang pamati piro indi sanda ra makaintindi,

Ay kon andang maintindian, mainulsul sanda kag patawadun sanda ang Dios."

Ginsaysay ni Jesus ang Paanggid Parti sa Manogpanggas

(Mt. 13:18-23; Lu. 8:11-15)

¹³ Nagpamangkot dayon si Jesus kananda, makon na, "Ta kon kamo indi ra makaintindi ang paanggid nga dato, paiwan indong pagkaintindi ang iba ko pa nga mga paanggid?" ¹⁴ Anang gostong ambalun akun paanggid maman dia: anang ginapanggas ang mangongoma ara iba kondi anang ambal ang Dios. ¹⁵ Ang mga bini nga nagtugpa sa dalan ambal ang Dios nga nabatian ang mga tao, garing nagaabot ra nga lagi si Satanas kag ginaagaw na anang ambal ang Dios nga ginpanggas sa andang mga tagiposoan. ¹⁶ Ang mga bini ra tana nga nagtugpa sa kabatoan ambal ang Dios nga nabatian ang mga tao nga lagi-lagi ginbaton nanda nga may kalipay. ¹⁷ Garing bukun tuduk sa andang tagiposoan, gani ara lang boay andang pagtoo. Pagabot ang kalisud okon pagingabot tungud sa anang ambal ang Dios nga andang ginbaton, nagabaya sanda nga lagi sa andang pagtoo. ¹⁸ Ang mga bini nga nagtugpa sa may mga masiit nga ilamonon ambal ang Dios nga nabatian ang mga tao, ¹⁹ piro tungud sa mga paralibugan sa pangabo kag pagimorat sa pagmanggad, kag sobra nga andum sa iba pa nga mga butang, nalipatan nanda anang ambal ang Dios nga andang nabatian kag ara napolosi. ²⁰ Piro ang mga bini nga nagtugpa sa masadya nga logta ambal ang Dios nga nabatian ang mga tao kag ginbaton nanda sa andang tagiposoan kag napolosan nanda gid. Ang iba tama-tama lang andang napolosan sa andang nabatian, ang iba doro, kag ang iba doro gid."

Paanggid Parti sa Solo

(Lu. 8:16-18)

²¹ Pagkatapos dato sigi pa gid anang ambal ni Jesus kananda, makon na, "Kon ang tao magsindi ang solo, ara na ginataklubi okon ginabutang sa idalum ang katri, kondi ginatongtong gid sa torongtongan. ²² Maman ra dan nga ara gid tinago nga indi maggoa sa ori, kag ara likum parti sa anang pagari ang Dios nga indi maboyagyag. ²³ Dapat binag-binagun nindo gid indong nabatian nga dia." ²⁴ Makon na pa, "Pamatii nindo ako nga mayad, tungud nga magataw ang Dios kanindo pagintindi sono sa indong pagpamati kag dogangan na pa gani. ²⁵ Ay ang tao nga may naulaman run nga kamatoodan kag ana nga ginasonod, dogangan pa gid ang Dios anang pagintindi. Piro ang tao tana nga ara nagasonod sa anang naulaman nga kamatoodan, pati anang naulaman nga maistan bubulun pa kanana."

Ang Paanggid Parti sa Bini nga Nagtobo

²⁶ Makon pa gid ni Jesus, "Anang pagari ang Dios pario sa tao nga nagpanggas. ²⁷ Mintras nagapadayon tana sa anang obra kada adlaw kag sa anang pagka-

torog kada gabi, ang mga bini nga anang ginpanggas padayon nga nagatobo bisan ara na maulami kon paiwan. ²⁸ Ang logta mismo maman ang nagapatobo sa mga tanum: primiro magoroa anay andang tobo, dason mapandaon, pagkatapos magoroa andang bonga. ²⁹ Kag kon loto ron gani ginaani anang tagya tungud nga araniun run."

Ang Paanggid Parti sa Bini nga Mostasa

(Mt. 13:31-32, 34; Lu. 13:18-19)

³⁰ Makon ni Jesus nga nagpamangkot kananda, "Sa ano ta kabay ipatolad anang pagari ang Dios? Ano nga paanggid atun gamitun agud ipasanag?" Makon na dayon, ³¹ "Pario dia sa bini nga mostasa nga maman ang maistan gid sa tanan nga bini nga ginapanggas ang mga tao. ³² Piro kon ipanggas run, nagatobo kag nagalabaw pa sa tanan nga mga laswa nga asta ang mga pispis sarang makapogad sa nalalandongan anang mga sanga."

³³ Doro pa gid nga mga paanggid nga pario dia anang gingamit ni Jesus sa anang pagpanodlo sa mga tao, kompormi sa andang masarangan lang nga maintindian. ³⁴ Ara tana nagambal sa mga tao nga ara nagagamit paanggid, piro ginapasanag na tanan sa anang mga somolonod kon sanda-sanda run lang.

Ginpapuut ni Jesus ang Bagyo

(Mt. 8:23-27; Lu. 8:22-25)

³⁵ Pagkasirum ang adlaw ra nga dato, makon ni Jesus sa anang mga somolonod, "Dali, matabok kita." ³⁶ Gani ginbayaan ang mga somolonod ang dorong mga tao nga nagatiripon kag nagsakay sanda sa sakayan nga ginasakayan ni Jesus kag naglarga. May mga sakayan ra doto nga nagpadungan kananda. ³⁷ Kag mintras nagapalayag sanda, golpi lang nga nagdurus. Sigi ang sampi ang mabaraul nga daloyon, kag aros maponoan ang sakayan. ³⁸ Piro si Jesus tana doto sa boli ang sakayan nagakatorog nga may olonan. Ginpokaw nanda tana. Makon nanda, "Malolonod kita run! Bali ara lang bala dia kanimo?" ³⁹ Gani nagbangon tana kag ginsaway na ang angin, makon na, "Angin, puut!" kag ang angin nagpuut. Makon na ra sa dagat, "Dagat, paglantap!" Kag naglantap. ⁴⁰ Makon dayon ni Jesus kananda, "Ay basi ginapangadlukan kamo? Ano, ara kamo pa ra gid pagtoo kanakun?" ⁴¹ Kag mabaul gid andang katingala kanana. Makon nanda sa isara kag isara, "Sino gid kabay dia nga bisan ang angin kag ang dagat nagatoman kanana?"

Ginayad ni Jesus ang Tao nga may mga Malain nga Ispirito

(Mt. 8:28-34; Lu. 8:26-39)

5 Pagkatapos dato nakaabot sanda sa loyong baybay ang Dagat ang Galilea, sa logar ang mga taga-Gerasa. ² Osto lang nga makasalta si Jesus sa sakayan, ginsolang-solang tana nga lagi ang tao nga may malain nga ispirito. ³ Ang tao nga dato nagaoli sa mga kowiba nga rulubungan. Ara run tao nga maka-

gapos kanana, bisan kadina pa. ⁴ Kon kapira run gin-gapos anang mga siki kag anang mga alima, piro kada gaposon tana, ginapamogto na lang ang mga kadina pati ang mga posas sa anang mga siki. Ara run gid may makapugung kanana. ⁵ Adlaw-gabi, sa mga kowiba nga rulubungan tana man okon sa mga bokid, pir-mi tana nga nagasinggit kag ginagurut na anang lawas ang bato.

⁶ Pagkakita na kay Jesus sa marayu, nagdalagan tana paayan kanana kag naglood. ⁷ Makon dayon ni Jesus sa malain nga ispirito nga nagaoli sa tao nga dato, makon na, "Ikaw nga malain nga ispirito, paggoa sa tao nga dan!" Dayong singgit ang tao, makon na, "Jesus nga Bata ang Dios nga labaw sa tanan, ano imong labut kanakun? Nagapakitloy ako kanimo sa aran ang Dios nga indi mo ako pagsilotan." ⁹ Ginpamangkot tana dayon ni Jesus, makon na, "Sino imong aran?" Kag nagsabat tana, makon na, "Akun aran si Panung ay dorong kami." ¹⁰ Kag nagpakitloy tana nga mayad kay Jesus nga indi sanda lang pagpalayasun sa logar nga dato.

¹¹ Doto sa marapit nga banggilid dorong nga mga baboy ang nagaparanginaun. ¹² Nagpakitloy kay Jesus ang mga malain nga ispirito nga togotan sanda nga magsulud sa mga baboy nga dato. ¹³ Gani gintogotan na sanda. Kag naggoa ang mga malain nga ispirito sa tao nga dato kag nagsurulud sa mga baboy. Kag ang tanan nga mga baboy doto nga mga darwa ka libo nagdaragoyon palusub sa matidluk nga banggilid diritso sa tobig kag obos nagkaralumus.

¹⁴ Nagdaralagan sa kaadluk ang mga manogsagod ang mga baboy kag ginpamarita nanda sa mga tao sa banwa kag sa bokid ang mga natabo nga dato. Gani nagarayan ang mga tao doto kay Jesus agud sulungun kon ano ang natabo. ¹⁵ Pagabot nanda doto nakita nanda ang tao nga dati may mga malain nga ispirito. Nagapongko tana nga may lambong ron kag osto ron anang pinsar. Gani ginkulbaan sanda. ¹⁶ Ang mga nakakita mismo sa natabo ang nagsaysay sa mga tao nga bago lang nagarabot doto kon ano ang natabo sa tao nga dati may mga malain nga ispirito kag sa mga baboy. ¹⁷ Gani tungud sa mga natabo nga dato nagpakitloy sanda kay Jesus nga magalin sa andang logar.

¹⁸ Datong masakay run si Jesus sa sakayan, ang tao nga dato nga may mga malain nga ispirito anay nagpakitloy kanana nga kon maimo patabidun tana.

¹⁹ Garing ara tana pagtogoti ni Jesus, kondi makon na kanana, "Magoli kaw sa imong pamilya kag sogidan mo sanda kon ano anang ginimo ang Ginoo kanimo kag kon paiwan tana nalooy kanimo sa imong dati nga kaimtangan."

²⁰ Gani nagpanaw ang tao nga dato kag nagayan sa probinsya ang Decapolis (kon kanatun pa "Napolo ka Banwa"). Kag doto ginbarita na kon ano anang ginimo ni Jesus kanana. Kag ang tanan nga nakabati kanana natingala nga mayad.

Ang Bata ni Jairo kag ang Babai nga Nagtandug sa Lambong ni Jesus

(Mt. 9:18-26; Lu. 8:40-56)

²¹ Pagkatabok roman ni Jesus sa loyong baybay, dorong roman nga mga tao ang nagtiripon doto kanana.

²² Nagayan ra doto si Jairo nga sangka manogdomara sa simbaan ang mga Judio. Pagkakita na kay Jesus naglood tana kanana kag nagpakitloy, makon na, "Akun bata nga dalagita tagomatayun doto sa balay. Abi kon maimo pagtabid ra anay kanakun kag itongtong imong alima kanana agud magayad tana kag maboi!"

²⁴ Gani nagtabid si Jesus kanana. Kag dorong gid nga mga tao ang nagtarabid ra kay Jesus kag nagadurukdukan sanda doto kanana.

²⁵ May babai doto nga dosi ka toig run nga ginatagas-tagasan ang dogo. ²⁶ Dorong gid anang nagastos sa anang pagpabolong sa iba-iba nga mga manogbolong. Nagastos na run tanan anang pagkabutang, piro sa baylo nga magayad, nagdogang pa gani anang masakit. ²⁷ Nabatian na ang mga barita parti kay Jesus, gani nagpanalut-salut tana sa dorong mga tao agud makaparapit tana sa anang likod ni Jesus. ²⁸ Sa anang unauna lang makon na, "Kon matandug ko bisan anang lambong ron lang, magaayad ako." ²⁹ Gani ginimoratan na nga makatandug sa anang lambong ni Jesus kag lagi-lagi napuut ang pagtagas anang dogo, kag nabatyagan na nga magayad tana run sa anang masakit. ³⁰ Nabatyagan ni Jesus nga may gaum nga naggoa kanana, gani nagliso tana kag nagkoon, "Sino ang nagtandug akun lambong?" ³¹ Makon anang mga somolonod, "Dorong tao ang nagadurukdukan dian kanimo, gani basi nagapamangkot ka pa gid kon sino ang nagtandug kanimo?" ³² Piro nagpanulung-sulung tana pa gid kon sino ang nagtandug kanana. ³³ Tungud nga naulaman ang babai kon ano ang natabo kanana, nagparapit tana kay Jesus nga nagakurudug sa kaadluk. Naglood tana kag nagsogid ang matood. ³⁴ Makon dayon ni Jesus kanana, "Nene, nalawas kaw tungud sa imong pagtoo. Pagoli run kag indi ka run magpalibug sa imong masakit ay mayad ka run."

³⁵ Mintras nagaambal tana pa sa babai may nagarabot nga pira ka tao alin sa anang balay ni Jairo. Makon nanda kay Jairo, "Patay run imong bata. Indi run pagbudlaway ang manogtodlo." ³⁶ Piro ara nagsapak si Jesus sa andang barita nga dato. Makon na kay Jairo, "Indi kaw magkaadluk. Magtoo ka lang." ³⁷ Gani nagdayon sanda ra gid. Piro ara tana run may ginpatabid loas kay Pedro kag ang magkabogto nga si Santiago kag si Juan. ³⁸ Pagabot nanda sa balay ni Jairo nakita ni Jesus nga ang mga tao nagakinagolo. Ang iba nagaparanangis kag ang iba nagatiriyabaw gid.

³⁹ Nagsulud tana sa balay kag makon na sa mga tao, "Basi nagarilingaw kamo kag nagaparanangis? Bukun patay ang bata; nagakatorog lang." ⁴⁰ Ginkadlawan nanda si Jesus. Gani ginpagoa na ang tanan nga mga tao kag ginpasulud na sa koarto ang bata anang tatay, anang nanay, kag ang tatlo nga anang kaiban.

⁴¹ Pagkatapos ginawidan na dayon anang alima ang bata kag magkoon, "Talitha, Koum," nga kon kanatun pa, "Nene, pagbangon!" ⁴² Kag lagi-lagi nagbangon ang dalagita kag nagpanaw-panaw. (Ang dalagita nga dato nagaidad dosi ka toig). Tungud sa natabo nga dia, natingala sanda nga mayad. ⁴³ Piro ginbilinan na sanda nga indi gid magpanogid-sogid bisan kino parti sa natabo. Kag ginkonan na sanda dayon nga tawan pagkaun ang bata.

Si Jesus Ginsikway sa Nazaret

(Mt. 13:53-58; Lu. 4:16-30)

6 Pagkatapos dato, nagoli si Jesus sa anang banwa. Nagtabid ra kanana anang mga somolonod. ² Pagabot ang Adlaw nga Inogpaway nagtodlo tana sa anang simbaan ang mga Judio. Dorong tao doto ang nakabati kanana kag natingala sanda nga mayad. Makon nanda, "Basi doro anang naulaman ang tao nga dia? Sa diin tana kabay nakabuul anang kinaraman? Kag basi nakakaimo tana ang mga milagro?" ³ Kabay maman dia ang panday nga bata ni Maria kag anang mga kabogto si Santiago, si Jose, si Judas kag si Simon. Kag anang mga kabogto nga babai digi ra ngaoli." Gani indi sanda magpati kanana. ⁴ Makon dayon ni Jesus kananda, "Ang propita ginataod gid loas lang sa anang kaogalingun nga banwa kag anang mga paryinti kag panimalay." ⁵ Maman dato nga ara tana kaimo ang mga milagro doto sa logar nga dato, loas sa pira ka tao lang nga nagamarasakit nga anang gintongtongan anang alima kag ginayad. ⁶ Natingala tana nga indi sanda magtoo kanana.

Ginpadara ni Jesus anang Dosi ka Somolonod,

(Mt. 10:5-15; Lu. 9:1-6)

Pagkatapos dato naglibot si Jesus sa mga bario nga nagapanodlo. ⁷ Gintawag na anang dosi ka somolonod kag ginpadara na sanda nga tag-darwadarwa. Ginpanawan na sanda gaum kontra sa mga malain nga ispirito. ⁸ Ginbilinan na sanda nga indi sanda magdara bisan ano sa andang pagpanaw kondi baston lang gid. Ginkonan na sanda nga indi magdara pagkaun, koarta okon bag. ⁹ Sarang sanda makasandalyas, piro indi magdara ang irilisan nga lambong. ¹⁰ Kag makon na dayon kananda, "Kon padayonon kamo sa sangka balay, doto kamo ron lang gid magdayon asta magalin kamo sa logar nga dato. ¹¹ Piro kon ang mga tao sa sangka logar indi magbaton kanindo kag indi magpamati sa indong ginasogid, bayai nindo ron lang, kag pagalin nindo tapokan nindo ang yabok indong siki bilang tanda kontra kananda." ¹² Gani nagparanaw sanda kag nagparangwalian nga ang mga tao dapat maginulsul sa andang mga sala. ¹³ Dorong malain nga ispirito andang ginpalayas kag dorong masakitun andang ginpanglugudan ang langis kag nagarayad.

Ang Pagpatay kay Juan nga Manogbunyag

(Mt. 14:1-12; Lu. 9:7-9)

¹⁴ Nakaabot kay Aring Herodes ang mga barita parti kay Jesus tungud nga bantog tana run. Ang iba nagakoon nga si Jesus nga dia si Juan nga manogbunyag nga nabanaw, gani maman dan nga nakakaimo tana mga milagro. ¹⁵ Piro nagakoon ang iba nga tana si Elias nga propita. Kag nagakoon pa gid ang iba nga iba tana nga propita pario anang mga propita ang Dios ang ona.

¹⁶ Piro pagkabati ni Herodes sa mga barita nga dia, makon na, "Nabanaw si Juan nga akun ginpaotodan anang olo." ¹⁷ Ginpaotod ni Herodes anang olo ni Juan tungud sa anang dumut ni Herodias kanana, ay toladia ang natabo: si Herodes nga dia, ginpangasawa na si Herodias nga asawa anang kabogto nga si Felipe. Karon, nagkoon si Juan kay Herodes nga bukun mayad nga pangasawaun na anang asawa anang kabogto. Gani tungud kay Herodias ginpadakup ni Herodes si Juan kag ginpapriso. ¹⁹ Kag tungud sa anang dumut ni Herodias kay Juan gosto na nga ipapatay, garing indi na ra maimo tungud nga indi tana pagtogotan ni Herodes. ²⁰ Ay naadlukan ra si Herodes kay Juan tungud nga naulaman na nga si Juan diosnon kag matarung nga tao. Gani ginpangapinan ni Herodes si Juan agud indi maiwan. Gosto ni Herodes nga magpamati sa anang mga wali ni Juan bisan matood nga anang mga nababatian nagagolo anang isip.

²¹ Piro nagabot ra gid ang oras nga ginaulat ni Herodias. Dia natabo ang magkomplianyo si Herodes. Nagponsyon si Herodes kag ginpangimbitar na ang mga nagadomara sa banwa ang Galilea, ang mga kapitan ang mga soldado, kag ang mga ginakilala nga mga tao doto. ²² Ang oras run ang ponsyon, nagsulud anang bata nga daraga ni Herodias kag nagsaot. Kag nalipay nga mayad si Herodes pati anang mga bisita. Gani nagkoon si Herodes sa daraga; makon na, "Pagpangayo kanakun bisan ano nga imong naliagan kag itaw ko kanimo." ²³ Kag makon na pa gid sa daraga nga nagasompa, "Bisan ano imong pangayoon kanakun itaw ko kanimo, bisan katunga pa akun ginarian." ²⁴ Naggoa ang daraga kag nagpamangkot sa anang nanay kon ano anang pangayoon. Kag ginkoonan tana anang nanay nga pangayoon na anang olo ni Juan nga manogbunyag. ²⁵ Gani nagdali-dali tana balik sa ari. Pagabot na doto, makon na, "Gosto ko nga itaw mo kanakun dadi nga lagi anang olo ni Juan nga manogbunyag nga nagabutang sa bandiado." ²⁶ Pagkabati dato ang ari naborido tana nga mayad, piro tungud nga nakasompa tana kag nabatian mismo anang mga bisita, indi na gosto nga marangga anang pangako sa daraga. ²⁷ Gani lagi-lagi ginsogo na ang sangka soldado nga daraun doto kanana anang olo ni Juan. Nagayan ang soldado sa prisoan kag ginotod na anang olo ni Juan. ²⁸ Pagkatapos, ginbutang na sa bandiado kag gintaw sa daraga, kag gintaw ra dayon ang daraga sa anang nanay. ²⁹ Pagkabati anang mga so-

molonod ni Juan sa natabo, ginayanan nanda kag ginbuul anang lawas kag ginlubung.

Ginpakaun ni Jesus ang Lima ka Libo

(Mt. 14:13-21; Lu. 9:10-17; Jn. 6:1-14)

³⁰ Nagbaralik kay Jesus ang mga apostolis nga nagparangwalian. Ginsogid nanda kanana ang tanan nga andang naimo kag mga gintodlo. ³¹ Sa kadoroon ang mga tao nga nagaarabot kag nagaaralin, ara sanda run tyimpo bisan sa pagkaun. Gani makon ni Jesus sa anang mga somolonod, "Ta run, maayan kita sa naligwin nga logar agud makapawayway kamo maistan." ³² Gani nagsakay sanda sa sakayan kag nagpaayan sa naligwin nga logar.

³³ Garing doro ang nakakita kananda andang pagalin kag nakilala sanda ang mga tao. Gani nagdaralagan ang mga tao alin sa iba-ibang mga banwa paayan sa logar nga ginapaayanan nanday Jesus kag naona sanda pa doto. ³⁴ Pagsalta ni Jesus nakita na ang doro gid nga mga tao nga nagtiripon doto kag nalooy tana kananda, ay pario sanda sa mga karniro nga ara manogbantay. Kag gintodloan na sanda ang sari-sari nga mga butang. ³⁵ Ang apon ron gid, nagparapit kanana anang mga somolonod. Makon nanda, "Apon ron dia, kag digi kita paman sa naligwin nga logar." ³⁶ Paayana run ang mga tao sa mga bario kag sa mga sityo sa palibot agud makabakal sanda andang pagkaun." ³⁷ Piro makon ni Jesus kananda, "Kamo mismo ang magtaw pagkaun kananda." Makon nanda kay Jesus, "Ano, mapanaw kami kag magbakal ang tinapay nga anang kantidad bali walo ka bolan nga soildo ang sangka tao agud ipakaun kananda?" ³⁸ Makon ni Jesus kananda, "Pira ka bilog indong tinapay dian? Abi, sulunga nindo." Pagkatapos nga andang maosisa, makon nanda, "Lima ka tinapay kag darwa ka bilog nga isda."

³⁹ Ginsogo dayon ni Jesus anang mga somolonod nga papongkoon ang mga tao gropo-gropo sa mga ilamon. ⁴⁰ Gani nagporongko ang mga tao, tag-100 kag tag-50. ⁴¹ Pagkatapos, ginbuul dayon ni Jesus ang lima ka bilog nga tinapay kag darwa ka bilog nga isda, kag nagtangra tana sa langit kag ginpasalamat na dato sa Dios. Ginpamisang-pisang na dayon ang tinapay kag gintaw na sa anang mga somolonod agud itaw sa mga tao. Kag toladato ra anang ginimo sa isda. ⁴² Kag nakakaun sanda tanan kag nagkarabosog. ⁴³ Pagkatapos nga nakakaun run ang tanan, gintipon nanda ang mga nabilin nga tinapay kag isda kag bali dosi ka basket andang napon. ⁴⁴ Sa mga nagkaraun, ang mga lalaki lang lima ka libo nga lagi.

Si Jesus Nagpanaw sa Ibabaw ang Tobig

(Mt. 14:22-33; Jn. 6:15-21)

⁴⁵ Pagkatapos dato, ginsogo ni Jesus anang mga somolonod nga magsakay sa andang sakayan kag magona doto sa tabok, sa banwa ang Betsaida, mintras ginapaoli na ang mga tao. ⁴⁶ Kag pagkatapos nga makaalin ang mga tao nagtokad tana sa bokid agud

magpangamoyo. ⁴⁷ Pagkagabi, ang sakayan doto ron sa tunga ang laod, piro si Jesus tana doto pa ra gid sa takas nga tana lang. ⁴⁸ Nakita na nga ginaugtasan sanda run ang gayong ay kontra ang angin. Ang kasanagun run nagayan tana doto kananda nga nagapanaw sa ibabaw ang tobig. Malubas tana run lang andan kananda, ⁴⁹ piro pagkakita nanda kanana nga nagapanaw sa ibabaw ang tobig, ginpangadlukan sanda nga mayad, ay andang pagsarig morto. Gani nagsir- inggit sanda. ⁵⁰ Piro makon ra nga lagi ni Jesus kananda, "Indi kamo magkaadluk! Ako dia! Magpakaisug kamo!" ⁵¹ Nagsakay tana dayon sa sakayan kag nagpoas ang angin. Kag natingala sanda nga mayad. ⁵² Ay bisan nakita nanda ang milagro nga anang ginimo sa tinapay ara sanda pa ra gid kaintindi anang kaologan dato, ay naduluman pa andang isip.

Ginpangayad ni Jesus ang mga Masakitun sa Genesaret

(Mt. 14:34-36)

⁵³ Pagabot nanda sa loyong baybay, doto sanda nagpondo sa Genesaret. ⁵⁴ Pagkasalta nanda, nakilala nga lagi ang mga tao si Jesus. ⁵⁵ Gani nagdarali-dali sanda ayon sa palibot nga mga logar kag ginpamutang nanda sa iringgaan ang mga masakitun kag ginpandara nanda kay Jesus. Doto sa logar nga dato, miski sa diin tana magayan, sa sityo, sa bario okon sa banwa, basta nabaritaan nanda nga doto si Jesus ginpandara nanda andang masakitun doto kanana, sa logar nga gintiriponan ang mga tao. Kag nagparakitloy sanda kay Jesus nga kon maimo, patandugun na ang mga masakitun bisan sa sidsid run lang anang lambong. Kag ang tanan nga nakatandug nagayad.

Anang Gintodlo ang mga Malam

(Mt. 15:1-9)

7 May mga Pariseo kag pira ka mga manogtodlo ang Kasogoan nga nagabot alin sa Jerusalem nga nagtiripon doto kay Jesus. ² Kag napanilagan nanda nga ang iba sa anang mga somolonod nagakaraun nga ara nagaparangogas andang alima. Dia kontra sa anang panodlo ang mga Pariseo.

³ Bukun lang ang mga Pariseo kondi ang tanan nga mga Judio indi ra magkaun kon indi gid anay makapangogas andang alima sono sa andang soronodon nga ginsonod sa andang mga kaolang-olangan. ⁴ Indi sanda ra magkaun miski ano nga nagalin sa mga baraligyaan kon indi nanda anay maogasan. Kag doro pa gid andang mga soronodon pario sa pagpangogas ang mga tasa, koron, kag mga saway nga mga suruludan.

⁵ Gani nagparamangkot kay Jesus ang mga Pariseo kag ang mga manogtodlo ang Kasogoan; makon nanda, "Ay basi imong mga somolonod ara nagasonod sa mga soronodon atun mga kaolang-olangan? Nagakaraun sanda nga ara kaparangogas andang mga alima." ⁶ Ginsabat sanda ni Jesus nga nagakoon, "Ara gid matood nagsala si Isaias nga propita sa anang gin-

tagna parti kanindo nga mga salimpapaw. Makon ang Dios sa anang ginsolat ni Isaias:

'Ang mga tao nga dia nagataod kanakun sa baba lang,

Piro ang matood tana andang tagiposoon marayu kanakun.

⁷ Ara polos andang pagsimba kanakun, Ay andang mga ginatodlo mga soronodon nga gini-mo-imo lang ang mga tao.'

⁸ Ginasiway nindo anang sogo ang Dios, kag anang mga tradisyon tana ang mga tao maman indong ginasonod."

⁹ Makon pa ni Jesus kananda, "Antigo kamo gid magpaito agud sikwayun anang ginapatoman ang Dios para masonod nindo indong mga tradisyon. ¹⁰ Pario abi dia: si Moises nagkoon nga 'dapat taodon mo imong tatay kag imong nanay.' Kag 'ang tao nga nga-gaambal malain kontra sa anang tatay okon nanay dapat patayun.' ¹¹ Piro kamo nagatodlo nga kon ang tao may inogbolig sa anang mga ginikanan kag magkoon tana nga 'korban dia' (nga anang gostong ambalun 'dia inogtaw sa Dios') ¹² ara nindo ron tana ginatogoti nga magbolig sa anang mga ginikanan. ¹³ Gani tungud sa indong ginpanobli nga dan nga tradisyon ginaimo nindo nga ara polos anang ambal ang Dios. Kag doro pa gid nga toladan indong ginaimo."

Ang mga Butang nga Nagapalain sa Tao (Mt. 15:10-20)

¹⁴ Kag gintawag ruman ni Jesus ang mga tao kag ginkonan na sanda; makon na, "Pamati kamo bala tanan kanakun, kag binag-binangun nindo gid akun iambal. Ara butang nga nagasulud sa tao nga nagapalain kanana kondi ang mga nagagooa kanana."

¹⁷ Pagkatapos ginbayaan na ang mga tao kag nagsulud tana sa balay. Ang sa sulud tana run, anang mga somolonod nagparamangkot kanana kon ano anang kaologan anang paanggid nga dato. ¹⁸ Makon ni Jesus kananda, "Basi, ara kamo ra kaintindi? Ara nindo bala naulami nga ang bisan ano nga ginakaun indi makapalain sa tao, ¹⁹ ay ara ra nagasulud sa anang tagiposoon kondi sa anang tian kag nagagooa dayon sa anang lawas." (Sa anang ambal nga dan naulaman ta nga ginakabig ni Jesus nga ang tanan nga pagkaun poidi nga kaunun.) ²⁰ Makon na pa, "Ang nagagooa sa tao maman ang nagapalain kanana sa panulung ang Dios. ²¹ Ay alin sa anang tagiposoon ang tao nagagooa ang malain nga mga una-una pario ang pagolid sa bukun anang asawa, ang pagpanakaw, ang pagpatay, ²² ang pagpanginlalaki okon ang pagpanginbabai, ang paginakug, ang pagimo ang tanan nga klasi nga malain, ang pagpandaya, ang pagbinastos, ang paginggit, ang pagambal ang malain kontra sa anang kapario, ang pagadak, kag kon ano pa nga mga kalokoan. ²³ Ang tanan nga dia nga mga malain nga-gaalin sa sulud anang tagiposoon ang tao, kag maman ang nagapalain kanana."

Anang Pagtoo ang Babai nga bukun Judio (Mt. 15:21-28)

²⁴ Nagalin tana dayon doto sa probinsya ang Galilea kag nagayan sa mga logar nga sakup ang Tiro. Pagabot na doto nagdayon tana sa sangka balay kag indi na gusto nga maalaman ang mga tao nga doto tana. Garing indi matago ang barita nga doto tana. ²⁵ Karon, may babai doto nga nakabati nga doto si Jesus. Dia nga babai taga-Fenicia nga sakup ang Siria kag anang ambal Griego. Bukun tana Judio. May bata tana nga babai nga ginsoot ang malain nga ispirito. Gani nagayan tana nga lagi kay Jesus, naglood tana, kag nagpakitloy nga kon maimo sobolon na ra ang malain nga ispirito sa anang bata. ²⁷ Piro makon ni Jesus kanana sa paanggid, "Kinanglan nga pakaunun anay ang mga bata, ay bukun mayad nga bulun anang pagkaun ang mga bata kag itaw sa mga ayam." Naulaman ang babai kon ano anang gostong ambalun ni Jesus, nga boligan na anay ang mga Judio kag bago garing ang bukun Judio. ²⁸ Gani makon ang babai kanana, "Tama dan Ginoo, piro bisan ang mga ayam nagakaraun da ang mga pagkaun nga nagakaraolog alin sa mga bata nga nagakaraun sa lamisa." ²⁹ Makon dayon ni Jesus kanana, "Tungud sa imong sabat nga dan, sarang ka run makaoli. Ang malain nga ispirito naggoa run sa imong bata." ³⁰ Nagoli ang babai kag naabotan na anang bata nga nagaingga sa katri, kag ang malain nga ispirito nakagooa run kanana.

Ginayad ni Jesus ang Bungul kag Apa

³¹ Pagalin ni Jesus sa mga logar nga sakup ang Tiro, nagagi tana sa Sidon kag sa probinsya ang Decapolis. Pagkatapos nagdiritso tana sa Dagat ang Galilea. ³² May tao doto nga bungul kag apa nga gindara ang mga tao doto kay Jesus. Nagpakitloy sanda kanana nga itongtong na anang alima sa tao nga dato nga bungul kag apa. ³³ Ginpabulag tana ni Jesus sa kadoroan, kag gingoro na anang mga todlo sa anang mga talinga. Pagkatapos gindopraan na anang todlo kag ginlugudan anang dila ang lalaki nga dato. ³⁴ Kag nagtangra dayon si Jesus sa langit kag magginawa malawig. Makon na dayon kanana, "Effata!" Kon kanatun pa, "Pagabri!" ³⁵ Pagkatapos dato, nakakabati tana run kag nagtadlung anang pagambal. ³⁶ Ginbilinan na dayon ang mga tao nga indi sanda magpanogid-sogid bisan kino parti sa natabo. Piro bisan iwanun na bawal nagdogang gani andang pagpamari-ta sa mga tao. ³⁷ Natingala nga mayad ang mga tao. Makon nanda, "Bisan ano anang imoon, masadya. Miski ang mga bungul ginapabati na kag ang mga apa ginapaambal na."

Ginpakaun ni Jesus ang Apat ka Libo (Mt. 15:32-39)

8 May pira ka adlaw, nagtiripon roman ang dorong mga tao kay Jesus. Ang ara sanda run pagkaun

gintawag ni Jesus anang mga somolonod kag ginkonan na sanda, makon na, ²“Nalooy ako sa mga tao nga dia, ay tatlo ron dia ka adlaw nga nagkaiban sanda kanakun kag ara sanda run may makaun. ³ Kon paoliun ko sanda nga gutum sabun doplayun sanda sa dalan ay marayu gid anang ginalinan ang iba kananda.” ⁴ Nagsabat anang mga somolonod kanana, makon nanda, “Ta sa diin kita kabay makabuul ang pagkaun digi sa nalgwin nga dia nga logar nga ipakaun sa mga tao nga dia?” ⁵ Piro nagpamangkot tana kananda, makon na, “Pira ka bilog indong tinapay dian?” Makon nanda, “Pito.”

⁶ Pagkatapos dato ginpapongko na ang mga tao. Kag ginbuul na dayon ang pito ka bilog nga tinapay, kag nagpasalamat sa Dios. Ginpamisang-pisang na dayon ang mga tinapay kag gintaw sa anang mga somolonod agud ipanagtag sa mga tao. ⁷ May pira sanda ra ka bilog nga isda nga mairintuk. Gani ginpasalaman na ra dato kag gintaw sa anang mga somolonod agud ipanagtag ra sa mga tao. ⁸ Nagkaraun ang mga tao kag nagkarabosog. Pagkatapos, gintipon nanda ang tinapay nga sobra, kag nakapono sanda pito ka baskit. ⁹ Ang mga tao nga nakakaun mga 4,000. Pagkatapos dato, ginpaoli ni Jesus ang mga tao ¹⁰ kag nagsakay tana kaiban anang mga somolonod sa sakayan kag nagpa-Dalmanuta.

Ang mga Pariseo Nagpangayo Milagro

(Mt. 16:1-4)

¹¹ Pagabot nanda doto, may mga Pariseo nga nagarayan kay Jesus kag nagpakigdiskosyon kanana. Nagpangayo sanda milagro kanana bilang pamatood nga tana ginpadara manda ang Dios. ¹² Garing nagpangayay si Jesus kag nagkoon, “Basi kabay pirmi nagapangayo mga milagro ang mga tao sa tyimpo nga dia? Sa matood tana, ara gid milagro nga ipakita kananda!” ¹³ Ginbayaan na dayon ang mga Pariseo nga dato. Nagbalik tana sa sakayan kag nagtabok roman sa loyong baybay.

Anang Pangpaabok ang mga Pariseo kag ni Herodes

(Mt. 16:5-12)

¹⁴ Nalipatan anang mga somolonod nga magdara tinapay. Andang tinapay nga nadara doto sa sakayan sangka bilog lang gid. ¹⁵ Ginpaandaman sanda ni Jesus nga indi sanda dapat magsonod sa marimo nga ogali ang iba. Ginambal na dia paagi sa paanggid, makon na, “Magandam kamo nga mayad sa anang pampaabok ang mga Pariseo kag anang pampaabok ni Aring Herodes.” Garing ara sanda kaulam nga dato paanggid lang. ¹⁶ Gani nagbarais-baisan sanda, makon nanda, “Ginambal na dato ay ara kita kadara tinapay.” ¹⁷ Naulaman ni Jesus kon ano andang ginabarais-baisan. Gani nagkoon tana kananda, makon na, “Ay basi ginabarais-baisan nindo nga ara kamo tinapay? Indi kamo pa gid makaintindi? Ara kamo nagaisip ay? ¹⁸ May mga mata kamo, indi kamo makakita? May mga talinga kamo, indi kamo makabati? Ara nindo gid bala

nadumdumi ang magpamisang-pisang ako lima ka bilog nga tinapay para sa 5,000? Pira ka baskit ang napon sa indong natipon nga sobra?” Makon nanda nga nagsabat, “Dosi!” ²⁰ “Kag ang magpamisang-pisang ako pito ka bilog nga tinapay para sa 4,000, pira ka baskit ang sobra nga indong natipon?” Makon nanda, “Pito.” ²¹ Makon dayon ni Jesus, “Ta, dapat maintindian nindo ron nga bukun tinapay akun gos-tong ambalun?”

Ginayad ni Jesus ang Bulag sa Betsaida

²² Pagabot nanda sa banwa ang Betsaida may mga tao doto nga nagdara lalaki nga bolag kay Jesus. Nagpakitloy sanda dayon kanana nga kon maimo tandugun na ang bolag nga dato agud makakita. ²³ Gani ginawidan na anang alima ang bolag nga dato kag gindara na doto sa goa ang banwa. Pagabot nanda sa goa ang banwa gindaraan na anang mga mata ang tao nga dato nga bolag. Pagkatapos gintongtong na dayon anang mga alima kanana kag nagpamangkot kon may nakikita tana run. ²⁴ Nagtangra ang lalaki kag magkoon, “Kakikita ako ron mga tao, garing midyo sa mga kaoy nga nagaparanaw.” ²⁵ Gani gintongtong roman ni Jesus anang alima sa anang mga mata ang bolag. Pagkatapos nagpanulung-sulung nga mayad ang bolag nga dato kag nagayad anang mga mata, kag masanag run anang panulung sa tanan nga butang. ²⁶ Bago tana ginpaoli ni Jesus ginkonan na tana nga indi tana dapat magagi sa banwa kag magpanogid-sogid sa mga tao.

Anang Ginambal ni Pedro Parti kay Jesus

(Mt. 16:13-20; Lu. 9:18-21)

²⁷ Pagkatapos dato, si Jesus kag anang mga somolonod nagayan sa mga bario nga sakup ang Cesaria Filipos. Mintras nagaparanaw sanda nagpamangkot si Jesus sa anang mga somolonod, makon na, “Sono sa mga tao, sino ako kono?” ²⁸ Makon nanda, “May mga nagakoon nga ikaw si Juan nga manogbun-yag. Ang iba nagakoon nga ikaw si Elias, kag ang iba pa gid nagakoon nga ikaw isara sa mga propita ang Dios ang ona pa.” ²⁹ Nagpamangkot tana dayon kananda, makon na, “Piro para kanindo sino ako?” Nagsabat si Pedro, makon na, “Ikaw ang Cristo nga anang ginpangako ang Dios nga magari.” ³⁰ Nagpaandam dayon si Jesus kananda nga indi sanda gid mag-sogid bisan kino parti kanana.

Si Jesus Nagambal parti sa anang Pagantos kag anang Kamatayun

(Mt. 16:21-28; Lu. 9:22-27)

³¹ Makon dayon ni Jesus kananda, “Ako nga Naging Tao kinanglan nga magantos nga mayad sa anang imoon kanakun anang mga manogdomara ang mga Judio, ang mga manogdomara nga pari, kag ang mga manogtodlo ang Kasogoan. Isikway nanda ako kag patayun, piro pagkatapos tatlo ka adlaw mababanaw

ako.”³² Ginpasanag na dia nga mayad kananda. Pagkabati dato ni Pedro, gindara na si Jesus sa marayurayu kag ginsaway na tana nga indi dato maimo.

³³ Piro nagliso si Jesus kag nagatobang sa anang mga somolonod, kag ginsaway na si Pedro nga nagakoon, “Parayu kaw kanakun Satanas! Ay imong naisipan nga dan bukun anang gusto ang Dios kondi maman dan anang gosto ang tao.”

³⁴ Gintawag na dayon ang mga tao kaiban anang mga somolonod nga magparapit kanana. Makon na kananda, “Kon may tao nga gusto magsonod kanakun, indi na run dapat pagisipun anang kaogalin-gun, kondi kinanglan magtoman kanakun abir kon kamatayun anang aboton sa pagsonod kanakun.”³⁵ Ay ang bisan sino nga nagakanogon sa anang kaboi digi sa kalibotan nga dia mapapatay pa ra gid. Piro ang bisan sino nga priparado nga mapatay tungud kanakun kag sa Mayad nga Barita makaangkun ang kaboi nga ara kataposan.³⁶ Ano gid anang mabubuul ang tao kon maangkun na ang tanan nga butang digi sa kalibotan, piro madora ra lang anang kaboi? Ara gid!³⁷ Ay ara gid pagkabutang nga sarang na nga itaw agud mabawi na ruman anang kaboi.³⁸ Ang bisan sino nga magkauya kanakun kag sa akun mga panodlo sa tyimpo nga dia nga ang mga tao malain kag naboyo sa sala ikauya ko ra kon Ako nga Naging Tao magbalik run nga nagalanyag nga may gaum alin sa Amay, kag kaiban ko anang mga angil.”

9 Makon pa ni Jesus kananda, “Sa matood tana, may mga tao digi dadi nga indi mapatay mintras indi nanda makita anang pagari ang Dios nga na-gaabot nga may gaum.”

Ang Pagoman anang Itsora ni Jesus

(Mt. 17:1-13; Lu. 9:28-36)

² Pagkalubas ang anum ka adlaw gindara ni Jesus si Pedro, si Santiago, kag si Juan sa mataas nga bokid. Ang doto sanda run, mintras nagasulung sanda kay Jesus, nagiba anang itsora ni Jesus.³ Anang lambong nagpoti gid kag masolaw. Ara gid may manogpamon-ak nga makapapoti pario dato digi sa kalibotan.

⁴ Pagkatapos nakita nanda dayon si Elias kag si Moises nga nagapakigsogidanun kanana.⁵ Makon ni Pedro kay Jesus, “Maistro, mayad digi kami. Maimo kami tatlo ka kamalig, ang sakabilog kanimo, ang sakabilog kay Moises, kag ang sakabilog kay Elias.”⁶ Maman dia anang koon ay indi na maulaman kon ano anang dapat iambal tungud nga sugung andang kakulba.

⁷ Karon, may nagabot nga panganod kag ginlikupan sanda. Alin doto sa panganod nga dato may limug nga nagambal. Makon ang limug, “Maman dia akun pinalangga nga Bata. Pamatian nindo tana!”⁸ Pagkatapos dato nagpanulung-sulung sanda sa andang palibot, piro ara sanda run may iba nga nakita kondi si Jesus lang.

⁹ Ang nagalusub sanda run sa bokid, ginkonan sanda ni Jesus, makon na, “Indi kamo gid magsogid bisan kino parti sa indong nakita mintras Ako nga Naging

Tao ara pa mabanaw.”¹⁰ Gani ara nanda gid pagsogidan ang mga natabo nga dato. Piro nagparamangkotan sanda nga tatlo kon ano anang gostong ambalun nga tana kono mabanaw.¹¹ Pagkatapos, nagpamangkot sanda kay Jesus, makon nanda, “Basi kabay nagakoon ang mga manogtodlo ang Kasogoan nga kinanglan magabot anay si Elias bago magabot ang Cristo.”¹² Makon na kananda, “Osto dan, kinanglan nga magabot anay si Elias agud ipriparar na ang tanan nga mga butang. Piro sogidan ko kamo, si Elias nagabot ron. Kag ginimo ang mga tao kanana andang gusto sono sa nasolat parti kanana. Piro basi nasolat ra nga Ako nga Naging Tao kinanglan nga magantos dorong mga butang kag sikwayun ang mga tao?”

Ginayad ni Jesus ang Bata nga may Malain nga Ispirito

(Mt. 17:14-21; Lu. 9:37-43a)

¹⁴ Pagabot nanday Jesus sa anang mga somolonod nga nasala, nakita nanda nga dorong mga tao ang nagatiripon doto kananda. May pira ka mga manogtodlo ang Kasogoan nga nagapakigdiskosyon sa mga somolonod.¹⁵ Pagkakita ang mga tao kay Jesus natingala sanda nga mayad, gani nagdaralagan sanda paayan kanana agud solang-solangun tana.¹⁶ Nagpamangkot dayon si Jesus kananda, makon na, “Ano indong ginadiskosyonan?”¹⁷ May sangka tao doto sa nagatiripon nga nagsabat, makon na, “Maistro, gindara ko digi kanimo akun bata nga lalaki ay ginsuludan tana ang malain nga ispirito nga nagpaapa kanana.¹⁸ Kon ang malain nga ispirito magabot kanana, nato-tomba tana sa logta kag nagabora, kag nagabaragrut ra anang mga ipun. Pagkatapos nagatiskug tana dayon. Ginpangabay ko imong mga somolonod nga palayasun nanda ang malain nga ispirito sa akun bata nga dia, piro indi sanda makasarang.”¹⁹ Makon dayon ni Jesus, “Kamo nga mga tao sa tyimpo nga dia, ara kamo gid pagtoo! Asta sano pa kabay akun pagantos kanindo? Dara nindo digi ang bata.”²⁰ Gani gindara nanda ang bata doto kanana. Pagkakita ang malain nga ispirito kay Jesus, ginpakulug na nga lagi ang bata. Kag nagligid-ligid ang bata sa logta nga nagabora.²¹ Nagpamangkot si Jesus sa anang tatay, makon na, “Pira run kaboay nga nagatoladan ang bata?” Makon anang tatay ang bata, “Alin ang maistan tana pa.”²² Pirmi tana lang ginapalokso ang malain nga ispirito sa kalayo kag sa tobig agud patayun. Piro kon may maimo kaw, abi kaloyi kag tabangi kami ra!”²³ Makon ni Jesus kananda, “Basi nagkoon kaw nga kon may maimo ako? Ang tanan nga butang maimo ko sa tao nga nagatoo kanakun.”²⁴ Lagi-lagi nagsabat anang tatay ang bata, makon na, “Nagatoo ako, piro kolang pa. Dogangi akun pagtoo.”

²⁵ Pagkakita ni Jesus nga nagdaragoyon ron ang mga tao paayan kanana, nagkoon tana sa malain nga ispirito, “Ikaw nga ispirito nga nagapaapa kag nagapabungul sa bata nga dia, ginamandaran ko ikaw nga maglayas sa bata nga dia kag indi ka run gid magba-

lik-balik kanana!" ²⁶ Nagsinggit ang malain nga ispirito kag ginpakulkug na nga mayad ang bata bago naggoa sa bata. Ang bata midyo patay, gani makon ang kadoroan, "Patay run!" ²⁷ Piro ginkaputan ni Jesus anang alima ang bata kag ginpabangon, kag nagtingdug ang bata.

²⁸ Pagkasulud ni Jesus sa balay nga andang ginadayonan nagparamangkot kanana anang mga somolonod ang sanda-sanda run lang, makon nanda, "Basi kabay indi namun mapagoa ang malain nga ispirito nga dato?" ²⁹ Makon na kananda, "Dato nga klasi nga malain nga ispirito mapagoa lang paagi sa pang-amoyo."

Nagambal Ruman si Jesus Parti sa Anang Kamatayun (Mt. 17:22-23; Lu. 9:43b-45)

³⁰ Pagkatapos dato, nagalin sanda sa logar nga dato kag nagagi sa Galilea. Indi na gusto nga maulaman ang mga tao nga doto tana, ³¹ ay nagatodlo tana sa anang mga somolonod. Makon na kananda, "Ako nga Naging Tao iintriga sa mga tao kag papatayun nanda, piro pagkatapos tatlo ka adlaw mababanaw ako." ³² Garing anang mga somolonod ara kaintindi kon ano anang gostong ambalun. Piro naalangan sanda ra magpamangkot kanana kon ano dato.

Sino gid ang Labaw sa Tanan? (Mt. 18:1-5; Lu. 9:46-48)

³³ Pagabot nanda sa Capernaum, ang doto sanda run sa balay, nagpamangkot si Jesus kananda kon ano andang ginbarais-baisan sa dalan mintras naga-paranaw sanda. ³⁴ Piro nagiripus sanda lang ay nauya sanda tungud nga ginbarais-baisan nanda kon sino kananda ang labaw sa tanan. ³⁵ Gani nagpongko si Jesus kag gintawag na anang dosi ka apostolis. Makon na dayon kananda, "Kon sino kanindo ang gusto nga maging manogdomara, kinanglan magpaubus tana kag maging sorogoon ang tanan." ³⁶ Nagbuul tana dayon ang bata nga maistan kag ginbutang na sa andang tunga. Pagkatapos ginsabak na dayon ang bata kag nagkoon kananda, makon na, ³⁷ "Ang bisan sino nga tungud sa anang pagsonod kanakun nagabaton kag nagaasikaso sa mga bata nga toladia nagabaton ra kanakun. Kag ang nagabaton kanakun nagabaton ra sa nagpadara kanakun."

Ang Bukun Kontra kanatun Kadampig Natun (Lu. 9:49-50)

³⁸ Makon ni Juan kanana, "Maistro, nakakita kami ang tao nga nagasobol ang mga malain nga ispirito kag imong aran anang ginagamit. Ginbawalan namun tana nga indi tana dapat magimo toladato ay bukun tana atun kaiban." ³⁹ Piro makon ni Jesus, "Indi nindo tana pagbawali ay ara may nagaimo milagro sa akun aran nga maambal dayon malain kontra kanakun. ⁴⁰ Ay ang bisan sino nga ara nagakontra kanatun nagadampig kanatun. ⁴¹ Sa matood tana, ang bisan sino nga magtaw kanindo bisan sangka baso lang nga to-

big tungud nga kamo nagadara akun aran, dan nga tao indi gid madoraan anang balus."

Ang mga Pagsolay (Mt. 18:6-9; Lu. 17:1-2)

⁴² "Piro ang bisan sino nga maging kabangdanan nga ang mga bata nga dia magbaya sa andang pagtoo kanakun, mas mayad pa nga igotan anang liug ang galingan nga bato kag ipandag sa laod. ⁴³ Kon imong alima ang maging kabangdanan nga ikaw magbaya kanakun, otoda! Mas mayad pa nga sakabilog lang imong alima kag may kaboi nga ara kataposan kaysa komplito imong alima piro maayan kaw ra lang sa impyirno. Doto ang kalayo indi gid mapatay. ⁴⁵ Kag kon imong siki ang maging kabangdanan nga ikaw magbaya kanakun, otoda! Mas mayad pa nga sakabilog lang imong siki kag may kaboi nga ara kataposan kaysa komplito piro ipilak ka ra lang sa impyirno. ⁴⁷ Kag kon imong mata maman ang maging kabangdanan nga ikaw magkasala, lukada! Mas mayad pa nga magsulud kaw sa anang ginarian ang Dios nga sakabilog lang imong mata kaysa komplito imong mata nga ipilak kaw sa impyirno. ⁴⁸ Doto 'oolodon sanda asta kon sano kag ang kalayo ara ra napaparung.'

⁴⁹ "Kon paiwan nga ang pagkaun ginabutangan ang asin agud indi marangga, kag ang bolawan ginapaagi sa kalayo para maglimpyo, toladan ra ang imoon kanindo. Papaagiun kamo ra ang Dios sa mga pagtiraw agud maging mayad indong kaboi. ⁵⁰ Ang asin mayad, piro kon ang asin magtabang run gani, ara run gid may maimo para mapabalik anang dati nga lasa. Dapat maging pario kamo sa asin, nga indong mga inimoan pirmi nga makabolig sa mga tao agud maging mayad sanda. Kag dapat pirming mayad indong rilasyon sa isara kag isara."

Si Jesus Nagtodlo Parti sa Pagbulagan (Mt. 19:1-12; Lu. 16:18)

10 Nagalin dayon si Jesus sa Capernaum kag nagayan sa mga logar nga sakup ang Judea, kag nagtabok tana sa soba ang Jordan. Doro roman nga mga tao ang nagtiripon doto kanana kag pario sa anang naanadan, gintodloan na sanda.

² May mga Pariseo ra nga nagarayan doto. Gosto nanda nga magpangita paagi agud maiakosar nanda tana. Gani nagpamangkot sanda kay Jesus, makon nanda, "Nagatogot bala ang Kasogoan nga bulagan ang lalaki anang asawa?" ³ Ginsabat sanda ni Jesus paagi sa sangka pamangkot, makon na, "Ta ano anang sogo kanindo ni Moises?" ⁴ Makon nanda, "Si Moises nagtogot nga ang lalaki makaimo kasolatan sa pagbulagan, pagkatapos poidi na run bulagan anang asawa." ⁵ Makon ni Jesus kananda, "Tungud nga matugas indong olo maman dan nga ginsolat ni Moises kanindo ang kasogoan nga toladato. ⁶ Piro ompisa ang pagimo ang kalibotan, 'ginimo sanda ang Dios ang lalaki kag babai.' ⁷ 'Maman dan nga bayaan ang

lalaki anang tatay kag nanay kag magpakigdapun sa anang asawa, ⁸ kag sanda nga darwa maging isara run lang. ' Gani bukun sanda run darwa kondi isara run lang. ⁹ Ta kondi indi dapat nga bulagun ang tao ang gindapun ang Dios."

¹⁰ Pagabot nanda sa balay nagpamangkot roman anang mga somolonod parti sa butang nga dato.

¹¹ Makon na kananda, "Kon ang lalaki magbulag sa anang asawa kag magpangasawa ang iba, nagapanginbabai tana kag nagakasala sa anang dati nga asawa.

¹² Kag kon bulagan ang babai anang asawa kag magpaasawa sa iba, tana nagapanginlalaki ra kag nagakasala sa anang dati nga asawa."

Ginbindisyonan ni Jesus ang Mairintuk nga mga Bata

(Mt. 19:13-15; Lu. 18:15-17)

¹³ May mga tao nga nagdara andang mga bata nga mairintuk kay Jesus agud bindisyonan na. Garing ginsaway sanda ang mga somolonod. ¹⁴ Pagkakita ni Jesus sa natabo ginugutan tana kag nagkoon tana sa mga somolonod, makon na, "Pabayani nindo ang mga bata nga magparapit kanakun. Indi nindo sanda pagbawali, ay kabilang sa anang ginarian ang Dios ang mga pario kananda. ¹⁵ Ang matood tana gani, ang bisan sino nga indi magpasakup sa anang pagari ang Dios pario anang pagpasakup ang mga bata nga dia indi gid mabilang sa anang ginarian ang Dios." ¹⁶ Ginsabak na dayon ang mga bata. Pagkatapos gintongtong na anang alima kananda kag ginbindisyonan na.

Ang Tao nga Manggaranun

(Mt. 19:16-30; Lu. 18:18-30)

¹⁷ Datong mapanaw ron sanday Jesus, may tao nga nagdalagan paayan kanana kag naglood. Nagpamangkot dayon ang tao nga dato, makon na, "Mayad nga maistro, ano kabay akun imoon agud makabaton ako ang kaboi nga ara kataposan?" ¹⁸ Makon ni Jesus kanana, "Basi nagakoon kaw nga ako mayad? Ara kabay iba nga mayad kondi ang Dios lang. ¹⁹ Kon parti sa imong pamangkot nga dan, naulaman mo ra kabay anang ginakoon ang Kasogoan: 'Indi kaw magpatay, indi kaw magpanginbabai okon magpanginlalaki, indi kaw magpanakaw, indi kaw magtistigos ang botig, indi kaw magpangdaug-daug, taodon mo imong tatay kag imong nanay.'" ²⁰ Makon na nga nagsabat kay Jesus, "Maistro, dan tanan ginatoman ko alin ang maistan ako pa." ²¹ Ginsulung tana ni Jesus nga may pagpamalangga kag magkoon, "Sangka butang run lang ang kolang kanimo. Pagoli kag ibaligya imong pagkabutang, kag ang bayad ipanagtag mo dayon sa mga pobri. Paagi digi maging manggaranun kaw sa langit. Pagkatapos, magbalik kaw kag magsonod kanakun." ²² Naborido nga mayad ang tao pagkabati na dato, kag nagalin tana nga masubu, ay doro anang manggad.

²³ Pagkatapos nga makaalin ang tao nga dato, nagpanulung-sulung si Jesus sa palibot kag magkoon sa anang mga somolonod, "Malisud ra gid para sa mga

manggaranun ang magpasakup sa anang pagari ang Dios." ²⁴ Natingala ang mga somolonod sa anang ginambal. Gani makon na pa gid, "Malisud matood ang magsulud sa anang ginarian ang Dios. ²⁵ Mas maulas pa gani nga magagi ang sapat nga kamilyo sa anang boo ang dagum kaysa magpasakup ang manggaranun sa anang pagari ang Dios." ²⁶ Kag natingala sanda pa gid nga mayad. Gani makon nanda, "Ta kon toladan sino ron lang kabay ang malowas?" ²⁷ Ginsulung sanda ni Jesus kag nagkoon, "Sa mga tao dia imposibli, piro sa Dios tana ara imposibli; ay ang tanan nga butang maimo na."

²⁸ Makon ni Pedro kanana, "Ta kami, ginbayaan namun ang tanan kag magsonod kanimo." ²⁹ Makon ni Jesus kananda, "Sa matood tana, ara tao nga nagbaya anang balay, mga kabogto, nanay, tatay, mga bata, okon mga logta tungud kanakun kag sa Mayad nga Barita, ³⁰ nga indi makabaton mas doro pa gid nga balus sa tyimpo nga dia: mga balay, mga kabogto, mga nanay, mga bata, mga logta, kag pati ra mga pagingabot, kag sa paraaboton nga mga adlaw makabaton tana ra kaboi nga ara kataposan. ³¹ Doro nga mga tao nga ginakilala nga importanti dadi ang magagoa nga bukun, kag doro ang ara ginasapaka dadi ang magagoa nga importanti."

Iklatlo nga Pagsogid ni Jesus Parti sa anang Kamatayun

(Mt. 20:17-19; Lu. 18:31-34)

³² Ang sa dalan sanda run nga nagapaayan sa Jerusalem, si Jesus nagaona kananda. Anang mga somolonod ginapangkulbaan kag ang iba nga naga-soronod kanana ginapangadlukan run gid ay nagapaayan sanda sa Jerusalem. Ginpabulag na ruman anang dosi ka somolonod kag ginsogidan na sanda kon ano ang matatabo kanana. ³³ Makon na kananda, "Kita dadi nagapaayan sa Jerusalem kag doto Ako nga Naging Tao itogyan sa mga manogdomara nga mga pari kag mga manogtodlo ang Kasogoan. Pagkatapos sisintinsyaan nanda ako kamatayun kag iintriga sa mga tao nga bukun Judio. ³⁴ Yagotaun nanda ako, doraan, anoton, kag patayun dayon. Piro pagkatapos tatlo ka adlaw mababanaw ako."

Ang Ginapangayo ni Santiago kag ni Juan

(Mt. 20:20-28)

³⁵ Nagparapit kanana si Juan kag si Santiago nga mga bata ni Zebedeo kag nagkoon, "Maistro, may gosito kami andan nga pangayoon kanimo." ³⁶ Makon ni Jesus kananda, "Ta ano indong gosito nga imoon ko para kanindo?" ³⁷ Makon nanda, "Kon magari kaw ron doto sa imong ginarian, papongkoon mo kami nga darwa sa imong kilid; ang isara kanamun sa imong too, kag ang isara sa imong wala." ³⁸ Piro makon ni Jesus kananda, "Ara kamo kaulam kon ano indong ginapangayo. Masarangan nindo bala ang mga pagantos nga antoson ko? Kag masarangan nindo bala ang mga kalisud nga akun maagian?" ³⁹ Makon nanda, "Uu,

masarangan namun." Makon dayon ni Jesus kananda, "Kon sa bagay, masarangan nindo manda ang mga pagantos kag ang mga kalisud nga akun maagian. ⁴⁰ Piro bukun ako ang nagapili kon sino ang mapongko sa akun too kag sa akun wala, ay dia may mga ginpripararan run."

⁴¹ Pagkabati ang napolo ka somolonod kon ano andang ginpangayo, naglain andang buut kay Santiago kag kay Juan. ⁴² Gani gintawag sanda tanan ni Jesus kag magkoon kananda, "Naulaman nindo nga ang mga manogdomara digi sa kalibotan nga dia may gaum sa andang mga sinakupan kag pagosto sanda lang kon ano andang ipaimo kananda. ⁴³ Piro iba tana ang kanindo. Ay kon sino kanindo ang gosto nga maging importanti, dapat tana ang maging sorogoon anang mga kaiban. ⁴⁴ Kag kon sino kanindo ang gosto nga maging labaw sa tanan, dapat tana ang maging oripun ang tanan. ⁴⁵ Ay bisan Ako gani nga Naging Tao ara nagayan digi sa kalibotan para magpasirbi, kondi para magsirbi kag magtaw akun kaboi agud matobos ang doro nga mga tao."

Ginayad ni Jesus ang Bolag nga si Bartimeo

(Mt. 20:29-34; Lu. 18:35-43)

⁴⁶ Nagabot sanda sa Jerico. Pagkatapos, mintras nagapagoa run si Jesus sa banwa nga dato kaiban anang mga somolonod kag ang dorong mga tao, may sangka bolag nga manogpakilimos nga nagapongko doto sa binit ang dalan. Si Bartimeo dato nga bata ni Timeo. ⁴⁷ Pagkabati na nga nagaagi si Jesus nga taga-Nazaret, nagsinggit tana nga nagakoon, "Jesus, nga kaliwat ni David kag manonobli anang ginarian, abi kaloyi ako ra!" ⁴⁸ Doro nga mga tao doto ang nagsaway kanana nga magipus. Piro gintodoan na pa gani singgit nga nagakoon, "Kaliwat ni David, kaloyi ako ra!" ⁴⁹ Nagtadung si Jesus kag nagkoon, "Paayana nindo digi kanakun ang tao nga dan." Gani gintawag nanda ang bolag. Makon nanda, "Magkalipay kaw, tindug run kag magayan kay Jesus ay ginapatawag kaw." ⁵⁰ Gani ginwaslik na anang kapa kag nagdali-dali parapit kay Jesus. ⁵¹ Makon dayon ni Jesus kanana, "Ano imong gosto nga imoon ko kanimo?" Makon ang bolag, "Ginoo, gosto ko nga makakita ruman." ⁵² Makon dayon ni Jesus kanana, "Imong pagtoo maman ang naglowas kanimo. Sigi, panaw ron." Kag lagi-lagi nakakita tana kag nagsonod dayon kay Jesus sa anang paarayanan.

Ang Pagsulud ni Jesus sa Jerusalem

(Mt. 21:1-11; Lu. 19:28-40; Jn. 12:12-19)

11 Datong marapit sanda run sa Jerusalem nga nagainamput sanda sa mga banwa ang Betfage kag Betania sa may Bokid ang mga Olivo, ginpaona ni Jesus anang darwa ka somolonod. ² Makon na kananda, "Pagona kamo doto sa masonod nga bario. Pagsulud nindo doto, makikita nindo nga lagi ang bataun pa nga asno nga ara pa gid masakayi nga nagaigot. Obadun nindo kag daraun digi. ³ Kon may magpamangkot kanindo kon basi ginaobad nindo, sabatun

nindo nga kinanglan ang Ginoo kag ibalik ra nga lagi pagkatapos." ⁴ Gani nagpanaw sanda kag pagabot nanda doto sa banwa nakita nanda ang bataun pa nga asno sa binit ang dalan nga nagatagkus sa poirtaan. Gani ginobad nanda dayon. ⁵ Mintras nagaobad sanda may mga nagatirindug doto nga nagparamangkot kananda, makon nanda, "Oy, ano indong ginaimo di-an? Basi ginaobad nindo ang asno?" ⁶ Kag ginsabat nanda ang mga tao sono sa anang bilin ni Jesus. Gani gintogotan sanda ang mga tao. ⁷ Pagkatapos dato gin-dara ang darwa ka somolonod ang asno kay Jesus. Pagabot doto ginampiloan nanda andang mga lambong kag ginsakayan dayon ni Jesus paayan sa Jerusalem. ⁸ Dorong mga tao ang nagladlad andang mga lambong sa dalan, kag ang iba, andang ginladlad tana, ang mga sanga nga marabong anang daon nga andang gintapas sa mga kaoy. Dia ginimo nanda bilang pagpadungug kanana. ⁹ Ang nagaorona kay Jesus pati ang nagasoronod nagsiringgit nga nagakoon, "Dayawon ang Dios! Ginakaloyan ra gid ang Dios anang ginsogo nga nagaabot dadi digi kanatun! ¹⁰ Ginakaloyan ra gid ang Dios anang ginarian atun kaolang-olangan nga si David nga ginapatindug ruman! Dayawon ang Dios sa langit!"

¹¹ Pagabot nanday Jesus sa banwa ang Jerusalem, nagsulud tana sa timplo. Nagpanulung- sulung tana sa tanan nga mga butang doto sa sulud. Pagkatapos, tungud nga madali run lang masalup ang adlaw, naggoa tana kag nagayan sa Bitania kaiban anang dosi ka apostolis.

Ginpakalain ni Jesus ang Igira

(Mt. 21:18-19)

¹² Pagkaaga, pagalin nanda sa Betania pabalik sa Jerusalem, gingutum si Jesus. ¹³ May nalantawan tana nga kaoy nga igira nga marabong. Gani ginayanan na kon may bonga. Garing ara tana gid may nakita nga bonga kondi poros lang daon, ay bukun pa anang oras nga inogpamonga. ¹⁴ Makon dayon ni Jesus sa igira, "Alin dadi ara run tao nga makakaun imong bonga!" Anang ambal nga dia nabatian anang mga somolonod.

Nagayan si Jesus sa Timplo

(Mt. 21:12; Lu. 19:45-48; Jn. 2:13-22)

¹⁵ Pagabot nanda sa Jerusalem, nagsulud tana sa timplo. Ginpalayas na doto ang mga tao nga nagabar-aligya kag nagabarakal sa sulud ang timplo. Ginpaliskad na ra anang mga lamisa ang mga manogbaylo ang koarta pati anang mga porongkoan ang mga manogbaligya ang mga salampati nga inogalad. ¹⁶ Kag indi tana magtogot nga ang mga tao magagi sa sulud ang timplo nga nagadara andang mga inogbaligya. ¹⁷ Pagkatapos dato gintodloan na ang mga tao doto sa timplo. Makon na, "Kabay nagkoon ron nga lagi ang Dios sa Kasolatan nga anang balay logar nga parangamoyoan para sa tanan nga nasyon. Piro ginimo nindo tana nga parantagoan ang mga tolisan."

¹⁸ Anang ginimo nga dato ni Jesus nabatian ang mga manogdomara nga mga pari kag mga manogtodlo ang Kasogoan. Gani nagpangita sanda paagi agud patayun tana. Garing naadlukan sanda ra kanana ay ang mga tao tana naliliag sa anang panodlo.

¹⁹ Pagkasirum, si Jesus kag anang mga somolonod nagalin doto sa siodad.

Ang Liksion sa Igira

(Mt. 21:20-22)

²⁰ Pagkaaga, ang nagabalik sanda run sa Jerusalem, doto sanda ruman nagagi sa may igira nga kaoy kag nakita nanda nga nalayung run anang daon, kag pati anang gamot nagkurupus. ²¹ Nadumduman ni Pedro ang natabo. Gani makon na kay Jesus, "Ginoo, sulunga ang kaoy nga igira nga imong ginsompa! Nalayung run!" ²² Makon ni Jesus kananda, "Magtoo kamo sa Dios!" ²³ Sa matood tana kon may pagtoo kamo, sarang kamo makakoon sa bokid nga dan nga 'Magalin dian kag maglokso sa dagat,' kag kon kamo ara nagapangdoadoa kondi nagapati nga dia matatabo, matatabo gani sono sa indong ambal. ²⁴ Gani ginasogidan ko kamo nga bisan ano indong pangayoon sa Dios sa pangamoyo, magtoo kamo nga nabaton nindo ron, kag dan mababaton nindo. ²⁵ Kag kon kamo naga-pangamoyo, patawada nindo anay ang mga nakaimo sala kanindo agud indong mga sala patawadun ra indong Tatay nga sa langit. [²⁶ Ay kon kamo ara nagapatawad sa iba, indi kamo ra pagpatawadun indong Tatay nga sa langit."]

Ang Pamangkot parti sa Gaum ni Jesus

(Mt. 21:23-27; Lu. 20:1-8)

²⁷ Pagabot nanda sa Jerusalem, nagbalik si Jesus sa timplo. Kag mintras nagapanaw-panaw tana doto sa sulud ang timplo, nagparapit kanana ang mga manogdomara nga mga pari kag mga manogtodlo ang Kasogoan kag anang mga manogdomara ang mga Judio. ²⁸ Nagparamangkot sanda kay Jesus, makon nanda, "Ano imong awtoridad nga nagaimo kaw ang mga butang nga imong ginaimo digi sa timplo? Sino ang nagtaw kanimo ang awtoridad nga dan nga magimo imong ginaimo digi?" ²⁹ Makon ni Jesus kananda, "Mapamangkot ako ra kanindo. Sabatun nindo ako anay bago ko kamo sabatun kon ano akun awtoridad sa pagimo ang mga butang nga dia. ³⁰ Akun pamangkot maman dia: kino magalin anang awtoridad ni Juan sa pagbunyag, sa Dios okon sa tao? Sabata nindo ako!" ³¹ Nagbarais-baisan sanda anay nga sanda-sanda lang kon ano andang isabat. Makon nanda, "Kon magkoon kita nga 'Alin sa Dios,' makoon tana nga, 'Ta basi ara kamo nagpati kay Juan?' ³² Piro kon magkoon kita nga 'Alin sa tao,' masisilag kanatun ang mga tao." (Naadlukan sanda sa mga tao ay nagpati sanda nga si Juan anang propita ang Dios.) ³³ Gani ginsabat nanda si Jesus, "Ilam, ara kami kaulam." Makon ra ni Jesus kananda, "Ta indi ko kamo ra pagsogidan kon kino nga aw-

toridad ko ginaimo ang mga butang nga akun ginaimo."

Ang mga Paanggid Parti sa mga Agsador

(Mt. 21:33-46; Lu. 20:9-19)

12 Nagistoria dayon si Jesus sa mga tao paagi sa mga paanggid, makon na, "May sangka tao nga may logta nga ginpatanuman na obas. Ginpakodalan na, kag nagpaimo tana mabaul nga boo sa mabaul nga bato bilang purugaan ang obas. Nagpatindug tana ra ang mataas nga balay nga ralangawan ang bantay. Pagkatapos ginpaagsaan na dayon kag nagayan sa marayu nga logar. ² Datong inogpopo ron ang obas, ginsogo na anang sorogoon sa mga agsador agud bulun anang parti sa patubas. ³ Garing pagabot doto ang sorogoon, gindakup nanda tana kag ginbalbal, kag ginpaoli nga ara gid dara. ⁴ Ginsogo roman anang tagya ang obasan ang sangka sorogoon pa gid, piro ginpakauyan nanda kag ginlampusan anang olo. ⁵ Nagsogo tana pa gid ibang sorogoon kag dia ginpatay nanda run gid. Doro pa gid anang ginsogo ang tagya nga dato. Ang iba ginbalbal nanda, kag ang iba ginpatay. ⁶ Ang ori, ara tana run gid sorogoon nga masosogo. Gani ginsogo na anang pinalangga nga bata. Anang pagsarig taodon nanda tana ay anang bata run gid. ⁷ Piro pagkakita ang mga agsador sa anang bata, makon nanda sa isara kag isara, 'Dia run ang manogpanobli. Dali, patayun ta kag maging atun anang sorobliun.' ⁸ Gani gindakup nanda tana kag ginpatay. Doto nanda tana gindara sa goa ang obasan."

⁹ Nagpamangkot si Jesus sa mga tao, makon na, "Ta ano kabay anang imoon kananda anang tagya ang kaobasan? Sigorado gid nga ayanan na anang mga agsador kag pamatayun. Kag paagsan na dayon sa iba anang obasan." ¹⁰ Makon dayon ni Jesus, "Nabasa nindo kabay sa Kasolatan nga nagakoon, 'Ang bato nga ginsikway ang mga panday Maman gid ang naging pondasyon nga bato. ¹¹ Maman dia anang ginimo ang Ginoo, Kag makatiringala kanatun.'" ¹² Naulaman ang mga manogdomara nga mga Judio nga sanda gid anang ginatomod sa anang paanggid nga dato. Gani gosto nanda nga dakupun si Jesus, garing ginaadlukan sanda sa mga tao. Gani ginpabayanan nanda tana run lang kag nagaralin.

Ang Pamangkot Parti sa Pagbayad ang Bois

(Mt. 22:15-22; Lu. 20:20-26)

¹³ Ginsogo nanda ang pira ka Pariseo kag pira ka mimbano anang partido ni Herodes nga dakupun si Jesus sa anang ambal agud iakosar nanda tana. ¹⁴ Gani nagayan sanda kay Jesus kag magpamangkot, makon nanda, "Maistro, naulaman namun nga poros matood imong ginasogid. Indi kaw madara-dara sa anang gosto ang mga tao abir kon sino sanda, kondi kon ano anang kabubutun ang Dios sa tao maman gid imong ginatodlo. Abi, kon sa kanimo, osto bala nga kita bi-

lang mga Judio magbayad bois sa Impirador ang Roma? Dapat bala kita magbayad okon indi?"¹⁵ Piro tungud nga naulaman na nga iba andang katoyoan, makon na kananda, "Basi ginatirawan nindo nga dakupun ako sa indong pamangkot nga dan? Abi darai nindo ako digi koarta ay sulungun ko."¹⁶ Gani gin-daraan nanda tana. Pagkatapos nga anang masulung nagpamangkot tana dayon, makon na, "Kinong itsora dia kag kinong aran?" Makon nanda nga nagsabat, "Ana ang Impirador."¹⁷ Makon dayon ni Jesus kananda, "Ta kondi itaw nindo sa Impirador ang ana ang Impirador kag itaw nindo ra sa Dios ang ana ang Dios." Kag sa anang sabat nga dia natingala sanda nga mayad kanana.

Ang Pamangkot Parti sa Pagkabanaw (Mt. 22:23-33; Lu. 20:27-40)

¹⁸ Pagkatapos dato ang mga Saduceo roman ang nagarayan kay Jesus. Dia nga mga tao ara nagapati nga ang mga tao mababanaw.¹⁹ Makon nanda, "Maistro, si Moises nagsolat kanatun nga kon mapatay ang lalaki nga ara pa nakapabata sa anang asawa, dapat anang kabogto roman ang magpangasawa sa anang asawa nga nabalo agud makapabata tana para sa anang kabogto.²⁰ Karon, may pito ka magkarabogto nga poros lalaki. Ang panganay nagpangasawa kag napatay nga ara nakapabata.²¹ Gani ang balo ginpangasawa ang madason nga kabogto ang napatay. Piro napatay tana ra nga ara nakapabata sa babai nga dato. Gani ang balo ginpangasawa ruman ang ikatlo kag maman da ang natabo.²² Asta ang ikapito napatay ra nga ara gid may nakapabata. Ang ori ang babai napatay ra.²³ Karon, kon magabot ron ang pagkabanaw, kino tana nga asawa, ay sanda nga pito nakapangasawa kanana?"

²⁴ Makon ni Jesus kananda, "Sala kamo gid, tungud nga ara kamo kaintindi kon ano anang ginakoon ang Kasolatan. Kag ara kamo ra kaintindi anang gaum ang Dios.²⁵ Ay kon ang mga patay mabanaw, indi sanda run magarasawa, tungud nga pario sanda run sa mga angil sa langit.²⁶ Kag kon parti sa mga patay nga mababanaw, nakabasa kamo ra kabay anang ginsolat ni Moises parti sa anang naagian sa nagadabadaba nga palongpong. Doto nagkoon ang Dios kay Moises, makon na, 'Ako anang Dios ni Abraham, kag anang Dios ni Isaac, kag anang Dios ni Jacob.'²⁷ Piro dia nga mga tao patay run bago dia solatun ni Moises. Garing ang Dios bukun Dios ang mga patay, kondi Dios tana ang mga boi. Dia nagapamatood kanatun nga ang mga napatay naboboi. Gani sala kamo gid nga mayad sa indong panodlo nga ara pagkabanaw."

Ang Pinakaimportanti nga Sogo (Mt. 22:34-40; Lu. 10:25-28)

²⁸ May sangka manogtodlo ang Kasogoan doto nga nakabati andang diskosyon. Nabatian na nga masadya anang sabat ni Jesus. Gani nagparapit tana kag nagpamangkot ra, makon na, "Ano gid kabay ang pinakaim-

portanti sa tanan nga sogo?"²⁹ Nagsabat si Jesus, makon na, "Ang pinakaimportanti nga sogo maman dia: 'Pamati kamo nga mga taga-Israel! Ang Ginoo nga atun Dios sangka Ginoo lang.'³⁰ Gani kinanglan igogmaun mo ang Ginoo nga imong Dios nga tuduk sa imong tagiposoon, sa bilog mo nga kalag, sa tanan nga imong ginaimo, kag imong isip pirmi gid kanana.'³¹ Ang madason nga pinakaimportanti nga sogo maman dia: 'Igogmaun mo imong kapario pario imong pagigogma sa imong kaogalingun.' Ara run iba nga kasogoan nga labaw pa sa darwa nga dia."³² Makon ang manogtodlo ang Kasogoan kanana, "Osto kaw maistro. Matood imong koon nga may sangka Dios lang kag ara run iba."³³ Kag ang pagigogma kanana nga tuduk sa tagiposoon, sa tanan nga ginaimo, kag pirmi kanana ang isip, kag ang pagigogma sa atun kapario pario atun kaogalingun mas importanti pa kaysa tanan nga alad nga sinonog kag iba pa nga mga alad."³⁴ Pagkabati ni Jesus nga tama gid anang mga sabat, makon na kanana, "Marapit ka run lang sa anang ginarian ang Dios." Pagkatapos dato ara run gid may nagpangas nga magpamangkot kay Jesus.

Ang Pamangkot Parti sa Cristo (Mt. 22:41-46; Lu. 20:41-44)

³⁵ Ang nagatodlo tana run sa timplo makon na, "Basi nagakoon ang mga manogtodlo ang Kasogoan nga ang Cristo anang kaliwat ni David?"³⁶ Kon matood nga tana anang kaliwat lang gid ni David basi si David mismo nga ginagobayan ang Ispirito Santo nagkoon nga, 'Ang Ginoo nagkoon sa akun Ginoo, Pagpongko digi sa akun too Asta mapasoko ko kanimo imong mga kaaway?'³⁷ Kon gintawag tana ni David nga anang Ginoo, pawan nga tana anang kaliwat lang gid ni David?"

Nagpaandam si Jesus Kontra sa Manogtodlo ang Kasogoan (Mt. 23:1-36; Lu. 20:45-47)

Doro nga nga tao ang naliag nga mayad magpamati kay Jesus.³⁸ Sa anang mga pagtodlo makon na, "Magandam kamo sa mga manogtodlo ang Kasogoan nga gusto maglagaw nga nagasoksok ang malabug nga lambong. Kon sa mga logar nga ginatiriponan ang mga tao, gusto nanda nga taodon sanda gid.³⁹ Kon sa mga simbaan okon sa ponsyon, ginapili nanda gid ang mga porongkoan nga para sa mga dungganun nga tao.⁴⁰ Ginaobos nanda buul anang mga pagkabutang ang mga balo nga babai, kag ginatabon-tabonan nanda lang andang ginaimo paagi sa malawig nga mga pangadi. Mas mabaul nga silot andang babatonon."

Anang Alad ang Babai nga Balo (Lu. 21:1-4)

⁴¹ Nagpongko si Jesus sa tupad ang ginaologan ang koarta doto sa timplo kag ginpanilagan na ang mga tao nga nagaorolog andang mga koarta sa burutangan. Doro nga mga manggaranun ang nagorolog

mabaraul nga mga kantidad. ⁴² May babai ra nga balo nga pobri ang nagparapit kag nagolog darwa lang ka sinsilyo nga maistan anang kantidad. ⁴³ Pagkatapos dato gintawag ni Jesus anang mga somolonod kag nagkoon kananda, "Sa matood tana, sa panulung ang Dios, mas doro anang ginolog ang pobri nga balo nga dato kaysa tanan nga nagorolog. ⁴⁴ Ay sanda tanan nagtaw tungud nga abonda sanda, piro tana tana nagtaw anang bilog nga pagkabutang bisan malisud tana."

Nagambal si Jesus Parti sa Pagguba ang Timplo

(Mt. 24:1-2; Lu. 21:5-6)

13 Ang nagagoa run si Jesus sa timplo makon ang isara sa anang mga somolonod kanana, "Maistro, sulunga bala ang timplo nga dia. Ang gingamit nga mga bato mabaraul kag masadya ang pagkaimo." ² Makon ni Jesus kanana, "Ang timplo nga dan nga ginimo sa mabaraul nga mga bato magakararompag sa paraaboton kag ara gid may mabilin nga mga bato nga nagakamada."

Mga Kagamo kag mga Pagingabot

(Mt. 24:3-14; Lu. 21:7-19)

³ Mintras nagapongko si Jesus sa Bokid ang mga Oliwo nga nagaatobang sa timplo, nagparapit si Pedro, si Santiago, si Juan kag si Andres kag magpamangkot kanana ang sanda-sanda run lang, ⁴ makon nanda, "Abi sogidi kami kon sano matatabo ang mga butang nga dato. Ano ang mga tanda nga madali run lang matabo imong ginakoon nga dato tanan?"

⁵ Gani makon ni Jesus kananda, "Magandam kamo nga ara may makapatalang kanindo. ⁶ Ay doro ang magaabot kag kada isara magakoon nga sanda kono ako, kag doro andang mapatalang. ⁷ Kag kon makabati kamo ang mga gira sa indong marapit kag makabarita kamo nga doto sa marayu nagagira ra, indi kamo magkaadluk, ay dia kinanglan nga matabo gid man, piro bukun pa dan ang kataposan. ⁸ Magaaraway ang mga nasyon kag magaaraway ang mga ginarian. May magaabot nga mga linog sa iba-ibang mga logar kag may magaabot nga mga gutum. Piro dia nga mga butang ompisa pa lang ang mga kalisud nga maga-abot.

⁹ "Andaman nindo indong kaogalingun, ay pandakupun kamo kag daraun sa mga manogsintinsya, kag panganoton kamo sa anang mga simbaan ang mga Judio. Magaatobang kamo sa mga ari kag sa iba pa nga mga manogdomara ang banwa tungud nga kamo nagatoo kanakun. Kag doto masogidan nindo sanda parti kanakun. ¹⁰ Bago magabot ang kataposan, kinanglan iwali ang Mayad nga Barita parti kanakun sa tanan nga mga banwa. ¹¹ Kon pandakupun kamo kag daraun sa korti, indi kamo magpalibug kon ano indong isabat mintras ara pa, ay kon sa oras nga kamo kinanglan magambal, iambal nindo lang anang gina-paambal kanindo ang Ispirito Santo. (Ay bukun kamo ang maambal kondi ang Ispirito Santo paagi kanindo.)

¹² Sa mga adlaw nga dato may mga tao nga ipapatay nanda bisan andang kabogto gid. May mga tatay nga ipapatay nanda andang mga bata. Kag may mga bata nga magakontra sa andang mga ginikanan, kag ipapatay nanda. ¹³ Dumutan kamo ang tanan tungud nga kamo akun mga somolonod. Piro ang nagapadayon tana asta sa kataposan maman ang malolowas.

Ang Makaaradluk nga Pinakamalain

(Mt. 24:15-28; Lu. 21:20-24)

¹⁴ "Kon makita nindo ron ang pinakamaraway nga manogpangrangga nga nagatindug sa logar nga indi na dapat tindugan," (kamo nga nagabasa, intindiun nindo kon ano anang kaologan dia), "sa oras nga dato, ang mga nagaoli sa Judea dapat magparalagyaw ron sa mga bokid. ¹⁵ Ang tao nga mataboan nga sa goa anang balay indi run magpaawat sulud para magbuul ang bisan ano. ¹⁶ Kag ang mataboan nga nagaobra sa anang logta indi run dapat magoli para magbuul anang lambong. ¹⁷ Sa mga adlaw nga dato kailo ra ang mga nagaburudus kag ang mga nagaparatiti tungud nga malilisudan sanda sa pagpalagyaw. ¹⁸ Ipang-amoyo nindo nga dia indi matabo sa tigraramig. ¹⁹ Ay sa mga adlaw nga dato magaabot ang kalisud nga ara pa gid natabo alin anang pagimo ang Dios ang kalibotan asta dadi. Kag ara run gid may makapapario dato asta kon sano. ²⁰ Ang matood tana, kon ara ginpatagud ang Dios ang mga adlaw nga dato nga maabot, ara may mabilin nga tao. Piro tungud sa anang kalooy sa anang mga pinili, ginpatagud na ang mga adlaw nga dato.

²¹ "Kag kon may magkoon kanindo nga 'Dagi run ang Cristo!' okon 'Doto tana!' indi kamo magpati. ²² Ay magagoa ang bukun matood nga mga Cristo kag ang bukun matood nga mga propita. Magaimo sanda mga milagro kag mga katiringalaan sa katoyoan nga patalangun, kon maimo, anang mga pinili ang Dios. ²³ Gani magbantay kamo! Ginasogid ko ron nga lagi kanindo ang mga butang nga dia mintras ara pa matabo."

Anang Pagbalik ni Jesus sa Kalibotan

(Mt. 24:29-31; Lu. 21:25-28)

²⁴ "Piro pagkatapos ang mga kalisud sa mga adlaw nga dato, ang adlaw magadulum, kag ang bolan indi run magsanag, ²⁵ kag ang mga bitoon magakaraolog. Ang mga dian sa langit magataralang sa andang dati nga ginaagian. ²⁶ Kag Ako nga Naging Tao makikita dayon sa mga panganod nga nagabalik run digi sa kalibotan nga may gaum kag nagalanyag. ²⁷ Sogoon ko akun mga angil agud tiponon akun mga pinili nga mga tao alin sa tanan nga logar sa kalibotan."

Ang Liksion sa Kaoy nga Igira

(Mt. 24:32-35; Lu. 21:29-33)

²⁸ "Magtoon kamo liksyon sa kaoy nga igira. Kabay, kon anang mga sanga magpangogbos ron naulaman ta nga madali run lang ang tingadlaw. ²⁹ Dan toladan ra, kon makita nindo nga nagakaratabo ron ang mga

butang nga dia nga akun ginasogid kanindo, maulam nindo nga madali ako ron lang magabot. ³⁰ Sa matood tana, dia tanan nga mga butang magakaratomon bago mapatay ang mga tao nga dia sa dadi. ³¹ Madodora ang langit kag ang logta, piro akun mga ambal indi gid maimo nga indi matoman."

Ara may Nakaulam ang Adlaw okon ang Oras

(Mt. 24:36-44)

³² "Kon parti sa adlaw okon sa oras akun pagabot, ara gid may nakaulam bisan ang mga angil sa langit okon Ako nga Bata ang Dios, kondi ang Amay lang. ³³ Gani magbantay kamo kag magandam, ay ara nindo naulami kon sano ako maabot. ³⁴ Pario ako sa tao nga naglarga paayan sa marayu nga logar. Pagalin na sa anang balay, ginintriga na sa anang mga sorogoon ang mga orobraun kag kada isara may ana-ana nga obra. Kag ginkonan na ang goardya sa poirtaan nga magbantay. ³⁵ Gani magbantay kamo, ay ara kamo kaulam kon sano mabalik anang tagya ang balay, maimo nga sa apon, sa tungang gabi, sa kasanagun okon sa aga. ³⁶ Basi kon sa anang pagbalik maabotan na kamo nga nagakaratorog. ³⁷ Akun ginakoon nga dia kanindo ginakoon ko sa tanan: magbantay kamo!"

Ang Plano kontra kay Jesus

(Mt. 26:1-5; Lu. 22:1-2; Jn. 11:45-53)

14 Darwa run lang ka adlaw bago magabot anang mga pista ang mga Judio nga ginatawag nga Pista anang Paglubas ang Angil kag Pista ang Tinapay nga Ara Pampaabok. Ang mga manogdomara nga mga pari kag ang mga manogtodlo ang Kasogoon may toyo nga patayun si Jesus. Gani nagapangita sanda paagi kon paiwan nanda madakup si Jesus nga indi maulaman ang mga tao. ² Makon nanda, "Indi ta lang pagtaboon sa pista, ay basi kon magkinagolo ang mga tao."

Si Jesus Ginboboa Paamot sa Anang Olo

(Mt. 26:6-13; Jn. 12:1-8)

³ Ang doto si Jesus sa Betania, mintras nagakaun tana sa anang balay ni Simon nga aroon nga anang ginayad, may sangka babai nga nagabot. May dara tana nga tibod-tibod nga pono maraalun gid nga agoa. Dia nga agoa alin gid sa maamot nga tanum nga ginatawag nga "nardo". Pagrapit na kay Jesus ginpusa na anang liug-liug ang tibod-tibod kag pagkatapos ginbobo na dayon ang agoa sa anang olo ni Jesus. ⁴ May mga tao doto nga ginugutan kag nagsorogidanun sanda, "Basi ginoyangan na lang ang agoa? ⁵ Sarang andan dan maibaligya sa kantidad nga bali sangka toig nga soildo kag anang bayad ipanaw sa mga pobri." Kag ginpangisugan nanda ang babai. ⁶ Piro makon ni Jesus kananda, "Basi ginatoblag nindo tana? Pabayani nindo lang. Mayad anang ginimo nga dia kanakun. ⁷ Ang mga pobri pirmi nindo nga makakaiban kag sarang kamo makabolog kananda sa bisan anong oras nga gusto nindo nga magbolig, piro

ako tana indi nindo pirmi makakaiban. ⁸ Dia nga babai nagimo anang masarangan para kanakun. Ginlugudan na agoa akun lawas agud ipriparar para sa akun lubung. ⁹ Kag sa matood tana, bisan diin sa bilog nga kalibotan nga iwali ang Mayad nga Barita, anang ginimo nga dia kanakun masasambit ra bilang andumanan kanana."

Si Judas Nagpasogot nga Traidoron si Jesus

(Mt. 26:14-16; Lu. 22:3-6)

¹⁰ Si Judas Iscariote nga isara sa dosi ka apostolis nagayan sa mga manogdomara nga mga pari agud intriga si Jesus kananda. ¹¹ Pagkabati ang mga manogdomara nga mga pari kon ano anang katoyoan ni Judas nalipay sanda nga mayad kag ginpangakoan nanda nga tawan tana koarta. Gani alin dato nagpangita si Judas kaigayonan kon paiwan na maintriga si Jesus kananda.

Anang Yapon nanday Jesus sa Pista anang Paglubas ang Angil

(Mt. 26:17-25; Lu. 22:7-14, 21-23; Jn. 13:21-30)

¹² Nagabot ang ona nga adlaw ang Pista ang Tinapay nga Ara Pampaabok. Maman dia ang adlaw nga ginaalad ang mga karniro nga ginakaun para sa Pista anang Paglubas ang Angil. Gani anang mga somolonod ni Jesus nagpamangkot kanana, makon nanda, "Sa diin nga balay imong gusto nga magpriparar kami atun yapon sa Pista anang Paglubas ang Angil?" ¹³ Gani ginsogo na ang darwa sa anang mga somolonod, makon na, "Pagayan kamo doto sa siodad ang Jerusalem. Pagabot nindo doto masosolang nindo ang tao nga nagadara ang banga nga may tobig. Sonoda nindo tana ¹⁴ kag kon diin nga balay tana magsulud, toladia indong iambal sa tagbalay, 'Ang Manogtodlo nagapamangkot kon diin ang koarto nga anang kauran kaiban anang mga somolonod para sa pagsilibrar ang Pista anang Paglubas ang Angil.' ¹⁵ Ipakita na dayon kanindo ang mawayang nga koarto sa ibabaw nga komplito ang kagamitan kag priparado ron. Doto kamo magimus atun yapon." ¹⁶ Nagpanaw ang darwa nga anang ginsogo, kag pagabot nanda sa siodad nakita nanda ang tanan sono sa anang ginkoon ni Jesus kananda. Kag doto sanda nagpriparar andang yapon para sa pista.

¹⁷ Pagkasirum, nagabot si Jesus kag anang dosi ka somolonod. ¹⁸ Mintras nagakaraun sanda sa lamisa, makon ni Jesus, "May isogid ako kanindo nga matatabo dadi. Isara kanindo nga kaiban ko dadi sa pagkaun maman ang magatraidor kanakun." ¹⁹ Pagkabati dato anang mga somolonod, naborido sanda kag kada isara kananda nagpamangkot kanana, makon nanda, "Bukun ako, ano?" ²⁰ Makon ni Jesus kananda, "Ang magatraidor kanakun isara sa kanindo nga dosi nga nagasaro kanakun sa mangkok. ²¹ Ako nga Nag-ing Tao mapapatay sono sa tagna sa Kasolatan, piro kailo ra ang tao nga magatraidor kanakun! Mas mayad pa kon ara tana run lang nabata."

Ang Pagkomonion

(Mt. 26:26-30; Lu. 22:15-20; 1 Cor. 11:23-25)

²² Mintras nagakaraun sanda, nagbuul si Jesus ang tinapay. Ginpasalamatan na dato sa Dios kag ginpamisang-pisang na dayon. Pagkatapos ginapanaw na sa anang mga somolonod nga nagakoon, "Kaun kamo, maman dia akun lawas." ²³ Pagkatapos nagbuul tana dayon ang irinumun kag nagpasalamat ruman sa Dios, kag ginapanaw na kananda. Kag sanda tanan naginum dayon. ²⁴ Makon na kananda, "Maman dia akun dogo nga iola para sa dorong tao. Dia nagapamatood nga may bago nga kasogtanan ang Dios sa mga tao. ²⁵ Sa matood tana, ako indi run magoman inum ang irinumun nga alin sa obas asta sa adlaw nga magainum ako ang bago sa anang ginarian ang Dios." ²⁶ Nagkanta sanda dayon mga pagdayaw sa Dios, kag pagkatapos nagayan sanda sa Bokid ang mga Olivo.

Ginsogid ni Jesus ang Pagpanginwara ni Pedro

(Mt. 26:31-35; Lu. 22:31-34; Jn. 13:36-38)

²⁷ Makon ni Jesus sa anang mga somolonod, "Tanan kamo magabaya kanakun, ay makon ang Dios sa Kasolatan, 'Patayun ko ang manogbantay kag magarapta ang mga karniro.'" ²⁸ Piro pagkatapos nga ako mabanaw, maona ako kanindo doto sa probinsya ang Galilea." ²⁹ Makon ni Pedro kanana, "Bisan sanda tanan magbaya kanimi ako tana indi gid." ³⁰ Makon ni Jesus kanana, "Ang matood tana, karon mismo sa gabi bago makatorook ang manok karwa, katlo mo ako ron ipanginwara nga ara kaw kakilala kanakun." ³¹ Piro nagparugus gid si Pedro, makon na, "Indi ta kaw gid ipanginwara abir patayun nanda ako nga kaiban kanimi." Kag maman ra anang koon ang tanan nga mga somolonod.

Nagpangamoyo si Jesus sa Getsemani

(Mt. 26:36-46; Lu. 22:39-46)

³² Nagayan sanda dayon sa logar nga ginatawag nga Getsemani. Pagabot nanda doto, makon ni Jesus sa anang mga somolonod. "Pagpongko kamo digi mintras nagapangamoyo ako." ³³ Piro gindara na si Pedro, si Santiago, kag si Juan doto sa onaan. Nagabot ang kagolo sa anang isip. ³⁴ Makon na kananda, "Midyo mapatay ako dadi sa kalisud. Magpasala kamo digi kag magbantay." ³⁵ Pagkaayan na sa marayu-rayu, nagdapa tana sa logta kag nagpangamoyo nga kon maimo palampasun lang ang pagantos nga anang ginaatobang. ³⁶ Makon na, "Amay, ang tanan nga butang maimo mo. Gani kon maimo ilikaw mo ang pagantos nga nagaabot kanakun. Piro bukun akun gusto ang dapat matoman kondi ang kanimi."

³⁷ Nagbalik tana sa anang tatlo ka somolonod kag naabotan na sanda nga nagakaratorog. Makon na dayon kay Pedro, "Simon, ay dan, nagakaratorog kaw? Indi ka gid makapolaw bisan sangka oras lang?" ³⁸ Kag makon na kananda, "Magpolaw kamo kag magpangamoyo nga indi kamo madaug ang panolay. Naliliag

kamo ra andan magpangamoyo garing indong lawas masyado karoya."

³⁹ Nagayan ruman si Jesus sa onaan-onaan kag nagpangamoyo. Anang pangamoyo pario ra ang dati.

⁴⁰ Pagkatapos nagbalik tana ruman sa anang mga somolonod kag naabotan na sanda ruman nga nagakaratorog, ay nadoyog sanda gid nga mayad. Kag indi nanda maulaman kon ano andang isabat.

⁴¹ Sa anang ikatlo nga pagbalik makon na kananda, "Ta, nagakaratorog kamo pa ra gid kag nagaparawayway? Osto ron dan! Maman run dia ang oras nga Ako nga Naging Tao iintriga run sa mga makakasala. ⁴² Ta run! Way, dagi run ang tao nga matraidor kanakun."

Ang Pagdakup kay Jesus

(Mt. 26:47-56; Lu. 22:47-53; Jn. 18:3-12)

⁴³ Mintras nagaambal pa si Jesus nagabot si Judas nga isara sa dosi ka somolonod. Dorong tao anang kaiban kag may dara sanda nga mga ispada kag mga inoglampus. Ginsogo sanda ang mga manogdomara nga mga pari kag mga manogtodlo ang Kasogoan kag mga maulam-ulam nga mga Judio. ⁴⁴ Nagsogid nga lagi si Judas nga traidor sa mga manogdakup kon ano anang isinyas. Makon na, "Ang tao nga akun arukan maman ang tao nga indong ginapangita. Dakupa nindo tana kag daraun nga ginagoardyaan nga mayad."

⁴⁵ Gani pagabot ni Judas, diritso tana nga lagi kay Jesus kag nagkoon, "Manogtodlo!" Kag ginarukan na dayon. ⁴⁶ Pagkatapos dato gindakup nanda si Jesus.

⁴⁷ Piro may isara sa anang mga kaiban ni Jesus nga naggabot anang ispada kag ginlabo na anang soro-goon ang pinakamataas nga pari kag natigbas anang talinga. ⁴⁸ Makon dayon ni Jesus sa mga nagdakup kanana, "Ano, ako tolisan nga kinanglan nindo gid nga magdara pa ang mga ispada kag mga inoglampus sa pagdakup kanakun? ⁴⁹ Kabay adlaw-adlaw dian ako sa timplo nga nagatodlo kag doto kamo ra. Ta basi ara nindo ako nga lagi pagdakupa? Garing kinanglan nga dia matabo agud matoman ang mga nakasolat sa Kasolatan parti kanakun." ⁵⁰ Kag ginbayaan tana dayon anang mga somolonod kag nagparalagayaw sanda tanan.

⁵¹ May sangka soltiro doto nga nagsonod kay Jesus nga nagapangalikupkup lang ang manipis nga lino nga panaptun. Gindakup tana ra ang mga soldado, ⁵² garing nakapangimodlos tana kag nagpalagayaw nga oblas, ay naawidan nanda anang ginapangalikupkup.

Si Jesus sa Atobangan ang Konsilyo

(Mt. 26:57-68; Lu. 22:54-55, 63-71; Jn. 18:13-14, 19-24)

⁵³ Gindara nanda si Jesus sa anang balay ang pinakamataas nga pari. Doto nagatiripon ang mga manogdomara nga mga pari, ang mga maulam-ulam ang mga Judio, kag ang mga manogtodlo ang Kasogoan.

⁵⁴ Si Pedro tana nagsonod ra, garing doto tana lang sa marayu-rayu. Nagsulud tana sa anang lagwirta ang balay ang pinakamataas nga pari kag nagpongko sa anang ginapongkoan ang mga goardya agud mag-

painit-init sa kalayo. ⁵⁵ Karon, ang mga manogdomara nga mga pari kag ang tanan nga mimbrow ang Konsilyo ang mga Judio nagpangita mga ibidinsya kontra kay Jesus agud mapatay nanda tana, piro ara sanda gid may nakita. ⁵⁶ Doro matood ang nagtistigo ang botig kontra kanana piro ara nagsirinanto andang mga sogid.

⁵⁷ May mga tao pa gid doto nga nagtistigo ra ang botig kontra kay Jesus, makon nanda, ⁵⁸ "Nabatian namun tana nga nagakoon nga gubaun na kono ang timplo nga dia nga ginpatindug ang tao, kag sa sulud tatlo ka adlaw patindugun na ang iba nga timplo nga bukun tao ang maimo." ⁵⁹ Piro pati andang mga sogid ara ra nagirinsakto.

⁶⁰ Nagtindug sa tunga ang pinakamataas nga pari kag nagpamangkot kay Jesus, makon na, "Ta, ara kaw gid isabat sa mga akosasyon nga dan kontra kanimo?" ⁶¹ Ara gid naglimug-limug si Jesus. Gani ginpamangkot tana ruman ang pinakamataas nga pari, makon na, "Ikaw bala ang Cristo nga Bata ang Darayawon nga Dios?" ⁶² Makon ni Jesus kanana, "Uu, ako matood, kag Ako nga Naging Tao makikita nindo nga nagapongko sa anang too ang Makagagaum nga Dios, kag makikita nindo ako ra sa mga panganod sa langit nga nagabalik digi sa kalibotan." ⁶³ Pagkabati dato ang pinakamataas nga pari, ginisak na anang lambong sa kasilag kag nagkoon, "Indi ta run kinanglan ang iba pa nga mga tistigos. ⁶⁴ Nabatian nindo mismo dadi anang pagpasipala sa Dios. Ano sa kanindo?" Kag ginsintinsyaan nanda tana nga patayun.

⁶⁵ Ang iba kananda nagdopra kay Jesus. Gintabonan nanda anang mga mata kag ginsombag. Makon nanda dayon, "Pintoa kon sino ang nagsombag kanimo?" Pagkatapos ginbuul tana ang mga goardya kag ginpikaan nanda tana sampal.

Ginpanginwara ni Pedro si Jesus

(Mt. 26:69-75; Lu. 22:56-62; Jn. 18:15-18, 25-27)

⁶⁶ Si Pedro tana doto pa sa lagwirta kag nagagi ang isara sa mga babai nga sorogoon ang pinakamataas nga pari. ⁶⁷ Pagkakita na kay Pedro nga nagapainit-init sa kalayo, ginpamolalungan na kag magkoon, "Kabay kaiban kaw ni Jesus nga taga-Nazaret?" ⁶⁸ Piro nagpanginwara tana nga nagakoon, "Ara ako gid kaulam kon ano imong ginaambal." Pagkaambal dato ni Pedro nagayan tana sa poirtaan ang kodal. Sa oras ra gid nga dato nagtorook ang manok. ⁶⁹ Doto nakita tana ruman ang sorogoon nga babai, kag makon na sa mga tao doto, "Dia nga tao isara ra sa anang mga kaiban ni Jesus." ⁷⁰ Piro nagpanginwara ruman si Pedro. Lagat-lagat makon ang mga tao doto, "Anang kaiban ka ra gid ay taga-Galilea ka ra." ⁷¹ Piro nagpanompa run gid si Pedro nga nagakoon, "Mapatay ako pa! Ara ako gid baya kakilala sa tao nga dan nga indong ginakoon." ⁷² Pagkatapos na ambal nagtorook roman ang manok. Kag nadumduman dayon ni Pedro anang ginambal kanana ni Jesus nga bago magtorook

ang manok karwa, ipanginwara na tana tatlo ka bisis. Kag nagpanangis tana dayon.

Gindara si Jesus kay Pilato

(Mt. 27:1-2, 11-14; Lu. 23:1-5; Jn. 18:28-38)

15 Pagkaaga, aga pa gid, nagmiting ang mga manogdomara nga mga pari kaiban ang mga manogdomara ang mga Judio, ang mga manogtodlo ang Kasogoan kag ang iba pa nga mga konsyal ang mga Judio. Gingapos nanda si Jesus kag gindara doto kay Pilato nga gobirnadador kag ginintriga dayon kanana. ² Ginpamangkot tana ni Pilato, makon na, "Ikaw gali anang Ari ang mga Judio?" Makon ni Jesus kanana, "Ginambal mo." ³ Doro anang ginbintang ang mga manogdomara nga mga pari kontra kay Jesus. ⁴ Gani ginpamangkot tana ruman ni Pilato, makon na, "Ta ara kaw gid may isabat sa mga bintang nga dan? Doro gid andang ginabintang kontra kanimo." ⁵ Piro ara gid magsabat si Jesus, gani natingala nga mayad si Pilato.

Si Jesus Ginsintinsyaan nga Patayun

(Mt. 27:15-26; Lu. 23:13-25; Jn. 18:39-19:16)

⁶ Karon, kada Pista anang Paglubas ang Angil nakagalian ni Pilato nga magbolyaw sangka priso nga ginpangayo ang mga tao nga bolyawan. ⁷ Natabo ra dato nga may sangka tao doto nga anang aran si Barrabas. Dia nga tao ginpriso kaiban ang mga tao nga nakapatay pagribildi nanda sa gobyirno. ⁸ Dorong tao ang nagparapit kay Pilato kag nagpangabay nga imoon na ruman sa toig nga dato anang dati nga ginaimo. ⁹ Makon na kananda, "Gosto nindo bala nga bolyawan ko anang Ari ang mga Judio?" ¹⁰ Ay naulaman ni Pilato nga naakig kay Jesus ang mga manogdomara nga mga pari, maman dato nga ginakosar nanda si Jesus doto kanana. ¹¹ Piro anang ginimo ang mga manogdomara nga mga pari, ginkonan nanda ang mga tao nga si Barrabas andang pangayoon kag bukun si Jesus. Kag maman da gani andang ginimo. ¹² Ginpamangkot ni Pilato ang mga tao, makon na, "Ta ano akun imoon sa tao nga indong ginakoon nga anang Ari ang mga Judio?" ¹³ Nagsiringgit ang mga tao, makon nanda, "Ilansang sa kros!" ¹⁴ Makon ni Pilato kananda, "Ay basi, ano nga sala anang naimo?" Piro tinodoan nanda pa gid singgit nga nagakoon, "Basta ilansang tana sa kros!" ¹⁵ Gani tungud nga gusto ni Pilato nga paoyonan ang mga tao, ginbolyawan na si Barrabas. Piro si Jesus tana anang ginpaanot kag ginintriga sa mga soldado agud ilansang sa kros.

Ginyagota ang mga Soldado si Jesus

(Mt. 27:27-31; Jn. 19:2-3)

¹⁶ Gindara ang mga soldado si Jesus sa sulud anang palasyo ang gobirnadador kag gintawag nanda ang bilog nga batalyon nga mga soldado nga magtiripon doto. ¹⁷ Pagkatapos ginsokloban nanda tana ang kapa nga granati kag nagimo sanda koro-korona nga poros siit kag ginsoklob nanda dayon sa anang olo ni Jesus.

¹⁸ Pagkatapos, dayon sandang soro-salodo kanana nga nagakoon, "Dayawon anang Ari ang mga Judio!"
¹⁹ Kag ginpikaan nanda tana lampus ang baston-baston sa anang olo kag gindoraan nanda pa. Ginloodloodan nanda ra tana kag ginsorosimba bilang insolto kanana. ²⁰ Pagkatapos andang yagota kanana, ginoba nanda ang kapa nga granati kag ginpasoksok roman anang lambong. Gindara nanda tana dayon sa goa ang banwa agud ilansang sa kros.

Si Jesus Ginlansang sa Kros

(Mt. 27:32-44; Lu. 23:26-43; Jn. 19:17-27)

²¹ Ang sa dalan sanda run, nasoblang nanda ang sangka tao nga alin sa bokid. (Anang aran ang tao nga dato si Simon nga taga-Cirene, nga tatay ni Alejandro kag ni Rufo). Ginpirit nanda tana nga magpasan anang kros ni Jesus. ²² Kag gindara nanda dayon si Jesus sa logar nga kon tawagun Golgota (nga anang gostong ambalun, logar nga midyo sa bongo.)

²³ Pagabot nanda doto gintawan nanda si Jesus ang bino nga may lakut nga mira, piro ara paginuma ni Jesus. ²⁴ Kag ginlansang nanda tana dayon sa kros.

Pagkatapos ginparti-parti nanda anang lambong paagi sa pagbonot-bonot, agud maulaman kon ano anang mabuul ang kada isara. ²⁵ Mga alas noibi ang aga nanda ginlansang si Jesus. ²⁶ Ang nakasolat sa karatola sa kros bilang bintang kontra kanana nagakoon, "Anang Ari ang mga Judio." ²⁷ May darwa ra doto ka tolisan nga ginlansang sa kros, ang isara sa anang too kampi ni Jesus kag ang isara sa anang wala. ²⁸ [Sa toladia nga paagi natoman ang tagna nga nasolat sa Kasolatan nga nagakoon, "Ginbilang tana nga isara sa mga kriminal."]

²⁹ Ang mga tao nga nagarulubas doto sa marapit nagtarango-tango andang olo nga nagainsolto kag nagayagota kay Jesus. Makon nanda, "Ay dan, gubaun mo kabay ang timplo kag sa ikatlo ka adlaw patindugun mo roman. ³⁰ Ta kondi maglosong kaw dian sa kros kag lowasan imong kaogalingun!" ³¹ Maman ra dato anang yagota ang mga manogdomara nga mga pari kag mga manogtodlo ang Kasogoan. Makon nanda sa isara kag isara, "Ginlowas na ang iba, piro indi tana makalawas anang kaogalingun. ³² Sulungun ta abi dadi kon makalongsong sa kros ang Cristo nga Ari kono ang Israel, kag kon makalongsong tana matoo kita kanana." Pati anang mga kaiban nga ginlansang naginsolto ra kanana.

Ang Pagkapatay ni Jesus

(Mt. 27:45-56; Lu. 23:44-49; Jn. 19:28-30)

³³ Pagogto ang adlaw, nagdulung ang kalibotan sa sulud tatlo ka oras. ³⁴ Kag pagalas tris ang apon nagsinggit si Jesus ang mabaskug, makon na, "Eloi, Eloi lema sabactani?" Anang gostong ambalun, "Dios ko, Dios ko, basi ginpabayanan mo ako?" ³⁵ Makon ang iba nga nagatirindug doto nga nakabati sa anang ginsinggit, "Ginatawag na si Elias." ³⁶ Domalagan ang sangka tao kag nagbuul isponga kag gintosmog na sa

maaslum nga bino. Pagkatapos gintakud na sa sangka sanga agud ipasupsup kay Jesus. Makon na, "Sulungun ta anay kon maabot si Elias agud bulun tana sa kros nga dan." ³⁷ Nagsinggit todo si Jesus kag nabogto dayon anang ginawa.

³⁸ Kag sa oras nga dato, ang kortina sa sulud ang timplo sa Jerusalem nagisak sa tunga, alin sa ibabaw paidalum. ³⁹ Anang kapitan ang mga soldado nga nagatindug sa atobangan ang kros nga ginalansangan kay Jesus nakakita kon paiwan nabogto anang ginawa ni Jesus. Makon na, "Matood ra gid nga ang tao nga dia anang Bata ang Dios!" ⁴⁰ Sa marayu-rayu may pira ra ka babai nga nagalantaw sa nagakaratabo. Ang iba kananda si Salome, si Maria nga taga-Magdala, kag si Maria nga anang nanay ni Jose kag ni Santiago nga anang libayun. ⁴¹ Ang doto pa si Jesus sa Galilea dia nga mga babai nagatawas kag nagabolig kanana. Kag may iba pa ra nga mga babai doto nga nagtabid kay Jesus anang pagayan sa Jerusalem.

Ang Paglubung kay Jesus

(Mt. 27:57-61; Lu. 23:50-56; Jn. 19:38-42)

⁴² Nataboan nga ang adlaw nga napatay si Jesus adlaw nga inogpripapar para sa pista. Apon ron kag tungud nga ang madason nga adlaw Adlaw ron nga Inogpaway, nagpatutum si Jose nga taga-Arimatea nga magayan kay Pilato agud pangayoon anang bangkay ni Jesus. Si Jose nga dia isara sa mga ginataod nga mimbrow ang Konsilyo kag isara ra sa mga nagapaabot anang pagari ang Dios. ⁴⁴ Pagkabati ni Pilato nga si Jesus patay run, natingala tana. Gani ginpatawag na anang opisyal ang mga soldado kag ginpamangkot na kon patay run gani si Jesus. ⁴⁵ Pagkatapos nga mabatian ni Pilato anang sogid ang opisyal nga patay run si Jesus, gintogotan na si Jose nga bulun anang bangkay. ⁴⁶ Gani nagbakal si Jose ang maraalun nga tila nga poti. Kag ginpatangtang na dayon anang bangkay ni Jesus sa kros kag ginbarubudan ang tila nga dato nga anang ginbakal. Pagkatapos ginpabutang na dayon sa rulubungan nga midyo sa giub nga ingoab sa bato. Kag nagpaligid tana dayon ang mabaul nga bato bilang takup sa anang poirtaan ang rulubungan. ⁴⁷ Nagasulung ra doto si Maria nga taga-Magdala kag si Maria nga nanay ni Jose, gani nakita nanda kon diin ginlubung si Jesus.

Ang Pagkabanaw

(Mt. 28:1-8; Lu. 24:1-12; Jn. 20:1-10)

16 Pagkatapos ang Adlaw nga Inogpaway, si Maria nga taga-Magdala, si Maria nga nanay ni Santiago kag si Salome nagbarakal paamot nga inoglugud sa patay ay maayan sanda sa ginlubungan kay Jesus agud lugudan anang bangkay. ² Ang adlaw ang Domingo, aga sanda pa gid nagayan sa ginlubungan. ³ Mintras nagapanaw sanda, makon nanda, "Ta sino kabay atun pangabayun nga magpaligid ang bato nga nagatakup sa ginlubungan?" (Ay masyado ka baul anang takup nga dato nga bato). Piro pagabot nanda

doto, nakita nanda nga ang bato ginpaligid run. ⁵ Gani dayon sandang sulud sa ginlubungan kag nakita nanda ang sangka lalaki nga bataun pa, mapoti anang lambong kag nagapongko sa too kampi. Kag ginpangadlukan sanda nga mayad. ⁶ Makon dayon ang lalaki nga dato kananda, "Indi kamo magkaadluk! Ulam ko nga ginapangita nindo si Jesus nga taga-Nazaret nga ginlansang sa kros. Ara tana run digi! Nabanaw tana run! Dali kamo, sulunga nindo ang ginbutangan kanana." ⁷ Pagkatapos nga andang nakita dato makon na, "Ta panaw kamo, sogidi nindo anang mga somolonod kag labi run gid si Pedro nga maona si Jesus doto sa Galilea, kag doto nindo tana makikita sono sa anang koon kanindo." ⁸ Gani naggoroa ang mga babai sa ginlubungan kag nagdaralagan ay nagakurudug sanda sa kulba. Ara sanda gid may ginsogidan ay ginpangadlukan sanda gani.

⁹ [Timprano pa gid ang Domingo nabanaw si Jesus. Primiro gid nagpakita tana kay Maria nga taga-Magdala nga anang ginsobolan ang pito ka malain nga ispirito. ¹⁰ Pagkatapos ginayanan ni Maria anang mga somolonod ni Jesus nga nagaparaborido kag nagaparanangis kag ginsogidan na sanda. ¹¹ Garing ara sanda nagpati sa anang sogid nga si Jesus boi kag nagpakita kanana. ¹² Pagkatapos dato, nagpakita si Jesus sa iba nga itsora sa anang darwa ka somolonod mintras nagapaayan sanda sa bokid. ¹³ Gani nagbalik sa Jerusalem anang darwa ka somolonod kag ginsogidan nanda andang mga kaiban nga si Jesus nagpakita kananda, piro ara sanda ra nagpati.

¹⁴ Ang ori nagpakita ruman si Jesus sa onsi ka somolonod mismo mintras nagakaraun sanda. Ginsabdung na sanda tungud nga ara sanda pagtoo kag tungud sa katugas andang mga tagiposoon, ay ara sanda nagpati sa anang sogid ang mga nakakita kanana pagkatapos nga tana nabanaw. ¹⁵ Pagkatapos dato makon ni Jesus kananda, "Panaw kamo sa bilog nga kalibotan kag iwali ang Mayad nga Barita parti kanakun sa tanan nga mga tao. ¹⁶ Ang bisan sino nga magtoo kag mabunyagan malowas, piro ang indi magtoo silotan. ¹⁷ Ang mga tanda nga dia makikita sa mga tao nga nagatoo kanakun: paagi sa akun gaum magapalayas sanda ang mga malain nga ispirito sa mga tao nga andang ginsuludan; magaambal sanda sa ibang mga ambal nga ara nanda natoni; ¹⁸ kon makakaput sanda ang mga magkal okon makainum sanda bisan ano nga ilo indi sanda maiwan; kag kon itongtong nanda andang alima sa mga nagamasakit, magaayad."

Si Jesus Gindara sa Langit

(Lu. 24:50-53; Bin. 1:9-11)

¹⁹ Pagkaambal kananda ni Jesus gindara tana paibabaw sa langit kag nagpongko dayon sa anang too ang Dios. ²⁰ Nagparangwalian dayon anang mga somolonod sa bisan diin nga logar kag ginboligan sanda ang Ginoo. Kag ginpamatodan na anang ginawali ang mga somolonod paagi sa mga tanda nga andang naimo.]

Lucas

Paona

1 Taraodon nga Teofilo:
Doro ron ang mga nagsolat parti sa mga butang nga nagkaratabo digi kanatun. ² Ginsolat nanda ang parti kay Jesus nga ginsaysay ra kanatun ang mga tao nga nakakita mismo ang mga nagkaratabo alin pa ang ompisa, nga maman ra ang nagasogid ang Mayad nga Barita. ³ Kag ginosisa ko gid dia tanan alin ra ang ona pa, kag naisip ko nga isolat ang nagkaratabo kag isaysay ang maatag kanimo ⁴ agud masigoro mo nga matood manda ang mga butang nga ginasonogid kanim.

Nagpakita ang Angil kay Zacarias

⁵ Ang si Herodes ang ari sa Judea, may pari doto nga anang aran si Zacarias. Isara tana sa grupo ni Abias. Anang asawa si Elizabet nga alin ra sa lai ang mga pari. ⁶ Ang magasawa nga dia pario nga nagakaboi ang matarung sa panulung ang Dios ay ginasonod nanda ang tanan nga anang mga sogo. ⁷ Garing ara sanda bata tungud nga si Elizabet bawas kag pario sanda nga malam run.

⁸ Karon nagabot ang adlaw nga anang grupo ron nanday Zacarias ang magasirbi sa Dios doto sa timplo. ⁹ Nagboronot-bonot ang mga pari sono sa andang nakaogalian kag si Zacarias maman ang napili nga magsonog ang insinso sa altar. Gani nagsulud tana doto sa timplo ang Ginoo. ¹⁰ Mintras nagasonog tana ang insinso doto sa sulud, dorong mga tao doto sa goa ang nagaparangamoyo sa Dios. ¹¹ Malagat-lagat nagpakita kanana anang angil ang Ginoo nga nagatindug sa too kampi ang altar nga anang ginasonogan ang insinso. ¹² Pagkakita ni Zacarias sa angil nagolpian tana kag ginadlukan. ¹³ Piro nagkoon ang angil kanana, makon na, "Zacarias indi kaw magkaadluk! Ginsabat ang Dios imong pangamoyo; si Elizabet nga imong asawa magabata lalaki. Aranan mo nga Juan. ¹⁴ Malilipay kaw nga mayad kanana kag doro nga mga tao ang malilipay ra sa anang pagkabata. ¹⁵ Ay magiging mataas tana sa panulung ang Ginoo. Indi tana dapat maginum ang bino okon bisan ano nga irinumun nga makarilingin. Alin lagi sa anang tian anang nanay dian run kanana ang Ispirito Santo. ¹⁶ Kag paagi sa anang mga panodlo doro anang mga kaapo-apoan ni Israel anang pabalikun sa Ginoo nga andang Dios. ¹⁷ Maoona tana sa Ginoo agud ipriparar na ang mga tao para sa anang pagabot ang Ginoo. Itaw kanana

ang Dios ang Ispirito kag ang gaum nga pario ang sa kay Elias ang ona. Pabalikun na anang kalolo ang mga ginikanan sa andang mga bata, kag ang mga tao nga ara nagatoman sa Dios ana ra nga pabalikun sa matarung nga pagisip."

¹⁸ Makon ni Zacarias sa angil, "Ta paiwan ko masigoro nga matatabo imong ginaambal nga dan, ay kami nga magasawa malam run?" ¹⁹ Nagsabat ang angil, makon na, "Ako si Gabriel nga sorogoon ang Dios, kag doto ako pirmi sa anang tupad. Tana ang nagsogo kanakun nga sogidan kaw ang mayad nga barita nga akun ginsogid kanim. ²⁰ Piro tungud nga ara kaw nagpati sa akun ginsogid magaapa kaw asta sa adlaw nga matoman akun ginsogid kanim, ay dia matotoman gid tana kon magabot ron ang adlaw nga gintaning ang Dios."

²¹ Ang mga tao tana sa goa, sigi run andang ulat kay Zacarias, kag natingala sanda kon basi naboy tana run doto sa sulud ang timplo. ²² Pagkagoa na indi tana run makaambal. Sigi run lang anang sinyas sa mga tao. Gani nasatuman nanda nga may ginpakita kanana ang Dios doto sa sulud ang timplo. Alin dato naging apa tana run.

²³ Pagkatapos anang torno sa pagsirbi doto sa timplo, nagoli tana. ²⁴ Magpira ka adlaw, nagpanamkun gani si Elizabet nga anang asawa. Kag sa sulud lima ka bolan ara tana naggoa-goa sa balay. ²⁵ Makon na, "Ginkaloyan ako ra gid ang Ginoo ay dadi ginlibri na ako ron sa akun kauruyan sa mga tao tungud nga ako bawas."

Anang Pagkabata ni Jesus

²⁶ Ang mga anum ka bolan anang budus ni Elisabet, ginsogo roman ang Dios ang angil nga si Gabriel nga magayan sa Nazaret nga sangka banwa sa Galilea. ²⁷ Ginpaayan tana doto sa daraga nga anang aran si Maria. Si Maria nga dia karasalun run kay Jose, nga isara sa anang mga kaapo-apoan ni aring David. ²⁸ Gani nagayan ang angil nga si Gabriel kay Maria kag nagkoon, makon na, "Maria, magkalipay kaw, ay ang Ginoo kaiban mo kag ikaw anang ginkaloyan." ²⁹ Pagkabati dato ni Maria naglibug anang olo, kag ginbinagbinag na kon ano anang gostong ambalun. ³⁰ Gani makon ang angil kanana, "Maria indi kaw magkaadluk. Mabaul nga dungug anang gintaw ang Dios kanim. ³¹ Magabodus kaw kag magabata lalaki. Kag kon magabata tana run gani, aranan mo tana nga Jesus. ³² Magiging bantog tana kag kikilalaun nga anang Bata ang

Dios nga labaw sa tanan. Kanana ipasobli ang Ginoo nga Dios ang ginarian anang kaolang-olangan nga si David. ³³ Magaari tana sa anang mga kaapo-apoan ni Jacob asta kon sano; anang ginarian magapadayon nga ara kataposan."

³⁴ Makon ni Maria sa angil, "Ta paiwan dia ay ako ara pa asawa?"

³⁵ Nagsabat ang angil, makon na, "Ang Ispirito Santo magakunsad kanimo, kag magalikup dayon kanimo anang gaum ang Dios nga labaw sa tanan. Maman dan nga diosnon ang bata nga imong ibata kag tawagun nga anang Bata ang Dios. ³⁶ Isipa bala imong paryinti nga si Elisabet. Nagkoon ang mga tao nga indi tana magbata tungud nga malam tana run gid. Piro dadi anum run ka bolan anang budus, ³⁷ tungud nga sa Dios tana, ang tanan sarang maimo."

³⁸ Gani makon ni Maria, "Sorogoon ako lang ang Ginoo. Kabay pa nga matoman kanakun imong ginambal." Kag nagalin dayon ang angil.

Ginbisita ni Maria si Elizabet

³⁹ Magpira ka adlaw nagimus si Maria kag nagdali-dali ayan sa sangka banwa nga may dorong bokid nga sakup ang Judea. ⁴⁰ Kag doto nagsulud tana sa anang balay nanday Zacarias kag nagpangamosta kay Elizabet. ⁴¹ Pagkabati ni Elizabet sa anang pagpangamosta ni Maria, golpi ra nga nagolag mabaskug ang bata sa anang tian, kag gingauman si Elizabet ang Ispirito Santo. ⁴² Kag sa mabaskug nga limug nagambal tana dayon, makon na, "Sa tanan nga babai ikaw lang ang ginbindisyonan ang Dios ang toladia! Kag ginbindisyonan na ra imong ginabudus nga dan. ⁴³ Mabaul dia nga dungug kanakun tungud nga ako ginbisita anang nanay akun Ginoo. ⁴⁴ Naulaman ko ang parti kanimo tungud nga pagkabati ko imong pangomosta, ang bata sa akun tian golpi nga nagolag ang mabaskug sa anang kalipay. ⁴⁵ Masoirti kaw gid tungud nga nagpati kaw nga ang ginpabarita kanimo ang Ginoo matotoman!"

Anang kanta ni Maria Bilang Pagdayaw

⁴⁶ Makon dayon ni Maria,
"Nagadayaw ako gid sa Ginoo!

⁴⁷ Kag nagakalipay ako nga mayad tungud sa Dios nga akun Manlolowas.

⁴⁸ Ay gindumdum na ako nga anang kubus nga sorogoon.

Alin dadi ang tanan nga mga tao magakoon nga masoirti ako,

⁴⁹ Tungud sa mga makatiringala nga mga butang nga ginimo kanakun ang Makagagaum nga Dios.

Matarung tana, kag taraodon labaw sa tanan.

⁵⁰ Alin pa ang ona ginakaloyan na ang mga tao nga nagataod kanana.

⁵¹ Ginpakita na nga tana gamanan paagi sa anang mga inimoan.

Gintabog na ang mga tao nga mataas andang pabutang sa andang kaogalingun.

⁵² Ginpaalin na ang mga gamanan nga mga ari sa andang trono.

Kag ginpataas na ang mga kubus andang kaimtangan.

⁵³ Gintawan na ang mayad nga mga butang ang mga pobri,

Piro ang mga manggaranun tana ginpaalin na lang nga ara gid dara.

⁵⁴ Kita nga anang mga sorogoon, nga mga kaapo-apoan ni Israel, ana nga ginboligan.

Ay ara na paglipati anang pangako sa atun mga kaolang-olangan, nga si Abraham kag sa anang mga lai kaloyan na sa ara kataposan!"

Maman dia anang ginpangambal ni Maria. ⁵⁶ Kag nagtinir tana doto kanday Elizabet mga tatlo ka bolan bago tana nagoli.

Ang Pagkabata ni Juan nga Manogbunyang

⁵⁷ Karon nagabot ron ang oras nga inogbata ni Elizabet, kag nagbata tana lalaki. ⁵⁸ Pagkabati anang mga kamalay kag mga paryinti nga tana ginkaloyan nga mayad ang Ginoo, nagkalipay sanda kaiban ni Elizabet.

⁵⁹ Datong walo ron ka adlaw ang bata, nagabot anang mga kamalay kag mga paryinti agud toriun ang bata sono sa andang nakaogalian. Aranan nanda tana andan nga Zacarias pario anang aran anang tatay, ⁶⁰ garing indi magkompormi si Elizabet. Makon na, "Indi maimo, Juan tana ang iaran kanana." ⁶¹ Makon nanda, "Basi dato? Ara kamo gid paryinti nga toladan anang aran." ⁶² Kag ginsinyasan nanda anang tatay ang bata kon ano anang gusto nga iaran sa anang bata. ⁶³ Nagsinyas tana ra nga tawan tana ang sorolatan kag nagsolat tana dayon nga Juan anang aran. Kag natingala sanda nga tanan. ⁶⁴ Pagkatapos dato nakaambal run si Zacarias nga nagadayaw sa Dios. ⁶⁵ Ginkulbaan andang mga kamalay sa barita parti sa mga butang nga dato nga natabo, kag naging bantog ra sa tanan nga mabokid-bokid nga mga logar ang Judea. ⁶⁶ Kag ang tanan nga mga tao nga nakabarita nagisip nga mayad. Makon nanda, "Maging ano kabay ang bata nga dia kon tana magbaul?" Ay nasatum ang mga tao nga kaiban na ang Ginoo.

Ang Tagna ni Zacarias

⁶⁷ Si Zacarias nga anang tatay gingauman ang Ispirito Santo kag nagkoon tana dayon, makon na,

⁶⁸ "Dayawon ta ang Ginoo nga anang Dios ang Israel! Ay gindumdum na kag ginlibri kita nga anang mga sinakupan.

⁶⁹ Ginpadara na run kanatun ang makagagaum nga manlolowas nga isara sa anang mga kaliwat anang sorogoon anay nga si David.

⁷⁰ Dia maman ra nga lagi anang ginkoon paagi sa anang mga propita.

⁷¹ Nagpangako tana nga lowasun na kita sa atun mga kaaway

Kag sa mga tao nga nagadumut kanatun.

⁷² Nagkoon tana ra nga kaloyan na atun mga kaolangan,

Kag indi na gid paglipatan anang pangako kananda.

⁷³ Maman dan anang ginsompa sa atun kaolang-olan-gan nga si Abraham,

⁷⁴ Nga lowasun na kita gid sa atun mga kaaway

Agud makasimba kita nga ara kaadluk.

⁷⁵ Kag maging balaan kag matarung kita sa anang panulung sa atun pangadlaw-adlaw nga pagkabo'i digi sa kalibotan."

⁷⁶ Pagkatapos dato nagambal dayon si Zacarias sa anang bata, makon na,

"Ikaw tana, Juan, tatawagun nga anang propita ang Dios, ang Dios nga labaw sa tanan;

Ay magaona kaw sa Ginoo agud sogidan mo ang mga tao nga magpripapar sanda para sa anang pagabot.

⁷⁷ Magatodlo kaw sa anang mga tao nga sanda malolowas sa andang mga sala,

Kon sanda magpangayo patawad sa Dios.

⁷⁸ Ay atun Dios maloloyon kag maigogmaun.

Ipadara na ang Manlolowas nga maging pario sa anang pagmora ang adlaw

⁷⁹ Nga magasirak sa mga tao nga sa madulum kag naadlukan sa kamatayun.

Magatodlo tana kanatun kon paiwan maging masadya atun rilasyon sa Dios kag sa atun kapario." Maman dia anang ambal ni Zacarias.

⁸⁰ Karon, ang bata nga si Juan nagbawal kag naging mabaskug sa ispirito. Nagtinir tana sa naligwin nga logar asta sa adlaw nga tana nagompisa nga magtodlo anang ambal ang Dios sa anang kapario nga mga Israelita.

Anang Pagkabata ni Jesus

(Mt. 1:18-25)

2 Sa mga tyimpo nga dato, ang Impirador ang Roma nga si Augusto nagimo kasogoon nga ang tanan nga mga pomoloyo sa anang ginarian magpalista. ² (Maman dato ang ona nga sinsos ang si Cirenio ang gobirador sa probinsya ang Syria. ³ Gani nagoli ang tanan nga tao sa anang kaogalingun nga banwa agud magpalista.)

⁴ Maman dato nga si Jose nga nagaoli sa banwa ang Nazaret nga sakup ang Galilea nagbalik sa Betlehem nga sakup anang probinsya ang Judea, tungud nga isara tana sa anang mga kaliwat ni aring David nga nabata sa logar nga dato. ⁵ Gindara ni Jose anang maging asawa nga si Maria nga nagabudus agud magpalista ra. ⁶ Kag mintras doto sanda sa Betlehem nagabot anang oras nga inogbata. ⁷ Kag nagbata tana gani kag anang bata lalaki. Maman dato anang panganay nga bata. Kag ginpotos na sa lampin kag ginpaingga sa sulud ang pasongan nga ginapakaunan ang mga ayup, ay doto sanda sa kamalig nga para sa

mga ayup tungud nga ara logar para kananda sa mga balay nga darayonan.

Ang mga Angil Nagpakita sa mga Manogbantay ang mga Karniro

⁸ Marapit ra sa banwa ang Betlehem may mga manogbantay ang mga karniro nga nagaporolaw sa datag ay ginabantayan nanda andang mga karniro.

⁹ Nagpakita kananda ang sangka angil ang Ginoo kag ginlikupan sanda anang sanag ang Ginoo. Ginpangadlukan sanda nga mayad, ¹⁰ piro makon ang angil kananda, "Indi kamo magkaadluk, ay nagayan ako digi kanindo agud sogidan kamo ang mayad nga barita nga magataw mabawal nga kalipay sa tanan nga mga tao. ¹¹ Nabata dadi indong Manlolowas sa anang banwa ni Aring David. Tana ang Ginoo nga ginpili ang Dios nga magari. ¹² Ang tanda bilang pamatood sa akun ginakoon maman dia: makikita nindo ang bata nga ginapotos ang lampin kag nagaingga sa pasongan."

¹³ Pagkatapos ambal ang angil nga dato, golpi lang nga nagpakita ang doro gid nga mga angil kag nagirug kanana nga nagadayaw sa Dios nga nagakoon:

¹⁴ "Dayawon ang Dios sa langit,

Digi sa logta malinung run anang kaimtangan ang mga tao nga anang naliagan!"

¹⁵ Pagkatapos dato, nagbalik ang mga angil doto sa langit. Kag pagkaalin nanda, makon ang mga manogbantay ang mga karniro, "Dali, maayan kita sa Betlehem kag sulungun ta ang natabo nga dia nga anang ginpasogid kanatun ang Ginoong Dios!"

¹⁶ Gani dali-dali sanda nga nagayan sa Betlehem kag pagabot nanda doto nakita nanda si Maria kag si Jose, kag ang bata nga nagaingga sa pasongan. ¹⁷ Kag ginsaysay nanda anang ginambal ang angil parti sa bata. ¹⁸ Natingala nga mayad ang tanan nga nakabati sa anang ginbarita ang mga manogbantay ang mga karniro. ¹⁹ Gintipigan ni Maria ang mga butang nga dia sa anang tagiposoon kag ginaisip na pirmi. ²⁰ Nagbalik sa andang logar ang mga manogbantay nga dato ang mga karniro nga nagadayaw nga mayad sa Dios tungud sa tanan nga andang nabatian kag nakita nga sono gid sa anang ginsogid kananda ang angil.

Ginaranan ang Bata nga Jesus

²¹ Pagabot ang ikawalo ka adlaw nga nabata ang lap-sag gintori nanda kag ginaranan nga Jesus. Maman dia ang aran nga ginkoon ang angil nga iaran sa bata bago tana ginpanamkun.

Gindara si Jesus sa Timplo

²² Karon, nagabot ang adlaw nga si Jose kag si Maria magaalad run sa timplo ang Jerusalem para tomanun anang Kasogoon ni Moises parti sa babai nga bagong nagbata agud maging limpyo sanda. Kag gindara nanda ra ang bata sa Jerusalem agud ialad sa Ginoo. ²³ Ay nakasolat sa anang Kasogoon ang Ginoo nga "Ang kada panganay nga lalaki ialad sa Ginoo." ²⁴ Kag agud

maging limpyo si Maria nagalad sanda sono sa naka-solat sa anang Kasogoan ang Ginoo, nga "Darwa ka ladu okon darwa ka bataun nga salampati."

²⁵ Doto sa Jerusalem may tao nga anang aran si Simeon. Dia nga tao matarung kag diosnon kag nagaulat tana nga matoman ang tagna nga boligan ang Dios ang mga taga-Israel sa andang kasubu. Dian kanana ang Ispirito Santo ²⁶ nga nagpaayag kanana nga indi tana mapatay mintras ara na pa makita anang ipadara ang Ginoong Dios nga magaari.

²⁷ Karon, ginpasulud tana ang Ispirito Santo doto sa timplo. Kag doto ra gindara si Jesus anang mga ginikanan agud sonodon nanda anang ginkoon sa Kasogoan para kananda. ²⁸ Pagkakita ni Simeon sa bata, ginbuul na kag nagdayaw tana sa Dios; makon na,

²⁹ "Dadi Ginoo, poidi mo ako ron nga bawiun, Tungud nga natoman run imong ginpangako kanakun.

Mataway run akun isip.

³⁰ Ay dadi nakita ko ron mismo ang Manlolowas

³¹ Nga imong gintigana para sa tanan nga mga tao.

³² Tana ang magataw kasanag sa anang mga isip ang mga bukun Judio nga ara kakilala kanimo,

Kag magataw ra dungug kanamun nga mga kaapopooan ni Israel, nga imong mga pinili nga mga tao."

³³ Natingala nga mayad anang tatay kag anang nanay ang bata sa anang ginambal nga dato ni Simeon parti sa bata. ³⁴ Ginpangamoyo sanda ni Simon nga bindisyonan sanda ang Dios. Pagkatapos nagkoon tana kay Maria nga anang nanay ang bata, makon na, "Imong bata nga dia maman anang ginpili ang Dios nga magapanaba kag magapataas ang doro sa Israel. Maging tanda tana nga alin sa Dios, kag doro ang magambal malain kontra kanana. ³⁵ Ipakita na ang mga marimo nga isip ang mga tao ay magakontra sanda kanana. Kag ikaw bilang anang nanay magabatyang ang kasubu nga midyo ginabono imong tagiposoon."

³⁶ May sangka propita ra doto nga babai nga anang aran si Ana. Bata tana ni Fanuel nga anang kaapopooan ni Aser. Ang daraga tana pa ginpangasawa tana, piro pito lang ka dagon andang pagdapunan bilang magasawa ³⁷ kag nabalo tana. Dadi 84 anyos tana run kag pirmi tana doto sa timplo, ay adlaw gabi ara tana iba nga ginaimo kondi ang magsimba sa Dios paagi sa mga pagpoasa kag pagpangamoyo. ³⁸ Nagparapit tana kanday Jose kag nagpasalamat sa Dios tungud sa bata. Kag nagambal tana ra parti kay Jesus sa mga tao nga nagapaabot ang adlaw nga libriun ang Dios ang mga kaapo-apooan ni Israel.

Ang Pagbalik sa Nazaret

³⁹ Pagkatapos nga natoman nanday Jose kag Maria ang tanan nga ginapaimo anang Kasogoan ang Ginoo, nagoli sanda sa Galilea, sa andang banwa nga Nazaret. ⁴⁰ Ang bata nagbawul kag nagbaskug kag nagaram nga mayad; kag ginbindisyonan tana ang Dios.

Si Jesus sa Timplo

⁴¹ Kada toig anang mga ginikanan ni Jesus nagaayan sa Jerusalem agud magpamista sa Pista anang Paglubas ang Angil. ⁴² Kag ang si Jesus dosi run ka toig nagpamista sanda ra pario andang nakaogalian.

⁴³ Pagkatapos ang pista nagoli sanda, piro si Jesus tana nagpasala sa Jerusalem. Ara dia naulami anang mga ginikanan, ⁴⁴ ay andang pagsarig nagatabid tana ra sa andang mga kaiban nga nagaoroli. Gani sangka adlaw gid andang panaw. Ang ori ginpangita nanda si Jesus sa andang mga paryinti kag mga kakilala ⁴⁵ kag bago nanda pa naulaman nga ara tana gali nakatabid. Gani nagbalik sanda sa Jerusalem agud pangitaun tana. ⁴⁶ Ang ikatlo ron ka adlaw bago nanda tana nakita doto sa timplo nga nagapongko kaiban ang mga manogtodlo ang Kasogoan. Nagapamati tana kag nagapamangkot kananda. ⁴⁷ Ang tanan nga nagaparamati kanana natingala gid sa anang mga naulaman kag mga sabat. ⁴⁸ Pagkakita kanana anang mga ginikanan, natingala sanda ra nga mayad. Kag makon anang nanay kanana, "Basi ginimo mo dia kanamun ni tatay mo? Ginkulbaan kami nga mayad sa amun pagpangita kanimo!" ⁴⁹ Makon ni Jesus kananda, "Ta basi ginpangita nindo ako? Ara kamo bala kaulam nga dapat digi ako sa anang balay akun Tatay?" ⁵⁰ Piro ara sanda kaangup kon ano anang gostong ambalun.

⁵¹ Kag nagtabid run da lang si Jesus sa anang mga ginikanan paoli sa Nazaret, kag nagsonod tana sa tanan nga andang gosto. Dia tanan nga mga butang gintipigan ni Maria sa anang tagiposoon. ⁵² Nagdoggang pa gid anang kaaram ni Jesus kag padayon anang pagbawul, kag nalilipay gid nga mayad ang Dios kag ang mga tao kanana.

Anang Pagwali ni Juan nga Manogbunyag

(Mt. 3:1-12; Mc. 1:1-8; Jn. 1:19-28)

3 Pagkalubas ang pira ka toig, may ginambal ang Dios kay Juan nga bata ni Zacarias doto sa naligwin nga logar. Dia natabo sa ika-15 ka toig anang pagdomara ni Tiberio bilang Impirador ang Roma. Sa tyimpo ra nga dato si Poncio Pilato ang gobirnadador sa probinsya ang Judea, kag si Herodes ang manogdomara sa Galilea. Si Felipe tana nga kabogto ni Herodes maman ang manogdomara sa mga probinsya ang Iturea kag Traconite; kag si Lisaias maman ang sa probinsya ang Abilinia. Si Anas kag si Caifas ang mga pinakamataas nga pari. ³ Tungud sa anang ginambal ang Dios kay Juan nagayan tana sa mga logar nga marapit sa Soba ang Jordan kag nagpangwalian. Nagkoon tana sa mga tao nga dapat inulsulan kag bayaan nanda run andang mga sala, kag magparabunyang dayon agud patawadun sanda ang Dios. ⁴ Sa anang ginaimo nga dia ni Juan natoman anang ginsolat ni propita Isaias nga nagakoon, "May nagasinggit sa naligwin nga logar, 'Ipiriparar nindo anang aragian ang Ginoo,

Tadlunga nindo ang dalan ay madali tana run lang magabot!

⁵ Ang kada madaralum nga logar tampukan nindo, Kag ang kada bokid kag bongyod tapanun nindo. Tadlunga nindo ang mga kilo, Kag kayadun nindo ang mga lobak-lobak.

⁶ Kag makikita ang tanan nga mga tao kon ano anang imoon ang Dios sa paglowas kananda.”

⁷ Dorong tao ang nagarayan kay Juan agud magpabunyang. Makon ni Juan kananda, “Kamo nga liwat ang mga magkal, basi nagayan kamo digi? Sino ang nagkoon kanindo nga makapalagyaw kamo sa anang silot ang Dios nga madali run lang magabot? ⁸ Ipakita nindo nga kamo naginulsul run sa indong mga sala paagi sa indong mga inimoan. Indi kamo magsarig nga indi kamo pagsilotan tungud nga kamo anang kaliwat ni Abraham. Ay miski ang mga bato nga dia poidi nga imoon ang Dios nga anang mga bata ni Abraham kon gosto na. ⁹ Tandaan nindo dia: ang wasay ginaanda run sa kaoy nga ara nagapamonga ang mayad nga bonga agud pokanun kag somogon.”

¹⁰ Makon ang mga tao kay Juan, “Ta kon toladan, ano amun imoon?” ¹¹ Makon ni Juan, “Kon sino kanindo ang darwa anang lambong, itaw na ang sakabilog sa ara lambong. Kag kon sino kanindo ang may pagkaun, tawan na ra ang ara.” ¹² May mga manogsokot ra ang bois nga nagayan kay Juan agud magpabunyang. Makon nanda kay Juan, “Sir, ano amun imoon?”

¹³ Makon ni Juan, “Kon kamo nagasokot ang bois, indi kamo magpanokot ang sobra kondi kon pira anang ginapasokot ang gobyirno maman ra lang indong bulan.” ¹⁴ May mga soldado ra nga nagpamangkot kon ano ra anang gosto ang Dios para kananda. Makon ni Juan kananda, “Indi kamo magsari pamaug sa mga tao okon magimo-imo mga bintang kontra kananda agud makapangoarta kamo. Maging kontinto kamo sa indong soildo.”

¹⁵ Pagkabati ang mga tao sa anang mga panodlo ni Juan, ginisip nanda nga basi kon si Juan nga dia maman run anang ginipili ang Dios nga magaari nga andang ginapaabot. ¹⁶ Piro makon ni Juan kananda, “Ako nagabunyang kanindo sa tobig, piro may maabot nga mas gamanan pa kanakun. Indi ako pa gani bagay bisan maging anang sorogoon. Ang mga tao nga magtoo kanana bubunyanan na sa Ispirito Santo; piro ang indi tana, bubunyanan na sa kalayo. ¹⁷ Ay bubulangun na ang mga matarung kag ang mga malain nga mga tao, pario tana sa tao nga nagapaangin anang inani agud bulangun ang timgas sa opa. Ang timgas ibutang na sa anang bodiga piro ang opa tana sonogon na sa kalayo nga indi mapatay.”

¹⁸ Mintras ginatodlo ni Juan ang Mayad nga Barita sa mga tao ginasugyut na sanda ra nga tomanun nanda ang mga butang nga anang ginatodlo kananda.

¹⁹ Bisan pa gani si Herodes nga manogdomara sa Galilea ginsaway na tungud nga ginapanginbabai na anang bayaw nga si Herodias kag sa doro pa gid nga anang malain nga mga inimoan. ²⁰ Kag ang ori nagdo-

gang pa gid anang sala ni Herodes, ay ginpaprisona ni Juan.

Ang Pagbunyang kay Jesus

(Mt. 3:13-17; Mc. 1:9-11)

²¹ May adlaw nga nagapangbunyang si Juan sa mga tao kag si Jesus nagpabunyang ra kanana. Pagkatapos, mintras nagapangamoyo si Jesus, nagabri ang langit ²² kag nagtugpa kanana ang Ispirito Santo sa porma ang salampati. Kag may limug dayon nga nabatian alin sa langit nga nagakoon, makon, “Ikaw maman akun pinalangga nga Bata. Nalilipay ako nga mayad kanimo.”

Ang Listaan anang Ginalinan ni Jesus

(Mt. 1:1-17)

²³ Mga 30 anyos anang idad ni Jesus bago tana magompisa imo anang ginapaimo ang Dios kanana. Sono sa anang pagkaulam ang mga tao, si Jesus anang bata ni Jose nga bata ni Eli. ²⁴ Si Eli bata ni Matat. Si Matat bata ni Levi. Si Levi bata ni Melqui. Si Melqui bata ni Jana. Si Jana bata ni Jose. ²⁵ Si Jose bata ni Matatias. Si Matatias bata ni Amos. Si Amos bata ni Nahum. Si Nahum bata ni Esli. Si Esli bata ni Nage. ²⁶ Si Nage bata ni Maat. Si Maat bata ni Matatias. Si Matatias bata ni Semei. Si Semei bata ni Jose. Si Jose bata ni Juda. ²⁷ Si Juda bata ni Joana. Si Joana bata ni Resa. Si Resa bata ni Zorobabel. Si Zorobabel bata ni Salatiel. Si Salatiel bata ni Neri. ²⁸ Si Neri bata ni Melqui. Si Melqui bata ni Adi. Si Adi bata ni Cosam. Si Cosam bata ni Elmodam. Si Elmodam bata ni Er. ²⁹ Si Er bata ni Josue. Si Josue bata ni Eliezer. Si Eliezer bata ni Jorim. Si Jorim bata ni Matat. Si Matat bata ni Levi. ³⁰ Si Levi bata ni Simeon. Si Simeon bata ni Juda. Si Juda bata ni Jose. Si Jose bata ni Jonan. Si Jonan bata ni Eliaquim. ³¹ Si Eliaquim bata ni Melea. Si Melea bata ni Mainan. Si Mainan bata ni Matata. Si Matata bata ni Natan. Si Natan bata ni David. ³² Si David bata ni Jesse. Si Jesse bata ni Obed. Si Obed bata ni Boaz. Si Boaz bata ni Salmon. Si Salmon bata ni Naason. ³³ Si Naason bata ni Aminadab. Si Aminadab bata ni Admin. Si Admin bata ni Arni. Si Arni bata ni Esrom. Si Esrom bata ni Fares. Si Fares bata ni Juda. ³⁴ Si Juda bata ni Jacob. Si Jacob bata ni Isaac. Si Isaac bata ni Abraham. Si Abraham bata ni Tare. Si Tare bata ni Nacor. ³⁵ Si Nacor bata ni Serug. Si Serug bata ni Ragau. Si Ragau bata ni Peleg. Si Peleg bata ni Heber. Si Heber bata ni Sala. ³⁶ Si Sala bata ni Cainan. Si Cainan bata ni Arfaxad. Si Arfaxad bata ni Sem. Si Sem bata ni Noe. Si Noe bata ni Lamec. ³⁷ Si Lamec bata ni Metusalem. Si Metusalem bata ni Enoc. Si Enoc bata ni Jared. Si Jared bata ni Mahalaleel. Si Mahalaleel bata ni Cainan. ³⁸ Si Cainan bata ni Enos. Si Enos bata ni Set. Si Set bata ni Adan. Si Adan bata ang Dios.

Ang Pagsolay kay Jesus

(Mt. 4:1-11; Mc. 1:12-13)

4 Pagkatapos nga nakapabunyang run si Jesus, nagalin tana doto sa Soba ang Jordan nga ginagau-man tana ang Ispirito Santo. Kag gindara tana ang Ispirito Santo sa naligwin nga logar. ² Doto ginsolay tana ni Satanas sa sulud 40 ka adlaw. Kag sa mga in-adlaw nga dato ara gid nagkaun si Jesus, gani gingutum tana.

³ Makon ni Satanas kanana, "Abi kon ikaw gid anang Bata ang Dios, imoa abi nga tinapay ang bato nga dan." ⁴ Piro makon ni Jesus kanana, "Ang Kasolatan nagakoon nga 'Ang tao bukun lang sa pagkaun maboboi.'"

⁵ Pagkatapos dato gindara tana ni Satanas sa mataas nga logar, kag sa sangka pamisuk lang gid ginpakita na kay Jesus ang tanan nga mga ginarian sa bilog nga kalibotan. ⁶ Makon na dayon kay Jesus, "Ikaw akun padomaraun sa tanan nga dan nga mga ginarian pati andang manggad, tungud nga dan tanan gintaw kanakun kag poidi ko ra itaw sa bisan kino nga gosto ko nga tawan. ⁷ Gani dan tanan maging imo kon magsimba kaw kanakun." ⁸ Ginsabat tana ni Jesus, makon na, "Ang Kasolatan nagakoon, 'Simbaun mo ang Ginoo nga imong Dios kag tana lang gid imong sirbian.'"

⁹ Pagkatapos dato gindara tana pa gid ni Satanas doto sa Jerusalem, doto sa borobongan gid ang timplo. Kag makon na dayon kay Jesus, "Kon ikaw gid anang Bata ang Dios, abi paglokso alin digi paidalum. ¹⁰ Ay kabay may nakasolat sa Kasolatan, 'Sosogoon ang Dios anang mga angil agud bantayan kaw. ¹¹ Samboton kaw nanda agud bisan imong siki indi matigbak sa bato.'" ¹² Piro ginsabat tana ni Jesus, makon na, "May nakasolat ra sa Kasolatan nga nagakoon, 'Indi mo pagtirawan ang Ginoo nga imong Dios.'" ¹³ Pagkakita ni Satanas nga indi na gid masolay si Jesus ginbayaan na tana anay.

Ginompisaan ni Jesus anang Obra

(Mt. 4:12-17; Mc. 1:14-15)

¹⁴ Pagkatapos dato nagbalik si Jesus sa Galilea nga may gaum ang Ispirito Santo. Kag ang barita parti kanana naglapnag doto sa bilog nga logar nga dato. ¹⁵ Nagtodlo tana sa anang mga simbaan ang mga Judio kag gindayaw tana ang tanan.

Si Jesus Ginsikway sa Nazaret

(Mt. 13:53-58; Mc. 6:1-6)

¹⁶ Nagayan dayon si Jesus sa Nazaret. Maman dia ang logar nga anang ginbaulan. Sono sa anang nakao-galian, pagabot ang Adlaw nga Inogpaway, nagayan tana sa anang simbaan ang mga Judio. Nagtindug tana agud magbasa sa Kasolatan. ¹⁷ Gintaw nanda kanana anang solat ni propita Isaias. Ginbokasan na kag pagkakita na anang ginapangita ginbasa na dayon ang nakasolat nga nagakoon;

¹⁸ "Anang Ispirito ang Ginoo digi kanakun. Ay ako ginpili na nga magwali ang Mayad nga Barita sa mga pobri.

Ginpadara na ako agud ibantala sa mga biag nga libri sanda run,

Kag sa mga bolag nga sanda makakita run,
Kag sa mga ginapigus nga libri sanda run da.

¹⁹ Ginpadara na ako agud ibantala sa mga tao nga maman run dia ang oras nga sanda lowasun run ang Ginoo."

²⁰ Pagkabasa ni Jesus dato, ginbaroron na anang ginbasa kag ginbalik sa kabolig. Nagpongko tana dayon agud magompisa todlo. Kag nagsulung nga mayad kanana ang tanan nga mga tao. ²¹ Makon na, "Ang Kasolatan nga dia nga indong nabatian natoman run da-di." ²² Kag gindayaw tana ang tanan. Midyo indi sanda makapati nga makasaysay tana ang toladato kasadya. Makon nanda, "Kabay anang bata ra lang dan ni Jose."

²³ Makon ni Jesus kananda, "Sigorado gid nga sam-bitun nindo kanakun ang orobatun nga nagakoon, 'Ikaw nga manogbolong, bolonga anay imong kaogalingun.' Indong gostong ambalun nga ang mga butang nga indong nabatian nga akun ginpangimo sa banwa ang Capernaum dapat imoon ko ra digi mismo sa akun logar. ²⁴ Piro ang matood tana ara propita nga ginakilala sa anang kaogalingun nga banwa. ²⁵ Indong ginaimo dadi pario ra ang natabo ang ona sa tyimpo ni Elias nga propita. Kabay ara pagpaorana ang Dios sa sulud tatlo ka toig kag tunga kag sugung ang gutum nga naagian ang mga tao. Dorong mga balo nga babai sa bilog nga Israel sa tyimpo nga dato ang nagutuman. ²⁶ Piro tungud nga ara sanda nagatoo sa Dios, ara gid pagsogoa ang Dios si Elias agud boligan ang bisan sino kananda; kondi ginsogo tana sa sangka balo nga babai nga bukun Judio nga nagaoli sa banwa ang Sarepta nga sakup ang Sidon. ²⁷ Toladan ra ang natabo sa tyimpo ni Eliseo nga propita. Dorong mga aroon doto sa Israel, piro ara gid may ginayad kananda tungud nga ara sanda nagatoo sa Dios. Si Naaman tana nga bukun Judio nga taga-Syria maman anang ginayad." ²⁸ Pagkabati dato ang mga tao nasilag sanda gid nga mayad. ²⁹ Nagtirindug sanda kag gingoyod nanda si Jesus pagoa sa banwa paayan sa timpas, (ay andang banwa sa ibabaw ang bokid mismo). Gosto nanda nga iboslog si Jesus doto. ³⁰ Piro anang ginimo ni Jesus, lomosot tana sa kadoroan kag binayaan na sanda.

Ang Tao nga may Malain nga Ispirito

(Mc. 1:21-28)

³¹ Alin doto, naglulub si Jesus sa banwa ang Capernaum nga sakup ang Galilea. Pagabot ang Adlaw nga Inogpaway nagtodlo tana sa anang simbaan ang mga Judio. ³² Natingala nga mayad ang mga tao sa anang mga panodlo tungud nga may awtoridad tana kon magambal. ³³ Karon, doto sa simbaan may tao nga ginsuludan ang malain nga ispirito. Nagsinggit tana todo; makon na, ³⁴ "Aroy! Jesus nga taga-Nazaret, ano

imong labut kanamun? Nagayan kaw bala digi agud madora kami? Naulaman ko kon sino kaw. Ikaw anang matarung nga Bata ang Dios.”³⁵ Ginsaway ni Jesus ang malain nga ispirito; makon na, “Pagipus dian kag maggoa sa tao nga dan!” Kag doto mismo sa tunga ang kadoroan ginpalagomba ang malain nga ispirito ang tao kag naggoa dayon, piro ara ra maiwan ang tao nga dato.³⁶ Natingala nga mayad ang mga tao doto, kag makon nanda sa isara kag isara, “Ano kabay ang dian sa anang ambal ang tao nga dan? Ay may awtoridad tana kag gaum nga magmandar sa mga malain nga ispirito nga maggoa, kag nagatoman sanda.”³⁷ Kag ang barita parti kay Jesus naglapnag sa tanan nga mga logar sa palibot.

Ginayad ni Jesus ang mga Masakitun

(Mt. 8:14-17; Mc. 1:29-34)

³⁸ Naggoa si Jesus sa anang simbaan ang mga Judio kag nagayan tana sa anang balay ni Simon. Nataboan nga anang ogangan ni Simon nga babai mataas anang ragnat, gani ginpangabay nanda si Jesus nga kon maimo ayadun na tana.³⁹ Nagparapit tana kag nagtindug sa kilid anang ginaingnan kag ginsaway anang ragnat. Nagayad tana kag nagbangon nga lagi, kag ginimusan na pagkaun sanday Jesus.

⁴⁰ Pagkasirum, doro gid nga mga tao ang nagdara andang mga masakitun doto kay Jesus. Gintongtong ni Jesus anang alima sa kada isara kananda kag nagayad sanda tanan.⁴¹ Pati ang mga malain nga ispirito ginpagoa na sa dorong mga tao. Kag mintras nagagoa ang mga malain nga ispirito nagasinggit sanda kay Jesus, makon nanda, “Ikaw anang Bata ang Dios!” Piro ginsaway sanda ni Jesus nga indi sanda run magambal tungud nga naulaman nanda nga tana ang Cristo nga anang ginpili ang Dios nga magari.

⁴² Ang kasanagun run naggoa si Jesus sa banwa nga dato kag nagayan sa naligwin nga logar. Ang mga tao nagpangita kanana kag pagkakita nanda nagpakitloy sanda nga indi tana magalin doto sa andang logar.

⁴³ Piro makon ni Jesus kananda, “Kinanglan iwali ko ra sa ibang mga banwa ang Mayad nga Barita parti sa anang pagari ang Dios, tungud nga maman dia ang kabangdanan nga ginpadara na ako.”⁴⁴ Gani nagpadayon si Jesus sa anang pagpangwalian sa anang mga simbaan ang mga Judio doto sa probinsya ang Judea.

Nagpili si Jesus anang mga Somolonod

(Mt. 4:18-22; Mc. 1:16-20)

5 May adlaw nga si Jesus nagayan doto sa baybay anang lagona ang Genesaret. Dorong tao ang nagdaragusu doto kanana tungud nga gosto nanda nga magpamati sa anang mga ginatodlo nga alin sa Dios.² Karon, may nakita si Jesus nga darwa ka sakayan doto sa baybay nga ara run tao ay nagrosong ang mga mangingisda agud ogasan andang mga lambat.³ Kay Simon ang isara sa mga sakayan nga dato. Doto tana nagsakay kag ginpangabay na dayon si Simon nga itolod-tolod maistan

ang sakayan. Kag nagpongko si Jesus sa sakayan kag nagtodlo sa mga tao.

⁴ Pagkatapos na todlo, nagkoon tana dayon kay Simon, makon na, “Simon, mapalaod kita kag itaktak nindo dayon indong mga lambat agud makabuul kamo isda.”⁵ Makon dayon ni Simon kay Jesus, “Ginoo, sanggabi gid tana amun pangisda kagabi piro ara kami gid may nabuul. Piro tungud nga nagkoon kaw nga itaktak, itaktak ko.”⁶ Kag nagpalaod sanda kag gintaktak nanda dayon andang mga lambat. Dorong isda andang nabuul kag aros magkaragisi andang mga lambat.⁷ Gani ginpaypayan nanda andang mga kaiban sa isara nga sakayan agud boligan sanda. Pagabot andang mga kaiban nga dato ginpono nanda isda ang darwa ka sakayan, kag midyo malonod sanda run sa kadoroon ang isda.⁸ Pagkakita dato ni Simon Pedro, naglood tana kay Jesus kag magkoon, makon na, “Ginoo, bayai ako tungud nga ako tao nga makasasala.”⁹ Ay natingala gid nga mayad si Simon pati anang mga kaiban sa karakuun ang isda nga andang nabuul.¹⁰ Kaiban ra doto anang mga kasosyo ni Simon nga si Santiago kag si Juan nga mga bata ni Zebedeo. Makon dayon ni Jesus kay Simon, “Indi kaw magkaadluk. Alin dadi bukun run isda imong pangitaun kondi ang mga tao agud malowas sanda.”¹¹ Gani ginpatakas nanda andang mga sakayan kag ginbayaan nanda ang tanan kag nagsonod kay Jesus.

Ang Aroon Ginayad ni Jesus

(Mt. 8:1-4; Mc. 1:40-45)

¹² May bisis nga ang si Jesus doto sa sangka banwa, may tao ra doto nga grabi anang masakit nga aro. Pagkakita na kay Jesus nagparapit tana kag nagdapa sa logta nga nagapakitloy nga nagakoon, makon na, “Ginoo, nagapati ako nga mapaayad mo ako sa akun masakit nga dia nga marisna kon gosto mo.”¹³ Gintandug tana dayon ni Jesus nga nagakoon, “Gosto ko. Sigi, malimpyo ka run!” Kag lagi-lagi nadora anang marisna nga masakit.¹⁴ Pagkatapos ginbilinan tana dayon ni Jesus, makon na, “Indi kaw gid magpamarita bisan kino, kondi magdiritso kaw sa pari kag magpasulung kanana. Kag magalad kaw dayon ang alad nga ginsogo ni Moises sa pagpamatood sa mga tao nga limpyo ka run.”¹⁵ Piro bisan toladata anang bilin sa tao nga dato naglapnag pa ra gid ang barita parti kay Jesus, kag nagapanung ang mga tao nga nagarabot agud magpamati sa anang mga panodlo kag magpabolong sa andang mga masakit.¹⁶ Piro anang ginimo tana ni Jesus, nagayan tana sa naligwin nga logar kag nagpangamoyo.

Ginayad ni Jesus ang Tao nga Paralitiko

(Mt. 9:1-8; Mc. 2:1-12)

¹⁷ May sangka adlaw, mintras nagatodlo si Jesus, may mga Pariseo kag mga manogtodlo ang Kasoguan nga nagaporongko sa anang marapit. Ang mga tao nga dia nagaralin pa sa sari-sari nga mga banwa ang Galilea kag Judea, kag pati sa Jerusalem. Dian kay Je-

sus anang gaum ang Dios para magayad ang mga masakitun. ¹⁸ Karon, may mga tao nga nagabot nga nagakarantoang ang tao nga paralitiko. Ginaimoratan nanda nga daraun doto kay Jesus sa sulud ang balay. ¹⁹ Garing tungud sa kadoroon ang mga tao ara sanda gid maagian pasulud. Gani andang ginimo, nagsaka sanda sa anang borobongan ang balay kag ginlobotan ang atup. Pagkatapos, tinonton nanda doto mismo kay Jesus ang paralitiko nga nagaingga sa anang iringgaan. ²⁰ Pagkakita ni Jesus nga mabaul andang pagtoo kanana, makon na sa paralitiko, "Imong mga sala ginpatawad run."

²¹ Pagkabati dato ang mga Pariseo kag mga manogtodlo ang Kasogoon, makon nanda sa andang isip, "Sino gid kabay ang tao nga dia nga nagaambal ang kontra sa Dios? Ara may makapatawad ang mga sala kondi ang Dios lang." ²² Naulaman ni Jesus andang ginaisip, gani makon na kananda, "Basi nagisip kamo ang toladan? ²³ Diin bala ang mas maulas, ang magkoon nga 'Imong mga sala ginpatawad run,' okon ang magkoon nga 'Pagtindug kag magpanaw?' ²⁴ Dadi pamatodan ko kanindo paagi sa pagayad ang paralitiko nga dia nga Ako nga Naging Tao may gaum digi sa kalibotan sa pagpatawad ang mga sala." Kag nagkoon tana dayon sa paralitiko, makon na, "Pagtindug, dara imong iringgaan kag magoli." ²⁵ Kag lagi-lagi sa atobangan ang tanan nagbangon ang paralitiko nga dato. Gindara na dayon anang iringgaan kag nagoli nga nagadayaw sa Dios. ²⁶ Kag ang tanan nga mga tao doto natingala nga mayad. Gindayaw nanda ang Dios. Piro ginadlukan sanda ra. Makon nanda, "Katiringala nga mga butang atun nakita dadi."

Gintawag ni Jesus si Levi

(Mt. 9:9-13; Mc. 2:13-17)

²⁷ Pagkatapos dato nagalin si Jesus doto kag nakita na ang manogsokot ang bois nga si Levi nga nagapongko sa anang opisina. Makon ni Jesus kanana, "Dali, pagsonod kanakun." ²⁸ Kag ginbayaan ra gani ni Levi ang tanan kag nagsonod kay Jesus.

²⁹ Kag nagpripapar tana ponsyon para kay Jesus doto sa anang balay. Doro nga mga manogsokot ang bois kag iba pa nga mga tao ang nagtambong nga naging kaiban nanda sa pagkaun. ³⁰ May mga Pariseo doto kag andang mga kaiban nga mga manogtodlo ang Kasogoon nga nakakita kananda nga magkaraiban nga nagakaraun. Nagmoro-moro sanda sa anang mga somolonod ni Jesus, makon nanda, "Basi nagadapun kamo kaun kag inum sa mga tao nga dan nga mga makasasala?" ³¹ Si Jesus ang nagsabat kananda, makon na, "Ang tao nga mayad anang lawas ara nagakinanglan ang manogbolong, kondi ang naga-masakit. ³² Ara ako nagayan digi agud tawagun ang mga tao nga nagakabig sa andang kaogalingun nga sanda matarung, kondi nagayan ako tana digi para sa mga tao nga nagaako nga sanda makasasala agud magirinulsul sanda."

Pamangkot parti sa Pagpoasa

(Mt. 9:14-17; Mc. 2:18-22)

³³ May mga tao ra doto nga nagkoon kay Jesus, makon nanda, "Anang mga somolonod ni Juan nga manogbunyag kag anang mga somolonod ang mga Pariseo masami nga nagapoasa kag nagapangamoyo, piro ang imo tana sigi lang ang kaun kag inum."

³⁴ Makon ni Jesus nga nagsabat kananda, "Maimo bala nga indi pagpakaunun ang mga bisita sa kasal mintras kaiban nanda pa ang nobyo? Syimpri indi maimo.

³⁵ Piro magaabot ang adlaw nga ang nobyo bulun kananda, kag bago sanda magaporoasa."

³⁶ Ginsogidan sanda ra ni Jesus ang mga paanggid agud itodlo kananda nga indi maimo nga dapunun anang mga panodlo kag ang dati nga mga panodlo ang mga Judio. Makon na, "Ara tao nga nagagisi anang bagong lambong agud itambul sa lagi nga lambong; tungud nga kon imoon na dia, loas sa nagisi ang bago, ang gintambul nga dato nga alin sa bago nga lambong indi ra magbagay sa lagi nga lambong.

³⁷ Maman ra dan ang matatabo kon ibutang ang bago nga bino sa lagi nga suruludan nga panit. Mabobostik ang suruludan kag indi run gid mapolosan kag pati ang bino maoola. ³⁸ Gani kinanglan gid nga ang bago nga bino ibutang sa bago ra nga suruludan nga panit." ³⁹ Nagtaw dayon si Jesus sangka paanggid parti sa tao nga indi magbaton anang ginatodlo. Makon na, "Ara tao nga anad run sa lagi nga bino nga magpangita ang bago, ay sono kanana, masabor kono ang lagi nga bino."

Pamangkot Parti sa Adlaw nga Inogpaway

(Mt. 12:1-8; Mc. 2:23-28)

6 May sangka Adlaw nga Inogpaway nga mintras nagaagi sanday Jesus sa katrigoan, anang mga somolonod nagpangutul anang mga way ang trigo, kag ginkurukusu nanda dayon kag kinaun. ² Karon, may mga Pariseo nga nagkoon kay Jesus, makon, "Basi ginaimo nindo ang bawal nga imoon kon Adlaw nga Inogpaway?" ³ Ginsabat sanda ni Jesus, makon na, "Ara nindo gid bala nabasai sa Kasolatan anang ginimo ni David ang tana kag anang mga kaiban gingutum?" ⁴ Nagsulud tana sa anang balay ang Dios kag nagbuul ang tinapay nga ginaalad sa Dios kag ginkaun na dayon. Kag ginpakaun na pa gani sa anang mga kaiban. Ara tana nagkasala bisan kontra gani sa Kasogoon ang magkaun dato ay para lang dato sa mga pari." ⁵ Kag makon pa ni Jesus kananda, "Ako nga Naging Tao ang may gaum nga magkoon kon ano ang tama nga imoon sa Adlaw nga Inogpaway."

Ang Tao nga Ukru Anang Alima

(Mt. 12:9-14; Mc. 3:1-16)

⁶ May sangka adlaw roman nga Inogpaway nagsulud si Jesus sa simbaan ang mga Judio agud magtodlo. May lalaki doto nga ukru anang too nga alima. ⁷ Tun-

gud nga ang mga manogtodlo ang Kasogooan kag mga Pariseo nagaangad gid nga magakosar kay Jesus bi-nantayan nanda gid kon ayadun na ang tao nga dato bisan Adlaw nga Inogpaway. ⁸ Piro naulaman ni Jesus kon ano andang ginaisip. Gani nagkoon tana sa tao nga ukru anang alima, makon na, "Abi pagtindug kag magayan digi sa onaan." Kag nagtindug tana kag nagayan kay Jesus. ⁹ Makon dayon ni Jesus sa mga manogtodlo ang Kasogooan kag mga Pariseo, "Ano anang ginatogot atun Kasogooan sa Adlaw nga Inogpaway, ang magimo ang mayad sa mga tao, okon ang magimo malain? Ang magbolig nga magayad sanda okon ang magpatay?" ¹⁰ Ginsulung na sanda tanan piro ara gid may nagsabat. Makon na dayon sa tao nga ukru anang alima, "Abi onata imong alima." Kag ginonat na ra gani, kag anang alima nagayad. ¹¹ Kag tungud sa anang ginimo nga dia ni Jesus nagpaugut ang mga manogtodlo ang Kasogooan kag ang mga Pariseo, gani ginarambalan nanda kon ano andang imoon kay Jesus.

Ginpili ni Jesus ang Dosi ka Apostolis

(Mt. 10:1-4; Mc. 3:13-19)

¹² Sa mga inadlaw nga dato may bisis nga si Jesus nagtokad sa may bokid agud magpangamoyo, kag sang gabi gid anang pangamoyo doto. ¹³ Pagkaaga gintawag na anang mga somolonod, kag nagpili tana kananda dosi ka tao. Kag gintawag na sanda nga mga apostolis. ¹⁴ Andang mga aran, si Simon nga ginaranan na nga Pedro, kag anang libayun nga si Andres, si Santiago kag si Juan, si Felipe kag si Bartolome, ¹⁵ si Mateo kag si Tomas, si Santiago nga bata ni Alfeo kag si Simon nga dati ribildi sa gobyirno ang Roma, ¹⁶ si Judas nga bata ang ibang Santiago kag si Judas Iscariote nga maman ang naggoa nga traidor.

Nagpanodlo kag Nagpangayad si Jesus

(Mt. 4:23-25)

¹⁷ Pagkatapos nga tana nakapili run anang mga apostolis, naglusub sanda sa patag. Nagtiripon doto anang mga somolonod kag doru pa gid nga mga tao nga alin sa mga banwa nga sakup ang Judea kag sa siodad ang Jerusalem. May mga tao ra doto nga alin pa sa siodad ang Tiro kag Sidon nga marapit sa dagat. ¹⁸ Nagayan sanda doto agud magpamati sa anang mga ginatodlo ni Jesus kag magpabolong sa andang mga masakit. Pati ang mga tao nga ginapaantos ang mga malain nga ispirito ginpangayad na ra. ¹⁹ Kag ang tanan nga mga tao doto nagimorat gid nga makatandug kanana tungud nga may gaum nga nagagooa kanana nga nagapaayad kananda nga tanan.

Kalipay kag Kasubu

(Mt. 5:1-12)

²⁰ Nagsulung dayon si Jesus sa anang mga somolonod kag magkoon,
"Masoirti kamo nga mga pobri, kamo nga nakaulam nga kinanglan nindo anang bolig ang Dios,

tungud nga sakup kamo sa anang ginarian ang Dios. ²¹ Masoirti kamo nga gosto gid magimo anang kabubutun ang Dios,
ay boligan na kamo agud maimo nindo indong ginaandum nga dan.

Masoirti kamo nga nagapanangis,
ay kamo lilipayun."

²² "Masoirti kamo kon tungud sa indong pagsonod Kanakun nga Naging Tao ugutan kanindo ang mga tao, kag isikway nanda kamo, kag yagotaun kamo kag pakalainun indong aran. ²³ Maman ra dan anang ginimo andang mga kaolang-olangan sa mga propita ang ona. Gani kon imoon nanda dan kanindo, magkalipay kamo nga mayad tungud nga mabaul indong maging balus doto sa langit.

²⁴ "Piro kamo tana nga mga manggaranun, kamo nga sa indong isip ara nagakinanglan anang bolig ang Dios, kailo kamo ra,
ay naangkun nindo ron indong kalipayan.

²⁵ Kag kamo nga nagaparagosto dadi, kailo kamo ra,
ay magaabot ang adlaw nga indi nindo ron maangkun indong ginaandum.

Kag kamo nga nagakadlaw dadi, kailo kamo ra,
ay magaabot ang adlaw nga magapangasubu kamo kag magapanangis.

²⁶ "Kailo kamo ra kon kamo ginadayaw ang tanan, ay maman ra dan anang ginimo andang mga kaolang-olangan sa mga tao nga nagpakono-kono nga sanda mga propita ang Dios."

Igogmaun Nindo Indong Kaaway

(Mt. 5:38-48; 7:12a)

²⁷ Makon pa ni Jesus, "Piro kamo tana nga nagaparamati kanakun, akun ikoon kanindo, igogmaun nindo indong kaaway kag magimo ang mayad bisan pa sa mga naugutan kanindo. ²⁸ Pangayoon nindo sa Dios nga kalooyan na ra ang mga nagasompa kanindo, kag ipangamoyo nindo ang mga tao nga nagapasipala kanindo. ²⁹ Kon tampaun kaw sa sangka pisngi, agoantaun mo lang bisan tampaun kaw pa sa isarang pisngi. Kon may magbuul imong lambong, itaw, kag kon pati imong pinakakamisita ginabuul pa gid itaw ra. ³⁰ Tawi ang bisan sino nga nagapangayo kanimo, kag kon may magbuul imong pagkabutang indi mo ron pagbawiun. ³¹ Imoa nindo sa indong isigkatao ang bisan ano nga gosto nindo nga imoon nanda ra kanindo.

³² "Kon ang mga tao nga nagaigogma kanindo maman ra lang indong ginaigogma, ta makakabaton kamo ra balus alin sa Dios? Ay bisan ang mga tao nga makasasala nagaigogma ra sa mga nagaigogma kananda. ³³ Kag kon kamo nagaimo lang mayad sa mga tao nga mayad kanindo, makakabaton kamo ra balus alin sa Dios? Bisan ang mga makasasala nagaigogma ra sa mga nagaigogma kananda. ³⁴ Kag kon nagapauram kamo lang sa mga tao nga naulaman nindo nga magabayad, ta makakabaton kamo ra balus alin sa Dios? Bisan ang mga tao nga makasasala nagapauram ra sa andang kapario nga makasasala basta naulaman nanda nga

magabalik andang ginpauram. ³⁵ Toladia tana indong imoon: Igogmaa nindo indong kaaway kag imoan nindo sanda ang mayad. Kag kon maguram sanda kanindo, pauramun nindo nga ara run nagapaabot anang bayad. Kon toladia indong imoon, mabaul indong balus nga mababaton kag maging anang mga bata kamo ang Dios nga Makagagaum sa tanan. Ay tana mayad bisan sa mga tao nga malain kag ara kabaraslan. ³⁶ Magmaloloyon kamo pario sa indong Dios nga Amay.

Indi Nindo Pagpakalainun ang Iba (Mt. 7:1-5)

³⁷ "Indi nindo pagpakalainun ang iba agud indi kamo ra pagpakalainun ang Dios. Indi kamo ra magkoon nga dapat silotan tana, agud indi kamo ra silotan ang Dios. Indong imoon tana, patawadun nindo ang mga nagkasala kanindo agud patawadun kamo ra ang Dios. ³⁸ Magtaw kamo agud kamo tawan ra ang Dios. Kag kon ang Dios ang magtaw kanindo, ginasukub na gid nga mayad, ginauyug, ginadasuk, nagaarawas pa bago ibobo sa indong suruludan. Ay kon paiwan indong pagtaw sa iba toladata ra anang pagtaw kanindo ang Dios."

³⁹ Pagkatapos dato ginsogidan sanda ni Jesus ang mga paanggid. Makon na, "Ara tao nga bolag nga sarang makaagobay sa anang kapario nga bolag, ay pario sanda lang nga maolog sa boo. ⁴⁰ Ara istodyanti nga labaw pa sa anang maistro, piro kon ang kada istodyanti natodloan gid nga mayad kag makatapos ron anang pagtoon, magapario tana run da sa anang maistro.

⁴¹ "Basi ginapamolalungan mo gid ang maistan nga poling sa anang mata imong kapario, piro ara mo ginaspaka imong poling nga midyo sa tablon kabaul? ⁴² Paiwan imong pagkoon kanana nga 'Abi, bulun ko imong poling nga maistan' kon indi mo gani makita imong poling nga midyo sa tablon kabaul? Gani sino ka gid nga nagapakalain sa imong kapario nga ikaw gani sobra pa kanana? Dapat tana bulun mo anay ang mabaul nga poling nga dian sa imong mata, agud masadya imong pagsulung, kag bago mo garing bulun anang poling nga maistan imong kapario."

Makikilala ang Tao sa Anang Inimoan (Mt. 7:16-20; 12:33-35)

⁴³ "Ang masadya nga kaoy ara nagapamonga ang marimo, kag ang marimo nga kaoy ara nagapamonga ang masadya. ⁴⁴ Ang kada kaoy makikilala mo paagi sa anang bunga. Ara may nagapamopo anang bunga ang igos sa sapinit kag ara ra may nagapamopo anang bunga ang obas sa borot. ⁴⁵ Ang tao pario ra dan. Ang mayad nga tao nagaambal ang mayad tungud nga dian sa anang tagiposoon ang mayad. Ang tao tana nga malain nagaambal ra ang malain tungud nga malain ang dian sa anang tagiposoon. Kon ano ang sa anang tagiposoon ang tao maman ra dan ang nagagoa sa anang baba."

Ang Matood nga Somolonod (Mt. 7:24-27)

⁴⁶ "Basi nagasari kamo tawag kanakun nga 'Ginoo'? Ara kamo ra gani nagatoman akun ginakoon kanindo. ⁴⁷ Ipakita ko kanindo anang kaalimbawa ang tao nga nagaparapit kanakun, kag nagapamati kag nagaimo akun ginakoon. ⁴⁸ Pario tana sa tao nga nagkotkot ang madalum kag nagpatindug anang balay sa pondasyon nga bato. Nagbaa kag nagarawas ang soba kag ginagian ang balay nga dato, piro ara gid maiwan tungud nga mapagun ang pagkaimo. ⁴⁹ Ang tao tana nga nagapamati sa akun ginakoon piro ara nagatoman, anang kaalimbawa pario sa tao nga nagpatindug anang balay nga ara pagbutangi ang pondasyon. Pagbaa ang soba, ginaagian ang balay nga dato kag natomba nga lagi, kag nawasak."

Ginayad ni Jesus Anang Oripun ang Kapitan (Mt. 8:5-13)

7 Pagkatapos nga nakatodlo si Jesus sa mga tao, nagayan tana sa Capernaum. ² May sangka kapitan doto nga may sakup nga bali 100 ka soldado nga Romano. Ang kapitan nga dato may oripun nga palangga na gid nga nagamasakit kag tagomatayun. ³ Pagkabati ang kapitan parti kay Jesus, ginsogo na ang pira ka manogdomara ang mga Judio agud pangabayun si Jesus nga magayan doto sa anang balay kag ayadun anang oripun. ⁴ Pagabot nanda kay Jesus nagpakitloy sanda nga mayad kanana. Makon nanda, "Kon maimo boligi ra ang kapitan, ay mayad tana gid nga tao. ⁵ Palangga na kita nga mga Judio kag nagpatindug tana pa gani ang simbaan para kanatun." ⁶ Kag nagtawas si Jesus kananda. Ang sanda marapit run sa anang balay ang kapitan, ginsogo ang kapitan anang pira ka amigo agud solang-solangun si Jesus kag nagbilin nga konon tana toladia, "Ginoo, bukun ako bagay nga magsulud kaw pa sa akun balay. ⁷ Maman ra dan nga bukun ako mismo ang nagayan kanimong tungud nga ginakilala ko nga bukun ako ra bagay nga magpangatobang kanimong. Magambal kaw lang kag magayad run akun sorogoon. ⁸ Naulaman ko dia tungud nga ako may opisyal, kag ako may mga sinakupan ra nga mga soldado. Kon magkoon ako sa isara nga magpanaw, nagapanaw tana. Kag kon magkoon ako sa isara nga magparapit, nagaparapit tana. Kag kon ano akun ginasogo sa akun sorogoon, ginaimo na ra. Gani nagapati ako nga kon ano imong iambal matotoman." ⁹ Pagkabati dato ni Jesus natingala tana nga mayad. Nagatobang tana sa mga tao nga nagatarawas kanana kag nagkoon, makon na, "Sa matood tana, ara ako pa gid kakita tao sa Israel nga may pagtoo nga pario dia." ¹⁰ Anang mga ginpadara ang kapitan nagbalik sa anang balay kag pagabot nanda, nakita nanda nga mayad run ang oripun.

Ginbanaw ni Jesus Anang Bata ang Balo nga Babai

¹¹ Ara lang boay si Jesus doto kag nagayan tana sa banwa ang Nain. Nagtawas kanana anang mga somolonod kag doro pa nga mga tao. ¹² Ang sanda nagainamput run sa banwa ang Nain nataboan nanda nga nagapagoa ang malubung ang patay kag doro gid nga mga tao ang nagakorompanyar. Ang patay nga lalaki nga inoglubung bogtong pa man nga bata ang balo nga babai. ¹³ Pagkakita ni Jesus sa anang nanay ang napatay, nalooy tana. Makon na, "Indi kaw ron magpanangis." ¹⁴ Nagparapit dayon si Jesus sa ginabutan ang patay kag ginawidan na agud magtadung ang mga nagadara. Kag nagtadung sanda. Makon dayon ni Jesus sa patay, "Noy, pagbangon!" ¹⁵ Nagbangon ang patay, nagpongko kag nagambal dayon. Pagkatapos ginintriga tana ni Jesus sa anang nanay. ¹⁶ Pagkakita dato ang mga tao ginkulbaan sanda, kag gindayaw nanda ang Dios. Makon nanda, "Gindumdum ang Dios anang mga tao. Ay sulunga, gintawan na kita gamanan nga propita." ¹⁷ Kag ang barita parti sa anang ginimo ni Jesus naglapnag sa bilog nga Judea kag sa tanan nga mga logar sa palibot.

Si Jesus kag si Juan nga Manogbunyang

(Mt. 11:2-19)

¹⁸ Ang tanan nga dia nga natabo ginbarita kay Juan anang mga somolonod. ¹⁹ Gani gintawag ni Juan ang darwa sa anang mga somolonod kag ginsogo na nga magayan sa Ginoo agud pamangkoton kon tana run andang ginapaabot okon maulat sanda pa ang iba. ²⁰ Gani nagayan sanda kay Jesus. Pagabot nanda doto doro anang ginapangayad ni Jesus nga mga masakitun, ang mga sugung andang pamatyag, kag ang mga ginsuludan ang malain nga ispirito. Doro ra nga mga bolag anang ginapangayad kag nakakita run. Karon, nagpamangkot kay Jesus ang darwa nga dato ka somolonod ni Juan, makon nanda, "Kami ginsogo digi ni Juan nga manogbunyang agud magpamangkot kanimo kon ikaw ron manda amun ginapaabot okon maulat kami pa ang iba?" ²² Makon ni Jesus kananda, "Pagbalik kamo doto kay Juan kag sogidan nindo tana kon ano akun ginaimo nga indong nakita kag kon ano akun ginaambal nga indong nabatian. Konon nindo tana nga ang mga bolag nakakakita, ang mga piang nakakapanaw, ang mga bungul nakakabati, ang mga aroon nagaayad, ang mga patay ginaboi, kag ang Mayad nga Barita ginawali sa mga pobri. ²³ Masoirti ang mga tao nga ara nagadoda kanakun." ²⁴ Pagkalombos anang mga ginsogo ni Juan, nagpamangkot si Jesus sa mga tao, makon na, "Pagayan nindo kay Juan sa naligwin nga logar, ano indong ginapaabot nga makita? Nagayan kamo doto agud makita nindo ang tao nga nagapaayon-ayon pario sa kogon kon uyupun ang angin? ²⁵ Okon nagayan kamo doto agud makita nindo ang tao nga maraalun anang lambong? Garing ang mga tao tana nga masaradya andang lambong kag pagosto andang pangaboi nakikita

sa mga palasyo. ²⁶ Abi sogidi nindo ako kon basi nagayan kamo doto. Para makita anang propita ang Dios? Tama, propita tana manda kag sobra pa gani sa propita. ²⁷ Ay tana maman anang ginakoon ang Dios sa Kasolatan nga nagakoon, 'Paonaun ko kanimo akun manogbarita agud ipriparar na imong aragian.'" ²⁸ Kag makon pa ni Jesus, "Sa matood tana, asta dadi ara may nabata sa kalibotan nga maglabaw pa kay Juan. Piro ang tao dadi nga nagapasakup sa anang pagari ang Dios, bisan tana ang pinakakubus, mas labaw tana kay Juan."

²⁹ Pagkabati nanda sa anang mga panodlo ni Jesus, doro nga tao, pati ang mga manogsokot ang bois, ang nagkompormi sa anang ginapaimo ang Dios, ay nagparabunyang sanda ra kay Juan. ³⁰ Piro ang mga Pariseo tana kag ang mga manogtodlo ang Kasogoan ara nagkompormi sa anang ginapaimo ang Dios kananda, ay ara sanda magparabunyang kay Juan.

³¹ Makon pa gid ni Jesus, "Sa ano ko kabay ipaalimbawa ang mga tao sa tyimpo nga dia? ³² Midyo sanda sa mga bata nga nagaporongko sa plasa nga nagakoon sa isara kag isara, makon nanda, 'Gintokaran namun kamo ang sonata nga pangkasal, garing ara kamo magsaot. Ginkantaan namun kamo ang kanta nga para sa patay, garing ara kamo ra magpanangis!' ³³ Kamo toladan ra, ay pagabot ni Juan, nakita nindo nga limitado anang ginakaun kag ara tana nagainum ang mga irinumun nga karilingin. Gani nagakoon kamo nga tana may malain nga ispirito. ³⁴ Kag Ako nga Naging Tao, pagabot ko, nakita nindo nga sigi akun kaun kag inum, gani nagakoon kamo nga ako nagatinakab kag parapalingin. Kag nagakoon kamo ra nga ako anang amigo ang mga makasasala pario ang mga manogsokot ang bois. ³⁵ Piro indi bali, ang mga tao nga nagasonod sa anang kabubutun ang Dios nagapamatood nga osto manda anang ginapaimo ang Dios."

Si Jesus sa Anang Balay ni Simon nga Pariseo

³⁶ Karon, may sangka Pariseo nga nagimbitar kay Jesus nga doto magkaun sa anang balay. Gani nagayan doto si Jesus kag nagkaun. ³⁷ Doto sa banwa ra nga dato may sangka babai nga kilala nga makasasala. Pagkabati na nga si Jesus doto sa anang balay ang Pariseo nagayan tana doto. May dara tana nga tibodtibod nga may sulud nga agoa. ³⁸ Nagparapit tana sa anang likod ni Jesus kag doto tana sa anang sikian kampi nagpanangis. Anang mga loa nagtoro sa anang siki ni Jesus. Ginpaidan na anang book kag ginarukan. Pagkatapos ginboboan na paamot anang siki ni Jesus. ³⁹ Pagkakita dato ang Pariseo nga nagimbitar kay Jesus, makon na sa anang isip lang, "Kon dia nga tao matood manda nga propita, andan naulaman na kon sino kag kon anong klasi nga babai ang nagatandug kanana, ay ang babai nga dan makasasala." ⁴⁰ Piro naulaman ni Jesus kon ano anang ginaisip, gani makon na, "Simon, may isogid ako kanimo." Makon ni Simon, "Ano dato maistro?" ⁴¹ Kag nagsabat si Jesus

paagi sa paanggid, makon na, "May darwa ka tao nga nagpangotang koarta sa manogpaotang. Ang isara nagotang 500, kag ang isara 50.⁴² Ang ori tungud nga indi sanda makabayad ara sanda run lang pagpabaya-da ang nagpaotang kananda. Ta sino sa darwa nga dato ang mas mabaul anang pagpamalangga sa andang naotangan?"⁴³ Nagsabat si Simon, makon na, "Sigoro ang mas mabaul anang otang." Makon ni Jesus, "Osto imong sabat."⁴⁴ Kag ginbalikid na dayon ang babai kag magkoon kay Simon, "Ta nakita mo ang babai nga dia? Pagsulud ko kaina digi sa imong balay ara mo ako gani pagtawi ang tobig nga inogogas sa akun siki. Piro ang babai nga dia anang loa anang ginogogas sa akun siki, kag anang book pa gani anang ginimo nga pa-maid.⁴⁵ Ara mo ako pagaruki bilang imong bisita, piro tana tana alin pa akun pagabot digi sigi anang aruk sa akun siki.⁴⁶ Ara mo pagpatoroi lana akun olo bilang pagbaton kanakun, piro ang babai tana nga dia, ang maraalun pa nga paamot anang ginbobo sa akun siki.⁴⁷ Gani sogidan ta kaw, nga anang mabaul nga gogma nga ginpakita nagapamatood nga anang mga sala nga dorogid ginpatawad run; piro ang tao tana nga maistan lang anang sala nga ginpatawad, maistan ra lang ang pagigogma nga anang ginapakita."⁴⁸ Makon dayon ni Jesus sa babai, "Ginpatawad run imong mga sala."⁴⁹ Ang mga nagkaraun kaiban ni Jesus nagkoon sa andang isip lang, makon, "Sino gid kabay dia, nga bisan ang mga sala ginapatawad na?"⁵⁰ Makon dayon ni Jesus sa babai, "Nalawas kaw tungud sa imong pagtoo. Sigi, pagoli run, kag indi ka run magsari palibug."

Ang mga Babai nga Nagabolig kay Jesus

8 Pagkatapos dato, naglibot si Jesus sa mga banwa kag mga bario nga nagabantala ang Mayad nga Barita parti sa anang pagari ang Dios. Kaiban na anang dosi ka mga apostolis,² kag ang iba nga mga babai nga anang ginpangayad sa mga malain nga ispirito kag mga balatian. Isara kananda si Maria nga taga-Magdala nga pito gid ka malain nga ispirito ang ginpagoa kanana.³ Nakaiban nanda ra si Juana nga asawa ni Cusa nga maman anang ginasarigan ni Herodes sa anang palasyo. Si Susana isara ra kananda kag may dorogid nga mga babai. Sanda ang nagtaw anang mga kinanglanun nanday Jesus alin sa andang pagkabutang.

Paanggid parti sa Manogpanggas

(Mt. 13:1-9; Mc. 4:1-9)

⁴ May adlaw nga dorogid nga mga tao ang nagarayan kag nagtiripon doto kay Jesus alin sa iba-ibang mga banwa. Ginsogidan na sanda ang paanggid, makon na,

⁵ "May sangka mangongoma nga nagpanggas anang bini. Sa anang pagpanggas ang iba nagtugpa sa binit gid ang dalan, kag dia nalapakan ang nagaaragi kag gintoka ang mga pispis.⁶ Ang iba tana nagtugpa sa kabatoan, piro pagtobo nalayung dayon ay masyado ka mara ang logta.⁷ Ang iba nagtugpa sa

logar nga nagatorobo ang mga ilamonon nga masiit, kag dungan nga nagtobo sa mga ilamonon. Piro ang ori nalumus.⁸ Ang iba nagtugpa sa mayad nga logta, nagtorobo kag dorogid anang naging bonga." Makon pa ni Jesus kananda, "Dapat intindiun nindo indong nabatian nga dia."

Anang Katoyoan ang mga Paanggid

(Mt. 13:10-17; Mc. 4:10-12)

⁹ Ginpamangkot tana anang mga somolonod kon ano anang kaologan ang paanggid nga dato.¹⁰ Makon na nga nagsabat, "Ang mga tinago ang ona parti sa anang pagari ang Dios ginasogid kanindo nga akun mga somolonod agud maintindian nindo, piro sa iba tana ginasogid paagi sa mga paanggid agud 'bisan magsulung sanda indi sanda makakita, kag bisan magpamati indi sanda makaintindi.'"

Ginsaysay ni Jesus ang Paanggid Parti sa Nagapanggas

(Mt. 13:18-23; Mc. 4:13-20)

¹¹ Ginsaysay dayon ni Jesus anang kaologan ang paanggid. Makon na, "Ang bini nga dato ara iba kondi anang ambal ang Dios.¹² Anang binit ang dalan nga gintugpaan ang bini nga tao nga nakabati anang ambal ang Dios, garing nagabot si Satanas kag ginbuul na anang ambal ang Dios sa andang tagiposoon, ay sabun magtoo sanda kag malowas.¹³ Ang kabatoan nga logta nga gintugpaan ang bini nga tao nga nakabati ra anang ambal ang Dios kag ginbaton nanda nga may kalipay, garing bukun tuduk sa andang tagiposoon. Gani ara lang boay andang pagtoo ay pagabot ang mga pagsolay nagtalikod sanda dayon.¹⁴ Ang iba nga bini nagtugpa sa masiit nga mga ilamonon. Maman dia ang mga tao nga nakabati, garing andang mga paralibugan kag andang mga manggad pati ang mga kalipayan sa kaboi nga dia maman ang nagaadlang kananda sa pagsonod sa anang kabubutun ang Dios para kananda.¹⁵ Piro ang iba tana nga bini nagtugpa sa mayad nga logta. Maman dia ang mga tao nga nakabati anang ambal ang Dios, ginatipigan nanda gid sa andang tagiposoon kag nagaimorat sanda nga tomanun andang nabatian. Kag bisan ano nga pagsolay nga nagaabot kananda nagapadayon sanda pa gid sa pagimo anang kabubutun ang Dios para kananda."

Paanggid Parti sa Solo

(Mc. 4:21-25)

¹⁶ Makon pa gid ni Jesus, "Ara may nagasindi ang solo kag pagkatapos takluban dayon okon ibutang sa idalum ang katri, kondi ginatongtong gid sa torongtongan agud masanagan ang mga tao nga magasulud sa balay.¹⁷ Maman ra dan nga ara gid tinago nga indi maggoa sa ori, kag ara likum parti sa anang pagari ang Dios nga indi maalaman kag maboyagyag.

¹⁸ "Gani pamatii nindo ako nga mayad, ay ang tao nga may naulaman run nga kamatoodan kag anang

ginasonod, dogangan pa gid ang Dios anang pagintindi. Piro ang tao tana nga ara nagasonod sa anang naulaman nga kamatoodan, pati anang pagsarig nga dian kanana bubulun pa."

Anang nanay kag Anang mga Kabogto ni Jesus

(Mt. 12:46-50; Mc. 3:31-35)

¹⁹ Karon, nagabot anang nanay kag anang mga kabogto ni Jesus. Piro tungud sa kadoroon ang tao indi sanda makaparapit kanana. ²⁰ Gani may nagsogid kay Jesus, makon, "Imong nanay kag imong mga kabogto nagatirindug doto sa goa. Gosto nanda nga magpakigkita kanimo." ²¹ Piro makon ni Jesus kananda, "Ang mga nagapamati kag nagatoman anang ambal ang Dios maman akun nanay kag mga kabogto."

Ginpapuut ni Jesus ang Angin kag Daloyon.

(Mt. 8:23-27; Mc. 4:35-41)

²² May adlaw nga si Jesus kag anang mga somolonod nagsakay sa sakayan. Makon na kananda, "Amos matabok kita sa loyo." Kag naglayag sanda dayon. ²³ Mintras nagapalayag sanda natorogan si Jesus. Malagat-lagat golpi lang nga nagbaskug ang angin kag indi nanda run masakat ang limasun, kag napabutang sanda run gid sa piligro nga kaimtangan. ²⁴ Gani ginparapitan nanda si Jesus kag ginpokaw. Makon nanda, "Ginoo! Ginoo! Malolonod kita run!" Nagbangon si Jesus kag ginsabdung na ang angin kag ang daloyon nga magtadung. Kag golpi lang nga naglinaw. ²⁵ Makon dayon ni Jesus sa anang mga somolonod, "Ay dan, sadin run indong pagtoo?" Natingala nga mayad ang mga somolonod nga may kakulba nga nagakoon sa isara kag isara, "Sino gid kabay dia nga bisan ang angin kag ang mga daloyon ginamandaran na lang kag nagasonod kanana?"

Ginayad ni Jesus ang Tao nga Ginsuludan ang mga Malain nga Ispirito

(Mt. 8:28-34; Mc. 5:1-20)

²⁶ Nagpadayon sanda layag asta nakaabot sanda sa logar ang mga taga-Gerasa nga nagaatobang sa Galilea. ²⁷ Pagsalta ni Jesus, ginsolang-solang tana nga lagi ang lalaki nga ginsuludan ang mga malain nga ispirito. Dia nga lalaki boay run nga ara nagalambong kag ara run da nagaoli sa anang balay sa banwa. Doto tana run nagaoli sa mga kowiba nga ginalubungan. ²⁸ Pagkakita na kay Jesus nagsinggit tana kag naglood kanana. Makon na dayon sa mabaskug nga limug, "Jesus nga Bata ang Dios nga labaw sa tanan, ano imong labut kanakun? Nagapakitloy ako kanimo nga indi mo ako pagsilotan." ²⁹ Toladato anang koon tungud nga ginsogo ron ni Jesus ang malain nga ispirito nga maggoa sa lalaki. Ay boay run nga ginagauman tana ang malain nga ispirito nga dato, kag bisan ginagapos tana pa ang mga tao ang mga kadina sa anang alima kag sa anang siki kag ginabantayan nga mayad, ginabogto na lang kag ginapalayas tana ang malain nga ispirito sa naligwin nga logar. ³⁰ Ginpamangkot tana ni

Jesus, makon na, "Sino imong aran?" Makon ang lalaki, "Ako si Panung." Toladan anang sabat tungud nga dorong nga mga malain nga ispirito ang nagsurulud kanana. ³¹ Kag nagpakitloy ang mga malain nga ispirito nga kon maimo indi sanda lang pagmandaran nga maglokso sa pinakamadalum nga logar nga ginasilotan kananda.

³² Doto sa marapit dorong nga mga baboy ang nagaparanginaun sa banggilid. Nagpakitloy kay Jesus ang mga malain nga ispirito nga togotan sanda nga mag-sulud sa mga baboy nga dato. Kag gintogotan sanda ni Jesus. ³³ Gani naggoa ang mga malain nga ispirito sa tao kag nagsulud sanda sa mga baboy. Kag nagdaragoyon dayon ang mga baboy palusub sa matidluk nga banggilid diritso sa tobig kag nagkaralumus.

³⁴ Pagkakita ang mga manogsagod ang mga baboy sa natabo, nagdaralagan sanda sa kaadluk, kag ang mga natabo nga dato ginbarita nanda sa mga tao sa banwa kag sa bokid. ³⁵ Gani nagarayan doto kay Jesus ang mga tao ay gusto nanda nga makita ang natabo. Pagabot nanda doto nakita nanda ang tao nga dati may mga malain nga ispirito nga nagapongko ron doto marapit kay Jesus, may lambong ron kag sa logar run anang isip. Gani ginkulbaan sanda. ³⁶ Ang mga nakakita mismo sa natabo nagsogid sa mga tao nga bago lang nagarabot doto kon paiwan nagayad ang lalaki nga dato nga ginsuludan anay ang mga malain nga ispirito. ³⁷ Kag ang tanan nga mga tao doto nga nagaoroli sa mga logar nga sakup ang Gergeseno nagpakitloy kay Jesus nga kon maimo magalin tana doto kananda, ay sugung gid andang kaadluk. Gani nagsakay ruman sanday Jesus sa sakayan agud magbalik sa andang ginalinan. ³⁸ Ang lalaki tana nga ginsobolan ang mga malain nga ispirito nagpakitloy kay Jesus nga kon maimo matawas tana kanana. Garing ginpaoli tana ni Jesus nga nagakoon, makon na, ³⁹ "Pagoli doto sa indo, kag isogid mo kon ano anang mga ginimo ang Dios kanimo." Gani nagoli ang lalaki nga dato, kag naglibot tana sa bilog nga banwa nga nagapanogid sa tanan kon ano anang mga ginimo ni Jesus kanana.

Anang Bata nga Babai ni Jairo kag ang Babai nga Ginatagasan

(Mt. 9:18-26; Mc. 5:21-43)

⁴⁰ Pagabot ni Jesus sa loyong baybay, nalipay nga mayad ang mga tao sa pagsolang-solang kanana tungud nga tanan sanda nagaulat kanana. ⁴¹ Malagat-lagat may nagabot nga tao nga anang aran si Jairo. Tana sangka manogdomara sa simbaan ang mga Judio. Pagrapit na kay Jesus naglood tana kag nagpakitloy nga kon maimo magayan tana anay doto sa anang balay ⁴² tungud nga tagomatayun anang bogtong nga bata. Ang bata nga dia nga babai nagaidad mga dosi lang ka toig. Nagtabid kanana si Jesus. Ang nagapaayan run sanday Jesus doto sa anang balay ni Jairo nagadurukdukan ang dorong tao doto kanana. ⁴³ Karon, may babai doto nga dosi run ka toig nga ginatagas-

tagasan ang dogo. [Naobos ron gastos ang tanan nga anang pagkabutang sa pagpabolong.] Piro ara gid may nakaayad kanana. ⁴⁴ Anang ginimo, nagpanalut-salut tana sa mga tao asta nakaparapit sa anang likod kampi ni Jesus, kag gintandug na dayon anang sidsid anang lambong ni Jesus, kag nagpuut nga lagi ang paggoa anang dogo. ⁴⁵ Makon dayon ni Jesus, "Sino ang nagtandug kanakun?" Tanan sanda doto nagkoon nga ara sanda katandug kanana. Gani makon ni Pedro, "Ginoo, ang kadoro nga dan ang nagagurutuk kag nagadurukduk dian kanimo, mapamangkot kaw pa gid kon sino ang nagtandug kanimo." ⁴⁶ Piro nagkoon si Jesus, makon na, "May nagtandug baya kanakun, tungud nga nabatyagan ko nga may gaum nga naggoa kanakun." ⁴⁷ Pagkaulam ang babai nga naulaman ni Jesus anang ginimo, nagparapit tana nga nagakurudug kag naglood kay Jesus. Kag doto sa atobangan ang tanan ginsogid na kay Jesus kon basi gintandug na tana kag kon paiwan tana nagayad nga lagi. ⁴⁸ Makon ni Jesus kanana, "Nene, nalawas kaw tungud sa imong pagtoo. Sigi, pagoli run kag indi kaw ron magsari palibug."

⁴⁹ Mintras nagaambal tana pa sa babai may nagabot alin sa anang balay ni Jairo. Makon na kay Jairo, "Imong bata patay run. Indi run pagbudlaya ang Manogtodlo." ⁵⁰ Piro pagkabati dato ni Jesus nagkoon tana kay Jairo, makon na, "Indi kaw magkaadluk, magsarig kaw lang kag magaayad tana." ⁵¹ Pagabot nanda sa anang balay ni Jairo ara na pagtogoti ang iba nga magtabid kanana sa sulud loas kanday Pedro, Juan, kag Santiago, kag anang tatay kag nanay ang bata. ⁵² Sigi anang paranangis ang mga tao doto. Gani makon ni Jesus kananda, "Indi kamo magparanangis, ay bukun ra patay ang bata. Nagakatorog tana lang." ⁵³ Ginkadlawan nanda lang si Jesus tungud nga naulaman nanda nga patay ra gid ang bata. ⁵⁴ Nagparapit si Jesus sa bata kag ginawidan na anang alima kag gintawag nga nagakoon, "Nene, pagbangon!" ⁵⁵ Kag nagbalik anang ispirito kag nagbangon tana nga lagi. Ginkonan sanda dayon ni Jesus nga pakaunun ang bata. ⁵⁶ Natingala gid anang mga ginikanan; piro ginbilinan sanda ni Jesus nga indi gid magpanogid-sogid sa bisan kino parti sa natabo nga dato.

Ginsogo ni Jesus Anang Dosi ka Apostolis

(Mt. 10:5-15; Mc. 6:7-13)

9 May adlaw nga gintipon ni Jesus anang dosi ka apostolis, kag ginpanawan na sanda awtoridad kag gaum nga magpalayas ang tanan nga mga malain nga ispirito kag magpangayad ang mga tao nga may masakit. ² Pagkatapos, ginsogo na sanda dayon nga magpangwalian ang parti sa anang pagari ang Dios kag magpangayad ang mga tao nga may masakit. ³ Ginbilinan na sanda, makon na, "Indi kamo magbalon bisan ano sa indong pagpanaw; miski baston, bag, pagkaun, koarta, okon lambong nga irilisan. ⁴ Kon padayonon kamo sa sangka balay, doto kamo ron lang gid magdayon asta magalin kamo sa logar

nga dato. ⁵ Piro kon ang mga tao sa sangka logar indi magbaton kanindo, bayai nindo ron lang; kag pagalin nindo, tapokan nindo ang yabok sa indong siki bilang tanda kontra kananda." ⁶ Kag nagparanaw dayon ang mga somolonod kag naglibot sanda sa mga bario nga nagawali ang Mayad nga Barita kag nagapangayad ang mga nagamarasakit.

Nagoloan si Herodes parti kay Jesus

(Mt. 14:1-12; Mc. 6:14-29)

⁷ Karon, ang barita parti sa anang ginaimo nanday Jesus nakaabot kay Herodes nga manogdomara ang Galilea. Naglibug nga mayad anang olo ni Herodes tungud nga may mga tao nga nagakoon nga si Jesus maman si Juan nga manogbunyang nga nabanaw. ⁸ May iba ra nga nagakoon nga tana si Elias nga propita ang ona nga nagabot ron. Kag may iba pa gid nga nagakoon nga iba tana nga propita sa naona nga nabanaw. ⁹ Sa anang isip lang ni Herodes makon na, "Kon parti kay Juan, ginpapogotan ko tana run anang olo. Piro sino tana kabay ang tao nga dia? Ay katiringala nga mga butang akun nabatian parti kanana." Gani nagaimorat si Herodes nga makita na si Jesus.

Ginpakaun ni Jesus ang 5,000 ka Tao

(Mt. 14:13-21; Mc. 6:30-44; Jn. 6:1-14)

¹⁰ Pagkabalik anang mga apostolis ni Jesus, ginsogid nanda kanana kon ano andang mga naimo. Kag pagkatapos dato gindara sanda ni Jesus sa banwa ang Betsaida. Ara tana may ginpatawas nga iba. ¹¹ Piro pagkasapo ang mga tao nga sanday Jesus nakaalin run, nagsonod sanda. Pagabot nanda kanday Jesus, ginbaton sanda ni Jesus kag ginsaysayan na parti sa anang pagari ang Dios. Kag ginpangayad na ang mga nagamarasakit.

¹² Datong masasalup run ang adlaw, nagparapit kanana anang dosi ka Apostolis. Makon nanda, "Paayana run ang mga tao sa mga bario kag sa mga sitio nga sa palibot agud makapangita sanda andang pagkaun kag karatorogan, ay digi kita paman sa naligwin nga logar." ¹³ Piro makon ni Jesus, "Kamo mismo ang magtaw pagkaun kananda." Makon nanda, "Lima lang gid ka bilog atun tinapay digi kag darwa ka bilog nga isda. Indi dia makaigo, loas kon magbakal kita pa pagkaun para kananda tanan." ¹⁴ (Ang mga lalaki lang doto bali 5,000 nga lagi, paira pa sa mga babai kag mga bata.) Gani makon ni Jesus sa anang mga somolonod, "Abi gropo-gropoa nindo ang mga tao tag-50 kag papongkoon." ¹⁵ Ginsonod nanda anang sogo ni Jesus kag ginpapongko nanda ang tanan nga mga tao. ¹⁶ Ginbuul dayon ni Jesus ang lima ka bilog nga tinapay kag darwa ka bilog nga isda, kag nagtanga tana sa langit kag ginpasalamatan na dato sa Dios. Pagkatapos, ginpamisang-pisang na dayon kag gintaw sa anang mga somolonod agud ipanagtag sa mga tao. ¹⁷ Kag nakakaun sanda tanan kag nagkarabosog. Pagkatapos nga ang tanan nakakaun run gin-

tipon nanda ang tinapay kag ang isda nga nabilin, kag bali dosi ka baskit andang naponon.

Ang Ginpabotyag ni Pedro parti kay Jesus

(Mt. 16:13-19; Mc. 8:27-29)

¹⁸ May adlaw nga nagpabulag si Jesus sa mga tao agud magpangamoyo. Anang mga somolonod kaiban na ra. Karon nagpamangkot si Jesus kananda, makon na, "Sono sa mga tao, sino ako kono?" ¹⁹ Makon nanda, "May nagakoon nga ikaw si Juan nga manogbunyag. Ang iba nagakoon nga ikaw si Elias, kag may iba pa gid nga nagakoon nga ikaw isara sa mga propita sa naona nga nabanaw." ²⁰ Makon ni Jesus kananda, "Piro para kanindo sino ako?" Nagsabat si Pedro, makon na, "Ikaw ang Cristo nga anang ginpangako ang Dios nga magari."

Ginsaysay ni Jesus ang parti sa Anang Paraaboton nga Pagantos kag Kamatayun

(Mt. 16:20-28; Mc. 8:30-9:1)

²¹ Ginkonan sanda dayon ni Jesus nga indi sanda gid magsogid bisan kino nga tana ang Cristo nga ginpangako ang Dios nga magari. ²² Ay makon na, "Ako nga Naging Tao kinanglan nga magantos nga mayad sa anang imoon kanakun anang mga manogdomara ang mga Judio, ang mga manogdomara nga pari, kag ang mga manogtodlo ang Kasogoan. Isikway nanda ako kag ipapatay, piro sa ikatlo ka adlaw mababanaw ako."

²³ Pagkatapos nagkoon si Jesus sa tanan nga mga tao doto, makon na, "Kon may tao nga gusto magsonod kanakun, indi na run dapat pagisipun anang kaogalingun, kondi kada adlaw kinanglan magtoman tana kanakun abir kon kamatayun anang aboton sa pagsonod kanakun. ²⁴ Ay ang bisan sino nga nagakanogon anang kaboi digi sa kalibotan nga dia mapapatay pa ra gid. Piro ang bisan sino nga priparado nga mapatay tungud kanakun makakaangkun ang kaboi nga ara kataposan. ²⁵ Ano gid anang mabubuul ang tao kon maangkun na ang tanan nga butang digi sa kalibotan, piro madora anang kaboi? Ara gid! ²⁶ Ay ang bisan sino nga magkauya kanakun kag sa akun mga panodlo, ikauya ko tana ra kon Ako nga Naging Tao magbalik run nga may gaum nga nagalanyag alin kanakun kag sa Amay kag sa mga angil. ²⁷ Sa matood tana, may mga tao digi dadi nga indi mapatay mintras indi nanda makita anang pagari ang Dios."

Nagiba Anang Oyaun ni Jesus

(Mt. 17:1-8; Mc. 9:2-8)

²⁸ Mga walo ka adlaw pagkatapos nga maambal na dia, gindara na si Pedro, si Juan, kag si Santiago patokad sa bokid agud magpangamoyo. ²⁹ Mintras nagapangamoyo tana nagiba anang itsora, kag anang lambong nagpoti gid nga mayad kag masolaw. ³⁰ Kag golpi lang may nagpakita nga darwa ka tao nga nagapakigambal kanana. Dia sanday Moises kag Elias. ³¹ Nagalanyag sanda ra, kag nagapakigambal kay Jesus parti sa anang pagalin digi sa kalibotan nga

madali run lang matabo sa Jerusalem. ³² Mintras nagakaratabo dia nga mga butang, sanday Pedro tana namuukan nga mayad. Piro pagbogtaw nanda, nakita nanda si Jesus nga nagalanyag kag ang darwa ka tao nga nagatindug sa anang tupad. ³³ Datong maalin run ang darwa nga dato kay Jesus, nagkoon si Pedro kanana, makon na, "Ginoo, mayad digi kami. Maimo kami tatlo ka kamalig, ang sakabilog kanimo, ang sakabilog kay Moises, kag sakabilog ra kay Elias." (Ang matood tana si Pedro ara gid kaisip sa anang ginaambal nga dato.) ³⁴ Ara pa natapos anang ambal ni Pedro kag nagabot ang panganod kag ginlikupan sanda. Ginadlukan sanday Pedro pagtabon kananda ang panganod nga dato. ³⁵ Pagkatapos may limug sanda nga nabatian nga nagaalin doto sa panganod nga nagakoon, makon, "Maman dia akun Bata, akun Pinili. Pamatian nindo tana!" ³⁶ Pagkaambal dato, nakita nanda nga si Jesus run lang ang nabilin. Sa mga naglubas nga mga inadlaw ara anay pagsogidan nanday Pedro kon ano andang nakita.

Ginayad ni Jesus ang Bata nga Ginastian ang Malain nga Ispirito

(Mt. 17:14-18; Mc. 9:14-27)

³⁷ Ang madason nga adlaw, paglusub nanda alin sa bokid, dorong mga tao ang nagsolang-solang kay Jesus. ³⁸ Doto sa kadoroan may sangka tao nga nagsinggit nga nagakoon, makon na, "Maistro, abi kon maimo lang sulunga ra anay akun bata nga lalaki nga bogtong. ³⁹ Masami tana nga ginasuludan ang malain nga ispirito. Kon magabot gani, golpi tana lang nga nagasiagit, nagakulkug, kag nagabora dayon. Aros indi magalin kanana ang malain nga ispirito, kag kon magalin run, tigbak nga mayad akun bata. ⁴⁰ Nagpakitloy ako ron sa imong mga somolonod nga sobolon nanda, garing indi nanda masarangan." ⁴¹ Makon dayon ni Jesus, "Kamo nga mga tao sa tyimpo nga dia, ara kamo pagtoo kag baliskad indong ginaisip kag ginaimo. Asta sano pa akun pagantos kanindo? Abi, dara digi imong bata." ⁴² Mintras nagaparapit kay Jesus ang bata, ginpatomba tana ang malain nga ispirito sa logta kag ginpakulkug. Piro ginpalayas ni Jesus ang malain nga ispirito kag ginayad na ang bata, kag ginbalik na dayon sa anang tatay. ⁴³ Ang tanan nga mga tao doto natingala nga mayad sa andang nakita nga nagapakilala anang mabaul nga gaum ang Dios.

Nagambal Ruman si Jesus Parti sa Anang Kamatayun

(Mt. 17:22-23; Mc. 9:30-32)

Mintras natitingala pa ang mga tao sa tanan nga anang ginimo ni Jesus, nagkoon tana sa anang mga somolonod, makon na, ⁴⁴ "Tandaan nindo gid dia: Ako nga Naging Tao kinanglan nga iintriga sa mga tao nga nagakontra kanakun." ⁴⁵ Garing ara sanda dato kaintindi ay midyo ginalipudan andang isip agud indi nanda maangupan. Kag naalangan sanda nga magpamangkot kanana parti sa butang nga dato.

Sino gid ang Labaw sa Tanan?

(Mt. 18:1-5; Mc. 9:33-37)

⁴⁶ May sangka bisis nga nagbarais-baisan anang mga somolonod kon sino gid kananda ang labaw sa tanan.

⁴⁷ Piro naulaman ni Jesus kon ano andang ginaisip.

Gani nagbuul tana ang bata kag ginpatindug na dayon sa anang kilid. ⁴⁸ Pagkatapos nagkoon tana dayon, makon na, "Ang bisan sino nga tungud sa anang pagtoo kanakun nagabaton kag nagaasikaso sa bata nga toladia nagabaton ra kanakun. Kag ang nagabaton kanakun nagabaton ra sa nagpadara kanakun. Ay ang pinakakubus kanindo maman ang labaw sa tanan."

Ang Bukun Kontra Kanindo Kadampig Nindo

(Mc. 9:38-40)

⁴⁹ Nagkoon si Juan kay Jesus, makon na, "Ginoo, nakakita kami ang tao nga nagasobol ang mga malain nga ispirito kag imong aran anang ginagamit. Ginbawalan namun tana nga dapat indi tana magimo toladato ay bukun tana atun kaiban." ⁵⁰ Piro makon ni Jesus kanana, "Indi nindo pagbawali, ay ang bisan sino nga ara nagakontra kanindo nagadampig kanindo."

Ara Pagbatona si Jesus sa Sangka Bario sa Samaria

⁵¹ Datong madali run lang magabot ang adlaw nga si Jesus daraun run pa langit, nagdisisyon tana nga maayan run sa Jerusalem. ⁵² Gani may ginpaona tana nga mga tao sa sangka bario sa Samaria agud magpriparar anang madayonan. ⁵³ Piro ang mga tao doto sa bario nga dato indi magbaton kanana ay naulaman nanda nga mapa-Jerusalem tana. ⁵⁴ Pagkaulam anang mga somolonod nga si Santiago kag si Juan nagkoon sanda kay Jesus, makon nanda, "Ginoo, ano kanimo, mapangayo kita ang kalayo alin sa langit agud mapagba sanda?" ⁵⁵ Piro ginbalikid sanda ni Jesus kag ginsaway. ⁵⁶ Gani nagdiritso sanda run lang sa ibang bario.

Anang mga Somolonod ni Jesus

(Mt. 8:19-22)

⁵⁷ Mintras nagapadayon sanda sa andang pagpanaw, may sangka tao nga nagkoon kay Jesus, makon na, "Masonod ako kanimo bisan diin kaw magayan."

⁵⁸ Piro makon ni Jesus kanana, "Ang mga singgarong may boo nga ginaolian, kag ang mga pispis may pogad, piro Ako nga Naging Tao, ara ako balay nga akun gid nga sarang mapaowayan. Ta, matabid kaw pa kanakun?" ⁵⁹ Nagkoon dayon si Jesus sa isara, makon na, "Pagsonod kanakun!" Makon anang sabat ang tao, "Ginoo, abi maoli ako anay, kag kon patay run akun tatay kag maipalubung ko bago ako masonod kanimo." ⁶⁰ Makon ni Jesus kanana, "Ang mga tao nga patay sa panulung ang Dios maman imong palubungun ang mga patay. Piro ikaw tana magpanaw kag magwali ang parti sa anang pagari ang Dios." ⁶¹ May isara pa gid nga nagkoon kay Jesus, makon na, "Ginoo, masonod ako kanimo; piro togoti ako anay nga magoli

kag maglisinsya sa akun pamilya." ⁶² Makon ni Jesus kanana, "Ang tao nga nagaarado nga sigi anang balikid indi mapolosan anang pagarado. Dan toladan ra ang tao nga nagasonod kanakun nga may ginapamalikidan, bukun tana bagay sa anang Ginarian ang Dios."

Ginsogo ni Jesus anang 72 ka Somolonod

10 Pagkatapos dato, ang Ginoo nagpili 72 pa gid ka tao nga anang paonaun nga tagdarwa-darwa sa mga banwa nga anang ayanan. ² Makon na kananda, "Doro ang mga tao nga magatoo andan kanakun. Andang kaalimbawa pario sa araniun nga malapad garing kolang gid ang manogani. Gani magpangamoyo kamo sa Ginoo nga magpadara tana mga manogani sa anang araniun. ³ Sigi, panaw kamo ron. Piro magandam kamo, ay indong kaalimbawa pario sa mga bata pa nga mga karniro nga akun ginapadara sa mga mapirintas nga sapat. ⁴ Indi kamo magdara ang koarta, bag, okon sandalyas. Kag indi kamo ra magtadung sa dalan kag magpakigampang sa indong mga mabagat. ⁵ Kon magsulud kamo ron sa balay, magkoon kamo, 'Kabay pa nga bindisyonan ang Dios ang pamilya nga dia.' ⁶ Kag kon bagay sanda nga magbaton indong pagbindisyon, bindisyonan sanda manda ang Dios. Piro kon indi, indi sanda ra pagbindisyonan ang Dios. ⁷ Magdayon kamo sa primiro nga balay nga nagabaton kanindo, kag indi kamo magsaylo-saylo indong darayonan. Batona nindo andang ginapakaun kanindo, ay ang nagapangabudlay dapat gid man nga soolan. ⁸ Kag kon diin kamo nga logar magayan kag sanda nagabaton kanindo, kauna nindo ang bisan ano nga andang ginapakaun kanindo. ⁹ Ayada nindo doto ang mga nagamarasakit kag sogidan nindo nga oras run dia nga ang Dios magaari kananda. ¹⁰ Piro kon magabot kamo sa sangka banwa kag indi nanda kamo pagbatonon, magayan kamo sa andang sa mga karsada kag magkoon, ¹¹ 'Tungud nga kamo indi magbaton kanamun, bisan ang yabok sa indong banwa nga nagadukut sa amun siki amun tapokon bilang paandam kanindo. Tandaan nindo dia: nagabot ron ang oras nga ang Dios magaari run.'" ¹² Makon pa gid ni Jesus sa anang mga inogpadara, makon na, "Sogidan ko kamo, pagabot ang adlaw ang pagukum, anang silot ang Dios sa mga tao sa banwa nga indi magbaton kanindo mas sobra pa kaysa anang silot sa mga taga-Sodoma."

Ang mga Banwa nga ara Naginulsul

(Mt. 11:20-24)

¹³ Pagkatapos dato nagambal si Jesus kontra sa mga banwa nga ara naginulsul. Makon na, "Kailo kamo nga mga taga-Corazin! Kag kailo kamo ra nga taga-Betsaida! Ay kon ang mga milagro nga akun ginimo dian kanindo ginimo ko sa Tiro kag sa Sidon, boay sanda run andan maglambong ang lambong nga sako kag magbutang abo sa andang olo bilang pagpakilala nga sanda nagainulsul run sa andang mga sala. ¹⁴ Gani sa

adlaw nga ang Dios magukum, ang silot nga para kanindo magasobra pa sa silot nga para sa mga taga-Tiro kag taga-Sidon. ¹⁵ Kag kamo nga taga-Caper-naum, indong pagsarig dayawon kamo ang tanan. Piro sa impiyirno kamo gid tana itatagbung!”

¹⁶ Makon dayon ni Jesus sa anang mga inogpadara, “Ang nagapamati kanindo nagapamati ra kanakun, kag ang nagasikway kanindo nagasikway ra kanakun, kag ang nagsikway kanakun nagasikway ra sa nagpadara kanakun.”

Anang Pagbalik ang 72 ka Somolonod

¹⁷ Pagbalik ang 72 nga ginpapanaw ang Ginoo mali-payun sanda, kag makon nanda kay Jesus, “Ginoo, bisan ang mga malain nga ispirito soko kanamun paagi sa amun paggamit imong aran!”

¹⁸ Makon ni Jesus kananda, “Nakita ko anang pagkaolog ni Satanas alin sa langit nga midyo kilat anang kadasig. ¹⁹ Gintawan ko kamo gaum agud madaug nindo ang tanan nga gaum atun kaaway nga si Satanas. Miski lapakun nindo ang mga magkal kag mga iwi-iwi indi kamo maiwan. Ara gid bisan ano nga makaalit kanindo. ²⁰ Piro indi kamo magkalipay tungud nga ang mga malain nga ispirito soko kanindo, kondi magkalipay kamo tungud nga indong aran nakasolat run doto sa langit.”

Si Jesus Ginlipay ang Ispirito Santo

(Mt. 11:25-27; 13:16-17)

²¹ Sa oras nga dato ginlipay nga mayad si Jesus ang Ispirito Santo. Kag makon na, “Itay, tagya kaw ang langit kag logta. Nagapasalamat ako kanimo tungud nga ang kamatoodan nga gintago mo sa mga maaram kag may mga tinonan ginpasanag mo sa mga tao nga simpli ang kabubutun pario sa mga bata. Itay, salamat gid nga toladato imong gusto.” ²² Pagkatapos, makon ni Jesus sa mga tao doto, “Ang tanan nga butang gintogyan kanakun akun Amay. Ang Amay lang ang nakakikilala gid kanakun nga anang Bata. Kag ang nakakikilala gid sa Amay ako ra lang nga anang Bata kag ang mga tao nga akun gusto nga pakilalaun sa Amay.”

²³ Nagatobang dayon si Jesus sa anang mga somolonod kag magkoon kananda nga sanda-sanda lang, makon na, “Masoirti kamo tungud nga nakita nindo gid ang mga butang nga akun ginapangimo. ²⁴ Sa matood tana, doro nga mga propita kag mga ari ang ona ang nagandum nga makakita kag makabati indong nakita kag nabatian dadi, piro ara natabo sa andang tyimpo.”

Ang Mayad nga Tao nga Taga-Samaria

²⁵ May sangka manogtodlo doto ang Kasogoan nga nagtindug kag nagpamangkot agud tirawan si Jesus. Makon na, “Maistro, ano kabay akun dapat imoon agud makaangkun ako ang kaboi nga ara kataposan?” ²⁶ Makon ni Jesus kanana, “Ta ano anang ginakoon ang

Kasogoan sono sa imong nabasaan?” ²⁷ Nagsabat ang tao, makon na, “Igogmaun mo ang Ginoo nga imong Dios nga tuduk gid sa imong tagiposoon, sa bilog mo nga kalag, sa tanan nga imong ginaimo, kag imong isip pirmi gid kanana. Kag igogmaun mo imong kapario pario imong pagigogma sa imong kaogalingun.”

²⁸ Makon ni Jesus kanana, “Osto gid imong sabat. Imoon mo dan agud may kaboi kaw nga ara kataposan.”

²⁹ Piro indi gusto ang manogtodlo nga dato ang Kasogoan nga mauyan tana, gani nagpamangkot tana pa gid, makon na, “Ta sino gid abi akun kapario?”

³⁰ Ginsabat tana ni Jesus paagi sa sangka istoria, makon na, “May sangka tao nga naglusub sa Jerico alin sa Jerusalem. Mintras nagapanaw tana golpi tana lang nga ginlambayan ang mga tolisan. Ginbuul nanda anang pagkabutang pati anang lambong kag ginpikaan lampus, kag ginbayaan nanda tana nga midyo sa patay run. ³¹ Karon, nataboan nga may pari nga doto ra naglusub sa dalan nga dato. Pagkakita na sa tao nga dato nga nagaonat doto sa dalan nagpalikay tana sa binit ang dalan kag ginlubasan na lang. ³² Nagagi ra doto ang sangka kabolig ang mga pari sa Timplo. Kag pagkakita na sa tao nga dato doto sa dalan, nagpalikay tana ra kag ginlubasan na ra lang. ³³ Ang ori may nakaagi doto nga bukun Judio nga taga-Samaria. Pagkakita na sa tao nga ginbalbal nalooy tana nga mayad. ³⁴ Gani ginparapitan na kag ginbolong. Ginbutangan na ang langis kag bino anang mga igad kag ginbugkusan. Pagkatapos ginpasakay na dayon sa anang ginasakayan nga sapat kag gindara na sa sangka darayonan. Doto ginasikaso na tana pa gid. ³⁵ Ang madason nga adlaw, gintawan na koarta anang tagya ang darayonan kag nagkoon, makon na, ‘Asikasoon mo tana kag kon kolang pa dan bayadan ko lang pagbalik ko digi.’” ³⁶ Makon dayon ni Jesus sa manogtodlo ang Kasogoan, “Ta kon sa kanimo, sino kananda nga tatlo ang nagpakita nga tana manda anang kapario ang tao nga ginlambayan ang mga tolisan?” ³⁷ Makon ang manogtodlo ang Kasogoan, “Ang tao nga nagkalooy kanana.” Makon dayon ni Jesus kanana, “Ta imoa ra ang pario anang ginimo.”

Nagbisita si Jesus kanday Marta kag Maria

³⁸ Nagpadayon panaw sanday Jesus kag nakaabot sanda sa sangka bario. May sangka babai doto nga anang aran si Marta. Ginpadayon na sanda sa anang balay. ³⁹ May kabogto tana nga si Maria nga nagpongko doto gid sa anang sikian ni Ginoong Jesus ay gusto na nga magpamati sa anang mga ginatodlo. ⁴⁰ Piro si Marta tana nagapalibug nga mayad sa anang pagimus anang pagkaun nanday Jesus. Gani nagparapit tana kay Jesus kag nagkoon, makon na, “Ginoo, ay dan bali ara lang kanimo nga ako ginapabayanan lang akun kabogto sa pagimus ang pagkaun. Abi kona ra nga boligan na ako!” ⁴¹ Makon ang Ginoo kay Marta, “Marta, doro nga mga butang imong ginapalibugan kag nagarikot imong isip sa mga butang nga bukun ra

gid importanti. ⁴² Ang matood tana, sangka butang lang gid ang pinakaimportanti kag maman dia anang ginpili ni Maria, kag dia ara may makabuul kanana."

Nagtodlo si Jesus Parti sa Pangamoyo

(Mt. 6:9-13; 7:7-11)

11 May sangka adlaw nga pagkatapos pangamoyo ni Jesus, isara sa anang mga somolonod ang nagparapit kanana kag magkoon, makon na, "Ginoo, si Juan nga manogbunyang nagtodlo sa anang mga somolonod kon paiwan magpangamoyo. Todloi kami ra kon paiwan magpangamoyo."

² Gani makon ni Jesus kananda, "Kon kamo magpangamoyo, magkoon kamo:

'Amay, kabay pa nga taodon kaw ang mga tao.

Kabay pa nga magari ka run digi kanamun.

³ Tawi kami amun kinanglan nga pagkaun sa adlaw-adlaw.

⁴ Patawada kami amun mga sala, ay kami nagapatawad ra sa tanan nga nagkasala kanamun. Kag indi mo kami pagipadaug sa mga pagsolay."

⁵ Makon pa ni Jesus kananda, "Alimbawa abi, ikaw may amigo, kag pagtungang gabi nagayan kaw doto sa anang balay kag magkoon kanana, 'Amigo, abi pa-rama ako ra anay imong pagkaun dian, ⁶ ay may amigo ako bala nga bago lang nagabot kag ara ako gid ipakaun kanana.' ⁷ Abi-abi lang nagsabat tana doto sa sulud nga nagakoon, 'Atig ayaw ako ron pagistorboa. Nasiradoan run paman ang poirtaan kag nagairingga kami run akun mga bata, gani mabudlay run ang magbangon para tawan kaw.' ⁸ Ta ano karon? Sa matood tana bisan indi tana magbangon kag magtaw kanimong tungud sa indong pagamigoan, magabangon tana pa ra gid tungud nga ara kaw nauya magpirit kanana, kag tawan kaw imong ginakinanglan. ⁹ Ta maman dan nga nagakoon ako kanindo nga magpangayo kamo sa Dios kag tawan na kamo. Magpadayon kamo gid sa pagparapit kanana parti sa indong mga kinanglan kag tigayonon na kamo. Magpangamoyo kamo sa Dios kag sabatun na kamo. ¹⁰ Tungud nga ang tanan nga nagapangayo sa Dios nakakabatan. Ang mga nagapapapit ginatigayon. Kag ang mga nagapangamoyo sabatun. ¹¹ Kamo nga mga ginikanan, kon indong bata magpangayo ang isda ano indong ginataw, magkal? ¹² Kon magpangayo itlog, tawan nindo ang iwi-iwi? ¹³ Ta kon kamo gani nga mga tao nga malain antigo magtaw ang mayad nga mga butang sa indong mga bata, ang Tatay pa nga sa langit! Itaw na ra gid ang Ispirito Santo sa mga tao nga nagapangayo kanana."

Si Jesus kag anang Ari ang mga Malain nga Ispirito

(Mt. 12:22-30; Mc. 3:20-27)

¹⁴ May sangka bisis si Jesus nagsobol ang malain nga ispirito nga nagsulud sa sangka tao nga anang ginpaapa. Kag pagkasobol na sa malain nga ispirito nakaambal ang apa nga dato. Natingala nga mayad ang mga tao. ¹⁵ Piro may pira ka tao doto nga nagkoon, makon nanda, "Nagasobol dan ang mga

malain nga ispirito tungud nga gintawan tana gaum ni Satanas nga anang manogdomara ang mga malain nga ispirito." ¹⁶ Ang iba tana doto gosto nanda nga tirawan si Jesus, gani ginkonan nanda si Jesus nga magimo ang milagro, ay gusto nanda makita ang pamatood nga ginpadara tana manda ang Dios. ¹⁷ Piro naulaman tana ni Jesus kon ano andang ginaisip, gani makon na kananda, "Kon anang mga pomoloyo ang sangka ginarian magburulag-bulag kag magaraway, dan nga ginarian madodora. Kag toladan ra ang matatabo sa pamilya nga nagaburulag-bulag kag nagaaraway. ¹⁸ Gani kon si Satanas kag anang mga sakup magburulag-bulag kag magaraway paiwan magpadayon anang ginarian? Ay kamo nagakoon nga ako nagapalayas ang mga malain nga ispirito tungud nga gintawan ako gaum ni Satanas nga manogdomara ang mga malain nga ispirito. ¹⁹ Piro kon anang gaum ni Satanas akun ginagamit para magpalayas ang mga malain nga ispirito, ta sino ang nagataw gaum sa indong mga somolonod nga nagapalayas ra ang mga malain nga ispirito? Indong mga somolonod mismo nagapamatood nga sala kamo. ²⁰ Karon, tungud nga paagi sa anang gaum ang Dios nagasobol ako ang mga malain nga ispirito, dia nagapamatood nga anang ginarian ang Dios nagabot ron digi kanindo."

²¹ Kag ginsogidan sanda pa gid ni Jesus sangka paanggid, makon na, "Kon nagagoardya ang mapurus nga tao anang balay, basta komplito anang armas indi gid maiwan anang mga pagkabutang. ²² Piro kon so-longon tana ang mas mapurus kanana, mapipirdi tana kag anang ginasarigan nga mga armas bulun kanana, kag pati anang pagkabutang ururayun dayon."

²³ Pagkatapos makon ni Jesus, "Ang ara nagakampi kanakun kontra kanakun. Kag ang ara nagabolig kanakun sa pagtipon ang mga tao sa Dios nagaparapita lang."

Pagbalik ang Malain nga Ispirito

(Mt. 12:43-45)

²⁴ "Kon ang malain nga ispirito maggoa sa tao nga anang ginsuludan, nagaalid tana sa mga logar nga ara tobig ay nagapangita tana ang logar nga anang mapawayan. Karon kon indi tana makakita anang parawayan maisipan na nga mabalik tana run lang sa anang ginalinan. ²⁵ Kag kon sa anang pagbalik makita na nga ang logar nga anang ginalinan limpyo ron kag naimus ang tanan, ²⁶ mapanaw tana dayon kag magpangagad pito pa gid ka mga malain nga ispirito nga mas malain pa kaysa kanana. Kag masulud sanda dayon sa tao nga dato kag olian. Kag ang tao maging mas malain pa gid kaysa dati."

Ang Matood nga Kalipay

²⁷ Pagkaambal dato ni Jesus, may babai doto sa mga tao nga nagsinggit kanana, makon na, "Masoirti ang babai nga nagbudus kag nagpatiti kanimong!"

²⁸ Nagsabat si Jesus, makon na, "Piro mas masoirti pa

gid ang mga tao nga nagapamati kag nagasonod sa anang ambal ang Dios.”

Nagpangayo Milagro ang mga Tao

(Mt. 12:38-42)

²⁹ Mintras nagadurukdukan ang mga tao kay Jesus, makon na, “Masyado ra gid kalain ang mga tao sa tyimpo nga dia. Nagapangayo sanda kanakun nga pakitaan ko sanda ang milagro bilang pagpamatood kono nga ako ginsogo manda ang Dios. Piro ara iba nga milagro akun ipakita kananda kondi ang milagro nga natabo kay Jonas. ³⁰ Ay kon paiwan nga ang natabo dato anay kay Jonas naging tanda sa mga taga-Neneve nga tana ginsogo ang Dios, ang matatabo Kanakun nga Naging Tao maging tanda ra sa mga tao sa tyimpo nga dia nga ako ginsogo manda ang Dios. ³¹ Sa adlaw ang pagukum mababanaw ang Rayna ang Salatanan pati ang mga tao sa dadi kag basolon na sanda. Ay tana sa marayu pa gid gani nga logar sa salatanan nagalin agud magpamati sa anang kaaram ni Aring Solomon. Piro dadi may nagatodlo digi nga sobra pa kay Solomon, piro kamo tana indi magbaton anang ginatodlo. ³² Pagabot ang pagukum, ang mga taga-Neneve mababanaw ra kaiban ang mga tao sa dadi kag basolon nanda sanda. Ay pagkabati ang mga taga-Neneve dato anay sa anang wali ni Jonas, nagir-inulsul sanda. Piro dadi may nagatodlo nga sobra pa kay Jonas, garing kamo tana indi magbaton anang ginatodlo.”

Anang Pinakasolo Atun Lawas.

(Mt. 5:15; 6:22-23)

³³ Makon pa ni Jesus, “Ara tao nga nagasindi ang solo kag pagkatapos tagoon dayon okon takluban ang tabig, kondi ginabutang gid tana sa torongtongan agud makakita ang mga nagasulud. ³⁴ Atun mata anang pinakasolo atun lawas. Ay kon masanag imong panulung nasanagan run da imong bilog nga lawas. Piro kon imong panulung madulum naduduluman ra imong lawas. ³⁵ Gani sigoroon mo nga nasanagan kaw ron manda, ay sabun dan imong ginakoon nga kasanag madulum. ³⁶ Kag kon imong bilog nga lawas nasanagan run kag ara gid parti nga madulum, dan obos masanagan, pario sa nalanyagan kaw ang masanag nga solo.”

Anang mga Ambal ni Jesus Kontra sa mga Pariseo kag mga Manogtodlo ang Kasogoan

(Mt. 23:1-36; Mc. 12:38-40)

³⁷ Pagkatapos ambal ni Jesus, may sangka Pariseo nga nagagad kanana nga magkaun doto sa anang balay. Gani nagtabid tana doto kag nagkaun. ³⁸ Natingala ang Pariseo pagkakita na nga si Jesus ara nagpangogas bago magkaun sono sa andang nakaogalian. ³⁹ Gani makon ang Ginoo kanana, “Kamo nga mga Pariseo nagapakita-kita lang nga mayad indong mga ginaimo, piro ang matood gid tana indong tagiposoon pono kaakugan kag kalainan. Pario kamo sa tasa okon

sa pinggan nga ginalimpyoan lang sa goa. ⁴⁰ Ara kamo manda nagagamit indong isip. Kabay ang Dios nga nagimo atun lawas nga nakikita sa goa maman da ang nagimo ang sa sulud. ⁴¹ Gani para maging limpyo kamo gid sa anang panulung, kaloyi nindo ra ang mga malisud kag ayaw nindo pagikawi kon ano andang kinanglan.

⁴² “Kailo kamo nga mga Pariseo! Ginataw nindo indong ikapolo bisan sa indong mga laswa kag mga panlakut, piro ginpabayanan nindo ang mga mas importanti pa gid nga mga butang pario sa pagimo ang matarung sa indong isigkatao kag pagigogma sa Dios. Dapat andan ginaimo nindo ang mga butang nga dia, nga ara ra ginapabayani ang pagtaw indong ikapolo.

⁴³ “Kailo kamo ra gid nga mga Pariseo! Ay kon kamo sa mga simbaan, gosto nindo gid nga magpongko sa mga porongkoan nga para sa mga dunganun nga mga tao. Kag sa mga logar nga dorong tao gusto nindo gid nga magtaod sanda kanindo. ⁴⁴ Kailo kamo ra gid, ay ginapalatonan nindo ang mga tao indong ginaimo nga malain. Indong kaalimbawa pario sa rullubungan nga ara anang tanda kag ginalapak-lapak ang mga tao nga ara kaulam nga dato gali sa idalum may patay nga nagaparisna kananda.”

⁴⁵ Pagkaambal ni Jesus dato, may manogtodlo ang Kasogoan nga nagkoon, makon na, “Sir, sa imong ambal nga dan pati kami ginagapil mo ra insolto.”

⁴⁶ Nagsabat si Jesus, makon na, “Pati kamo nga mga manogtodlo ang Kasogoan kailo ra tungud nga ginapabugatan nindo ang mga tao sa doro nga mga soronodon nga ginadogang nindo sa Kasogoan, piro kamo mismo ara gid gani nagatoman. ⁴⁷ Kailo kamo ra! Ginapaimoan nindo anang mga pantyon ang mga propita nga ginpamatay indong mga kaolang-olangan. ⁴⁸ Gani sa indong ginaimo nga dia nagapamatood kamo kag nagakompormi ra sa andang ginimo. Ay sanda ang nagpamatay kananda kag kamo ang nagapaimo andang mga pantyon. ⁴⁹ Maman dan nga sono sa anang kaaram ang Dios nagkoon tana run nga lagi ang ona, makon na, ‘Magapadara ako kananda ang mga propita kag mga apostolis; kag ang iba sa akun mga ipadara patayun nanda, kag ang iba ingaboton nanda.’ ⁵⁰ Gani kamo nga mga tao sa dadi sisilotan ra ang Dios tungud sa anang pagkapatay ang mga propita ang ona, alin pa ang pagimo ang kalibotan ⁵¹ alin pa kay Abel asta kay Zacarias nga ginpatay sa anang ulut ang Timplo kag ang altar nga ginasonogan ang ginaalad sa Dios. Uu, sogidan ko kamo, kamo nga mga tao sa dadi sisilotan gid tungud sa andang mga ginimo.”

⁵² “Kailo kamo ra nga mga manogtodlo ang Kasogoan, ay ginatago nindo ang pinakasosi sa pagintindi ang kamatoodan. Bukun lang nga ara kamo nagasonod sa kamatoodan, kondi ginapamalabagan nindo pa ang iba nga gusto magsonod.”

⁵³ Pagkaalin ni Jesus sa balay nga dato, ang mga manogtodlo ang Kasogoan kag ang mga Pariseo nagompisa run nga magdumut gid nga mayad

kanana. Ginboroligan nanda tana pamangkot parti sa sari-sari nga mga butang⁵⁴ agud kon magsala gani anang sabat iakosar nanda tana.

Magandam sa mga Tao nga Pakita-kita lang Andang Ginaimo (Mt. 10:26-27)

12 Sigi-sigi anang abot ang linibo nga mga tao doto kay Jesus kag nagaduruk-dukan sanda run. Mintras nagaparamati ang mga tao nagkoon si Jesus sa anang mga somolonod, makon na, "Magandam kamo, ay sabun malatonan kamo anang ogali ang mga Pariseo nga poros lang pakita-kita."² Piro ara sikrito nga ginatago nga indi maggoa kag maulaman sa ori.³ Gani, bisan ano indong ginsoro-sikrito sa madulum, masanag gid nga mababatan kag bisan ano indong ginotik-otik sa koarto, mabaritaan ang tanan."

Ang Dapat Kaadlukan (Mt. 10:28-31)

⁴"Mga amigo, indi kamo magkaadluk sa mga tao nga makapatay lang indong lawas kag pagkatapos ara sanda run sarang maimo pa kanindo.⁵ Indong kaadlukan tana ara iba kondi ang Dios, tungud nga pagkatapos nga patayun na anang lawas ang tao may gaum tana pa sa pagpilak anang kalag sa impyirno. Gani maman dan nga nagapadumdum ako kanindo nga tana maman indong kaadlukan.⁶ Kabay ang kabarato lang gid anang bayad ang pispis nga mairintuk kon ibaligya. Piro bisan bali ara sa mga tao ang mga pispis nga dan, sa Dios tana ginadumdum na gid ang kada isara.⁷ Gani labi run gid kamo, bisan indong mga book naulaman na kon pira. Maman dan nga indi kamo gid dapat magkaadluk ay mas labi kamo pa sa abir kon pira pa karaku nga mga pispis."

Ang Pakilala kay Cristo (Mt. 10:32-33; 12:32; 10:19-20)

⁸Makon pa ni Jesus kananda, "Sa matood tana, ang bisan sino nga nagakoon sa mga tao nga ako anang Ginoo, Ako nga Naging Tao magakilala ra nga tana akun sa atobangan anang mga angil ang Dios.⁹ Piro ang nagakoon sa mga tao nga ako bukun anang Ginoo, indi ko ra pagkilalaun nga tana akun sa atobangan anang mga angil ang Dios.¹⁰ Ang bisan sino nga magambal kontra Kanakun nga Naging Tao mapapatawad; piro ang magambal kontra sa Ispirito Santo indi gid pagpatawadun.

¹¹"Kon tungud sa indong pagtoo daraun kamo sa anang mga simbaan ang mga Judio okon sa mga manogdomara ang mga banwa agud imbistigarun, indi kamo magpalibug kon ano indong isabat.¹² Ay sa oras nga dato ang Ispirito Santo maman ang magatodlo kanindo kon ano indong isabat."

Paanggid Parti sa Manggaranun nga Nagsarig sa Anang Manggad

¹³ May tao doto nga nagkoon, makon na, "Maistro, abi kona ra akun gorang nga lalaki nga partian na ako amun sorobliun."¹⁴ Makon ni Jesus kanana, "Ikaw nga tao kaw, sino ang nagimo kanakun nga wis okon manogparti indong pagkabutang?"¹⁵ Makon dayon ni Jesus sa mga tao, "Magamdami kamo sa tanan nga klasi nga kaakugan, ay ang matood nga kaboi bukun dipindi sa dorong manggad."¹⁶ Kag ginsogidan na sanda dayon ang sangka paanggid, makon na, "May sangka tao nga manggaranun nga may logta nga dorong gid anang tubas."¹⁷ Gani sa anang isip ang tao nga dato makon na, 'Ano kabay akun imoon? Ara ron butangan akun patubas!¹⁸ Mayad pa sigoro ipaguba ko akun mga bodiga kag mapaimo ako dayon ang mas mabaul pa gid, kag doto ko ibutang akun mga patubas kag mga pagkabutang."¹⁹ Pagkatapos, tungud nga dorong ron akun natipon para sa paraaboton nga mga tinoig, mapaway-way ako ron lang, magkaun, maginum, kag magpangalipay."²⁰ Garing makon ang Dios kanana, 'Kabus-kabus nga tao! Karon sa gabi bawian run imong kaboi. Ta sino kabay ang mapolos imong gintipon nga manggad?'²¹ Dan toladan anang kaalimbawa ang tao nga nagatipon ang manggad para gid lang sa anang kaogalingun piro pobri sa anang panulung ang Dios."

Ang Pagsarig Dapat sa Dios (Mt. 6:25-34)

²² Makon dayon ni Jesus sa anang mga somolonod, makon na, "Maman dan nga ginakonon ko kamo nga indi kamo magsari palibug sa indong pagpangaboi kon ano indong kaunun kag kon ano indong isoksok."²³ Ay gintawan kamo ang Dios kaboi kag lawas nga mas importanti kaysa pagkaun kag sa lambong, gani indi maimo nga indi na kamo pagtawan indong pagkaun kag paglambong.²⁴ Sulunga nindo ang mga wak: ara sanda nagatanum, ara nagaani, kag ara sanda bodiga nga ginatiponan andang pagkaun, piro ginapakaun sanda ang Dios. Mas labi kamo kaysa mga pispis, gani indi na kamo gid pagpabayanan!²⁵ Sino kanindo ang makapalawig indong kaboi bisan maistan lang paagi sa indong pagpalibug? Ara gid!²⁶ Gani, tungud nga ara kamo ra gid maimo para mapalawig indong kaboi bisan maistan lang gid, ta basi kon ano-ano pa gid nga mga butang indong ginapalibugan?²⁷ Sulunga nindo bala kon paiwan nagatobo ang mga bolak; ara sanda nagapangabudlay okon nagaabul. Piro sa matood tana, bisan ang bantog kag manggaranun nga ari nga si Solomon, anang mga lambong indi makaiwan-iwan sa anang kasadya ang bisan isara sa mga bolak.²⁸ Gani kon ginapasadya ang Dios ang mga ilamonon nga boi dadi dian sa taramnan, piro sa kaboayan ginatotodan ra lang, maimo bala nga indi na kamo pagpalambongan? Ang kaistan gid indong pagtoo!²⁹ Kag

indi kamo ra magsari palibug kon ano indong kaunun kag inumun. ³⁰ Ay maman dan anang ginasari palibugan ang mga tao nga ara nagatoo sa Dios. Piro kamo tana, indong Tatay sa langit nakaulam nga kinanglan nindo dan. ³¹ Gani indong imoon tana, intindun nindo anang ginarian kag indong mga kinanglanun nga dan itaw na ra kanindo."

Manggad sa Langit

(Mt. 6:19-21)

³² "Kamo nga nagasonod kanakun pira lang gid, piro indi kamo magkaadluk ay ginbuut indong Tatay nga paariun kamo sa anang ginarian. ³³ Pamaligyaan nindo indong pagkabutang kag ipanaw nindo anang bayad sa mga malisud agud indi kamo gid mawaran kag magapatago kamo pa ang sigorado nga manggad doto sa langit. Doto tana indong pinatago indi run gid maboinan okon marangga, tungud nga ara doto takawan nga makaparapit kag ara ra may nagapangutkut. ³⁴ Ay kon diin nakabutang indong pinakamanggad doto ra pirmi indong isip."

Masarigan nga mga Sorogoon

³⁵ Kag makon pa gid ni Jesus kananda, "Magpripapar kamo pirmi agud indi kamo magolpian kon magbalik indong Ginoo. Wada nindo ang mga sorogoon nga nagulat sa anang pagbalik andang agalun nga nagayan sa ponsyon. Nagabantay sanda kag ara nanda ginapataya andang mga solo. Gani bisan anong oras magabot andang agalun, kon magpanoktok, mabobokasan nanda ra nga lagi ang poirtaan. ³⁷ Masoirti dan nga mga sorogoon nga pagabot andang agalun nagabogtaw kag priparado. Sa matood tana, pa-pongkoon na ang mga sorogoon nga dato doto sa anang lamisa kag tana mismo ang masirbi kananda. ³⁸ Masoirti sanda manda kon maabotan sanda nga priparado sa anang pagabot bisan tungang gabi okon kasanagun pa. ³⁹ Tandai nindo dia: kon naulaman lang ang tagbalay kon sano maabot ang takawan, sigorado nga bantayan na gid agud indi makasulud ang takawan sa anang balay. ⁴⁰ Gani magbantay kamo pirmi, ay sa oras nga ara nindo ginadaumdauma, magabot Ako nga Naging Tao."

Ang Masarigan kag ang Indi Masarigan nga Sorogoon

(Mt. 24:45-51)

⁴¹ Nagpamangkot si Pedro, makon na, "Ginoo, para kino ang paanggid nga dato, para kanamun nga imong mga somolonod okon para sa tanan?" ⁴² Ginsabat tana ni Jesus paagi sa sangka paanggid pa gid, makon na, "Indi bala nga kon sino ang masarigan kag maaram nga sorogoon maman anang ginapili ang tagbalay nga magdomara sa anang kaiban nga mga sorogoon, kag tana ang nagataw kananda andang pagkaun sa tama nga oras? ⁴³ Masoirti ang sorogoon nga dan kon sa pagbalik anang agalun maabotan tana nga ginaimo na ang ginapaimo kanana. ⁴⁴ Sa matood

tana, imoon tana run gid anang agalun nga manogdomara sa anang tanan nga pagkabutang. ⁴⁵ Piro kailo ra ang sorogoon nga kon paglarga anang agalun maisipan na nga maboay tana pa magbalik, gani ompisaan na run pamintas anang kapario nga mga sorogoon, lalaki kag babai, kag ara tana run iba nga ginaimo kondi ang magpagosto kaun, inum kag palingin.

⁴⁶ Maabot anang agalun sa oras nga ara na gid ginadaumdauma, kag tuktukun tana dayon. Ibilang tana sa mga tao nga indi gid masarigan.

⁴⁷ "Ang sorogoon nga nakaulam kon ano anang gostono anang agalun piro ara nagaliuk-liuk kag ara nagasonod sa anang gostono anang agalun dororo nga anot anang matitirawan. ⁴⁸ Kag ang sorogoon tana nga ara kaulam kon ano anang gostono anang agalun kag nakaimo ang mga butang nga bukun mayad anoton ra, piro maistan lang. Ay ang bisan sino nga gintawan dororo, dororo ra ang ginapaabot alin kanana. Mas dororo ang ginapaabot sa tao nga ginpiaran dororo."

Si Jesus Nagapaburulag-bulag ang Pamilya

(Mt. 10:34-36)

⁴⁹ Nagkoon ra si Jesus kananda, makon na, "Ako nagayan digi sa kalibotan nga dia agud sintinsyaan ang mga tao. Andang sintinsya maging pario sa kalayo kag gostono ko nga magrarab run. ⁵⁰ Piro bago dan matabo dororo anay nga mga kalisud akun maagian. Kag indi ako gid mapabutang mintras ara pa matapos.

⁵¹ "Indong pagsarig nagayan ako digi para magdara kalinung sa kalibotan nga dia. Piro ang matood tana, nagayan ako digi agud magpaburulag-bulag ang mga tao. ⁵² Ay alin dadi, tungud kanakun may lima ka tao sa pamilya nga magakarampi-kampian. Ang tatlo kontra sa darwa kag ang darwa kontra sa tatlo. ⁵³ Ang tatay kag anang bata nga lalaki magakontraan. Ang nanay kag anang bata nga babai magakontraan. Kag ang panogangan nga babai kag anang omagad nga babai magakontraan."

Panilagan Nindo ang Tyimpo

(Mt. 16:2-3)

⁵⁴ Makon dayon ni Jesus sa mga tao, makon na, "Digi kanatun kon makita nindo gani ang galum sa kasalupan kambi nagakoon kamo nga maoran, kag nagaooran manda. ⁵⁵ Kag kon maguyup run gani ang salatan nagakoon kamo nga magainit, kag nagainit ra gani.

⁵⁶ Antigo kamo magpanilag kon ano ang matatabo sa kalibotan sa indong pagsulung sa logta kag sa langit, piro basi indi kamo magpanilag sa mga nagakaratabo dadi? Pakita-kita lang indong pagkadiosnon!"

Magpakigosay Kaw sa Imong Kaaway

(Mt. 5:25-26)

⁵⁷ "Basi ara nindo gid ginabinag-binaga kon ano ang tama. ⁵⁸ Kon may magakosar kanimi, imoratan mo nga lagi nga magpakigariglo mintras nagapaayan kamo pa lang sa korti. Ay sabun daraun na kaw gid sa wis kag iintriga kaw dayon ang wis sa polis agud pris-

oon.⁵⁹ Kag indi kaw gid makagoa kon indi mo anay pagbayadan ang tanan mo nga molta.”

Maginulsul Kamo ron

13 May mga tao doto nga nagbarita kay Jesus parti sa mga taga-Galilea nga ginpatatay ni Pilato mintras nagaalad sanda ang mga sapat.² Makon ni Jesus sa mga nagbarita kanana, “Sigoro nagaisip kamo nga natabo dato kananda tungud nga mas malain sanda nga mga tao kaysa sa iba nga mga taga-Galilea.³ Piro bukun! Sogidan ko kamo, loas kon magirinulsul kamo kag magtaralikod sa indong mga sala, kamo tanan madodora ra.⁴ Pario ra sa natabo sa 18 ka tao nga natombaan ang tori doto sa Siloam kag nagkarapatay. Sigoro indong pagsarig sanda run gid ang pinakamalain sa mga taga-Jerusalem.⁵ Piro bukun! Sogidan ta kamo, kon indi kamo magirinulsul kag magtaralikod sa indong mga sala, kamo tanan madodora ra.”

Ang Kaoy nga Ara Nagapamonga

⁶ Kag ginistorian sanda dayon ni Jesus ang sangka paanggid, makon na, “May sangka tao nga may gintanum nga igira sa anang kaobasan. Ginayanan na anang tanum nga dato kag ginsulung kon may bonga, piro ara tana gid may nakita.⁷ Gani ginkonan na ang nagaasikaso anang kaobasan, makon na, ‘Tatlo ron ka toig akun balik-balik digi nga nagasulung kon may bonga ang igira nga dia, piro ara pa ra gid man. Mayad pa putputun mo ron lang. Ginabuul na lang anang abono ang logta.’⁸ Piro makon ang nagaasikaso anang logta, ‘Pabayanan ta lang anay sa dagon nga dia ay kaliahan ko anang palibot kag abonoan dayon.⁹ Kag basi pa lang nga magpamonga sa madason nga toig. Piro kon indi pa ra gid, bago ta run putputun.’”

Ginayad ni Jesus ang Babai nga Bogtot

¹⁰ May Adlaw nga Inogpaway nga si Jesus nagayan sa anang simbaan ang mga Judio kag nagtodlo doto.¹¹ Karon, may babai doto nga bogtot tungud nga ginapamasakit tana ang malain nga ispirito. Sa sulud 18 ka toig indi tana gid makatadlung anang lawas.¹² Pagkakita kanana ni Jesus gintawag na kag magkoon, makon na, “Manding, libri ka run sa imong masakit nga dan.”¹³ Kag gintongtong na dayon anang alima sa babai nga dato. Lagi-lagi nagtadlung anang likod kag nagdayaw tana sa Dios.¹⁴ Piro nasilag nga mayad ang manogdomara sa simbaan, tungud nga nagpaayad si Jesus sa Adlaw nga Inogpaway. Makon na sa mga tao, “Sa sangka simana may anum kita kabay ka adlaw nga inogobra. Sa mga adlaw nga dan magayan kamo digi agud magpabolong, piro indi tana kon Adlaw nga Inogpaway.”¹⁵ Ginsabat tana ang Ginoo, makon na, “Pakita-kita lang indong pagkadiosnon. Indi bala nga kon kamo may baka okon kabayo, ginaobad nindo kag ginagoyod sa mga parainuman bisan Adlaw nga Inogpaway?”¹⁶ Kon ginaimo nindo

dan sa sapat, basi indi ta pagimoon ang mayad sa babai nga dia nga isara ra sa anang mga kaliwat ni Abraham? Gingapos tana ni Satanas sa sulud 18 ka toig, gani dapat libriun tana sa anang gaum ni Satanas abir kon dia Adlaw nga Inogpaway.”¹⁷ Sa anang sabat nga dato ni Jesus nauya ang mga nagakontra kanana. Piro ang mga tao tana nalipay nga mayad tungud sa mga makatiringala nga mga butang nga anang ginpangimo.

Paanggid Parti sa Lamigas nga Mostasa

(Mt. 13:31-32; Mc. 4:30-32)

¹⁸ Nagpadayon pa gid si Jesus sa pagambal. Makon na, “Sa ano ko kabay ipatolad anang pagari ang Dios?”¹⁹ Anang pagari ang Dios pario sa bosol ang mostasa nga ginpanggas ang sangka tao sa anang gardin. Nagtobo ang mostasa kag nagbawol nga daw sa kaoy anang kataas, kag napogadan ang mga pispis anang mga sanga.”

Paanggid Parti sa Pampaabok ang Tinapay

(Mt. 13:33)

²⁰ Pagkatapos nagambal ruman si Jesus parti sa pagrapta anang pagari ang Dios sa mga tao. Makon na, “Sa ano pa kabay ipaalimbawa anang pagari ang Dios?”²¹ Pario dia sa pampaabok nga ginlakut ang babai sa sangka labador nga arina nga anang ginmasa, kag nagabok dayon ang bilog nga minasa.”

Ang Poirtaan nga Masipot

(Mt. 7:13-14, 21-23)

²² Mintras nagapaayan si Jesus sa Jerusalem sigi anang panodlo sa mga bario kag mga banwa nga anang naagian.²³ Karon, may sangka tao nga nagpamangkot kanana, makon na, “Ginoo, ano kabay, mais-tan lang ang mga tao nga malowas?” Ginsabat tana ni Jesus paagi sa paanggid. Makon na,²⁴ “Magimorat kamo gid sa pagsulud sa masipot nga poirtaan. Ay ang matood tana, doro andan ang maliag nga magsulud, garing indi sanda makasulud.²⁵ Kon nakapanirado ron ang tagbalay anang poirtaan magagoanta kamo ron lang gid tindug sa goa nga magapanoktok kag magasari koon nga ‘Ginoo, pasuluda kami ra.’ Piro sasabatun na kamo nga nagakoon, ‘Ara ako kakilala kanindo.’²⁶ Pagkatapos masabat kamo nga, ‘Kabay nagkaraiban kita sa pagkaun, kag nakatodlo kaw ra sa mga karsada sa amun banwa.’²⁷ Piro masabat tana kanindo nga, ‘Basta ara ko kamo gid nakilala. Pagparayu kamo kanakun, tanan kamo nga nagaimo ang malain!’²⁸ Magapanangis kamo kag mapapagut indong ngipun kon makita nindo indong mga kaolang-olangan nga sanday Abaraham, Isaac, Jacob kag ang tanan nga mga propita doto sa anang ginarian ang Dios, piro kamo tana ginpilak sa goa.²⁹ Kag bukun lang dan, kondi makikita nindo pa ang mga bukun Judio nga nagaralin sa tanan nga parti ang kalibotan nga magapongko kag magakaun doto mismo sa anang ginarian ang Dios.³⁰ May mga tao nga midyo

bali ara sanda dadi, piro kon magabot ron ang adlaw nga dato kikilalaun sanda. Kag may mga ginakilala dadi nga kon magabot ron ang adlaw nga dato bali ara sanda run lang."

Anang Pagpamalangga ni Jesus sa Jerusalem (Mt. 23:37-39)

³¹ Sa oras ra nga dato may mga Pariseo nga nagparapit kay Jesus kag nagkoon, makon nanda, "Kinanglan magalin kaw digi tungud nga gusto ni Herodes nga ipapatay kaw." ³² Piro ginsabat sanda ni Jesus, makon na, "Panaw, sogidi nindo ang toso nga dan nga Herodes nga sigi akun pangsobol ang mga malain nga ispirito kag nagapangayad ako ang mga masakitun dadi asta sa aruman kag sa ikatlo ka adlaw matatapos ko ron akun obra. ³³ Kinanglan gid nga padayonon ko akun pagpanaw nga dia dadi, aruman, kag asta sa isarang aruman tungud nga bukun bagay nga ang propita patayun sa ibang logar kondi sa Jerusalem.

³⁴ "Kamo nga mga taga-Jerusalem, basi ginapamato kag ginapamatay nindo ang mga propita ang Dios nga ginpadara kanindo? Boay run akun andum nga tiponon kamo kag atipanun pario sa inan nga manok nga nagatipon anang mga pisu sa idalum anang mga pakpak, garing indi kamo kanakun. ³⁵ Dadi, baala kamo ron sa indong kaogalingun. Ay indi nindo ako ron gid makita asta magabot ang adlaw nga magakoon kamo nga, 'Dayawon ang nagaabot nga ginpadara ang Ginoo.'"

Ginayad ni Jesus ang Tao nga Masakitun

14 May sangka Adlaw ruman nga Inogpaway nga si Jesus ginimbitar ang isara sa mga manogdomara ang mga Pariseo nga magkaun doto sa anang balay. Pagabot ni Jesus doto ginbantayan tana nga mayad ang mga tao nga nagakontra kanana kon lapasun na ang Kasogoan. ² Karon, may tao doto nga nagaparamanug anang bilog nga lawas. ³ Nagpamangkot si Jesus sa mga manogtodlo ang Kasogoan kag sa mga Pariseo, makon na, "Ginatogot bala atun Kasogoan nga magpangayad ang mga masakitun kon Adlaw nga Inogpaway okon ara?" ⁴ Piro ara sanda gid naglimug-limug. Ginkaputan na dayon ang tao nga dato kag ginayad na. Pagkatapos ginpaoli na. ⁵ Kag nagkoon tana sa mga tao doto, makon na, "Pario abi may dian kanindo nga anang bata okon anang baka naolog sa bobon ang Adlaw nga Inogpaway, ta pabayanan nindo lang ay Adlaw nga Inogpaway?" ⁶ Piro ara ra gid may nagsabat kanana sa anang pamangkot nga dia.

Pagamoma kag Pagpaubus

⁷ Napanilagan doto ni Jesus nga ang mga tao nga ginpangimbitar nagapili gid ang mga porongkoan nga para sa mga importanti nga mga tao. Gani nagsaysay tana kananda. ⁸ Makon na, "Kon ikaw ginimbitar sa

mga ponsyon ang kasal, indi mo pagpiliun ang porongkoan nga para sa mga importanti nga mga tao. Ay sabun may ginimbitar nga mas importanti pa gid kaysa kanimo. ⁹ Kag ang nagimbitar kanindo nga darwa magaparapit kanimo kag magkoon, 'Abi pagalin anay dian, ay dan nga porongkoan para sa tao nga dia.' Ta kon toladan ang matabo, mauyan kaw kag kon diin ka run lang nga binit-binit mapongko. ¹⁰ Piro imong imoon tana kon ikaw imbitarun, piliun mo lang ang porongkoan nga sa binit-binit, agud pagabot ang nagimbitar kanimo parapitan kaw kag daraun doto sa importanti nga mga porongkoan. Ta kondi mapadungugan kaw sa atobangan ang tanan nga ginimbitar. ¹¹ Ay ang bisan sino nga nagapataas-taas anang kaogalingun ibubutang sa ubus, piro ang nagapaubus tana pataasun ang Dios."

¹² Makon na ra sa tao nga nagimbitar kanana, "Kon magimbitar kaw ang mga tao nga magigma okon magyapon kanindo, indi basta lang imong mga amigo okon imong mga kabogto okon imong mga paryinti okon imong mga kamalay nga manggaranun imong imbitarun, ay basi kon imbitarun ka nanda ra. Kon toladan ang matabo nabaton mo ron imong balus.

¹³ Imong imoon tana kon magponsyon kaw, ang mga pobri, ang mga pingkaw, ang mga piang, kag ang mga bolag maman imong pangimbitarun. ¹⁴ Dan maging masoirti kaw nga mayad tungud nga indi sanda makabalus kanimo, piro ang Dios tana maman gid ang magabalus kanimo pagabot ang oras nga mabanaw ang mga matarung."

Paanggid Parti sa Ponsyon (Mt. 22:1-10)

¹⁵ Pagkabati dato ang isara sa mga tao nga nakaiban kay Jesus doto sa pagkaun, nagambal tana, "Masoirti gid ang mga tao nga makairug sa pagkaun doto sa anang ginarian ang Dios!" ¹⁶ Ginistorian tana dayon ni Jesus, makon na, "May sangka tao nga nagpriparar mabaul nga ponsyon, kag doro anang ginpangimbitar. ¹⁷ Pagabot ang oras nga inogkaun run, ginsogo na anang sorogoon nga ayanan run anang mga ginpangimbitar kag konon nga 'Magayan run doto ay priparado ron ang tanan!' ¹⁸ Garing kada isara kananda nagbaribad nga sanda kono indi makaayan. Makon ang isara, 'Bago ako lang kabakal logta kag dapat ayanan ko dato kag sulungun. Gani pasinsyaa ako lang.' ¹⁹ Makon pa ang isara, 'Indi ako makaayan ay bago ako lang kabakal napolo ka bilog nga baka kag tirawan ko dadi kon masadya iarado. Gani pasinsyaa ako lang.' ²⁰ Makon pa gid ang isara, 'Bago ako lang nga nagpakasal, gani indi ako makaayan.' ²¹ Pagkatapos, nagbalik ang sorogoon sa anang agalun kag gin-sogidan na tana kon basi indi sanda kono makaayan. Pagkabati dato ang agalun nagugut anang ginawa. Gani makon na sa sorogoon nga dato, 'Pagayan doto sa mga karsada kag mga dalan atun banwa kag daraa digi ang mga pobri, mga pingkaw, mga bolag kag mga piang.' ²² Pagkaimo dato ang sorogoon, makon na sa

anang agalun, 'Sir natoman run imong sogo, piro may bakanti pa gid ang karaunan.'²³ Gani makon ang agalun kanana, 'Ta pagayan doto sa mga dalan sa goa ang banwa kag piritun mo ang mga tao nga imong makita nga magayan digi agud mapono akun balay.²⁴ Sogidan ko kamo ang matood, doto sa mga tao nga ona ko nga ginpangimbitar, ara gid may makatiraw kananda akun ginpriparar nga pagkaun.'"

Ang Pagsonod sa Ginoo

(Mt. 10:37-38)

²⁵ Mintras nagapadayon si Jesus sa anang pagpanaw paayan sa Jerusalem, doro nga mga tao ang nagtawas kanana. Ginbalikid na sanda kag magkoon,²⁶ "Kon may tao nga gusto magsonod kanakun, piro mas palangga na anang mga ginikanan, anang asawa, anang mga bata, anang mga kabogto okon anang kaogalingun kaysa kanakun, indi tana poidi nga mag-ing akun somolonod.²⁷ Ang bisan sino nga bukun disidido nga magsonod kanakun asta sa kamatayun indi poidi nga maging akun somolonod.²⁸ Ang tao nga gusto magsonod kanakun pario sa tao nga nagaplano nga mapatindug ang mataas nga balay. Primiro binag-binagun na anay kon pira anang magastos kag kon magaiigo anang koarta nga garastoson asta matapos ang balay.²⁹ Ay kon indi na dia pagimoon sabun pondasyon pa lang anang mapaobra maobos ron anang koarta kag indi na run makapatapos. Gani kadlawan tana ang mga tao nga makakita.³⁰ Magakoon sanda nga 'Nagsari pa patindug ang tao nga dia nga indi ra lang makapatapos.'³¹ Pario ra sa sangka ari nga mapakiggira sa ibang ari. Dapat isip-isipun na anay kon anang soldado nga 10,000 poidi ikontra sa 20,000 ka soldado ang isara.³² Ta kon matimbang-timbang na nga indi poidi, mas mayad nga sa mas timprano pa magsogo tana nga lagi ang iba nga anang mga tinao sa ang kakontra nga ari nga gusto na nga magpakigosay.³³ Dan toladan ra indong dapat imoon. Isip-isipun nindo anay ay kon rindi nindo pagsalaan ang tanan nga indong pagkabutang nga indong ginapalabi digi sa kalibotan, indi kamo poidi nga maging akun somolonod."

Ang Asin

(Mt. 5:13; Mc. 9:50)

³⁴ "Ang asin mayad, piro kon magrimo anang lasa, ara run may maimo para mapabalik anang dati nga lasa.³⁵ Indi run mapolosan bisan ilakut pa sa mga risna agud iabono. Gani ginapilak run lang. Ta binag-binaga nindo nga mayad indong mga nabatian nga dia."

Ang Nadora nga Karniro

(Mt. 18:12-14)

15 Doro gid nga mga manogsokot ang boiskag ibang mga tao nga ginakabig nga makasasala ang nagaparapit kay Jesus para magpamati sa anang mga panodlo.² Nagmoro-moro ang mga Pariseo kag mga manogtodlo ang Kasogoan. Makon nanda, "Ang

tao nga dia nagabaton bisan sa mga makasasala, kag nagairug pa kananda sa pagkaun!"³ Gani ginistorian sanda ni Jesus ang mga paanggid, makon na,

⁴ "Alimbawa abi may tao nga may 100 ka karniro. Karon ang sakabilog abi nadora. Ta ano anang imoon? Syimpri salaan na anay ang 99 doto sa araraban kag pangitaun na dayon ang nadora nga dato nga sakabilog asta makita.⁵ Ta kon makita na run gani malilipay tana kag pasanun na dayon paoli.⁶ Pagabot na sa anang balay panawagun na anang mga amigo kag mga kamalay kag magkoon, 'Dali makalipay kita, ay nakita ko ron akun karniro nga nadora.'" ⁷ Makon dayon ni Jesus, "Toladato ra doto sa langit. Mas mabaul ang kalipay tungud sa sangka makasasala nga nagainulsul kaysa sa 99 nga kono nga matarung kag indi kinanglan nga maginulsul."

Koarta nga Nadora

⁸ "Okon alimbawa abi may babai nga may napolo ka sinsilyo. Ano kabay anang imoon kon madora ang sakabilog? Syimpri sindian na gid ang solo kag siligan na nga mayad anang balay agud sagapun ang sinsilyo asta makita.⁹ Kag kon makita na run gani, panawagun na anang mga amiga kag mga kamalay kag makoon nga, 'Magkalipay kita, ay nakita ko ron akun sinsilyo nga nadora.'" ¹⁰ Kag makon dayon ni Jesus, "Toladan ra anang kalipay ang mga angil ang Dios doto sa langit kon ang sangka makasasala maginulsul."

Ang Bata nga Naglayas

¹¹ May sangka paanggid pa gid nga ginsogid si Jesus. Makon na, "May sangka tao nga may darwa ka bata nga lalaki.¹² Makon ang libayun sa anang tatay, 'Tay, abi tawan run kanakun akun parti nga sorobliun.' Gani ginuray na anang pagkabutang sa anang darwa ka bata.¹³ Magpira ka adlaw, ginpamaligya ang libayun anang parti nga mga pagkabutang kag pagkatapos nagayan tana dayon sa marayu nga logar kag ginoyangan na doto anang koarta sa mga butang nga ara gid kapolos-polos.¹⁴ Kag pagkatapos nga naobos na run gastos anang koarta, nagabot ra ang tig-gurutum gid sa logar nga dato. Gani naglisud tana nga mayad.¹⁵ Anang ginimo nagpamogon tana run lang sa tao nga taga-doto bilang manogdamog ang baboy doto sa bokid.¹⁶ Kon kaisan gusto na run nga magkaun ang damog agud maoli-olian anang gutum, ay ara gid may nagataw kanana pagkaun.¹⁷ Ang ori, nakaisip tana sa anang kaimtangan kag kon basi nagtoladato. Nadumduman na nga doto kananda pagosto sa pagkaun anang mga sorogoon anang tatay kag tana tana masosobok ron.¹⁸ Makon na, 'Mayad pa maoli ako ron lang doto kay tatay kag konon ko tana nga, "Tay nagkasala ako sa Dios kag kanimo."¹⁹ Dadi indi ako ron bagay nga ibilang pa nga imong bata, kabiga ako ron lang nga isara sa imong mga sorogoon.'" ²⁰ Gani nagoli tana. Mintras sa marayu tana pa, nakita tana nga lagi anang tatay. Nalooy tana nga mayad sa

anang bata. Domalagan dayon ang tatay paayan sa anang bata kag ginakus na kag ginarukan. ²¹ Makon dayon anang bata kanana, 'Itay, nagkasala ako sa Dios kag kanimo. Indi ako ron bagay nga tawagun pa nga imong bata. Imoa ako ron lang nga sorogoon.' ²² Piro anang ginimo tana anang tatay, gintawag na anang mga sorogoon kag magkoon, makon na, 'Dali, pagbul kamo ang pinakamasadya nga lambong kag pasoksoki nindo tana. Pasoksoki nindo ra ang singsing kag pasapatosan. ²³ Pagkatapos bulun nindo dayon ang toriti nga baka nga ginapatambuk kag yawon. Maponsyon kita. ²⁴ Tungud nga ginbilang ko nga patay run akun bata nga dia, piro dadi naboi. Nadora tana piro dadi nakita run.' Kondi nagompisa sanda run ang pangalipay.

²⁵ "Natabo dia mintras sa oma ang gorang nga bata. Ang tana nagaoli run, kag marapit run sa balay, nabatian na nga may mga nagasonata kag nagasaraot. ²⁶ Gani tinawag na ang isara sa mga sorogoon kag nagpamangkot kon may ano doto sa andang balay. ²⁷ Ginsogidan tana ang sorogoon, makon na, 'Imong libayun nagoli run kag ginpayaw ni tatay mo ang ginpatambuk nga toriti, ay nakaoli tana nga mayad ra anang lawas kag ara dipirinsya.' ²⁸ Pagkabati na dato nagugut anang ginawa kag indi tana run magsulud sa balay. Gani naggoa anang tatay kag ginaramaraman na tana. ²⁹ Piro nagsabat tana kay tatay na, makon na, 'Dumduma bala kon pira run ka toig akun sirbi kanimmo. Ara ako gid magsoay kanimo kag pirmi ko gid nga ginatoman imong ginasogo, piro bisan kambing lang ara mo ako gid pagtawi agud magkalipay kami akun mga amigo. ³⁰ Dadi, pagabot imong bata nga dan nga nagobos imong pagkabutang sa mga babai nga malain, ginpayawan mo pa baka.' ³¹ Makon anang tatay kanana, 'Ikaw pirmi digi kanakun, kag ang tanan nga akun imo ra. ³² Dapat magkalipay kita, ay dati ginbilang ta nga patay run imong libayun nga dia, piro dadi naboi tana. Nadora tana piro dadi nakita run.'"

Ang Paanggid Parti sa Manogdomara nga Antigo Magpaito ang Bukun Mayad

16 Pagkatapos, nagistoria pa si Jesus sa anang mga somolonod. Makon na, "Ang ona may sangka manggaranun nga may sorogoon nga anang gintogyanan anang mga pagkabutang. Karon may nag-sogid sa manggaranun nga dato nga anang mga pagkabutang ginaoyang-oyang anang gintogyanan nga sorogoon. ² Gani ginpatawag ang manggaranun anang sorogoon nga dato nga gintogyanan. Makon na, 'May mga nabatian ako nga ginaoyang-oyangan mo kono akun pagkabutang. Mayad pa masomada kita parti sa akun pagkabutang nga gintogyanan kanimmo ay alin dadi bukun ka run akun ginatogyanan digi.' ³ Tungud nga ginapaalin tana run anang agalun ginaisip na kon ano anang imoon. Makon na, 'Indi ako ra paman makasarang ang maburugat nga obra pario pagpangali, kag nauya ako ra nga magpalimos. ⁴ Toladia gali akun imoon agud bisan paalinun ako akun

agalun may maayanan ako pa ra gid nga mga tao nga magabaton kanakun sa andang mga balay.' ⁵ Anang ginimo, isara isara na nga ginpatawag ang mga may otang sa anang agalun. Nagpamangkot tana sa naona, makon na, 'Pira imong otang sa akun agalun?'" ⁶ Makon na, "100 ka lata nga mantika." Makon ang gintogyanan kanana, "Sigi, dagi imong risibo, pagpongko kag ilisi nga lagi. Ibutang mo 50 run lang." ⁷ Pagkatapos nagpamangkot tana ruman sa isara nga may otang. Makon na, "Pira imong otang sa akun agalun?" Makon ang ikarwa, "100 ka pasong nga trigo." "Sigi, dagi imong risibo, ibutang mo ron lang nga 80 ka pasong." ⁸ Pagkaulam ang agalun kon ano anang ginimo, gindayaw na anang dayaun nga gintogyanan sa anang kaaram tungud nga nakapripapar tana run para sa anang paraaboton. Ay mas maaram ang mga tao nga nagapalabi sa mga butang digi sa kalibotan kag mas maaram magpakigbagay sa andang kapario kaysa mga tao nga nasanagan parti sa Dios.

⁹ "Gani akun koon kanindo, gamita nindo indong manggad digi sa kalibotan para sa pagpangamigo, agud pagabot ang adlaw nga ara run ang kalibotanun nga manggad, batonon kamo ra doto sa iristarang ara run kataposan. ¹⁰ Ang tao nga masarigan sa mga mairintuk nga mga butang masasarigan ra sa mga importanti nga mga butang. Kag ang tao nga nagadaya sa mga mairintuk nga mga butang, nagadaya ra sa mga importanti nga mga butang. ¹¹ Ta kon indi kamo masarigan nga magkaput ang manggad nga digi sa kalibotan nga bukun indo gid, sino ang mapiar kanindo ang matood gid nga manggad nga para andan kanindo?"

¹³ "Ara sorogoon nga makasirbi ang dungan sa darwa ka agalun, ay ang matatabo malainan tana sa isara kag magapalangga sa isara; kampion na ang isara kag pakalainun na ang isara. Kamo indi ra makasirbi ang dungan sa Dios kag sa manggad."

Ang Iba pa gid nga mga Butang nga Gintodlo ni Jesus (Mt. 11:12-13; 5:31-32; Mc. 10:11-12)

¹⁴ Pagkabati dato ang mga Pariseo ginyagota nanda si Jesus ay masyado sanda kadalok sa koarta. ¹⁵ Piro nagkoon si Jesus kananda, makon na, "Masyado kamo gid magpakita-kita sa mga tao nga kamo mayad. Piro naulaman ang Dios kon ano gid ang sa indong tagiposoon. Ay ang mga butang nga dan nga ginapalabi ang tao kaurugut tana sa panulung ang Dios.

¹⁶ "Bago magabot si Juan nga manogbunyag, anang Kasogoan ni Moises kag anang mga ginsolat ang mga propita maman anang ginasonod ang mga tao. Alin kay Juan nga manogbunyag, ang Mayad nga Barita parti sa anang pagari ang Dios maman run ang gintodlo, kag doro gid ang nagarugus nga magpasakup. ¹⁷ Piro dia ara nagakaologan nga nadora run ang Kasogoan. Mas maulas nga madora ang langit kag ang logta kaysa maging ara polos bisan ang pinakamaistan nga parti ang Kasogoan.

¹⁸ “Gani ang bisan sino nga magbulag sa anang asawa kag magpangasawa ruman sa iba nagapanginbabai. Kag ang magpangasawa sa babai nga ginbulagan nagapanginbabai ra.”

Si Lazaro kag ang Manggaranun

¹⁹ Nagpadayon pa gid si Jesus sa pagambal, makon na, “Ang ona may sangka manggaranun nga anang lambong poros gid maraalun kag pagosto gid sa manaramit nga pagkaun adlaw-adlaw. ²⁰ Kag may sangka tao ra nga pobri gid nga anang aran si Lazaro. Si Lazaro nga dia anang lawas poros gid katul nga nagadalimaso. Ginadara tana doto sa may poirtaan anang balay ang manggaranun. ²¹ Gosto na andan nga makakaun bisan ang mga pagkaun ron lang nga nagakaraolog sa anang lamisa ang manggaranun nga dato. Ginparapitan tana pa gani ang mga ayam kag gindilatan nanda anang mga igad. ²² Ang ori napatay si Lazaro kag gindara tana ang mga angil doto sa anang tupad gid ni Abraham. Ang manggaranun napatay ra kag ginlubung. ²³ Kag mintras nagaantos tana nga mayad doto sa logar nga ginasilotan ang mga napatay natangraan na sa marayu si Abraham kag doto sa anang tupad si Lazaro. ²⁴ Gani nagsinggit ang manggaranun kay Abraham, makon na, ‘Olang Abraham, kaloyi ako ra! Sogoa ra si Lazaro nga isawsaw na sa tobig bisan anang todlo ron lang kag patoroan akun dila agud magramig-ramig ra, ay sugung akun pagantos digi sa kalayo nga dia.’ ²⁵ Piro ginsabat tana ni Abraham, ‘Kabaw ang boi ka pa mayad gid imong kaimtangan, kag si Lazaro tana nagkalisud. Piro dadi ginalipay tana digi kag ikaw nagaantos. ²⁶ Loas pa dian, indi ra gid maimo imong ginakoon, tungud nga may malapad nga ulut nga nagaulang kanatun nga ang bisan sino digi kanamun nga maliag magsaylo dian indi makatabok, kag ara ra may makatabok nga alin dian kanindo paayan digi kanamun.’ ²⁷ Makon roman ang manggaranun, ‘Olang Abraham, kon toladan, mapangabay ako ron lang nga kon maimo paayana ra si Lazaro sa anang balay ni tatay, ²⁸ ay may lima ako pa ka kabogto nga lalaki, kag paandaman na sanda agud indi sanda ra makaayan digi sa logar nga dia nga poros lang pagantos.’ ²⁹ Piro ginsabat tana ni Abraham, makon na, ‘Doto ra kananda anang mga sinolat ni Moises kag ang mga propita. Magpamati sanda doto.’ ³⁰ Makon ang manggaranun, ‘Piro olang Abraham, indi sanda magpati doto. Piro kon may napatay nga magayan doto kananda, mainulsul sanda sa andang mga sala.’ ³¹ Piro nagkoon si Abraham, makon na, ‘Kon indi sanda magpati sa anang mga ginsolat ni Moises kag ang mga propita, indi sanda ra gid magpati bisan may mabanaw pa nga patay!’”

Parti sa Pagkasala

(Mt. 18:6-7, 21-22; Mc. 9:42)

17 Makon ni Jesus sa anang mga somolonod, “Indi maimo nga indi magabot ang mga pagsolay. Piro kailo ra ang tao nga ginaalinan anang pag-

pakasala anang kapario. ² Mas mayad pa kanana nga igotan ang galingan nga bato anang liug kag ipandag dayon sa dagat kaysa tana ang maging kabangdanan nga magkasala ang isara sa mga kubus nga dia. ³ Gani magandam kamo!

“Kon imong kabogto magkasala kanimo, sawayun mo. Kag kon maginulsul tana, patawada. ⁴ Kag kon sa sulud sangka adlaw kapito tana magkasala kanimo kag kada magkasala tana nagapangayo tana ra patawad, patawadun mo.”

Ang Pagtoo

⁵ Makon ang mga apostolis kanana, “Ginoo, dogangi ra amun pagtoo!” ⁶ Makon ang Ginoo kananda, “Kon kamo may pagtoo nga bisan pario lang sa anang bosol ang mostasa anang kabaul, sarang kamo makakoon sa kaoy nga dan nga ‘Gabota imong kaogalingun kag isaylo sa dagat!’ Kag matoman kanindo ang kaoy nga dan.”

Anang Katungdanan ang Sorogoon

⁷ Makon roman ni Jesus kananda, “Alimbawa abi may sorogoon kaw nga nagaarado okon nagabantay imong mga sapat, kag bago tana lang kaoli alin sa anang obra. Ta bilang agalun ano kabaw, magakoon kaw nga, ‘Dali makaun run.’ ⁸ Ara kamo nagakoon toladan kondi nagakoon kamo tana nga, ‘Abi, imusi ako ron akun yapon kag magsirbi kanakun. Pagkatapos ikaw roman ang magkaun.’ ⁹ Kag ara ra ginapasalamati ang sorogoon tungud nga ginaimo na lang anang katungdanan. ¹⁰ Pario sa sorogoon nga dan indong kaalimbawa. Pagkatapos nga indong maimo ang ginapaimo kanindo, isipun nindo nga kamo mga sorogoon ra lang nga nagatoman indong katungdanan.”

Ginayad ni Jesus ang Napolo ka Aroon

¹¹ Mintras nagapaayan si Jesus sa siodad ang Jerusalem, doto tana nagagi sa anang dolonan anang probinsya ang Samaria kag Galilea. ¹² Datong nagapasulud tana sa sangka bario ginsolang-solang tana ang napolo ka tao. Piro ara sanda nagparapit gid ay sanda mga aroon. Nagtirindug sanda lang doto sa marayu, ¹³ kag nagasinggit nga nagakoon, makon, “Jesus! Ginoo! Malooy kaw ra kanamun!” ¹⁴ Pagkakita ni Jesus kananda, makon na, “Pagayan kamo doto sa mga Pari kag magpasulung kananda.” Kag datong nagapanaw sanda run, nagayad sanda nga lagi. ¹⁵ Pagkakita ang isara kananda nga tana nagayad run, nagbalik tana kay Jesus nga nagasinggit ang pagdayaw sa Dios. ¹⁶ Naglood tana kay Jesus kag nagpasalamat nga mayad kanana. Ang tao nga dato taga-Samaria. ¹⁷ Makon dayon ni Jesus, “Kabaw napolo ang nagayad? Ta sadin run ang siam? ¹⁸ Basi ara iba nga nagbalik digi agud magpasalamat sa Dios loas sa tao nga dia nga bukun Judio?” ¹⁹ Makon dayon ni Jesus kanana, “Pagtindug kag magoli. Nalawas kaw tungud sa imong pagtoo.”

Parti sa anang Ginarian ang Dios.

(Mt. 24:23-28, 37-41)

²⁰ May mga Pariseo nga nagpamangkot kay Jesus kon sano maompisa anang pagari ang Dios. Makon ni Jesus kananda, "Sa anang pagompisa anang pagari ang Dios ara tanda nga makikita. ²¹ Gani ara gid may makakoon nga 'Way sulunga nindo, dagi run!' okon, 'Way dato!' Ay anang pagari tana ang Dios dian mismo sa indong palibot."

²² Makon dayon ni Jesus sa anang mga somolonod, "Magaabot ang adlaw nga magaandum kamo nga andan makita nindo Ako nga Naging Tao bisan sangka adlaw lang, piro indi pa matabo. ²³ May mga magakoon kanindo nga, 'Doto tana!' okon 'Digi tana!' Indi kamo magpati kananda okon magsagiap kanakun.

²⁴ Ay kon magabot ron ang adlaw nga Ako nga Naging Tao magbalik, makikita ang tanan, tungud nga maging pario sa kilat nga nagalanyag sa palibot gid. ²⁵ Piro doro anay nga mga kalisud akun dapat antoson. Sisikwayun ako ang mga tao nga dia.

²⁶ "Kon ano anang ginaimo ang mga tao sa tyimpo ni Noe, maman ra dan anang imoon ang mga tao kon magabot Ako nga Naging Tao. ²⁷ Sa tyimpo nga dato ni Noe ara iba nga ginaisip ang mga tao kondi ang magpangalipay. Sigi lang andang kaun, inum, kag pangasawa asta sa adlaw nga si Noe nagsulud sa arka.

Nagabot dayon ang gonaw kag nadora sanda tanan.

²⁸ Anang imoon ang mga tao maging pario ra sa anang ginaimo ang mga tao sa anang tyimpo ni Lot. Ang mga tao dato sigi ra lang andang karaun kag irinum. Nagabarakal sanda kag nagabaraligya, nagaparananum, kag nagaparatindug andang mga balay.

²⁹ Piro pagabot tana ang adlaw nga si Lot naggoa sa Sodoma ginpaoran ang Dios ang kalayo kag asopri, kag nadora sanda tanan. ³⁰ Dan toladan ra ang matatabo kon Ako nga Naging Tao magabot. ³¹ Sa adlaw nga dato, ang tao sa goa anang balay indi dapat magpaawat nga magsulud pa para magbuul anang mga pagkabutang. Kag ang doto sa taramnan indi run dapat nga magoli pa sa anang balay. ³² Dumdumun nindo ang natabo sa anang asawa ni Lot. ³³ Ang bisan sino nga nagaimorat nga indi madora anang kaboi madodora gani. Piro ang bisan sino nga bali ara anang kaboi tungud sa anang pagsonod kanakun makakabaton ang kaboi nga ara kataposan. ³⁴ Sa matood tana, sa gabi nga dato, kon may darwa ka tao nga nagaolid nga nagakatorog, ang isara bulun kag ang isara tana salaan. ³⁵ Kon may darwa ka babai nga nagagaling, ang isara bulun kag ang isara tana salaan. ³⁶ [Kag kon may darwa ka tao nga nagaobra sa andang ginobraan, ang isara bulun kag ang isara tana salaan.]

³⁷ Makon anang mga somolonod, "Ginoo, diin dia matatabo?" Ginsabat na sanda sa paanggid, makon na, "Kon diin ang may patay nga sapat, doto ra nagatiripon ang mga wak."

Ang Babai nga Balo kag ang Wis

18 Kag ginsogidan pa gid ni Jesus anang mga somolonod ang sangka paanggid agud todloan sanda nga magpangamoyo pirmi kag indi gid madooran andang paglaum. ² Makon na, "May sangka wis anay sa sangka siodad nga ara naadluki sa Dios kag bali ara kanana anang isigkatao. ³ Kag doto ra sa siodad nga dato may balo nga nagabalik-balik pirmi sa wis nga dato ay nagapabolig tana sa anang kaso. ⁴ Ang primiro indi gosto ang wis nga magbolig. Piro ang ori, tungud nga sigi anang balik-balik kag ginatoblag tana pirmi ang balo nga dato, naisip na nga bisan ara tana naadluki sa Dios kag bali ara anang isigkatao boligan na run lang agud indi tana pagtakaan." ⁶ Makon dayon ni Jesus kananda, "Ta nakita nindo anang ginimo ang wis nga bukun gani matarung? ⁷ Ta ang Dios pa. Indi maimo nga indi tana magbolig sa anang kaso anang mga pinili nga nagapanawag kanana adlaw-gabi. Sigorado gid nga indi na sanda pagpabayanan. ⁸ Sa matood tana, boboligan na sanda lagi-lagi. Garing pagbalik ko digi sa kalibotan, Ako nga Naging Tao, ano kabay, makikita ko ra ang mga tao nga nagatoo?"

Paanggid Parti sa Pariseo kag sa Manogsokot ang Bois

⁹ Karon, may mga tao doto nga nagasarig nga sanda lang gid ang matarung kag ginamolay nanda ang iba. Gani ginistorian sanda ni Jesus ang paanggid nga dia.

¹⁰ Makon na, "May darwa ka tao nga nagayan sa timplo agud magpangamoyo. Ang isara Pariseo kag ang isara manogsokot ang bois. ¹¹ Ang Pariseo nagtindug doto kag silinsio nga nagpangamoyo. Makon na, 'Dios ko, nagapasalamat ako kanimo nga bukun ako pario sa iba nga mga tao nga takawan, dayaun, kag manogpanginbabai. Kag salamat nga bukun ako ra pario sa manogsokot nga dia ang bois. ¹² Darwa gid ka bisis ako nagapoasa kada simana. Kag ginataw ko akun ikapolo sa tanan ko nga kinitaan.' ¹³ Ang manogsokot tana ang bois sa marayu-rayu nagtindug. Ara tana nagtangra sa langit kondi nagadongok nga nagapolpog anang dugan nga nagakoon, makon na, 'Dios ko, kaloyi ako ra ay ako makasasala!' ¹⁴ Sa matood tana, ang tao nga dia nagoli sa anang balay nga ginabilang run ang Dios nga matarung. Ang isara tana ara. Ay ang bisan sino nga nagapataas sa anang kaogalingun ipaubus ang Dios, piro ang nagapaubus tana anang kaogalingun pataasun."

Ginbindisyonan ni Jesus ang mga Bata nga Mairintuk

(Mt. 19:13-15; Mc. 10:13-16)

¹⁵ May sangka adlaw nga ginpandara ang mga tao kay Jesus pati andang mga lapsag agud tongtongan anang alima bilang pagbindisyon kananda. Pagkakita anang mga somolonod nga nagapaayan ang mga tao doto kay Jesus, ginsaway nanda ang mga tao. ¹⁶ Piro gintawag ni Jesus anang mga somolonod, makon na,

"Pabayani nindo lang ang mga bata nga magparapit kanakun. Indi nindo sanda pagbawali, ay kabilang sa anang ginaarian ang Dios ang mga pario kananda.¹⁷ Ang matood tana gani, ang bisan sino nga indi magpasakup sa anang pagari ang Dios pario anang pagpasakup ang mga bata nga dia indi gid mapabilang sa mga tao nga ginaarian ang Dios."

Ang Manggaranun nga Tao

(Mt. 19:16-30; Mc. 10:17-31)

¹⁸ May sangka manogdomara ang mga Judio nga nagpamangkot kay Jesus. Makon na, "Mayad nga Maistro, ano kabay akun imoon agud makaangkun ako ang kaboi nga ara kataposan?"¹⁹ Makon ni Jesus kanana, "Basi nagakoon kaw nga ako mayad? Ara kabay iba nga mayad kondi ang Dios lang."²⁰ Kon parti sa imong pamangkot nga dan, naulaman mo ra kabay anang ginakoon ang Kasogoan: 'Indi kaw magpanginbabai okon magpanginlalaki, indi kaw magpatay, indi kaw magpanakaw, indi kaw magtistigo ang botig, taodon mo imong tatay kag imong nanay.'"

²¹ Nagsabat ang tao, makon na, "Ang tanan nga dan natoman ko ron alin ang maistan ako pa."²² Pagkabati ni Jesus sa anang sabat, makon na, "May sangka butang pa gid nga dapat mo nga imoon. Ibaligya mo imong pagkabutang kag anang bayad ipanagtag mo dayon sa mga pobri. Kag sa toladia nga paagi maging manggaranun kaw doto sa langit. Pagkatapos, magbalik kaw kag magsonod kanakun."²³ Piro pagkabati na dato naborido tana nga mayad tungud nga manggaranun tana gid.

²⁴ Pagkakita ni Jesus nga naborido tana nga mayad, makon na, "Malisud ra gid para sa mga manggaranun nga magpasakup sa anang pagari ang Dios."²⁵ Mas maulas pa gani nga magagi ang sapat nga kamilyo sa anang boo ang dagum kaysa magpasakup ang manggaranun sa anang pagari ang Dios."²⁶ Ang mga nakabati anang ginambal nga dato ni Jesus nagpamangkot, makon nanda, "Ta kon toladan sino ron lang kabay ang malowas?"²⁷ Piro ginsabat sanda ni Jesus, makon na, "Ang mga butang nga indi maimo ang tao maimo ang Dios."

²⁸ Makon dayon ni Pedro, "Ta kami, ginbayaan namun amun mga pagkabutang kag nagsonod kami kanimo!"²⁹ Makon ni Jesus kananda, "Sa matood tana, ara gid may nagbaya anang pamilya, asawa, mga kabogto, ginikanan, okon mga bata tungud sa anang pagpasakup sa pagari ang Dios³⁰ nga indi makabaton pilo-pilo nga balus sa tyimpo nga dia, kag sa paraaboton may kaboi tana pa nga ara kataposan."

Ikatlo nga Pagambal ni Jesus Parti sa Anang Kamatayun

(Mt. 20:17-19; Mc. 10:32-34)

³¹ Ang ori ginpabulag ni Jesus anang dosi ka apostolis kag ginkonan na sanda, makon na, "Pamati kamo! Maayan kita dadi sa Jerusalem, kag doto matotoman run anang mga gintagna ang mga propita parti

kanakun.³² Ako nga Naging Tao iintriga run sa mga bukun Judio. Yagotaun nanda ako, pakauyan kag dooraan.³³ Anoton nanda ako ra kag patayun dayon. Piro sa sulud tatlo ka adlaw mababanaw ako."³⁴ Garing ang mga apostolis ara gid dato kaangup kon ano anang gostong ambalun ni Jesus ay ginlipudan anang pagangup sa anang ginambal nga dato.

Ang Manogpalimos nga Bolag Ginayad ni Jesus

(Mt. 20:29-34; Mc. 10:46-52)

³⁵ Ang marapit run sanday Jesus doto sa Jerico, may sangka bolag nga nagapongko sa binit ang dalan nga nagapalimos.³⁶ Pagkabati na nga doro nga mga tao ang nagaaragi nagpamangkot tana kon anono dato.³⁷ Ginsogidan nanda tana nga si Jesus nga taga-Nazaret nagaagi.³⁸ Pagkaulam na dato nagsinggit tana, makon na, "Jesus, nga kaliwat ni David kag manonobli anang ginarian, kaloyi ako ra!"³⁹ Ginsaway tana ang mga tao nga sa onaan nga magipus. Piro anang ginimo tana, ginpurusan na pa gani anang singgit nga nagakoon, "Jesus, nga kaliwat ni David, kaloyi ako ra!"⁴⁰ Nagtadung dayon si Jesus kag nagso-go tana nga daraun ang bolag nga dato doto kanana. Pagabot ang bolag doto kay Jesus ginpamangkot na,⁴¹ "Ano imong gosto nga imoon ko kanimo?" Makon ang bolag, "Ginoo, gosto ko andan nga makakita ru-man."⁴² Makon ni Jesus kanana, "Sigi, makakita ka run. Nalawas kaw tungud sa imong pagtoo."⁴³ Kag lagi-lagi nakakita ang bolag nga dato. Nagsonod tana dayon kay Jesus nga nagadayaw sa Dios. Pagkakita ang mga tao sa natabo nga dia nagdayaw sanda ra sa Dios.

Si Zaqueo

19 Nagsulud si Jesus sa banwa ang Jerico, kag mintras nagaagi tana doto,² may tao doto nga manggaranun nga anang aran si Zaqueo. Tana anang manogdomara ang mga manogsokot ang bois.³ Gosto na gid nga makita kon sino si Jesus nga dia, piro tungud sa kadoroon ang tao indi na makita si Jesus ay potot tana.⁴ Gani anang ginimo, nagdalagan tana sa onaan kag nagsaka dayon sa kaoy nga sikomoro agud makita na si Jesus, ay doto tana gid maagi sa dalan nga dato.⁵ Pagabot ni Jesus doto sa anang tungud nagtangra tana kag nagambal kay Zaqueo, makon na "Zaqueo, pagdali-dali losong ay dadi dapat doto ako madayon sa indong balay."⁶ Gani nagdali-dali losong si Zaqueo, kag ginbaton na si Jesus nga malipayun gid.⁷ Pagkakita ang mga tao nga si Jesus doto nagadayon sa balay ni Zaqueo, nagmoro-moro sanda, makon nanda, "Basi doto tana gid nagadayon sa anang balay ang tao nga dan nga makasasala?"⁸ Ang doto sanda run sa balay nagtindug si Zaqueo kag nagkoon sa Ginoo, makon na, "Alin dadi, Ginoo, ipanagtag ko sa malisud ang katunga akun pagkabutang. Kag kon ako may gindayaan, apat ka pilo akun ibalik kanana."⁹ Makon ni Jesus kanana, "Dadi ginlowas ang pamilya nga dia, tungud nga tana anang kaliwat ra ni Abraham."¹⁰ Ay Ako nga Naging Tao nagayan digi sa kalib-

otan agud pangitaun kag lowasun ang tanan nga nag-talang sa matood nga dalan."

Paanggid Parti sa Tatlo ka Sorogoon

(Mt. 25:14-30)

¹¹ Mintras nagapamati pa ang mga tao ginsogidan na sanda ang paanggid tungud nga marapit sanda run gid sa Jerusalem kag anang kaisip ang mga tao maompisa run gid anang pagari ang Dios. ¹² Makon ni Jesus kananda, "May sangka prinsipal nga nagayan sa marayu nga logar agud batonon na ang awtoridad bilang ari sa anang banwa, kag pagkatapos mabalik tana ra. ¹³ Piro bago tana nagalin ginpatawag na anang napolo ka sorogoon kag ginpanawan koarta ang kada isara kananda nga parario anang kantidad, kag nagkoon tana kananda, makon na, 'Patikanga nindo akun ginpanaw nga dan kanindo mintras ara ako.' ¹⁴ Karon, anang mga kasimanwa ara naliag kanana. Gani pagkatapos nga tana nakaalin, nagpadara sanda mga riprisintanti sa anang ginayanan ang prinsipal agud magkoon nga indi nanda gusto nga magari kananda ang prinsipal nga dato. ¹⁵ Piro ginimo pa ra gid nga ari ang prinsipal. Pagbalik na sa anang logar ginpatawag na ang mga sorogoon nga anang ginpanawan koarta nga inogpatikang agud maulaman na kon tagpira andang naganansya. ¹⁶ Ang primiro nga nagabot doto kanana nagkoon, makon na, 'Ginoo, imong koarta nga gintaw kanakun nakaganasia napolo ka pilo.' ¹⁷ Makon ang ari, 'Ta mayad, mayad kaw nga sorogoon! Tungud nga nasarigan kaw sa maistan nga dia nga butang, dadi padomaraun ta kaw sa napolo ka siodad.' ¹⁸ Ang isara nga sorogoon nagabot ra. Makon na, 'Ginoo, imong gintaw kanakun nga koarta nakaganansya bali lima ka pilo.' ¹⁹ Makon ang ari kanana, 'Ikaw padomaraun ko ra sa lima ka siodad.' ²⁰ Kag nagabot ang isara pa gid, makon na, 'Ginoo, way dagi imong koarta. Ginpotos ko gid dan kag gintago, ²¹ tungud nga ginaadlukan ako kanimo ay masyado kaw ka istrikto nga tao. Nagabuul kaw ang ganansya sa anang kinabudlayan ang iba, kag nagabuul kaw ang patubas bisan bukun ikaw ang nagatanum.' ²² Makon ang ari kanana, 'Ara kaw polos nga sorogoon! Imong ginambal mismo akun gamitun sa pagsintinsya kanimo. Naulaman mo gali nga ako istrikto nga tao kag nagabuul ako ang ganansya sa anang kinabudlayan ang iba, kag nagabuul ako ang patubas bisan bukun ako ang nagatanum. ²³ Ta basi ara mo pagbutangan akun koarta sa bangko agud nga pagbalik ko mabubuul ko akun koarta kag may saka pa!' ²⁴ Gani makon ang ari sa mga tao nga nagatirindug doto, 'Sigi, bula nindo kanana ang koarta kag itaw doto sa tao nga nakaganansya napolo ka pilo.' ²⁵ Piro nagsabat sanda, makon nanda, 'Ginoo, kabay napolo ron gani ang kanana.' ²⁶ Makon ang ari, 'Sogidan ta kamo, ang bisan sino nga may dian tawan pa gid. Piro ang tao tana nga ara, bisan ang maistan nga ginpiar kanana bulun pa.' ²⁷ Pagkatapos makon dayon ang ari, 'Kon parti sa mga tao nga dato nga na-

gakontra kanakun kag indi gusto nga ako magari kananda, ala, pandara nindo digi kanakun kag pamatayun!'"

Ang Pagsulud ni Jesus sa Jerusalem

(Mt. 21:1-11; Mc. 11:1-11; Jn. 12:12-19)

²⁸ Pagkatapos anang istoria nga dato, nagpadayon tana panaw paayan sa Jerusalem. ²⁹ Ang marapit sanda run sa Betfage kag Betania, doto sa may bokid nga ginatawag Bokid ang mga Olibo, ginpaona ni Jesus ang darwa sa anang mga somolonod. ³⁰ Makon na kananda, "Pagona kamo doto sa masonod nga bario. Pagsamput nindo doto makikita nindo ang bataun pa nga asno nga nagaigot. Dia ara pa gid nasakayi. Obadun nindo kag daraun digi kanakun. ³¹ Kon may magpamangkot gani kon basi ginaobad nindo, sabatun nindo nga kinanglan ang Ginoo." ³² Gani nagpanaw ang darwa, kag kon ano anang ginkoon ni Jesus kananda maman ra gid gani andang ginabotan. Doto ang bataun pa nga asno, ³³ kag pagobad nanda ginpamangkot sanda gani anang mga tagya kon basi ginaobad nanda. ³⁴ Ginsabat nanda nga "Kinanglan ni Ginoong Jesus." ³⁵ Kag gindara nanda dayon kay Jesus. Pagabot doto, ginampiloan nanda ang asno andang mga lambong kag ginpasakay nanda dayon si Jesus. ³⁶ Sa anang pagsakay paayan sa Jerusalem ginladlad ang mga tao andang lambong sa dalan nga anang naagian bilang pagpadungug kanana. ³⁷ Kag ang tana nagapalusub run alin sa Bokid ang Olibo, nagapanagalipay anang mga somolonod kag nagasiringgit nga nagadayaw sa Dios tungud sa mga milagro nga andang nagkarakita. ³⁸ Makon nanda, "Dayawon ang Ari nga nagaabot nga ginpadara ang Ginoo! Mayad run atun rilasyon sa Dios. Dayawon ta tana!"

³⁹ Doto sa karakuan may mga Pariseo nga nagkoon kay Jesus, makon nanda, "Maistro, paipusa imong mga somolonod." ⁴⁰ Makon ni Jesus kananda, "Ang matood tana, kon magipus sanda, ang mga bato roman ang magasiringgit ang mga pagdayaw."

Gintangisan ni Jesus ang mga Taga-Jerusalem

⁴¹ Ang si Jesus marapit run sa Jerusalem, pagkakita na sa siodad, nagpanangis tana para sa mga taga-doto. ⁴² Makon na, "Kon naulaman nindo lang andan dadi kon ano ang makakataw kanindo ang kalinung! Garing natabonan lang indong pagangup. ⁴³ Magabot gid ang adlaw nga indong siodad sirkoloon indong mga kaaway padir agud indi kamo gid maka-palagyaw. Kag sagusuun kamo sa tanan nga diriksyon. ⁴⁴ Pamatayun nanda kamo, kag gugubaun nanda indong siodad asta ara gid may masala nga bato nga nagakamada dian. Dia tanan matatabo kanindo tungud nga ara nindo pagsapaka ang oras nga lowasun kamo ron andan ang Dios."

Si Jesus Nagsulud sa Timplo

(Mt. 21:12-17; Mc. 11:15-19; Jn. 2:13-22)

⁴⁵ Pagabot nanda sa Jerusalem, nagdiritso si Jesus sa timplo, kag pagsulud na doto ginpalayas na ang mga tao nga nagabaraligya. ⁴⁶ Makon na kananda, “Kabay nagakoon ang Dios sa Kasolatan nga anang balay logar nga parangamoyoan. Piro ginimo nindo tana nga parantagoan ang mga tolisan.”

⁴⁷ Alin dato kada adlaw nagatodlo tana doto sa timplo. Ang mga manogdomara tana nga mga pari, kag ang mga manogtodlo ang Kasogoan, pati ang mga opisyalis ang banwa nagpangita paagi agud patayun tana. ⁴⁸ Garing ara sanda kakita kaigayonan tungud nga ang mga tao tana nawiwili gid nga magpamati sa anang mga panodlo.

Mga Pamangkot Parti sa anang Awtoridad ni Jesus

(Mt. 21:23-27; Mc. 11:27-33)

20 May sangka adlaw mintras nagatodlo si Jesus ang Mayad nga Barita sa mga tao doto sa timplo, nagparapit kanana ang mga manogdomara nga pari kag ang mga manogtodlo ang Kasogoan pati anang mga manogdomara ang mga Judio kag nagpamangkot kanana. ² Makon nanda, “Abi sogidi kami kon ano imong awtoridad nga nagaimo kaw ang mga butang nga imong ginaimo digi sa timplo. Sino ang nagtaw kanimo ang awtoridad nga dan?” ³ Makon ni Jesus kananda, “Mapamangkot ako ra anay kanindo. Abi sogidi nindo ako. ⁴ Kino magalin anang awtoridad ni Juan sa pagpangbunyag, sa Dios okon sa tao?” ⁵ Ginbarais-baisan nanda kon ano andang isabat; makon nanda, “Kon magkoon kita nga ‘Alin sa Dios,’ makoon tana nga, ‘Ta basi ara kamo nagpati kay Juan?’ ⁶ Piro kon magkoon kita ra nga ‘Alin sa tao,’ babatooon kita ang mga tao, ay konbinsido sanda nga si Juan anang propita ang Dios.” ⁷ Gani ginsabat nanda run lang si Jesus nga ara sanda kaulam. ⁸ Gani makon ni Jesus kananda, “Ta kon indi kamo magsogid kanakun, indi ko kamo ra pagsogidan kon kino nga awtoridad ko ginaimo ang mga butang nga akun ginaimo.”

Paanggid Parti sa Agsador

(Mt. 21:33-46; Mc. 12:1-12)

⁹ Kag ginsogidan dayon ni Jesus ang mga tao ang paanggid, makon na, “May sangka tao nga may logta nga ginpatanuman na obas. Pagkatapos ginpaagsaan na kag nagayan dayon sa marayu nga logar. ¹⁰ Datong inogpopo ron ang obas ginsogo na anang sorogoon agud magbuul anang parti doto sa mga agsador. Piro pagabot doto ang sorogoon nga dato ginbalbal nanda kag ginpaoli nga ara gid dara. ¹¹ Anang ginimo ang tagya, nagsogo tana pa gid sangka sorogoon. Piro pagabot ang sorogoon sa mga agsador ginbalbal tana ra kag ginpakauyan. Pagkatapos ginpabalik nanda ra nga ara gid dara. ¹² Ginpadara pa gid ang tagya ang ikatlo nga sorogoon, piro pagabot na doto gintigbak nanda run gid kag ginpalayas. ¹³ Gani makon anang

tagya ang kaobasan nga dato, ‘Ano ron lang kabay akun imoon? A,’ makon na, ‘akun pinalangga gali nga bata maman akun sagoon. Ay sigoro gid nga taodon nanda tana.’ ¹⁴ Piro pagkakita ang mga agsador nga anang bata run ang nagabot, makon nanda, ‘Dia run ang manogpanobli. Dali, patayun ta agud maging atun anang sorobliun.’ ¹⁵ Gani gindara nanda tana doto sa goa ang kaobasan kag ginpatay nanda dayon.”

Makon dayon ni Jesus kananda, “Ta ano kabay anang imoon ang tagya kananda? ¹⁶ Sigorado gid nga ayanan na anang mga agsador nga dato kag pamatayun. Kag paagsaan na dayon sa iba anang kaobasan.” Pagkabati dato ang mga tao, makon nanda, “Kabay pa nga indi ra itogot ang Dios nga matabo ang toladato!” ¹⁷ Piro ginsulung sanda ni Jesus kag magkoon, makon na, “Tay ano tana anang gostong ambalun ang Kasolatan nga nagakoon,

‘Ang bato nga ginsikway ang mga panday

Maman gid ang naging pondasyon nga bato.’

¹⁸ Ang bisan sino nga maglagpak sa bato nga dato magakarabari, piro ang lagpakan tana ang bato nga dato matutudtud gid.”

Pagbayad ang Bois

(Mt. 22:15-22; Mc. 12:13-17)

¹⁹ Sa oras gid nga dato dadakupun tana run andan ang mga manogtodlo ang Kasogoan kag ang mga manogdomara nga mga pari, ay nasatuman nanda nga sanda anang ginatomod sa anang paanggid nga dato. Garing ginaadlukan sanda sa mga tao. ²⁰ Gani andang ginimo, nagulat sanda nga may kaigayonan. Nagpadara sanda mga ispia nga nagpakono-kono nga osto andang katoyoan, agud kon may makita sanda nga sala sa anang ambal iakosar nanda tana dayon sa gobirnadur. ²¹ Nagpamangkot ang mga tao nga dato kay Jesus, makon nanda, “Maistro, naulaman namun nga osto imong ginaambal kag ginatodlo, kag ara kaw may ginapasolabi bisan sino kondi kon ano anang kabubutun ang Dios sa tao maman gid imong ginatodlo. ²² Abi, kon sa kanimo, osto bala nga kita bilang mga Judio magbayad ang bois sa Impirador ang Roma okon indi?” ²³ Piro naulaman tana ni Jesus andang paito nga dato, gani ginsabat na sanda, makon na, ²⁴ “Abi pasulunga nindo ako ang koarta. Kinong itsora kag aran ang nagabutang digi?” Makon nanda, “Ana ang Impirador.” ²⁵ Gani ginsabat sanda ni Jesus, makon na, “Ta kondi itaw nindo sa Impirador ang ana ang Impirador kag itaw nindo ra sa Dios ang ana ang Dios.” ²⁶ Gani sa atobangan ang tanan ara sanda gid kadakup kanana sa anang ambal. Kag tungud nga natingala sanda nga mayad sa anang sabat ni Jesus, nagipus sanda run lang.

Pamangkot Parti sa Pagkabanaw

(Mt. 22:23-33; Mc. 12:18-27)

²⁷ May mga Saduseo ra nga nagparapit kay Jesus. Dia nga mga tao ara nagapati nga ang mga tao maba-

banaw. ²⁸ Makon nanda, "Maistro, si Moises nagsolat kanatun nga kon mapatay ang lalaki nga ara pa nakapabata sa anang asawa, dapat anang kabogto roman ang mapangasawa sa anang asawa nga nabalo agud makapabata tana para sa anang kabogto. ²⁹ Karon, may pito ka magkarabogto nga lalaki. Ang panganay nagpangasawa kag napatay nga ara nakapabata. ³⁰ Gani anang asawa nga nabalo ginpangasawa ang madason nga kabogto ang napatay. Piro napatay tana ra nga ara nakapabata sa babai nga dato. ³¹ Toladan ra ang natabo sa ikatlo nga kabogto, asta pa sa ikapito. Nagkarapatay sanda tanan nga ara gid kapabata. ³² Ang ori ang babai napatay ra. ³³ Ta, kon magabot ron ang pagkabanaw, kino tana nga asawa, ay sanda nga pito naging asawa na?" ³⁴ Ginsabat sanda ni Jesus, makon na, "Sa tyimpo nga dia nagaarasawa ang mga tao. ³⁵ Piro ang bisan sino tana nga sono sa Dios bagay banawon kag daraun doto sa isarang kinaboi ara run nagaarasawa. ³⁶ Indi sanda run gid mapatay tungud nga maging pario sanda run sa mga angil; mga bata sanda gani ang Dios, ay ginbanaw na sanda. ³⁷ Kon parti sa pagbanaw ang mga patay, ginpamatodan dia ni Moises sa anang ginambal doto sa nagadabadaba nga palongpong. Kabay gintawag na ang Ginoo nga 'anang Dios ni Abraham, ni Isaac, kag ni Jacob.' ³⁸ Dia nagakaologan nga bisan boay sanda run nga napatay, boi sanda pa ra gid, ay ang Dios bukun Dios ang mga patay, kondi Dios tana ang mga boi. Kon sa Dios, ang tanan boi pa ra gid." ³⁹ Makon ang iba nga mga manogtodlo ang Kasogoan, "Maistro, tama imong sabat nga dan." ⁴⁰ Kag ara run may nagpangas pa nga magpamangkot kanana.

Pamangkot Parti sa Cristo

(Mt. 22:41-46; Mc. 12:35-37)

⁴¹ Karon, nagpamangkot si Jesus sa mga tao, makon na, "Basi nagakoon sanda nga ang Cristo anang kaliwat ni David? ⁴² Ay si David mismo nagkoon sa Libro ang mga Salmos nga,
'Ang Ginoo nagkoon sa akun Ginoo,
Pagpongko digi sa akun too,
⁴³ Asta mapasoko ko kanimo imong mga kaaway.'
⁴⁴ Ta kon gintawag na tana nga Ginoo, paiwan nga tana anang kaliwat lang gid ni David?"

Nagpaandam si Jesus Parti sa mga Manogtodlo ang Kasogoan

(Mt. 23:1-36; Mc. 12:38-40)

⁴⁵ Mintras nagapamati ang mga tao kay Jesus, nagkoon tana sa anang mga somolonod, makon na, ⁴⁶ "Magandam kamo sa mga manogtodlo ang Kasogoan nga gosto maglagaw nga nagasoksok ang malabug nga lambong. Kag kon sa mga logar nga ginatiriponan ang mga tao, gosto nanda gid nga taodon sanda. Kon sa mga simbaan okon sa mga ponsyon ginapili nanda gid ang porongkoan nga para sa mga dungganun nga tao. ⁴⁷ Ginaobos nanda buul anang

mga pagkabutang ang mga balo nga babai, kag ginatabon-tabonan nanda lang andang ginaimo paagi sa andang malawig nga mga pangadi. Mas mabaul nga silot andang babatonon."

Anang Alad ang Babai nga Balo

(Mc. 12:41-44)

21 Ang ori nagpanulung-sulung si Jesus kag nakita na ang mga manggaranun nga nagabutang andang koarta sa ginaologan ang mga alad. ² Kag nakita na ra ang balo nga babai nga pobri gid nga nagolog darwa lang ka sinsilyo nga maistan anang kantidad. ³ Makon dayon ni Jesus, "Sa matood tana, sa panulung ang Dios mas doro anang ginolog ang pobri nga balo kaysa kananda nga tanan. ⁴ Ay sanda nagtaw tungud nga abonda sanda; piro tana tana, bisan masyado ka lisud anang kaimtangan gintaw na tanan anang pangaboian."

Parti sa Pagguba ang Timplo

(Mt. 24:1-2; Mc. 13:1-2)

⁵ May mga tao doto nga nagasorogidanun parti sa mga mabaraul nga mga bato kag sa mga ginrigalo ang mga tao nga gingamit sa pagpasadya ang timplo. Piro nagkoon si Jesus kananda, makon na, ⁶ "Maga-abot ang adlaw nga ang mga butang nga dan nga indong nakikita dadi magakararompag kag ara gid may mabilin nga mga bato nga nagakamada."

Parti sa Paraaboton nga mga Adlaw

(Mt. 24:3-14; Mc. 13:3-13)

⁷ Nagpamangkot sanda kay Jesus, makon nanda, "Maistro, sano matatabo ang mga butang nga dan? Ano ang mga tanda nga dan nga mga butang madali run lang matabo?"

⁸ Makon ni Jesus kananda, "Magandam kamo nga indi kamo mapatalang ang iba. Ay doro ang magaabot kag kada isara magakoon nga sanda kono ako kag nagabot ron ang oras. Piro indi kamo gid magpati okon magsonod kananda. ⁹ Kon makabati kamo nga may mga gira kag mga paggirinamo, indi kamo magpakulba, ay dan tana kinanglan nga matabo anay, piro ara nagakaologan nga magaabot ron nga lagi anang kataposan ang kalibotan."

¹⁰ Kag makon pa gid ni Jesus kananda, "Magaaraway ang mga nasyon kag magaaraway ang mga ginarian. ¹¹ May magaabot nga mga linog nga mabaraskug kag may mga gutum kag mga pisti nga magaabot sa mga tao sa iba-iba nga mga logar. Kag may makikita kamo ra nga mga kaaradluk kag makatiringala nga mga tanda alin sa langit.

¹² "Piro bago magkaratabo dan dadakupun kamo kag ingaboton ang mga tao. Dadaraun nanda kamo sa mga simbaan ang mga Judio agud sintinsyaan kag ipapriso dayon. Dadaraun nanda kamo ra sa mga ari kag mga gobirnadador agud imbistigarun kamo. Dia tanan imoon nanda kanindo tungud sa indong pagsonod kanakun. ¹³ Piro dia maging kaigayonan para kanindo

agud sogidan nindo sanda ang Mayad nga Barita parti kanakun. ¹⁴ Gani pagdisisyon kamo nga lagi nga kon matabo dato indi kamo magpalibug kon ano indong isabat, ¹⁵ ay ako tana ang magataw kanindo kaaram kag inogsabat agud indi gid makasabat kontra kanindo indong mga kakontra. ¹⁶ Ang iba kanindo iakosar mismo indong mga ginikanan, indong mga kabogto, indong mga paryinti, kag indong mga amigo, kag ang iba kanindo patayun nanda gid gani. ¹⁷ Dumutan kamo ang tanan tungud nga kamo akun mga somolonod. ¹⁸ Piro indi kamo gid maiwan, ¹⁹ ay kon magpadayon kamo sa indong pagtoo kanakun makaangkun kamo kaboi nga ara kataposan.”

Parti sa Pagguba ang Jerusalem

(Mt. 24:15-21; Mc. 13:14-19)

²⁰ “Kon makita nindo nga ang Jerusalem ginaskokolon ang mga soldado, dan maulaman nindo nga madali run lang nga gubaun. ²¹ Gani ang mga nagaoli sa Judea dapat magparalagyaw ron sa kabokidan. Kag ang mga sa siodad ang Jerusalem magparalagyaw ron da. Ang mga tao sa bokid dapat indi magsulud sa Jerusalem. ²² Ay maman run dan ang mga adlaw nga silotan ang Dios ang mga tao doto agud matoman anang ginakoon ang Kasolatan. ²³ Sa mga adlaw nga dato kailo ra ang mga nagaburudus kag ang mga nagaparatiti tungud nga malilisudan sanda sa pagpalagyaw. Mabaul nga kalisud ang magaabot sa logar nga dia ay mabaul anang kaugut ang Dios sa mga tao digi. ²⁴ Ang iba kananda magakarapatay sa gira, kag ang iba dadakupun kag daraun sa iba-ibang mga nasyon. Kag anang siodad nga dia ang Jerusalem gugubaun kag dodomaraan ang mga bukun Judio mintras ginatogotan pa ang Dios.”

Ang Pagbalik anang Bata ang Tao

(Mt. 24:29-31; Mc. 13:24-27)

²⁵ “Matatabo ra nga may mga tanda nga makikita sa adlaw, sa bolan, kag sa mga bitoon. Digi sa logta kukulbaan nga mayad ang mga tao tungud sa mabauraul nga mga daloyon nga nagaralagomba. ²⁶ Magakaradismayo ang mga tao sa kaadluk sa kon ano ang matatabo sa kalibotan nga dia, ay ang mga butang nga sa langit patalangun sa andang dati nga aragian. ²⁷ Sa oras nga dato, Ako nga Naging Tao makikita sa mga panganod nga nagabalik run digi sa kalibotan nga may gaum kag nagalanyag nga mayad. ²⁸ Kon ang mga butang nga dia magompisa run nga magkaratabo, indi kamo magkaadluk ay madali run lang gid ang paglowas kanindo.”

Ang Liksyon sa Kaoy nga Igira

(Mt. 24:32-35; Mc. 13:28-31)

²⁹ Kag ginsogidan sanda dayon ni Jesus ang paanggid. Makon na, “Sulunga nindo bala ang kaoy nga igira, kag ang iba pa nga mga kaoy. ³⁰ Kabay kon makita ta nga nagapangogbos ron nagakoon kita nga madali run lang ang tigrinit. ³¹ Dan toladan ra, kon makita

nindo nga nagakaratabo ron ang mga butang nga dia nga akun ginasogid kanindo, maulaman nindo nga marapit run anang pagari ang Dios. ³² Sa matood tana, dia tanan nga mga butang magakaratoman gid bago magkaradora ang mga tao nga dia sa dadi. ³³ Madodora ang langit kag ang logta, piro akun mga ambal indi gid maimo nga indi matoman.”

Magandam Kamo

³⁴ “Gani bantayan nindo indong kaogalingun nga indi kamo mawili sa pabasta-basta nga pagpangaboi, sa pagpalingin, kag sa pagpalibug sa indong pagpangaboi, ay basi kon golpi lang magabot ang adlaw nga dato nga ara kamo kapriparar, nga midyo sa nasiud kamo. ³⁵ Ay dia tana golpi lang nga maabot sa tanan nga nagaoli digi sa kalibotan. ³⁶ Gani maging alisto kamo pirmi kag magpangamoyo nga kon matabo ron ang tanan nga dia nga mga butang, may kabaskug kamo agud indi kamo maiwan kondi makatobang kamo Kanakun nga Naging Tao nga indi kamo mauya.” ³⁷ Kada adlaw nagayan si Jesus doto sa timplo kag nagtodlo. Kon gabi, nagdayon tana sa Bokid ang mga Olibo. ³⁸ Kada aga, dorong tao ang aga pa gid nga nagayan doto sa timplo ay gusto nanda nga magpamati kanana.

Ang Plano nga Patayun si Jesus

(Mt. 26:1-5; Mc. 14:1-2; Jn. 11:45-53)

22 Marapit run lang dato ang Pista ang Tinapay nga ara Pampaabok nga ginatawag ra nga Pista anang Paglubas ang Angil. ² Ang mga manogdomara nga mga pari kag ang mga manogtodlo ang Kasogoan nagapangita paagi kon paiwan nanda mapatay si Jesus nga indi magkinagolo, ay naadlukan sanda sa mga tao.

Nagsogot si Judas nga Tana ang Matraidor

(Mt. 26:14-16; Mc. 14:10-11)

³ Nakasulud run dato si Satanas kay Judas nga ginatawag nga Isariote. Isara tana sa anang dosi ka apostolis ni Jesus. ⁴ Gani nagpanaw tana kag nagpakigkita sa mga manogdomara nga pari kag sa mga opisyalis ang mga goardya sa timplo. Ginambalan nanda kon paiwan na maitogyan kananda si Jesus. ⁵ Nalipay sanda nga mayad kag nagkasogot sanda nga mabayad kanana. ⁶ Kag nagkasogot ra si Judas, kag alin dato nagpangita tana run kaigayonan kon paiwan na maitogyan si Jesus kananda nga indi maulaman ang mga tao.

Nagsogo si Jesus nga Magpripapar andang Yapon Para sa Pista

(Mt. 26:17-25; Mc. 14:12-21; Jn. 13:21-30)

⁷ Karon, nagabot ron gid ang Pista ang Tinapay nga ara Pampaabok. Maman dia ang adlaw nga ang mga Judio kinanglan nga magalad ang mga karniro nga andang ginakaun para sa Pista anang Paglubas ang

Angil. ⁸ Gani ginsogo ni Jesus si Pedro kag si Juan nga magona kag magpripapar andang yapon sa pagsilibrar ang Pista anang Paglubas ang Angil. ⁹ Bago sanda magpanaw nagpamangkot sanda kon diin sanda nga balay mapripapar. ¹⁰ Makon ni Jesus kananda, "Pagabot nindo sa siodad, may masosoblang kamo nga tao nga nagadara ang banga nga may tobig. Sonodon nindo tana doto sa balay nga anang susuludan. ¹¹ Kag tola-dia indong iambal sa tagbalay, 'Ang manogtodlo naga-pamangkot kon diin ang koarto nga anang kaunan kaiban anang mga somolonod para sa pagsilibrar ang Pista anang Paglubas ang Angil.' ¹² Ipakita na dayon kanindo ang mawayang nga koarto sa ibabaw nga komplito ron sa kasangkapan. Doto kamo magimus atun yapon." ¹³ Nagpanaw dayon ang darwa nga anang ginsogo, kag nakita nanda nga kon ano anang ginkoon ni Jesus maman ra gid ang natabo. Kag doto sanda nagpripapar andang yapon para sa pista.

Ang Komonion

(Mt. 26:26-30; Mc. 14:22-26; 1 Cor. 11:23-25)

¹⁴ Pagabot ang oras nga inogyapon ron, nagpongko si Jesus kaiban anang mga apostolis agud magkaun.

¹⁵ Makon dayon ni Jesus kananda, "Mabaul gid akun andum nga bago ako magantos magkaraiban kita anay sa pagkaun sa pagsilibrar ang Pista anang Paglubas ang Angil. ¹⁶ Ay sa matood tana, indi ako ron magoman kaun dia asta matoman anang matood nga kaologan doto sa anang ginarian ang Dios." ¹⁷ Kag nagbuul tana dayon ang irinumun kag ginpasalamatan na sa Dios. Pagkatapos makon na kananda, "Palibotan nindo dia kag maginum kamo tanan. ¹⁸ Sa matood tana, alin dadi indi ako ron gid maginum ang irinumun nga alin sa obas mintras ara pa nagabot anang ginarian ang Dios." ¹⁹ Kag nagbuul tana ang tinapay kag ginpasalamatan na sa Dios. Ginpamisang-pisang na dayon, kag ginpanaw kananda nga nagakoon, makon na, "Maman dia akun lawas nga ginataw para kanindo. Imoa nindo dia bilang andumanan kanakun." ²⁰ Pagkatapos nanda kaun nagbuul tana ruman ang irinumun kag nagkoon, makon na, "Ang irinumun nga dia akun dogo nga iola para kanindo nga nagapapagun sa bago nga Kasogtanan nga ginataw ang Dios.

²¹ "Piro pamatii nindo, kaiban ta ra digi sa pagkaun ang tao nga magaintriga kanakun sa akun mga kaway. ²² Ay Ako nga Naging Tao mapapatay sono sa anang plano ang Dios, piro kailo ra ang tao nga ma-traidor kanakun." ²³ Pagkabati nanda dato nagompisa sanda run paramangkotan sa isara kag isara kon sino gid kananda ang magaimo dato.

Ang Pagbarais-baisan Kon Sino ang Pinakaimportanti

²⁴ Ang ori nagbarais-baisan sanda ra kon sino gid kananda nga mga apostolis ang pinakaimportanti. ²⁵ Gani nagkoon si Jesus kananda, makon na, "Digi sa kalibotan nga dia anang mga ari ang kada banwa nagamandar sa andang mga sakup. Gosto ang mga

may awtoridad nga tawagun sanda nga mga 'manog-bolig sa mga tao.' ²⁶ Piro kanindo tana bukun pario dan. Ay kon sino kanindo ang may mataas nga katungdanan sa tanan, tana ang dapat magpaubus. Kag kon sino kanindo ang nagadomara, tana ang dapat magsirbi. ²⁷ Ay sino sa darwa ang mas importanti, ang nagakaun sa lamisa okon ang nagasirbi? Syimpri mas importanti ang nagakaun sa lamisa. Piro ako tana maman ang nagasirbi kanindo bisan ako indong agalun."

²⁸ Makon ra ni Jesus kananda, "Kamo nagaonong kanakun sa mga pagtiraw nga akun ginaagian. ²⁹ Gani kon paiwan nga akun Tatay nagtaw kanakun gaum para magari, kamo tawan ko ra gaum nga magari. ³⁰ Magiging kaiban ko kamo sa pagkaun kag paginum sa akun lamisa kon ako magari run. Kamo akun padomaraun kag paukumun sa dosi ka tribo ang Israel."

Nagambal si Jesus nga Tana Ipanginwara ni Pedro

(Mt. 26:31-35; Mc. 14:27-31; Jn. 13:36-38)

³¹ Makon dayon ni Jesus kay Pedro, "Simon, pamati bala! Si Satanas naglisinsya nga tirawan na kamo pario sa arayagun nga anang aayagun. ³² Piro ginpang-amoyo ko ikaw nga bisan ano ang matabo indi gid madora imong pagtoo kanakun. Kag pagkatapos nga makapanombalik ka run gani, pabaskugun mo anang pagtoo imong mga kabogto." ³³ Nagsabat si Pedro, makon na, "Ginoo, priparado ako nga magonong kani-mo bisan sa prisoan okon sa kamatayun." ³⁴ Makon ni Jesus kananda, "Pedro sogidan ko ikaw ang matood, bago magtorok ang manok karon katlo mo ako ron ipanginwara nga ara kaw kakilala kanakun."

Sa Oras ang Kalisud

³⁵ Pagkatapos ginpamangkot ni Jesus anang mga apostolis, makon na, "Pagsogo ko kanindo dato anay nga magpanaw kamo kag magpangwalian, ginkonon ko kamo kabay nga indi kamo magdara koarta, bag, okon sandalyas. Ta ano, ginkolang kamo?" Makon nanda, "Ara gid." ³⁶ "Piro dadi," makon ni Jesus, "kon sino ang may kaita okon bag, dapat daraun na. Kag kon sino kanindo ang ara ispada ibaligya na anang lambong kag magbakal dayon ispada. ³⁷ Ay sa matood tana, dapat matoman anang koon ang Kasolatan parti kanakun nga 'Ginbilang tana nga isara sa mga kriminal.' Matotoman gid anang ginakoon nga dia ang Kasolatan tungud nga ang tanan nga nasolat sa Kasolatan parti kanakun nagakaratomon run." ³⁸ Makon anang mga apostolis, "Ginoo, way may darwa ka ispada digi." Makon ni Jesus kananda, "Ta tama run dan."

Nagpangamoyo si Jesus sa Bokid ang mga Olibo

(Mt. 26:36-46; Mc. 14:32-42)

³⁹ Pagalin doto ni Jesus nagayan tana sa Bokid ang mga Olibo ay maman run dato anang nakaogalian. Anang mga somolonod nagtabid ra kananda.

⁴⁰ Pagabot nanda doto makon na, "Pagparangamoyo

kamo nga indi kamo madaug ang pagsolay.”⁴¹ Nag-pabulag tana kananda kag nagayan doto sa onaan. Doto tana naglood kag nagpangamoyo.⁴² Makon na, “Itay, kon gusto mo, ilikaw mo ang pagantos nga nagaabot kanakun. Piro bukun akun gusto ang matoman, kondi ang kanimo.”⁴³ [Nagpakita kanana ang angil nga alin sa langit kag ginpabaskug na tana.⁴⁴ Tungud sa mabaul nga kalisud nga anang gin-abatyag, nagpangamoyo tana pa gid nga ugut sa anang tagiposoon, kag anang olas midyo ron sa dogo nga nagatoro sa logta.]

⁴⁵ Pagkatapos na pangamoyo nagtindug tana kag nagbalik doto sa anang mga somolonod, kag naab-otan na sanda nga nagakaratorog tungud sa kabudlay sa sobra nga kasubu.⁴⁶ Makon ni Jesus kananda, “Ay dan, basi nagakaratorog kamo? Pagbangon kamo kag magpangamoyo nga indi kamo madaug ang pagso-lay.”

Ang Pagdakup kay Jesus

(Mt. 26:47-56; Mc. 14:43-50; Jn. 18:3-11)

⁴⁷ Mintras nagaambal pa si Jesus nagabot ang sang-ka panung nga mga tao. Si Judas mismo nga isara sa dosi ka apostolis ang nagapangona kananda. Nag-parapit si Judas kay Jesus agud arukan tana.⁴⁸ Makon ni Jesus kanana, “Judas, ay dan, traidoran mo Ako nga Naging Tao paagi sa aruk?”⁴⁹ Pagkakita anang mga kaiban ni Jesus nga may imoon ron kanana ang mga tao, makon nanda, “Ginoo, panlaboon namun run?”⁵⁰ Kag isara gani sa anang mga somolonod ni Jesus ang naglabo anang sorogoon ang pinakamataas nga pari kag nautas anang too nga talinga.⁵¹ Piro makon ni Jesus kananda, “Tama run dan!” Kag ginbalik dayon ni Jesus anang talinga ang tao nga dato kag ginayad na.

⁵² Makon dayon ni Jesus sa mga manogdomara nga mga pari kag sa mga opisyalis ang mga goardya sa timplo kag sa iba pa nga mga manogdomara ang mga Judio nga nagarayan doto para magdakup kanana, “Basi nagdara kamo pa gid mga ispada kag mga ralampos para magdakup kanakun? Ano ako, tolisan?”⁵³ Kabay kada adlaw doto ako sa timplo kag doto kamo ra. Ta basi ara nindo ako nga lagi pagdakupa? Garing maman run dia indong oras nga ginagauman ang madulum okon malain.”

Ginpanginwara ni Pedro si Jesus

(Mt. 26:57-58, 69-75; Mc. 14:53-54, 66-72; Jn. 18:12-18, 25-27)

⁵⁴ Gindakup nanda dayon si Jesus kag gindara sa anang balay ang pinakamataas nga pari. Si Pedro tana nagsonod ra, garing marayu lang anang antad.⁵⁵ Doto sa tunga ang lagwirta nagadabok kalayo ang mga tao kag nagaporongko sa marapit agud magpainit-init. Si Pedro nagparapit ra doto kananda kag nagpongko.⁵⁶ May sangka sorogoon nga babai nga nakakita kay Pedro nga nagapongko doto sa may dapong. Ginsulung na nga mayad si Pedro, kag makon na dayon, “Ang tao nga dia anang kaiban ra ang tao nga dato

nga si Jesus.”⁵⁷ Garing nagpanginwara si Pedro, makon na, “Ara ako kakilala kanana.”⁵⁸ Malagat-lagat may nakakita kanana nga lalaki nga nagkoon, makon na, “Ikaw isara ra gid sa anang mga kaiban.” Piro makon ni Pedro nga nagsabat, “Ikaw nga tao kaw, bukun ako anang kaiban.”⁵⁹ Pagkalubas mga saka oras may doto roman nga nagkoon, makon na, “Ma-tood ra gid nga ang tao nga dia isara sa anang mga kaiban ang tao nga dato ay tana taga-Galilea ra.”⁶⁰ Piro makon roman ni Pedro, “Wi ang tao nga dia, il-am kanimo, ara ako baya kaulam imong ginaambal nga dan.” Kag mintras nagaambal pa si Pedro, to-morook ang manok.⁶¹ Ginbalikid tana ang Ginoo kag ginsulung nga mayad. Kag nadumduman dayon ni Pe-dro anang ginaambal ang Ginoo nga bago magtorok ang manok, katlo na tana ipanginwara.⁶² Gani naggoa si Pedro kag nagpanangis nga mayad.

Gintoya-toya si Jesus kag Ginpikaan Anot

(Mt. 26:67-68; Mc. 14:65)

⁶³ Si Jesus tana gintoya-toya kag ginanot ang mga tao nga nagagoardya kanana.⁶⁴ Ginpudungan nanda ra anang mata, kag pagkatapos ginpamangkot nanda, makon, “Kabay propita kaw? Ta abi sogidi kami kon sino ang nagsampal kanimo.”⁶⁵ Kag doro pa gid an-dang ginapangambal nga malain kontra kanana.

Gindara si Jesus sa Konsilyo

(Mt. 26:59-66; Mc. 14:55-64; Jn. 18:19-24)

⁶⁶ Pagkaaga nagtiripon anang mga maulam-ulam ang mga Judio. Ang iba kananda mga manogdomara nga mga pari, kag ang iba mga manogtodlo ang Kaso-goan. Gindara nanda si Jesus doto sa andang gi-natiriponan.⁶⁷ Makon nanda kay Jesus, “Abi sogidi ka-mi kon ikaw manda ang Cristo.” Makon anang sabat, “Bisan sogidan ko kamo indi kamo ra gid magpati.”⁶⁸ Kag kon may pamangkot ako kanindo indi kamo ra magsabat.⁶⁹ Piro alin dadi Ako nga Naging Tao magapongko ron sa anang too ang makagagaum nga Dios.”⁷⁰ Makon nanda tanan, “Kon toladan, ikaw gali anang Bata ang Dios.” Nagsabat si Jesus, makon na, “Ta kamo mismo ang nagambal.”⁷¹ Gani makon nanda, “Ta ano pa gid nga mga ibidinsya atun kinanglan? Kita run mismo ang nakabati anang ginambal.”

Gindara si Jesus kay Pilato

(Mt. 27:1-2; 11:14; Mc. 15:1-5; Jn. 18:28-38)

23 Pagkatapos dato nagtirindug sanda tanan kag gindara nanda si Jesus doto kay Pilato.

² Pagabot nanda doto ginsogidan nanda si Pilato kon ano andang mga bintang kontra kay Jesus. Makon nanda, “Dia nga tao nadakupan namun nga nagapata-lang amun kasimanwa nga mga Judio ay ginakonon na sanda nga indi magbayad bois sa Impirador, kag na-gakoon tana pa nga tana kono ang Cristo. Anang gos-tong ambalun tana ang ari.”³ Gani ginpamangkot tana ni Pilato. Makon na, “Ikaw gali anang ari ang mga Judio?” Makon ni Jesus kanana, “Ginambal mo.”

⁴ Pagkatapos makon ni Pilato sa mga manogdomara nga pari kag sa mga tao, "Ara ako sala nga nakita sa tao nga dia para silotan tana." ⁵ Piro nagapirit sanda gid nga nagakoon, makon nanda, "Nagadara tana go-lo sa mga tao sa bilog nga Judea paagi sa anang mga panodlo, alin sa probinsya ang Galilea asta digi sa siudad ang Jerusalem."

Si Jesus Gindara kay Herodes

⁶ Pagkabati dato ni Pilato, nagpamangkot tana kon taga-Galilea si Jesus. ⁷ Kag pagkaulam na nga si Jesus alin sa logar nga ginadomaraan ni Herodes, ginpadara na si Jesus kanana, ay sa oras nga dato doto ra si Herodes sa Jerusalem. ⁸ Pagkakita ni Herodes kay Jesus nalipay tana nga mayad, ay boay run anang andum nga makita si Jesus tungud nga doro ron anang nabatian parti kanana kag gusto na nga magimo tana milagro agud makita na. ⁹ Doro anang mga pamangkot ni Herodes kay Jesus, garing ara tana gid magsabat. ¹⁰ Ang mga manogdomara tana nga pari kag ang mga manogtodlo ang Kasogoan nagatirindug doto kag kon ano-ano ron andang mga ginabintang kay Jesus. ¹¹ Anang ginimo ni Herodes kag anang mga goarda, ginmolay nanda kag ginpakauyan si Jesus. Ginpasoksokan nanda tana ang lambong nga masadya kag ginpabalik doto kay Pilato. ¹² Sa adlaw nga dato naging magamigo si Pilato kag si Herodes. Dati nagakontraan sanda.

Sintinsyado nga Patayun si Jesus

(Mt. 27:15-26; Mc. 15:6-15; Jn. 18:39-19:16)

¹³ Ginpatawag ni Pilato ang mga manogdomara nga pari kag ang mga manogdomara ang banwa pati ang mga tao mismo. ¹⁴ Makon na dayon kananda, "Gindara nindo digi kanakun ang tao nga dia nga makon kamo nagapatalang sa mga tao. Piro sono sa akun pagosisa, kag digi kamo ra, ara ako gid may nakita nga sala kanana nga pario indong ginabintang. ¹⁵ Bisan si Herodes gani ara ra may nakita nga sala sa tao nga dia. Maman dan nga ginpabalik na tana digi. Ara tana gid may ginimo nga nababagay nga sintinsyaan nga patayun. ¹⁶ Gani ipaanot ko tana run lang kag pagkatapos pabolyawan." [¹⁷ Ay kada magpista ang Pista anang Paglubas ang Angil ginabolyawan gid ni Pilato ang sangka priso.] ¹⁸ Piro nagsiringgit ang mga tao, makon nanda, "Patayun ang tao nga dan! Si Barrabas imong bolyawan!" ¹⁹ (Si Barrabas nga dia napriso ra tungud nga kaiban tana ang pagkinagolo sa Jerusalem kag nakapatay tana pa.) ²⁰ Gosto andan ni Pilato nga malibri si Jesus, gani ginambalan na pa gid ang mga tao. ²¹ Piro sigi anang siringgit ang mga tao nga "Ilansang tana sa kros! Ilansang tana sa kros!" ²² Sa ikatlo nga pagambal ni Pilato kananda, makon na, "Ay basi, ano gid nga sala anang naimo? Ara ako gid may nakita nga sala agud ipapatay tana. Ipaanot ko tana run lang kag pabolyawan ko dayon." ²³ Piro sigi pa gid andang parugus nga nagasinggit nga ilansang tana sa kros. Kag ang ori nagdaug sanda ra gid. ²⁴ Ay ginpa-

sonodan run lang ni Pilato anang gusto ang mga tao nga ilansang si Jesus sa kros. ²⁵ Ginbolyawan na ang tao nga napriso tungud sa anang pagintra sa pagpanggolo sa gobyirno kag pagpatay, ay maman andang ginpangayo. Piro si Jesus tana ginintriga na kananda agud imoon nanda andang gusto nga imoon kanana.

Si Jesus Ginlansang sa Kros

(Mt. 27:32-44; Mc. 15:21-32; Jn. 19:17-27)

²⁶ Pagdara nanda kay Jesus sa logar nga lansangan kanana, may nasoblang sanda nga tao nga si Simon nga taga-Cirene. Bago tana lang nagapasulud sa siudad alin sa bokid. Ginawidan nanda tana, kag ginpasyon nanda ang kros, kag ginpasonod kay Jesus.

²⁷ Doro nga mga tao ang nagsoronod kay Jesus. May mga babai doto nga nagaparanangis kag nagatiri-abaw tungud nga nalooy sanda kay Jesus. ²⁸ Piro ginbalikid sanda ni Jesus kag ginkonan, makon na, "Kamo nga mga babai nga taga-Jerusalem, indi kamo magpanangis tungud kanakun. Tangisi nindo indong kaogalingun kag indong mga bata. ²⁹ Tungud nga magabot ang adlaw nga magakoon ang mga tao nga, 'Masoiri ang mga babai nga bawas kag ara may ginapati-ti.' ³⁰ Sa adlaw nga dato magakoon ang mga tao sa mga bokid nga 'Timpai kami!' kag sa mga banggilid nga 'Taboni kami!' ³¹ Ay kon toladia andang ginaimo kanakun nga ako gani ara sala, ta kondi mas malain gid andang imoon sa tao nga may sala."

³² Loas kay Jesus may darwa pa gid ka tao nga mga kriminal nga andang gindara agud patayun.

³³ Pagabot nanda sa logar nga ginatawag nga Bongo, ginlansang nanda si Jesus sa kros, pati ang darwa ka kriminal. Ang isara ginbutang nanda sa too kampi ni Jesus kag ang isara sa wala. [³⁴ Makon ni Jesus, "Itay, patawada sanda ay ara sanda kaulam kon ano andang ginaimo."] Kag naggarabot-gabot ang mga soldado agud parti-partiun anang mga lambong ni Jesus.

³⁵ Ang mga tao nagatirindug doto nga nagasulung. Anang mga manogdomara tana ang mga Judio nagyagota kanana; makon nanda, "Ginlowas na ang iba, kondi lowasun na ra anang kaogalingun kon tana manda ang Cristo nga anang pinili ang Dios." ³⁶ Pati ang mga soldado nagyagota ra kanana mintras naga-parapit agud painumun tana ang maaslum nga bino. ³⁷ Makon nanda, "Ta kon ikaw manda anang Ari ang mga Judio, lowasa run imong kaogalingun!" ³⁸ Kag may ginbutang sanda nga karatola doto sa anang oloan nga nagakoon, "Maman dia anang Ari ang mga Judio."

³⁹ Ang isara sa mga kriminal nga nakalansang sa kros nagpasipala ra kay Jesus. Makon na, "Indi bala nga ikaw ang Cristo? Ta lowasa run imong kaogalingun kag pati kami!" ⁴⁰ Piro ginsaway tana ang isara nga kriminal nga nagakoon, makon na, "Oy, ara kaw naadluki sa Dios? Parario kita nga ginasilotan, ⁴¹ piro kita nga darwa dapat ra gid nga silotan tungud sa atun ginpangimo nga sala. Piro ang tao tana nga dia

ara gid may naimo nga sala." ⁴² Pagkatapos makon na dayon kay Jesus, "Jesus, dumduma ako ra kon ikaw magari run!" ⁴³ Makon ni Jesus kanana, "Sa matood tana, sa adlaw nga dia makakaiban ta kaw sa Paraiso."

Ang Pagkapatay ni Jesus

(Mt. 27:45-56; Mc. 15:33-41; Jn. 19:28-30)

⁴⁴ Datong mga alas dosi run ara run nagsirak ang adlaw kag nagdulum ang bilog nga kalibotan sa sulud tatlo ka oras. Kag anang kortina ang timplo nagisak alin sa ibabaw paidalum. ⁴⁶ Nagsinggit dayon si Jesus, makon na, "Itay, ginatogyan ko kanimo akun ispirito!" Pagkaambal na dato nabogto anang ginawa.

⁴⁷ Pagkakita anang kapitan ang mga soldado sa natabo nagdayaw tana sa Dios nga nagakoon, "Matood ra gid nga ara sala ang tao nga dia!" ⁴⁸ Pagkakita ang mga tao nga nagasurulung doto sa nagakaratabo nagoroli sanda nga nagapulug andang dugan tungud sa kasubu. ⁴⁹ Ang mga nakakilala kay Jesus pati ang mga babai nga nagtarawas kanana alin pa sa Galilea doto nagtirindug sa marayu-rayu kag nakita nanda ra ang nagkaratabo.

Ang Paglubung kay Jesus

(Mt. 27:57-61; Mc. 15:42-47; Jn. 19:38-42)

⁵⁰ Karon, may tao nga anang aran si Jose nga alin sa Arimatea sa probinsya ang Judea. Isara tana sa anang mga opisyalis ang mga Judio, piro ara tana nagkompormi sa andang ginimo nga pagpapatay kay Jesus. Mayad tana nga tao kag matarung, kag nagaulat tana sa anang pagari ang Dios. ⁵² Nagayan tana kay Pilato kag ginpangayo na anang bangkay ni Jesus. ⁵³ Pagkatapos gintangtang na anang bangkay ni Jesus doto sa kros kag ginpotos na ang poti nga tila. Pagkatapos, ginsulud na dayon sa rulubungan. Ang rulubungan nga dato gingoab sa bato kag ara pa gid malubungi. ⁵⁴ Biyirnis dato kag inogpripapar para sa Adlaw nga Inogpaway, nga maompisa run pagkasalup ang adlaw.

⁵⁵ Ang mga babai nga nagtarabid kay Jesus alin sa Galilea nagsonod kay Jose kag nakita nanda gid ang ginlubungan kag kon paiwan ang pagkabutang anang bangkay ni Jesus. ⁵⁶ Pagkatapos nagoroli sanda kag nagpripapar ang sari-sari nga mga paamot nga inoglugud sa anang bangkay ni Jesus.

Piro sa Adlaw nga Inogpaway, nagpaway sanda sono sa Kasoan.

Ang Pagkabanaw

(Mt. 28:1-10; Mc. 16:1-8; Jn. 20:1-10)

24 Aga pa gid ang primiro nga adlaw ang simana, ang mga babai nagayan doto sa ginlubungan kay Jesus nga nagadara andang ginpripapar nga paamot. ² Pagabot nanda doto, nakita nanda nga ang bato nga pinakatakup ang rulubungan ginpaligid run. ³ Nagsulud sanda, piro ara nanda nakita anang bangkay ni Ginoong Jesus. ⁴ Mintras nagapalibug sanda kon ano ang natabo, golpi lang nga may nagtindug nga darwa ka lalaki doto sa andang marapit. Anang

lambong ang mga lalaki nga dato masyado ka solaw. ⁵ Ginpangadlukan ang mga babai. Gani nagdorongok sanda run lang. Piro makon ang darwa, "Basi ginapan-gita nindo ang boi digi sa mga patay? Ara tana run digi. Nabanaw tana run!" ⁶ Kabay nagkoon tana nga lagi kanindo ang doto tana pa sa Galilea, ⁷ nga Tana nga Naging Tao dapat itogyan sa mga makasasala kag ilansang sa kros, piro sa ikatlo ka adlaw mabanaw tana." ⁸ Kag nadumduman ang mga babai anang ginambal ni Jesus. ⁹ Gani nagoroli sanda kag ginsogidan nanda anang onsi ka apostolis kag ang iba pa nga mga somolonod. ¹⁰ Ang mga babai nga nagsogid sa mga apostolis sanday Maria nga taga-Magdala, si Juana, si Maria nga nanay ni Santiago, kag ang iba pa gid nga mga babai. ¹¹ Piro ara sanda nagpati ay andang pagsarig, oroistoria lang dato ang mga babai. ¹² Piro si Pedro tana nagdalagan paayan sa rulubungan. Pagabot na doto nagkuub tana kag naglingling, kag nakita na nga ang mga panaptun nga ginpotos kay Jesus maman run lang ang doto. Gani nagoli tana nga natitingala kon ano gid ang natabo.

Sa Dalan Pa-Emaus

(Mc. 16:12-13)

¹³ Ang adlaw ra nga dato may darwa ka somolonod ni Jesus nga nagapanaw paayan sa Emaus. Dia nga bario mga onsi ka kilometro alin sa Jerusalem. ¹⁴ Kag mintras nagapanaw sanda, nagaistorian sanda parti sa mga nagkaratabo doto sa Jerusalem. ¹⁵ Mintras nagasogidanun sanda kag nagabaisan parti sa mga butang nga dato nagparapit kananda si Jesus kag nagtawas. ¹⁶ Ara sanda kakilala kanana tungud nga midyo sa ginpakorapkorap andang mga panulung. ¹⁷ Makon ni Jesus kananda, "Ano indong ginakointoan mintras nagapanaw kamo?" Nagtadung ang darwa kag andang oyaun nagapakita nga borido sanda gid. ¹⁸ Ang isara kananda nga anang aran si Cleopas nagsabat, "Ikaw lang sigoro ang nagadayon sa Jerusalem nga ara kaulam kon ano ang mga nagkaratabo doto ang pira nga dia ka adlaw." ¹⁹ Nagpamangkot si Jesus, makon na, "Ay basi ano ang natabo?" Makon ang darwa, "Ang natabo bala kay Jesus nga taga-Nazaret. Naging makagagaum tana nga propita sa panulung ang Dios kag sa mga tao paagi sa anang mga panodlo kag mga inimoan nga gamanan. ²⁰ Ginakosar tana atun mga manogdomara nga mga pari kag ang iba pa gid nga mga manogdomara agud sintinsyaan tana nga patayun. Kag ginlansang nanda tana gani sa kros. ²¹ Amun pagsarig paman, tana run amun ginaulat nga magabawi atun nasyon nga Israel sa anang alima ang mga taga-Roma. Garing ikatlo ron dia dadi ka adlaw nga tana ginpatay. ²² Piro ang katingalaan pa gid, ginsogidan kami amun mga kaiban nga mga babai nga kainang aga timprano sanda pa gid doto sa ginlubungan, ²³ piro ara nanda run doto maki-ta anang bangkay. Kag pagbalik nanda doto kanamun ginsogidan nanda kami nga may nakita sanda nga angil nga nagkoon kananda nga boi si Jesus. ²⁴ Ang iba

namun nga mga kaiban nagayan gid doto sa ginlubungan, kag nakita nanda nga tama ra gid anang ginsogid ang mga babai. Piro si Jesus ara nanda nakita doto."

²⁵ Makon dayon ni Jesus kananda, "Balingag manda indong mga isip! Ay basi ara nindo nga lagi pagpatia ang tanan nga ginambal ang mga propita! ²⁶ Indi bala nga kinanglan ra gid nga ang Cristo magantos anay ang mga butang nga dia bago tana padungugan ang Dios?" ²⁷ Kag ginpasanag kananda ni Jesus ang tanan nga ginakoon ang Kasolatan parti kanana, ompisa sa anang mga ginsolat ni Moises asta sa anang ginsolat ang mga propita.

²⁸ Pagabot nanda sa bario nga andang gina-paayanan, midyo ginpakita ni Jesus nga tana madayon ron lang. ²⁹ Piro pirit nanda nga ginawidan. Makon nanda, "Digi ka lang anay kanamun ay sirum run dia. Lagat-lagat madulum run." Gani nagtabid tana run lang kananda. ³⁰ Ang sanda nagaporongko ron para magkaun, nagbuul tana ang tinapay kag ginpasalamatan na sa Dios. Pagkatapos, ginpamisang-pisang na dayon kag ginpanawan na sanda. ³¹ Kag bago pa ginpasanag andang mga mata kag nakilala nanda nga si Ginoong Jesus gali dato, garing golpi tana lang dayon nga nadora sa andang panulung. ³² Makon nanda, "Maman gali dato nga ang kasadya gid atun nabatyagan mintras ginasaysayan na kita ang Kasolatan doto sa dalan."

³³ Lagi-lagi bomalik sanda sa Jerusalem sa oras nga dato kag naabotan nanda ang onsi ka apostolis pati ang iba pa gid nga mga somolonod nga nagatiripon. ³⁴ Nagakoon sanda nga "Matood ra gid nga nabanaw ang Ginoo! Nagpakita tana kay Simon." ³⁵ Kag ang darwa nagsogid ra kon ano ang natabo kananda doto sa dalan pa Emaus kag kon paiwan nanda tana nakilala ang tana nagpamisang-pisang run ang tinapay.

Nagpakita si Jesus sa Anang mga Somolonod

(Mt. 28:16-20; Mc. 16:14-18; Jn. 20:19-23; Bin. 1:6-8)

³⁶ Mintras nagasogid sanda dato, golpi lang nga nagtindug si Jesus doto sa andang tunga kag magkoon, "Kaloyan kamo ang Dios." ³⁷ Ginkulbaan

sanda kag ginadlukan ay andang pagsarig morto ron andang nakita. ³⁸ Piro nagkoon si Jesus kananda, makon na, "Basi nagogoloan kamo? Kag basi nagado-da kamo nga ako dia?" ³⁹ Sulunga nindo bala akun alima kag akun siki. Kag kaputi nindo ako. Bukun ako morto. Ang morto ara lawas piro ako tana may lawas kag nakikita nindo gani." ⁴⁰ [Kag pagkaambal na dia, ginpakita na kananda anang mga alima kag mga siki.] ⁴¹ Sa andang kalipay kag katingala midyo sa indi sanda pa gid makapati sa andang nakikita. Gani nagpamangkot si Jesus kananda, makon na, "May pagkaun kamo digi?" ⁴² Gintawan nanda tana sangka gurut nga linugub nga isda. ⁴³ Ginbuul na dato kag ginkaun na dayon mintras nagasulung sanda.

⁴⁴ Pagkatapos dato, makon na kananda, "Maman dia akun ginakoon kanindo ang nagakaraiban kita pa, nga ang tanan nga nasolat parti kanakun sa Kasogoon ni Moises kag sa mga sinolat ang mga propita pati ang sa salmo kinanglan gid nga matoman." ⁴⁵ Kag ginbokasan dayon ni Jesus andang mga isip agud maan-gupan nanda ang Kasolatan. ⁴⁶ Makon na kananda, "Ang Kasolatan nagakoon nga ang Cristo kinanglan gid nga magantos kag mapatay dayon, piro mababanaw sa ikatlo ka adlaw. ⁴⁷ Kag kinanglan nga isogid sa bilog nga kalibotan ompisa sa Jerusalem nga tungud kanana patawadun ang Dios ang mga tao nga nagainulsul andang mga sala. ⁴⁸ Kamo ang mga tistigo sa mga butang nga dia. ⁴⁹ Ipadara ko kanindo ang Ispirito Santo nga ginpangako akun Tatay. Piro indi kamo anay magalin digi sa Jerusalem mintras ara nindo pa mabaton ang gaum nga maalin sa langit."

Si Jesus Gindara pa-Langit

(Mc. 16:19-20; Bin. 1:9-11)

⁵⁰ Pagkatapos dato gindara sanda ni Jesus sa may Betania. Pagabot nanda doto ginalsa na anang alima kag ginbindisyonan na sanda dayon. ⁵¹ Kag mintras nagabindisyon tana amat-amat tana run nga nagpabulag kananda kag gindara pa-langit. ⁵² Ginsimba nanda tana kag pagkatapos malipayun sanda nga nagbali sa Jerusalem. ⁵³ Kag alin dato pirmi sanda run doto sa timplo nga nagadayaw sa Dios.

Juan

Si Cristo ang 'Ambal' kag ang 'Solo'

1 Ang ona pa nga lagi, bago imoon ang kalibotan, dian run ang ginatawag nga Ambal ang Dios. Ang Ambal nga dato kaiban ang Dios, kag ang Ambal Dios mismo. ² Kaiban tana nga lagi ang Dios alin pa ang ona. ³ Paagi kanana ang tanan nga mga butang ginimo, kag ara gid may naimo nga bukun paagi kanana. ⁴ Ang Ambal nga dato maman anang ginaalinan ang kaboi nga ara kataposan. Kag dia nga kaboi pario sa solo tungud nga maman dia ang nagapasanag sa isip ang mga tao nga naduluman. ⁵ Ang solo nga dato nagasanag sa kalibotan nga naduduluman tungud sa sala, kag anang sanag ara nadaug ang dulum.

⁶ Karon may tao nga ginpadara ang Dios. Anang aran ang tao nga dato si Juan. ⁷ Ginpadara tana ang Dios para magpamarita sa mga tao nga si Jesu-Cristo maman ang matood nga solo, agud paagi sa anang pagbarita makatoo ang tanan nga mga tao. ⁸ Bukun si Juan ang solo, kondi nagabot tana agud pamatodan kon sino ang solo. ⁹ Si Jesu-Cristo maman ang matood nga solo nga sa oras nga dato nagabot digi sa kalibotan kag dadi nagataw kasanag sa anang mga isip ang mga tao. ¹⁰ Nagabot tana matood digi sa kalibotan. Kag bisan pa nga ang kalibotan ginimo paagi kanana, ang mga tao digi sa kalibotan ara kakilala kanana. ¹¹ Nagayan tana sa anang mga kasimanwa mismo, piro ang kalabanan sa anang mga kasimanwa ara nagbaton kanana. ¹² Piro ang bisan sino nga nagbaton kag nagtoo kanana gintawan na podir nga maging bata ang Dios. ¹³ Naging mga bata sanda ang Dios bukun paagi sa lawasnun nga pagkabata okon pagbuut ang tao, kondi paagi sa anang pagbuut ang Dios.

¹⁴ Karon, ang ginatawag nga Ambal ang Dios nagpakatao kag nagpakigdapun digi kanatun. Nakita namun anang mataas nga katungdanan bilang anang bogtong nga Bata ang Amay. Maloloyon tana gid kag poros kamatoodan anang ginasogid.

¹⁵ Si Juan nagpamatood parti kay Jesu-Cristo. Makon na, "Tana maman akun ginakoon kanindo nga magabot nga ori kanakun piro mas mataas anang katungdanan kaysa kanakun, ay bago ako natao, dian tana run nga lagi."

¹⁶ Tungud nga abonda anang gogma ni Cristo, anang mga kalooy kanatun nga tanan nagadarason-dason. ¹⁷ Ang Kasogoan gintaw ang Dios kanatun paagi kay Moises, piro ang kalooy kag kamatoodan nagabot kanatun paagi kay Jesu-Cristo. ¹⁸ Ara gid tao nga

nakakita sa Dios nga Amay. Piro ginpakilala tana kanatun ang bogtong nga Bata nga Dios nga kaiban pirmi ang Amay.

Anang Minsai ni Juan nga Manogbunyag

(Mt. 3:1-12; Mc. 1:1-8; Lu. 3:1-18)

¹⁹ Anang mga manogdomara ang mga Judio sa Jerusalem nagsogo sa mga pari kag mga manogasikaso sa timplo nga ginatawag nga mga Levita nga ayanan nanda si Juan kag pamangkoton kon sino tana. ²⁰ Ginprangka sanda ni Juan, makon na, "Bukun ako ang Cristo nga indong ginaulat." ²¹ Makon nanda, "Ta kon bukun kaw ang Cristo, sino kaw? Si Elias nga propita?" Makon ni Juan, "Bukun ako si Elias." Gani makon nanda ruman, "Sigoro ikaw ang ginakoon nga propita nga maabot?" Piro nagkoon roman si Juan nga bukun tana ra ang propita nga dato nga andang ginakoon. ²² Gani makon nanda, "Ta sogidi kami kon sino kaw agud may isogid kami sa mga nagsogo kanamun. Ano imong maisogid parti sa imong kaogalin-gun?" ²³ Makon ni Juan, "Ako ang tao nga gintagna ni Isaias nga propita. Kabay makon na, 'May magawali sa mga tao sa logar nga ara ginaolii ang tao, kag anang wali maman dia:

Ipriparar nindo ang dalan ay maabot ang Ginoo!'"

²⁴ Ang mga nagsogo gali sa mga tao nga dato nga magayan kay Juan ara iba kondi ang mga Pariseo. ²⁵ Ginpamangkot pa gid ang mga tao nga dato si Juan. Makon nanda, "Kon ikaw bukun ang Cristo, okon si Elias, okon ang propita nga amun ginaulat nga maabot, ta basi nagapangbunyag kaw ang mga tao?" ²⁶ Makon ni Juan kananda, "Ako nagabunyag manda sa tobig, piro may dian kanindo dadi nga ara nindo nakilala. ²⁷ Matood nga naori tana kanakun magabot, piro bisan maging anang sorogoon lang indi ako pa poidi."

²⁸ Dia natabo sa Betania, doto sa loyo ang soba nga Jordan, ay doto si Juan nagapangbunyag.

Anang Karniro ang Dios

²⁹ Pagdason nga adlaw nakita ni Juan si Jesus nga nagaparapit kanana. Makon dayon ni Juan sa mga tao, "Dagi run anang pinakakarniro ang Dios nga inogalad agud bulun anang mga sala ang mga tao sa kalibotan.

³⁰ Tana maman akun ginakoon nga maabot nga ori kanakun piro mas mataas kanakun, ay bago ako natao, tana dian run nga lagi. ³¹ Ang ona pati ako gani ara kaulam kon sino tana gid, piro nagayan ako digi

nga nagapangbunyag sa mga tao agud ipakilala tana sa atun mga kapario nga taga-Israel.

³² “Dadi kilala ko tana run ay nakita ko ron ang Ispirito Santo nga nagkunsad kanana alin sa langit nga pario sa salampati kag nagtinir kanana. ³³ Ang ona ara ko tana pa nakilala, piro ang Dios nga nagsogo kanakun nga magbunyag kanindo sa tobig maman ang nagkoon nga lagi kanakun nga kon makita ko ang Ispirito Santo nga magkunsad kag magpabilin sa sangka tao, dan nga tao maman ang magabunyag sa Ispirito Santo. ³⁴ Kag dia nakita ko gid. Gani ginapamatomodan ko nga tana maman anang Bata ang Dios.”

Ang Naona nga mga Somolonod ni Jesus

³⁵ Pagdason nga adlaw, doto roman si Juan kaiban ang darwa ka tao nga anang ginatodloan. ³⁶ Pagkakita na kay Jesus nga nagalubas, makon na, “Maman dan anang pinakakarniro ang Dios nga inogalad para sa atun mga sala.” ³⁷ Pagkabati dato anang darwa ka kaiban, nagsonod sanda dayon kay Jesus. ³⁸ Pagbalikid ni Jesus, nakita na sanda nga nagasonod kanana. Gani makon na kananda, “Ano indong ginapangita?” Makon nanda, “Rabbi, sa diin kaw nagaoli?” (Anang gostong ambalun ang Rabbi “Manogtodlo”.) ³⁹ Makon na, “Dali, pagtawas kamo kanakun agud makita nindo.” Gani nagtabid sanda kay Jesus kag nakita nanda kon diin tana nagaoli. Mga alas koatro ron dato ang apon, gani doto sanda run lang nagpagabi.

⁴⁰ Ang isara sa darwa nga dato nga nakabati anang koon ni Juan nga nagsonod kay Jesus ara iba kondi si Andres nga kabogto ni Simon Pedro. ⁴¹ Pagkaaga ginpangita na nga lagi anang kabogto nga si Simon kag ginsogidan na nga nakita nanda ang Mesias. (Anang gostong ambalun ang Mesias “Cristo”.) ⁴² Pagkatapos, gindara na dayon si Simon kay Jesus. Pagabot nanda kay Jesus, ginsulung ni Jesus si Simon kag nagkoon, “Ikaw si Simon nga bata ni Juan. Piro dadi tawagun ta ka run nga Cefas.” (Ang Cefas nga dia pario ra ang aran nga Pedro kag anang gostong ambalun “Bato”.)

Gintawag ni Jesus si Felipe kag si Natanael

⁴³ Pagdason nga adlaw, naisipan ni Jesus nga magayan sa probinsya ang Galilea. Pagabot nanda doto, nakita na si Felipe. Makon na dayon kay Felipe, “Dali, pagtawas kanakun!” ⁴⁴ (Si Felipe nga dia taga-Betsaida nga isara sa mga logar sa Galilea. Taga-doto ra si Andres kag si Pedro.) ⁴⁵ Anang ginimo ni Felipe, ginpangita na si Natanael, kag pagkakita na kanana, makon na, “Nakita namun run ang tao nga atun ginaulat nga ginsambit ang mga propita sa andang mga ginsolat. Kag ginsambit tana ra ni Moises sa anang ginsolat sa libro ang Kasogoan. Si Jesus gali nga taga-Nazaret nga bata ni Jose maman andang ginatomod.” ⁴⁶ Makon ni Natanael, “Ara sigoro taga-Nazaret nga makalosot nga may abilidad.” Makon ni Felipe kanana, “Dali, pagtabid agud makita mo.”

⁴⁷ Pagkakita ni Jesus kay Natanael nga nagaparapit kanana, makon na, “Dagi ang matood nga Israelita nga ara gid nagadaya.” ⁴⁸ Makon dayon ni Natanael kanana, “Basi kilala mo ako?” Makon da ni Jesus, “Bago kaw daraun digi ni Felipe, nakita ta kaw ron doto sa idalum ang kaoy nga igira.” ⁴⁹ Gani makon ni Natanael, “Manogtodlo, matood gid manda nga ikaw anang Bata ang Dios! Ikaw ra gid amun ginaulat nga magaari sa Israel!” ⁵⁰ Makon dayon ni Jesus kanana, “Ta nagatoo kaw kanakun tungud nga nagkoon ako nga nakita ta kaw doto sa idalum ang kaoy nga igira? Mas sobra pa dian imong makikita sa pira ka adlaw.” ⁵¹ Kag makon dayon ni Jesus kananda, “Sa matood tana, magaabot ang adlaw nga makikita nindo ang langit nga magaabri kag makikita nindo anang mga angil ang Dios nga nagasaraka kag nagarolosong paayan Kanakun nga Naging Tao!”

Ang Kasal sa Cana

2 Pagkalubas ang darwa ka adlaw, may kasal sa banwa ang Cana sa probinsya ang Galilea. Doto anang nanay ni Jesus. ² Ginimbitar ra si Jesus pati anang mga somolonod. ³ Kag natabo nga nagkolang ang bino nga obas doto sa ponsyon. Gani makon anang nanay ni Jesus kanana, “Naobosan sanda run bino.” ⁴ Makon ni Jesus kanana, “Indi kinanglan nga konon mo ako pa kon ano akun imoon. Ara pa nagabot akun oras agud ipakita ko akun gaum sa mga tao.” ⁵ Makon dayon anang nanay ni Jesus sa mga sorogoon, “Sonoda nindo lang ang bisan ano nga anang isogo kanindo.”

⁶ Karon, may mga soronodon ang mga Judio sa pagpangogas bago sanda magkaun. Gani may anum ka tadyaw doto nga ang kada tadyaw sarang masuludan mga 20 okon 30 ka galon nga tobig. ⁷ Makon ni Jesus sa mga sorogoon, “Ponoa nindo tobig ang mga tadyaw.” Gani ginpono nanda. ⁸ Pagkatapos, makon ni Jesus kananda, “Sigi, pagsarok kamo kag daraun doto sa nagadomara ang ponsyon.” Gani nagsarok sanda kag gindara nanda doto sa nagadomara, ⁹ kag ginsamitan dayon ang manogdomara ang tobig nga dato nga naimo ron nga bino. Ara tana kaulam kon diin nagalin ang bino nga dato, (piro naulaman ang mga sorogoon nga nagsarok ang tobig). Pagkatiraw na, gintawag na ang nobyo. ¹⁰ Makon na kanana, “Kalaban sa mga tao nagasirbi ang mayad nga klasi nga bino sa ompisa kag kon doro ron anang nainum ang mga bisita, bago nanda ginapainum ang ordinaryo nga bino. Piro ikaw tana iba, ay dadi mo ginpagoa ang pinakamanamit.”

¹¹ Ang natabo nga dato sa Cana nga sa Galilea manan ang ona nga milagro nga ginimo ni Jesus. Sa anang ginimo nga dato ginpakita na anang gaum, kag anang mga somolonod nagtoo kanana.

¹² Pagkatapos ang kasal, nagpa-Capernaum si Jesus kaiban anang nanay, anang mga kabogto nga lalaki, kag anang mga somolonod, kag nagtinir sanda doto nga pira ka adlaw.

Nagsulud si Jesus sa Timplo
(Mt. 21:12-13; Mc. 11:15-17; Lu. 19:45-46)

¹³ Marapit run anang pista ang mga Judio nga ginatawag nga Pista anang Paglubas ang Angil. Gani nagpa-Jerusalem si Jesus. ¹⁴ Ang doto tana run sa Jerusalem may nakita tana nga mga tao sa timplo nga nagabaraligya ang mga inogalad nga mga baka, mga karniro, kag mga salampati. May mga tao ra doto sa andang mga lamisa nga nagapamaylo koarta. ¹⁵ Pagkakita na sa andang mga ginaimo doto nagimo tana arannot nga lobid. Pagkatapos, ginpanabog na dayon ang mga karniro kag mga baka pa goa sa timplo. Ginpamaliskad na ra anang mga lamisa ang mga manogbaylo ang koarta kag ginpangwasag na andang mga koarta. ¹⁶ Makon na dayon sa mga nagabaraligya ang salampati, "Pamula nindo dia digi! Ayaw nindo pagimoa nga baraligyaan anang balay akun Tatay!" ¹⁷ Pagkakita anang mga somolonod sa anang ginimo nga dato, nadumduman nanda anang koon ang Dios sa Kasolatan nga nagakoon, "Masakit nga mayad akun buut nga makita nga imong balay ara ginataoda ang mga tao." ¹⁸ Tungud sa anang ginimo nga dato, anang mga manogdomara ang mga Judio nagpamangkot kanana, makon nanda, "Ano nga milagro imong maimo agud ipakita kanamun nga ikaw may podir nga magimo imong ginimo nga dato?" ¹⁹ Makon ni Jesus, "Gubaa nindo ang timplo nga dia kag sa sulud tatlo ka adlaw patindugun ko roman." ²⁰ Makon nanda, "Ang timplo nga dia ginpatindug sa sulud 46 ka toig, ta patindugun mo lang sa sulud tatlo ka adlaw?" ²¹ Piro ara sanda kaintindi, ay anang gintomod tana ni Jesus nga timplo ara iba kondi anang lawas. ²² Gani pagkabanaw kanana nadumduman anang mga somolonod anang ambal nga dia. Kag nagpati sanda nga tama matood anang gintagna ang Kasolatan kag anang koon parti sa anang pagkabanaw.

Naulaman ni Jesus kon ano ang sa Tagiposoon ang tanan nga mga Tao

²³ Ang doto si Jesus sa Jerusalem sa tyimpo ang Pista anang Paglubas ang Angil, doro ang nakakita sa mga milagro nga anang ginpangimo, kag doro kananda ang nagtoo kanana. ²⁴ Piro si Jesus ara nagsarig sa andang pagtoo kanana ay naulaman na ang tanan nga tao. ²⁵ Indi tana run kinanglan nga sogidan pa parti sa mga tao, ay naulaman na nga lagi kon ano gid ang sa sulud andang tagiposoon.

Si Jesus kag si Nicodemo

3 May sangka tao nga anang aran si Nicodemo. Ang tao nga dia isara sa mga manogdomara ang mga Judio, kag mimbrow tana ang gropo nga ginatawag nga Pariseo. ² May gabi nga si Nicodemo nga dia nagayan kay Jesus kag magkoon, makon na, "Rabbi, naulaman namun nga ikaw manogtodlo nga gin-

padara ang Dios, tungud nga ara may makaimo ang mga milagro nga pario imong ginapangimo kon ang Dios ara dian kanana." ³ Makon ni Jesus kay Nicodemo, "Sa matood tana, ara tao nga makairug sa anang ginarian ang Dios kon indi tana maoman bata." ⁴ Nagpamangkot si Nicodemo, makon na, "Ta paiwan anang pagkabata oman ang tao kon malam tana run? Indi tana run da makabalik sa tian anang nanay agud ibata ruman." ⁵ Makon ni Jesus, "Ginasogid ko gid tana kaimo ang matood nga ara gid tao nga makasulud sa anang ginarian ang Dios kon indi tana mabata paagi sa tobig kag sa Ispirito Santo. ⁶ Ang ginbata paagi sa tao, tao ra lang, piro ang ginbata tana paagi sa anang gaum ang Ispirito Santo, ispiritoanun. ⁷ Gani indi kaw matingala sa akun koon kaimo nga kinanglan maoman kamo bata. ⁸ Dia pario sa angin. Ang angin kabay nagauyup sa bisan diin anang gosto. Nababatian ta nga nagauyup, piro ara kita kaulam kon diin nagaalin kag kon diin nagapaayan. Dan toladan ra anang gaum ang Ispirito Santo sa tao nga nabata paagi sa anang gaum, indi mo maintindian piro matood nga natatabo." ⁹ Gani nagpamangkot si Nicodemo, makon na, "Ta paiwan dato?" ¹⁰ Makon ni Jesus, "Bantog kaw nga manogtodlo sa Israel, piro ara kaw kaulam kon ano dia? ¹¹ Makasarig kaw nga akun ginasogid kaimo matood, tungud nga ang mga butang nga amun ginasogid ay mga butang nga amun naulaman kag nakita mismo. Garing indi kamo magpati sa amun ginasogid. ¹² Karon, kon kamo ara gani nagapati sa akun ginasogid kanindo parti sa mga butang digi sa kalibotan, mas indi kamo ron gid magpati kanakun kon sogidan ko kamo ang parti sa mga butang doto sa langit. ¹³ Kag Ako nga Naging Tao maman lang gid ang nakasaka sa langit, ay doto ako sa langit nagalin."

¹⁴ Makon pa ni Jesus, "Ang ona nga mga adlaw, ang si Moises doto pa sa logar nga ara ginaolii ang tao, nagimo tana ang magkal nga saway. Pagkatapos, gin-tagkus na dayon sa kaoy nga malabug kag ginbandira agud makita ang mga tao. Dan toladan ra ang imoon kanakun. Ako nga Naging Tao kinanglan ra nga ibutang sa kaoy kag ibandira, ¹⁵ agud ang kada isara nga magtoo kanakun makaangkun kaboi nga ara kataposan.

¹⁶ "Tungud sa anang mabaul nga pagigogma ang Dios sa mga tao digi sa kalibotan, ginpadara na anang bogtong nga Bata, agud nga ang kada isara nga nagatoo kanana indi run pagsilotan ang kamatayun nga ara kataposan, kondi tawan kaboi nga ara kataposan. ¹⁷ Ara nagpadara kanakun ang Dios digi sa kalibotan agud sintinsyaan ang mga tao, kondi ginpadara na ako agud malibri sanda sa silot.

¹⁸ "Gani ang mga tao nga nagatoo kanakun indi run pagsintinsyaan, piro ang bisan sino nga ara nagatoo kanakun sintinsyado ron tungud nga ara tana nagtoo kanakun nga anang bogtong nga Bata ang Dios. ¹⁹ Sisilotan sanda tungud nga nagabot ako digi sa kalibotan agud magtaw kasanag sa anang mga isip ang mga tao, piro mas gosto nanda pa nga magpabilin sa

madulum kaysa magparapit kanakun nga pinakasolo, ay malain andang mga ginaimo. ²⁰ Ang tao nga malain anang ginaimo ara naliag sa masanag. Nagalikaw tana pa gani sa masanag ay sabun maulaman anang ginaimo nga malain. ²¹ Piro ang tao tana nga nagaogali sono sa kamatoodan nagaparapit sa masanag, agud makita nga anang mga inimoan nga mayad naiimo na paagi sa anang bolig ang Dios.”

Si Jesus kag si Juan

²² Pagkatapos dia, si Jesus kag anang mga somolonod nagayan sa probinsya ang Judea. Pira ra ka simana andang tinir doto nga nagapangbunyag ang mga tao. ²³ Si Juan nagapangbunyag ra piro doto sa Enon, marapit sa Salim, ay dorong tobig doto. Sigi-sigi anang ayan doto ang mga tao kay Juan agud magparabunyag. ²⁴ (Sa mga oras nga dato si Juan ara pa napriso.)

²⁵ Karon ang iba sa anang mga gintodloan ni Juan nakapakigdiskosyon sa sangka Judio parti sa bunyag. ²⁶ Ang ori nagayan sanda kay Juan kag magkoon, “Manogtodlo, nadumduman mo ang tao ang doto kaw sa loyo ang soba ang Jordan, ang tao bala nga imong ginpakilala sa mga tao? Nagapangbunyag tana run da dadi kag aros tanan nga mga tao doto ron kanana nagaarayan!” ²⁷ Makon ni Juan kananda, “Ara gid sarang maimo ang tao kon bukun sa anang pagbuut ang Dios. ²⁸ Kamo mismo makapamatood nga ako nagkoon nga bukun ako ang Cristo, kondi ginpaona ako lang ang Dios para magbarita nga tana magaabot ron. ²⁹ Pario bala kon may kasal: ang nobya para gid sa nobyo, kag anang amigo ang nobyo nga nagatambong kag nagapamati nalilipay kon nababatian na nga dian run ang nobyo. Dan toladan akun kaalimbawa dadi. Nalilipay ako nga ang mga tao nagaayan run kay Jesus. ³⁰ Kinanglan nga magdogang pa gid anang pagkabantog ni Jesus, kag ako tana dapat run nga lipatan.”

Ang Nagalin sa Langit

³¹ Si Cristo alin sa langit, gani labaw tana sa tanan. Kita taga-digi sa kalibotan kag ang mga butang nga atun ginaambal ara iba kondi ang digi lang gid sa kalibotan. Piro tana tana nga nagalin sa langit labaw sa tanan. ³² Nagasogid tana parti sa mga butang nga anang nakita kag nabatian doto sa langit, piro malaka gid lang ang nagapati sa anang ginasogid. ³³ Piro ang mga nagapati tana sa anang ginasogid nagapamatood nga anang ginasogid ang Dios matood. ³⁴ Ay si Cristo nga anang ginpadara ang Dios digi sa kalibotan nagasogid kanatun kon ano anang ginapasogid ang Dios kanana, tungud nga ara limitasyon anang pagtaw ang Dios kanana ang Ispirito Santo. ³⁵ Ginaigogma ang Amay anang Bata kag gintogyang na kanana ang tanan. ³⁶ Ang bisan sino nga nagatoo sa anang Bata ang Dios may kaboi nga ara kataposan. Piro ang bisan sino nga indi magtoman sa anang Bata ang Dios indi

pagtawan kaboi nga ara kataposan, kondi anang kasilag ang Dios dian kanana asta kon sano.

Si Jesus kag ang Babai nga Taga-Samaria

4 Karon, ang mga Pariseo nakabarita nga mas doro ron anang mga somolonod ni Jesus kaysa kay Juan, kag mas doro ron da anang ginapangbunyagan. ² (Sa matood tana, bukun si Jesus mismo ang nagapangbunyag, kondi anang mga somolonod.)

³ Pagkaulam ni Jesus nga dia naulaman run ang mga Pariseo, nagalin tana sa probinsya ang Judea kag nagbalik sa Galilea. ⁴ Pagayan nanday Jesus sa Galilea, kinanglan nga sanda magagi sa probinsya ang Samaria.

⁵ Ang nagaagi sanda run sa Samaria, nagabot sanda sa banwa nga kon tawagun Sicar, marapit sa logta nga gintaw ni Jacob sa anang bata nga si Jose. ⁶ May bobon doto nga ginimo ni Jacob. Kag tungud nga ogdong adlaw ron kag si Jesus ginpilayan nga mayad sa anang pagpanaw, nagpongko tana run lang sa binit ang bobon nga dato. ⁷ Anang mga somolonod tana nagdiritso sa banwa agud magbakal ang pagkaun. Karon, mintras nagapongko tana doto, nagabot ang sangka babai nga taga-Samaria nga masagub. Makon ni Jesus kanana, “Abi painuma ako ra.” ⁹ Makon ang babai kanana, “Ikaw kabay Judio kag ako tana Samarianun kag babai pa. Basi nagapangayo kaw kanakun ang tobig?” (Toladan anang koon tungud nga ang mga Judio ara nagasapak sa mga Samarianun.) ¹⁰ Makon ni Jesus sa babai, “Kon naulaman mo lang kon ano anang ginataw ang Dios, kag kon sino ang nagapangayo kanimo tobig, ikaw pa andan ang mapangayo kanakun agud tawan ta kaw ang tobig nga nagataw kaboi nga ara kataposan.” ¹¹ Makon ang babai kanana, “Paiwan imong pagtaw kanakun ang tobig nga imong ginakoon, ay ang bobon madalum kag ara kaw timba? Diin kaw makabuul imong ginakoon nga tobig nga nagataw kaboi? ¹² Atun kaolang-olangan nga si Jacob maman ang nagkotkot ang bobon nga dia. Tana kag anang mga bata pati anang mga ayup naginum sa bobon nga dia. Ano, sobra ka pa bala sa atun kaolang-olangan nga si Jacob?” ¹³ Makon ni Jesus sa babai, “Ang bisan sino nga nagainum ang tobig nga dia wawon roman. ¹⁴ Piro ang nagainum tana ang tobig nga akun itaw indi run gid pagwawon. Ay ang tobig nga akun itaw maging pario sa boi nga toboran dian kanana nga magataw kaboi nga ara kataposan.” ¹⁵ Gani makon ang babai kay Jesus, “Ta tawi ako ra ang tobig nga dan nga imong ginakoon agud indi ako ron gid pagwawon, kag agud indi run kinanglan nga magbalik-balik ako pa digi para magsagub.” ¹⁶ Makon dayon ni Jesus kanana, “Ta ayani imong asawa kag daraun digi.” ¹⁷ Nagsabat ang babai, makon na, “Ara ako asawa.” Makon ni Jesus, “Tama dan. Ara kaw matood asawa, ¹⁸ tungud nga lima run imong naging asawa, kag ang lalaki nga imong ginadapunan dadi bukun da imong matood nga asawa. Gani matood imong sogid nga dan.” ¹⁹ Makon ang babai kanana, “Sigoro anang propita kaw ang Dios. ²⁰ Amun mga kaolang-olangan nga

mga Samarianun nagsimba sa Dios sa bokid nga dia, piro kamo tana nga mga Judio nagakoon nga ang mga tao dapat magsimba sa Dios sa Jerusalem.”²¹ Makon ni Jesus sa babai, “Pamatii anay bala! Magaabot ang adlaw nga indi kamo ron magsimba sa Amay digi sa bokid nga dia okon sa Jerusalem.”²² Kag kon parti kanindo nga mga Samarianun, ara kamo gid kakilala kon sino indong ginasimba. Kami tana nga mga Judio nakakilala kon sino amun ginasimba, tungud nga paagi kanamun nga mga Judio lowasun ang Dios ang mga tao.”²³ Makon pa ni Jesus, “Sa matood tana magaabot ang adlaw, kag nagabot ron gani, nga ang matood nga manogsimba magasimba sa Amay paagi sa anang ispirito kag sono sa kamatoodan. Kag ang toladia nga mga manogsimba maman anang gosto ang Dios.”²⁴ Ang Dios ispirito, gani ang nagasimba kanana dapat magsimba paagi sa anang ispirito kag sono sa kamatoodan.”

²⁵ Makon ang babai, “Naulaman ko nga magaabot ang Mesias nga ginatawag ra nga Cristo. Kag kon magabot tana run, sogidan na kita parti sa tanan nga mga butang.”²⁶ Makon ni Jesus kanana, “Ako dato. Ang nagapakigambal nga dia kanimo dadi maman imong ginakoon nga magaabot.”

²⁷ Pagkakoon na dia nagabot dayon anang mga somolonod. Mabaul andang katingala pagkakita nanda kanana nga nagapakigambal sa sangka babai. Piro ara gid may nagpamangkot sa babai kon ano anang kinanglan. Ara sanda ra nagpamangkot kay Jesus kon basi nagapakigambal tana sa babai.

²⁸ Ginbilin dayon ang babai anang banga nga ginagubang kag nagbalik sa banwa. Pagabot na doto makon na sa mga tao,²⁹ “Dali kamo bala, sulunga nindo ang tao nga nakaulam ang tanan nga akun ginimo. Sigoro maman run dia ang Cristo.”³⁰ Gani nagarayan ang mga tao doto kay Jesus.

³¹ Mintras ara pa nagarabot doto ang mga tao sigi anang pirit kanana anang mga somolonod nga magkaun tana run.³² Piro makon ni Jesus kananda, “May pagkaun Ako nga ara nindo naulami.”³³ Gani anang mga somolonod nagparamangkot sa isara kag isara kon may nagdara kanana pagkaun.³⁴ Makon dayon ni Jesus kananda, “Akun pinakapagkaun ara iba kondi nga tomanun ko anang kabubutun ang Dios nga nagpadara kanakun digi kag taposon anang ginapaimo kanakun.”³⁵ Nagakoon kamo nga apat pa ka bolan bago magabot ang tigarani. Piro kon sa kanakun tana tigarani run dia. Sulunga nindo bala ang maraku nga dan nga mga tao nga nagaarabot! Kon sa mga araniun loto ron gid, kag araniun run.³⁶ Indong kaalimbawa mga manogani tungud nga kamo nagasaysay sa mga tao agud magtoo sanda kanakun. Ang Dios may ginatigana nga balus para kanindo. Kag ang mga tao nga kon sa mga araniun maman indong ginaani tawan na kaboi nga ara kataposan. Gani ang mga nagatanum anang mga ambal ang Dios kag ang mga nagaani anang pinakabonga pario nga magakali-pay.³⁷ Matood manda ang ginakoon nga ‘iba ang na-

gatanum kag iba ra ang nagaani.’³⁸ Indong kaalimbawa mga manogani nga akun ginpadara nga magaan sa mga araniun nga bukun kamo ang nagtanum. Tungud nga iba ang nagtodlo anay kananda, kag kamo ang nagapolos andang pinangabudlayan.”

³⁹ Doro nga mga Samarianun sa logar nga dato ang nagtoo kay Jesus tungud sa anang sogid ang babai nga naulaman ni Jesus ang tanan nga anang inimoan ang ona.⁴⁰ Gani pagabot doto kay Jesus ang mga Samarianun nga ginabat ang babai, nagpangabay sanda gid kanana nga kon maimo magtinir tana ra anay doto kananda. Gani nagtinir doto sanday Jesus darwa ka adlaw.

⁴¹ Kag doro pa gid ang mga tao doto nga nagtoo kanana tungud sa anang mga panodlo.⁴² Makon dayon ang mga tao sa babai, “Dadi nagatoo kami kanana bukun lang tungud sa imong sogid kanamun, kondi kami mismo nakabati kanana. Kag naulaman namun run nga tana maman gid ang Manlolowas ang kalibotan.”

Ginayad ni Jesus anang Bata ang Sangka Opisyal

⁴³ Pagkatapos ang darwa ka adlaw nga pagtinir nanday Jesus doto, nagpa-Galilea sanda dayon.⁴⁴ Tana mismo ang nagkoon nga anang propita ang Dios ara ginataoda sa anang kaogalingun nga banwa.⁴⁵ Piro pagabot nanday Jesus sa Galilea, mayad ang pagbaton kanana ang mga tao, ay ang pagpista sa Jerusalem, ang mga tao nga dia doto ra kag nakita nanda ang tanan nga anang ginpangimo ni Jesus doto.

⁴⁶ Nagbalik ruman si Jesus sa Cana nga sakup ang Galilea, sa logar nga ang tobig ginimo na nga bino. Karon, doto sa Cana may sangka opisyal ang gobyirno nga anang bata nga lalaki nagamasakit doto sa Capernaum.⁴⁷ Pagkabati na nga si Jesus nagbalik sa Galilea alin sa Judea, nagayan tana kay Jesus. Ginpangabay na dayon si Jesus nga magayan sa Capernaum kag ayadun anang bata nga tagomatayun.⁴⁸ Makon ni Jesus kanana, “Kon indi nindo makita ang mga milagro kag mga katiringalaan, indi kamo magtoo kanakun.”⁴⁹ Piro nagpakitloy ang opisyal, makon na, “Kon maimo pagtawas ra anay kanakun mintras boi pa akun bata.”⁵⁰ Makon dayon ni Jesus kanana, “Pagoli run. Mayad run imong bata.” Ang opisyal nga dato nagpati sa anang ambal ni Jesus, gani nagoli tana dayon.

⁵¹ Mintras nagapaoli tana, ginsolang-solang tana anang mga sorogoon kag ginsogidan nga anang bata mayad run.⁵² Gani nagpamangkot tana kon anong oras nagayad anang bata. Makon anang mga sorogoon, “Mga ala ona kaapon ang apon nadora anang ragnat.”⁵³ Nadumduman dayon ang opisyal nga maman gid dato nga oras anang pagkoon ni Jesus kanana nga anang bata mayad run. Gani tana kag anang bilog nga pamilya nagtoo kay Jesus.

⁵⁴ Maman dia ang ikarwa nga milagro nga ginimo ni Jesus sa Galilea pagkaalin na sa probinsya ang Judea.

Ginayad ni Jesus ang Tao sa Betsata

5 Pagkatapos dato may pista ang mga Judio, gani nagpa-Jerusalem ruman si Jesus. ² Doto sa padir nga nagalibot sa siodad ang Jerusalem may poirtaan nga aragian ang mga karniro. Kag marapit sa poirtaan nga dato may tobig nga pararigosan nga kon sa Hebreo nga ambal ginatawag nanda nga Betsata. Sa pali-bot ang tobig nga dato may lima ka parasirongan. ³ Doto sa mga parasirongan nga dato dorong mga tao nga nagamarasakit ang nagairinggama bolag, mga piang, kag mga paralitiko. [Nagaulat sanda nga lawgawon ang tobig, ⁴ ay kaisan kono, may angil ang Dios nga nagalosong doto kag ginalawgaw na ang tobig. Ang makaona losong sa tobig pagkatapos nga lawgawon ang angil nagaayad kono bisan ano anang masakit.] ⁵ Karon, may sangka tao doto nga anang masakit 38 ron ka toig. ⁶ Ang tao nga dato nakita ni Jesus nga nagaingga doto, kag ulam na nga anang masakit toladata ron boay. Gani makon ni Jesus kanana, "Gosto mo bala nga magayad?" ⁷ Makon da ang masakitun nga dato, "Andan, piro ara tao nga magdara kanakun sa tobig kon ginalawgaw ron ang angil. Mintras nagapaayan ako pa lang sa tobig may naoona pirmi kanakun." ⁸ Makon dayon ni Jesus kanana, "Pagtindug, dara imong banig kag magpanaw." ⁹ Lagi-lagi nagayad ang tao nga dato sa anang masakit, kag gindara na anang banig kag nagpanaw.

Dia natabo ang Adlaw nga Inogpaway. ¹⁰ Gani makon anang mga manogdomara ang mga Judio sa tao nga ginayad, "Oy, kabay Adlaw dia nga Inogpaway, kag sono sa atun Kasogoan bawal ang magobra bisan ang pagdara imong banig." ¹¹ Makon ang tao nga ginayad, "Ang tao nga nagayad kanakun maman ang nagkoon kanakun nga daraun ko akun banig kag magpanaw." ¹² Gani ginpamangkot nanda tana kon sino ang tao nga nagsogo kanana nga magdara anang banig kag magpanaw. ¹³ Piro ang tao nga ginayad ara kakilala kon sino ang nagayad kanana, tungud nga nadora run si Jesus sa karakuun ang mga tao.

¹⁴ Ang ori nakita ni Jesus sa timplo ang tao nga anang ginayad, kag makon na kanana, "Ta mayad ka run dadi. Indi kaw ron magpakasala, ay sabun mas malain pa gid ang matabo kanimo." ¹⁵ Nagpanaw dayon ang tao kag nagayan sa mga manogdomara ang mga Judio. Ginsogidan na sanda nga si Jesus gali ang nagayad kanana. ¹⁶ Alin dato anang mga manogdomara ang mga Judio nagompisa run nga magingabot kay Jesus, ay si Jesus nagayad sa Adlaw nga Inogpaway.

¹⁷ Piro may sabbat si Jesus para kananda, makon na, "Akun Tatay padayon nga nagaimo ang mayad, gani ako nagaimo ra ang mayad." ¹⁸ Tungud sa anang ginambal nga dato ni Jesus, mas nagdogang pa gid anang andum anang mga manogdomara ang mga Judio nga patayun tana, tungud nga bukun lang nga ginlapas na ang Kasogoan parti sa Adlaw nga Inogpaway, kondi nagkoon tana pa nga Tatay na gid ang

Dios, nga nagakaologan nga tana nagapakigtupung sa Dios.

Anang Awtoridad anang Bata ang Dios

¹⁹ Gani makon ni Jesus kananda, "Sa matood tana, ako bilang anang Bata ang Dios ara ako may maimo kon sa kanakun lang; kondi kon ano akun nakita nga ginaimo akun Tatay maman da akun ginaimo. Kon ano anang ginaimo ang Amay, maman ra anang ginaimo anang Bata. ²⁰ Palangga ako ang Amay bilang anang Bata, gani ginapakita na kanakun ang tanan nga anang ginaimo. Kag sobra pa sa mga butang nga dia anang itodlo kanakun ang Amay nga akun imoon agud matingala kamo. ²¹ Kon ang Amay nagabanaw ang mga patay kag nagataw kananda kaboi, ako nga anang Bata nagataw ra kaboi sa miski kino nga gosto ko nga tawan. ²² Bukun ang Amay ang magaukum sa mga tao. Ako nga anang Bata maman anang gintawan awtoridad nga magukum, ²³ agud ang tanan magpadungug sa Bata pario andang pagpadungug sa Amay. Gani ang ara nagapadungug kanakun ara ra nagapadungug sa Amay nga nagpadara kanakun.

²⁴ "Ang matood tana, ang tao nga nagatoman akun mga ambal kag nagatoo sa nagpadara kanakun may kaboi nga ara kataposan. Indi tana run pagsilotan tungud nga anang kalag nakalibri run sa kamatayun kag may kaboi run nga ara kataposan. ²⁵ Sa panulung ang Dios ang tanan nga mga tao patay tungud sa andang mga sala. Piro sa matood tana, magaabot ang tyimpo, kag nagabot ron gani, nga ang mga tao nga dia nga patay sa anang panulung ang Dios makakabati anang mga ginasaysay anang Bata ang Dios, kag ang magbaton anang ambal tawan kaboi nga ara kataposan. ²⁶ Tungud nga ang Amay may gaum nga magtaw kaboi, ako nga anang Bata makataw ra kaboi, ay gintawan na ako gaum nga magtaw kaboi sa mga tao. ²⁷ Gintawan na ako ra awtoridad nga magukum sa tanan nga mga tao tungud nga ako naging tao. ²⁸ Indi kamo matingala sa mga butang nga dia, ay magaabot gid ang adlaw nga ang tanan nga mga patay sa rulukungan makakabati akun limug, ²⁹ kag magagoa sanda sa andang mga rulukungan. Ang mga tao nga nakaimo ang mayad banawon kag tawan kaboi nga ara kataposan, kag ang mga tao tana nga nakaimo ang malain banawon ra, piro silotan."

Ang mga Nagapamatood Parti kay Jesus

³⁰ Makon pa ni Jesus, "Ara ako sarang maimo kon ako lang. Nagaukum ako matood, piro akun pagukum sono sa anang gintodlo kanakun ang Amay. Gani matarung akun pagukum tungud nga ara ako nagaimo akun gosto, kondi anang gosto ang nagpadara kanakun. ³¹ Karon, kon ako lang gid ang nagasogid parti sa akun kaogalingun, makadoda kamo sa akun ambal. ³² Piro may iba nga nagapamatood parti kanakun, kag naulaman ko nga anang ambal masarigan. ³³ Si Juan nga manogbunyang nagpamatood ra parti

kanakun. Kabay kamo may mga ginpaayan kay Juan agud pamangkoton tana. Kag anang sogid matood.³⁴ Kon sa bagay ara ako nagakinanglan anang pagpamatood ang tao parti kanakun. Ginasambit ko lang si Juan ay basi pa kon magtoo kamo kanakun kag malowas kamo sa silot nga paraaboton.³⁵ Anang kaalimbawa ni Juan pario sa solo nga nagadabdad kag nagananag; kag bisan ara lang boay, nalipay kamo sa anang mga ginpasanag kanindo.³⁶ Piro may nagapamatood pa gid parti kanakun nga sobra pa kay Juan. Dia ara iba kondi ang mga butang nga akun ginaimo nga ginapaimo ang Amay kanakun. Dia nagapamatood nga ang Amay maman ang nagpadara kanakun.³⁷ Kag ang Amay mismo nga nagpadara kanakun maman da ang nagapamatood parti kanakun. Piro ara nindo gid tana nakita, kag ara nindo tana ra nabatii nga nagaambal.³⁸ Gani indi nindo pagbatonon anang ambal, tungud nga indi kamo magpati kanakun ang anang ginpadara.³⁹ Ginatonan nindo nga mayad anang mga Kasolatan ang Dios ay indong pagsarig sa toladan nga paagi maangkun nindo ang kaboi nga ara kataposan. Ang mga Kasolatan mismo nagapamatood parti kanakun.⁴⁰ Piro indi kamo ra magparapit kanakun agud maangkun nindo ang kaboi nga ara kataposan.

⁴¹ "Ara ako nagaangad nga dayawon ako ang mga tao.⁴² Ay kilala ko kamo gani. Naulaman ko indong mga tagiposoon, nga ara kamo pagigogma sa Dios.⁴³ Ako nagayan digi nga may awtoridad alin sa Amay, garing indi kamo magbaton kanakun. Piro kon may iba nga magabot nga nagagamit anang kaogalingun nga awtoridad, maman indong batonon.⁴⁴ Paiwan indong pagtoo kanakun kon anang pagdayaw indong kapario maman indong ginapangita, kag ara nindo ginapangita ang pagdayaw nga alin sa Dios, nga maman lang ang matood nga Dios?⁴⁵ Indi kamo magisip nga ako ang magaakosar kanindo sa Amay. Si Moises mismo nga indong ginasarigan maman ang magaakosar kanindo.⁴⁶ Kon matood nga nagapati kamo kay Moises, magatoo kamo andan kanakun, tungud nga parti kanakun anang mga ginsolat ni Moises.⁴⁷ Piro tungud nga ara kamo nagpati sa anang mga ginsolat, maman dan nga indi kamo ra magpati sa akun ginakoon kanindo."

Ang Lima ka Libo nga mga Tao nga Ginpakaun ni Jesus
(Mt. 14:13-21; Mc. 6:30-44; Lu. 9:10-17)

6 Pagkatapos dato, nagtabok roman si Jesus sa Dagat ang Galilea nga ginatawag ra nga Dagat ang Tiberias.² Dorong tao ang nagsoronod kanana sa anang ginaayanan, tungud nga nakita nanda anang mga ginaimo nga mga milagro sa pagpangayad ang mga nagamarasakit.³ Nagtokad si Jesus kag anang mga somolonod sa bokid kag nagporongko doto.⁴ (Marapit run lang dato anang pista ang mga Judio nga kon tawagun Pista anang Paglubas ang Angil.)⁵ Paglantaw ni Jesus, nakita na nga dorong mga tao ang nagapaarayan doto kanana. Makon na kay Felipe,

"Sa diin kita kabay makabakal pagkaun para makakaun ang mga tao nga dia?"⁶ (Toladato anang pamangkot tungud nga gusto na nga tirawan si Felipe. Piro ang matood tana, may plano tana run nga lagi kon ano anang imoon.)⁷ Makon ni Felipe kanana, "Ang kadoro nga dan! Miski panawan ta lang tagmairintuk, ang walo ka bolan nga soildo ang sangka tao kolang pa nga ibakal andang pagkaun."⁸ Piro makon anang kabogto ni Pedro nga si Andres nga isara ra sa anang mga somolonod ni Jesus,⁹ "May bata digi nga lalaki nga may lima ka bilog nga tinapay kag darwa ka bilog nga isda. Piro ano ra gid dia sa kadoroon ang tao?"¹⁰ Makon ni Jesus sa anang mga kaiban, "Abi pa-pongkoa nindo ang mga tao." Kag ginpapongko nanda sanda, ay kailamonan ang logar nga dato. Ang mga lalaki lang mga lima ka libo nga lagi.¹¹ Pagkatapos, anang ginimo ni Jesus, ginbuul na ang tinapay nga dato kag nagpasalamat sa Dios, kag ginpatagtag na sa mga tao nga nagaporongko doto. Maman da dato anang ginimo sa isda, kag nagkarabosog sanda tanan.¹² Pagkatapos kaun, makon ni Jesus sa anang mga somolonod, "Timusa nindo ang nabilin agud ara gid may masayang."¹³ Gani gintipon nanda ang tanan nga nabilin, kag alin sa lima ka bilog nga tinapay nga dato nga ginpakaun sa mga tao, nakapono sanda pa dosi ka basket.

¹⁴ Pagkakita ang mga tao sa milagro nga dato nga anang ginimo ni Jesus, makon nanda, "Maman run da gid dia matood ang Propita nga atun ginaulat nga magabot digi sa kalibotan!"¹⁵ Naulaman run nga lagi ni Jesus andang isip nga may toyo sanda nga bulun tana kag rugusun nga maging andang ari. Gani nagalin tana doto kag nagtokad roman sa bokid nga tana lang.

Nagpanaw si Jesus sa Ibabaw ang Dagat

(Mt. 14:22-33; Mc. 6:45-52)

¹⁶ Pagkasirum, anang mga somolonod naglusub sa baybay¹⁷ kag nagsakay sa sakayan. Gabi run, piro ara pa ra gid kabalik si Jesus doto kananda. Gani nagompisa sanda gayong pabalik sa Capernaum.¹⁸ Mintras nagatabok sanda nagbaskug ang angin kag nagbaraul ang mga daloyon.¹⁹ Pagkaantad nanda mga lima okon anum ka kilometro, nakita nanda si Jesus nga nagapanaw sa ibabaw ang dagat paayan sa andang sakayan. Ginpangadlukan sanda nga mayad.²⁰ Piro makon ni Jesus kananda, "Indi kamo magkaadluk, ako dia!"²¹ Gani ginpasakay nanda tana. Pagkasakay ni Jesus, nakaabot sanda nga lagi sa andang arayanan.

Ginpangita ang mga Tao si Jesus

²² Pagkasanag, ang mga tao ara pa ra gid nagalin sa logar nga ginpakaunan kananda ang Ginoo ang tinapay nga anang ginpasalamatan sa Dios. Naulaman nanda nga ang gabi nga naglubas may sangka sakayan lang, kag maman dato anang ginsakayan anang mga somolonod ni Jesus. Naulaman nanda ra nga si Jesus ara nagsakay nga kaiban sa anang mga

somolonod. Karon, may nagabot doto nga mga sakayan nga alin sa Tiberias. ²⁴ Gani pagkaulam ang mga tao nga si Jesus kag anang mga somolonod ara run doto, somakay sanda sa mga sakayan kag nagpa-Capernaum agud pangitaun si Jesus.

Ang Tinapay nga Nagataw Kaboi

²⁵ Pagabot nanda doto sa Capernaum nakita nanda si Jesus. Makon nanda, "Manogtodlo, kano ka pa digi?"

²⁶ Makon ni Jesus kananda, "Ang matood tana, gina-pangita nindo ako bukun nga makon tungud sa mga milagro nga indong nakita, kondi tungud nga kamo ginpakaun ko ang tinapay kag nagkarabosog kamo.

²⁷ Piro indi kamo magpangabudlay para sa pagkaun nga nadodora ra lang, kondi magpangabudlay kamo para sa pagkaun nga indi madora asta kon sano. Ako nga Naging Tao maman ang magataw kanindo ang pagkaun nga dia ay ako anang gintawan ang Dios nga Amay ang awtoridad nga magtaw dia." ²⁸ Gani nagpamangkot sanda kanana, makon nanda, "Ta ano amun imoon agud amun masonod anang gusto nga ipaimo ang Dios?" ²⁹ Makon anang sabat ni Jesus, "Anang gusto ang Dios nga indong imoon maman dia: magtoo kamo kanakun nga anang ginpadara digi." ³⁰ Makon nanda ra, "Ta ano nga milagro imong mapakita kanamun agud magtoo kami kanimo?" ³¹ Atun mga kaolang-olangan dato anay nagkaun ang pagkaun nga ginatawag nga 'manna' ang doto sanda sa logar nga ara ginaolii ang tao. Ay nagakoon ang Kasolatan nga gintawan sanda ni Moises ang pagkaun nga alin sa langit!" ³² Makon ni Jesus kananda, "Ang matood tana, bukun si Moises ang nagtaw pagkaun alin sa langit kondi akun Tatay. Kag tana maman da ang nagataw kanindo ang matood nga pagkaun alin sa langit." ³³ Ay ang pagkaun nga ginataw ang Dios ara iba kondi tana nga nagalin sa langit kag nagataw kaboi sa mga tao digi sa kalibotan." ³⁴ Makon dayon ang mga tao, "Ta tawi kami ra pirmi ang pagkaun nga dan nga imong ginakoon." ³⁵ Makon ni Jesus, "Ako maman ang pagkaun nga dato nga nagataw kaboi nga ara kataposan. Ang nagaparapit kanakun kag magtoo indi run gid paggutumun okon wawon.

³⁶ "Piro pario akun koon anay kanindo, indi kamo pa ra gid magtoo kanakun bisan nakita nindo ron ang mga milagro nga akun ginaimo. ³⁷ Ang tanan nga mga tao nga ginataw ang Amay kanakun magaparapit kanakun, kag ang bisan sino nga nagaparapit kanakun indi ko gid pagpangindian. ³⁸ Ay nagayan ako digi alin sa langit agud sonodon ko anang kabubutun ang Amay nga nagpadara kanakun. Ara ako nagayan digi agud imoon akun kaogalingun nga kabubutun. ³⁹ Kag anang kabubutun ang nagpadara kanakun maman dia: indi ko pagpabayanan nga madora ang bisan sangka tao nga anang gintogyan kanakun, kondi banawon ko sanda sa ori nga adlaw. ⁴⁰ Ay maman dia anang gusto akun Tatay, nga ang tanan nga magkilala kag magtoo kanakun may kaboi nga ara kataposan, kag banawon ko sanda tanan sa ori nga adlaw."

⁴¹ Karon, ang mga Judio nagmororomoro kontra kay Jesus, ay nagkoon tana nga tana ang pagkaun nga nagalin sa langit. ⁴² Makon nanda, "Si Jesus ra lang dan. Anang bata kabay dan ni Jose. Basi kabay nagakoon tana nga tana nagalin sa langit, ay kilala ta ra gani anang tatay kag anang nanay?" ⁴³ Sinabat sanda ni Jesus, makon na, "Indi kamo magsari moromoro dian.

⁴⁴ Ara tao nga makaparapit kanakun kon indi pagtan-dugun anang tagiposoon ang Amay nga nagpadara kanakun. Kag ang mga tao nga magparapit kanakun banawon ko sa ori nga adlaw. ⁴⁵ May ginsolat ang sangka propita nga nagakoon, 'Sanda nga tanan tod-loan ang Dios.' Gani ang tanan nga nagapamati sa mga ginatodlo ang Amay magaparapit gid kanakun. ⁴⁶ Ara ako nagakoon nga may tao ron nga nakakita sa Amay. Ako nga nagalin sa Dios nga Amay maman lang gid ang nakakita kanana.

⁴⁷ "Sa matood tana, ang nagatoo kanakun may kaboi run nga ara kataposan, ⁴⁸ tungud nga ako maman ang pagkaun nga nagataw kaboi nga ara kataposan. ⁴⁹ Indong mga kaolang-olangan nagkaun ang pagkaun nga ginatawag nga manna ang doto sanda sa logar nga ara ginaolii ang tao, piro nagkarapatay sanda pa ra gid. ⁵⁰ Piro ako ang pagkaun nga nagalin sa langit. Ang bisan sino nga magkaun sa pagkaun nga dia indi run pagsilotan kamatayun nga ara kataposan. ⁵¹ Ako gid ang pagkaun nga boi nga nagalin sa langit. Ang bisan sino nga magkaun sa pagkaun nga dia maboboi sa ara kataposan. Tungud nga ang pagkaun nga akun itaw kanana ara iba kondi akun lawas. Dia nga lawas itaw ko agud ang mga tao sa kalibotan makabaton kaboi nga ara kataposan."

⁵² Ang mga Judio nga nagaparamati kay Jesus nagbarais-baisan. Makon nanda, "Paiwan kabay anang pagtaw kanatun ang tao nga dia anang lawas agud kaunun ta?" ⁵³ Makon ni Jesus kananda, "Sa matood tana, kon indi kamo magkaun anang lawas ang Naging Tao kag kon indi kamo maginum anang dogo, ara kamo gid kaboi nga ara kataposan. ⁵⁴ Piro ang bisan sino nga nagakaun akun lawas kag nagainum akun dogo may kaboi nga ara kataposan, kag banawon ko tana sa ori nga adlaw. ⁵⁵ Ay akun lawas kag akun dogo maman ang pagkaun kag irinumun nga nagataw matood nga kaboi. ⁵⁶ Ang bisan sino nga nagakaun akun lawas kag nagainum akun dogo ara gid nagapabulag kanakun kag ako ara ra nagapabulag kanana. ⁵⁷ Ang Dios nga Amay nga nagpadara kanakun maman ang ginaalinan ang kaboi, kag tungud kanana nagakaboi ako. Toladan ra ang matatabo sa mga nagakaun kanakun, magakaboi sanda ra tungud kanakun. ⁵⁸ Ang pagkaun nga dia nagalin sa langit. Bukun dia pario sa pagkaun nga 'manna' nga ginkaun indong mga kaolang-olangan, ay sanda nagkarapatay pa ra gid. Ang nagakaun tana ang pagkaun nga dia nga akun ginakoon kanindo magakaboi run sa ara kataposan."

⁵⁹ Dia nga mga butang ginambal ni Jesus ang tana nagapanodlo doto sa simbaan ang mga Judio sa Capernaum.

Mga Ambal nga Nagataw Kaboi nga Ara Kataposan

⁶⁰ Doro sa anang mga somolonod ang nakabati sa anang gintodlo nga dato kag makon nanda, "Ang kaibara anang mga ginatodlo nga dan. Sino ra ang makabaton dan?" ⁶¹ Bisan ara may nagsogid kay Jesus, naulaman na nga anang mga somolonod mismo nag-amoromoro tungud sa anang panodlo nga dato. Gani makon na kananda, "Naibaran kamo ra bala sa akun ginaambal?" ⁶² Ta paiwan kabay kon Ako nga Naging Tao makita nindo nga nagakayab pabalik sa akun ginalinan? ⁶³ Anang Ispirito ang Dios maman ang nagataw kaboi nga ara kataposan. Ang tao indi makaimo dia. Akun mga ginaambal kanindo alin sa Ispirito Santo, kag nagataw kaboi nga ara kataposan. ⁶⁴ Piro may dian kanindo nga ara nagatoo kanakun." (Nagkoon tana toladia tungud nga naulaman na nga lagi kon sino-sino ang indi magtoo kag kon sino ang magatraidor kanana.) ⁶⁵ Kag makon na pa gid, "Maman dia ang kabangdanan kon basi nagkoon ako kanindo nga ara may makaparapit kanakun kon indi tana pagparapitun ang Amay."

⁶⁶ Ompisa dato, doro sa anang mga somolonod ni Jesus ang nagparabulag kanana kag ara run magsari tabid. ⁶⁷ Makon dayon ni Jesus sa anang dosi ka Apostolis, "Ta indi kamo ra magbaya kanakun?" ⁶⁸ Makon anang sabat ni Pedro kanana, "Ginoo, kino kami ra maayan? Ikaw lang ang nagatodlo ang parti sa kaboi nga ara kataposan. ⁶⁹ Kami nagatoo kanimo tungud nga naulaman namun nga ikaw maman gid anang ginpili ang Dios nga magari." ⁷⁰ Makon ni Jesus kananda, "Kabay ginpili ko kamo nga dosi. Piro ang isara kanindo ginsoot ni Satanas!" ⁷¹ Anang ginatomod dato ni Jesus ara iba kondi si Judas nga anang bata ni Simon Isariote. Ay bisan kabilang sa dosi ka apostolis ay Judas, tana maman ang magatraidor kay Jesus.

Si Jesus kag anang mga Kabogto nga Lalaki

7 Pagkatapos dato naglibot-libot si Jesus sa Galilea. Ginlikawan na nga magayan sa Judea tungud nga gusto tana nga patayun ang mga manogdomara ang mga Judio. ² Karon, ang marapit run anang pista ang mga Judio nga kon tawagun Pista ang mga Koro-kamalig, ³ gintoya-toya tana anang mga kabogto nga nagakoon, makon nanda, "Basi indi kaw magalin digi kag magayan sa Judea agud makita imong mga somolonod ang mga milagro nga imong ginaimo?" ⁴ Tungud nga kon gusto ang tao nga tana makilala ang tanan, indi na pagimoon anang mga ginaimo sa sikrito. Gani kon ikaw nakakaimo ang mga milagro, ipakita mo sa tanan!" ⁵ (Toladato anang koon anang mga kabogto ni Jesus ay bisan sanda gani ara ra nagtoo kanana.)

⁶ Makon ni Jesus kananda, "Kamo poidi magimo indong gusto bisan anong oras, piro kon sa kanakun, bukun pa dia ang oras nga imoon ko akun dapat nga imoon. ⁷ Kamo indi pagkasilagan ang mga tao digi sa kalibotan, piro ako ginakasilagan nanda ay ginaboy-

agyang ko ang mga malain nga andang ginaimo.

⁸ Kamo ang magpamista. Piro ako tana indi ay bukun pa dia akun oras." ⁹ Pagkaambal na dia kananda nagpasala tana sa Galilea.

Nagayan si Jesus sa Pista

¹⁰ Pagkalombos anang mga kabogto nga nagparamista, nagsonod ra si Jesus. Ara tana nagtabid sa kadoroan tungud nga indi na gusto nga maulaman nga doto tana. ¹¹ Doto sa pista ginpangita tana ang mga manogdomara nga mga Judio. Makon nanda, "Diin tana kabay?" ¹² Ang mga tao tana sigi andang arampang parti kay Jesus. Makon ang iba, "Mayad tana nga tao." Makon ra ang iba, "Bukun, ginaloko na lang ang mga tao." ¹³ Piro sikrito gid lang andang pagsorogidanun parti kanana, ay naadlukan sanda sa mga manogdomara nga mga Judio.

¹⁴ Ang nagatunga-tunga run ang pista, nagayan si Jesus sa timplo kag nagtodlo. ¹⁵ Natingala nga mayad anang mga manogdomara ang mga Judio, makon nanda, "Sa diin kabay nakabuul anang kinaaraman ang tao nga dia? Ara tana gani kaiskoila." ¹⁶ Makon ni Jesus kananda, "Akun mga ginatodlo kanindo bukun kanakun alin, kondi alin sa Amay nga nagpadara kanakun. ¹⁷ Ang bisan sino nga gusto magtoman anang kabubutun ang Dios makaulam kon akun ginatodlo nga dia alin sa Dios okon kanakun lang. ¹⁸ Ang tao nga nagatodlo anang kaogalingun nga kinaaraman nagapadungug sa anang kaogalingun lang gid. Piro ang nagapadungug sa nagpadara kanana tao nga mapatian kag bukun botigun. ¹⁹ Indi bala nga gintaw kanindo ni Moises ang Kasogoan? Piro ara gid bisan isara kanindo nga nagatoman ang Kasogoan, tungud nga kon nagatoman kamo basi gusto nindo ako nga patayun?" ²⁰ Makon ang mga tao, "Ginsuludan kaw sigoro ang malain nga ispirito! Ay basi sino ang gusto magpatay kanimo?" ²¹ Makon ni Jesus, "Natingala kamo tungud nga may tao ako nga ginayad sa Adlaw nga Inogpaway. ²² Piro isipa nindo bala: gintodloan kamo ni Moises nga dapat toriun nindo indong mga bata. Kon sa bagay dia ara nagompisa kay Moises kondi sa indong mga kaolang-olangan ang ona pa gid. Gani dadi, kon indong mga bata tororiun run, ginapanori nindo sanda bisan Adlaw nga Inogpaway. ²³ Kon ginapanori nindo ang bata sa Adlaw nga Inogpaway agud indi nindo masoway anang Kasogoan ni Moises, ta basi nasisilag kamo kanakun kon ginayad ko ang sangka tao sa Adlaw nga Inogpaway? ²⁴ Indi kamo magsari koon nga anang ginimo ang tao malain kon ara kamo makaosisa. Osisaun nindo tana anay agud maulaman nindo kon ano ang tama."

Nagaisip ang mga Tao kon si Jesus maman run ang Cristo

²⁵ May mga taga-Jerusalem nga nagkoon, "Bukun bala nga ang tao nga dia maman anang ginaingabat atun mga manogdomara nga patayun?" ²⁶ Piro daya

tana ra nagaambal sa mga tao, kag atun mga manogdomara ara ra nagaambal kontra kanana. Basi kon naisip nanda nga tana manda ang Cristo. ²⁷ Garing naulaman ta gid kon diin nagalin ang tao nga dia. Piro kon ang Cristo tana ang magabot ara may makaulam kon diin tana magalin."

²⁸ Ginbaskugan dayon ni Jesus anang limug doto sa timplo. Makon na, "Ta ano, kilala nindo ron gid bala kon sino ako, kag kon diin ako nagalin? Ang matood tana, ara ako nagayan digi sa kalibotan sono lang gid sa akun kaogalingun nga gusto, kondi ang matood nga Dios maman ang nagpadara kanakun. Ara nindo tana nakilala. ²⁹ Piro Ako tana, kilala ko tana, tungud nga doto ako nagalin kanana, kag tana mismo ang nagpadara kanakun." ³⁰ Tungud sa anang ginambal nga dia ni Jesus, dakupun tana run andan anang mga manogdomara ang mga Judio. Piro ara may nagdakup kanana, ay bukun pa anang kabubutun ang Dios. ³¹ Bisan gusto tana nga dakupun ang mga manogdomara, doro sa mga tao ang nagtoo kanana. Makon nanda, "Tana ra gid sigoro ang Cristo, ay ara may makadaug kanana sa mga milagro nga anang ginaimo."

Ginsogo ang mga Goardia agud Dakupun si Jesus

³² Nabatian ang mga Pariseo anang mga otik-otik ang mga tao parti kay Jesus, gani sanda pati ang mga manogdomara nga mga pari nagsogo sa mga goardia nga dakupun si Jesus. ³³ Makon ni Jesus, "Indi run lang boay akun pagtinir digi kanindo tungud nga mabalik ako ron sa nagpadara kanakun. ³⁴ Pangitaun nindo ako, garing indi nindo ako ron makita tungud nga indi kamo makaayan sa akun arayanan." ³⁵ Nagparamangkotan anang mga manogdomara ang mga Judio, makon nanda, "Diin tana kabay maayan nga indi ta tana makita? Ano, maayan tana sa mga siodad ang mga Griego nga anang ginaolian ang iba nga mga Judio kag magpanodlo dayon sa mga bukun Judio? ³⁶ Ay basi nagkoon tana nga 'Pangitaun nindo ako, garing indi nindo ako ron makita tungud nga indi kamo makaayan sa akun arayanan.'"

Ang Tobig nga Nagataw Kaboi

³⁷ Karon, nagabot ang kataposan nga adlaw ang pista. Maman dia ang pinakaimportanti nga adlaw ang pista para sa mga Judio. Ang adlaw nga dato nagtingdug si Jesus kag nagambal mabaskug, makon na, "Ang bisan sino nga ginawaw magparapit kanakun kag maginum. ³⁸ Ay nagakoon ang Kasolatan nga alin sa anang tagiposoon ang nagatoo kanakun magailig ang tobig nga nagataw kaboi." ³⁹ (Anang gostong ambalun ni Jesus sa tobig nga nagataw kaboi ara iba kondi ang Ispirito Santo nga madali run lang itaw sa mga tao nga nagtoo kanana. Sa oras nga dato ara pa kataw ang Ispirito Santo, tungud nga si Jesus ara pa kabalik sa langit.)

Iba-iba anang Pagpati ang mga Tao Parti kay Jesus

⁴⁰ Dorong tao ang nakabati sa anang ginambal nga dia ni Jesus, kag makon ang iba, "Dia nga tao maman run da gid ang propita nga atun ginapaabot."

⁴¹ Makon da ang iba, "Maman run dia ang Cristo!" Piro makon pa ra gid ang iba, "Bukun, ay indi maimo nga sa Galilea maalin ang Cristo. ⁴² Kabay nagakoon ang Kasolatan nga magaalang ang Cristo sa anang kaliwat ni David, kag mababata sa banwa ang Betlehem nga anang logar ni David." ⁴³ Gani indi magtorono ang mga tao sa andang pabutang parti kay Jesus. ⁴⁴ Ang iba doto gusto nga dakupun tana, piro ara ra gid may nagpangaas nga magdakup kanana.

Indi Magtoo kay Jesus ang mga Manogdomara

⁴⁵ Karon, nagbaralik ang mga goardia sa mga manogdomara nga pari kag mga Pariseo nga nagsogo kananda agud dakupun si Jesus. Pagabot ang mga goardia, makon nga lagi ang nagsogo kananda, "Basi ara nindo tana pagdakupa kag daraun digi?" ⁴⁶ Makon ang mga goardia, "Dadi kami lang gid nakabati sa tao nga nagaambal toladan." ⁴⁷ Makon ang mga Pariseo, "Indong gostong ambalun pati kamo naloko na ra? ⁴⁸ May nakita kamo nga mga Pariseo kag mga manogdomara nga nagatoo kanana? ⁴⁹ Ara! Ang mga tao lang gid nga ara naulaman sa Kasogoon ni Moises ang nagatoo kanana. Sompau sanda gid ang Dios." ⁵⁰ Isara doto sa mga manogdomara nga dato si Nicodemo. Maman dia ang tao nga nagpakigkita kay Jesus dato anay. ⁵¹ Makon na sa anang mga kaiban, "Indi bala nga kontra sa atun kasogoon ang pagsintinsya sa tao nga ara ta pa nabatian kanana mismo kon ano anang ginimo?" ⁵² Makon nanda kay Nicodemo, "Midyo ka ra sa taga-Galilea. Osisaa bala ang Kasolatan kag makikita mo nga ara gid propita ang Dios nga magaalang sa Galilea." ⁵³ [Pagkatapos dato nagoroli sanda.

Ang Babai nga Nadakupan nga Nagapanginlalaki

8 Si Jesus tana nagayan sa Bokid ang mga Olibo. ² Pagkaaga, aga tana pa gid nagbalik sa timplo. Doro gid nga mga tao ang nagtiripon doto kanana. Gani nagpongko tana kag gintodloan na sanda. ³ Karon, ang mga manogtodlo ang Kasogoon kag ang mga Pariseo may gindara doto kay Jesus nga babai nga nadakupan nga nagapanginlalaki, kag ginpatindug nanda tana sa atobangan ang tanan. ⁴ Makon nanda dayon kay Jesus, "Manogtodlo, ang babai nga dia nadakupan sa akto mismo nga nagapanginlalaki. ⁵ Sono sa anang Kasogoon ni Moises ang toladia nga klasi nga babai kinanglan pasilun ang bato asta mapatay. Karon, ano sa kanimo?" ⁶ Toladato andang pamangkot tungud nga ginatirawan nanda si Jesus, agud nga kon magsala tana sa anang sabat may akosasyon sanda run kontra kanana. Garing anang ginimo ni Jesus, nagkatin-katin tana kag nagsolat anang todlo sa

yabok. ⁷ Piro tungud nga sigi pa ra gid andang pa-mangkot kanana, nagtindug si Jesus kag nagkoon kananda, "Kon sino kanindo ang ara sala maman ang magona pasil kanana ang bato." ⁸ Pagkaambal na dato, nagkatin-katin tana ruman kag nagsolat sa yabok.

⁹ Pagkabati dato ang mga manogtodlo ang Kaso-goan kag ang mga Pariseo, isara-isara sanda nga nagalin ompisa sa pinakamalam, asta nga ang nasala run lang ara iba kondi si Jesus kag ang babai nga nagatindug doto. ¹⁰ Nagtindug si Jesus kag makon na sa babai, "Ta diin sanda run? Ara gid may nagsintinsya kanimo?" ¹¹ Makon ang babai, "Ara." Makon ni Jesus kanana, "Ako ara ra nagasintinsya kanimo. Pagoli run. Piro indi ka run da magoman pakasala.]"

Si Jesus maman anang Solo ang Kalibotan

¹² Makon roman ni Jesus sa mga tao, "Ako ang solo nga nagataw kasanag sa isip ang mga tao. Ang naga-sonod kanakun anang isip bukun madulum, kondi nasasanagan tana ang solo nga nagataw kaboi nga ara kataposan." ¹³ Pagkabati dato ang mga Pariseo, makon nanda, "Ikaw ra lang ang nagasogid parti sa imong kaogalingun, gani indi kaw mapatian." ¹⁴ Makon ni Jesus kananda, "Bisan matood nga nagasogid ako parti sa akun kaogalingun, akun ginasogid matood, tungud nga naulaman ko akun ginalinan kag akun paayanan. Piro kamo tana ara kaulam kon sa diin ako nagalin kag kon sa diin ako maayan. ¹⁵ Indong pagsintinsya indi masarigan tungud nga sono lang gid sa anang isip ang tao. Ako tana ara nagasintinsya bisan kino. ¹⁶ Piro kon ako ron da gid ang magsintinsya, akun sintinsya osto, tungud nga bukun lang gid ako ang magasintinsya kondi darwa kami, ako kag ang Amay nga nagpadara kanakun. ¹⁷ Kabay nasolat sa indong Kaso-goan nga kon magsinanto anang sogid ang darwa ka tao, andang sogid matood. ¹⁸ Ako nagapamatood parti sa akun kaogalingun kag ang Amay nga nagpadara kanakun nagapamatood ra parti kanakun." ¹⁹ Makon ang mga Pariseo kanana, "Ta sa diin imong tatay?" Makon ni Jesus, "Ara kamo kakilala kanakun okon sa akun Tatay. Kon nakilala nindo ako, makikilala nindo ra akun Tatay."

²⁰ Dia tanan ginambal ni Jesus ang nagatodlo tana sa timplo, marapit sa ginadipositoan ang koarta. Piro ara may nagdakup kanana, ay bukun pa anang kabubutun ang Dios.

Si Jesus Bukun Taga-Digi sa Kalibotan

²¹ Makon roman ni Jesus sa mga manogdomara ang mga Judio, "Mapanaw ako, kag kon ara ako ron digi pangitaun nindo ako, piro magakarapatay kamo lang nga indong mga sala ara napatawad. Kag indi kamo makaayan sa akun ayanan." ²² Gani makon ang mga Judio nga nagaampang, "Ano kabay anang gostong ambalun dato? Kita kono indi makaayan sa anang ayanan. Ano kabay, mapangugut tana?" ²³ Makon ni Jesus kananda, "Kamo taga-digi sa kalibotan, piro ako

tana taga-langit. Kamo alin digi sa idalum, ako tana alin sa ibabaw. ²⁴ Maman dan nga nagkoon ako kanindo nga magakarapatay kamo lang nga indong mga sala ara napatawad. Ay kon indi kamo magtoo nga ako ang Cristo, sigorado nga magakarapatay kamo lang gid nga indong mga sala ara napatawad." ²⁵ Makon nanda, "Basi, sino ka gid ay?" Makon ni Jesus, "Ginsogidan ko kamo ron kabay alin pa ang ona kon sino ako. ²⁶ Doro akun inogambal kontra sa indong mga ginaimo. Sa matood tana, ang mga butang nga akun ginasogid sa mga tao ara iba kondi ang mga butang lang nga ginapaambal kanakun ang nagpadara kanakun. Kag ang tanan nga anang ginaambal matood kag masasarigan."

²⁷ Ara sanda kasatum nga ang nagpadara kanana nga anang ginakoon ay ang Amay mismo. ²⁸ Gani makon ni Jesus kananda, "Kon Ako nga Naging Tao maipabutang nindo ron sa kaoy kag ibandira, dan bago nindo maulaman nga ako manda ang Cristo. Sa oras nga dato maulaman nindo ra nga ang tanan nga akun ginaimo kag ginasogid ara iba kondi ang mga butang nga ginapaimo kag ginapasogid kanakun ang Amay. ²⁹ Ang nagpadara kanakun kaiban ko pirmi kag ara na ako gid ginapabayani, tungud nga kon ano anang gosto maman da akun ginaimo." ³⁰ Pagkabati ang mga tao sa anang mga ginaambal nga dato ni Jesus, doro kananda ang nagtoo kanana.

Ang Kamatoodan ang Nagalibri sa Tao

³¹ Karon, makon ni Jesus sa mga Judio nga nagtoo kanana, "Kon padayon kamo nga nagatoman akun mga ginatodlo, dan mga somolonod ko kamo nga matood. ³² Maulaman nindo ang kamatoodan kag ang kamatoodan maman ang magalibri kanindo."

³³ Makon nanda kanana, "Anang mga kaliwat kami ni Abraham, kag ara pa gid may nakaoripun kanamun. Basi nakakoon kaw nga malilibri kami?" ³⁴ Makon ni Jesus, "Ang matood tana, ang bisan sino nga naga-pakasala, oripun ang sala. ³⁵ Maimo nga paalinun ang oripun sa balay nga anang ginaolian, piro ang bata tana pirmaninti doto. ³⁶ Gani kon ako nga anang Bata ang Dios maman ang maglibri kanindo, maging libri kamo gid tana sa sala nga nagaoripun kanindo.

³⁷ Naulaman ko nga kamo anang mga kaliwat ni Abraham, garing ginaimoratan nindo ako nga patayun tungud nga indi nindo gosto akun mga panodlo. ³⁸ Ginasogid ko kanindo ang mga butang nga akun nakita sa Amay; kamo tana, ginaimo nindo indong nabatian sa indong tatay."

³⁹ Makon nanda kay Jesus, "Amun tatay gid nga ginalinan si Abraham." Makon ni Jesus, "Kon kamo anang mga kaliwat ni Abraham, andan ginaimo nindo ang mayad pario anang mga ginimo. ⁴⁰ Piro indong ginaimo tana, ginaimoratan nindo nga patayun ako, bisan ara ako may ginimo kondi nagsogid ako ra lang kanindo ang kamatoodan nga akun nabatian sa Dios. Ara gid kaimo si Abraham pario indong ginaimo. ⁴¹ Indong ginaimo maman da anang ginaimo indong

tatay." Makon nanda, "Bukun kami mga bata sa loas. Ang Dios maman amun tatay." ⁴² Makon ni Jesus kananda, "Kon matood nga ang Dios maman indong tatay, andan palanggaun nindo ako, ay ako nagalin sa Dios. Ara ako nagayan digi sa kalibotan sa akun kagos-toan lang, kondi tana maman ang nagpadara kanakun. ⁴³ Indi nindo maintindian akun mga ginaambal tungud nga indi nindo pagbatonon akun ginatodlo kanindo. ⁴⁴ Si Satanas maman indong tatay, kag kon ano anang gosto indong tatay nga si Satanas maman da indong gosto nga imoon. Manogpatay tao si Satanas ompisa pa ang ona. Ara kointa kanana ang kamatoodan tungud nga ara gid kamatoodan kanana. Ogali na ang magbotig, tungud nga botigun tana kag tana maman ang ginaalanan ang tanan nga kabotigan. ⁴⁵ Piro ako tana, ang kamatoodan maman akun ginasogid kanindo, kag maman dan nga indi kamo magpatay kanakun. ⁴⁶ Sino kanindo ang makapamatood nga nakaimo ako sala? Ara gid! Ta basi indi kamo magpati kanakun kon nagasogid ako ang kamatoodan? ⁴⁷ Anang mga bata ang Dios nagapati sa anang ambal ang Dios. Piro tungud nga bukun kamo anang mga bata ang Dios, maman dan nga indi kamo magpati kanakun."

Si Jesus kag si Abraham

⁴⁸ Anang mga manogdomara ang mga Judio nagsabat kay Jesus, makon nanda, "Matood manda gali amun koon nga minos kaw nga tao pario sa mga taga-Samaria, kag ginsuludan kaw ang malain nga ispirito." ⁴⁹ Makon ni Jesus, "Ara malain nga ispirito nga nagsoot kanakun. Ginapadungugan ko lang akun Tatay, piro kamo tana, ginapakaayan nindo ako. ⁵⁰ Ara ako nagaangad kadunggan para sa akun kaogalingun. Ang Amay maman ang nagaangad nga ako padungugan ang mga tao, kag naulaman na nga matood ang mga butang nga akun ginasogid. ⁵¹ Tandaan nindo: ang mga nagatoman akun mga panodlo indi run gid mapatay." ⁵² Makon ang mga Judio kanana, "Dadi sigorado kami run gid nga ginsuludan kaw ang malain nga ispirito. Bisan si Abraham napatay, kag ang mga propita nagkarapatay ra. Piro nagakoon kaw nga ang nagatoman imong mga panodlo indi run gid mapatay asta kon sano. ⁵³ Ano, mas mayad kaw pa kay Abraham? Tana napatay. Ang mga propita nagkarapatay ra. Basi sino ka gid ay?" ⁵⁴ Makon ni Jesus kananda, "Kon ako lang gid ang magpadungug sa akun kaogalingun, ara kointa dan. Piro akun Tatay maman gid tana ang nagapadungug kanakun. Tana maman da indong ginakoon nga indong Dios. ⁵⁵ Garing ara nindo tana makilala. Piro ako tana, kilala ko tana. Karon, kon magkoon ako nga ara ako kakilala kanana, magagoa nga ako botigun pario kanindo. Piro ang matood tana kilala ko tana gid kag ginatoman ko anang mga ambal. ⁵⁶ Nalipay nga mayad indong kaolang-olangan nga si Abraham pagkaulam na nga ako maayan digi sa kalibotan. Kag dadi nakita na nga ako digi run kag nalilipay tana gid." ⁵⁷ Makon ang mga Judio kanana,

"Paiwan imong pagkakita kay Abraham ay ara pa gani singkwinta imong idad?" ⁵⁸ Makon ni Jesus, "Sa matood tana, ang ara pa mabata si Abraham, ako ron nga lagi." ⁵⁹ Tungud sa anang ginambal nga dato ni Jesus nagporot sanda bato agud pasilun tana. Garing nagpanliut-liut si Jesus kag nagalin doto sa timplo.

Ginayad ni Jesus ang Tao nga Natao nga Bolag

9 Mintras nagapanaw sanday Jesus, may nakita sanda nga tao nga bolag alin pa anang pagkabata. ² Karon ginpamangkot si Jesus anang mga somolonod, makon nanda, "Manogtodlo, tungud nga tana nabata nga bolag, sino kabay ang nagkasala? Tana okon anang mga ginikanan?" ³ Makon ni Jesus, "Bukun! Anang pagkabolag bukun nga makon tungud sa anang sala okon sa sala anang mga ginikanan, kondi para makita ang mga tao anang gaum ang Dios paagi sa pagayad kanana. ⁴ Kabay ang tao nagaobra kon adlaw ay kon gabi indi tana run makaobra. Akun gostong ambalun, dapat ta nga imoon anang ginapaimo ang Dios nga nagpadara kanakun mintras maiimo ta pa. Ay magaabot ang oras nga indi ta run maimo anang ginapaimo. ⁵ Mintras digi ako sa kalibotan ako ang pinakasolo nga nagataw sanag sa tanan nga mga tao." ⁶ Pagkaambal na dato dayon tanang pandora sa logta. Ginsampora na ang logta sa anang dora kag ginbutang sa anang mata ang bolag. ⁷ Makon na dayon sa bolag, "Ta pagayan sa pararigosan sa Siloam kag magpangramos doto." (Anang gostong ambalun ang Siloam "Ginpadara".) Gani ang bolag nga dato nagayan sa Siloam kag nagpangramos. Pagkatapos dayon tanang balik kag nakakikita run.

⁸ Makon anang mga kamalay kag ang mga tao nga nakakita anay kanana nga nagapakilimos, "Bukun bala nga ang tao nga dia maman anay ang nagasari pongko nga nagapakilimos?" ⁹ Makon ang iba, "Maman!" Piro makon da ang iba, "Bukun! Magkaitsora sanda lang." Gani makon ang tao nga dato mismo, "Ako gid tana ang tao nga indong ginakoon." ¹⁰ Karon, ginpamangkot nanda tana, makon nanda, "Ta paiwan nagayad imong mata?" ¹¹ Makon na, "Ang tao nga andang ginatawag nga si Jesus nagimo lapok. Pagkatapos ginbutang na sa akun mata. Kag ginkonan na ako dayon nga magayan sa pararigosan ang Siloam kag magpangramos. Gani nagayan ako ra doto kag pagkatapos nga ako nagpangramos nakakita ako ron." ¹² Ginpamangkot nanda tana kon diin run ang tao nga nagayad kanana. Makon na, "Ilam, ara ako kaulam."

Ginimbistigar ang mga Pariseo ang Tao nga Ginayad

¹³ Gindara nanda dayon ang tao nga dato nga dati bolag sa mga Pariseo. ¹⁴ Adlaw dato nga Inogpaway ang magsampora si Jesus ang logta kag dora kag nagayad anang mata ang tao nga bolag. ¹⁵ Gani ginpamangkot tana ra ang mga Pariseo kon paiwan nagayad anang mata. Kag ginsogidan na sanda, makon

na, "Ginbutangan ni Jesus lapok akun mata kag pagkatapos nagpangramos ako kag dadi nakakikita ako ron." ¹⁶ May mga Pariseo nga nagkoon, makon nanda, "Ang tao nga nagimo dia bukun alin sa Dios, tungud nga ara tana nagatoman ang Kasogoan sa Adlaw nga Inogpaway." Piro makon ang iba, "Kon tana tao nga makasasala indi tana makaimo ang mga milagro nga pario dia." Gani indi sanda magtorono.

¹⁷ Nagpamangkot pa gid ang mga Pariseo sa tao nga dati bolag, makon nanda, "Ikaw ginayad na, ta ano sa kanimo ang tao nga dato?" Makon na, "Kon sa kanakun, propita tana." ¹⁸ Piro ang mga manogdomara ang mga Judio indi magpati nga tana dati nga bolag nga dadi nakakikita run, gani ginpatawag nanda anang mga ginikanan. ¹⁹ Pagkatapos ginpamangkot nanda, makon nanda, "Indong bata dia? Matood ra gid bala nga nabata tana nga bolag? Basi dadi nakakikita tana run?" ²⁰ Makon anang mga ginikanan, "Amun bata manda dia, kag matood nga ginbata tana nga bolag. ²¹ Piro kon paiwan nagayad anang mga mata kag kon sino ang nagpaayad kanana, dan ang ara kami kaulam. Pamangkota nindo tana ay may buut tana run da kag makasabat para sa anang kaogalingun." ²² Tola dia anang sabat anang mga ginikanan tungud nga naadlukan sanda sa mga manogdomara ang mga Judio. Ay anang mga manogdomara nga dia ang mga Judio nagkarasogot ron nga lagi nga ang bisan sino nga magkilala kay Jesus nga tana ang Cristo indi nanda run pagpasuludun sa andang simbaan. ²³ Maman dan nga makon anang mga ginikanan, "Pamangkota nindo tana ay may buut tana run da."

²⁴ Gani gintawag nanda ruman ang tao nga dato nga dati bolag. Makon nanda, "Abi pagsogid ang matood parti sa tao nga dato, ay ang Dios nagapamati. Kon sa kanamun naulaman namun nga tana makasasala."

²⁵ Makon anang sabat ang tao, "Ara ako kaulam kon makasasala tana okon bukun. Basta naulaman ko nga ang ona bolag ako piro dadi tana kakikita ako ron."

²⁶ Makon nanda ruman, "Ano anang ginimo kanimo? Paiwan na ginayad imong mata?" ²⁷ Makon na, "Gin-sogidan ko kamo ron kabay, piro indi kamo magpamati. Ta basi nagapamangkot kamo roman? Ano, gosto nindo ra nga maging anang mga somolonod?"

²⁸ Gani nasilag sanda kag ginboyayaw nanda tana, makon nanda, "Ikaw maman anang somolonod, kami tana anang mga somolonod ni Moises. ²⁹ Naulaman namun nga nagpakigambal ang Dios kay Moises ang ona, piro kon parti sa tao nga dan, ara kami gani kaulam kon diin tana nagalin!" ³⁰ Makon dayon ang tao, "Ano ron dan! Tana ang nagayad kanakun, pagkatapos nagakoon kamo nga ara kamo kaulam kon sa diin tana nagalin. ³¹ Naulaman ta nga ara nagasabat ang Dios sa mga makasasala. Piro ginasabat na ang mga tao nga nagataod kanana kag nagatoman anang kabubutun. ³² Alin ang magompisa ang kalibotan ara kita pa gid kabati nga may tao nga nakaayad anang mata ang tao nga bolag alin anang pagkabata. ³³ Kon ara tana nagalin sa Dios, indi tana makaimo toladia."

³⁴ Makon anang sabat ang mga manogdomara nga mga Judio, "Nabata kaw kag nagbaul sa sala, kag dadi todloan mo pa kami?" Kag ginkonan nanda tana nga indi tana run pagtogotan nga magsulud sa andang mga simbaan.

Ang Ispiritoanun nga Pagkabolag

³⁵ Karon, nabaritaan ni Jesus nga ginpaalin nanda ang tao nga dati bolag sa andang simbaan. Gani gin-sagap na ang tao. Pagkakita na kanana ginpamangkot na, makon na, "Nagatoo kaw sa anang Bata ang Dios nga Naging Tao?" ³⁶ Makon ang tao nga dato, "Sogidi ako ra kon sino tana agud makatoo ako kanana!"

³⁷ Makon ni Jesus, "Nakita mo tana run, ay tana mismo ang nagapakigambal nga dia kanimo." ³⁸ Makon dayon ang tao, "Ginoo, nagatoo ako kanimo!" Kag naglood tana dayon kag nagsimba kay Jesus.

³⁹ Makon ni Jesus, "Ako nagayan digi sa kalibotan agud sintinsyaan ang mga tao. Ang mga tao nga nakaulam nga sanda bolag tungud nga naduluman andang mga isip bolongon ko agud makakita. Kag ang mga tao nga nagakoon nga sanda bukun bolag kondi masanag kono andang isip, magagoa nga sanda man ang bolag." ⁴⁰ Karon, may mga Pariseo doto sa andang marapit nga nakabati sa anang ginaambal ni Jesus. Makon nanda, "Ano imong gostong ambalun, pati kami bolag ra?" ⁴¹ Makon ni Jesus kananda, "Kon ginabaton nindo nga kamo bolag kag indi kaintindi, ara kamo andan sala. Piro tungud nga kamo nagakoon nga kamo bukun bolag ay nakakaintindi, nagakaologan lang nga may sala kamo pa ra gid."

Ang Matood nga Manogbantay ang mga Karniro

10 Nagsaysay si Jesus kananda paagi sa paanggid, makon na, "Sa matood tana, kon ang tao nagasulud sa toril ang mga karniro piro ara nagaagi sa poirtaan kondi nagatakra sa kodal, dan nga tao takawan kag tolisan. ² Ang tao tana nga nagasulud sa poirtaan maman ang matood nga manogbantay ang mga karniro. ³ Ginapasulud tana ang bantay sa poirtaan kag anang limug nakikilala ang mga karniro. Ginatawag na anang mga karniro sa andang mga aran, kag ginadara na sanda dayon sa goa. ⁴ Pagkatapos nagaona tana, kag anang mga karniro nagasonod kanana tungud nga kilala nanda anang limug. ⁵ Indi magsonod ang mga karniro sa tao nga indi nanda makilala, kondi magapalagyaw gani tungud nga ara sanda kakilala sa anang limug."

⁶ Ginsogid kananda ni Jesus ang paanggid nga dia, piro ara sanda gid kaintindi kon ano anang gostong ambalun.

Si Jesus ang Mayad nga Manogbantay

⁷ Gani makon ni Jesus, "Ang matood tana, ako ang pinakapoirtaan nga ginaagian ang mga tao nga man ang mga pinakakarniro. ⁸ May mga naona kanakun nga mga manogtodlo nga andang kaalim-

bawa pario mga takawan kag mga tolisan. Piro akun mga karniro ara nagpati kananda. ⁹ Ako maman ang poirtaan. Ang nagasulud paagi kanakun malowas. Pario tana sa karniro nga nagasulud kag nagagoa kag nakakikita ang parangaraban. ¹⁰ Ang takawan nagasulud lang sa kolongan agud magpanakaw, magrangga, kag magpatay. Piro ako tana nagayan digi sa kalibotan agud matawan ko ang mga tao kaboi nga ara kataposan kag ara gid kolang.

¹¹ "Ako maman ang mayad nga manogbantay ang mga karniro. Ang mayad nga manogbantay disidido nga magpanginmatay para sa anang mga karniro.

¹² Bukun tana pario sa tao nga ginasoolan lang nga magbantay. Ay ang tao nga ginasoolan lang magapalagyaw kon makita na nga nagaabot ang manogpanukub nga sapat, kag bayaan na lang ang mga karniro. Gani magarapta ang mga karniro kag ang iba tutukubun. ¹³ Nagapalagyaw tana tungud nga ginasoolan tana ra lang gani kag bali ara kanana kon ano ang matabo sa mga karniro. ¹⁴ Piro ako tana, mayad nga manogbantay ang mga karniro. Kon paiwan anang pagkakilala kanakun ang Amay kag akun pagkakilala kanana, toladan ra akun pagkakilala sa akun mga karniro kag andang pagkakilala kanakun. Kag itaw ko akun kaboi para kananda. ¹⁶ May iba ako pa ra nga mga karniro nga ara digi sa indong gropo bilang mga Judio. Dapat pasuludun ko sanda ra. Magapamati sanda ra kanakun, kag ang tanan nga nagapamati kanakun maging sangka gropo ron lang nga may sangka manogbantay.

¹⁷ "Ginapalangga ako ang Amay tungud nga magapanginmatay ako para kananda, kag pagkatapos maboboi ako roman. ¹⁸ Ara may makapatay kanakun kon indi ko itogot. Piro ginabolontad ko akun kaboi. Pagosto ako sa pagbolontad akun kaboi, kag pagosto ako ra kon bawiun ko. Maman dia anang koon ang Amay kanakun."

¹⁹ Tungud sa anang ginambal nga dato ni Jesus nag-oroag-soagan ruman ang mga Judio. ²⁰ Doro kananda ang nagkoon, "Ang tao nga dan ginsuludan ang malain nga ispirito kag omang-omang. Basi nagasari kamo pamati kanana?" ²¹ Piro makon da ang iba, "Ang tao nga ginsuludan ang malain nga ispirito indi makatodlo pario dan. Kag isara pa, ang tao nga ginsuludan ang malain nga ispirito indi makapaayad sa anang mata ang tao nga bolag."

Ginsikway si Jesus ang mga Judio

²² Karon, nagabot sa Jerusalem ang tyimpo anang pista ang mga Judio parti sa andang pagdumdum ang pagdidikar ang timplo sa Dios. Tigraramig dato, ²³ kag si Jesus nagapanaw-panaw doto sa timplo sa ginatawag nga Balkon ni Solomon. ²⁴ Nagtiripon ang mga Judio doto kanana kag magkoon, makon nanda, "Basi ginatago-tago mo pa gid kanamun kon sino kaw? Sogidi kami ang diritso kon ikaw manda ang Cristo." ²⁵ Makon ni Jesus kananda, "Ginsogidan ko kamo ron kon sino ako piro indi kamo magpati

kanakun. Ang mga milagro nga ginapaimo kanakun ang Amay nagapamatood ra kon sino ako. ²⁶ Piro indi kamo magpati kanakun tungud nga bukun kamo kabilang sa akun mga karniro. ²⁷ Ang akun nagapamati kanakun. Kilala ko sanda kag nagasonod sanda kanakun. ²⁸ Ginatawan ko sanda kaboi nga ara kataposan, kag indi sanda gid mapatay. Ara gid may makaagaw kananda sa akun alima. ²⁹ Gintaw sanda kanakun ang Amay nga gamanan sa tanan, kag ara gid may makaagaw kananda sa anang alima ang Amay. ³⁰ Ako kag ang Amay isara lang."

³¹ Pagkabati dato ang mga Judio nagporot sanda ruman ang mga bato agud pasilun tana. ³² Piro makon ni Jesus kananda, "Doro akun ginimo nga mayad nga nakita nindo mismo. Kag dato ginpaimo kanakun ang Amay. Diin sa akun mga ginpangimo nga dato ang kabangdanan nga ako papasilun nindo?" ³³ Makon ang mga Judio, "Indi kami magpasil kanimo tungud sa imong mayad nga mga inimoan, kondi pasilun kaw namun tungud nga ikaw nagaambal kontra sa Dios! Ay ikaw tao ra lang piro nagakoon kaw nga ikaw Dios."

³⁴ Makon ni Jesus kananda, "Kabay nasolat sa indong Kasogoan nga nagkoon ang Dios nga kamo mga dios. ³⁵ Kag naulaman ta nga matood pirmi kon ano anang ginakoon ang Kasolatan. Gani kon nagkoon ang Dios nga mga dios ang mga tao nga anang gintawan anang minsai, ta basi nagakoon kamo nga ako nagaambal kontra sa Dios tungud nga nagkoon ako nga ako anang Bata ang Dios? Tana mismo ang nagpili kag nagpadara kanakun digi sa kalibotan. ³⁷ Kon ara ako nagaimo anang ginapaimo ang Amay kanakun, dapat indi kamo magpati kanakun. ³⁸ Piro kon ginaimo ko anang ginapaimo ang Amay, bisan indi nindo gusto nga magpati sa akun mga ginakoon, dapat patian nindo tungud sa akun mga inimoan, agud maulaman nindo gid nga ang Amay digi kanakun kag ako kanana."

³⁹ Ginimoratan nanda ruman nga dakupun si Jesus, piro nakalikaw tana kananda.

⁴⁰ Nagtabok roman si Jesus sa soba ang Jordan kag nagayan tana sa logar nga doto nagpangbunyag si Juan. Kag doto tana dayon nagtinir. ⁴¹ Dorong mga tao ang nagarayan doto kanana. Makon nanda, "Ara matood nakaimo mga milagro si Juan, piro ang tanan nga anang ginambal parti sa tao nga dia matood." ⁴² Gani doro sa mga tao doto ang nagtoo kay Jesus.

Ang Pagkapatay ni Lazaro

11 May sangka tao nga anang aran si Lazaro. Tana kag anang mga kabogto nga si Maria kag si Marta nagaoli sa Betania. Ang Maria nga dia maman ang nagbobo ang agoa sa anang siki ni Ginoong Jesus kag anang book maman anang gingamit nga paraid. Anang kabogto nga si Lazaro nagmasakit. ³ Gani ang magkabogto nga babai nagpadara barita kay Jesus nga anang pinalangga nga amigo nagamasakit. ⁴ Pagkabati ni Jesus nga si Lazaro nagamasakit, makon na, "Indi tana mapatay sa anang masakit nga dato, kondi ang katoyoan tana nga tana nagamasakit ay

agud mapadungugan ang Dios tungud sa anang gaum kag agud Ako nga anang Bata ang Dios mapadungugan ra.”

⁵ Palangga ni Jesus si Marta, si Maria, kag si Lazaro.
⁶ Piro pinalubas na pa ang darwa ka adlaw pagkatapos nga anang nabaritaan nga si Lazaro nagamasakit.
⁷ Pagkatapos makon na sa anang mga somolonod, “Amos, mabalik kita run sa probinsya ang Judea.”
⁸ Makon anang mga somolonod, “Manogtodlo, kabay pira pa lang ka adlaw nga ginbato kaw andan doto ang mga Judio. Dadi mabalik ka ruman?”
⁹ Makon ni Jesus, “Indi bala nga may dosi ka oras ang sang adlaw? Gani kon ang tao magpanaw kon adlaw indi tana makasandad, tungud nga masanag pa.”
¹⁰ Piro kon gabi tana magpanaw makakasandad tana ay madulum.”
¹¹ (Ginaambal ni Jesus ang paanggid nga dia agud ipasanag kananda nga ara pa may matabo nga malain kananda doto sa Judea.) Pagkatapos makon pa ni Jesus, “Atun amigo nga si Lazaro nagakatorog. Ayanan ko tana kag pokawon.”
¹² Nagsabat anang mga somolonod, makon nanda, “Ginoo, kon tana nagakatorog, magaayad tana.”
¹³ Andang pagsarig nagakatorog matood si Lazaro, piro anang gostong ambalun tana ni Jesus si Lazaro patay run.
¹⁴ Gani ginpasanag ni Jesus anang koon, makon na, “Patay run si Lazaro.”
¹⁵ Piro nagapasalamat ako nga ara ako doto ay para dia sa indong kaarayadan, tungud nga may imoon ako agud magdogang indong pagtoo kanakun. Dali, ayanan ta tana.”
¹⁶ Karon, si Tomas nga ginatawag nga si Kapid nagkoon sa anang mga kaiban, “Ta, matabid kita run lang abir patayun kita ra kaiban na.”

Si Jesus maman ang Nagataw Kaboi

¹⁷ Pagabot ni Jesus sa Betania, nabaritaan na nga apat run ka adlaw nga nakalubung si Lazaro.
¹⁸ Mga tatlo lang ka kilometro ang Betania sa Jerusalem.
¹⁹ Gani dorong mga Judio nga taga-Jerusalem ang nagarayan doto agud lipayun si Marta kag si Maria sa pagkapatay andang kabogto.

²⁰ Pagkabati ni Marta nga nagaabot si Jesus, gomoa tana kag nagsolang-solang kanana, piro si Maria tana nagpasala sa balay.
²¹ Pagabot ni Marta kay Jesus, makon na, “Ginoo, kon digi kaw, andan ara napatay akun kabogto.”
²² Piro naulaman ko nga bisan dadi, bisan ano imong pangayoon sa Dios itaw na kanimo.”
²³ Makon ni Jesus kanana, “Mababanaw imong kabogto.”
²⁴ Makon ni Marta, “Naulaman ko nga mababanaw tana sa ori nga adlaw kon banawon ron ang mga patay.”
²⁵ Makon ni Jesus kanana, “Ako ang nagabanaw ang mga patay, kag ako ra ang nagataw kaboi. Ang nagatoo kanakun, bisan mapatay maboboi ruman.”
²⁶ Ang bisan sino nga naboboi kag nagatoo kanakun indi mapatay asta sa ara kataposan. Ta nagapati kaw dia?”
²⁷ Makon ni Marta, “Uu, Ginoo! Nagapati ako nga ikaw ang Cristo, anang Bata ang Dios nga amun ginaulat nga magaabot digi sa kalibotan.”

Nagtangis si Jesus

²⁸ Pagkaambal dato ni Marta, bomalik tana sa andang balay kag gintawag na anang kabogto nga si Maria. Ginotikan na tana dayon, makon na, “Dian run ang Manogtodlo kag ginapatawag kaw.”
²⁹ Pagkabati dato ni Maria, tomindug tana kag magdali-dali goa kag nagayan doto kay Jesus.
³⁰ (Si Jesus gali ara pa gid kasulud sa bario ang Betania. Doto tana pa sa logar nga ginkitaan nanda ni Marta.)
³¹ Pagkakita ang mga Judio nga nagalipay kay Maria nga nagtindug tana kag dali-dali nga naggoa, somonod sanda ay andang pagsarig maayan tana sa ginlubungan agud magpanangis doto.

³² Pagabot ni Maria doto kay Jesus, naglood tana kag nagkoon, “Ginoo, kon digi kaw, andan ara napatay akun kabogto.”
³³ Pagkakita ni Jesus nga nagapanangis si Maria pati anang kaiban nga mga Judio, nagngitngit nga mayad anang tagiposoon.
³⁴ Nagpamangkot tana dayon kananda, makon na, “Diin nindo tana ginlubung?”
³⁵ Makon nanda, “Ginoo, amos, itodlo namun kanimo.”
³⁶ Nagtangis si Jesus.
³⁷ Gani makon ang mga Judio, “Palangga na gid matood si Lazaro.”
³⁷ Piro makon ang iba, “Indi bala nga ginayad na anang mga mata ang bolag? Ta basi ara na mapaiwas anang kamatayun ni Lazaro?”

Ginbanaw ni Jesus si Lazaro

³⁸ Nagngitngit ruman anang tagiposoon ni Jesus. Kag nagayan sanda dayon doto sa ginlubungan kay Lazaro. Sangka giub dato nga ginatakluban ang bato.
³⁹ Pagabot nanda doto, makon ni Jesus, “Bula nindo anang takup nga bato.”
⁴⁰ Piro makon ni Marta nga anang kabogto ang napatay, “Ginoo, maboro tana run dadi, ay apat run ka adlaw nga tana ginlubung!”
⁴¹ Makon ni Jesus kanana, “Indi bala nga nagkoon ako kanimo nga kon nagtoo kaw, makikita mo anang gaum ang Dios?”
⁴² Gani ginbuul nanda ang bato. Nagtangra si Jesus sa langit kag magkoon, “Amay, nagapasalamat ako kanimo tungud nga ginsabat mo akun pangabay kanimo.”
⁴³ Naulaman ko nga pirmi mo ako nga ginapamatian, piro nagakoon ako toladia kanimo dadi para sa mga tao nga digi dadi sa akun palibot, agud magpati sanda nga ikaw manda ang nagpadara kanakun digi sa kalibotan.”
⁴⁴ Pagkatapos nga makaambal tana toladia nagsinggit tana, makon na, “Lazaro, paggoa!”
⁴⁵ Kag naggoa manda ang napatay nga si Lazaro nga anang alima kag anang siki may nagabarubud nga mga panaptun kag anang itsora napotos ra ang panyo. Makon ni Jesus kananda, “Badbadi nindo tana kag papanawon.”

Nagplano anang mga Manogdomara ang mga Judio nga Patayun si Jesus

(Mt. 26:1-5; Mc. 14:1-2; Lu. 22:1-2)

⁴⁵ Doro sa mga Judio nga nagbisita kanday Maria ang nagtoo kay Jesus pagkakita nanda sa anang ginimo.

⁴⁶ Piro may mga doto ra nga pagalin nanda kanday Maria, nagdiritso sanda sa mga Pariseo kag nagsogid anang ginimo ni Jesus. ⁴⁷ Gani ang mga Pariseo kag anang mga manogdomara ang mga pari nagtawag miting ang konsyal, kag pagtiripon nanda makon, "Ano kabay atun imoon? Doro nga mga milagro anang ginaimo ang tao nga dia. ⁴⁸ Kon pabayanan ta tana lang, ang tanan magatoo ron kanana nga tana man ang ari nga ginpili ang Dios. Kag kon toladia ang matabo, sosolongon kita ang mga soldado ang Roma kag ranggaun nanda atun timplo kag atun bilog nga nasyon!" ⁴⁹ Karon, si Caifas isara sa nagamiriting. Tana maman ang pinakamataas nga pari sa toig nga dato. Makon na kananda, "Ara kamo manda may naulaman! ⁵⁰ Ara nindo bala naisipi nga mas mayad kon sangka tao lang ang mapatay para sa atun nasyon kaysa ang bilog nga nasyon ang madora?" ⁵¹ Anang ginambal nga dato bukun lang kanana nagalin, kondi bilang pinakamataas nga pari sa toig nga dato, nagambal ang Dios paagi kanana nga kinanglan nga mapatay si Jesus para sa anang kasimanwa nga mga Judio. ⁵² Kag bukun lang para kananda, kondi para matipon kag magorogyon ang tanan nga mga bata ang Dios nga nagrarapta sa iba ibang logar. ⁵³ Kag ompisa ang adlaw nga dato nagimo ron plano ang mga manogdomara nga mga Judio agud patayun si Jesus. ⁵⁴ Gani ara run nagpakita si Jesus sa mga banwa ang mga Judio, kondi nagayan tana sa banwa ang Efraim nga marapit sa logar nga ara ginaolii ang tao. Doto tana nagtinir kaiban anang mga somolonod.

⁵⁵ Karon, marapit run lang anang pista ang mga Judio nga kon tawagun Pista anang Paglubas ang Angil. Gani doro nga mga tao ang nagarayan sa Jerusalem agud bago magabot ang pista makaparanglimpyo sanda andang kaogalingun sono sa soronodon andang rilyon. ⁵⁶ Ginpangita nanda si Jesus, piro ara nanda nakita. Gani nagparamangkotan sanda sa isara kag isara. Makon nanda, "Ano kabay? Indi tana sigoro magpamista, ano?" ⁵⁷ Dato gali nagsogo ron nga lagi ang mga manogdomara nga mga pari kag ang mga Pariseo nga ang bisan sino nga makaulam kon diin si Jesus dapat magsogid kananda agud madakup nanda tana.

Si Jesus Ginboboa ni Maria ang Paamot

(Mt. 26:6-13; Mc. 14:3-9)

12 Karon, anum run lang ka adlaw bago magabot ang pista, nagayan si Jesus sa Betania, sa logar ni Lazaro nga anang ginbanaw. ² Nagpripapar sanda doto yapon para kay Jesus. Si Lazaro isara sa mga kaiban ni Jesus nga nagakaun sa lamisa. Si Marta maman ang nagasirbi. ³ Si Maria tana nagbuul ang maraalun nga agoa nga poro gid nardo nga bali tunga sa litro. Ginbobo na dato sa anang siki ni Jesus. Pagkatapos, anang book maman anang ginamit nga paraid. Ang bilog nga balay natugub anang amot ang aggoa. ⁴ Isara doto sa mga kaiban ni Jesus si Judas Iscariote nga magatraidor kanana. Makon ni Judas,

⁵ "Sigoro anang bili ang aggoa nga dia katombas sa sangka toig nga soildo ang sangka tao. Basi ara pagbaligyaan kag anang bayad ipanagtag sa mga pobri?" ⁶ Ang kabangdanan kon basi toladata anang ambal ay bukun nga makon tana nalooloy sa mga pobri, kondi tungud nga ang matood tana, takawan tana. Tana maman ang nagaawid andang koarta kag pirmi na nga ginabulan. ⁷ Piro makon ni Jesus, "Pabayani tana lang! Ipatago kanana ang nabilin agud itigana kon ako ilubung run. ⁸ Bisan anong oras poidi kamo makablig sa mga pobri, piro ako tana madali run lang magalin digi kanindo."

Ang Plano nga Patayun si Lazaro

⁹ Dorong mga Judio ang nakabarita nga doto sa Betania si Jesus, gani nagarayan sanda doto. Andang ayon doto bukun lang tungud kay Jesus, kondi gosto nanda ra nga makita si Lazaro nga anang ginbanaw. ¹⁰ Gani ginplano ra ang mga manogdomara nga mga pari nga patayun pati si Lazaro, ¹¹ ay tungud kanana doro ron nga mga Judio ang nagparabulag kananda kag nagtoo kay Jesus.

Ang Pagsulud ni Jesus sa Jerusalem

(Mt. 21:1-11; Mc. 11:1-11; Lu. 19:28-40)

¹² Ang madason nga adlaw nabaritaan ang mga tao nga nagarabot sa pista nga si Jesus nagapaayan run sa Jerusalem. ¹³ Gani nagpanapas sanda mga daon nga pario anang daon ang pitogo kag ginsolang-solang nanda si Jesus nga nagasinggit, makon nanda, "Dayawon ang Dios! Dayawon ang nagaabot nga dia nga ginpadara ang Ginoo! Dayawon anang Ari ang Israel!" ¹⁴ May nakita si Jesus nga bataun pa nga asno kag maman dato anang ginsakayan. Sa anang ginimo nga dato natoman anang koon ang Dios sa Kasolatan nga nagakoon:

¹⁵ "Kamo nga mga tao sa Jerusalem, indi kamo magkaadluk,

Tungud nga indong ari nagaabot,

Nga nagasakay sa bataun pa nga asno."

¹⁶ Sa oras nga dato, anang mga somolonod ni Jesus ara kaintindi kon ano anang kaologan ang mga nagakaratabo nga dato. Piro pagkatapos nga si Jesus nakabalik run sa langit, bago nanda pa naisipan nga anang ginimo nga dato ang mga tao maman gid gali ang nakabutang sa Kasolatan.

¹⁷ Dorong tao ang nakakita anang pagtawag kag pagbanaw ni Jesus kay Lazaro alin sa rulubungan. Kag dia nga mga tao nagpamarita parti sa natabo. ¹⁸ Gani dorong tao ang nagsolang-solang kay Jesus, ay nabaritaan nanda ang milagro nga dato nga anang ginimo. ¹⁹ Gani makon ang mga Pariseo sa isara kag isara, "Ta sulunga nindo, ang tanan nga mga tao nagasoronod ron kanana. Ara kita run maimo!"

May mga Griego nga Nagpangita kay Jesus

²⁰ May mga Griego ra nga nagarabot sa Jerusalem agud magpamista kag magsimba sa Dios. ²¹ Nagayan sanda kay Felipe. Si Felipe nga dia taga-Betsaida nga sakup anang probinsya ang Galilea. Makon ang mga Griego nga dato, "Gosto namun andan nga magpakigkita kay Jesus." ²² Ginsogidan ni Felipe si Andres kag darwa sanda ang nagayan kay Jesus kag ginsogidan tana. ²³ Makon dayon ni Jesus kananda, "Dadi nagabot ron akun oras. Ako nga Naging Tao, makikita run akun gaum. ²⁴ Sa matood tana, kon ang bini indi ilubung sa logta, dan nga bini tugka lang gid sa sangka lugas. Piro kon dia ilubung kag mapatay magatobo kag magapamonga. Ako pario dan, tungud nga kon mapatay ako ron, doro ang matatawan bago nga kaboi. ²⁵ Ang tao nga sobra anang pagigogma sa anang kaboi digi sa kalibotan nga dia mapapatay ra lang, piro ang tao tana nga ara nagapanginayang anang kaboi tungud kanakun makaangkun kaboi nga ara kataposan. ²⁶ Ang bisan sino nga maliag magsirbi kanakun kinanglan magsonod kanakun, agud nga kon diin ako doto ra akun sorogoon. Ang tao nga nagasirbi kanakun padungugan akun Tatay."

Ginsambit ni Jesus ang Parti sa anang Kamatayun

²⁷ Makon pa ni Jesus, "Dadi malingug akun isip. Ano kabay akun iambal? Ano, makon ako sa Amay nga indi na ako lang pagpaantosan? Piro maman dia anang katoyoan akun pagayan digi, ang magantos ang mga kasakitan sa oras nga dia." ²⁸ Makon dayon ni Jesus sa Amay, "Amay, ipakita imong gaum sa mga tao." May nagambal dayon alin sa langit, makon, "Ginpakita ko ron paagi kanimo, kag ipakita ko pa."

²⁹ Ang mga tao nga nagtarambong doto nakabati ang limug nga dato. Makon nanda, "Nagapandagub!" Piro makon ra ang iba, "Nagapakigambal kanana ang angil!" ³⁰ Piro makon ni Jesus kananda, "Ginpabati dato ang Dios bukun para kanakun kondi para kanindo. ³¹ Alin dadi sintinsyaan na run anang mga kaaway digi sa kalibotan, kag mapipirdi na run si Satanas nga maman ang nagagaum digi sa kalibotan nga dia. ³² Kag kon alsaun ako ron gani sa logta, parapitun ko ron ang tanan nga mga tao kanakun." ³³ (Sa anang ambal nga dato ginsogid na kon anong klasi nga kamatayun anang antoson.) ³⁴ Makon ang mga tao kanana, "Sono sa amun Kasogoan ara kamatayun ang Cristo nga anang ipadara ang Dios nga magari. Gani basi nagakoon kaw nga anang Bata ang Dios nga Naging Tao mapapatay? Sino ang Bata ang Dios nga dato nga Naging Tao nga imong ginakoon?" ³⁵ Makon ni Jesus kananda, "Madali run lang madora ang solo digi kanindo sa kalibotan tungud nga ako nga maman ang solo madali run lang magalin. Gani magkaboi kamo sa solo nga dia mintras digi pa, ay basi kon aboton kamo ang dulum. Tungud nga ang nagapanaw sa madulum indi kaulam kon diin tana nagapaayan. ³⁶ Magtoo

kamo sa solo mintras digi pa kanindo, agud masanangan pirmi indong mga isip."

Ang mga Judio indi Magpati kay Jesus

Pagkatapos na dia ambal nagpanaw tana kag nagpantago kananda. ³⁷ Bisan nakita nanda run gid ang mga milagro nga ginpangimo ni Jesus, ara sanda pa ra gid nagtoo kanana. ³⁸ Gani napamatodan anang koon ni propita Isaias nga nagakoon,

"Ginoo, ara may nagpati amun ginbarita.

Ara sanda kaulam nga ginpakita mo ron kananda imong gaum."

³⁹ Makon pa ni Isaias,

"Ginbolag sanda ang Dios agud indi sanda makakita, kag gintakupan na andang mga una-una agud indi sanda makaangup,

Ay basi kon magliso sanda sa Dios kag ayadun na sanda."

Gani maman dan angkabangdanan kon basi ara sanda nagtoo kay Jesus. ⁴¹ Ginambal dato ni Isaias ang parti kay Jesus tungud nga nakita na run nga lagi ang ona anang gaum.

⁴² Piro bisan toladato matood anang koon ni Isaias, doro pa ra gid sa anang mga manogdomara ang mga Judio ang nagtoo kay Jesus. Piro ara sanda lang nagpabotyag andang pagtoo tungud nga ginaadlukan sanda nga indi sanda run pagpasuludun ang mga Pariseo sa anang mga simbaan ang mga Judio. ⁴³ Ay ginpasolabi nanda anang pagdayaw ang mga tao kaysa anang pagdayaw ang Dios.

Anang Ambal ni Jesus ang Magasintinsya sa mga Tao

⁴⁴ Nagambal mabaskug si Jesus, makon na, "Kon ang tao magtoo kanakun, bukun lang kanakun tana nagatoo kondi nagatoo tana ra sa Amay nga nagpadara kanakun. ⁴⁵ Ang nakakita kanakun nakakita run da sa nagpadara kanakun. ⁴⁶ Nagayan ako digi sa kalibotan agud masanangan anang mga isip ang mga tao nga magatoo kanakun, agud indi sanda magtinir sa madulum. ⁴⁷ Kon may dian nga nakabati akun mga panodlo piro ara nagasonod, bukun ako ang magasintinsya kanana nga silotan. Ay ara ako nagayan digi sa kalibotan para silotan ang mga tao kondi para lowasun. ⁴⁸ May dian nga magasintinsya sa mga tao nga nagasikway kanakun kag indi magsonod sa akun mga panodlo; ang mga ambal nga akun gintodlo maman ang magasintinsya kananda sa ori nga adlaw. ⁴⁹ Ay akun mga panodlo bukun alin kanakun kondi sa Amay nga nagpadara kanakun. Tana maman ang nagsogo kanakun kon ano akun itodlo. ⁵⁰ Kag naulaman ko nga anang mga panodlo nga dia nga anang ginkoon kanakun nga ipanodlo nagataw kaboi nga ara kataposan. Gani ginasogid ko kanindo ang tanan nga anang ginapasogid."

Ginogasan ni Jesus anang Siki anang mga Somolonod

13 Bago magabot anang adlaw ang pista, naulaman run nga lagi ni Jesus nga nagabot ron ang oras nga tana maalin run sa kalibotan nga dia kag magbalik sa Amay. Palangga na nga mayad anang mga somolonod digi sa kalibotan kag asta sa kataposan ginpakita na anang pagpamalangga.

² Ang gabi nga dato, si Jesus kag anang mga somolonod nagairiyapon. Karon, ginbutang run nga lagi ni Satanas sa anang isip ni Judas nga bata ni Simon Iscariote nga traidoron na si Jesus. ³ Naulaman ni Jesus nga ang tanan nga gaum gintaw ron ang Amay kanana. Naulaman na ra nga tana sa Dios nagalin kag sa Dios tana ra mabalik. ⁴ Mintras sa lamisa pa anang mga somolonod, nagtindug tana kag nagoba anang kapa. Pagkatapos nagbuul tana dayon ang toalya kag ginbugkus na sa anang awak. ⁵ Ginbobooan na dayon tobig ang palanggana kag ginpangogasan anang mga siki anang mga somolonod. Kada maogasan na, ginapaidan na dayon ang toalya nga anang ginbugkus sa anang awak. ⁶ Pagabot na kay Simon Pedro, makon ni Simon kanana, "Ginoo, ogasan mo akun siki?" ⁷ Makon ni Jesus kanana, "Dadi indi mo pa maulaman kon ano anang kaologan akun ginaimo nga dia, piro maulaman mo ra sa ori." ⁸ Makon ni Pedro, "Indi gid maimo nga ikaw ang magogas akun siki." Piro makon ni Jesus kanana, "Ta kon indi kaw magpaogas imong siki kanakun, bukun ka run akun kaiban." ⁹ Gani makon ni Simon Pedro, "Ta kon toladato, bukun lang akun siki imong ogasan, kondi pati akun alima kag akun olo." ¹⁰ Piro makon ni Jesus, "Ang nakaparigos limpyo ron anang bilog nga lawas, kag indi run kinanglan nga ogasan loas sa anang mga siki. Limpyo kamo ron, piro bukun tanan kamo." ¹¹ (Nagkoon tana nga bukun limpyo ang tanan tungud nga naulaman na kon sino ang matraidor kanana.)

¹² Pagkaogas ni Jesus andang mga siki, ginsoksok na ruman anang kapa kag nagbalik sa lamisa. Nagpamangkot tana dayon kananda, makon na, "Ta naulaman nindo kon ano anang kaologan akun ginimo kanindo?" ¹³ Ginatawag nindo ako nga manogtodlo kag Ginoo, kag osto dan ay ako ra gid gani indong manogtodlo kag Ginoo. ¹⁴ Ta kon ako nga indong Ginoo kag Manogtodlo nagogas indong siki, kamo dapat ra nga magogas anang siki indong kaiban. ¹⁵ Ginimo ko dia bilang alimbawa agud wadun nindo. Gani imoon nindo ra sa isara kag isara akun ginimo nga dia kanindo. ¹⁶ Sa matood tana ara sorogoon nga labaw sa anang agalun, kag ara sinogo nga labaw sa nagsogo kanana. ¹⁷ Dadi nga naintindian nindo ron akun gintodlo nga dia, masoirti kamo kon imoon nindo.

¹⁸ "Ara ako nagakoon nga masoirti kamo tanan, ay naulaman ko akun mga pinili. Piro kinanglan matoman anang ginakoon ang Kasolatan nga ang tao nga nagasaro kanakun sa pagkaun maman pa ang nagkontra kanakun. ¹⁹ Dia ginasogid ko ron nga lagi kanindo mintras ara pa matabo, agud nga kon matabo

ron magapati kamo nga ako ra gid ang Cristo. ²⁰ Sa matood tana, ang nagabaton sa mga tao nga akun ginapadara nagabaton ra kanakun, kag ang nagabaton kanakun nagabaton ra sa Amay nga nagpadara kanakun."

Nagsogid si Jesus nga may Magatraidor Kanana

(Mt. 26:20-25; Mc. 14:17-21; Lu. 22:21-23)

²¹ Pagkaambal dato ni Jesus nagngitngit anang tagiposoon. Makon na dayon, "Sa matood tana, isara kanindo ang magatraidor kanakun agud patayun ako."

²² Gani nagsurulungan anang mga somolonod nga nagaparalibug kon sino kananda anang ginatomod.

²³ Karon, isara sa mga somolonod nga palangga gid ni Jesus doto mismo nagaingud kanana. ²⁴ Gani ginsinyasan tana ni Simon Pedro nga pamangkot si Jesus kon sino anang ginatomod. ²⁵ Gani nagparapit tana pa gid kay Jesus kag nagpamangkot kon sino anang ginatomod nga magatraidor kanana.

²⁶ Nagsabat si Jesus, "Itosmog ko ang tinapay nga dia, pagkatapos kon sino akun tawan, dan maman ang magatraidor kanakun." Kag gintosmog na gani ang tinapay nga dato kag gintaw na dayon kay Judas nga bata ni Simon Iscariote. ²⁷ Pagkabaton ni Judas ang tinapay nga dato, lagi-lagi nagsulud kanana si Satanas. Makon dayon ni Jesus kanana, "Sigi, imoa run imong imoon." ²⁸ (Doto sa mga nagairiyapon ara may nakaulam kon basi nagambal toladato si Jesus kay Judas. ²⁹ Anang kaisip ang iba nga mga somolonod ginsogo tana ni Jesus nga magbakal andang mga kinanglan para sa pista, okon magtaw limos sa mga pobri, ay si Judas maman ang nagakaput andang koarta.) ³⁰ Pagkakaun ni Judas ang tinapay naggoa tana dayon. Gabi run dato.

Ang Bagong Sogo

³¹ Pagkaalin ni Judas makon ni Jesus, "Dadi Ako nga Naging Tao padungugan run, kag paagi kanakun ang Dios padungugan ra. ³² Kag kon paagi kanakun dayawon ang Dios, ipakita na ra nga ako darayawon manda. Kag dia imoon na nga lagi." ³³ Makon pa ni Jesus, "Kamo nga akun ginabilang nga akun mga bata, indi run lang boay atun pagkaraiban. Magapangita kamo kanakun, piro pario akun koon sa mga Judio ginasogid ko ra kanindo dadi nga indi kamo makaayan sa akun arayanan. ³⁴ Gani dadi ginatawan ko kamo ang bago nga sogo: magirigogmaan kamo. Kon paiwan akun pagigogma kanindo dapat toladato ra indong pagigogma sa isara kag isara. ³⁵ Kon kamo nagairigogmaan, dian maulaman ang tanan nga kamo akun mga somolonod manda."

Nagkoon si Jesus nga Tana Ipanginwara ni Pedro

(Mt. 26:31-35; Mc. 14:27-31; Lu. 22:31-34)

³⁶ Karon, ginpamangkot tana ni Simon Pedro, makon na, "Ginoo, diin kaw maayan?" Makon anang sabat ni Jesus, "Dadi indi kaw makatabid kanakun sa akun

arayanan, piro sa ori magasonod kaw ra kanakun doto.”³⁷ Piro makon ni Pedro, “Ginoo, basi indi ako makatabid kanimo dadi? Ay preparado ako ra nga mapatay para kanimo.”³⁸ Makon ni Jesus kanana, “Ano, mapanginmatay ka gid para kanakun? Tandaan mo dia: bago magtorook ang manok, ipanginwara mo ako tatlo gid ka bisis.”

Si Jesus maman ang Dalan

14 Makon ni Jesus kananda, “Indi kamo magsari palibug. Magsarig kamo sa Dios kag magsarig kamo ra kanakun.”² Doto sa anang ginaolian akun Tatay dorong maistaran. Ako maona doto agud magpripapar logar para kanindo. Indi ako magsogid dia kanindo kon dia bukun matood.³ Pagkatapos nga ako doto ron kag nakapripapar logar para kanindo, mabalik ako ruman digi sa kalibotan agud bulun ko kamo, agud nga kon diin ako doto kamo ra.⁴ Kag naulaman nindo ang dalan paayan sa logar nga akun ayanan.”⁵ Makon ni Tomas kanana, “Ginoo, ara kami gani kaulam kon diin kaw maayan, gani paiwan amun pagkaulam ang dalan?”⁶ Makon ni Jesus kanana, “Ako ang dalan. Ara may makaayan sa Amay kon bukun paagi kanakun. Ako anang ginaalinan ang kama-toodan kag ang kaboi.”⁷ Kon kilala nindo ako, nakilala nindo ron da akun Tatay. Kag alin gani dadi kilala nindo tana run gid kag nakita pa.”

⁸ Makon ni Felipe kanana, “Ginoo, abi ipakita kanamun ang Amay agud lobos ron gid amun pagpati.”⁹ Makon ni Jesus kanana, “Felipe, ang kaboy run atun pagtawasan, ara kaw pa gid kakilala kon sino ako? Ang nakakita kanakun nakakita run da sa Amay. Basi nagakoon ka pa nga ipakita ko kanindo ang Amay?”¹⁰ Ano, ara kaw nagapati nga ako sa Amay kag ang Amay digi kanakun? Ang mga panodlo nga akun ginatodlo kanindo bukun alin kanakun. Ang Amay nga digi kanakun maman ang nagaimo ang mga butang nga akun ginaimo.¹¹ Magpati kamo kanakun nga ako sa Amay kag ang Amay digi kanakun. Kon indi kamo magpati sa akun sogid andan magpati kamo tungud sa akun inimoan.¹² Sa matood tana, ang nagatoo kanakun magaimo ra akun mga ginaimo kag mas sobra pa, tungud nga ako mabalik run sa Amay.¹³ Gani makapangayo kamo ron ang bisan ano kanakun kag dan imoon ko, agud nga paagi kanakun mapadunggan ang Amay ay ako anang Bata.¹⁴ Bisan ano indong ipangamoyo kanakun, imoon ko.”

Ang Ispirito Santo nga Ginapangako ni Jesus

¹⁵ Kon ako ginaigogma nindo tomanun nindo akun mga sogo.¹⁶ Kag pangayoon ko sa Amay nga ipadara na kanindo ang Manogbolig nga magatulus kanakun. Ang Manogbolig nga dia ara iba kondi ang Ispirito Santo nga maman ang magatodlo kanindo ang kama-toodan. Kag tana indi run gid magalin-alin kanindo asta kon sano. Indi tana pagbatonon ang mga tao nga ara nagatoo kanakun tungud nga ara nanda tana

nakikita okon nakikilala. Piro kamo tana kilala nindo tana tungud nga tana kaiban nindo dian, kag magais-tar sa indong tagiposoon asta kon sano.

¹⁸ “Indi ko kamo pagbayaan nga ara kaiban; mabalik ako ra kanindo.”¹⁹ Madali ako ron lang madora sa anang panulung ang mga tao digi sa kalibotan, piro kamo tana makakikita kanakun. Kag tungud nga ako may kaboi nga ara kataposan kamo may kaboi ra nga ara kataposan.²⁰ Pagabot ang adlaw akun pagbalik kanindo, maulaman nindo gid nga ako sa akun Tatay, kag kamo digi kanakun, kag ako dian ra kanindo.

²¹ “Ang tao nga nagabaton kag nagatoman akun mga sogo maman ang nagaigogma kanakun. Kag ang nagaigogma kanakun igogmaun ra akun Tatay. Igogmaun ko tana ra kag ipakilala ko gid kanana kon sino ako.”²² Karon ginpamangkot tana ni Judas, (bukun dia si Judas Iscariote), makon na, “Ginoo, basi kanamun ka lang mapakilala kon sino kaw gid? Basi indi kaw magpakilala sa tanan?”²³ Makon ni Jesus kanana, “Ang nagaigogma kanakun magatoman akun mga ginatodlo; akun Tatay magapalangga kanana, kag kami magais-tar dian kanana mismo.”²⁴ Piro ang ara nagaigogma kanakun ara nagatoman akun mga ginatodlo. Akun mga ginatodlo kanindo bukun alin kanakun, kondi alin sa Amay nga nagpadara kanakun.

²⁵ “Dia nga mga butang ginasogid ko ron nga lagi kanindo mintras kaiban nindo ako pa.”²⁶ Piro kon makaalin ako ron gani ang Manogbolig nga ara iba kondi ang Ispirito Santo maman anang ipadara ang Amay bilang tulus kanakun. Tana ang matodlo kanindo ang tanan nga butang padumdumun na kamo ang tanan nga akun ginkoon kanindo.

²⁷ “Indi kamo magpalibug kag indi kamo ra magkaadluk, tungud nga ginasala ko kanindo ang kalinung. Akun kalinung mismo akun ginataw kanindo; dia bukun pario ang kalinung nga ginataw ang kalibotan.”²⁸ Nabatian nindo kanakun nga ako maalin piro mabalik ako ra kanindo. Kon ginaigogma nindo ako, andan malilipay kamo nga makaayan ako sa Amay nga mas gamanan kanakun.²⁹ Dia ginasogid ko ron nga lagi kanindo mintras ara pa matabo, agud nga kon matabo ron gani magabaskug indong pagtoo kanakun.³⁰ Indi ko ron pagpalabugun akun pagambal kanindo tungud nga nagaabot ron si Satanas nga nagagaum sa mga tao nga ara nagatoo kanakun. Ara tana gaum kanakun.³¹ Piro agud maulaman ang tanan nga mga tao nga ginaigogma ko ang Amay ginasonod ko anang ginapaimo ang Amay kanakun. Dali run. Mapanaw kita run.”

Anang Kaalimbawa ni Jesus Pono ang Obas

15 Makon pa ni Jesus, “Akun kaalimbawa pario sa matood nga pono ang obas, kag akun Tatay maman ang manogasikaso.”² Akun mga sanga nga ara nagapamonga ginapangotod na, kag ang kada sanga nga nagapamonga ginalimpyoan na agud magdoro pa gid anang bonga.³ Kamo nalimpyoan run paagi sa akun mga gintodlo kanindo.⁴ Indi kamo magpabulag

kanakun, kag ako indi ra magpabulag kanindo. Kon paiwan nga ang sanga indi makapamonga kon ara ngaangut sa pono, kamo indi ra makapamonga mga mayad nga inimoan kon bulag kamo kanakun.

⁵“Gani nagakoon ako nga akun kaalimbawa anang pono ang obas, kag kamo akun mga sanga. Ang tao nga ara nagapabulag kanakun kag ako ara ra nagapabulag kanana, tana maman ang magapamonga doro, ay kon ako ara kanindo ara kamo gid maimo. ⁶Ang tao nga nagapabulag kanakun ipilak lang, pario sa mga sanga nga ginapilak kag nauuga, pagkatapos ginatipon dayon kag ginadapong sa kalayo agud masonog. ⁷Kon kamo indi magpabulag kanakun kag ginatipigan nindo sa indong mga tagiposoon akun mga panodlo, makapangayo kamo kanakun bisan ano indong gosto, kag dan mababaton nindo. ⁸Kon kamo padayon nga nagapamonga ang mga mayad nga mga inimoan, akun Tatay dayawon ang mga tao, kag dian ra maulaman nga kamo akun mga somolonod manda. ⁹Kon paiwan anang pagigogma kanakun ang Amay, pario ra dan akun pagigogma kanindo. Indi kamo magpabulag sa akun gogma. ¹⁰Kon ginatoman nindo akun mga sogo, padayon akun pagigogma kanindo. Pario ra dia kanakun nga nagatoman anang sogo akun Tatay kag nagapadayon anang pagigogma kanakun.

¹¹“Ginasogid ko dia kanindo agud makairug kamo ra sa akun kalipay, agud maging lobos indong kalipay. ¹²Dagi akun sogo kanindo: magirigogmaan kamo pario akun pagigogma kanindo. ¹³Kon may tao nga magpanginmatay para sa anang mga amigo, dan nga pagigogma indi run malabawan. ¹⁴Kamo akun mga amigo kon ginatoman nindo akun mga sogo. ¹⁵Indi ko kamo ron pagtawagun nga mga oripun, ay ang oripun ara kaulam kon ano anang ginaimo anang agalun. Kamo ginatawag ko ron dadi nga akun mga amigo, ay kon ano akun nabatian sa akun Tatay maman da akun ginasogid kanindo. ¹⁶Bukun kamo ang nagpili kanakun kondi ako ang nagpili kanindo. Ginpili ko kamo agud makapamonga kamo dorong mayad nga inimoan kag makapadayon indong mga bonga. Kag bisan ano indong pangayoon sa Amay tungud nga kamo nagatoo kanakun, itaw na kanindo. ¹⁷Gani akun sogo kanindo maman dia: magirigogmaan kamo.”

Ang mga Nagatoo kay Jesus Ginadumutan ang ara Nagatoo

¹⁸Makon pa ni Jesus, “Kon ginadumutan kamo ang mga tao nga nagakontra sa Dios, indi kamo dapat matingat tungud nga naulaman nindo nga ako maman ang ona nga andang gindumutan. ¹⁹Kon pario kamo kananda nga nagakontra sa Dios, igogmaun nanda kamo. Piro ginadumutan nanda kamo tungud nga bukun kamo ron kabilang kananda kondi ginpili ko kamo alin kananda. ²⁰Dumdumun nindo akun ginambal kanindo nga ara oripun nga labaw sa anang agalun. Gani kon ako giningabot nanda, kamo ingaboton nanda ra. (Kag kon tomanun nanda akun

mga panodlo, tomanun nanda ra indong mga panodlo.) ²¹Toladan andang imoon kanindo tungud nga kamo nagatoo kanakun, kag ara sanda kakilala sa nagpadara kanakun. ²²Kon ara ako nagayan digi sa kalibotan kag nagtodlo kananda, ara sanda andan sarabatun; piro dadi indi sanda makabaribad sa andang mga sala. ²³Ang nagadumut kanakun nagadumut ra sa akun Tatay. ²⁴Kon ara ako nagimo sa andang tunga ang mga milagro nga ara bisan sino nga tao ang makaimo, andan ara sanda sarabatun sa andang mga malain nga ginaimo kanakun. Garing bisan nakita nanda akun mga inimoan, nagadumut sanda pa ra gid kanakun kag sa akun Tatay. ²⁵Sa andang ginaimo nga dia natoman ang ginsolat sa andang Kaso-goan nga nagakoon nga ‘Gindumutan nanda ako nga ara gid kabangdanan.’”

²⁶Makon dayon ni Jesus kananda, “Ipadara ko kanindo ang Ispirito Santo nga alin sa Amay. Tana maman ang ginatawag nga Manogbolig kag tana ra ang manogtodlo ang kamatoodan. Kag kon magabot tana run isogid na kanindo kon sino ako gid. ²⁷Kag dapat magsogid kamo ra dayon parti kanakun tungud nga kaiban ko kamo alin pa ang ona.

16 “Ginasogid ko nga lagi kanindo ang mga butang nga dia, agud miski ano pa ang matabo sa ori indi madora indong pagtoo kanakun. ²Paalinun nanda kamo sa andang mga simbaan, kag magaabot ang oras nga kon sino ang makapatay kanindo maganauna nga nagasirbi tana sa Dios. ³Dia imoon nanda kanindo tungud nga ara sanda kakilala sa Amay okon kanakun. ⁴Piro ginasogid ko dia kanindo agud nga kon magabot ron ang oras nga imoon nanda dia kanindo, madumduman nindo nga ginpaandaman ko kamo ron nga lagi.”

Anang Obra ang Ispirito Santo

“Dia nga mga butang ara ko pagsogidan kanindo ang ona ay kaiban nindo ako pa. ⁵Piro dadi mabalik ako ron sa nagpadara kanakun kag miski sino kanindo ara may nagapamangkot kanakun kon diin ako maayan. ⁶Dadi nga ginsogidan ko kamo ang mga butang nga dia nagakasubu kamo nga mayad. ⁷Piro sa matood tana, mas mayad para kanindo nga magalin ako digi. Ay kon indi ako magalin, ang Manogbolig indi magabot kanindo. Piro kon magalin ako, ipadara ko tana digi kanindo. ⁸Kag kon magabot tana run digi sa kalibotan ipakita na sa mga tao nga sanda mga makasasala kag ako maman ang matarung. Kag ipakita na ra nga ang Dios magasintinsya kananda. ⁹Ipakita na sa mga tao nga sanda mga makasasala, tungud nga ara sanda nagtoo kanakun. ¹⁰Ipakita na nga ako ang matarung tungud nga ako maayan sa Amay kag indi kamo ron makakita kanakun. ¹¹Ipakita na ra kananda nga ang Dios magasintinsya kananda, ay sintinsyado ron si Satanas nga maman ang nagagaum sa mga tao nga ara nagatoo kanakun.

¹²“Doro pa gid andan akun inogsogid kanindo, garing dadi indi kamo pa dia kasarang magangup. ¹³Piro

kon magabot ron ang Ispirito Santo nga maman ang manogtodlo ang kamatoodan, todloan na kamo ang tanan nga kamatoodan. Ang mga butang nga anang itodlo kanindo bukun alin kanana, kondi kon ano anang nabatian alin sa Amay dan maman da anang isogid kanindo. Isogid na ra kanindo kon ano ang magakaratabo sa paraaboton. ¹⁴ Ako maman anang padungugan tungud nga ipasanag na kanindo akun mga ginpanodlo kag ginpangimo. ¹⁵ Ay kon ano anang ginapanodlo ang Amay maman da ang kanakun. Maman dan nga nagkoon ako nga akun mga panodlo maman anang ipasanag kanindo."

Ang Kasubu Babayloan Kalipay

¹⁶ "Indi run lang boay kag indi nindo ako ron makita. Piro indi ra maboay kag makikita nindo ako roman."

¹⁷ Karon, ang iba sa anang mga somolonod nagpamangkotan, makon nanda, "Ano kabay anang gostong ambalun nga indi run lang boay kag indi ta tana run makita, pagkatapos indi ra lang boay kag makikita ta tana ruman? Kag nagkoon tana pa nga dia matabo tungud nga mabalik tana run sa Amay. ¹⁸ Ano kabay anang gostong ambalun sa 'indi run lang boay'? Indi ta maintindian kon ano anang ginakoon nga dia."

¹⁹ Naulaman ni Jesus nga gosto nanda andan nga magpamangkot kanana, gani makon na kananda, "Nagkoon ako nga indi run lang boay kag indi nindo ako ron makita piro indi ra maboay kag makikita nindo ako roman. Indi bala nga maman dia indong gosto andan nga ipamangkot kanakun? ²⁰ Sa matood tana, ang mga tao digi sa kalibotan nga nagakontra kanakun malilipay nga mayad sa matatabo kanakun, piro kamo tana magaparanangis sa kasubu. Piro indong mga kasubu madodora kag mababayloan ang kalipay. ²¹ Pario sa babai nga nagapasakit, ginaagoanta na ang sakit tungud nga mabata tana run. Piro kon makagoa run gani ang bata, nalilipatan na run anang pagpasakit ay nalilipay tana nga natao ron anang bata digi sa kalibotan. ²² Kamo toladan ra. Dadi nagapaborido kamo, piro pagkirit ta ruman malilipay kamo nga mayad. Kag ara gid may makabuul indong kalipay nga dan.

²³ "Kag kon magabot ron ang adlaw nga dato indi run kinanglan nga magpamangkot kamo pa kanakun bisan ano. Ang matood tana, bisan ano indong pangayoon sa Amay sa akun aran itaw na kanindo. ²⁴ Asta dadi ara kamo pa kapangayo bisan ano kanana sa akun aran. Magpangayo kamo agud makabaton kamo, kag agud malobos indong kalipay."

Ginpiridi ni Jesus ang Kalibotan

²⁵ "Ang mga butang nga dia ginsogid ko kanindo paagi sa mga paanggid. Piro magaabot ang adlaw nga indi ako ron maggamit mga paanggid, kondi diritso ko ron nga isogid kanindo ang parti sa Amay. ²⁶ Kon magabot ron ang adlaw nga dato, kamo mismo ang magapangayo sa Amay sa akun aran. Indi run kinanglan nga ako pa ang magpangayo sa Amay para kanindo.

²⁷ Ay kamo ginaigogma ang Amay tungud nga kamo nagaigogma kanakun, kag nagapati nga ako alin sa Dios. ²⁸ Sa Amay ako gid nagalin kag nagayan digi sa kalibotan. Piro dadi maalin ako ron digi sa kalibotan nga dia kag magabalik sa Amay."

²⁹ Makon dayon anang mga somolonod, "Dan, masanag run imong mga ambal ay ara ka run nagagamit mga paanggid. ³⁰ Dadi sigorado kami run nga naulaman mo ang tanan nga mga butang, ay bisan gani ara kami kapamangkot kanimo naulaman mo ron nga lagi amun ginaisip. Gani nagapati kami nga ikaw alin gid manda sa Dios." ³¹ Makon ni Jesus kananda, "Ta, nagatoo kamo ron dadi kanakun? ³² Piro maabot ang oras kag nagabot ron gani dadi nga kamo magaburulag kag mansig-oroli, kag bayaan nindo ako. Piro bisan bayaan nindo ako, may kaiban ako pa ra gid tungud nga kaiban ko ang Amay. ³³ Ginasogid ko kanindo ang mga butang nga dia agud may kalinung kamo tungud sa indong pagtoo kanakun. Digi sa kalibotan nga dia paantoson kamo ang mga tao, piro indi kamo magkaadluk tungud nga ginpiridi ko ron ang tanan nga nagakontra sa Dios digi sa kalibotan."

Ginpangamoyo ni Jesus anang mga Somolonod

17 Pagkaambal dia ni Jesus, nagtangra tana sa langit kag nagkoon, makon na, "Amay, nagabot ron ang oras. Padungugi imong Bata agud padungugan ka ra imong Bata. ² Ay gintawan mo ako awtoridad nga maggaum sa tanan nga mga tao, agud matawan ko kaboi nga ara kataposan ang tanan nga mga tao nga imong gintaw kanakun. ³ Kag maman dia ang kaboi nga ara kataposan, nga ang mga tao magkilala kanimo nga maman lang ang matood nga Dios kag magkilala ra kanakun nga imong ginpadara. ⁴ Ginpadungugan ta kaw digi sa kalibotan nga dia tungud nga natapos ko ron imong ginpaimo kanakun. ⁵ Gani dadi Amay, padungugi ako dian sa imong prisinsya. Ibalik mo kanakun ang dungug nga kanakun ra nga lagi ang dian ako pa kanimo bago imoon ang kalibotan.

⁶ "Ginpakilala ta kaw sa mga tao nga imong ginpili sa kalibotan kag gintaw kanakun. Imo sanda anay kag gintaw mo sanda kanakun, kag gintoman nanda imong mga sogo. ⁷ Dadi naulaman nanda run nga ang tanan nga imong gintaw kanakun kanimo gid nagalin. ⁸ Kon ano imong gintodlo kanakun maman da akun gintodlo kananda, kag ginbaton nanda ra. Kag naulaman nanda run nga matood ra gid nga kanimo ako nagalin. Kag nagapati sanda nga ikaw ang nagpadara kanakun.

⁹ "Ginapangamoyo ko sanda. Ara ako nagapangamoyo para sa mga tao nga ara nagatoo kanakun, kondi ang mga tao tana nga imong gintaw kanakun maman akun ginapangamoyo, tungud nga dia sanda imo. ¹⁰ Ang tanan nga mga tao nga akun imo, kag ang tanan nga imo akun. Kag ginapadungugan nanda ako. ¹¹ Dadi mabalik ako ron dian kanimo kag indi ako ron magtinir sa kalibotan nga dia. Piro sanda tana

masasala pa digi sa kalibotan. O matarung nga Amay, paagi sa imong gaum nga imong gintaw kanakun bantayi ang mga tao nga dia, agud sanda nga tanan maging isara run lang pario nga ikaw kag ako isara. ¹² Ang ako kaiban nanda pa ginbantayan ko sanda paagi sa imong gaum nga imong gintaw kanakun. Ginbantayan ko sanda, kag ara gid may nadora kananda loas sa tao nga madodora ra gid agud matoman ang gintagna sa Kasolatan. ¹³ Dadi mabalik ako ron dian kanimo. Dia nga mga butang ginasogid ko ron nga lagi mintras digi ako pa sa kalibotan agud magkalipay sanda ra nga mayad pario kanakun. ¹⁴ Gintodlo ko kananda imong ginpatodlo kanakun. Gindumutan sanda ang mga tao nga nagakontra kanimo. Ay bukun sanda ana ang kalibotan, pario ra kanakun nga bukun ana ang kalibotan. ¹⁵ Ara ako nagapangamoyo nga bulun mo sanda run digi sa kalibotan, kondi apinan mo sanda kay Satanas. ¹⁶ Bukun sanda ana ang kalibotan, pario ra kanakun nga bukun ana ang kalibotan. ¹⁷ Ipabulag mo sanda nga para kanimo paagi sa kamatoodan; imong ambal maman ang kamatoodan. ¹⁸ Ginpadara mo ako digi sa kalibotan, gani ginapadara ko sanda ra nga magpanodlo imong mga ambal sa mga tao sa kalibotan. ¹⁹ Tungud kananda ginaalad ko kanimo akun kaogalingun, agud maging imo sanda ra matood paagi sa kamatoodan.

²⁰ "Bukun lang ang mga tao nga dia nga nagatoo ron kanakun akun ginapangamoyo, kondi pati run da ang mga tao nga magatoo kanakun sa ori tungud sa andang mga pagpanodlo. ²¹ Amay, ginapangamoyo ko kanimo nga sanda tanan maging isara lang, pario kanatun nga isara ra lang. Kag kon paiwan nga ikaw digi kanakun kag ako dian ra kanimo, kabay pa nga digi sanda ra kanatun agud ang mga tao nga ara nagatoo kanakun magapati nga ikaw manda ang nagpadara kanakun. ²² Gintawan ko sanda dungug pario sa dungug nga imong gintaw kanakun, agud maging isara sanda pario ra kanatun nga isara lang. ²³ Kon paiwan nga digi kaw kanakun ako dian ra kananda, agud maging isara sanda run lang gid. Kag sa toladia nga paagi maulaman ang mga tao nga ara nagatoo kanakun nga ikaw manda ang nagpadara kanakun digi. Kag maulaman nanda ra nga ginapalangga mo ang mga tomoloo pario sa imong pagpalangga kanakun.

²⁴ "Amay, gosto ko nga ang mga tao nga dia nga imong gintaw kanakun makaiban ko sa akun orolian, agud makikita nanda akun dungug, ang dungug nga imong gintaw kanakun bago imoon ang kalibotan tungud nga palangga mo ako. ²⁵ Amay, matarung kaw. Garing ang mga tao digi sa kalibotan ara kakilala kanimo. Piro ako tana kakilala kanimo, kag akun mga kaiban nga dia kaulam run nga ikaw maman ang nagpadara kanakun. ²⁶ Ginpakilala ko ikaw kananda, kag ipakilala pa gid agud imong pagigogma kanakun maging dian ra kananda, kag agud makaoli ako sa andang mga tagiposoon."

Ang Pagtraidor kag Pagdakup kay Jesus

(Mt. 26:47-56; Mc. 14:43-52; Lu. 22:47-53)

18 Pagkatapos pangamoyo ni Jesus, nagpanaw tana dayon kaiban anang mga somolonod patabok sa soba ang Kedron. Doto sanda nagayan sa logar nga may gintanum nga mga kaoy. ² Dato nga logar kabisado ron ni Judas nga traidor ay pirmi doto si Jesus kag anang mga somolonod. ³ Gani nagayan doto sa logar nga dato si Judas nga may dara nga mga Romano nga soldado pati mga goardya sa timplo nga ginsogo ang mga manogdomara nga mga pari kag mga Pariseo. May dara sanda nga mga solo kag mga boron. May dara sanda ra nga mga armas. ⁴ Naulaman ni Jesus ang tanan nga matatabo kanana, gani ginsolang-solang na sanda kag nagpamangkot, makon na, "Sino indong ginapangita?" ⁵ Makon nanda, "Si Jesus nga taga-Nazaret." Makon ni Jesus kananda, "Ako dato."

Si Judas nga nagtraidor doto ra nagatindug nga kaiban ang mga tao nga nagapangita kay Jesus. ⁶ Pagkoon ni Jesus nga tana maman andang ginapangita, nagaratras sanda kag nagkaratomba sa logta. ⁷ Ginpamangkot sanda ruman ni Jesus kon sino andang ginapangita. Makon nanda ruman, "Si Jesus nga taga-Nazaret." ⁸ Makon ni Jesus kananda, "Kabay ginkonan ko kamo ron nga ako dato. Gani kon ako gid man indong ginapangita, pabayani nindo lang nga magalin akun mga kaiban nga dia." ⁹ (Ginambal na dia agud matoman anang koon sa Amay, nga ara gid may nadora bisan sangka tao sa mga ginintriga kanana.) ¹⁰ Karon, si Simon Pedro tana may dara nga garab. Ginabot na anang garab nga dato kag linabo anang sorogoon ang pinakamataas nga pari kag nautas anang too nga talinga. (Anang aran ang sorogoon nga dato si Malco.) ¹¹ Makon ni Jesus kay Pedro, "Balikan imong garab sa anang taguban. Basi imong pagsarig indi ko pagantuson anang ginapaantos kanakun ang Amay?"

Gindara si Jesus kay Anas

¹² Gindakup si Jesus ang mga Romano nga soldado sa pagpangona andang kapitan, kag kaiban ra ang mga goardya nga mga Judio. Ginapos nanda tana ¹³ kag gindara dayon doto kay Anas nga panogangan ni Caifas. Si Caifas nga dia maman ang pinakamataas nga pari sa toig nga dato. ¹⁴ Tana ra ang nagkoon sa mga Judio nga mas mayad nga sangka tao lang ang mapatay para sa tanan nga mga tao.

Ginpanginwara ni Pedro si Jesus

(Mt. 26:69-70; Mc. 14:66-68; Lu. 22:55-57)

¹⁵ Si Simon Pedro kag ang isara pa gid ka somolonod nagsonod ra doto kay Jesus. Kilala ang pinakamataas nga pari ang somolonod nga dato, gani nakasulud tana sa lagwirta ang pinakamataas nga pari kaiban ni Jesus. ¹⁶ Piro si Pedro tana nasala doto sa goa sa may

poirtaan. Karon, ang somolonod nga dato nga kilala ang pinakamataas nga pari nagbalik doto sa goa kag ginambal na ang babai nga nagabantay doto sa poirtaan, kag ginpasulud na si Pedro. ¹⁷ Makon ang babai nga dato kay Pedro, "Indi bala nga ikaw isara ra sa anang mga somolonod ang tao nga dato?" Makon ni Pedro kanana, "Bukun."

¹⁸ Tungud nga maramig ang gabi nga dato, nagdabok kalayo ang mga sorogoon kag ang mga goardya kag nagtirindug sa palibot agud magpainit-init. Nagtindug ra doto si Pedro kag nagpainit-init.

Ginimbistigar si Jesus ang pinakamataas nga pari (Mt. 26:59-66; Mc. 14:55-64; Lu. 22:66-71)

¹⁹ Karon, ginimbistigar ang pinakamataas nga pari si Jesus ang parti sa anang mga somolonod kag sa anang mga ginapanodlo. ²⁰ Makon ni Jesus kanana, "Bukun sa sikrito akun ginatodlo sa mga tao. Ay nagpanodlo ako mismo sa mga simbaan kag sa timplo nga ginatiriponan ang tanan nga mga Judio. Ara ako may gintodlo sa sikrito. ²¹ Ta basi ako indong ginapamangkot? Pamangkota nindo ang mga tao nga nakabati kon ano akun mga gintodlo kananda ay naulaman nanda." ²² Pagkaambal dia ni Jesus, sinampal tana ang sangka goardya nga nagatindug doto sa anang marapit. Makon ang goardya kanana, "Basi toladan imong sabat sa pinakamataas nga pari?" ²³ Makon ni Jesus kanana, "Kon akun sabat malain, magkoon kaw kon ano doto ang malain. Piro kon osto ra, ta basi ginsampal mo ako?"

²⁴ Karon, si Jesus nga nakagapos pa ginpadara dayon ni Anas kay Caifas nga maman gid ang pinakamataas nga pari sa tyimpo nga dato.

Ginpanginwara ruman ni Pedro si Jesus (Mt. 26:71-75; Mc. 14:69-72; Lu. 22:58-62)

²⁵ Mintras nagatindug pa si Pedro sa marapit ang kalayo nga nagapainit-init, ginpamangkot tana ang mga tao. Makon nanda, "Indi bala nga ikaw isara ra sa anang mga somolonod ang tao nga dato?" Nagpanginwara ruman si Pedro, makon na, "Bukun." ²⁶ Karon, ang isara doto sa mga sorogoon ang pinakamataas nga pari paryinti ang tao nga anang talinga gintigbas ni Pedro. Makon na, "Midyo nakita ta kaw gani nga kaiban ang tao nga dato doto sa logar nga may gintanum nga mga kaoy." ²⁷ Piro nagpanginwara ruman gid si Pedro nga bukun tana. Kag lagi-lagi nagtorook ang manok.

Gindara si Jesus kay Pilato (Mt. 27:1-2; Mc. 15:1-5; Lu. 23:1-5)

²⁸ Alin kay Caifas gindara nanda si Jesus doto sa palasyo ang Gobiernador. Kasanagun run dato. Ang mga Judio ara nagsulud sa palasyo tungud nga sono sa andang mga soronodon, kon magsulud sanda sa balay ang bukun Judio, indi sanda run pagtogotan nga magkaun ang yapon nga para sa Pista anang Paglubas ang Angil. ²⁹ Gani si Pilato maman ang nag-

goa doto kananda kag nagpamangkot kon ano andang akosasyon kontra kay Jesus. ³⁰ Makon nanda, "Kon ara tana may naimo nga malain ara namun tana gindara digi kanimo." ³¹ Makon ni Pilato kananda, "Ta dara nindo tana kag kamo tana ang magosgar kanana sono sa indong kasogoan." Makon roman ang mga Judio, "Piro ara kami awtoridad nga magsintinsya kamatayun sa tao." ³² (Dia natabo agud matoman anang koon ni Jesus kon ano nga klasi nga kamatayun anang maagian.) ³³ Gani nagsulud ruman si Pilato kag gintawag na si Jesus. Makon na, "Ikaw manda anang ari ang mga Judio?" ³⁴ Makon anang sabat ni Jesus, "Kanimong gid bala dan nga pamangkot, okon may mga nagsogid kanimo parti kanakun?" ³⁵ Makon ni Pilato, "Ano imong pagsarig kanakun ay, Judio? Imong mga kasimanwa kag andang mga manogdomara nga mga pari maman ang nagdara kanimo digi kanakun. Ay basi ano imong ginimo?" ³⁶ Makon ni Jesus kanana, "Akun ginarian ara digi sa kalibotan nga dia. Kon digi akun ginarian sa kalibotan nga dia, nagpakigaway andan akun mga somolonod agud indi ako madakup ang mga Judio. Piro ang matood tana, akun ginarian ara digi sa kalibotan nga dia." ³⁷ Gani makon ni Pilato kanana, "Kon maman dan, ari kaw gali!" Makon ni Jesus kanana, "Tama imong koon nga ako ari. Kag ang kabangdanan nga nagayan ako digi sa kalibotan kag nagpakatao ay agud isogid ko sa mga tao ang kamatoodan. Kag ang tanan nga gusto makaulam ang kamatoodan nagapamati kanakun." ³⁸ Makon dayon ni Pilato, "Ta ano ang kamatoodan?"

Ginsintinsyaan Kamatayun si Jesus (Mt. 27:15-31; Mc. 15:6-20; Lu. 23:13-25)

Pagkaambal dato ni Pilato, naggoa tana ruman doto sa mga Judio. Makon na kananda, "Ara ako may nakita nga sala sa tao nga dia. ³⁹ Kabay may ogali kamo nga kada Pista anang Paglubas ang Angil nagapangayo kamo kanakun sangka priso nga bolyawan. Gani gusto nindo bala nga bolyawan ko anang Ari ang mga Judio?" ⁴⁰ Nagsabat ang mga tao nga nagasiringgit, makon nanda, "Indi mo pagbolyawan ang tao nga dan! Si Barrabas run lang!" (Si Barrabas nga dia tolistan.)

19 Gani ginpabuul ni Pilato si Jesus kag ginpaanot na. ² Pagkatapos nagimo dayon ang mga soldado ang koro-korona nga poros siit kag ginsoklob nanda sa anang olo ni Jesus. Ginpasoksokan nanda tana ra ang kapa nga granati, ³ kag pagkatapos sigi andang parapit kanana nga nagaintrimis nga nagakoon, "Dayawon anang Ari ang mga Judio." Kag ginsampal nanda tana dayon.

⁴ Naggoa ruman si Pilato doto sa mga tao kag makon na kananda, "Pagoaun ko tana ruman digi kanindo agud ipakita kanindo nga ara ako gid may nakita nga kabangdanan agud sintinsyaan tana." ⁵ Gani naggoa si Jesus nga may koro-korona nga poros siit kag kapa nga granati. Makon dayon ni Pilato kananda, "Sulunga nindo tana!" ⁶ Pagkakita kanana

ang mga manogdomara nga mga pari kag mga goard-ya, nagsiringgit sanda, makon nanda, "Ilansang tana sa kros! Ilansang tana sa kros!" Makon ni Pilato kananda, "Sigi, kamo ang maglansang kanana sa kros, ay ara ako gid may nakita nga sala kanana." ⁷ Nagsabat ang mga Judio, makon nanda, "May kasogoan kami, kag sono sa amun kasogoan ang tao nga dia dapat nga patayun, ay nagakoon tana nga tana kono anang Bata ang Dios."

⁸ Pagkabati dato ni Pilato, nagdogang run gid anang kaadluk. ⁹ Gani gindara na ruman si Jesus sa sulud ang palasyo kag ginpamangkot kon taga-diin tana. Piro ara nagsabat si Jesus. ¹⁰ Gani makon ni Pilato kanana, "Basi indi kaw magsabat kanakun? Ara kaw bala kaulam nga ako may awtoridad nga bolyawan kaw okon ipalansang sa kros?" ¹¹ Makon ni Jesus kanana, "Ikaw ara gid may maimo kanakun kon ara kaw pagtawi gaum ang Dios. Gani mas mabaul anang sala ang tao nga nagintriga kanakun digi kanimo." ¹² Pagkabati dato ni Pilato nagpangita tana pa gid paagi nga mabolyawan si Jesus. Garing nagsiringgit ang mga Judio, makon nanda, "Kon bolyawan mo tana, nagakontra kaw sa Impirador ang Roma. Ay ang bisan sino nga nagapakaari anang kaaway ang Impirador." ¹³ Pagkabati dato ni Pilato, gindara na si Jesus sa goa kag nagpongko tana sa anang porongkoan ang manogsintinsya, doto sa logar nga kon tawagun "Plataporma nga Bato." (Sa Hebreo nga ambal dia ginatawag "Gabbata".)

¹⁴ Mga alas dosi gid dato ang ogto kag dispiras ang pista. Makon ni Pilato sa mga Judio, "Dagi run indong ari." ¹⁵ Nagsiringgit sanda dayon nga nagakoon, "Patayun tana! Ilansang tana sa kros!" Gani nagpamangkot kananda si Pilato, makon na, "Gosto nindo bala nga ilansang ko sa kros indong ari?" Makon ang mga manogdomara nga mga pari, "Ara kami ibang ari kondi ang Impirador!" ¹⁶ Gani ginintriga ni Pilato si Jesus kananda agud ipalansang sa kros.

Ang Paglansang kay Jesus sa Kros

(Mt. 27:32-44; Mc. 15:21-32; Lu. 23:26-43)

Gani gindara si Jesus ang mga soldado ¹⁷ kag naggoa sanda sa siodad. Ginpapasan nanda kay Jesus anang kros paayan sa logar nga kon tawagun, "Bongo ang Tao." (Sa Hebreo nga ambal dia ginatawag "Golgota".)

¹⁸ Doto nanda tana ginlansang sa kros. May darwa ra ka tao nga andang ginpadungan lansang kanana, ang isara sa wala kag ang isara sa too, kag si Jesus nakabutang sa tunga. ¹⁹ Si Pilato nagpaimo karatola nga anang ginpabutang sa anang kros ni Jesus. Ang nakasolat doto toladia, "Si Jesus nga taga-Nazaret, anang Ari ang mga Judio." ²⁰ Ginsolat dato sa mga ambal nga Hebreo, Latin, kag Griego, kag dorong mga Judio ang nakabasa, ay ang logar nga ginlansangan kay Jesus marapit lang sa siodad. ²¹ Makon anang mga manogdomara nga mga pari ang mga Judio kay Pilato, "Andan bukun 'Anang Ari ang mga Judio' imong ginsolat, kondi 'Ang tao nga dia nagakoon nga tana kono anang

Ari ang mga Judio." ²² Makon ni Pilato, "Kon ano akun ginsolat doto indi ko ron pagomanun ay nakasolat ko ron."

²³ Pagkalansang ang mga soldado kay Jesus sa kros ginbuul nanda anang mga lambong kag ginparti apat ka parti, kada soldado sangka parti. Ginbuul nanda ra anang pangidalum nga lambong ni Jesus nga ara binudbudan, ay diritso ang pagabul. ²⁴ Makon ang mga soldado sa isara kag isara, "Indi ta lang dia paggisakun. Maggarabot-gabot kita lang agud maulaman ta kon sino ang makabuul." Sa andang ginimo nga dato natoman ang nasolat sa Kasolatan nga nagakoon, "Ginparti-parti nanda akun mga lambong kag gingabot-gabotan nanda akun pangidalum nga lambong." Kag toladata manda anang ginimo ang mga soldado.

²⁵ Doto sa marapit anang kros ni Jesus nagatindug anang nanay, anang kabogto anang nanay, si Maria nga anang asawa ni Cleopas, kag si Maria nga taga-Magdala. ²⁶ Pagkakita ni Jesus sa anang nanay kag sa anang pinalangga nga somolonod nga nagatindug doto, makon na sa anang nanay, "Dan imong bata." ²⁷ Makon na ra dayon sa anang somolonod nga dato, "Dan imong nanay." Kag alin dato, anang nanay ni Jesus doto ron nagoli sa anang balay anang somolonod nga dato.

Anang Kamatayun ni Jesus

(Mt. 27:45-56; Mc. 15:33-41; Lu. 23:44-49)

²⁸ Naulaman ni Jesus nga tapos ron ang tanan, gani agud matoman anang koon ang Kasolatan, makon na, "Ginawaw ako." ²⁹ May sangka suruludan doto nga may sulud nga maaslum nga bino. Gani gintosmog nanda ang isponga sa irinumun nga dato kag gintakud nanda dayon sa anang sanga ang isopo kag ginsulsul sa anang baba ni Jesus. ³⁰ Pagkasupsup na dato, makon na, "Tapos ron!" Nagdongok tana dayon kag nabogto anang ginawa.

Ginbono anang Kilid ni Jesus

³¹ Ang adlaw nga dato dispiras ang pista. Indi maliag ang mga Judio nga anang bangkay ang mga tao nga ginlansang sa kros masala doto tungud nga ang masonod nga adlaw, Adlaw nga Inogpaway, kag importanti gid nga pista para sa mga Judio. Gani ginpangabay nanda kay Pilato nga kon maimo pamariun anang mga batiis ang mga tao nga ginlansang sa kros agud magkarapatay sanda, kag pamulun dayon andang mga bangkay doto. ³² Gani nagayan doto ang mga soldado kag ginpamari nanda anang mga batiis ang darwa ka tao nga ginlansang kaiban ni Jesus.

³³ Piro pagabot nanda kay Jesus, nakita nanda nga patay tana run, gani ara nanda run pagbaria anang mga batiis. ³⁴ Garing anang ginimo ang isara sa mga soldado, ginbono na ang bangkaw anang kilid ni Jesus kag lagi-lagi nagilig dayon ang dogo kag tobig. ³⁵ Dia nga mga natabo matood tungud nga nakita ko mismo. Gani naulaman ko nga akun ginsolat nga dia ma-

tood, kag ginsolat ko agud magtoo kamo ra. ³⁶ Dia natabo agud matoman ang nasolat sa Kasolatan nga nagakoon, "Ara gid miski sangka tolan nga bariun kanana." ³⁷ May nasolat pa gid sa Kasolatan nga nagakoon nga, "Sulungun nanda ang tao nga andang ginbono."

Ang Paglubung kay Jesus

(Mt. 27:57-61; Mc. 15:42-47; Lu. 23:50-56)

³⁸ Pagkatapos dato, nagayan si Jose nga taga-Arimatea kay Pilato kag naglisinsya nga kon maimo togotan tana nga bulun anang bangkay ni Jesus sa kros. (Si Jose nga dia isara sa mga somolonod ni Jesus, garing sikrito lang ay naadlukan tana sa mga manogdomara ang mga Judio.) Gintogotan tana ni Pilato, gani ginbuul na anang bangkay ni Jesus. ³⁹ Nagtabid ra kanana si Nicodemo. Ang ona, ang tao nga dia gabi nagayan kay Jesus. May dara tana nga bali 45 kilos nga paamot nga may simbog nga mira kag aloe. ⁴⁰ Pagkabuul nanda anang bangkay ni Jesus, ginpotos nanda sa panaptun nga mapoti nga andang ginamug ang paamot sono sa anang ogali ang mga Judio kon nagalubung ang patay. ⁴¹ Karon, doto sa logar nga dato nga ginlansangan kay Jesus may gardin nga ginpananuman ang mga kaoy, kag doto may bago nga rulubungan nga gingoab sa bato nga midyo sa kowiba kag ara pa nalubungi. ⁴² Kag tungud nga nagadali sanda ay ang adlaw nga dato dispiras run anang pista ang mga Judio, kag tungud nga marapit ang rulubungan nga dato, doto nanda run lang ginlubung si Jesus.

Anang Pagkabanaw ni Jesus

(Mt. 28:1-8; Mc. 16:1-8; Lu. 24:1-12)

20 Pagabot ang adlaw nga Domingo, madulumdulum pa nagayan si Maria nga taga-Magdala doto sa ginlubungan. Pagabot na doto, nakita na nga anang takup nga bato ara run doto sa anang baba ang ginlubungan. ² Gani domalagan tana paayan kay Simon Pedro kag sa somolonod nga palangga ni Jesus. Pagabot na kananda makon na, "Ginbuul nanda ang Ginoo sa ginlubungan, kag ara kami kaulam kon diin nanda tana ginbutang!" ³ Gani nagayan si Pedro kag ang somolonod nga dato doto sa ginlubungan. ⁴ Nagdalagan sanda nga darwa, piro mas madasig ang isara nga dato kaysa kay Pedro. Gani naona tana nga nagabot sa ginlubungan. ⁵ Pagabot na doto nagdongok tana kag naglingling. Nakita na doto ang mga panaptun nga mapoti nga gingamit ang paglubung, piro ara tana nagsulud. ⁶ Malagat-lagat nagabot ra si Simon Pedro, piro tana tana nagdiritso sulud sa ginlubungan. Nakita na ra ang mga panaptun nga dato. ⁷ Kag ang panyo nga ginpotos sa anang olo ni Jesus doto ra nagabalilin, piro bulag sa mga panaptun. ⁸ Nagsulud ra dayon ang somolonod nga naona magabot. Nakita na ra ang mga butang sa sulud, kag bisan ara sanda pa kaangup anang ginakoon ang Kasolatan nga kinanglan mabanaw si Jesus sa mga patay, nagpati tana sa oras nga dato nga nabanaw si Jesus.

¹⁰ Kag nagoli dayon ang darwa nga dato ka somolonod ni Jesus.

Nagpakita si Jesus kay Maria nga taga-Magdala

(Mt. 28:9-10; Mc. 16:9-11)

¹¹ Karon, si Maria tana nagatindug pa gid doto sa goa ang ginlubungan nga nagapanangis. Mintras nagapanangis tana, nagdongok tana kag naglingling sa sulud ang ginlubungan. ¹² Nakita na nga doto sa sulud may darwa ka angil nga nagalambong ang poti. Doto sanda nagapongko sa logar nga ginbutangan anang bangkay ni Jesus. Ang isara sa oloan kampi kag ang isara sa sikian. ¹³ Makon ang mga angil kay Maria, "Basi nagatangis kaw?" Makon ni Maria, "Ay may nagbuul anang bangkay akun Ginoo kag ara ako kaulam kon diin nanda ginbutang!" ¹⁴ Pagkaambal na dato nagbalikid tana kag nakita na si Jesus nga nagatindug doto, piro ara na nakilala nga dato si Jesus gali. ¹⁵ Nagpamangkot kanana si Jesus, makon na, "Basi nagatangis kaw? Sino imong ginapangita?" Anang pagsarig ni Maria anang nabalikidan nga dato manogasikaso ang mga tanum doto. Gani makon na kanana, "Kon ikaw ang nagbuul kanana, abi sogidi ako kon diin mo tana ginbutang, ay bulun ko." ¹⁶ Makon ni Jesus kanana, "Maria!" Nagliso si Maria kag nagatobang kay Jesus, kag makon na sa ambal nga Hebreo, "Rabboni!" (Kon kanatun pa, "Manogtodlo.") ¹⁷ Makon ni Jesus kanana, "Indi kaw anay magkaput kanakun, ay ara ako pa kakayab sa Amay. Imong imoon tana, ayanan mo akun mga kabogto kag sogidan mo sanda nga ako makayab run sa akun Tatay kag indong Tatay, sa akun Dios kag indong Dios." ¹⁸ Gani ginayanan ni Maria nga taga-Magdala anang mga somolonod ni Jesus kag gin-sogidan na sanda dayon nga nakita na ang Ginoo. Kag ginsogid na ra kananda anang ginbilin ni Jesus.

Nagpakita si Jesus sa anang mga Somolonod

(Mt. 28:16-20; Mc. 16:14-18; Lu. 24:36-49)

¹⁹ Pagkasirum ang adlaw nga dato nga Domingo, nagtiripon sa sangka balay ang mga somolonod. Kag tungud nga ginapangadlukan sanda sa mga manogdomara ang mga Judio ginpantrangkaan nanda anang mga poirtaan ang balay nga andang ginatiriponan. Nagabot dayon si Jesus kag nagtindug doto sa andang tunga. Makon na, "Ang kalinung dian kanindo." ²⁰ Kag ginpakita na dayon kananda anang mga igad sa anang mga alima kag sa anang kilid. Kag nalipay nga mayad ang mga somolonod pagkakita nanda sa Ginoo. ²¹ Kag makon na ruman, "Ang kalinung dian kanindo. Kon paiwan nga ginpadara ako ang Amay, magapadara ako ra kanindo." ²² Kag ginuyupan na sanda dayon kag nagkoon, "Batona nindo ang Ispirito Santo. ²³ Kon patawadun nindo anang mga sala ang bisan sino, dan patawadun da ang Dios. Piro kon indi nindo pagpatawadun, dan indi ra pagpatawadun ang Dios."

Nagdoda si Tomas

²⁴ Karon, si Tomas nga anang ayo si Kapid isara ra sa anang dosi ka somolonod ni Jesus. Garing ara tana doto anang pagpakita ni Jesus. ²⁵ Gani ginsogidan tana anang mga kaiban nga mga somolonod nga nakita nanda ang Ginoo. Piro makon ni Tomas kananda, "Kon indi ko makita anang agi ang mga lansang sa anang alima, kag kon indi ko matandug anang mga igad, kag kon indi ko makagoro akun alima sa anang kilid, indi ako ra gid magpati."

²⁶ Pagkatapos sangka simana, nagtiripon roman anang mga somolonod sa balay nga andang ginatiriponan, kag kaiban nanda run si Tomas. Ginpantrangkaan nanda anang poirtaan ang balay, piro nagsulud ruman si Jesus kag nagtindug doto sa andang tunga. Makon na ruman kananda, "Ang kalinungdian kanindo." ²⁷ Kag makon na dayon kay Tomas, "Tomas, dali, sulunga run akun alima kag tanduga akun igad. Goroan ra dayon imong alima sa akun kilid. Indi ka run magdoda, kondi magtoo kaw." ²⁸ Makon ni Tomas kay Jesus, "Ginoo ko kag Dios ko!" ²⁹ Makon dayon ni Jesus, "Ta nagatoo ka run dadi ay nakita mo ako? Piro mas masoirti ang mga tao nga nagatoo kanakun bisan ara nanda ako makita."

Ang Katoyoan sa Libro nga Dia

³⁰ Doro pa gid nga mga milagro anang ginpangimo ni Jesus nga nakita mismo anang mga somolonod nga ara nagapil solat sa libro nga dia. ³¹ Piro ang mga nasolat sa libro nga dia ginsolat agud magtoo kamo nga si Jesus manda ang Cristo nga anang Bata ang Dios. Kag kon magtoo kamo kanana may kaboi kamo nga ara kataposan.

Nagpakita si Jesus sa Anang Pito ka Somolonod

21 Pagkatapos pira ka adlaw, nagpakita ruman si Jesus sa anang mga somolonod doto sa baybay ang Dagat ang Tiberias. Toladia anang pagkakita kananda. ² Doto sa logar nga dato nagatiripon sanday Simon Pedro, si Tomas nga ginatawag nga si Kapid, si Natanael nga taga-Cana sa Galilea, anang mga bata ni Zebedeo, kag may darwa pa gid ka somolonod ni Jesus. ³ Karon, makon ni Simon Pedro sa anang mga kaiban, "Mapangisda ako." Makon nanda ra, "Matabid kami kanimo." Gani nagsakay sanda sa sakayan kag nagpalaod. Piro sa sanggabi nga dato ara sanda gid may nabuul. ⁴ Datong nagapamotipoti run ang adlaw, nakita nanda nga may nagatindug doto sa baybay. Ara sanda kaulam nga si Jesus gali dato. ⁵ Makon ni Jesus kananda, "Ta may nabuul kamo?" Makon nanda, "Ara gid." ⁶ Makon na kananda, "Taktakan nindo indong lambat sa too kampi ang sakayan, dan may mabubuul kamo." Gani tinaktak nanda doto andang lambat. Pagbatak nanda, indi sanda run kadaug sa karakuun ang isda nga andang nabuul. ⁷ Makon kay Pedro ang somolonod nga palangga ni Jesus, "Ang Ginoo gali dato!"

Pagkabati ni Pedro nga ang Ginoo gali dato, ginsoksok na anang lambong nga anang ginoba kag naglokso sa tobig kag naglangoy paayan kay Jesus doto sa baybay. ⁸ Ang iba nga mga somolonod nga doto sa sakayan nagparabaybay ra nga nagabutung ang lambat nga pono isda, ay andang karayuun sa baybay mga 50 ra lang ka dupa. ⁹ Pagkatakas nanda, may nakita sanda nga nagatompok nga baga nga may nagasogba nga isda kag may tinapay ra. ¹⁰ Makon dayon ni Jesus kananda, "Pagdara kamo digi pira ka bilog nga isda nga indong nabuul." ¹¹ Gani nagsaka si Simon Pedro sa sakayan kag ginbutung na pabaybay ang lambat nga pono mabaraul nga isda nga bali 153 ka bilog tanan. Ara ra gid nagisi ang lambat miski toladato karaku andang nabuul. ¹² Makon ni Jesus kananda, "Dali, pagpamaw kamo." Kag ara gid may nagpangaas sa anang mga somolonod nga magpamangkot kon sino tana, ay naulaman nanda nga tana ang Ginoo. ¹³ Ginbuul dayon ni Jesus ang tinapay kag ginpanawan na sanda. Toladato ra anang ginimo sa isda.

¹⁴ Ikatlo ron dia ka bisis nga si Jesus nagpakita sa anang mga somolonod alin anang pagkabanaw.

Si Jesus kag si Pedro

¹⁵ Pagkatapos nanda pamaw makon ni Jesus kay Simon Pedro, "Simon nga bata ni Juan, ano, ginaigogma mo bala ako kaysa imong mga kaiban nga dia?" Makon anang sabat ni Pedro, "Uu, Ginoo, naulaman mo nga ginaigogma ko ikaw." Makon ni Jesus kanana, "Ta asikaso akun mga tomoloo pario anang pagasikasao ang pastor sa anang mga karniro." ¹⁶ Makon roman ni Jesus kanana, "Simon nga bata ni Juan, ano, ginaiigogma mo ako?" Makon na ruman, "Uu, Ginoo, naulaman mo nga ginaigogma ko ikaw." Makon ni Jesus kanana, "Asikaso akun mga karniro." ¹⁷ Sa ikatlo ka bisis makon ni Jesus kanana, "Simon nga bata ni Juan, ano, ginaigogma mo ako?" Naborido si Pedro tungud nga ikatlo ron ka bisis nga tana ginpamangkot ni Jesus kon ginaigogma na tana. Gani makon ni Pedro, "Ginoo, naulaman mo ang tanan, kag naulaman mo gid nga ikaw ginaigogma ko." Makon ni Jesus kanana, "Asikaso akun mga karniro." ¹⁸ Sa matood tana, ang ona ang bata ka pa, ikaw mismo ang nagsoksok imong akus kag nagayan sa kon diin imong gosto. Piro kon malam ka run gani, padupaun ka lang kag iba run ang magaakus kanimo, kag daraun kaw dayon sa logar nga indi mo gusto nga ayanan." ¹⁹ (Ginambal dia ni Jesus agud ipakita kananda kon ano ang klasi nga kamatayun anang maagian ni Pedro, kag paagi sa kamatayun nga dato dadayawon ang Dios.) Pagkatapos makon ni Jesus kay Pedro, "Pagsonod kanakun."

Anang Pinalangga nga Somolonod ni Jesus

²⁰ Pagbalikid ni Pedro nakita na nga nagasonod kananda anang pinalangga nga somolonod ni Jesus. (Tana maman ang marapit gid kay Jesus ang nagayapon sanda kag maman ang nagpamangkot sa Gi-

noo kon sino ang magatraidor kanana.)²¹ Pagkakita ni Pedro kanana makon na kay Jesus, “Ginoo, ano tana anang maagian ang tao nga dan?”²² Makon ni Jesus kanana, “Kon gusto ko nga indi tana mapatay asta magbalik ako digi sa kalibotan, ta ano ra dan anang labut kanimo? Basta ikaw tana magsonod kanakun.”²³ Gani naglapnag ang barita sa mga kabogto sa Ginoo nga ang somolonod nga dato indi mapatay. Piro ara nagkoon si Jesus nga indi tana mapatay, kondi anang

koon tana, “Kon gusto ko nga indi tana mapatay asta magbalik ako, ta ano ra dan anang labut kanimo?”

²⁴ Ako ang somolonod nga dato kag ako mismo nagapamatood nga matood akun mga ginsolat nga dia. Kag naulaman ta nga akun mga ginasogid matood.

²⁵ Doro pa gid anang mga ginpangimo ni Jesus nga kon isara-isaraun solat, sigoro indi magigo sa bilog nga kalibotan ang tanan nga libro nga solatan.

Binoatan

1 Pinalangga ko nga Teofilo, sa akun primero nga libro ginsolat ko ang tanan nga ginimo kag ginpanodlo ni Jesus alin pa ang ompisa ² asta sa oras nga tana gindara sa langit. Pagkatapos nga tana napatay kag nabanaw, kon kapira tana nagpakita sa sari-sari nga paagi sa anang mga apostolis nga tana nabanaw matood alin sa mga patay. Sa sulud 40 ka adlaw nagpakita tana kananda kag gintodloan na sanda parti sa anang ginarian ang Dios. Kag bago tana magpalangit may mga sogo tana nga ginbilin sa anang mga pinili nga mga apostolis. Anang mga bilin nga dato gintaw na kananda paagi sa anang gaum ang Ispirito Santo. ⁴ May bisis nga mintras nagakaun si Jesus kaiban nanda nagbilin tana kananda nga makon na, "Indi kamo anay magalin sa Jerusalem. Ulatun nindo anay ang Ispirito Santo nga ginpangako ang Dios nga Amay. Ginsogid ko ron nga lagi dia kanindo ang ona. ⁵ Ang ona, si Juan nagpangbunyang ang mga tao sa tobig, piro sa pira ka adlaw bubunyang kamo sa Ispirito Santo."

Ang Pagdara kay Jesus sa Langit

⁶ May sangka bisis ruman nga mintras nagatiripon sanda ginpamangkot nanda si Jesus, makon nanda, "Ginoo, maman run bala dia ang oras nga paalinun mo ang mga taga-Roma nga nagadomara kanatun agud kita nga mga taga-Israel makadomara ruman atun kaogalingun?" ⁷ Makon anang sabat ni Jesus, "Ara kamo ginatogoti ang Amay nga maulaman nindo kon sano magakaratabo ang mga butang nga anang gintakda. ⁸ Piro pagabot kanindo ang Ispirito Santo tawan na kamo gaum. Kag isogid nindo dayon ang mga butang parti kanakun, alin digi sa siodad ang Jerusalem asta sa bilog nga probinsya ang Judea kag Samaria, kag asta sa bilog nga kalibotan." ⁹ Pagkakoon na dia, gindara tana pa langit. Kag mintras nagasulung sanda kanana nga nagapaibabaw, ginlikupan tana dayon ang panganod kag nadora tana sa andang panulung.

¹⁰ Mintras nagasulung sanda pa nga mayad sa langit, may darwa ka lalaki nga nagalambong ang mapoti nga golpi nga nagtindug sa andang marapit. ¹¹ Makon dayon ang mga lalaki kananda, "Kamo nga mga taga-Galilea, basi nagatirindug kamo pa gid digi nga nagasulung sa langit? Si Jesus nga dia nga indong nakita nga gindara paibabaw magabalik digi sa kalibotan. Kag kon paiwan tana nagpaibabaw, toladan ra anang pagbalik."

Ang mga Apostolis Nagpili anang Tulus ni Judas

¹² Pagkatapos dato, nagbalik ang mga apostolis sa Jerusalem alin sa Bokid ang mga Olibo. Ang bokid nga dia mga sangka kilometro anang karayu sa siodad ang Jerusalem. ¹³ Pagabot nanda sa Jerusalem nagsaka sanda sa ibabaw nga koarto ang balay nga andang ginadayonan. Ang mga lalaki nga dato sanday Pedro, Juan, Santiago, Andres, Felipe, Tomas, Bartolome, Mateo, si Santiago nga bata ni Alfeo, si Simon nga mimbro anay ang mga ribolosionario, kag si Judas nga bata ni Santiago. ¹⁴ Dia sanda pirmi nga nagatiripon agud magpangamoyo. Kaiban nanda ra ang pira ka mga babai pati si Maria nga nanay ni Jesus, kag anang mga kabogto nga lalaki ni Jesus.

¹⁵ May pira ka adlaw nagtiripon ang mga 120 ka tomoloo. Nagtindug si Pedro kag magkoon, makon na, ¹⁶ "Mga kabogto, kinanglan matoman anang koon ang Kasolatan nga gintagna ang Ispirito Santo ang ona paagi kay David parti kay Judas, nga maman ang nagdara sa mga nagdakup kay Jesus. ¹⁷ Kabilang tana ra kanamun nga mga apostolis nga anang ginpili ni Jesus, kag kaiban namun tana ra sa amun obra."

¹⁸ (Piro si Judas nagbakal logta alin sa koarta nga anang nabaton sa anang ginimo nga malain, kag doto tana naglagpak nga padapa. Anang tian nabostik kag nagwagay anang tinai. ¹⁹ Nabaritaan dia ang tanan nga tao sa Jerusalem, gani gintawag nanda ang logta nga dato nga Akeldama, nga ang gostong ambalun, "Logta nga nadogoan".) ²⁰ Makon pa ni Pedro, "Nasolat run nga lagi sa mga Salmo nga nagakoon,

'Pabayanan run lang anang ginaolian,
Kag dapat ara run may magoli doto.'

Kag nasolat ra,

'Itaw ron lang sa iba anang obra.'

²¹ "Gani, kinanglan nga magpili kita sangka tao nga idogang kanamun nga onsi ka apostolis. Kinanglan isara tana sa mga naging kaiban namun nga nagtabid-tabid kay Ginoong Jesus ang digi tana pa sa kalibotan, ompisa ang nagpabunyang tana kay Juan asta sa oras nga gindara si Jesus sa langit, tungud nga kinanglan nga makapamatood tana kaiban namun parti sa anang pagkabanaw ni Jesus." ²³ Gani nagpili sanda darwa ka lalaki: si Matias kag si Jose nga kon tawagun si Barsabas (okon Justo). ²⁴ Pagkatapos nagpangamoyo sanda dayon, makon nanda, "Ginoo, ikaw ang kaulam anang tagiposoon ang tanan nga tao. Gani ipakita mo kanamun kon sino sa darwa nga dia imong

ginpili ²⁵ nga maging apostol bilang tulus ni Judas. Ay ginbayaan ni Judas anang obra bilang isara sa mga apostolis, kag nagayan tana sa logar nga bagay kanana." ²⁶ Pagkatapos nga sanda makapangamoyo, naggabot-gabot sanda. Kag ang napili si Matias. Gani si Matias maman ang gindogang sa onsi ka apostolis.

Anang Pagabot ang Ispirito Santo

2 Pagabot ang adlaw ang pista nga kon tawagun Pentecostes, nagtiripon ang tanan nga mga tomoloo sa sangka balay. ² Mintras nagatiripon sanda, golpi lang nga may nagdagono nga alin sa langit nga midyo sa mabaskug nga angin nga nagabagrang, kag poros ron lang dagono andang nababatian sa sulud ang balay nga andang ginatiriponan. ³ Kag may nakita sanda dayon nga mga dabdab ang kalayo nga midyo sa mga dila nga nagrapta kag nagtongtong sa kada isara kananda. ⁴ Sanda tanan gingauman ang Ispirito Santo, kag nagarambal sanda dayon sa iba-ibang mga ambal nga ara nanda naton. Ang Ispirito Santo maman ang nagpaambal kananda toladato.

⁵ Karon, doto sa Jerusalem may mga Judio nga riliyoso nga nagaralin sa iba-ibang nasyon sa bilog nga kalibotan. ⁶ Pagkabati nanda ang dagono nga dato, nagdaragoyon sanda doto sa ginatiriponan ang mga apostolis. Natingala sanda nga mayad tungud nga ang kada isara kananda nakabati nga anang linggowai ginaambal ang mga tomoloo. ⁷ Makon nanda, "Ano kabay dia? Poros dia mga taga-Galilea. ⁸ Piro basi atun mga ambal maman atun nababatian nga andang ginaambal? ⁹ Ang iba kanatun taga-Partia. May mga taga-Media, kag ang iba taga-Elam. May mga taga-Mesopotamia, Judea, kag Capadocia. May digi ra nga taga-Ponto kag Asia. ¹⁰ Ang iba mga taga-Frigia, taga-Panfilia, taga-Egipto, kag ang iba alin sa mga logar nga sakup ang Libia nga marapit sa Cirene. May mga taga-Roma, mga Judio kag mga bukun Judio nga nagintra sa anang riliyon ang mga Judio. ¹¹ Kag ang iba alin sa Creta kag Arabia. Piro bisan iba-iba atun mga linggowai nababatian ta nga sanda nagaarambal sa tanan ta nga mga linggowai parti sa makatiringala nga mga inimoan ang Dios!" ¹² Natingala nga mayad ang tanan nga mga tao doto. Kag tungud nga indi nanda maintindian kon ano ang natatabo sigi-sigi run lang andang paramangkotan sa isara kag isara. Makon nanda, "Ano kabay dia?" ¹³ Piro ang iba tana nagtoya-toya sa mga tomoloo. Makon nanda, "Mga Lingin ang mga tao nga dan!"

Anang Wali ni Pedro

¹⁴ Gani tomindug si Pedro kaiban ang iba nga onsi ka apostolis kag nagambal mabaskug sa mga tao, makon na, "Mga kapario ko nga mga Judio, kag tanan kamo nga mga pomoloyo sa Jerusalem, pamatii nindo ako ay isogid ko kon ano anang kaologan ang mga butang nga dia. ¹⁵ Sala indong isip nga lingin ang mga tao nga dia, ay alas noibi pa lang dia ang aga. ¹⁶ Kondi dia tana

maman anang gintagna ang ona ni propita Joel.

Makon na,

¹⁷ 'Ang Dios nagkoon, "Sa oring mga adlaw itaw ko akun Ispirito sa tanan nga klasi nga mga tao.

Kag anang risolta dan, indong mga bata nga lalaki kag babai magabarita akun mga ambal;

Indong mga binata makakikita akun mga ipapakita kananda;

Kag ang mga maulam-ulam nga mga lalaki padamgoon ko.

¹⁸ Magabot matood ang adlaw nga itaw ko akun Ispirito sa akun mga sorogoon nga lalaki kag babai, Kag sanda magabarita akun mga ambal.

¹⁹ Magapakita ako mga milagro sa langit kag sa logta: may makikita nga dogo, kalayo, kag madamul nga aso nga nagarobokrobok.

²⁰ Magadulum ang adlaw, kag ang bolan magapola pario sa dogo.

Dia matatabo bago magabot ang makatiringala nga adlaw nga dato ang Ginoo magaukum.

²¹ Piro ang bisan sino nga magpanawag sa Ginoo malilibri sa silot nga magaabot."'''

²² Makon pa ni Pedro, "Mga kapario ko nga mga kaapo-apoan ni Israel, pamatii nindo ako! Si Jesus nga taga-Nazaret ginsogo digi ang Dios, kag dia ginpamatodan ang Dios paagi sa mga milagro kag mga katiringala nga mga butang nga anang ginpangimo paagi kanana. Kag kamo mismo nakaulam sa mga butang nga dia tungud nga tanan dia nagkaratabo digi kanindo. ²³ Naulaman nga lagi ang Dios ang ona nga si Jesus nga dia itogyan kanindo tungud nga maman da nga lagi dato anang plano. Kag ginpapatay nindo tana sa mga makasasala nga mga tao nga naglansang kanana sa kros. ²⁴ Piro ginbanaw tana ang Dios kag ginlowas sa gaum ang kamatayun, tungud nga ang matood tana, miski kamatayun pa ara gaum nga magawid kanana. ²⁵ Makon ni David parti kanana, 'Naulaman ko nga ang Ginoo pirmi nga nagatabid kanakun kag ara na ako ginabayai. Gani indi ako matoblag.

²⁶ Maman dia nga nalilipay ako

Kag indi mapugungan akun pagdayaw sa Dios.

Kag bisan mapapatay ako, padayon ako nga may paglaum.

²⁷ Ay naulaman ko nga indi mo pagpabayanan akun kalag doto sa anang logar ang mga patay. Kag indi mo ra pagtogotan nga maronot imong matutum nga sorogoon.

²⁸ Gintodlo mo kanakun ang mga dalan nga paayan sa kaboi nga ara katapusan,

Kag tungud nga ikaw pirmi akun kaiban, malilipay ako nga mayad."'''

²⁹ Makon pa ni Pedro, "Mga kabogto, masanag nga ara nagambal si David parti sa anang kaogalingun, ay ulam ta nga atun kaolang-olangan nga si David napatay kag ginlubung, kag asta gani dadi ulam ta kon din ang ginlubungan kanana. ³⁰ Propita si David kag naulaman na nga ang Dios nagpangako kanana nga

isara sa anang mga kaapo-apoan maman ang magapanobli anang ginarian. ³¹ Kag tungud nga naulaman ni David kon ano anang imoon ang Dios, nagambal tana parti sa anang pagkabanaw ni Cristo, nga ara tana pagpabayani doto sa anang logar ang mga patay, kag anang lawas ara naronot. ³² Anang ginatomod ara iba kondi si Jesus nga ginbanaw ang Dios sa mga minatay, kag kami tanan makapamatood nga nabanaw tana manda tungud nga nakita namun tana mismo. ³³ Ginpapongko tana sa pinakamataas nga podir sa anang too ang Dios. Gintaw kanana ang Amay ang Ispirito Santo nga anang ginpangako kanana. Kag ang Ispirito Santo nga dia ginpadara ni Jesus kanamun, kag anang gaum maman indong nakikita kag nabababatian dadi. ³⁴ Makon pa ni David,

‘Makon ang Ginoong Dios sa akun Ginoo,
Digi pagpongko sa akun too,
Asta mapasoko ko kanimong mga kaaway.’

Pagsolat ni David dato bukun anang kaogalingun nga lawas anang ginakoon kondi anang Ginoo nga si Jesus. Ay si David tana ara pa kasaka sa langit. ³⁶ Gani dapat gid nga maulaman ang tanan nga mga kaapo-apoan ni Israel nga si Jesus nga dia nga indong ginsalang sa kros maman anang ginpili ang Dios nga maging atun Ginoo kag Cristo.”

³⁷ Pagkabati dato ang mga tao natandug andang mga tagiposoon. Gani makon nanda kay Pedro kag sa iba nga mga apostolis, “Mga kabogto, ano amun dapat imoon?” ³⁸ Makon ni Pedro kananda, “Magirinulsul kamo indong mga sala kag magparabunyang ang kada isara kanindo agud ipakita nga kamo kay Jesu-Cristo ron, kag mapatawad dayon indong mga sala kag mababaton nindo anang ginpangako ang Dios nga ara iba kondi ang Ispirito Santo. ³⁹ Tungud nga ang ginpangako nga dia nga Ispirito Santo para kanindo kag sa indong mga bata. Kag bukun lang para kanindo kondi para ra sa tanan nga mga tao doto sa marayu nga mga logar, ang tanan nga tatawagun ang Ginoo nga atun Dios nga magrapit kanana.”

⁴⁰ Kag doro pa anang mga ginsambit ni Pedro agud pamatodan kananda anang mga ginambal. Kag ginsugyut na sanda nga magpanginlowas sa silot nga magaabot sa mga malain nga mga tao. ⁴¹ Doro ang nagpati sa anang minsai kag nagparabunyang sanda dayon. Sa adlaw nga dato mga 3,000 ka mga tao ang nagdogang sa mga tomoloo. ⁴² Kag nagmaukud sanda sa pagtoon anang mga ginatodlo ang mga apostolis, sa pagtiripon bilang magkarabogto, sa pagpamiak-piak ang tinapay, kag sa pagpangamoyo.

Anang Kaboi ang mga Tomoloo

⁴³ Dorong mga milagro kag mga makatiringala nga mga butang anang ginpaimo ang Dios sa mga apostolis. Gani ang mga tao nagkaboi nga may pagtaod kag kaadluk sa Dios. ⁴⁴ Masuud anang pagtarabidan ang mga tomoloo kag ginbilang nanda nga andang mga pagkabutang bukun ana-ana lang kondi para sa tanan. ⁴⁵ Ginapamaligya nanda andang mga logta kag

mga pagkabutang, kag ginapanagtag nanda anang bayad sa andang mga kaiban sono sa anang kinanglan ang kada isara. ⁴⁶ Kada adlaw nagatiripon sanda sa timplo kag nagapamiak-piak ang tinapay sa andang mga balay. Malipayun sanda gid sa andang pagkaraiban sa pagkaun, ⁴⁷ kag sigi andang pagdayaw sa Dios. Naliagan sanda ang tanan nga mga tao. Kag kada adlaw gindogang kananda ang Ginoo ang mga tao nga anang ginalowas.

Ang Pagayad ang Tao nga Piang

3 May adlaw nga si Pedro kag si Juan nagayan sa timplo ang mga alas tris ang apon, tungud nga oras dato nga inogpangamoyo. ² Karon, doto sa poirtaan ang timplo may tao nga piang alin pa anang pagkabata. Adlaw-adlaw ginadara tana sa poirtaan nga dato, nga kon tawagun “Masadya”, agud magpalimos sa mga tao nga nagasurulud sa timplo. ³ Pagkakita na kay Pedro kag kay Juan nga nagapasulud sa timplo, nagpangayo tana limos. ⁴ Ginsulung tana nga mayad ni Pedro kag ni Juan. Makon dayon ni Pedro kanana, “Pagsulung kanamun.” ⁵ Nagsulung ra gani ang tao nga dato ay anang pagsarig lilimosan tana run. ⁶ Piro makon ni Pedro kanana, “Ako ara gid koarta. Piro may digi ako nga inogtaw kanimong. Sa anang gaum ni Jesu-Cristo nga taga-Nazaret, pagpanaw!” ⁷ Kag ginkaputan dayon ni Pedro anang too nga alima ang tao nga dato kag patindugun. Lagi-lagi nagbaraskug anang mga siki kag mga bokoboko. ⁸ Naggolpi tana dayon tindug kag nagpanaw-panaw. Pagkatapos nagtabid tana kananda nga nagsulud sa timplo. Sigi anang panaw-panaw kag tombo-tombo nga nagadayaw sa Dios. ⁹ Nakita ang tanan nga tana nagapanaw kag nagadayaw sa Dios. ¹⁰ Namarasman nanda nga tana gali ang tao nga nagasari pongko kag nagapakilimos doto sa poirtaan ang timplo nga kon tawagun “Masadya”. Gani natingala sanda nga mayad sa natabo kanana.

Nagambal si Pedro sa Balkon ni Solomon

¹¹ Aros indi run magbulag kay Pedro kag kay Juan ang tao nga dato, kondi sigi anang pangaput kananda mintras nagayan sanda sa logar nga kon tawagun Balkon ni Solomon. Nagdaragoyon ang tanan nga mga tao doto kananda ay natingala sanda gid.

¹² Pagkakita ni Pedro sa mga tao makon na kananda, “Mga kapario ko nga mga kaapo-apoan ni Israel, basi natingala kamo? Basi nagasulung kamo nga mayad kanamun? Sigoro nagaunauna kamo nga napapanaw namun ang tao nga dia tungud sa amun gaum kag pagkadiosnon. ¹³ Bukun! Kondi ang Dios nga ginsimba atun mga kaolang-olangan nga si Abraham, si Isaac, kag si Jacob maman ang nagimo dia agud padungugan na anang sorogoon nga si Jesus. Maman dia ang Jesus nga indong gintogyan sa mga may awtoridad kag indong ginsikway sa atobangan ni Pilato, miski nadingisyonan na run nga bolyawan. ¹⁴ Matarung tana

nga tao kag ara gid sala, piro ginsikway nindo tana kag ginpangabay nindo si Pilato nga bolyawan ang manogpatay tao sa baylo nga si Jesus. ¹⁵ Ginpatay nindo ang nagataw kaboi nga ara kataposan, piro ginbanaw tana ang Dios. Kag kami makapamatood nga nabanaw tana ay nakita namun mismo. ¹⁶ Anang gaum anang aran ni Jesus maman ang nagtaw kabaskug sa tao nga dia nga indong kilala kag nakikita dadi. Kamo mga tistigo nga nagayad tana. Kag dia natabo tungud sa pagtoo kay Jesus.

¹⁷ “Mga kabogto, ulam ko nga kamo kag indong mga manogdomara nagimo toladato kay Jesus tungud nga ara kamo kaulam kon sino tana gid. ¹⁸ Dan ginsogid run nga lagi ang Dios ang ona paagi sa mga propita, nga si Cristo kinanglan gid nga magantos, kag sa indong ginimo nga dato kanana natoman anang koon nga dato ang Dios. ¹⁹ Gani dadi, kinanglan magirinul-sul kamo ron kag magparapit sa Dios agud patawadun na kamo sa indong mga sala, ²⁰ agud magabot kanindo ang bago nga kabaskug nga alin sa Ginoo. Pagkatapos ipadara na ra si Jesus nga mismo ang Cristo nga anang ginpili ang ona para kanatun. ²¹ Piro kinanglan doto lang anay si Jesus sa langit asta magabot ang oras nga mabago ang Dios ang tanan nga butang. Toladan nga lagi anang koon ang Dios ang ona paagi sa anang mga propita. ²² Pario anang koon ni Moises, makon na, ‘Ang Ginoo nga atun Dios magataw kanindo sangka propita pario kanakun nga kanindo ra mismo magaalin. Dapat sonodon nindo ang tanan nga anang ginakoon kanindo. ²³ Ang indi magtoman sa anang ginakoon ang propita nga dato ipabulag sa mga tao ang Dios kag madodora.’ ²⁴ Toladan ra anang koon ang tanan nga mga propita alin nga lagi kay Samuel, sanda nga tanan nagsogid parti sa mga butang nga nagakaratabo dadi. ²⁵ Anang mga ginpangako ang Dios paagi sa anang mga propita para gid kanatun nga mga Judio, kag kabilang kita sa kasog-tanan nga ginimo ang Dios sa atun mga kaolang-olan tungud nga nagkoon tana kay Abraham, makon na, ‘Bindisyonan ko ang tanan nga mga tao sa kalibotan paagi sa imong kaliwat.’ ²⁶ Gani ginpadara anay ang Dios anang pinili nga Sorogoon kanatun nga mga Judio agud maboligan na kita nga magbaya sa atun ginaimo nga malain.”

Si Pedro kag si Juan sa Atobangan ang Konsilyo

4 Mintras nagaambal pa si Pedro kag si Juan sa mga tao, ginparapitan sanda ang mga pari kag mga Saduceo kag anang pangolo ang mga goardya sa timplo. ² Ginaugutan sanda tungud nga nagapanodlo ang darwa nga dia nga si Jesus nabanaw, kag dia nagapamatood nga ang mga patay babanawon. ³ Gani gindakup nanda si Pedro kag si Juan. Andan bistigarun nanda, garing tungud nga sirum run, ginsulud nanda sa prisoan asta maaga. ⁴ Piro bisan toladato ang natabo kananda, doro pa ra sa mga nakabati andang panodlo ang nagtoo. Ang mga lalaki lang nga nagatoo ron nga 5,000 nga lagi.

⁵ Pagkaaga, nagtiripon sa Jerusalem anang mga maulam-ulam ang mga Judio, ang mga manogtodlo ang Kasogoon, kag ang iba pa nga mga manogdomara ang mga Judio. ⁶ Doto ra si Annas nga pinakamataas nga pari, si Caifas, si Juan, si Alejandro, kag ang iba pa nga mga mimbrow anang pamilya ni Annas. ⁷ Gindara kananda si Pedro kag si Juan kag ginimbistigar nanda dayon. Makon nanda, “Anong gaum indong gingamit kag kinong aran indong ginsambit sa pagayad ang tao nga piang?” ⁸ Si Pedro nga ginagauman ang Ispirito Santo nagsabat, makon na, “Kamo nga amun mga manogdomara kag mga maulam-ulam ang banwa, ⁹ kon ang ginapamangkot nindo kanamun ay parti sa anang pagayad ang tao nga dia nga piang, ¹⁰ dapat nindo tanan nga maulaman ang tanan ra nga taga-Israel, nga ginayad ang tao nga dia nga nagatindug dadi digi sa onaan paagi sa anang gaum anang aran ni Jesu-Cristo nga taga-Nazaret. Tana maman indong ginlansang sa kros kag napatay. Piro ginbanaw tana ang Dios. ¹¹ Si Jesus maman ang ginatomod nga bato doto sa Kasolatan nga nagakoon: ‘Ang bato nga ginagamit sa pagpatindug ang balay ginpilak nindo nga mga panday, tungud nga indong kaisip ara polos. Piro dadi maman dato ang bato nga ginimo nga pinakapondasyon.’ ¹² Ara run iba sa bilog nga kalibotan nga makalawas kanatun kondi si Jesus lang.”

¹³ Natingala anang mga manogdomara ang mga Judio nga si Pedro kag si Juan ara gid ginaadluki sa pag-sogid, ay naulaman nanda nga dia sanda mga ordinarario nga mga tao kag ara mataas nga tinonan. Namarasman nanda dayon nga dia sanda anang mga kaiban ni Jesus ang ona. ¹⁴ Andan gusto nanda nga magambal kontra sa milagro nga ginimo nanday Pedro, piro tungud nga ang tao mismo nga ginayad doto ra nagipus sanda run lang. ¹⁵ Gani andang ginimo, ginpagoa nanda anay si Pedro kag si Juan sa andang ginatiponan kag nagsorogidanun sanda dayon. ¹⁶ Makon nanda, “Ano kabay atun imoon sa mga tao nga dia? Ay bantog ron sa bilog nga Jerusalem nga nakaimo sanda matood milagro kag indi kita makakoon nga botig. ¹⁷ Gani agud indi run maglapnag andang panodlo sa mga tao, paandaman ta sanda nga indi sanda run gid magsari todlo ang pagtoo kay Jesus.” ¹⁸ Pagkatapos, ginpatawag nanda dayon si Pedro kag si Juan kag ginkonan nga indi sanda run gid magoman todlo ang parti kay Jesus. ¹⁹ Piro makon ni Pedro kag ni Juan kananda, “Abi binagbinaga nindo kon diin digi sa darwa ang osto sa panulung ang Dios; ang kami magtoman kanindo okon sa Dios? ²⁰ Kon sa kanamun tana, indi maimo nga indi kami magsogid ang parti sa amun nakita kag nabatian.” ²¹ Piro ginpaandaman sanda pa ra gid nga indi run gid magsari panogid, kag pagkatapos ginbolyawan sanda dayon. Miski gusto nanda nga sakitun ang darwa indi nanda ra maimo tungud nga naadlukan sanda ra sa mga tao, ay ang mga tao nagdayaw sa Dios tungud sa milagro nga naimo. ²² Ay anang idad ang tao nga ginayad paagi sa milagro nga dato sobra run 40 ka toig.

Anang Pangamoyo ang mga Nagatoo kay Jesus

²³ Pagkatapos nga nabolyawan si Pedro kag si Juan nagbalik sanda sa andang mga kaiban nga mga tomoloo, kag ginsogid nanda kananda kon ano anang koon ang mga manogdomara nga mga pari kag mga maulam-ulam ang mga Judio. ²⁴ Pagkabati dato ang mga tomoloo nagpangamoyo sanda. Makon nanda, "Ginoo nga makagagaum sa tanan, ikaw ang nagimo ang langit, ang logta, ang dagat, kag ang tanan nga mga butang sa mga logar nga dan. ²⁵ Paagi sa Ispirito Santo ginpaambal mo amun kaolang-olang nga si David nga imong sorogoon. Makon na, 'Basi nasilag nga mayad ang mga bukun Judio? Kag basi ang mga Judio nagaplano ang ara polos?' ²⁶ Ang mga ari sa kalibotan kag ang mga manogdomara nagtiripon kag nagpripapar agud magpakigaway sa Ginoo kag sa anang Cristo.' ²⁷ Natabo ron dadi imong ginambal nga dato ang ona tungud nga digi mismo sa Jerusalem ang mga bukun Judio kag mga Judio, pati si Herodes nga ari kag si Pilato nga gobirnadador nagkarasogot nga kontraun imong Balaan nga Sorogoon nga si Jesus nga imong ginpili nga maging Ari. ²⁸ Sa andang ginimo nga dato natoman imong ginplano ron nga lagi ang ona. Kag dia natabo sono sa imong gaum kag kagostoan. ²⁹ Kag dadi, Ginoo, ginapaug nanda kami. Boligan mo kami nga imong mga sorogoon nga iwali nga may kaisug imong minsai. ³⁰ Ipakita mo imong gaum. Itogot mo nga paagi sa anang aran ni Jesus nga imong ginpili nga Sorogoon makapangayad kami ang mga masakitun kag makaimo mga milagro kag mga katiringala nga mga butang." ³¹ Pagkatapos nanda pangamoyo, nagkudug ang balay nga andang ginatiriponan. Sanda nga tanan gingauman ang Ispirito Santo kag nagisug sanda sa pagwali anang minsai ang Dios.

Pagboroligan ang mga Tomoloo

³² Nagtorono nga mayad ang mga nagatoo kay Jesus, kag parario andang ginaisip kag baratyagun. Ang kada isara kananda ara nagkabig nga anang mga pagkabutang ana lang gid, kondi ginbilang nanda nga para sa tanan. ³³ Sigi anang imo ang mga apostolis ang mga katiringalaan sa pagpamatood nga si Ginooong Jesus nabanaw manda. Kag mabaul ra anang bolig ang Dios sa tanan nga mga tomoloo. ³⁴ Ara gid may nalisudan kananda sa andang mga kinanglan tungud nga may mga tomoloo nga may mga logta kag mga balay nga andang ginpamaligya, ³⁵ kag gintaw nanda dayon anang bayad sa mga apostolis. Kag ginpanagtag ra dayon ang mga apostolis sa mga tomoloo nga nalilisudan.

³⁶ Toladato ra anang ginimo ni Jose nga taga-Cipre. Judio tana nga alin sa lai ni Levi. Anang panawag kanana ang mga apostolis si Barnabas, nga anang gostong ambalun "Manogpabaskug". ³⁷ Ginbaligya ni

Jose anang logta kag gintaw na dayon anang bayad sa mga apostolis.

Si Ananias kag si Safira

5 Piro may tao doto nga anang aran si Ananias. Anang asawa si Safira. May ginbaligya sanda ra nga logta. ² Piro bago daraun ni Ananias anang bayad ang logta sa mga apostolis, gintago na ang iba nga kantidad para sa andang kaogalingun. Anang asawa nagkompormi ra. Pagtaw na sa mga apostolis nagkoon tana nga maman run dato anang bayad andang logta. ³ Makon ni Pedro, "Ananias, basi nagpadaug kaw kay Satanas? Nagabotig kaw sa Ispirito Santo tungud nga ang iba nga koarta nga bayad imong logta gintago mo! ⁴ Kabay bago mo ibaligya imong logta imo ra lagi dato. Kag pagkabaligya mo imo pa ra gid ang koarta nga naging bayad. Ta basi naisip mo pa nga imoon dia? Ara kaw magbotig sa tao kondi sa Dios." ⁵ Pagkabati dato ni Ananias, natomba tana kag napatay. Kag ginrapitan tana dayon ang mga soltiro kag ginpotos nanda anang bangkay. Pagkatapos gindara nanda sa goa kag ginlubung. Kag ang tanan nga nakabati sa natabo ginpangadlukan nga mayad.

⁷ Pagkalubas mga tatlo ka oras, nagsulud anang asawa ni Ananias. Ara tana kaulam kon ano ang natabo sa anang asawa. ⁸ Ginpamangkot tana ni Pedro, makon na, "Abi sogidi ako ang matood, maman gid bala dia tanan ang kantidad nga indong nabaton sa indong ginbaligya nga logta?" Makon ni Safira, "Uu, maman dan tanan amun nabaton." ⁹ Makon ruman ni Pedro kanana, "Basi nagkasogot kamo nga magasawa nga tirawan anang Ispirito ang Ginoo? Sulunga, dian run sa poirtaan ang mga soltiro nga naglubung imong asawa, kag ikaw kakantoangan nanda ra kag ilubung." ¹⁰ Dato ra nga lagi natomba si Safira sa anang atobangan ni Pedro kag napatay. Pagsulud ang mga soltiro nakita nanda nga patay run si Safira. Gani ginkantoangan nanda pa goa kag ginlubung sa tupad anang asawa. ¹¹ Tungud sa mga natabo nga dato, ginpangadlukan nga mayad ang tanan nga mga tomoloo kag ang tanan nga nakabarita sa natabo.

Mga Milagro Kag mga Katiringalaan

¹² Dorong mga milagro kag mga katiringalaan anang ginimo ang mga apostolis sa mga tao. Pirmi nga nagatiripon ang tanan nga mga tomoloo doto sa Balkon ni Solomon. ¹³ Ginataod sanda ang mga bukun tomoloo, bisan ara sanda magpangas dapun kananda. ¹⁴ Piro nagdogang pa ra gid ang mga tomoloo tungud nga dorong pa gid ang nagtoo sa Ginoo, mga lalaki kag mga babai. ¹⁵ Tungud sa mga milagro nga anang ginpangimo ang mga apostolis, ginpandara ang mga tao andang mga masakitun sa binit ang mga dalan kag ginbutang nanda sa mga iringgaan, agud nga kon magagi si Pedro maagian sanda bisan anang anino ron lang. ¹⁶ Bukun lang dan, kondi dorong ra nga mga tao sa

mga bario sa palibot ang nagabot sa Jerusalem nga dara andang mga masakitun kag ang mga tao nga may malain nga ispirito. Kag tanan sanda nagarayad.

Ang Pagingabot sa mga Apostolis

¹⁷ Nainggit nga mayad ang pinakamataas nga pari kag anang mga kaiban nga mga mimbrow ang sikta nga Saduceo. ¹⁸ Gani ginpangdakup nanda ang mga apostolis kag ginsulud sa prisoan. ¹⁹ Piro pagkagabi, ginbokasan anang angil ang Ginoo anang poirtaan ang prisoan kag ginpagoa na sanda dayon. Makon ang angil kananda, ²⁰ "Pagayan kamo doto sa timplo kag todloan nindo ang mga tao parti sa bago nga kaboi nga ginataw ang Dios." ²¹ Gintoman nanda anang koon ang angil, gani pagmora ang adlaw nagsulud sanda sa timplo kag nagtodlo sa mga tao.

Karon, ginpatawag ang pinakamataas nga pari kag anang mga kaiban ang tanan nga mga maulam-ulam ang mga Judio agud magmiting ang bilog nga konsilyo. Kag may ginsogo sanda ra nga magayan sa prisoan agud bulun ang mga apostolis kag daraun doto kananda. ²² Piro pagabot ang mga polis doto sa prisoan, ara run doto ang mga apostolis. Gani dayon sandang balik doto sa konsilyo. ²³ Makon nanda, "Pagabot namun doto sa prisoan nakita namun nga may mga kandado pa ang mga poirtaan, kag ang mga goardya doto ra sa may mga poirtaan nagabantay. Piro pagbokas namun ang prisoan ara kami may nakita nga tao doto." ²⁴ Pagkabati dato anang kapitan ang mga goardya ang timplo kag ang mga manogdomara nga mga pari, naglibug andang olo kag indi nanda maabot isip kon ano ang natabo sa mga apostolis. ²⁵ Lagat-lagat may sangka tao nga nagabot kag nagsogid, makon na, "Ang mga tao nga indong ginsulud sa prisoan doto sa timplo, kag nagatodlo sanda sa mga tao." ²⁶ Gani nagayan dayon doto sa timplo anang kapitan ang mga goardya kag anang mga sinakupan kag ginbuul nanda ang mga apostolis, piro ara nanda pagpoirsaa tungud nga naadlukan sanda basi kon pasilun sanda ang mga tao.

²⁷ Gindara nanda dayon ang mga apostolis doto sa konsilyo. Makon ang pinakamataas nga pari kananda, ²⁸ "Kabay ginbawalan namun kamo ron nga indi kamo magsari todlo parti kay Jesus. Piro sulunga nindo indong ginimo! Naglapnag run indong mga panodlo sa bilog nga Jerusalem, kag kami pa indong ginabangdanan nga nagpatay kanana!" ²⁹ Si Pedro kag anang mga kaiban nagsabat, makon nanda, "Kinanglan ang Dios maman amun dapat tomanun, bukun ang tao. ³⁰ Ginpatay nindo si Jesus paagi sa pagpalansang kanana sa kros. Piro ginbanaw tana ang Dios, ang Dios nga ginsimba atun mga kaolang-olangan. ³¹ Ginpataas ang Dios anang kaimtangan ni Jesus kag doto tana run sa anang too bilang Manogdomara kag Manlolowas, agud kita nga mga Judio matawan kaigayonan nga maginulsul para mapatawad atun mga sala. ³² Kami nagapamatood nga dia tanan matood. Kag ang Ispirito Santo nga anang ginataw ang Dios sa

tanan nga nagatoman kanana nagapamatood ra sa mga butang nga dia."

³³ Pagkabati dato anang mga mimbrow ang konsilyo nasilag sanda nga mayad kag gosto nanda nga ipapatay ang mga apostolis. ³⁴ Piro nagtindug andang kaiban nga si Gamaliel. Ang tao nga dia Pariseo kag manogtodlo ang Kasogoan. Ginataod tana ang tanan. Nagsogo tana nga pogoan anay ang mga apostolis. ³⁵ Pagkatapos nga nakagoa ang mga apostolis nagambal si Gamaliel sa anang mga kaiban, makon na, "Mga kasimanwa ko nga mga taga-Israel, isipun ta gid anay kon ano atun imoon sa mga tao nga dia ay basi kon makasala kita. ³⁶ Tungud nga kano lang may tao nga anang aran si Teudas nga nagapaadak kon sino tana gid. Kag may mga 400 ka tao ang nagsonod kanana. Piro ang ori ginpatay tana kag anang mga kaiban nagburulag dayon, kag nadora ra lang dato. ³⁷ Pagkatapos dato, ang pagsinsos ang mga tao, si Judas ruman nga taga-Galilea ang nakatipon mga tao nga nagsonod kanana. Piro ginpatay tana ra kag nagburulag ra anang mga sinakupan. ³⁸ Gani akun maambal kanindo maman dia: pabayanan ta lang ang mga tao nga dia, kag indi ta sanda pagpasilabutan. Tungud nga kon andang mga ginaimo kag ginatodlo alin ra lang sa tao, madodora ra lang dan. ³⁹ Piro kon dia alin sa Dios indi ta sanda mapugungan. Kag bukun lang dan, kondi basi kon maggoa pa nga ang Dios maman atun kakontra." Gani ginsonod ang konsilyo anang laygay ni Gamaliel. ⁴⁰ Ginpatawag nanda ruman ang mga apostolis kag ginpaanot. Pagkatapos ginpaandaman nanda nga indi sanda run gid magtodlo parti kay Jesus, kag ginbolyawan sanda dayon. ⁴¹ Nagalin doto ang mga apostolis nga nalilipay nga mayad, tungud nga gintawan sanda ang Dios pribilio nga magantos para sa anang aran ni Cristo. ⁴² Kag kada adlaw nagaayan sanda sa timplo kag sa mga balay kag sigi andang panodlo kag wali ang Mayad nga Barita parti kay Jesus nga tana ang Cristo.

Ang Pagpili ang Pito ka Lalaki

6 Sa mga tyimpo nga dato, nagadoro ron gid ang mga nagatoo kay Jesus. Karon, nagriklamo ang mga Judio nga alin sa Grecia kontra sa mga Judio nga alin sa Judea tungud nga napabayanan lang andang mga balo nga babai kag ara ginatawi rasyon nga pangadlaw-adlaw. ² Gani ginpatawag ang dosi ka apostolis ang tanan nga mga tomoloo. Makon nanda dayon, "Bukun mayad nga pabayanan namun ang pagwali anang ambal ang Dios para lang maasikaso ang parti sa mga aboloy. ³ Ang mayad sigoro, mga kabogto, magpili kamo sa indong mga kaiban pito ka lalaki nga kilala nga mga mayad nga tao, maaram, kag andang kaboi ginagauman ang Ispirito Santo. Sanda maman atun padomaraun sa mga aboloy nga dia. ⁴ Kag kami tana, gamitun namun amun tyimpo sa pagpangamoyo kag sa pagwali anang ambal ang Dios." ⁵ Kompormi ang tanan nga mga tomoloo sa sowistyon nga dato. Gani nagpili sanda dayon. Isara sa andang napili

si Esteban. Dia nga tao ugut anang pagtoo kay Jesus kag anang kaboi ginagauman ang Ispirito Santo. Napili nanda ra si Felipe, si Procoro, si Nicanor, si Timon, si Parmenas, kag si Nicolas nga taga-Antioquia. Si Nicolas nga dia bukun Judio, piro nagsaylo tana sa anang riliyon ang mga Judio. ⁶ Ang mga napili nga dia gindara nanda sa mga apostolis. Kag ang mga apostolis nagpangamoyo para kananda, kag gintongtongan nanda andang mga alima bilang pagtaw awtoridad kananda.

⁷ Gani padayon nga naglapnag anang ambal ang Dios. Doro pa gid nga mga taga-Jerusalem kag doro ra nga mga pari ang nagtoo kay Jesus.

Ang Pagdakup kay Esteban

⁸ Ginkaloyan nga mayad ang Dios si Esteban kag gintawan gaum. Gani dorong mga milagro kag mga katingalaan anang ginpangimo nga nakita ang mga tao. ⁹ Piro may mga tao nga nagkontra kay Esteban. Dia nga mga tao mga Judio nga alin sa Cirene, sa Alejandria, sa Cilicia kag sa Asia. Mga mimbrow dia anang simbaan ang mga Judio nga kon tawagun Simbaan ang mga Ginlibri sa Pagkaoripun. Sigi andang pakigdiskosyon kay Esteban. ¹⁰ Piro tungud nga si Esteban gintawan kaaram ang Ispirito Santo, indi sanda gid kadaug kanana. ¹¹ Gani andang ginimo, nagsool sanda pira ka tao nga magkoon nga nabatian nanda si Esteban nga nagaambal marimo kontra kay Moises kag sa Dios. ¹² Sa toladato nga paagi nasolsolan nanda ang mga tao, ang mga maulam-ulam ang mga Judio, kag ang mga manogtodlo ang Kasogoan. Gindakup nanda si Esteban kag gindara dayon sa konsilyo.

¹³ May ginpasulud sanda ra nga pira ka tao nga magatistigo ang botig kontra kay Esteban. Makon ang mga tistigo, "Dia nga tao pirmi gid nga nagaambal kontra sa atun sagrado nga timplo kag sa Kasogoan ni Moises. ¹⁴ Nabatian namun tana nga nagakoon nga atun timplo ranggaun ni Jesus nga taga-Nazaret kag ilisan na tanan ang mga kaogalian nga gintaw kanatun ni Moises!" ¹⁵ Ang tanan nga mimbrow ang konsilyo nagsulung nga mayad kay Esteban, kag nakita nanda anang oyaun nga midyo anang oyaun ang angil.

Anang Ambal ni Esteban

7 Karon, nagpamangkot ang pinakamataas nga pari kay Esteban, makon na, "Ano, matood anang ginasogid ang mga tao nga dia?" ² Makon ni Esteban, "Mga kabogto kag mga ginikanan, pamatii nindo ako. Ang ona nga mga tyimpo ang Dios nga makagagaum nagpakita sa atun kaolang-olangan nga si Abraham ang doto tana pa nagaoli sa Mesopotamia bago tana magsaylo sa Haran. ³ Makon ang Dios kay Abraham, 'Magalin kaw sa imong banwa nga dia, bayaan mo imong mga parinti kag magayan kaw sa logar nga akun itodlo kanim.' ⁴ Gani nagalin si Abraham sa banwa nga dato ang Caldea kag doto tana nagoli sa Haran. Pagkapatay anang tatay ginpaayan tana ruman

ang Dios sa logar nga dia nga atun ginaolian dadi. ⁵ Sa mga tyimpo nga dato si Abraham ara pa pagtawi ang Dios bisan maistan lang nga logta. Piro nagpangako ang Dios nga ang logar nga dia itaw na kanana kag sa anang mga kaliwat, bisan sa oras nga dato ara pa gid bata si Abraham. ⁶ Makon pa ang Dios kanana, 'Imong mga kaapo-apoan sa ori magaoli sa ibang banwa, kag doto imoon sanda nga mga oripun kag pintasan sanda ang mga taga-doto sa sulud 400 ka toig. ⁷ Piro sisilotan ko ang nasyon nga magaoripun kananda. Pagkatapos magaalin sanda sa banwa nga dato kag magabalik sa logar nga dia kag digi sanda magasimba kanakun.' ⁸ Kag bilang tanda sa anang pangako nagso-go ang Dios kay Abraham nga ang tanan nga mga lalaki dapat toriun. Gani pagkabata anang bata nga si Isaac, gintori na datong walo tana run ka adlaw nga nabata. Maman da anang ginimo ni Isaac kay Jacob nga anang bata. Kag si Jacob maman da anang ginimo sa anang dosi ka mga bata nga maman atun ginalinan nga mga Judio.

⁹ "Si Jose nga isara sa dosi nga dato gininggitan anang mga kabogto, gani ginbaligya nanda tana. Gindara tana dayon sa Egipto kag naging oripun doto. Piro tungud nga ang Dios kaiban ni Jose, ¹⁰ ginboligan na tana sa tanan nga mga kalisud nga anang ginagian. Gintawan tana ra ang Dios kaaram, gani nagostoan tana ang Faraon, anang ari ang Egipto. Ginimo tana ang ari nga manogdomara sa bilog nga Egipto kag sa tanan na nga pagkabutang. ¹¹ Ang ori nagabot ang tiggurutum sa bilog nga Egipto kag sa Canaan. Naglisud nga mayad ang mga tao, kag atun mga kaolang-olangan ara gid mabulan pagkaun. ¹² Gani pagkabati ni Jacob nga may pagkaun doto sa Egipto, ginpaayan na doto anang mga bata nga atun mga kaolang-olangan. Maman dato andang ona nga pagayan doto sa Egipto. ¹³ Datong ikarwa nanda nga pagayan doto, nagpakilala kananda si Jose nga tana andang kabogto, kag ginsogid na ra kay Faraon ang parti sa anang pamilya. ¹⁴ Nagbilin dayon si Jose nga anang tatay nga si Jacob magayan doto sa Egipto kag daraun na anang bilog nga pamilya. (Mga 75 sanda tanan.)

¹⁵ Gani si Jacob kag atun mga kaolang-olangan nagayan doto sa Egipto, kag doto sanda nagoli asta sanda nagkarapatay. ¹⁶ Andang mga bangkay gindara sa Siquem kag doto ginlubung sa rulubungan nga ginbakal ni Abraham ang ona sa anang mga bata ni Amor.

¹⁷ "Karon, datong marapit run matoman anang ginpangako ang Dios kay Abraham, nagraku run gid atun mga kaolang-olangan doto sa Egipto. ¹⁸ Nagabot ra ang adlaw nga iba run nga ari ang nagdomara sa Egipto. Tana ara kaulam parti kay Jose. ¹⁹ Ginloko ang ari nga dato atun mga kaolang-olangan kag ginpintasan. Ginpirit na sanda nga ipamilak andang mga lapsag agud makarapatay. ²⁰ Maman dato ang tyimpo nga nabata si Moises. Si Moises nga dia masadya nga bata kag nagostoan ang Dios. Ginsagod tana anang mga ginikanan sa andang balay sa sulud tatlo ka

bolan. ²¹ Ang tana ginpapilak run, ginbuul tana anang bata nga babai ni Faraon kag ginsagod nga midyo anang bata gid. ²² Gintodloan si Moises ang tanan nga kinaaram sa Egipto, kag naging bantog tana sa anang mga inambalan kag sa anang mga inimoan.

²³ "Ang 40 run ka toig anang idad ni Moises naisipan na nga magbisita sa anang mga kapario nga mga Israelita. ²⁴ Kag doto nakita na ang isara kananda nga ginapintasan ang Egiptoanun. Gintabangan na anang kapario nga Israelita kag bilang balus ginpatay na ang Egiptoanun. ²⁵ Tungud sa anang ginimo nga dato anang kaisip ni Moises masasatuman ang mga Israelita nga tana maman anang gamitun ang Dios agud malibri sanda sa pagantos nga andang ginaagian. Garing ara sanda gali kasatum. ²⁶ Ang madason nga adlaw nagbalik si Moises kag nakita na ang darwa ka Israelita nga nagaaway. Gosto na andan nga osayun ang darwa, gani makon na kananda, 'Pario kamo kabay nga Israelita. Ta basì nagaaway kamo?' ²⁷ Piro ginkaig tana ang tao nga nagapandaugdaug nga nagakoon, makon na, 'Sino ang nagimo kanimo nga manogdomara kag manogosay kanamun?' ²⁸ Ano, patayun mo ako ra pario imong pagpatay sa Egiptoanun nga dato kaapon?' ²⁹ Pagkabati dato ni Moises nagpalagyaw tana sa Egipto kag nagayan sa Median, kag doto nagoli. Doto tana nakapangasawa kag doto ra nabata anang darwa ka bata nga lalaki.

³⁰ "Pagkalubas 40 ka toig may sangka angil nga nagpakita kay Moises ang doto tana sa logar nga ara ginaolii ang tao nga marapit sa Bokid ang Sinai. Nakita ni Moises ang angil sa palongpong nga nagadabada-ba. ³¹ Natingala nga mayad si Moises sa anang nakita, gani ginparapitan na ang palongpong nga dato agud sulungun kon ano. Ang tana nagaparapit run nabatian na anang limug ang Ginoo nga nagambal kanana, makon na, ³² 'Ako ang Dios nga ginsimba imong mga kaolang-olangan nga si Abraham, si Isaac, kag si Jacob.' Pagkabati dato ni Moises nagkudug tana sa kaadluk kag ginadlukan tana run nga magsulung. ³³ Makon dayon ang Dios kanana, 'Obaa imong sandalyas ay sagrado ang logar nga dia nga imong ginatindugan. ³⁴ Nakita ko gid ang mga kalisud nga ginaantos akun mga pinili nga mga tao doto sa Egipto, kag nabatian ko ra andang mga pagpanangis. Gani naglosong ako agud ilibri sanda. Dadi pagpriparar run ay ikaw maman akun ipadara doto sa Egipto.'

³⁵ "Maman dia ang Moises nga ginsikway anay anang mga kapario nga Israelita nga nagkoon, 'Sino ang nagimo kanimo nga manogdomara kag manogosay kanamun?' Maman da dia mismo ang Moises nga ginpadara ang Dios nga maging manogdomara kag manoglibri sa mga Israelita paagi sa bolig ang angil nga anang nakita doto sa nagadabada-ba nga palongpong. ³⁶ Si Moises ang nagdara ang mga Israelita paggoa sa Egipto. Nagimo tana mga milagro kag mga katiringalaan sa Egipto kag sa Dagat nga Mapola kag pati sa logar nga ara ginaolii ang tao nga andang ginpanawan sa sulud 40 ka toig. ³⁷ Maman da dia nga

Moises ang nagkoon sa mga Israelita nga kon paiwan nga tana ginpadara ang Dios kananda, magapadara pa gid ang Dios sangka propita nga alin ra kananda. ³⁸ Kag ang doto ron atun mga kaolang-olangan sa logar nga ara ginaolii ang tao, tana ra ang nagpatunga sa mga tao kag sa angil nga nagpakigambal kanana sa Bokid ang Sinai, kag doto tana nagbaton anang ambal ang Dios nga nagataw kaboi agud itaw na kanatun.

³⁹ "Garing bago makabalik si Moises alin sa bokid, atun mga kaolang-olangan ara nagtoman sa anang ginapaimo ni Moises kananda. Ginsikway nanda si Moises bilang andang manogdomara, kag gosto nanda nga mabalik sa Egipto. ⁴⁰ Makon nanda sa anang gorang ni Moises nga si Aaron, 'Imoi kami mga ribolto agud may mga dios kami nga sonodon, tungud nga ara kami kaulam kon ano ron ang natabo kay Moises nga dato nga nagpagoa kanamun sa Egipto.' ⁴¹ Kag nagimo sanda dayon ribolto nga anang itsora pario sa tinday nga baka. Nagalad sanda sa ribolto nga dato kag nagpista sanda ra agud padungugan andang ginimo nga dios-dios. ⁴² Piro tungud sa andang ginimo nga dato, ginalikodan sanda ang Dios, kag ginpabayanan na sanda run lang nga magsimba sa mga bitoon sa langit. Toladato gid ang nakabutang sa mga ginsolat ang mga propita. Makon doto ang Dios, 'Kamo nga mga Israelita, sa sulud 40 ka toig nga kamo doto sa logar nga ara ginaolii ang tao nagpatay kamo mga ayup kag indong ginalad.

Piro bukun ako indong ginaladan ang mga sapat nga dato.

⁴³ Gindara-dara nindo pa anang torda indong dios-dios nga si Moloc, kag anang borobitoon indong dios-dios nga si Refan.

Ang mga ribolto nga dato ginpangimo nindo agud simbaun.

Maman dia nga palayasun ko kamo asta doto sa loyo pa ang Babilonia."

⁴⁴ Makon pa ni Esteban sa konsilyo, "Ang doto sanda pa sa logar nga ara ginaolii ang tao, atun mga kaolang-olangan may torda nga doto anang prisinsya ang Dios. Ang torda nga dato ginimo sono sa anang sogo ang Dios kay Moises, sono sa plano nga ginpakita kanana. ⁴⁵ Ang ori, pagkapatay atun mga kaolang-olangan, andang mga bata maman ruman ang nagdara ang torda nga dato. Andang manogdomara dato si Josue run. Naangkun nanda ang mga logar nga ginpangako ang Dios pagkatapos nga palayasun ang Dios ang mga nagaoroli doto sa mga logar nga dato. Kag ang torda nga gindara ang mga Israelita doto asta run sa tyimpo nga si David naging ari. ⁴⁶ Ginpangayo ni David sa Dios nga togotan tana nga magpatindug balay para kanana agud makasimba doto anang mga kaapo-apoan ni Jacob. Piro bisan nalipay nga mayad ang Dios kay David, ara na tana pagtogoti. ⁴⁷ Si Solomon maman ang nagimo ang balay nga sirimbaan sa Dios.

⁴⁸ "Garing ang Dios nga labaw sa tanan ara nagaistar sa mga balay nga ginimo lang ang tao. Ay sono sa propita ang ona pa, makon ang Dios,

⁴⁹ "Ang langit akun trono, kag ang logta anang torongtongan akun siki. Gani anong klasi nga balay indong imoon para kanakun? Ta diin ang logar nga akun mapawayan?

⁵⁰ "Indi bala nga ako maman ang nagimo ang tanan nga butang!"

⁵¹ Pagkatapos makon ni Esteban sa mga tao doto sa konsilyo, "Maturugas indong mga olo! Nagapabungul kamo sa anang minsai ang Dios ay indi nindo gusto nga magtoman sa anang mga ginakoon kanindo. Pirmi nindo nga ginakontra ang Ispirito Santo. Pario kamo gid sa indong mga kaolang-olangan. ⁵² Ara gid propita sa andang tyimpo nga ara nanda pagingabota. Pati ang mga nagsogid parti sa pagabot ang Matarung nga Sorogoon nga si Jesus ginpatay nanda ra. Kag pagabot digi ni Jesus, kamo roman ang nagtraidor kag nagpatay kanana. ⁵³ Nagbaton kamo ang kasogoan nga gintaw ang Dios paagi sa mga angil, piro ara nindo pagtomana."

Ang Pagpasil kay Esteban

⁵⁴ Pagkabati dato anang mga mimbrow ang konsilyo, nasilag sanda nga mayad kay Esteban. Nagpapagut sanda andang mga ipun sa kasilag. ⁵⁵ Piro si Esteban nga gingauman ang Ispirito Santo nagtangra sa langit kag nakita na anang gaum ang Dios nga nagalanyag kag si Jesus nga nagatindug sa too ang Dios.

⁵⁶ Pagkakita na dato, makon na, "Sulunga nindo!

Nakikita ko nga abri ang langit kag doto si Jesus nga Naging Tao nga nagatindug sa anang too ang Dios!"

⁵⁷ Nagsiringgit anang mga mimbrow ang konsilyo kag gintakupan nanda andang mga talinga agud indi nanda mabatian anang ginaambal ni Esteban. Kag nagdaragoyon sanda dayon paayan kanana. ⁵⁸ Gindara nanda si Esteban sa goa ang siodad kag ginboroligan nanda pasil ang bato. Ginoba ang mga nagtistigo kontra kay Esteban andang mga panguslub nga lambong kag ginsala sa tao nga bataun pa nga anang aran si Saulo. ⁵⁹ Kag mintras ginaboroligan nanda pasil si Esteban, nagapangamoyo tana sa Ginoo, makon na, "Ginoong Jesus, batona akun ispirito." ⁶⁰ Kag naglood tana dayon kag nagsinggit ang mabaskug, makon na, "Ginoo, indi mo sanda pagpapanabatun sa sala nga dia nga andang ginaimo." Pagkaambal na dia, napatay tana.

8 Ginlubung si Esteban ang mga diosnon nga mga tao, kag gintangisan nanda tana nga mayad.

Giningabot ni Saulo ang mga Tomoloo

Alin dato, nagompisa ang poirti nga pagingabot sa mga tomoloo sa Jerusalem. Gani nagrarapta ang mga tomoloo sa bilog nga probinsya ang Judea kag Samaria. Ang mga apostolis lang ang ara nagaralin sa Jerusalem. Si Saulo nga nagkompormi sa pagpatay kay

Esteban ³ nagimorat gid nga madora ang mga tomoloo kay Cristo. Gani ginpamalaybalay na sanda kag ginpandara sa prisoan, bukun lang ang mga lalaki, kondi pati ang mga babai.

Ang Mayad nga Barita Gintodlo sa Samaria

⁴ Pagrapta ang mga tomoloo, ginwali nanda ang Mayad nga Barita bisan diin sanda magayan. ⁵ Isara sa mga tomoloo nga dato si Felipe. Nagayan tana sa sangka siodad ang Samaria kag nagwali tana doto sa mga tao ang parti kay Cristo. ⁶ Pagkabati ang mga tao sa anang mga ginambal ni Felipe kag pagkakita nanda sa mga milagro nga anang ginapangimo, nagpamati sanda nga mayad. ⁷ Dorong mga tao nga may mga malain nga ispirito anang ginpangayad. Nagsinggit todo ang mga malain nga ispirito mintras nagagoa sanda sa mga tao. Doro ra nga mga paralitiko kag mga piang ang nagarayad. ⁸ Gani doro anang kalipay ang mga tao doto sa siodad nga dato.

⁹ May tao ra doto nga anang aran si Simon. Maboay run nga natitingala nga mayad kanana ang mga taga-Samaria tungud sa anang abilidad sa madyik. Nagapaadak tana pa kon sino tana gid. ¹⁰ Ang tanan nga tao doto sa siodad, pobri kag manggaranun, nagapamati nga mayad kanana. Makon nanda, "Ang tao nga dia maman run anang gaum ang Dios nga kon tawagun, 'Mabaskug nga Gaum.'" ¹¹ Maboay na run nga nadara ang mga tao sa anang abilidad, maman dato nga nagpati ang mga tao kanana. ¹² Piro pagwali ni Felipe kananda parti sa Mayad nga Barita anang Ginarian ang Dios kag parti kay Jesu-Cristo, nagtoo sanda kag nagparabunyang dayon, lalaki kag babai. ¹³ Pati si Simon nga dato nagtoo ra kag pagkatapos nga tana nabunyagan nagtawas tana dayon kay Felipe. Natingala tana nga mayad sa mga katiringalaan kag mga milagro nga ginimo ni Felipe.

¹⁴ Pagkabati ang mga apostolis sa Jerusalem nga ang mga taga-Samaria nagtoo ron sa anang ambal ang Dios, ginpadara nanda doto si Pedro kag si Juan.

¹⁵ Pagabot nanda sa Samaria nagpangamoyo sanda para sa mga tomoloo doto nga mabaton nanda ang Ispirito Santo. ¹⁶ Tungud nga bisan matood nga sanda nabunyagan run sa anang aran ni Ginoong Jesus, ara sanda pa gid nakabaton ang Ispirito Santo. ¹⁷ Gintongtongan sanda ni Pedro kag ni Juan andang mga alima, kag nabaton nanda dayon ang Ispirito Santo.

¹⁸ Nakita ni Simon nga pagtongtong ang mga apostolis andang alima sa mga tomoloo nabaton nanda ang Ispirito Santo. Gani ginpadoydoyan na koarta si Pedro kag si Juan kag magkoon, ¹⁹ "Tawi nindo ako ra ang gaum nga dan, agud ang bisan sino nga akun tongtongan akun alima magabaton da ang Ispirito Santo." ²⁰ Makon ni Pedro kanana, "Kabay pa nga madora kaw kag imong koarta! Ay imong pagsarig mababakal mo anang rigalo ang Dios? ²¹ Ara kaw labut kag ara kaw parti sa anang ginapaimo kanamun ang Dios tungud nga imong tagiposoon bukun osto sa anang panulung. ²² Gani inulsuli imong katoyoan nga

malain kag magpangamoyo kaw sa Ginoo nga patawadun kaw sa imong ginaisip nga marimo. ²³ Tungud nga nakikita ko nga nainggit kaw nga mayad kag ginagapos kaw imong mga sala." ²⁴ Makon ni Simon kay Pedro kag kay Juan, "Kon maimo ipangamoyo nindo ako ra sa Ginoo agud indi matabo kanakun ang silot nga indong ginakoon."

²⁵ Pagkatapos nga sanda makapamatood kag makawali anang minsai ang Ginoo, nagbalik sanda sa Jerusalem. Kag ginwali nanda ra ang Mayad nga Barita sa mga bario sa probinsya ang Samaria nga andang naagian paoli.

Si Felipe kag ang Opisyal nga Taga-Etiopia

²⁶ Karon, may angil ang Ginoo nga nagambal kay Felipe, makon na, "Magayan kaw dadi nga lagi sa abagatnan kampi, kag osoyon mo ang dalan nga alin sa Jerusalem paayan sa Gaza." (Dia nga dalan talagsa run lang nga ginaagian.) ²⁷ Gani pomanaw si Felipe kag mintras nagapanaw tana nakita na ang tao nga taga-Etiopia nga nagayan sa Jerusalem agud magsimba sa Dios. Dato nga tao mataas anang katungdanan tungud nga tana ang ginatogyanan anang manggad ang Candace. (Ang Candace nga dia Rayna ang Etiopia.)

²⁸ Ang tao nga dato nagaoli run nga nagasakay sa anang karo. Nagabasa tana anang libro ni Isaias nga propita. ²⁹ Makon ang Ispirito Santo kay Felipe, "Ayani doto kag magpadungan sa karo." ³⁰ Gani nagdalagan si Felipe kag naabot na ang karo, kag nabatian na nga nagabasa ang opisyal anang libro ni Isaias nga propita. Ginpamangkot tana ni Felipe kon naintindian na anang ginabasa. ³¹ Makon ang opisyal, "Indi gani. Ay paiwan akun pagkaintindi kon ara may magpasanag kanakun?" Kag ginkonan na dayon si Felipe nga magsakay sa anang karo kag magtupad kanana.

³² Kag maman dia ang parti sa Kasolatan nga anang ginabasa:

"Ara tana gid nagriklamo,

Pario tana sa karniro nga ginadara sa iriyawan agud patayun,

Okon sa karniro nga mintras ginabologan anang bolbol ara gid nagalimug-limug.

³³ Ginpakaayan tana kag ang pagsintinsya kanana bukun tama,

Ara may makasogid parti sa anang mga irinsia tungud nga anang pagpangaboi digi sa logta ginpatagud lang gid."

³⁴ Makon ang opisyal kay Felipe, "Abi sogidi ako kon sino anang ginatomod digi ang propitaanang kaogalingun okon ibang tao?" ³⁵ Gani ompisa sa parti nga dato ang Kasolatan, ginsaysay kanana ni Felipe ang Mayad nga Barita parti kay Jesus. ³⁶ Mintras sigi andang paayan sa logar ang taga-Etiopia nakaabot sanda sa logar nga may tobig. Makon ang opisyal kay Felipe, "Way may tobig digi. Ano kabay, may kabangdanan pa nga indi ako mabunyagan?" ³⁷ [Makon ni Felipe kanana, "Poidi ka run mabunyagan kon imong pagtoo ugut gid sa imong tagiposoon." Makon ang

opisyal, "Uu, nagatoo ako nga si Jesu-Cristo maman anang Bata ang Dios".] ³⁸ Ginpatadung ang opisyal ang karo kag naglosong sanda nga darwa sa tobig kag ginbunyagan tana dayon ni Felipe. ³⁹ Pagkatakas nanda alin sa tobig, golpi nga gindara si Felipe anang Ispirito ang Ginoo. Ara tana run nakita ang opisyal, piro malipayun gid ang opisyal nga nagpadayon sa anang pagoli. ⁴⁰ Mamarasman ni Felipe, doto tana run sa logar ang Asdod. Kag nagpangwalian tana ang Mayad nga Barita sa mga banwa nga anang ginaagian asta nakaabot tana sa Cesarea.

Si Saulo Nakakilala sa Ginoo

(Bin. 22:6-16; 26:12-18)

9 Si Saulo tana sigi pa gid anang pagpamaug sa anang mga somolonod ni Ginoong Jesus nga papamatayun na sanda. Nagayan tana pa sa pinakamataas nga pari ² kag nagpangayo mga solat nga magataw awtoridad kag magapakilala kanana doto sa anang mga simbaan ang mga Judio sa Damasco. Toyo na nga pandakupun kag daraun pabalik sa Jerusalem anang makita doto nga mga somolonod ni Cristo, lalaki okon babai.

³ Datong si Saulo nagainamput run sa siodad ang Damasco, may sanag nga alin sa langit nga golpi lang nga naglanyag kanana. ⁴ Natomba tana dayon sa logta kag may nabatian tana nga limug nga nagakoon, "Saulo, Saulo! Basi ginaingabot mo ako?" ⁵ Makon ni Saulo, "Sino kaw, Ginoo?" Makon ang limug, "Ako si Jesus nga imong ginaingabot. ⁶ Pagtindug kag magdiritso sa siodad, ay doto may masogid kanimo kon ano imong dapat imoon." ⁷ Ara gid may nakalimug sa anang mga kaiban ni Saulo kondi nagtirindug sanda lang gid doto. Nakabati sanda ang limug, piro ara sanda may nakita. ⁸ Nagtindug si Saulo, piro pagmoklat na indi tana run makakita. Gani ginagobay tana anang mga kaiban asta sa Damasco. ⁹ Sa sulud tatlo ka adlaw indi tana makakita, kag ara tana magkaun okon maginum.

¹⁰ Karon, doto sa Damasco may sangka somolonod si Jesus nga anang aran si Ananias. Nagpakita kanana ang Ginoo nga nagatawag, makon, "Ananias!" Makon ni Ananias, "Ginoo, dagi ako." ¹¹ Makon ang Ginoo kanana, "Dadi nga lagi magayan kaw sa dalan nga ginatawag Matadlung, kag doto sa anang balay ni Judas sagapun mo ang tao nga taga-Tarso nga anang aran si Saulo. Nagapangamoyo tana dadi, ¹² kag paagi sa akun gaum ginpakita ko kanana nga ikaw nagsulud kag nagtongtong imong alima kanana agud makakita tana ruman." ¹³ Piro nagsabat si Ananias, makon na, "Ginoo, doro ron akun nabatian parti sa tao nga dan. Imong mga somolonod sa Jerusalem ginpangingabot na nga mayad. ¹⁴ Kag nagayan tana gani digi sa Damasco nga may paanogot alin sa mga manogdomara nga mga pari agud pandakupun na ang tanan nga nagapanawag kanimo." ¹⁵ Piro makon ang Ginoo kay Ananias, "Panaw lang ay ginpili ko tana para magsirbi kanakun agud ipakilala na akun aran sa mga bukun Ju-

dio, sa mga ari, kag sa mga Israelita. ¹⁶ Kag ipakita ko ra kanana ang mga arantson nga dapat na nga agian para kanakun.”

¹⁷ Gani ginayanan ni Ananias si Saulo sa balay nga anang ginadayonan, kag pagsulud na doto gintong-tong na anang alima kay Saulo. Makon na dayon, “Saulo, kabogto ko sa Ginoo, ginsogo ako ni Ginoong Jesus digi kanimo. Tana ang nagpakita kanimo sa dalan ang nagapaayan kaw digi. Ginsogo na ako digi agud makakita kaw roman kag agud gauman kaw ang Ispirito Santo.” ¹⁸ Lagi-lagi nagkaraolog alin sa anang mga mata ni Saulo ang midyo sa mga imbis ang isda kag nakakita tana ruman. Pagkatapos dato dayon tanang tindug kag nagpabunyag. ¹⁹ Nagkaun tana kag nagbaraskug ruman anang lawas.

Si Saulo Nagwali sa Damasco

Sa sulud pira ka adlaw nga si Saulo doto sa Damasco nagtawas-tawas tana sa anang mga somolonod ni Jesus. ²⁰ Nagayan tana sa anang mga simbaan ang mga Judio kag doto ginwali na ang parti kay Jesus nga tana maman anang Bata ang Dios. ²¹ Ang tanan nga nakabati kanana natingala nga mayad. Makon nanda, “Indi bala nga maman dia ang tao nga nagapamatay ang mga tao nga nagatoo kay Jesus doto sa Jerusalem? Kabay nagayan tana gani digi agud pandakupun ang mga tao nga nagatoo sa aran nga dato kag daraun sa mga manogdomara nga mga pari?”

²² Nagdogang pa gid anang abilidad ni Saulo sa pagwali. Ginpamatodan na nga indi maimotig nga si Jesus maman ang Cristo, kag ang mga Judio sa Damasco indi makasabat kanana.

²³ Pagkalubas dorong mga inadlaw nagtiripon ang mga Judio kag nagplano nga patayun nanda si Saulo. ²⁴ Adlaw-gabi ginbantayan nanda anang mga poirtaan ang siodad ay patayun nanda tana kon andang makita. Garing may nakasogid kay Saulo parti sa andang plano. ²⁵ Gani may gabi nga ginpasulud tana anang mga somolonod sa tiklis kag gintonton sa goa anang padir ang siodad.

Si Saulo sa Jerusalem

²⁶ Pagabot ni Saulo sa Jerusalem, gosto na gid andan nga magpakigkaiban sa anang mga somolonod ni Jesus, garing naadlukan sanda kanana. Indi sanda magpati nga tana somolonod ron da ni Jesus. ²⁷ Piro ginboligan tana ni Bernabe. Gindara na tana sa mga apostolis kag ginpakilala. Ginsaysay ni Bernabe kananda kon paiwan nakita ni Saulo si Ginoong Jesus sa dalan kag kon ano anang ginambal kanana. Kag ginsogid na ra anang kaisug ni Saulo sa pagwali parti kay Jesus doto sa Damasco. ²⁸ Gani alin dato naging kaiban nanda run si Saulo, kag miski diin sa Jerusalem ara naadluki si Saulo nga magwali parti sa Ginoo. ²⁹ Nagambal tana ra kag nagpakigdiskosyon sa mga Judio nga andang ambal Griego, piro nasilag sanda kag nagplano sanda nga patayun tana. ³⁰ Pagkaulam

ang mga kabogto kay Cristo sa plano nga dato, ginatun nanda si Saulo sa banwa ang Cesarea kag pinaoli dayon sa Tarso.

³¹ Pagkatapos dato, naging mataway anang kaboi ang mga tomoloo sa bilog nga Judea, sa Galilea, kag sa Samaria. Nagrigun pa gid anang pagtoo ang mga tomoloo kag nagtaod sanda sa Ginoo; kag tungud nga ginapabaskug sanda ang Ispirito Santo nagdogang sanda pa gid.

Si Pedro sa Lida kag sa Jope

³² Karon, si Pedro tana, sigi anang libot-libot sa ibabang logar agud bisitaun anang mga bata ang Dios. Kag nagayan tana ra sa mga tomoloo doto sa Lida. ³³ Doto sa logar nga dato nakita ni Pedro ang tao nga anang aran si Eneas. Dia nga tao paralitiko kag ara gid kabangon sa anang iringgaan sa sulud walo ka toig. ³⁴ Makon ni Pedro kanana, “Eneas, ginayad ka run ni Ginoong Jesu-Cristo. Gani pagbangon kag imusun imong iringgaan.” Kag nagbangon ra nga lagi si Eneas. ³⁵ Nakita ang tanan nga mga pomoloyo sa Lida kag sa Saron nga mayad run si Eneas. Kag nagtoo sanda ra sa Ginoo.

³⁶ Karon, doto sa Jope may tomoloo nga babai nga anang aran si Tabita. (Sa Griego anang aran Dorcas nga ang gostong ambalun osa.) Dia nga babai doro anang mayad nga mga inimoan kapin pa sa mga malisud. ³⁷ Natabo ra dato nga nagmasakit ang babai nga dia kag napatay. Ginponasan nanda anang bangkay kag ginsulud sa koarto sa ibabaw. ³⁸ Ang Jope bukun ra gid marayu sa Lida. Gani pagkabati ang mga tomoloo nga si Pedro doto sa Lida, ginsogo nanda ang darwa ka tao nga ayanan tana doto kag pangabayun nga magayan doto sa Jope lagi-lagi. ³⁹ Pagkaabot ang mga ginsogo nga dia doto kay Pedro, lagi-lagi nagimus ra si Pedro kag nagtabid kananda. Pagabot nanda doto sa Jope gindara tana sa koarto nga ginabutan-gan ang patay. May mga balo doto nga nagaparanangis. Ginpakita nanda kay Pedro ang mga lambong nga ginpamudbud ni Docras ang boi tana pa. ⁴⁰ Pagkatapos, anang ginimo ni Pedro, pinagoa na sanda tanan sa koarto. Naglood tana dayon kag nagpangamoyo. Pagkatapos nagatobang tana sa bangkay kag magkoon, “Tabita, bangon!” Nagmoklat si Tabita kag pagkakita na kay Pedro nagpongko tana. ⁴¹ Kinaputan tana ni Pedro sa anang alima kag ginboligan nga magtindug. Pagkatapos gintawag na dayon ang mga balo kag ang iba nga mga tomoloo doto kag ginpakita kananda si Tabita nga boi run. ⁴² Dia nga itabo nararitaan sa bilog nga Jope, kag doro ang nagtoo kay Ginoong Jesus. ⁴³ Maboay-boay pa ra anang tinir ni Pedro doto sa Jope sa anang balay ni Simon nga manogbulad ang panit.

Si Pedro kag si Cornelio

10 Doto sa Cesarea may tao nga anang aran si Cornelio. Dia nga tao isara sa mga kapitan ang

mga soldado nga Romano sa batalion nga ginatawag Batalion Italiano. ² Si Cornelio riliyoso nga tao; tana kag anang bilog nga pamilya nagasimba sa Dios. Doro anang naimo nga bolig sa mga Judio nga pobri, kag pirmi tana nga nagapangamoyo sa Dios. ³ Karon, may sangka adlaw, mga alas tris ang apon, may nagpakita kanana nga angil ang Dios. Masanag gid anang panulung sa angil nga nagsulud sa anang balay kag nagtawag kanana. Makon na, "Cornelio!" ⁴ Pagkakita na sa angil ginadlukan tana, kag makon na, "Ano imong kinanglan?" Makon ang angil kanana, "Ginpamhatian ang Dios imong mga pangamoyo kag nalilipay tana sa imong bolig sa mga malisud. Gani ginadumdum kaw ang Dios. ⁵ Imong imoon dadi, magsogo kaw mga tao sa Jope kag ipasolang si Simon nga ginatawag ra nga Pedro. ⁶ Doto tana nagadayon kay Simon nga manogbulad ang panit. Anang balay sa binit ang baybay." ⁷ Pagkaalin ang angil nga dato, tinawag ni Cornelio ang darwa sa anang mga sorogoon kag ang isara sa soldado nga anang ginasog-sogo. Ang soldado nga dato riliyoso ra nga tao. ⁸ Ginsogidan sanda ni Cornelio ang tanan nga natabo kag pagkatapos ginsogo na sanda sa Jope.

⁹ Ang madason nga adlaw mintras nagarapit sanda run sa banwa ang Jope, nagsaka si Pedro sa parawaywayan doto sa borobongan nga tapan agud magpangamoyo. Nagaingogto gid dato ang adlaw.

¹⁰ Gingutum si Pedro kag gusto na andan nga magkaun. Piro mintras ginapripapar nanda pa ang pagkaun may ginpakita kanana ang Dios. ¹¹ Nakita na ang langit nga nagbokas kag may nagapaidalum sa logta nga midyo sa oslon nga malapad nga ginaton-ton sa anang apat ka posod. ¹² Kag doto sa oslon nga dato nakita na ang tanan nga klasi nga mga sapat'ang mga sapat nga nagaparanaw, ang mga nagakaramang, kag ang mga nagarulupad. ¹³ Kag may limug tana dayon nga nabatian nga nagakoon, "Pedro, pagtindug! Pagyaw kag magkaun!" ¹⁴ Makon ni Pedro, "Ginoo, indi maimo, tungud nga asta dadi ara ako pa gid kakaun ang mga sapat nga pario dan nga sono sa Kasogoan ginabilang nga marisna." ¹⁵ Makon roman ang limug kay Pedro, "Ayaw pagkona nga marisna ang bisan ano nga butang nga ginlimpyo ron ang Dios."

¹⁶ Dia tatlo gid ka bisis nga ginolit, kag pagkatapos, ang gintonton nga dato ginbatak pabalik sa langit.

¹⁷ Mintras ginaisip pa ni Pedro kon ano anang kaologan anang nakita nga dato, nagabot ron ang mga tao nga ginsogo ni Cornelio. Ay pagkaulam nanda kon diin anang balay ni Simon, nagdiritso sanda doto; kag pagabot nanda sa may poirtaan ang kodal ¹⁸ nagpanawag sanda kag nagpamangkot kon may nagadayon doto nga tao nga anang aran si Simon Pedro.

¹⁹ Nagkoon ang Ispirito Santo kay Pedro nga nagapalibug pa kon ano anang kaologan anang nakita, makon na, "May tatlo ka tao dian nga nagapangita kanimo.

²⁰ Sigi, paglosong kag magtabid kananda, kag indi kaw magpangalangan tungud nga ako mismo ang nagso-go kananda." ²¹ Gani naglosong dayon si Pedro kag

nagkoon sa mga tao, "Ako maman ang tao nga indong ginapangita. Ano indong kinanglan kanakun?"

²² Makon nanda, "Kami ginsogo digi ni Kapitan Cornelio. Mayad tana nga kag tao nagasimba sa Dios. Ginataod tana ang tanan nga mga Judio. Anang angil ang Dios nagkoon kanana nga agadun kaw doto sa anang balay agud mabatian na kon ano imong iambal." ²³ Ginpasulud sanda ni Pedro kag doto sanda nagkatorog ang gabi nga dato.

Ang madason nga adlaw nagtabid si Pedro kananda. May pira ra ka mga tomoloo sa Jope nga nagtawas ra kanana. ²⁴ Pagkadason nga adlaw nagabot sanda sa Cesarea. Nagapaabot ron da si Cornelio kananda pati anang mga paryinti kag masuud nga mga amigo nga anang ginpanawag. ²⁵ Pagabot ni Pedro, ginsolang-solang tana ni Cornelio kag naglood agud simbaun tana. ²⁶ Piro ginpatindug tana ni Pedro kag magkoon, "Pagtindug, ay ako tao ra lang." ²⁷ Kag padayon andang sogidanun mintras nagasulud sanda sa balay, kag doto sa sulud nakita ni Pedro nga dorong tao ang nagatiripon. ²⁸ Makon ni Pedro kananda, "Kamo mismo nakaulam nga kami nga mga Judio ginabawalan amun riliyon nga magbisita okon magpakigkaiban sa mga bukun Judio. Piro ginpasanag kanakun ang Dios nga indi ko dapat kabigun nga marisna ang bisan sino nga tao. ²⁹ Gani pagpasogo nindo kanakun nga magayan digi, ara ako magriklamo. Piro dadi gusto ko nga maulaman kon basi ginpatawag nindo ako."

³⁰ Nagsabat si Cornelio, makon na, "Mga tatlo ron dadi ka adlaw ang nakalubas nga ako nagapangamoyo digi sa balay, kag midyo toladia ra nga oras dato, mga alas tris ang apon. Mintras nagapangamoyo ako, golpi lang nga nagpakita kanakun ang tao nga may masolaw nga lambong. ³¹ Kag makon na dayon kanakun, 'Cornelio, ginpamhatian ang Dios imong pangamoyo kag ginadumdum na imong pagbolig sa mga pobri. ³² Dadi, magsogo kaw mga tao sa Jope kag ipaabat ang tao nga anang aran si Simon Pedro. Doto tana nagadayon sa anang balay ni Simon nga manogbulad ang panit. Anang balay sa binit gid ang baybay.' ³³ Gani ginpasogoan ta kaw nga lagi, kag salamat ay nagabot ka ra. Ta, digi kami tanan sa prisinsya ang Dios agud pamhatian kon ano anang ginsogo ang Dios kanimo nga isogid kanamun."

Si Pedro Nagwali sa Balay ni Cornelio

³⁴ Gani nagambal si Pedro, makon na, "Dadi naulaman ko ron nga ang Dios ara pinilian. ³⁵ Kon ang tao gali may kaadluk sa Dios kag osto anang ginaimo, bisan ano anang lai batonon tana ang Dios. ³⁶ Nabatian nindo ra ang Mayad nga Barita nga ginsogid ang Dios kanamun nga mga Israelita nga ang tao makapasagoli run kanana paagi sa pagtoo kay Jesu-Cristo. Tana anang Ginoo ang tanan. ³⁷ Naulaman nindo ra ang mga natabo sa bilog nga probinsya ang Judea parti kay Jesus nga taga-Nazaret. Kabay nagompisa dia sa Galilea pagkatapos nga makawali si Juan parti sa pagbunyang. Gintawan ang Dios si Jesus ang Ispirito

Santo kag gaum. Kag tungud nga kaiban na ang Dios, nagayan tana sa iba-ibang logar nga nagaimo mayad. Kag ginaayad na ra ang tanan nga ginapaantos ang dimonyo. ³⁹ Kami mismo makapamatood sa tanan nga anang ginpangimo tungud nga nakita namun mismo anang mga ginpangimo sa Jerusalem kag sa ibang mga banwa ang mga Judio. Ginpatay tana ang mga Judio paagi sa paglansang kanana sa kros. ⁴⁰ Piro ginbanaw tana ang Dios sa ikatlo ka adlaw kag ginpakita kanamun nga tana boi. ⁴¹ Ara tana pagpakitaan ang Dios sa tanan kondi kanamun lang nga anang ginpili run nga lagi ang ona bilang mga tistigo para ibarita sa iba ang parti kanana. Pagkabanaw kanana, nakaiban namun tana nga nagkaun kag naginum. ⁴² Kag ginso-go na kami nga magwali ang Mayad nga Barita sa mga tao. Ginkonan na kami ra nga pamatodan nga tana maman gid anang ginpili ang Dios nga maging manogukum sa mga boi kag sa mga napatay run. ⁴³ Si Jesu-Cristo maman anang ginakoon ang tanan nga mga propita nga ang tanan nga nagatoo kanana patawadun andang mga sala paagi sa anang gaum anang aran."

Ang Ispirito Santo Nagabot sa mga Bukun Judio

⁴⁴ Mintras nagawali pa si Pedro nagkunsad ang Ispirito Santo sa tanan nga nagaparamati doto. ⁴⁵ Ang mga tomoloo nga mga Judio nga nagtabid kay Pedro alin sa Joje natingala nga ang Dios nagtaw ra ang Ispirito Santo sa mga bukun Judio. ⁴⁶ Ay nabatian nanda sanda nga nagaambal sa iba-ibang mga ambal kag naga-dayaw sa Dios. Gani makon ni Pedro, ⁴⁷ "Dia nga mga tao nakabaton ron ang Ispirito Santo nga pario atun nabaton bisan matood nga sanda bukun Judio. Gani ara run adlang para mabunyagan sanda sa tobig." ⁴⁸ Nagsogo tana dayon nga dia sanda bunyagan agud ipakita nga sanda kay Jesu-Cristo ron. Pagkatapos dato ginpangabay nanda si Pedro nga magtinir anay pira ka adlaw doto kananda.

Anang Ginsaysay ni Pedro sa mga Tomoloo sa Jerusalem

11 Karon, nabatian ang mga apostolis kag mga tomoloo sa Judea nga ang mga bukun Judio nagbaton ra anang ambal ang Dios. ² Gani pagbalik ni Pedro sa Jerusalem, ginbasol tana ang mga tomoloo nga mga Judio nga nagapati nga ang mga bukun Judio kinanglan magpatori anay bago makadapun kananda. ³ Makon nanda kay Pedro, "Ikaw kabay Judio, ta basi nagayan kaw doto kag nagkaun pa sa anang balay ang mga bukun Judio nga ara matori?" ⁴ Gani ginsaysay ni Pedro kananda ang tanan nga natabo kanana alin sa ompisa.

⁵ Makon na, "Ang ako nagapangamoyo doto sa siudad ang Joje may ginpakita kanakun ang Dios. May nakita ako nga midyo sa malapad nga oslon nga naga-paidalum alin sa langit. Dia ginatonton sa anang apat ka pamosod, kag sa akun tupad mismo nagtadung.

⁶ Ginsulong ko nga mayad kag nakita ko nga anang sulud sari-sari nga klasi ang sapat. May doto nga may apat andang siki, may mga mapirintas, may mga nagakaramang, kag may mga nagarulupad. ⁷ Kag may nabatian ako nga limug nga nagkoon kanakun, makon, 'Pedro, pagtindug! Pagyaw kag magkaun!'

⁸ Piro nagsabat ako nga indi ko dato maimo tungud nga ako ara pa gid kakaun ang mga sapat nga toladata nga marisna kag ginabawal ang Kasogoan.

⁹ Pagkatapos makon roman ang limug alin sa langit, 'Ayaw pagkona nga marisna ang mga butang nga ginakoon ang Dios nga limpyo.' ¹⁰ Tatlo gid ka bisis dia natabo, kag pagkatapos dato ginbatak ruman ang mga butang nga dato sa langit. ¹¹ Sa oras ra gid nga dato may tatlo ka tao alin sa Cesarea nga nagabot doto sa balay nga akun ginadayonan. Ang mga tao nga dato ginsogo doto agud pangitaun ako. ¹² Ang Ispirito Santo nagkoon kanakun nga indi ako magpangalangan nga magtabid kananda. Ang anum nga dia nga atun mga kabogto kay Cristo nga taga-Joje kaiban ko mismo pagayan ko doto sa anang balay ni Cornelio sa Cesarea. ¹³ Pagabot namun doto ginsogidan kami ni Cornelio nga may nakita tana nga angil doto sa sulud anang balay. Nagkoon kono ang angil kanana nga magsogo tana mga tao nga ipasolang doto sa Joje si Simon nga kon tawagun Pedro.

¹⁴ Isogid na kanana kon paiwan tana malowas pati anang pamilya. ¹⁵ Pagkaambal dato ni Cornelio, nagompisa ako gani nga magambal kananda, kag mintras nagaambal ako pa nagabot ang Ispirito Santo kananda pario anang pagabot kanatun ang ona. ¹⁶ Kag nadumduman ko dayon anang koon ni Ginoong Jesus: 'Ginbunyagan ni Juan ang mga tao sa tobig, piro kamo bunyagan sa Ispirito Santo.' ¹⁷ Gani ang natabo nga dato nagapamatood nga anang gintaw ang Dios kanatun nga mga Judio pagtoo ta kay Ginoong Jesu-Cristo gintaw na ra sa mga bukun Judio. Ta kon maman dato anang gusto ang Dios, sino ako nga magkontra sa anang gusto?" ¹⁸ Pagkabati dato ang mga tomoloo nga Judio, ara sanda run magsari basol kay Pedro, kondi nagdayaw sanda sa Dios. Makon nanda, "Kon toladata, ang mga bukun Judio gali ginapainulsul ra ang Dios sa andang mga sala agud makabaton sanda ra kaboi nga ara kataposan."

Ang mga Tomoloo sa Antioquia

¹⁹ Alin ang pagpatay kay Esteban nagrarapta ang mga tomoloo tungud sa pagingabot kananda. Ang iba kananda nagarabot sa logar ang Fenicia, sa isla ang Cipre, kag pati sa banwa ang Antioquia. Ginsogid nanda ang Mayad nga Barita miski sa diin sanda makaayan, garing sa mga Judio lang. ²⁰ Piro ang iba nga mga tomoloo nga taga-Cipre kag taga-Cirene nagayan ra sa Antioquia kag pati ang mga bukun Judio ginasogidan nanda ang Mayad nga Barita parti kay Ginoong Jesu-Cristo. ²¹ Ginboligan sanda ang Ginoo, kag doro ang nagtoo kag nagliso sa Ginoo.

²² Ang natabo nga dia nabaritaan ang mga tomoloo sa Jerusalem, gani ginpadara nanda si Bernabe doto sa Antioquia. ²³ Pagabot na doto nalipay tana ay nakita na nga ginkaloyan gid matood ang Dios ang mga tao doto. Kag ginlaygayan na sanda nga magpakatutum kag magpakarigun sa andang pagtoo sa Ginoo. ²⁴ Si Bernabe nga dia mayad nga tao, ginagauman ang Ispirito Santo, kag ugut anang pagtoo sa Dios. Gani doro doto ang nagtoo sa Ginoo.

²⁵ Nagayan dayon si Bernabe sa Tarso agud pangitaun si Saulo. ²⁶ Pagkakita na kanana gindara na pabalik sa Antioquia. Sangka toig sanda gid nga naging kaiban ang mga tomoloo doto kag dorong tao andang gintodloan. Ang mga tomoloo doto sa Antioquia mamanan ang ona nga gintawag nga mga Kristiano.

²⁷ Ang mga adlaw nga dato may mga propita doto sa Jerusalem nga nagayan sa Antioquia. ²⁸ Ang isara kananda anang aran si Agabo. Nagtindug tana kag paagi sa anang gaum ang Ispirito Santo nagtagna tana nga may tiggurutum nga dato natabo matood sa tyimpo nga si Claudio ang Impirador sa Roma.)

²⁹ Gani anang ginimo ang mga tomoloo doto sa Antioquia, nagkarasogot sanda nga kada isara kananda mapadara bolig sa andang mga kabogto kay Cristo nga doto sa Judea sono sa andang masarangan. ³⁰ Kag ginpadara nanda dia kay Bernabe kag kay Saulo agud itaw sa mga maulam-ulam nga nagadomara sa mga tomoloo doto sa Jerusalem.

Giningabot ni Herodes ang mga Tomoloo

12 Sa mga tyimpo nga dato ginompisaan ingabot ni Aring Herodes ang pira ka mga tomoloo kay Cristo. ² Ginpapatay na si Santiago nga anang kabogto ni Juan paagi sa ispada. ³ Pagkakita na nga nalipay ang mga Judio tungud sa anang ginimo nga dato, ginpadakup na ra si Pedro. Dia natabo ang nagapista ang mga Judio ang Pista ang Tinapay nga ara Pampaabok. ⁴ Ginpasulud na si Pedro sa prisoan kag ginpagoardyaan sa apat ka gropo nga mga soldado nga tag-apat. Sono sa anang plano ni Herodes, anang bista ni Pedro imoon na sa pobluko pagkatapos ang Pista anang Paglubas ang Angil. ⁵ Gani ginpabantayan na lang sa mga soldado si Pedro doto sa prisoan. Piro ang mga tomoloo tana padayon andang maugut nga pagpangamoyo sa Dios para kanana.

Ginpagoa si Pedro sa Prisoan

⁶ Ang gabi nga bago bistaun anang kaso ni Pedro, nagakatorog tana nga ginakadinaan darwa ka kadina sa tunga ang darwa ka soldado. May mga goardya pa nga nagabantay sa poirtaan ang prisoan. ⁷ Karon, golpi lang nga nagsanag sa sulud ang prisoan kag may nagpakita doto nga angil nga ginsogo ang Ginoo. Gintapik na anang kilid ni Pedro agud pokawon, kag makon na dayon "Dali! Pagbangon!" Kag nagkaraukas ang mga kadina nga nagabugkus sa anang alima.

⁸ Makon ra ang angil, "Soksokan imong akus kag imong sandalyas." Kag ginsonod ra dato ni Pedro. Pagkatapos makon dayon ang angil kanana, "Soksokan imong inogpangalikupkup kag magsonod kanakun." ⁹ Kag nagsonod tana sa angil pagoa sa prisoan. Ara kaulam si Pedro kon matood ang nagakaratabo. Anang pagsarig tana taginup lang dato.

¹⁰ Ginlubasan nanda ang primiro kag ang ikarwa nga mga goardya. Pagabot nanda sa salsalun nga poirtaan nga nagaatobang sa siodad, ang poirtaan nagabri lang ang ana. Kag naggoa sanda dayon. Pagkalampas nanda sa sangka kalyi golpi tana lang nga ginbayaan ang angil. ¹¹ Bago na pa naulaman nga bukun gali taginup ang natabo kanana. Makon na, "Matood ra gid nga ginpadara ang Ginoo anang angil kag ginloas na ako kay Herodes kag sa tanan anang ginalauman ang mga Judio nga matabo kanakun."

¹² Pagkaulam na nga tana libri run, nagayan tana doto sa anang balay ni Maria nga nanay ni Juan Marcos. Dorong tao ang nagtiripon doto kag nagaparangamoyo. ¹³ Nagpanoktok si Pedro sa poirtaan sa goa, kag naggoa ang sorogoon nga si Roda agud sulungun kon sino ang nagapanoktok. ¹⁴ Nakilala na anang limug ni Pedro kag sa anang kalipay sa baylo nga abrian na ang poirtaan, domalagan tana pasulud agud sogidan anang mga kaiban nga si Pedro doto sa goa.

¹⁵ Makon nanda kay Roda, "Nagomang ka run sigoro!" Piro ginapirit ni Roda nga doto gani si Pedro. Gani makon nanda, "Basi kon anang angil ni Pedro dato."

¹⁶ Si Pedro tana sigi pa ra gid anang panoktok. Gani ang ori ginbokasan nanda ang poirtaan kag aros indi sanda makapati tungud nga si Pedro ra gid gani.

¹⁷ Ginsinyasan sanda ni Pedro nga magipus, kag ginsaysay na dayon kananda kon paiwan tana ginpagoa ang Ginoo sa prisoan. Kag ginkonan na sanda nga sogidan nanda si Santiago kag ang iba pa nga mga tomoloo. Pagkatapos dato naggoa tana kag nagayan sa ibang logar.

¹⁸ Pagkasanag nagkagolo nga mayad ang mga goardya ay ara run si Pedro kag ara sanda kaulam kon ano ang natabo kanana. ¹⁹ Nagsogo si Herodes nga pangitaun tana, piro ara nanda gid makita. Gani ginpaimbistigar na ang mga goardya kag ginpapatay na dayon. Pagkatapos dato nagalin si Herodes sa Judea. Nagayan tana sa Cesarea kag doto nagtinir.

Anang Pagkapatay ni Herodes

²⁰ Karon, si Herodes nga dia, doro gid anang kasilag sa mga tao sa Tiro kag Sidon. Piro ang mga taga-Tiro kag taga-Sidon nagabuul andang pagkaun sa anang banwa ang ari, gani nagkarasogot sanda nga magpakigosay sa ari. Primiro ginamigo nanda anay si Blasto agud boligan sanda, ay tana mamanan anang ginasarigan ang ari sa palasyo. Pagkatapos, nagayan sanda dayon sa ari agud magpakigkita kanana.

²¹ Pagabot ang adlaw nga si Herodes magapakigkita run sa mga taga-Tiro kag taga-Sidon, ginsoksok na anang lambong nga para sa ari kag nagpongko tana

dayon sa anang trono kag magdiskorso. ²² Nagsiring-git ang mga tao, makon nanda, "Bukun tao ang nagaambal nga dan, kondi dios!" ²³ Kag dato ra nga lagi ginsilotan tana anang angil ang Ginoo, tungud nga ara na pagtawan ang padungug sa Dios. Ginolod tana kag napatay dayon.

²⁴ Gani anang ambal ang Dios padayon nga naglap-nag kag nagdoro pa gid ang mga tomoloo.

²⁵ Karon, si Bernabe kag si Saulo tana, pagkaatud nanda anang bolig ang mga tomoloo sa mga tomoloo doto sa Jerusalem, nagbalik sanda sa Antioquia. Gindara nanda ra si Juan Marcos.

Si Bernabe kag si Saulo Ginsogo ang Ispirito Santo

13 Doto sa Antioquia may mga propita kag mga manogtodlo nga kabilang sa mga tomoloo kay Cristo. Ang iba kananda si Bernabe, si Simeon nga ginatawag nga Nigro, si Lucio nga taga-Cirene, si Manaen nga nagbawal kaiban ni Herodes nga Gobirnadur, kag si Saulo. ² Mintras nagapoasa sanda kag nagasimba sa Ginoo, nagkoon kananda ang Ispirito Santo, makon, "Pabulagan nindo si Bernabe kag si Saulo ay ako may ipaimo nga obra kananda." ³ Pagkatapos andang poasa kag pagpangamoyo, gintongtongan nanda si Bernabe kag si Saulo andang alima kag ginpanaw dayon.

Si Bernabe kag si Saulo sa Cipre

⁴ Gani nagpa-Seleucia si Bernabe kag si Saulo nga ginpadara ang Ispirito Santo. Kag alin doto nagsakay sanda paayan sa isla ang Cipre. ⁵ Pagabot nanda doto sa banwa ang Salamina ginwali nanda anang ambal ang Dios sa anang mga simbaan ang mga Judio. Kaiban nanda ra si Juan Marcos nga mabolig kananda sa andang obra. ⁶ Gintaris-taris nanda ang bilog nga isla asta nakaabot sanda sa banwa ang Pafos sa loyong baybay. May nakita sanda doto nga madyikiro nga si Bar-Jesus. Judio tana, kag nagapakono-kono nga tana propita nga ginsogo ang Dios. ⁷ Amigo tana ni Sergio Paulo nga gobirnadur ang isla nga dato. Si Sergio Paulo nga dia maaram nga tao. Ginpatawag na si Bernabe kag si Saulo tungud nga gusto na nga magpamati anang ambal ang Dios. ⁸ Garing ginpamalabagan sanda ang madyikiro nga si Elimas. (Maman dia anang aran ni Bar-Jesus sa ambal nga Griego.) Gini-moratan na gid nga ipalikaw ang gobirnadur agud indi tana magtoo kay Jesus. ⁹ Piro si Saulo nga ginatawag ra nga Pablo gingauman ang Ispirito Santo. Ginsulung na nga mayad si Elimas kag magkoon, ¹⁰ "Bata kaw ni Satanas! Kaaway kaw ang tanan nga mayad! Poros pandaya kag panloko imong ginaimo. Ginabaliskad mo pirmi ang mga kamatoogan nga alin sa Ginoo. ¹¹ Dadi sisilotan na ikaw. Mababolag kaw kag indi gid makakita sa sulud ang pira ka adlaw." Lagi-lagi nagdulung anang panulung ni Elimas kag nabolag tana. Nagpangapakap tana run lang nga nagasagiap ang maagobay kanana. ¹² Pagkakita ang gobirnadur sa

natabo kay Elimas nagtoo tana, ay natingala tana nga mayad sa mga panodlo parti sa Ginoo.

Sa Antioquia nga sa Pisidia

¹³ Pagalin nanday Pablo sa Pafos, nagsakay sanda sa sakayan nga pa Perga sa probinsya ang Panfilia. Pagabot nanda doto ginbayaan sanda ni Juan Marcos. Nagbalik tana sa Jerusalem. ¹⁴ Sanday Pablo tana nagdiritso sa Antioquia nga sa probinsya ang Pisidia. Pagabot ang Adlaw nga Inogpaway nagayan sanda sa anang simbaan ang mga Judio kag nagpongko doto. ¹⁵ May nagbasa sa anang Kasogoon ni Moises kag sa anang mga ginsolat ang mga propita. Pagkatapos may ginsogo ang mga opisyalis nga konon sanday Pablo kon may inogambal sanda nga makabolig sa mga tao. ¹⁶ Gani nagtindug si Pablo kag ginsinyasan na ang mga tao nga magpamati kanana. Makon na, "Mga kapario ko nga mga Israelita, kag kamo nga bukun Israelita piro nagasimba ra sa Dios, pamatii nindo ako! ¹⁷ Ang Dios nga ginasimba ang mga Israelita maman ang nagpili atun mga kaolang-olangan, kag ginpadoro na sanda mintras doto sanda pa nagaoli sa Egipto. Kag paagi sa anang gaum ginboligan na sanda agud makaalin sa Egipto. ¹⁸ Sa sulud 40 ka toig ang sanda doto ron sa logar nga ara ginaolii ang tao ginagoanta lang gid ang Dios andang kasotil. ¹⁹ Pagkatapos, ginpamirdi na ang pito ka nasyon sa Canaan, kag gintaw na dayon ang mga logar nga dato sa atun mga kaolang-olangan. ²⁰ Dia tanan ginimo ang Dios sa sulud 450 anyos.

"Pagkatapos gintawan na sanda mga manogosgar agud magdomara kananda asta sa anang tyimpo ni Samuel nga propita. ²¹ Ang ori nagpangayo sanda ari, gani gintaw ang Dios si Saulo nga bata ni Cis kag isara sa anang kaapo-apoan ni Benjamin. Nagari si Saulo kananda sa sulud 40 ka toig. ²² Pagkatapos nga paalin-un ang Dios si Saulo bilang ari, si David ruman anang ginpaari kananda. Kon parti kay David maman dia anang koon ang Dios, 'Nagostoan ko si David nga bata ni Jesse. Tana ang magatoman ang tanan nga akun isogo kanana.'" ²³ Makon pa ni Pablo sa mga tao, "Kag digi sa anang kaliwat ni David nagalin si Jesus nga mamanan ang Manlolowas nga ginpangako ang Dios sa Israel. ²⁴ Bago magompisa todlo si Jesus, nagwali run nga lagi si Juan sa tanan nga mga Israelita nga maginulsul sanda andang mga sala kag magparabunyang. ²⁵ Kag datong matatapos ron ni Juan anang obra, makon na sa mga tao, 'Sigoro indong kaisip ako ron indong ginapaabot. Bukun ako. Ako ginpaona lang. Tana masonod dayon kag miski maging anang soro-goon lang indi ako poidi.'" ²⁶ Makon dayon ni Pablo, "Mga kabogto, kamo nga mga kaliwat ni Abraham kag kamo nga mga bukun Judio piro nagasimba ra sa Dios, kita maman anang ginpadaraan ang Dios ang Mayad nga dia nga Barita parti sa kalowasan. ²⁷ Piro ang mga Judio nga nagaoroli sa Jerusalem pati andang mga manogdomara ara nagkilala nga si Jesus maman ang Manlolowas. Ara sanda ra

kaintindi anang ginambal ang mga propita nga gin-abasa nanda kada Adlaw nga Inogpaway sa andang mga simbaan; piro sanda run da mismo ang nakaimo anang mga gintagna ang mga propita pagkondinar nanda kay Jesus nga patayun. ²⁸ Bisan ara sanda mari-gun nga ibidinsya agud patayun tana, ginpangayo nanda pa gid kay Pilato nga ipapatay si Jesus. ²⁹ Kag pagkatapos nga naimo nanda run ang tanan nga ginambal sa Kasolatan nga matatabo kanana, gintang-tang nanda tana dayon sa kros kag ginbutang sa rububungan. ³⁰ Piro ginbanaw tana ang Dios alin sa mga minatay. ³¹ Kag sa sulud doro nga mga adlaw kon kapi-ra-pira tana lang nagpakita sa mga tao nga nagtarabid kanana anang pagalin sa Galilea nga nagaayan sa Jerusalem. Ang mga tao nga dato maman run ang nagapanogid dadi sa mga Israelita parti kay Jesus. ³² Kag kami dadi digi ra agud sogidan kamo ang mayad nga barita nga ginpangako ang Dios sa atun mga kaolang-olangan, ³³ nga natoman na run kanatun nga andang mga kaapo-apoan. Kag ginimo na dia pagbanaw na kay Jesus. Toladia ra gid ang nakabutang sa ikarwa nga Salmo. Makon doto,

'Ikaw akun Bata kag dadi ipakita ko nga ako imong Tatay.'

³⁴ Ay ginpangako ra nga lagi ang Dios nga tana banawon na kag anang lawas indi maronot tungud nga makon na ra,

'Ang mga pangako nga akun ginpangako kay David imoon ko kanindo.'

³⁵ Gani makon doto sa isara pa nga Salmo,

'Indi kaw magtogot nga maronot anang lawas imong matutum nga sorogoon.'

³⁶ Karon, bukun si David anang ginakoon nga dato, tungud nga pagkatapos anang pagsirbi ni David sa mga tao sono sa anang ginapaimo ang Dios kanana, napatay tana kag ginlubung sa kilid ang ginlubungan anang mga kaolang-olangan kag anang lawas naronot. ³⁷ Piro si Jesus tana nga ginbanaw ang Dios alin sa mga minatay ara gid maronot. ³⁸ Gani mga kabogto, dapat nindo nga maulaman nga paagi kay Jesus ginagogid namun kanindo ang barita nga kita mapapatawad ang Dios sa atun mga sala; ang bisan sino nga nagatoo kay Jesus ginabilang ang Dios nga matarung. Dia indi maimo paagi sa pagsonod sa Kaso-goan ni Moises. ⁴⁰ Gani magandam kamo agud indi matabo kanindo anang koon ang mga propita. Makon nanda,

⁴¹ 'Kamo nga masyado magtoyatoya, Matitingala kamo nga mayad sa akun imoon.

Magakarapatay kamo lang tungud nga may imoon ako sa indong tyimpo nga indi kamo gid magpati bisan may magsaysay kanindo.'"

⁴² Karon, datong nagagoa run si Pablo kag si Bernabe sa simbaan, ginkonan sanda ang mga tao nga magbalik sa madason nga Adlaw nga Inogpaway agud sogidan sanda pa gid parti sa mga butang nga dato.

⁴³ Pagburulag ang mga tao, doro nga mga Judio kag mga bukun Judio nga nadara sa riliyon ang mga Judio

ang nagsonod kay Pablo kag kay Bernabe. Ginambalan sanda nanday Pablo kag ginlaygayan nga magpa-dayon sanda sarig sa anang kalooy ang Dios.

⁴⁴ Pagabot ang nagdason nga Adlaw nga Inogpaway aros ang tanan nga mga pomoloyo sa Antioquia nagtipon doto sa simbaan ang mga Judio agud pamatian anang ambal ang Ginoo. ⁴⁵ Pagkakita ang mga Judio sa doro nga mga tao nga nagtarambong, naakig sanda nga mayad kag ginkontra nanda anang mga ginpangambal ni Pablo kag gininsolto nanda tana pa. ⁴⁶ Piro mas nagisug pa gid gani si Pablo kag si Bernabe. Makon nanda sa mga Judio, "Kinanglan gid nga iwali anay kanindo nga mga Judio anang ambal ang Dios. Piro tungud nga ginasiway nindo nagapakilala lang nga kamo indi bagay nga tawan kaboi nga ara kataposan. Gani alin dadi, sa mga bukun Judio kami run mawali ang Mayad nga Barita. ⁴⁷ Tungud nga man dia anang sogo ang Ginoo kanamun ay may nasolat nga nagakoon:

'Ginimo ko ikaw nga solo nga magataw kasanag sa mga bukun Judio, agud paagi kanimo ang kalowasan mapalagnag sa bilog nga kalibotan.'"

⁴⁸ Pagkabati dato ang mga bukun Judio nalipay sanda kag nagdayaw sanda sa anang ambal ang Ginoo. Kag ang tanan nga mga ginpili para sa kaboi nga ara kataposan naging tomoloo.

⁴⁹ Gani naglapnag anang ambal ang Ginoo sa logar nga dato. ⁵⁰ Garing ginsolsolan ang mga Judio ang mga nagadomara sa siodad pati ang mga riliyoso kag ginakilala nga mga babai nga kontraun sanday Pablo. Gani giningabot nanda si Pablo kag si Bernabe kag ginpalayas nanda sa andang logar nga dato. ⁵¹ Anang ginimo ni Pablo kag ni Bernabe, gintapokan nanda ang yabok andang mga siki bilang tanda nga ara sanda run sarabatun kon silotan ang Dios ang mga tao doto. Kag nagayan sanda dayon sa Iconio. ⁵² Doto tana sa Antioquia ang mga nagasonod kay Jesus nga nagkarabilin ginagauman ang Ispirito Santo, kag malipayun sanda gid.

Sa Iconio

14 Ang natabo sa Iconio pario ra ang natabo sa Antioquia: si Pablo kag si Bernabe nagayan sa anang simbaan ang mga Judio kag tungud sa andang pagwali doro nga mga Judio kag mga bukun Judio ang nagtoo kay Jesus. ² Piro ang mga Judio nga ara nagtoo, ginpalain nanda anang buut ang mga bukun Judio sa mga tomoloo, kag ginsolsolan nanda pa nga kontraun sanda. ³ Maboay ra anang tinir doto ni Pablo kag ni Bernabe. Kag ara sanda ginaadluhi magambal parti sa Ginoo. Ginpakita ang Ginoo nga matood andang ginatodlo parti sa anang kalooy, ay gintawan na sanda gaum nga magimo mga milagro kag mga katiringalaan. ⁴ Gani, ang mga tao doto sa siodad nga dato natunga; ang iba nagkampi sa mga Judio nga ara nagatoo, kag ang iba tana nagkampi sa mga apostolis.

⁵ Karon, ang mga Judio kag andang mga manogdomara, pati ang mga bukun Judio, nagplano nga saki-

tun nanda kag pasilun ang mga apostolis.

⁶ Pagkaulam ang mga apostolis nga toladato ang plano kananda nagpalagyaw sanda sa Listra kag sa Derbe, nga mga siodad nga sakup ang Licaonia, kag sa palibot nga logar. ⁷ Kag ginwali nanda doto ang Mayad nga Barita.

Sa Listra

⁸ Doto sa Listra may sangka tao nga indi kapanaw ay lopog tana alin pa anang pagkabata. ⁹ Mintras nagapongko tana doto nagpamati tana sa anang mga ginaambal ni Pablo. Ginsulung tana nga mayad ni Pablo kag nakita na nga may pagtoo tana nga ang Ginoo makaayad kanana. ¹⁰ Gani sa mabaskug nga limug makon ni Pablo kanana, "Pagtindug tadlung!" Naggolpi ra tindug ang tao nga dato kag nagpanawpanaw. ¹¹ Pagkakita ang mga tao sa anang ginimo ni Pablo, nagsiringgit sanda sa Licaonia nga ambal, makon nanda, "Ang mga dios nagpapario sa tao kag naglosong digi kanatun!" ¹² Gintawag nanda si Bernabe nga andang dios nga si Zeus, kag si Pablo tana andang dios nga si Hermes tungud nga tana maman ang manogambal. ¹³ Anang timplo andang dios nga si Zeus marapit lang sa goa ang siodad. Gani anang pari ni Zeus nagdara mga baka nga may kolintas nga bolak doto sa poirtaan ang siodad. Gosto na kag gusto ra ang mga tao nga ialad dato sa mga apostolis.

¹⁴ Pagkaulam ni Bernabe kag ni Pablo kon ano andang toyo nga imoon, ginisi nanda andang mga lambong tungud nga para kananda marimo gid anang ginaimo ang mga tao. Nagdalagan sanda sa tunga ang mga tao kag nagsinggit nga nagakoon, ¹⁵ "Mga amigo, basi maalad kamo kanamun? Kami mga tao ra lang nga pario kanindo. Ginawali namun kanindo ang Mayad nga Barita agud bayaan nindo ron ang mga ara polos nga dia nga mga butang kag magparapit sa Dios nga boi. Tana maman ang nagimo ang langit, ang logta, ang dagat, kag ang tanan nga mga butang sa mga logar nga dia. ¹⁶ Ang ona ginpabayanan lang ang Dios ang mga tao nga sonodon andang gusto. ¹⁷ Piro sa tanan nga oras ginapakilala ang Dios anang kaogalingun sa mga tao paagi sa anang mga ginaimo nga mayad. Ginatawan na kamo oran kag mga patubas pagabot ang tigarani; abonda nga pagkaun anang ginataw kanindo agud malipay kamo." ¹⁸ Piro bisan toladato anang ginaambal ang mga apostolis, nalisudan sanda pa ra gid magpigar sa mga tao nga magpatay andang mga baka agud ialad kananda.

¹⁹ Karon, may nagabot nga mga Judio nga alin sa Antioquia nga sa Pisidia kag sa Iconio. Ginkombinsi nanda ang mga tao nga magkampi kananda. Ginboroligan nanda pasil si Pablo kag gingoyod dayon sa goa ang banwa, ay andang pagsarig patay tana run. ²⁰ Piro pagtiripon ang mga tomoloo doto sa anang palibot, nagbangon tana kag magbalik sa banwa. Ang mada-son nga adlaw nagayan sanda nga darwa ni Bernabe sa Derbe.

Andang Pagbalik sa Antioquia nga sa Siria

²¹ Ginwali ni Pablo kag ni Bernabe ang Mayad nga Barita doto sa Derbe kag doro andang nadara nga maging somolonod ni Jesu-Cristo. Pagkatapos nagbalik sanda ruman sa Listra, sa Iconio, kag sa Antioquia nga sa Pisidia. ²² Ginparigun nanda ang mga tomoloo kag ginlaygayan nga magpadayon gid sa andang pagtoo. Makon nanda pa sa mga tomoloo, "Doro nga mga kalisud atun kinanglan nga maagian anay bago kita makasulud sa anang ginarian ang Dios." ²³ Sa kada logar nga may mga tomoloo nga nagatiripon, nagpili sanda mga maulam-ulam nga magadomara kananda. Nagpoasa sanda kag nagpangamoyo para sa mga napili kag gintogyang nanda dayon sa Ginoo nga andang ginatooan.

²⁴ Pagkatapos nagagi sanda sa mga logar nga sakup ang probinsya ang Pisidia kag nagabot sanda sa Panfilia. ²⁵ Nagwali sanda doto sa Perga kag naglusub sanda dayon sa Atalia. ²⁶ Alin doto nagsakay sanda pabalik sa Antioquia. Maman dia ang logar nga andang ginalinan, kag digi ra sanda ginpangamoyo ang mga tomoloo nga kaloyan sanda ra gid ang Dios sa andang irimoon nga dadi natapos nanda run.

²⁷ Pagabot ni Pablo kag ni Bernabe sa Antioquia gintipon nanda ang tanan nga mga tomoloo kag ginsogid nanda dayon ang tanan nga anang ginimo ang Dios paagi kananda, kag kon paiwan nga ang Dios nagtaw kaigayonan agud makatoo ra ang mga bukun Judio.

²⁸ Kag maboay anang tinir ni Pablo kag ni Bernabe doto sa mga tomoloo sa Antioquia.

Ang Miting sa Jerusalem

15 Karon, may mga tao alin sa probinsya ang Judea nga nagarayan sa Antioquia kag nagtodlo sa mga tomoloo doto nga sanda nga mga bukun Judio indi kono malowas kon indi sanda magpatori sono sa ginatodlo anang Kasogoan ni Moises. ² Piro ginkontra sanda nga mayad ni Pablo kag ni Bernabe kag naging mainit andang pagdiriskosyon. Gani nagkarasogot ang mga tomoloo doto nga si Pablo kag si Bernabe kag ang iba pa nga mga tomoloo sa Antioquia magarayan sa Jerusalem agud magpakigkita sa mga apostolis kag sa mga maulam-ulam doto parti sa butang nga dia.

³ Kag ginpapanaw nanda dayon sanday Pablo. Mintras nagaagi sanda sa Fenicia kag sa Samaria, ginabarita nanda sa mga tomoloo doto nga may mga bukun Judio nga nagtoo ron da kay Cristo. Kag pagkabati nanda dato, nalipay sanda nga mayad. ⁴ Pagabot nanday Pablo sa Jerusalem ginbaton sanda ang mga apostolis, mga maulam-ulam, kag tanan nga mga tomoloo doto. Kag ginsaysay nanday Pablo ang tanan nga ginimo ang Dios paagi kananda. ⁵ Karon, may mga tomoloo doto nga mga mimbrow anang gropo ang mga Pariseo. Nagtindug sanda kag magkoon, "Ki-

nanglan toriun ang mga bukun Judio kag konon sanda nga magtoman sa Kasoan ni Moises.”

⁶ Gani nagmiting ang mga apostolis kag ang mga maulam-ulam agud ambalan ang butang nga dato. ⁷ Malawig andang diriskosyon. Ang ori nagtindug si Pedro kag nagkoon, “Mga kabogto, naulaman nindo ra nga ako ginpili ang Dios alin kanindo ang ona pa agud itodlo ko ang Mayad nga Barita sa mga bukun Judio, agud makabati sanda ra kag magtoo. ⁸ Naulaman ang Dios kon ano ang sa tagiposoon ang mga tao. Kag ginpakita na nga ginabaton na ra ang mga bukun Judio tungud nga gintaw na ra ang Ispirito Santo kananda pario anang ginimo kanatun ang ona. ⁹ Sa panulung ang Dios, kita nga mga Judio kag sanda nga bukun Judio pario lang. Ay ginlimpyoan na ra andang mga tagiposoon sa andang mga sala tungud nga nagtoo sanda. ¹⁰ Ta basi ginapaugut nindo ang Dios? Basi gosto nindo nga pasonodon atun kapario nga mga tomoloo ang mga soronodon nga bisan gani atun mga kaolang-olangan pati kita ara ra kasonod? ¹¹ Kabay nagapati kita nga anang kalowasan ang mga bukun Judio pario ra ang kanatun nga mga Judio. Malowas sanda ra paagi lang gid sa anang kalooy ni Ginoong Jesu-Cristo.”

¹² Pagkabati nanda dato nagiripus sanda tanan. Kag ginpamhatian nanda dayon anang ginsaysay ni Bernabe kag ni Pablo parti sa mga katiringalaan kag mga milagro nga ginimo ang Dios sa mga bukun Judio paagi kananda. ¹³ Pagkatapos nanda ambal, si Santiago ruman ang nagambal. Makon na, “Mga kabogto, pamatii nindo ako. ¹⁴ Ginsaysay kanatun ni Simon Pedro ang primiro nga pagtawag ang Dios sa mga bukun Judio agud may mga tao ra nga alin kananda nga maging ana. ¹⁵ Kag dia sono ra sa anang mga ginsolat ang mga propita ang ona, ay makon sa Kasolatan,

¹⁶ Pagkatapos dia magabalik ako,

Kag patindugun ko roman anang ginarian ni David nga nagbagsak.

Pabangonon ko roman sa anang pagkarompag,

¹⁷ Agud ang ibang mga tao makapangita kanakun, ang tanan nga bukun Judio nga akun gintawag nga maging akun.

¹⁸ Maman dia anang koon ang Ginoo, kag maboay na run dia ginpaulam.”

¹⁹ “Gani,” makon ni Santiago, “kon sa kanakun indi ta run pagpabudlayan ang mga bukun Judio nga nagtoo sa Dios. ²⁰ Atun imoon, solatan ta sanda nga indi magkaun ang mga pagkaun nga ginalad sa mga ribolto tungud nga marimo dato sa atun panulung. Konon ta sanda ra nga dapat indi sanda magolid sa bukun andang asawa. Indi sanda ra dapat magkaun ang dogo okon anang karni ang sapat nga anang dogo ara kagoa. ²¹ Maman lang dia anang mga sogo ni Moises nga dapat sonodon nanda agud indi mari-moan ang mga Judio kananda, tungud nga alin pa ang ona ginabasa ang mga Judio kada Adlaw nga Inogp-away sa andang mga simbaan ang nasolat nga Kaso-

goan nga ginsala ni Moises. Kag dia ginatodlo nanda sa kada banwa.”

Ang Solat Para sa mga Bukun Judio nga Nagtoo kay Cristo

²² Kag nagkarasogot dayon ang mga apostolis kag ang mga maulam-ulam kag ang tanan nga mga tomoloo doto nga sanda mapili mga lalaki sa andang grupo nga andang patawasun kay Pablo kag kay Bernabe sa Antioquia. Si Judas nga kon tawagun Barsabas kag si Silas maman andang napili. Dia nga mga tao ginataod ang mga tomoloo. ²³ Ang solat nga ginpadara kananda nagakoon:

“Kami nga mga apostolis kag mga maulam-ulam digi nga indong mga kabogto kay Cristo nagapangomosta kanindo nga mga bukun Judio nga dian sa Antioquia, Siria, kag Cilicia. ²⁴ Nakabati kami nga may mga tao nga alin digi kanamun nga nagayan dian kanindo kag gingolo nanda indong mga isip tungud sa andang mga gintodlo dian. Ara kami nagsogo kananda nga magayan dian kag magtodlo toladato. ²⁵ Gani pagkabati namun dato nagtiripon kami digi kag nagkarasogot kami nga magpili ang mga tao nga amun ipadara dian agud isaysay kanindo amun ginkasogtanan. Kaiban sanda ni Pablo kag ni Bernabe nga atun mga pinalangga nga mga kabogto kay Cristo. ²⁶ Si Bernabe nga dia kag si Pablo nagtaya andang kaboi sa pagsirbi sa atun Ginoong Jesu-Cristo. ²⁷ Si Judas kag si Silas nga amun ginapadara kanindo magasogid ra ang parti sa mga butang nga nasambit digi sa amun solat nga dia. ²⁸ Nagkarasogot kami sono sa toytoy ang Ispirito Santo nga indi run pagdogangan indong mga soronodon loas sa mga masonod nga kinanglan gid nga tomanun nindo. ²⁹ Indi kamo magkaun ang mga pagkaun nga ginalad sa mga ribolto; indi kamo magkaun ang dogo kag mga karni nga anang dogo ara kagoa; kag indi kamo magolid sa bukun indong asawa. Mayad kon likawan nindo ang mga butang nga dia. Asta digi run lang.”

³⁰ Kag nagpanaw dayon ang mga tao nga andang ginpadara. Pagabot nanda doto sa Antioquia gintipon nanda ang tanan nga mga tomoloo kag gintaw nanda dayon ang solat. ³¹ Pagkabasa ang mga tomoloo sa mga pagpabaskug kananda, nalipay sanda nga mayad. ³² Si Judas kag si Silas mga propita ra, kag doro andang mga gintodlo sa mga tomoloo agud pabaskugun sanda kag parigunun pa gid andang pagtoo.

³³ May mga pira ra ka adlaw andang tinir doto. Pagkatapos nagbalik sanda sa Jerusalem sa mga nagpadara kananda. Piro bago sanda magpanaw ginpangamoyo sanda ang mga tomoloo nga maging mayad ra gid andang pagparanawon. ³⁴ [Piro si Silas tana nagdisisyon nga magpasala doto.] ³⁵ Maboay-boay ra anang tinir ni Pablo kag ni Bernabe doto sa Antioquia. Doro andang kaiban nga nagpanodlo kag nagwali anang ambal ang Ginoo.

Nagbulagan si Pablo kag si Bernabe

³⁶ Ang ori makon ni Pablo kay Bernabe, "Ta, mabalik kita sa tanan nga mga banwa nga atun ginwalian anang ambal ang Ginoo kag bistaan ta ang mga tomoloo agud maulaman ta kon paiwan andang kaimtangan." ³⁷ Kompormi si Bernabe piro gusto na nga daraun si Juan nga ginatawag nga Marcos. ³⁸ Si Pablo tana indi maliag tungud nga ang ona naging kaiban nanda si Marcos nga dia, garing ang ori ara tana run nagbolig kananda kondi ginbayaan na sanda doto sa Panfilia. ³⁹ Naginit andang diskosyon, gani nagbulagan sanda. Gindara ni Bernabe si Marcos kag nagsakay sanda sa sakayan nga pa-Cipre. ⁴⁰ Si Pablo tana, si Silas anang gindara. Bago sanda magalin ginpangamoyo ang mga tomoloo sa Ginoo nga boligan na ang darwa nga dia sa andang pagpanaw. ⁴¹ Ginalid nanda anang probinsya ang Siria kag Cilicia. Ginayanan nanda ang mga tomoloo sa andang ginatiriponan kag gin-pabaskug nanda andang pagtoo.

Si Timoteo nagtabid kay Pablo kag kay Silas

16 Nagpadayon sanday Pablo asta sa Derbe kag sa Listra. Karon may tomoloo doto sa Listra nga si Timoteo. Anang nanay Judio kag tomoloo ra, piro anang tatay Griego. ² Sono sa mga tomoloo doto sa Listra kag Iconio, si Timoteo nga dia mayad nga tao. ³ Gusto ni Pablo nga daraun si Timoteo, gani gintori na tana agud ara riklamo ang mga Judio kontra kay Timoteo, ay ang tanan nga mga Judio nga nagaoli sa logar nga dato nakaulam nga Griego anang tatay ni Timoteo. ⁴ Pagkatapos nagayan sanda dayon sa mga banwa kag ginsaysay nanda sa mga tomoloo ang mga soronodon nga ginkarasogotan ang mga apostolis kag mga maulam-ulam doto sa Jerusalem. Ginkonan nanda ang mga tomoloo nga kinanglan tomanun nanda ang mga soronodon nga dato. ⁵ Gani nagrigun pa gid anang pagtoo ang mga tomoloo, kag adlaw-adlaw nagdogang pa gid ang mga nagatoo.

Ang Lalaki nga Taga-Macedonia

⁶ Pagkatapos, nagayan sanda dayon sa mga logar nga sakup ang Frigia kag Galacia. Ay ara sanda pagtogoti ang Ispirito Santo nga magwali anang ambal ang Dios doto sa probinsya ang Asia. ⁷ Pagabot nanda sa dolonan ang Misia, gusto nanda andan nga magayan sa probinsya ang Bitinia, piro ara sanda ruman pagtogoti anang Ispirito ni Jesus. ⁸ Gani andang ginimo, nagagi sanda run lang sa probinsya ang Misia kag naglusb sa banwa ang Troas. ⁹ Ang gabi nga dato may ginpakita ang Dios kay Pablo. Nakita na ang sangka tao nga taga-Macedonia nga nagatindug kag nagapakitloy kanana, makon na, "Pagtabok ra digi sa Macedonia kag boligi kami." ¹⁰ Gani lagi-lagi nagimus kami agud magayan sa Macedonia, tungud nga naisip namun nga ginatawag kami ang Dios nga magwali ang Mayad nga Barita sa mga tao sa Macedonia.

Si Lydia Nagtoo kay Jesus

¹¹ Nagsakay kami sa sakayan alin sa Troas kag nagdiritso sa isla ang Samotracia, kag ang masonod nga adlaw nagabot kami doto sa banwa ang Neapolis. ¹² Alin sa Neapolis nagtakas kami sa Filipos. Ang Filipos nga dia maman ang pinakaimportanti nga siudad sa logar nga dato ang Macedonia. Kadoroan sa mga nagaoli doto pati andang mga manogdomara taga-Roma. Nagtinir kami sa Filipos pira ka adlaw. ¹³ Pagabot ang Adlaw nga Inogpaway, naggoa kami sa siudad kag nagayan sa binit ang soba tungud nga amun pagsarig may logar doto nga ginatiriponan ang mga Judio agud magpangamoyo. May mga babai doto nga nagtiripon, gani nagpongko kami kag magpakigsogidanun kananda. ¹⁴ Isara sa mga nagapamati kanamun si Lydia nga taga-Tiatira. Nigosityanti tana ang maraalun nga mga tila nga granati, kag nagasimba ra sa Dios. Gintandug ang Ginoo anang tagiposoon nga batonon anang mga ginaambal ni Pablo. ¹⁵ Nagpabun-yag tana kag ang tanan nga nagaoli doto sa anang balay. Pagkatapos ginimbitar na kami sa anang balay. Makon na, "Kon kamo nagapati nga ako matood ron nga tomoloo sa Ginoo, abi doto kamo pagdayon sa balay." Kag napiritan kami.

Si Pablo Ginpriso sa Filipos

¹⁶ May sangka adlaw ang kami nagapaayan sa logar nga ginatiriponan agud magpangamoyo, ginsolang-solang kami ang sangka oripun nga dalagita. Dato nga dalagita ginagauman ang malain nga ispirito nga nagataw kanana abilidad nga magpinto ang mga matatabo sa paraaboton. Kag paagi sa anang abilidad nga dato nakokoartaan tana nga mayad anang mga agalun. ¹⁷ Karon nagsari run sonod-sonod kanamun ni Pablo ang babai nga dato, kag sigi anang singgit, makon na, "Dia nga mga tao anang mga sorogoon ang Dios nga Makagagaum! Ginawali nanda kanindo kon paiwan kamo malowas!" ¹⁸ Adlaw-adlaw maman dato anang ginaimo asta ginugutan si Pablo. Gani binalikid na ang babai nga dato kag magkoon sa malain nga ispirito nga nagaoli kanana, makon na, "Sa aran ni Jesu-Cristo ginamandaran ko ikaw nga maggoa sa babai nga dan!" Kag lagi-lagi naggoa kanana ang malain nga ispirito. ¹⁹ Pagkakita anang mga agalun nga ara sanda run paglaum nga makakita pa koarta paagi kanana, gindakup nanda si Pablo kag si Silas kag gingoyod sa plasa sa mga manogdomara ang logar nga dato. ²⁰ Makon nanda sa mga manogdomara, "Dia nga mga tao mga Judio kag nagagamo digi sa atun siudad. ²¹ Nagatodlo sanda mga pagogali nga kontra sa atun kasogoan. Mga Romano kita, gani indi kita makasonod andang mga ginatodlo!" ²² Kag ang mga tao doto nagborolig run da tigbak kanday Pablo. Pagkatapos ginpabukras ang mga opisyalis anang mga lambong ni Pablo kag ni Silas kag ginpaanot dayon. ²³ Datong naanot sanda run nga mayad, ginsulud

sanda dayon sa prisoan. Ginbilinan nanda ang goardya doto nga bantayan sanda gid nga mayad. ²⁴ Gani ginsulud sanda ang bantay sa sulud gid nga koarto kag gingapos andang mga siki.

²⁵ Karon, datong mga tungang gabi run, si Pablo kag si Silas nagapangamoyo kag nagakanta ang mga pagdayaw sa Dios. Andang mga kaiban nga mga priso nagapamati kananda. ²⁶ Lagat-lagat golpi lang nga naglinog mabaskug kag naguyug nga mayad ang prisoan. Nagkaraabrian anang mga poirtaan ang prisoan kag nagkaraukas anang mga kadina ang tanan nga priso. ²⁷ Nagbongkaras ang goardya, kag pagkakita na nga bokas run anang mga poirtaan ang prisoan, anang kaisip nakapalagyaw ron ang tanan nga priso. Gani ginabot na anang ispada agud magpanginmatay. ²⁸ Piro nagsinggit si Pablo, makon na, "Indi kaw magpanginmatay! Dagi kami tanan!" ²⁹ Nagpabuul solo ang goardya kag nagdali-dali tana sulud doto kag naglood sa anang atobangan nanday Pablo kag Silas nga nagakurudug. ³⁰ Pagkatapos, gindara na sanday Pablo sa goa kag nagpamangkot, makon na, "Ano akun imoon agud malowas ako?" ³¹ Nagsabat sanday Pablo, makon nanda, "Magtoo kaw kay Ginoong Jesus kag malowas kaw kag imong pamilya." ³² Kag gintodlo dayon nanday Pablo anang ambal ang Dios kanana kag sa tanan nga doto sa anang balay. ³³ Ang gabi ra gid nga dato ginogasan ang goardya andang mga igad, kag nagpabunyang tana nga lagi pati anang bilog nga pamilya. ³⁴ Pagkatapos gindara na sanday Pablo sa anang balay kag ginpakaun. Ang goardya kag anang bilog nga pamilya nalipay nga mayad nga sanda nagatoo ron sa Dios.

³⁵ Pagkaaga nagsogo ang mga opisyalis sa mga polis nga pamolyawan run sanday Pablo. ³⁶ Kag dia ginbarita ang goardya kay Pablo, makon na, "Ang mga opisyalis nagpasogo nga bolyawan kamo ron. Gani paggoa kamo ron kag mayad lang nga pagpanaw." ³⁷ Piro makon ni Pablo sa mga polis nga ginsogo, "Indi maimo nga kami basta maggoa lang, tungud nga kami mga pomoloyo ra ang Roma. Ginlapas nanda ang kasogoan ang Roma tungud nga ara nanda anay kami pagimbistigara kondi ginpaanot nanda kami sa pobluko kag pagkatapos ginsulud nanda kami dayon sa prisoan. Piro dadi gusto nanda nga ipus-ipusan lang ang pagpagoa kanamun? Indi maimo! Kinanglan ang mga opisyalis mismo ang magayan digi kag sanda gid ang magpagoa kanamun." ³⁸ Pagkasogid ang mga polis sa mga opisyalis anang ambal ni Pablo nga sanda mga pomoloyo ra nga sakup ang Roma, kinulbaan sanda. ³⁹ Gani nagayan ang mga opisyalis sa prisoan kag nagpangayo pasinsya kanday Pablo. Pagkatapos ginpagoa nanda dayon sanday Pablo kag ginpangabay nga magalin sanda doto sa siodad. ⁴⁰ Pagkaagoa ni Pablo kag ni Silas doto sa prisoan, nagayan sanda dayon sa anang balay ni Lydia. Nagpakigkita sanda doto sa mga tomoloo, kag ginlaygayan nanda agud pabaskugun andang pagtoo. Pagkatapos nagpanaw sanda dayon.

Sa Tesalonica

17 Nagagi sanda sa Anfipolis kag sa Apolonia asta nakaabot sanda sa Tesalonica. Doto sa Tesalonica may simbaan ang mga Judio. ² Kag pario anang ginaimo pirmi ni Pablo, nagsulud tana sa andang simbaan kag sa sulud tatlo ka Adlaw nga Inogpaway nagpakigdiskosyon tana sa mga tao doto. Ang Kasolatan maman anang ginamit ³ agud pamatodan kananda nga ang Cristo kinanglan gid nga magantos kag pagkatapos kinanglan ra nga mabanaw alin sa mga minatay. Makon pa ni Pablo, "Ang Jesus nga dia nga akun ginasogid kanindo maman mismo ang Cristo." ⁴ Ang iba kananda nagpati sa anang ambal ni Pablo, kag nagsonod sanda kay Pablo kag kay Silas. Dorong nga mga Griego nga nagasirimba sa Dios kag mga kilala nga mga babai ang nagirug kananda.

⁵ Karon, nainggit ang mga Judio. Gani andang ginimo, gintipon nanda ang mga orong nga mga istambay kag datong dorong ron andang natipon ginpagoloo nanda ang mga tao sa bilog nga siodad. Nagdaragoyon sanda paayan sa anang balay ni Jason ay ginapanigita nanda si Pablo kag si Silas tungud nga gusto nanda nga pasabatun sa pobluko mismo. ⁶ Piro datong indi nanda makita si Pablo kag si Silas, dinakup nanda si Jason kag ang iba pa nga mga tomoloo kag gingoyod nanda sanda dayon sa mga opisyalis ang siodad. Sa andang kasilag kanday Pablo nagsiringgit sanda nga nagakoon, "Ang mga tao nga dato nagadara gamo bisan diin sanda magayan tungud sa andang mga ginatodlo. Kag dadi digi sanda run sa atun siodad." ⁷ Ginpadayon sanda pa ni Jason sa anang balay. Dia sanda nga tanan nagakontra sa anang mga kasogoan ang Impirador tungud nga nagakoon sanda nga may ari pa gid nga anang aran si Jesus." ⁸ Pagkabati dato ang mga tao kag ang mga opisyalis, nagkinagoloo sanda. ⁹ Kag bago nanda bolyawan si Jason kag anang mga kaiban, ginpabayad sanda anay ang piansa.

Sa Berea

¹⁰ Pagkagabi ginpadara ang mga tomoloo si Pablo kag si Silas doto sa Berea. Pagabot nanda doto nagayan sanda sa anang simbaan ang mga Judio. ¹¹ Sa Berea tana ang mga Judio mas bokas andang isip kay sa mga taga-Tesalonica. Dorong anang kaliag ang mga taga-Berea nga magpamati anang ginatodlo nanday Pablo. Kag adlaw-adlaw sigi andang osisa ang Kasolatan agud sulungun kon matood manda andang mga ginaambal. ¹² Dorong kananda ang nagtoo pati ang mga kilala nga mga babai kag mga lalaki nga taga-Grecia. ¹³ Piro pagkabati ang mga Judio sa Tesalonica nga si Pablo nagwali ra anang ambal ang Dios doto sa Berea, nagayan sanda ra doto kag ginsolsolan nanda ruman ang mga tao nga magpanggolo. ¹⁴ Gani lagi-lagi ginpaatud ang mga tomoloo si Pablo doto sa baybay. Piro si Silas tana kag si Timoteo nagpasala sa Berea. ¹⁵ Ang mga tao nga nagatud kay Pablo nagtabid kanana asta

sa Atenas. Pagkatapos, nagbalik sanda dayon sa Berea nga may bilin alin kay Pablo nga si Silas kag si Timoteo magsonod nga lagi kanana sa Atenas.

Si Pablo sa Atenas

¹⁶ Mintras nagaulat si Pablo kay Silas kag kay Timoteo doto sa Atenas, nakita na nga masyado ka raku doto andang mga ribolto nga dios-dios. Kag dato nakataw kasubu kanana. ¹⁷ Gani nagsulud tana sa anang simbaan ang mga Judio kag magpakigdiskosyon kananda kag sa mga bukun Judio nga nagasimba ra sa Dios. Adlaw-adlaw doto tana ra sa plasa nga nagapakigdiskosyon sa mga tao nga anang mabagat. ¹⁸ Darwa ka klasi nga mga manogtodlo ang nagpakigdiskosyon kay Pablo. Ang isara kon tawagun mga Epicureo, kag ang isara mga Estoico. Makon ang iba kananda, "Ano kabay anang ginawakal ang asdakun nga dia?" Makon da ang iba, "Daw iba man nga dios anang ginawali nga dia." Toladato andang koon tungud nga nagawali si Pablo parti kay Jesus kag sa anang pagkabanaw. ¹⁹ Gani gindara nanda si Pablo sa ginatiriponan ang mga manogdomara ang banwa, nga kon tawagun Areopago. Makon nanda kanana, "Gosto namun nga maulaman ang parti sa bago nga dia nga panodlo nga imong ginawali. ²⁰ Ay may iba kaw nga mga butang nga ginatodlo nga bago kamanun, gani gusto namun nga maulaman kon ano dato." ²¹ (Toladato andang ambal tungud nga ang mga taga-Atenas kag ang mga taga-ibang banwa nga doto ron nagaoli ara sanda iba nga naliagan kondi ang magdiriskosyon parti sa mga bago nga mga panodlo.)

²² Gani tomindug si Pablo sa atobangan ang mga tao nga nagatiripon doto sa Areopago kag magkoon, "Mga taga-Atenas! Nakita ko nga kamo riliyoso gid nga mga tao. ²³ Ay sa akun pagporo-pasyar digi sa indong siodad nakita ko indong mga ginasimba. May nakita ako pa nga altar nga may nakasolat nga nagakoon, 'Sa ara pa makilala nga Dios.' Ang Dios nga dia nga indong ginasimba nga ara nindo pa makilala maman ang Dios nga akun ginawali kanindo. ²⁴ Maman dia ang Dios nga nagimo ang kalibotan kag ang tanan nga digi sa kalibotan. Tana ang Ginoo nga tagya ang langit kag logta, gani ara tana nagaoli sa mga timplo nga ginimo ang mga tao. ²⁵ Ara tana ra nagakinanglan bolig nga alin sa mga tao tungud nga tana mismo ang nagataw kaboi kanatun, pati ang tanan ta nga mga kinanglanun. ²⁶ Alin lang sa sangka tao ginimo na ang tanan nga klasi nga mga tao kag ginparapata sa bilog nga kalibotan. Ginplano na run nga lagi ang ona ang mga dolonan kon diin maoli ang mga tao pati ang tyimpo nga sanda magkaboi digi. ²⁷ Dia tanan ginimo ang Dios agud kita nga mga tao magsagap kanana kag basi pa lang nga makita ta tana ra. Piro ang matood tana ang Dios bukun marayu kanatun, ²⁸ ay

'tungud sa anang gaum naboboi kita kag nagaolag.' Pario ra bala anang koon ang iba nindong mga manogpamalabay. Kabay makon nanda,

'Kita anang mga bata ra manda.'

²⁹ Gani tungud nga kita anang mga bata ang Dios, indi kita dapat magisip nga ang Dios pario sa ribolto nga bolawan, okon pilak, okon bato, nga poros imbinto anang isip kag alima ang tao. ³⁰ Ang ona ang ara pa kakilala ang mga tao sa Dios, ara na pa pagsapaka andang mga sala. Piro dadi ginasogo ang Dios ang tanan nga tao sa tanan nga logar nga maginulsul run kag bayaan andang mga malain nga ginaimo. ³¹ Tungud nga may adlaw ron nga ginpili ang Dios nga sisintinsyaan na ang osto ang tanan nga mga tao digi sa kalibotan paagi sa tao nga anang ginpili. Ginpamatodan na dia sa tanan pagbanaw na ang tao nga dato sa mga minatay."

³² Pagkabati nanda nga si Pablo nagaambal parti sa pagkabanaw, ang iba kananda nagyangota kanana. Piro ang iba tana nagkoon, "Magbalik kaw digi tungud nga gusto namun nga magpamati pa gid kanimo parti sa mga butang nga dia." ³³ Pagkatapos, nagalin si Pablo sa andang ginatiponan. ³⁴ Ang iba nga mga tao doto nagkampi kanana kag naging mga tomoloo kay Jesus. Anang aran ang iba kananda si Dionisio nga mimbrow ang Areopago kag ang babai nga si Damaris, kag may mga iba pa gid.

Sa Corinto

18 Pagkatapos dato nagalin si Pablo sa Atenas kag nagayan sa Corinto. ² Doto na nakilala si Aquila nga Judio nga taga-Ponto kag anang asawa nga si Priscila. Bago sanda lang magabot doto alin sa Italia tungud nga may sogo ang Impirador nga si Claudio, nga ang tanan nga mga Judio magalin sa Roma. Ginbisita ni Pablo ang magasawa nga dia sa andang balay. ³ Kag tungud nga sanda pario kanana nga manogimo torda, doto tana nagdayon kananda kag nagkaiban sanda sa andang obra. ⁴ Kada Adlaw nga Inogpaway doto tana sa anang simbaan ang mga Judio nga nagapakigdiskosyon sa mga Judio kag mga Griego ay gusto na nga magtoo sanda kay Cristo.

⁵ Pagabot ni Silas kag ni Timoteo alin sa Macedonia, ara run iba nga ginaimo si Pablo kondi ang magpangwalian anang ambal ang Dios. Ginapamatodan na sa mga Judio nga si Jesus maman gid ang Cristo. ⁶ Piro ginkontra nanda si Pablo kag ginambalan ang maririmo. Gani gintapokan na yabok anang mga lambong bilang paandam kananda. Makon na, "Indong sala kon silotan kamo ang Dios. Ara ako ron sarabatun. Alin dadi ang mga bukun Judio ron akun walian." ⁷ Gani ginbayaan na ang mga Judio kag doto tana nagdayon sa anang balay ni Tito Justo. Dia nga tao bukun Judio, piro nagasimba sa Dios, kag anang balay sa tupad lang gid anang simbaan ang mga Judio. ⁸ Si Crispo nga manogdomara anang simbaan ang mga Judio kag anang pamilya nagtoo ra kay Ginoong Jesus; kag doropati gid nga mga taga-Corinto nga nakabati kay Pablo ang nagtoo kag nagparabunyang.

⁹ May gabi doto nga ang Ginoo nagpakita kay Pablo paagi sa panulungan kag nagkoon kanana, "Indi kaw

magkaadluk. Sigia imong pagwali kag ayaw paguntati, ¹⁰ tungud nga ako kaiban mo. Doro akun mga pinili sa siodad nga dia, gani ara may magpangas nga magsakit kanimo.” ¹¹ Gani sangka toig kag tunga anang tinir ni Pablo doto sa Corinto kag gintodlo na sa mga tao anang ambal ang Dios.

¹² Piro ang si Galion ron ang gobirnadador sa Acaya, nagtiripon ang mga Judio kag gindakup nanda si Pablo kag gindara kay Galion agud sintinsyaan. ¹³ Makon nanda, “Dia nga tao nagapangbinsir sa mga tao nga magsimba sa Dios sa paagi nga kontra sa atun kasogoan.” ¹⁴ Maambal run andan si Pablo, garing nagkoon si Galion sa mga Judio, makon na, “Kon ang kaso nga dia nga indong ginadara digi kanakun parti sa naimo nga malain okon mabugat nga sala, pamatian ko kamo.” ¹⁵ Piro dia parti lang sa mga ambal, mga aran, kag sa indong Kasogoan. Gani baala kamo dian. Indi ko gusto nga magosgar parti sa mga butang nga dan.” ¹⁶ Kag ginpagoa na sanda dayon sa korti. ¹⁷ Pagkatapos, anang ginimo ang mga Griego doto, gindakup nanda si Sostenes nga manogdomara anang simbaan ang mga Judio kag binogbog nanda doto mismo sa goa ang korti, piro ara gid nagsapak si Galion.

Si Pablo Nagbalik sa Antioquia

¹⁸ Naboy-boay pa anang tinir ni Pablo sa mga tomoloo doto sa Corinto. Pagkatapos nagayan tana dayon sa Cencrea kaiban ang magasawa nga si Priscila kag si Aquila, kag doto nagpabolog tana tungud nga may pinangako tana sa Dios kag natoman na run anang ginpangako nga dato. Alin sa Cencrea naglarga sanda pa Siria. ¹⁹ Nagagi sanda sa banwa ang Efeso kag doto nagayan si Pablo sa anang simbaan ang mga Judio kag nagpakigdiskosyon kananda. Ginkonan nanda tana nga magtinir ra anay doto kananda, garing indi si Pablo. Ang tana maalin run, makon na kananda, “Kon itogot ang Dios, mabalik ako ra digi kanindo.” Ginsala ni Pablo ang magasawa nga si Priscila kag si Aquila doto sa Efeso kag tana nagsakay pa Siria.

²² Pagsalta na sa Cesarea, nagayan tana sa Jerusalem kag ginbistaan na ang mga tomoloo doto, pagkatapos nagdayon tana sa Antioquia. ²³ Pagkatapos nga nakatinir-tinir tana doto pira ka adlaw, nagpanaw tana ruman. Ginlibot na ang mga logar nga sakup ang probinsya ang Galacia kag Frigia kag ginparigun na anang pagtoo ang mga tomoloo doto.

Ang Tao nga si Apolos

²⁴ Karon may sangka Judio nga taga-Alejandria nga nagabot sa Efeso. Anang aran si Apolos. Mayad tana magambal kag doro anang naulaman sa Kasolatan. ²⁵ Natodloan tana nga lagi parti sa anang patakaran ang Ginoo. Matandus tana magwali kag osto anang mga ginatodlo parti kay Ginoong Jesus. Piro ang bunyag nga gintodlo ni Juan nga manogbunyag maman lang anang naulaman sa oras nga dato, ²⁶ Ara tana

naadluki nga magambal sa anang simbaan ang mga Judio. Pagkabati ni Priscila kag ni Aquila sa anang ginapanodlo, ginimbitar nanda tana sa andang balay kag ginpasanag nanda kanana anang patakaran ang Dios parti sa kalowasan. ²⁷ Kag pagkoon ni Apolos nga gusto na magayan sa Acaya, ginboligan tana ang mga tomoloo sa Efeso. Nagsolat sanda sa mga tomoloo sa Acaya nga batonon nanda si Apolos. Pagabot na doto, mabaul anang nabolig sa mga naging tomoloo tungud sa kalooy ang Dios. ²⁸ Ay mapagun anang mga rason nga alin sa Kasolatan nga si Jesus ra gid ang Cristo. Gani ara maimo ang mga Judio sa andang pagpakigdiskosyon kanana doto mismo sa mga tao.

Si Pablo sa Efeso

¹⁹ Mintras doto pa si Apolos sa Corinto, si Pablo tana nagpangayan-ayan sa mga bokid-bokid ang probinsya asta nakaabot tana sa Efeso. Kag doto may nagkarabagat tana nga mga nagasonod sa Ginoo. ² Ginpamangkot na sanda kon nabaton nanda run ang Ispirito Santo pagtoo nanda. Kag sono sa andang sabat, ara sanda gani kabati nga may ginatawag nga Ispirito Santo. ³ Gani nagpamangkot si Pablo kon anong klasi nga bunyag ang ginbunyag kananda. Makon nanda, “Bunyag ni Juan.” ⁴ Gani makon ni Pablo kananda, “Anang bunyag ni Juan para sa mga nagainulsul sa andang mga sala. Piro nagkoon ra si Juan sa mga tao nga sanda dapat magtoo sa nagasonod kanana, nga ara iba kondi si Jesus.” ⁵ Pagkabati nanda dato, dayon sandang parabunyag agud ipakilala nga sanda somolonod ni Ginoong Jesus. ⁶ Kag pagtongtong ni Pablo anang alima kananda nagabot kananda ang Ispirito Santo. Nagambal sanda dayon sa ibang mga ambal nga ara nanda natoni, kag may ginsogid sanda ra nga mga ginapasogid kananda ang Dios. ⁷ Mga dosi sanda tanan ka lalaki. ⁸ Sa sulud tatlo ka bolan sigi anang ayan ni Pablo sa anang simbaan ang mga Judio. Ara tana naadluki nga magambal sa mga tao. Nagpakigdiskosyon tana nagpasanag kananda parti sa anang Ginarian ang Dios. ⁹ Piro ang iba kananda matugas ra gid andang olo kag indi magpati, kag mismo sa kadoroan ginpakalain nanda pa anang patakaran ang Ginoo. Gani nagalin si Pablo sa andang simbaan kaiban ang mga somolonod ni Jesus, kag kada adlaw doto tana sa iskwiwaan ni Tirano nga nagapadayon sa pagpakigdiskosyon sa mga tao. ¹⁰ Sa sulud darwa ka toig toladato anang ginimo, gani ang tanan nga nagaoli doto sa probinsya ang Asia, Judio kag bukun, nakabati anang ambal ang Ginoo.

Anang mga Bata ni Esceva

¹¹ Doro nga mga milagro nga katiringala gid anang ginpangimo ang Dios paagi kay Pablo. ¹² Bisan ang mga panyo kag ang mga pangapin nga panaptun nga anang nagamit gindara sa mga masakitun kag nagarayad sanda, kag naggoroa ra ang mga malain nga

ispirito. ¹³ Karon, may mga Judio doto nga nagasari pangalid-alid nga nagapalayas ang mga malain nga ispirito sa mga tao nga andang ginasuludan. Gintirawan nanda nga gamitun anang aran ni Ginoong Jesus agud pagoaun ang mga malain nga ispirito. Makon nanda sa mga malain nga mga ispirito, "Sa aran ni Jesus nga ginawali ni Pablo, ginasogo ko kamo nga maggoa!" ¹⁴ Kabilang sa mga nagaimo dia ang pito ka mga bata nga lalaki ni Esceva. Si Esceva nga dia isara sa mga manogdomara ang mga pari. ¹⁵ Anang sabat ang malain nga ispirito sa anang mga bata ni Esceva toladia, makon, "Si Jesus kilala ko, kag si Pablo kilala ko ra, piro sino kamo?" ¹⁶ Kag gindalandan sanda dayon ang tao nga may malain nga ispirito. Ginsakit na anang mga bata ni Esceva kag ara sanda gid may naimo. Gani nagparalagyaw sanda sa balay nga dato nga oblas kag may mga igad. ¹⁷ Ang natabo nga dia nabaritaan ang tanan nga mga Judio kag mga bukun Judio nga nagaoli doto sa Efeso kag ginpangadlukan sanda, kag napadungugan pa gid anang aran ni Ginoong Jesus. ¹⁸ Dorong mga tomoloo doto ang nagparapit, kag ginako nanda kag ginsogid ang mga malain nga andang naimo. ¹⁹ Kag gindara ra ang mga salamangkiro andang mga libro kag ginsonog nanda mismo sa atobangan ang tanan. Anang kantidad ang tanan nga mga libro nga dato nga ginsonog nagabot sa mga 50,000. ²⁰ Sa toladia nga paagi naglapnag pa gid anang gaum anang ambal ang Dios sa mga tao sa logar nga dato.

Ang Pagginamo sa Efeso

²¹ Pagkatapos nga magkaratabo dato nagdisidir si Pablo nga magagi sa Macedonia kag sa Acaya bago magdayon sa Jerusalem. Kag sono kanana, alin sa Jerusalem kinanglan maayan tana ra sa Roma. ²² Ginpaona na sa Macedonia ang darwa sa anang mga kabolig nga si Timoteo kag si Erasto, kag tana tana nagpaboay-boay pa doto sa probinsya ang Asia.

²³ Sa mga tyimpo nga dato may natabo nga mabaul nga pagkinagolo sa Efeso tungud nga ang iba indi gosto nga magtodlo doto ang mga tomoloo parti sa patakaran ang Ginoo. ²⁴ May sangka tao doto nga platiro nga anang aran si Demetrio. Tana kag anang mga tinao nagapangimo ang mga mairintuk nga mga timplo-timplo nga pilak nga ginwad sa anang timplo ni Artemis nga andang dios-dios, kag dato nakokoartaan nanda nga mayad. ²⁵ Gani ginpatawag na anang mga manogobra kag ang iba pa nga mga platiro. Pagkatapos makon na dayon kananda, "Mga amigo, kamo mismo nakaulam nga atun pagasinso sa atun pangaboi nagaalin sa atun pangita nga dia. ²⁶ Nakita nindo ra kag nabatian anang ginaimo ang tao nga kon tawagun nanda si Pablo. Nagakoon tana nga ang mga dios nga ginaimo ang tao bukun mga dios nga matood. Doro ang nagpati kanana, digi sa Efeso kag sa bilog nga probinsya ang Asia. ²⁷ Gani dilikado atun pangita nga dia, ay basi kon pakalainun ang mga tao. Kag bukun lang dan, kondi dilikado ra anang timplo

atun bantog nga diosa nga si Artemis, ay sabun mag-ing ara run polos, kag indi run pagkilalaun ang mga tao atun diosa nga dia nga ginasimba bukun lang digi sa Asia kondi sa bilog nga kalibotan!"

²⁸ Pagkabati dato ang mga tao nasilag sanda nga mayad kag nagompisa sanda run siringgit, makon nanda, "Gamanan si Artemis nga ginasimba ang mga taga-Efeso!" ²⁹ Kag ang gamo nga dato naglapnag sa bilog nga siodad. Dinakup nanda anang mga kaiban ni Pablo nga si Gayo kag si Aristarco nga mga taga-Macedonia. Pagkatapos nagdaralagan sanda nga tanan sa andang tiriponan nga ginagoyod ang darwa. ³⁰ Gosto andan ni Pablo nga magambal sa mga tao, garing ginpugungan tana ang mga tomoloo. ³¹ May mga amigo si Pablo nga mga opisyalis sa probinsya ang Asia. Dia sanda nagpasogo doto kay Pablo nga kon maimo indi tana gid magayan doto sa andang ginatiriponan. ³² Karon, ang mga tao doto nagkinagolon gid. Ang iba kananda may ginasinggit nga sangka butang, piro ang iba tana iba ra andang ginasinggit, tungud nga kalabanan kananda ara gid gani kaulam kon basi nagtiripon sanda. ³³ May tao doto nga si Alejandro nga gintolod ang mga Judio sa onaan agud magpasanag nga sanda nga mga Judio ara labut sa ginaimo nanday Pablo. Ginalsa na anang alima agud paipusun ang mga tao. ³⁴ Piro pagkaulam ang mga tao nga tana Judio, sigi run andang siringgit nga nagakoon, "Gamanan si Artemis nga ginasimba ang mga taga-Efeso!" Kag sa sulud darwa ka oras maman lang dato andang ginasinggit.

³⁵ Ang ori, ang mga tao napaipus ra gid ang manogdomara ang siodad. Pagkatapos makon na, "Mga kasi-manwa nga mga taga-Efeso, ang tanan nga mga tao nakaulam nga kita nga taga-Efeso maman ang manogasikaso anang timplo ni Artemis nga gamanan kag ang sagrado nga bato nga naolog alin sa langit. ³⁶ Ara may makapanginwara sa mga butang nga dia. Gani, abi pagpataway kamo, kag indi kamo magsari dinaso-daso. ³⁷ Gindara nindo digi ang mga tao nga dia, piro dia sanda ara magpanakaw sa atun timplo kag ara sanda ra nagpakalain sa atun diosa. ³⁸ Kon si Demetrio kag anang mga kaiban nga mga panday may kaso kontra sa kon kino man, may mga korti kag may mga manogukum kita. Doto nanda dapat daraun andang mga kaso. ³⁹ Piro kon kamo may iba pa gid nga riklamo, dan kinanglan ariglaun sa anang rigolar nga pagtiripon ang mga pomoloyo. ⁴⁰ Dadi dilikado kita sa atun ginaimo nga dia nga pagginamo, ay basi kon iakosar kita ang mga manogdomara ang Roma. Ara kita gid rason nga itaw kon basi ginimo ta dia." ⁴¹ Pagkaambal na dia, ginpaoli na dayon ang mga tao.

Si Pablo sa Macedonia kag sa Grecia

²⁰ Pagkatapos ang pagaramo, ginpatawag ni Pablo ang mga tomoloo. Ginlaygayan na sanda nga dapat magpakarigun sanda, kag pagkatapos dayon tanang lisinsia nga tana mapa-Macedonia. ² Dorong logar anang ginpangayanan doto sa Mace-

donia kag ginparigun na ra ang mga tomoloo paagi sa anang mga ambal kananda. Pagkatapos nagdiritso tana sa Grecia, ³ kag nagtinir tana doto tatlo ka bolan. Ang tana malayag run andan pa Siria, nasapoan na anang plano ang mga Judio nga kon paiwan tana patayun, gani naisip na nga mas mayad pa nga mapanaw tana run lang kag sa Macedonia tana ruman maagi. ⁴ Nagtabid kanana si Sopater nga taga-Berea nga bata ni Pirro, si Aristarco kag si Segundo nga mga taga-Tesalonica, si Gayo nga taga-Derbe, si Timoteo, kag ang mga taga-Asia nga si Tiquico kag si Trofimo. ⁵ Pagabot namun sa Filipos, nagona sanda kanamun sa Troas kag doto nanda kami ginulat. ⁶ Ginpalapas namun ang Pista ang Tinapay nga ara Pampaabok bago kami naglarga alin sa Filipos. Lima ka adlaw amun biyai bago kami nakaabot kananda sa Troas. Kag nagtinir kami doto pito ka adlaw.

Ginbanaw si Eutico sa Troas

⁷ Ang sabado gabi nagtiripon kami agud magkomonion, kag tungud nga si Pablo malarga sa madason nga adlaw nagwali tana asta tungang gabi. ⁸ Doro ang mga solo doto sa ibabaw nga koarto nga amun ginatiponan. ⁹ May soltiro doto nga anang aran si Eutico nga nagapongko sa bintana. Kag tungud nga anang wali ni Pablo malabug gindoyog tana kag ang ori namuukan kag naolog sa bintana alin sa pangatlo nga panalugan. Gani pagakoat nanda patay tana run. ¹⁰ Piro naglosong si Pablo, kag pagabot na kay Eutico gindapaan na kag akusun. Makon na dayon sa mga tao, "Indi kamo magpakulba. Boi tana run!" ¹¹ Kag nagbalik tana sa ibabaw, nagpamiak-piak ang tinapay kag nagkaun. Pagkakaun na nagambal tana pa gid kananda asta masanag. Pagkatapos nagpanaw tana. ¹² Ang soltiro tana nga naolog gindara nanda paoli nga boi, kag nalipay sanda nga mayad.

Alin sa Troas pa-Mileto

¹³ Nagsakay kami sa sakayan pa-Ason, ay nagkoon si Pablo nga apitun tana sa Ason tungud nga tana sa takas maagi paayan doto. ¹⁴ Gani pagkirita namun sa Ason, ginpasakay namun tana kag nagdiritso kami sa Mitilene. ¹⁵ Alin sa Mitilene, nagdiritso kami pa gid sa Quio kag pagdason nga adlaw nakaabot kami doto. Maoman nga adlaw sa Samos kami, kag maoman pa gid nga adlaw sa Mileto kami run. ¹⁶ Ara kami magapit sa Efeso ay indi gosto ni Pablo nga mastraso tana sa probinsya ang Asia, tungud nga nagadali tana nga makaabot sa Jerusalem bago magabot ang adlaw ang Pentecostes.

Anang Pamilin-bilin ni Pablo sa mga Maulam-ulam sa Efeso

¹⁷ Doto sa Mileto nagpasogo si Pablo sa Efeso nga magayan kanana ang mga maulam-ulam ang mga tomoloo doto. ¹⁸ Pagabot nanda, makon ni Pablo kananda, "Naulaman nindo kon paiwan akun paginawi ang

ako kaiban nindo pa, alin gid akun pagabot sa probinsya ang Asia. ¹⁹ Nagsirbi ako sa Ginoong nga may pagpaubus kag pirmi akun panangis. Doro ra nga mga kalisud akun ginantos tungud sa mga malain nga mga paito ang mga Judio kontra kanakun. ²⁰ Naulaman nindo ra nga ara ako gid nagawid-awid sa akun pagsogid kanindo ang mga butang nga para sa indong karaayadan, nga akun ginatodlo sa poblisko kag sa indong mga balay. ²¹ Pario ko nga ginpaandaman ang mga Judio kag bukun mga Judio nga kinanglan maginulsul sanda run sa andang mga sala kag magliso sa Dios, kag kinanglan ra nga magtoo sa atun Ginoong Jesus. ²² Dadi, maayan ako sa Jerusalem tungud nga maman anang sogo ang Ispirito Santo kanakun. Ara ako kaulam kon ano ang matatabo kanakun doto. ²³ Akun naulaman lang nga sa bisan diin nga siodad akun ginayanan, ang Ispirito Santo nagpaandaman kanakun nga ang prisoan kag ang pagingabot nagaulat kanakun. ²⁴ Piro abir kon ano ang matabo kanakun, basta matapos ko ang obra nga ginapaobra kanakun ni Ginoong Jesus, nga itodlo ko ang Mayad nga Barita parti sa anang kalooy ang Dios.

²⁵ "Nalibot ko kamo tanan sa akun pagpangwalian anang ginarian ang Dios, kag dadi naulaman ko nga indi kita run magkirita. ²⁶ Gani sogidan ko kamo dadi, nga kon may dian kanindo nga indi malowas ara ako ron sarabatun sa Dios. ²⁷ Ay ara ako gid may gintago kanindo parti sa anang kabubutun ang Dios. ²⁸ Bantayi nindo nga mayad indong kaogalingun kag bantayi nindo ra ang tanan anang mga tao ang Dios nga ginapabantayan kanindo ang Ispirito Santo. Asikasoon nindo gid nga mayad ay gintobos sanda ang Dios paagi sa anang dogo anang Bata mismo. ²⁹ Ay naulaman ko nga kon makaalin ako ron may mga mapintas nga mga manogtodlo nga magadapun kanindo kag magarangga indong gropo. ³⁰ Magaabot ra ang oras nga mismo sa indong gropo may mga tao nga magasogid ang binotig agud patalangun ang mga tomoloo kag agud sanda andang sonodon. ³¹ Gani magandam kamo, kag dumdumun nindo nga sa sulud tatlo ka toig, adlaw-gabi, ginlaygayan ko kamo nga tanan nga may mga pagtangis pa.

³² "Kag dadi ginaintriga ko kamo sa Dios kag sa anang ambal parti sa anang kalooy. Dia ang makaparingun indong pagtoo kag makataw kanindo ang tanan nga kaarayadan nga anang gintigana para sa tanan nga naging anang mga bata. ³³ Ara ko pangintrisa indong mga koarta kag mga lambong. ³⁴ Kamo mismo nakaulam nga nagobra ako agud may gastoson ako kag akun mga kaiban. ³⁵ Ginimo ko dato agud ipakita ko kanindo nga paagi sa osto nga pagpangabudlay dapat maboboligan ta ang mga malisud. Dumdumun ta pirmi anang koon ni Ginoong Jesus nga mas mabaul atun kalipay kon kita ang nagataw kaysa kon kita ang ginatawan."

³⁶ Pagkatapos ambal ni Pablo naglood tana kaiban ang tanan kag nagpangamoyo. ³⁷ Nagtangis sanda nga tanan, kag ginakus nanda si Pablo kag ginarukan.

³⁸ Nagkasubu sanda nga mayad tungud nga nagkoon si Pablo nga indi sanda run gid magkirita. Pagkatapos, ginatud nanda si Pablo sa sakayan.

Anang Pagayan ni Pablo sa Jerusalem

21 Naglinsya kami kananda kag maglarga. Gindirito namun lang amun rombo asta nakaabot kami sa Cos. Pagdason nga adlaw nagdirito kami sa isla ang Rodas. Kag alin doto nagdayon kami sa Patara. ² Doto sa Patara may nakita kami nga sakayan nga mapaayan sa Fenicia, gani nagsakay kami. ³ Nagparapit kami sa isla ang Cipre, piro ara kami nagpondo doto kondi naglubas kami sa too kampi kag nagdirito sa probinsya ang Siria. Doto kami nagpondo sa banwa ang Tiro ay nagdiskarga doto ang sakayan. ⁴ Ginpangita namun ang mga tomoloo doto, kag nagdayon kami kananda sa sulud sangka simana. Paagi sa anang gaum ang Ispirito Santo, ginpaandaman nanda si Pablo nga indi tana magayan sa Jerusalem. ⁵ Piro pagkatapos sangka simana nagpadayon kami pa ra gid sa amun biyai. Tanan sanda, pati andang asawa kag mga bata nagatud kanamun sa goa ang siodad. Naglood kami tanan doto sa baybay kag nagpangamoyo. ⁶ Pagkatapos nga kami nakalinsya kananda nagsakay kami sa sakayan kag sanda tana nagoli.

⁷ Pagalin namun sa Tiro nagpadayon kami sa amun biyai paayan sa Tolemaida. Pagabot namun doto nagpakigkita kami sa mga tomoloo kag nagtinir kami doto kananda sangka adlaw. ⁸ Pagkatapos naglarga kami ruman pa Cesarea. Pagabot namun doto nagayan kami sa anang balay ni Felipe nga manogwali ang Mayad nga Barita, kag doto kami nagdayon. Si Felipe nga dia isara sa pito ka tao nga ginpili ang ona sa Jerusalem nga magbolig sa mga apostolis. ⁹ Apat anang mga bata nga daraga nga poros propita. ¹⁰ Pagkatapos pira ka adlaw may nagabot ra nga propita alin sa Judea. Anang aran si Agabo. ¹¹ Ginayanan na kami, kag ginbuul na anang akus ni Pablo kag gingapos na dayon anang kaogalingun nga mga siki kag alima. Makon na dayon, "Sono sa ambal ang Ispirito Santo, toladia anang imoon ang mga Judio sa Jerusalem sa anang tagya ang akus nga dia, kag iintriga tana dayon sa mga bukun Judio." ¹² Pagkabati namun dato, kami kag ang mga tomoloo doto nagpangabay kay Pablo nga kon maimo indi tana run magayan sa Jerusalem. ¹³ Piro anang sabat ni Pablo toladia, makon na, "Basi nagaparanangis kamo? Ginaparoya nindo ako lang. Preparado ako nga magpagapos, kag bisan mapatay pa gani sa Jerusalem para kay Ginoong Jesus." ¹⁴ Indi namun gid mapigaran si Pablo, gani nagkoon kami run lang nga, "Kabay pa nga matoman anang kabubutan ang Ginoo."

¹⁵ Pagkatapos nga makatinir kami doto pira ka adlaw, ginimus namun amun mga dara kag nagpa-Jerusalem. ¹⁶ May mga somolonod ra ang Ginoo nga alin sa Cesarea nga nagtabid kanamun sa Jerusalem. Gindara nanda kami sa anang balay ni Mnason nga

taga-Cipre kag doto kami nagdayon. Si Mnason nga dia isara sa mga ona nga mga somolonod ni Jesus.

Ginbisita ni Pablo si Santiago

¹⁷ Pagabot namun sa Jerusalem, malipayun nga ginbaton kami ang mga tomoloo. ¹⁸ Ang madason nga adlaw, kami kag si Pablo nagbisita kay Santiago. Doto ra ang mga maulam-ulam ang mga tomoloo. ¹⁹ Ginkomosta sanda ni Pablo kag ginsogidan na sanda dayon ang tanan nga anang ginimo ang Dios sa mga bukun Judio paagi kanana.

²⁰ Pagkabati nanda sa anang mga ginsogid nagdayaw sanda tanan sa Dios. Makon nanda dayon kay Pablo, "Ulam mo kabogto, linibo ron ang mga Judio nga nagatoo kay Jesus kag sanda tanan nagasonod gid sa Kasogoan ni Moises. ²¹ Nakabati sanda nga ikaw kono nagatodlo sa mga Judio nga nagaoli sa anang logar ang mga bukun Judio nga indi sanda run dapat magsonod sa anang Kasogoan ni Moises. Nagakoon kaw kono nga indi nanda run pagtorion andang mga bata kag indi run da magsonod sa iba pa nga mga soronodon ang mga Judio. ²² Ano kabay dadi ang mayad nga imoon? Tungud nga sigorado gid nga mababatian nanda nga digi kaw run. ²³ Mayad sigoro sonodon mo amun ipaimo kanimo. May apat digi ka lalaki nga may pinangako sa Dios. ²⁴ Magtabid kaw kananda kag imoon nindo anang ginakoon ang Kasogoan parti sa pagtoman ang may pinangako sa Dios agud maging limpyo. Bayadan mo ra andang mga kinanglan sa pagalad sa Dios agud sarang sanda run kapabolog. Maman dia ang paagi nga ang tanan makaulam nga ang mga barita nga andang nabati parti kanimo bukun matood, tungud nga makikita nanda nga ikaw nagatoman pa ra anang Kasogoan ni Moises. ²⁵ Karon, kon parti sa mga bukun Judio nga nagatoo kay Jesus, nakapadara kami run solat kananda parti sa amun ginkasogtanang dapat indi sanda magkaun ang mga pagkaun nga ginalad sa mga diosdios, okon dogo, okon ang mga ginpatay nga ara makadogo. Kag dapat indi sanda magolid sa bukun andang asawa." ²⁶ Gani ang madason nga adlaw gin-dara ni Pablo ang apat nga dato ka lalaki kag nagintra tana sa andang pagpakalimpyo sono sa andang pinangako. Pagkatapos nagayan dayon si Pablo sa timplo agud isogid kon sano matatapos andang pagpakalimpyo, ay pagkatapos may ialad nga mga sapat para sa kada isara kananda.

Si Pablo Gindakup sa Timplo

²⁷ Datong madali run lang matapos ang ikapito ka adlaw sa andang pagpakalimpyo, may mga Judio nga alin sa probinsya ang Asia nga nakakita kay Pablo sa Timplo. Ginsolsolan nanda ang tanan nga mga tao doto sa timplo nga dakupun si Pablo. ²⁸ Nagsinggit sanda, makon, "Mga taga-Israel, bolig kamo! Maman dia ang tao nga nagapanodlo bisan diin tana magayan kontra kanatun nga mga Judio, kontra sa Kasogoan ni

Moises, kag kontra sa timplo nga dia. Bukun lang dan, kondi gindara na pa digi sa sulud ang timplo ang mga tao nga bukun Judio, gani ginparisna na pa ang sagrado nga dia nga logar!"²⁹ (Toladia andang koon tungud nga nakita nanda si Trofimo nga taga-Efeso nga nagtabid kay Pablo doto sa Jerusalem kag andang kaisip gindara tana ni Pablo sa timplo.)³⁰ Gani nagkinagologo ang mga tao sa bilog nga Jerusalem kag nagdinagusu sanda paayan sa timplo agud dakupun si Pablo. Pagkadakup nanda kanana doto sa sulud, gingoyod nanda tana pagoa, kag ginsiradoan nanda nga lagi ang poirtaan.³¹ Patayun nanda run andan si Pablo, garing may nagsogid sa komandir nga Romano nga ang mga tao sa bilog nga Jerusalem nagaginamo.³² Gani nagdara nga lagi ang komandir mga kapitan kag mga soldado doto sa mga tao nga nagatiripon. Pagkakita ang mga tao sa komandir kag sa mga soldado ginuntatan nanda bogbog si Pablo.³³ Ginayanan ang komandir si Pablo kag ginpadakup, kag nagsogo tana nga gaposon si Pablo darwa ka kadina. Pagkatapos nagpamangkot dayon ang komandir sa mga tao, makon na, "Sino ang tao nga dia kag ano anang ginimo?"³⁴ Piro iba-iba ang sabat nga anang nabatian, kag tungud sa sobra nga pagkinagologo ang mga tao indi maulaman ang komandir kon ano gid ang natabo. Gani ginmandaran na anang mga soldado nga daraun si Pablo sa koartil.³⁵ Pagabot nanda sa may agdanan ang koartil, ginakwat nanda run lang si Pablo tungud nga nagagorolo ang mga tao³⁶ kag sigi andang sonod nga nagasiringgit nga patayun tana.

Ginsabat ni Pablo ang mga Akosasyon

³⁷ Datong masulud sanda run gid sa koartil makon ni Pablo sa komandir, "May iambal ako andan kanimo." Makon ang komandir, "Antigo kaw gali magambal Griego?"³⁸ Akun pagsarig ikaw ang lalaki nga taga-Egipto nga kano lang daya nagdomara sa pagribildi sa gobyirno. 4,000 ka tao nga mairisug kag poros armado anang nadara sa naligwin nga logar."³⁹ Nagsabat si Pablo, makon na, "Ako Judio nga taga-Tarso sa probinsya ang Cilicia. Ang Tarso bukun basta-basta nga siudad. Gani kon maimo, abi paambala ako ra anay sa mga tao."⁴⁰ Gintogotan tana ang komandir nga magambal, gani nagtindug si Pablo sa agdanan kag nagsinyas tana sa mga tao nga may iambal tana. Datong nagipus sanda run, nagambal tana sa Hebreo nga ambal, makon na,

22 "Mga kabogto kag mga ginikanan, abi pamatii nindo anay akun mga rason sa pagdipinsa akun kaogalingun!"² Pagkabati ang mga tao nga tana nga ambal sa andang ambal nga Hebreo, nagipus sanda pa gid. Kag nagpadayon ambal si Pablo, makon na,³ "Ako Judio nga nabata sa Tarso sa probinsya ang Cilicia, piro digi ako nagbaul sa Jerusalem. Nagiskwila ako digi kag naging maistro ko si Gamaliel. Natoman ko nga mayad ang Kasogoan nga ginsonod atun mga kaolang-olangan. Kag pario kanindo dadi, maukud ako sa pagsirbi sa Dios.⁴ Ginpanginabot ko kag gin-

pamatay ang mga nagasonod sa anang panodlo ni Jesus. Bukun lang ang mga lalaki kondi pati ang mga babai akun ginpangdakup kag ginpaprisko.⁵ Ang pinakamataas nga pari kag ang tanan nga mimbrow ang Konsilyo makapamatood sa akun ginaambal nga dia. Sanda mismo ang nagtaw kanakun ang mga solat nga para sa atun kapario nga Judio doto sa Damasco. Kag tungud sa awtoridad nga gintaw kanakun sa mga solat nga dato, nagayan ako sa Damasco agud pan-dakupun ang mga tao nga nagatoo kay Jesus kag daraun pabalik digi sa Jerusalem agud silotan.

Ginsaysay ni Pablo kon Paiwan na Nakilala si Jesus

(Bin. 9:1-19; 26:12-18)

⁶ "Nagaingogto gid dato ang adlaw kag nagaingabot kami run sa Damasco. Golpi lang nga may masolaw nga sanag alin sa langit nga naglanyag sa akun pali-bot.⁷ Natomba ako sa logta kag may nabatian ako nga limug nga nagakoon kanakun, makon, 'Saulo, Saulo! Basi ginaingabot mo ako?'⁸ Nagpamangkot ako, makon ko, 'Sino kaw, Ginoo?' Makon ang limug kanakun, 'Ako si Jesus nga taga-Nazaret nga imong ginaingabot.'⁹ Nakita ra akun mga kaiban ang sanag nga dato, piro ara sanda kabati anang ginakoon ang nagambal kanakun.¹⁰ Kag nagpamangkot ako pa gid, makon ko, 'Ginoo, ano akun imoon?' Makon na, 'Pagtindug kag magdiritso sa Damasco. Doto may masogid kanimo kon ano anang ginapaimo ang Dios kanimo.'¹¹ Nabolag ako tungud sa kasolaw ang sanag nga dato. Gani ginagobay ako ron lang akun mga kaiban paayan sa Damasco.

¹² "Doto sa Damasco may tao nga anang aran si Ananias. Dia nga tao matinomanun gid sa atun Kasogoan kag ginataod ang tanan nga mga Judio nga nagaistar doto.¹³ Nagayan tana kanakun kag magkoon, makon na, 'Kabogto, makakikita ka run.' Kag dato nga lagi nagbalik akun panulung kag nakita ko si Ananias.¹⁴ Makon na kanakun, 'Ginpili kaw anang Dios atun kaolang-olangan agud maulaman mo anang kabubutun, kag agud makita mo si Jesus nga Matarung kag mabatian mo anang limug mismo.'¹⁵ Ay magasogid kaw sa tanan kon ano imong nakita kag nabatian.¹⁶ Gani indi ka run magpabayabaya. Pagtindug kag magpangamoyo sa Ginoo kag magpabunyang, kag mapatawad dayon imong mga sala."

Si Pablo Ginsogo nga Magwali sa mga Bukun Judio

¹⁷ "Pagkatapos dato nagbalik ako sa Jerusalem kag mintras nagapangamoyo ako sa timplo may ginpakita kanakun ang Dios.¹⁸ Nakita ko si Ginoong Jesus kag nagkoon tana kanakun, makon na, 'Magdali-dali kaw alin digi sa Jerusalem, ay ang mga tao digi indi magbaton sa imong ginasogid parti kanakun.'¹⁹ Makon ko kanana, 'Piro, Ginoo, basi indi sanda magpati ay sanda mismo kaulam nga dato anay nagpangayan-ayan ako sa mga simbaan ang mga Judio agud pandakupun kag pamalbalun ang mga tao nga nagtoo kanimo.'²⁰ Kag pagpatay kay Esteban nga imong manogbarita parti

kanimo, isara ako ra doto sa mga nagakompormi nga patayun tana, kag ako pa gani ang nagbantay anang mga lambong ang mga nagpatay kanana.' ²¹ Piro makon roman ang Ginoo kanakun, 'Magalin kaw digi, tungud nga ipadara ta kaw sa marayu nga logar agud iwali mo akun mga ambal sa mga bukun Judio.'"

²² Pagkaambal dia ni Pablo, ara run nagpamati kanana ang mga tao. Nagsiringgit sanda run nga todo, makon nanda, "Pataya nindo tana! Dapat madora digi sa kalibotan ang toladan nga mga tao!" ²³ Sigi andang siringgit, kag ginabuul nanda andang mga lambong nga panguslub kag nagasaboag ang yabok paibabaw. ²⁴ Gani nagmandar ang komandir nga Romano sa anang mga soldado nga pasuludun run si Pablo sa koartil kag anoton agud masogid tana kon ano nga sala anang naimo nga basi ang mga tao ngasiringgit toladato kontra kanana. ²⁵ Piro mintras ginagapos nanda run si Pablo agud anoton, nagpamangkot si Pablo sa kapitan nga nagatindug doto sa anang marapit, makon na, "Ginatogot bala sa kasogoan nga anoton nindo ang tao nga pomoloyo ang Roma bisan ara nindo pa maimbistigar kon may sala okon ara?" ²⁶ Pagkabati dato ang kapitan, ginayanan na ang komandir kag magkoon, makon na, "Ano imong ginapaimo nga dia, ay Romano gali ang tao nga dan!" ²⁷ Gani, nagayan ang komandir kay Pablo kag ginpamangkot na tana kon tana pomoloyo manda ang Roma. Makon ni Pablo, "Uu." ²⁸ Makon dayon ang komandir, "Ako naging pomoloyo ang Roma tungud nga nagbayad ako mabaul nga kantidad." Makon ni Pablo, "Piro ako tana anang pomoloyo ang Roma alin pa akun pagkabata." ²⁹ Nagatras nga lagi ang mga soldado nga magaanot ron andan kay Pablo. Pati ang komandir ginadlukan ra tungud nga ginpagapos na si Pablo nga pomoloyo gali ang Roma.

Si Pablo Gindara sa Konsilyo

³⁰ Gosto pa gid masigoro ang komandir kon basi ginaakosar ang mga Judio si Pablo; gani ang nagdason nga adlaw ginpaobad na anang mga kadina ni Pablo kag nagpatawag tana miting sa mga manogdomara nga mga pari kag ang bilog ang Konsilyo. Gindara na dayon si Pablo doto kananda.

23 Ginsulung nga mayad ni Pablo ang mga mimbrow ang Konsilyo kag magkoon, "Mga kasimawa, kon parti sa akun kaboi, limpyo akun konsinsya sa Dios, bisan dadi." ² Pagkaambal dato ni Pablo ginsogo ang pinakamataas nga pari nga si Ananias ang mga nagatirindug marapit kay Pablo nga sampalun anang baba. ³ Makon ni Pablo kanana, "Sampalun ka ra ang Dios, ikaw nga salimpapaw! Nagapongko kaw dian agud osgaran ako sono sa Kasogoan, piro ginalapas mo ra ang Kasogoan sa imong pagsogo nga sampalun ako!" ⁴ Makon ang mga tao nga nagatirindug marapit kay Pablo, "Ginainsolto mo anang pinakamataas nga pari ang Dios!" ⁵ Makon ni Pablo, "Ara ako kaulam nga tana gali ang pinakamataas nga pari. Tungud nga na-

gakoon ang Kasolatan nga indi kita dapat magambal malain kontra sa nagadomara kanatun."

⁶ Pagkakita ni Pablo nga may mga Saduceo kag mga Pariseo nga nagatambong doto, nagambal tana mabaskug sa mga mimbrow ang Konsilyo, makon na, "Mga kabogto, ako sangka Pariseo, kag Pariseo ra akun tatay asta sa akun mga kaolang-olangan. Ako ginaakosar digi dadi tungud nga nagasarig ako nga may pagkabanaw."

⁷ Pagkaambal na dato, nagginamo ang mga Pariseo kag ang mga Saduceo kag nagturunga-tunga ang Konsilyo. ⁸ Nagtoladato tungud nga sono sa mga Saduceo ang mga patay indi run mabanaw. Ara sanda ra nagapati nga may mga angil okon mga ispirito. Piro dia tanan ginapatian ang mga Pariseo. ⁹ Gani ang risolta, nagamat-amat sanda rilingaw doto. Ang ori may mga manogtodlo ang Kasogoan nga mga Pariseo nga nagtindug kag nagsinggit, makon nanda, "Ara kami nakikita nga sala sa tao nga dia. Sabun manda may ispirito okon angil nga nagpakigambal kanana!"

¹⁰ Gani nagdogang pa gid andang pagdiriskosyon, asta ang komandir ginadlukan ay basi kon orognitun ang mga tao si Pablo. Gani nagmandar tana sa anang mga soldado nga maglosong kag bulun si Pablo doto sa mga tao kag daraun sa koartil.

¹¹ Pagkagabi nagpakita ang Ginoo kay Pablo kag magkoon, makon na, "Indi kaw magkaadluk! Ay kon paiwan kaw nagsogid parti kanakun digi sa Jerusalem, kinanglan nga toladan ra imong imoon doto sa Roma."

May Plano nga Patayun si Pablo

¹² Pagkaaga nagmiting ang mga Judio kag nagplano sanda kon ano andang imoon. Nagpanompa sanda nga indi sanda magkaun kag indi maginum mintras indi nanda mapatay si Pablo. ¹³ Sobra 40 ang nagkarsogot nga toladato andang imoon. ¹⁴ Pagkatapos nagayan sanda sa manogdomara nga mga pari kag mga maulam-ulam ang mga Judio kag magkoon, "Nagpanompa kami nga indi kami magkaun bisan ano mintras indi namun mapatay si Pablo. ¹⁵ Gani kamo kag ang Konsilyo magpaulam sa komandir ang mga soldado nga Romano nga gosto nindo nga ipadara na ruman digi kanindo si Pablo. Konon nindo nga gosto nindo nga maimbistigar tana gid nga mayad. Piro bago tana makaabot digi patayun namun tana."

¹⁶ Garing dia nga plano nabatian anang inablus nga lalaki ni Pablo, nga bata anang kabogto nga babai. Gani nagayan tana sa koartil kag ginsogidan na si Pablo. ¹⁷ Gintawag dayon ni Pablo ang isara sa mga kapitan doto kag magkoon, "Dara ra ang soltiro nga dia doto sa komandir ay may isogid tana kanana." ¹⁸ Gani gindara tana ang kapitan doto sa komandir. Pagabot nanda doto makon na, "Gintawag ako ang priso nga si Pablo kag nagpangabay tana nga daraun ko digi kanimo ang soltiro nga dia ay may isogid tana kono kanimo." ¹⁹ Ginkaputan ang komandir anang alima ang soltiro kag gindara na sa logar nga indi sanda mabatian ang iba. Pagkatapos ginpamangkot na tana

dayon kon ano anang inogsogid kanana. ²⁰ Makon ang soltiro, "Nagkarasogot ang mga Judio nga pangabayun kaw nanda nga si Pablo daraun sa Konsilyo aruman ay kono imbistigarun nanda gid nga mayad si Pablo. ²¹ Piro indi kaw magpati kananda, ay sobra 40 ka tao ang mabantay kag malambay kay Pablo. Nagpanompa sanda nga indi sanda magkaun kag indi maginum mintras indi nanda mapatay si Pablo. Priparado sanda run dadi kag nagaulat run lang kon togotan mo." ²² Makon ang komandir kanana, "Indi kaw gid magsogid bisan kino nga ginsogidan mo ako." Pagkatapos ginpaoli na dayon ang soltiro.

Si Pablo Ginatud kay Gobirnadador Felix

²³ Ginpatawag nga lagi ang komandir ang darwa sa anang mga kapitan kag makon na kananda, "Magpripapar kamo 200 ka soldado ay ipadara ko kamo sa banwa ang Cesarea. Magdara kamo ra 70 ka mga manogkabayo kag 200 ra ka soldado nga manogbangkaw. Karon sa gabi mga alas noibi indong panaw. ²⁴ Magpripapar kamo ra mga kabayo nga sarakayan ni Pablo. Bantayan nindo tana gid nga mayad agud indi tana maiwan asta makaabot tana kay Gobirnadador Felix." ²⁵ Kag nagsolat dayon ang komandir sa Gobirnadador, makon anang solat:

²⁶ "Taraodon nga Gobirnadador Felix, ako si Claudio Lisias. Nagapangomosta ako kanimo. ²⁷ Ang tao nga dia nga akun ginapadara kanimo gindakup ang mga Judio kag patayun nanda run andan. Piro pagkaulam ko nga tana Romano, nagdara ako mga soldado agud lowasun tana. ²⁸ Gosto ko andan nga maulaman kon ano andang riklamo kontra sa tao nga dia, gani gindara ko tana sa andang Konsilyo. ²⁹ Kag sono sa akun pagpangosisa ara gid may naimo nga malain ang tao nga dia agud patayun tana okon prisoon. Andang akosasyon kontra kanana parti lang gid sa andang kaogalingun nga kasogoan. ³⁰ Gani pagkaulam ko nga dia tana ginplanoan run ang mga Judio nga patayun, naisipan ko nga mas mayad pa ipadara ko tana dian kanimo. Kag ginkonan ko ron da ang mga may riklamo kontra kanana nga kanimo nanda daraun andang akosasyon."

³¹ Ginsonod ang mga soldado ang ginpaimo kananda. Kag ang gabi nga dato ginbuul nanda si Pablo kag gindara sa Antipatris. ³² Pagkaaga, ang mga soldado nga nagaparanaw lang nagbalik sa koartil. Ang mga nagasakay tana sa kabayo maman run lang anang kaiban ni Pablo. ³³ Pagabot nanda sa Cesarea gintaw nanda ang solat kag ginintriga si Pablo sa Gobirnadador. ³⁴ Pagkabasa na ang solat, ginpamangkot na si Pablo kon taga-diin tana nga probinsya. Pagkaulam na nga taga-Cilicia, ³⁵ makon na, "Bistaun ko imong kaso pagabot ang mga tao nga nagaakosar kanimo." Kag ginpabantayan na si Pablo doto sa palasyo nga ginpatindug ni Herodes.

Si Pablo Ginakosar ang mga Judio

²⁴ Pagkalubas lima ka adlaw, nagpa-Cesarea si Ananias nga pinakamataas nga pari. Kaiban na ang pira ka mga maulam-ulam ang mga Judio kag ang abogado nga si Tertulo. Nagayan sanda kay Gobirnadador Felix kag ginsogid nanda kanana andang kaso kontra kay Pablo. ² Pagkatawag kay Pablo, si Tertulo nagompisa run saysay anang kaso kontra kay Pablo. Makon na, "Taraodon nga Gobirnadador, tungud sa imong mayad nga pagdomara naging malawig ang kalinung sa amun banwa. Kag bukun lang dan kondi doro imong naimo nga kaarayadan para sa amun banwa. ³ Gani mabaul gid amun pagpasalamat kanimo kag indi namun gid dia malipatan. ⁴ Karon, tungud nga indi namun gosto nga maatraso imong oras, ginapangabay ko lang nga kon maimo, pamatian mo ra anay amun matagud nga inogsaysay. ⁵ Nakita namun nga ang tao nga dia masyado kapirwisyo. Nagadara tana golo sa mga Judio sa bilog nga kalibotan, kag nagadomara tana sa sikta nga kon tawagun Nazareno. ⁶ Pati sa amun timplo gusto na nga magimo mga butang nga ara ginatogotan amun Kasogoan. Gani maimo dan nga gindakup namun tana. [Sintinsyaan namun tana run andan sono sa amun Kasogoan, ⁷ piro nagabot ang komandir nga si Lisias kag ginpoirsa na buul kanamun si Pablo. ⁸ Pagkatapos nagkoon tana nga kon sino ang may kaso kontra kay Pablo kininganlan magayan kanimo.] Kon pamangkoton mo ang tao nga dia maulaman mo mismo kanana kon basi ginaakosar namun tana." ⁹ Kag makon da ang mga Judio, "Matood gid ang tanan nga dan nga anang ginsogid."

Ginsabat ni Pablo ang Kaso Kontra kanana

¹⁰ Pagkatapos dato, ginsinyasan ang Gobirnadador si Pablo nga tana run ang magambal. Kag makon dayon ni Pablo, "Naulaman ko nga maboay run imong pagwis digi sa nasyon nga dia. Gani nalilipay ako nga magdipinsa akun kaogalingun digi kanimo. ¹¹ Kon imong osisaun, maulaman mo nga dosi pa lang ka adlaw ang naglubas nga ako nagabot sa Jerusalem agud magsimba. ¹² Ang mga Judio nga dia ara gid kakita nga nagpakigdiskosyon ako bisan kino okon nagagolo ang mga tao doto sa timplo okon sa anang mga simbaan ang mga Judio, okon sa diin man nga logar sa siodad. ¹³ Indi nanda gani maproibaan kanimo nga matood andang mga akosasyon kanakun. ¹⁴ Piro ang mga butang nga akun ginaako kanimo maimo dia: ang Dios nga ginsimba amun mga kaolang-olangan ginasimba ko sa matood nga paagi, nga sono sa mga tao nga dia, sala kono nga sikta. Piro nagapati ako ra sa tanan nga nasolat sa anang Kasogoan ni Moises kag sa tanan nga ginsolat ang mga propita. ¹⁵ Kag akun pagsarig sa Dios pario ra kananda, nga tanan nga mga tao, mayad kag malain, babanawon na. ¹⁶ Gani ginaimoratan ko

nga magimo ang mayad agud limpyo pirmi akun konsinsya sa Dios kag sa akun isigkatao.

¹⁷ “Pagkalubas ang pira ka toig nga ara ako sa Jerusalem, nagbalik ako doto agud magdara koarta nga inogbolig sa akun mga kasimanwa kag agud makaalad ako ra sa Dios doto sa timplo. ¹⁸ Kag doto nanda ako gani naabotan sa timplo nga nagaalad pagkatapos nga akun natoman anang ginakoon ang Kasogoan parti sa pagpalimpyo sa panulung ang Dios. Malaka lang ang mga tao doto ang oras nga dato; kag ara golo. ¹⁹ Garing may mga Judio doto nga alin sa probinsya ang Asia. Sanda maman andan ang magatobang kanimo kon may riklamo sanda gid man kontra kanakun. ²⁰ Piro tungud nga ara sanda digi, mayad pa kon magsogid ang mga tao nga dia digi nga nagaakosar kanakun kon ano nga sala andang nakita kanakun ang pagimbistigar kanakun ang Konsilyo. ²¹ Ay ara iba akun ginambal ang nagatindug ako doto kondi dia, ‘Ginaakosar nindo ako dadi tungud nga nagapati ako nga ang mga patay banawon.’”

²² Tungud nga doro ron ang dati nga naulaman ni Felix parti sa anang pagpati anang mga somolonod ni Jesus ginpuut na ang bista. Makon na, “Sintinsyaan ko garing ang kaso nga dia kon magabot ron digi si komandir Lisias.” ²³ Pagkatapos ginbilinan na ang kapitan nga pabantayan si Pablo, piro indi pagigpitan, kag togotan anang mga amigo nga magbolig kanana sa anang mga kinanglanun.

Si Pablo sa Atobangan ni Felix kag ni Drusila

²⁴ Pagkalubas mga pira ka adlaw nagbalik si Felix kag gindara na anang asawa nga si Drusila nga Judia. Ginpatawag na si Pablo kag nagpamati tana sa anang ginsaysay parti sa pagtoo kay Cristo Jesus. ²⁵ Piro datong nagaambal run si Pablo parti sa matadlung nga kaboi, sa pagpugung sa kaogalingun, kag parti sa paraaboton nga adlaw ang pagukum, ginadlukan si Felix kag makon na kay Pablo, “Tama run dan! Ipatawag ta kaw ruman lang garing kon may tyimpo ako.” ²⁶ Pirmi na gid nga ginapatawag si Pablo kag magpakigambal kanana ay nagapaabot-abot tana ra nga tawan koarta. ²⁷ Pagkalubas darwa ka toig si Felix gintulusan ni Porcio Festo bilang gobirnadador. Kag tungud nga gusto ni Felix nga maliagan tana ang mga Judio, ginsalaan na si Pablo sa prisoan.

Si Pablo Nagapilar sa Impirador

25 Karon, nagabot si Festo sa probinsya ang Judea bilang gobirnadador, kag pagkalubas ang tatlo ka adlaw nagalin tana sa Cesarea kag nagayan sa Jerusalem. ² Doto ginsogid kanana ang mga manogdomara nga pari kag anang mga opisyalis ang mga Judio andang kaso kontra kay Pablo. Kag ginpangabay nanda si Festo nga kon maimo tawan sanda ra pabor, ³ nga paayanun na si Pablo sa Jerusalem. (Piro andang plano gali babantayan nanda si Pablo sa dalan kag patayun.) ⁴ Makon ni Festo, “Doto ron lang si Pablo sa

prisoan sa Cesarea. Ako indi ra lang boay digi kondi mabalik ako ron da doto. ⁵ Gani patabida nindo kanakun indong mga manogdomara kag doto nanda tana iakosar kon may malain tana nga naimo.”

⁶ Sobra pa sangka simana anang tinir ni Festo sa Jerusalem bago tana nagbalik sa Cesarea. Pagabot na doto, ang madason nga adlaw nagpongko tana sa urukuman kag nagsogo nga pasuludun si Pablo. ⁷ Pag-sulud ni Pablo ginlibotan tana nga lagi ang mga Judio nga alin sa Jerusalem, kag doro andang ginsogid nga mga maburugat nga mga akosasyon kontra kanana nga indi nanda ra gani maproibaan. ⁸ Gindipindian ni Pablo anang kaogalingun. Makon na, “Ara ako naimo nga sala kontra sa Kasogoan ang mga Judio okon kontra sa timplo. Kag ara ako ra naimo nga kontra sa Impirador ang Roma.” ⁹ Tungud nga gusto ni Festo nga maliagan tana ang mga Judio ginpamangkot na si Pablo, makon na, “Ta gusto mo nga magayan sa Jerusalem kag doto ko bistaun imong kaso nga dia?”

¹⁰ Makon anang sabat ni Pablo, “Digi ako nagatindug sa korti ang Impirador, kag digi mo ako dapat sintinsyaan. Ara ako naimo nga sala sa mga Judio kag dan naulaman mo ra nga mayad. ¹¹ Kon may nalapas gid man ako nga kasogoan kag dapat ako silotan kamatayun, batonon ko ang sintinsya kanakun. Piro kon ara kamatoodan andang mga akosasyon kontra kanakun, indi ako dapat itogyan kananda. Gani maapilar ako ron lang sa Impirador ang Roma!” ¹² Nagpagkigsogidanun dayon si Festo sa anang mga mimbro ang konsilyo doto, kag pagkatapos makon na kay Pablo, “Tungud nga nagapilar kaw sa Impirador, ipadara ta kaw sa Impirador.”

Si Pablo Ginpaatobang kay Aring Agripa

¹³ May pira ka adlaw nagabot sa Cesarea si Aring Agripa kag anang asawa nga si Bernice tungud nga gusto nanda nga bisitaun si Festo nga gobirnadador. ¹⁴ Datong makatinir sanda doto pira ka adlaw, ginbarita ni Festo sa ari anang kaso ni Pablo. Makon na, “May priso digi nga ara pagosgari ang gobirnadador anay nga si Felix. ¹⁵ Pagayan ko sa Jerusalem ang tao nga dia ginakosar kanakun ang mga manogdomara nga pari kag anang mga maulam-ulam ang mga Judio. Ginpanyayo nanda gid kanakun nga tana silotan. ¹⁶ Nagkoon ako kananda nga bukun ogali ang mga Romano nga silotan ang bisan sino nga ara pa mapaatobang sa mga nagaakosar kanana, kag ara pa matawi kaigayonan nga masabat na ang mga akosasyon kontra kanana. ¹⁷ Gani nagtabid sanda kanakun pagbalik ko digi sa Cesarea. Ara ko ron pagatrasoa ang butang nga dia, kondi pagdason nga adlaw nagpongko ako sa ukuman kag ginpatawag ko ang tao nga dato. ¹⁸ Akun pagsarig may mabugat sanda nga akosasyon kontra kanana, piro datong nagaaratobang sanda run, ara sanda ra gali may ginsogid nga malain kontra kanana. ¹⁹ Ang mga butang nga andang gindiskosyonan ara iba kondi parti lang gid sa andang mga pagtoo kag parti sa tao nga anang aran si Jesus. Patay run ang tao

nga dia, piro sono kay Pablo boi tana. ²⁰ Indi ko maulan kon ano akun imoon sa kaso nga dia, gani ginpamangkot ko si Pablo kon gusto na nga magayan sa Jerusalem kag doto mismo bistaun anang kaso. ²¹ Piro si Pablo nagkoon nga maapilar tana run lang anang kaso sa Impirador agud ang Impirador mismo ang maosgar. Gani nagsogo ako nga bantayan tana asta makapadara ko tana sa Impirador.” ²² Makon ni Agripa kay Festo, “Gusto ko ra nga mabatian ang tao nga imong ginakoon.” Makon ni Festo, “Sigi, aruman mabatian mo tana.”

²³ Pagdason nga adlaw nagayan sa korti si Agripa kag si Bernice nga poirti ang pagpadayaw sa andang pagkaarianun. Dorong opisyalis ang mga soldado kag mga kilala nga mga tao sa siodad ang nagtabid kananda. Pagkatapos nagsogo si Festo nga daraun sa sulud si Pablo. Ang si Pablo doto ron sa sulud ²⁴ makon ni Festo, “Aring Agripa kag tanan kamo nga digi dadi, dagi ang tao nga ginakosar kanakun ang mga Judio digi sa Cesarea asta sa Jerusalem. Nagsirringgit sanda nga dia nga tao dapat patayun. ²⁵ Piro sono sa akun pagimbistigar ara ako gid may nakita nga malain nga naimo ang tao nga dia agud sintinsyaan tana kamatayun. Kag tungud nga tana nagapilar sa Impirador, nagdisidir ako nga ipadara tana sa Impirador. ²⁶ Piro ara ako inogsolat sa Impirador kon basi ginapadara ko tana doto. Gani ginapaatobang ko tana kanindo, kag labi run gid kanimo aring Agripa, agud pagkatapos nga maosisa ta anang kaso, may isolat ako ron. ²⁷ Tungud nga daw indi poidi nga ipadara ko sa Impirador ang sangka priso nga ara gid maatag nga kaso kontra kanana.”

Nagdipinsa si Pablo sa Anang Kaogalingun kay Agripa

26 Makon dayon ni Agripa kay Pablo, “Sigi, ginatogotan ka run nga magambal agud magdipinsa imong kaogalingun.” Gani nagsinyas si Pablo nga maambal tana run. Makon na,

² “Aring Agripa, masoirti ako tungud nga makakasaysay ko kanimo mismo dadi akun pagdipinsa parti sa tanan nga mga akosasyon ang mga Judio kontra kanakun. ³ Nagkoon ako nga masoirti ako tungud nga naulaman mo nga mayad ang tanan nga mga ogali kag mga pagaraway-away ang mga Judio. Gani nagapangabay ako nga kon maimo pamatian mo akun iambal.

⁴ “Naulaman ang mga Judio kon paiwan akun kaboi sa akun banwa kag sa Jerusalem ompisa ang ako maistan pa. ⁵ Kon sanda magsogid lang gid ang maatood, sanda mismo ang makapamatood nga alin pa ang ona mimbrow ako nga lagi ang mga Pariseo nga maman ang pinakaistriko nga sikta sa riliyon ang mga Judio. ⁶ Kag dadi digi ako sa korti tungud nga nagapaabot ako nga imoon ang Dios anang ginpangako sa amun mga kaolang-olangan. ⁷ Kami nga bali dosi ka tribo nagapaabot nga dia matatabo gid. Gani adlawgabi ginasimba namun ang Dios. Kag Aring Agripa, tungud sa akun pagpati sa butang nga dia ginaakosar

ako ang mga Judio. ⁸ Kag kamo nga mga Judio, basi indi kamo makapati nga ang Dios sarang makabanaw ang mga patay?

⁹ “Ako mismo ang ona nagaisip nga dapat ko imoon akun masarangan agud kontraun anang aran ni Jesus nga taga-Nazaret. ¹⁰ Kag maman gani dato akun ginimo anay doto sa Jerusalem. Paagi sa awtoridad nga gintaw kanakun ang mga manogdomara nga mga pari dorong mga bata ang Dios akun ginpapriso. Kag pagkatapos nga sanda ginsintinsyaan nga patayun kompormi ako ra. ¹¹ Doro nga bisis ginlibot ko anang mga simbaan ang mga Judio agud pangitaun sanda, kag ginpasilotan ko agud magambal sanda kontra kay Jesus. Sa sobra akun kasilag kananda nagarabot ako sa mga siodad sa marayu nga logar agud ingaboton sanda.”

Ginsogid ni Pablo kon Paiwan Tana Nakakilala sa Ginoo

(Bin. 9:1-19; 22:6-16)

¹² “Maman dan ang kabangdanan kon basi nagayan ako sa Damasco nga may dara nga solat alin sa mga manogdomara nga mga pari. Dato nga solat nagtaw kanakun awtoridad kag nagakoon kon ano akun imoon doto. ¹³ Nagaingogto gid dato ang adlaw, Aring Agripa, kag mintras nagapanaw ako may sanag alin sa langit nga masanag pa sa adlaw nga naglanyag kanakun pati sa akun mga kaiban. ¹⁴ Natomba kami tanan sa logta. Pagkatapos may nabatian ako dayon nga limug nga nagambal kanakun sa Hebreo nga ambal. Makon, ‘Saulo, Saulo! Basi ginaingabot mo ako? Ginasilotan mo lang imong kaogalingun ay sa imong ginaimo nga dan pario lang sa nagasipa kaw sa matarawis nga kaoy.’ ¹⁵ Nagpamangkot ako, makon ko, ‘Sino kaw, Ginoo?’ Makon ang Ginoo, ‘Ako si Jesus nga imong ginaingabot. ¹⁶ Pagbangon kag magtindug. Nagpakita ako kanimo tungud nga ginpili ta kaw nga maging akun sorogoon. Sogidan mo ang iba parti sa akun pagpakita kanimo dadi, kag sogidan mo sanda ra ang mga butang nga akun ipakita kanimo sa paraaboton. ¹⁷ Sogoon ta kaw sa mga Judio kag sa mga bukun Judio kag ilibri ta kaw sa malain nga gusto nanda nga imoon kanimo. ¹⁸ Paagi sa imong pagtodlo kananda magamoklat andang mga mata kag magaliso sanda alin sa madulum paayan sa masanag, kag alin sa anang gaum ni Satanas paayan sa Dios. Kag paagi sa andang pagtoo kanakun patawadun sanda sa andang mga sala kag mabibilang sanda ra sa anang mga pinili nga mga tao ang Dios.”

Ginsaysay ni Pablo anang Obra

¹⁹ “Gani, Aring Agripa, ginsonod ko ang ginpakita kanakun nga alin sa langit. ²⁰ Primiro nagwali ako sa Damasco kag pagkatapos sa Jerusalem dayon. Alin sa Jerusalem ginalid ko ang bilog nga probinsya ang Judea, kag ginayanan ko ra ang mga bukun Judio. Ginalin ko sanda nga dapat maginulsul sanda sa andang mga sala kag magparapit sa Dios, kag ipakita

paagi sa andang mga inimoan nga sanda naginulsul manda. ²¹ Maman dia ang kabangdanan nga gindakup ako ang mga Judio doto sa timplo kag ginimoratan nanda gid nga patayun ako. ²² Piro ginboligan ako ang Dios asta dadi. Gani digi ako dadi agud isogid sa tanan, sa mga dungganun kag bukun, kag akun isogid maman da anang ginsogid anay ang mga propita kag ni Moises kon ano ang magakaratabo: ²³ nga si Cristo dapat magantos kag mapatay, kag pagkatapos mag-ing pinakaona nga mabanaw alin sa mga minatay agud magtaw kalowasan sa mga Judio kag bukun."

²⁴ Mintras nagaambal pa si Pablo, nagsinggit si Festo, makon na, "Pablo, nagaomang ka run! Imong sobra nga tinonan maman ang nagapaomang kanimo!" ²⁵ Makon anang sabat ni Pablo, "Taraodon nga Festo, ara ako nagaomang. Matood akun mga ginaambal kag osto akun isip. ²⁶ Dia nga mga butang naulaman ni Aring Agripa. Gani ara ako ginaadluhi nga magambal kanana. Nasisigoro ko gid nga dia tanan nga mga butang naulaman na run, tungud nga dia ara natabo sa sikrito. ²⁷ Aring Agripa, nagapati kaw bala sa anang mga ginkoon ang mga propita? Naulaman ko nga nagapati kaw." ²⁸ Nagsabat si Agripa, makon na, "Sigoro imong kaisip madali-dali mo ako nga mapatoo kay Cristo, ano?" ²⁹ Makon ni Pablo, "Sa madali okon sa maboay, akun pangamoyo sa Dios nga bukun lang ikaw kondi ang tanan nga nagapamati kanakun dadi maging Kristiano pario kanakun, poira lang sa mga kadina nga dia."

³⁰ Nagtindug dayon ang ari, ang gobirador, si Bernice, kag ang tanan nga nagaporongko doto. ³¹ Kag pagkagoa nanda, makon nanda sa isara kag isara, "Ara may naimo nga malain ang tao nga dan nga dapat sintinsyaan nga patayun okon prisoon." ³² Makon ni Agripa kay Festo, "Kon ara tana magapilar anang kaso sa Impirador, poidi tana run andan nga bolyawan."

Anang Pagbiyai ni Pablo Paayan sa Roma

27 Pagkatapos nga sanda makadisisyon nga kami palargaun pa-Italia, ginintriga nanda si Pablo kag ang iba pa gid nga mga priso kay Julio. Si Julio nga dia sangka kapitan sa mga soldado nga Romano nga kon tawagun "Batalion ang Impirador." ² Karon, doto sa Cesarea may sakayan nga alin sa Adramitio nga paralargaun paayan sa mga porondoan sa probinsya ang Asia. Gani nagsakay kami sa sakayan nga dato. Nagtawas kanamun si Aristarco nga taga-Tesalonica sa probinsya ang Macedonia. ³ Pagdason nga adlaw nakaabot kami sa Sidon. Mayad anang pagtratar ni Julio kay Pablo. Gintogotan na si Pablo nga magbisita sa anang mga amigo doto agud maboligan tana. ⁴ Pagalin namun sa Sidon nagpalayag kami sa ubungan ang Cipre tungud nga ang angin songsong kanamun. ⁵ Gintabok namun ang dagat nga nagaatobang sa Cilia kag Panfilia kag nagpondo kami sa Mira sa probinsya ang Licia. ⁶ Nakakita doto ang kapitan nga si Julio sangka sakayan nga nagalin sa Alejandria nga ma-paayan sa Italia, gani ginpasaylo na kami doto.

⁷ Sa sulud pira ka adlaw mainay amun padalagan, kag ginlisudan kami nga mayad bago kami makaabot marapit sa banwa ang Gnido. Tungud nga songsong pa ra gid ang angin indi kami makarombo sa amun paarayanan. Gani nagpalayag kami sa loyo ang isla ang Creta agud lipud sa angin kag doto kami dayon nagagi marapit sa Salmon. ⁸ Nagpangobay kami lang piro ginlisudan kami pa ra gid bago kami makaabot sa logar nga kon tawagun Mayad nga Porondoan. Dia marapit sa banwa ang Lasea.

⁹ Nagboay kami, gani ginabot kami ang tyimpo nga dilikado ang pagpanakayun ay nakalubas run ang Adlaw ang Pagpoasa kag nagabagyo-bagyo ron pirmi. Gani makon ni Pablo sa amun mga kaiban, ¹⁰ "Ginakarkolo ko nga dilikado ron kon magdiritso kita, kag bukun lang ang mga karga kag ang sakayan ang madodora kondi basi kon pati atun kaboi." ¹¹ Piro mas mabaul anang pagsarig anang kapitan ang mga soldado sa anang ambal ang kapitan kag tagya ang sakayan kaysa anang paandam ni Pablo. ¹² Kag tungud nga ang porondoan doto bukun mayad nga paralimbungan kon tigdururus, kadoroan sa amun mga kaiban nagkompormi nga maglarga ay andang koon nga basi pa kon makaabot kami sa Fenice. Ang Fenice nga dia sangka porondoan sa Creta nga may masadya nga paralimbungan kon tigdururus.

Ang Bagyo sa Laod

¹³ Paguyup mainay ang abagat anang pagsarig amun mga kaiban poidi run makabiyai. Gani ginbatak nanda ang pondo kag nagpalayag kami nga nagapan-gobay sa isla ang Creta. ¹⁴ Maboay-boay nagbaskug ang amian nga nagaalin sa diriksiyon ang isla ang Creta. ¹⁵ Pagabot kanamun ang mabaskug nga angin indi kami run makapanongsong, gani nagpatorot kami run lang. ¹⁶ Pagtungud namun sa abagatnan kampi ang maistan nga isla ang Cauda nakapalipud-lipud kami maistan. Bisan nalisudan kami, nabatak namun ra gid ang boti agud indi maiwan. ¹⁷ Pagkabatak ang boti, ginlabagan nanda kabli ang sakayan. Kag tungud nga naadlukan sanda nga mabara marapit sa Libia, ginarian nanda layag kag nagpaanod. ¹⁸ Sigi pa ra gid ang mabaskug nga bagyo, gani pagdason nga adlaw nagompisa sanda magpamilak sa dagat anang mga kargaminto ang sakayan. ¹⁹ Pagdason pa gid nga adlaw anang mga kagamitan run ang sakayan andang ginpamilak. ²⁰ Sa sulud pira ka adlaw ara kami kakita adlaw okon mga bitoon kag sigi pa ra gid ang bagyo. Ang ori midyo nadoraan kami run paglaum nga makalibri pa.

²¹ Kon pira run ka adlaw nga ang mga tao ara run kakaun, gani makon ni Pablo kananda, "Mga amigo, kon kamo nagpati lang kanakun nga indi kita dapat magalin sa Creta, ara andan matabo dia nga mga kalisud kag mga kapirdian. ²² Piro dadi nagapangabay ako kanindo nga magpatutum kamo tungud nga ara may mapatay kanatun. Ang sakayan lang ang mararangga. ²³ Ay kagabi ang Dios nga nagatagya

kanakun kag akun ginasirbian nagsogo anang angil digi kanakun. ²⁴ Makon na, 'Pablo, indi kaw magkaadluk. Dapat makaatobang kaw sa Impirador doto sa Roma. Kag sa kalooy ang Dios tanan imong kaiban digi sa sakayan malilibri tungud kanimo.' ²⁵ Gani indi kamon magkaadluk, tungud nga ako nagasarig sa Dios nga matotoman anang ginambal kanakun. ²⁶ Garing idadagsa kita sa sangka isla."

²⁷ Ika-14 run ka gabi nga kami ginpalis ang bagyo sa Dagat ang Mediteraneo, kag datong mga tungang gabi run, sono sa panilag ang mga gormiti midyo sa marapit kami sa unasan. ²⁸ Gani ginsonda nanda kag nasapoan nanda nga mga 20 lang ka dupa anang dalum ang dagat. Boay-boay ginsonda nanda ruman kag mga 15 run lang ka dupa. ²⁹ Kag tungud nga naadlukan sanda nga makasonggab kami sa baora, ginpondoan nanda apat ka angkla sa boli ang sakayan. Kag nagpangamoyo sanda nga magaga. ³⁰ Gosto andan ang mga gormiti nga magpalagyaw sa sakayan. Gani ginpalosong nanda ang boti sa dagat nga midyo sa magaolog sanda lang ang mga angkla sa dolong. ³¹ Piro makon ni Pablo sa kapitan kag sa anang mga soldado, "Kon bayaan kita ang mga gormiti nga dia indi kamo makalibri." ³² Gani ginotod ang mga soldado ang mga kalat nga nagaigot sa boti kag ginpabayanan nanda run lang nga ianod.

³³ Datong madali run gid masanag ginsugyut sanda tanan ni Pablo nga magkaun. Makon na, "Darwa run dia ka simana indong ulat-ulat nga magpoas ang bagyo, kag ara kamo kakaun. ³⁴ Gani pagkaun kamo anay agud magbaskug kamo kag makalibri sa piligro nga dia. Ara gid may mapatay kanindo bisan sangka tao." ³⁵ Pagkaambal dia ni Pablo, nagbuul tana ang tinapay kag mismo sa atobangan ang tanan nagpasalamat tana sa Dios. Pagkatapos dayon na ipiak-piakun ang tinapay kag magkaun. ³⁶ Naolian andang kulba kag nagkaun sanda tanan. ³⁷ (276 kami tanan nga nagasakay doto sa sakayan.) ³⁸ Pagkakaun ang tanan kag bosog ron, ginpangolog nanda sa dagat andang mga dara nga trigo agud magugan ang sakayan.

Nabagbag ang Sakayan

³⁹ Pagkaaga, indi maulaman ang mga sakayanun kon diin kami nga isla, piro may nakita sanda nga rikodo, gani nagkarasogot sanda nga doto nanda ipasaksak ang sakayan. ⁴⁰ Gani ginpanabtab nanda ang mga kabli nga nagaigot sa mga angkla. Ginpangobad nanda ra ang mga kalat nga nagaigot sa timon. Pagkatapos, ginbatak nanda ang layag sa dolong agud ipalid sanda pa baybay. ⁴¹ Piro mintras nagapadalagan sanda bomonggo ang sakayan sa baora kag ara run kaalin tungud nga nagungut anang dolong. Anang boli amat-amat nga nawasak tungud sa mabaskug nga mga daloyon nga nagalampus.

⁴² Gosto andan ang mga soldado nga pamatayun ang tanan nga mga priso agud indi sanda makalangoy kag makapalagyaw. ⁴³ Piro ginpugungan sanda andang kapitan tungud nga gusto na nga ilibri si Pablo.

Nagmandar tana nga ang tanan nga antigo maglangoy, magsogbo kag maglangoy pa-baybay. ⁴⁴ Ang indi tana kaulam, magsonod lang nga nagakupkup sa mga tabla kag mga parti ang sakayan nga nagarolotaw. Kag mamon dato amun ginimo, kag tanan kami nakaabot sa baybay kag ara maiwan.

Sa Malta

28 Ang kami doto ron sa takas kag libri run sa piligro bago namun pa naulaman nga ang isla gali nga dato ginatawag nga Malta. ² Mayad anang kabubutun ang mga pomoloyo doto kanamun. Tungud nga nagaoran kag ginapanramigan kami nagdabok sanda ang kalayo kag ginasikaso kami nga mayad. ³ Nagtipon ra si Pablo sangka bugkus nga kaoy nga inoggatong. Piro pagbutang na sa kalayo, naggoa nga lagi ang madalit nga magkal sa gatong nga dato tungud sa init ang kalayo, kag kinagat dayon anang alima. ⁴ Pagkakita ang mga pomoloyo doto sa magkal nga nagakabit sa anang alima ni Pablo makon nanda, "Sigorado nga kriminal ra gid ang lalaki nga dia. Nakalibri tana matood sa dagat piro indi ra magtogot ang langit nga maboi tana pa." ⁵ Piro ginwaslik lang ni Pablo ang magkal doto sa kalayo kag ara tana ra naiwan. ⁶ Nagapaabot-abot ang mga tao nga magbanug anang alima ni Pablo okon matomba tana kag mapatay dayon. Piro maboay run andang ulat-ulat kag ara ra gid naiwan si Pablo. Gani nagbaylo andang isip, makon nanda, "Ang tao nga dia dios gali!"

⁷ Anang aran ang manogdomara ang logar nga dato si Publio. Anang logta marapit lang gid doto sa amun gintakasan. Mayad anang pagbaton kanamun kag sa sulud tatlo ka adlaw doto kami kanana nagdayon. ⁸ Natabo ra dato nga anang tatay ni Publio nagamasakit. May ragnat tana kag ginadisintiria. Gani nagsulud si Pablo sa anang koarto kag nagpangamoyo. Gintongtong na dayon anang alima sa nagamasakit kag nagayad tana. ⁹ Tungud sa natabo nga dato, ang tanan nga nagamarasakit doto sa isla nga dato nagarayan kanamun kag nagarayad sanda ra. ¹⁰ Dorong gintaw kanamun nga mga rigalo, kag datong malarga kami run ginatud nanda pa sa sakayan andang itataw kanamun nga amun mga kinanglanun.

Alin sa Malta pa-Roma

¹¹ Tatlo kami ka bulan doto sa isla ang Malta bago kami nagsakay sa sakayan nga nagpalimbung doto ang tigdururus. Ang sakayan nga dato alin sa Alejandria. Anang marka sa dolong anang litrato ang mga kapid nga dios. ¹² Pagalin namun sa Malta nagagi kami sa siudad ang Siracusa kag tatlo kami ka adlaw doto. ¹³ Alin doto nagbordo kami asta makabot kami sa siudad ang Regio. Ang madason nga adlaw naguyup run ang abagat, kag sa sulud darwa ka adlaw nakaabot kami sa banwa ang Puteoli. ¹⁴ Doto may nagkarabagat kami nga mga tomoloo. Nagpangabay sanda kanamun nga magtinir doto kananda sangka simana.

Pagkatapos, nagdiritso kami sa Roma. ¹⁵ Pagkabarita ang mga tomoloo sa Roma nga kami nagabot ron, ginsolang nanda kami sa Foro de Apio kag sa Tris Tabirnas. Pagkakita ni Pablo sa mga tomoloo nag-pasalamat tana sa Dios kag nagbaskug anang buut.

Sa Roma

¹⁶ Pagabot namun sa Roma, si Pablo gintogotan nga magistar kon diin na gusto, piro kaiban ang soldado nga nagabantay kanana.

¹⁷ Pagkalubas tatlo ka adlaw ginpatawag ni Pablo anang mga manogdomara ang mga Judio sa Roma. Ang sanda nagatiripon ron, makon na, "Mga kabogto, bisan ako ara gid may naimo nga kontra sa atun ban-wa okon kontra sa anang mga soronodon atun mga kaolang-olangan, gindakup nanda ako sa Jerusalem kag ginakosar sa gobyirno ang Roma. ¹⁸ Ginimbistigar ako ang mga opisyalis nga Romano kag pagkatapos nga maulaman nanda nga ara ako gid may naimo nga malain agud sintinsyaan nga patayun, bolyawan nanda ako andan. ¹⁹ Piro ginpamalabagan ang mga Judio, gani napiritan ako nga daraun akun kaso sa Impirador, bisan ako tana ara kaso kontra sa akun mga kasimanwa nga Judio. ²⁰ Maman dia nga ginpatawag ko kamo, agud makaambal ako kanindo, ay ginakadi-naan ako dadi tungud nga nagapati ako sa anang ginaandum ang mga Judio."

²¹ Makon nanda kay Pablo, "Ara kami kabaton solat alin sa Judea parti kanimo. Kag atun mga kapario nga Judio nga nagabot digi alin sa Jerusalem ara ra dara nga barita okon malain nga inogambal kontra kanimo. ²² Piro gusto namun ra nga mabatian kon ano imong isogid, ay naulaman namun nga bisan diin nga logar ginamolay ang mga tao imong sikta nga dia."

²³ Gani nagkarasogot sanda kon sano nga adlaw sanda matiripon. Pagabot ang adlaw nga andang ginkarasogotanan mas doro pa gid kaysa dati ang nagtiripon

doto sa balay nga ginadayonan ni Pablo. Alin ang aga asta maggabi anang saysay ni Pablo. Ginpamatodan na kananda ang parti sa anang Ginarian ang Dios, kag ginpasanag na kananda ang parti kay Jesus sa anang ginsolat ni Moises sa Kasogoan kag sa anang mga ginsolat ang mga propita agud magtoo sanda kanana.

²⁴ Ang iba nagpati sa anang ginambal, piro ang iba tana indi magpati. ²⁵ Kag tungud nga indi sanda magkarasogot, nagoroli sanda. Piro bago sanda nagoroli may ginambal pa si Pablo kananda. Makon na, "Ara gid matood nagsala anang koon ang Ispirito Santo sa atun mga kaolang-olangan paagi kay propita Isaias. ²⁶ Ay makon na,

'Ayani ang mga tao nga dia kag konon mo sanda nga maski magiwan sanda pamati indi sanda makaintindi, kag maski magiwan sanda sulung indi sanda makakita.

²⁷ Tungud nga matugas anang olo ang mga tao nga dia,

Ginatakupan nanda andang mga talinga,
Kag ginpuyung nanda andang mga mata.
Ay kon indi, makakikita sanda ra andan kag makababati,

Kag maiintidian nanda kon ano ang osto,
Kag magaliso kanakun,
Kag ayadun ko sanda."

²⁸ Makon pa ni Pablo, "Gosto ko ra isogid kanindo nga anang ambal ang Dios parti sa kalowasan ginbarita run sa mga bukun Judio; kag sanda tana magapamati gid." [²⁹ Pagkaambal dato ni Pablo nagoroli ang mga Judio nga mainit andang pagdiriskosyon.]

³⁰ Sa sulud darwa ka toig nagtinir si Pablo sa balay nga dato nga anang ginaplitan. Kag ginbaton na ang tanan nga nagbisita kanana. ³¹ Gintodloan na sanda parti sa anang Ginarian ang Dios kag parti kay Ginoong Jesu-Cristo. Ara tana gid naadluhi sa anang mga pagtodlo kag ara ra gid may nagbawal kanana.

Roma

1 Ako si Pablo nga sorogoon ni Cristo Jesus. Ako ang nagasolat dia kanindo. Ginpili ako ang Dios nga maging apostol agud iwali anang Mayad nga Barita.

² Ang Mayad nga dia nga Barita ginpangako nga lagi ang Dios ang ona paagi sa anang mga propita kag nasolat sa Balaan nga Kasolatan. ³ Dia nga barita parti sa anang Bata nga si Ginoong Jesu-Cristo. Parti sa anang pagkatao isara tana sa anang mga kaapo-apoan ni David. ⁴ Piro bukun tana lang tao kondi anang Bata ra ang Dios. Dia ginpakita kanatun ang Ispirito Santo sa makakagaum nga paagi ang tana ginbanaw alin sa mga minatay. ⁵ Paagi kay Cristo kag para kanana nabaton namun sa Dios ang pribilio nga maging apostol agud amun toytoyang ang tanan nga mga tao sa os-to nga pagtoo kag pagsonod kanana. ⁶ Kag kamo nga mga tomoloo dian sa Roma kaiban da sa mga tao nga anang gintawag agud maging mga somolonod ni Jesu Cristo.

⁷ Ako nagasolat kanindo nga dian sa Roma nga ginaigogma ang Dios kag gintawag nga maging anang mga bata.

Kabay pa nga kaloyan kamo ra gid atun Dios nga Amay kag ni Ginoong Jesu-Cristo nga mayad ra indong kaimtangan dian.

Anang Andum ni Pablo nga Magayan sa Roma

⁸ Ona sa tanan nagapasalamat ako sa akun Dios paagi kay Jesu-Cristo para kanindo tanan, tungud nga indong pagtoo ginabantog sa bilog nga kalibotan. ⁹ Pirmi ko kamo nga ginapangamoyo, kag dia naulaman ang Dios nga akun ginasirbian nga tuduk sa akun tagiposoon sa akun pagwali ang Mayad nga Barita parti sa anang Bata. ¹⁰ Pirmi ko ra nga ginapangamoyo kanana nga kon maimo itogot na run da nga makaayan ako dian kanindo. ¹¹ Mabaul gid akun andum nga makita ko kamo agud makataw ako ra kanindo ang ispiritoanun nga bindisyon, agud maparigun kamo. ¹² Akun gostong ambalun, nga kamo kag ako makalipay kag makaparigun sa isara kag isara paagi sa anang pagtoo ang isara kag isara sa Dios.

¹³ Mga kabogto, gosto ko nga maulaman nindo nga kon kapira ako ron magplano nga magayan dian kanindo, garing pirmi nga indi makadayon. Gosto ko nga makaayan dian ay basi pa lang nga may mga tao nga maboligan ko ra nga magtoo kay Cristo, pario ang natabo sa ibang mga tao nga bukun Judio sa mga log-ar nga akun ginaayanan. ¹⁴ Ay may katungdanan ako

nga magwali sa tanan nga tao, sa mga may tinonan kag sa ara, kag sa mga may aram kag sa ara. ¹⁵ Maman dan nga bukun lang maistan akun andum nga makawali ra ang Mayad nga Barita kanindo nga dian sa Roma.

Anang Gaum ang Mayad nga Barita

¹⁶ Ara ako nauya sa akun ginawali nga Mayad nga Barita. Ay maman dia anang ginagamit ang Dios sa paglowas sa tanan nga nagatooona anay sa mga Judio, kag dadi pati run da sa mga bukun Judio. ¹⁷ Ay ginapakita ang Dios sa Mayad nga Barita nga ang tao ginabilang na nga matarung paagi lang gid sa pagtoo. Sono sa kasolatan, "Ang tao nga ginabilang ang Dios nga matarung tungud sa anang pagtoo maman ang may kaboi nga ara kataposan."

Anang Sala ang Tao

¹⁸ Naulaman ta dia tungud nga ginapakita ang Dios nga nasilag tana sa mga malain nga ginaimo ang mga tao kontra sa anang gosto. Ang mga malain nga andang ginaimo maman ang nagaadlang sa pagkilala ang kamatoodan. ¹⁹ Ay sarang nanda maulaman ang parti sa Dios tungud nga ginapakita dia mismo ang Dios kananda. ²⁰ Matood nga indi ta makita ang Dios, piro alin pa ang pagimo ang kalibotan, anang mga ini-moan nagapakita anang ara kataposan nga gaum kag anang pagka-Dios. Gani ara sanda ibaribad kanana. ²¹ Bisan naulaman nanda nga may Dios, ara nanda tana ginapadungugi bilang Dios kag ara nanda ra tana ginapasalamati. Naging ara polos andang isip. Ginduluman andang mga isip nga indi makaangup ang kamatoodan. ²² Nagakoon sanda nga sanda mga maaram, piro nagagoa nga mga omang-omang. ²³ Ay ara sanda nagasimba sa Dios nga ara napapatay, kondi ang mga ginimo-imo nga mga ribolto nga kaitsora ang mga tao nga napapatay, ang mga pispis, ang mga sapat nga apat andang siki, kag ang mga sapat nga nagakaramang maman andang ginasimba.

²⁴ Tungud sa andang kalokoan nga dia ginapabayanan sanda run lang ang Dios agud imoon nanda ang mga butang nga andang nagostoan nga marisna, kag ang risolta, makauruya andang ginaimo sa isara kag isara sa andang lawas. ²⁵ Gintalikodan nanda ang kamatoodan parti sa Dios kag ginbayloan nanda ang botig. Nagasimba sanda kag nagasirbi sa anang mga ginimo ang Dios, kag ang Dios tana nga

nagimo ang tanan ginsikway nanda. Piro tana lang gid ang darayawon asta kon sano. Amin!

²⁶ Tungud nga ang mga tao indi magkilala sa Dios, ginpabayanan na sanda run lang nga magimo ang mga butang nga kauruya nga andang naliagan. Ang mga babai nagabaliskad run andang ogali sa natoral nga paggamit andang lawas, tungud nga andang kapario nga babai andang ginaoroasawa. ²⁷ Maman da ang mga lalaki, sa baylo nga magolid sanda sa babai, nga maman ang ogali nga natoral, gosto nanda gid nga magolid sa andang kapario nga lalaki. Kauruya andang ginaimo sa anang lawas andang mga kapario nga lalaki. Kag tungud sa andang ginaimo nga dia nga bukun tama sisilotan sanda gid ang Dios ang silot nga bagay gid kananda.

²⁸ Kag tungud nga indi sanda magkilala sa Dios, ginpabayanan na sanda sa andang isip nga indi makapili ang tama. Gani ginaimo nanda ang mga butang nga indi dapat imoon. ²⁹ Naging oripun sanda ang tanan nga klasi nga kalainan kag marimo nga binoatan. Mga akug. Masyado sanda ka mainggitun, nagapamatay, nagairinaway, nagapandaya, kag kon ano pa andang ginaisip nga magimo ang malain sa andang kapario. Mga manogkotso-kotso ³⁰ kag nagaimo-imo mga sogidanun kontra sa andang kapario. Mga kaaway sanda ang Dios. Ara sanda nagataod sa andang kapario. Mga bogalun kag asdakun. Nagapangita sanda paagi agud magimo ang malain. Ara sanda nagatoman sa andang mga ginikanan. ³¹ Naging ara polos andang isip, indi masarigan, kag ara gid kalooy bisan pa sa andang pamilya. ³² Naulaman nanda ra nga ang Dios nagkoon nga ang mga tao nga nagaimo ang mga sala nga dia sisilotan kamatayun, piro sigi sanda pa ra gid. Kag bukun lang dan, kondi nalilipay sanda pa kon may makita sanda nga nagaimo pario andang ginaimo.

Anang Pagukum ang Dios

2 Karon, sabun magkoon kaw nga bagay ra kananda kon silotan sanda ang Dios ay masyado kalain andang ginaimo. Piro ikaw nga nagakoon toladan nagakondinar ra sa imong kaogalingun, tungud nga ginapakalain mo sanda piro ikaw maman da imong ginaimo. ² Naulaman ta nga matarung anang pagsintinsya ang Dios sa mga tao nga nagaimo ang mga butang nga malain. ³ Piro sino kaw nga nagabangdan sa iba nga maman da imong ginaimo? Sigoro imong pagsarig tungud nga ang Dios mayad, mainantason kag mapinasinsyaun, makalibri kaw sa anang pagukum. Ara kaw bala kaulam nga tana mayad kanimo ay nagaulat tana agud maginulsul kaw kag bagoon mo imong kaboi? ⁵ Piro tungud nga matugas imong olo kag indi kaw maginulsul, ginadogangan mo lang imong silot kon magabot ron ang adlaw nga ang Dios magukum. Sa adlaw nga dato makikita ang tanan nga matarung anang pagukum. ⁶ Tungud nga ang Dios magabalus sa kada isara sono sa andang mga ini-moan. ⁷ May mga tao nga sigi andang imorat nga magimo ang mayad tungud nga ginaandum nanda

nga dayawon sanda ang Dios, padungugan, kag tawan kaboi nga ara kataposan sa oring mga adlaw. Ang mga tao nga dan tawan ra gid kaboi nga ara kataposan. ⁸ Piro may iba nga mga tao nga poros andang kaogalingun lang andang ginaisip. Indi sanda magsonod ang kamatoodan, kondi ang sala maman andang ginasonod. Makikita ang mga tao nga dia anang kaugut ang Dios kag maaguman anang silot. ⁹ Ay ang tanan nga mga tao nga nagaimo ang malain papinitinsyaun gid nga mayad ang Dios, ona anay ang mga Judio piro pati run da ang mga bukun Judio. ¹⁰ Piro ang mga tao tana nga nagaimo ang mayad, dayawon kag padungugan ang Dios, kag maging mayad andang kaimtangan, ona ra anay ang mga Judio piro pati run da ang mga bukun Judio. ¹¹ Tungud nga pario anang pagukum ang Dios sa tanan nga tao.

¹² Ang mga tao nga nagaimo sala doraun ang Dios, bisan ara sanda kaulam ang parti sa anang Kasogoan ni Moises. Ang mga tao tana nga nakaulam anang Kasogoan ni Moises piro sigi pa ra gid andang imo sala, ukuman sanda ra ang Dios, piro ang Kasogoan mismo anang gamitun sa anang pagukum kananda. ¹³ Tungud nga bukun ang mga tao nga nagapamati lang ang Kasogoan anang ibilang ang Dios nga matarung, kondi ang mga tao tana nga nagatoman anang ginasogo ang Kasogoan. ¹⁴ Ang mga bukun Judio ara kaulam ang Kasogoan. Piro kon ginaimo nanda ra ang nasolat sa Kasogoan, nagagoo nga miski ara nanda naulami ang Kasogoan, naulaman nanda ra kon ano andang dapat imoon. ¹⁵ Andang ginaimo nga mayad nagapakita nga ang ginatodlo sa Kasogoan dian da sa andang unauna. Ay andang konsinsya pati andang mga pagbarais-baisan nagapamatood kananda kon osto okon bukun andang ginaimo. ¹⁶ Kag sono sa Mayad nga Barita nga akun ginatodlo, dan ipadumdum kananda ni Jesu-Cristo sa adlaw nga tana paukumun ang Dios sa tanan nga tao. Osgaran na ang tanan andang mga sikrito nga ginaisip.

Ang mga Judio kag ang Kasogoan

¹⁷ Karon, kamo nga nagakoon nga kamo Judio, nagasarig kamo sa Kasogoan kag ginapabogal nindo pa nga kamo marapit sa Dios. ¹⁸ Naulaman nindo kon ano anang gosto ang Dios kag naulaman nindo ra kon ano ang osto, tungud nga natonan nindo sa Kasogoan. ¹⁹ Indong pagsarig kamo ang makatodlo sa mga tao nga naduluman andang isip, nga kamo ang pinakaso- lo nga makataw kasanag sa mga tao nga ara naulaman parti sa Dios. ²⁰ Nagasarig kamo ra nga kamo ang manogtodlo sa mga tao nga mainay magintindi kag sa mga tao nga bago pa lang nagaompisa toon parti sa Dios. Toladato indong kaisip tungud nga ang Kasogoan gintaw kanindo ang Dios kag indong pagsarig, doto nindo naulaman ang osto nga kaaram kag kamatoodan. ²¹ Nagatodlo kamo sa iba, piro basi ara nindo pagtodloi indong kaogalingun? Nagatodlo kamo nga indi magpanakaw, piro kamo mismo nagapanakaw. ²² Nagatodlo kamo nga indi magpanginbabai okon

magpanginlalaki, piro maman da indong ginaimo. Narimoan kamo nga mayad sa mga ribolto nga ginasiimba ang mga bukun Judio, piro nagapanakaw kamo sa andang mga simbaan. ²³ Nagapabogal kamo nga kamo ang nagaawid anang Kasogoan ang Dios, piro ginpakauyan nindo ang Dios tungud nga ginalapas nindo ang Kasogoan. ²⁴ Ay ang Kasolatan nagakoon, "Tungud kanindo nga mga Judio, ang Dios ginapakalain ang mga bukun Judio."

²⁵ Kamo nagasarig nga kamo anang pinili ang Dios tungud sa indong pagpatori. Kag may polos manda indong pagpatori kon ginatoman nindo ang Kasogoan. Piro kon ara nindo ra ginatomana ang Kasogoan pario kamo ra lang sa mga bukun Judio nga ara natori. ²⁶ Toladan ra sa mga tao nga bukun tinori. Kon sanda nagatoman anang ginakoon ang Kasogoan, ibibilang sanda ang Dios nga daw natori run da. ²⁷ Gani kamo nga mga Judio pakalainun nanda tungud nga ginasoway nindo ang Kasogoan, bisan dian gid kanindo ang Kasolatan kag natori kamo. Sanda tana nagatoman ang Kasogoan bisan ara sanda natori. ²⁸ Tungud nga ang tao bukun matood nga Judio tungud lang nga Judio anang ginikanan kag natori. ²⁹ Ang matood tana nga Judio ay ang tao nga nagbago anang tagiposoon paagi sa anang bolig ang Ispirito Santo kag bukun tungud nga natori tana sono sa Kasogoan. Ang tao nga toladia anang kaboi, maimo nga indi tana pagdayawon ang mga tao, piro dayawon tana ang Dios.

3 Karon, sabun magkoon kamo nga kon toladato, ano ron lang anang bintaa atun pagka-Judio kag ano anang polos ang pagtori kanatun. ² Sa matood tana, doro anang bintaa dan kanatun. Ona-ona, kanatun ginintriga anang ambal ang Dios. ³ Bisan matood nga may mga kapario kita nga Judio nga ara nagasonod sa anang ambal ang Dios, indi gid maimo nga indi na pagtomanun anang ginpangako ang ona. ⁴ Bisan ang tanan nga mga tao botigun, ang Dios tana masarigan gid sa anang inambalan. Pario ang ginakoon sa Kasolatan,

"Mapapamatodan nga tama imong mga ginaambal, Kag pirmi magagoo nga osto imong pagukum."

⁵ Ta, sabun may magkoon, "Kon kami magimo ang malain, magagoo ra ang mayad, ay kon ikomparar amun ginaimo nga malain sa anang ginaimo ang Dios, makikita nga mayad manda ang Dios, gani dayawon tana. Kag kon makita ang mayad tungud sa amun ginaimo nga malain, ta kondi bukun tama kon kami silotan ang Dios tungud sa amun ginaimo nga malain." Ang toladia nga mga ambal kalokoan. ⁶ Indi dan maimo! Tungud nga kon toladan, paiwan anang pagukum sa mga tao digi sa kalibotan?

⁷ Karon, sabun magkoon sanda ra, "Mayad kon kami magbinotig tungud nga makikita ang mga tao nga kami mga botigun kag maiisip nanda nga ang Dios tana bukun botigun, gani dayawon nanda tana. Ta kondi mayad. Kag kon sa amun pagbinotig magagoo nga anang mga ambal tana ang Dios matood gid, ta basi

silotan kami pa bilang makakasala?" ⁸ Ang toladan nga rason nagakoon nga mayad ang magimo ang malain kon sa pagimo toladato may mayad nga magagoo. Kag sono sa mga tao nga gusto magrangga kanamun, toladan kono amun panodlo. Ang mga tao nga toladan bagay gid nga silotan ang Dios.

Ang Tanan nga Tao parario nga Makasasala

⁹ Sigoro nagaisip kamo nga mas mayad kita kaysa mga tao nga bukun Judio. Bukun matood dan! Ginpasanag ko ron nga ang tanan nga tao, Judio man okon bukun, parario nga makasasala. ¹⁰ Kag maman ra gid anang koon ang Kasolatan:

"Ara gid miski sangka tao nga matarung;

¹¹ Ara miski sino nga osto anang pagkaintindi sa Dios, kag ara may nagaimorat nga magkilala kanana.

¹² Ang tanan nga tao nagpabulag sa matood nga dalan kag naging ara polos sa Dios.

Ara gid may nagaimo ang mayad miski sangka tao."

¹³ "Andang tilaok pario sa bokas nga rulubungan nga maboro ay poros panloko ang nagagoo sa andang baba."

"Kon sanda magambal, andang dila daw may dalit ang dalitan nga magkal."

¹⁴ "Poros masarakit nga mga panompa ang nagagoo sa andang baba."

¹⁵ "Kag maistan lang nga dipirinsya mapamatay nga lagi.

¹⁶ Miski diin sanda magayan nagapangrangga kag nagadara kalisud.

¹⁷ Kon parti sa mayad nga pagkaraiban ara sanda gid may naulaman."

¹⁸ "Kag ara sanda gid kaadluk sa Dios."

¹⁹ Karon, naulaman ta nga kon ano anang ginakoon ang Kasogoan, ginakoon kanatun nga mga Judio nga ginsakup sa Kasogoan. Gani indi kita makakoon nga bukun kita sirilotan. Ang tanan nga tao sa kalibotan mapanabat ra gid sa Dios tungud sa andang mga sala.

²⁰ Ay ara gid tao nga ibilang nga matarung ang Dios paagi sa anang pagsonod sa Kasogoan, tungud nga ginalapas na pirmi. Ang Kasogoan gintaw agud ipakita sa tao nga tana makasasala.

Ang Paagi Kon Paiwan Ginapakamatarung ang Dios ang mga Tao

²¹ Piro dadi ginpaulam kita run ang Dios kon paiwan kita maging matarung sa anang panulung. Dia nga pagpakamatarung bukun paagi sa pagsonod sa Kasogoan, kag ginapamatodan dia ang Kasogoan mismo pati ang mga propita ang ona. ²² Ang tao ginapakamatarung ang Dios kon magtoo kay Jesu-Cristo. Kag ang Dios ara pinilian. Gani ang bisan sino nga magtoo kay Jesu-Cristo pakamaturungun na. ²³ Ay ang tanan nga tao obos gid nagkasala kag nagkolang sa anang kasadya ang Dios. ²⁴ Piro tungud sa anang kalooy ang Dios ginbilang na kita nga matarung paagi kay Cristo Jesus nga nagtobos kanatun, kag dia rigalo ang Dios.

²⁵ Ginpadara tana ang Dios digi sa kalibotan agud ialad na anang kaboi para kanatun, kag tungud sa anang dogo nga ginola mapapatawad kita sa atun mga sala kon kita magtoo kanana. Ginimo dato ang Dios agud ipakita nga matarung tana, tungud nga ang ona midyo sa ginapabayanan na lang anang sala ang mga tao, ay mainantoson tana. Dapat ginsilotan sanda.

²⁶ Piro dadi ginalad na anang kaboi ni Cristo para sa tanan agud ipakita na nga tana matarung. Tungud sa anang ginimo nga dia nagagoa nga matarung ang Dios kon ginabilang na gani nga matarung ang bisan sino nga nagatoo kay Jesus.

²⁷ Gani ara gid may makapabogal. Kon ginapakamatarung kita ang Dios tungud sa atun pagsonod ang Kasogoan, makapabogal kita. Piro ang matood tana indi kita makapabogal tungud nga ginapakamatarung kita ang Dios paagi sa atun pagtoo. ²⁸ Ay nagapati kita nga ang tao ginapakamatarung ang Dios paagi sa anang pagtoo kag bukun nga makon sa anang pagsonod ang Kasogoan. ²⁹ Kon bukun matood dia, ang Dios Dios lang ang mga Judio kag bukun Dios ang mga bukun Judio. Piro anang Dios tana ra ang mga bukun Judio. ³⁰ Ay may sangka Dios lang. Kag ibilang na nga matarung ang mga Judio kon sanda magtoo kay Jesus, kag maman da anang imoon sa mga bukun Judio kon sanda magtoo ra kay Jesus. ³¹ Dia ara nagakaologan nga ginabali ara ta run ang Kasogoan, kondi ginasonod ta anang osto nga katoyoan.

Si Abraham bilang Alimbawa

4 Bilang alimbawa kon paiwan ginapakamatarung ang Dios ang mga tao, sulungun ta bala si Abraham nga atun pinakaolang kag kon ano anang nakita parti digi. ² Ay kon tana ginpakamatarung ang Dios tungud sa anang mga inimoan, andan may ipabogal tana. Piro ang matood tana, ara tana may ipabogal sa Dios. ³ Naulaman ta dia tungud nga ang Kasolatan nagakoon nga si Abraham nagtoo sa Dios kag tungud sa anang pagtoo ginbilang tana ang Dios nga matarung. ⁴ Ang tao nga nagapangobraan ginasoolan. Anang sool indi mabilang nga rigalo tungud nga dato ginpangabudlayan na gani. ⁵ Piro kita ginabilang ang Dios nga matarung tungud sa atun pagtoo kanana nga nagapakamatarung sa makasasala, kag bukun tungud sa atun mga inimoan. ⁶ Maman ra dia anang gostong ambalun ni David ang magkoon tana nga masoirti ang tao nga ginabilang ang Dios nga matarung bisan ara tana nagasonod sa anang Kasogoan ang Dios.

⁷ Kabay makon na,

“Masoirti ang mga tao nga andang mga sala ginpatawad kag ara run ginadumduma ang Dios

⁸ Masoirti manda ang tao nga anang mga ginimo nga malain indi run gid pagisipun ang Ginoo.”

⁹ Anang mga ginambal nga dia ni David bukun lang para sa mga Judio nga mga tinori kondi para ra sa mga bukun Judio. Naulaman ta dia tungud nga nasambit ta run ang Kasolatan nga nagakoon nga si Abraham nagtoo sa Dios kag tungud sa anang pagtoo

ginbilang tana ang Dios nga matarung. ¹⁰ Kag kano dia natabo? Kabay ang pagbilang kanana nga matarung natabo bago tana gintori. ¹¹ Gintori tana run lang ang ori bilang tanda nga tana matarung run sa panulung ang Dios tungud sa anang pagtoo, nga natabo gani bago tana natori. Maman dan nga si Abraham naging ispiritoanun nga tatay ang tanan nga ara natori piro nagatoo sa Dios; kag tungud sa andang pagtoo ginabilang sanda ra nga matarung. ¹² Kag naging tatay tana ra ang mga natori, bukun nga makon tungud lang sa natori sanda, kondi tungud nga nagatoo sanda pario atun kaolang-olangan nga si Abraham bago tana gintori.

Anang Pangako ang Dios Nabaton paagi sa Pagtoo

¹³ Ang Dios nagpangako ang ona kay Abraham nga ang kalibotan maging ana, okon para sa anang mga kaliwat. Dia nga pangako ara pagimoo ang Dios tungud nga gintoman ni Abraham anang mga sogo ang Dios kondi tungud nga matarung tana paagi sa anang pagtoo. ¹⁴ Kon ang mga nagapasakup sa Kasogoan maman lang ang makaangkun anang ginpangako nga dia ang Dios, ara run polos atun pagtoo sa Dios, kag ara ra polos anang pangako ang Dios tungud nga ara may makasonod ang Kasogoan. ¹⁵ Kag tungud gani nga indi masonod ang mga tao ang Kasogoan, ang Kasogoan maman ang naging kabanglanan kon basi ginasilotan sanda ang Dios. Piro kon ara Kasogoan, kondi ara ra paglapas.

¹⁶ Gani nakita ta nga anang pangako ang Dios ginabasi sa pagtoo, agud maging rigalo dato ang Dios kag agud maging sigorado nga mababaton ang tanan nga mga kaliwat ni Abraham, abir kon sanda mga Judio nga nagasonod ang Kasogoan okon bukun, basta nagatoo sanda pario kay Abraham. Ay si Abraham maman ang naging pinakatatay ang tanan nga nagatoo, Judio okon bukun. ¹⁷ Kabay sa Kasolatan nagambal ang Dios kay Abraham nga tana imoon na nga pinakatatay ang mga tao sa sari-sari nga mga nasyon. Gani sa panulung ang Dios tana atun pinakatatay. Kag ang Dios nga gintooan ni Abraham maman ra ang Dios nga nagataw kaboi sa mga patay kag nagapagoa ang ara pa. ¹⁸ Bisan ara run gid pagsarig nga makabata, nagtoo pa ra gid si Abraham nga tomanun ang Dios anang ginpangako kanana nga tana makabata. Gani sa anang pagtoo nga dato, tana naging tatay ang mga tao nga alin sa iba-ibang nasyon, sono gid sa anang koon ang Dios kanana. ¹⁹ Sa tyimpo nga dato mga sanggatos ron ka toig anang idad, kag naulaman na nga masyado tana run ka malam kag imposibli run nga makapabata tana pa. Naulaman na ra nga anang asawa indi ra makabata tungud nga bawas si Sara. Piro bisan toladato ara nagroya anang pagtoo sa Dios. ²⁰ Ara tana gid nagdoda sa anang pangako ang Dios, kondi nagtoo tana. Gani ginpabaskug tana ang Dios. Kag gindayaw na ang Dios ²¹ tungud nga lobos gid anang pagsarig nga ang Dios sarang magtoman anang ginpangako. ²² Gani tungud sa anang pagtoo ni

Abraham ginbilang tana ang Dios nga matarung. ²³ Piro ang ginsolat sa Kasolatan nga "ginbilang tana nga matarung" ginsolat bukun lang para kay Abraham, ²⁴ kondi para ra kanatun. Kita ibilang ra nga matarung kon nagatoo kita sa nagbanaw atun Ginoong Jesus alin sa mga patay. ²⁵ Si Ginoong Jesus ginpatay tungud sa atun mga sala. Pagkatapos ginbanaw tana dayon agud ibilang kita nga matarung.

Mayad run atun Rilasyon sa Dios

5 Karon, tungud nga ginabilang kita run ang Dios nga matarung ay nagtoo kita kay Jesu-Cristo, mayad run atun rilasyon sa Dios. Dia natabo tungud sa anang ginimo atun Ginoong Jesu-Cristo. ² Paagi kanana kag tungud sa atun pagtoo nakabaton kita run anang kalooy nga dia ang Dios, kag nalilipay kita sa paglaum nga makakaiban kita ra sa anang mataas nga katungdanan. ³ Kag bukun lang dan, kondi nalilipay kita sa atun mga pagantos, ay naulaman ta nga paagi sa mga kalisud nagiging mainantuson kita. ⁴ Kag kon kita mainantuson nalilipay ang Dios kanatun, kag kon ang Dios nalilipay kanatun may paglaum kita nga mayad atun paraaboton. ⁵ Kag indi maimo nga indi ta mabaton atun ginalauman nga dia tungud nga paagi sa Ispirito Santo nga ginpadara kanatun naulaman ta nga ginaigogma kita nga mayad ang Dios.

⁶ Isipa nindo bala anang gogma ang Dios kanatun. Ang kita ara gid sarang maimo agud makalibri sa silot, si Cristo napatay para kanatun nga mga makasasala sa oras nga ginpili ang Dios. ⁷ Mabudlay makakita ang tao nga magtaw anang kaboi para sa tao nga matarung. Sigoro may mga tao nga magpangas taw andang kaboi para sa mayad nga tao, piro malaka gid. ⁸ Piro si Cristo nagtaw anang kaboi para kanatun bisan ang kita makasasala pa. Doto ginapakita ang Dios kon paiwan gid anang pagigogma kanatun. ⁹ Kag tungud nga dadi ginbilang kita run ang Dios nga matarung paagi sa anang dogo ni Cristo mas nasigoro ta run gid nga tungud kay Cristo malilibri kita sa anang silot ang Dios nga maabot. ¹⁰ Ang ona kita anang kaaway ang Dios, piro tungud sa anang pagkapatay anang Bata napabalik run atun mayad nga rilasyon kanana. Kag kon toladan, dadi nga kita anang amigo ron, nasigoro ta nga indi na kita pagsilotan, ay si Cristo ara lang napatay kondi naboi roman. ¹¹ Kag bukun lang dan kondi nalilipay kita kag nagadayaw sa Dios paagi sa atun Ginoong Jesu-Cristo tungud nga paagi kay Cristo dadi nga lagi napabalik run atun mayad nga rilasyon kanana.

Si Cristo kag si Adan

¹² Ang sala nagsulud digi sa kalibotan tungud sa anang paglapas ni Adan anang sogo ang Dios, kag anang sala nga dato maman ang nagdara kamatayun. Maman dan nga nagabot ang kamatayun sa tanan nga tao, tungud nga ang tanan nga tao nagkasala. ¹³ Ay bago itaw ang Dios ang Kasogoan sa mga tao na-

gakasala sanda run nga lagi, garing tungud nga ara pa ang Kasogoan ara pagisipa gid nga mayad ang Dios andang mga sala kaisa kon ang Kasogoan dian kananda. ¹⁴ Piro alin sa anang tyimpo ni Adan asta sa anang tyimpo ni Moises, ang tanan nga tao nagkarapatay bisan ara sanda nakaimo sala nga pario anang ginimo ni Adan, ay ginlapas na gid anang ginsogo ang Dios kanana.

Si Adan nga dia daw anang anino ang tao nga maabot. ¹⁵ Piro iba ang darwa nga dia, tungud nga anang kalooy ang Dios iba sa anang paglapas ni Adan. Matood manda nga anang paglapas ni Adan nagdara kamatayun sa doro nga mga tao, piro mas labaw pa gid anang kalooy ang Dios kag anang rigalo nga nagabot sa doro nga mga tao paagi sa sangka tao nga si Jesu-Cristo. ¹⁶ Iba anang rigalo ang Dios kon ikomparar sa anang sala ni Adan. Anang sala ni Adan nagdara silot, piro tungud sa anang ginimo ni Cristo, miski doro atun ginimo nga mga sala, ginbilang kita ang Dios nga matarung. ¹⁷ Karon kon tungud sa anang sala ang sangka tao nga dia nga si Adan ang tanan nga tao mapapatay, mas makatiringala ang risolta anang ginimo ang sangka tao nga si Jesu-Cristo. Ay ang mga tao nga magbaton anang kalooy ang Dios paagi kanana ibilang ang Dios nga matarung, kag maggaari sanda nga may kaboi nga ara kataposan. ¹⁸ Gani nakikita ta nga tungud sa anang ginimo nga malain ang sangka tao, ang tanan nga tao ginsintinsyaan nga silotan. Kag tungud ra sa anang ginimo nga matarung ang sangka tao, ibilang ang Dios nga matarung ang tanan nga magtoo, kag tawan kaboi nga ara kataposan. ¹⁹ Tungud sa sangka tao nga ara nagtoman sa Dios, doro ang naging makasasala. Kag tungud ra sa sangka tao nga nagtoman sa Dios, doro anang mabilang ang Dios nga matarung. ²⁰ Ang Kasogoan gintaw ang Dios agud makita ang mga tao nga doro andang mga pagsoway sa anang gosto, kag nagadoro pa gani kon may Kasogoan. Piro bisan nagraku ang sala, mas nagraku pa gid anang kalooy ang Dios. ²¹ Ang ona manda ang sala maman ang nagagaum sa tanan nga tao kag anang risolta kamatayun. Piro dadi tana anang kalooy ang Dios maman run ang nagagaum kanatun, kag anang risolta kaboi nga ara kataposan. Ay tungud sa anang ginimo ni Jesu-Cristo nga atun Ginoong kita ginabilang run ang Dios nga matarung.

Dadi Bago ron atun Kaboi

6 Ta, sabun may magkoon nga mapadayon kita run lang sa pagpakasala agud magdogang pa gid anang kalooy ang Dios kanatun. ² Bukun toladan! Indi maimo nga magpadayon kita sa pagpakasala tungud nga ang sala ara run labut kanatun. ³ Naulaman nindo ra nga pagbunyang kanatun kay Jesu-Cristo nagakaologan nga kaiban kita sa anang kamatayun. ⁴ Gani ang pagbunyang kanatun nagapakilala nga ang napatay si Cristo, kita napatay ra kag ginirug lubung kanana, agud kon paiwan si Cristo ginbanaw ang makaga-

gaum nga Amay, kita magakaboi ra ang bago nga kaboi.

⁵ Kag kon kita nakakaiban kay Cristo sa anang kamatayun, sigorado gid nga matawan kita bago nga kaboi pario ang natabo kanana ang tana ginbanaw sa mga minatay. ⁶ Naulaman ta nga atun dati nga pagkatao nga makasasala ginlansang run sa kros kaiban ni Cristo agud mapatay. Maman dan nga indi run maimo nga oripunun kita pa ang sala. ⁷ Tungud nga kon ang tao patay run, libri tana run sa anang gaum ang sala. ⁸ Kag kon kita napatay run kaiban ni Cristo, nagapati kita nga maboboi kita ra kaiban kanana. ⁹ Ay naulaman ta nga tungud nga si Cristo nabanaw alin sa mga minatay, indi run maimo nga mapatay tana ruman. Ara run gaum kanana ang kamatayun. ¹⁰ Tana kaisara lang gid napatay para sa anang sala ang mga tao, kag indi run maoman. Boi tana dadi kag anang kaboi para sa Dios. ¹¹ Gani tungud nga kamo kay Cristo ron, dapat ibilang nindo nga indong kaogalingun patay run sa pagimo ang sala, kag nagakaboi kamo ron para sa Dios.

¹² Indi nindo ron gani pagtogotan nga dominarun ang sala indong lawas nga mapapatay kag indi nindo pagsonodon anang malain nga andum. ¹³ Ayaw nindo paggamita ang bisan ano nga parti indong lawas sa pagimo ang marimo. Indong imoon tana, iintriga nindo sa Dios indong bilog nga lawas, agud gamitun na sa mayad nga katoyoan. Kabay ginbawi kamo ron sa kamatayun kag gintawan bago nga klasi nga kaboi. ¹⁴ Gani indi maimo nga dominarun kamo pa gid ang sala. Ay ara kita run sa idalum ang Kasogoon, kondi nagasarig kita run sa anang bolig kag kalooy ang Dios.

Ang mga Nagaimo ang Mayad

¹⁵ Karon, tungud nga kita ara run sa idalum ang Kasogoon, basi kon isipun nindo nga poidi kita run magpakasala tungud nga sa idalum kita run anang kalooy ang Dios. Indi maimo dan! ¹⁶ Kabay mga oripun kita sa bisan ano nga atun ginasonod. Gani kon nagasonod kita sa sala, mga oripun kita ang sala kag ang risolta kamatayun. Piro kon kita nagasonod sa Dios, mga oripun kita ang Dios kag anang risolta dan ibilang kita nga matarung. ¹⁷ Ang ona mga oripun kamo ang sala. Piro salamat sa Dios nga dadi tinagiposoon ron indong pagtoman sa mga kamatoonan nga gintodlo kanindo. ¹⁸ Ginlibri kamo ron ang Dios alin sa sala nga nagaoripun kanindo, kag dadi ginasonod nindo ron ang matarung nga pagkaboi. ¹⁹ Ginagamit ko ang alimbawa parti sa pagkaoripun agud madali nindo nga maintindian akun gostong ambalun. Ang ona ginpaoripun nindo indong kaogalingun sa sala, kag gingamit nindo indong lawas sa pagimo ang marimo kag malain. Kag ang risolta naging malain kamo. Piro dadi tana, iintriga nindo indong kaogalingun bilang mga oripun ang matarung nga pagkaboi. Kag anang risolta dan maging diosnon kamo.

²⁰ Ang ona ang kamo mga oripun pa ang sala, bukun kamo sakup sa katarungan. ²¹ Kag ano indong nabuul

sa indong pagkaboi nga dato nga dadi ginakauya nindo? Anang tutugkaan lang dato kamatayun. ²² Piro dadi ginlibri kamo ron alin sa sala kag mga oripun kamo ron ang Dios. Ang indong nabubuul digi ay ang matarung nga kaboi. Kag anang tutugkaan dia kaboi nga ara kataposan. ²³ Ay anang bayad ang pagpakasala kamatayun, piro kaboi tana nga ara kataposan anang ginarigalo ang Dios sa mga tao nga kay Cristo Jesus nga atun Ginoo.

Ara kita run sa idalum ang Kasogoon

⁷ Mga kabogto, nakaulam kamo parti sa kasogoon. Gani nasisigoro ko nga maiintindian nindo akun ipasanag kanindo nga kon ang tao patay run, ang kasogoon ara run gaum kanana. ² Pario bala sa babai nga may asawa. Sono sa kasogoon, ang babai indi makapakigbulag sa anang asawa mintras boi pa anang asawa. Piro kon anang asawa mapatay, libri tana run sa kasogoon parti sa mga magasawa. ³ Gani kon magpakigolid tana sa iba nga lalaki mintras boi pa anang asawa, ginabilang nga nagapanginlalaki tana. Piro kon anang asawa patay run kag pagkatapos magpaasawa tana sa iba, ara tana nagalapas sa kasogoon, kag indi makoon nga tana nagapanginlalaki.

⁴ Nakikita ta, mga kabogto, nga ang kamatayun maman ang nagabulag sa magasawa. Toladan ra ang natabo kanindo, kamatayun ang nagpabulag kanindo sa Kasogoon. Ay pagkapatay ni Cristo sa kros, kamo napatay ra tungud nga kamo mimbrow anang lawas ni Cristo. Gani ara run labut kanindo ang Kasogoon. Kon sa magasawa pa, iba run dadi indong asawa. Si Cristo nga nabanaw maman run atun asawa, sa katoyoan nga magbonga kita ang mga mayad nga boat para sa Dios. ⁵ Ang ona, atun gosto lang gid atun gintoman, kag ang mga butang nga ginabawal ang Kasogoon maman pa atun naliagan nga imoon. Kag tungud nga ginimo ta ang mga butang nga dato, atun silot kamatayun. ⁶ Piro dadi libri kita run sa Kasogoon tungud nga napatay kita run paagi sa anang kamatayun ni Jesus. Ara run labut kanatun ang Kasogoon nga ang ona maman ang nagaoripun kanatun. Atun pagsirbi sa Dios dadi sono ron sa ginatodlo kanatun ang Ispirito Santo, kag bukun run sa dati nga paagi nga sono sa nakasolat sa Kasogoon.

Ang Kasogoon kag ang Sala

⁷ Ta, sabun may magkoon nga kon toladata, marimo gali ang Kasogoon. Ara ako nagakoon nga marimo. Ay kon ara gani ang Kasogoon ara ko naulami kon ano ang sala. Pario abi dia, kon ara nagkoon ang Kasogoon nga "Indi kaw magkaima," ara ko naulami nga marimo gali ang maima. ⁸ Piro tungud sa sala nga digi run nga lagi ang ona kanakun, pagkaulam ko nga marimo gali ang maima, mas nagdogang pa gid gani akun kaima. Gani kon ara Kasogoon, ara kita kaulam kon ano ang ginatawag nga sala. ⁹ Ang ona, nagakaboi ako nga ara Kasogoon. Piro pagkaulam ko ang

Kasogoan nakita ko nga ako gali makasasala, ¹⁰ kag doto ko naulaman nga ako gali ginsintinsyaan run nga patayun. Gani ang Kasogoan nga gintaw sa toyo nga magtaw kaboi kanakun maman gid gani ang nagsintinsya kanakun nga ako patayun. ¹¹ Ay ang Kasogoan maman ang gingamit ang sala digi kanakun agud ako madaya, kag ang risolta, nasintinsyaan ako ang kamatayun tungud nga indi ko gani masonod ang Kasogoan.

¹² Ang Kasogoan sa Dios nagalin, kag ang tanan nga toromanun sa Kasogoan kanana nagalin, gani matarung, osto, kag mayad. ¹³ Sabun magisip kamo nga ang Kasogoan nga dato nga mayad maman gali ang nagdara kamatayun kanakun. Bukun! Ako tana ginsintinsyaan tungud sa akun sala. Kag doto nakita ta nga masyado karimo gani ang sala, ay gingamit na ang Kasogoan nga mayad para masilotan ako ang kamatayun. Gani paagi sa Kasogoan mas nakita ta kon paiwan karimo ang sala.

Ang Mayad nga Gosto ang Tao nga Imoon indi na Maimo

¹⁴ Naulaman ta nga ang Kasogoan sa Ispirito ang Dios nagalin. Piro ako tao lang nga makasasala. Akun kaalimbawa pario sa oripun nga indi makalikaw sa pagimo ang sala. ¹⁵ Indi ko maintindian akun kaogalingun. Ay ang mayad nga gusto ko nga imoon indi ko maimo, piro ang mga butang nga indi ko gusto imoon maman tana akun ginaimo. ¹⁶ Kag kon ara ako naliag nga imoon akun ginaimo nga marimo, nagakaologan nga nagakompormi ako nga tama anang ginakoon ang Kasogoan. ¹⁷ Gani kon toladan, bukun ako ang nagaismo ang marimo kondi ang sala nga nagaoli digi kanakun. ¹⁸ Ay naulaman ko nga digi kanakun, sa akun duna nga pagkatao, ara gid mayad nga nagagoa, tungud nga bisan gusto ko pa nga magimo ang mayad indi ko maimo. ¹⁹ Gani, ang mayad nga gusto ko nga imoon indi ko maimo, piro ang malain tana nga indi ko gusto nga imoon maman akun ginaimo. ²⁰ Karon, kon ginaimo ko ang indi ko gusto nga imoon, dia nagakaologan nga bukun ako ang nagaismo dia kondi ang duna nga malain nga nagaoli digi kanakun.

²¹ Maman dia akun nadiskobrian kanakun: kon gusto ko magimo ang mayad ginaadlangan ako akun duna nga malain. ²² Ako tana nalilipay gid sa anang mga sogo ang Dios, ²³ piro digi kanakun may nagasogo nga magimo ang kontra sa akun naulaman nga tama. Ginaoripun ako lang akun duna nga malain. ²⁴ Kailo ako ra! Sino kabay ang makalibri kanakun sa akun makasasala nga dia nga pagkatao nga nagadara kanakun sa kamatayun? ²⁵ Ara iba kondi ang Dios paagi sa atun Ginoong Jesu-Cristo! Salamat sa Dios!

Toladan akun kaimtangan. Akun isip nagasonod sa anang mga sogo ang Dios, piro akun lawas tana nagasonod sa duna nga ogali nga makasasala.

Ang Kaboi sa Ispirito Santo

8 Karon, ang mga kay Cristo Jesus indi run pagsilotan ang Dios, ² tungud nga pagkatapos nga kita naging kay Cristo Jesus ginakontrol kita run ang Ispirito Santo nga nagataw kaboi. Gani libri kita run sa sala nga nagoripun kanatun kag sa silot nga kamatayun. ³ Ang pagtoman sa Kasogoan indi makabuul anang gaum ang sala sa atun kaboi, tungud nga kita nga mga tao maroya kag indi gid makatoman. Ang Dios maman ang nagbuul anang gaum ang sala sa kaboi ang tao. Anang ginimo, anang Bata mismo anang ginsogo digi sa kalibotan nga maging tao pario kanatun nga mga makasasala, agud maging alad para sa atun mga sala. Kag sa anang pagkatao, ginsintinsyaan ang Dios kag gintapos na anang gaum ang sala. ⁴ Ginimo na dia agud anang ginapatoman ang Kasogoan matoman kanatun nga dadi ara run nagakaboi sono sa anang gusto atun duna nga ogali kondi sono ron sa anang gusto ang Ispirito Santo. ⁵ Ang mga tao nga nagakaboi sono sa andang duna nga ogali ara iba nga ginaisip kondi kon paiwan masonod anang ginadikta andang duna nga ogali, piro ang mga tao tana nga nagakaboi sono sa anang toytoy ang Ispirito Santo ara ra ibang ginaisip kondi ang mga butang nga nagostoan ang Ispirito Santo. ⁶ Kon anang isip ang tao ginagauman anang duna nga ogali, anang tutugkaan kamatayun. Piro kon ang mga butang tana nga gusto ang Ispirito Santo maman anang isipun pirmi, dan makakabaton tana kaboi nga ara kataposan kag malinung nga pagkaboi. ⁷ Ang tao nga poros lang gid anang duna nga ogali anang ginaisip nagakontra sa Dios, ay ara tana nagatoman anang mga sogo, kag sa matood tana indi tana makatoman. ⁸ Ang toladan nga mga tao nga andang duna nga ogali lang gid andang ginasonod indi gid makataw kalipay sa Dios.

⁹ Piro kamo tana ara run nagakaboi sono sa indong duna nga ogali, tungud nga kon anang Ispirito ang Dios nagaoli dian kanindo, kontrolado kamo ron ang Ispirito. Ang tao bukun kay Cristo kon ara kanana anang Ispirito ni Cristo. ¹⁰ Piro tungud nga si Cristo dian kanindo, bisan mapatay indong lawas tungud sa sala, maboboi pa ra gid indong ispirito tungud nga ginbilang kamo ang Dios nga matarung. ¹¹ Kabay pagkapatay ni Jesus ginbanaw tana ang Dios. Karon, tungud nga anang Ispirito ang Dios nagaoli dian kanindo, ang Dios nga nagbanaw kay Cristo maman da ang magataw kaboi sa indong mga lawas nga dan nga napapatay. Kag dia imoon na paagi sa anang Ispirito nga nagaoli kanindo.

¹² Gani mga kabogto, dapat sonodon ta anang gusto ang Dios kag isikway ta run atun duna nga ogali nga makasasala. ¹³ Tungud nga kon kamo magkaboi sono sa indong duna nga ogali, mapapatay kamo. Piro kon paagi sa bolig ang Ispirito Santo isikway nindo ang mga malain nga ginaimo indong lawas, makakabaton kamo kaboi nga ara kataposan.

Anang Mga Bata ang Dios

¹⁴ Ang tanan nga mga tao nga ginatoytoy anang Ispirito ang Dios maman ang matood nga mga bata ang Dios. ¹⁵ Ay pagtaw kanindo ang Dios anang Ispirito, kamo naging anang mga bata. Gani ara kamo ron ginaadluki pario ang ona ang kamo mga oripun pa. Dadi, paagi sa Ispirito Santo sarang kamo ron makatawag sa Dios nga, "Tatay"! ¹⁶ Ang Ispirito Santo kaiban atun ispirito maman ang nagapamatood nga kita anang mga bata manda ang Dios. ¹⁷ Kag tungud nga kita anang mga bata ang Dios, mga manonobli kita ra ang mga butang nga ginatigana ang Dios para kanatun. Mga manonobli kita kaiban ni Cristo. Ay kon kita dadi nagaantos pario kay Cristo ang ona, magabot ang adlaw nga padungugan kita ra nga kaiban na.

ang Paraaboton nga Imaya

¹⁸ Kon sa kanakun lang, ang mga pagantos nga dia dadi bali ara kon ikomparar sa masadya gid nga kaimtangan nga maging atun sa paraaboton. ¹⁹ Ay pati ang tanan nga ginimo ang Dios nalalangkag nga mayad sa oras nga padungugan run ang Dios anang mga bata. ²⁰ Ay ang tanan nga ginimo ang Dios ara kaabot sa anang katoyoan; bukun nga makon andang gosto dato kondi tungud nga maman dato anang gosto ang Dios. Piro may paglaum pa, ²¹ ay magabot ang adlaw nga anang mga ginimo ang Dios indi run maronot, kondi maging kaiban anang mga bata ang Dios nga malilibri sa kamatayun kag mapapabutang sa masadya nga kaimtangan. ²² Naulaman ta nga asta dadi ang tanan nga ginimo ang Dios midyo sa nagao-raroy sa kalisud. Kon sa mga nagabudus nagapasakit run. ²³ Piro bukun lang sanda, kondi pati kita nga nakabaton ang Ispirito Santo bilang ona nga rigalo ang Dios nalalangkag ra mintras nagapaabot-abot kita ang adlaw nga atun mga lawas nga dia bagoon ang Dios, kag imoon na kita nga anang mga bata run gid. ²⁴ Kita nalowas run kag ginapaabot-abot ta lang nga makomplito. Dumdumun ta nga ang paglaum indi matawag nga paglaum kon dian run ang ginalauman. Tungud nga sino pa ang malaum kon dian run? ²⁵ Piro kon nagalaum kita sa ara pa dian kanatun, magaulat kita nga may pagantos.

²⁶ Kag tungud nga kita maroya, ang Ispirito Santo nagabolig kanatun. Indi kita kaulam magpangamoyo ang osto, maman dan nga ang Ispirito Santo nagapakitloy sa Dios para kanatun sa paagi nga indi mamitlang. ²⁷ Kag tungud nga nakaulam ang Dios kon ano ang sa tagiposoon ang tao, nakaintindi tana ra kon ano anang gostong ambalun ang Ispirito Santo; ay ang Ispirito Santo nagapakitloy sa Dios para sa anang mga bata, kag sono sa anang kabubutun ang Dios.

²⁸ Naulaman ta ra nga ang tanan nga nagakaratabo ginaimo ang Dios para sa kaarayadan ang mga nagai-gogma kanana nga anang mga ginpili sono sa anang

katoyoan. ²⁹ Ay ang ona pa nga lagi naulaman run ang Dios kon sino anang magiging mga bata. Kag ginplano na run nga lagi nga makapario-pario sanda sa anang Bata nga si Jesus, agud tana maging panganay sa doro nga mga magkarabogto. ³⁰ Gani ang mga tao nga anang napili run nga lagi ang ona ana nga gintawag nga maging anang mga bata; kag ang mga tao nga anang gintawag ana nga ginbilang nga matarung; kag ang mga tao nga anang ginbilang nga matarung ana nga ginpadungugan.

Anang gogma ang Dios

³¹ Karon, kon isipun ta ang mga butang nga dia, makakoon kita nga ang Dios nagaapin kanatun, kag ara may makaiwan kanatun. ³² Anang Bata mismo ara na gani pagikawan, kondi ginalad na agud mapatay para kanatun nga tanan. Kag tungud nga anang Bata mismo gintaw na, indi maimo nga indi na itaw kanatun ang bisan ano. ³³ Ara may makakoon nga kita nga anang mga pinili ang Dios may sala, ay ang Dios mismo ang nagakoon nga kita ara run sala. ³⁴ Ara ra may makakoon nga kita sirilotan, ay si Cristo Jesus mismo ang ginsilotan kag napatay para kanatun, kag bukun lang dan kondi ginbanaw tana kag dadi doto sa anang too ang Dios nga nagpakitloy sa Dios para kanatun. ³⁵ Ara may makapabulag kanatun sa anang pagigogma ni Cristo. Miski magagi kita sa mga pagantos, sa mga kalisud, mga pagingabot, mga gutum, mga kapobriun, mga piligro, kag bisan patayun pa, nasisigoro ta nga palangga kita pa ra gid ni Cristo. ³⁶ May nakasolat sa anang Kasolatan ang Dios nga nagakoon,

"Tungud sa amun pagtoo kanimo, nakakabutang kami pirmi sa piligro nga kami patayun ang mga tao. Midyo kami sa mga karniro nga paratayun."

³⁷ Piro miski toladato pa atun pagkabutang, masasarangan ta nga atobangun paagi sa anang bolig ni Cristo nga nagaigogma kanatun. ³⁸ Nasisigoro ko gid nga ara may makapabulag kanatun sa anang gogma ang Dios nga anang ginpakita paagi kay Cristo Jesus nga atun Ginoo. Ang kaboi digi okon ang kamatayun, ang mga angil okon mga dimonyo, ang nagakaratabo dadi okon ang magakaratabo sa paraaboton, ang mga may gaum, ang mga dian sa ibabaw okon sa idalum ang kalibotan, okon miski anono pa nga mga butang nga ginimo ang Dios indi makapabulag kanatun sa anang gogma.

Ang Dios kag ang mga Israelita

9 Karon may isogid ako pa kanindo, kag dia matood; ay ako kay Cristo kag ara ako nagabotig. Akun konsinsya nga ginagauman ang Ispirito Santo nagapamatood ra nga matood akun isogid, ² nga bukun lang maistan akun kasubu kag paginanakit akun tagiposoon ³ tungud sa akun mga kasimanwa kag kadogo. Kon maimo lang mas gosto ko pa nga ako anang sompaun ang Dios kag ipabulag kay Cristo

kon dia maging paagi nga sanda makalibri sa silot.
⁴ Doro andan andang bintaa bilang mga Israelita. Ginangkun sanda ang Dios nga anang mga bata; ginpakitaan sanda ang Dios anang makasorolaw nga prisinsya; kananda anang mga kasogtanan; gintaw na ra kananda ang Kasogoan; gintodloan na sanda ang osto nga pagsimba kanana; doro anang mga ginpangako kananda; ⁵ mga kaapo-apoan sanda ang mga tao nga ginpili ang Dios ang ona; kag sa andang lai nagalin si Cristo ang tana nagpakatao, Dios nga makaga-gaum sa tanan kag darayawon asta sa ara kataposan! Amin.

⁶ Piro bisan ara nanda napolosi ang mga pribilio nga dia, dia ara nagakaologan nga ara pagtomana ang Dios anang ambal, tungud nga ara pagpilia ang Dios ang tanan nga Israelita. ⁷ Bukun ang tanan nga mga kaliwat ni Abraham ginbilang nga anang kaliwat gid. Kabay nagkoon ang Dios kay Abraham nga ang mga bata lang ni Isaac anang kilalaun nga anang mga kaliwat. ⁸ Dia nagakaologan nga bukun tanan nga anang kaliwat ni Abraham ginbilang nga anang bata ang Dios, kondi ang ginbata lang gid sono sa anang ginpangako kay Abraham ang kikilalaun nga anang mga bata ang Dios. ⁹ Ay maman dia anang pangako ang Dios kay Abraham; makon na, "Mabalik ako digi sa masonod nga toig kag si Sara magabata lalaki."

¹⁰ Kag paagi sa anang darwa ka bata ni Rebeca kag atun kaolang-olangan nga si Isaac ginpakita ra ang Dios nga bukun tanan nga anang kaliwat ni Abraham ginbilang na nga anang mga bata. ¹¹ Bago nagbata si Rebeca sa kapid nga dato, nagkoon nga lagi ang Dios kanana nga "Ang gorang magasirbi sa anang libayun." Ginambal na dia ang ara sanda pa gani kaimo mayad okon malain. Ay gusto na itodlo nga kon tana magpili ang tao ara tana nagabasi sa andang mayad nga mga inimoan kondi sono sa anang gusto. ¹³ Nagakoon ra ang Kasolatan,

"Ginigogma ko si Jacob,

Piro ara ako naliag kay Esaw."

¹⁴ Ta, sabun may magkoon nga bukun osto anang ginaimo ang Dios. Bukun tama dan. ¹⁵ Ay toladia anang koon ang Dios kay Moises ang ona: makon na, "Kaloyan ko ang gusto ko nga kaloyan kag kanogonan ko ang gusto ko nga kanogonan." ¹⁶ Gani anang mga bindisyon ang Dios bukun tungud sa anang gusto okon anang ginaimo ang tao, kondi sono lang gid sa anang kalooy ang Dios. ¹⁷ Pario sa nasambit sa Kasolatan parti sa anang koon ang Dios sa Faraon (ari ang Egipto), makon, "Ginimo ko ikaw nga ari, agud paagi sa akun imoon kontra kanimo maipakita ko akun gaum, kag agud akun aran makilala ang tanan nga tao sa bilog nga kalibotan." ¹⁸ Gani bukun lang nga ginakaloyan ang Dios ang gusto na nga kaloyan, kondi ginaimo na ra nga sotil ang mga tao nga gusto na magpasotil.

Anang Kasilag kag Kalooy ang Dios

¹⁹ Karon, sigoro may makon kanindo nga kon toladata, ta basi masisilag pa ang Dios sa mga tao tungud sa andang pagkasala, ay indi sanda makakontra sa anang gusto. ²⁰ Toladia akun makasabat: sino kaw gid nga masabat toladan sa Dios? Kita anang mga ini-moan lang ang Dios, gani indi kita makariklamo kanana kon basi ginimo na kita nga toladia. ²¹ Pario bala sa manogimo ang koron. Pagosto tana kon ano anang gusto nga imoon sa lapok nga anang ginaawidan. Kon gusto na, libri tana magimo darwa ka klasi nga koron sa lapok nga dato, ang isara ispisyal kag ang isara ordinario lang.

²² Toladato ra sa Dios. Bisan matood nga gusto na ipakita anang gaum kag anang kasilag sa mga makasasala, ginaagoantaan na pa ra gid nga antosan anay ang mga tao nga dapat run andan nga silotan. ²³ Ginaimo na dia tungud nga gusto na ra nga ipakita kon pira kabaul anang kaayad sa mga tao nga anang ginakaloyan, nga anang ginpriparar alin ang ona pa nga lagi para padungugan. ²⁴ Kag kita gani maman ang mga tao nga dan nga anang gintawag, bukun lang alin sa mga Judio kondi pati sa mga bukun Judio. ²⁵ Ay toladia anang koon ang Dios doto sa solat ni Os-eas,

"Ang mga tao nga bukun akun,

Tawagun ko nga akun mga tao.

Kag ang ara ko ginaigogmaa dato anay, Igogmaun ko.

²⁶ Kag ang mga tao nga ginkonan ko nga, 'Kamo bukun akun mga tao,'

Sanda tatawagun nga anang mga bata ang Dios nga boi."

²⁷ Dagi ra tana anang ambal ni Isaias parti sa mga Israelita: makon na, "Bisan maging pario ang baras sa baybay anang kadoro anang kaliwat ni Israel, maistan lang kananda ang malolowas. ²⁸ Ay madali kag maidid anang imoon ang Dios nga pagsintinsya sa mga tao sa kalibotan." ²⁹ Si Isaias ra ang nagkoon, makon na, "Kon kita nga mga Israelita ara pagkalooyi ang Dios nga Makakagaum,

Ara gid andan may nabilin kanatun,

Kondi nagkaradora kita pario sa natabo sa mga tao sa Sodoma kag Gomorra."

Ang Israel kag ang Mayad nga Barita

³⁰ Akun gostong ambalun maman dia: ang mga bukun Israelita nga ara nagimorat nga maging matarung maman anang ginbilang ang Dios nga matarung tungud nga nagtoo sanda. ³¹ Piro ang mga Israelita tana nga nagimorat nga magsonod sa Kasogoan para maging matarung sa panulung ang Dios ara nanda naabot. ³² Basi kabay toladata? Tungud nga sa baylo nga magtoo ang mga Judio kay Jesu-Cristo, nagsarig sanda sa andang mga mayad nga inimoan.

Nasandad sanda sa bato nga sarandadan. ³³ Pario gid anang koon ang Dios sa Kasolatan, makon na, "Nagbutang ako ang bato nga sarandadan ang mga tao sa banwa ang Sion.

Dato nga bato magapadagpa kananda.

Piro ang mga tao tana nga magtoo sa bato nga doto indi gid magnusul."

10 Mga kabogto, gosto ko gid nga akun mga kapario nga mga Israelita malowas, kag dia ginapangamoyo ko sa Dios. ² Ako mismo makapamatood nga matandus sanda sa pagsirbi sa Dios, garing lang bukun sono sa kamatoodan. ³ Ay ara nanda naulami anang paagi ang Dios agud ang tao maging matarung. Andang ginimo tana, nagimorat sanda sa andang kaogalingun nga paagi kag ara nanda pagsonoda anang paagi ang Dios. ⁴ Ara nanda naintindii nga ang Kasogoan tugka lang kay Cristo, ay paagi sa anang ginimo ni Cristo, ang tagsa-tagsa nga nagatoo kanana maman lang ang ginabilang nga matarung.

Ang Kalowasan para sa Tanan

⁵ Toladia anang ginsolat ni Moises parti sa mga tao nga mabibilang nga matarung paagi sa andang pagsonod sa Kasogoan: "Ang tao nga nagasonod sa tanan nga nakasolat sa Kasogoan makaangkun kaboi nga ara kataposan." ⁶ Piro toladia ra tana ang ginakoon sa mga tao nga mabibilang nga matarung paagi sa andang pagtoo, "Indi kaw magisip nga kita magiging matarung kon may magayan sa langit" (agud bulun si Cristo). ⁷ "Indi ka ra magisip nga kinanglan may maglosong sa idalum gid" (agud bulun si Cristo alin sa mga patay). ⁸ Kondi nagakoon doto nga,

"Anang ambal ang Dios marapit kanimo, Dian gid sa imong baba kag sa imong tagiposoon." Kag anang ambal nga dia ang Dios ara iba kondi parti sa pagtoo nga amun ginawali: ⁹ nga kon isogid mo nga si Jesus maman ang Ginoo kag nagatoo kaw sa imong tagiposoon nga ginbanaw tana ang Dios sa mga patay, malowas kaw. ¹⁰ Ay ang tao ginabilang ang Dios nga matarung kon nagatoo tana tuduk sa anang tagiposoon. Kag kon magsogid tana sa iba parti sa anang pagtoo, malowas tana. ¹¹ Pario anang koon sa Kasolatan, "Ang nagatoo kanana indi gid magnusul."

¹² Kag dia nga pangako para sa tanan, Judio man okon bukun Judio, tungud nga ang Ginoo, Ginoo ang tanan, kag mayad tana gid sa tanan nga nagapangayo bolig kanana. ¹³ Ay nagakoon ang Dios sa Kasolatan, "Ang bisan sino nga magpangayo bolig sa Ginoo malowas."

¹⁴ Piro paiwan makapangayo bolig kanana ang mga tao kon ara nanda tana ginatooi? Kag paiwan sanda makatoo kanana kon ara sanda pa makabati parti kanana? Kag paiwan sanda ra makabati kon ara may magsogid kananda? ¹⁵ Kag paiwan ra makapanaw kag magsogid ang mga manogbarita kon ara sanda pagpadaraan? Sono sa Kasolatan, "Ang kasadya kon nagaarabot ang mga nagadara ang Mayad nga Barita."

¹⁶ Piro may mga tao nga ara nagbaton ang Mayad nga Barita. Pario anang koon ni Isaias, makon na, "Ginoo,

daw ara gid may nagapati sa amun ginawali." ¹⁷ Digi makakoon kita ra nga ang tao magatoo lang kay Cristo kon mabatian na ang kamatoodan parti kanana. Kag ang kamatoodan mababati na lang kon may nagatodlo parti kay Cristo.

¹⁸ Karon, may dian sigoro nga mapamangkot kon bala nakabati ang mga Judio anang ambal ang Dios. Indi maimo nga ara sanda kabati. Tungud nga nagkoon sa Kasolatan, "Nabatian andang limug sa bisan diin nga logar. Kag andang mga sogid nagarabot sa bilog nga kalibotan." ¹⁹ Basi kon may magkoon ra nga sigoro ang mga Israelita ara kaintindi. Indi ra maimo nga ara sanda kaintindi. Tungud nga sa anang solat ni Moises makon ang Dios kananda, "Papangimonon ko kamo sa mga tao nga bukun Israelita. Masisilag kamo tungud nga ipakita ko akun kalooy sa mga tao nga ang ona ara kakilala kanakun." ²⁰ Nagambal ra ang Dios kananda paagi kay Isaias. Kag pagambal dia ni Isaias ara tana gid pagadluhi sa mga tao. Makon na,

"Nakita ako ang mga tao nga ara nagapangita kanakun,

Kag bisan ara sanda nagapamangkot parti kanakun ginpakilala ko kananda kon sino ako."

²¹ Kag parti sa mga Israelita makon na, "Sigi akun ulat kananda nga magbalik kanakun piro indi sanda, ay masyado katugas andang olo kag mga sotil."

Anang Kalooy ang Dios sa mga Judio

11 Indi kita magisip nga tungud nga ang mga Judio ara nagtoo, ginsikway run ang Dios anang ginpili nga nasyon. Ara na sanda pagsikwayan. Ay ako mismo Israelita, si Abraham akun ginalinan kag mimbro ako sa anang tribo ni Benjamin. ² Ang Dios ara nagasikway sa mga tao nga anang ginpili alin pa ang ona. Nadumduman nindo ang istorya sa Kasolatan parti kay Elias? Kabay nagriklamo tana sa Dios parti sa anang ginaimo ang Israel? Makon na, ³ "Ginoo, ginpatay nanda imong mga propita, kag ginpangrangga nanda ang mga altar nga ginaaladan ang mga alad para kanimo. Ako ron lang ang nabilin nga nagasimba kanimo kag ginaimoratan nanda ako ra nga patayun." ⁴ Piro ano anang sabat ang Ginoo? Makon na, "May ginapasala ako pa nga bali 7,000 ka mga Israelita nga ara gid nagsimba sa dios-dios nga si Baal." ⁵ Dan toladan ra sa atun tyimpo nga dia. May nabilin pa ra nga mga Judio nga nagatoo sa Dios, ay sanda ginpili na tungud sa anang kalooy. ⁶ Ang pagpili kananda ara pagbasian sa andang mga inimoan kondi sono lang sa anang kalooy ang Dios; tungud nga kon ginabasi sa anang mga ginaimo ang tao, indi run dia makakoon nga kalooy.

⁷ Ta, makakoon kita nga ang mga Judio ara kabaton andang ginaandum nga sanda ibilang ang Dios nga matarung. Anang ginpili lang ang Dios ang nakabaton andang ginaandum tungud nga ginapatugas anang olo ang kadoroan sa kamatoodan. ⁸ Pario anang koon ang Kasolatan parti kananda, "Midyo ginpakatorog

sanda ang Dios, kag asta dadi indi sanda kaulam ang tama kag indi kaintindi ang kamatoodan.”⁹ Si David may ginambal ra parti kananda. Makon na, “Kabaw pa nga andang ginasilibrar nga Pista kag mga alad man ang magpasandad kag magsiud kananda, kag doto sanda balusan ang Dios.”¹⁰ Kabaw pa nga makarabolag sanda agud indi sanda makakita ang tama. Kag kabaw pa nga indi pagbulun ang mabugat nga andang ginapasan agud magborogtot sanda pir-mi.”

¹¹ Ang mga Judio nasandad ay ara sanda nagtoo kay Cristo. Ta ano kabaw, nagakaologan bala dato nga dayon ron gid andang pagbagsak? Ara! Kondi tungud sa andang pagsoway natawan lang kaigayonan ang mga bukun Judio agud malowas sanda. Kag kon makita dato ang mga Judio maiinggit sanda dayon kananda, gani matoo sanda ra.¹² Ta, kon anang pagsoway kag anang kakolongan ang mga Judio nagtaw doro nga kaarayadan sa mga tao sa bilog nga kalibotan, mas doro pa gid nga kaarayadan ang maging risolta kon makomplito ang mga Judio nga dapat magtoo kanana.

Anang Kalowasan ang mga Bukun Judio

¹³ Karon, dagi akun iambal kanindo dian nga mga bukun Judio. Ako ginimo ang Dios nga apostol para kanindo nga bukun Judio agud ibarita ko kanindo ang parti kay Cristo. Kag ginakabig ko nga importanti ang obra nga dia nga gintaw kanakun,¹⁴ ay basi pa lang nga mainggit kanindo akun mga kapario nga mga Judio kag ang iba kananda magtoo ra agud malowas.¹⁵ Ay kon ang pagtalikod ang Dios sa mga Judio man ang naging kabangdanan nga ang iba nga mga tao sa kalibotan nakarapit kanana, naulaman nindo kon ano ang maging risolta kon ang mga Judio batonon roman ang Dios, maging pario sanda sa mga patay nga nagkarabanaw ron.

¹⁶ Anang kaalimbawa ang mga Judio pario dia: kon ang sangka pisang nga tinapay ialad sa Dios, nagakaologan nga ginalad run da ang bilog nga tinapay nga ginpisangan. Kag kon anang gamot ang kaoy ana ang Dios, pati anang mga sanga ang kaoy nga dato ana ra ang Dios. Gani kon si Abraham naging ana ang Dios, pati anang mga kaapo-apoan naging ana ra ang Dios.¹⁷ Ang mga Judio pario ra sa kaoy nga olibo nga ginasagod ang Dios. May mga sanga sa olibo nga dato nga ginpangotod, kag kamo nga mga bukun Judio pario sa mga sanga ang talonon nga olibo nga ginbul ang Dios kag ginsogpon na dayon sa anang ginpangotodan nga mga sanga. Gani dadi nakairug kamo ron sa mga kaarayadan nga gintaw ang Dios sa mga Judio.¹⁸ Piro indi kamo magisip nga mas mayad kamo kaysa mga sanga nga dato nga ginpangotod. Dumdumun nindo nga kamo sanga lang. Bukun kamo anang ginasarigan ang gamot agud maboi, kondi kamo ang nagasarig sa gamot agud maboi.

¹⁹ Sabun may magkoon kanindo, “Tay basi ginpangotod sanda kag kami ang gintakud kon bukun kami mas mayad kaysa kananda?”²⁰ Ginpangotod sanda

tungud nga ara sanda nagtoo kay Cristo kag kamo ang gintakud tungud nga nagtoo kamo. Gani indi kamo magpabogal, kondi magdaan-daan kamo.

²¹ Tungud nga kon ginpangotod ang Dios ang natural nga mga sanga nga ara iba kondi ang mga Judio, mas madali ang pagpangotod kanindo, ay kamo anang mga sanga lang ang talonon nga olibo.²² Digi ta makikita anang kaayad ang Dios kag anang kaisug. Maisug tana sa mga tao nga indi magtoo kanana, piro mayad tana kanindo, kon nagapabilin kamo sa anang kalooy. Kon indi, pangotodon na kamo ra.²³ Kag kon ang mga Judio indi run magpatugas kondi magtoo ron da, isogpon na sanda ruman sa anang pono, tungud nga sarang dan nga imoon ang Dios.²⁴ Ay kon kamo nga mga bukun Judio ginpangotod sa indong talonon nga pono kag gintakud dayon sa kaoy nga bukun talonon bisan bukun dato ang natural, mas madali pa gid sa Dios nga ibalik ang mga ginpangotod nga mga sanga sa andang ginalinan nga kaoy.

Anang Kalooy ang Dios para sa Tanan

²⁵ Mga kabogto ko kay Cristo, gosto ko nga maulaman nindo ang kamatoodan nga ara pa naulami ang mga tao, agud indi kamo magisip nga midyo kon sino kamo ron gid. Anang pagpatugas ang mga Israelita agi lang kag bukun nga makon asta kon sano kondi asta lang gid sa oras nga ang mga bukun Judio nga dapat magtoo kanana makomplito.²⁶ Pagkatapos dan malolowas ang mga Israelita, pario anang ginakoon sa Kasolatan,

“Magaalin sa Sion ang Manlolowas,
Bulun na ang tanan nga kalainan sa anang mga kaliwat ni Jacob.

²⁷ Kag maman dia akun kasogtanan kananda, patawadun ko andang mga sala.”

²⁸ Tungud nga ang kadoroan nga mga Judio indi magtoo sa Mayad nga Barita, naging kaaway sanda ang Dios agud kamo nga bukun Judio matawan kaigayonan nga malowas. Piro bisan toladato ang natabo kananda, palangga sanda pa ra gid ang Dios tungud nga sanda anang mga pinili nga mga tao. Ay ginpan-gako na nga lagi sa andang mga kaolang-olangan nga palanggaun na andang mga kaapo-apoan.²⁹ Kag ang Dios ara nagaoman sa anang isip parti sa anang ginapili kag ginabindisyonan.³⁰ Ang ona, kamo nga mga bukun Judio ara nagtoman sa Dios. Piro dadi tungud nga ang mga Judio ara nagtoman kanana, ginkaloyan kamo ang Dios.³¹ Kag toladan ra ang matatabo kananda. Matood nga dadi ara sanda nagatoman sa Dios. Piro tungud nga ginakaloyan na kamo, magaabot ra gid ang adlaw nga sanda kaloyan na ra.³² Ay gintogotan ang Dios nga ang tanan nga tao maging oripun sa andang mga sala agud ipakita na sa tanan anang kalooy.

Pasalamat sa Anang Kaayad ang Dios

³³ Makatiringala gid anang kaayad ang Dios! Indi ta maabot isip anang kaaram kag anang naulaman! Sino lang ang makaintindi anang mga ginaimo kag anang mga paagi? ³⁴ Pario anang ginakoon ang Kasolatan, "Ara may nakaulam kon ano anang ginaisip ang Ginoo,

Kag ara may makakoon kanana kon ano anang dapat imoon.

³⁵ Ara kita sarang itaw kanana Agud mabibilang nga may baralusun tana kanatun."
³⁶ Ay ang tanan nga butang nagalin sa Dios, kag gini-mo paagi kanana kag para kanana. Dayawon ta tana asta sa ara kataposan! Amin.

Ang Pagpangaboi bilang Kristiano

12 Gani mga kabogto, tungud sa anang mga kalooy ang Dios kanatun, nagapakitloy ako kanindo nga ialad nindo indong kaogalingun bilang boi nga alad sa Dios. Iintriga nindo indong kaogalingun sa pagsirbi kanana sono sa anang maliagan. Toladan ang osto nga pagsimba sa Dios. ² Indi kamo magsonod sa anang ogali ang mga tao digi sa kalibotan nga dia. Indong imoon tana, togoti nindo ang Dios nga bagoon na indong isip, agud maulaman nindo anang kabubutun ang Dioskon ano ang mayad, kag osto kag kon ano gid anang gosto.

³ Tungud sa anang kalooy ang Dios gintawan na ako awtoridad nga magpalapnag anang mga panodlo. Maman dan nga ginaambalan ko kamo nga tanan nga indi kamo magisip nga daw kon sino kamo ron gid, kon-di isipun nindo ang osto kon ano indong mga abilidad sono sa pagtoo nga gintaw ang Dios kanindo. ⁴ Ay kon paiwan nga atun lawas may doro nga parti, kag ang kada parti may ana-ana nga obra, ⁵ kita nga mga tomoloo toladan ra. Bisan matood nga doro kita, sangka lawas kita lang ni Cristo, kag nagaarangut-angut kita sa isara kag isara. ⁶ Kag tungud nga ang kada isara kanatun may ana-ana nga abilidad nga nabaton sono sa anang kalooy ang Dios, gamitun ta anang gintaw nga dan. Kon may gintawan abilidad sa pagsogid anang ambal ang Dios, imoon na sono sa anang pagtoo. ⁷ Kag kon may gintawan abilidad sa pagsirbi sa anang kapario, dapat magsirbi tana; kon sa pagtodlo, dapat magpanodlo; ⁸ kon sa paglaygay, dapat magpanglaygay; kon sa pagtaw sa mga malisud, maging mayad nga manogtaw; kon sa pagdomara, magdomara nga may katandus; kag kon sa pagbolig sa mga nalisudan, magbolig nga may kalipay.

⁹ Kinanglan atun pagigogma minatood gid. Likawan ta ang malain, kag imoon pirmi ang mayad. ¹⁰ Bilang magkarabogto kay Cristo magirigogmaan kita gid, kag magtaraodan sa isara kag isara. ¹¹ Magpatandus kita kag indi magtinamad; magsirbi kita sa Ginoo nga tuduk gid sa atun tagiposoon. ¹² Kag tungud nga may paglaum kita nga mayad atun paraaboton, dapat

maging malipayun kita pirmi. Agoantaun ta lang ang mga kalisud, kag pirmi kita gid nga magpangamoyo.

¹³ Boligan ta atun mga kapario nga tomoloo sa andang mga kinanglanun. Kag padayonon ta sa atun balay ang mga taga-ibang logar nga ara darayonan.

¹⁴ Ipangamoyo nindo sa Dios nga bindisyonan na ang mga tao nga nagaingabot kanindo. Indi nindo ipangamoyo nga silotan sanda ang Dios, kondi ipangamoyo nindo nga bindisyonan. ¹⁵ Magirug kamo kalipay sa mga nagakalipay, kag kon may mga nagakasubu, magirug kamo ra sa andang kasubu. ¹⁶ Indong pagtratar sa isara kag isara dapat parario. Indi kamo magpabogal kondi magpakigkaiban ra sa mga tao nga manaba andang kaimtangan. Indi kamo magisip nga kon sino kamo gid.

¹⁷ Kon may magimo malain kanindo indi kamo magbalus ang malain. Kondi ipakita nindo pirmi sa mga tao nga gosto nindo lang nga magimo ang mayad.

¹⁸ Asta sa maabot indong masarangan, imorati nindo nga ara gid golo indong pagpakigkaiban sa tanan nga tao. ¹⁹ Mga pinalangga, indi kamo gid magbalus malain, kondi pabayanan nindo nga ang Dios maman ang magsilot kananda. Ay nagakoon ang Dios sa Kasolatan, "Ako ang baala magbalus; ako ang magsilot."

²⁰ Sono ra sa Kasolatan toladia indong imoon: "Kon imong kaaway ginagutum, pakauna; kon ginawaw, painuma. Tungud nga kon imoon mo dia mauuya tana sa anang ginaimo kanimo." ²¹ Indi kamo magpadaugdaug sa malain, kondi daugun nindo ang malain paagi sa pagimo ang mayad.

Atun Obligasyon sa mga Opisyalis ang Gobyirno

13 Ang kada isara kanindo dapat magpasakup sa mga nagadomara atun banwa, tungud nga ang paggobyirno alin sa Dios kag ang mga nagadomara ginbutang ang Dios sa andang poisto. ² Ang mga tao nga nagapangontra sa gobyirno nagapangontra sa anang ginbuut ang Dios, gani sisilotan sanda. ³ Kon mayad atun ginaimo, ara kita dapat kaadlukan sa mga nagadomara kanatun. Piro kon nagaimo kita ang malain, dan dapat kita nga adlukan. Gani kon indi mo gosto nga adlukan sa mga nagadomara, magimo kaw ang mayad, kag dan dayawon kaw pa nanda.

⁴ Ginabutang sanda ang Dios sa andang poisto para sa atun kaarayadan. Piro kon nakaimo kaw ang malain, dapat adlukan kaw manda, tungud nga may gaum sanda sa pagsilot kanimo; ay ang Dios maman ang nagbutang kananda dian agud silotan ang mga nagaimo malain. ⁵ Gani dapat magpasakup kita sa atun gobyirno; bukun lang nga tungud sa ginaadlukan kita sa silot, kondi tungud nga naulaman ta ra nga maman dia ang dapat ta nga imoon. ⁶ Maman ra dan ang kabangdanan kon basi nagabayad kita atun bowis, ay ang mga manogdomara mga sorogoon ang Dios nga nagapangabudlay para gid sa mga butang nga dia.

⁷ Gani bayadan nindo indong mga barayadan sa iba-ibang klasi nga bowis. Kag taodon nindo kag padungugan ang mga may awtoridad.

Atun Obligasyon sa Isara kag Isara

⁸Indi nindo pagpaboayun indong otang bisan kino, loas sa otang nga buut sa pagirigogmaan sa isara kag isara. Ay ang nagaigogma sa anang isigkatao nakatoman ang Kasogooan. ⁹Ay ang mga sogo pario ang "Indi kaw magpanginbabai okon magpanginlalaki, indi kaw magpatay, indi kaw magpanakaw, indi kaw magkaima," kag ang iba pa nga mga sogo sarang matigub sa sangka sogo lang nga nagakoon, "Igog-maa imong isigkatao pario imong pagigogma sa imong kaogalingun." ¹⁰Kon ginaigogma ta atun isigkatao, ara kita nagaimo malain kananda. Maman dan nga kon kita may pagigogma natoman ta run ang bilog nga Kasogooan.

¹¹Dapat nindo nga imoon dia, tungud nga naulaman nindo nga oras run dia nga kamo dapat magbogtaw. Ay atun kalowasan mas marapit run gid dadi kaysa dato anay nga kita nagompisa nga magtoo kay Jesu-Cristo. ¹²Midyo sa gabi digi sa kalibotan nga dia tungud sa sala. Piro dadi kasanagun run da kag madali run lang magmora ang adlaw. Gani indi ta pagimoon ang malain nga atun ginaimo ang ona, kondi bilang mga tao nga nasanagan run paagi sa kamatoodan batokan ta ang malain. ¹³Tungud nga nasanagan kita run, dapat magkaboi kita nga ara gid kasawayan. Indi kita magsari palingin okon magirug sa mga magolo nga mga kinalipay. Indi kita ra magolid sa bukun atun asawa okon magimo ang ano pa nga mga malain. Indi kita ra magirinaway okon magiringgitan. ¹⁴Anang ogali ni Ginoong Jesu-Cristo ang dapat makita sa indong kaboi. Kag indi nindo pagtawan logar indong duna nga ogali nga magimo ang malain.

Indi nindo Pagpakalainun ang Iba

14 Batona nindo ang tao nga maroya anang pag-too, kag ayaw nindo pagpoyai anang mga pagparatiun. ²May mga tomoloo nga nagapati nga poidi makasura bisan ano, kag may mga tomoloo ra tana nga maroya pa nga andang ginasura laswa lang. ³Ang tomoloo nga nagasura bisan ano lang indi dapat magpakanaba sa tomoloo nga anang ginasura laswa lang gid, kag ang tomoloo nga laswa lang anang ginasura indi ra dapat magukum sa nagasura bisan ano lang. Ay sanda nga darwa pario nga ginbaton ang Dios, ⁴kag sa Dios sanda mapanabat. Gani sino kaw nga magukum sa anang sinakupan ang iba? Anang Agalun lang gid ang sarang makakoon kon anang ginaimo mayad okon bukun. Kag maimo na gid man ang mayad, ay ang Ginoo maman ang magabolig kanana.

⁵May mga tao nga nagakoon nga may mga adlaw nga mas importanta kaysa ibang adlaw. Kag may dian ra nga nagakoon nga ang tanan nga adlaw parario lang. Ang kada isara dapat magimo lang kon ano sa anang pagpati ang osto sa panulung ang Dios. ⁶Kon ang tao may ginapalabi nga adlaw, ginaimo na dato para sa Ginoo. Kag ang tao nga nagakaun bisan ano,

ginaimo na ra dato para sa Ginoo, tungud nga nagapasalamat tana sa Dios sa anang ginakaun. Ang iba tana ara nagakaun ang iba nga karaunun ay para ra dato sa Ginoo, kag nagapasalamat sanda ra sa Dios. ⁷Ara bisan sino kanatun nga mga tomoloo ang nagakaboi okon napapatay para sa anang kaogalingun, ⁸kondi para sa Ginoo. Kon kita naboboi, naboboi kita para sa Ginoo, kag kon kita mapatay, para ra sa Ginoo. Gani maboi kita man okon mapatay, sa Ginoo kita pa ra gid. ⁹Maman dan nga si Cristo napatay kag nabanaw dayon, agud maging Ginoo tana ang mga boi kag mga patay. ¹⁰Gani indi kamo magpakanaba okon magukum sa indong mga kabogto kay Cristo. Ay kita nga tanan magaatobang sa Dios kag tana ang magakoon kon atun ginaimo mayad okon bukun. ¹¹Tungud nga nagakoon tana sa Kasolatan, makon na, "Ako ang Ginoo nga boi. Gani magaabot ra gid ang adlaw nga ang tanan nga tao magalood kanakun kag kikilalaun nanda tanan nga ako Dios." ¹²Maman dan nga nasigoro ta nga ang kada isara kanatun magapanabat gid sa Dios sa anang mga ginimo digi sa kalibotan.

¹³Gani indi kita run magsari ukum sa isara kag isara. Atun imoon tana, iwasan ta ang mga butang nga maging kabangdanan nga magkasala atun kabogto kay Cristo. ¹⁴Tungud nga ako kay Ginoong Jesus ron, naulaman ko nga ara pagkaun nga marimo. Piro kon may tao nga sa anang pabutang may pagkaun nga bawal, ta kondi indi na dapat pagkaun. ¹⁵Karon, kon tungud sa imong ginakaun mararangga anang pagtoo imong kabogto, tay ara kaw ron nagaigogma kanana. Si Cristo nagpanginmatay para ra kanana, gani ayaw pagranggaa anang pagtoo tungud sa imong ginakaun. ¹⁶Miski ginakabig nindo nga indong ginaimo bukun marimo, ayaw nindo pagimooa kon dato magapakalain kanindo. ¹⁷Ay anang Ginarian ang Dios bukun parti sa pagkaun kag paginum, kondi parti sa matarung nga kaboi, mayad nga rilasyon sa isara kag isara, kag kalipay nga alin sa Ispirito Santo. ¹⁸Ang bisan sino nga nagasirbi kay Cristo sa toladia nga paagi maman anang naliliagan ang Dios, kag ginataod tana anang isigkatao.

¹⁹Gani imoratan ta gid nga indi kita makaimo ang mga butang nga magarangga atun mayad nga pagkaraiban. Dapat parigunun ta ang isara kag isara sa anang pagtoo sa Dios. ²⁰Ayaw pagranggaa anang ginlowas ang Dios tungud sa imong pagkaun. Sarang makaun ang tanan nga klasi nga pagkaun, piro kon tungud sa imong pagkaun magakasala ang iba, dan ang marimo. ²¹Ang mayad tana nga imoon, indi kaw magkaun karni okon maginum ang mga irinumun nga karilingin okon magimo ang bisan ano nga maging kabangdanan nga magkasala imong kabogto. ²²Dapat ikaw ron lang kag ang Dios ang nakaulam parti sa imong pagpati sa mga butang nga dia. Malipayun ang tao nga ara ginakondinara anang konsinsya sa anang mga ginaimo nga sono kanana mayad. ²³Piro kon nagadoda tana nga basi kon marimo anang ginakaun, dan nagakasala tana sa Dios tungud nga ara na gina-

sonoda anang pagpati. Kon ginaimo ta ang butang nga sono sa atun pagpati bukun mayad, dan sala.

Magpasonaid kita sa mga Maroroya

15 Kita nga mga mabaskug sa pagtoo dapat magpasonaid kag magbolig sa atun mga kaiban nga maroya pa. Bukun nga atun gusto lang atun isipun, ² kondi isipun ta ra anang kaarayadan atun kapario nga tomoloo, agud magrigun da anang pagtoo. ³ Bisan gani si Cristo ara magangad anang kaogalin-gun nga kaarayadan. Kondi sono sa nasolat sa Kasolatan makon na sa Dios, "Anang mga insolto ang mga tao kanimo ginbatyag ko." ⁴ Kag ang tanan nga nasolat sa Kasolatan ang ona ginsolat agud makatodlo kanatun. Paagi gani sa Kasolatan ginatodloan kita nga agoantaun ang mga kalisud kag ginaparigun atun paglaum nga mayad atun paraaboton.

⁵ Kabay pa nga ang Dios nga nagapabaskug kanatun nga agoantaun ang mga kalisud kag nagataw paglaum magbolig ra kanindo nga magorogyon kamo bilang mga somolonod ni Cristo Jesus, ⁶ agud magtiribiyog kamo nga magdayaw sa Dios kag Tatay atun Ginoong Jesu-Cristo.

Mayad nga Barita para sa mga Bukun Judio

⁷ Kamo ginbaton ni Cristo, gani batona nindo ra indong kapario nga tomoloo agud madayaw ang Dios.

⁸ Ang kabangdanan kon basi ginsogo si Jesus sa pagsirbi sa mga Judio ay bukun lang sa pagpakita nga ang Dios masarigan sa pagtoman anang mga pangako ang ona sa andang mga kaolang-olangan, ⁹ kondi agud ipakita ra sa mga bukun Judio anang kalooy ang Dios, agud magdayaw sanda ra sa Dios. Ay sono sa nakasolat sa Kasolatan makon ni Cristo sa Dios,

"Ibarita ko imong kaayad sa mga bukun Judio, Kag magakanta ako ang mga pagdayaw kanimo."

¹⁰ May nakasolat pa sa Kasolatan nga nagakoon, "Kamo nga mga bukun Judio, magkalipay kamo kaiban anang mga pinili ang Dios!"

¹¹ Kag makon pa gid doto,

"Tanan kamo nga bukun Judio, dayawa nindo ang Ginoo;

Tanan kamo nga mga tao, dayawa nindo tana!"

¹² Makon pa ni Isaias,

"Sa anang mga kaapo-apoan ni Jesse May maggoa nga magadomara sa mga bukun Judio, Kag magasarig sanda kanana."

¹³ Kabay pa nga ang Dios nga nagataw paglaum magtaw ra kanindo kalipay kag kalinung tungud sa indong pagtoo kanana, agud paagi sa anang gaum ang Ispirito Santo magadogang pa gid indong paglaum.

Ang Kabangdanan Kon Basi Toladia Anang Ginsolat ni Pablo

¹⁴ Mga kabogto, nasisigoro ko gid nga mayad kamo nga mga tao. Nasisigoro ko ra nga doro ron indong naulaman, kag sarang kamo ron maglaygay sa isara

kag isara. ¹⁵ Piro sa solat nga dia ginpadumdum ko kamo parti sa pira ka butang tungud nga indi ko gusto nga malipatan nindo. Ara ako naadluhi nga iambal kanindo ang mga butang nga dia, ay tungud sa anang kalooy ang Dios gintawan na ako awtoridad ¹⁶ nga magsirbi kay Cristo Jesus bilang pinakapari sa mga bukun Judio. Ginatodlo ko kananda ang Mayad nga Barita nga alin sa Dios agud maging pinakaalad sanda nga anang maliagan, nga maging ana paagi sa Ispirito Santo. ¹⁷ Kag tungud nga ako kay Cristo Jesus, sarang ako magpabogal akun naimo sa pagsirbi sa Dios.

¹⁸ Kag ara iba nga akun ipabogal kondi anang mga ginimo ni Cristo paagi kanakun, nga ang mga bukun Judio nagasonod ron kanana paagi sa akun mga pagambal kag mga inimoan, ¹⁹ sa bolig ang mga katiringalaan kag mga milagrokag dia tanan paagi sa anang gaum ang Ispirito Santo. Ang Mayad nga Barita parti kay Cristo ginwali ko bisan diin ako nagayan kag naglibot-libot ako gani alin sa Jerusalem asta sa Iliriko.

²⁰ Andum ko gid nga magpangwalian sa mga logar nga ang mga tao ara pa gid kabati ang Mayad nga Barita parti kay Cristo, tungud nga indi ko gusto nga magwali sa mga logar nga nawalian run ang iba.

²¹ Kondi pario anang koon sa Kasolatan,

"Ang ara pa masogidi parti kanana makakilala; Kag ang ara pa makabati makaangup."

Plano ni Pablo nga Maayan sa Roma

²² Gani ara ako pa gid kaabot dian kanindo tungud nga sigi akun libot-libot sa mga banwa digi. ²³ Piro dadi, tungud nga natapos ko ron akun obra sa mga logar nga dia kag tungud nga mga pira run ka toig akun andum nga makaayan dian kanindo, ²⁴ sigoro magakirita kita run da gid. Ay akun plano maagi ako dian kanindo kon magpa-Espania ako ron. Gosto ko nga magkalipay sa pagpakigkaiban kanindo bisan maistan lang nga tyimpo bago ako magdiritso sa Espania paagi sa indong pagpatigayon sa akun biyai. ²⁵ Piro dadi maayan ako anay sa Jerusalem agud iatud ang bolig para sa mga tomoloo doto. ²⁶ Ay ang mga tomoloo sa Macedonia kag Acaya nagbolontad nga magaboloy agud magbolig sa mga tomoloo nga malisud doto sa Jerusalem. ²⁷ Gosto nanda nga imoon dia. Kon sa bagay may baralusun sanda ra sa mga tomoloo sa Jerusalem. Ay kon bukun tungud sa mga tomoloo sa Jerusalem, ang mga bukun Judio nga dia ara kabaton ang mga ispiritoanun nga mga bindisyon. Gani dapat ra nga boligan ang mga bukun Judio ang mga tomoloo sa Jerusalem sa andang matiryal nga mga kinanglanun. ²⁸ Pagkatapos nga makaintriga ko kananda ang mga bolig nga dia maapit ako anay dian kanindo bago magpa-Espania. ²⁹ Kag nagapati ako nga pagabot ko dian, doro nga mga bindisyon atun mabaton alin kay Cristo.

³⁰ Ta mga kabogto, tungud kay Jesu-Cristo nga atun Ginoo, kag tungud sa gogma nga gintaw ang Ispirito Santo kanatun, nagapangabay ako nga boligan nindo ako sa pagpangamoyo para kanakun. ³¹ Ipangamoyo nindo ako gid nga indi ako pagiwanun ang mga bukun

tomoloo sa Judea, kag ipangamoyo nindo ra nga malilipay ang mga tomoloo sa Jerusalem sa bolig nga akun daraun kananda. ³² Pagkatapos, kon itogot ang Dios, makaayan ako dayon dian kanindo nga malipayun gid, kag makapawayway ako kaiban nindo. ³³ Kabay pa nga obayan kamo ra gid pirmi ang Dios nga nagataw kalinung sa atun kaboi. Amin.

Mga Pagpangamosta

16 Dadi gusto ko nga ipakilala kanindo atun kabogto nga si Febe. Tana ang nagabolig sa mga tomoloo sa Cencrea. ² Batona nindo tana ay tana sa Ginoo ra kag maman da gid dan ang dapat nga imoon anang mga bata ang Dios. Boligan nindo tana ra sa anang mga kinanglan, ay doro anang naboligan. Ako gani naboligan na ra.

³ Ikomosta nindo ako kay Priscila kag kay Aquila. Dia sanda pario ra kanakun nga nagapangabudlay para kay Cristo Jesus. ⁴ Gintaya nanda andang kaboi sa pili-gro para kanakun; kag bukun ako lang ang nagapasalamat kananda, kondi pati ang tanan nga mga bukun Judio nga nagasirimba sa Ginoo. ⁵ Komosta ra sa tanan nga nagasirimba doto sa andang balay.

Nagapangomosta ako ra sa akun pinalangga nga amigo nga si Epeneto. Tana ang ona nga tao nga nagtoo kay Cristo sa probinsya ang Asia. ⁶ Komosta ra kay Maria. Tana nagpangabudlay nga mayad para kanindo. ⁷ Komosta ra sa akun mga kapario nga Judio nga si Andronico kag si Junia. Dia sanda kaiban ko nga napriso. Kilala sanda ang mga apostolis, kag ona sanda pa gani kanakun nga naging Kristiano.

⁸ Nagapangomosta ako ra sa akun pinalangga sa Ginoo nga si Ampliato. ⁹ Komosta ra kay Urbano nga atun kapario nga manogpangabudlay para kay Cristo, kag sa akun pinalangga nga amigo nga si Estaquis. ¹⁰ Komosta ra kay Apeles. Miski doro anang naagian nga pagantos, ara tana gid nagtalikod kay Cristo. Komosta ra sa anang panimalay ni Aristobulo, ¹¹ kay Herodion nga akun kapario nga Judio, kag sa mga nagatoo sa Ginoo sa anang pamilya ni Narciso.

¹² Nagapangomosta ako ra kay Trifena kag kay Trifosa. Dia sanda mga matandus nga mga manogpangabudlay sa Ginoo. Komosta ra atun pinalangga nga amiga nga si Persida. Doro anang naimo para sa Ginoo. ¹³ Nagapangomosta ako ra kay Rufo. Dia bantog nga manogpangabudlay para sa Ginoo. Komosta ra sa anang nanay. Anang pagtratar kanakun midyo ako gid sa anang bata. ¹⁴ Komosta ra sanday Asincrito, Flegonte, Hermes, Patrobas, Hermas, kag sa tanan nga mga kabogto kay Cristo nga kaiban nanda. ¹⁵ Komosta si Filologo, si Julia, si Nereo, anang kabogto nga

babai, si Olimpás, kag sa tanan nga mga tomoloo nga andang kaiban.

¹⁶ Magkoromostaan kamo bilang magkarabogto kay Cristo. Ang tanan nga kay Cristo sa mga simbaan digi nagapangomosta kanindo dian.

Kataposan nga mga Laygay

¹⁷ Mga kabogto ko kay Cristo, magandam kamo sa mga tao nga ginaalanan ang pagkarampi-kampian kag nagatoblag anang pagtoo ang mga tomoloo. Ginakontra nanda ang mga panodlo nga gintodlo kanindo ang ona. Gani likawi nindo sanda. ¹⁸ Ang mga tao nga nagaimo toladan ara nagasirbi kay Cristo nga atun Ginoo, kondi andang gusto lang gid andang ginaintindi. Ginapatalang nanda ang mga tao nga ara may naulaman paagi sa andang masadya nga mga pagambal kag mga pagdayaw-dayaw. ¹⁹ Kon sa bagay, bantog indong pagtoman kay Cristo, kag maman dan nga nalilipay ako nga mayad. Piro gusto ko nga doro indong naulaman kon parti sa mayad, kag ignoranti kon parti sa pagimo ang malain. ²⁰ Kag ang Dios nga nagataw kalinung madali run lang magpangrangga anang gaum ni Satanas. Ipapirdi na tana kanindo.

Kabay pa nga kaloyan kamo ra gid atun Ginoong Jesus.

²¹ Akun kaiban nga manogpangabudlay nga si Timoteo nagapangomosta ra kanindo, pati si Lucio, si Jason, kag si Sosipatro nga akun mga kapario nga Judio.

²² (Ako si Tercio nga indong kapario nga tomoloo kay Cristo nagapangomosta ra kanindo. Ako ang nagsolat anang solat nga dia ni Pablo.) ²³ Si Gayo nagapangomosta ra kanindo. Ako, si Pablo, nagadayon digi sa anang balay, kag digi ra nagasimba ang mga tomoloo. Si Erasto nga tisoriro ang siodad kag atun kabogto nga si Cuarto nagapangomosta ra kanindo.

[²⁴ Kabay pa nga kaloyan kamo nga tanan ni Ginoong Jesu-Cristo.]

Pagdayaw sa Dios

²⁵ Dayawon ta ang Dios nga makaparigun kanindo sono sa Mayad nga Barita parti kay Jesu-Cristo nga akun ginawali kanindo. Ang Mayad nga Barita maboay nga gintago, ²⁶ piro dadi ginasogid run sa tanan nga mga tao sono sa anang sogo ang Dios nga boi asta kon sano, agud ang tanan magtoo kag magsonod kay Cristo. Kag dia ginpaulam ra paagi sa mga solat ang mga propita ang ona.

²⁷ Ang Dios lang ang nakaulam ang tanan. Dayawon ta tana asta sa ara kataposan paagi kay Jesu-Cristo! Amin.

1 Corinto

1 Ako si Pablo. Ginpili ako ang Dios nga maging apostol ni Cristo Jesus. Ako kag si Sostenes nga atun kabogto kay Cristo ² nagapangomosta kanindo nga mga tomoloo dian sa Corinto. Kamo ginpabulag run nga lagi ang Dios agud maging ana paagi sa indong pagdapun kay Cristo Jesus. Ginpili na kamo nga maging anang mga bata kaiban ang tanan sa tanan nga logar nga nagakilala kay Jesu-Cristo nga atun Ginoon. Tana atun Ginoon nga tanan.

³ Kabay pa nga kaloyan kamo ang Dios nga atun Tatay kag ni Ginoong Jesu-Cristo nga mayad indong kaimtangan.

Mga Kalooy nga Alin kay Cristo

⁴ Nagapasalamat ako pirmi sa Dios sa mga karayadan nga anang gintaw kanindo tungud nga kamo kay Cristo Jesus. ⁵ Tungud nga kamo kanana ginbindisyonan kamo nga mayad ang Dios, kag doro ron indong naulaman kag antigo kamo ron magtodlo. ⁶ Sa toladan napamatodan nindo mismo amun mga gintodlo parti kay Cristo. ⁷ Gani mintras nagaulat kamo anang pagbalik atun Ginoong Jesu-Cristo, ara kamo ra gid kakolangan sa mga abilidad nga ginataw ang Dios. ⁸ Si Cristo maman da ang magaparigun indong pagtoo kanana asta sa kataposan agud pagabot ang adlaw nga tana magukum ara tana may isaway kanindo. ⁹ Masasarigan ang Dios nga nagtawag kanindo agud makapadayon kamo sa anang Bata nga si Jesu-Cristo nga atun Ginoon.

Ang mga Nagatoo kay Cristo Dapat Magorogyon

¹⁰ Mga kabogto, nagapangabay ako kanindo sa aran atun Ginoong Jesu-Cristo, nga magkarasogot kamo tanan kag likawan nindo ang pagkampi-kampian. Pararoon nindo indong isip kag indong katoyoan. ¹¹ Nasambit ko dia tungud nga may nagbarita kanakun alin sa panimalay ni Cloe nga may nagaaraway dian kanindo. ¹² Akun gostong ambalun maman dia: may dian kono kanindo nga nagakoon nga sanda anang somolonod ni Pablo kag may dian ra nga nagakoon nga sanda anang somolonod ni Apolos. Ang iba pa gid kono nagakoon nga sanda anang somolonod ni Pedro. Kag ang iba pa gid anang somolonod kono ni Cristo. ¹³ Bukun mayad dan! Basi ginaturungtung run si Cristo? Si Pablo ara nagpalansang sa kros para kanindo. Ara kamo ra kabay pagbunyagi sa aran ni Pablo.

¹⁴ Nagapasalamat ako sa Dios nga ara ako may ginbunyagan kanindo loas kay Crispo kag kay Gayo. ¹⁵ Ay basi kon may magkoon kanindo nga ginbunyagan kamo sa akun aran. ¹⁶ (Ginbunyagan ko ra gali si Estefanas kag anang panimalay. Piro loas sa mga tao nga dia ara ako ron may nadumduman pa.) ¹⁷ Ay ara ako pagsogoa ni Cristo para magbunyag kondi para magpanodlo ang Mayad nga Barita. Kag akun pagpanodlo bukun paagi sa mga masaradya nga pagambal, ay basi kon madara ko ang mga tao kay Cristo paagi sa akun abilidad kag madoraan gaum ang panodlo parti sa anang kamatayun ni Cristo sa kros.

Si Cristo ang Nagapakilala anang Gaum Kag Kaaram ang Dios

¹⁸ Sa mga tao nga nadodora, ang panodlo parti sa anang kamatayun ni Cristo sa kros kalokoan lang. Piro kanatun nga nalolowas, naulaman ta nga ang kama-toodan parti sa kamatayun ni Cristo maman ang nagapakilala anang gaum ang Dios. ¹⁹ Ay ang Kasolatan nagakoon, "Ranggaun ko anang kaaram ang mga tao nga maaram, kag ipakita ko nga ara polos anang pagintindi ang mga ansiano." ²⁰ Dia digi ta naulaman nga ara polos anang kaaram ang mga maaram, kag ara ra polos anang mga naulaman ang mga tao nga may tinonan, pati ang mga poirti magdibati sa tyimpo nga dia. Ay ginpakita ang Dios nga kalokoan lang ang kalibotanun nga kaaram.

²¹ Tungud sa anang kaaram ang Dios ara tana nagtogot nga tana makilala ang mga tao paagi sa kalibotanun nga kaaram. Kondi ginpakamayad ang Dios nga lowasun ang mga tao paagi sa andang pagtoo sa Mayad nga Barita nga ginawali kananda, nga sono sa mga tao nga ara nagatoo kalokoan lang. ²² Ang mga Judio indi magpati kon ara milagro nga makita, kag ang mga Griego nagatimbang-timbang kon ang gintodlo kananda nagakompormi sa andang ginakoon nga kinaraman. ²³ Piro kami tana, amun ginawali sa mga tao ara iba kondi si Cristo nga ginlansang sa kros. Dia nga panodlo indi mabaton ang mga Judio kag kalokoan para sa mga bukun Judio. ²⁴ Piro sa mga tao nga gintawag ang Dios, Judio man okon bukun, anang pagpalansang ni Cristo sa kros nagapakita anang gaum kag anang kaaram ang Dios. ²⁵ Ay ang ginaisip nanda nga kalokoan nga anang ginimo ang Dios mas maaram pa kaysa sa tanan nga anang kaaram ang mga tao, kag ang ginaisip nanda nga maroya nga

anang ginimo ang Dios mas mabaskug pa gani kaysa sa tanan nga anang kabaskug ang mga tao.

²⁶ Mga kabogto kay Cristo, dumduma nindo kon ano indong kaimtangan ang kamo ara pa pagtawaga ang Dios, pira gid lang kanindo ang ginakabig nga maaram okon may kaya, kag pira ra lang ang nagalin sa ginakilala nga mga pamilya. ²⁷ Piro ginpili ang Dios ang mga tao nga ginakabig nga bukun maaram agud pakauyan ang mga maaram, kag ginpili na ra ang mga tao nga ara gid gaum agud pakauyan ang mga tao nga may gaum. ²⁸ Ginpili ang Dios ang mga manaba gid andang kaimtangan kag ang mga ginalipi-lipi kag ginakabig nga ara polos agud ipakita na nga anang ginakabig ang mga tao nga importanti, kanana tana bukun. ²⁹ Gani ara may makapabogal sa Dios. ³⁰ Sa anang pagbuut ang Dios kita dadi kay Cristo Jesus ron. Si Cristo maman ang nagataw kanatun ang kaaram nga alin sa Dios. Kag paagi ra kay Cristo ginbilang kita run ang Dios nga matarung, kanana run, kag tinobos sa atun mga sala. ³¹ Gani, pario anang ginakoon ang Kasolatan, "Ang bisan sino nga gusto magpabogal, dapat anang ginimo ang Ginoo maman anang ipabogal."

Ang Kamatayun ni Cristo sa Kros

2 Mga kabogto ko kay Cristo, ang pagayan ko dian kanindo agud magwali anang mga tinago nga kamatoodan ang Dios, ara ako naggamit madaralum nga mga ambal kag mataraas nga kinaraman. ² Ay naisipan ko nga ara iba akun iwali kanindo kondi si Jesu-Cristo kag anang pagkalansang sa kros. ³ Ara ako nagsarig sa akun abilidad. Nagkurudug ako pa gani sa kulba. ⁴ Gani pagwali ko kanindo ara ako naggamit poirti nga mga pagambal agud makombinsir kamo, kondi ang Ispirito Santo maman ang nagpamatood sa akun ambal paagi sa anang gaum, ⁵ agud indong pagtoo indi magsandig sa anang kaaram ang tao kondi sa anang gaum ang Dios.

Ang Kaaram ang Dios

⁶ Kon sa bagay nagagamit kami ra madaralum nga mga kinaaraman sa amun mga panodlo sa mga tao nga marigun run andang pagtoo sa Dios, piro dan nga mga kinaaram ara nagalin sa mga tao okon sa mga nagadomara digi sa kalibotan nga nagakaradora lang. ⁷ Ang mga panodlo nga dia nga akun ginakoon ara iba kondi anang plano ang Dios nga ginlikum sa mga tao ang ona. Piro bago imoon ang Dios ang kalibotan ginplano na run nga lagi ang mga butang nga dia agud mapadungugan na kita. ⁸ Ang mga nagadomara digi sa kalibotan ara kaintindi anang plano ang Dios. Ay kon naintindian nanda, ara nanda andan paglansangan sa kros ang Ginoo nga makagagaum. ⁹ Toladia anang koon ang Kasolatan, "Ara pa gid may nakita ang tao okon nabati okon naisip nga sarang ikomparar sa mga butang nga ginpriparar ang Dios para sa mga tao nga nagaigogma kanana."

¹⁰ Anang plano nga dia ang Dios ginpaulam na kanatun paagi sa anang Ispirito. Ay ang tanan gid nga mga butang naulaman ang Ispirito, bisan pa gani ang mga madaralum nga kaisipan ang Dios. ¹¹ Pario kanatun nga mga tao, ara may nakaulam anang ginaisip ang sangka tao loas anang kaogalingun nga ispirito. Toladan ra sa Dios, ara ra may nakaulam anang mga ginaisip loas sa Ispirito ang Dios. ¹² Kag kita nga mga tomoloo gintawan ang Ispirito nga dia nga alin sa Dios kag bukun alin digi sa kalibotan agud maintindian ta ang kamatoodan parti sa mga kaarayadan nga gintaw ang Dios kanatun.

¹³ Gani ang mga butang nga amun ginatodlo alin sa Ispirito ang Dios kag bukun alin sa anang kaaram ang tao. Ginasaysay namun ang mga panodlo nga alin sa anang Ispirito sa mga tao nga dian kananda anang Ispirito. ¹⁴ Piro ang tao nga ara kanana anang Ispirito ang Dios indi magbaton anang mga panodlo tungud nga para kanana kalokoan lang. Kag indi na ra maintindian tungud nga anang Ispirito ra lang gani ang Dios ang makabolidig kanana agud anang maintindian. ¹⁵ Ang mga tao tana nga dian kananda anang Ispirito ang Dios nakakaintindi ang tanan nga ginatodlo anang Ispirito. Kag ang mga tao nga ara dian kananda anang Ispirito indi makaintindi anang isip ang mga tao nga may Ispirito ang Dios. ¹⁶ Makon ang Kasolatan,

"Sino ang nakaulam kon ano ang sa anang isip ang Ginoo?"

Kag sino ang makatodlo kanana?" Piro kita tana nakaulam kon ano ang sa anang isip ni Cristo.

Anang mga Sorogoon ang Dios

3 Mga kabogto, ang ona indi ako makatodlo kanindo ang madaralum nga mga panodlo pario akun ginatodlo sa mga tao nga ginaagobayan ang Ispirito Santo tungud nga mga bata kamo pa lang sa pagtoo kay Cristo kag ginasonod nindo pa indong kaogalingun nga gusto. ² Maman dato nga ara ako nagtaw kanindo ang maturugas nga pagkaun kondi gatas lang. Akun gostong ambalun, simpli lang gid nga mga panodlo akun gintodlo kanindo tungud nga indi nindo pa maintindian ang madaralum nga mga panodlo. Kag bisan gani dadi indi kamo pa ra gid kaintindi. ³ Ay asta dadi indong kaboi pario pa ra gid sa mga tao digi sa kalibotan nga andang gusto lang andang ginasonod ay nagairinggitan kamo kag nagaaraway. Indong ginaimo nga dia nagapamatood lang nga pario kamo pa ra gid kananda. ⁴ May mga dian kanindo nga nagakoon nga, "Ako kay Pablo," kag may dian ra nga nagakoon nga, "Ako kay Apolos." Ta kondi pario kamo pa ra gid ang mga tao digi sa kalibotan ay nagakarampikampian kamo pa.

⁵ Kon sa bagay sino gid si Apolos? Kag sino si Pablo? Mga sorogoon kami ra lang ang Ginoo nga anang gingamit agud magtoo kamo. Ang kada isara kanaanun nagaimo ra lang anang ginapaimo ang Ginoo

kanamun. ⁶ Anang kaalimbawa dia: ako ang nag-tanum, kag si Apolos ang nagbunyag, piro ang Dios tana maman ang nagpatobo. ⁷ Bukun gid importanti ang nagatanum kag ang nagabunyag kondi ang Dios ay tana ang nagapatobo. ⁸ Ang nagatanum kag ang nagabunyag pario lang nga sorogoon, kag kada isara kananda babalusan ang Dios sono sa andang pinangabudlayan. ⁹ Ako kag si Apolos nagaboroligan sa amun pagpangabudlay para sa Dios. Indong kaalimbawa parangomaan nga ginapaoma kanamun ang Dios.

Indong kaalimbawa pa gid balay nga anang ginapatindug. ¹⁰ Kag ako anang maestro panday ang Dios tungud nga gintawan na ako awtoridad nga ako ang magbutang ang pinakapondasyon. Pagkatapos ang iba ruman nga panday ang nagapadayon obra. Piro kinanglan gid nga sigoroon ang kada panday nga mayad anang obra. ¹¹ Ay indi run maimo nga magbutang pa iba nga pondasyon loas kay Jesu-Cristo. Tana maman lang ang dapat toon kag ara run iba. ¹² May mga tao nga osto andang ginatodlo. Kon bala sa manogimo ang balay, ginabutang nanda sa pondasyon ang mga matirialis nga pario sa bolawan, pilak kag mga maraalun nga mga bato. Ang iba tana, ara polos andang mga ginatodlo. Pario sanda sa tao nga kaoy, kag kogon okon dagami andang ginagamit sa balay nga andang ginaimo. ¹³ Piro sa adlaw ang pagsintinsya maulaman kon ano nga klasi nga mga matirialis anang gingamit ang kada isara, ay titirawan sa kalayo anang ginpatindug ang kada isara. ¹⁴ Kon anang ginpatindug sa pondasyon indi masonog, may mababaton tana nga balus. ¹⁵ Piro kon masonog, ara tana gid batonon nga balus; piro anang kaogalingun tana malowas ra. Anang maging kaalimbawa pario sa tao nga nakalibri sa anang balay nga nasonog, piro ara tana gid may nadara.

¹⁶ Kabay anang timplo kamo ang Dios kag anang Espirito ang Dios dian kanindo nagaoli. ¹⁷ Gani kon ranggaun nindo anang ginaolian ang Dios sisilotan na kamo tungud nga anang timplo ang Dios balaan, kag ang timplo nga dan ara iba kondi kamo mismo.

¹⁸ Indi nindo paglokoon indong kaogalingun. Kon may dian kanindo nga anang kaisip maaram tana sono sa mga tinonan digi sa kalibotan, dapat bilangun na nga bali ara lang ang kaaram nga dan agud maging maaram tana sa panulung ang Dios. ¹⁹ Ay para sa Dios, ang kaaram digi sa kalibotan nga dia kalokoan lang. Ay nagakoon sa Kasolatan, "Ginadakup ang Dios ang mga maaram sa andang katosoan." ²⁰ Kag may dian pa gid sa Kasolatan nga nagakoon, "Naulaman ang Dios nga ang mga butang nga anang ginaisip ang mga tao nga maaram ara polos." ²¹ Gani ara gid tao nga dapat ipabogal. Kami tanan nga nagatodlo gintaw ang Dios kanindo para sa indong karayadan. ²² Ako, si Apolos, kag si Pedro indo tanan. Bisan ang kalibotan nga dia kag ang nagakaratabo dadi kag ang sa paraaboton, pati indong kaboi kag kamatayun, tanan

dia para sa indong kaarayadan. ²³ Kamo tana ana ni Cristo kag si Cristo ana ang Dios.

Mga Apostol ni Cristo

4 Gani kami nga mga nagatodlo, kabigun nindo nga mga sorogoon lang ni Cristo nga ginasarigan ang Dios nga magbarita ang kamatoodan nga anang gintago ang ona. ² Kag ang tao nga ginsarigan dapat magpakita nga tana masasarigan manda.

³ Ara bali kanakun kon ano indong pabutang kanakun okon ano anang pabutang ang miski sino. Ako mismo ara nagakoon nga akun pagsirbi sa Dios mayad okon bukun. ⁴ Kon sa bagay limpyo akun konsinsya, piro dan ara nagakaologan nga ara ako ron sala. Ang Ginoo lang gid ang makakoon kon tama okon bukun akun ginaimo. ⁵ Gani indi kamo magukum. Ulatun nindo lang anang pagabot ang Ginoo. Doto sa oras nga dato ipagoa na ang tanan nga mga sikrito nga ginaimo ang kada isara, kag kon ano gid andang katoyoan sa andang mga ginaimo. Sa oras nga dato dadayawon ang Dios ang kada isara nga bagay gid sa anang mga ginimo.

⁶ Mga kabogto, para kanindo gingamit ko nga alimbawa akun kaogalingun kag si Apolos, agud matonan nindo ang ginakoon nga, "Indi magpasobra sa anang ginakoon ang Kasolatan." Gani indi nindo pagipabogal ang isara kag magkoon nga mas mayad tana kaysa isara. ⁷ Basi indong pagsarig mas mayad kamo gid kaysa iba? Ano ang dian kanindo nga ara nagalin sa Dios? Kag kon sa Dios nagalin, ta basi ginapabogal nindo nga daw indo gid?

⁸ Indong kaisip ara run nakokolang kanindo, nga manggaranun kamo ron kag nagaari sa anang ginarian ang Dios miski ara kami. Andan mga ari kamo ron manda agud makairug kami ra kanindo sa pagari. ⁹ Kon isipun ko, kami nga mga apostolis midyo ginbutang ang Dios sa pinakamanaba nga kaimtangan. Pario kami sa mga tao nga sintinsyado ron nga paratayun kag ginasulung kami ang bilog nga kalibotan, ang tanan nga mga tao pati ang tanan nga mga angil. ¹⁰ Tungud sa amun pagpanodlo parti kay Cristo, nagakoon ang mga tao nga kami mga omang-omang. Piro kamo tana, indong kaisip maaram kamo tungud sa indong pagtoo kay Cristo. Kami mga maroroya, piro kamo tana mabaraskug. Ginadayaw-dayaw kamo pa ang mga tao, piro kami ginakadlawan nanda lang. ¹¹ Asta gani dadi nagaagoanta kami lang ang gutum kag waw, kag ginakolang kami pa amun mga lambong. Ginatigbak kami ang mga tao, kag ara kami kaogalingun nga balay. ¹² Nagaobra kami kag naga-paolas para lang maboi. Ginapangamoyo namun ang mga tao nga nagapasipala kanamun nga kaloyan sanda pa ra gid ang Dios. Kag ginaagoanta namun lang gid ang mga pagingabot. ¹³ Ginaambalan kami ang malain piro ginasabat namun ang mayad. Asta gani dadi, sa pabutang ang mga tao digi sa kalibotan midyo kami sa basora, pinakamanaba nga klasi nga tao.

¹⁴ Ara ako nagasolat toladia sa katoyoan nga pakauyan kamo kondi gosto ko nga todloan kamo bilang mga palangga ko nga mga bata kay Cristo. ¹⁵ Ay bisan doro gid ang nagatodlo kanindo parti kay Cristo sakabilog lang gid indong pinakatatay sa pagtoo kag dan ara iba kondi ako. Mga bata ko kamo sa pagtoo kay Cristo Jesus tungud nga ako ang nagdara kanindo ang Mayad nga Barita. ¹⁶ Gani ginapangabay ko kamo nga wadun nindo ako. ¹⁷ Maman dan nga ginapadara ko dian kanindo si Timoteo nga akun palangga kag masarigan nga bata sa Ginoo, agud padumdumun na kamo akun mga patakaran sa pagkabo bilang somolonod ni Cristo. Maman ra dia akun ginatodlo sa mga tomoloo sa bisan diin nga logar.

¹⁸ Ang iba kanindo dian nagainasdak run ay andang pagsarig indi ako ron magayan dian kanindo. ¹⁹ Piro kon itogot ang Ginoo, madali ako ron da makaayan dian. Kag sulungun ta lang kon ano gid anang maimo ang mga tao nga dan nga masyado kaadak kon magambal. ²⁰ Ay ang matood tana, kon ang Dios maman ang nagaari sa atun kaboi, maulaman ra dan ang iba paagi sa atun mga inimoan kag bukun sa mga sogid lang. ²¹ Gani magpili kamo kon ano indong gosto. Kon padayonon nindo ang marimo nga indong ginaimo, pagabot ko dian pangisugan ko kamo. Piro kon mayad tana indong ginaimo, kondi palanggaun ko kamo nga may kalolo.

Ang Ginaimo nga Maraway dapat Ikauya

5 May barita nga dian kono kanindo may nagapanginbabai sa anang asawa anang tatay. Kag kon dan matood, sobra tana pa sa ara kakilala sa Dios ay ara sanda gani nagaimo toladan. ² Kag kon may nagaimo toladan dian kanindo basi nagainasdak kamo pa? Dapat andan nagpangasubu kamo kag ginpaalin nindo sa indong gropo ang lalaki nga nagimo dan. ³ Bisan ara ako dian kanindo sa lawas, dian ako ra sa ispirito. Kag sa awtoridad nga gintaw kanakun atun Ginoong Jesus ginsintinsyaan ko ron ang nagimo ang sala nga dan. ⁴ Gani sa indong pagtiripon, bilangun nindo ako nga dian ra. Kag sono sa gaum nga gintaw kanatun atun Ginoong Jesus, ⁵ iintriga nindo ang tao nga dan kay Satanas para ranggaun na anang lawas agud malowas anang ispirito sa adlaw anang pagukum ang Ginoo.

⁶ Indi kamo dapat maginasdak. Kabay naulaman nindo ra ang orobatun nga nagakoon nga, "Kon ibutang ang maistan nga pampaabok sa arina kag masaun, magaabok ang tanan." ⁷ Gani bula nindo indong dati nga mga sala nga pario sa pampaabok, agud maging limpyo kag bago kamo. Sa matood tana libri kamo ron sa lagi nga dia nga pampaabok, ay si Cristo ginalad run para kanatun. Pario tana sa karniro nga ginpatay para kanatun sa Pista anang Paglubas ang Angil.

⁸ Gani magsilibrar kita ang pista nga dato, kag magkaun ang tinapay nga ara pampaabok, nga ang gostong ambalun talikodan ta run atun dati nga mga sala kag mga ginaimo nga malain, kag magkabo kita

nga limpyo sa sala, nga tuduk sa atun tagiposoon atun pagsonod sa kamatoodan.

⁹ Sa akun naona nga solat nga ginpadara kanindo, nagkoon ako nga likawan nindo ang mga tao nga nagaolid sa bukun andang asawa. ¹⁰ Akun gostong ambalun dato bukun ang mga tao nga ara pa kakilala sa Dios nga nagaolid sa bukun andang asawa, okon mga takab kag mga takawan, okon mga nagasimba sa mga dios-dios. Ay kon sanda indong likawan, kinanglan magalin kamo sa kalibotan nga dia. ¹¹ Akun ginatomod tana, datong mga tao nga kono mga kabogto ra sa Ginoo piro nagaolid sa bukun andang asawa, takab, nagasimba sa mga dios-dios, nagapasipala, manogpalingin, kag takawan. Indi kamo dapat magpakigkaiban kananda bisan sa pagkaun.

¹² Kon sa bagay ano ra tana atun labut sa pagsintinsya sa mga tao nga ara nagatoo kay Ginoong Jesus? Ang Dios tana ang baala magsintinsya kananda. Piro kinanglan gid nga binagbinagun ta kon mayad okon malain anang ginaimo atun kapario nga tomoloo, tungud nga may nakasolat sa Kasolatan nga nagakoon, "Paalina nindo sa indong gropo ang tao nga malain anang ginaimo."

Ang mga Bata ang Dios nga Nagadurumutan

6 Kon ang isara kanindo may riklamo kontra sa anang kaiban nga tomoloo, basi ginadaraa na sa osgado nga ara kakilala sa Dios? Basi ara na ginadara sa mga tomoloo? ² Kabay sa oring adlaw kita nga mga tomoloo maman ang magaukum sa mga tao nga ara nagatoo sa Dios. Gani kon kamo ang magaukum sa mga tao sa kalibotan nga dia, basi indi kamo kasarang magariglo ang mga kaso nga dan nga mairintuk ra lang? ³ Kabay pati ang mga angil kita ang maukum. Ta kondi masasarangan nindo ra nga arigloon ang mga kaso-kaso sa kaboi nga dia. ⁴ Gani kon kamo may mga kaso sa isara kag isara, basi ginadara nindo sa mga tao nga ara kalalabutun sa mga nagasirimba sa Dios? ⁵ Dapat mauya kamo sa indong ginaimo nga dan! Ano ron dan nga ara gid miski sakabilog nga maaram dian kanindo nga antigo magariglo indong ginaarawayan! ⁶ Parario kamo nga nagatoo kay Cristo, piro kamo ra mismo ang nagaarakosaran kag doto mismo sa mga tao nga ara nagatoo sa Dios.

⁷ Indong mga pagarakosaran nga dan nagapakita lang indong kakolangan sa indong pagkakristiano. Mas mayad pa kon agoantaun nindo ron lang ang ginaimo kanindo kag magpalogi. ⁸ Piro ang kanindo tana, kamo pa gani ang nagadaya kag nagaimo malain sa indong kapario nga tomoloo mismo. ⁹ Kabay ang tao nga nagaimo malain indi makasulud sa anang ginarian ang Dios. Gani indi nindo paglokoon indong kaogalingun! Ay indi gid makasulud sa anang ginarian ang Dios ang mga nagaolid sa bukun andang asawa, ang mga nagasirimba sa mga dios-dios, ang mga nagaoroasawa sa andang kapario nga lalaki okon kapario nga babai, ¹⁰ ang mga takawan, ang mga takab, ang mga manogpalingin, ang mga nagaambal malain

kontra sa anang kapario kag ang mga tolisan. ¹¹ Toladan ang iba kanindo ang ona. Piro naogasan kamo ron sa indong mga sala, kag ginpabulag kamo ron ang Dios nga maging ana. Ginabilang kamo ron nga matarung tungud kay Ginoong Jesu-Cristo kag sa anang Ispirito atun Dios.

Indong Lawas Ginaolian ang Dios

¹² Basi kon may magkoon nga, "Kabay bilang mga tomoloo sarang ta run maimo ang bisan ano." Matood dan, piro may mga butang nga kon imoon ta ara kita ra may mabuul. Gani bisan itogot kanakun ang magimo bisan ano, indi ako magpakontrol sa bisan ano.

¹³ Matood nga ang pagkaun ginimo para sa tian kag ang tian ginimo para sa pagkaun, kag magaabot ang adlaw nga ang tian kag ang pagkaun pario nga dodoraun ang Dios. Piro anang lawas tana ang tao ara pagimoa para gamitun sa pagolid sa bukun anang asawa, kondi ginimo agud gamitun sa pagsirbi sa Ginoo. Kag ang Ginoo ra tana maman ang nagaasikaso sa atun lawas. ¹⁴ Kag sa oring adlaw atun lawas nga dia babanawon ang Dios paagi sa anang gaum, pario anang ginimo sa atun Ginoo.

¹⁵ Kabay kita nga mga tomoloo parti anang lawas ni Cristo. Maman dan nga indi maimo nga atun lawas nga dia nga parti anang lawas ni Cristo gamitun sa pagpakigolid sa babai nga nagabaligya anang dungug. ¹⁶ Kabay kon ang lalaki magpakigolid sa babai nga toladan, sanda nga darwa nagiging sangka lawas run lang. Ay nagakoon ang Kasolatan nga ang darwa maging isara run lang. ¹⁷ Piro kon kita nagdapun run kay Ginoong Jesu-Cristo sangka ispirito kita run lang kanana.

¹⁸ Gani likawi nindo ang pagpakigolid sa bukun indong asawa. Ang iba nga mga sala nga ginaimo ang tao ara kalalabutun sa lawas, piro ang tao nga nagapakigolid sa bukun anang asawa nagapakasala kontra sa anang kaogalingun nga lawas. ¹⁹ Kabay ang Ispirito Santo nga gintaw ang Dios digi nagaoli sa atun lawas. Gani atun lawas nga dia bukun atun kondi ana run ang Dios. ²⁰ Ay maal anang pagkabakal kanatun. Gani gamitun nindo indong lawas sa paagi nga madayaw ang Dios.

Parti sa Pagarasawaun

7 Kon parti sa mga butang nga indong ginsolat kanakun, dagi akun sabat. Mayad andan para sa lalaki nga indi magpangasawa. ² Piro tungud nga doro ang nagaolid sa bukun andang asawa, agud malikawan nindo dato, magpangasawa okon magpaasawa kamo ron lang. ³ Kon kamo magasawa run dapat itaw ang lalaki ang para sa babai, kag itaw ra ang babai ang para sa lalaki. ⁴ Tungud nga anang lawas ang babai ana run ang lalaki, kag anang lawas ang lalaki ana run ang babai. ⁵ Gani indi nindo pagpangindian indong asawa kon gosto na nga imoon ang natoral nga ginaimo ang magasawa, loas lang kon

nagkasogot kamo nga darwa nga dan nga butang indi lang anay, tungud nga gosto nindo nga gamitun indong oras sa pagpangamoyo. Piro pagkatapos indong kasogtanan, balikan nindo indong natoral nga ginaimo bilang magasawa, ay basi kon sa kaboayan indi nindo ron mapugungan indong baratyagun, kag so-layun kamo dayon ni Satanas.

⁶ Ara ako nagasogo kanindo nga magasawa kamo kondi ginatogotan ko kamo kon gosto nindo. ⁷ Andan pario kamo kanakun nga ara asawa. Piro ara kita nagaparario tungud nga iba-iba nga abilidad anang gintaw kanatun ang Dios.

⁸ Kamo nga ara pa asawa pati mga balo nga babai, mas mayad kon magpadayon kamo nga ara asawa pario kanakun. ⁹ Piro kon indi kamo kapugung indong baratyagun, magpangasawa okon magpaasawa kamo ron lang. Ay mas mayad dan kaysa magpangalisud kamo tungud sa indong baratyagun nga midyo indi mapugungan.

¹⁰ Sa mga may asawa ra tana maman dia akun bilin nga alin sa Ginoo: ang babai indi dapat magpakigbulag sa anang asawa. Kag ang lalaki maman da. Piro kon may babai nga ginbulagan anang asawa, dapat magpadayon tana nga ara asawa, okon indi, magbalik tana run lang sa anang asawa.

¹² Kon parti pa gid sa iba, dia akun gosto nga iambal kananda (dia tana akun lang kag bukun ana ang Ginoo): kon may tomoloo nga lalaki nga may asawa nga bukun tomoloo, kag ang babai indi gosto magpabulag kanana, indi na tana dapat nga bulagan. ¹³ Kon may tomoloo ra nga babai nga may asawa nga bukun tomoloo piro gosto pa ra gid magdapun kanana, dan nga lalaki indi na dapat pagbulagan. ¹⁴ Ay ang bukun tomoloo nga asawa ginabaton ang Dios tungud sa tomoloo nga asawa. Ay kon bukun toladia pati indong mga bata maging pario ron lang sa anang mga bata ang mga bukun tomoloo. Piro ang matood tana, ginabaton sanda ra ang Dios. ¹⁵ Garing kon gosto ang bukun tomoloo nga magpakigbulag, togoti. Libri ka run magpakigbulag, ay gintawag kita ang Dios sa malinung nga kaboi. ¹⁶ Total miski pugungan mo imong asawa nga indi magpakigbulag kanimo, indi mo ra gid masigoro nga malibri mo tana sa anang silot ang Dios.

Magkaboi Kamo sono sa Pagtawag ang Dios kanindo

¹⁷ Ang kada isara dapat magkaboi sono sa anang kaimtangan nga gintaw ang Ginoo kanana, kag sono sa anang kaimtangan ang tana tawagun ang Dios. Maman dia akun ginatodlo sa mga tomoloo miski sa diin nga logar. ¹⁸ Alimbawa kon may lalaki nga natori run bago tana nagtoo sa Ginoo, indi na run pagimoratan nga omanun pa anang kaimtangan. Kag kon may dian ra nga ara natori bago tana nagtoo sa Ginoo, indi run da kinanglan nga magpatori tana pa. ¹⁹ Ay bukun importanti kon natori okon ara natori ang tao. Ang importanti tana ay ang pagtoman anang mga sogo ang Dios. ²⁰ Gani magpadayon ang kada isara sono sa anang kaimtangan bago tana nagtoo sa Ginoo. ²¹ Kon

ikaw oripun bago kaw nagtoo sa Ginoo, sigi lang. Piro kon may kaigayonan nga makalibri kaw sa pagkaoripun, imolosi. ²² Ay kon ang tao oripun sa oras nga tana magtoo sa Ginoo, sa anang panulung ang Ginoo libri tana run. Kag kon ang tao bukun oripun sa oras nga tana magtoo sa Ginoo, dadi oripun tana run ni Cristo. ²³ Maal anang bakal kanatun ang Dios, gani indi kita basta-basta nga magpaoripun sa mga tao. ²⁴ Gani mga kabogto ko kay Cristo, ang kada isara kanindo magpadayon kaiban ang Dios sa indong kaimtangan bago na kamo tawagun nga magtoo.

Parti sa mga Ara Asawa kag sa mga Babai nga Balo

²⁵ Kon parti sa mga ara asawa ara ako sogo nga itaw alin sa Ginoo. Piro bilang tao nga masarigan tungud sa anang kalooy ang Dios, dagi akun opinyon.

²⁶ Tungud nga dadi napabutang kita sa gipit nga sitoasyon, mas mayad kon magpadayon kita lang anay sa atun kaimtangan. ²⁷ Gani kon may asawa ka run ayaw pagbulagi. Kag kon ara kaw pa asawa indi kaw ron lang magpangasawa. ²⁸ Piro kon mapangasawa ka ra gid bukun ra dan sala. Kag kon ang daraga magpaasawa bukun ra dan sala. Nagakoon ako nga indi kamo ron lang andan magpangita indong asawa tungud nga gusto ko nga makalikaw kamo sa mga kalisud sa kaboi nga dia kon kamo may asawa.

²⁹ Akun gusto nga ambalun mga kabogto, matagud run lang ang tyimpo nga nabibilin. Gani tungud nga ang tanan nga butang sa kalibotan nga dia madodora, alin dadi, ang mga lalaki nga may asawa dapat magkaboi nga midyo sa ara sanda asawa. Ang mga nagapangasubu magkaboi nga midyo ara sanda ra nagapangasubu, kag ang mga nagakalipay magkaboi nga midyo ara sanda ra nagakalipay. Ang mga nagaparamakal indi dapat magsarig nga andang mga binakal nga dan magatinir asta kon sano. Kag ang mga nagagamit ang mga pagkabutang digi sa kalibotan indi dapat magpakawili sa mga butang nga dan.

³² Gosto ko andan nga makalibri kamo sa mga paralibugan digi sa kalibotan. Ang lalaki nga ara asawa nagapanumdum anang irimoon ang Ginoo kag kon paiwan tana makataw kalipay kanana. ³³ Piro ang lalaki nga may asawa nagapanumdum pirmi sa mga butang digi sa kalibotan kag kon paiwan tana makataw kalipay sa anang asawa. ³⁴ Maman dia nga nagadarwarwa pirmi anang ginaisip. Kag toladan ra ang mga babai. Ang babai nga ara asawa ara ibang ginapalibugan kondi anang pagsirbi sa Ginoo, tungud nga gusto na nga ialad anang bilog nga kaogalingun sa pagsirbi kanana. Piro ang babai nga may asawa nagapanumdum pirmi sa mga butang digi sa kalibotan kag kon paiwan tana makataw kalipay sa anang asawa.

³⁵ Dia ginasogid ko kanindo para sa indong kaarayadan. Ara ko kamo ginabawali nga magasawa kondi gusto ko lang nga masadya kag ara sablag indong pagsirbi sa Ginoo.

³⁶ Karon, parti sa mga naganorobyon: kon sa anang isip ang lalaki bukun tama anang ginaimo sa anang

nobyas, kon indi tana run makapugung anang baratya-gun kag sa anang isip dapat magpakasal sanda run, mayad pa magpakasal sanda run lang. Bukun ra dia sala. ³⁷ Piro kon disidido ang sangka lalaki nga indi tana magpangasawa sa anang nobya kag para kanana indi kinanglan nga magasawa ay napupugungan na ra anang kaogalingun, mayad anang ginaimo. ³⁸ Gani mayad anang ginaimo ang nagapangasawa sa anang nobya; piro mas mayad pa gid ang indi magpangasawa.

³⁹ Ang babai nagaigot sa anang asawa mintras boi anang asawa. Garing kon mapatay run anang asawa poidi tana ruman makapaasawa. Piro kinanglan tomoloo anang piliun nga maging asawa. ⁴⁰ Garing kon sa kanakun mas maging malipayun tana kon indi tana run magpaasawa. Dia kanakun ra lang, piro nagapati ako nga ang Ispirito Santo nga digi kanakun maman ang nagtodlo dia kanakun.

Parti sa mga Pagkaun nga Ginalad sa mga Dios-Dios

8 Karon, ang parti ruman sa mga pagkaun nga ginalad sa mga dios-dios, kon bala makakaun kita okon indi: bisan makon nindo nga naulaman ta ang tanan nga kamatoodan parti sa pagkaun nga ginalad sa mga dios-dios, dumdumun nindo nga anang naulaman ang tao maman kaisan ang ginaalanan ang paginadak. Indi kita makabolig sa atun kaiban paagi lang sa atun naulaman kondi paagi sa atun pagigogma kananda. ² Ang tao nga sa anang kaisip maaram tana run nagapakilala lang nga kolang pa gid anang naulaman. ³ Piro ang tao nga nagaigogma sa Dios maman anang ginakilala ang Dios nga ana.

⁴ Gani kon parti sa mga karaunun nga ginaalad sa mga dios-dios, naulaman ta run nga ang mga dios-dios bukun matood nga dios, tungud nga may sangka Dios lang gid tana. ⁵ Matood maraku ang ginakoon nga mga dios sa langit kag sa logta, kag maraku ang ginatawag nga "mga dios" kag "mga agalun," ⁶ piro kanatun tana sangka Dios lang kag tana atun Tatay nga nagimo ang tanan nga mga butang, kag kita naboboi para kanana. Kag sakabilog ra lang atun Ginoo, kag dia ara iba kondi si Jesu-Cristo. Paagi kanana, ginimo ang tanan nga butang kag paagi ra kanana kita naboboi dadi.

⁷ Piro may mga tomoloo pa ra gid nga ara kaulam ang kamatoodan nga dia. Kag tungud nga dati nagasimba sanda sa mga dios-dios, maman dan nga asta dadi kon magkaun sanda ang pagkaun nga ginalad sa mga dios-dios, sa andang isip midyo kaiban sanda run da nga nagasimba sa mga dios-dios. Gani tungud nga kolang pa andang naulaman, nagakasala sanda sa andang konsinsya, ay para kananda bukun tama andang ginaimo. ⁸ Kon sa bagay, ang pagkaun ara kalalabutun sa atun rilasyon sa Dios. Kon kita ara nagakaun ang pagkaun nga ginaalad sa mga dios-dios ara ra nagarimo anang panulung ang Dios kanatun. Kag kon magkaun kita dato ara ra nagakaologan nga mas mayad kita run sa anang panulung.

⁹ Garing bisan libri kamo magkaun ang bisan ano magandam kamo pa ra gid, ay basi kon maman dan ang maging kabangdanan nga magpakasala ang mga tao nga maroya andang pagtoo. ¹⁰ Alimbawa abi may kaiban kaw nga ara pa kaintindi nga mayad kon ano ang osto, kag ikaw nga nakaintindi run nakita na nga nagakaun sa simbaan ang mga dios-dios, ta kondi maman run dato ang nagadara kanana nga magkaun ra ang pagkaun nga ginalad sa mga dios-dios bisan sa anang pabutang sala. ¹¹ Gani imong kabogto nga maroya pa anang pagtoo nga isara ra sa anang ginpanginmatayan ni Cristo madodora lang tungud sa imong kaaram parti sa kon ano ang matood. ¹² Sa imong ginaimo nga dan nagakasala kaw kanana kag mismo kay Cristo, tungud nga imong kabogto nga maroya pa sa pagtoo magapakasala sa anang konsinsya. ¹³ Gani kon ang pagkaun nga akun ginakaun maman ang maging kabangdanan nga magpakasala akun kabogto, indi ako ron lang magkaun ang karni asta kon sano, agud indi magpakasala akun kabogto tungud kanakun.

Anang Pribilio kag Obra ang Apostol

⁹ Indi bala nga ako libri run da? Indi bala nga ako apostol ra? Kabay nagpakita mismo kanakun si Jesus nga atun Ginoo kag kamo naging mga tomoloo kanana tungud kanakun. ² Kon ara ginakilalaa ang iba nga ako apostol, kamo tana dian sa Corinto nagakilala kanakun nga ako apostol manda ang Ginoo tungud nga kamo mismo ang ibidinsya, ay tungud kanakun kamo sa Ginoo ron. ³ Dan akun ginasabat sa mga tao nga indi magpati nga ako apostol.

⁴ Kag bilang apostol, kabay poidi kami magpangayo amun pagkaun sa mga tao nga nagabaton amun panodlo. ⁵ Kag kabay poidi kami ra magdara sa amun mga biyai ang asawa nga tomoloo, pario anang ginaimo ni Pedro kag ang iba nga mga apostol pati anang mga kabogto ang Ginoo. ⁶ Ano, kami lang ni Bernabe ang kinanglan nga magpangabudlay para sa amun pangaboian? ⁷ May soldado bala nga ara ginatawi anang rasyon? May tao bala nga nagatanum nga ara nagapolos anang bonga anang tinanuman? Kag may nagapangalilaan bala ang mga sapat nga ara anang parti?

⁸ Kag dia bukun lang anang mga patakaran ang mga tao, tungud nga maman ra dia anang ginatodlo ang Kasogoan. ⁹ Nasolat ra sa anang Kasogoan ni Moises nga, "Indi mo pagbosalan ang baka nga ginagamit sa paglinas." Kag indi ta pagisipun nga baka lang gani anang gostong ambalun ang Dios. ¹⁰ Ay kami kaiban ra gid doto sa anang gostong ambalun. Maman ra dan nga ang mga tao nagaarado kag nagaani tungud nga nagapaabot sanda ra nga may parti sa patubas.

¹¹ Nagpanggas kami kanindo ang ispiritoanun nga mga bini; ta mabaul gid bala nga bagay kon makapakinabang kami alin kanindo ang mga butang nga amun kinanglan sa adlaw-adlaw? ¹² Kon ang iba nga mga manogtodlo may ginapaabot alin kanindo, ta kondi

labi run gid kami. Piro bisan toladata ara kami nagpangayo kanindo. Amun ginimo tana ginagoanta namun ang tanan agud indi maadlangan anang paglapnag ang Mayad nga Barita parti kay Cristo, ay basi kon may magisip nga kami nagasirbi lang tungud sa koarta. ¹³ Kabay naulaman nindo ra nga ang mga nagasirbi sa timplo doto ra nagabuul andang pagkaun. Kag ang mga nagasirbi sa altar nagabuul ra andang parti sa mga butang nga ginalad sa altar. ¹⁴ Sa toladan ra nga paagi, nagsogo ang Ginoo nga dapat ang mga ginatodloan magtaw ra sa mga manogwali ang Mayad nga Barita agud maboi sanda ra. ¹⁵ Piro ako tana, ara ko paggamita akun pribilio nga dan. Kag ara ako ra nagsolat dadi agud pabati-batian kamo nga tawan nindo ako. Mayad pa nga mapatay ako kaysa imoon ko dan. Sisigoroon ko nga ara miski sino nga makadora akun ginapabogal nga dia. ¹⁶ Ara ko ginapabogalan akun pagwali ang Mayad nga Barita, tungud nga dia maman akun obligasyon. Indi maimo nga indi ko dia pagsonodon tungud nga silotan ako ang Dios kon indi ko pagiwali ang Mayad nga Barita. ¹⁷ Kon ako nagawali tungud nga maman akun napili nga obra tay mapaabot ako sol. Piro ang matood tana, ginatoman ko lang akun obligasyon nga magwali tungud nga maman ang obra nga ginintriga kanakun ang Dios. ¹⁸ Ano karon ang balus nga akun mababaton? Ang ginabilang ko nga balus ara iba kondi ang kalipay nga ara ako nagapabayad sa akun pagwali ang Mayad nga Barita, bisan matood nga poidi ako magpabayad sa akun pagpangabudlay para sa Mayad nga Barita.

¹⁹ Bisan ara may nagaoripun kanakun nagpaoripun ako sa tanan agud doro pa gid akun madara nga magtoo kay Cristo. ²⁰ Maman dia nga ang ako kaiban ang mga Judio nagkaboi ako pario sa Judio agud madara ko sanda nga magtoo kay Cristo. Gani bisan bukun ako sakup sa Kasogoan nga ginbilin ni Moises para sa mga Judio, ginsonod ko dato agud madara ko sanda sa atun pagtoo. ²¹ Kag toladan ra akun ginimo ang bukun run mga Judio akun kaiban. Ara ko ron pagsonoda ang Kasogoan nga para sa mga Judio kondi ginwad ko ra anang pagkaboi ang mga bukun Judio agud magtoo sanda kay Ginoong Jesus. Ara dia nagakaologan nga ara ko ginatomana anang mga sogo ang Dios, tungud nga sa matood tana ginasonod ko anang mga sogo ni Cristo. ²² Nagapakigbagay ako sa mga tomoloo nga maroya pa andang pagtoo agud mapabaskug ko sanda sa Ginoo. Maman dan nga nagapakigbagay ako sa tanan sa bisan ano andang kaimatangan, ay basi pa lang nga malibri ko ang iba kananda. ²³ Dia tanan ginaimo ko tungud nga gosto ko nga doro akun maging kaiban nga magabaton anang mga bindisyon ang Dios paagi sa andang pagtoo sa Mayad nga Barita.

²⁴ Karon, sa atun pagsonod sa Ginoo pario kita sa mga manogdalagan. Kag sa mga karira, kabay doro ang nagaintra piro sakabilog lang ang nakakabaton ang primyo. Gani kayadun nindo indong pagdalagan agud makabaton kamo ang primyo. ²⁵ Ang kada

manogkarawat nagapraktis gid nga mayad kag gina-disiplina nanda andang kaogalingun sa pagsonod sa mga soronodon agud makabaton sanda ang primyo. Garing ang primyo nga andang nababaton indi lang boay marangga. Kita nga mga tomoloo nagaimorat ra sa atun pagsonod sa Ginoo agud makabaton ang primyo. Piro ang primyo tana nga atun mababaton ara gid pagkarangga. ²⁶ Maman dan nga sa akun pagsirbi sa Ginoo diritso gid akun dalagan paayan sa turugkaan, kag kon sa mga boksidor ara ako nagasombag sa angin. ²⁷ Gani kon may mga malain man nga andum sa akun lawas nga dia, ginaimoratan ko gid nga pugungan tungud nga basi kon pagkatapos nga ako makatodlo sa mga tao, ako pa ang indi makabaton balus alin sa Dios.

Paandam nga Indi gid Magsimba sa Dios-Dios

10 Mga kabogto, gosto ko nga indong maulaman ang natabo sa amun mga kaolang-olangan nga naging kaiban ni Moises. Ginaagobayan sanda ang Dios paagi sa panganod kag ginboligan na sanda sa andang pagtabok sa Mapola nga Dagat. ² Paagi sa panganod kag dagat nga dato midyo sa ginbunyagan sanda tanan bilang mga somolonod ni Moises. ³ Sanda tanan nagkaun ang pagkaun nga alin sa Dios. ⁴ Kag tanan sanda naginum ang irinumun nga anang gintaw, ay sanda tanan naginum ang tobig alin sa Bato nga ginpatobod ang Dios. Ang Bato nga dato nga nagkaiban kananda ara iba kondi si Cristo mismo. ⁵ Garing bisan ginboligan sanda ang Dios, kalabanan kananda ara gid nagimo ang osto nga malilipay ang Dios kananda. Maman dato nga andang mga bangkay nagrapta doto sa naligwin nga logar.

⁶ Ang mga natabo nga dato kananda nagataw liksyon kanatun agud makaandam kita nga indi kita magandum nga magimo ang mga malain nga mga butang pario andang ginimo. ⁷ Indi kamo magsimba sa mga dios-dios pario anang ginimo ang iba kananda. Ay may nakasolat sa Kasolatan nga nagakoon, "Ang mga tao nagporonsyon, nagirinumun, kag nagsaraot sa andang pagsimba sa ribolto." ⁸ Kag indi kita gid magwad sa anang ginimo ang iba kananda nga nagpakigolid sa bukun andang asawa. Maman dato nga ginsilotan sanda ang Dios kag 23,000 ang nagkarapatay sa sangka adlaw lang. ⁹ Indi ta pagtirawan ang Dios pario anang ginimo ang iba kananda. Maman dato nga ginpakagat na sanda sa mga magkal kag nagkarapatay sanda. ¹⁰ Indi kamo ra magsari moro-moro pario anang ginimo ang iba kananda ay maman dato nga ginpadaraan sanda ang Dios ang angil nga manogpatay agud pamatayun sanda.

¹¹ Dia tanan nga mga butang nagkaratabo agud maulaman ta nga dato nga mga butang indi gosto ang Dios, kag ginsolat agud maging paandam kanatun nga nagakaboi sa mga tyimpo nga madali run lang magabot ang kataposan.

¹² Gani kon kamo nagaisip nga indong pagtoo mari-gun run gid magandam kamo ay basi kon magkasala

kamo ra. ¹³ Ara pagsolay nga nagaabot kanindo nga ara nagabot sa ibang mga tao. Piro masarigan ang Dios sa anang pangako nga indi na kamo pagtogotan nga solayun ang sobra sa indong masarangan. Kag kon magabot ang mga pagsolay kanindo maimo tana ra paagi agud indi kamo madaug ang panolay.

¹⁴ Gani, mga pinalangga ko, indi kamo gid magsimba sa mga dios-dios. ¹⁵ Ako nagaambal kanindo bilang mga tao nga nakaintindi. Gani binag-binangun nindo akun ginaambal kanindo. ¹⁶ Kon kita nga mga tomoloo magtiripon agud dumdumun anang pagkapatay ni Cristo may ginainum kita nga ginapasalamatan ta sa Dios. Dato nagakaologan nga kita kay Cristo ron paagi sa anang dogo. Kag ang tinapay nga atun gina-pamisang-pisang kag ginakaun nagapakilala nga kita nagadapun sa anang lawas ni Cristo. ¹⁷ Kita tanan bisan doro sangka lawas lang tungud nga sangka tinapay lang atun ginapararti-parti.

¹⁸ Sulunga nindo ra ang mga tao sa Israel. Ang mga nagakaraun ang mga alad nagairirug sa ginaimo sa altar. ¹⁹ Akun gostong ambalun maman dia: ara ako gid nagakoon nga ang mga ribolto kag ang pagkaun nga ginaalad kananda may polos. ²⁰ Piro anang mga ginaalad ang mga tao nga ara kakilala sa Dios mga alad sa mga malain nga ispirito kag bukun sa Dios. Gani indi ko gosto nga kamo magirug-irug sa mga malain nga ispirito. ²¹ Indi maimo nga maginum kamo sa tasa ang Ginoo kag sa tasa ang mga malain nga ispirito. Kag indi ra maimo nga magkaun kamo sa karaunan ang Ginoo kag sa karaunan ang mga malain nga ispirito. ²² Ano, gosto ta nga masilag ang Ginoo kanatun? Ay kon masilag tana run gani, naulaman ta ra nga indi kita gid makalibri sa anang silot.

²³ Ginatogot kanatun ang tanan nga butang, piro ara nagakaologan nga ang tanan nga butang nga ginatogot mayad okon makapabaskug anang pagtoo atun mga kaiban. ²⁴ Ayaw nindo pagisipa indong kaarayadan lang, kondi isipun nindo ra anang kaarayadan indong kapario.

²⁵ Kauna nindo ang bisan ano nga ginabaligya sa baraligyaan ang karni, piro indi kamo ron magporopamangkot kon ginalad sa mga dios-dios okon ara agud indi kamo paggoloon indong konsinsya. ²⁶ Ay ang Kasolatan nagakoon nga ang kalibotan kag ang tanan nga digi sa kalibotan ana ang Ginoo.

²⁷ Kon may bukun tomoloo nga magimbitar kanindo nga magkaun kananda kag gosto nindo ra nga magayan, kauna nindo ang bisan ano nga ginpriparar para kanindo nga ara run poropamangkot kon dato ginalad sa dios-dios okon ara, agud indi kamo paggoloon indong konsinsya. ²⁸ Piro kon may magkoon kanindo nga ang pagkaun nga dan ginalad sa dios-dios, indi nindo pagkaunun tungud sa tao nga dato nga nagkoon kanindo agud ara konsinsya nga maistorbo. ²⁹ Bukun indong kaogalingun nga konsinsya akun gostong ambalun kondi anang konsinsya ang tao nga dato. Karon sabun magkoon kamo, "Ta basi pigaran ko akun gosto tungud sa anang konsinsya ang iba?" ³⁰ Kon

ginapasalamatan ko sa Dios akun ginakaun, ta basi pakalainun ako tungud sa pagkaun nga akun ginapasalamatan?"

³¹ Dagi akun sabat kanindo: bisan ano indong imoon, magkaun kamo man okon maginum, imoa nindo ang tanan sa katoyoan nga ang Dios madadayaw. ³² Indi kamo gid magimo ang bisan ano nga makataw kasan-daran sa mga Judio okon sa mga bukun Judio, okon sa indong mga kapario nga tomoloo. ³³ Sonoda nindo akun ginaimo; pirmi ako nagapangita paagi nga maboligan ko ang iba sa tanan akun ginaimo. Bukun akun karayadan akun ginapangita kondi anang karayadan ang iba, agud malowas sanda sa anang silot ang Dios.

11 Gani wada nindo akun ginaimo ay ako nagawad ra kay Cristo.

Ang Pagtabon ang Olo kon Nagasimba

² Ginadayaw ko kamo ay pirmi nindo ako nga ginadumdum kag ginasonod nindo akun mga gintodlo kanindo. ³ Dadi gusto ko ra nga indong maulaman nga si Cristo maman anang pangolo ang kada lalaki, kag ang lalaki maman ang pangolo anang asawa, kag ang Dios maman anang pangolo ni Cristo. ⁴ Gani sa indong pagtiripon, kon ang lalaki magpangamoyo okon magambal anang ambal ang Dios nga may tabon anang olo, nagataw kauruyan sa anang pangolo. ⁵ Kag kon ang babai magpangamoyo okon magambal anang ambal ang Dios nga anang olo ara tabon, nagataw tana ra kauruyan sa anang pangolo, kag pario tana run lang sa babai nga nagpakiskis anang book. ⁶ Kon ang babai ara nagatabon anang olo mayad pa nga magpabolog tana run lang. Piro kauruya sa babai kon tana magpabolog okon magpakiskis anang book. Gani dapat tabonan na anang olo. ⁷ Ang lalaki indi dapat magtabon anang olo, ay tana nagapakilala anang gaum kag dungug ang Dios. Ang babai tana nagapakilala anang gaum kag dungug ang lalaki. ⁸ Ay ang lalaki ara pagimoa alin sa babai, kondi ang babai maman ang ginimo alin sa lalaki. ⁹ Kag ara ra pagimoa ang lalaki para sa babai kondi ang babai ginimo para sa lalaki. ¹⁰ Gani maman dan nga kinanglan nga ang babai magtabon anang olo agud bisan ang mga angil makaulam nga nagapasakup tana sa anang asawa. ¹¹ Piro dapat dumdumun ta ra nga sono sa anang plano ang Ginoo, kinanglan ang babai ang lalaki kag kinanglan ra ang lalaki ang babai. ¹² Bisat matood nga ang ona nga babai nagalin sa lalaki, dadi tana ang lalaki nagaalin sa babai. Piro ang tanan alin sa Dios. ¹³ Binagbinaga nindo bala. Bukun ra gid tama nga ang babai magpangamoyo sa Dios nga ara tabon anang olo. ¹⁴ Kag natoral lang nga ang lalaki matagud anang book, ay kauruya kon malabug anang book. ¹⁵ Piro kon ang babai tana malabug anang book nagapasadya dan kanana. Ay gintawan tana gani ang Dios ang malabug nga book bilang inogtabon sa anang olo. ¹⁶ Piro kon may dian nga gusto magkontra sa amun ginatodlo nga dia, ara ako iba nga inogambal

kondi dia: ara kami iba nga kaogalian loas digi. Kag toladan ra anang ginasonod ang mga tomoloo sa Dios sa tanan nga logar.

Ang Komonion

(Mt. 26:26-29; Mc. 14:22-25; Lu. 22:14-20)

¹⁷ May sangka bagay pa gid nga gusto ko nga sam-bitun dadi kanindo, kag parti digi ara ko kamo ginadayawa. Kon kamo nagatiripon, sa baylo nga magbaskug indong pagtoo, nagaroya. ¹⁸ Ay nakabati ako nga kon kamo nagatiripon nagagropo-gropo kamo kag nagakorontraan, kag nagapati ako nga midyo matood manda. ¹⁹ Sigoro kinanglan gid nga matabo dia dian kanindo agud maulaman kon sino gid kanindo ang matood nga nagatoo. ²⁰ Kon kamo nagatiripon agud magsilibrar anang Yapon ang Ginoo bukun tama indong ginaimo, ²¹ tungud nga ara kamo nagaurulatan kon magkaraun. Gani ang iba kanindo bosog nga mayad kag lingin pa mintras ang iba tana gutum kag nawaw. ²² Basi indi kamo anay magkaun kag maginum sa indong kaogalingun nga balay? Ay sa indong ginaimo nga dan ginapakaayan nindo ang mga pobri, kag pati ang tanan nga mga tomoloo ginapakalain nindo. Ta ano indong ginaulat-ulat kanakun? Dayawon ta kamo sa indong ginaimo nga dan? Indi gid!

²³ Maman dia anang gintodlo kanakun ang Ginoong Jesus, kag gintodlo ko ra kanindo: nga ang gabi nga dato nga tana gintraidoran ni Judas nagbuul tana ang tinapay. ²⁴ Kag pagkatapos nagpasalamat tana sa Dios kag ginpamisang-pisang na dayon kag nagkoon, "Maman dia akun lawas nga ginaalad para kanindo. Imoon nindo pirmi dia bilang pagdumdum kanakun." ²⁵ Pagkatapos nanda kaun ang tinapay, toladato ra anang ginimo sa irinumun: ginbuul na, ginpasalamat, kag makon dayon, "Dia nga irinumun maman ang bago nga kasogtanan nga gintaw ang Dios kag ginpatigayon paagi sa akun dogo. Imoon nindo pirmi dia kag kada maginum kamo ang irinumun nga dia dumdumun nindo ako." ²⁶ Gani mintras ang Ginoo ara pa kabalik, kada magkaun kamo ang tinapay kag maginum ang irinumun nga dia ginapakilala nindo anang pagkapatay.

²⁷ Ang bisan sino nga magkaun ang tinapay nga dia kag maginum ang irinumun nga dia ang Ginoo nga pabasta-basta lang nagakasala sa anang lawas kag dogo ang Ginoo. ²⁸ Maman dan nga kinanglan magosisa gid anay ang kada isara anang kaogalingun bago magkaun ang tinapay kag bago maginum ang irinumun. ²⁹ Tungud nga kon magirug tana kaun kag inum nga ara na ginakilalaa anang kaologan parti sa anang lawas ang Ginoo, nagadara tana lang silot sa anang kaogalingun. ³⁰ Maman dan nga doro kanindo ang maroya kag nagamarasakit; kag ang iba gani nagkapatay. ³¹ Piro kon osisaun ta anay atun kaogalingun kon osto atun ginaisip okon bukun, indi kita pagsilotan ang Dios. ³² Kon kita nga mga tomoloo ginasilotan ang Dios ginatodloan na kita agud indi kita

pagkondinarun kaiban sa mga tao digi sa kalibotan nga ara nagatoo kanana.

³³ Gani, mga kabogto ko kay Cristo, kon kamo magtiripon sa pagsilibrar anang yapon ang Ginoo magurulatan kamo. ³⁴ Kon may ginagutum kanindo magkaun tana anay sa anang balay, agud indi kamo pagsilotan ang Ginoo tungud sa indong ginaimo kon nagatiripon kamo. Kon parti sa iba nga mga butang, bago ron garing pagabot ko dian.

Mga Abilidad nga Ginataw ang Ispirito Santo

12 Mga kabogto ko kay Cristo, gosto ko ra nga maintindian nindo gid ang parti sa mga abilidad nga ginataw ang Ispirito Santo. ² Naulaman nindo nga ang ara kamo pa nagtoo sa Dios ginapatalang kamo agud magsimba sa mga dios-dios nga indi kaambal. ³ Gani gusto ko nga maulaman nindo ra nga ara tao nga ginaagobayan anang Ispirito ang Dios nga makakoon nga malain si Jesus. Kag ara ra tao nga makakoon nga si Jesus anang Ginoo kon ara tana ginaagobayi ang Ispirito Santo.

⁴ Sari-sari ang mga abilidad nga ginataw ang Ispirito Santo, piro sangka Ispirito lang ang ginaalinan. ⁵ Sari-sari ang paagi sa pagsirbi, piro sangka Ginoo ra lang atun ginasirbian. ⁶ Kag sari-sari anang ginapaimo ang Dios kanatun, piro sangka Dios lang gid ang naga-gaum kanatun nga tanan agud maimo ta anang ginapaimo. ⁷ Ang kada isara gintawan abilidad nga nagapakita nga ang Ispirito Santo dian kanana, agud makabolig tana sa anang kapario nga tomoloo. ⁸ Ang iba gintawan ang Ispirito Santo ang abilidad nga magsogid ang kamatoodan, kag ang iba tana gintawan ang Ispirito Santo abilidad nga magsaysay dato. ⁹ May dian ra nga gintawan marigun nga pagtoo kag may dian ra nga gintawan abilidad nga magayad ang mga nagamasakit, kag dia tanan alin ra sa Ispirito Santo. ¹⁰ Ang iba gintawan ang Ispirito Santo ang gaum agud magimo ang mga milagro; ang iba abilidad nga magsaysay anang ambal ang Dios; kag ang iba abilidad nga makakilala kon ang nagagaum sa sangka tao alin sa Ispirito Santo okon bukun. May gintawan ra abilidad nga magambal sa iba nga mga ambal nga ara nanda naulami kag may dian ra nga gintawan abilidad agud isaysay kon ano anang kaologan ang mga ambal nga dato. ¹¹ Piro dia tanan sangka Ispirito ra lang gid ang nagataw, kag ginapanagtag na sa kada isara sono sa anang gusto.

Atun Kaalimbawa mga Parti ang Sangka Lawas

¹² Ang lawas may doro nga mga parti piro sangka lawas pa ra gid. Toladan ra ang mga tomoloo. Bisan sari-sari ang mga abilidad nga gintaw sa kada isara kanatun, kita sangka lawas ra lang bilang pinakalawas ni Cristo. ¹³ Ay kita tanan, Judio man okon bukun, oripun okon libri, ginbunyagan sa sangka Ispirito lang agud maging sangka lawas. Kag sangka Ispirito ra lang ang ginpainum kanatun nga tanan.

¹⁴ Anang lawas ang tao sakabilog lang piro doro anang parti. ¹⁵ Kon ang siki abi makaambal kag magkoon “Bukun ako anang parti ang lawas tungud nga bukun ako alima,” dan ara nagakaologan nga tana bukun run manda anang parti ang lawas. ¹⁶ Kag kon ang talinga makaambal kag magkoon, “Tungud nga ako bukun mata, bukun ako anang parti ang lawas,” dan ara ra nagakaologan nga tana bukun run anang parti ang lawas. ¹⁷ Tungud nga kon anang lawas ang tao poros lang mata, tay paiwan anang pagkabati? Kag kon anang bilog nga lawas talinga lang, paiwan anang pagpangugum? ¹⁸ Piro ara kita pagimoa ang Dios pario dato, kondi sono sa anang gusto ginimo na kita nga may sari-sari nga parti sa atun lawas. ¹⁹ Kon ang lawas sangka parti lang, indi ta dato matawag nga lawas. ²⁰ Ang matood tana doro manda anang mga parti atun lawas, piro sangka lawas pa ra gid.

²¹ Maman dan nga ang mata indi makakoon sa alima, “Indi ta kaw kinanglan,” kag ang olo indi ra makakoon sa siki, “Indi ta kaw kinanglan.” ²² Sa matood tana, ang mga parti ang lawas nga midyo maroya kinanglan ta gid. ²³ Kag ang mga parti ang lawas nga midyo bukun gid importanti man atun ginaasikaso nga mayad; kag ang mga parti nga midyo kauruya sulungun man atun ginapasadya. ²⁴ Dia ara ta ginaimoa sa mga parti nga masadya run nga lagi. Toladan anang ginimo ang Dios sa atun lawas, agud tawan dungug ang mga parti nga midyo bukun gid importanti. ²⁵ Ginimo ang Dios anang mga parti atun mga lawas agud makaboroligan, kag bukun agud magkarampi-kampian. ²⁶ Gani kon ang sangka parti nagabatyag, ang tanan nga parti nagabatyag ra. Kag kon ang sangka parti ginadayaw, ang tanan nga parti nalilipay ra.

²⁷ Akun gostong ambalun manan dia: kita nga mga tomoloo anang pinakalawas ni Cristo, kag ang kada isara kanatun parti anang lawas. ²⁸ Kag sa lawas nga dia ang kada tomoloo gintawan ang ana-ana nga obra. Ona sa tanan mga apostolis; ikarwa, mga manogsaysay anang ambal ang Dios; ikatlo, mga manogtodlo; pagkatapos ang mga manogimo mga milagro, mga manogayad ang mga masakitun, mga kabolig, mga manogdomara, kag mga manogambal ang mga ambal nga ara nanda natoni. ²⁹ Naulaman nindo ra nga kita tanan bukun mga apostol. Bukun kita ra tanan mga manogsaysay anang ambal ang Dios, okon mga manogtodlo. Bukun ra ang tanan manogimo milagro. ³⁰ Ang gaum nga magpaayad masakit ara ra pagtawan kanatun nga tanan, okon ang abilidad nga magambal sa ambal nga ara natoni. Kag kita nga tanan ara ra pagtawi abilidad nga magpasanag andang ginaambal nga dato. ³¹ Piro imorati nindo nga mabaton sa Dios ang mga importanti nga mga abilidad. Kag dadi itodlo ko kanindo ang pinakamayad sa tanan.

Ang Pagigogma

13 Bisan makaambal ako ang sari-sari nga mga ambal ang mga tao digi sa kalibotan pati anang ambal ang mga angil sa langit, piro kon ara ako pagigogma sa akun kapario, ara ako pa ra gid polos kondi pario ako lang sa bagtingan nga malingaw okon pompyang nga maranting. ² Kag bisan makasaysay ako anang ambal ang Dios kag naulaman ko pa ang tanan nga madaralum nga mga kamatoodan pati ang sari-sari nga mga kinaaram, kag bisan mapasaylo ko pa ang bokid tungud nga mabaul akun pagtoo, ara ako pa ra gid polos kon ara ako pagigogma. ³ Bisan ipanagtag ko sa mga pobri ang tanan ko nga mga pagkabutang, kag bisan ialad ko pa akun lawas agud sonogon, ara ako pa ra gid polos kon ara ako gogma sa akun kapario.

⁴ Ang tao nga nagaigogma mapinasinsyaun, mayad sa anang isigkatao, bukun maakigun, bukun asdakun okon bogalun, ⁵ ara nagabinastos, ara nagapalabi anang kaogalingun, ara nasisilag nga lagi, ara nagadumut, ⁶ ara nalilipay sa malain kondi sa matarung, ⁷ mainantuson tana pirmi nga may pagsarig kag paglaum sa anang kapario, kag mainagoantaun.

⁸ May kataposan ang mga pagsaysay anang ambal ang Dios, kag ang mga pagambal sa iba nga mga ambal nga ara natoni, pati ang mga paglaygay ang kamatoodan, piro ang gogma tana ara gid kataposan. ⁹ Ay ang mga butang nga atun naulaman pati atun pagsaysay anang ambal ang Dios bukun pa gid komplito. ¹⁰ Piro kon magabot ang adlaw nga makompliron ang tanan madodora run ang bukun komplito.

¹¹ Ang ako bata pa, akun pagambal, akun pagintindi, kag akun isip pario sa bata. Piro pagkatapos nga ako may buut run ginbayaan ko anang ogali ang bata. ¹² Dan toladan kita ra. Sa dadi midyo nagasulung kita sa salamin nga malubug; piro magaabot ang adlaw nga makikita ta gid si Cristo. Dadi limitado atun naulaman; piro magaabot ang adlaw nga maulaman ta ang tanan, pario anang pagkakilala ang Dios kanatun.

¹³ Tatlo ka butang ang indi madora kag ang tatlo nga dia ara iba kondi ang pagsarig, paglaum, kag ang pagigogma sa atun kapario. Piro ang pagigogma gid tana maman ang pinakaimportanti.

Ang Pagambal sa Ambal nga Ara Natoni

14 Gani imorati nindo gid ang pagigogma, piro angadun nindo ra nga matawan kamo abilidad nga alin sa Ispirito Santo, labi run gid ang pagsaysay anang ambal ang Dios. ² Ang tao nga nagaambal sa iba nga ambal nga ara na natoni, ara nagapakigambal sa mga tao kondi sa Dios, tungud nga ang mga tao indi makaintindi kanana. Ang Ispirito Santo maman ang nagapaambal kanana kag ginaambal na ang mga butang nga ara naulami ang iba. ³ Piro ang nagasaysay tana anang ambal ang Dios nagaambal sa mga tao agud makabolig, makaparigun, kag makalipay kanan-

da. ⁴ Ang tao nga nagaambal sa ambal nga ara na natoni nagaparigun anang kaogalingun, piro ang nagasaysay anang ambal ang Dios nagaparigun anang kapario nga mga tomoloo. ⁵ Gosto ko andan nga tanan kamo makaambal sa iba nga mga ambal, piro mas mayad gid tana kon kamo makaambal anang ambal ang Dios. Tungud nga ang tao nga nagasaysay anang ambal ang Dios mas importanti kaysa tao nga nagaambal sa iba nga ambal, loas lang kon isaysay na ra anang ginaambal agud maparigun ang mga tomoloo. ⁶ Ano kabay indong mabubuul, mga kabogto ko, kon ako alimbawa magayan dian kanindo kag magambal sa ambal nga indi nindo maintindian? Syimpri ara gid. Kinanglan tana may inogsaysay ako kanindo nga alin sa Dios, okon may inoglaygay ako nga kamatoodan, okon may inogbarita ako nga ambal ang Dios, okon may inogtodlo ako.

⁷ Bisan sa mga instrominto nga ara kaboi pario sa plaota okon gitara, kon bukun maatag ang pagpatonog ang mga nota paiwan anang pagkaulam ang nagapamati kon ano nga kanta ang ginatogtog? ⁸ Kag bisan sa manogtrompita ang mga soldado, kon bukun maatag anang pagpatonog ara may magpriparar para sa inaway. ⁹ Toladan ra kanindo, paiwan anang pagkaintindi ang nagapamati imong ginaambal kon nagaambal kaw sa iba nga ambal nga indi maintindian? Pario dato sa nagaambal kaw lang sa angin.

¹⁰ Doro nga mga linggwai digi sa kalibotan kag kada isara may kaologan. ¹¹ Piro kon indi ko maintindian anang ginaambal ang iba kag indi na ra maintindian akun ginaambal, ara kami may mabubuul sa isara kag isara. ¹² Gani tungud nga nagaangad kamo nga makabaton anang mga ginapanagtag nga abilidad ang Ispirito Santo, imoratan nindo nga mabaton ang mga abilidad nga makapabaskug sa mga tomoloo.

¹³ Gani ang tao nga nagaambal sa ambal nga ara na natoni dapat magpangamoyo nga tawan tana ra abilidad nga makasaysay kon ano anang kaologan anang ginaambal. ¹⁴ Ay kon ako nagapangamoyo sa ambal nga ara ko natoni bisan matood nga nagapangamoyo akun isipiritu, akun isip tana ara pakinabang. ¹⁵ Tay ano akun dapat nga imoon? Magapangamoyo ako sa akun isipiritu, piro magapangamoyo ako ra sa akun unauna. Magakanta ako sa akun isipiritu, piro magakanta ako ra sa akun unauna. ¹⁶ Kon magpasalamat kaw sa Dios sa imong isipiritu lang, paiwan anang pagkoon ang iba "Amin" kon ara sanda gani kaintindi kon ano imong ginaambal? ¹⁷ Bisan masadya imong pagpasalamat sa Dios, kon ang iba indi makaintindi, indi kaw makabolig sa andang pagtoo.

¹⁸ Nagapasalamat ako sa Dios nga ara may makalabaw kanakun kon parti sa pagambal sa mga ambal nga ara natoni. ¹⁹ Piro sa mga pagtiripon ang mga tomoloo mas mayad pa nga magambal ako lima lang ka tinaga nga maintindian agud matodloan ko sanda kaysa magambal ako linibo ka tinaga sa ambal nga indi maintindian.

²⁰ Mga kabogto, kon parti sa mga butang nga dia indi ko gosto nga magisip kamo pario sa bata. Kon parti tana sa malain maging pario kamo sa bata nga ara naga-sip ang malain. Piro kon sa paggamit indong isip, maging maulam-ulam kamo. ²¹ Nasolat sa Kasolatan nga ang Ginoo nagakoon,

“Magaambal ako sa mga tao nga dia sa ibang mga ambal

kag paagi sa mga taga-ibang logar, piro indi sanda pa ra gid magpamati kanakun.”

²² Gani bukun tanda para sa mga tomoloo ang pagambal sa iba nga mga ambal nga ara natoni kondi tanda para sa mga ara nagatoo. Piro ang pagsaysay tana anang ambal ang Dios para sa mga tomoloo agud magrigun pa gid andang pagtoo, kag bukun para sa mga bukun tomoloo.

²³ Gani, kon kamo nga mga tomoloo magtiripon kag tanan kamo magarambal sa mga ambal nga ara nindo natoni kag may mga nagatambong nga bukun tomoloo okon ara kaulam kon ano indong ginaimo, ano kabay, indi sanda magkoon nga nagaomang kamo ron? ²⁴ Piro kon kamo nga tanan magsaysay anang ambal ang Dios kag may magsulud nga bukun tomoloo okon ara kaulam kon ano indong ginaimo, makikilala na nga tana gali makasasala kag maulaman na anang matood nga kaimtangan. ²⁵ Magagoa pati ang mga sikrito nga anang ginaisip. Magalood tana dayon nga nagainulsul kag nagasimba sa Dios. Kag makakoon tana nga ang Dios dian matood kanindo.

Ang Osto nga Pagsimba

²⁶ Gani, mga kabogto, toladia indong dapat imoon kon kamo magtiripon: ang iba magkanta, ang iba magtodlo, ang iba magbarita anang ginsogid ang Dios kanana, ang iba magambal sa ambal nga ara na natoni, kag ang iba magsaysay kon ano anang gostong ambalun dato. Kag ang tanan nga indong imoon sa indong pagtiripon imoon nindo para sa pagparigun sa mga tomoloo. ²⁷ Kon may dian nga magambal sa ambal nga ara na natoni, dapat darwa lang okon tatlo ang magambal, piro indi dapat magdurungan, kag kinanglan may dian nga magsaysay kon ano anang gostong ambalun andang ginaambal. ²⁸ Piro kon ara gid may makasaysay, dapat magipus sanda kag magambal sa andang kaogalingun run lang kag sa Dios.

²⁹ Kon may dian kanindo nga may abilidad nga magsaysay anang ambal ang Dios, togoti nindo nga magambal ang darwa okon tatlo. Kag ang iba magpamati kag magbinagbinag kon tama okon bukun andang ginaambal. ³⁰ Karon kon may nagapongko doto nga nagapamati kag ginatawan ang Dios inogambal, dapat magipus ang naona nga nagaambal agud makaambal ra anang kaiban. ³¹ Sa toladia nga paagi tanan kamo nga mga manogsaysay anang ambal ang Dios makabulus-bulus ambal, agud kamo nga tanan makatoon kag maparigun indong pagtoo. ³² Ang manogsaysay anang ambal ang Dios sarang makapu-

gung anang kaogalingun. ³³ Ay ang Dios ara tana nagataw kagamo kondi kalinung.

Kon parti sa mga babai, imoon nindo anang ginaimo ang mga tomoloo sa tanan nga logar. ³⁴ Kon kamo nagatiripon, ang mga babai dapat magipus tungud nga ara sanda ginatogoti nga magambal. Dapat magpasakup sanda sa mga lalaki pario anang ginakoon ang Kasolatan. ³⁵ Kag kon ang babai may inogpamangkot, magulat tana asta makaoli sanda bago na pamangkoton anang asawa, tungud nga kauruya kon ang babai magambal kon nagatiripon ang mga tomoloo.

³⁶ Indong pagsarig sigoro ang Mayad nga Barita dian kanindo nagalin kag kamo lang ang nakaulam. ³⁷ Kon may dian kanindo nga nagaisip nga tana manogsaysay anang ambal ang Dios okon may iba nga abilidad nga gintaw ang Ispirito Santo, dapat na nga kilalaun nga akun mga ginasolat nga dia kanindo sogo mismo ang Ginoo. ³⁸ Kag kon may dian nga indi magpati sa akun ginaambal nga dia, indi kamo magpati kanana.

³⁹ Gani mga kabogto ko kay Cristo, magangad kamo gid nga makasaysay kamo anang ambal ang Dios, kag ayaw nindo pagbawali ang pagambal sa iba nga mga ambal nga ara natoni. ⁴⁰ Piro imoa nindo ang tanan sa osto kag mayad nga paagi.

Ang Parti sa Pagbanaw kay Cristo

15 Mga kabogto, gosto ko ipadumdum kanindo ang Mayad nga Barita nga akun ginwali kanindo. Dia ginbaton nindo kag asta dadi maman ra indong ginatindugan. ² Paagi sa Mayad nga dia nga Barita malolowas kamo sa anang silot ang Dios, kon indong ginauputan nga mayad akun ginwali kanindo kag bukun lang basta pasapayan indong pagtoo. ³ Gintodlo ko kanindo ang mga pinakaimportanti nga butang nga gintodlo kanakun: nga si Jesu-Cristo napatay agud malowas kita sa silot tungud sa atun mga sala. Kag dia sono sa nakasolat sa Kasolatan. ⁴ Gintubung tana kag nabanaw dayon sa ikatlo ka adlaw, sono ra sa nasolat sa Kasolatan. ⁵ Nagpakita tana anay kay Pedro bago sa anang dosi ka apostolis. ⁶ Pagkatapos nagpakita tana ra sa anang mga somolonod nga nagatiripon nga sobra 500. Kag kalabanan kananda boi pa dadi piro ang iba tana patay run. ⁷ Nagpakita tana ra kay Santiago kag pagkatapos sa tanan nga mga apostolis.

⁸ Ang ori run gid nagpakita tana ra kanakun. Akun kaalimbawa pario sa lapsag nga nabata bisan bukun pa anang oras tungud nga golpi akun pagkakilala kanana. ⁹ Ay ako ang pinakakabus sa mga apostolis kag bukun gani bagay nga tawagun nga apostol, tungud nga ginpangingabot ko anang mga tomoloo ang Dios. ¹⁰ Piro sa kalooy ang Dios kanakun, dadi apostol ako ron. Kag ara may makakoon nga ara polos anang kalooy nga dato ang Dios kanakun, tungud nga ang matood tana, mas doro akun naimo kon ikomparar sa anang naimo akun kapario nga mga apostolis. Piro da-

to bukun sa akun kaogalingun, kondi tungud sa anang kalooy kag bolig ang Dios. ¹¹ Piro ara dipirinsya kon ako okon sanda ang nagatodlo, basta ang importanti tana pario amun ginawali kag pario ra indong gina-toan.

Ang Pagbanaw sa mga Nagatoo sa Dios

¹² Kon ginawali namun kanindo nga si Jesu-Cristo ginbanaw, ta basi ang iba dian kanindo nagakoon nga ang mga patay indi pagbanawon? ¹³ Kon matood nga ang mga patay indi pagbanawon nagakaologan nga si Cristo ara ra nabanaw. ¹⁴ Kag kon ara nabanaw si Cristo, ara polos amun pagwali, kag ara ra polos indong pagtoo. ¹⁵ Bukun lang dan, kondi magagoa pa nga nagbotig kami parti sa Dios ay nagasogid kami nga ginbanaw na si Cristo. ¹⁶ Piro ara tana nabanaw kon ara gani pagkabanaw ang mga patay. ¹⁷ Kag kon si Cristo ara nabanaw, indong pagtoo ara polos kag ara kamo pa ra gid napatawad sa indong mga sala. ¹⁸ Kag kon toladata, ang mga tomoloo kay Cristo nga nagkarapatay run ara ra nalawas. ¹⁹ Kon atun paglaum nga dian kay Cristo para lang sa atun kaboi digi sa kalibotan, kita run gid ang makalooloo sa tanan nga tao.

²⁰ Piro sa matood tana, si Cristo nabanaw alin sa mga minatay kag maman dato ang nagapamatood nga babanawon ang mga patay. ²¹ Tungud sa sangka tao nga si Adan ang kamatayun nagabot sa tanan nga tao. Kag tungud ra sa sangka tao nga si Cristo ang mga patay mababanaw. ²² Kon ang tanan nga tao napapatay tungud sa atun rilasyon kay Adan, tungud ra sa atun rilasyon kay Cristo kita nga tanan mababanaw. ²³ Piro may ana-ana nga tyimpo. Ang ona gid nga nabanaw si Cristo. Pagkatapos, pagbalik na digi sa kalibotan bago pa babanawon ang mga tao nga ana ni Cristo. ²⁴ Kag bago pa magaabot ang kataposan. Doraun na ang tanan nga kaarian, pagdomaraan, kag paggaum kag itaw na dayon ang pagkaari sa Dios nga Amay. ²⁵ Ay si Cristo magaari lang asta mapasoko kanana ang tanan nga nagakontra kanana. ²⁶ Ang kataposan gid nga kaway nga doraun ara iba kondi ang kamatayun. ²⁷ Ang Kasolatan mismo nagakoon nga si Cristo ginpaari ang Dios sa tanan nga mga butang. Piro syimpri ara dato nagakaologan nga pati ang Dios nga nagpasoko ang tanan kay Cristo nakagapil doto. ²⁸ Kondi kon ang tanan sa idalum run anang gaum ni Cristo, si Cristo mismo nga anang Bata ang Dios magapasakup run da sa Dios nga nagpasoko ang tanan kanana, agud ang Dios maman run ang magagaum sa tanan-tanan.

²⁹ May mga tao nga nagaparabunyang para sa mga napatay. Ta ano gani anang polos andang ginaimo nga dan kon ang mga patay indi ra gid pagbanawon? ³⁰ Kag ano amun mabubuul sa mga piligro nga amun ginaagian? ³¹ Matood nga kon paiwan nga ginapabogal ko kamo sa akun pagpakigisara kay Cristo Jesus nga atun Ginoo, adlaw-adlaw ginaatobang ko ra ang piligro nga ako patayun. ³² Nalisudan ako nga mayad digi sa Efeso, tungud nga ang mga tao nga nagakon-

tra kanakun pario sa mga talonon nga mga sapat nga gosto magtukub kanakun. Kag kon ang mga patay indi pagbanawon ano ra akun katoyoan nga magantos pario dia? Kon ang patay indi pagbanawon, ta kondi sonodon ta run lang ang orobatun nga nagakoon, "Magpagosto kita, magkaun kita kag maginum ay basi kon aruman mapatay kita."

³³ Indi kamo magpati sa orobatun nga dan tungud nga panloko lang dan. May orobatun ra tana nga nagakoon, "Kon kamo magsari tawas-tawas sa mga tao nga nagaimo ang malain, dan magapalain ra indong mayad nga ogali." ³⁴ Magisip kamo ron ang osto kag bayai nindo ron ang pagpakasala. Ginaambal ko dia kanindo agud mauya kamo ay ang iba kanindo sala indong pagkakilala sa Dios.

Paiwan Anang Lawas ang Nabanaw

³⁵ Kon may dian nga magpamangkot kon paiwan anang pagkabanaw ang mga patay kag kon paiwan kabay andang mga lawas, dagi akun sabat: ³⁶ dan nga pamangkot nagapakilala nga dan nga tao ara gid may naulaman, tungud nga kon kita magtanum sangka luga nga bini sa logta, dan nga bini maroronot anay bago magatobo. ³⁷ Kag bisan anong klasi nga bini imong itanum, kon nagatobo ron gani, iba run anang itsora sa imong ginlubung. ³⁸ Anang itsora dato sono ra sa anang pagbuut ang Dios. Kag kada bini may ana-ana ra nga korti kon magtobo.

³⁹ Toladan ra anang lawas ang tanan nga nagakaboi, ay ang mga lawas ara ra nagaparario. Iba anang lawas ang tao kag iba ra anang lawas ang mga sapat, iba ra anang lawas ang mga pispis, kag iba pa ra gid anang lawas ang mga isda.

⁴⁰ Sari-sari anang ginimo ang Dios digi sa logta kag doto sa langit, kag tanan nga anang ginimo masadya. Piro iba anang kasadya ang kada isara. Ang mga butang nga anang ginimo sa langit iba anang kasadya, kag iba ra anang kasadya ang digi sa logta. ⁴¹ Iba anang kasadya ang adlaw, kag iba ra anang kasadya ang bolan. Ang mga biton may ana ra tana nga kasadya. Piro bisan pa gani ang mga biton sari-sari andang kasadya. ⁴² Toladan ra kon banawon ron ang mga patay. Ang ginalubung nga lawas lawas nga naroronot. Piro kon mabanaw ron indi run gid maronot asta kon sano. ⁴³ Ang lawas nga ginalubung marimo kon sulungun kag maroya, piro kon banawon ron masadya kag mabaskug. ⁴⁴ Ang lawas nga ginalubung lawas nga bagay lang digi sa kalibotan, piro kon banawon ron, lawas nga bagay sa langit. Tungud nga kon may lawas nga bagay digi sa kalibotan may lawas ra nga bagay sa langit. ⁴⁵ Ay ang Kasolatan nagakoon, "Ang naona nga tao nga si Adan gintawan kaboi." Piro ang ori nga Adan nga maman ang Cristo gintawan Ispirito nga nagataw kaboi. ⁴⁶ Bukun ang lawas nga panglangit ang nagaona kondi ona gid tana anay ang lawas nga panglogta, kag bago pa ang lawas nga panglangit. ⁴⁷ Ang ona nga tao nga si Adan alin sa logta, tungud nga ginimo tana alin sa yabok, piro ang ikarwa

nga tao nga ara iba kondi si Cristo alin sa langit. ⁴⁸ Ang mga lawas nga panglogta pario gid sa tao nga ginimo alin sa logta, piro ang mga lawas tana nga panglangit pario gid ra sa nagalin sa langit. ⁴⁹ Gani kon paiwan nga atun lawas naging pario ang kay Adan nga alin sa logta, magaabot gid ang adlaw nga atun lawas mag-ing pario ra ang kay Cristo nga alin sa langit.

⁵⁰ Mga kabogto, akun gostong ambalun maman dia: atun lawas nga dia nga alin sa logta indi maimo nga makapanobli anang Ginarian ang Dios. Kag ang lawas nga dia nga naroronot indi matawan kaboi nga ara kataposan.

⁵¹ Pamati kamo bala ay sogidan ko kamo ang sikrito: indi kita tanan mapatay, piro kita tanan babagoon ang Dios. ⁵² Dia golpi lang nga matabo, pario sa sangka pamisuk. Ay pagtonog ang ori gid nga trompita, ang mga patay banawon nga lagi kag tawan dayon ang lawas nga indi run maronot. Kag kita tana nga boi pa, pangilisan ra atun mga lawas. ⁵³ Tungud nga ang lawas nga dia nga naroronot kag napapatay kinanglan nga ilisan ang lawas nga indi run maronot kag indi run mapatay. ⁵⁴ Gani kon ang lawas nga dia nga naroronot mailisan run ang indi maronot, kag kon ang lawas nga dia nga napapatay mailisan run ang indi run mapatay, matotoman run ang nasolat nga, "Gindora run ang Dios ang kamatayun!"

⁵⁵ "Pirdi run ang kamatayun,
Kag ara run gaum."

⁵⁶ Ang kamatayun may gaum lang kanatun tungud sa kasalanan, kag may gaum ang kasalanan tungud nga may Kasogoan. ⁵⁷ Piro salamat sa Dios tungud nga paagi sa anang ginimo atun Ginoong Jesu-Cristo gin-pirdi na run ang kamatayun nga indi run makaiwan kanatun. ⁵⁸ Gani, mga pinalangga ko nga mga kabogto kay Cristo, magpakarigun kamo kag indi gid maglingkang sa indong pagtoo. Magpakatandus kamo sa anang ginapaimo kanindo ang Ginoo, ay naulaman nindo ra nga indong mga pagpangabudlay para sa Ginoo mapopolosan ra gid.

Aboloy nga Para sa mga Taga-Judea

16 Kon parti sa indong inogaboloy sa mga tomoloo doto sa Judea, imoon nindo ra akun gin-paimo sa mga tomoloo sa Galacia. ² Kada Domingo, ang kada isara kanindo magpabulag kantidad sono sa indong kinitaan. Tiponon nindo ron nga lagi agud pagabot ko dian priparado ron indong inogtaw.

³ Pagabot ko dian ipadara ko sa Jerusalem ang mga tao nga indong napili nga madara indong mga amot pati akun solat nga magapakilala kananda. ⁴ Piro kon kinanglan gid nga magayan ako ra doto, matabid sanda run lang kanakun.

Anang Plano ni Pablo

⁵ Madiritso ako dian sa Corinto pagalin ko sa Macedonia, tungud nga nagaplano ako nga maagi doto.

⁶ Maimo nga maboboay ako dian kanindo. Basi kon di-

an ako pa magpalipas ang tigraramig agud maboligan nindo ako sa akun mga kinanglanun sa akun pagbiyai kon diin ako man magayan. ⁷ Indi ko gosto nga magagi lang dian kanindo dadi, kondi gusto ko nga kon magayan ako ron dian kanindo, makatinir ako maboay-boay, kon kabubutun ang Ginoo.

⁸ Piro dadi matinir ako anay digi sa Efeso asta sa adlaw ang Pentecostes, ⁹ tungud nga doro digi ang gusto magpamati ang Mayad nga Barita, kag ginabanabana ko nga doro ang magatoo digi bisan doro ang naga-pangontra.

¹⁰ Kon magabot dian si Timoteo, amomaa nindo tana ang osto agud indi tana magpangalangan tungud nga pario tana ra kanakun nga nagpangabudlay sa Ginoo.

¹¹ Taodon nindo tana. Kag kon magalin tana dian, boligi nindo ra sa anang mga kinanglan sa anang pagpanaw agud makabalik tana digi kanakun. Ginapaabot ko tana nga kaiban ang iba pa nga mga kabogto kay Cristo.

¹² Kon parti sa atun kabogto nga si Apolos, ginpangabay ko tana gid nga magbisita dian kanindo kaiban ang mga kabogto kay Cristo, piro indi tana pa kono makaayan dian dadi, kondi sa ibang oras run garing kon may kaigayonan.

Kataposan nga mga Bilin

¹³ Magbantay kamo pirmi kag magpakarigun sa indong pagtoo kay Jesu-Cristo. Magpakaisug kamo kag indi kamo gid magpapirdi sa atun kaaway. ¹⁴ Kag bisan ano indong imoon ipakita nindo nga may pagigogma kamo.

¹⁵ Mga kabogto, naulaman nindo nga ang ona gid nga naging Kristiano dian sa Acaya ara iba kondi si Estefanas kag anang pamilya. Ginalad nanda andang kaogalingun sa pagsirbi sa mga tomoloo. Maman dan nga nagapangabay ako kanindo ¹⁶ nga sonodon nindo andang ginalaygay kanindo. Kag sonodon nindo ra ang tanan nga pario kananda nga nagapangabudlay para sa Ginoo.

¹⁷ Nalipay ako nga mayad pagabot nanday Estefanas, Fortunato, kag Acaico. Ay bisan ara kamo digi, digi sanda, gani naimo nanda kanakun ang indi nindo maimo. ¹⁸ Nagataw sanda kalipay kanakun kag pati kanindo. Ang mga tao nga pario kananda dapat pasalamatan sa andang mga ginaimo.

¹⁹ Ang mga tomoloo digi sa probinsya ang Asia naga-pangomosta dian kanindo. Si Aquila kag si Prescila kag ang mga tomoloo nga nagatiripon sa andang balay nagapaabot andang mainit nga pangamosta tungud nga pario kamo nga sa Ginoo. ²⁰ Nagapangomosta ra kanindo ang tanan nga mga tomoloo digi.

Ipakita nindo indong pagigogma sa isara kag isara bilang mga tomoloo kag magkarabogto kay Cristo.

²¹ Dadi ako ron mismo (si Pablo) ang nagasolat dia nga pangomosta.

²² Kabay pa nga silotan ang Dios ang bisan sino nga ara nagaigogma kanana.

Ginoo, pagbalik run!

²³ Kabay pa nga kaloyan kamo ra gid ang Ginoong Jesus. ²⁴ Palangga ko kamo nga tanan tungud sa atun pagtoo kay Cristo Jesus.

2 Corinto

1 Ako, si Pablo, kag atun kabogto nga si Timoteo nagasolat kanindo nga mga tomoloo dian sa Corinto, kag pati run da sa tanan nga mga bata ang Dios dian sa bilog nga probinsya ang Acaya. Ako apostol ni Cristo Jesus bilang manogbarita parti kanana, kag dia sono sa anang kabubutun ang Dios.

² Kabay pa nga kaloyan kamo ra gid ang Dios nga atun Tatay kag ni Ginoong Jesu-Cristo nga mayad ra indong kaimtangan.

Pagpasalamat sa Dios

³ Magpasalamat kita sa Dios kag Tatay ni Jesu-Cristo nga atun Ginoo. Tana maloloyon nga Tatay kag Dios nga nagapabaskug kag nagalipay kanatun sa bisan ano atun mga ginaagian. ⁴ Ginapabaskug na kita kag ginalipay sa tanan ta nga mga kalisud agud nga paagi sa bolig nga dia nga atun nabaton kanana makapabaskug kita ra kag makalipay sa iba sa andang mga kalisud. ⁵ Ay bisan doro gid atun naagian nga mga pagantos ni Cristo, doro ra nga mga pagpabaskug kag paglipay atun ginabaton paagi kay Cristo. ⁶ Kon kami nagaantos, dia para sa pagpabaskug kanindo kag sa indong kalowasan. Kag kon kami ginapabaskug, dia para ra sa pagpabaskug kanindo agud maagoanta nindo ang mga arantoson nga pario amun ginaantos. ⁷ Gani mabaul amun pagsarig kanindo, tungud nga naulaman namun nga kon paiwan kamo nagaantos pario kanamun, ginapabaskug kamo ra ang Dios pario kanamun.

⁸ Mga kabogto kay Cristo, gosto namun nga sogidan kamo nga bukun lang maistan amun kalisud nga ginaagian sa Asia. Ay midyo indi kami run gid makaagoanta kag amun kaisip doto kami run lang tugka. ⁹ Amun pagsarig, maman run dato amun oras. Piro natabo gali dato agud makatoon kami nga indi magsarig sa amun kaogalingun, kondi sa Dios nga maman ang nagabanaw ang mga patay. ¹⁰ Ginlowas na kami sa kamatayun, kag lolowasun pa. Tana gid amun ginasarigan nga padayon na kami nga lowasun ¹¹ mintras ginaboligan nindo kami paagi sa indong mga pagpangamoyo. Kag tungud sa mga kalooy nga amun mabaton sa Dios bilang sabat sa doro nga nagapangamoyo, doro ra ang magapasalamat kanana.

Ang Parti sa Pagoman ni Pablo anang Plano

¹² Ang sangka butang nga amun ginapabogal maman dia: nga kami nagkabo ang matarung kag ara gid kasawayan sa tanan nga mga tao, kag labi run gid

kanindo. Naimo namun dia sa anang bolig ang Dios kag bukun sa amun kaogalingun nga abilidad. Mismo amun konsinsya nagapamatood nga matood amun ginapabogal nga dia. ¹³ Sa amun mga solat kanindo, ara kami ibang ginapakaologan kondi kon ano indong ginabasa kag naintindian. Kilala nindo kami, piro bukun gid kilala nga mayad. Piro akun paglaum, nga maulan nindo gid nga sa adlaw nga si Ginoong Jesus magbalik makapabogal kamo kanamun pario amun imoon kanindo.

¹⁵ Tungud sa akun pagpati nga dia nagplano ako nga magbisita anay kanindo agud makabolig kamo darwa gid ka bisis. ¹⁶ Nagplano ako nga maapit anay dian kanindo kon magayan ako ron sa Macedonia, kag pagbalik ko alin doto maagi ako roman dian agud maboligan nindo ako roman sa akun pagpaayan sa Judea. ¹⁷ Maman andan dato akun plano. Piro tungud nga ara kami makadayon, nagakaologan run bala dato nga indi masarigan akun inambalan? Basi kon magkoon kamo nga ako pario ra sa ibang mga tao digi sa kalibotan nga ang mga butang nga andang ginaplano kag ginaintindi ara iba kondi ang para lang gid sa andang kaarayadan. Nagakoon sanda nga "Uu" piro dato gali "Indi." ¹⁸ Piro ang matood tana, kon paiwan nga ang Dios masasarigan, masarigan nindo ra amun ginagogid kanindo. ¹⁹ Kami nanday Silas kag Timoteo nagwali kanindo parti sa anang Bata ang Dios nga si Jesu-Cristo. Kag naulaman nindo nga si Cristo masasarigan sa anang inambalan. Indi maimo nga indi na pagimoon anang mga ginpangako. ²⁰ Paagi kanana ang tanan nga ginpangako ang Dios natotoman. Gani makakoon kami nga masasarigan gid ang Dios, kag dia nagataw pagdayaw kanana. ²¹ Ang Dios maman ang nagaparigun kanatun sa atun pagpakigdapun kay Cristo. Ginpili na kita nga magsirbi kanana. ²² Kag gintandaan na kita pagtaw na kanatun ang Ispirito Santo nga nagaoli run sa atun tagiposoon. Tana bilang karingunan nga kita anang mga bata kag babatonon ta anang mga ginpangako.

²³ Ang Dios mismo nakaulam nga ako nagasogid ang matood kon basi ara ako nagdayon ayan dian kanindo sa Corinto. Ang kabangdanan ay indi ko gusto nga magsakit indong buut kanakun. ²⁴ Ara kami nagadikta kanindo parti sa indong pagtoo, ay marigun kamo ron da. Gosto namun lang andan nga boligan kamo agud maging malipayun kamo sa indong pagkabo bilang Kristiano.

2 Gani naisip ko nga indi ako magoman ayan dian kanindo kon pasakitun ko roman indong buut.

² Ay kon pasakitun ko indong buut, sino ron lang ang mataw kalipay kanakun? Ara run! ³ Maman dan ang kabangdanan kon basi nagsolat ako anay kanindo, agud nga kon magayan ako dian, indi ako pagpakasubun ang mga tao nga maman andan ang dapat magtaw kalipay kanakun. Kag nagapati ako ra nga kon ako nalilipay, kamo nalilipay ra. ⁴ Pagsolat ko kanindo dato anay naborido ako nga mayad kag nagpanangis ako pa gani. Bukun akun katoyoan nga magsakit indong buut kondi gosto ko nga ipakilala kanindo nga kamo palangga ko gid.

Patawadun nindo ang Nakaimo ang Sala

⁵ Karon, kon parti sa anang ginimo nga sala ang tao nga dan dian, bukun ako lang anang gintawan kasubu kondi may dian ra nga kasubu nga gintaw kanindo nga tanan. Nagakoon ako nga "may dian" ay indi ko gosto pasobraan. ⁶ Piro tama run indong ginaimo bilang silot kanana. ⁷ Patawada nindo tana run kag pabaskugun dayon, ay basi kon masobraan anang kasubu. ⁸ Gani, nagapangabay ako kanindo nga ipakita nindo ron kanana nga ginaigogma nindo tana pa ra. ⁹ Maman ra gani dia ang kabangdanan nga ako nagsolat kanindo, ay gosto ko nga maulaman kon kamo masarigan sa pagtoman sa tanan nga akun ginakoon kanindo. ¹⁰ Kon ginapatawad nindo ang tao nga nagkasala, ginapatawad ko tana ra. Ay kon may nakaimo sala kanakun ginpatawad ko dato sa atobangan ni Cristo para sa indong kaarayadan. ¹¹ Dapat ta dia nga imoon agud indi kita mapirdi ni Satanas, ay naulaman ta ra kon ano anang mga paito.

Si Pablo sa Troas

¹² Pagabot ko doto sa Troas agud iwali ang Mayad nga Barita ni Cristo, nakita ko nga ginpriparar run ang Ginoo andang mga tagiposoon sa pagpamati kanakun. ¹³ Piro indi ako mapabutang tungud nga ara doto si Tito nga atun kabogto kay Cristo. Gani naglisinsya ako sa mga tomoloo doto kag nagpa-Macedonia.

Anang Paamot ni Cristo

¹⁴ Salamat sa Dios ay tungud nga kita kay Cristo, pir-mi nga nagaona ang Dios kanatun sa parada anang pagdaug. Ginagamit na kami para ipaulam sa mga tao ang parti kanana miski sa diin nga logar, kag amun ginapaulam nga dia pario sa paamot. ¹⁵ Ay sa Dios kami pario sa anang paamot ni Cristo nga nauguman ang mga tao nga nagakaralawas, kag pati ang mga nagakaradora. ¹⁶ Sa mga tao tana nga nagakaradora, amun ginapalapnag nga kamatoodan pario sa ugum nga alin sa patay nga nagadara kamatayun; piro para sa mga tao nga nagkaralawas, paamot nga alin sa boi nga nagadara kaboi. Ta sino ang makasarang sa obra nga dia? ¹⁷ Piro ginpadara kami ang Dios. Kag tungud nga tana nagasulung kag kami kay Cristo, sinsiro kami kon magambal anang minsai ang Dios. Bukun kami

pario sa iba nga ginanigosyo nanda anang minsai agud makoartaan nanda ang mga tao.

Ang Parti sa Bago nga Paagi sa Pagparapit sa Dios

3 Basi kon isipun nindo nga ginadayaw namun amun kaogalingun. Bukun kami pario sa iba dian nga nagakinanglan ang mga rikomindasyon agud batonon nindo, kag pagkatapos mapangayo roman rikomindasyon alin kanindo agud batonon sanda ra sa ibang logar. ² Indi namun kinanglan ang mga rikomindasyon, ay kamo mismo maman amun pinaka-rikomindasyon nga nakasolat digi sa amun tagiposoon, tungud nga indong kaboi pario gid sa solat nga nakikita kag nababasa ang tanan. ³ Maatag nga indong kaalimbawa pario sa solat ni Cristo nga ginsolat paagi kanamun. Anang gingamit nga inogsolat bukun tinta kondi anang Ispirito ang Dios nga boi, kag ara ra pag-solatan sa mga bato nga sorolatan kondi sa indong tagiposoon mismo.

⁴ Makaambal kami toladia tungud sa anang ginaimo ni Cristo paagi kanamun kag tungud sa amun pagsarig sa Dios. ⁵ Kon kanamun lang gid indi kami kasarang sa obra nga dia, piro ginaboligan kami ang Dios. ⁶ Tana maman ang nagtaw kanamun abilidad agud makasaysay kami sa mga tao ang bagong paagi nga anang ginimo agud kita nga mga tao makaparapit kanana. Ang bagong paagi nga dia bukun paagi sa ginsolat nga Kasogoan kondi paagi sa Ispirito Santo. Ay anang ginadara ang Kasogoan silot nga kamatayun, piro ang Ispirito Santo tana nagataw kaboi nga ara kataposan.

⁷ Pagtaw ang Dios kay Moises ang Kasogoan nga anang ginsolat sa mga bato indi run makasulung ang mga Israelita sa anang oyaun ni Moises ay nasolawan sanda nga mayad. (Piro ang masolaw nga dato sa anang oyaun amat-amat ra lang nga nadora.) Karon kon ang Dios nagpakita anang gaum pagtaw na ang Kasogoan nga nagasirbi ra gani sa kamatayun, ⁸ ta kondi sobra pa doto anang ipakita nga gaum kon anang Ispirito Santo ang magsirbi. ⁹ Ay kon ginapakita ang Dios anang gaum pagtaw na ang Kasogoan nga nagadara silot, kondi sobra pa gid anang ipakita nga gaum kon ibilang na run nga matarung ang tao. ¹⁰ Sa matood tana, anang gaum ang Kasogoan nga dato ang ona bali ara kon ikomparar sa anang gaum ang sa bago nga dia nga paagi. ¹¹ Ay kon may gaum nga ginpakita ang Dios doto sa Kasogoan nga bukun pirmaminti, sobra pa doto anang ginapakita digi sa bago nga dia nga paagi nga ara run gid kataposan.

¹² Kag tungud nga toladia amun pagpati ara kami naadluki nga magsogid anang ambal ang Dios. ¹³ Bukun kami pario kay Moises nga ginatabonan na anang itsora agud indi makita anang mga kapario nga Israelita nga amat-amat nga nadodora ang sanag sa anang itsora. ¹⁴ Ang matood tana, ara kaintindi ang mga tao kon ano dato anang kaologan ay may nagatabon sa andang mga isip. Kag miski gani dadi may nagatabon pa ra gid sa anang isip ang mga Israelita

mintras ginabasa nanda ang lagi nga kasogtanan. Ay ara sanda nasanagi nga kay Cristo nabuul ang dati nga paagi. ¹⁵ Uu, asta gani dadi kon magbasa sanda anang mga ginsolat ni Moises indi sanda kaintindi ay may nagatabon kananda. ¹⁶ Piro ang tabon nga dato mabubuul kon ang tao magdangup sa Ginoo. ¹⁷ Karon, ang ginakoon digi nga Ginoo ara iba kondi ang Ispirito Santo, kag kon anang Ispirito ang Ginoo maman ang dian sa tao, libri tana run sa bisan ano nga nagaoripun kanana. ¹⁸ Kag tungud nga ara run may nagatabon sa atun isip, nakikita ta anang gaum atun Ginoo. Kag ang gaum nga dan nga nagaalin sa Ginoo, nga ara iba kondi ang Ispirito Santo, maman ang padayon nga nagabago kanatun agud sa amat-amat makapario kita kanana.

Manggad sa Sulud ang Koron

4 Tungud sa anang kalooy ang Dios, ginpili na kami nga ibarita ang bago nga dia nga paagi agud maging matarung ang tao, gani ara kami nagaparoyaroya. ² Ginsikway namun ang mga kauruya nga butang nga ginaimo sa sikrito. Ara kami nagapanloko ang mga tao kag ara namun ra ginabaliskada anang kaologan anang ambal ang Dios. Naulaman ra gid ang mga tao nga diritso kag bukun sa sikrito amun pag-sogid ang kamatoodan, kag dan nakita ra ang Dios. ³ Piro kon may mga tao gani nga indi makaintindi ang Mayad nga Barita nga amun ginasaysay, dan nga mga tao maman ang mga nadodora. ⁴ Indi sanda magpati sa Mayad nga Barita tungud nga andang mga isip gin-duluman ni Satanas nga maman ang nagapakadios sa kalibotan nga dia. Ginbolag na sanda agud indi sanda masanagan ang Mayad nga Barita parti sa anang gaum ni Cristo nga maman gid anang kapario ang Dios. ⁵ Kami ara nagawali parti sa amun kaogalingun kondi parti kay Jesu-Cristo, nga tana maman ang Ginoo. Nagasirbi kami lang kanindo para kay Jesus. ⁶ Ang Dios nga nagkoon "Alin sa madulum magagoa ang masanag" maman ra ang nagpasanag amun mga isip agud maintindian namun kon paiwan kasadya anang gaum nga anang ginpakita paagi kay Cristo. ⁷ Kami pario lang gid sa koron nga ginbutangan ang maraalun nga dia nga butang, agud maulaman ang mga tao nga ang gaum nga indi matupungan nga digi sa amun mga lawas nga maroya bukun alin kanamun, kondi sa Dios. ⁸ Sa amun pagpangwalian pirmi kami nga nagaantos, piro ara kami ra gid nadadaug ang mga nagakorontra kanamun. Kon kaisan midyo nagoloan kami, piro ara kami ra gid nadodorai paglaum. ⁹ Doro ang nagaintris nga kami patayun, piro ara kami ra gid ipabayani ang Dios. Matood nga ginatigbak nanda kami, piro sa kalooy ang Dios boi kami pa ra gid. ¹⁰ Pirmi kami napabutang sa piligro nga kamatayun pario ang natabo kay Jesus, agud paagi sa amun kaboi makikita ang tanan nga boi ra si Jesus. ¹¹ Amun kaboi pirmi gani sa piligro ang kamatayun tungud sa amun pagsirbi kay Jesus, agud paagi sa amun lawas nga dia nga mapapatay pa ra gid sa ori

makikita ang tanan nga boi gani si Jesus. ¹² Gani tungud sa amun pagpangwalian parti kay Cristo maimo nga patayun kami, piro maman ra dia ang nagdara kanindo kaboi nga ara kataposan.

¹³ Kabay may nagakoon sa Kasolatan, "Nagtoo ako, maman dan nga nagasogid ako." Kag maman ra dan amun ginaimo, indi maimo nga indi namun ibarita amun ginatooan miski ano pa ang matabo. ¹⁴ Ay naulaman namun nga ang Dios nga nagbanaw kay Ginooong Jesus maman ra ang magabanaw kanatun kag daraun na kita dayon doto sa anang tupad. ¹⁵ Ang tanan nga amun ginaantos para sa indong kaarayadan, agud mintras nagaraku nga nagaraku ang mga tao nga nakakabaton anang kalooy ang Dios, magaraku ra ang mga tao nga magapasalamat kag magadayaw kanana.

¹⁶ Maman dan ang kabangdanan nga ara nagaroya amun pagsirbi sa Dios. Bisn matood nga amun mga lawas nga dia nagaroya nga nagaroya, amun isiprito tana nagabaskug nga nagabaskug. ¹⁷ Ang mga kalisud nga amun ginaantos digi sa kalibotan nga dia nagaagi lang, gani bukun mabugat. Kag tungud sa amun mga pagantos, may ginatigana ang Dios nga balus para kanamun nga ara kataposan kag indi gid makatupung sa amun ginaantos. ¹⁸ Ay ara kami nagapalabi sa mga butang nga amun nakikita digi sa kalibotan, kondi ginapalabi namun ang mga butang nga indi makita. Ay ang mga butang nga nakikita nagaagi lang, piro ang mga butang tana nga indi makita ara kataposan.

Ang Bago nga Lawas

5 Atun lawas nga dia dadi, anang kaalimbawa pario sa balay nga atun ginaolian mintras digi kita sa kalibotan. Gani ara bali kanatun kon mapatay atun lawas nga dia. Ay naulaman ta nga may itaw ang Dios kanatun nga bagong lawas nga atun olian doto sa langit. Dia bukun basta tao ang nagimo kondi ang Dios, kag indi run gid mapatay asta kon sano. ² Sa dadi nagaogayung kita ay ginalangkag kita nga makaoli run sa atun lawas nga dato doto sa langit, ³ agud nga kon makasoksok kita run ang lawas nga dato indi maggoa nga atun kalag oblas. ⁴ Mintras digi kita pa nagaoli sa atun lawas nga dia nagaogayung kita tungud nga nabugatan. Bukun nga gusto ta nga obaun atun lawas nga dia, kondi gusto ta nga masoksokan ang lawas nga langitnun, agud ang lawas nga dia nga napapatay mailisan ang indi run gid mapatay asta kon sano. ⁵ Ang Dios ang nagpripalar kanatun agud mabaton ta ang bago nga dan nga lawas. Kag anang Ispirito Santo gintaw na kanatun agud masigoro ta nga dato imoon na gid kanatun.

⁶ Gani indi kita magparoya-roya bisn naulaman ta nga mintras digi kita pa sa lawas nga dia ara kita pa doto sa anang logar ang Ginoo. ⁷ Ay sa dadi nagakaboi kita pa sa pagtoo kag bukun sono sa atun nakikita. ⁸ Ara kami nagaparoya-roya bisn mas gusto namun nga bayaan ang lawas nga dia kag magoli dayon sa anang tupad ang Ginoo. ⁹ Gani, labi sa tanan, gusto

namun nga malipay ang Dios kanamun, miski digi kami pa okon doto ron kanana. ¹⁰ Ay kita tanan kinanglan gid nga magatobang kay Cristo sa oring mga adlaw agud anang sintinsyaan. Kag ang kada isara kanatun magabaton anang balus sono sa anang ini-moan, mayad man okon malain, ang tana naboboi pa digi sa kalibotan.

Nakabalik Kita sa Dios Paagi kay Cristo

¹¹ Gani tungud nga may kaadluk kami sa Ginoo, ginaimoratan namun nga magkombinsi ang mga tao nga magtoo kanana. Naulaman ang Dios kon anong klasi amun pagkatao, kag nagasarig ako nga dan ulam nindo ra gid. ¹² Dia bukun pagdayaw roman amun kaogalingun, kondi gosto namun lang nga matawan kamo inogpabogal parti kanamun agud may isabat kamo ra sa mga tao nga nagadayaw sa mga butang nga pakita-kita lang kag bukun ang sa tagiposoon gid. ¹³ Kon midyo boang-boang kami, dan para sa Dios; kag kon osto amun isip, dan para kanindo. ¹⁴ Ay tungud sa anang gogma ni Cristo kanamun indi maimo nga indi namun pagimoon anang gosto. Ay naulaman namun nga si Cristo napatay para sa tanan, kag anang risolta dan ang tanan nabibilang run nga patay. ¹⁵ Napatay tana para sa tanan agud nga ang mga tao nga naboi run indi run magkaboi para sa andang kaogalingun kondi para kanana nga napatay kag nabanaw para kananda.

¹⁶ Gani dadi, ara kami run nagasulung sa tao pario anang pagsulung ang tao nga ara kakilala sa Dios. Ang ona toladan amun pagkakilala kay Cristo. Piro dadi bukun run. ¹⁷ Ang bisan sino nga kay Cristo ron bago ron nga tao. Ara run anang dati nga pagkatao, kondi bago tana run gani. ¹⁸ Ang Dios mismo maman ang nagimo dia. Ginpabalik na kita kanana paagi kay Cristo. Kag gintawan na kami obra nga magbarita nga ginapabalik na run ang mga tao kanana. ¹⁹ Maman dia amun ginabarita, nga ginapabalik run ang Dios kanana ang mga tao paagi kay Cristo. Ara na run ginadumdum andang mga sala. Kag kami maman anang ginsarigan nga ipalapnag ang barita nga dia.

²⁰ Gani nagabarita kami bilang anang mga sorogoon ni Cristo, kag paagi kanamun nagapakitloy ang Dios kanindo nga magbalik kamo ron kanana! ²¹ Si Cristo ara gid sala, piro tana maman anang ginsilotan ang Dios tungud sa atun mga sala, agud nga kon kita kay Cristo ibilang kita ang Dios nga matarung.

6 Tungud nga kami mga kabolig sa anang ginaimo ang Dios, nagapakitloy kami gid kanindo nga indi nindo pagsayangun ang kalooy nga indong nabaton kanana. ² Ay makon ang Dios, "Sa osto nga tyimpo ginpamatian ko ikaw, kag sa oras ang kalowasan ginboligan ko ikaw." Gani pamatii nindo! Dadi run gid ang osto nga tyimpo nga lowasun kita ang Dios.

³ Nagaandam kami nga indi kami makaimo ang bisan ano nga maging kabangdanan nga maglain anang buut ang mga tao agud indi mapoyaan amun

pagsirbi sa Dios. ⁴ Sa tanan nga amun ginaimo ginapakita namun nga kami anang mga sorogoon manda ang Dios. Bisn masyado kalisud amun ginaagian kag bisan paiwan kabudlay amun pagkabutang, ginaagoanta namun lang gid. ⁵ Nakaagi kami anot kag priso. Naagian namun ra nga gintarabangan kami ang mga tao. Kaisan sugung amun pagpangabudlay kag kaisan maistan lang amun katorog kag ara kaun-kaun. ⁶ Ginpakita namun ra sa mga tao nga kami matood nga mga sorogoon ang Dios paagi sa amun limpyo nga kaboi kag paagi sa amun kaaram. Naging mainantoton kami sa tanan nga butang kag malolo sa amun isigkatao. Naulaman ra ang mga tao nga ang Ispirito Santo maman ang nagaagobay kanamun, kag amun pagigogma sa amun isigkatao tuduk gid sa amun tagiposoon. ⁷ Ara kami iba nga ginabarita kondi ang matood, kag ginaboligan kami ang Dios paagi sa anang gaum. Amun kaboi nga matarung sa panulung ang Dios maman amun pinakaarmas sa pagataki sa amun kaaway kag maman ra amun pinakadipinsa sa amun kaogalingun. ⁸ Bilang mga sorogoon ang Dios, kaisan ginadayaw kami ang mga tao kag kaisan ginainsolto kami. May mga tao nga nagaambal marimo parti kanamun, piro may dian ra nga nagaambal mayad. May nagakoon nga kami kono mga botigun, piro ang tanan nga amun ginasogid poros matood. ⁹ Ara kami ginasapaka ang iba, piro ang matood tana kilala kami ang tanan. Pirmi kami nga nakabutang sa piligro ang kamatayun, piro boi kami pa ra asta dadi. Ginadisiplina kami ang Dios piro ara kami ginapataya. ¹⁰ May mga ginaimo kanamun agud magkasubu kami piro malipayun kami pa ra gid. Malisud kami lang, piro dorong tao amun ginapamanggad. Kon parti sa mga butang digi sa kalibotan, daw ara kami may makoon nga amun, piro sa matood tana kami ang tagya ang tanan nga butang.

¹¹ Mga pinalangga nga mga taga-Corinto, ara lipudlipud amun pagambal kanindo, ay mabaul gid amun pagigogma kanindo. ¹² Ara kami nagakolang sa amun pagigogma kanindo. Kamo tana maman ang nagakolang indong pagigogma kanamun. ¹³ Ginakabig ko kamo nga pario sa akun mga bata gid. Gani igogmaa nindo ako ra, pario akun pagigogma kanindo.

Indi Kamo Magpakigdapun sa mga ara Nagatoo

¹⁴ Indi kamo gid magpakigdapun sa mga ara nagatoo kay Cristo. Ay kon paiwan nga ang masanag indi makadapun sa madulum, ang mayad indi ra makadapun sa malain. ¹⁵ Kag kon paiwan nga si Cristo kag si Satanas indi magtono, ang tomoloo kag ang bukun tomoloo indi ra magtono. ¹⁶ Indi maimo nga magdapun ang mga ribolto sa timplo nga anang ginaolian ang Dios. Kag kita maman anang pinaka-timplo ang Dios nga boi! Ay ang Dios mismo nagkoon, makon na, "Magaoli ako kag magadapun kananda. Ako maging andang Dios, Kag sanda maging akun mga tao.

¹⁷ Gani, dapat magalin kamo kag magpabulag sa mga tao nga ara nagatoo kanakun.

Indi kamo magpasilabut sa bisan ano nga marisna sa akun panulung, Kag batonon ko kamo.

¹⁸ Kag ako maging indong Tatay, kag kamo maging akun mga bata.

Maman dan anang koon ang Ginoo nga makaga-gaum."

7 Mga pinalangga, tungud sa mga ginpangako nga dia ang Dios kanatun, bayaan ta run ang tanan nga nagaparisna sa atun lawas kag ispirito, kag imoratan ta nga maging limpyo atun kaboi nga may pagtaod sa Dios.

Anang Kalipay ni Pablo

² Kon maimo, batona nindo kami sa indong mga tagiposoon. Ara kami ra may ginimo nga malain sa bisan kino kanindo. Ara kami ra may ginpirwisyo okon gindaya. ³ Ara ako nagaambal dia agud pakalainun kamo. Ay pario akun koon anay, ginapalangga namun kamo gid kag bisan ano ang matabo, maboi man okon mapatay, maoronongan kita sa isara kag isara.

⁴ Mabaul akun pagsarig kanindo kag ginapabogal ko kamo gid. Bisan masyado ka lisud amun ginaagian nalilipay ako pa ra gid nga mayad pagkabati ko parti kanindo. ⁵ Ay pagkaabot namun sa Macedonia, ara gid paway amun lawas tungud nga sa bisan diin nagaantos kami. Ginaway kami ang mga nagakontra kanamun, kag nagpalibug kami ra parti sa kaimtangan ang mga tomoloo. ⁶ Piro ang Dios nga nagalipay sa mga nagakasubu maman ang naglipay kanamun paagi sa anang pagabot ni Tito. ⁷ Bukun lang anang pagabot ang nakataw kalipay kanamun, kondi pati anang sogid nga nalipay tana kanindo. Ginsogidan na kami nga naidlaw kamo kanakun kag nagakasubu kamo sa natabo, kag ginaapinan nindo ako. Gani mas nalilipay ako ron gid dadi.

⁸ Bisan akun solat nga dato nagdara kasubu kanindo, ara ako naganusul nga nakasolat ako toladato. Ang ona manda nagnusul ako ay nakita ko nga sa primiro nagkasubu kamo. ⁹ Piro dadi nalilipay ako, bukun tungud nga nagkasubu kamo, kondi tungud nga dato maman ang naging paagi agud maginulsul kamo. Ay ginpakasubu kamo sono sa anang plano ang Dios, gani ara ra nagdara malain kanindo amun ginso-lat nga dato. ¹⁰ Ay ginagamit ang Dios ang kasubu agud maginulsul ang tao kag dan nagadara kalowasan nga indi pagnusulan. Piro anang kasubu ang mga tao nga ara nagakilala sa Dios nagadara kananda sa kamatayun. ¹¹ Ta sulunga nindo anang risolta ang kasubu nga dato nga nagabot kanindo sono sa anang gusto ang Dios. Naging maukud kamo. Ginimoratan nindo nga ipakita kanamun nga kamo limpyo sa sala nga dato nga akun ginakoon kanindo. Naidlaw kamo ron kanamun. Ginugutan kamo nga mayad sa ginimo nga sala kag natoblag gid indong

mga baratyagun sa kon ano anang maging risolta dato. Ginsilotan nindo nga lagi ang nakaimo dato. Kag sa tanan nga butang ginpakita nindo nga kamo ara run sarabatun sa sala nga dato.

¹² Gani akun solat nga dato bukun para lang sa nakaimo malain okon sa ginimoan malain, kondi labi run gid kanindo tanan agud sa anang prisinsya ang Dios makita nindo gid kon paiwan indong pagkasin-siro kanamun. ¹³ Kag maman dia ang kabangdanan nga nalipay kami.

Kag bukun lang dan, kondi mas nadogangan pa gid amun kalipay pagkakita namun anang kalipay ni Tito, ay ara tana run nagapalibug parti kanindo. ¹⁴ Gindayaw ko kamo nga lagi ang magkointoan kami ni Tito parti kanindo. Kag nakita na nga matood akun gin-sogid kanana, gani ara ako ra nauyaan. Kon paiwan nga poros matood amun ginambal kanindo, naggoa nga matood ra amun pagdayaw parti kanindo. ¹⁵ Kag kada madumduman ni Tito nga kamo tanan nagsonod sa anang ginambal kag bukun basta-basta indong pagtaod kanana, nagadogang pa gid anang pagpamalangga kanindo. ¹⁶ Kag ako nalilipay ra ay masasarian ko kamo ra gid manda.

Dapat Magboroligan ang mga Kristiano

8 Mga kabogto, gusto namun nga ibarita kanindo anang ginimo ang mga tomoloo doto sa Macedonia paagi sa anang kalooy ang Dios kananda. ² Bisan doru andang naagian nga mga pagtiraw, doru pa ra gid andang kalipay. Maman dan nga bokas gid andang tagiposoon sa pagtaw bisan masyado sanda kalisud. ³ Ako makapamatood kanindo nga andang pagtaw bukun lang kompormi sa andang masarangan kondi sobra pa, kag dia ginimo nanda nga bolontad. ⁴ Ay sanda mismo maman ang nagpangabay gid kanamun nga kon maimo tawan sanda kaigayonan agud makabolid sanda ra sa mga tomoloo nga nalisudan sa probinsya ang Judea. ⁵ Kag bukun lang dan, kondi ona gid sa tanan ginalad nanda andang kaogalingun sa Ginoo kag kanamun sono sa anang kabubutun ang Dios. Ara kami gid kaisip nga makaimo sanda toladato. ⁶ Tungud sa andang mayad nga ginimo ginpangabay namun si Tito nga magbalik dian kanindo kag ipaday-on anang ginompisaan nga mga paglaygay parti sa pagtipon indong amot para ra sa mga nalisudan sa Judea. ⁷ Kamo dian sa Corinto ara kakolangan sa tanan nga butang: mabaul indong pagtoo sa Dios, kaulam kamo magtodlo sa iba, kag doru indong naulaman parti sa kamatoodan. Matandus kamo sa indong pagsirbi sa Dios, kag mabaul indong pagigogma kanamun. Gani gusto namun nga ipakita nindo nga kamo ara ra kakolangan sa pagtaw. ⁸ Ara ko kamo ginasogoa nga magtaw, kondi ginasogid ko lang kanindo anang pagbolig ang iba agud maipakita nindo ra kanamun nga indong pagigogma matood manda. ⁹ Naulaman nindo ra anang ginimo atun Ginoong Jesu-Cristo. Bisan manggaranun tana doto sa langit nagpakapobri tana paagi sa anang pagpakatao tungud sa anang

kalooy kanatun, agud maging manggaranun kita.

¹⁰ Gani dagi akun iambal kanindo kon ano ang mayad nga imoon. Mayad pa dayonon nindo ron lang ang pagtaw nga indong ginompisaan kaisarang toig.

Kabay kamo gid ang naona nga nagtaw kag kamo pa gani ang naona nga nakaisip nga magimo toladato.

¹¹ Gani ipadayon nindo ron lang dato. Imorati nindo nga taposon indong ginplano nga gusto nindo gid nga imoon, kag magtaw kamo sono sa indong masarangan. ¹² Ay kon gusto nindo gid nga magtaw, ang Dios magabaton indong ginataw nga sono sa indong masarangan. Ara tana nagapaabot nga kamo magtaw ang indi nindo masarangan.

¹³ Ara ako nagakoon nga pauganun nindo anang kaimtangan ang iba asta nga kamo ron da ang malisudan, kondi dato bala nga magparario lang atun kaimtangan. ¹⁴ Sa dadi may logar-logar indong pangaboi, gani bagay lang nga boligan nindo ang mga ginalisudan. Karon kon sa ibang adlaw kamo roman ang ginalisudan kag sanda tana may logar-logar, kondi sanda ruman ang mabolig kanindo. Sa toladia nga paagi magaparario anang kaimtangan ang isara kag isara.

¹⁵ Kabay toladan ra anang ginakoon ang Kasolatan:

“Ang tao nga dorong anang natipon, ara nagsobra, kag ang tao nga maistan anang natipon, ara pagkolanga.”

¹⁶ Nagapasalamat kami sa Dios nga ginbutang na sa anang tagiposoon ni Tito ang pagdumdum kanindo pario ra gid sa amun pagdumdum kanindo. ¹⁷ Ay bukun lang nga nagpasogot tana sa amun pangabay nga tana magayan dian kanindo, kondi gusto na ra gid mismo nga magayan dian. ¹⁸ Ginapatabid namun kanana atun kabogto digi nga ginakilala ang mga tomoloo bisan diin tungud sa anang pagpangabudlay para sa Mayad nga Barita. ¹⁹ Tana gani maman anang ginpili ang mga tomoloo sa mga simbaan nga magtabid kanamun sa amun pagpangatud ang mga bolig nga dia sa mga nalilisudan. Dia amun ginaimo agud madayaw ang Ginoo kag agud ipakita sa mga tao nga gusto namun gid nga magbolig.

²⁰ Ginapatabid namun ang kabogto nga dia kay Tito tungud nga indi namun gusto nga sospitsaan kami sa amun pagpanagtag indong mabaul nga dia nga bolig.

²¹ Ang mayad lang amun gusto nga imoon, kag bukun lang sa anang panulung ang Dios kondi pati sa anang panulung amun isigkatao.

²² May sangka tomoloo pa gid nga amun ginapatabid kananda. Dia nga tao kon kapira namun run natirawan sa sari-sari nga mga butang kag napamatoan nga may kabubutun gid sa pagbolig, kag labi run gid dadi tungud nga mabaul anang pagsarig kanindo.

²³ Kon parti kay Tito, tana kaiban ko nga nagapangabudlay sa pagbolig kanindo. Kon parti ra sa iba nga dia nga mga kabogto kay Cristo nga nagatabid kanana, sanda anang mga padara ang mga tomoloo alin sa iba-iba nga mga logar. Andang mga kaboi nagataw kadayawan kay Cristo. ²⁴ Gani, ipakita nindo kananda nga kamo manda maigogmaun agud maula-

man nanda nga tama matood amun mga pagdayaw kanindo, kag paagi kananda maulaman ra dia ang mga tomoloo sa tanan nga logar.

Bolig sa mga Tomoloo

9 Indi run kinanglan nga solatan ko kamo pa parti sa indong pagbolig sa mga tomoloo nga ginalisudan doto sa Judea, ² tungud nga naulaman ko nga gusto nindo ra gid nga magbolig. Ginapabogal ko kamo gani sa mga taga-Macedonia. Nagakoon ako kananda nga kamo dian sa Acaya priparado ron nga magbolig alin pa kaisarang toig. Kag pagkabati nanda dato natandug ra anang tagiposoon ang kalabanan kananda nga magtaw. ³ Gani ginapaona ko dian sanday Tito para maboligan kamo sa pagpriparar indong amot agud indi maggoa nga ara polos akun pagpabogal parti kanindo nga kamo priparado ron. ⁴ Ay basi kon may mga taga-Macedonia nga magtabid kanakun kon magayan ako ron dian kag masapoan nanda nga ara kamo pa ra gali kapriparar indong inogtaw. Kon toladia ang matabo mauyan kami, ay ginpabogal namun kamo tungud nga mabaul amun pagsarig kanindo. Piro mas mauyan kamo. ⁵ Gani naisip ko nga dapat pangabayun ko ang mga kabogto nga dia nga magona dian agud bago ako magabot, matipon nanda run indong mga amot nga ginpangako. Kag sa toladia nga paagi magagoa nga kamo nagataw tungud nga gusto nindo kag bukun nga narurugusan kamo lang.

⁶ Tandaan nindo dia: anang kaalimbawa atun pagtaw pario sa pagpanggas. Kon maistan atun bini nga ginapanggas, maistan ra atun ani. Piro kon dorong atun bini, dorong ra atun maani. ⁷ Ang kada isara dapat magtaw sono sa anang naisip nga itaw. Bukun nga may kangilin okon narurugusan lang, ay ginaigogma ang Dios ang mga nagataw nga malipayun. ⁸ Kag sarang magtaw kanindo ang Dios sobra pa kaysa indong mga kinanglan, agud indi kamo gid pagkolangun kag pirmi kamo pa nga makabolig sa iba. ⁹ Pario sa anang ginakoon ang Kasolatan:

“Nagapanagtag tana sa mga malisud;

Anang ginaimo nga matarung indi gid malipatan asta kon sano.”

¹⁰ Kag ang Dios nga nagataw ang bini sa mangongoma agud may pagkaun maman ra ang Dios nga mataw kanindo indong mga kinanglanun. Paabondaun na pa gani anang itaw kanindo agud makabolig kamo pa gid sa iba. ¹¹ Paabondaun na kamo sa tanan nga butang agud dorong pa gid indong maboligan. Kag dorong ang magapasalamat sa Dios tungud sa indong ginapadara kananda nga bolig paagi kanamun. ¹² Ay sa indong pagtaw nga dia bukun lang nga maboligan nindo anang mga bata ang Dios sa andang mga kinanglan, kondi paagi digi dorong ang magapasalamat sa Dios. ¹³ Ay indong bolig nagapamatood nga kamo nagasonod manda sa Mayad nga Barita parti kay Cristo nga indong ginatooan. Gani dayawon nanda ang Dios; kag bukun lang tungud nga nagbolig kamo kananda kondi tungud nga nakabolig kamo pati sa tanan.

¹⁴ Magapangamoyo sanda para kanindo nga may mabaul nga pagpamalangga tungud sa indi matupung-an nga kalooy ang Dios nga anang gintaw kanindo. ¹⁵ Gani magpasalamat kita sa Dios tungud sa anang rigalo kanatun nga indi masaysay.

Anang Solat ni Pablo sa mga Nagakontra Kanana

10 May dian kanindo nga nagakoon nga ako (si Pablo) talaw kon dian kanindo, piro kon ara run dian kag nagasolat lang maisug. Piro nagapakitloy ako kanindo nga may kalolo pario kay Cristo nga indi nindo ako pagpiritun nga ipakita ko akun kaisug kon magabot ako ron dian. Ay may mga tao dian nga nagakoon nga amun pagkaboi pario ra lang sa anang pagkaboi ang mga tao digi sa kalibotan nga dia. Kon maman pa ra gid dan andang ginakoon asta magabot ako dian, sigorado gid nga ipakita ko akun kaisug kananda. ³ Kami manda tao ra lang, piro sa amun pagpakigaway sa mga nagakontra sa kamatoodan, ara kami nagasarig sa amun kaogalingun nga abilidad, ⁴ kondi anang gaum mismo ang Dios ang armas nga amun ginasarigan. Maman dia amun ginagamit sa pagdaug sa sala nga mga rason ang mga tao nga asdakun kag indi magpati sa anang mga panodlo ang Dios. Bisan andang mga rason nga sala nga midyo pario sa mabakud nga padir nga nagaadlang kananda nga magbaton ang kamatoodan ginaguba namun. Napapasoko namun andang mga unauna agud mag-ing matinomanun sanda sa anang mga sogo ni Cristo. ⁶ Karon, kon makita namun nga nagatoman kamo ron gid sa tanan, ang ara tana nagatoman silotan namun.

⁷ Isipa nindo gid bala ang maatag. Kon may nagapati nga tana kay Cristo, dapat isipun na ra nga kami maman da. ⁸ Bisan midyo sobra run akun pagpabogal parti sa awtoridad nga gintaw kanakun ang Ginoo, ara ako nauya, ay dia nga awtoridad ara ko ginagamita agud ranggaun indong pagtoo, kondi agud parigunun kamo. ⁹ Indi ko gusto nga magisip kamo nga gina-paadluk ko kamo lang sa akun mga solat. ¹⁰ Ay ang iba dian kanindo nagakoon nga maisug ako kon sa akun solat, piro kon nagaatobang ako ron gani maroya ako ra kono kag bali ara ra lang akun mga ambal. ¹¹ Dapat maulaman ang mga nagaambal toladan nga kon ano amun ginaambal sa solat, maman ra dan amun imoon kon kami dian run.

¹² Indi namun gusto nga magpapario sa iba dian nga sobra andang pagdayaw sa andang kaogalingun. Mga kolang-kolang sanda manda, ay sanda run da lang ang nagasorokatan kag nagakorompararan andang kaayad. ¹³ Kami tana ara nagapabogal ang sobra, kondi asta lang gid sa amun obra nga gintaw ang Dios, kag dapun digi amun obra kanindo. ¹⁴ Kon ara kami kaabot dian kanindo, poidi sanda magkoon nga naga-sorobra amun pagpabogal. Piro ang matood tana kami ang naona nga nakaabot dian nga nagadara ang Mayad nga Barita. ¹⁵ Gani bukun sobra amun pag-pabogal ay ara kami nagaambo sa anang pinangabud-layan ang iba kag ipabogal. Kag nagasarig kami ra nga

mintras nagadogang indong pagtoo, mas doro pa gid amun maimo dian kanindo sono sa anang ginapaimo ang Dios kanamun. ¹⁶ Pagkatapos dian makadara kami ra dayon ang Mayad nga Barita sa ibang mga logar sa indong onaan. Ay kami ara naliag nga magsari ambo anang pinangabudlayan ang iba kag ipabogal.

¹⁷ May nagakoon sa Kasolatan nga "Kon may tao nga gusto magpabogal, ipabogal na ang parti lang gid sa anang ginimo ang Ginoo." ¹⁸ Ay ang Ginoo ara nalilipay sa tao nga nagadayaw anang kaogalingun, kondi sa tao tana nga ginadayaw mismo ang Ginoo.

Si Pablo kag ang mga Nagapakono-kono nga Apostol

11 Kon akun pagpabogal dadi midyo ibilang nindo nga kalokoan, pasinsyaun nindo ako lang. ² Ay may Diosnon ako nga kaimon nga ginabatyag kanindo. Indong kaalimbawa pario sa sangka daraga nga limpyo anang pagkababai nga akun ginpangako nga ipakasal sa sangka lalaki nga si Cristo. ³ Piro ginakul-baan ako ay basi kon patalangun kamo pario kay Eva nga ginloko ang magkal kag madora dayon indong sinsiro nga andum nga magsonod kay Cristo. ⁴ Ay sigi-sigi lang indong baton sa kon sino-sino nga nagaayan dian kanindo nga nagawali ang iba nga Jesus kaysa amun ginwali kanindo. Kag ginabaton nindo ra ang ispirito kag ang mayad kono nga barita nga iba sa indong nabaton paagi kanamun.

⁵ Kon sa kanakun, indi ako ra gid magpaori sa mga nagakoon dian nga sanda run gid kono ang pinakamayad nga mga apostolis. ⁶ Maimo nga bukun ako mayad magambal, piro doro ra akun naulaman kon parti sa kamatoodan. Kag naulaman nindo dan ay nakita nindo ra mismo nga dan matood sa tanan namun nga mga panodlo.

⁷ Ara ako nagpabayad kanindo akun pagwali ang Mayad nga Barita nga alin sa Dios, kondi nagpalogot ako agud magayad indong kaimtangan. Ta malain akun ginimo nga dato? ⁸ Datong nagapangabudlay ako dian kanindo, ang mga tomoloo sa iba nga mga logar maman ang nagtaw akun mga kinanglanun. Nagbuul ako kananda agud makabolidig ako kanindo. ⁹ Kon ginkolang ako sa akun mga kinanglanun ara ako ra gid nagpangayo bolig sa bisan kino kanindo. Atun mga kabogto kay Cristo nga sa Macedonia maman ang nagtaw kanakun akun mga kinanglanun. Ginlikawan ko nga maging pabugat kanindo, kag toladan pa ra gid akun imoon. ¹⁰ Akun ginapabogal nga dia indi gid maoman tungud nga indi ako gid magpangayo bolig kanindo okon sa indong palibot nga mga logar nga sakup anang probinsya ang Acaya. Kag tungud nga si Cristo digi kanakun, akun ginaambal nga dia matood. ¹¹ Piro basi kon magkoon kamo nga ara ako nagapangayo bolig kanindo tungud nga kamo ara ko ginapalangгаа. Bukun tama dan. Ay palangga ko kamo gid kag dan naulaman ang Dios.

¹² Piro tindugan ko akun ginambal nga indi ako magbaton bolig kanindo, agud ang mga tao nga dan nga nagapakaapostolis indi makakoon nga sanda naga-

pangabudlay pario kanamun. ¹³ Dan nga mga tao bukun matood nga mga apostolis, kondi mga manloloko kag nagapakono-kono lang nga sanda mga apostolis ni Cristo. ¹⁴ Kon sa bagay, bukun katiringala dan. Ay bisan gani si Satanas nagapatolad-tolad sa anang mga angil ang Dios nga nagataw kasanag. ¹⁵ Gani bukun ra katiringala kon anang mga sinakupan magpatolad-tolad ra bilang mga manogtodlo ang katarungan. Piro magaabot ra gid ang adlaw nga sanda silotan ang silot nga bagay ra sa andang ginaimo.

Mga Kalisud nga anang Naagian ni Pablo

¹⁶ Ta pario akun koon anay, indi kamo magunauna nga ako boin-boin; piro kon toladato indong pabutang kanakun, ara bali, basta pabayanan nindo ako nga magpabogal ra bisan maistan lang. ¹⁷ Kon sa bagay, kon ginapabogal ko akun kaogalingun, bukun dan alin sa Ginoo, kag midyo ako ron da manda sa boin-boin. ¹⁸ Piro tungud nga doro dian ang nagapabogal pario sa mga tao sa kalibotan, ako mapabogal ra. ¹⁹ Indong kaisip maaram kamo, piro ginapabayanan nindo lang padikta ang mga boin-boin. ²⁰ Ginaimo nanda kamo nga mga oripun, ginabuul nanda indong pagkabutang, ginadayaan nanda kamo, ginapakanaba kag ginapakaayan. Bisan toladan run andang ginaimo kanindo ginapabayanan nindo ron lang gid. ²¹ Kauruya ra nga akoon namun nga maroya kami, piro indi kami gid tana makaimo andang ginaimo nga dan.

Kon may magpangas nga magpabogal ang bisan ano, ako mapangas run da; bisan matood nga sa akun pagpabogal nga dia midyo ako ron da sa boin-boin. ²² Kon sanda nagapabogal nga sanda mga Judio kag mga kaapo-apoan ni Israel kag ni Abraham, ako mamanan da. ²³ Kon sanda nagakoon nga sanda anang mga sorogoon ni Cristo, mas mayad ako nga sorogoon ni Cristo kaysa kananda. Naulaman ko nga sa akun mga ginapabogal nga dia midyo ako ron da sa omang-omang, piro sa matood tana, mas mayad ako ra gid nga sorogoon kaysa kananda tungud nga mas doro akun pagpanikasug, kag akun mga naagian makapamatood nga dia matood kon ikomparar kananda. Ay kon kapira ako gid napriso kag naanot, kag kon kapira-pira lang nga akun pagsarig mapapatay ako ron. ²⁴ Kalima ako gid kaagi anot sa akun kapario nga mga Judio nga tag-39 ka lapdus. ²⁵ Tatlo ra ka bisis ako ginlampusan ang mga Romano. Kag kaisara ako gintarabangan pasil ang mga Judio. Katlo ako kaagi lonod kag sangka bis gid nga sang adlaw kag sang gabi akun palotaw-lotaw sa laod. ²⁶ Sa akun pagbiyai sa iba-ibang logar akun kaboi pirmi nga nabubutang sa piligro. Napabutang ako sa piligro sa akun mga pagtabok-tabok sa mga soba, sa mga tolisan, sa akun kapario nga mga Judio, sa mga bukun Judio, sa siodad, sa naligwin nga logar, sa dagat, kag sa mga tao nga nagapakono-kono nga sanda kono mga kabogto ra sa Ginoo. ²⁷ Naagian ko ra ang mga kalisud kag kabudlay tungud sa akun obra, kag kaisan gani ara ako kinarorog. Kaisan ara ako makaun kag bisan gani mainum

ara gid. Kon kapira ako gid ikolangun pagkaun, kag naagian ko ra ang ramig kag kolang sa paglambong. ²⁸ Poir pa sa akun mga nagkaraagian nga ara ko nasambit, nagapalibug ako pa kada adlaw sa anang kaimtangan ang mga tomoloo sa iba-ibang logar. ²⁹ Kon may isara kananda nga maroya sa pagtoo, naboborido ako. Kag kon may dian nga nagapakasala, sugung akun pamati.

³⁰ Kon kinanglan gid man nga ako magpabogal, ipabogal ko ron lang ang mga butang nga nagapakita akun karoyaun. ³¹ Ara ako nagabotig kag dan naulaman ang Dios kag Tatay atun Ginoong Jesu-Cristo. Dayawon tana sa ara kataposan. ³² Ang doto ako sa Damasco ginpagoardyaan ang gobirnadador nga sakup ni aring Aretas anang poirtaan ang siodad agud dakupun ako. ³³ Piro anang ginimo akun mga kaiban, ginlokot nanda ako sa baskit kag gintonton sa bintangang ang padir, gani nakapalagyaw ako.

Parti sa Anang Ginpakita ang Dios kay Pablo

12 Naulaman ko nga ara polos ang magsari ako pabogal parti sa akun kaogalingun, piro narurususan ako. Dadi isaysay ko kanindo ang mga butang nga ginpakita kag ginpasanag kanakun ang Ginoo. ² Kay Cristo ako ron ang pagkatabo dia kanakun kag may mga 14 run ka toig ang nakalubas, nga ako gin-dara paibabaw sa pinakamataas nga langit nga sa Paraiso. Ilam kon akun ispirito lang dato okon pati akun lawas. Ang Dios lang gid ang nakaulam. Nakaabot ako sa Paraiso kag nabatian ko ang mga butang nga indi masarangan nga isaysay kag indi dapat isogid sa mga tao. ⁵ Akun naagian nga dato mamanan akun ipabogal. Piro kon parti sa akun kaogalingun, indi ko gid ipabogal loas ang parti sa akun mga karoyaun. ⁶ Kon sa bagay, kon ipabogal ko gid man akun kaogalingun indi ako ra magoa nga boin-boin ay magasogid ako ra lang ang matood. Piro indi ako magpabogal ay sabun magsobra anang pabutang ang mga tao kanakun. Gosto ko nga andang panulung kanakun sono ra lang sa andang nakikita kag nababatian kanakun.

⁷ Piro agud indi ako magpabogal nga mayad tungud sa anang ginpakita ang Dios kanakun nga katiringala, anang ginimo, gintogotan na si Satanas nga tawan ako dipirinsya sa akun lawas. Ginpabayanan lang ang Dios nga paantosan ako ni Satanas sa akun dipirinsya nga dato agud indi ako magpaadak. ⁸ Tatlo gid ka bisis ako nagpangayo sa Ginoo nga kon maimo bulun na dato kanakun. ⁹ Piro ara na pagbula, kondi makon na, "Akun bolig mamanan lang imong kinanglan. Ay mas nakikita gid akun gaum kon ikaw maroya." Gani doro akun kalipay sa pagpabogal parti sa akun mga karoyaun, agud mabatyan ko pirmi anang gaum ni Cristo digi kanakun. ¹⁰ Nalilipay ako dadi sa akun mga karoyaun, sa mga pagpasipala kanakun, sa mga kalisud, sa mga pagingabot, kag sa mga kapiutan tungud sa akun pagsonod kay Cristo. Ay kon maroya ako, mas nagabaskug ako pa gid kanana.

Anang Baratyagun ni Pablo sa mga Taga-Corinto

¹¹ Ginpirit nindo ako nga magpabogal pario sa boin-boin. Ay kamo andan ang dapat nagdayaw kanakun sa mga nagpakono-kono nga mga apostolis, piro ara nindo ako pagdayawa. Bisan naulaman ko nga sa akun kaogalingun ara ako may ipabogal, indi ako ra magpaori sa mga tao nga dan nga mga pinakamayad kono nga mga apostolis. ¹² Bisan may mga adlang nga nagabot kanakun, sigi pa ra gid akun imo dian kanindo ang mga milagro kag mga katiringalaan, kag dia nagapamatood akun pagkaapostolis. ¹³ Akun ginapangimo dian kanindo maman ra akun ginimo sa mga tomoloo sa iba nga mga logar, loas lang nga ara ako nagpabugat kanindo paagi sa pagpangayo bolig. Kon dian sa butang nga dan nakasala ako kanindo, patawada nindo ako.

¹⁴ Dadi kapriparar ako ron nga magayan dian kanindo kag dia maging ikatlo ron ka bisis. Indi ako pa ra gid magpangayo bolig kanindo, tungud nga bukun indong pagkabutang akun ginapangita kondi indong gogma. Ay ako daw indong pinakatatay run da tungud nga paagi kanakun, nagtoo kamo ron sa Dios. Kag bukun ang mga bata ang nagapangita para sa andang mga ginikanan kondi ang mga ginikanan ang dapat magpangita para sa andang mga bata. ¹⁵ Ang matood tana, malilipay ako pa gani kon makataw ako kanindo, kag pati akun kaboi itaw ko kon kinanglan agud makabolig ako kanindo. Piro basi kabay nagagoa nga sa sobra akun pagpalangga kanindo, kamo tana nagakolang sa pagpalangga kanakun?

¹⁶ Kamo mismo makakompormi kanakun nga ara ako nagpasagod kanindo. Piro basi kon magkoon ang iba kanindo nga dayaun ako kag ginloko ko kamo sa ibang paagi. ¹⁷ Piro paiwan? Ay naulaman nindo ra nga ara ako gid nagpangoarta kanindo paagi sa bisan kino nga akun ginpadara dian. ¹⁸ Ginpangabay ko ra si Tito nga magayan dian kag ginpatabid ko ra kanana ang sangka kabogto pa gid kay Cristo. Indi kamo ra makakoon nga ginloko kamo ni Tito. Indi maimo nga lokoon na kamo ay nakita nindo ra nga pario amun ogali kag katoyoan.

¹⁹ Basi kon boay run indong isip nga ara kami ibang ginaimo kondi ang dipindian amun kaogalingun kanindo. Mga inigogma, sa atobangan ang Dios kag tungud nga kami kay Cristo, ara kami ibang katoyoan sa tanan nga amun ginaambal kondi ang maparigun kamo sa indong pagtoo. ²⁰ Ginakulbaan ako, ay basi kon pagabot ko dian, may makikita ako nga mga butang nga indong ginaimo nga iba tana sa akun ginapaabot kanindo. Kag kon toladan ang matabo, makikita nindo ra nga iba ako ra kaysa indong ginapaabot kanakun. Ginakulbaan ako, ay basi kon maabotan ko nga kamo nagaaraway, nagairinggitan, nagaparaugutan, nagaangad para lang sa kaogalingun, nagaambal malain kontra sa iba, nagakotso-kotso, nagapaas-dak, kag nagaginamo. ²¹ Ginakulbaan ako ra basi kon pagabot ko dian mauyan ako roman sa Dios tungud

kanindo. Kag basi kon magapangasubu ako lang tungud nga doro kanindo ang nagpakasala ang ona kag asta dadi ara pa naginulsul sa indong mga marisna nga ginimo kag sa indong kakaratulan pario sa pagolid sa bukun indong asawa.

Ang Oring mga Bilin kag mga Padumdum

13 Maman run dia ang maging ikatlo nga akun pagayan dian kanindo. Nagakoon ang Kasolatan nga kon may bintang ang isara kontra sa isara dapat may darwa okon tatlo ka tistigo. ² Karon, gosto ko nga paandaman ang mga nagpakasala ang ona, kag pati run da ang tanan, nga ang mga butang nga akun ginambal ang ikarwa ko nga pagayan dian, maman ra akun ginaolit dadinga pagabot ko roman dian ara gid may makalikaw sa akun pagdisiplina. ³ Imoon ko dia agud pamatodan kanindo nga si Cristo gani ang nagaambal paagi kanakun. Kag kon tana indong makatobang makikita nindo nga bukun tana maroya kondi makagagaum. ⁴ Matood ginlansang si Cristo sa kros tungud nga ginpaubus na anang kaogalingun, piro dadi boi tana tungud sa anang gaum ang Dios. Kag tungud nga kami kay Cristo ginpaubus namun ra amun kaogalingun pario kanana. Piro sa amun pagsirbi kanindo makikita nindo ra nga tungud nga tana kaiban namun, anang gaum ang Dios digi ra kamanun.

⁵ Osisaa nindo indong kaogalingun kon kamo manda may pagtoo kay Cristo. Kabay naulaman nindo ra nga si Cristo Jesus dian kanindo, loas lang kon kamo bukun tomoloo. ⁶ Nagasarig ako nga makita nindo gid nga kami matood manda nga mga apostolis ni Cristo. ⁷ Nagapangamoyo kami sa Dios nga indi kamo magimo ang bisan ano nga malain. Ara kami nagapangamoyo toladan agud nga makita ang mga tao nga ginasonod nindo amun mga panodlo kanindo, ay abir indi nindo kami pagkilalaun nga mga apostolis ni Cristo, basta nagakaboi kamo ang osto. ⁸ Ay kami tana indi makaimo ang bisan ano nga kontra sa kamatoodan, kondi ang para lang gid sa kamatoodan. ⁹ Malilipay kami kon makita namun nga mabaskug kamo sa indong pagtoo kag indi run kinanglan nga magpakita kami pa amun gaum. Amun ginapangamoyo ara iba kondi nga ara gid may makita nga kasawayan kanindo. ¹⁰ Ang kabangdanan kon basi nagsolat ako kanindo toladia mintras ara ako pa dian ay agud nga pagabot ko dian, indi ako ron marugusan nga maggamit akun awtoridad sa masarakit nga mga ambal. Ay ang awtoridad nga dia gintaw kanakun ang Dios agud parigunun kamo, kag bukun nga para ranggaun kamo.

¹¹ Asta run lang digi akun solat kanindo. Bilang kataposan, mga kabogto ko kay Cristo, kon maimo imoratan nindo nga ara may makita nga kasawayan sa indong kaboi. Sonoda nindo akun mga laygay. Magoronyon kamo. Dapat masadya indong rilasyon sa isara kag isara. Kag Kon imoon nindo dia, dian kanindo ang Dios nga ginalinan ang gogma kag kalinung.

¹² Ipakita nindo indong gogma sa isara kag isara bilang tanda nga kamo manda magkarabogto tungud sa indong pagtoo kay Cristo.

Ang tanan nga mga tomoloo digi nagapangomosta kanindo.

¹³ Kabay pa nga dian kanindo tanan anang kalooy atun Ginoong Jesu-Cristo, anang gogma ang Dios, kag anang pagogyon ang Ispirito Santo.

Galacia

1 Ako si Pablo ang nagasolat dia kanindo. Apostol ako, kag akun pagka-apostol bukun alin sa tao okon paagi sa tao, kondi paagi kay Jesu-Cristo mismo kag sa Dios nga Amay nga nagbanaw kanana alin sa mga patay.

² Ako kag ang tanan nga mga tomoloo digi nagapan-gomosta kanindo nga mga tomoloo dian sa mga ban-wa ang Galacia.

³ Kabay pa nga kaloyan kamo ra gid ang Dios nga atun Amay kag atun Ginoong Jesu-Cristo nga mayad ra indong kaimtangan dian.

⁴ Si Cristo napatay agud mapatawad kita sa atun mga sala, kag agud lowasun na kita sa kalainan nga nagaari digi sa kalibotan nga dia. Ginimo na dia tungud nga mamam dia anang plano atun Dios kag Amay.

⁵ Dayawon ang Dios sa ara kataposan! Amin.

Ang Mayad nga Barita Parti kay Cristo ara gid Kapario

⁶ Natingala ako nga mayad nga ang kadali kanindo magtalikod sa Dios nga nagtawag kanindo paagi sa anang kalooy ni Cristo, kag nagapati kamo ron sa iba nga mayad nga barita. ⁷ Ang matood tana, ara run iba nga mayad nga barita. Piro nasambit ko dia tungud nga may mga tao dian nga nagagolo kanindo kag gos-to nanda nga baliskadun ang Mayad nga Barita parti kay Cristo. ⁸ Piro tandai nindo dia: bisan angil nga alin sa langit okon bisan kami pa ang magwali iba kaysa Mayad nga Barita nga amun ginwali anay kanindo, sompaun tana ang Dios! ⁹ Nagkoon kami run nga lagi ang ona, kag dadi ginaoman ko roman, nga ang bisan sino nga nagatodlo kanindo iba kaysa Mayad nga Barita nga indong nabaton kanamun, sompaun tana! ¹⁰ Indi kamo magisip nga gusto ko lang nga dayawon ako ang mga tao. Bukun! Akun gusto tana nga dayawon ako ang Dios. Indi kamo ra magisip nga gusto ko lang magpaoyon sa mga tao, ay kon mamam dan akun ginaimo, bukun ako anang matood nga sorogoon ni Cristo.

Kon Paiwan Naging Apostol si Pablo

¹¹ Gosto ko nga maulaman nindo mga kabogto ko kay Cristo, nga ang Mayad nga Barita nga akun ginwali kanindo bukun imo-imo ang tao. ¹² Ara ko dato nabaton alin sa tao, kag ara ra tao nga nagtodlo kanakun, kondi si Jesu-Cristo mismo ang nagpaayag dato kanakun.

¹³ Nabatian nindo ra akun mga ginimo ang ako naga-sonod pa sa anang riliyon ang mga Judio. Giningabot

ko nga ara korokalooy anang mga tomoloo ang Dios, kag ginimoratan ko nga doraun sanda tanan. ¹⁴ Kag kon parti sa mga pagtoman amun mga soronodon sa riliyon ang mga Judio, nalabawan ko ang kadoroan sa akun mga katobo-tobo nga mga kasimanwa, ay ginimoratan ko nga tomanun gid anang mga soronodon amun mga kaolang-olangan.

¹⁵ Piro ginkaloyan ako ang Dios, ay bago ako nabata ginpili na ako ron nga lagi kag gintawag nga magsirbi kanana. ¹⁶ Kag pagpakilala na kanakun anang Bata nga si Jesu-Cristo agud iwali ko ang Mayad nga Barita parti kanana sa mga bukun Judio, ara ako nagpatodlo miski kino. ¹⁷ Ara ako ra nagayan sa Jerusalem agud magpakigkita sa mga apostolis nga ona kanakun. Kondi nagayan ako nga lagi sa Arabia kag pagkatapos nagbalik ako dayon sa Damasco. ¹⁸ Pagkatapos tatlo ka toig, bago ako pa nagayan sa Jerusalem agud magpakigkita kay Pedro. Darwa ako ka simana doto kanana. ¹⁹ Ara ako ra ibang nakita doto nga mga apostolis loas kay Santiago nga kabogto ang Ginoo.

²⁰ Matood ang tanan nga akun ginasogid sa solat nga dia, kag naulaman ang Dios nga ako ara nagabotig.

²¹ Pagkatapos dato nagayan ako sa probinsya ang Siria kag Cilicia. ²² Sa mga oras nga dato ara pa kakita kanakun ang mga tomoloo kay Cristo sa iba-ibang log-ar sa Judea. ²³ Nabaritaan nanda lang nga ang nagaingabot anay kananda nagawali run ang pagtoo nga dati ginimoratan na nga doraun. ²⁴ Gani gindayaw nanda ang Dios tungud sa anang ginimo kanakun.

Si Pablo kag ang Ibang mga Apostol

2 Pagkalubas 14 ka toig, bago ako nagbalik sa Jerusalem. Kaiban ko si Bernabe, kag gindara ko ra si Tito. ² Nagbalik ako tungud nga nagpabatayag kanakun ang Dios nga gusto na ako nga magayan doto. Nagpakigkita ako sa mga nagadomara sa mga tomoloo, kag ang kami-kami run lang, ginsaysay ko kananda kon ano ang Mayad nga Barita nga akun ginawali sa mga bukun Judio. Ginimo ko dato tungud nga indi ko gusto nga maging ara polos akun pagpangabudlay ang ona kag dadi. ³ Nakita ko nga kom-pormi sanda sa akun ginawali ay bisan bukun Judio si Tito nga akun kaiban, ara sanda nagpirit nga toriun tana sono sa sogo ni Moises. ⁴ Ang mga tao lang nga nagpakono-kono nga sanda mga tomoloo ang nagkoon nga kinanglan tana nga toriun. Ang mga tao nga dato nagpakigdapun lang sa mga tomoloo agud

panilagan kami kon ginasonod namun anang mga sogo ni Moises. Ay gusto nanda nga kita pasonodon sa mga sogo nga dato. Piro ginlibri kita run ni Cristo Jesus sa mga kasogoan nga dato. ⁵ Gani ara kami gid nagsonod sa andang gusto miski maistan lang, agud matipigan namun para kanindo ang mga kamatoodan nga ginatodlo ang Mayad nga Barita.

⁶ Ang mga nagadomara tana sa mga tomoloo doto sa Jerusalem ara ra gid may gindogang sa akun ginatodlo. (Kon sa bagay ano ra gid dato kanakun kon sino sanda gid, tungud nga sa Dios tana parario kami ra lang.) ⁷ Sa baylo nga magdogang sanda sa akun ginapanodlo, ginkilala nanda nga ako manda anang ginsarigan ang Dios nga magtodlo ang Mayad nga Barita sa mga bukun Judio, pario ra kay Pedro nga anang ginsarigan nga magtodlo sa mga Judio. ⁸ Ay paagi sa anang gaum ang Dios ginimo ako nga apostol para sa mga bukun Judio, pario kay Pedro nga ginimo nga apostol para sa mga Judio. ⁹ Gani pagkaulam ang mga ginakilala nga mga manogdomara ang mga tomoloo nga sanday Santiago, Pedro kag Juan nga ako gintawan ang Dios ang obra nga dia, ginbaton nanda kami ni Bernabe bilang andang mga kaiban sa pagpanodlo ang Mayad nga Barita. Kag nagkarasogot kami nga kami ni Bernabe mapangwalian sa mga bukun Judio kag sanda tana sa mga Judio. ¹⁰ Andang pangabay lang kanamun nga boligan namun ang mga pobri nga tomoloo doto sa Jerusalem, kag maman ra nga lagi gani akun gusto nga imoon.

Ginsaway ni Pablo si Pedro doto sa Antioquia

¹¹ Karon, ang si Pedro doto sa Antioquia ginsaway ko tana tungud nga sala anang ginaimo. ¹² Toladia ang natabo: ang ara pa kaabot anang mga tinao ni Santiago, si Pedro nga dia nagakaun nga kaiban ang mga bukun Judio nga mga tomoloo. Piro pagabot anang mga tinao ni Santiago, nagpabulag tana kag indi tana run gid magkaun nga kaiban ang mga bukun Judio, ay naadlukan tana nga sabun sawayun tana ang mga Judio nga tomoloo nga nagakoon nga ang tanan nga nagatoo kay Cristo kinanglan magsonod sa anang Kasogoan ni Moises. ¹³ Pati ang iba nga mga tomoloo nga Judio doto sa Antioquia nagsonod ron da kay Pedro bisan naulaman nanda nga bukun malain ang magkaun kaiban ang mga bukun Judio. Miski gani si Bernabe nadara run da sa andang katalaw. ¹⁴ Kag pagkakita ko nga ara sanda nagasonod sa kamatoodan nga ginatodlo ang Mayad nga Barita, ginambalan ko si Pedro sa atobangan ang tanan. Makon ko kanana, "Basi ginapirit mo ang mga bukun Judio nga magsonod sa anang mga kasogoan ang mga Judio? Ikaw gani nga Judio mismo ara ra nagasonod."

Judio okon Bukun Pario nga Malowas kon Magtoo

¹⁵ Kami natao nga mga Judio nga lagi, kag iba kami sa mga bukun Judio nga ang ona ginakoon namun nga sanda mga makasasala. ¹⁶ Piro dadi naulaman na-

mun run nga ang tao ginabilang ang Dios nga matarung paagi lang sa anang pagtoo kay Cristo Jesus kag bukun sa anang pagsonod sa Kasogoan. Gani kami ra nga mga Judio nagtoo kay Cristo Jesus agud ibilang kami ang Dios nga matarung tungud sa amun pagtoo nga dato kag bukun tungud sa amun pagsonod sa Kasogoan. Ay ara gid tao nga ibilang ang Dios nga matarung paagi sa anang pagsonod sa Kasogoan. ¹⁷ Karon, kon sa amun andum nga kami ibilang ang Dios nga matarung paagi sa amun pagtoo kay Cristo nagagoa nga kami makasasala ra, ano, nagakaologan bala nga si Cristo pabor sa pagimo ang sala? Indi maimo! ¹⁸ Piro kon balikan ko roman gani ang Kasogoan nga akun ginbayaan, ako ron da ang nagapamatood nga makasasala ako tungud nga ginsoway ko ang Kasogoan. ¹⁹ Ang matood, sa Kasogoan ko mismo naulaman nga ako indi makaangkun ang kaboi nga ara katapusan paagi sa akun pagsonod sa Kasogoan. Kag dadi nga ara ako ron nagasonod sa Kasogoan, libri ako ron nga magsonod sa Dios. Napatay ako kaiban ni Cristo sa kros. ²⁰ Bukun ako ron ang nagakaboi dadi, kondi si Cristo ron ang nagakaboi digi kanakun. Kag ang kaboi nga dia nga akun ginakaboi dadi maman anang risolta akun pagtoo sa anang Bata ang Dios nga nagigogma kag nagalad anang kaboi para kanakun. ²¹ Ara ko ginabali ara anang kalooy ang Dios. Ay kon ang pagsonod sa Kasogoan maman ang paagi nga ang tao maging matarung sa panulung ang Dios, ara polos anang pagkapatay ni Cristo.

Ang Pagtoman sa Kasogoan okon ang Pagtoo kay Cristo

3 Kamo nga mga taga-Galacia, kolang indong mga isip! Basi nagapati kamo sa mga tao nga nagapanloko kanindo nga sonodon nindo ang Kasogoan? Masanag akun ginpaatag kanindo kon ano anang kaologan anang pagkapatay ni Cristo sa kros. ² Kabay nabaton nindo ang Ispirito Santo paagi sa indong pagpamati kag pagtoo sa Mayad nga Barita parti kay Cristo, kag bukun tungud sa indong pagsonod sa Kasogoan. ³ Kolang-kolang kamo manda. Ang kamo nagompisa sa indong pagtoo kay Cristo nagsarig kamo sa bolig ang Ispirito Santo, piro dadi indong kaisip makokomplito indong pagtoo paagi sa indong kaogalingun nga pagimorat. ⁴ Ano, bali ara run lang polos indong nagkaraagian? Indi sigoro maimo nga dato bali ara run lang. ⁵ Kabay gintaw ang Dios kanindo ang Ispirito Santo kag paagi kanana nagaimo kamo ang mga milagro tungud nga nagpamati kamo kag nagtoo sa Mayad nga Barita, kag bukun tungud nga kamo nagasonod ang Kasogoan.

⁶ Pario bala ang natabo kay Abraham. Sono sa Kasolatan, "Nagtoo tana sa Dios, kag tungud sa anang pagtoo nga dato ginbilang tana ang Dios nga matarung."

⁷ Gani masanag nga ang mga tao nga nagatoo sa Dios maman ang matood nga mga kaliwat ni Abraham.

⁸ Ang Kasolatan nagkoon nga lagi nga ang mga bukun Judio bilangun ang Dios nga matarung tungud sa an-

dang pagtoo kanana. Sono sa Kasolatan ang Mayad nga Barita nga dia ginsogid ang Dios kay Abraham. Makon na, "Ang tanan nga mga tao bindisyonan ko tungud kanimo."⁹ Nagtoo si Abraham sa anang ambal ang Dios kag nabaton na anang bindisyon. Gani ang tanan nga nagatoo sa Dios ginabindisyonan na ra pario kay Abraham.

¹⁰ Piro ang mga tao tana nga nagasarig sa andang pagsonod sa Kasogoan ginsompa run ang Dios. Ay sono sa Kasolatan ang ara nagasonod sa tanan nga ginapatoman ang Kasogoan ginsompa. ¹¹ Masanag nga ara gid tao nga kabigun nga matarung sa panulung ang Dios tungud sa anang pagsonod sa Kasogoan. Ay ang Kasolatan nagakoon nga "Ang tao nga ginabilang ang Dios nga matarung tungud sa anang pagtoo maman ang makaangkun ang kaboi nga ara kataposan."¹² Ang Kasogoan ara kalalabutun sa atun pagtoo, ay makon da nga lagi ang Kasolatan, "Ang tao makaangkun kaboi nga ara kataposan kon matoman na ang tanan nga anang ginakoon sa Kasogoan."

¹³ Kita ginsompa ang Dios nga silotan tungud nga indi ta matoman ang tanan nga ginakoon sa Kasogoan. Piro gintobos kita ni Cristo sa sompa nga dato. Tana maman anang ginsompa ang Dios para kanatun. Tungud nga ang Kasolatan ra mismo nagakoon, "Ang tao nga ginabitay sa kaoy ginsompa ang Dios."¹⁴ Toladan anang ginimo ang Dios agud paagi kay Cristo Jesus ang bindisyon nga anang gintaw kay Abraham makataw ron da sa mga bukun Judio, kag agud paagi sa atun pagtoo mababaton ta ang Ispirito Santo nga anang ginpangako.

Ang Kasogoan kag Anang Pangako ang Dios

¹⁵ Mga kabogto, tawan ko kamo alimbawa. Kon may tao nga nagpaimo kasolatan kag may ginapangako tana doto, ginpirmaan na kag ginpirmaan pa gid ang mga tistigo, dan indi maimo nga ipanginwara ang iba kag indi run da maimo nga omanun okon dogangan ang iba tungud nga marigun run. ¹⁶ Karon, ang Dios nagpangako kay Abraham kag sa anang kaliwat. Ara tana nagkoon nga may pangako tana sa anang mga kaliwat ni Abraham nga ang gostong ambalun doro nga mga tao, kondi anang koon tana, "Kag sa imong kaliwat." Anang ginatomod sangka tao lang; kag dia ara iba kondi si Cristo. ¹⁷ Akun gostong ambalun maman dia: may ginpangako ang Dios kay Abraham. Kag dato nga pangako ginimo ang ara pa ang Kasogoan, tungud nga mga 430 ka toig pa bago ipasolat ang Dios ang Kasogoan kay Moises. Gani anang ginpangako nga dato ang Dios indi maimo nga ranggaun okon doraun ang Kasogoan. ¹⁸ Ay kon ang Dios nagaulat nga kita makatoman anay ang Kasogoan bago na itaw kanatun anang ginpangako, tay ara run polos anang pangako kay Abraham. Piro ang matood tana, ang Dios nagpangako ra gid kay Abraham.

¹⁹ Kon toladato basi gintaw pa gid ang Kasogoan? Ang Kasogoan gindogang run lang ang Dios agud maulaman ang mga tao nga sanda nagakasala. Kag

dia asta lang sa oras nga magabot anang lai ni Abraham nga anang gintomod ang Dios sa anang pangako. Gintaw ang Dios ang Kasogoan nga dato paagi sa anang mga angil, kag sanda ang nagtaw sa mga tao paagi sa manogpatunga. ²⁰ Ang manogpatunga nga dan bukun para sa isara lang. Piro ang Dios tana isara lang.

²¹ Karon, basi kon magisip kamo nga ang Kasogoan nagakontra sa anang mga pangako ang Dios. Ara! Ay kon ang pagtoman sa Kasogoan sarang makataw kaboi nga ara kataposan, dato ron lang andan anang paagi ang Dios agud ibilang na kita nga matarung. Piro ang Kasogoan indi makataw kanatun kaboi nga ara kataposan. ²² Tungud nga ang Kasolatan nagakoon nga lagi nga ang tanan nga tao ginoripun ang sala. Gani ang mga nagatoo kay Jesu-Cristo maman lang ang makaangkun anang ginpangako ang Dios.

²³ Ang kita ara pa nagatoo kay Cristo, atun kaalimbawa nga prisong. Ang Kasogoan maman ang nagpriso kanatun asta sa adlaw nga nagabot si Cristo kag nagtoo kita run kanana. ²⁴ Anang kaalimbawa ang Kasogoan pario sa yaya nga nagsagod kanatun asta anang pagabot ni Cristo, agud paagi sa atun pagtoo kanana ibilang kita nga matarung. ²⁵ Kag tungud nga dadi nagatoo kita run kay Cristo indi ta run kinanglan ang yaya.

²⁶ Kamo tanan dian kay Cristo kag mga bata run ang Dios tungud nga kamo nagtoo. ²⁷ Ay ginbunyagan kamo bilang tanda nga kamo kay Cristo ron. Kon sa mga lambong, ginsoksok nindo ron si Cristo. ²⁸ Dadi parario ron lang ang mga Judio kag ang mga bukun Judio, ang mga oripun kag ang bukun oripun, ang mga lalaki kag ang mga babai. Kita nga tanan parario ron lang tungud nga kita kay Cristo Jesus. ²⁹ Kag tungud nga kamo ana run ni Cristo, kabilang kamo ron da sa anang lai ni Abraham, kag kon ano anang ginpangako ang Dios kay Abraham mababaton nindo.

4 Karon bilang pagpadayon, mintras bata pa ang manogpanobli, pario tana ra lang sa oripun bisan matood nga tana ang tagya ang tanan nga pagkabutang. ² May mga tao nga ginasarigan nga magasikaso kanana kag sa anang mga propidad asta sa oras nga gintaning anang tatay. ³ Kita toladato ra anay ang ara kita pa kaulam ang parti sa pagtoo. Midyo kita sa mga bata nga ginaoripun ang kalibotanun nga mga pagginawi. ⁴ Piro pagabot ang oras nga gintaning ang Dios, ginpadara na digi sa kalibotan anang bata. Nabata tana sa sangka babai kag nagkaboi sa idalum ang Kasogoan ⁵ agud toboson ang tanan nga sa idalum ang Kasogoan, agud maging mga bata kita ang Dios.

⁶ Para maulaman ta nga kita mga bata run ang Dios, ginpadara na anang Ispirito anang Bata digi sa atun mga tagiposoon. Maman dan nga kita makatawag run sa Dios nga "Itay." ⁷ Gani dadi bukun kita run mga oripun kondi mga bata run ang Dios. Kag tungud nga kita anang mga bata ang Dios, magapanobli kita anang mga ginpangako nga sorobliun.

Ginadumdum nga Mayad ni Pablo ang mga Taga-Galacia

⁸ Ang ona ara kamo kakilala sa Dios, kag maman dato nga naging oripun kamo ang mga dios-dios. ⁹ Piro dadi nga kilala nindo ron ang Dios (okon sigoro mas mayad kon magkoon ako, dadi nga kamo ginkilala run ang Dios nga anang mga bata), ta basi gusto nindo nga magbalik ruman sa mga soronodon nga ara kointa kag ara polos? Basi gusto nindo roman nga magpaoripun doto? ¹⁰ May pinalabi kamo pa nga mga adlaw, mga bolan, mga tyimpo kag mga toig! ¹¹ Ginakulbaan ako nga sabun ang tanan ko nga kinabudlayan dian kanindo magagoa ra lang nga ara polos.

¹² Mga kabogto, nagapakitloy ako kanindo nga wadun nindo ako, ay bisan Judio ako, ginsikway ko ang pagsonod sa anang Kasogoan ang mga Judio kag ginwad ko kamo nga bukun mga Judio.

Ara kamo may naimo nga malain kanakun. ¹³ Kabay akun pagmasakit dian kanindo ang ona maman ang kabangdanan kon basi nakawali ako dian ang Mayad nga Barita. ¹⁴ Kag bisan narimoan kamo sa anang dipirinsya akun lawas ara nindo ako pagsikwaya. Indong ginimo tana gani, gintratar nindo ako nga daw angil alin sa Dios. Ginbaton nindo ako nga daw si Cristo Jesus mismo. ¹⁵ Malipayun kamo gid dato anay! Piro ano tana dadi ang natabo kanindo? Ako mismo makapamatood nga ang ona kon maimo pa lang bisan indong mga mata mismo lokadun nindo andan agud itaw kanakun. ¹⁶ Piro dadi tana ginakabig nindo ako nga kaaway tungud nga ginasogid ko kanindo ang kamatoodan.

¹⁷ May mga tao dian nga nagapakita nga sanda nagadumdum kanindo, piro bukun mayad andang katoyoan. Gosto nanda lang nga palasayun kamo kanakun agud sanda maman indong kampian.

¹⁸ Bukun marimo nga ang ibang tao magpakita nga sanda nagadumdum kanindo miski ara ako dian, basta mayad lang andang katoyoan. ¹⁹ Pinalangga ko nga mga bata kay Cristo, mintras nagaulat ako nga anang kaboi ni Cristo makita kanindo, akun kaalimbawa pario roman sa babai nga nagapasakit ay irimataun run. ²⁰ Dadi magolo akun isip tungud kanindo! Andan dian ako sa mga oras nga dia agud makapakigambal ako nga mayad kanindo.

Anang Kaalimbawa ni Agar kag ni Sara

²¹ May gusto ako nga ipamangkot kanindo nga gusto magpasakup sa Kasogoan. Ara kamo bala kabati kon ano anang koon ang Kasogoan? ²² Nagakoon doto nga si Abraham may darwa ka bata nga lalaki; ang isara sa oripun nga si Agar, kag ang isara tana sa anang asawa nga si Sara. ²³ Anang bata sa oripun nabata sa ordinaryo nga pagkabata, piro anang bata sa anang asawa gid nabata sono sa anang pangako ang Dios. ²⁴ Ang darwa nga dia sarang maimo nga alimbawa: ang darwa nga dia ka babai anang kaalimbawa ang

darwa ka kasogtanan. Si Agar maman anang kaalimbawa ang kasogtanan nga gintaw ang Dios kay Moises sa Bokid ang Sinai. Dia ara iba kondi ang Kasogoan. Anang mga bata nabata nga mga oripun. ²⁵ Gani si Agar anang kaalimbawa ang Bokid ang Sinai sa Arabia. Kon kanatun sa dadi, anang kaalimbawa, ang siodad ang Jerusalem, tungud nga ang mga tao sa Jerusalem pario sa mga oripun sa pagsonod ang Kasogoan. ²⁶ Piro si Sara tana bukun oripun kag tana anang kaalimbawa ang langitnun nga Jerusalem. Kag kita anang kaalimbawa anang mga bata tungud nga bukun kita oripun ang Kasogoan. ²⁷ Ay may nasolat sa Kasolatan nga nagakoon:

“Magkalipay kaw, ikaw nga babai nga bawas!

Magsinggit kaw sa kalipay, ikaw nga ara pa gid kaagi pasakit sa pagbata.

Tungud nga bisan ginbayaan kaw imong asawa, mabalik tana kanimo, kag mas maraku imong maging mga bata kaysa sa babai nga nagadapun sa anang asawa.”

²⁸ Karon, mga kabogto, kamo mga bata run da ang Dios bilang risolta anang pangako, pario kay Isaac nga ginbata tungud nga tana ginpangako ang Dios. ²⁹ Ang ona, anang bata ni Abraham nga nabata sa ordinaryo nga paagi nagingabot sa bata nga nabata paagi sa gaum ang Ispirito Santo. Kag maman da dia ang natatabo dadi kanatun, ginaingabot kita ra ang mga tao nga nagapasakup sa Kasogoan. ³⁰ Piro ano anang koon ang Dios sa Kasolatan? Makon na, “Palayasa ang oripun nga babai pati anang bata, tungud nga anang bata ang oripun ara parti sa sorobliun anang bata ang babai nga bukun oripun.” ³¹ Gani mga kabogto ko kay Cristo, atun kaalimbawa ara iba kondi anang bata ang babai nga bukun oripun. Bukun kita anang bata ang oripun.

Indi Kamo Magoman Paoripun sa Kasogoan

5 Ginlibri kita ni Cristo agud indi kita run pagoripunun ang Kasogoan. Gani magpakarigun kita sa atun pagtoo kag indi kita run magoman paoripun.

² Tandaan nindo dia, kag dia ako mismo (si Pablo) ang nagakoon kanindo. Kon kamo magpatori pa bilang pagtoman sa Kasogoan, ara run polos anang ginimo ni Cristo agud malowas kamo. ³ Kag ipasanag ko roman kanindo nga ang mga tao nga nagapati nga kinanglan nga magpatori agud malowas, kinanglan ra nga tomanun nanda ang tanan nga ginakoon sa Kasogoan. ⁴ Kon kamo nagasarig nga kamo maging matarung sa anang panulung ang Dios paagi sa indong pagsonod sa Kasogoan, tay bukun kamo ron kay Cristo. Kag indi kamo ron makairug sa anang kalooy ang Dios. ⁵ Piro kita tana nga kay Cristo nagasarig nga kita magiging matarung sa anang panulung ang Dios paagi sa atun pagtoo kag sa anang gaum ang Ispirito Santo. ⁶ Tungud nga kon kita kay Cristo Jesus ron, bukun run importanti kon gintori kita okon ara. Atun pagtoo tana sa Dios maman ang importanti, kag ang

pagtoo nga nakikita paagi sa atun pagigogma sa atun kapario.

⁷ Mayad indong ginaimo ang ona. Sino ang nag-papuut kanindo sa pagsonod sa kamatoodan? ⁸ Indi maimo nga ang Dios nga nagtawag kanindo maman ang nagpapuut kanindo sa indong pagsonod sa kamatoodan. ⁹ Gani magandam kamo, sabun madara kamo tanan ang tao nga dan dian nga nagatodlo ang sala nga panodlo. Ay ang mga tao nga toladan pario sa libadora nga miski maistan lang makapaalsa ang bilog nga minasa nga arina. ¹⁰ Piro may pagsarig ako pa ra gid sa Ginoo nga tana ang mabolig kanindo agud sonod nindo akun gintodlo kanindo. Kag ang tao nga dan dian nga nagagolo kanindo, miski sino tana pa, sisilotan tana ang Dios.

¹¹ May nagakoon nga ako kono nagatodlo pa ra gid nga ang tao dapat toriun agud malibri sa anang mga sala. Mga kabogto, indi kamo magpati dan. Tungud nga kon dan matood basi ginaingabot nanda ako pa. Kag kon ako nagatodlo toladan mababali ara akun pagtadlo nga ang tao malolowas paagi sa kamatayun ni Cristo sa kros, nga para sa iba kalokoan. ¹² Mayad pa magparakapon ron lang ang mga tao nga dan dian nga nagagolo kanindo kag nagatodlo nga kamo dapat magpatori.

¹³ Piro kamo tana, mga kabogto, gintawag ang Dios para maging libri. Garing indi kamo magisip nga dadi libri kamo ron nga magtoman indong gosto. Indong imoon tana, magirigogmaan kamo kag magboroligan. ¹⁴ Tungud nga ang bilog nga Kasogoan matitingub sa sangka sogo lang: "Izogmaa imong isigkatao pario imong pagigogma sa imong kaogalingun." ¹⁵ Piro kon kamo nagaturukuban pario sa mga mapintas nga mga sapat, magandam kamo ay basi kon ranggaun nindo anang pagtoo ang isara kag isara.

Anang Gosto ang Ispirito Santo Iba Kaysa anang Gosto ang Tao

¹⁶ Akun gosto kanindo, imoon nindo nga indong manogagobay sa indong kaboi ang Ispirito Santo kag indi nindo ron pagsonodon ang mga malain nga andum indong lawas. ¹⁷ Tungud nga anang gosto atun lawas kontra sa anang gosto ang Ispirito Santo, kag anang gosto ang Ispirito Santo kontra sa anang gosto atun lawas. Ang darwa nga dia nagakontraan, gani indi ta maimo atun gostong imoon. ¹⁸ Piro kon nagapasakup kita sa Ispirito Santo ara kita run sa idalum ang Kasogoan okon sa atun malain nga mga andum.

¹⁹ Ang mga tao nga andang gosto lang andang ginasonod nauulaman gid sa andang ginaimo: nagapakigolid sanda sa bukun andang asawa, kag marisna kag marimo andang mga ginaimo. ²⁰ Nagasimba sanda sa mga dios-dios, nagababaylan, nagakorontraan, nagairinaway, nagaakig, madali masilag, nagairikawan, nagaburulag-bulag kag nagagropo-gropo, ²¹ nagairinggitan, nagapalingin, nagairug-irug sa mga pagtiripon nga poros lang kalokoan andang ginaimo, kag kon ano pa andang mga ginaimo nga marimo.

Ginkonan ko kamo ron nga lagi ang ona kag dadi ginapaandaman ko kamo roman, nga ang mga tao nga nagaimo ang mga butang nga dan indi makapanobli anang ginarian ang Dios.

²² Piro dadi tana ang nakikita sa kaboi ang tao kon ang Ispirito Santo maman ang nagakontrol kanana. Tana maigogmaun, malipayun, malinung anang kaboi, mainantoston, malolo, mayad anang kabubutun, masarigan, ²³ mabuut kag antigo magpugung anang kaogalingun. Kon toladia atun imoon indi ta masoay anang mga sogo ang Dios kanatun. ²⁴ Ang mga tao nga kay Cristo Jesus ron pario sa ginlansang nanda andang taoanun nga mga baratyagun kag andum doto sa kros. ²⁵ Kag tungud nga gintawan kita bagong kaboi ang Ispirito Santo kinanglan magsonod kita kanana. ²⁶ Indi kita magpaadak okon magpangaway sa atun kapario; kag likawan ta ang pagiringgitan.

Magboroligan Kita

6 Karon, mga kabogto, kon may dian kanindo nga magkasala, kamo nga ginatoytoy anang Ispirito Santo dapat magbolig kanana agud mapabalik tana sa osto nga pagkaboi. Piro dapat imoon nindo dia sa malolo nga paagi. Kag andaman nindo ra indong kaogalingun ay basi kon kamo magkasala ra. ² Magboroligan kamo sa isara kag isara sa indong mga problima. Tungud nga kon toladia indong imoon matotoman nindo anang sogo ni Cristo. ³ Kon may dian kanindo nga anang kaisip kon sino tana run, nga sa matood tana ara goa anang ginapaadak, dan ginaloko na lang anang kaogalingun. ⁴ Ang kada isara dapat gid nga magosisa anang kaogalingun. Kag kon makita na nga mayad anang ginaimo, kondi magkalipay tana. Piro indi na ikomparar anang kaogalingun sa iba. ⁵ Ay ang kada isara may ana nga sarabatun.

⁶ Ang tao nga ginatodloan ang Cristoanun nga mga pagtadlo dapat magbolig kag magtaw sa nagatodlo kanana.

⁷ Ayaw nindo paglokoa indong kaogalingun. Ara tao nga makaloko sa Dios. Ay kon ano anang ginapanggas ang tao maman ra gid anang aniun. ⁸ Kon kita nagasonod sa atun gosto lang gid, dan silot nga ara kataposan atun mababaton. Piro kon anang gosto tana ang Ispirito Santo maman atun sonodon, dan kaboi nga ara kataposan atun mababaton. ⁹ Gani indi kita dapat takan nga magimo ang mayad, ay kon magpa-dayon kita, magaabot gid ang oras nga mababaton ta ang balus. ¹⁰ Gani kada may kaigayonan nga makaimo kita ang mayad sa atun isigkatao indi ta pagpalampasun, kag labi run gid sa atun kapario nga mga tomoloo.

Kataposan nga Paandam

¹¹ Digi sa kataposan ang solat nga dia ako ron mismo (si Pablo) ang nagasolat. Ta sulunga nindo kon paiwan kabaraul ang mga litra. ¹² Ang mga tao nga dato nga nagarugus kanindo nga kamo magpatori gosto lang

nga magpakita-kita sa andang kapario nga mga Judio nga nagasonod sanda sa andang mga sirimonya. Ay ginaadlukan sanda nga basi kon ingaboton sanda kon itodlo nanda nga ang kamatayun lang gid ni Cristo ang makalawas sa tao. ¹³ Bisan gani sanda mismo nga nagparatori ara nagasonod sa Kasogoan. Gosto nanda lang nga magpatori kamo agud may ipaadak sanda nga kamo nagasonod kananda sa sirimonya nga dan. ¹⁴ Para kanakun, ara iba akun ipabogal kondi anang kros atun Ginoong Jesu Cristo. Ay tungud sa anang pagkapatay sa kros, ang mga butang digi sa kalibotan

bali ara run kanakun, kag ako bali ara run da sa kalibotan nga dia. ¹⁵ Bukun importanti kon natori kita okon ara, ang pinakaimportanti tana kon kita ginbago ron ang Dios. ¹⁶ Kabay pa nga ang tanan nga mga tao nga ginpili ang Dios kag nagasonod sa akun ginatodlo nga dia kaloyan na kag tawan mayad nga pagkaboi.

¹⁷ Alin dadi, ayaw nindo ako ron paggoloa. Ang mga pali sa akun lawas nagapamatood nga ginasonod ko anang mga sogo ni Jesus.

¹⁸ Mga kabogto, kabay pa nga kaloyan kamo ra gid atun Ginoong Jesu-Cristo. Amin.

Efeso

1 Ako si Pablo nga apostol ni Cristo Jesus sono sa kabubutun ang Dios. Nagapangomosta ako kanindo nga mga tomoloo dian sa Efeso, kamo nga mga matutum sa indong pagsonod kay Cristo Jesus.

² Kabay pa nga kaloyan kamo ra gid ang Dios nga atun Tatay kag ni Ginoong Jesu-Cristo nga mayad ra indong kaimtangan.

Mga Bindisyon nga Ispiritoanun

³ Magpasalamat kita sa Dios kag Tatay atun Ginoong Jesu-Cristo! Tungud nga kita kay Cristo, gintawan na kita ang tanan nga mayad para sa atun ispiritoanun nga kaboi. Dia nga mga bindisyon alin sa langit.

⁴ Bisan ang ara pa maimo ang kalibotan, ginpili kita run nga lagi ang Dios nga maging ana tungud nga kita kay Cristo, agud nga kita maging balaan kag ara kasawayan sa anang panulung. Tungud sa anang pagigogma ang Dios kanatun, ⁵ ginplano na run nga lagi nga kita maging anang mga bata paagi kay Jesu-Cristo. Maman dia anang gusto kag anang kabubutun. ⁶ Dayawon ta ang Dios tungud sa anang makatiringala nga kalooy nga anang gintaw kanatun paagi sa anang pinalangga nga Bata!

⁷ Ay paagi sa anang dogo ni Cristo gintobos kita, nga ang gusto nga ambalun, ginpatawad atun mga sala. Mabaul kag doro gid anang kalooy ang Dios kanatun. Gintawan na kita kaaram kag pagintindi ⁹ agud maintindian ta anang sikrito nga plano nga anang imoon paagi kay Cristo ¹⁰ kon magabot ron ang oras nga anang gintaning. Sono sa anang plano gusto na nga tibiyogon ang tanan nga sa langit kag sa logta kag ipasakup sa anang pagdomara ni Cristo.

¹¹ Ang tanan nga mga butang ginaimo ang Dios sono sa anang plano kag sa anang gusto. Kag sono sa anang plano nga lagi ang ona, ginpili na kami nga maging ana sa amun pagpakigtingub kay Cristo, ¹² agud nga kami nga naona nga naglaum kay Cristo magdayaw kanana. ¹³ Kag pati kamo naging kay Cristo ron da pagkabati nindo ang kamatoodan, ang Mayad nga Barita nga si Cristo maman ang makalibri kanindo sa silot nga ara kataposan. Pagtoo nindo kanana, gintaw ang Dios ang Ispirito Santo nga anang ginpangako bilang tanda nga kamo kanana run. ¹⁴ Ang Ispirito Santo nga dia maman ang karigunan nga mababaton ta anang pangako ang Dios para kanatun bilang anang mga bata, nga maangkun ta gid ang komplito nga kalowasan. Kag sa toladia dayawon tana.

Anang Pangamoyo ni Pablo

¹⁵ Gani pagkabati ko parti sa indong pagtoo kay Ginoong Jesus kag sa indong gogma sa tanan nga mga bata ang Dios, ¹⁶ doro gid akun pagpasalamat sa Dios tungud kanindo. Kag ginapangamoyo ko kamo pirmi. ¹⁷ Ginapangayo ko sa Dios atun Ginoong Jesu-Cristo, ang Tatay nga makagagaum, nga anang Ispirito ang magtaw kanindo kaaram kag pasanagan kamo ang kamatoodan parti sa Dios agud makilala nindo tana gid nga mayad. ¹⁸ Kabay pa nga pasanagun na indong isip agud maulaman nindo kon ano gid atun ginalauman tungud sa anang pagtawag kanatun nga maging anang mga bata, kag agud maulaman nindo ra kon pira karaku kag kon pira kasadya ang sorobliun nga anang ginpangako sa anang mga bata. ¹⁹ Ginapangamoyo ko ra nga maulaman nindo anang gaum ang Dios nga indi matupungan kag digi kanatun nga nagatoo kanana. Dia nga gaum ²⁰ maman ra anang gingamit sa pagbanaw kag pagpapongko kay Cristo sa anang too doto sa langit. ²¹ Gani sa idalum anang gaum ni Cristo ang tanan nga nagapangona kag nagadomara, kag ang mga may awtoridad, kag miski sino pa nga may podir. Ang titulo nga gintaw kay Cristo indi run gid matupungan dadi okon bisan sa paraaboton pa. ²² Ang tanan nga mga butang ginpaidalum ang Dios sa anang gaum ni Cristo, kag ginimo na tana nga manogdomara sa tanan nga mga butang agud maboligan na ang mga tomoloo ²³ nga maman anang pinakalawas kag kabilogan. Kag si Cristo maman ra ang nagaimono sa tanan-tanan.

Ang Ona Kamo Patay, Piro Dadi Boi Kamo Ron

2 Ang ona patay kamo sa panulung ang Dios tungud sa indong mga pagsoway kag mga sala. ² Ginsonod nindo ang malain nga pagginawi ang mga tao digi sa kalibotan. Mga ginsakupan kamo ni Satanas nga maman ang nagaari sa mga ispirito nga nagagaum digi sa ibabaw ang kalibotan. Kag tana ra ang ispirito nga nagagaum sa mga tao nga ara nagatoman sa Dios. ³ Ang ona pario kita ra kananda; nagkaboi kita sono lang gid sa atun gusto. Anang naliagan atun isip kag atun lawas maman atun ginsonod. Kag sa atun kaimtangan nga dato anay, kabilang kita ra kananda tanan nga dapat silotan.

⁴ Piro maloloyon gid ang Dios, kag mabaul anang pagigogma kanatun. ⁵ Bisan patay kita sa anang panulung tungud sa atun mga sala ginboi na kita kaiban ni

Cristo. (Gani paagi lang sa anang kalooy ang Dios nalawas kita.) ⁶ Kag tungud sa atun pagpakigtingub kay Cristo Jesus gintawan na kita ang bago nga kaboi agud magari kita kaiban kanana sa langitnun nga ginarian. ⁷ Ginimo na dia agud maipakita na sa tanan sa paraaboton nga mga inadlaw anang indi matupungan nga kalooy kag kaayad kanatun nga anang gintaw paagi kay Cristo Jesus. ⁸ Ay tungud sa kalooy ang Dios nalawas kamo paagi sa indong pagtoo kay Jesu-Cristo. Dia nga kalowasan rigalo ang Dios kag ara pagbasian sa indong mga inimoan, gani ara gid may maka-paadak. ¹⁰ Ginimo kita ang Dios, kag tungud sa atun pagtoo kay Cristo Jesus gintawan na kita bagong kaboi, agud makaimo kita ang mayad. Maman dia anang plano ang Dios alin pa ang ona nga ginpaimo kanatun.

Ang mga Judio kag ang mga Bukun Judio Nagkarasogot tungud kay Cristo

¹¹ Dumdumun nindo indong kaimtangan ang ona. Kamo natao nga bukun mga Judio kag ginakoon ang mga Judio nga kamo ara rilasyon sa Dios tungud nga bukun kamo pario kananda nga tinori. (Piro ang pagtoro nga dato sa lawas ra lang.) ¹² Dumdumun nindo nga dato anay ara kamo pa kakilala kay Cristo. Ara kamo kagapil sa banwa nga Israel, kag ara kamo gid masakup sa mga kasogtanan ang Dios para sa anang mga tao nga ginbasi sa anang mga pangako. Nagkaboi kamo sa kalibotan nga dia nga ara paglaum kag ara Dios. ¹³ Piro dadi tungud nga kamo kay Cristo Jesus ron, kamo nga dato anay marayu sa Dios, dadi naging marapit run paagi sa anang dogo ni Cristo. ¹⁴ Kag paagi sa anang pagkapatay, ginguba na ang pinakapadir nga nagaulang kag nagapaaway sa mga Judio kag sa mga bukun Judio. Gani tana maman ang nagpakasogot kanatun. Gindapun na ang mga Judio kag bukun Judio. ¹⁵ Ang padir nga anang ginguba ara iba kondi anang Kasogoan ang mga Judio nga poros lang mga sogo kag mga rigolasyon. Ginimo na dia agud dapun na ang mga Judio kag bukun Judio kanana, kag agud matapos andang pagaraway sa isara kag isara. ¹⁶ Gani dadi bilang sangka lawas run lang ang mga Judio kag bukun Judio, ay paagi sa anang kamatayun ni Cristo sa kros gindora na atun pagdurumutan kag ginpapanombalik na kita sa Dios. ¹⁷ Nagabot digi si Cristo kag ginwali na ang Mayad nga Barita nga nagataw kalinung kanindo nga bukun Judio nga ang ona marayu sa Dios, kag kanamun ra nga mga Judio nga marapit sa Dios. ¹⁸ Paagi kay Cristo kita tanan, mga Judio kag bukun, sarang run makaparapit sa Amay paagi sa sangka Ispirito Santo.

¹⁹ Gani dadi, kamo nga mga bukun Judio, bukun kamo ron taga-ibang logar okon mga istrangiro, kondi mga kasimanwa run ang mga tomoloo kag mga mimbrow anang pamilya ang Dios. ²⁰ Kita nga mga tomoloo, atun kapario balay nga ang ginpatindugan bato. Kag si Cristo maman ang pinakabato nga pondasyon nga ginatindugan anang mga arigi ang balay. Ang mga

apostol kag ang mga propita ang Dios maman ang mga pinakaarigi. Kamo ang iba nga mga pinakamatirialis ang balay. ²¹ Paagi kay Cristo ang tanan nga parti ang balay nagaarangut-angut agud maging balaan nga timplo para sa Ginoo. ²² Kag tungud nga kamo kay Cristo, kamo nakagapil run da sa ginaimo nga dia nga balay nga ginaolian ang Dios paagi sa anang Ispirito.

Anang Plano ang Dios sa mga bukun Judio

3 Maman dia ang kabangdanan nga tungud kay Cristo Jesus ako (si Pablo) ginpriso, ay nagwali ako nga kamo nga mga bukun Judio kagapil run da sa anang ginaolian ang Dios. ² Sigorado gid nga nabatian nindo nga sa anang kalooy ang Dios ako anang gin-sarigan nga maging manogbarita para sa indong kaarayadan. ³ Ang Dios mismo ang nagpaulam kanakun anang sikrito nga plano para kanindo nga mga bukun Judio. (Nakasolat ako ron ang matagud parti digi. ⁴ Kon mabasa nindo gani dato makikita nindo nga naulaman ko manda anang plano ang Dios para kanindo paagi kay Cristo.) ⁵ Ang ona ara gid dia pagpaulaman ang Dios sa mga tao, piro dadi ginpaayag na run sa anang mga apostolis kag sa mga propita paagi sa anang Ispirito Santo. ⁶ Kag maman dia anang plano: nga paagi sa Mayad nga Barita parti kay Cristo, ang mga bukun Judio maging kaiban run ang mga Judio nga magabaton sa anang mga pangako ang Dios, kag maging mga mimbrow sanda run ang sangka lawas tungud nga sanda kay Cristo Jesus.

⁷ Sa kalooy ang Dios ako ginimo na nga manogwali ang Mayad nga Barita paagi sa anang gaum. ⁸ Isipa nindo ron lang! Ako gid ang pinakakubus sa tanan nga mga tomoloo, piro ako anang gintawan ang Dios ang pribilio nga isogid sa mga bukun Judio ang Mayad nga Barita parti sa mga bindisyon alin kay Cristo. Dia nga mga bindisyon abonda kag indi gid maabot isip. ⁹ Ang Dios nga nagimo ang tanan nga butang ara gid nagsogid sa bisan kino kon ano anang sikrito nga plano. Piro dadi ginsogo na ako nga ipasanag sa tanan kon paiwan na ginapatoman anang plano nga dato, ¹⁰ agud paagi sa mga tomoloo maipakita na dadi sa mga nagapangona kag sa mga may awtoridad doto sa kalangitan kon paiwan anang kaaram nga anang ginapaayag sa sari-sari nga paagi. ¹¹ Dia maman da lagi anang plano miski ang ona pa, kag natoman na run paagi kay Cristo Jesus nga atun Ginoo. ¹² Tungud nga kita kay Cristo kag tungud sa atun pagtoo kanana, makaparapit kita sa Dios nga ara kaadluk okon pagpangalangan. ¹³ Gani nagapangabay ako kanindo nga indi kamo magparoya tungud sa akun mga ginaantos, ay dia para sa indong kaarayadan.

Anang Gogma ni Cristo

¹⁴ Kon maisip ko anang ginplano ang Dios nagalood ako sa pagsimba kanana, ¹⁵ nga maman anang Tatay ang tanan nga digi sa kalibotan kag doto sa langit nga anang ginatawag nga mimbrow anang pamilya.

¹⁶ Makatiringala anang gaum. Gani ginapangamoyo ko kanana nga tawan na gaum kag kabaskug indong ispiritoanun nga kaboi paagi sa anang Ispirito, ¹⁷ agud si Cristo magaoli sa indong tagiposoon tungud sa indong pagtoo. Ginapangamoyo ko ra nga magpanggamot kamo kag magrigun sa anang gogma ang Dios, ¹⁸ agud nga kamo kag ang iba pa nga mga tomoloo makaangup kon pira gid kabaul anang gogma ni Cristo kanatun. ¹⁹ Kabay pa nga indong maulaman anang gogma, bisan matood nga indi gid maabot isip; agud ang tanan nga dian sa Dios maging dian ra kanindo.

²⁰ Dayawon ang Dios, tungud nga paagi sa anang gaum nga digi kanatun, anang maimo sobra pa sa atun ginapangayo okon ginaisip. ²¹ Dayawon tana sa tanan nga oras asta kon sano tungud sa mga kaarayadan nga anang ginimo kanatun nga mga tomoloo paagi kay Jesu-Cristo. Amin.

Sangka Lawas sa kay Cristo

4 Karon, bilang priso tungud sa akun pagsirbi kay Cristo, ako nagapakitloy kanindo nga magkaboi kamo nga bagay ra bilang mga tinawag ang Dios.

² Maging mapainubusun kamo kag malolo sa isara kag isara. Magigogmaan, magpinasinsyaun, kag agoantaun nindo anang kakolangan ang isara kag isara.

³ Imoratan nindo nga ipadayon indong pagtiribog nga alin sa Ispirito Santo paagi sa indong mayad nga pagkaraiban. ⁴ Ay kita nga mga tomoloo sangka lawas lang, kag sangka Ispirito Santo lang ang nagaistar kanatun. Isara ra lang atun paglaum, ay pario kita ra nga nagaulat sa anang ginpangako pagtawag na kanatun. ⁵ May sangka Ginoo kita lang, sangka pagtoo, kag sangka kabangdanan kon basi ginbunyagan kita. ⁶ May sangka Dios kita ra lang kag tana maman anang Tatay ang tanan. Tana nagaari, nagapangikot, kag nagaistar kanatun tanan.

⁷ Piro bisan sangka lawas kita lang, may iba-ibang abilidad nga gintaw ni Cristo sa kada isara kanatun sono sa anang gosto nga itaw. ⁸ Pario anang koon sa Kasolatan,

“Pagsaka na sa langit doro nga mga biag anang ginpandara.

Kag ginpanawan na iba-ibang abilidad ang mga tao.”

⁹ (Karon, ano anang kaologan ang nagsaka tana sa langit? Dia nagakaologan nga naglosong tana anay digi sa logta. ¹⁰ Kag tana nga naglosong maman da ang nagsaka sa ibabaw pa ang mga langit agud mapono na ang tanan.) ¹¹ Ang iba ginimo na nga apostolis, ang iba propita, ang iba manogwali ang Mayad nga Barita, kag ang iba pastor kag manogtodlo. ¹² Dia ginimo na agud ipriparar ang tanan nga mga tomoloo sa pagsirbi sa Dios kag agud magoswag ang mga tomoloo nga maman anang pinakalawas. ¹³ Sa toladia nga paagi magaparario atun pagtoo kag pagkilala sa anang Bata ang Dios agud maging ara kakolangan atun pagginawi kag maging pario gid kay Cristo. ¹⁴ Kag kon maabot ta run dan bukun kita run pario sa bata nga

darara-daraun sa sari-sari nga mga panodlo nga ginatodlo ang mga tao nga anad magpandaya kag magbaliskad ang kamatoodan. ¹⁵ Sa baylo nga kita magimo pario andang ginaimo, isogid ta ang kamatoodan nga may gogma, agud maging pario kita kay Cristo nga atun pinakaolo. ¹⁶ Paagi sa anang pagdomara, ang bilog nga lawas nagaarangut-angut, kag ang kada parti nagaboroligan. Kag kon ang kada parti osto anang ginaimo tungud sa gogma sa isara kag isara, ang bilog nga lawas magatobo kag magarigun.

Ang Kaboi nga Ginbago ni Cristo

¹⁷ Gani sa aran ang Ginoo, ginapaandaman ko kamo nga indi kamo ron magpangaboi pario sa mga tao nga ara kakilala sa Dios. Ara polos andang isip ¹⁸ tungud nga naduluman gani andang pagintindi parti sa mga ispiritoanun nga butang. Bulag sanda sa kaboi nga ginataw ang Dios tungud nga ara sanda kaulam ang mga butang nga parti sa Dios, ay masyado katugas andang mga tagiposoon. ¹⁹ Ara sanda run uya. Gani poros kauruya andang ginaimo kag sigi lang andang imo ang malain nga ara gid pugung-pugung.

²⁰ Piro kamo tana bukun toladan indong gintonan parti kay Cristo. ²¹ Kabay naulaman nindo ang parti kay Cristo, kag tungud nga kamo kanana gintodloan kamo ang kamatoodan nga dian kay Jesus. ²² Gani bayai nindo indong dati nga ogali nga naboyo sa malain nga pagginawi. Indong dati nga pagkatao nga dato maman ang nagasisti kanindo paagi sa anang malain nga mga andum nga nagadaya kanindo.

²³ Pabagoan nindo indong mga tagiposoon kag indong mga pangunauna. ²⁴ Ipakita nindo nga kamo ginbago ron ang Dios kag gintawan kaboi nga pario ang kanana, ang osto nga kaboi nga matarung kag balaan.

²⁵ Gani indi kamo magbinotig. Ang kada isara dapat magsogid ang matood sa anang kabogto kay Cristo, ay kita tanan nga mimbrowon ang sangka lawas.

²⁶ Kon masilag kamo magandam kamo nga indi kamo magkasala. Kag indi nindo pagpaboayun indong kasilag sa bilog nga adlaw. ²⁷ Ayaw nindo pagtawi logar si Satanas. ²⁸ Ang nagasari panakaw anay indi run magpanakaw, kondi magpangita sa mayad nga paagi, agud makataw tana ra sa mga pobri. ²⁹ Indi kamo magambal ang maririmo, kondi ang mayad nga mga ambal nga makabolig sa indong kapario kag bagay sa okasyon, agud makataw kamo kaarayadan sa mga nagaparamati. ³⁰ Indi kamo magimo ang mga butang nga makataw kasubu sa anang Ispirito Santo ang Dios. Ay ang Ispirito Santo nga dia maman ang pinakatanda nga kamo ana ang Dios, kag garantia nga makalibri kamo ron sa paraaboton nga adlaw ang pagukum. ³¹ Isikway nindo ang tanan nga paginanakit, pagkamainitun ang olo, kag ang kasilag. Indi kamo ron da magboroyayawan, okon magambal ang malain kontra sa isara kag isara, okon magdurumutan. ³² Indong imoon tana, magarayadan kamo. Maging malolo kamo sa isara kag isara kag magparatawadan kamo

pario anang pagpatawad ang Dios kanindo paagi kay Cristo.

Magkaboi Kamo Bilang mga Tao nga Nasanagan

5 Tungud nga kamo mga pinalangga nga mga bata ang Dios, wadun nindo tana. ² Dapat pirmi nga makita sa indong kaboi nga ginaigogma nindo ang iba pario anang pagigogma ni Cristo kanatun. Ay gintaw na pa gani anang kaboi para kanatun bilang maamot nga alad sa Dios.

³ Tungud nga kamo mga bata run ang Dios, bukun bagay nga ambalun kamo ang mga tao nga kamo nagaimo ang mga butang nga marisna pario ang pagolid sa bukun indong asawa, okon paginakug. ⁴ Kag bukun ra bagay nga kamo magdinopak, okon magambal ang ara polos nga mga sogidanun kag marimo nga mga orogorog. Ang dapat tana magpasalamat kita sa Dios. ⁵ Tandaan nindo gid nga indi makasulud sa Ginarian ni Cristo kag ang Dios ang mga tao nga nagapakigolid sa bukun andang asawa, ang mga tao nga marisna andang ginaimo, kag ang mga akug. (Ay ang paginakug sangka klasi ra nga pagsimba sa mga diosdios, tungud nga kon akug ang tao ginapasolabi na ang mga butang digi sa kalibotan kaysa Dios.)

⁶ Tungud sa toladia nga mga ginaimo ang mga tao sisilotan sanda ang Dios, ay ara sanda nagatoman kanana. Gani indi kamo magpaloko sa iba nga nagakoon nga ang mga butang nga dia bukun marimo. ⁷ Indi kamo ra magsari tabid sa toladan nga mga tao. ⁸ Ang ona indong isip naduluman ra, piro dadi tungud nga kamo sa Ginoo ron, nasanagan kamo ron. Gani ipakita nindo sa indong pagkaboi nga kamo nasanagan run. ⁹ (Ay kon ang tao nasanagan run maulaman mo nga lagi tungud nga anang inimoan poros mayad, matarung, kag ginasonod na ang kamatoodan.)

¹⁰ Imorati nindo nga maulaman kon ano anang gosto ang Ginoo nga indong imoon. ¹¹ Indi kamo magirug sa mga ara polos nga ginaimo ang iba nga naduluman, sa baylo ipasanag nindo kananda nga malain andang ginaimo. ¹² (Kauruya bisan sambitun ang mga butang nga andang ginaimo sa sikrito.) ¹³ Kon pasanagan nindo sanda andang mga ginaimo, maulaman nanda nga dato sala manda. ¹⁴ Ay masanagan ang miski ano kon nalanyagan run ang kamatoodan. Maman dan nga nagakoon,

“Pagbogtaw, ikaw nga nagakatorog,
Pagbangon alin sa mga patay,
Kag si Cristo magasanag kanimo.”

¹⁵ Gani andaman nindo kon paiwan indong pagkaboi. Indi kamo magkaboi pario sa mga tao nga ara kaintindi, kondi magkaboi kamo bilang mga tao nga nakaintindi anang kabubutun ang Dios. ¹⁶ Indi nindo pagoyang-oyangun indong tyimpo, kondi gamitun nindo sa pagimo ang mayad, tungud nga malain anang dalagan ang kalibotan. ¹⁷ Indi kamo magpao-mang-omang kondi isipun nindo kag intindiun kon ano anang kabubutun ang Ginoo.

¹⁸ Indi kamo magpalingin sa mga irinumun, nga nagapabasta-basta lang indong kaboi. Magpapon kamo tana ang Ispirito Santo. ¹⁹ Kon kamo nagatiripon gamिता nindo ang mga salmo kag mga kanta nga nagadayaw sa Dios. Kag kon magkanta kamo dapat alin gid sa indong tagiposoon. ²⁰ Paagi sa atun Ginoong Jesu-Cristo magpasalamat kamo pirmi sa Dios nga Amay para sa tanan nga butang.

Ang Magasawa

²¹ Magpasakup kamo sa isara kag isara tungud sa indong pagtaod kay Cristo.

²² Kamo nga mga babai, magpasakup kamo sa indong asawa, pario sa indong pagpasakup sa Ginoo. ²³ Ay ang lalaki ang pinakaolo sa magasawa pario ra nga si Cristo ang pinakaolo sa mga tomoloo nga manan anang pinakalawas, kag tana andang Manlolowas ra. ²⁴ Gani kon paiwan nga ang mga tomoloo nagapasakup kay Cristo, ang mga babai nga may asawa dapat ra gid nga magpasakup sa andang asawa.

²⁵ Kamo tana nga mga lalaki, palangga nindo indong asawa pario ra sa anang pagpamalangga ni Cristo sa mga tomoloo. Tungud sa anang pagpamalangga kanatun ginalad na anang kaboi ²⁶ agud batonon kita ang Dios, pagkatapos nga kita anang nalimpyoan paagi sa pagbunyang nga kaiban ang pagambal. ²⁷ Dia ginimo na ra agud kita nga mga tomoloo mababaton na bilang anang asawa nga masadya gid, balaan, kag ara kasawayan; pario sa nobya nga ara dipikto okon korinut okon ano pa nga dipirinsya. ²⁸ Gani ang mga lalaki dapat gid nga magpalangga sa andang asawa pario sa andang pagpalangga sa andang kaogalingun nga lawas, tungud nga ang magasawa isara run lang. Ang nagapalangga sa anang asawa nagapalangga sa anang kaogalingun. ²⁹ Ara tao nga ara nagaigogma sa anang kaogalingun nga lawas, kondi ginapakaun na kag ginaasikaso. Toladia anang ginaimo ni Cristo kanatun nga nagatoo kanana, ³⁰ tungud nga kita maman anang pinakalawas. ³¹ Ang Kasolatan nagakoon nga ang magasawa isara run lang. Ay makon doto, “Ang lalaki magapabulag sa anang tatay kag sa anang nanay, kag magadapun sa anang asawa. Kag sanda nga darwa maging isara run lang.” ³² Makatiringala ang kamatoodan nga dia nga ginapaayag, kag makokoon ko nga maman dia ang kaalimbawa anang rilasyon ni Cristo sa tanan nga nagatoo kanana. ³³ Gani kamo nga mga lalaki, palanggaun nindo indong asawa pario sa indong pagpalangga sa indong kaogalingun. Kag kamo nga mga babai, taodon nindo indong asawa.

Ang Mga Bata kag ang mga Ginikanan

6 Kamo nga mga bata, tomanun nindo indong mga ginikanan, ay dia dapat gid man nga imoon bilang matood nga Kristiano. ² Kabay makon ang Dios, “Taoda imong tatay kag nanay.” Maman dia ang ona

nga sogo nga may dogang pa nga pangako, ³ ay makon na, "Agud maging mayad imong paraaboton kag magalawig imong kaboi digi sa kalibotan."

⁴ Kamo nga mga ginikanan, indi nindo pagpaugutun indong mga bata paagi sa sobra nga pagdisiplina. Indong imoon tana, sagodon nindo sanda sa anang pagdisiplina kag panodlo ang Ginoo.

Ang mga Oripun kag ang mga Agalun

⁵ Kamo nga mga oripun, tomana nindo indong mga agalun nga digi sa logta nga may pagtaod kag pagkaadluk kananda. Magobra kamo ang tuduk sa tagiposoon kag sirbian nindo sanda nga midyo si Cristo indong ginasirbian. ⁶ Gani magobra kamo ang tuduk sa indong tagiposoon bilang mga oripun ni Cristo nga nagaimo anang kabubutun ang Dios kag bukun nga pakita-kita lang agud malipay sanda. ⁷ Imoa nindo indong obligasyon sa mayad nga kabubutun bilang mga oripun. Bilanga nindo nga ang Ginoo maman indong ginasirbian kag bukun ang mga tao. ⁸ Dumdumun nindo nga ang Ginoo maman ang magabalus sa kada isara sono sa anang ginaimo nga mayad, oripun tana man okon bukun.

⁹ Kag kamo nga mga agalun, magpasonaid kamo ra sa indong mga oripun. Indi nindo sanda pagpaugun ay dumdumun nindo nga kamo kag indong mga oripun may sangka agalun lang sa langit kag ara tana may ginapasolabi bisan sino.

Mga Panagang kontra kay Satanas

¹⁰ Bago ako magtapos ginabilin ko gid kanindo nga magpakabaskug kamo sa Ginoo paagi sa anang gaum. ¹¹ Gamita nindo ang tanan nga armas nga gintaw ang Dios agud makabatok kamo sa anang mga malain nga paito ni Satanas. ¹² Tungud nga atun kontra bukun mga tao, kondi ang mga ispirito nga nagapangona nga may gaum kag nagaari sa kaduluman digi sa kalibotan, kag ang mga malain nga mga ispirito nga dian sa ibabaw. ¹³ Gani gamita nindo ang mga armas nga gintaw ang Dios, agud kon magabot ang oras nga solongon kamo ang kaaway indi kamo mapirdi; kag pagkatapos marigun kamo pa ra gid. ¹⁴ Magpripapar kamo pirmi. Isoot nindo bilang indong

pinakaakus ang kamatoodan, kag gamitun nindo ang katarungan bilang pinakapanagang sa indong dugan. ¹⁵ Magpripapar kamo pirmi sa pagsogid ang Mayad nga Barita nga parti sa kalinung nga ginataw ang Dios. Maman dia indong pinakasapatos. ¹⁶ Loas dian, gamita nindo ra sa tanan nga oras indong pagtoo bilang indong pinakapanagang agud indi kamo pagdolotan anang mga pagtintar ni Satanas nga midyo sa nagadabadaba nga mga odiong. ¹⁷ Kag batona nindo ra nga pinakahilmit sa indong olo ang pagdumdum nga kamo ginpatawad run ang Dios sa indong mga sala. Batona nindo ra anang ambal ang Dios nga pinakaispada nga gintaw ang Ispirito agud ibatok sa kaaway. ¹⁸ Kag magpangamoyo kamo pirmi nga tabangan kamo gid ang Dios. Sa tanan nga oras magpangamoyo kamo sa bolig ang Ispirito Santo. Indi kamo gid magpabaya-baya, kondi magpadayon kamo gid pangamoyo kag indi nindo paglipatan nga sambitun ang tanan nga mga bata ang Dios. ¹⁹ Kag ako ipangamoyo nindo ra nga boligan ako ang Dios kon ano akun dapat iambal. Kag ipangamoyo nindo nga indi ako pagadlukan magambal parti sa Mayad nga Barita nga ang ona ara pagsogidan. ²⁰ Ay ako anang ginpadara ang Dios agud iwali ko ang Mayad nga Barita nga dia. Kag tungud sa akun pagwali ako digi dadi sa prisoan. Gani kon maimo ipangamoyo nindo ako nga indi ako gid pagadlukan sa pagambal ay maman dia nga obra anang gintaw ang Dios kanakun.

Ang Kataposan

²¹ Si Tiquico ron lang ang magabarita kanindo parti sa akun kaimtangan kag ginaimo digi. Pinalangga tana nga kabogto kay Cristo kag masarigan nga soroogon ang Ginoo. ²² Ginpadara ko tana dian agud masogidan na kamo parti sa amun kaimtangan digi kag agud mapabaskug na kamo.

²³ Mga kabogto, kabay pa nga kaloyan kamo ra gid ang Dios nga Tatay kag atun Ginoong Jesu-Cristo nga maging malinung indong kaimtangan dian, kag magdogang pa gid indong pagtoo kag pagirigogmaan sa isara kag isara. ²⁴ Kabay pa nga kaloyan gid ang Dios ang tanan nga nagaigogma ang ara kataposan nga pagigogma sa atun Ginoong Jesu-Cristo.

Filipos

1 Ako nga si Pablo kag akun kaiban nga si Timoteo nga mga sorogoon ni Cristo Jesus nagapangomosta kanindo nga mga tomoloo dian sa Pilipos, pati run da sa mga nagadomara kanindo kag sa andang mga kabolig.

² Kabay pa nga kaloyan kamo ra gid ang Dios nga atun Tatay kag ni Ginoong Jesu-Cristo nga mayad ra indong kaimtangan.

Ang Pangamoyo ni Pablo sa anang mga Ginasolatan

³ Kada madumduman ko kamo nagapasalamat ako sa Dios. ⁴ Kag kada magpangamoyo ako para kanindo nalilipay ako, ⁵ tungud nga kaiban ko kamo sa pagpalapnag ang Mayad nga Barita parti kay Cristo alin pa ang ona asta dadi. ⁶ Mayad anang ginompisaan ang Dios nga imoon sa indong mga kaboi kag nasisigoro ko nga dan magapadayon asta sa adlaw nga si Cristo Jesus magbalik. ⁷ Dapat lang gid nga toladia akun pagdumdum kanindo tanan tungud nga palangga ko kamo. Ay naging kabolig ko kamo sa obra nga gintaw ang Dios kanakun, bisan pa dadi nga napriso ako nga nagapamatood kag nagadipindi ang Mayad nga Barita sa mga nagakontra. ⁸ Naulaman ang Dios nga mabaul akun kaidlaw kanindo; ay ginaigogma ko kamo pario sa anang pagigogma ni Cristo Jesus kanindo.

⁹ Ginapangamoyo ko nga magdogang pa gid indong pagirigogmaan sa isara kag isara, nga may osto nga kaaram kag mga pagangup, ¹⁰ agud makapili kamo kon ano gid ang pinakamayad kag agud maging limpyo indong kaboi kag ara kasawayan kon magabot ron si Cristo. ¹¹ Kabay pa nga sa bolig ni Jesu-Cristo maging matarung ang tanan nga indong ginaimo agud madayaw gid ang Dios.

Si Cristo mismo ang Importanti

¹² Mga kabogto ko kay Cristo, gosto ko nga maulan nindo nga ang mga nagkaratabo kanakun nakabolig nga mayad sa pagpalapnag ang Mayad nga Barita. ¹³ Ay naulaman run ang tanan nga goardya digi sa palasyo pati ang iba pa nga mga tao nga ako ginpriso tungud nga ako anang somolonod ni Cristo.

¹⁴ Kag tungud ra sa akun pagkapriso nga dia, nagrigun pa gid anang pagtoo sa Ginoong ang kadoroan sa atun mga kabogto. Gani nagisug sanda pa gid sa pagwali ang Mayad nga Barita. ¹⁵ Matood nga ang iba nagawali parti kay Cristo tungud nga naakig sanda kanakun kag gosto nanda nga malabawan ako, piro

ang iba tana mayad andang katoyoan. ¹⁶ Nagawali sanda tungud nga ginaigogma nanda ako kag gosto nanda nga magbolig kanakun, ay naulaman nanda nga ginbutang ako digi agud dipindian ang Mayad nga Barita. ¹⁷ Ang mga naakig kanakun bukun sinsiro sa andang pagwali parti kay Cristo, ay andang katoyoan sa pagwali para lang gid sa andang kaogaligun. Andang pagsarig, mintras digi ako sa prisoon madugangan nanda pa gid akun pagantos tungud sa andang ginaimo nga dan.

¹⁸ Piro ara tana dan kaso kanakun. Nalilipay ako pa gani abir kon ano andang katoyoan sa pagtodlo, tama man okon bukun, basta ginawali si Cristo. Kag malilipay ako pa, ¹⁹ ay naulaman ko nga paagi sa indong mga pangamoyo kag sa bolig anang Ispirito ni Jesu-Cristo malilibri ako digi. ²⁰ Mabaul gid akun andum kag paglaum nga indi ako gid mauyan, kondi pario ang dati maging matutum ako ra dadi, agud nga paagi sa akun kaboi, okon sa akun kamatayun, madayaw si Cristo. ²¹ Para kanakun, akun kaboi para kay Cristo. Kag kon ako man mapatay may pakinabang pa ra gid, ay makakaiban ko tana run. Indi ko maulan kon diin digi sa darwa akun piliun, tungud nga gosto ko ron magona kanindo sa isarang kinaboi kag maging kaiban run ni Cristo, ay maman dia ang pinakamayad para kanakun. Piro kon sa akun pagpabilin digi may maimo ako pa, mayad ra dato. ²⁴ Kag importanti para kanindo kon mapabilin ako digi. ²⁵ Tungud nga naulan ko dan, nasisigoro ko nga indi ako pa mapatay agud maboligan ko kamo nga tanan para magdogang pa gid indong pagtoo kag kalipay. ²⁶ Kag kon makabalik ako ron dian kanindo labi run gid nga may rason kamo sa pagdayaw kay Cristo Jesus tungud kanakun.

²⁷ Piro makabisita ako man dian kanindo okon indi, ang importanti gid tana nga indong kaboi ginabasi nindo sa Mayad nga Barita ni Cristo, agud mabaritaan ko nga marigun kamo nga nagaorogyon gid sa indong pagimorat para sa osto nga pagtoo nga sono sa Mayad nga Barita. ²⁸ Indi kamo gid magkaadluk sa mga nagakontra kanindo. Ay kon kamo ara naadluki tanda dia ang Dios kananda nga sanda ang sirilotan kag kamo tana malolowas. ²⁹ Ay ang gintaw nga pribilio kanindo bukun lang nga kamo magtoo kay Cristo kondi magantos ra para kanana. ³⁰ Dadi magkaraiban kita run nga nagaantos tungud sa Mayad nga Barita. Maman dia ang mga pagantos nga indong nakita nga akun naagian ang ona, kag asta dadi nababaritaan nindo nga nagaantos ako pa ra gid.

Anang Pagpaubus ni Cristo

2 Kabay tungud nga kamo kay Cristo ron nagabaskug indong buut. Malipayun kamo tungud nga naulaman nindo nga ginaigogma kamo ni Cristo. Kag kabay may mayad kamo nga rilasyon sa Ispirito Santo, kag malolo kamo ron kag maloloyon sa isara kag isara. ² Gani dadi may pangabay ako kanindo: para malobos gid akun kalipay magirigogmaan kamo kag magorogyon. Kabay pa nga magparario indong mga isip kag katoyoan. ³ Indi kamo magimo bisan ano tungud sa inakug nga andum okon agud magpataas-taas indong kaogalingun sa indong kapario. Indong imoon tana, magpaubus kamo kag isipun nindo nga mas mayad indong kapario kaysa kanindo. ⁴ Bukun lang indong kaarayadan indong isipun kondi dumdumun nindo ra anang kaarayadan ang iba. ⁵ Dia indong dapat imoon nga maman ra anang ginimo ni Cristo Jesus.

⁶ Bisn pario tana sa Dios, ara tana nagpangagaw anang pagkatupung sa Dios.

⁷ Kondi ginoba na anang pagka-Dios kag nagpakatao digi sa kalibotan, kag naging pario sa sorogoon.

⁸ Ang naging tao tana run, nagpaubus tana anang kaogalingun kag naging matinomanun miski sa kamatayun sa kros.

⁹ Maman dan nga ginpataas tana ang Dios kag gintawan titolo nga labaw sa tanan,

¹⁰ Agud nga ang tanan nga sa langit kag digi sa kalibotan pati ang sa idalum ang logta maglood kag magsimba kanana,

¹¹ Kag ang tanan magkilala nga si Jesu-Cristo maman ang Ginoo. Kag dia magataw kadayawan sa Dios nga Amay.

Maglanyag Kita nga Midyo mga Bitoon

¹² Mga inigogma ko nga mga kabogto, ang dian ako pa kanindo pirmi kamo ra nga lagi nagatoman kanakun. Kapin pa dadi nga ara ako ron dian kanindo mas kinanglan run gid nga tomanun nindo akun ginakoon. Magpadayon kamo sa pagpangabudlay para sa indong kalowasan nga may pagtaod kag kaadluk sa Dios. ¹³ Ay ang Dios mismo maman ang nagataw kanatun ang andum kag abilidad nga magimo anang kabubutun.

¹⁴ Miski ano indong ginaimo, imoa nindo nga ara riklamo okon baraisan, ¹⁵ agud maging waran kamo nga mga bata ang Dios nga limpyo kag ara kasawayan sa indong pagkaboi bisan digi kamo pa sa kalibotan nga dia nga ang mga tao malain kag makasasala. Dapat indong kaalimbawa pario sa mga solo nga nagalanyag kananda, ¹⁶ ay ginasogid nindo kananda anang ambal ang Dios nga nagataw kaboi nga ara kataposan. Gani sa pagbalik ni Cristo malilipay ako tungud nga may polos ra gid akun pagpangabudlay dian kanindo.

¹⁷ Indong pagtoo pario sa alad nga ginataw sa Dios. Kag kon kinanglan gid nga akun dogo iola ko para sa

indong alad nga dan malilipay ako. Kag bukun lang ako ang malipay kondi pati kamo. ¹⁸ Gani magkalipay kamo ra. Magkalipay kita tungud sa akun pribilio nga dia.

Si Timoteo kag si Epafrodito

¹⁹ May pagsarig ako kay Ginoong Jesus nga madali ko ron da nga mapaayan dian kanindo si Timoteo, agud malilipay ako ra kon mabaritaan na ako parti sa indong kaimtangan. ²⁰ Tana lang gid akun naulaman nga nagadumdum matood pario kanakun para sa indong kaarayadan. ²¹ Ang iba tana andang kaogalingun lang gid nga kaarayadan andang ginadumdum kag bukun ang kay Jesu-Cristo. ²² Piro naulaman nindo mismo kon paiwan ginpakita ni Timoteo nga mayad anang ogali. Tana midyo sa akun bata gid sa anang pagbolig kanakun sa pagpangwalian ang Mayad nga Barita. ²³ Nagaplano ako nga ipadara tana nga lagi dian kanindo kon maulaman ko ron anang risolta akun kaso. ²⁴ Kag nagasarig ako sa Ginoo nga madali ako ron da makaayan dian kanindo.

²⁵ Naisipan ko nga kinanglan paoliun ko dian atun kabogto nga si Epafrodito nga indong ginsogo digi agud magbolig kanakun. Tana naging kaiban ko sa pagpangabudlay kag pagdipindi sa kamatoodan sa mga nagakontra. ²⁶ Paoliun ko tana tungud nga ginapongaw tana run kanindo kag indi tana run mapabutang digi tungud nga nabaritaan nindo gali nga tana nagmasakit. ²⁷ Nagmasakit tana matood kag maistan lang gani napatay. Piro ginkaloyan tana ang Dios, kag bukun lang tana kondi pati ako ra, ay ginilibri na ako sa mabaul nga kasubu. ²⁸ Gani gusto ko ron da gid nga paoliun tana dian, agud malipay kamo ra kon makita nindo tana, kag pati ako indi run da magsari palibug. ²⁹ Kag bilang kabogto sa Ginoo batona nindo tana nga malipayun. Ang mga tao nga pario kanana dapat padungugan. ³⁰ Ay maistan tana lang napatay tungud sa anang pagsirbi kay Cristo. Napabutang anang kaboi sa piligro agud maboligan na ako bilang sali kanindo.

Ang Matood nga Matarung

3 Mga kabogto ko kay Cristo, magkalipay kamo sa Ginoo! Ara ako ginatakai nga omanun ruman akun nasambit kanindo, ay dia para gid sa indong kaarayadan. ² Magandam kamo sa mga Judio nagapirit kanindo nga kamo toriun. Daw sa mga ayam ang mga tao nga dan nga nagaimo malain. ³ Piro kita tana maman ang may matood nga tanda nga mga somolonod kita ang Dios, tungud nga nagasimba kita kanana paagi sa bolig anang Ispirito kag nagakalipay kita sa atun rilasyon kay Cristo Jesus. Ara kita nagasarig sa mga sirimonya okon sa atun mga ginaimo agud malowas kita. ⁴ Kon sa bagay kon may dian nga magkoon nga tana malolowas tungud sa anang pagsonod sa mga sirimonya, mas lalo ako gid ang makakoon toladan. ⁵ Tungud nga walo pa lang ka adlaw nga ako ginbata gin-

tori ako ron. Israelita ako, ay nabata ako sa tribo ni Benjamin. Gani kon pagka-Judio ang pagambalan, matood ako gid tana nga Judio. Kon parti ra sa pagtoman anang kasogoan ang mga Judio, gintoman ko gid ay ako Pariseo. ⁶ Kon kaugud ra ang pagambalan, poirti ako, ay ginpangingabot ko pa gani ang mga tomoloo. Kag kon parti sa pagsonod sa Kasogoan ara may is-away kanakun. ⁷ Dato anay dia tanan nga mga butang ginakabig ko nga importanti para ako malowas, piro dadi ginabilang ko nga ara polos tungud kay Cristo. ⁸ Bukun lang dan, kondi ang tanan nga butang ginakabig ko ron nga ara polos kon ikomparar sa akun pagkilala kay Cristo Jesus nga akun Ginoo. Tungud kanana ginsikway ko ang tanan kag ginakabig ko ron nga pario sa basora agud maging akun si Cristo, ⁹ kag ako kanana. Ara ako ron nagasarig nga ako maging matarung paagi sa akun kaogalingun nga pagimorat sa pagsonod ang Kasogoan, kondi matarung ako ron sa panulung ang Dios tungud sa anang ginimo kag paagi sa akun pagtoo kay Cristo. ¹⁰ Akun andum dadi ara iba kondi nga makilala ko pa gid si Cristo, nga maikspirinsyaan ko anang gaum anang pagkabanaw kag makairug ako sa anang mga pagantos asta maging pario kanana sa anang kamatayun. ¹¹ Kag sa toladia mabanaw ako ra. Kabay pa.

Akun Kaalimbawa Manogdalagan

¹² Ara ako nagakoon nga ara run kolang kanakun, okon pirpikto ako ron. Piro nagapadayon ako sa pagpanikasug nga maabot ko dan ay maman dan anang katoyoan ni Cristo Jesus kanakun kon basi ginbuul na ako. ¹³ Mga kabogto ko kay Cristo, ara ako nagaisip nga naabot ko ron ang pario dan nga kaboi. Piro akun ginaimo dadi, ara ko ron ginaisipa ang nakalubas, kondi ginaimoratan ko gid nga maabot akun ginaingabot. ¹⁴ Kon sa mga manogdalagan, nagapadayon ako sa pagimorat nga maabot ko anang turugkaan ang daralaganun, agud makabaton ako ang primyo. Dia nga primyo ara iba kondi anang pagtawag kanatun ang Dios nga magkaboi kita doto sa langit paagi kay Cristo Jesus.

¹⁵ Toladan nga pagimorat ang dapat imoon ang tanan nga mga tomoloo nga marigun run sa pagtoo. Karon, kon kamo ara nagakompormi, ipakita ra kanindo ang Dios nga tama manda dan. ¹⁶ Basta padayonon ta atun pagsonod sa mga kamatoodan nga atun natonan.

¹⁷ Mga kabogto, wada nindo ako. Kag may mga tao ra dian nga pario gid kanamun andang kaboi. Wadun nindo ra sanda. ¹⁸ Ay kon kapira ko ron ioman-omanun ang ona, kag dadi ginapadumdum ko kamo roman nga may pagtangis, nga doro ang nagasonod kono kay Cristo piro nakikita sa andang kaboi nga sanda nagakontra sa mga ginatodlo parti sa anang kamatayun ni Cristo sa kros. ¹⁹ Anang paraaboton ang mga tao nga dan madodora lang, ay andang tian maman andang pinakadios. Ginapabogal nanda pa ang mga butang nga andan andang ikauya. Kag ara sanda iba nga

ginaisip kondi ang mga butang nga digi sa kalibotan.

²⁰ Piro kita tana, ang langit maman atun matood nga banwa kag alin doto ginapaabot-abot natun anang pagabot atun Manlolowas nga si Ginoong Jesu-Cristo.

²¹ Pagabot na digi, atun mga lawas nga maroya kag napapatay bagoon na pario sa anang lawas nga bagay sa langit. Dia imoon na paagi sa anang gaum nga makapasoko sa tanan nga mga butang.

Mga Bilin

4 Gani mga inigogma ko nga mga kabogto, magpakarigun kamo sa indong pagtoo sa Ginoo. Palangga ko kamo kag naidlaw ako ron gid kanindo. Kamo akun kalipay kag pinakasool sa akun pagpangabudlay.

² Ginapangabay ko si Eudia kag si Sintique nga indi run magaway tungud nga magkabogto sanda sa Ginoo. ³ Nagapangabay ako ra kanimo bilang nasasarigan ko nga kaiban sa pagpangabudlay nga kon maimo boligan mo ra ang mga babai nga dan, tungud nga kaiban ko sanda nga nagpangabudlay nga mayad sa pagpalapnag ang Mayad nga Barita. Kaiban namun ra si Clemente kag ang iba pa nga mga manogpangabudlay. Andang aran nakasolat run sa libro nga listaan ang mga tao nga may kaboi nga ara kataposan.

⁴ Magkalipay kamo pirmi sa Ginoo. Kag ginaoman-oman ko gid, magkalipay kamo!

⁵ Ipakita nindo indong kalolo sa tanan nga mga tao. Ang Ginoo madali run lang magabot. ⁶ Indi kamo magpalibug sa bisan ano, kondi pangayoon nindo sa Dios indong mga kinanglan paagi sa pangamoyo nga may pagpasalamat. ⁷ Kag kon imoon nindo dan ang Dios magataw kalinung sa indong tagiposoon kag isip tungud nga kamo kay Cristo Jesus, kag ang kalinung nga alin kanana indi gid maabot isip.

⁸ Bilang pamilin-bilin kanindo mga kabogto, isipa nindo pirmi ang mga butang nga mayad kag darayawon; ang mga butang nga osto, bukun kauruya, matarung, limpyo, masadya, kag kagaranyat. ⁹ Sonodon nindo ang tanan nga indong natonan kanakun sa akun mga pagpanodlo kag mga inimoan. Dan obayan kamo gid ang Dios nga nagataw kalinung.

Salamat sa Indong Ginpadara nga Bolig

¹⁰ Doro gid akun kalipay sa Ginoo tungud nga nadumduman nindo ako roman. Naulaman ko nga kamo pirmi nagadumdum kanakun, piro maboay kamo lang kakita kaigayonan agud ipakita ruman indong pagdumdum kanakun. ¹¹ Kon ako nagaambal toladia bukun nga nagapabati-bati ako nga may kinanglan ako. Ay ako tana nakatoon nga maging kontinto bisan ano akun kaimtangan. ¹² Antigo ako magpangaboi nga ara gid, kag antigo ako ra magpangaboi nga abonda. Dia tanan natonan ko agud bisan paiwan okon ano akun kaimtangan, bosog okon gutum, may logar akun pangaboi okon ara, kontinto ako pa ra gid.

¹³ Masarangan ko nga atobangun ang bisan ano nga kaimtangan sa bolig ni Cristo nga nagapabaskug kanakun.

¹⁴ Piro salamat ra sa indong pagbolig kanakun sa akun mga kalisud. ¹⁵ Kamo nga taga-Filipos, naulaman nindo ra nga sa ompisa akun pagwali ang Mayad nga Barita, pagalin ko sa Macedonia, ara iba nga mga tomoloo nga nagbolig kanakun sa akun mga kinanglan kondi kamo lang. ¹⁶ Bisan ang doto ako ron sa Tesalonica kon kapira kamo pa nagpadara bolig kanakun. ¹⁷ Dia ginasambit ko bukun nga makon ginaandum ko nga makabaton indong mga ginataw, kondi ginaandum ko nga kamo magabaton ra balus tungud nga kamo nagataw. ¹⁸ Dadi bastanti ako, kag sobra run gani. Akun mga kinanglan digi run tanan kag ara gid kolang tungud nga gindara run digi ni Epafrodito indong ginpadara nga bolig. Dia nga bolig pario sa

maamot nga alad nga ginaalad sa Dios kag anang ginabaton nga may kalipay. ¹⁹ Kag tungud nga kamo kay Cristo Jesus, ang Dios magataw kanindo indong tanan nga mga kinanglan. Ay anang manggad indi gid maabot isip. ²⁰ Dayawon ta atun Dios kag Tatay asta sa ara kataposan. Amin.

Pagpangomosta

²¹ Komosta run lang sa kada tomoloo nga kay Cristo Jesus. Atun mga kabogto nga kaiban ko digi nagapanomosta ra kanindo. ²² Ginakomosta kamo ra ang tanan nga mga tomoloo digi, labi run gid ang mga tomoloo nga sakup sa anang palasyo ang Impirador.

²³ Kabay pa nga kaloyan kamo ra gid atun Ginoong Jesu-Cristo.

Colosas

1 Ako si Pablo nga apostol ni Cristo Jesus sono sa anang kabubutun ang Dios. Kami ni Timoteo nga atun kabogto kay Cristo ² nagapangomosta kanindo dian sa Colosas, kamo nga mga bata ang Dios kag amun mga kabogto nga masarigan sa pagtoo.

Kabay pa nga kaloyan kamo ra gid ang Dios nga atun Tatay nga mayad ra indong kaimtangan.

Ang Pangamoyo ni Pablo para sa mga Taga-Colosas

³ Kada magpangamoyo kami para kanindo pirmi kami nga nagapasalamat sa Dios nga Tatay atun Ginoong Jesu-Cristo. ⁴ Ay nabaritaan namun nga marigun indong pagtoo kay Cristo Jesus kag mabaul indong pagigogma sa tanan nga mga tomoloo. ⁵ Toladan kamo tungud nga nagapaabot kamo ra indong ginalauman nga ginatigana para kanindo sa langit. Dia nga paglaum nabatian nindo ang ona ang pagabot kanindo ang kamatoodan, nga ara iba kondi ang Mayad nga Barita. ⁶ Kag ang Mayad nga Barita nga dia nagarapta run gani sa bilog nga kalibotan kag doro ang nakabaton bago nga kaboi pario ra sa indong nabaton pagkatapos nga indong maintindian ang kamatoodan parti sa anang kalooy ang Dios. ⁷ Gintodlo dia kanindo ni Epafras. Palangga namun tana kag pario tana kanamun nga sorogoon ni Cristo. Ginpaayan namun tana dian bilang amun sali kag masasarigan tana nga manogpangabudlay. ⁸ Tana ang nagbarita kanamun nga kamo maigogmaun tungud sa gogma nga gintaw kanindo ang Ispirito.

⁹ Gani alin amun pagkabati parti kanindo, ginapangamoyo namun kamo pirmi. Ginapakitloy namun sa Dios nga anang Ispirito maman ang magtaw kanindo ang tanan nga kaaram kag pagintindi, agud maulam nindo gid kon ano anang gosto kanindo. ¹⁰ Sa toladia makakaboi kamo ang maliagan ang Ginoo, nga makataw kalipay kanana. Maiimo nindo ra pirmi ang mayad kag magadogang pa gid indong pagkakilala sa Dios. ¹¹ Ay pabaskugun kamo ang Dios paagi sa anang makatiringala nga gaum, agud nga bisan ano ang matabo maantos nindo nga may kalipay. ¹² Kag makapasalamat kamo sa Amay tungud nga ginimo na kamo nga bagay magbaton anang itataw sa anang mga bata nga nasanagan run. ¹³ Ay kita ginlowas na alin sa anang gaum ang kaduluman kag ginpasaylo na kita sa ginarian anang pinalangga nga Bata. ¹⁴ Paagi sa anang Bata nga dia gintobos kita sa anang gaum ni Satanas, ginpatawad run atun mga sala.

Sino si Cristo kag Ano anang Ginimo

¹⁵ Ang Dios indi ta makita, piro kon nakilala ta si Cristo nakita ta run da ang Dios. Tana ang makaga-gaum sa tanan. ¹⁶ Ay paagi kanana kag para kanana ginimo ang Dios ang tanan nga mga butang sa langit kag sa logta. Bukun lang ang nakikita kondi pati ang indi makita, pario sa bisan ano nga mga ispirito nga may awtoridad okon may gaum, mga ispirito nga nagadomara okon nagaari. ¹⁷ Ara pa naimo ang bisan ano nga butang si Cristo dian run nga lagi, kag tana ang nagakontrol ang tanan nga butang agud indi magburulag. ¹⁸ Tana ra ang pinakaolo ang tanan nga nagatoo kanana kag ang mga nagatoo maman anang pinakalawas. Tana ang ginaalanan atun kaboi. Tana gani ang ona nga nabanaw sa mga minatay agud makilala nga tana manda ang pinakaona sa tanan.

¹⁹ Ay gusto ang Dios nga Amay nga anang pagka-Dios makikita tanan kay Cristo. ²⁰ Kag paagi kay Cristo ginpabalik ang Dios anang mayad nga rilasyon sa tanan nga anang ginimo, ang sa langit kag ang digi sa logta. Dia ginimo na ang si Cristo napatay sa kros.

²¹ Ang ona marayu kamo sa Dios, kag tungud sa indong malain nga mga unauna kag mga inimoan naging kaaway kamo ang Dios. ²² Piro si Cristo naging tao kag napatay kag paagi sa anang pagkapatay nga dato ginpabalik kamo ron ang Dios sa anang kaogalingun. Dadi madadara kamo sa anang prisinsya nga ara run sala, limpyo, kag ara run may isaway kanindo. ²³ Piro kinanglan nga magpadayon kamo nga marigun kag matutum sa indong pagtoo kag indi nindo gid pagdoraun ang paglaum nga indong nabatian alin sa Mayad nga Barita nga ginawali sa bilog nga kalibotan. Ako (si Pablo) ginpadara agud isogid ang Mayad nga dia nga Barita.

Anang obra ni Pablo sa mga Nagatoo sa Dios

²⁴ Ara bali kanakun akun mga ginaantos para kanindo. Dia nga mga pagantos ginakalipay ko pa gani tungud nga nagabolig ako nga matapos anang mga pagantos ni Cristo para sa kaarayadan anang pinakalawas nga ara iba kondi ang mga tomoloo.

²⁵ Ginimo ako ang Dios nga sorogoon para sa anang mga tomoloo, kag ang obra nga anang gintaw kanakun ara iba kondi ang magdara ang tanan nga anang ambal kanindo nga mga bukun Judio. ²⁶ Anang ambal nga dia ang Dios ara na pagsogidan alin pa ang ona kondi gintago na sa mga tao, piro dadi ginsogid

na run kanatun nga anang mga bata. ²⁷ Sono sa anang plano gusto na nga kita dadi makaulam run kon paiwan kasadya anang plano nga ginatigana para sa tanan nga tao, miski sa mga bukun Judio. Kag dan nga plano ara iba kondi nga si Cristo dian kanindo, kag maman ang nagataw kanindo paglaum nga maging masadya gid indong kaimtangan sa paraaboton.

²⁸ Maman dia nga ginawali namun si Cristo sa tanan nga mga tao. Ginapaandaman namun kag ginatodloan ang tanan paagi sa kamatoodan agud madara namun sanda sa Dios nga ang kada isara ara kasawayan tungud nga sanda kay Cristo ron. ²⁹ Agud maimo ko dia nagapangabudlay ako nga mayad, kag anang gaum ni Cristo maman ang nagapabaskug kanakun.

2 Gosto ko nga maulaman nindo nga ako nagapangabudlay nga mayad para kanindo kag sa mga taga-Laodicea, pati sa iba nga ara pa nakakita kanakun. ² Dia ginaimo ko para mapabaskug indong pagtoo sa Dios. Gintodloan ko kamo nga may gogma, kag akun ginapaabot nga maintindian nindo gid kag maulaman ang mga sikrito nga alin sa Dios kag parti kay Cristo. Ay si Cristo maman ang ginaalanan ang tanan nga kinaaraman kag pagintindi.

⁴ Dia ginasogid ko kanindo agud ara may makaloko kanindo paagi sa andang mga kabirinsir nga ginaambal, piro botig. ⁵ Ay bisan ara ako dian kanindo, pirmi ko kamo nga ginadumdum, kag nalilipay ako nga mayad tungud nga mayad indong pagkaraibanan kag marigun indong pagtoo kay Cristo.

Si Cristo Atun Dapat nga Sonodon

⁶ Tungud nga ginkilala nindo ron nga si Cristo Jesus indong Ginoo, dapat magpadayon kamo kanana. ⁷ Kon sa mga tanum, magpanggamot kamo kanana kag magtobo. Magpakarigun kamo sa pagtoo nga gintodlo kanindo, kag magpasalamat kamo ra pirmi sa Dios.

⁸ Magandam kamo sa mga tao nga gusto magdara kanindo sa andang gropo paagi sa mga ara polos nga mga pilosopia kag panloko nga mga panodlo. Ang mga butang nga dan nga andang ginatodlo bukun alin kay Cristo kondi sa mga soronodon ang mga malam kag mga sistima nga alin lang digi sa kalibotan. ⁹ Ang matood tana, si Cristo naging tao, kag bisan naging tao tana dian pa ra gid kanana anang pagka-Dios. ¹⁰ Kag tungud nga kamo kay Cristo, kon ano ang dian kanana, dian ra kanindo. Kag tana gani ang may gaum sa tanan nga nagaari kag tanan nga may awtoridad.

¹¹ Tungud nga kamo kay Cristo gintori kamo ra. Piro bukun dan pario anang pagtori ang mga Judio nga may ginabuul sa lawas ang tao, kondi ang malain nga mga andum indong lawas nga makasasala maman tana anang ginabuul ni Cristo kanindo. ¹² Ay ang pagbunyang kanindo nagakaologan nga kamo ginlubung kag ginbanaw kaiban ni Cristo, kag ginbanaw kamo kaiban na tungud nga kamo nagsarig sa anang gaum ang Dios nga nagbanaw kanana. ¹³ Ang ona, kamo nga

mga bukun Judio patay sa anang panulung ang Dios tungud sa indong duna nga makasasala. Piro dadi ginboi kamo ron ang Dios kaiban ni Cristo. Ginpatawad na ang tanan ta nga mga sala. ¹⁴ Ang ona, kita nasintinsyaan ang Dios kamatayun tungud nga indi kita makatoman ang Kasogoan. Kontra gani kanatun ang Kasogoan. Piro paagi sa anang pagpalansang ni Cristo sa kros ginpara ang Dios anang listaan atun mga sala kag dadi bukun kita run sirilotan. ¹⁵ Doto ra sa kros nga dato ginpiridi na ang mga ispirito nga nagadomara kag nagagaum sa kalibotan nga dia, kag ginpakita na sa tanan nga sanda nabiaq na run.

¹⁶ Gani indi kamo magpadikta-dikta sa mga tao nga nagakoon kanindo kon ano ang indi dapat kaunun okon inumun, okon kon ano ang dapat imoon pagabot ang mga pista, okon kon maglati ang bolan, okon sa Adlaw nga Inogpaway. ¹⁷ Ang mga soronodon nga dan pinakaanino lang ang mga butang nga ginapaabot-abot ang mga Judio, nga ara iba kondi si Cristo mismo. ¹⁸ Kag may mga tao pa nga nagaparabogal nga may ginpakita gid kono kananda, kag naliag sanda nga magpirit sa mga tao nga magpaubus kag magsimba sa mga angil. Indi kamo magpadaug-daug sa mga tao nga toladan. Ara polos andang pagpaasdak nga dan ay alin lang sa andang taoanun nga pangunauna. ¹⁹ Indi nanda gusto nga magpasakup kay Cristo nga atun pinakaolo. Tana ang nagataw sa anang lawas anang mga kinanglan paagi sa mga parti nga nagapaarangut-angut, kag sa toladia nga paagi nagatobo kita sono sa anang gusto ang Dios.

Ang Bago nga Kaboi kay Cristo

²⁰ Kabay napatay kamo ron kaiban ni Cristo kag nalibri kamo ron sa mga ara polos nga mga patakaran digi sa kalibotan. Gani basi nagakaboi kamo pa gid pario sa mga tao digi sa kalibotan nga dia? Basi nagasonod kamo pa gid sa mga soronodon pario ang ²¹ "Indi kaw magkaput dia," "Indi kaw magsamit dan," okon "Indi kaw magtandug dato"? ²² Ang mga soronodon nga dan nga ginatodlo ang mga tao anda lang nga ginimoimo kag parti lang sa mga butang nga pagkatapos kaun nadodora ra lang. ²³ Kon isip-isipun ta lang, daw osto ra andang mga panodlo parti sa pagsimba nga andang naliagan, parti sa pagpaubus kag pagpapinitinsya sa lawas. Piro ang matood tana, dia nga mga butang indi gid makaboliq kanatun sa pagpugung ang malain nga mga baratyagun.

3 Kabay ginbanaw kamo kaiban ni Cristo. Gani palabiuun nindo ang mga butang nga doto sa langit nga sa diin nagapongko si Cristo sa anang too ang Dios. ² Isipun nindo ang langitnun nga mga butang, bukun ang kalibotanun nga mga butang. ³ Ay kamo napatay run sa mga butang nga digi sa kalibotan, kag indong bagong kaboi ginatipigan run doto sa Dios, kaiban ni Cristo. ⁴ Si Cristo maman indong kaboi, kag kon magbalik tana run digi, kamo magairug kanana sa anang kadungganan.

Ang Bago kag ang Dati nga Kaboi

⁵ Gani dora a nindo ron indong lawasnun nga mga andum. Indi kamo magolid sa bukun indong asawa okon magimo ang bisan ano nga maraway. Indi kamo magsonod sa malain nga mga baratyagun indong lawas okon magisip parti sa mga butang nga dan. Kag indi kamo maginakug, ay ang paginakug pario ra sa pagsimba sa mga dios-dios. ⁶ Tungud sa toladia nga mga ginaimo ang mga tao sisilotan sanda ang Dios, [ay ara sanda nagatoman kanana.] ⁷ Kon sa bagay, kamo toladan ra ang ona. Nagpangaboi kamo sono sa anang dikta indong mga baratyagun. ⁸ Piro dadi dapat bayaan nindo ron gid dia tanan: ang kasilag, ang pagkamainitun ang olo, kag ang pagdumut. Indi kita run magambal ang nakakarangga anang dungug ang iba, kag indi kita run da magdinopak. ⁹ Indi kita magbinotig sa isara kag isara, tungud nga kon sa mga lambong ginoba ta run atun dati nga mga ogali nga malain. ¹⁰ Kag dadi nagsoksok kita run ang bago nga ogali. Kag dia padayon nga ginabago ang Dios nga nagimo kanatun, agud makapario kita kanana, kag makilala ta tana gid. ¹¹ Sa toladia ara dipirinsya kon Judio kita okon bukun, kon tinori okon bukun, kon nakaiskwila okon ara, kon oripun okon bukun, ay si Cristo maman ang tanan kag tana digi kanatun tanan.

¹² Kamo mga pinili ang Dios. Ginigogma na kamo kag ginpabulag para sa anang kaogalingun. Gani dapat maloloyon kamo, may mayad nga buut, mapinaubusun, malolo, kag mapinasinsyaun. ¹³ Maging mainantuson kamo sa isara kag isara, kag kon may inanakit kamo sa isara kag isara magparatawadan, ay kamo ginpatawad ra ang Ginoo. ¹⁴ Kag labi sa tanan magirigogmaan kamo, ay ang gogma maman ang nagatingub sa tanan nga dia agud maging masadya indong kaboi nga ara gid kakolangan. ¹⁵ Paariun nindo sa indong tagiposoon ang kalinung nga ginataw ni Cristo. Ay kamo gintawag ang Dios nga maging sangka lawas lang. Kag magpasalamat kamo pirmi kanana.

¹⁶ Kabay pa nga itanum nindo nga mayad sa indong isip anang mga ambal ni Cristo. Magtorodloan kamo kag magparaandaman sa isara kag isara sono sa kaaram nga ginataw ang Dios kanindo. Magkanta kamo ang mga kanta nga nagadayaw sa Dios, nga may tinagiposoon nga pagpasalamat kanana. ¹⁷ Kag miski ano indong ginaimo okon ginaambal imoa nindo sono sa anang naliliagan ni Ginoong Jesus, kag magpasalamat kamo sa Dios nga Amay paagi kanana.

Indong Rilasion sa Indong mga Kaiban

¹⁸ Kamo nga mga babai, magpasakup kamo sa indong asawa, ay dia dapat nindo nga imoon bilang mga Cristoanun.

¹⁹ Kamo nga mga lalaki, igogmaa nindo indong asawa kag indi nindo pagpintasan.

²⁰ Kag kamo nga mga bata, tomana nindo pirmi indong mga ginikanan, ay maman dia anang gusto ang Ginoo.

²¹ Mga ginikanan, indi nindo pagsilotan ang sobra indong mga bata, ay basi kon madora andang andum nga magimo ang mayad.

²² Kamo nga mga oripun, tomana nindo indong mga agalun digi sa kalibotan sa tanan nga butang, kag bukun lang kon nagasulung sanda agud dayawon nanda kamo, kondi dapat indong pagtoman tinagiposoon nga may pagtaod sa Ginoo. ²³ Bisano indong ginaimo, imoa nindo nga tinagiposoon, nga midyo nagasirbi kamo sa Ginoo mismo kag bukun sa tao. ²⁴ Naulaman nindo ra nga may sorobliun nga inogtaw kanindo ang Ginoo bilang balus. Ay si Cristo nga atun Ginoo maman indong ginasirbian. ²⁵ Ang bisan sino nga nagaimo ang malain sisilotan sono sa anang ginimo nga malain, abir kon sino tana pa, tungud nga ang Dios ara pinilian.

4 Kamo nga mga agalun, magpasonaid kamo kag tratara nindo osto indong mga oripun. Dumdumun nindo nga may agalun kamo ra sa langit.

Mga Bilin

² Magpangamoyo kamo pirmi nga may pagpasalamat, kag mintras nagapangamoyo kamo bantayan nindo indong ginaisip. ³ Ipangamoyo nindo kami ra nga tawan kami ang Dios kaigayonan agud makasogid namun ang panodlo parti kay Cristo nga ginlikuman anay ang ona. Maman dia nga napriso ako, ay gin-sogid ko ang parti kay Cristo. ⁴ Kag ipangamoyo nindo ra nga osto akun paagi sa pagsogid ang Mayad nga Barita nga dia.

⁵ Magandam kamo ra sa indong pagpakigsinarayo sa mga bukun tomoloo. Kag kalitan nindo ang tanan nga kaigayonan nga makasogid kamo parti sa indong pagtoo. ⁶ Kon kamo nagapakigambal kananda, gamitun nindo ang mayad nga sogidanun nga mawili sanda magpamati kanindo. Sa toladia maulaman nindo kon paiwan magsabat sa bisan sino nga may pamangkot.

Mga Pangomosta

⁷ Kon parti sa akun kaimtangan digi, atun pinalangga nga kabogto nga si Tiquico maman ang masogid kanindo. Dia nga tao masasarigan nga kabolig kag kaiban sa pagsirbi sa Ginoo. ⁸ Ginpadara ko tana dian agud ibarita na kanindo amun kaimtangan digi, kag agud indi kamo magpalibug parti kanamun. ⁹ Kaiban na ra atun pinalangga nga kabogto nga si Onisimo. Dia nga tao masasarigan da, kag indong kasimanwa mismo. Sanda ang magasogid kanindo ang tanan nga nagkaratabo digi kanamun.

¹⁰ Akun kaiban digi sa prisooan nga si Aristarco nagapangomosta ra kanindo. Nagapangomosta ra kanindo pati si Marcos nga anang pakaisa ni Bernabe. (May ginbilin kanindo ron nga lagi parti kay Marcos; batona nindo tana kon magabot tana dian.) ¹¹ Si Jesus nga gi-

natawag ra nga si Justo nagapangomosta ra kanindo. Ang nasambit nga dia nga tatlo mamanan lang ang mga Judio nga kaiban ko nga nagapangabudlay para sa anang ginarian ang Dios. Ginalipay nanda ako.

¹² Nagapangomosta ra kanindo indong kasimanwa nga si Epafra. Isara tana ra sa mga manogpangabudlay ni Cristo Jesus. Pirmi na kamo ginapangamoyo nga mayad nga ara may makita nga kakulangan kanindo, nga kon ano anang kabubutun ang Dios makikita tanan dian kanindo. ¹³ Ako mismo makapamatood nga poirti gid anang pagpangabudlay ni Epafra para sa indong kaarayadan kag sa kaarayadan atun mga kabogto sa Laodicea kag sa Hierapolis. ¹⁴ Atun

pinalangga nga doktor nga si Lucas kag si Demas nagapangomosta ra kanindo.

¹⁵ Ipaabot nindo ra amun pagpangomosta sa atun mga kabogto sa Laodicea, kag kay Nimfas kag sa mga tomoloo nga nagatiripon doto sa anang balay. ¹⁶ Kon matapos nindo ron basa ang solat nga dia, ipabasa nindo ra sa mga tomoloo sa Laodicea. Kag basaa nindo ra akun solat nga ginpadara sa Laodicea. ¹⁷ Konon nindo si Arquipo nga taposon na anang ginapaobra ang Ginoo kanana.

¹⁸ Kag dadi ako mismo si Pablo ang nagasolat dia nga pagpangomosta. Dumduma nindo ako ra digi sa prisoan sa indong mga pagpangamoyo.

Kabay pa nga kaloyan kamo ra gid ang Dios.

1 Tesalonica

1 Kami nanday Pablo, Silas, kag Timoteo nagapan-gomosta kanindo nga mga tomoloo dian sa Tesalonica, kamo nga sa Dios nga Amay kag kay Ginoong Jesu-Cristo. Kabay pa nga kaloyan kamo ra ang Dios nga mayad indong kaimtangan.

² Pirmi kami nga nagapasalamat sa Dios tungud kanindo tanan kag pirmi namun kamo nga ginasambit sa amun mga pangamoyo. ³ Nagapasalamat kami kanana ay nadudumduman namun indong mga ginaimo nga mayad tungud nga kamo nagatoo ron kanana. Nadudumduman namun ra indong gogma ay maabtik kamo magbolig sa iba, kag tungud sa indong maugut nga pagsarig nga si Jesu-Cristo nga atun Ginoong magabalik, ginaagoanta nindo lang ang mga kalisud nga nagaabot kanindo. Dia tanan ginaimo nindo sa atobangan ang Dios nga atun Tatay. ⁴ Mga kabogto kay Cristo, nagapasalamat kami ra kanana ay naulaman namun nga kamo ginaigogma ang Dios kag ginpili na kamo nga maging ana. ⁵ Naulaman namun dan tungud nga ginbaton nindo ang Mayad nga Barita nga amun ginatodlo. Kag indong pagbaton bukun lang nga makon tungud nga ginambal namun, kondi ginpakita gid ang Ispirito Santo nga may gaum amun gintodlo, kag sigorado kami gid nga matood amun gintodlo kanindo. Naulaman nindo ra nga mayad amun pagkabo ang dian kami pa kanindo, kag dato para sa indong kaarayadan. ⁶ Naulaman namun ra nga kamo ginpili ang Dios nga maging ana tungud nga ginwad nindo amun kaboi kag anang kaboi atun Ginoong Jesu-Cristo, ay ginbaton nindo anang ambal ang Dios bisan pa gani nga dorong mga kalisud indong ginantos tungud sa indong pagbaton. Piro bisan nagaantos kamo, malipayun kamo pa ra gid, ay nagataw kalipay kanindo ang Ispirito Santo. ⁷ Gani naging waran kamo sa tanan nga mga tomoloo sa probinsya ang Macedonia kag sa probinsya ang Acaya. ⁸ Ay alin dian kanindo naglapnag anang minsai ang Ginoong, kag bukun lang sa Macedonia kag sa Acaya kondi indong pagtoo sa Dios nabaritaan bisan diin nga logar. Gani indi run kinanglan nga magsogid kami pa sa mga tao parti sa indong pagtoo. ⁹ Ay sanda mismo ang nagasogid kon paiwan indong pagamoma kanamun amun pagbisita dian kanindo, kag ginsaysay nanda nga ginsikway nindo indong mga dios-dios agud makasirbi kamo ron sa matood kag boi nga Dios. ¹⁰ Kag ginbarita nanda ra nga kamo dadi nagaulat sa anang pagbalik anang Bata alin sa langit. Anang Bata nga dia ara iba kondi si Jesus nga anang ginbanaw sa

mga minatay. Tana ang magalibri kanatun sa paraaboton nga silot ang Dios sa mga tao.

2 Mga Kabogto kay Cristo, kamo mismo nakaulam nga amun pagayan dian kanindo indi makoon nga ara polos. ² Naulaman nindo ang natabo kanamun ang kami doto sa banwa ang Filipos bago kami magabot dian kanindo sa Tesalonica, nga ginsakit nanda kami kag ginpakauyan. Piro gintawan kami pa ra gid katutum atun Dios nga isogid kanindo ang Mayad nga Barita alin kanana bisan doro nga mga pagpangontra amun naagian dian. ³ Sa amun paglaygay kanindo ara kami katoyoan nga todloan kamo ang sala, okon magimo kami ang marisna okon magpanloko; ⁴ kondi ang matood tana nakita ang Dios nga kami masarigan nga magtodlo ang Mayad nga Barita, kag maman ra dan gani amun ginaimo, bukun nga makon agud maliag ang mga tao kanamun kondi para malipay ang Dios nga nakaulam atun mga unauna. ⁵ Naulaman nindo ra nga ara kami naggamit mga pamolak-bolak nga mga ambal agud mabuul namun kamo, kag ara kami gid nagtodlo agud pangartaan kamo. Ang Dios mismo maman amun tistigo. ⁶ Ara kami ra nagangad nga dayawon kami ang tao, maging kamo okon sino pa. ⁷ Bilang anang mga Apostolis ni Cristo, andan may matarung kami nga magpaabot indong bolig kag pagdayaw kanamun. Piro sa baylo dan naging malolo kami kanindo pario sa anang pagtratar ang nanay sa anang mga bata. ⁸ Kag tungud sa amun pagpamalangga kanindo, bukun lang anang Mayad nga Barita ang Dios amun gintaw kanindo, kondi pati amun kaboi ara namun pagikawan, ay mabaul gid gani amun gogma kanindo. ⁹ Nadudumduman nindo ra mga kabogto nga bukun-bukun amun pagpangabudlay ang dian kami pa kanindo. Ay mintras nagtodlo kami kanindo ang Mayad nga Barita alin sa Dios, adlaw-gabi ra amun obra agud indi kamo paglisudan sa pagsagod kanamun. ¹⁰ Saksi kamo kaiban ang Dios nga amun pagginawi dian kanindo nga mga tomoloo limpyo, matarung, kag ara may masaway kanamun. ¹¹ Naulaman nindo ra nga gintratar namun ang kada isara kanindo nga pario gid anang pagtratar ang tatay sa anang mga bata. ¹² Ginlaygayan namun kamo kag ginpabaskug indong buut nga magkabo ang osto sa panulung ang Dios nga nagpili kanindo agud makairug kamo sa anang ginarian kag kadungganan.

¹³ Pirmi kami nagapasalamat sa Dios tungud nga ginbaton nindo anang ambal ang Dios nga amun ginwali kanindo, ay naulaman nindo nga dato bukun

anang ambal ang tao kondi anang ambal matood ang Dios nga maman ang nagapangikot kanindo nga nagatoo. ¹⁴ Ang natabo kanindo pario ra sa natabo sa mga nagasirimba sa Dios nga nagatoo kay Cristo Jesus doto sa Judea. Kon paiwan nga kamo nagantos tungud sa pagingabot indong mga kasimanwa, sanda maman da, tungud nga nagantos sanda ra ang mga pagingabot andang mga kasimanwa nga mga Judio. ¹⁵ Ang mga Judio maman ang nagpatay sa mga propita ang Dios ang ona kag sanda ra ang nagpatay kay Ginoong Jesu-Cristo. Maman da dia nga mga tao ang nagingabot kanamun. Ang Dios ara gid nalilipay sa andang ginaimo. Ginakontra nanda ang tanan nga tao, ¹⁶ tungud nga ginaimoratan nanda nga pugungan amun pagtodlo sa mga bukun Judio parti sa anang ambal ang Dios nga maman ang makalibri kananda. Gani pario andang ginaimo pirmi, ginapasobra nanda andang mga sala. Piro dadi, sisilotan sanda run gid ang Dios.

Anang Andum ni Pablo nga Magayan sa Tesalonica

¹⁷ Karon mga kabogto, kon parti kanamun, bisan bago kami pa lang nagalin dian kanindo, ginaidlaw kami run. Ara kami gid nalipat kanindo, gani nagimorat kami nga mayad nga magpakigkita ruman kanindo. ¹⁸ Gosto namun andan nga magbalik dian kanindo. Kapin pa gid ako (si Pablo) bukun lang kaisara akun pagimorat nga makabalik dian kanindo. Garing ara kami kadayon ay ginadlangan kami ni Satanas. ¹⁹ Gosto namun andan magbalik dian kanindo tungud nga ara may makadaug kanindo sa pagtaw kalipay kanamun. Ay nagasarig kami nga nagapadayon kamo sa pagtoman amun gintodlo kanindo. Kag kon magabot ron si Ginoong Jesu-Cristo sarang kami makapabogal tungud sa indong pagtoo. ²⁰ Ay kamo maman gani amun ginapabogal kag kalipay.

3 Ang ori indi namun run gid maagoanta amun kaidlaw kanindo. Gani naisip namun nga mapabilin kami nga kami lang sa Atenas ² kag si Timoteo amun paayanun dian kanindo. Tana atun kabogto kag kaiban namun nga nagasirbi sa Dios sa pagpanodlo ang Mayad nga Barita parti kay Cristo. Ginpaayan namun tana kanindo agud mapabaskug kag maparigun indong pagtoo, ³ agud nga ara may maggoloan anang isip tungud sa mga pagingabot nga indong ginaagian dian. Ay naulaman nindo ra nga dapat maagian ta ra gid dan. ⁴ Kabay ang dian kami pa kanindo nagpaandam kami nga lagi nga kita ingaboton ra gid. Kag dadi naulaman nindo ron tungud nga maman gid gani ang natabo. ⁵ Maman dan nga ginpaayan ko dian si Timoteo agud maulaman ko kon paiwan indong pagtoo, tungud nga indi ako ron mapabutang; ay basi kon gindaug kamo ni Satanas kag masayang lang amun kabudlay sa pagtodlo kanindo.

⁶ Sa dadi nakabalik run digi si Timoteo alin dian kanindo. Mayad nga barita anang dara kanamun. Nag-sogid tana nga indong pagtoo sa Dios marigun pa ra gid kag nagairigogmaan kamo sa isara kag isara. Gin-

sogidan na ra kami nga pirling mayad indong pagdumdum kanamun kag naidlaw kamo kanamun pario nga kami naidlaw ra kanindo. ⁷ Gani mga kabogto, bisan doro ang mga kalisud nga amun ginaantos, nalilipay kami kanindo kag amun nabaritaan parti sa indong pagtoo nagpabaskug ⁸ kag nagpapagsik kanamun, ay naulaman namun nga indong pagtoo sa Ginoong marigun pa ra gid. ⁹ Paiwan kami run lang kabay makapasalamat sa Dios sa kalipay nga anang gintaw kanamun tungud sa indong pagtoo? ¹⁰ Adlaw-gabi nagapangamoyo kami gid nga kabay pa nga magkiritita kita ruman agud makatodlo kami pa kanindo para madogangan pa gid kon ano ang kolang sa indong pagtoo.

¹¹ Kabay pa nga tawan kami ra gid kaigayonan ang Dios nga atun Tatay kag ni Ginoong Jesus nga makaayan kami dian kanindo. ¹² Kabay pa nga boligan kamo gid ang Ginoo nga magdogang pa gid indong pagigogma sa isara kag isara kag sa tanan nga tao pario amun pagigogma kanindo. ¹³ Sa toladia nga paagi mapaparigun na indong mga tagiposoon, kag mag-ing ara kamo kasawayan kag matarung sa panulung atun Dios nga Amay sa adlaw nga si Ginoong Jesus magbalik digi kaiban ang tanan nga anang mga pinili.

Ang Kaboi nga Gosto ang Dios

4 Karon, mga kabogto, gintodloan namun kamo kon paiwan magkaboi sono sa gusto ang Dios, kag maman da gani indong ginaimo. Piro ginapangabay namun kamo tungud nga may awtoridad kami nga alin kay Ginoong Jesus nga dogangan nindo pa gid imo ang toladan. ² Ay naulaman nindo amun mga ginsogo kanindo nga alin kay Ginoong Jesus. ³ Gosto ang Dios nga indong kaboi limpyo. Gani indi kamo magpakigolid sa bukun indong asawa. ⁴ Kamo nga mga lalaki, kon magpangasawa kamo, magpangasawa sa diosnon nga paagi kag imoon nindo nga ara ambalun ang mga tao. ⁵ Indi kamo basta magsonod sa indong lawasnun nga mga baratyagun pario anang ginaimo ang mga tao nga ara nagatoo sa Dios, ⁶ agud indi nindo pagdaug-daugun indong kapario pario sa pagpanginbabai sa anang asawa. Ay ginkonnan namun kamo ron nga lagi ang ona kag nagpaandam kami gid nga ang nagaimo ang mga toladan sisilotan ang Ginoo. ⁷ Ay ginlowas kita ang Dios agud maging limpyo atun kaboi, kag bukun sa pagimo ang marisna. ⁸ Kon may dian kanindo nga indi magsonod sa akun mga panodlo nga dia, bukun akun panodlo anang ginasikway kondi anang panodlo ang Dios nga maman ra gani ang nagataw kanindo anang Ispirito nga matarung.

⁹ Karon, kon parti sa pagirigogmaan bilang magkarabogto kay Cristo, indi run kinanglan nga solatan namun kamo pa, ay ang Dios mismo ang nagtodlo kanindo nga magirigogmaan kamo. ¹⁰ Kag maman da gani indong ginaimo sa tanan nga mga kabogto kay Cristo dian sa bilog nga Macedonia. Piro ginapangabay namun kamo nga dogangan nindo pa gid

indong pagirigogmaan. ¹¹ Imoratan nindo ang malinung nga kaboi. Gani indi nindo pagpasilabutan anang kaboi ang iba kondi pario amun koon anay, ang kada isara kanindo dapat magasikaso anang kaogalingun nga obra. ¹² Kon toladan indong imoon, indi kinanglan nga magsarig kamo sa iba para sa indong pangaboian, kag taodon kamo ra ang mga bukun to-moloo.

Parti sa Anang Pagbalik ang Ginoo

¹³ Mga kabogto, gosto namun nga maulaman nindo ang matood parti sa mga nagkarapatay, agud indi kamo magpangasubu pario sa iba nga ara gid paglaum. ¹⁴ Kita nagapati nga si Jesus napatay kag nabaw. Gani nagapati kita ra nga toladan ra ang matatabo sa mga nagkarapatay nga nagatoo kanana. Pagbalik digi ni Jesus, patabidun sanda ang Dios kanana.

¹⁵ Ginasogid namun kanindo ang sono sa anang panodlo mismo ang Ginoo: nga kita nga mga boi pa sa anang pagbalik ang Ginoo indi magona sa mga nagkarapatay. ¹⁶ Sa adlaw nga dato ang Ginoo mismo magakunsad alin sa langit nga nagamando. Mababatian ta anang tawag ang manogdomara nga angil kag anang tonog anang trompita ang Dios. Kag ang tanan nga nagkarapatay nga nagatoo kay Cristo banawon anay. ¹⁷ Pagkatapos, kita nga mga boi pa sa mga oras nga dato golpi nga daraun kaiban kananda sa mga panganod agud solang-solangun ang Ginoo sa ibabaw. Kag makakaiban ta run ang Ginoo asta kon sano. ¹⁸ Gani pabaskugun nindo kag lipayun ang isara kag isara paagi sa mga panodlo nga dia.

Magpripaparar kamo sa anang Pagbalik ang Ginoo

5 Mga kabogto, kon parti sa kon sano matabo ang mga tagna nga dia indi run kinanglan nga solatan kamo pa. ² Tungud nga naulaman nindo ron da nga anang pagabot ang Ginoo magapario-pario sa anang pagabot ang takawan, ay ara may makaulam kon sano. ³ Dia matatabo kon ang mga tao nga ara nagatoo magkoon, "Malinung ang tanan kag ara taragaman." Garing pario sa pagpasakit ang babai nga irimataun, golpi lang nga magaabot kananda ang kalaglagaan, kag ara gid may makapalagyaw kananda. ⁴ Piro kamo tana mga kabogto, ara nadulum sa mga bagay nga dia ay dian kanindo ang kamatoodan. Gani kon magabot ang Ginoo indi kamo magolpian pario ang ginabotan kamo ang takawan. ⁵ Ay kita tanan nasanagan run parti sa kamatoodan. Para kanatun bukun run madulum. ⁶ Gani indi kita dapat magpapario sa iba nga midyo nagakatorog pirmi ay nagapabayabaya sanda magimo ang mayad, kondi magbantay kita kag indi magpakalingat sa mga butang nga bukun mayad. ⁷ Indi kita magpapario sa mga tao nga naduluman nga ara nagabantay. Sigi lang andang

karatorog kag paralingin. ⁸ Piro tungud nga kita tana nasanagan run, magandam kita nga indi kita magpakalingat sa mga butang nga bukun mayad. Imoon ta nga panagang sa kaaway atun pagtoo sa Dios kag atun pagigogma sa iba. Kag atun paglaum nga lowasun kita ang Dios imoon ta nga atun pinakataming sa olo. ⁹ Ay ara kita pagpilia ang Dios para silotan kondi agud malowas kita sa silot nga dato paagi kay Jesu-Cristo nga atun Ginoo. ¹⁰ Napatay tana para kanatun agud bisan kita patay run okon boi pa sa anang pagabot, magakaboi kita nga kaiban kanana. ¹¹ Gani magpadayon kamo nga magpabaskug kag magpari-gun sa isara kag isara, pario indong ginaimo dadi.

Kataposan nga mga Paglaygay kag mga Pagpangomosta

¹² Karon, mga kabogto, nagapakitloy kami kanindo nga taodon nindo ang mga tao nga nagapangabudlay dian kanindo. Ginpili sanda ang Dios nga magtoytoy kag magtodlo kanindo. ¹³ Gani taodon nindo sanda gid kag igogmaun tungud sa andang obra. Magkaraiban kamo nga may mayad nga rilasyon sa isara kag isara.

¹⁴ Nagapangabay kami ra kanindo nga paandaman nindo ang mga tamad. Pabaskugun nindo ang mga mainadlukun kag boligan ang mga maroya sa andang pagtoo. Kag maging mapinasinsyaun kamo sa tanan. ¹⁵ Ayaw nindo pagbalusi malain ang ginimo kanindo nga malain, kondi imoratan nindo pirmi nga magimo ang mayad sa isara kag isara kag sa tanan nga mga tao. ¹⁶ Tungud nga kamo kay Cristo Jesus, gosto ang Dios nga kamo magkalipay pirmi, magpangamoyo sa tanan nga oras, kag magpasalamat bisan paiwan indong kaimtangan.

¹⁹ Indi nindo pagpugungan anang ginaimo ang Ispirito Santo; ²⁰ kag indi nindo ibali ara anang ginapaambal. ²¹ Piro dapat osisaun nindo ang tanan kon alin sa Dios matood okon bukun. Tipigan nindo ang mayad, ²² kag likawan nindo ang tanan nga malain.

²³ Kabay pa nga ang Dios nga nagataw kanatun ang kalinung maglimpyo gid indong kaboi agud ara run gid may makita nga sala kanindo, kag kabay pa nga tipigan na kamo nga ara kasawayan sa indong bilog nga pagkataosa indong ispirito, kalag, kag lawasagud pagabot ni Jesu-Cristo nga atun Ginoo ara may masaway kanindo. ²⁴ Ang Dios nga nagpili kanatun nga maging anang mga bata masasarigan, gani naulaman namun nga imoon na gid amun ginakoon nga dia.

²⁵ Mga kabogto, ipangamoyo nindo kami ra.

²⁶ Komosta run lang sa tanan ta nga mga kabogto dian ang pangomosta nga tuduk sa indong tagiposoan.

²⁷ Nagasogo ako kanindo sa aran ang Ginoo nga basaun nindo gid ang solat nga dia sa tanan ta nga mga kabogto dian.

²⁸ Kabay pa nga kaloyan kamo ra ni Jesu-Cristo nga atun Ginoo.

2 Tesalonica

1 Kami nanday Pablo, Silas, kag Timoteo nagapan-gomosta kanindo nga mga tomoloo dian sa Tesalonica, kamo nga sa atun Dios nga Amay kag kay Jesu-Cristo nga atun Ginoo.

² Kabay pa nga kaloyan kamo ra ang Dios nga Amay kag ni Ginoong Jesu-Cristo nga mayad ra indong kaim-tangan.

Si Cristo Magabalik kag Magaukum

³ Mga kabogto kay Cristo, indi maimo nga indi kami pirmi magpasalamat sa Dios tungud kanindo. Kag dapat ra gid nga magpasalamat kami pirmi kanana, ay nagadogang pa gid indong pagtoo kay Cristo kag indong pagigogma sa isara kag isara. ⁴ Gani ginapabogal namun kamo nga mayad sa mga tomoloo sa iba-ibang mga logar. Ginasogid namun kananda nga miski ano pa nga pagingabot kag kalisud indong ginaagian ginaagoanta nindo lang kag nagapadayon kamo pa ra gid sa indong pagtoo.

⁵ Dia nagapamatood lang nga matarung anang pagukum ang Dios, tungud nga ang mga pagantos nga indong ginaagian para sa anang ginarian gamitun na nga pamatood nga kamo bagay ra gid nga magsulud sa anang ginarian. ⁶ Ay kon ano ang matarung maman ra gid anang imoon ang Dios. Paantoson na ang mga nagapaantos kanindo. ⁷ Kag kamo nga nagaarantos papawayun na kaiban kanamun. Matatabo dia sa anang pagbalik ni Ginoong Jesus nga magaaln sa langit nga kaiban anang gamanan nga mga angil. ⁸ Sa anang palibot may nagadabadaba nga kalayo, kag silotan na ang mga tao nga ara nagakilala sa Dios kag ara nagasonod sa Mayad nga Barita parti sa atun Ginoong Jesus. ⁹ Madodora sanda asta kon sano, ay mapapabulag sanda sa Ginoo kag indi nanda gid makita anang makatiringala nga gaum. ¹⁰ Dia matatabo sa adlaw nga ang Ginoo magabot kag dayawon tana anang mga pinili. Dia ara iba kondi ang tanan nga nagtoo kanana. Kamo maging kaiban nanda ra, ay kamo nagtoo ra sa anang ambal ang Dios nga amun ginwali kanindo.

¹¹ Maman dan ang kabangdanan nga nagapangamoyo kami pirmi para kanindo. Ginapangabay namun sa Dios nga boligan na kamo nga magkaboi nga bagay sa anang mga tinawag. Kabay pa nga paagi sa anang gaum maimo nindo ang tanan nga kaarayadan nga gosto nindo nga imoon tungud sa indong pagtoo. ¹² Ay sa toladia nga paagi matawan nindo kadayawan atun Ginoong Jesus, kag kamo dayawon na ra. Dia

matatabo tungud lang sa anang kalooy atun Dios kag ni Ginoong Jesu-Cristo.

Mga Butang nga Matatabo Bago Magabot ang Ginoo

2 Karon mga kabogto, kon parti sa anang pagbalik atun Ginoong Jesu-Cristo kag sa atun pagtiripon kanana, nagapakitloy kami kanindo ² nga indi kamo nga lagi magpalibug okon magpataranta tungud sa mga tao nga nagakoon nga ang Ginoo kono nakabalik run. Miski magkoon sanda nga toladato anang ginambal ang Ispirito kananda, okon bisan magkoon sanda nga nabatian nanda, okon nabasa kono sa amun solat, indi kamo gid magpati. ³ Indi kamo gid magpaloko kananda bisan ano pa andang iambal. Tungud nga bago magabot ang Ginoo, ang mga tao magakontra anay nga mayad sa Dios kag magaabot ang tao nga sowail nga nakadistino ron nga ipilak sa impyirno. ⁴ Magakontra tana sa tanan nga ginasimba kag ginakabig ang mga tao nga dios. Kakabigun na nga tana labaw sa tanan nga ginapakadios, kag magapongko tana sa sulud anang timplo ang Dios kag magakoon tana nga tana ang Dios.

⁵ Kabay ginsogidan ko kamo ron nga lagi parti sa mga butang nga dia ang kita magkaraiban pa dian. ⁶ Kag naulaman nindo kon ano ang nagapugung pa dadi sa anang pagabot ang tao nga dia, gani ara tana pa kaabot. Piro magaabot tana ra gid kon anang oras run. ⁷ Matood nga dadi may mga nagakontra run sa Dios, piro kon ano gid anang imoon ang tao nga dato nga sowail ara pa naulami dadi. Kag kon ano man anang imoon indi ra matabo mintras ara pa ginabula ang Dios ang nagapugung kanana. ⁸ Pagkabuul, bago tana pa magalantad. Piro pagabot ni Ginoong Jesus papatayun na ang sowail nga dia nga tao. Paagi sa anang uyup lang, dora tana nga lagi. ⁹ Kon maglantad run ang tao nga dia nga sowail, gagamitun na anang gaum ni Satanas. Magaimo tana ang tanan nga klasi nga milagro kag mga katiringalaan nga midyo alin sa Dios piro bukun, ¹⁰ kag gamitun na ang tanan nga klasi nga pagpandaya sa mga tao nga nakadistino ron nga ipilak sa impyirno. Toladan andang madangatan tungud nga indi sanda magbaton kag ara nanda pagpakamaala ang kamatoodan nga maman andan ang makalawas kananda. ¹¹ Gani ginpabayanan sanda run lang ang Dios nga dayaun agud magpati sanda sa botig, ¹² agud masilotan ang tanan nga nagasikway ang kamatoodan kag nagakalipay sa pagpakasala.

Ginpili Kamo agud Malibri sa Silot

¹³ Mga kabogto, nagapasalamat kami pirmi sa Ginoo tungud kanindo nga mga pinalangga ang Ginoo. Kag dapat kami magpasalamat kanana tungud nga kamo ginpili run nga lagi ang Dios agud malibri kamo sa paraaboton nga silot. Ginlowas na kamo paagi sa anang gaum ang Ispirito Santo nga nagalimpyo indong kaboi kag paagi sa indong pagtoo sa kama-toodan. ¹⁴ Kamo gintawag ang Dios paagi sa Mayad nga Barita nga amun ginsogid kanindo. Kag gintawag na kamo agud makairug kamo sa anang mataas nga katungdanan atun Ginoong Jesu-Cristo. ¹⁵ Gani mga kabogto, magpakarigun kamo kag uputi nindo nga mayad amun mga gintodlo ang dian kami pa kanindo, pati ang mga butang nga amun ginsambit sa amun solat kanindo.

¹⁶ Kabay pa nga atun Ginoong Jesu-Cristo mismo kag atun Dios nga Amay maman ang maglipay kag magpabaskug kanindo agud pirming mayad indong ginaimo kag ginaambal. Ginapalangga kita ang Dios, kag tungud sa anang kalooy kanatun ginapabaskug na kita kag ginalipay asta sa ara katapusan, ay gintawan na kita paglaum nga masarigan.

Ipangamoyo Nindo Kami ra

3 Karon, mga kabogto, ipangamoyo nindo kami ra nga anang ambal ang Ginoo mapalapnag sa iba pa nga mga logar kag batonon ang mga tao nga may pagpasalamat sa Dios pario indong ginimo dian.

² Ipangamoyo nindo ra nga ilikaw kami ra ang Dios sa mga malain nga mga tao. Tungud nga may mga tao ra nga ara nagatoo sa Dios.

³ Piro ang Ginoo masasarigan. Tana ang magapapagun kag magapaapin kanindo agud indi kamo maiwan ni Satanas. ⁴ Tungud sa Ginoo, nagasarig kami nga ginaimo nindo kag padayon nga imoon amun mga ginaso go kanindo.

⁵ Kabay pa nga boligan kamo ang Ginoo nga maisip nindo pirmi anang gogma ang Dios kag anang pagkama-aintoson ni Cristo.

Parti sa mga Tamad

⁶ Mga kabogto, sono sa awtoridad nga gintaw kanamun ni Ginoong Jesu-Cristo, kami nagasogo kanindo

nga indi kamo magsari tabid-tabid sa atun mga kabogto kay Cristo nga tamad kag ara nagasonod sa mga panodlo nga amun gintodlo kanindo. ⁷ Naulaman nindo ra nga dapat nindo nga wadun amun ginimo. Ara kami nagtinamad ang kami dian pa kanindo. ⁸ Ara kami nagbaton pagkaun kanindo nga ara namun pagbayadi. Adlaw-gabi nagpanikasug kami sa pagobra agud ara may malisudan kanindo sa pagsagod kanamun. ⁹ Ginimo namun ang toladato, bukun nga makon ara kami rason nga magpangayo bolig kanindo para sa amun mga kinanglan, kondi gosto namun nga magtaw alimbawa kanindo agud wadun nindo. ¹⁰ Ang kami gani kaiban nindo pa dian, nagkoon kami kanindo nga ang bisan sino nga indi magobra, indi pagpakaunun.

¹¹ Dia ginaolit namun ruman tungud nga nakabarita kami nga may mga dian kanindo nga mga tamad nga ara ibang ginaimo kondi ang magpasilabut sa anang ginaimo ang iba. ¹² Gani sono sa awtoridad nga gintaw kanamun ni Ginoong Jesu-Cristo, ginapaandaman namun ang mga tamad nga dan nga magpangita an-dang kaogalingun nga pangaboian kag indi magpang-golo anang kaboi ang iba.

¹³ Kag kamo tana, mga kabogto, indi kamo magkataka nga magimo ang mayad. ¹⁴ Kon may dian nga indi magtoman sa amun ginakoon digi sa solat nga dia, tandai nindo kon sino kag indi kamo magsari tabid-tabid kanana, agud maulaman na nga bukun tama anang ginaimo. ¹⁵ Piro ayaw nindo ra pagbilang tana nga kaaway, kondi padumdumun nindo tana bilang kabogto kay Cristo.

Pamilinbilin

¹⁶ Kabay pa nga ang Ginoo nga ginaalanan ang kalinung maman gid ang magtaw kalinung kanindo sa tanan nga oras abir kon ano indong kaimtangan. Kag kabay pa nga agobayan na kamo tanan.

¹⁷ Agud maulaman nindo nga ang solat nga dia kanakun gid nagalin, ako ron mismo nga si Pablo ang nagasolat digi sa katapusan. Toladia akun panolat sa tanan ko nga mga solat.

¹⁸ Kabay pa nga kaloyan kamo ra ni Jesu-Cristo nga atun Ginoo.

1 Timoteo

1 Ako si Pablo nga apostol ni Cristo Jesus sono sa anang sogo ang Dios nga atun Manlolowas kag ni Cristo Jesus nga nagataw paglaum kanatun. ² Nagapangomosta ako kanimo, Timoteo, bilang akun matood nga bata sa pagtoo. Kabay pa nga kaloyan ka ra gid ang Dios nga Amay kag ni Cristo Jesus nga atun Ginoo nga mayad ra imong kaimtangan.

Paputun ang mga Nagatodlo ang Sala nga mga Panodlo

³ Gosto ko nga kon maimo dian kaw lang anay sa Efeso. Kabay maman dia akun pangabay kanimo dato anay ang nagapaayan ako sa Macedonia. Ay may mga tao dian nga sala andang ginatodlo kag kinanglan nga paputun. ⁴ Konon mo sanda nga bayaan nanda run andang ginapatian nga basi lang gid sa mga sogid-sogid ang mga malam pati ang mga malawig nga mga pagsoysoy andang mga lai nga ginalinan. Maman dan ang kabangdanan kon basi nagakorontraan ang mga tao. Kag ang mga butang nga dan indi gid makabolig agud maulaman nanda anang kabubutun ang Dios. Anang kabubutun tana ang Dios maulaman ta lang paagi sa pagtoo. ⁵ Anang katoyoan akun sogo nga dia kananda ara iba kondi agud magirigogmaan sanda sa isara kag isara. Kag makairigogmaan sanda kon limpyo andang tagiposoon kag konsinsya kag sinsiro andang pagtoo. Kinanglan ra nga kon ano andang naulaman nga tama maman andang sonodon. Kag kinanglan nga sinsiro andang pagtoo. ⁶ Ang iba dian nagtalikod ron sa mga panodlo nga dia kag nagadiriskosyon ron ang ara polos. ⁷ Gosto nanda nga maging mga manogtodlo anang Kasogoan ang Dios, piro ara sanda gani kalibotan kon ano andang ginaambal okon ginaparugus nga patian.

⁸ Naulaman ta nga ang Kasogoan mayad kon osto ang paggamit. ⁹ Dapat ta nga dumdumun nga ang Kasogoan ara pagimoa para sa mga tao nga mayad, kondi ginimo para sa mga tao nga sotil, sa mga maturugas ang olo, sa mga tao nga indi magkilala sa Dios kag sa mga nagapakasala, sa mga tao nga bukun diosnon kag ara may ginakilala nga balaan, sa mga nagapatay andang tatay okon nanay, kag sa nagapatay andang isigkatao, ¹⁰ sa mga nagaolid sa bukun andang asawa, sa mga nagaoroasawa sa andang kapario nga lalaki, sa mga nagapangkidnap, sa mga botigun, sa mga tao nga nagasompa bisan bukun matood, kag sa miski sino nga nagakontra sa osto nga panodlo ¹¹ sono sa Mayad nga Barita, ang Mayad nga Barita parti sa mak-

agagaum kag malipayun nga Dios nga ginpiar kanakun nga itodlo sa mga tao.

Salamat sa Dios sa anang Kalooy

¹² Nagapasalamat ako kay Cristo Jesus nga atun Ginoo nga nagtaw kanakun kabaskug sa pagpangabudlay para kanana. Nagapasalamat ako kanana ay ginkabig na ako nga masarigan, gani ginpili na ako nga magsirbi kanana, ¹³ bisan matood nga ang ona nagambal ako malain kontra kanana. Loas pa dian giningabot ko kag ginpakauyan ang mga nagtoo kanana. Piro ginkaloyan ako ra ang Dios, ay dato anay ara ako pa nagatoo, gani ara ako gid kaulam kon ano akun ginaimo. ¹⁴ Doro gid anang kalooy ang Ginoo kanakun kag gintawan na ako pagtoo kag pagigogma, nga naging atun tungud nga kita kay Cristo Jesus ron. ¹⁵ Akun iambal nga dia matood gid tana kag dapat gid nga batonon kag tooan ang tanan: si Cristo Jesus naganan digi sa kalibotan agud lowasun ang mga makasasala. Kag naulaman ko nga ako gid ang makasasala sa tanan. ¹⁶ Piro ginkaloyan ako agud mapakita ni Cristo Jesus anang pagkamabinatasun, nga ara makasasala nga indi mapatawad. Anang ginimo nga dia ni Cristo kanakun nagasirbi nga alimbawa sa iba nga magatoo kanana kag magabaton ang kaboi nga ara kataposan. ¹⁷ Kabay pa nga padungugan kag dayawon pirmi ang Ari nga ara kataposan kag ara kamatayun. Indi tana makita ang tao kag tana lang ang Dios.

¹⁸ Timoteo, ginakabig ko ikaw nga akun bata, gani maman dia akun bilin kanimo. Dumduma anang mga ginambal ang mga propita dato anay parti kanimo, kag paagi doto makabatok kaw gid sa mga nagakontra sa kamatoodan. ¹⁹ Tipigi imong pagtoo kag sigoroa nga imong konsinsya pirling limpyo. Ang iba ara nagpamati sa andang konsinsya, gani nadora andang pagtoo ²⁰ pario kay Himeneo kag kay Alejandro. Dia nga mga tao ginintriga ko ron kay Satanas agud maulaman nanda nga bukun mayad ang nagaambal malain kontra sa Dios.

Parti sa Pagsimba

2 Karon, ona sa tanan, nagapangabay ako kanindo nga ipangamoyo nindo ang tanan nga mga tao. Daraun nindo sa Dios indong mga pangabay para kananda nga may pagpasalamat. ² Ipangamoyo nindo ang mga ari kag ang tanan nga may mataas nga katungdanan sa gobyirno agud nga maging mataway

atun pagpangaboi kag libri kita sa pagsonod sa Dios sa osto nga pagginawi. ³ Mayad dia nga imoon kag malilipay ang Dios nga atun Manlolowas. ⁴ Ay gusto na nga ang tanan nga tao malowas kag makaulam ang kamatoodan. ⁵ Ay may sangka Dios lang kag may sangka manogpatunga sa Dios kag sa mga tao. Dia ara iba kondi ang tao nga si Cristo Jesus. ⁶ Tana ang nagtaw anang kaboi agud toboson ang tanan nga mga tao. Maman dia ang nagapamatood nga gusto ang Dios nga lowasun ang tanan nga mga tao, kag dia ginpakita na sa oras nga anang gintaning. ⁷ Gani ginpadara na ako bilang apostol kag manogtodlo sa mga bukun Judio, agud iwali ko ang parti sa pagtoo kag kamatoodan. Nagasogid ako ang minatood kanindo. Ara ako gid tana nagabotig.

⁸ Gosto ko andan nga ang mga lalaki sa bisan diin nga logar magpangamoyo nga nagaalsa andang mga alima nga may limpyo nga tagiposoon kag ara gid kasilag okon pagsoromaran sa bisan kino.

⁹ Kon parti sa mga babai, gusto ko nga maglambong sanda ang osto kag bukun maraway kon sulungun. Dapat kon nagapasadya sanda bukun nga sa pagpangopior nga nagasorobra run, okon sa paggamit ang mga alaas nga bolawan okon pirlas, okon sa pagsok-sok ang maralun gid nga mga lambong, ¹⁰ kondi paagi sa mayad nga mga inimoan nga bagay makita sa mga babai nga nagakoon nga sanda nagatoo sa Dios. ¹¹ Kag kon may nagatodlo, ang mga babai dapat magpamati lang kag magpaubus. ¹² Ara ako nagatogot sa mga babai nga magtodlo okon magdomara sa mga lalaki. Kinanglan magipus sanda lang. ¹³ Ay ona nga ginimo si Adan kag bago si Eva. ¹⁴ Kag bukun si Adan ang ginloko ni Satanas, kondi ang babai nga si Eva, kag maman dayon ang naglapas anang sogo ang Dios. ¹⁵ Piro ang mga babai malowas sa silot nga paraaboton paagi sa andang pagpaminata, kon sanda magpadayon sa pagtoo, sa pagigogma, sa pagkadiosnon, kag sa osto nga pagginawi.

Ang mga Manogdomara sa Simbaan

3 Matood manda ang ginakoon nga kon may dian nga naliag nga maging manogdomara sa mga tomoloo sa Dios, mayad nga katungdanan anang ginaandum. ² Kinanglan ang manogdomara sa mga tomoloo lalaki nga ara kasawayan, saka bilog lang anang asawa, antigo magpugung anang kaogalingun, may mayad nga disposisyon, taraodon, mainamo-maun sa nagadarayon sa anang balay, kag mayad magtodlo. ³ Dapat bukun tana manogpalingin kag bukun mapintas, kondi malolo kag ara nagapangaway. Kinanglan bukun tana ra akug sa koarta. ⁴ Kon parti sa anang panimalay, dapat mayad tana magdomara, kag ginataod kag ginatoman anang mga bata. ⁵ Ay paiwan anang pagdomara ang mga tomoloo kon indi tana gani kaulam magdomara anang kaogalingun nga pamilya? ⁶ Indi ra maimo nga tana bago lang nga nagatoo, ay basi kon magpabogal tana kag kondinarun tana pario kay Satanas. ⁷ Kinanglan ra nga gi-

nataod tana bisan ang mga tao nga ara nagatoo sa Dios agud indi tana mauyan kag maolog sa anang siud ni Satanas.

Ang mga Manogbolig sa Simbaan

⁸ Kon parti ra sa mga manogbolig sa mga tomoloo, dapat ginataod sanda, masasarigan andang ambal, bukun parainum, bukun akug, ⁹ marigun andang pagtoo, kag ara gid nagapangdoadoa sa kamatoodan nga ginsogid run ang Dios kanatun. ¹⁰ Dapat osisaun gid anay andang ogali kag kon ara kasawayan nga makita kananda bago sanda pasirbiun. ¹¹ Andang asawa dapat ginataod ra, kag ara nagaintra sa kotso-kotso, kaulam magpugung andang kaogalingun, kag masarigan sa tanan nga butang. ¹² Dapat sakabilog lang anang asawa ang mga manogbolig sa mga tomoloo kag mayad sanda ra magdomara sa andang mga bata kag sa andang bilog nga panimalay. ¹³ Ang mga manogbolig nga osto andang pagsirbi ginataod ang mga tao kag ara ginaadluki nga magambal parti sa andang pagtoo kay Cristo Jesus.

Ang Sangka Butang nga Makatiringala

¹⁴ Nagaplano ako nga magayan dian sa labing madali agud magpakigkita kanimo. Piro ginasolat ko pa ra gid ang mga butang nga dia, ¹⁵ agud kon maatraso ako, maulaman mo ron kon paiwan magginawi ang mga tomoloo sa Dios bilang anang pamilya. Kita nga mga tomoloo maman anang iglesia ang Dios nga boi nga anang ginasarigan nga magawid kag magapin ang kamatoodan sa mga nagakontra. ¹⁶ Ara doda nga makatiringala gid matood ang mga kamatoodan atun riliyon:

Tana nagpakita digi bilang tao,
Ang Ispirito Santo nagpamatood nga tana matarung,
Nakita tana ang mga angil,
Ginwali sa kalibotan,
Gintooan ang mga tao,
Kag gindara pabalik sa langit.

Ang Botigun nga mga Manogtodlo

4 Maatag anang koon ang Ispirito Santo nga sa oring mga adlaw ang iba magatalikod sa andang pagtoo sa Dios. Magapati sanda sa anang panodlo ang botigun kag malain nga mga ispirito. ² Dia nga mga panodlo alin sa mga tao nga manloloko kag botigun, kag ara run konsinsya tungud nga kontrolado sanda run ni Satanas. ³ Ginatodlo nanda nga malain ang magpangasawa, kag may mga pagkaun pa nga andang ginabawal. Piro ang mga karaunun nga dia ginimo ang Dios agud kaunun nga may pagpasalamat ang mga nagatoo kag nakaulam gid ang kamatoodan. ⁴ Ang tanan nga ginimo ang Dios mayad. Gani ara butang nga dapat dilian kon ginabaton nga may pagpasalamat. ⁵ Tungud nga dan ginalimpyo paagi sa anang ambal ang Dios kag sa pangamoyo.

Ang Mayad nga Sorogoon ni Cristo Jesus

⁶ Kon ang mga butang nga dia itodlo mo sa atun mga kabogto dian, mabibilang kaw nga mayad gid nga sorogoon ni Cristo Jesus. Kag mintras nagatodlo kaw kananda ikaw mismo nagasagod ra imong kaogalingun paagi sa mga kamatoodan nga nagataw pagtoo, kag paagi sa matood nga panodlo nga imong ginasonod. ⁷ Piro likawi ang mga panodlo nga bukun alin sa Dios kag ginimo-imo lang gid ang mga tao. Anadun mo imong kaogalingun sa diosnon nga kaboi. ⁸ May polos ang pagirsisio ang lawas piro mas importanti pa gid kon anadun ta atun kaogalingun sa ispiritoanun nga mga butang, tungud nga kon toladia atun imoon, ang Dios may pangako nga may pakinabang kita sa atun kaboi dadi kag sa paraaboton. ⁹ Dia matood kag dapat patiun kag tooan gid. ¹⁰ Maman dia nga nagapanikasug kita kag nagaimorat gid nga magtoddlo sa mga tao, tungud nga nagasarig kita sa Dios nga boi nga maman anang Manlolowas ang tanan nga mga tao, kag labi run gid ang mga nagatoo.

¹¹ Itodlo mo kag ipatoman mo ra ang mga butang nga dia. ¹² Indi kaw magtaw logar nga ikayan kaw tungud nga bataun ka pa, kondi magimorat kaw nga maging alimbawa sa mga nagatoo kay Cristo: sa pagambal, pagogali, pagigogma, pagtoo, kag limpyo nga kaboi. ¹³ Mintras ara ako pa dian, gamita imong tyimpo sa pagbasa ang Kasolatan sa mga tao, sa pagwali, kag sa pagtodlo. ¹⁴ Indi mo ra pagpabayanan ang abilidad nga gintaw kanimo ang Ispirito Santo sono sa gintagna ang mga manogdomara sa simbaan pagtongtong nanda andang alima kanimo. ¹⁵ Imoon mo pirmi ang mga butang nga dia agud nga imong pagoswag makikita ang tanan. ¹⁶ Andaman mo imong kaogalingun nga kaboi pati imong ginatodlo. Padaynonon mo imong pagimo dia agud malowas kaw pati ang mga nagaparamati kanimo.

Ang mga Responsibilidad sa mga Nagatoo sa Dios

5 Indi mo pagambalan ang masakit ang mga malam nga lalaki kondi laygayan mo nga pario imong tatay. Kag ang mga bataun pa pario kanimo tratarun mo nga pario imong mga kabogto, ² ang mga malam nga babai pario imong nanay, kag ang mga daraga tratarun mo nga pario imong kabogto nga dapat ara gid ambalun ang mga tao kanimo.

³ Taodon mo kag boligan ang mga balo nga ara run gid may ginasarigan. ⁴ Piro kon ang balo may mga bata okon mga apo, dia sanda ang dapat magasikaso kanana. Ay kon sanda diosnon matood, primero nanda nga obligasyon ang pagbalus kag pagasikaso sa andang mga ginikanan kag mga olang. Ay dia nagataw kalipay sa Dios. ⁵ Ang babai nga balo nga ara run gid may ginasarigan nagasarig run lang gid sa Dios. Adlaw-gabi nagapangamoyo tana kag nagapangayo bolig sa Dios. ⁶ Piro ang balo nga babai nga nagapagosto sa kalibotanun nga pagpangalipay patay run

sa panulung ang Dios bisan boi tana pa. ⁷ Ipatoman mo sa mga tomoloo ang mga butang nga dia agud indi sanda mapoyan. ⁸ Ang bisan sino nga tomoloo nga ara nagaasikaso sa anang paryinti, labi run gid sa anang pamilya, nagapakilala nga ara tana pagtoo, kag mas malain tana pa kaysa tao nga bukun tomoloo.

⁹ Dapat boligan nindo ang mga balo nga babai nga 60 ka toig andang idad paibabaw, ara nagpanginlalaki, ¹⁰ kilala nga mayad andang mga inimoan, mayad andang pagatipan sa andang mga bata, mainamomaun sa mga tao nga ara darayonan, nagsirbi sa mga tomoloo, nagbolig sa mga nalisudan, kag matandus magimo ang miski ano nga butang para sa kaarayadan.

¹¹ Piro ang mga balo nga bataun pa indi nindo pagigapil. Ay kon magabot andang gosto nga magpaasawa ruman, dan mapapabayanan nanda run ang pagsirbi kay Cristo. ¹² Gani magakasala sanda, tungud nga ibali ara nanda andang pangako nga masirbi run lang kay Cristo. ¹³ Loas dian magatamad ang mga balo nga bataun pa kag magasari lang ayan sa mga kabalayan. Kag ang marimo pa gid tana, magasari sanda kotso-kotso kag magapasilabut sa iba, kag magairistorian ang mga butang nga indi dapat istorian. ¹⁴ Gani kon kanakun lang, kon toladia ra lang ang matabo, mas mayad pa nga ang mga balo nga dia nga bataun pa magoman run lang paasawa, magpamata, kag asikasoon andang pamilya, agud nga ara ambalun ang mga tao nga nagakontra kanatun. ¹⁵ Nagakoon ako toladia tungud nga may iba nga mga balo nga nagparayu run gani kag si Satanas run andang ginasonod. ¹⁶ Kon may babai nga tomoloo nga may mga paryinti nga balo, dapat tana run lang ang magasikaso agud indi run mabugatan ang simbaan sa pagsagod kananda. Ta kondi makaasikaso ang simbaan ang mga balo nga ara run gid may ginasarigan.

¹⁷ Kon parti sa mga nagadomara nga mayad andang pagdomara sa mga tomoloo, dapat soildoan ang osto, labi run gid kon sanda nagapangabudlay sa pagwali kag pagtodlo. ¹⁸ Ay makon ang Kasolatan, "Indi mo pagbosalan ang baka mintras ginagamit sa paglinas," agud makakaun ra. Kag makon pa, "Ang manogobra dapat tawan anang sool." ¹⁹ Indi pagsapaka ang mga bintang kontra sa mga manogdomara, loas kon may darwa okon tatlo ka tistigo nga nagapamatood. ²⁰ Piro sabdunga sa atobangan ang mga tomoloo ang mga tao nga nagasari pakasala agud adlukan ang iba nga magimo ang sala.

²¹ Sa atobangan ang Dios kag ni Cristo Jesus kag anang mga angil ginabilin ko gid kanimo nga tomanun mo gid ang mga sogo nga dia nga ara kaw may ginapaboran. Kinanglan gid nga sa tanan imong ginaimo parario imong pagtratar sa tanan. ²² Indi kaw magbasta-basta tongtong imong alima sa bisan kino para magtaw awtoridad nga magdomara sa mga tomoloo, kondi magandam kaw nga indi kaw maomid sa anang mga sala ang iba. Dapat ara isaway kanimo sa mga butang nga dia.

²³ Tungud nga pirmi kaw lang nga nagamasakit, loas sa tobig, maginum kaw ra maistan nga bino para sa imong tian.

²⁴ May mga tao nga bisan ara sanda pa masintinsyai naulaman run nga lagi andang sala. Piro ang iba tana sa ori run lang maulaman. ²⁵ Toladan ra ang natatabo kon mayad atun ginaimo. May mga ginaimo kita nga mayad nga naulaman nga lagi, kag may dian ra nga indi nga lagi maulaman piro sa ori mauulaman ra gid.

6 Kon parti sa mga tomoloo nga oripun, dapat taodon nanda andang mga agalun, agud nga ara may magpakalain sa Dios kag sa atun mga panodlo. ² Kag kon andang agalun tomoloo ra, indi dapat nga pabasta-basta run lang andang pagtaod tungud nga magkabogto sanda run kay Cristo. Ang dapat tana gani magsirbi sanda run gid ang osto tungud nga ang mga nagapolos andang pinangabudlayan ara iba kon-di ang mga tomoloo ra nga ginapalangga ang Dios.

Ang mga Panodlo nga Sala

Itodlo mo dia kananda kag konon mo sanda nga tomanun gid. ³ Kon may dian nga iba andang ginatodlo kaysa sa atun mga panodlo nga dia, kag ara nagakompormi sa osto nga mga panodlo nga alin sa atun Ginoong Jesu-Cristo kag sa mga panodlo parti sa pagsonod sa Dios, ⁴ dan nga tao asdakun piro ara may naulaman. Gosto na lang nga magpakigdiskosyon ang ara polos. Kag maman dan ang ginaalinan ang pagarakigan, pagaraway, pagirinsoltoan, malain nga mga pagsorospitsaan, ⁵ kag pagkinagolo. Dan toladan anang ogali ang mga tao nga rangga run andang isip kag ara run kaulam kon ano ang tama. Nagasarig sanda nga magamanggad sanda paagi sa andang riliyon.

⁶ Kon sa bagay, kon ang tao diosnon kag kontinto sa anang pagkabutang sobra tana pa sa manggaranun. ⁷ Ang matood tana, pagkabata kanatun digi sa kalibotan ara kita gid may gindara, kag kon kita mapatay ara kita ra gid daraun. ⁸ Gani, kon may pagkaun kita kag may inoglambong, dapat kontinto kita run. ⁹ Piro ang mga tao nga gusto magmanggaranun indi maimo nga indi maolog sa mga pagsolay. Nasisiud sanda sa mga ara polos kag malain nga mga andum nga maman ang nagarangga kag nagadara kananda sa kalaglagan. ¹⁰ Ay kon koarta run gani atun palabiun, maman run dan anang alinan ang tanan nga klasi nga kalainan. Ang iba nga mga tao, sa sobra nga angad ang koarta, nagtalang run sa pagtoo kag bukun lang maistan nga konsimisyon andang ginaagian.

Mga Bilin

¹¹ Piro ikaw bilang anang sorogoon ang Dios, likawan mo ang mga butang nga dan. Imoratan mo ang matarung kag diosnon nga kaboi. Tonan mo ang osto nga pagtoo kag pagigogma. Magmainantuson kaw sa tanan nga butang kag maging malolo sa imong kapario. ¹² Pario sa manogdalagan sa karira, imoon mo gid imong masarangan tungud sa imong pagtoo sa Dios. Dan magabaton kaw ang kaboi nga ara kataposan, tungud nga sa kaboi nga dan gintawag kaw ang Dios datong ginsogid mo kag ginpamatood sa mga tao nga ikaw nagatoo ron. ¹³ Sa prisinsya ang Dios nga nagataw kaboi sa tanan kag sa prisinsya ni Cristo Jesus nga nagsogid ang kamatoodan kay Ponsio Pilato, dadi ginasogo ko ikaw: ¹⁴ tomana ang mga ginabilin kanimo kag sigoroon mo nga osto gid imong pagtoman kag ara kasawayan asta magabot atun Ginoong Jesu-Cristo. ¹⁵ Kon parti sa anang pagabot ni Jesu-Cristo, ang Dios nga makagagaum kag malipayun maman ang magapakita kanana kon magabot ron anang gintaning nga oras. Tana ang Ari nga labaw sa tanan nga mga ari kag Ginoo nga labaw sa tanan nga mga ginoo. ¹⁶ Tana lang ang ara kamatayun. Doto tana nagaoli sa masolaw nga sanag nga indi maparapitan. Ara gid tao nga nakakita kanana kag ara gid may makakita. Dayawon ta ang Dios nga makagagaum sa ara kataposan. Amin!

¹⁷ Kon parti sa mga manggaranun digi sa kalibotan, konon mo sanda nga indi sanda magpabogal okon magsarig sa andang manggad nga madali ra lang madora. Ang dapat tana ibutang nanda andang pagsarig sa Dios nga nagataw ang tanan nga mga butang agud maging malipayun kita. ¹⁸ Todloan mo sanda nga magimo mayad agud maging manggaranun sanda sa mayad nga inimoan. Todloan mo sanda ra nga maging mabinoligun kag maging maugan andang buut nga urayan ang iba sa andang pagkabutang. ¹⁹ Kon toladia andang imoon, nagatipon sanda ang manggad doto sa langit nga sigorado gid nga indi marangga, kag makabaton sanda pa ang matood gid tana nga kaboi.

²⁰ Timoteo, tipigi ang mga panodlo nga gintogyan kanimo ang Dios. Likawi ang mga sogidanun nga indi gusto ang Dios pati ang mga pagdiriskosyon parti sa anang ginakoon ang iba nga kaaram (piro ang matood tana bukun). ²¹ Ang iba nagakoon nga sanda kono may kaaram nga toladato, piro tungud sa andang "kaaram" nga dato nagtalang sanda kag indi sanda run kaulam ang osto nga pagtoo sa Dios.

Kabay pa nga kaloyan ka ra gid ang Dios.

2 Timoteo

1 Ako si Pablo ang nagasolat dia. Apostol ako ni Cristo Jesus sono sa anang kabubutun ang Dios. Ginpadara na ako agud ibarita anang ginpangako ang Dios nga may kaboi kita nga mababaton kon magtoo kita kay Jesu-Cristo.

² Nagapangomosta ako kanimo, Timoteo, bilang akun pinalangga nga bata sa pagtoo. Kabay pa nga kaloyan ka ra gid ang Dios nga Amay kag ni Cristo Jesus nga atun Ginoo nga mayad ra imong kaimtangan.

Pagpasalamat sa Dios kag Pagpadumdum kay Timoteo

³ Ona sa tanan, nagapasalamat ako sa Dios tungud sa imong pagtoo, kag adlaw gabi pirmi ta kaw nga ginapangamoyo. Ang Dios nga ginsirbian atun mga kaolang-olangan maman ra akun ginasirbian nga may limpyo nga konsinsya. ⁴ Kon madumduman ko imong mga pagpanangis akun pagalin, ginapongaw ako kanimo. Gosto ko nga magkita kita ruman agud malipay ako nga mayad. ⁵ Indi ko malipatan imong sinsiro nga pagtoo, pario anang pagtoo alin pa ang ona imong lola nga si Loida kag imong nanay nga si Eunice, kag nasisigoro ko nga andang pagtoo nga dato dian ra kanimo. ⁶ Maman dan nga gusto ko nga padumdumun kaw nga magpatandus kaw sa paggamit ang abilidad nga gintaw kanimo ang Dios pagkatapos nga tongtongan ta kaw akun alima. ⁷ Tungud nga ang Dios ara nagtaw kanatun anang Ispirito agud mauya kita nga magatobang sa atun isigkatao, kondi anang Ispirito nga dato maman ang nagapabaskug kanatun, kag nagabolig nga kita magigogma sa iba kag magdisiplina atun kaogalingun.

⁸ Gani indi kaw mauya nga magsogid sa iba parti sa atun Ginoo. Kag indi mo ako ra ikauya nga napriso ako digi tungud kanana, kondi magirug ka ra sa mga pagantos tungud sa pagpanodlo ang Mayad nga Barita parti kay Cristo, kag anang gaum ang Dios magabolig kanimo. ⁹ Gintawag na kita kag ginlowas agud maging ana. Dia ara na pagimoa tungud nga mayad atun mga inimoan, kondi tungud lang gid sa anang kaogalingun nga plano. Ara pa ang kalibotan kita ginkaloyan na run nga lagi paagi kay Cristo Jesus. ¹⁰ Piro dia dadi lang ginpaayag kanatun pagabot ni Cristo Jesus nga atun Manlolowas. Gindora na anang gaum ang kamatayun kag ginpaayag na kanatun paagi sa Mayad nga Barita nga kita makaangkun run ang kaboi nga ara kataposan.

¹¹ Kag ako ginimo ang Dios nga apostol kag manogtodlo agud ibarita ang Mayad nga dia nga Barita.

¹² Maman dan ang kabangdanan kon basi toladia akun pagantos dadi. Piro ara ko ginakaayaan ang natabo nga dia kanakun tungud nga kilala ko si Cristo nga akun ginasarigan kag nasisigoro ko gid nga sarang tana makatipig anang ginintriga kanakun asta sa adlaw nga tana magbalik. ¹³ Ang matood nga panodlo nga imong natonan kanakun maman ra imong dapat itodlo, nga may pagtoo sa Dios kag may pagigogma sa imong kapario, tungud nga maman ra gid dia kon kita kay Cristo Jesus ron. ¹⁴ Paagi sa anang bolig ang Ispirito Santo nga nagaoli kanatun, tipigi ang mga mayad nga panodlo nga ginintriga kanimo agud indi malakutan ang sala nga mga panodlo.

¹⁵ Naulaman mo nga ako ginsikway ang aros tanan nga mga tomoloo sa probinsya ang Asia. Pati si Figelo kag si Hermogenes nagtalikod kanakun. ¹⁶ Piro kabay pa nga kaloyan ra gid ang Dios si Onesiforo kag anang pamilya tungud nga ginpabaskug na ako pirmi. Ara na ako ginakaayaan sa mga tao bisan ako priso. ¹⁷ Anang ginimo tana gani, pagabot na sa Roma, ginpangita na ako nga lagi asta nakita na ako. ¹⁸ Kag naulaman mo ra kon paiwan anang pagbolig kanakun ang doto ako pa sa Efeso. Kabay pa nga kaloyan tana ra gid ang Ginoo kon magabot ang adlaw nga ang mga tao sintinsyaan run ang Dios.

Ang Mayad nga Soldado ni Cristo Jesus

2 Ikaw Timoteo, nga midyo akun bata gid, gamita anang gaum ang Dios nga anang gintaw kanimo tungud nga ikaw kay Cristo Jesus ron. ² Imong mga nabatian kanakun nga mga panodlo nga akun gintodlo sa kadoroan itodlo mo ra sa mga tao nga masarigan, nga makatodlo roman sa iba.

³ Magirug kaw sa mga pagantos bilang mayad nga soldado ni Cristo Jesus. ⁴ Indi kaw magpakalingat sa mga butang nga ara kalalabutun sa imong pagsirbi sa Ginoo. Pario ang soldado nga sa sirbisyo, ara tana run nagaintra sa iba pa nga mga pangita, kag ara tana ibang ginaintindi kondi ang magtoman sa mga sogo anang opisyal. ⁵ Tomanun mo gid anang mga sogo ang Ginoo, tungud nga miski gani ang manogdalagan indi makabuul primyo kon ara tana nagasonod sa mga patakaran sa karira. ⁶ Kag kon matandus kaw, magabaton kaw balus alin sa Ginoo. Pario ang mangongoma nga nagapangabudlay, kabay tana maman ang ona nga makapakinabang sa anang patubas. ⁷ Isipun

mo nga mayad akun mga ginakoon nga dia kanimo, kag boligan kaw gid ang Ginoo agud maintindian mo dan tanan.

⁸ Dumdumun mo ang Mayad nga Barita nga akun ginatodlo, "Si Jesu-Cristo nga kaliwat ni David nabanaw."

⁹ Tungud sa akun pagwali ang Mayad nga dia nga Barita nagaantos ako. Ginakadinaan ako pa pario sa kriminal. Piro anang ambal tana ang Dios indi makadinaan. ¹⁰ Gani ginaagoanta ko ang tanan para sa mga tao nga ginpili ang Dios, agud malowas sanda ra paagi kay Cristo Jesus kag makaangkun dayon ang masadya gid nga kaboi nga ara kataposan. ¹¹ Matood gid ang ginakoon nga,

"Kon kita napatay kaiban ni Cristo sa anang kamatayun,

sigorado gid nga maboboi kita ra kaiban na.

¹² Kon magpadayon kita sa pagagoanta ang mga pagingabot,

sigorado gid nga magaari kita ra kaiban na.

Piro kon ipanginwara ta tana,

ipanginwara na kita ra.

¹³ Bisan kon indi kita masarigan,

tana tana masasarigan pa ra gid,

tungud nga indi maimo nga indi na pagtomanun anang ginaambal."

Ang Mayad nga Manogsirbi sa Dios

¹⁴ Sa atobangan ang Dios ipadumdum mo gid kananda ang mga butang nga dia, kag paandaman mo sanda nga likawan nanda ang ara polos nga mga pagdiriskosyon. Ara sanda gid pakinabang sa toladan kondi nagarangga pa gani anang pagtoo ang mga nagaparamati. ¹⁵ Imoa gid imong masarigan agud malipay ang Dios kanimo, nga pario sa manog-pangabudlay nga ara gid nagakauya sa anang mga ginaimo. Itodlo mo ang osto anang ambal ang Dios nga maman ang kamatoodan. ¹⁶ Likawi ang mga panodlo nga ara polos kag bukun alin sa Dios, tungud nga ang mga tao nga naliag sa toladan nagaparayu lang sa Dios. ¹⁷ Kag andang mga panodlo nga dan pario sa balatian nga kansir nga nagarapta kag nagarangga ang bilog nga lawas. Kabilang sa mga tao nga nagatodlo toladan si Himeneo kag si Fileto. ¹⁸ Nagparayu sanda sa kamatoodan ay nagakoon sanda nga atun pagkabanaw natabo ron kag ara run pagkabanaw sa paraaboton. Kag dadi ginatoblag nanda pa anang pagtoo ang iba. ¹⁹ Piro bisan toladan, mabakud pa ra gid ang pondasyon nga ginpatindug ang Dios, tungud nga may nakasolat doto nga nagakoon, "Naulaman ang Ginoo kon sino-sino ang mga tao nga kanana." Kag "Ang kada tao nga nagakoon nga tana sa Ginoo dapat gid nga magbaya sa bisan ano nga malain."

²⁰ Sa mga balay nga mabaraul may sari-sari nga mga garamitun. May mga ginimo sa bolawan, pilak, kaoy kag lapok. Ang mga garamitun nga ginimo sa bolawan kag pilak ginagamit sa mga pili nga mga okasyon, piro ang mga garamitun nga ginaimo sa kaoy kag lapok ginagamit lang sa pangadlaw-adlaw. ²¹ Ang bisan sino

nga nagaparayu sa malain maman ang mabibilang sa mga garamitun nga maraalun nga ginpabulag para gamitun kag pakinabangan ang Ginoo, kag sarang na nga gamitun para sa kaarayadan sa bisan anong oras. ²² Gani likawan mo gid ang mga malain nga mga andum ang mga kabataan. Imong imoon tana, imoratan mo nga maging matarung imong kaboi, masarigan, maigogmaun, kag mayad imong pagpakigkaiban, kaiban ang mga tao nga nagapangayo bolig sa Ginoo nga may limpyo nga tagiposoan. ²³ Likawi ang ara polos kag kinabos-kabos nga mga pagdiriskosyon tungud nga naulaman mo ra nga anang risolta dan ara iba kondi away. ²⁴ Indi dapat magpakigaway anang sorogoon ang Ginoo, kondi dapat mabuuat tana sa tanan, mayad magtodlo, kag ara nagadumut. ²⁵ Kinanglan malolo tana sa anang pagtodlo sa mga nagakontra kanana, ay basi pa lang nga sa toladia nga paagi tawan sanda ang Dios kaigayonan nga maginulsul agud maulaman nanda ang kamatoodan. ²⁶ Magasang andang mga isip kag makakabolyaw sanda sa anang siud ni Satanas nga nagbiag kananda agud magsonod sa anang gusto.

Ang Kataposan nga mga Adlaw

3 Tandaan mo dia: maging malisud gid sa kataposan nga mga adlaw. ² Tungud nga ang mga tao magaana-ana run lang, maging makikoarta, asdakun, bogalun, magaambal malain kontra sa andang kapario kag sa Dios, indi magpati sa ginikanan, ara kabaraslan kag bukun diosnon. ³ Loas dian ara sanda pasonaid sa andang kapario; andang malain nga buut indi gid maugpayan; magapangrangga sanda anang dungug ang iba; indi sanda makapugung andang kaogalingun, mapintas, kag kontra sa bisan ano nga mayad. ⁴ Maging traidor sanda, daso-daso, kag magapadayaw andang kaogalingun. Mas palabiun nanda pa ang mga kalipay nga ana ang kalibotan kaysa Dios. ⁵ Magapakita-kita sanda nga sanda diosnon piro isikway nanda anang gaum ang Dios. Likawi ang mga tao nga toladan. ⁶ Ang iba kananda nagaimo paagi nga makasulud sa mga balay agud lokoon ang mga maroya nga mga babai nga naboyo ron gid sa pagpakasala kag oripun run ang sari-sari nga mga baratyagun nga malain. ⁷ Dia nga mga babai sigi andang toon piro indi sanda makaintindi ang kamatoodan. ⁸ Ang mga lalaki nga nagatodlo kananda ang sala nga panodlo nagakontra sa kamatoodan pario anang pagkontra nanday Janes kag Jambres kay Moises dato anay. Rangga andang isip, kag andang ginakoon nga pagtoo ara polos. ⁹ Piro indi sanda magapadayon sa andang ginaimo nga dan tungud nga makikita ra gid ang tanan andang kalokoan, pario sa natabo kanday Janes kag Jambres.

Pamilyin-bilin

¹⁰ Piro ikaw tana Timoteo, naobsirbaan mo akun mga panodlo, akun ogali, kag akun katoyoan sa kaboi.

Naobsirbaan mo ra akun pagtoo sa Dios, pagpasinsya kag pagigogma sa atun kapario, kag kon paiwan akun pagantos ang mga kalisud. ¹¹ Naulaman mo ang mga natabo kanakun ang doto ako sa Antioquia, sa Iconio, kag sa Listra, kag kon paiwan ko ginagoanta ang mga pagingabot. Piro sa tanan nga dan ginlowas ako ang Ginoo. ¹² Ang matood tana, ang tanan nga gusto magkaboi ang diosnon nga kaboi bilang somolonod ni Cristo Jesus magaagi gid sa mga pagingabot. ¹³ Piro ang mga tao nga malain kag nagapanloko magalain kag magapanloko pa gid, kag ginaloko sanda ra. ¹⁴ Piro ikaw tana magpadayon gid sa mga kamatoodan nga imong natonan kag ginapatian, tungud nga naulaman mo ra kon sino-sino ang nagtodlo kanimo. ¹⁵ Alin ang bata ka pa naulaman mo ron ang Balaan nga Kasolatan, kag dan makataw kanimo kaaram agud malowas kaw paagi sa pagtoo kay Cristo Jesus. ¹⁶ Ang tanan nga parti ang Kasolatan ginpasolat ang Dios, kag napopolosan sa pagtodlo ang kamatoodan, sa pagsabdung ang sala, sa pagtadlung ang sayup, kag sa pagtodlo ang matarung nga pagkaboi, ¹⁷ agud nga ang tao nga nagasirbi sa Dios matodloan kon paiwan magimo ang tanan nga klasi nga kaarayadan.

4 Gani sa atobangan ang Dios kag ni Cristo Jesus may bilin ako gid kanimo. Kabay mabalik tana kag magaari, kag magaukum sa tanan nga mga tao, boi okon patay. Maman dan nga ginabilinan ta kaw ² nga iwali mo anang ambal ang Dios. Maging maukud kaw sa pagsogid sa mga tao sa bisan anong oras. Kombinsira ang mga tao, sabdunga sanda sa andang ginaimo nga malain, kag pariguna andang pagtoo paagi sa mainantason nga pagtodlo. ³ Ay magaabot ang adlaw nga ang mga tao indi run magpamati sa matood nga mga panodlo, kondi andang gusto ron lang gid andang sonodon. Magapangita sanda ang mga manogtodlo nga ara ibang itodlo kondi ang mga butang lang gid nga gusto nanda nga mabatian. ⁴ Indi sanda run magpamati sa kamatoodan, kondi sa mga panodlo lang nga ginimo-imo ang mga tao. ⁵ Piro ikaw tana, andaman mo imong kaogalingun sa tanan nga oras. Agoantaun mo ang tanan nga kalisud nga nagaabot kanimo. Tomanun mo imong obligasyon bilang manogwali ang Mayad nga Barita. Kag imoon mo ang tanan nga ginapaimo ang Dios kanimo.

⁶ Kon parti kanakun, nagabot ron ang tyimpo nga akun kaboi ialad run, tungud nga madali ako ron lang magalin sa kalibotan nga dia. ⁷ Ginimo ko akun masarangan sa pagdalagan kag natapos ko ron akun daralaganun. Gintipigan ko akun pagtoo. ⁸ Kag dadi,

tungud nga nakita ang Ginoo nga akun kaboi matarung, may itaw tana nga primyo kanakun sa adlaw nga tana magukum sa tanan, kag anang pagukum matarung. Bukun ako lang anang gintiganan ang primyo nga dia kondi ang tanan nga nagaulat kag nagaandum sa anang pagbalik.

Mga Pirsonal nga Bilin

⁹ Imoratan mo gid nga makaayan kaw digi kanakun sa labing madali, ¹⁰ ay si Demas doto ron sa Tesalonica. Ginbayaan na ako tungud nga nawili tana sa mga butang digi sa kalibotan nga dia. Si Cresente ara run da digi dadi ay nagpa-Galacia tana, kag si Tito tana doto sa Dalmacia. ¹¹ Si Lucas lang gid akun kaiban digi. Gani pagayan mo digi daraun mo si Marcos tungud nga mabaul anang makakabolig kanakun sa akun obra. ¹² Ginpaayan ko ra si Tiquico sa Efeso. ¹³ Kon magayan ka run digi, daraun mo ra akun panramig nga lambong nga akun ginsala kanday Carpo doto sa Troas. Daraun mo ra akun mga libro, labi run gid akun mga papilis.

¹⁴ Masyado kalain anang mga ginimo kanakun ni Alejandro nga panday ang mital. Ang Ginoo magabalus kanana sa anang mga ginimo. ¹⁵ Magandam kaw kanana tungud nga kontra tana gid sa atun ginatodlo.

¹⁶ Sa akun primiro nga pagatobang sa osgado para magdipindi akun kaogalingun ara gid may nagbolig kanakun. Ginpabayanan nanda ako tanan. Kabay pa nga patawadun sanda ang Dios. ¹⁷ Piro bisan toladato ang natabo ara ako ra gid ginpabayani ang Ginoo. Gintawan na ako pa gani kabaskug agud isogid ko sa mga bukun Judio ang tanan parti sa Mayad nga Barita. Maman dan nga nalowas ako sa kamatayun. ¹⁸ Kag naulaman ko nga lowasun ako pa ra gid ang Ginoo sa tanan nga malain. Indi ako maiwan kondi madadara na ako gid sa anang ginarian sa langit. Dayawon tana pirmi asta sa ara kataposan. Amin!

Mga Pangomosta

¹⁹ Komosta run lang kay Prescila kag kay Aquila, kag sa anang pamilya ni Onesiforo. ²⁰ Si Erasto nagpasala sa Corinto, kag si Trofimo ginsala ko doto sa Mileto ay nagmasakit tana. ²¹ Imoratan mo gid nga makaabot digi bago magtigdururus.

Ginakomosta kaw nanday Eubulo, Pudente, Lino, Claudio, kag ang tanan nga atun mga kabogto digi.

²² Kabay pa nga agobayan kaw pirmi ang Ginoo. Kag kabay pa nga kaloyan na kamo ra gid nga tanan.

Tito

1 Ako si Pablo nga sorogoon ang Dios kag apostol ni Jesu-Cristo. Tito, nagasolat ako kanimo bilang akun bata gid tungud nga nagatoo ka ra kay Cristo pario kanakun. Kabay pa nga kaloyan ka ra gid atun Dios nga Amay kag ni Cristo Jesus nga atun Manlollowas nga mayad ra imong kaimtangan. Ako ginpili ang Dios kag ginpadara na agud parigunun anang pagtoo anang mga pinili kag todloan sanda agud maintindian nanda ang kamatoodan parti sa pagsonod kanana. Kag maman dia ang nagataw kanatun paglaum nga kita may kaboi nga ara kataposan. Bago imoon ang kalibotan, nagpangako ron ang Dios nga tawan na kita ang kaboi nga ara kataposan, kag indi maimo nga magbotig ang Dios. Dadi maman run dia ang oras nga anang ginpili agud isaysay ang parti sa kaboi nga dato. Kag ako anang ginsarigan ang Dios nga atun Manlollowas agud magsogid sa mga tao kon ano dato.

Anang Irimoon ni Tito sa Creta

5 Ginsala ta kaw sa Creta agud taposon mo atun obra nga ara natapos kag agud makapili kaw ang mga manogdomara para sa mga tomoloo sa kada banwa. **6** Indi mo paglipatan akun bilin kanimo nga dapat piliun mo ang mga tao nga ara kasawayan, saka bilog lang andang asawa, kag kinanglan nga andang mga bata mga tomoloo ra nga indi mabangdanan nga bukun matinomanun okon nagapabasta-basta lang sa andang kaboi. **7** Ang nagadomara sa mga tomoloo maman ang ginsarigan sa anang obra ang Dios, gani kinanglan gid nga ara tana kasawayan, bukun bogalun, bukun madali masilag, ara nagapalingin, bukun parapakigaway, kag ara nagasulung sa koarta sa anang pagsirbi sa Dios. **8** Dapat mainamomaun tana, gusto magimo pirmi ang mayad, antigo magtimbang-timbang, matarung, diosnon, kag antigo magpugung anang kaogalingun. **9** Kinanglan ginauputan na nga mayad ang matood nga panodlo agud makatodlo tana ra sa iba ang osto kag makasabat sa mga tao nga nagakontra sa matood nga panodlo.

10 Nasambit ko dia tungud nga dorong mga tao nga indi magpamati sa matood nga mga panodlo, labi run gid ang mga tao nga nadara alin sa anang rilyon ang mga Judio. Ginadayaan nanda ang iba paagi sa andang ginatodlo nga ara polos. **11** Kinanglan tapnaun mo gid andang ginaimo nga dan, ay ginagolo nanda ang mga pamilya paagi sa andang mga panodlo nga indi dapat itodlo, kag andang katoyoan kauruya tun-

gud nga nagapangoarta sanda lang. **12** May sangka taga-Creta mismo nga isara ra sa andang mga propita ang nagkoon, makon na, "Ang mga taga-Creta mga botigun kag mga malain pario sa mga mapintas nga mga sapat. Mga tamad kag andang gusto magkaun lang." **13** Tama anang ambal nga dato, gani dapat ambalan mo sanda ang masakit agud magtadlung andang pagtoo, **14** kag agud indi sanda run magsari sapak sa mga ginimo-imo nga mga panodlo ang mga Judio kag sa mga sogo nga ginimo-imo ra lang ang mga tao nga nagtalikod sa kamatoodan. **15** Limpyo ang tanan nga butang sa mga tao nga limpyo andang isip, piro sa mga tao nga marisna andang isip kag ara pagtoo sa Dios, para kananda ang tanan marisna tungud nga marisna gani andang konsinsya kag isip. **16** Matood nagakoon sanda nga kilala nanda ang Dios, piro indi mo makita sa andang mga inimoan. Kaurugut! Ang katurugas andang olo! Gani indi sanda poidi magimo ang bisan ano nga mayad.

Ang Osto nga Panodlo

2 Piro ikaw Tito, kinanglan itodlo mo ang sono sa osto nga panodlo. **2** Konon mo ang mga malam nga lalaki nga dapat antigo sanda magpugung andang kaogalingun. Dapat mga tao sanda nga ginataod ang iba, antigo magtimbang-timbang, marigun andang pagtoo sa Dios, maigogmaun sa andang kapario, kag mainantoston sa tanan nga butang. **3** Kag ang mga malam nga babai konon mo ra nga dapat mayad andang pagogali bilang mga babai nga nagatoo sa Dios. Indi sanda magkotso-kotso okon magsari inum pirmi ang mga karilingin nga irinumun. Dapat magtodlo sanda ang mayad, **4** agud ang mga bataun nga mga babai makatoon kon paiwan magigogma sa andang asawa kag mga bata, **5** kag kon paiwan magtimbang-timbang ang tama. Dapat todloan nanda ra dia nga mga babai kon paiwan ang limpyo nga kaboi, kag kon paiwan ang pagasikaso sa balay, ang pagpakabuut kag ang pagtoman sa andang asawa, agud ara may makakoon nga malain anang ambal ang Dios nga atun ginatodlo.

6 Laygayan mo ra ang mga bataun nga mga lalaki nga dapat antigo sanda magtimbang-timbang ang tama. **7** Dapat waran kaw kananda sa pagimo ang mayad sa tanan nga mga butang. Dapat sinsiro kaw kag siryoso sa imong pagtodlo. **8** Sigoroon mo nga imong mga ginaambal osto kag ara isaway, agud ang

mga tao nga nagakontra kanatun mauya, ay ara sanda may maambal nga marimo kontra kanatun.

⁹Laygayan mo ra ang mga oripun nga dapat magtoman sanda pirmi agud malilipay andang mga agalun. Indi sanda dapat magbatok okon magsari sabat. ¹⁰Konon mo sanda ra nga indi magpanakaw sa andang agalun. Dapat tana, ipakita nanda nga sanda mayad kag masarigan, agud sa tanan andang mga ginaimo magakoon ang mga tao nga masadya gali atun mga panodlo parti sa Dios nga atun Manlolowas.

¹¹Ay ginpakita run ang Dios sa tanan nga klasi nga mga tao anang kalooy nga nagataw kalowasan. ¹²Kag dan nga kalooy nagatodlo kanatun nga dapat isikway ta run ang pagkabo nga bukun diosnon kag ang mga kalibotanun nga mga andum. Dapat magkabo kita digi sa kalibotan nga dia nga may pagpugung sa atun mga baratyagun nga marimo. Kag dapat matarung kag diosnon atun ginaimo ¹³mintras nagaulat kita ang malipayun nga Adlaw nga atun ginalauman nga ara iba kondi anang makatiringala nga pagabot ni Jesu-Cristo nga atun Manlolowas kag makagagama nga Dios. ¹⁴Nagtogot tana nga tana patayun para kanatun agud malibri kita sa atun mga sala, kag agud imoon na kita nga anang mga tao, nga limpyo kag gosto lang magimo ang mayad.

¹⁵Itodlo nga kananda dia nga mga butang, kag gamita imong awtoridad mintras nagapabaskug kaw kag nagasaway sa mga nagapamati kanimo. Indi kaw magimo ang bisan ano nga maging kabangdanan nga ikayan kaw ang iba.

Ang Cristoanun nga Pagginawi

3 Padumdumun mo ang mga tomoloo nga magpasakup sa gobyirno kag sa mga opisyalis. Kinanglan tomanun nanda dia nga mga tao kag alisto pirmi sa pagimo ang bisan ano nga mayad. ²Konon mo sanda nga indi magambal marimo kontra sa bisan kino okon magpangaway, kondi dapat mabuut sanda kag malolo pirmi sa tanan nga mga tao. ³Ay ang ona, ara ta ra naulami ang kamatoodan parti sa Dios kag bukun kita matinomanun. Ginpatalang kita kag mga oripun kita lang atun malain nga mga baratyagun kag sari-sari nga mga pagpangalipay. Nagari kanatun ang malain nga andum kag pagkainggit. Gindumutan kita ang iba kag kita nagdumut ra kananda. ⁴Piro nagabot ang oras nga ginpakita ang Dios nga atun Manlolowas

anang kaayad kag gogma kanatun. ⁵Ginlowas na kita bukun tungud sa atun mga naimo nga mayad, kondi tungud sa anang kalooy kanatun. Kag ginimo na dia paagi sa Ispirito Santo nga nagogas kanatun kag nagtaw bago nga kaboi. ⁶Ang Ispirito Santo gintaw kanatun ang Dios paagi kay Jesu-Cristo nga atun Manlolowas, kag anang pagtaw ang Dios kanatun ang Ispirito Santo ara limit. ⁷Ginkaloyan kita toladia ang Dios agud mapakamatarung na kita sa anang panulung, kag mabaton ta atun ginaandum nga kaboi nga ara kataposan. ⁸Dia nga mga panodlo matood gid.

Gani gusto ko nga itodlo mo gid dia nga mga butang agud nga ang mga nagatoo sa Dios magimorat nga magimo ang mayad. Masadya dia kag may dara nga pakinabang sa mga tao. ⁹Piro maglikaw kaw sa ara polos nga mga diskosyon, sa mga pagsoysoy kon sino-sino anang ginaalanan ang mga tao, sa mga pagsoromaran kag pagaraway parti sa Kasogoan. Dan nga mga butang ara gid polos ay ara kaw may mabuul dian. ¹⁰Kon may tao dian nga maman ang ginaalanan ang mga pagkarampi-kampian, dapat paandaman mo. Piro pagkatapos ang ikarwa nga pagpaandam, kon indi pa gid magpati, indi nindo tana run pagpairugun kanindo. ¹¹Ay naulaman mo ron nga dan nga tao malain, tungud nga bisan naulaman na nga sala anang ginaimo sigi tana pa ra gid.

Mga Bilin

¹²Paayanun ko dian kanimo si Artemas okon si Tiquico. Pagabot na dian, magayan kaw nga lagi sa Nicopolis kag magpakigkita kanakun tungud nga nadi-sisyonan ko ron nga doto ako matinir sa tigraramig.

¹³Boligan mo ang abogado nga si Zenas kag si Apolos kon magpanaw sanda run. Sigoroon mo nga indi sanda pagkolangun sa andang mga kinanglanun. ¹⁴Todloi atun mga kabogto dian nga magimorat nga magobra ang mayad agud indi sanda pagkolangun sa andang mga kinanglanun. Sa toladia indi sanda magkabo nga ara polos.

¹⁵Akun mga kaiban digi nagapangomosta ra kanimo. Ipaabot mo ra amun mga pagpangomosta sa atun kapario nga mga tomoloo dian nga nagaigogma kanamun.

Kabay pa nga kaloyan kamo ra gid nga tanan ang Dios.

Filemon

1 Ako si Pablo ang nagasolat dia mintras digi ako sa prisoan. Ako napriso tungud kay Cristo Jesus. Kaiban ko sa pagsolat dia si Timoteo nga atun kabogto kay Cristo. Filemon, kami nagasolat kanimo, bilang pinalangga namun nga kabogto kay Cristo kag kapario nga manogpangabudlay para kanana. ² Ang solat nga dia para ra sa atun kabogto nga si Apia, kag kay Arquipo nga pario ra kanamun nga nagabatok sa mga nagakontra sa kamatoodan, kag para ra sa tanan nga nagatiripon dian sa imong balay agud magsimba sa Dios.

³ Kabay pa nga kaloyan kamo ra gid ang Dios nga atun Tatay kag ni Ginoong Jesu-Cristo nga mayad ra indong kaimtangan.

Anang Gogma kag anang Pagtoo ni Filemon

⁴ Pirmi ako nga nagapasalamat sa Dios kada magpangamoyo ako para kanimo, ⁵ tungud nga nakabarita ako nga marigun imong pagtoo kay Ginoong Jesus kag mapinalanggaun kaw sa imong kapario nga mga tomoloo. ⁶ Ginapangamoyo ko nga kabay pa nga sa padayon mo nga pagsogid parti sa imong pagtoo, magadogang pa gid imong naulaman parti sa mayad nga mga butang nga gintaw kanatun ni Cristo tungud nga kita kanana run. ⁷ Pinalangga ko nga kabogto kay Cristo, tungud sa imong pagpamalangga sa imong kapario nga tomoloo nagbaskug sanda, gani nalipay ako nga mayad kag pati ako nagbaskug ra.

Anang Pangabay ni Pablo

⁸ Dadi may ipangabay ako kanimo. Naulaman ko nga tungud sa awtoridad nga gintaw kanakun ni Cristo poidi ako magmandar kanimo. ⁹ Piro tungud nga palangga ta kaw, mapangabay ako ron lang kanimo. Ako malam run kag sa dadi ginapriso pa tungud sa akun ginaimo para kay Cristo Jesus. ¹⁰ Nagapangabay ako dadi kanimo para kay Onisimo, nga kon maimo patawadun mo tana. Ginabilang ko tana nga akun ba-ta gid tungud nga digi sa prisoan nadara ko tana nga magtoo kay Cristo. ¹¹ Ang ona ara mo tana napolosi, piro dadi darwa kita run ang makapolos kanana.

¹² Dadi ginapabalik ko dian kanimo akun pinalangga nga si Onisimo. ¹³ Gosto ko andan nga digi tana run

lang bilang imong sali agud makabolid tana kanakun mintras digi ako pa sa prisoan tungud sa akun pagwali ang Mayad nga Barita. ¹⁴ Piro indi ko gosto nga imoon dan nga ara kaw paanogot agud indi ra maggoa nga ginrugus ko ikaw nga magbolig kanakun, kondi gusto ko nga kon magbolig kaw gid man, mabolid kaw ang tinagiposoon.

¹⁵ Sigoro ginbuut ang Dios nga maparayu anay kanimo si Onisimo agud nga pagbalik na kanimo indi kamo ron gid magbulagan asta kon sano. ¹⁶ Dadi bukun tana oripun lang, kondi imong pinalangga pa nga kabogto. Palangga ko tana, piro mas palangga mo tana pa gid tungud nga dadi bukun tana lang imong oripun kondi imong kabogto ra sa Ginoo.

¹⁷ Gani, kon ako ginakabig mo nga imong kapario nga tomoloo, abi batona tana nga daw ako imong ginabatun. ¹⁸ Kon tana nakaimo sala kanimo, okon nakaotang tana man, ako ang mabayad. ¹⁹ Ako gid mismo ang nagasolat dia. Ako (si Pablo) ang mabayad kon may otang tana kanimo. Garing naulaman mo ra nga ikaw may mabaul ra nga otang kanakun tungud nga kon bukun ako ara kaw kaboi nga ara kataposan. ²⁰ Gani Filemon, abi imoa akun ginapangabay nga dia kanimo tungud nga kita pario ron nga nagatoo sa Ginoo. Lipaya ako ra bilang imong kabogto kay Cristo.

²¹ Mabaul akun pagsarig nga imoon mo akun ginapangayo, gani maman dia nga nagasolat ako kanimo. Kag nagapati ako nga sobra pa sa akun ginapangabay nga dia imong imoon para kanana. ²² May pangabay ako pa gid kanimo. Kon maimo preparari ako ra akun darayonan, ay nagasarig ako nga paagi sa indong nga pangamoyo makaayan ako dian kanindo.

Pagpangomosta

²³ Akun kaiban nga si Epafras nga napriso ra tungud kay Cristo Jesus nagapangomosta ra kanimo. ²⁴ Nagapangomosta ra akun mga kaiban nga mga manogpangabudlay nga sanday Marcos, Aristarco, Demas, kag si Lucas.

²⁵ Kabay pa nga kaloyan kamo ra gid nga tanan atun Ginoong Jesu-Cristo.

Hebreo

¹ Ang ona doro nga bisis nga ang Dios nagambal sa atun mga kaolang-olangan sa sari-sari nga paagi, paagi sa mga propita. ² Piro ang ori nga dia nga mga adlaw, nagambal tana kanatun paagi sa anang Bata mismo. Paagi kanana ginimo ang Dios ang bilog nga kalibotan kag tana ra anang ginpili nga maging tagya ang tanan nga mga butang. ³ Dian kanana mismo makikita anang gaum ang Dios nga nagalanyag, kag kon ano ang Dios tana mamam da. Anang Bata nga dia mamam ra ang nagabuut sa tanan nga mga butang sa bilog nga kalibotan paagi sa anang makagagaum nga ambal. Pagkatapos nga nalimpyoan na kita sa atun mga sala, nagpongko tana doto sa langit sa too ang Makagagaum nga Dios.

Anang Bata ang Dios Mas Labaw Kaysa mga Angil

⁴ Gani mas gamanan anang Bata ang Dios kag mas mataas anang aran kaysa mga angil. ⁵ Ay ara gid angil nga ginkonan ang Dios nga,

“Ikaw akun Bata,
Kag dadi ipakilala ko nga ako imong Tatay.”
Kag ara ra nagkoon ang Dios parti sa bisan kino nga angil nga,

“Ako maging anang Tatay,
kag tana maging akun Bata.”

⁶ Kag datong papaayanun run ang Dios anang bogtong nga Bata digi sa kalibotan nagkoon tana nga,
“Ang tanan nga mga angil ang Dios dapat magsimba kanana.”

⁷ Kon parti sa mga angil, toladia anang koon ang Dios,
“Ang mga angil akun mga sorogoon lang, kag poidi ko sanda nga imoon nga pario sa angin okon pario sa kalayo nga nagadabdab kon gusto ko.”

⁸ Piro kon parti tana sa anang Bata, makon na,
“Imong ginarian, O Dios, ara gid katapusan,
Kag matarung imong pagdomara sa imong ginarian.

⁹ Nalilipay kaw sa mga inimoan nga matarung,
Piro ginaugutan kaw sa malain.
Gani ginpili kaw ang Dios, nga imong Dios,
Kag gintawan kaw ang kalipay nga labaw kaysa imong mga kaiban.”

¹⁰ Kag makon na pa sa anang Bata,
“Ikaw, Ginoo, mamam ang nagimo ang kalibotan ang ona pa gid,

Kag ang langit anang inimoan ra imong mga alima.
¹¹ Ang tanan nga dia magakaradora, piro ikaw tana magapadayon pa ra gid.

Tanan magagabok pario sa lambong;

¹² Kag pario ra sa lambong lolonon mo kag ilisan mo dayon.

Piro ikaw tana indi gid magoman,
Ay ara kaw pagkamalam kag ara kamatayun.”

¹³ Alin pa ang ona ara gid angil nga ginkonan ang Dios nga,

“Digi sa akun too pagpongko,
Asta mapasoko ko kanimo imong mga kaaway.”

¹⁴ Ta kabay ang mga angil mga ispirito lang nga ginatog ang Dios nga magbolig sa mga tao nga magabaton ang kalowasan.

² Gani kinanglan ta gid nga tipigan nga mayad ang mga kamatoodan nga atun nabatian agud indi kita magtalang. ² Isipa nindo bala; ang Kasogoon nga ginpadara paagi sa mga angil napamatodan gid, kag ang kada isara nga nagsoway okon ara nagsonod gin-silotan sono sa anang ginimo nga sala. ³ Gani, indi kita ra gid makalibri sa silot kon indi ta pagsapakun dadi ang kalowasan nga dia nga ara run kapario. Ang Ginoo mismo mamam ang ona nga nagbantala ang kalowasan nga dia, kag ang mga tao nga nakabati kanana nagapamatood ra kanatun nga dia matood manda. ⁴ Kag ginpamatodan pa gid ang Dios mismo paagi sa mga katiringalaan kag mga milagro kag sa sari-sari nga mga abilidad nga anang ginpanagtag sa mga tao paagi sa Ispirito Santo sono sa anang gusto.

Ang Kalowasan Nagabot Paagi kay Cristo

⁵ Karon, parti sa paraaboton nga kalibotan, bukun ang mga angil anang ibutang ang Dios nga magadomara, ⁶ kondi ang tao. Ay toladia ang nakasolat sa Kasolatan,

“O Dios, ano gid bala ang tao nga basi indi mo gid paglipatan?

Total tao ra lang, basi ginadumdum mo tana gid?

⁷ Ginimo mo tana nga manaba-naba lang sa mga angil,

Piro dia ara lang boay tungud nga pagkatapos ginpadunguggan mo tana bilang ari.

⁸ Kag ginimo mo tana nga manogdomara sa tanan nga mga butang.”

Nagakoon doto nga ang tao imoon ang Dios nga “manogdomara sa tanan nga mga butang,” kag dia nagakaologan nga magaabot ang adlaw nga ara gid mga butang nga indi ipasakup sa tao. Garing sa dadi naulaman ta nga bukun pa kontrolado ang tao ang tanan nga butang. ⁹ Piro kon parti kay Jesus, naulaman ta nga sa matagud nga tyimpo ginimo tana ang Dios

nga mas manaba kaysa mga angil agud paagi sa kalooy ang Dios mapatay tana para sa tanan nga mga tao, kag dadi ginpadungugan tana run bilang ari tungud sa anang ginantos nga kamatayun. ¹⁰ Ang Dios ang nagimo ang tanan nga butang, kag ginimo na para kanana. Gani bagay ra gid nga tana magtogot nga si Jesus magantos, agud ipakita nga si Jesus matarung, kag agud doro nga mga tao anang maging mga bata nga anang padungugan. Ay si Jesus mismo maman ang ginalinan andang kalowasan.

¹¹ Si Jesus ang naglimpyo kanatun sa atun mga sala. Dadi anang Amay maman run da atun Amay. Maman dan nga si Jesus ara nauya magtawag kanatun nga anang mga kabogto. ¹² Toladia anang koon sa Kasolatan,

“Ipakilala ta kaw sa akun mga kabogto,
Kag magakanta ako ang pagdayaw kanimo sa tunga ang tanan nga nagasirimba kanimo.”

¹³ Kag makon na pa,
“Magasarig ako gid sa Dios.”

Kag makon na pa gid,
“Dagi ako kaiban anang mga bata ang Dios nga anang gintaw kanakun.”

¹⁴ Kag tungud nga ang mga bata nga dia ang Dios nga anang ginakoon mga tao, si Jesus mismo nagpakatao ra agud ialad na anang kaogalingun para kananda, ay paagi sa anang kamatayun mapirdi na si Satanas nga maman anang ginaalinan anang kamatayun ang tao. ¹⁵ Sa toladato ginlibri na sanda nga naging oripun ang kaadluk sa andang bilog nga kaboi tungud nga naadlukan sanda sa kamatayun. ¹⁶ Gani masanag nga bukun ang mga angil anang ginboligan ni Jesus, kondi anang mga lai ni Abraham. ¹⁷ Maman dan nga kinanglan gid nga si Jesus maging tao nga pario gid sa anang mga kabogto sa tanan nga bagay, agud tana andang maging pinakamataas nga pari nga maloloyon kag masasarigan nga makaalad sa Dios para mapatawad ang mga tao sa andang mga sala. ¹⁸ Tana mismo nakaagi ang mga pagantos ang tana ginsolay, gani sarang tana makabolid sa mga tao nga ginasolay.

Si Jesus Labaw pa kay Moises

3 Gani mga kabogto ko sa pagtoo, kag kapario ko nga mga tinawag ang Dios nga maging kaiban na sa langit, dumdumun nindo si Jesus. Tana anang ginpadara ang Dios agud maging atun pinakamataas nga pari sa atun pagtoo nga maman ang nagapatunga kanatun kag sa Dios. ² Ginsonod na anang mga ginso-go ang Dios kanana, pario kay Moises nga nagsonod ra sa anang mga ginsogo ang Dios sa anang pagdomara anang pamilya ang Dios. ³ Piro si Jesus tana ginabilang ang Dios nga mas mataas pa kaysa kay Moises, tungud nga mas may dungug ang nagimo ang balay kaysa balay mismo. ⁴ Naulaman ta nga kon may balay, may nagpatindug; kag ang nagimo ang tanan nga butang ara iba kondi ang Dios. ⁵ Bilang anang sorogoon ang Dios, masarigan si Moises sa anang pa-

gasikaso sa anang pamilya ang Dios. Kag ang mga butang nga anang ginimo naging anino ang mga butang nga magakaratabo sa paraaboton. ⁶ Piro si Cristo tana masarigan bilang Bata nga ginpiaran anang pamilya ang Dios. Kag kita anang pamilya ang Dios, kon nagapadayon kita nga matutum sa atun paglaum nga atun ginapabogal, nga may mayad kita nga paraaboton.

Ang Paway nga Ginakoon ang Dios

⁷ Gani pario anang koon ang Ispirito Santo,
“Kon mabatian nindo dadi anang limug ang Dios,
⁸ Indi nindo pagpatugasun indong tagiposoon pario anang ginimo indong mga kaolang-olangan ang ona, tungud nga ang doto sanda sa logar nga ara ginaolii ang tao ginkontra nanda kag gintirawan ang Dios.

⁹ Ay makon ang Dios, ‘Bisan nakita nanda akun mga ginimo sa sulud 40 ka toig, gintirawan nanda ako pa gid kon asta sano akun pagantos sa andang ginaimo nga marimo.

¹⁰ Gani nasilag ako gid kananda.
Kag makon ko nga pirmi sanda nagatalang kag indi sanda magsonod sa akun ginatodlo kananda.

¹¹ Sa akun kasilag nagpanompa ako nga indi sanda gid makasulud sa parawayan nga akun gintigana para kananda.”

¹² Mga kabogto ko kay Cristo, andaman nindo nga ara malain sa indong tagiposoon nga maman ang magaparoaya indong pagtoo asta maparayu kamo sa Dios nga boi. ¹³ Indong imoon tana, magparadumduman kamo adlaw-adlaw mintras may tyimpo pa agud indi kamo mapatalang ang sala nga magapatugas indong tagiposoon. ¹⁴ Ay kita kaiban ni Cristo kon ginauputan ta nga mayad atun pagsarig kanana asta sa kataposan. ¹⁵ Kabay makon ang Kasolatan,

“Kon mabatian nindo dadi anang limug ang Dios,
Indi nindo pagpatugasun indong tagiposoon pario anang ginimo indong mga kaolang-olangan ang ona ang nagkontra sanda sa Dios.”

¹⁶ Sino ang mga tao nga dato nga nakabati sa anang limug ang Dios piro nagpasotil? Bukun bala ang tanan nga gindomaran ni Moises pagoo sa Egipto? ¹⁷ Kag sino anang ginkasilagan ang Dios sa sulud 40 ka toig? Bukun bala ang mga tao nga nagparakasala kag nagkarapatay doto sa logar nga ara ginaolii ang tao? ¹⁸ Kag sino anang gintomod ang Dios sa anang pagpanompa nga indi sanda gid makasulud sa parawayan nga anang gintigana para kananda? Bukun bala ang mga tao nga ara nagsonod kanana? ¹⁹ Gani masanag kanatun nga sanda ara kasulud tungud nga ara sanda nagpati sa Dios.

4 Piro bisan toladato ang natabo kananda, sigi pa ra gid anang pangako nga dato ang Dios nga kita sarang pa ra makasulud sa anang parawayan. Piro magandam kita ay basi kon may digi kanatun nga indi makasulud doto. ² Ay nakabati kita ra pario kananda ang Mayad nga Barita. Piro ara nanda napolosi andang nabatian tungud nga ara sanda nagtoo. ³ Kita tana nga nagatoo maman ang makasulud sa anang

parawayan. Piro ang ara nagatoo indi makasulud doto, ay makon ang Dios,

“Sa akun kasilag nagpanompa ako nga indi sanda gid makasulud sa parawayan nga akun ginatigana para kananda.”

Ara dia nagakaologan nga ang parawayan ara pa napriparar, tungud nga ang matood tana may dian run nga ginpriparar alin pa anang pagimo ang kalibotan. ⁴ Kabay may nasambit sa Kasolatan parti sa ikapito nga adlaw, makon, “Kag sa ikapito nga adlaw nagpaway ang Dios sa tanan nga anang mga obra.”

⁵ Kag makon ra doto nga “Indi sanda gid makasulud sa parawayan nga akun gintigana para kananda.”

⁶ Masanag nga gintoyo ang Dios nga may makasulud sa parawayan nga dato, piro ang mga nakabati ang ona ang Mayad nga Barita ara kasulud doto tungud nga ara sanda nagsonod sa Dios. ⁷ Gani nagtaw pa gid kaigayonan ang Dios ay pagkalubas ang dorong tinoig nagambal tana paagi kay David; makon na, “Dadi”, pario ang nasambit kaina,

“Kon mabatian nindo dadi anang limug ang Dios, Indi nindo pagpatugasun indong tagiposoon.”

⁸ Ay kon ang mga tao nga dato ang ona nadara ni Josue sa parawayan, ara run andan nagambal ang Dios nga may ibang adlaw pa gid nga pasuludun na ang mga tao sa parawayan. ⁹ Gani may paway pa ra gid nga ginatigana para sa anang mga tao ang Dios, kag ang paway nga dia pario sa anang pagpaway ang Dios sa ikapito nga adlaw. ¹⁰ Ay ang bisan sino nga makasulud sa anang parawayan ang Dios magapaway run da sa anang mga obra, pario sa Dios nga nagpaway pagkatapos nga maimo na ang tanan. ¹¹ Gani imoratan ta gid nga makasulud sa anang parawayan nga dato. Indi kita magwad sa mga tao ang ona nga ara nagsonod sa Dios, ay sabun indi kita ra makasulud.

¹² Anang ambal ang Dios boi kag may gaum, kag mas matarum pa sa ispada nga dobli anang tarum. Dia nagadolot asta sa anang ulut ang kalag kag ispirito, kag sa anang ulut ang mga luta-lutaan kag anang otok ang mga tolan. Ulam na ang mga butang nga ginaisip kag ginaandum ang mga tao. ¹³ Ara gid may makapantago sa Dios; nakikita na ang tanan kag lantad gid sa anang panulung, kag kanana kita magapanabat.

Si Jesus Atun Pinakamataas nga Pari

¹⁴ Gani parigunun ta atun pagtoo tungud nga may pinakamataas kita nga pari nga nagsulud run doto mismo sa langit. Kag dia ara iba kondi si Jesus, nga anang Bata ang Dios. ¹⁵ Atun pinakamataas nga dia nga pari nakaulam ra atun mga karoyaun, ay ang tanan nga mga pagsolay nga nagaabot kanatun naagian na ra, piro ara tana gid nagkasala. ¹⁶ Gani indi kita magpangalangan nga magparapit sa anang trono ang Dios nga maloloyon, ay doto ta mababaton ang kalooy kag bolig sa oras nga kinanglan ta.

5 Ang kada pinakamataas nga pari ginpili alin sa mga tao agud magsirbi sa Dios para kananda.

Risponsibilidad nanda ang pagalad sa Dios ang mga sapat kag ang iba pa nga mga alad para sa mga sala.

² Ang pinakamataas nga pari tao ra lang nga maroya pario kanatun. Gani may pasonaid tana sa mga tao nga nagakasala nga ara kaulam. ³ Kag tungud nga tana mismo nagakasala ra, kinanglan tana magalad ra para sa anang kaogalingun nga mga sala, kag bukun lang para sa anang mga sala ang mga tao. ⁴ May dungug bilang pinakamataas nga pari. Piro ara may makapili anang kaogalingun para maging pinakamataas nga pari. Ay ang nagapili sa mga pinakamataas nga pari ara iba kondi ang Dios. Pario kay Aaron ang ona, ang Dios maman ang nagpili kanana.

⁵ Kag toladato ra ang kay Cristo, bukun tana ang nagpadungug anang kaogalingun nga maging pinakamataas nga pari, kondi ang Dios. Ay makon ang Dios kanana,

“Ikaw akun Bata, kag dadi ipakilala ko nga ako imong Tatay.”

⁶ Kag may ginkoon tana ra sa ibang parti ang Kasolatan nga,

“Pario anang pagkapari ni Melquisedec, Imong pagkapari ara kataposan.”

⁷ Ang digi pa si Jesus, nagpangamoyo tana kag nagpanangis gid nga mayad nga nagapakitloy sa Dios nga sarang makalawas kanana sa kamatayun. Kag tungud nga tana mapainubusun kag matinomanun ginsabat ang Dios anang pangamoyo. ⁸ Kag bisan tana anang Bata mismo ang Dios, natonan na ang osto nga pagsonod paagi sa mga pagantos nga anang naagian.

⁹ Pagkatapos nga naagian run ni Jesus ang tanan nga anang dapat agian, naging Manlolowas tana ang tanan nga nagatoman kanana, agud asta kon sano libri sanda run sa silot nga para sa andang mga sala.

¹⁰ Kag ginimo tana ang Dios nga pinakamataas nga pari pario sa anang pagkapari ni Melquisedec.

Pagpaandam Parti sa Pagtalikod sa Pagtoo

¹¹ Doron pa andan amun inogsogid kanindo parti sa anang pagkapari ni Melquisedec kag ni Jesus, garing mabudlay ipaatag kanindo tungud nga mabudlay kamo paintindiun.

¹² Dapat mga manogtodlo kamo ron dadi ay maboay kamo ron nga nagtoo, piro asta dadi kinanglan kamo pa ra gid nga todloan pario ang ona ang mga simpli nga mga kamatoodan alin sa anang ambal ang Dios. Pario kamo pa ra gid sa mga lapsag nga nagakinanglan ang gatas tungud nga indi kamo pa makakaun ang maturugas nga mga pagkaun. ¹³ Ang mga nabobo sa gatas nga lapsag pa nga ara kalibotan kon ano ang mayad kag malain. ¹⁴ Piro ang maturugas tana nga pagkaun para run sa mabaraul nga antigo ron kon ano ang mayad kag malain.

6 Gani tungud nga maboay run atun pagtoon sa mga primiro nga mga panodlo parti kay Cristo, kinanglan bayaan ta run dan kag magpadayon sa

madaralum nga mga panodlo. Indi ta run pagsari olit-oliton ang mga naona nga dato nga mga panodlo, pario ang mga panodlo parti sa paginulsul kag pagtalikod sa mga ginaimo nga ara polos kag parti sa pagtoo sa Dios, ² ang mga panodlo parti sa bunyag, parti sa pagtongtong ang alima sa olo, sa pagbanaw ang mga patay, kag sa anang pagsintinsya ang Dios sa kada tao kon ano anang maging kaimtangan sa ara kataposan. ³ Atun imoon tana, kon itogot ang Dios, magpadayon kita sa pagtoon ang madaralum nga mga panodlo ⁴ agud indi kita magtalikod kanana. Ay kon ang tao magtalikod sa Dios, indi maimo nga mapainulsul tana kag mapabalik ruman sa Dios. Nasanagan run anang isip, nakasamit run ang bindisyon nga alin sa Dios, nakabaton ron ang Ispirito Santo, kag nakatiraw ron ang mga karayadan nga alin sa anang ambal ang Dios, kag nabatyagan na pa ang gaum nga ipapakita gid sa paraaboton nga mga adlaw. Pagkatapos kon magtalikod tana pa sa mga butang nga dia, indi run gid maimo nga mapainulsul tana kag mapabalik ruman sa Dios tungud nga pario sa ginalansang na ruman sa kros kag ginapakauyan anang Bata ang Dios.

⁷ Atun kaalimbawa pario sa logta nga ginabindisyonan ang Dios kon pagkatapos nga maoranan pirmi nagatorobo ang mga tanum nga napopolosan ang nagapangabudlay. ⁸ Piro kon ang nagatobo poros lang taladang kag ilamonon nga masiit, tay ara polos dato; gani sosompaun run lang ang Dios, kag sa ori sonogon.

⁹ Mga pinalangga, bisan toladia amun ginaambal kanindo, nasisigoro namun tana nga mayad indong kaimtangan kon parti sa indong kalowasan.

¹⁰ Matarung ang Dios, kag indi maimo nga lipatan na indong mayad nga inimoan kag indong gogma kanana nga indong ginpakita kag padayon nga ginapakita paagi sa indong pagbolig sa indong kapario nga mga tomoloo. ¹¹ Gosto namun nga ang kada isara kanindo magpadayon nga magmaukud sa indong pagsarig sa anang ambal ang Dios asta sa anang pagabot ni Jesu-Cristo agud mabaton nindo indong ginaandum. ¹² Indi kamo magtinamad, kondi wadun nindo ang mga tao nga paagi sa andang pagtoo kag pagkamaintoson nagabaton anang mga pangako ang Dios.

Matood gid anang Pangako ang Dios

¹³ Sulunga nindo bala si Abraham: ang magpangako ang Dios kanana ara ibang aran nga anang gingamit agud pamatodan na anang pangako kondi anang aran ra mismo tungud nga ara run may maglabaw kanana.

¹⁴ Kag makon na, "Ginapangako ko nga bindisyonan ko ikaw nga mayad kag padoroon ko gid imong lai."

¹⁵ Karon, si Abraham maintoson nga nagulat lang gid, gani nabaton na anang ginpangako ang Dios.

¹⁶ Nagasompa ang tao sa anang aran ang Dios nga mas mataas kanana agud patiun tana kag ara run dorong sogidanun. ¹⁷ Toladan ra anang ginimo ang Dios ang ona sa mga tao nga anang ginpangakoan.

Ginpakita na kananda paagi sa anang pagsompa nga tomanun na gid anang ginpangako. ¹⁸ Kag ang darwa nga dia ka butang, anang pangako kag anang sompa, indi gid magoman, ay indi maimo nga magbotig ang Dios. Gani kita nga nakadangup run kanana may mari-gun run gid nga pagsarig nga imoon na gid anang ginpangako kanatun. ¹⁹ Atun pagsarig nga dia maman atun pinakaangkla nga nagataw kasigoroan sa atun kaboi. Kag dia nga pagsarig nagaabot doto mismo sa pinakabalaan nga logar. ²⁰ Si Jesus nagona run doto para kanatun. Tana maman atun ara kataposan nga pinakamataas nga pari pario sa anang pagkapari ni Melquisedec.

Ang Pari nga si Melquisedec

7 Si Melquisedec ari ang ona sa banwa ang Salem kag anang pari ang Dios nga makagagaum sa tanan. May bisis nga si Abraham nagpakigaway sa mga ari kag ginpamatay na sanda. Ang tana nagapaoli run ginsolang-solang tana ni Melquisedec kag ginbindisyonan na tana. ² Pagkatapos gintaw ni Abraham kay Melquisedec anang ikanapolo sa tanan nga mga butang nga anang nabuul sa inaway. Anang kaologan ang aran nga Melquisedec "Ari ang Katarungan." Kag tungud nga ari tana ang Salem anang gostong ambalun dato "Ari ang Kalinung," ay anang gostong ambalun ang Salem kalinung. ³ Ara gid kasolatan nga nagakoon kon sino anang tatay kag anang nanay okon anang mga kaolang-olangan. Kag ara ra kasolatan nga nagasogid parti sa anang pagkabata kag kamatayun. Pario tana sa anang Bata ang Dios; anang pagkapari ara kataposan.

⁴ Gani nakita ta nga si Melquisedec gamanan nga tao. Ay mismo si Abraham nga nagpondar atun nasyon nagtaw kanana anang ikanapolo sa tanan nga anang nabuul sa inaway. ⁵ Kon parti sa mga pari nga Judio nga alin sa anang lai ni Levi, sono sa Kasogoan nga ginbilin kananda ni Moises, para kananda ang ikanapolo nga parti anang pagkabutang andang kapario nga mga Judio, bisan matood nga sanda nga tanan parario nga anang lai ni Abraham. ⁶ Piro si Melquisedec tana, bisan bukun alin sa anang lai ni Levi, gintawan ni Abraham anang ikanapolo. Kag si Melquisedec pa ang nagbindisyon kay Abraham, bisan pa gani nga si Abraham maman anang ginpangakoan ang Dios. ⁷ Kag naulaman ta nga ang nagabindisyon mas mataas kaysa ginabindisyonan. ⁸ Kon parti sa mga pari nga lai ni Levi nga nagabaton ang ikanapolo, mga tao sanda ra lang nga may kamatayun. Piro nagapamatood ang Kasolatan nga si Melquisedec tana nga gintawan ni Abraham anang ikanapolo boi pa ra gid. ⁹ Kag naulaman ta ra nga mas mataas si Melquisedec kananda tungud nga bisan si Levi nga maman gid andang ginalinan nagtaw ra anang ikanapolo kay Melquisedec paagi kay Abraham; ¹⁰ ay pagtaw ni Abraham anang ikanapolo kay Melquisedec si Levi ara pa nabata, gani makokoon ta nga si Levi doto pa sa anang lawas ni Abraham.

¹¹ Karon, naulaman ta nga pagtaw ang Dios ang Kasogooan sa mga Judio, ginpili na anang lai ni Levi nga maging mga pari nga magaintindi ang Kasogooan. Kon abi ang mga tao poidi nga maging matarung paagi sa anang ginaimo ang mga pari, indi run andan kinanglan ang iba pa nga pari pario anang pagkapari ni Melquisedec, nga bukun pario anang pagkapari ni Aaron. ¹² Piro kon ilisan ang pagkapari, kinanglan nga ilisan ra ang Kasogooan. ¹³ Atun Ginoong Jesus maman ang ginatomod nga ginilis sa dati nga mga pari. Ara tana nagalin sa anang lai ni Levi kondi sa anang lai ni Juda. Tana lang gid ang naging pari nga alin sa anang lai ni Juda. Ay pagambal ni Moises kon sino-sino ang maging mga pari, ara tana gid may nasambit parti sa anang tribo ni Juda.

May Sangka Pari nga Pario ra kay Melquisedec

¹⁵ Gani masanag gid nga ginilisan run ang mga pari nga mga lai ni Levi kag ang Kasogooan tungud nga may iba run dadi nga pari nga pario kay Melquisedec. ¹⁶ Ang ginbasian anang pagkapari bukun nga tungud sa lai nga sono sa Kasogooan kondi naging pari tana tungud nga makagagaum tana, ay ara tana kamatayun. ¹⁷ Ay toladia anang koon ang Kasolatan parti kanana, "Ikaw pari asta sa ara kataposan, pario anang pagkapari ni Melquisedec." ¹⁸ Gani ang dati nga Kasogooan ginilisan run ang Dios tungud nga ara polos kag indi makabolid kanatun. ¹⁹ Ay indi maimo nga mabilang kita nga matarung sa panulung ang Dios paagi sa atun pagsonod sa Kasogooan. Maman dan nga dadi gintawan kita ang mas mayad kag masasarigan nga paagi, kag paagi digi makaparapit kita run sa Dios.

²⁰ Ang bago nga dia nga paagi mas mayad kag masarigan tungud nga pagimo ang Dios sa anang mga lai ni Levi nga maging mga pari ara tana gid nagpangako okon nagsompa. ²¹ Piro pagimo tana ang Dios kay Jesus nga maging pari may pangako tana nga anang ginsompaan. Ay may nakasolat sa Kasolatan nga nagakoon,

"Ako ang Gino, nagapangako ako kag nagasompa pa, nga ikaw ginaimo ko nga pari asta sa ara kataposan. Kag indi gid magoman akun isip."

²² Gani tungud sa anang pangako nga dia ang Dios, paagi kay Jesus nakakasigoro kita nga ang bago nga dia nga kasogtanan nga gintaw ang Dios agud malowas kita mas mayad kaysa dati.

²³ Ang mga pari ang ona doro, tungud nga kon mapatay ang isara matulus ruman ang isara agud makapadayon andang obra bilang mga pari. ²⁴ Piro si Jesus tana ara run kamatayun, maman dan nga anang obra bilang pari ara ginapasayloan sa iba. ²⁵ Gani sarang na malowas sa bisan ano nga oras ang bisan sino nga tao nga magparapit sa Dios paagi kanana. Ay boi tana asta sa ara kataposan agud magpakitloy sa Dios para kananda.

²⁶ Gani si Jesus maman gid ang pinakamataas nga pari nga atun kinanglan. Balaan tana. Ara tana gid nagkasala kag ara gid sayup sa anang kaboi. Ginpabu-

lag tana sa mga tao nga makasasala kag gindara sa ibabaw pa ang mga langit. ²⁷ Bukun tana pario ang dati nga mga pari, tungud nga tana tana indi kinanglan nga magalad adlaw-adlaw. Sanda dato anay adlaw-adlaw gid nga nagaalad, primiro para sa andang kaogalingun nga sala, pagkatapos maalad sanda ruman para sa anang mga sala ang mga tao. Piro si Jesus tana kaisara lang gid nagalad. Ginalad na anang kaogalingun doto sa kros kag ara run oman-oman. ²⁸ Ang mga tao nga ginimo nga pinakamataas nga pari sono sa Kasogooan ni Moises mga tao ra lang nga nagakasala. Piro sono sa anang pangako ang Dios nga anang ginambal pagkatapos ang Kasogooan, anang Bata mismo maman anang ginpili nga maging pinakamataas nga pari. Ay tana ara gid nagkasala kag asta kon sano indi tana gid magkasala.

Si Jesus maman Atun pinakamataas nga pari

8 Sa amun mga ginsaysay, amun gostong ambalun maman dia: kita dadi may pinakamataas run nga pari nga nagapongko sa anang too anang trono ang Makagagaum nga Dios sa langit. ² Nagasirbi tana doto mismo sa pinakabalaan nga logar bilang pinakamataas nga pari. Dato nga logar bukun run tao ang nagimo kondi ang Gino mismo.

³ Ang kada pinakamataas nga pari ginapili nga magalad sa Dios ang mga alad nga mga sapat kag iba pa nga mga alad. Gani atun pinakamataas nga pari dapat may ialad ra. ⁴ Kon tana digi pa sa logta, indi maimo nga maging pari tana, ay alin pa ang ona may mga pari run digi nga nagaalad sono sa Kasogooan. ⁵ Andang ginaimo nga dato nga mga pagalad midyo anino lang gid tungud nga nagawadwad sanda lang sa mga butang nga ginaimo doto sa langit. Naulaman ta dia tungud nga datong mapatindug run si Moises ang tor-da nga simbaan nagkoon ang Dios kanana, makon, "Kinanglan wadun mo ang akun ginpakita kanimo doto sa bokid." ⁶ Piro sa matood tana, anang obra ni Jesus bilang pinakamataas nga pari mas mayad kaysa anang obra ang mga pari nga dato. Ay ang bago nga kasogtanan dadi nga anang ginariiglo agud batonon kita ang Dios mas mayad kon ikomparar sa naona nga kasogtanan. Tungud nga ang bago nga dia nga kasogtanan ginabasi sa mas mayad nga mga pangako ang Dios.

⁷ Kon ang ona nga dato nga kasogtanan ara kakolangan indi run andan kinanglan nga ilisan. ⁸ Piro nakita ang Dios anang kakolangan ang mga tao nga nagsonod sa ona nga dato nga kasogtanan. Gani nagkoon tana, makon,

"Magaabot ang adlaw nga ako maimo ang bago nga kasogtanan sa mga taga-Israel kag sa mga taga-Juda,

⁹ Kag ang bago nga dia nga kasogtanan nga akun imoon bukun run pario ang ona nga kasogtanan nga akun gintaw sa andang mga kaolang-olang datong ginaagobayan ko sanda pagoa sa Egipto.

Ara nanda pagsonoda ang ona nga dato nga kasogtanan nga gintaw ko kananda,

Maman dato nga ginpabayanan ko sanda run lang.”

¹⁰ Makon pa gid ang Ginoo, “Ang bago nga kasog-tanan nga akun itaw sa mga taga-Israel maman dia: Sa paraaboton nga mga adlaw, ibutang ko akun mga sogo sa andang isip, kag isolat ko sa andang tagi-posoon.

Ako andang magiging Dios, kag sanda magiging akun nga tao.

¹¹ Kon magabot ron ang adlaw nga dato, ara run may magkoon sa anang kasimanwa okon anang kabogto nga dapat kilalaun na ang Ginoo.

Tungud nga sa mga oras nga dato ang tanan, alin sa pinakakubus asta sa pinakabantog, magakilala kanakun.

¹² Ay patawadun ko sanda sa andang mga naimo nga malain, kag indi ko ron pagdumdumun andang mga sala.”

¹³ Kag tungud nga nagkoon ang Dios nga may bago ron nga kasogtanan, masanag nga ang ona nga kasogtanan ara run polos, kag ang bisan ano nga lagi run kag ara run ginagamita, madodora run lang.

Ang Pagsimba Digi sa Logta kag Doto sa Langit

9 Ang naona nga dato nga kasogtanan may mga soronodon parti sa pagsimba kag may simbaan nga ginimo ang mga tao. ² Dato nga simbaan torda nga andang ginpatindug nga may darwa ka koarto. Ang ona nga koarto ginatawag nga Balaan nga Logar. Doto nagabutang ang solo, ang lamisa, kag ang mga tinapay nga ginaalad sa Dios. ³ Ang Ikarwa nga koarto nga sa loyo ang kortina maman ang ginatawag nga Pinakabalaan gid nga Logar. ⁴ Doto nagabutang ang altar nga bolawan nga ginasonogan ang insinso, kag anang kaban ang kasogtanan nga ginaklapan ra ang bolawan. Doto nagasulud ang tibod nga bolawan nga may sulud nga manna, kag anang baston ni Aaron nga nagpanaringsing, pati ang mga malapad nga bato nga ginsolatan anang kasogtanan ang Dios. ⁵ Doto sa ibabaw ang kaban may mga ginatawag nga kirobin nga nagapakilala nga doto ang Dios. Anang pakpak ang kirobin nagaumlad sa ibabaw ang logar nga ginapatawadan ang Dios anang mga sala ang mga tao. Garing sa dadi indi namun run dia makapasanag tanan kanindo. ⁶ Piro toladato anang itsora sa sulud ang torda nga andang ginasimbaan. Kag ang mga pari adlaw-adlaw andang sulud doto sa primiro nga koarto agud imoon andang katungdanan. ⁷ Piro sa Pinakabalaan gid tana nga Logar ang pinakamataas lang gid nga pari ang sarang makasulud kag sangka bisis lang gid sa kada toig. Kag kon magsulud tana doto nagadara tana gid ang dogo nga inogalad sa Dios para sa anang kaogalingun nga mga sala kag sa mga sala nga ginimo ang mga tao nga ara nanda naulami.

⁸ Paagi sa andang mga ginaimo nga toladato ang ona, ginatodlo kanatun ang Ispirito Santo nga ang ordinario nga mga tao indi gid makasulud sa Pinakabalaan nga Logar mintras nagatindug pa ang dati nga simbaan nga torda. ⁹ Ang simbaan nga dato

pinakaanino lang para sa atun tyimpo nga dia dadi. Tungud nga ang matood, ang tanan nga ginadara doto pati ang mga sapat nga ginaalad sa Dios indi gid makalimpyo anang konsinsya ang mga nagasimba sa toladato nga paagi. ¹⁰ Ang mga butang nga dato nga andang ginaimo poros lang parti sa mga karaunun kag irinumun kag kon ano pa nga mga sirimonya parti sa pagpanlimpyo. Dato nga mga rigolasyon nga para sa lawas tugka lang gid sa oras nga bagoon ang Dios ang tanan.

¹¹ Piro dadi tana digi run si Cristo nga atun pinakamataas nga pari sa bago nga paagi nga mas mayad kaysa dati. Nagsulud tana sa simbaan nga mas mayad kag ara kakolangan. Bukun tao ang nagimo kag ara digi sa kalibotan nga dia. ¹² Kaisara lang gid nagalad si Cristo sa Pinakabalaan nga Logar kag ara run oman-oman. Bukun dogo ang mga kambing okon dogo ang mga tinday nga baka anang dara nga inogalad kondi anang dogo mismo. Kag tungud sa anang dogo nga dato gintobos na kita agud asta kon sano indi kita run gid pagsilotan tungud sa atun mga sala. ¹³ Sono sa Kasogoan, kon ang tao marisnaan tungud nga nagparapit tana sa patay nga tao, kinanglan wisikan tana anang dogo ang kambing kag toro nga baka kag anang abo ang tinday nga baka nga ginsonog agud maging limpyo tana. ¹⁴ Karon, kon dia manda makalimpyo, mas labi run gid nga makalimpyo anang dogo ni Cristo. Ay paagi sa Ispirito nga ara kataposan ginalad ni Cristo sa Dios anang kaogalingun bilang alad nga ara gid kakolangan sa panulung ang Dios. Anang dogo maman ang nagalimpyo sa atun mga tagiposoon kag isip agud talikodan ta ang mga butang nga atun ginaimo nga ara polos kag sirbian ta run ang Dios nga boi.

¹⁵ Gani si Cristo maman ang manogpatunga kanatun kag sa Dios sa bago nga kasogtanan. Ay paagi sa anang kamatayun gintobos na ang mga tao nga nag-soway sa dati nga kasogtanan. Maman dan nga mababaton ron anang mga tinawag ang Dios ang mga butang nga anang ginpangako nga maging anda sa ara kataposan.

¹⁶ Anang kaalimbawa dia pario sa tao nga nagpaimo tistaminto parti sa anang ipapasobli kon patay tana run. Mintras boi tana pa bali ara ra lang dato nga tistaminto, ay ang tistaminto may ipikto lang kon mapamatodan nga patay tana run. ¹⁸ Maman dan nga bisan ang ona nga kasogtanan ginkinanglan ra ang dogo para maparigun. ¹⁹ Ay pagtodlo ni Moises sa mga tao ang tanan nga mga toromanun sa Kasogoan, nagbuul tana dayon anang dogo ang mga tinday nga baka kag mga kambing kag ginlakutan na tobig. Pagkatapos ginwisikan na ang ginsolatan ang Kasogoan kag ang mga tao. Anang gingamit nga pangwisik bolbol ang karniro nga ginlugum sa mapola kag gintagkus sa anang sanga ang isopo. ²⁰ Pagkatapos makon ni Moises sa mga tao, “Maman dia ang dogo nga nagaparigun sa kasogtanan nga gintaw ang Dios nga ginapatoman kanindo.” ²¹ Kag ginwisikan na ra ang torda

nga simbaan pati ang tanan nga mga garamitun sa pagsimba sa Dios. ²² Sono sa Kasogoan, aros tanan nga mga gamit sa pagsimba ginalimpyo paagi sa dogo. Kag kon ara dogo nga ginola bilang alad sa Dios ara kapatawadan atun mga sala.

²³ Karon, ang mga butang sa simbaan nga dato anang anino ang mga butang nga doto sa langit, gani kinanglan nga limpyoan sa nasambit nga paagi. Piro ang mga butang tana nga doto sa langit nagakinanglan ang alad nga mas mayad. ²⁴ Ay si Cristo ara nagsulud sa Balaan nga Logar nga ginimo ang tao nga pinakakopia lang ang doto sa langit kondi nagsulud tana sa langit mismo. Kag dadi doto nagapangatabang tana sa Dios para kanatun. ²⁵ Anang pinakamataas nga pari ang mga Judio nagsulud sa Pinakabalaan nga Logar ang simbaan kada toig nga nagadara anang dogo ang mga sapat. Piro si Cristo tana kaisara lang gid nagsulud agud ialad anang kaogalingun, kag indi run kinanglan magoman-oman. ²⁶ Tungud nga kon kinanglan gid nga olit-oliton, ta kondi kon kapira-pira tana andan nagantos alin pa ang pagimo ang kalibotan. Piro kaisara tana lang nagayan digi sa kalibotan nga dia agud doraun atun mga sala paagi sa anang pagalad anang kaogalingun. Dia ginimo na sa kataposan nga dia nga mga adlaw, kag ara run oman-oman. ²⁷ Ang tao kaisara lang gid mapatay, kag pagkatapos ukuman tana run ang Dios. ²⁸ Gani si Cristo kaisara ra lang gid napatay bilang alad agud mabuul anang mga sala ang mga tao. Matood nga mabalik tana ruman digi sa kalibotan, piro indi run para ialad ruman agud mabuul atun mga sala, kondi agud lowasun run gid ang mga tao nga nagaulat kanana.

10 Ang Kasogoan midyo sa anang anino lang gid ang mayad nga mga butang nga maabot paagi kay Cristo. Ang Kasogoan mismo indi makapamatarung sa mga tao nga nagaparapit sa Dios paagi sa mga alad nga ginaalad kada toig. ² Ay kon napatawad sanda run paagi sa mga alad nga toladato, ara sanda run andan durumdumun pa parti sa andang mga sala, kag indi run kinanglan nga magalad pa gid. ³ Piro ang mga alad nga dato mismo ang nagapadumdum sa mga tao kada toig parti sa andang mga sala. ⁴ Tungud nga ang matood tana, anang dogo ang mga toro nga baka kag mga kambing nga andang ginaalad indi gid makabuul andang mga sala.

⁵ Maman dan nga pagayan ni Cristo digi sa kalibotan nagkoon tana sa Dios, makon na, "Indi mo gusto ang mga sapat nga ginaalad kanimo, kondi ginimoan mo ako ang lawas nga akun gamitun para ialad.

⁶ Ay bukun kaw kontinto sa mga sapat nga andang ginasonog kag ginalad sa altar para sa andang mga sala.

⁷ Gani nagkoon ako kanimo, Dagi ako agud tomanun ko imong kabubutun, sono sa nasolat sa Kasolatan parti kanakun."

⁸ Primiro nagkoon si Cristo nga indi gusto ang Dios ang mga sapat nga ginapatay okon ang iba nga mga alad nga ginataw kanana, kag ara tana ra gusto sa mga pagsonog ang mga sapat sa altar okon sa andang pagalad para sa andang mga sala. Maman dia anang koon, bisan matood nga dia tanan nga mga alad ginaalad sono sa Kasogoan. ⁹ Pagkatapos nagkoon tana nga, "Dagi ako agud tomanun ko imong kabubutun." Gani paagi digi naulaman ta nga ginilisan run ang Dios ang dati nga mga pagalad kag anang alad ni Cristo maman anang ginilis. ¹⁰ Kag tungud nga ginotoman ni Jesu-Cristo anang kabubutun ang Dios, ginlimpyoan na kita sa atun mga sala. Dia natabo paagi sa anang pagalad anang kaogalingun nga lawas, kag dato ara run oman-oman.

¹¹ Ang mga pari dato anay adlaw-adlaw gid andang tindug doto sa simbaan nga nagaalad sa Dios. Garing andang mga alad nga dato nga parario ra lang indi gid makabuul anang mga sala ang mga tao. ¹² Piro si Cristo tana kaisara lang gid nagalad para sa atun mga sala kag indi run gid kinanglan nga omanun pa asta kon sano. Pagkatapos, nagpongko tana sa anang too ang Dios. ¹³ Kag dadi doto tana run nagaulat asta sa oras nga pasokoon ang Dios kanana anang mga kaway. ¹⁴ Ay tungud sa sangka pagalad na nga dato sa Dios, kita nga mga ginlimpyoan run sa sala ginimo na nga ara kakolangan, kag dia asta kon sano.

¹⁵ Ang Ispirito Santo mismo nagapamatood kanatun parti sa mga butang nga dia. Ay makon na,

¹⁶ "Makon ang Ginoo, 'Maman dia ang kasogtanan nga akun imoon kananda sa paraaboton nga mga adlaw.

Ibutang ko akun mga sogo sa andang mga tagiposoon, kag isolat ko sa andang mga unauna."

¹⁷ Kag makon na ra, "Indi ko ron gid pagdumdumun andang mga sala kag ang mga malain nga andang naimo." ¹⁸ Gani tungud nga atun mga sala napatawad run indi kinanglan nga magsari pa alad para sa atun mga sala.

Magparapit Kita sa Dios

¹⁹ Gani mga kabogto, tungud sa anang dogo ni Jesus nga anang ginola para kanatun, libri kita run nga nagsulud sa Pinakabalaan nga Logar nga doto sa loyo ang kortina. Ay paagi sa anang pagalad anang lawas, ginabrian na para kanatun ang bago nga dalan agud makasulud kita sa Pinakabalaan nga dato nga Logar. Kag dia nga paagi maman ang nagataw kaboi nga ara kataposan. ²¹ Makagagaum atun pari nga dia nga nagadomara sa anang balay ang Dios. ²² Gani magparapit kita sa Dios nga may sinsiro nga tagiposoon kag pagtoo nga ara gid nagapangdoadoa. Ay naulaman ta nga limpyo ron atun tagiposoon sa malain paagi sa anang dogo ni Jesus, kag atun lawas naogasan run da sa limpyo nga tobig. ²³ Magpakarigun kita sa atun paglaum kag indi kita magpangdoadoa, tungud nga ang Dios nga nagpangako masasarigan gid sa pagtoman anang mga ginpangako kanatun. ²⁴ Kag

imoratan ta nga mapokaw anang baratyangun ang kada isara nga igogmaun anang kapario kag magimo ang mayad. ²⁵ Indi ta gid pagpabayanan atun pagtiripon pario anang ginaimo ang iba, kondi pabaskugun ta ang isara kag isara, kapin pa gid dadi nga nakikita ta nga madali run lang anang pagbalik ang Ginoo.

²⁶ Piro kon pagkatapos nga kita nakakilala run ang kamatoodan kag magpadayon kita pa gid sa pagpakasala, tay ara run alad nga sarang makaalad agud mapatawad atun mga sala. ²⁷ Ang tao nga magimo toladato nagapaabot run lang ang kaaradluk nga pagukum kag mainit gid nga kalayo nga ginpreparar ang Dios para sa mga nagakontra kanana. ²⁸ Kabay, ang ona, ang tao nga nagbali ara anang Kasogoan ni Moises ginpatay nga ara korokalooy kon may darwa ka tao nga makapamatood nga tana nagkasala matood. ²⁹ Gani kon toladato sigorado gid nga mas grabi pa gid ang maging silot sa tao nga nagapakalain sa anang Bata ang Dios mismo kag nagabali ara sa anang dogo nga nagparigun anang pangako ang Diosang dogo nga maman ra ang naglimpyo kanana sa anang mga sala. Maging mas grabi matood ang imoon sa tao nga toladan ay ginainsolto na ra ang maloloyon nga Ispirito Santo. ³⁰ Ay kilala ta ra ang Dios nga nagkoon nga, "Ako ang mabalus. Ako ang baala magsilot." Kag may nakasolat pa gid nga nagakoon, "Ang Ginoo magaukum sa anang mga tao!" ³¹ Kag makaaradluk gid kon ang Dios nga boi maman ang magsilot.

³² Dumduma nindo ang mga adlaw nga nakalubas ang kamo bago pa lang nasanagan. Doro nga mga kalisud kag pagtiraw indong naagian, piro ginantos nindo lang gid kag ara kamo ra nadaug. ³³ Kon kaisan ginapakauyan kamo kag ginasakit sa atobangan mismo ang mga tao. Kag kon kaisan bisan bukun kamo ang ginapakauyan kag ginasakit nagaantos kamo pa ra gid tungud sa andang ginaimo sa indong mga kaiban, ay nalolooy kamo kananda. ³⁴ Nalolooy kamo ra sa indong kapario nga mga tomoloo nga ginpriso. Kag bisan ginpangagaw kanindo indong mga pagkabutang ginantos nindo nga may kalipay tungud nga naulaman nindo nga may dian kamo pa gid nga mas mayad kag indi gid madora asta kon sano. ³⁵ Gani ayaw nindo pagdora indong pagsarig sa Dios, ay may mabaul dia nga balus para kanindo. ³⁶ Kinanglan maging maintoson kamo agud maimo nindo anang kabubutun ang Dios kag mababaton nindo dayon anang ginpangako kanindo. ³⁷ Tungud nga nagkoon ang Dios sa Kasolatan, makon, "Indong ginapaabot madali run lang gid magabot. Indi tana run magpabaya-baya.

³⁸ Kag ang tao nga matarung sa akun panulung magakaboi paagi sa anang pagtoo.

Piro kon magtalikod tana kanakun indi ako malipay kanana."

³⁹ Piro kita tana bukun pario sa mga tao nga nagatalikod sa Dios kag madodora dayon, kondi ugut atun pagtoo kanana, gani malolowas kita.

Ang Pagtoo sa Dios

11 Kita may pagtoo kon ugut atun pagsarig nga mababaton ta ang mga butang nga atun ginalauman, kag bisan ara ta pa nakita anang mga ginpangako ang Dios, nasisigoro ta nga mababaton ta ra gid. ² Tungud sa anang pagtoo atun mga kaolang-olangand gindayaw sanda ang Dios.

³ Tungud sa pagtoo, naulaman ta nga ang kalibotan ginimo paagi sa anang pagambal ang Dios. Gani ang mga butang nga atun nakikita ginimo alin sa indi makita.

⁴ Tungud sa pagtoo sa Dios, si Abel nagalad ang alad nga mas mayad kaysa kay Cain. Kag tungud sa anang pagtoo ginbilang tana ang Dios nga matarung sa anang panulung, ay ginbaton na anang alad nga dato. Gani bisan patay run si Abel may ginatodlo tana pa ra gid kanatun paagi sa anang pagtoo sa Dios.

⁵ Tungud sa pagtoo sa Dios, si Enoc ara kaagi ang kamatayun kondi gindara tana ang Dios doto sa isarang kinaboi. "Ara tana run nakita digi sa logta tungud nga ginsaylo tana ang Dios." Kag nagkoon ra ang Kasolatan nga ginsaylo tana doto tungud nga nalipay ang Dios sa anang kaboi. ⁶ Ang tao nga ara pagtoo sa Dios, miski magiwan, indi gid makataw kalipay sa Dios. Tungud nga ang bisan sino nga nagaparapit sa Dios kinanglan magtoo nga may Dios, kag tana ang nagataw balus sa mga tao nga nagapangita kanana.

⁷ Tungud sa pagtoo sa Dios, ginpati ni Noe anang paandam ang Dios parti sa mga magakaratabo bisan ara na pa nakita. Gani nagimo tana ang arka agud malowas tana kag anang pamilya pagabot ang gonaw. Kag paagi sa anang pagtoo nga dato ginukuman ang mga tao sa kalibotan, piro tana tana, tungud gani sa anang pagtoo, ginbilang ang Dios nga matarung.

⁸ Tungud sa pagtoo sa Dios, si Abraham nagtoman anang koon ang Dios nga magayan tana sa logar nga ginpangako kanana. Nagalin tana sa anang logar nga ginaolian bisan ara tana kaulam kon diin ang logar nga ginpangako kanana. ⁹ Kag bisan ang doto tana run sa logar nga dato kag nagaoli tana lang sa mga torda pario sa istrangiro, nagtoo tana pa ra gid sa Dios nga maging anda ang logar nga dato. Bisangani anang bata nga si Isaac kag anang apo nga si Jacob nga anang mga kaiban sa anang pangako ang Dios nagtorda ra lang doto. ¹⁰ Ang matood tana, ang siyodad nga anang ginapaabot ni Abraham ara iba kondi ang siyodad nga marigun gid, nga ginplano kag ginpatindug ang Dios mismo.

¹¹ Tungud ra sa pagtoo sa Dios, nakapabata si Abraham bisan sobra tana run kamalam kag bisan bawas pa si Sara nga anang asawa, ay nagpati tana sa anang pangako ang Dios kanana nga magabata si Sara.

¹² Gani alin kay Abraham, nga bawas run da, nagomp-

isa ang lai nga pario mga bitoon sa langit kag baras sa baybay anang karaku tungud nga indi mabilang.

¹³ Dia tanan nga mga tao napatay nga nagatoo. Ara nanda nabaton anang ginpangako ang Dios nga boi sanda pa, piro ginasigoro nanda nga magaabot ra ang adlaw nga mababaton nanda gid andang ginapaabot. Ginako nanda nga sanda mga istrangiro lang kag bukun taga-digi sa kalibotan nga dia. ¹⁴ Ang mga tao nga nagaambal toladan nagapakilala lang nga sanda nagapangita ang banwa nga sarang nanda makoon nga anda gid. ¹⁵ Ara nanda run pagdumduma ang banwa nga andang ginalinan, tungud nga kon gindumdum nanda pa, may kaigayonan sanda pa nga makabalik doto. ¹⁶ Piro andang ginimo tana, ginpalabi nanda run gid ang banwa nga mas mayad, kag dia ara iba kondi ang banwa nga doto mismo sa langit. Gani ara nauya ang Dios nga tawagun nanda tana nga andang Dios, tungud nga ginpripararan na sanda ang siodad.

¹⁷ Tungud sa pagtoo, ginalad ni Abraham si Isaac ang tana gintirawan ang Dios nga ialad anang bogtong nga bata. Kag bisan si Isaac maman ang ginpangako nga alinan anang lai, alisto si Abraham nga ialad tana. ¹⁹ Ay nagapati tana nga kon si Isaac mapatay gid man banawon tana ra ang Dios. Gani sa parti ni Abraham ginbilang na si Isaac nga daw nabanaw run alin sa mga patay kag nakabalik kanana.

²⁰ Tungud sa pagtoo sa Dios, ginbindisyonan ni Isaac anang mga bata nga si Jacob kag si Isaw para sa mayad nga paraaboton.

²¹ Tungud sa pagtoo sa Dios, datong mapapatay run si Jacob, ginbindisyonan na anang mga apo nga bata ni Jose. Kag nagsimba tana sa Dios nga nagaambuy sa anang baston.

²² Tungud sa pagtoo sa Dios, nagkoon si Jose ang tana madali run mapatay nga ang mga Israelita magalin sa Egipto, kag nagbilin tana nga daraun nanda anang mga tolan kon sanda magpanaw ron.

²³ Tungud sa pagtoo sa Dios, anang mga ginikanan ni Moises ara pagadluki nga kontraun anang sogo ang ari, tungud nga pagkakita nanda nga masadya andang bata gintago nanda tana sa sulud tatlo ka bolan.

²⁴ Kag tungud sa pagtoo sa Dios, ang si Moises may idad run, ara tana run nagpasogot nga tawagun tana pa nga bata ang prinsisa, nga anang bata ang ari ang Egipto. ²⁵ Ginpalabi na pa ang pagantos kaiban anang mga tao ang Dios kaysa magpangalipay sa sala sa matagud lang nga tyimpo. ²⁶ Ginkabig na nga mas doro anang pakinabang kon tana magantos ang mga kauruyan para kay Cristo kaysa maangkun na ang tanan nga manggad sa Egipto. Ay nagapaabot tana nga may balus tana nga mababaton.

²⁷ Kag tungud sa anang pagtoo nagalin tana sa Egipto kag ara tana pagadluki nga masilag kanana ang ari. Bisan malisud anang naagian ginantos na kag ara tana gid nagbalik tungud nga midyo nakikita na ang Dios nga indi makita. ²⁸ Tungud sa anang pagtoo ginompisaan na ang pagsilibrar ang ginatawag nga

“Paglubas anang Angil ang Dios.” Ginkonan na ang tanan nga Israelita nga wisikan anang dogo ang karniro andang mga poirtaan, agud nga kon magagi anang angil ang Dios nga magapamatay ang mga panganay, magalubas tana lang kag indi na pagigapil andang panganay.

²⁹ Tungud sa pagtoo sa Dios, ang mga Israelita nakatabok sa Dagat nga Mapola nga nagapanaw sa mamara nga logta. Piro pagtabok ang mga taga-Egipto nga nagalagas kananda, sanda tana nagkaralumus.

³⁰ Tungud sa pagtoo sa Dios, ang mga Israelita nagmartsa palibot sa siodad ang Jerico kada adlaw sa sulud ang sangka simana. Kag sa ikapito ka adlaw narompag anang padir ang Jerico. ³¹ Piro si Rahab tana nga nagabaligya anang dungug ara napatay kaiban sa mga taga-Jerico nga ara nagtoman sa Dios, ay tana nagtoo, kag pagabot doto kananda ang ona ang mga ispia nga ginsogo ni Josue ginasikaso na sanda sa anang balay.

³² Ta asta run lang digi akun isogid kanindo parti sa mga tao nga nagtoo sa Dios, tungud nga kokolangun kita sa tyimpo kon isaysay ko pa kanindo ang parti kaday Gideon, Barac, Samson, Jefe, David, Samuel kag sa mga propita ang ona. ³³ Tungud sa andang pagtoo sa Dios ginpamirdi nanda ang mga ginarian, nagdomara sanda ang matarung, kag nabaton nanda anang mga ginpangako ang Dios kananda. Tungud sa andang pagtoo ara sanda pagiwana ang mga lion, ³⁴ ara sanda napasos sa nagadabadaba nga kalayo, kag nakalibri sa kamatayun sa ispada. Ang iba kananda masyado karoya piro gintawan kabaskug. Naging maisug sanda sa inaway kag napirdi nanda andang mga kakontra nga mga soldado ang ibang banwa.

³⁵ May mga babai ra nga tungud sa andang pagtoo sa Dios, andang mga bata nga napatay naboi ruman. May mga ginsakit asta mapatay tungud nga ara sanda gid nagbaton ang kondisyon nga kon magtalikod sanda sa andang pagtoo makakalibri sanda. Ay naulaman nanda ra nga magaabot ang adlaw nga babanawon sanda ang Dios kag mababaton nanda ang mas mayad nga kaboi. ³⁶ Ang iba kananda ginintrimis kag ginanot, kag may dian ra nga ginpanggapos kag ginpriso. ³⁷ Ang iba ginpasil ang bato asta mapatay, kag ang iba ginlagari asta maotod, kag ang iba pa gid ginpatay paagi sa ispada. Ang iba andang pinakalambong ara iba kondi anang panit run lang ang karniro kag kambing. Masyado sanda kalisud, kag giningabot kag ginpintasan ang mga tao. ³⁸ Napiritan sanda nga magpantago sa mga logar nga ara tao, sa mga bokid, sa mga giub, kag sa mga boo sa logta. Piro sa matood tana, ang mga malain nga mga tao digi sa kalibotan bukun bagay magkaiban kananda.

³⁹ Sanda nga tanan ginadayaw tungud sa andang pagtoo. Piro ara nanda nabaton sa andang tyimpo anang ginpangako ang Dios kananda. ⁴⁰ Ay may mas mayad nga plano ang Dios para kanatun, tungud nga gusto na nga kita makakaiban nanda kon tomanun na run anang ginpangako kananda.

12 Karon, kon parti kanatun, atun kaalimbawa pario sa nagadalagan sa karira nga ginapalibotan ang doro nga mga tao nga nagapamatood parti sa pagtoo sa Dios. Gani bayaan ta ang mga sala nga nagaawid nga mayad kanatun, ang tanan nga mga butang nga nagasablag kanatun sa atun pagdalagan. Padayonon ta gid atun pagdalagan sa daralaganun asta sa kataposan. ² Isintro ta atun panulung kay Jesus tungud nga atun pagtoo ginasandig kanana alin sa ompisa asta sa kataposan. Ginantos na ang paglansang sa kros kag ginbali ara na ang kauruyan nga dato, tungud nga ginaisip na ang kalipay nga nagaulat para kanana. Kag sa dadi doto tana run nagapongko sa too anang trono ang Dios.

³ Agud indi magroya kag indi madora indong pagtoo, isipun nindo pirmi si Jesus kon daw ano anang ginantos sa mga makasala nga mga tao nga nagpangontra kanana. ⁴ Ang matood tana ara pa ra may ginpatay kanindo tungud sa indong pagkontra sa sala. ⁵ Sigoro nalipatan nindo anang laygay kanindo ang Dios bilang anang mga bata. Kabay makon na, "Akun bata, magpamati kaw kon ginatadlung kaw ang Ginoo.

Kag kon ginasaway kaw indi kaw magpakaroya.

⁶ Ay ginatadlung ang Ginoo anang ginapalangga, Kag ginaanot na ang tanan nga ginabilang na nga anang mga bata."

⁷ Gani antosa nindo ang mga kalisud nga nagaabot kanindo dadi, ay dan bilang pagtadlung kanindo ang Dios tungud nga ginabilang na kamo nga anang mga bata. Kabay ara bata nga ara ginadisiplina anang tatay. ⁸ Kon kamo ara gintadlunga ang Dios pario anang naagian ang tanan nga anang mga bata, tay bukun kamo anang matood nga mga bata, kondi mga bata sa loas. ⁹ Kabay ang bata kita pa gindisiplina kita ra gani atun tatay, kag gintaod ta sanda. Ta kondi labi run gid gani nga magpasakup kita sa atun Tatay sa ispirito agud maboi kita. ¹⁰ Anang pagdisiplina atun tatay digi sa logta matagud lang, kag sono ra lang sa andang naisip kon ano ang mayad para kanatun. Piro ang Dios tana nagadisiplina kanatun para gid sa atun kaarayadan, agud maging matarung kita pario kanana. ¹¹ Mintras ginadisiplina kita ara kita nalilipay, kondi nagakasubu. Piro pagkatapos ang disiplina nagataway atun isip tungud nga nagatadlung run da atun pagogali.

Mga Bilin kag mga Paandam

¹² Gani pabaskuga nindo indong pagsarig sa Dios kag pariguna nindo indong pagtoo. ¹³ Magpadayon kamo sa tadlung nga dalan agud indi maiwan anang pagtoo indong mga kaiban nga maroya, kondi magabaskug pa.

¹⁴ Imorati nindo ang mayad nga rilasyon sa tanan nga mga tao, kag imorati nindo ra nga maging matarung indong kaboi. Ay kon bukun matarung indong kaboi indi kamo makakita sa Ginoo. ¹⁵ Magandam kamo ay basi kon may dian kanindo nga magta-

likod sa anang kalooy ang Dios. Magandam kamo ra ay basi kon may dian kanindo nga ginaalanan ang go-
lo, kag doro ang madalaig. ¹⁶ Magandam kamo nga indi kamo magolid sa bukun indong asawa, okon magwad kay Esaw nga ginbali ara na ang mga butang nga ispiritoanun. Ay anang pribilio bilang panganay binaylo na sa sangka karaunun. ¹⁷ Naulaman nindo ra nga ang ori gani gosto na maangkun ang bindisyon para sa pagkapanganay piro ara pagtawan. Ay indi na run mabago anang ginimo bisan ginpanangisan na pa.

¹⁸ Indong pagparapit sa Dios bukun pario anang pagparapit ang mga Israelita. Sanda nagparapit sa bokid nga nakikita nanda mismo, sa Bokid ang Sinai nga may nagadabdab nga kalayo, makaaradluk nga dulum, kag may mabaskug nga angin nga nagauyup. ¹⁹ May nabatian sanda nga trompita kag may nagaambal pa. Kag pagkabati nanda ang limug nga dato nagpakitloy sanda nga kon maimo indi run magambal kananda. ²⁰ Ay ginaadlukan sanda nga mayad sa anang koon nga, "Ang bisan sino, bisan sapat, nga makaduut sa bokid kinanglan pasilun ang bato asta mapatay." ²¹ Masyado ka kaaradluk andang nakita doto kag bisan gani si Moises nagkoon nga nagkulkug tana sa kaadluk.

²² Kanatun tana bukun pario dato. Ay atun ginparapitan ang matood nga Bokid ang Sion, anang siodad ang Dios nga boi, ang langitnun nga Jerusalem, nga may linibo nga mga angil. ²³ Nagparapit kita sa malipayun nga pagtiripon ang mga ginabilang nga mga panganay ang Dios, nga andang mga aran nakasolat run doto sa langit. Nagparapit kita sa Dios nga magaukum sa tanan. Doto ra sa atun ginparapitan may mga ispirito ang mga tao nga ginpakamatarung ang Dios kag ara run gid sala. ²⁴ Naparapit kita kay Jesus nga maman ang manogpatunga ang bago nga kasog-tanan. Anang dogo nga ginola nagapamatood nga kita ginpatawad run sa atun mga sala, kag mas mayad dia kaysa anang ginpangayo anang dogo ni Abel.

²⁵ Gani magandam kamo kag indi kamo magpabungul sa anang ginaambal ang Dios kanindo. Ang mga tao ang ona nga ara nagpati sa nagambal kananda digi sa logta ara kalibri sa silot. Gani paiwan atun pagkalibri sa silot kon indi kita magpati sa nagaambal nga alin pa sa langit. ²⁶ Ang ona ang logta naguyug tungud sa anang limug ang Dios. Piro dadi nagpangako tana nga sa paraaboton nga mga adlaw uyugun na pa kaisara, kag bukun lang logta kondi pati run ang langit. ²⁷ Ang "kaisara pa" nagakaologan nga doraun na run ang tanan nga ginimo nga sarang mauyug, kag ang indi mauyug maman ang mabibilin.

²⁸ Gani magpasalamat kita sa Dios tungud nga kita tana kabilang run sa anang ginarian nga indi mauyug. Magsimba kita kanana sa paagi nga anang naliagan, nga may pagpasalamat, kag kaiban ra ang pagtaod kag pagkaadluk kanana. ²⁹ Ay kon magsilot atun Dios, midyo tana sa kalayo nga nagapamagtok.

Ang Pagsirbi nga Magataw Kalipay sa Dios

13 Magpadayon kamo nga magirigogmaan bilang magkarabogto kay Cristo. ²Indi kamo malipat nga batonon ang mga taga-ibang logar sa indong balay. May mga tao ang ona nga nagimo dan, kag ara sanda kaulam nga dato gali andang mga bisita mga angil nga alin sa Dios. ³Dumdumun nindo ra indong kapario nga mga tomoloo nga sa prisoan, kag batyagun nindo andang kaimtangan. Dumdumun nindo ra ang mga tomoloo nga ginapintasan, ay kamo bilang sangka lawas lang.

⁴Ang kada isara dapat magdumdum nga ang pagasawa bukun orog-orog. Gani indi kamo magpanginbabai okon magpanginlalaki tungud nga sisilotan ang Dios ang mga nagaimo toladan nga nagaolid sa bukun andang asawa.

⁵Andami nindo ang pagigogma sa koarta. Maging kontinto kamo sa mga butang nga dian kanindo, tungud nga nagkoon ang Dios, "Indi ko kamo gid pagbayaan, kag indi ko kamo gid pagpabayanan." ⁶Gani pabaskugun ta atun kaogalingun nga nagakoon, "Ang Ginoo ang nagabolig kanakun, Gani indi ako pagadlukan.

Ano anang maimo ang tao kanakun?"

⁷Dumduma nindo indong mga manogdomara nga nagtodlo kanindo anang ambal ang Dios. Isipa nindo kon paiwan sanda nagkaboi kag napatay nga nagatoo sa Dios, kag wada nindo andang pagtoo. ⁸Si Jesu-Cristo ara gid nagaoman. Tana maman ra dato anay, dadi, kag asta kon sano. ⁹Indi kamo magpadara-dara sa iba-ibang klasi nga mga panodlo nga iba kaysa kamatoodan nga indong nabaton; kondi parigunun ta atun pagtoo paagi sa anang bolig ang Dios, kag bukun nga sa pagsonod ang mga soronodon parti sa mga pagkaun. Ang mga tao nga nagasonod sa mga soronodon nga dan ara gid may nabubuul nga pakinabang.

¹⁰Kabay kita nga mga tomoloo may altar nga ginaaladan, kag ang mga Judio nga nagaalad doto sa andang simbaan indi poidi nga magkaun digi. ¹¹Ay anang dogo ang mga sapat nga ginagamit agud ialad para sa anang mga sala ang mga tao ginadara ang pinakamataas nga pari doto sa Pinakabalaan nga Logar, piro anang lawas tana ang ginalad nga dato nga mga sapat ginadara doto sa goa ang banwa kag doto ginasonog. Kag indi nanda makaun dato. ¹²Dan toladan ra gid ang natabo kay Jesus tungud nga doto tana ginpatay sa goa ang banwa, agud paagi sa anang dogo malimpyoan na ang mga tao sa andang mga sala. ¹³Gani bayaan ta anang mga ginaimo ang mga Judio kag magayan kita doto kay Jesus sa goa ang ban-

wa kag magirug sa anang mga pagantos nga kau-ruyan. ¹⁴Tungud nga ara pirmaninti nga banwa digi sa kalibotan nga dia para kanatun nga mga tomoloo, kondi nagaulat-ulat kita tana ang pirmaninti nga banwa nga paraaboton. ¹⁵Gani magalad kita pirmi ang mga pagdayaw sa Dios paagi kay Jesus nga atun pari. Maman dia ang mga alad nga nagaalin sa atun bibig kag nagakilala kon sino tana. ¹⁶Indi kamo malipat nga magimo ang mayad kag magboroligan kamo pirmi, ay maman dia ang alad nga nagataw kalipay sa Dios.

¹⁷Tomana nindo ang mga tomoloo nga nagadomara kanindo kag magpasakup kamo kananda, tungud nga dia sanda maman ang nagaasikaso sa indong ispirituanun nga kaimtangan. Kag naulaman nanda ra nga magaabot ang adlaw nga sanda magapanabat sa Dios parti sa andang pagatipan kanindo. Kon tomanun nindo sanda malilipay sanda sa andang pagsirbi, piro kon indi, maging masubu sanda kag indi makabolig kanindo.

¹⁸Ipangamoyo nindo kami pirmi, ay sigorado kami nga limpyo amun konsinsya tungud nga nagaimorat kami pirmi nga magimo ang mayad. ¹⁹Labi run gid ipangamoyo nindo nga pabalikun ako ang Dios dian kanindo sa labing madali.

Pangamoyo

²⁰Kag ako nagapangamoyo ra sa Dios para kanindo, sa Dios nga nagataw kalinung. Tana ang nagbanaw kay Jesus, atun Ginoo, nga Makagagaum nga Manogbantay kanatun nga anang mga pinakakarniro, ay tungud sa anang dogo ginparigun na ang ara kataposan nga kasogtanan. ²¹Kabay pa nga itaw na kanindo ang tanan nga indong mga kinanglanun agud maimo nindo anang kabubutun. Kabay pa nga paagi kay Jesu-Cristo imoon na kanatun kon ano anang gusto. Dayawon ta tana asta sa ara kataposan. Amin.

Kataposan nga mga Bilin

²²Mga kabogto, nagapangabay ako nga pamatian nindo akun mga ginalaygay, ay matagud ra lang akun solat nga dia kanindo. ²³Gosto ko ra nga indong maulaman nga atun kabogto nga si Timoteo ginpagoa run sa prisoan. Kon magabot tana nga lagi, daraun ko tana kon magayan ako dian.

²⁴Komosta run lang sa indong mga manogdomara dian kag sa tanan nga mga tomoloo. Nagapangomosta ra kanindo atun mga kabogto nga taga-Italia.

²⁵Kabay pa nga kaloyan kamo ra gid nga tanan ang Dios.

Santiago

1 Ako si Santiago nga sorogoon ang Dios kag ni Gi-noong Jesu-Cristo. Nagapangamosta ako kanindo tanan nga mga bata ang Dios nga nagraraпта sa bilog nga kalibotan.

Ang Pagtoo kag ang Kaaram

² Mga kabogto kay Cristo, magkalipay kamo kon magabot ang sari-sari nga mga pagtiraw sa indong pagtoo, ³ ay naulaman nindo nga ang mga pagtiraw maman ang nagapapagun kanindo pagkatapos nga indong malampasan. ⁴ Gani agoantaun nindo lang gid ang tanan nga mga kalisud agud nga makomplito anang katoyoan ang Dios kanindo. Maging mayad kamo sa anang panulung kag ara run kakolangan sa indong pagkaboi bilang Kristiano. ⁵ Karon, kon may di-an kanindo nga kolang anang kaaram, magpangayo sa Dios, kag tawan tana. Ay ang Dios nagataw nga ara awid-awid kag ara aligotgot. ⁶ Piro kon kamo magpangayo, dapat magsarig kamo nga itaw na indong ginapangayo kag indi kamo gid magpangdoadoa. Ay ang tao nga nagapangdoadoa, pario tana sa daloyon nga sigi lang anang panonot kon diin uyupun ang angin. ⁷ Ang tao nga pario dia, nga nagadarwa-darwa anang isip kag ara kasigoroan sa anang ginaimo, indi magunauna nga may mababaton tana nga bisan ano alin sa Ginoo.

Ang Kapobriun kag ang Pagkamanggaranun

⁹ Ang mga kabogto kay Cristo nga pobri dapat magkalipay sa anang pagpataas ang Dios kananda bilang anang mga bata. ¹⁰ Kag ang mga manggaranun dapat ra magkalipay bisan panabaun sanda, tungud nga ang manggad madodora pario sa mga bolak ang ilamonon. ¹¹ Ay nalalayung ang ilamonon mintras nagataas kag nagainit nga nagainit ang adlaw, kag naolog dayon anang bolak kag nadodora anang kasadya. Toladan ra ang tao nga manggaranun, mapapatay tana mintras masakua sa anang mga ginaimo.

Ang Pagtiraw kag Pagsolay

¹² Masoirti ang tao nga nagaantos ang mga pagtiraw kag nagapabilin nga matutum, ay pagkatapos nga anang malampasan, makakabaton tana ang kaboi nga ara kataposan nga ginpangako ang Dios sa mga nagaigogma kanana. ¹³ Kon may mga pagsolay nga nagaabot kanatun, indi kita magkoon nga ginasolay kita ang Dios. Tana indi masolay nga magimo ang malain, kag ara tana ra nagapangsolay bisan kino. ¹⁴ Ang tao

nasosolay kon nagapadara tana kag nagapasiud sa anang malain nga andum. ¹⁵ Kag kon anang malain nga andum masonod, anang risolta dan sala; kag kon ang tao magpadayon sa pagpakasala, anang aboton kamatayun.

¹⁶ Gani mga pinalangga ko nga mga kabogto kay Cristo, indi kamo magisip nga ang Dios nagasolay sa mga tao. ¹⁷ Ay ang tanan nga mga butang nga mayad kag ara gid kakolangan nga atun nababaton nagaalin sa Dios, nga maman ang nagimo ang tanan nga mga butang sa langit nga nagataw kasanag digi sa kalibotan. Kag bisan dia nga mga butang nagaoman kag nagabaylo andang landong, ang Dios tana ara nagao-man, miski maistan. ¹⁸ Sono sa anang kabubutun, ginimo na kita nga anang mga bata paagi sa atun pagkilala ang kamatoodan, agud kita ang maging pinakaona sa tanan nga anang inimoan.

Ang Pagpamati kag Pagsonod

¹⁹ Mga pinalangga ko nga mga kabogto kay Cristo, tandaan nindo dia: dapat maging maabtik kita sa pagpamati, indi magdaso-daso sa pagambal kag indi magkasilag nga lagi. ²⁰ Ay ang kasilag indi gid makabolig sa tao nga maging matarung sa anang panulung ang Dios. ²¹ Gani bayai nindo ang tanan nga marisna kag malain. Sonoda nindo nga may pagpaubus anang mga ambal ang Dios nga gintanum sa indong mga tagiposoon, nga maman ra ang makalawas kanindo.

²² Indi kamo magsari pamati lang sa anang mga panodlo, kondi dapat imoon nindo gid anang ginakoon kanindo, ay kon indi, ginaloko nindo lang indong kaogalingun. ²³ Ay ang bisan sino nga nagapamati piro ara nagasonod sa anang nabatian nga mga panodlo ang Dios, pario lang sa tao nga nagpanalamin nga ²⁴ pagkatapos nga anang nakita anang itsora, dayon tanang panaw kag ara na run madumdumi kon pawan anang itsora. ²⁵ Piro ang tao nga nagaosisa nga mayad sa matood nga kasogoan nga nagalibri sa mga tao, kag bukun nga nagapamati lang kag pagkatapos lipatan nga lagi, kondi nagapadayon gid sa pagsonod, dan nga tao bindisyonan ang Dios sa anang mga ginaimo.

²⁶ Kon may tao nga nagaunauna nga tana riliyoso piro indi makapugung anang dila, anang pagkariliyoso nga dan ara polos kag ginaloko na lang anang kaogalingun. ²⁷ Ang mga tao tana nga ginakabig ang Dios nga Amay nga osto kag ara kasawayan toladia:

nagabolig sanda sa mga ilo kag sa mga balo sa andang mga kalisud kag nagalikaw sanda sa tanan nga mga malain digi sa kalibotan nga dia.

Paandam sa mga Nagapasolabi

2 Mga kabogto, bilang mga tomoloo sa atun makagagaum nga Ginoong Jesu-Cristo, dapat ara kita pinilian sa atun pagtratar sa atun isigkatao. ² Pario abi, may darwa ka tao nga magayan sa indong pagtiripon; ang isara manggaranun nga may mga bolawan nga mga singsing kag anang lambong maraalun, kag ang isara tana pobri nga gisi anang lambong. ³ Kon palabi-un nindo ang tao nga nagalambong maraalun kag tawan nindo masadya nga porongkoan, piro ang pobri tana patindugun nindo lang, okon indi gani, pa-pongkoon nindo lang sa salug, ⁴ tay may pinilian kamo kag marimo indong naisipan.

⁵ Pamati kamo mga pinalangga ko nga mga kabogto kay Cristo! Ginpili ang Dios ang mga pobri digi sa kalibotan agud magmanggaranun sanda sa pagtoo kag maging manonobli ang ginarian nga anang ginpan-gako sa mga nagaigogma kanana. ⁶ Piro indong ginaimo tana, ginapanaba nindo pa gid anang kaimtangan ang mga pobri, kag ang mga manggaranun tana ginapadungugan nindo gid. Bukun bala nga ang mga manggaranun maman ang nagapigus kag nagaakosar kanindo? ⁷ Bukun bala nga sanda maman ra ang nagaambal ang malain kontra sa taraodon nga aran ni Jesu-Cristo nga indong ginbaton?

⁸ Piro kon ginasonod nindo anang kasogoan ang Ari, nga nasolat sa Kasolatan nga nagakoon nga igogmaun nindo indong isigkatao pario sa indong kaogalingun, mayad indong ginaimo. ⁹ Garing kon may pinilian kamo, nagakasala kamo kag sono sa Kasogoan dapat kamo nga silotan, ay ginalapas nindo ang sogo nga dato, tungud nga ang bisan sino nga naga-sonod sa bilog nga Kasogoan piro nagkasala sa sangka sogo, ginalapas na ra ang bilog nga Kasogoan. ¹¹ Ay ang nagakoon nga indi kaw magpanginbabai okon magpanginlalaki maman da ang nagakoon nga indi kaw magpatay. Bisan ara kaw nagpanginbabai okon nagpanginlalaki, piro kon nakapatay kaw, ginlapas mo ang Kasogoan. ¹² Gani magandam kamo sa indong pagogali kag pagambal, tungud nga ang Kasogoan nga nagalibri kanindo maman ang babasian sa pagukum kanindo. ¹³ Ay sa oras nga ang Dios magsintinsya, indi tana gid magkalooy sa tao nga ara kalooy. Piro ang maloloyon tana ara dapat kaadlukan sa oras ang pagukum.

Ang Pagtoo kag Inimoan

¹⁴ Mga kabogto, ano bala anang mabuul ang tao kon magkoon tana nga may pagtoo tana piro anang mga inimoan ara nagapamatood nga tana may pagtoo? Ano kabay, malowas tana sa anang pagtoo nga dato? ¹⁵ Pario abi may kabogto kita nga nagakinanglan ang lambong kag pagkaun, ¹⁶ kag ang isara kanindo

magkoon kanana, "Kabay pa nga kaloyan kaw ang Dios, indi kaw magparamig kag indi kaw magpagutum," piro ara ra tana pagtawi anang mga kinanglan, ta ano, may polos dato? ¹⁷ Toladan ra ang pagtoo; kon ang pagtoo ara mayad nga inimoan, dan nga pagtoo ara polos.

¹⁸ Piro basi kon may dian kanindo nga magkoon, "Ako may pagtoo kag ikaw tana may inimoan nga mayad." Akun sabat toladia: paiwan akun pagkakita imong pagtoo sa Dios kon ara kaw inimoan nga mayad? Piro ako tana, ipakita ko kanimo nga ako may pagtoo paagi sa akun mayad nga mga inimoan. ¹⁹ Nagapati kaw nga may sangka Dios lang. Mayad! Piro ang mga dimonyo nagapati ra kag nagakurudug pa sa kaadluk sa Dios. ²⁰ Kolang-kolang kaw manda! Gosto mo bala nga ipasanag ko kanimo nga ang pagtoo nga ara mayad nga inimoan ara polos? ²¹ Toladia: paiwan ginpakamatarung ang Dios atun kaolang-olangan nga si Abraham? Indi bala nga paagi sa anang mga inimoan. Sa anang pagtoman sa Dios, papatayun na run andan sa altar anang bata nga si Isaac bilang alad.

²² Ta, nakita mo? Anang pagtoo kag anang inimoan magkaiban. Anang pagtoo nakomplito paagi sa anang mga inimoan. ²³ Kag maman dia gani anang gostong ambalun ang Kasolatan nga nagakoon nga "Si Abraham nagtoo sa Dios, kag tungud sa anang pagtoo nga dato, ginbilang ang Dios nga tana matarung." Kag gintawag tana pa gani nga anang amigo ang Dios.

²⁴ Gani nakita ta nga ang tao ginapakamatarung ang Dios paagi sa anang inimoan kag bukun sa anang pagtoo lang. ²⁵ Toladia ra kabay ang kay Rahab nga nagbaligya anang dungug. Ginbaton na ang mga ispiya nga Israelita sa anang balay kag ginpapantago na sanda. Pagkatapos gintodlo na pa kananda ang iba nga aragian agud makapalagyaw sanda. Gani tungud sa anang ginimo nga dato ginpakamatarung tana ang Dios.

²⁶ Patay kag ara run polos ang lawas kon bulag sa ispirito; toladia ra ang pagtoo nga ara inimoan, ara ra polos.

Ang Dila

3 Mga kabogto, indi dapat magandum ang kadoroan kanindo nga maging manogtodlo, ay naulaman nindo ra nga mas istrikto anang pagsintinsya ang Dios kanamun bilang mga manogtodlo. ² Matood nga tanan kita pirmi nagakasala. Piro ang tao nga ara nagakasala sa anang mga ginaambal, dan nga tao matarung kag sarang makapugung sa anang kaogalingun. ³ Ang mga kabayo ginabosalan ta agud mapasonod kon diin ta gosto paayanun. ⁴ Isipa nindo ra bala ang mga sakayan; bisan ano kabaul, kag gin-auyup ang mabaskug nga angin, kontrolado pa ra gid ang maistan nga timon. Gani bisan diin paayanun ang timonil, doto ra nagapaayan. ⁵ Toladan anang kaalimbawa atun dila. Maistan lang piro mabaraul nga mga butang anang ginapabogal. Isipa nindo lang bala kon pira lapad nga talonan anang masosonog ang maistan

nga kalayo. ⁶ Ang dila pario ra sa kalayo. Masyado karaku ang kalainan nga anang ginadara ang dila nga dia, kag nagaomid sa bilog nga pagkatao. Ang mga marimo nga ginaambal atun dila midyo kalayo nga sa impyirno gid nagaalin kag maman ang nagarangga sa atun bilog nga pagkaboi. ⁷ Ang tanan nga klasi nga mga sapat, mga pispis, mga magkal kag mga isda makokontrol ang tao. ⁸ Piro ara gid tao nga makakontrol sa dila. Ang dila malain kag indi mapugungan, kag pono dalit nga makapapatay. ⁹ Atun dila ginagamit ta sa pagpasalamat sa atun Ginoo kag Amay, piro ginagamit ta ra sa pagsompa kontra sa atun isigkatao nga ginimo nga poropario sa Dios. ¹⁰ Pagpasalamat kag pagsompa ang nagagoa sa sangka baba. Mga kabogto, indi dia dapat matabo. ¹¹ Indi maimo nga magilig ang tobig nga matabang kag maasin sa sangka toboran lang. ¹² Kag ang kaoy nga igira indi maimo nga magpamonga ang olibo, kag ang tanum nga obas indi maimo nga magpamonga igira. Indi kaw ra makabuul ang tobig nga matabang sa dagat.

Ang Kaaram nga Alin sa Langit

¹³ Kon may dian kanindo nga maaram kag nakakaintindi, ipakita na nga matood tana nga maaram kag nakakaintindi paagi sa mayad nga pagkaboi nga may pagpaubus. Ang tao bukun maaram kon indi makapaubus. ¹⁴ Piro kon kamo nagakarampikampian kag nagamaransigan para sa indong kaogalingun nga karayadan lang, indi kamo magpabogal nga kamo maaram, ay nagabinotig kamo sa kamaatoodan. ¹⁵ Ang toladan nga klasi nga kaaram ara nagaalin sa Dios kondi ana dan ang kalibotan. Ana dan ni Satanas kag bukun alin sa Dios. ¹⁶ Ay kon diin ang pagkarampikampian kag pagmaransigan, doto ra ang paggirinamo kag ang tanan nga mga kalainan. ¹⁷ Piro kon may kaaram kita nga alin sa Dios, ona sa tanan, limpyo atun kaboi, mayad kita magpakigkaiban sa iba, mabuut, nagapatodlo, maloloyon pirmi, poros mayad atun ginaimo, pario-pario atun pagtratar sa atun kapario, kag bukun salimpapaw. ¹⁸ Kag ang mga tao nga malinung kag nagapanggas ang kalinung magapatubas ang katarungan.

Ang Pagpakig-amigo Sa Kalibotan

4 Ano kabay anang ginaalinan indong mga pagirinaaway kag mga paggirinamo? Indi bala nga tungud sa indong maririmo nga mga andum nga nagakinagolo dian sa indong tagiposoon? ² May mga butang nga indong nagostoan, garing indi nindo mabuul, gani gusto nindo magpamatay indong kapario. May mga butang nga indong ginaandum gid nga maangkun kag kon indi matigayon, nagaaraway kamo. Indi nindo mabuul indong gusto tungud nga ara kamo ra nagapangayo sa Dios. ³ Kag kon nagapangayo kamo, ara kamo ginatawi ay indong katoyoan malain, tungud nga ang mga butang nga indong ginapangayo para lang sa indong kaogalingun nga kali-

payan. ⁴ Bukun mayad indong rilasyon sa Dios. Pario kamo sa babai nga nagapanginlalaki. Ara kamo bala kaulam nga kon palabiun nindo ang mga butang digi sa kalibotan, kaaway kamo ang Dios? Gani, kon palabiun nindo ang mga butang digi sa kalibotan kaysa sa Dios, ginaimo nindo indong kaogalingun nga anang kaaway ang Dios. ⁵ Indi kamo magunauna nga ara polos ang Kasolatan nga nagakoon nga "Gosto gid ang Dios nga atun ispirito nga anang ginpaistar kanatun magigogma lang kanana." ⁶ Bukun lang dan, kondi ginakaloyan na kita nga mayad. Maman dan nga nagakoon ang Kasolatan nga "Ginakontra ang Dios ang adakun, kag ginakaloyan na ang mga mapainubusun."

⁷ Gani magpasakup kamo sa Dios. Batoki nindo si Satanas kag magapalagyaw tana kanindo. ⁸ Magparapit kamo sa Dios, kag ang Dios magaparapit kanindo. Kamo nga mga makasasala, dapat kamo magkaboi ang limpyo! Kag kamo nga nagadarwa-darwa indong mga isip, limpyoa nindo ron da indong mga tagiposoon. ⁹ Magparanangis kamo, magpangasubu kag magtiriabaw tungud sa indong mga sala. Sa baylo nga kamo magkaradlaw kag magkaralipay, magparanangis kamo kag magparangasubu. ¹⁰ Magpaubus kamo sa Ginoo, kag dan pataasun na kamo.

Paandam Kontra sa Pagukum sa Kapario nga Kabogto

¹¹ Mga kabogto, indi kamo magambal ang malain kontra sa isara kag isara. Ang nagaambal ang malain kontra sa anang kabogto okon nagaukum kanana, nagaambal kontra sa Kasogoan, kag sa toladia nagaukum ra sa Kasogoan. Ta kon ikaw ron ang nagaukum sa Kasogoan, ara kaw nagatoman ang Kasogoan kondi ikaw ron ang wis. ¹² Piro ang Dios lang gid ang nagtaw ang Kasogoan kag tana ra ang wis. Tana lang gid ang sarang makalawas okon makasilot sa tao. Gani, sino ka gid nga nagaukum sa imong isigkatao?

Paandam Kontra sa Pagpabogal

¹³ Pamati kamo bala, kamo nga nagakoon nga, "Dadi okon aruman maayan kami sa sangka siodad. Doto kami maoli mga sangka toig, manigosyo kami kag matipon dorong koarta." ¹⁴ Ang matood, ara kamo gani kaulam kon ano ang matatabo kanindo aruman. Ay atun kaboi pario lang gid sa manipis nga ambon nga nakikita, kag lagat-lagat ara run. ¹⁵ Gani, andan toladia indong koon, "Kon itogot ang Ginoo nga maboi kita pa, toladia okon toladata atun imoon." ¹⁶ Piro dadi indong pagsarig kon sino kamo ron nga nagasari inadak. Ang tanan nga mga paginadak nga toladan marimo.

¹⁷ Kon naulaman ang tao kon ano ang mayad nga dapat nga imoon, piro ara na ginaimoa, dan nagakasala tana.

Paandam sa mga Manggaranun

5 Kamo nga mga manggaranun, pamati kamo! Magparanangis kamo ron kag magtiriabaw sa

mga kalisud nga magaabot gid kanindo. ² Indong mga manggad ginakabong-kabong kag indong mga lambong ginapangutkut. ³ Indong mga koarta ginatago nindo lang asta indi run mapolosan. Sa oring adlaw sisilotan kamo gid sa impyirno tungud sa indong koarta nga dan nga ara nindo paggamita sa kaarayadan. Kanogon lang indong pagtimus ay ang kalibotan madali run lang matapos. ⁴ Pamatii nindo anang mga riklamo ang mga tao nga indong ginapaobra sa indong orobraan piro ara nindo pagsooli. Dapat nindo nga maulaman nga anang mga pagparanangis indong mga manogani nababatian ang Dios nga makaga-gaum. ⁵ Nagpagosto kamo sa indong kaboi digi sa kalibotan. Ginpatambuk nindo lang indong kaogalin-gun kag pario kamo ron sa mga sapat nga ginpatambuk para sa adlaw ang pagyaw. ⁶ Ginkondinar nindo kag ginpamatay ang mga tao nga ara sala bisan ara sanda nagbatok kanindo.

Ang Pagpaubus kag Pagpangamoyo

⁷ Mga kabogto, magmainantuson kamo asta sa anang pagabot ang Ginoo. Sulunga nindo ang mga mangongoma. Mainantuson sanda nga nagaulat sa ona nga lagpak ang oran, kag pagkatapos nga makatanum, mainantuson sanda ruman sa pagulat andang patubas. ⁸ Gani magmainantuson kamo ra. Indi nindo pagdoraun indong paglaum, ay madali run lang magabot ang Ginoo.

⁹ Mga kabogto, indi kamo magsari barasolan, agud indi kamo pagsilotan ang Dios. Ang maukum kanatun madali run lang magabot. ¹⁰ Imoa nindo nga alimbawa anang pagantos ang mga propita nga ginsogo ang Dios nga magambal para kanana. ¹¹ Indi bala nga ginakabig ta nga masoirti ang tao nga mainantuson? Nabatian nindo ang mga pagantos ni Job, kag nau-

man nindo ra kon paiwan tana ginboligan ang Dios ang ori. Ay ang Ginoo mayad kag maloloyon.

¹² Mga kabogto, importanti gid nga indi kamo mag-sompa sa langit okon sa logta, okon sa iba pa nga mga butang. Magkoon kamo nga "uu" kon uu indong gostong ambalun kag "indi" kon indi, agud indi kamo pagsilotan ang Dios.

¹³ May dian bala kanindo nga nagaantos? Dapat magpangamoyo tana sa Dios. May dian bala kanindo nga malipayun? Magkanta tana ang mga pagdayaw sa Dios. ¹⁴ May dian bala kanindo nga nagamasakit? Dapat magpatawag tana ang mga maulam-ulam sa simbaan agud ipangamoyo tana kag banyosan ang lana sa anang aran ang Ginoo. ¹⁵ Ang pangamoyo nga may pagtoo sa Dios maman ang magaayad sa nagamasakit. Bangonon tana ang Ginoo kag patawadun tana sa anang mga sala kon nagkasala tana. ¹⁶ Gani, indi nindo ilikum indong mga sala sa isara kag isara, kag magparangamoyoan kamo agud magayad kamo. Ay mabaul ang maimo anang pangamoyo ang tao nga matarung. ¹⁷ Pario bala kay Elias nga propita. Tana tao ra nga pario kanatun. Nagpangamoyo tana tuduk sa anang tagiposoon nga indi magoran kag ara matood nagoran sa sulud tatlo ka toig kag tunga. ¹⁸ Pagkatapos nagpangamoyo tana ruman nga magoran, kag nagbunuk ang oran kag doro roman anang patubas ang logta.

¹⁹ Mga kabogto, kon may isara kanindo nga nagparayu sa kamatoodan, kag may isara ra nga magpabalik kanana, ²⁰ dapat maulaman nindo nga ang naga-pabalik ang makasasala alin sa anang malain nga paginogali nagalowas anang kalag ang makasasala nga dato sa kamatayun, kag mapapatawad ang dorong mga sala.

1 Pedro

1 Ako si Pedro nga apostol ni Jesu-Cristo. Nagapan-gomosta ako kanindo tanan nga mga pinili ang Dios nga nagrapta kag nagapangdayonan sa mga probinsya ang Ponto, Galacia, Capadocia, Asia kag Bitinia. ² Alin pa gid ang ona kilala kamo kag ginpili ang Dios. Ginpili na kamo sa katoyoan nga imoon na kamo nga anang mga bata paagi sa Ispirito Santo, agud tomanun nindo si Jesu-Cristo kag agud malimpyo kamo sa indong mga sala paagi sa anang dogo.

Kabay pa nga kaloyan kamo ra gid pirmi ang Dios nga maging mayad indong kaimtangan

May Mayad kita nga Paraaboton

³ Magdayaw kita sa Dios kag Tatay atun Ginoong Jesu-Cristo! Tungud sa anang mabaul nga kalooy kanatun, gintawan na kita bago nga kaboi paagi sa anang pagbanaw kay Jesu-Cristo. Maman dia ang nagataw kanatun paglaum nga dorong kaarayadan anang ginatigana ang Dios para kanatun. Ang mga butang nga dia doto sa langit, indi madora, kag pirmi nga limpyo kag masadya. ⁵ Kag paagi sa indong pagtoo, ginatipigan kamo anang gaum ang Dios mintras nagaulat kamo ang kaboi nga ara kataposan nga ginatigana para kanindo sa oring mga adlaw.

⁶ Gani dapat magkalipay kamo nga mayad bisan may nagaabot dadi nga sari-sari nga mga pagtiraw. Ay ang mga pagtiraw nga dia indi ra lang boay kag dapat ra gani magabot kanindo ⁷ agud tirawan indong pagtoo kon matood okon bukun. Anang kaalimbawa dia pario sa bolawan nga ginatirawan sa kalayo agud maulan kon poro okon bukun. Piro mas importanti atun pagtoo kaysa bolawan nga nadodora. Gani kon makita ang Dios nga indong pagtoo matood gid, dayawon na kamo kag padungugan sa adlaw nga si Jesu-Cristo magabot. ⁸ Bisan ara kamo kakita kanana ginaigogma nindo tana, kag nagatoo kamo kanana bisan ara nindo tana pa ra gid nakita asta dadi. Maman dan nga indi gid masaysay indong kalipay, ⁹ ay tungud sa indong pagtoo nakaangkun kamo ang kalowasan.

¹⁰ Atun kalowasan nga dia nga alin sa Dios ginosisa nga mayad ang mga propita dato anay. Sanda maman ang nagtagna nga dia irigalo ang Dios kanatun. ¹¹ Ginpaulam sanda nga lagi anang Ispirito ni Cristo nga dian kananda nga tana magaantos anay bago tana padungugan. Gani sigi anang osisa ang mga propita kon sano kag kon paiwan dia matabo. ¹² Ginpaulam sanda ra ang Dios nga ang mga butang nga andang ginasogid bukun para sa andang kaarayadan kondi

para kanatun. Kag dadi gani andang mga gintagna nabatian nindo ron sa mga nagasaysay ang Mayad nga Barita. Nagsogid sanda kanindo paagi sa anang gaum ang Ispirito Santo nga ginpadara kananda alin sa langit. Kag bisan gani ang mga angil gusto nga makaangup ang Mayad nga Barita nga dia nga andang ginsogid kanindo.

Magsonod Kamo Sa Dios

¹³ Gani maging priparado kamo pirmi sa pagimo anang kabubutun ang Dios, kag magsarig kamo nga ara gid nagadoda nga mababaton nindo ang mga ginpangako kanindo kon magabot ron si Jesu-Cristo.

¹⁴ Sonodon nindo anang kabubutun ang Dios, kag indi kamo magpadara-dara sa mga malain nga mga andum nga nagdominar kanindo ang ara kamo pa kaki-lala sa Dios. ¹⁵ Matarung ang Dios nga nagtawag kanindo, gani dapat magpakamatarung kamo ra. ¹⁶ Ay makon ang Dios sa Kasolatan, "Magpakamatarung kamo, ay ako matarung."

¹⁷ Ara pinalabi ang Dios. Nagaukum tana sa tanan nga tao sono sa andang inimoan. Gani kon ginatawag nindo tana nga Tatay kon nagapangamoyo kamo kanana, taodon nindo tana nga mayad mintras digi kamo nagadayon sa kalibotan. ¹⁸ Naulaman nindo ra kon ano anang ginbayad agud matobos kamo sa indong kaboi nga ara polos nga indong ginsobli sa indong mga kaolang-olangan. Ang gintobos kanindo bukun mga butang nga nadodora, pario sa bolawan okon pilak, ¹⁹ kondi anang maal nga dogo mismo ni Cristo. Anang kaalimbawa Karniro nga ara gid dipirinsya nga ginalad sa Dios. ²⁰ Ara pa naimo ang kalibotan ginpili run nga lagi ang Dios si Cristo nga maging atun Manlolowas. Piro para kanindo, dadi lang sa oring mga adlaw nga dia ginpakilala tana ang Dios. ²¹ Kag paagi kay Cristo nagatoo kamo sa Dios nga nagbanaw kag nagpadungug kanana. Gani indong pagtoo doto ron sa Dios kag nagasarig kamo kanana nga kamo banawon na ra kag padungugan.

²² Kag tungud nga kamo nagasonod ron sa kama-toodan, limpyo kamo ron sa indong mga sala. Gani may matood kamo ron nga pagigogma sa indong kapario nga mga tomoloo. Kabay pa nga magirigogmaan kamo ang tuduk gid sa indong tagiposoon, ²³ ay kamo ginoman run bata. Kag dia nga pagkabata bukun paagi sa indong mga ginikanan nga may kamatayun kondi paagi sa anang ambal ang Dios nga

nagataw kaboi kag ara kataposan. ²⁴ Kabay makon ang Kasolatan,

“Anang kaboi ang tanan nga tao midyo lang sa ilamonon,

Kag andang pagkabantog midyo ra lang sa anang bolak ang ilamonon.

Ang ilamonon nalalayung kag anang bolak napoporak,

²⁵ Piro anang ambal tana ang Ginoo ara kataposan.” Kag dia ara iba kondi ang Mayad nga Barita nga ginwali kanindo.

2 Tungud nga kamo may bago ron nga kaboi bayai nindo ron ang tanan nga klasi nga kalainan. Indi kamo ron magpanloko okon magpakono-kono. Indi kamo ron magiringgitan okon magambal malain kontra sa indong kapario. ² Pario sa lapsag nga nagaandum anang gatas anang nanay, anduma nindo ang gatas nga ispiritoanun nga ara gid simbog agud magtobo kamo kag malowas. ³ Ay naulaman nindo ron nga ang Ginoo mayad.

⁴ Magparapit kamo sa Ginoo nga nagataw kaboi nga ara kataposan. Tana ang pinakabato nga ara pagbatoan ang mga tao ay ara kono kointa, piro tana gali anang ginpili ang Dios kag maraalun sa anang panulung. ⁵ Kamo nga nakabaton ang bago nga kaboi pario ra sa mga bato nga ginagamit ang Dios sa pagpatindug anang balay. Gani bilang mga pari nga ginpili ang Dios, magalad kamo kanana ang mga alad nga ispiritoanun nga makataw kalipay sa Dios tungud nga ginaalad paagi kay Jesu-Cristo. ⁶ Ay makon ang Dios sa Kasolatan,

“May ginpili ako nga magaari sa Sion.

Anang kaalimbawa midyo sa bato nga maraalun nga akun ginimo nga pondasyon.

Ang nagatoo kanana indi gid magnusul.”

⁷ Gani kamo nga nagatoo padungugan ang Dios. Piro sa mga tao nga ara nagatoo natoman ang Kasolatan nga nagakoon,

“Ang bato nga ginsikway ang mga manogimo ang balay

Maman ang naging Bato nga pinakaimportanti.”

⁸ May doto pa gid sa Kasolatan nga nagakoon,

“Maman dia ang Bato nga nagapasandad sa mga tao, Kag nagapadusmu kananda.”

Nakasandad sanda ay indi sanda magpati sa anang ambal ang Dios. Maman dia anang kabubutun ang Dios para kananda.

⁹ Piro kamo tana pinili nga mga tao, anang mga pinakapari ang Ari. Anang mga sinakupan kamo ang Dios. Kag ginpili na kamo agud ibantala nindo anang mga inimoan nga makatiringala. Tana ang nagtawag kanindo alin sa kaboi nga madulum kag gindara na kamo sa anang makatiringala nga kasanag. ¹⁰ Ang ona bukun kamo anang mga sinakupan ang Dios, piro dadi kanana kamo ron. Ang ona ara kamo kaulam kon paiwan anang kalooy ang Dios, piro dadi naikspirinsyaan nindo ron.

¹¹ Mga pinalangga, ang kalibotan nga dia bukun indong matood nga iristarang. Midyo mga istrangiro kamo lang digi. Gani nagapakitloy ako kanindo nga bayaan nindo ron ang mga malain nga mga andum indong mga lawas nga nagakontra sa indong ispirito.

¹² Ipakita nindo pirmi sa mga tao nga ara pagtoo sa Dios nga mayad indong pagginawi. Tungud nga kon nagakoon sanda dadi nga kamo nagaimo malain, makikita nanda sa ori nga mayad gali indong ginaimo, kag dayawon nanda ang Dios pagabot ang adlaw nga tana magabot ron.

Magpasakup Kamo sa mga Manogdomara ang Banwa

¹³ Tungud sa Ginoo, magpasakup kamo sa tanan nga tao nga may awtoridad sa banwa, maging sa Impirador nga maman ang may pinakamataas nga awtoridad, ¹⁴ okon sa mga gobirnadador nga maman anang gintawan gaum nga magsilot sa mga nagaimo ang malain kag magpadungug sa mga nagaimo ang mayad. ¹⁵ Ay maman dia anang gosto ang Dios, agud kon kamo magimo mayad ara ambalun ang mga tao nga kabos-kabos nga ara pa kaintindi ang kama-toodan. ¹⁶ Libri kamo ron, piro dia ara nagakaologan nga libri kamo ron nga magimo ang malain. Kondi magpangaboi kamo bilang anang mga oripun ang Dios. ¹⁷ Taoda nindo ang tanan nga tao, kag igogmaun nindo indong mga kabogto kay Cristo. Magkaboi kamo nga may kaadluk sa Dios, kag taodon nindo ang Impirador.

Si Cristo Indong Dapat Sonodon

¹⁸ Kamo nga mga oripun, sa indong kaadluk sa Dios, sonodon nindo indong mga agalun, kag bukun lang ang mga mabuut kondi pati ang mga mapintas. ¹⁹ Ay kaloyan kamo ra gid ang Dios kon gosto nindo magimo anang gosto kag maman dan nga ginaagoanta nindo ang mga pagantos bisan ara kamo sala. ²⁰ Piro kon kamo magkasala kag silotan tungud sa indong sala, ta dayawon kamo bala ang Dios kon ginagoanta nindo ang silot nga dan? Natural indi! Piro kon kamo silotan bisan mayad indong ginimo kag agoantaun nindo, kaloyan kamo ra gid ang Dios. ²¹ Anang pagantos ni Cristo para kanatun naging alimbawa nga dapat ta sonodon. Kag maman dia ang katoyoan kon basi gintawag kita, agud sonodon ta anang kaboi ni Cristo. ²² Ara tana gid nagkasala, kag ara gid nagbotig.

²³ Gininsolto tana, piro ara tana gid magbalus insolto. Ginsilotan tana, piro ara tana gid magpamaug. Nagsarig tana lang sa Dios nga maman ang nagaukum ang osto. ²⁴ Si Cristo mismo ang nagako atun mga sala ang tana ginlansang sa kros agud indi kita run magkasala kondi magkaboi kita ang matadlung sa anang panulung. Tungud sa anang mga igad ginayad na kita. ²⁵ Ang ona pario kita sa mga karniro nga nagtaralang, piro dadi nakabalik kita run sa Ginoo nga atun Pastor kag Manogbantay atun mga kalag.

Ang Magasawa

3 Kamo nga mga babai nga may asawa, magpasakup kamo sa indong asawa, agud nga kon indong asawa ara nagapati sa anang ambal ang Dios, madadara nindo sanda sa Ginoo paagi sa indong mayad nga ogali bisan indi kamo ron magambal, ² ay makikita nanda nga nagataod kamo sa Dios kag indong ogali ara kasawayan. ³ Kon gusto nindo nga maging masadya, bukun ang pagkopyor indong book nga ginabutangan ang mga maraalun nga alaas okon pagsoksok ang maralun nga lambong indong palabin, kondi ⁴ indong imoon tana, pasadyaun nindo ang sa sulud, ang mayad nga ogali nga ara gid nagaoman. Maging malolo kamo kag mabuuat. Dan maman tana ang maraalun sa anang panulung ang Dios. ⁵ Toladan anang ginimo ang ona ang mga babai nga nagtoo kag nagsarig sa Dios. Nagpasadya sanda paagi sa andang pagpasakup sa andang asawa. ⁶ Pario bala kay Sara, gintoman na si Abraham kag ginbilang na tana nga anang agalun. Kamo bilang anang mga bata ni Sara kon mayad ra indong ginaimo kag ara kamo ginaadluki sa bisan ano.

⁷ Kamo ra tana nga mga lalaki, dapat nindo nga tratarun indong asawa sono sa indong naulaman nga nagabagay bilang kristiano. Taodon nindo sanda bilang mga babai nga mas maroya kaysa kanatun. Ay gintawan sanda ra ang Dios kaboi nga ara kataposan pario kanatun. Kon indi nindo pagimoon dia, indong mga pangamoyo indi pagsabatun ang Dios.

Magirigogmaan Kamo nga Tanan

⁸ Karon, dagi akun bilin kanindo nga tanan: dapat magparario kamo sa indong ginaisip kag sa indong baratyagun. Magirigogmaan kamo bilang magkarabogto. Magmalolo kamo kag magpaubus sa isara kag isara. ⁹ Indi nindo pagbalusan malain ang nagaimo malain kanindo, kag indi kamo ra magbalus insolto sa nagainsolto kanindo. Indong imoon tana, ipangamoyo nindo nga kaloyan sanda ra ang Dios. Ay ginpili kamo ang Dios agud imoon nindo dia, kag agud kaloyan kamo ra. ¹⁰ Kabay nagakoon ang Kasolatan, "Ang bisan sino nga naliag ang malipayun kag mayad nga kaboi

dapat indi magambal ang malain kag indi magbinotig.

¹¹ Dapat bayaan na ang malain, kag magimo ang mayad.

Kinanglan ra nga imoratan na nga maging mayad pirmi anang pagpakigkaiban sa iba.

¹² Ay ang mga tao nga mayad ginabantayan ang Ginoo

kag ginasabat na andang mga pangamoyo.

Piro nasisilag tana sa mga tao nga nagaimo ang malain."

¹³ Sino ang maiwan kanindo kon ang mayad lang gid pirmi indong imoon. ¹⁴ Piro kon ingaboton kamo ra gid

tungud sa indong ginimo nga mayad, masoirti kamo. Indi kamo magkaadluk okon magsari palibug kon ano andang imoon kanindo. ¹⁵ Dumdumun nindo pirmi nga si Cristo maman ang dapat nindo nga taodon kag sonodon. Kag maging preparado kamo pirmi sa pagpasanag sa bisan kino nga magpamangkot kanindo parti sa indong pagtoo kanana. ¹⁶ Sabatun nindo sanda sa malolo nga paagi kag may pagtaod. Sigoroon nindo nga limpyo pirmi indong konsinsya, agud mauya ang mga tao nga nagapakalain sa indong mayad nga inimoan bilang mga somolonod ni Cristo. ¹⁷ Mas mayad pa nga magantos kamo tungud sa indong ginaimo nga mayad, kon maman da gid anang kabubutun ang Dios, kaysa magantos kamo tungud nga nakaimo kamo ang malain. ¹⁸ Ay si Cristo gani ginpatay bisan ara tana nakaimo malain. Kag kaisara tana lang gid napatay agud mapatawad atun mga sala. Tana nga ara sala ginpatay para kanatun nga mga makasasala agud madara na kita sa Dios. Ginpatay tana matood sa anang lawasnun nga kaimtangan, piro ginboi tana ruman sa ispiritoanun nga kaimtangan. ¹⁹ Kag sa ispiritoanun nga kaimtangan nagayan tana bisan sa mga ispirito ang mga tao nga napriso, nga ara nagsonod sa Dios sa tyimpo ni Noe, kag may ginbarita tana kananda. Ang ona nagulat nga mayad ang Dios nga sanda magtoo kanana mintras ginaimo ni Noe ang arka. Piro walo lang gid ka tao ang nagtoo kag nakasulud sa arka kag nalowas sa tobig. ²¹ Ang tobig nga dato anang kaalimbawa ang pagbunyang kanatun. Kag ang bunyang nga dato maman ang nagalawas kanatun paagi sa anang pagkabanaw ni Jesu-Cristo sa mga minatay. Bukun dato pagogag ang mga boring sa atun lawas, kondi nagapangako kita sa Dios nga indi kita run magimo ang mga butang nga naulaman ta nga indi na gusto. ²² Si Jesu-Cristo dadi doto ron sa langit, sa too ang Dios, kag ginpaidalum kanana ang mga angil nga may awtoridad kag gaum.

Bagong Kaboi

4 Tungud nga si Cristo nagantos sa kaboi nga dia, dapat preparado kamo ra nga magantos. Ay ang tao nga nagantos ara run nagapakasala. ² Ara tana run nagasonod sa anang duna nga malain mintras boi tana digi sa kalibotan, kondi nagasonod tana sa anang kabubutun ang Dios. ³ Gani indi kamo ron magimo ang mga butang nga indong ginimo ang ona, ang mga butang nga gusto nga imoon ang mga tao nga ara nagakilala sa Dios. Dato anay nagpagosto kamo sa marimo nga pagpangaboi kag sa indong marisna nga mga andum. Mga manogpalingin kamo. Nagtiripon kamo pirmi agud magpalingin kag magimo ang mga makauruya nga mga butang. Kag sa indong pagsirimba sa indong mga dios-dios kon ano-ano pa indong ginimo nga malain. ⁴ Piro dadi ang mga tao nga ara nakakilala sa Dios natitingala kanindo kon basi ara kamo ron nagairug kananda sa pabasta-basta nga kaboi. Maman dan nga nagaambal sanda ang marimo kontra kanindo. ⁵ Piro sarabatun nanda sa Dios ang

mga butang nga dan nga andang ginaimo. Ay priparado tana nga magukum sa tanan nga tao, boi man okon patay run. ⁶ Maman dia ang kabangdanan kon basi ginwali ang Mayad nga Barita parti kay Cristo sa mga tao nga patay run, agud nga bisan patay sanda run ay maman anang sintinsya ang Dios sa tanan nga tao, maboboi sanda pa ra gid sa ispirito pario sa Dios.

Gamitun Nindo ang Abilidad nga Gintaw ang Dios

⁷ Madali run lang anang katapusan ang kalibotan. Gani pugungan nindo indong kaogalingun agud indi kamo magdasodaso sa pagimo ang bukun tama, kag agud ara sablag indong pagpangamoyo. ⁸ Kag labi sa tanan magirigogmaan kamo ang tuduk sa indong tagiposoon. Ay kon ikaw may pagigogma sa imong kapario, makapapatawad kaw pa ra gid kanana bisan doro anang naimo nga sala. ⁹ Magaramomaan kamo sa isara kag isara nga ara moromoro. ¹⁰ Kada isara kanatun gintawan ang Dios abilidad. Kinanglan nga dia nga mga abilidad gamitun ta para sa kaarayadan ang isara kag isara bilang mga mayad nga administrador sa anang mga kalooy nga dia ang Dios. ¹¹ Ang gintawan abilidad sa pagwali dapat magwali anang ambal ang Dios. Kag ang gintawan abilidad sa pagbolig sa iba, dapat magbolig sono sa anang masarangan nga gintaw kanana ang Dios, agud madayaw ang Dios sa tanan nga indong ginaimo paagi kay Jesu-Cristo. Gamanan tana kag darayawon asta kon sano.

Ang Pagantos Bilang Kristiano

¹² Mga inigogma, indi kamo magkatingala sa maburugan nga mga pagtiraw nga indong ginaagian. Kon ginatirawan indong pagtoo indi kamo magisip kon ano ron ang natatabo kanindo. ¹³ Indong imoon tana, magkalipay kamo tungud nga naging kaiban kamo ron da sa anang mga pagantos ni Cristo. Kag malobos ron gid indong kalipay kon ipakita na run anang gaum sa tanan. ¹⁴ Gani kon ginapakauyan kamo tungud nga kamo anang mga somolonod ni Cristo, masoirti kamo ay dian kanindo ang makagagaum nga Ispirito, anang Ispirito ang Dios. ¹⁵ Kabay pa nga indi matabo nga kamo silotan tungud nga nakapatay kamo tao, okon nagpanakaw, okon nagimo ang malain, okon tungud sa indong pagpasilabut sa anang ginaimo ang iba. ¹⁶ Piro kon kamo silotan tungud nga kamo Kristiano indi kamo dapat mauya, kondi magpasalamat kamo pa gani sa Dios tungud nga ginatawag kamo nga Kristiano.

¹⁷ Ay nagabot ron ang oras nga ang Dios magaompisa run sintinsya sa anang mga bata. Kag kon dia ompisaan na kanatun nga anang mga bata, ano kabay anang maabotan ang ara nagasonod sa anang Mayad nga Barita ang Dios?

¹⁸ Pario anang koon ang Kasolatan,
"Kon ang mga tao nga matarung aros indi gani malowas,

ta ano kabay ang matatabo sa mga tao nga makasasala kag ara nagakilala sa Dios?"

¹⁹ Gani kamo nga nagaantos dadi tungud nga maman dan anang kabubutun ang Dios para kanindo, magpadayon kamo sa pagimo ang mayad. Itogyan nindo indong kaogalingun sa Dios nga nagimo kanindo, tungud nga indi na kamo ra gid pagpabayanan.

Mga Bilin sa mga Ginasarigan nga Magdomara sa mga Tomoloo kag sa mga Bataun pa

⁵ Kamo nga mga manogdomara ang mga tomoloo may iambal ako kanindo. Bilang isara ra sa mga manogdomara ang mga tomoloo kag tungud nga nakita ko mismo ang pagsilot kay Cristo, kag makairug ako ra sa anang gaum kag dungug kon magabot tana, nagapakitloy ako kanindo nga ² tatapun nindo gid nga mayad anang mga tao ang Dios nga dian kanindo. Andang kaalimbawa mga karniro kag kamo maman ang manogbantay kananda. Dapat sa indong buut gid indong pagtatap kananda ay toladan anang gosto ang Dios, bukun nga napipiritan kamo lang okon tungud nga may pakinabang kamo nga ginapaabot kondi tungud nga gosto nindo gid nga makabolig kananda. ³ Indi kamo magpakaari sa mga tomoloo nga gintogyan kanindo agud indong tatapun, kondi maging waran kamo kananda. ⁴ Kag sa anang pagabot ni Cristo nga Pinakapono nga Manogbantay, mababaton nindo ang balus nga masadya gid kag indi madora asta kon sano.

⁵ Kag kamo nga mga bataun pa, magpasakup kamo sa mga malam. Magpaubus kamo tanan kag magsirbi sa isara kag isara, ay nagakoon ang Kasolatan, "Ginakontra ang Dios ang bogalun piro ginakaloyan na ang mapainubusun." ⁶ Gani magpasakup kamo sa anang gaum ang Dios, kag magaabot ang adlaw nga padungugan na kamo. ⁷ Itogyan nindo kanana indong mga paralibugan ay ginadumdum na kamo pirmi.

⁸ Indi kamo magpakalingat, kondi magbantay kamo pirmi tungud nga indong kontra nga si Satanas nagalibot-libot kanindo pario sa lion nga nagangurub kag nagapangita anang turukubun. ⁹ Papaguna nindo indong pagtoo sa Dios kag batoki nindo si Satanas. Kag dumdumun nindo nga bukun kamo lang ang nagaantos ang mga kalisud kondi pati ang tanan nga mga tomoloo sa bilog nga kalibotan. Ang mga pagantos nga dapat makomplito ginaagian nanda ra. ¹⁰ Matagud lang nga tyimpo indong pagantos. Pagkatapos dan ang Dios mismo maman ang magabolig kanindo agud ara run kolang sa indong kaboi, kag tana ang magapapagun kag magapabaskug kanindo. Ay tana ang ginnaan ang tanan nga nagabolig kanatun, kag ginpili na kamo agud makairug kamo sa anang ara katapusan nga gaum kag dungug paagi sa indong pagpakigdapun kay Cristo. ¹¹ Dayawon tana ay anang gaum ara gid katapusan. Amin.

Pangamosta

¹² Ginsolat ko ang matagud nga dia nga solat sa bolig ni Silvano. Kabogto ta tana kay Cristo, kag masarigan gid. Kabay pa nga paagi sa solat nga dia napabaskug ko kamo kag napamatodan ko kon ano gid anang kalooy ang Dios kanatun. Kag sa anang kalooy magpabilin kamo.

¹³ Ang mga tomoloo sa Dios sa Babilonia nagapan-gomosta kanindo. Sanda pario ra kanindo nga ginpili ang Dios nga maging anang mga bata. Si Marcos nga akun ginakabig nga pario gid akun bata nagapango-mosta ra kanindo. ¹⁴ Magkaramostaan kamo nga may Kristoanun nga pagigogma.

Kabay pa nga mayad ra gid indong kaimtangan dian, tanan kamo nga kay Cristo.

2 Pedro

1 Ako si Simon Pedro nga sorogoon kag apostol ni Jesu-Cristo. Nagasolat ako kanindo tanan nga nagatoo kay Jesu-Cristo nga atun Dios kag Manlolowas. Kag tungud nga tana matarung, anang gintaw kanatun nga pagtoo parario lang sa pribilio.

² Kabay pa nga kaloyan kamo gid ang Dios nga maging mayad ra gid indong kaimtangan mintras nagadogang indong pagkakilala sa Dios, nga atun Ginoong Jesus.

Kita Ginpili ang Dios nga maging Anang mga Bata

³ Paagi sa anang gaum ang Dios gintaw na kanatun ang tanan nga mga kinanglanun sa pagsonod ang diosnon nga kaboi. Maimo ta dia paagi sa atun pagkilala sa nagtawag kanatun. Kita ana nga gintawag paagi sa anang makatiringala nga gaum. ⁴ Kag paagi ra digi gintawan kita anang masadya gid nga mga pangako, agud paagi sa anang mga pangako malikawan ta ang mga andum digi sa kalibotan nga nagapangrangga, kag agud makaambit atun ogali sa anang ogali ang Dios. ⁵ Gani, imoratan nindo gid nga idogang sa indong pagtoo ang mayad nga ogali; sa mayad nga ogali idogang ang kaaram; ⁶ sa kaaram, ang pagpugung sa kaogalingun; sa pagpugung sa kaogalingun, ang pagantos; sa pagantos idogang ang pagkadiosnon; ⁷ sa pagkadiosnon, ang pagigogma sa atun kabogto; kag sa pagigogma sa atun kabogto ang pagigogma sa tanan. ⁸ Maman dia ang mga butang nga dapat makita kanindo, kag kon tanan dia nagadogang nga nagadogang, mapolosan ang Dios indong mga inimoan sa indong pagkilala sa atun Ginoong Jesu-Cristo. ⁹ Piro ang bisan sino nga ara kanana ang mga butang nga dan, pario tana sa bolag nga indi makakita ang kamatoodan; nalipatan na nga tana ginlimpyoan run ang Dios sa anang dati nga mga sala.

¹⁰ Gani mga kabogto ko kay Cristo, imorati nindo gid nga masigoro nga kamo mga tinawag kag mga pinili matood ang Dios. Ay kon imoon nindo ang mga butang nga dan indi kamo gid matomba kag madora, ¹¹ kondi maging bokas nga mayad ang pagbaton kanindo sa anang ara kataposan nga ginarian atun Ginoo kag Manlolowas nga si Jesu-Cristo.

¹² Maman dan nga pirimi ko kamo nga padumdumun parti sa mga butang nga dia bisan naulaman nindo ron kag marigun kamo ron da sa kamatoodan nga indong nabaton. ¹³ Kon sa kanakun, dapat ko kamo nga padumdumun mintras boi ako pa. ¹⁴ Ay naulaman ko nga indi ako ron da gid magboay sa kalibotan nga dia

tungud nga ginpakita mismo dia ni Ginoong Jesu-Cristo kanakun. ¹⁵ Gani imoratan ko nga miski ako ara run, madudumduman nindo pa ra gid akun mga ginatodlo nga dia.

Nakita namun nga si Cristo Ginpadungugan ang Dios

¹⁶ Amun ginsogid kanindo parti sa anang gaum atun Ginoong Jesu-Cristo ang digi tana pa sa kalibotan bukun mga sogid-sogid nga ginimo-imo ang mga pilosopo nga tao, kondi nakita namun gid mismo anang gaum nga alin sa Dios. ¹⁷ Doto kami mismo ang si Jesu-Cristo gindayaw kag ginpadungugan ang Dios nga Amay. Nabatian namun anang limug ang Dios nga makagagaum sa tanan nga nagakoon, makon, "Maman dia akun pinalangga nga Bata. Nalilipay ako nga mayad kanana." ¹⁸ Dia nga ambal nga alin sa langit nabatian namun ang kami kaiban ni Jesus doto sa balaan nga bokid.

¹⁹ Maman dan nga nagdogang pa gid amun pagpati sa anang mga panodlo ang mga propita. Gani dapat pamatian nindo andang mga ginkoon, tungud nga pario dato sa solo nga nagasanag sa madulum asta sa adlaw nga si Cristo magabot. Pario tana sa bitoon nga karamlaganun nga maman run ang magataw sanag sa indong isip. ²⁰ Labi sa tanan tandaan nindo dia: ang tanan nga nasolat sa Kasolatan ara nagalin sa anang kaogalingun nga pagintindi ang mga propita. ²¹ Tungud nga ara sanda nagambal alin sa andang kaogalingun nga isip, kondi ang Ispirito Santo maman ang nagpaambal kananda anang ambal ang Dios.

Ang mga Botigun nga Manogtodlo

2 Ang ona may mga tao ra sa Israel nga nagkoon nga sanda kono mga propita ang Dios, piro ang mga butang nga andang ginsogid bukun alin sa Dios. Toladan ra ang matabo dadi; may magagoa dian kanindo nga mga manogtodlo nga magapanodlo ang botig nga mga panodlo nga maman ang makarangga indong pagtoo sa Dios. Indi nanda gani pagkilalaun ang Ginoo nga nagtobos kananda. Maman dan nga madali sanda nga silotan ang Dios. ² Doro ang magasonod kananda sa andang ginaimo nga kauruya. Kag tungud kananda pakalainun ang mga tao ang kamatoodan nga atun ginasonod. ³ Ang mga botigun nga dia nga mga manogtodlo magaimo mga pato-pato nga mga sogidanun agud mapangoartaan nanda kamo. Ara nanda naulami nga sanda boay run

ginsintinsyaan ang Dios, kag madali sanda run lang madora.

⁴ Ara gani nagkorokalooy ang Dios sa mga angil nga nagkasala dato anay, kondi ginpriso na sanda sa madalum gid kag madulum nga boo, kag doto sanda asta sa Adlaw ang Pagukum. ⁵ Ara na ra pagkaloyi ang mga tao ang ona nga nagkasala, kondi gingonaw na ang kalibotan kag nagkarapatay sanda tanan. Si Noe nga nagwali parti sa matarung nga pagkaboi kag anang kaiban nga pito ka tao maman lang ang nalawas. ⁶ Ginsonog na ra ang Sodoma kag Gomorra bilang silot sa anang mga sala ang mga tao doto agud ipakita kon ano ang matatabo sa mga tao nga bukun diosnon. ⁷ Piro ginlowas na si Lot tungud nga mayad tana sa anang panulung ang Dios. Naborido tana gid nga mayad sa mga kauruya nga ginaimo anang mga kasimanwa nga ara gid prinsipio nga ginasonod. ⁸ Adlaw-adlaw nakikita na kag nababatan andang mga malain nga mga ginaimo, kag nagapasakit lang gid pirmi anang buut. ⁹ Digi ta makikita nga ang Ginoo antigo maglowas sa mga diosnon kon magabot kananda ang mga pagtiraw, kag antigo tana ra magsilot sa mga malain asta magabot ang Adlaw ang Pagukum, ¹⁰ labi run gid sa mga tao nga indi magpasakup kanana kag nagasonod lang gid sa andang marisna nga mga andum.

Ang mga manogtodlo nga dia nga botigun nga akun ginatomod mga pangasun kag bogalun, kag ara sanda gid naadluhi magpasipala sa mga ispirito sa langit. ¹¹ Bisan gani ang mga angil nga mas mapurus kag gamanan pa sa mga tao nga dia ara nagapasipala sa mga malain nga ispirito sa andang pagsogid kananda ang mga akosasyon nga alin sa Dios. ¹² Piro ang mga tao nga dia tana nagapakalain sa mga butang nga ara nanda gani maintindii. Pario sanda sa mga sapat nga ara nagaisip kon ano gid andang ginaimo kag ara iba andang tugkaan kondi dakupun kag patayun. Kag doraun sanda gid gani. ¹³ Maman dan ang balus sa andang ginaimo nga malain sa iba. Andang ginakabig nga kalipay ang pagimo ang bisan ano nga andang magostoan miski adlaw. Maman dan nga mga tao ang nagamansa kag nagataw kauruyan kanindo kon nakikita sanda sa indong pagtiripon, ay nagapakigdapun sanda kanindo sa pagkaun piro sa matood tana gosto nanda lang gid nga dayaun kamo. ¹⁴ Kon mag-sulung sanda sa mga babai pirmi lang nga pagpanginbabai andang naisip. Ara sanda ginataakai nga magpakasala kag ginagari-gari nanda pa ang mga maroya andang pagtoo agud magkasala. Ogali nanda run gid ang paginakug. Ginsompa sanda run ang Dios! ¹⁵ Ginbayaan nanda ang matadlung nga mga panodlo, maman dan nga nagtaralang sanda. Ginwad nanda anang ginimo ni Balaam nga bata ni Beor nga nagpalabi sa koarta. Maman dato nga nagsogot si Balaam nga soolan tana sa pagimo ang malain. ¹⁶ Kag tungud nga ginlapas na anang sogo ang Dios ginsaway tana paagi sa asno nga nagambal sa anang limug ang tao, gani napugungan tana sa anang kaomang nga dato.

¹⁷ Ara kamo may mabubuul sa mga botigun nga mga manogtodlo, ay dia nga mga tao pario sa mga toboran nga namaraan kag sa mga panganod nga ginapalid ang mabaskug nga angin. Gani gintigana run ang Dios para kananda ang pinakamadulum gid nga logar doto sa impirno. ¹⁸ Ginagamit nanda ang mga mataraas nga mga ambal, piro sa matood tana ara polos andang ginaambal. Garing paagi sa andang pagtodlo nga ara kaso kono kon magsonod kita sa atun mga lawasnun nga baratyagun bisan sobra run, ginatintar nanda ang mga tao nga bago pa lang nagapabulag sa mga tao nga nagakaboi sa sala. ¹⁹ Ginapangako nanda sa mga nagasonod kananda nga libri sanda nga magimo bisan ano andang gosto, piro sanda mismo mga oripun ang malain nga maman ang magadora kananda. Ay kon may butang nga nagakontrol kanimo, oripun kaw ang butang nga dato. ²⁰ Ang bisan sino nga nakakilala run kay Ginoong Jesu-Cristo nga atun Manlolowas nakalibri run sa malain nga mga ogali nga nagadominar sa mga tao digi sa kalibotan. Piro kon sa ori magbalik tana ruman sa anang dati nga ogali nga malain kag maging oripun tana ruman anang mga sala, mas malain pa anang maging kaimtangan kaysa ang ara tana pa nagtoo kay Cristo. ²¹ Mayad pa kon ara na run lang naulami kon paiwan ang tao maging matarung sa panulung ang Dios, kaysa pagkatapos nga anang maulaman, dayon tana ra lang nga talikod sa anang ginasogo ang Dios kanana. ²² Anang ginaimo pario gid anang ginakoon ang matood nga orobatun nga, "Ang ayam nagabalik sa anang soka, kag ang baboy nga bago lang nga gindigos nagatobog roman sa lapok."

Anang Pagbalik ang Ginoo

3 Mga inigogma ko nga mga kabogto, dia ikarwa ko ron nga solat kanindo. Kag sa darwa ka solat nga dia ginimoratan ko nga pokawon indong limpyo nga mga isip paagi sa pagpadumdum kanindo ang pira ka mga butang. ² Gosto ko nga dumdumun nindo pirmi anang ginkoon ang mga propita ang ona kag anang sogo atun Ginoo kag Manlolowas nga anang gintaw kanindo paagi sa mga apostolis nga ginsogo kanindo. ³ Ona sa tanan dapat nindo nga maulaman nga sa kataposan nga mga adlaw magagoa ang mga manogyagota nga magaimo bisan ano andang gosto. ⁴ Magakoon sanda, "Kabay nagpangako si Cristo nga mabalik tana. Ta diin tana run? Atun mga ginikanan nagkarapatay run, piro asta dadi maman pa ra gid anang kaimtangan ang tanan alin pa gid ang pagimo ang kalibotan." ⁵ Ungud nga ginalipatan ang mga tao nga dia nga paagi sa anang ambal ang Dios naimo ang langit. Kag paagi ra sa anang ambal ginimo na ang logta alin sa tobig kag paagi sa tobig. ⁶ Kag paagi ra sa tobig gingonaw na kag gindora ang dati nga kalibotan. ⁷ Paagi ra sa anang ambal ang Dios, ang langit kag ang logta nga atun nakikita dadi ginatigana nga sonogon. Ginatigana na dia sa adlaw nga ang mga malain nga mga tao sintinsyaan kag doraun.

⁸ Piro mga inigogma ko, indi nindo paglipatan nga sa Ginoo ara dipirinsya ang sang adlaw okon ang sang libo ka toig. Para kanana dia pario lang. ⁹ Anang pagsarig ang iba nagapabaya-baya ang Ginoo sa pagtoman anang pangako. Piro sa matood tana ara tana nagapabaya-baya kondi nagaulat tana pa nga maginulsul ang mga tao sa andang mga sala, tungud nga indi na gosto nga may madora.

¹⁰ Mabalik gid ang Ginoo, kag ang adlaw nga dato magaabot pario anang pagabot ang takawan, nga indi mo maulaman kon sano. Mababatan dayon nga may nagaragobrob, kag ang adlaw, bolan, kag ang mga bitoon madodora lang. Ang logta masosonog pati ang tanan nga sa logta madodora ra. ¹¹ Tungud nga ang tanan madodora sa toladato nga paagi, dapat magkaboi kita sono sa anang kabubutun ang Dios, ¹² mintras nagapaabot kita ang adlaw nga tana mabalik. Kag imoon ta atun masarangan agud mapadali anang pagbalik. Sa adlaw nga dato ang bilog nga langit sosonogon kag madodora, kag ang tanan nga sa logta magakaratonaw ra sa kainit. ¹³ Piro may ginpangako ra ang Dios kanatun nga bago nga langit kag bago nga logta kag maman dia atun ginaulat, ay ang tanan doto matarung.

¹⁴ Gani mga inigogma, mintras nagaulat kamo ang adlaw nga dato, imorati nindo nga magkaboi ang

limpyo sa anang panulung ang Dios agud ara tana may isaway kanindo, kag dapat mayad indong rilasyon kanana. ¹⁵ Dumdumun nindo gid nga atun Ginoo nagataw pa gid kaigayonan sa mga tao agud malowas sanda sa silot nga maabot. Maman dan nga midyo naatraso anang pagbalik. Kabay ang mga butang nga dia maman ra anang koon atun kabogto nga si Pablo sa anang solat kanindo, sono sa kaaram nga gintaw ang Dios kanana. ¹⁶ Kag maman ra dia anang ginanasambit sa tanan nga anang mga solat. Kon sa bagay may mga ginsolat tana nga malisud maintindian. Gani may mga tao nga maroya kag ara kaulam ang kama-toodan nga nagataw ang sala nga kaologan. Kag toladato ra andang ginaimo sa iba pa nga parti ang Kasolatan. Gani sanda ra mismo ang nagadora andang kaogalingun.

¹⁷ Piro maboay nindo ron naulaman ang parti sa mga tao nga dan. Gani magandam kamo agud indi kamo mapatalang sa mga sala nga mga panodlo ang mga tao nga ara osto nga prinsipio nga ginasonodan. Ay kon kamo magsonod kananda madodora indong marigun nga kaimtangan sa Dios. ¹⁸ Indong imoon tana, magpadayon kamo tobo sa kaaram nga ginataw ni Jesu-Cristo nga atun Ginoo kag Manlollowas. Tana atun dapat dayawon dadi kag sa adlaw nga ara kataposan! Amin.

1 Juan

Ang Ambal nga Nagataw Kaboi

1 Nagasolat kami kanindo agud makilala nindo kon sino gid si Jesu-Cristo. Tana maman anang Ambal ang Dios kag tana ra ang nagataw kaboi nga ara kataposan. Bago magompisa ang mga butang, dian tana run nga lagi. Nabatian namun tana kag bukun lang dan, kondi nakita namun tana mismo kag nakaputan namun pa gani. ² Tana nga ginaalanan ang kaboi nagpakita mismo kag nakita namun, kag dan maman amun ginapamatodan. Ginasogid namun kanindo ang kaboi nga dia nga ara kataposan. Tana kaiban nga lagi ang Amay, piro dadi ginpakita run kanamun. ³ Amun nakita nga dato kag nabatian maman ra amun ginabarita kanindo, agud magkaraiban kita nga nagaorogyon sa Dios nga Amay kag kay Jesu-Cristo nga anang Bata. ⁴ Gani ginasolat namun dia kanindo agud maging lobos gid atun kalipay.

Ang Kaboi sa Kasanag

⁵ Maman dia amun nabatian nga gintodlo ni Jesu-Cristo kag maman da amun ginasogid kanindo nga ang Dios kasanag kag ara gid madulum kanana. ⁶ Gani kon magkoon kita nga kita nagapakigogyon sa Dios, piro malain ra atun ginaimo kag bagay lang gid sa madulum, tay botigun kita, tungud nga ara kita nagakaboi sono sa kamatoodan. ⁷ Piro kon nagakaboi kita sa kasanag pario ra sa Dios nga sa kasanag, dan nagaorogyon kita, kag anang dogo ni Jesus nga anang Bata ang Dios maman ang magalimpyo kanatun sa tanan ta nga mga sala.

⁸ Kon magkoon kita nga ara kita sala, ginaloko ta lang atun kaogalingun, kag ara kita pa kaulam ang kamatoodan. ⁹ Piro kon ikompisar ta sa Dios atun mga sala, masasarigan tana nga imoon na anang pangako nga kita patawadun na sa atun mga sala kag limpyoan sa tanan ta nga kalainan. Dia imoon na tungud nga tana matarung. ¹⁰ Kon magkoon kita nga kita ara nagkasala, ginaimo ta nga ang Dios botigun, kag ara ta pagpatia anang ambal.

2 Kamo nga akun ginabilang nga akun mga bata, ginasolatan ko kamo dia agud indi kamo magkasala. Piro kon may dian nga magkasala, may magapakitloy sa Amay, kag dia ara iba kondi si Jesu-Cristo nga ara gid sala. ² Anang kaogalingun mismo anang gintaw nga alad bilang bayad para sa atun mga sala agud mapatawad kita, kag bukun lang para kanatun kondi para sa anang mga sala ang mga tao sa

bilog nga kalibotan. ³ Nasisigoro ta nga kilala ta ang Dios kon ginatoman ta anang mga sogo. ⁴ Ang nagakoon nga kilala na ang Dios, piro ara na ginatoman anang mga sogo botigun kag ara na ginatipigi ang kamatoodan. ⁵ Piro ang tao tana nga ginatoman sa anang mga ambal ang Dios, maman ang matood nga nagaigogma sa Dios. Kag maman dia ang kasigoroan nga kita manda sa Dios: ⁶ ang nagakoon nga tana sa Dios gid pirmi kinanglan magkaboi pario kay Jesu-Cristo.

⁷ Mga pinalangga, bukun bago nga sogo akun ginasolat kanindo nga kamo magirigogmaan. Kondi maman dia ang dati nga sogo nga gintaw kanindo ompisa nga kamo nagtoo. ⁸ Piro dia nga sogo makokoon ta ra nga bago, kag anang kamatoodan dia nakita sa anang kaboi ni Cristo kag nakikita run da kanindo. Ay ang madulum sa indong isip nagalubas kag ang matood nga kasanag nagasirak run. ⁹ Ang nagakoon nga tana nasanagan run, piro ara nagaigogma sa anang kapario, dan nga tao naduduluman pa ra gid. ¹⁰ Ang tao nga nagaigogma sa anang kapario maman ang matood nga nasanagan run, kag ara bisan ano sa anang kaboi nga maging kabangdanan nga ang iba magkasala.

¹¹ Piro kon ang tao ara nagaigogma sa anang kapario nagakaologan nga ara tana pa gid masanagi. Pario tana sa tao nga nagapangikap sa madulum kag ara kaulam kon diin tana nagapaayan, tungud nga ginbolag tana ang madulum.

¹² Ginasolatan ko kamo nga akun mga bata, ay kamo ginpatawad run ang Dios sa indong mga sala tungud kay Cristo.

¹³ Kamo nga mga malam ginasolatan ko tungud nga tana kilala nindo ron, tana nga bago magompisa ang tanan dian run nga lagi.

Nagasolat ako ra kanindo nga mga bataun pa, ay napirdi nindo ron si Satanas.

¹⁴ Ginasolatan ko kamo nga akun mga bata, ay kilala nindo ron ang Dios nga Amay.

Kamo nga mga malam ginasolatan ko tungud nga tana kilala nindo ron, tana nga bago magompisa ang tanan dian run nga lagi.

Nagasolat ako ra kanindo nga mga bataun pa, ay kamo marigun sa indong pagtoo. Anang mga ambal ang Dios ginatoman nindo kag napirdi nindo ron si Satanas.

¹⁵ Indi nindo pagpalabiun anang sistima ang kalibotan okon ang mga butang nga digi sa kalibotan. Kon ginapalabi nindo ang mga butang digi sa kalibotan,

ara kamo pagigogma sa Amay. ¹⁶ Tungud nga ang tanan nga digi sa kalibotanang mga butang nga ginaandum atun makasasala nga pagkatao, ang mga butang nga ginakawilian atun mga mata, kag ang mga butang digi sa kalibotan nga ginapabogal ang mga taodia tanan ara nagaalin sa Amay, kondi sa isip lang ang mga tao. ¹⁷ Ang kalibotan nga dia kag ang tanan nga mga butang digi nga ginaandum ang mga tao madodora, piro ang tao nga nagatoman anang kabubutun ang Dios nagakaboi asta kon sano.

Ang Anti-Cristo

¹⁸ Mga bata, nakabati kamo ron da nga maabot ang anti-Cristo nga maman ang magakontra kay Cristo. Kag kon magabot tana run gani, anang kataposan ang kalibotan madali run lang. Miski dadi gani doro ron ang mga anti-Cristo, gani naulaman ta nga marapit kita run sa kataposan. ¹⁹ Bisan naging kaiban ta sanda anay, bukun sanda atun matood nga mga kaiban. Ay kon sanda atun kaiban gid, ara sanda andan nagpabulag kanatun. Piro nagaralin sanda, kag dia nagapakilala nga bukun sanda manda atun mga kaiban.

²⁰ Piro kamo tana gintawan ni Cristo ang Ispirito Santo. Maman dan nga kamo tanan nakaulam ang kamatoodan. ²¹ Gani nagasolat ako kanindo, bukun tungud nga ara kamo kaulam ang kamatoodan, kondi tungud nga kamo nakaulam run, kag naulaman nindo ra nga ara botig nga nagaalin sa kamatoodan. ²² Ta sino ang botigun? Ang mga tao nga nagakoon nga si Jesus bukun Cristo. Maman dan ang mga anti-Cristo, tungud nga ginasikway nanda ang Amay kag anang Bata. ²³ Ang nagasikway sa anang Bata ara kanana ang Amay, piro ang nagakilala sa anang Bata dian kanana ang Amay. ²⁴ Gani indi nindo gid paglipatan ang mga gintodlo kanindo alin ang ompisa nga kamo nagtoo. Kon ginatoman nindo ang mga butang nga indong gintonan ang ompisa, magapabilin kamo sa anang Bata kag sa Amay. ²⁵ Kag anang ginpangako ni Cristo maman dia, kaboi nga ara kataposan. ²⁶ Ginsolat ko ang mga butang nga dia kanindo tungud sa mga tao nga dato nga gosto magpatalang kanindo. ²⁷ Piro kamo tana gintawan ni Cristo anang Ispirito. Kag tungud nga dian kanindo anang Ispirito, indi kinanglan nga todloan kamo pa ang iba. Ay anang Ispirito maman ang nagatodlo kanindo parti sa tanan nga butang, kag anang ginatodlo matood kag bukun botig. Gani, pario anang koon kanindo, indi kamo magpabulag kay Cristo.

²⁸ Mga bata, magpabilin kita kanana, agud indi kita pagadlukan okon magpantago sa kauya kon magabot tana run. ²⁹ Kon naulaman nindo nga si Cristo matarung, makasisigoro kamo ra nga ang tanan nga mga tao nga nagaimo ang matarung anang mga bata ang Dios.

Mga Bata ang Dios

3 Isipa nindo bala kon pira kabaul anang pagigogma ang Dios kanatun! Ginatawag na kita nga anang mga bata; kag matood ra gani nga kita anang mga bata. Gani indi magkilala kanatun ang mga tao digi sa kalibotan tungud nga ara sanda ra nagkilala sa Dios. ² Mga pinalangga, kita dadi anang mga bata run ang Dios. Garing ara pa napaayag kon maging ano kita gid sa ori. Piro naulaman ta nga pagabot ni Cristo magapario kita kanana, ay makikita ta tana mismo kon ano tana gid. ³ Gani ang kada isara nga may toladia nga pagsarig kanana dapat magkaboi ang limpyo pario kanana.

⁴ Ang bisan sino nga nagaimo sala nagalapas anang mga sogo ang Dios, tungud nga maman dan ang sala, ang paglapas anang mga sogo ang Dios. ⁵ Naulaman nindo nga si Cristo nga ara gid sala nagayan digi sa kalibotan agud limpyoan kita sa atun mga sala. ⁶ Gani ang mga tao nga nagapabilin kay Cristo ara nagapadayon sa pagpakasala. Piro ang bisan sino nga nagapadayon sa pagpakasala ara gid kakilala kanana.

Magirigogmaan Kita

⁷ Mga bata, indi kamo pagpatalangun ang bisan sino! Ang tao nga nagaimo matarung nagapakilala nga tana matarung. Pario tana kay Cristo nga matarung. ⁸ Piro ang tao tana nga nagapadayon sa pagpakasala, dan kay Satanas, ay si Satanas nagapakasala alin pa ang ompisa. Maman dan nga anang Bata ang Dios nagayan digi, agud ranggaun na anang ginaimo ni Satanas. ⁹ Ang tao nga naging bata run ang Dios ara run nagapadayon sa pagpakasala, tungud nga anang ogali ang Dios nga ara nagapakasala dian run kanana. Kag tungud nga ang Dios maman run anang Tatay, indi run maimo nga tana magpadayon pa sa pagpakasala. ¹⁰ Digi makikilala kon sino gid anang mga bata ang Dios kag kon sino ra anang mga bata ni Satanas. Ang tao nga ara nagaimo ang matarung okon ara nagaigogma sa anang kapario bukun anang bata ang Dios.

¹¹ Kabay maman ra dia ang panodlo nga indong nabatian alin pa ang ompisa indong pagtoo, nga kita dapat gid nga magirigogmaan. ¹² Indi kita magwad kay Cain. Bata tana ni Satanas, gani ginpatay na anang libayun. Piro basi kabay ginpatay na gid anang libayun? Tungud nga anang mga inimoan anang libayun mayad kag ang ana tana malain. ¹³ Gani mga kabogto ko kay Cristo, indi kamo matingala kon kamo ginadumutan ang mga tao digi sa kalibotan. ¹⁴ Naulaman ta nga ang ona patay kita sa panulung ang Dios, piro dadi may kaboi kita run nga ara kataposan tungud nga ginaigogma ta atun kapario. Ang ara nagai-gogma sa anang kapario patay pa ra gid sa anang panulung ang Dios. ¹⁵ Ay ang tao nga nagadumut sa anang kapario pario lang sa manogpatay tao. Kag naulaman nindo ra nga ara manogpatay ang tao nga

may kaboi nga ara kataposan. ¹⁶ Digi ta nakikilala ang matood nga pagigogma: gintaw ni Jesus anang kaboi para kanatun. Gani dapat ta ra nga boligan atun kapario nga tomoloo, bisan nagakaologan nga itaya ta ra atun kaboi. ¹⁷ Kon mayad atun pagkabutang kag makita ta atun kapario nga malisud gid anang kaim-tangan piro ara ta pagboligi, ano kabay, makokoon ta nga anang gogma ang Dios digi kanatun? ¹⁸ Mga bata, indi kita lang magsari ambal nga kita may pagigogma kondi ipakita ta paagi sa atun mga ginaimo nga kita matood nga nagaigogma. ¹⁹ Digi ta naulaman kon sa kamatoodan kita manda, kag sarang kita run makaa-tobang sa Dios nga ara dapat kaadlukan. ²⁰ Ay bisan midyo ginakulbaan kita matood tungud nga kita dapat andan nga silotan, naulaman ta ra nga ang Dios mas makagagaum pa kaysa atun konsinsya. Naulaman na kon matood atun gogma okon bukun, ay naulaman na ang tanan. ²¹ Mga pinalangga, kon atun konsinsya ara run nagakondinar kanatun, dapat indi kita run da pagadlukan nga magparapit sa Dios. ²² Kag miski ano atun pangayoon kanana mababaton ta, ay ginatoman ta anang mga sogo, kag kon ano anang gosto maman atun ginaimo. ²³ Kag anang sogo maman dia: magtoo kita sa anang Bata nga si Jesu-Cristo, kag magirigogmaan kita sono sa anang sogo ni Cristo kanatun. ²⁴ Ang tao nga nagatoman anang mga sogo ang Dios ara nagapabulag sa Dios, kag ang Dios dian kanana. Kag paiwan ta maulaman nga ang Dios digi kanatun? Naulaman ta dia paagi sa anang Ispirito mismo nga anang gintaw kanatun.

Ang Ispirito nga Alin sa Dios kag ang Ispirito nga Alin sa Anti-Cristo

⁴ Mga pinalangga, indi kamo basta lang magpati sa mga tao nga nagakoon nga andang ginatodlo kono alin sa Ispirito Santo, kondi osisaa nindo anay nga mayad kon bala ang mga butang nga andang ginatodlo matood manda nga alin sa Dios okon bukun. Ay doro ron nga botigun nga mga manogtodlo ang nagraraapta digi sa bilog nga kalibotan nga nagakoon nga sanda kono anang mga manogtodlo ang Dios. ² Sa toladia nga paagi maulaman nindo kon andang ginapanodlo alin sa anang Ispirito ang Dios: kon sanda nagapati nga si Jesu-Cristo nagpakatao, dan ang Dios maman ang nagsogo kananda. ³ Piro ang ara nagapati nga si Jesus nagpakatao, ang nagsogo kanana bukun ang Dios kondi ang Anti-Cristo. (Nabatian nindo ron da nga lagi nga dia magaabot sa kalibotan kag da-di digi run manda sa kalibotan.) ⁴ Piro mga bata, kamo tana sa Dios, kag ginpiridi nindo ang mga botigun nga mga manogtodlo, ay ang Ispirito Santo nga dian kanindo mas gamanan kaysa kay Satanas nga naga-gaum sa mga tao sa kalibotan. ⁵ Sanda taga-digi sa kalibotan, gani ang mga butang nga digi lang sa kalibotan maman andang ginasogid, kag ang mga tao nga taga-digi sa kalibotan nagapamati kananda. ⁶ Piro kita tana anang mga bata ang Dios. Ang mga nagakilala sa Dios nagapamati sa atun ginatodlo, piro ang ara na-

gakilala sa Dios ara nagapamati kanatun. Gani digi ta makilala kon sino ang nagapanodlo ang kamatoodan nga alin sa anang Ispirito ang Dios kag kon sino ang nagapanodlo ang kabotigan.

Ang Dios Gogma

⁷ Mga pinalangga, magirigogmaan kita ay ang gogma alin sa Dios. Ang bisan sino nga nagaigogma sa anang kapario anang bata tana ang Dios, kag kilala na ang Dios. ⁸ Ang tao tana nga ara nagaigogma sa anang kapario ara kakilala sa Dios, tungud nga ang Dios gogma. ⁹ Ginpakita ang Dios anang gogma kanatun paagi sa anang pagpadara anang bogtong nga Bata digi sa kalibotan, agud nga paagi kanana makabaton kita ang kaboi nga ara kataposan. ¹⁰ Maman dia ang matood nga gogma. Bukun nga kita ang nagigogma sa Dios, kondi nga ang Dios maman ang nagigogma kanatun, gani ginpadara na anang Bata agud akoon na atun mga sala para mapatawad kita.

¹¹ Mga pinalangga, kon toladia anang pagigogma ang Dios kanatun, dapat kita ra nga magirigogmaan. ¹² Ara pa gid tao nga nakakita sa Dios. Piro kon kita nagairigogmaan, ang Dios nagapabilin digi kanatun kag anang gogma nakokomplito kanatun.

¹³ Nasisigoro ta nga kita sa Dios kag ang Dios digi kanatun, tungud nga gintawan na kita anang Ispirito.

¹⁴ Nakita namun mismo kag ginapamatodan nga ginpadara ang Amay anang Bata bilang Manlolowas ang bilog nga kalibotan. ¹⁵ Ang bisan sino nga nagakoon nga si Jesus anang Bata ang Dios, dan ang Dios dian kanana, kag tana sa Dios. ¹⁶ Kita gani nakaulam run anang gogma ang Dios kag nagatoo kita nga kita ginaigogma na.

Ang Dios gogma. Kag ang bisan sino nga nagakaboi nga may pagigogma, dan nga tao sa Dios, kag ang Dios dian kanana. ¹⁷ Ang gogma nga dia makokomplito kon ara kita run naadluhi sa adlaw nga ang Dios magukum, ay atun kaboi digi sa kalibotan pario sa anang kaboi ni Cristo. ¹⁸ Ang tao nga may matood nga pagigogma sa Dios ara ginaadluhi, ay anang pagigogma ang Dios kanatun osto gid kag ginbuul na atun kaadluk kanana. Ang tao ginaadlukan tungud nga nagaulat-ulat tana nga silotan, ay ara na pa gid maulami nga mayad anang pagigogma ang Dios kanana.

¹⁹ Kita nagaigogma sa Dios tungud nga tana maman ang ona nga nagigogma kanatun. ²⁰ Ang bisan sino nga nagakoon nga tana nagaigogma sa Dios, piro ara nagaigogma sa anang kapario, dan nga tao botigun. Tungud nga kon anang kapario mismo nga anang nakikita indi na maigogma, ta paiwan tana makaigogma sa Dios nga ara na nakita? ²¹ Gani maman dia ang sogo nga gintaw kanatun ni Cristo, nga ang tao nga nagaigogma sa Dios dapat ra nga magigogma sa anang kapario.

Ang Pagtoo, Pagtoman, kag ang Pagdaug

5 Ang bisan sino nga nagatoo nga si Jesus maman ang Cristo anang bata ang Dios. Kag ang bisan sino nga nagaigogma sa ginikanan nagaigogma ra sa anang mga bata. ² Kag naulaman ta nga ginaigogma ta anang mga bata ang Dios kon kita nagaigogma sa Dios kag nagatoman sa anang mga sogo. ³ Ay nagai-gogma kita sa Dios kon nagatoman kita sa anang mga sogo. Kag anang mga sogo bukun ra gid malisud nga tomanun. ⁴ Ay ang kada bata ang Dios nagadaug sa mga butang digi sa kalibotan nga kontra sa Dios. Kag ginapirdi na paagi sa anang pagtoo. ⁵ Gani sino ang nagapirdi sa kalibotan? Ara iba kondi ang tao nga nagatoo nga si Jesus maman anang Bata ang Dios. ⁶ Kag ginpamatodan nga tana manda anang Bata ang Dios paagi sa tobig anang pagpabunyang kag paagi sa dogo anang pagkapatay. Bukun lang sa tobig kondi ginola na pa anang dogo. Kag dia nga butang ginapamatodan ra ang Ispirito Santo kanatun, kag naulaman ta nga matood anang koon ang Ispirito ay ang Ispirito Santo kamatoodan. ⁷ Gani may tatlo nga nagapamatood parti kay Jesus: ⁸ ang Ispirito Santo, anang pagpabunyang sa tobig, kag ang dogo nga anang ginola para kanatun. Kag ang tatlo nga dia nagaogyon sa pagpamatood. ⁹ Nagapati kita sa anang pagpamatood ang mga tao. Piro mas masarigan gid anang pagpamatood ang Dios, kag tana mismo ang nagpamatood nga si Jesus anang Bata. ¹⁰ Ang tao nga nagatoo sa anang Bata ang Dios may kasigoroan sa anang tagiposoon nga si Jesus anang Bata matood ang Dios. Piro ang indi magpati sa anang ginakoon ang Dios parioron lang sa nagkoon tana nga ang Dios botigun, tungud nga indi tana magpati sa anang ginakoon ang Dios parti sa anang Bata. ¹¹ Kag maman dia anang ginkoon ang Dios: nga kita gintawan na run kaboi nga ara kataposan, kag ang kaboi nga dia nagalin sa anang Bata. ¹² Ang bisan sino nga kanana run anang

Bata ang Dios may kaboi nga ara kataposan. Piro kon ara kanana anang Bata ang Dios ara tana ra kaboi nga ara kataposan.

Ang Kaboi nga Ara Kataposan

¹³ Dia ginasolat ko kanindo nga nagatoo sa anang Bata ang Dios agud maulaman nindo gid nga kamo may kaboi run nga ara kataposan. ¹⁴ Kag ara kita naga-pangalangan nga magparapit sa Dios ay nagapati kita nga pamatian na ang bisan ano nga atun pangayoon sono sa anang kabubutun. ¹⁵ Kag kon naulaman ta nga kita ginapamatian ang Dios kada magpangayo kita kanana, nasisigoro ta ra nga nababaton ta ang bisan ano nga atun ginapangayo kanana.

¹⁶ Kon makita nindo indong kapario nga tomoloo nga nagaimo sala nga bukun kamatayun anang abotan, ipangamoyo nindo tana sa Dios, dan tawan tana ang Dios kaboi. Akun gostong ambalun, ang mga sala lang gid nga bukun kamatayun anang abotan. May sala nga anang abotan gid tana kamatayun. Ara ako nagakoon nga ang tao nga nagakasala ang toladan nga sala ipangamoyo nindo pa. ¹⁷ Kon sa bagay, ang tanan nga malain sala. Piro may dian nga sala nga bukun kamatayun anang abotan.

¹⁸ Naulaman ta nga ara tao nga naging bata run ang Dios nga nagapadayon pa gid sa pagpakasala, kondi ginaapinan tana anang Bata ang Dios, gani indi tana maiwan ni Satanas. ¹⁹ Ang kalibotan nga dia sa idalum anang gaum ni Satanas, piro naulaman ta nga kita tana sa Dios ron. ²⁰ Naulaman ta ra nga nagayan digi sa kalibotan anang Bata ang Dios, kag gintawan na kita pagangup agud makilala ta ang matood nga Dios. Kag dadi kita sa matood nga Dios, sa anang Bata nga si Jesu-Cristo. Tana maman ang matood nga Dios kag tana ra ang nagataw kaboi nga ara kataposan.

²¹ Gani kamo nga ginabilang ko nga akun mga bata, likawi nindo ang mga dios-dios.

2 Juan

¹ Ako isara sa mga maulam-ulam nga nagadomara sa mga nagatoo sa Dios. Nagasolat ako kanimo nga bilang babai nga anang pinili ang Dios kag sa imong mga bata. Ginapalangga ko kamo gid, kag bukun lang ako kondi ang tanan nga nakakilala run ang kamatoodan. ² Ginapalangga namun kamo tungud sa kamatoodan nga atun nabaton, kag dia nga kamatoodan digi kanatun asta kon sano.

³ Kabay pa nga boligan kita ra gid kag kaloyan ang Dios nga Amay kag ni Jesu-Cristo nga anang Bata, kag kabay pa nga tawan kita ra masadya nga kaboi mintras nagakaboi kita sono sa kamatoodan kag ginaigogma ta atun kapario.

Ang Kamatoodan kag ang Gogma

⁴ Nalipay ako nga mayad pagkaulam ko nga may mga bata kaw nga nagakaboi sono sa kamatoodan, sono sa anang sogo kanatun ang Dios nga Amay.

⁵ Gani, nagapangabay ako kanimo nga magirigogmaan kita nga tanan. Akun ginasolat nga dia kanimo bukun bago nga sogo, kondi maman da dia ang sogo nga gintaw kanatun ang pagompisa atun pagtoo.

⁶ Kag ang matood nga gogma ginapakita kon ginatoman ta anang mga sogo ang Dios. Kag anang sogo nga indong nabatian ang pagompisa indong pagtoo maman dia, nga kita dapat magirigogmaan.

⁷ Doro ron nga mga manogpatalang ang nagrarapta digi sa kalibotan. Dia nga mga tao ara nagapati nga si Jesu-Cristo naging tao gid. Maman dan ang mga tao nga manogpatalang kag mga anti-Cristo. ⁸ Gani magandam kamo gid agud indi madora indong ginpangabudlayan kondi mabaton nindo ang tanan nga balus nga para kanindo.

⁹ Ang ara nagasonod sa anang mga panodlo ni Cristo, kondi nagadogang sa mga panodlo nga dia, ara kanana ang Dios. Piro ang nagasonod tana sa anang mga panodlo ni Cristo, dan dian kanana ang Amay kag si Jesu-Cristo nga anang Bata. ¹⁰ Gani kon may magayan kanindo nga ara nagadara anang panodlo ni Cristo, indi nindo tana pagbatonon sa indong balay, kag indi pagsapakun. ¹¹ Ay ang tao nga nagasapak sa mga toladan nga mga tao naoomid sa kalainan nga andang ginaimo.

¹² Doro pa andan akun inogsogid kanindo, garing indi ko ron lang pagsambitun digi, ay nagasarig ako nga makabisita ako dian kanindo. Bago ko garing isogid kanindo pagabot ko dian agud malobos gid atun kalipay.

¹³ Nagapangomosta ra kanimo anang mga bata imong kabogto nga babai nga isara ra sa anang mga pinili ang Dios.

3 Juan

¹ Gayo, ako nga isara sa mga maulam-ulam nga nagadomara sa mga nagatoo sa Dios nagasolat kanimo nga akun pinalangga gid nga kabogto kay Cristo.

² Kabay pa nga mayad ra imong lawas kag imong kaimtangan dian; naulaman ko ra nga mayad imong ispiritoanun nga kaimtangan. ³ Nalipay ako nga mayad anang pagabot digi atun pira ka mga kabogto nga nagsogid nga ikaw matutum gid sa kamatoodan kag padayon nga nagakaboi sono sa kamatoodan nga dan. ⁴ Ara run butang nga makataw kalipay kanakun nga sobra pa dian, nga mabatian ko nga akun mga bata sa pagtoo nagakaboi sono sa kamatoodan.

⁵ Pinalangga ko nga Gayo, masasarigan ka gid matood tungud nga ginaasikaso mo nga mayad atun mga kabogto nga nagaaragi dian bisan ara mo sanda nakilala. ⁶ Pagabot nanda digi ginsogidan nanda ang mga tomoloo parti sa imong mga mayad nga ginimo kananda. Kon maimo, pagabot nanda ruman dian kanindo boligan mo sanda ruman sa paagi nga malilipay ang Dios, agud nga makapadayon sanda sa andang pagpanaw. ⁷ Ay sanda nagapanaw para magtoldo ang parti kay Cristo, kag ara sanda gid nagabaton bolig alin sa mga bukun tomoloo. ⁸ Gani kita nga mga tomoloo dapat gid nga magbolig sa mga tao nga toladia agud nga may parti kita ra sa andang pagpangabudlay para sa kamatoodan.

⁹ Nagpadara ako solat para sa mga tomoloo dian. Piro si Diotrefes nga gosto nga tana indong kilalaun

nga manogdomara indi magpati kanamun. ¹⁰ Gani pagabot ko dian isogid ko kanindo ang tanan nga anang ginaimo, tungud nga masyado kalain anang mga ginapangambal parti kanamun kag dorong mga kabotigan anang ginapanogid. Piro bukun lang dan, kondi indi na ra pagbatonon atun mga kabogto kay Cristo nga nagaaragi dian. Ginabawalan na ra ang gosto magbaton kananda kag ginapaalin na pa gani sanda sa simbaan.

¹¹ Pinalangga ko nga Gayo, ayaw pagwada ang toladan nga tao nga malain. Ang mayad tana maman atun dapat nga wadun. Ang mga tao nga nagaimo mayad ana ang Dios. Piro ang nagaimo tana ang malain ara kakilala sa Dios. ¹² Sulunga nindo si Demetrio. Ginadayaw tana ang tanan nga mga nagatoo tungud nga nakikita sa anang kaboi nga tana nagonod sa kamatoodan. Kami nagapamatood ra nga mayad tana nga tao kag naulaman nindo nga matood amun ginasogid.

¹³ Dorong pa andan akun inogsogid kanimo, piro indi ko ron isolat digi. ¹⁴ Bago kita garing masogidanun pagabot ko dian tungud nga may plano ako nga magpakigkita kanimo sa labing madali.

¹⁵ Kabay pa nga tawan ka gid ang Dios kalinung sa imong pagpangaboi. Imong mga kakilala digi nagapangomosta ra kanimo. Ipaabot mo ra akun pagpangomosta sa atun mga kakilala dian.

Judas

¹ Ako si Judas nga kabogto ni Santiago kag soro-
goon ni Jesu-Cristo. Nagapangomosta ako kanin-
do nga mga tinawag ang Dios nga maging ana, kamo
nga ginaigogma ang Dios nga Amay kag ginaban-
tayan ni Jesu-Cristo.

² Kabay pa nga pirmi nindo nga mabaton anang
kalooy, kalinung, kag gogma ang Dios.

Ang mga Botigun nga mga Manogtodlo

³ Mga pinalangga ko nga mga kabogto kay Cristo,
gosto ko gid andan nga magsolat kanindo parti sa
kalowasan nga atun nabaton, garing naisip ko nga
mas kinanglan gid nga solatan kamo kag sugyutun
nga batokan nindo ang mga tao nga gusto magilis
ang mga panodlo sa atun pagtoo. Dia nga mga pan-
odlo gintaw ang Dios sa anang mga tomoloo kag dap-
at indi gid pagomanun. ⁴ Ginasolatan ko kamo ang to-
ladia tungud nga may mga tao nga sikrito nga nagin-
tra dian kanindo. Bukun sanda diosnon kag gusto nan-
da nga ilisan ang matood nga mga panodlo parti sa
anang kalooy atun Dios, tungud nga nagatodlo sanda
nga ara bali kono bisan marimo atun mga pagginawi,
total ang Dios kono maloloyon, gani patawadun na ki-
ta ra. Dan nga mga tao indi ra magpati nga si Jesu-
Cristo maman atun Agalun kag Ginoo. Gintagna run
nga lagi ang ona ang mga propita kon ano ang silot
nga andang mababaton.

⁵ Bisan naulaman nindo ron akun isogid dadi gosto
ko pa gid nga padumdumun kamo. Kabay ang ona
ginlibri ang Ginoo ang mga Israelita sa Egipto. Piro
ang ori ginpamatay na ang iba kananda tungud nga
ara sanda nagtoo kanana. ⁶ Dumdumun nindo ra ang
mga angil nga ara nagpabilin sa andang dati nga
katungdanan, kondi ginbayaan nanda andang logar.
Maman dato nga gingapos sanda ang mga kadina nga
indi mabogto kag ginbutang sa logar nga madulum
doto sa idalum asta magabot ang adlaw nga sanda
sintinsyaan ang Dios. ⁷ Dumduma nindo ra ang mga
tao sa Sodoma kag Gomorra kag sa andang mga kara-
pit nga mga banwa. Kabay nagkasala sanda ra pario
ang mga angil. Andang ginimo, nagolid sanda sa
bukun andang asawa kag bisan pa gani sa andang ka-
pario nga lalaki okon kapario nga babai. Maman dato
nga ginsilotan sanda sa kalayo. Anang ginimo nga da-
to ang Dios paandam sa tanan nga sa ori nga mga ad-
law may silot nga ara kataposan sa kalayo nga indi gid
maparung.

⁸ Dan toladan ra ang mga tao nga dan nga akun gi-
nakoon nga nakaintra run dian kanindo. May mga
damgo sanda nga nagatolod kananda sa pagpakasala
kontra sa andang kaogalingun nga lawas. Kag tungud
ra sa andang mga damgo-damgo nga dan indi sanda
magpasakup sa Ginoo kag ginapakalain nanda pa pati
ang mga angil. ⁹ Bisan pa gani si Miguel nga manog-
domara ang mga angil ara nagimo pario andang gi-
naimo. Ay pagdiskosyon nanda ni Satanas kon sino
kananda ang mabuul anang bangkay ni Moises, ara
tana nagpangas nga magkondinar kanana sa anang
pagpasipala kay Moises. Anang koon lang tana, "Ang
Ginoo ang antigo nga magsaway kanimo." ¹⁰ Piro ang
mga tao nga dan nagapakalain sa mga butang nga
ara nanda maintindii. Pario sanda sa mga sapat nga
ara nagaisip, ay ara iba sanda nga ginasonod kondi
andang duna nga mga baratyagun, nga maman ra
ang nagarangga kananda. ¹¹ Kailo sanda ra! Ginason-
od nanda anang ginimo ni Cain. Kag ginasonod nanda
ra si Balaam, ay bisan naulaman nanda nga malain an-
dang ginaimo sigi sanda pa ra gid tungud sa andang
sobra nga pagangad ang koarta. Pario sanda ra kay
Core nga nagribildi sa Dios, gani sisilotan sanda ra
pario kanana. ¹² Kauruya para kanindo nga
nakakaiban nindo ang mga tao nga dan sa indong
pagtiripon sa pagkaun bilang magkarabogto kay
Cristo. Dan sanda maman ang nagarangga kanindo.
Ay sigi lang andang pagosto kaun kag inum kag ara
sanda nauya. Ara sanda ibang ginaisip kondi andang
kaogalingun lang. Pario sanda sa galum nga ginapalid
ang angin kag ara nagadara oran. Pario sanda ra sa
kaoy nga ara nagapamonga bisan sa oras nga inog-
bonga, ay gingabot sanda kag patay run gid. ¹³ Pario
sanda sa daloyon kon nagabagyo tungud nga kon pai-
wan nga makikita ang bora nga nagagoa sa mga
daloyon makikita ra andang mga inimoan nga kau-
ruya. Pario sanda sa mga bitoon nga nagtalang. Gani
may logar nga madulum gid nga ginatigana ang Dios
para kananda. Kag doto sanda asta kon sano.

¹⁴ Si Enoc nga ikaanum nga lai alin kay Adan nag-
tagna nga lagi parti kananda, makon na, "Ang Ginoo
maabot kaiban anang linibo nga mga angil" ¹⁵ agud
magukum sa tanan. Sintinsyaan na nga silotan ang
mga bukun diosnon tungud sa andang mga malain
nga mga inimoan kag sa andang pagpasipala
kanana."

¹⁶ Ang mga tao nga dan nga nagakontra sa kama-
toodan pirmi lang nga nagariklamo, bukun sanda kon-
tinto sa andang kaimtangan, ginasonod nanda lang

andang mga andum, mga asdakun, kag ginainto-into nanda ang iba agud mabuul nanda andang gosto.

Ang mga Padumdum kag mga Bilin

¹⁷ Piro mga pinalangga ko nga mga kabogto, dum-duma nindo anang koon kanindo anang mga apostolis atun Ginoong Jesu-Cristo. ¹⁸ Kabay nagkoon sanda nga lagi nga, "Sa oring mga adlaw magagoo ang mga tao nga magayagota kanindo, kag ara iba andang son-odon kondi anda lang nga mga andum nga magimo ang malain." ¹⁹ Maman dan nga mga tao ang naga-paito agud kamo nga mga tomoloo magkarampikampian. Kontrolado sanda andang duna nga mga baratyagun, kag ara kananda ang Ispirito Santo. ²⁰ Piro kamo tana, mga pinalangga, dapat magbinoligan agud magrigun indong pagtoo sa anang panodlo ang Dios. Magpangamoyo kamo paagi sa anang gaum ang Ispirito Santo. ²¹ Mintras nagaulat kamo ang kaboi nga ara kataposan nga anang itaw kanatun atun Ginoong Jesu-Cristo tungud sa anang kalooy, indi kamo gid

magpabulag sa anang gogma ang Dios. ²² Kaloyan nindo kag boligan ang mga nagapangdoadoa tungud nga bukun pa marigun andang pagtoo. ²³ Boligi nindo sanda agud malowas sanda sa silot, pario sa nagasabnit kamo ang sangka butang nga masosonog ron. Kaloyi nindo pati ang mga tao nga maraway gid andang ginaimo nga sala, piro dapat ginarimoan kamo nga mayad sa andang mga ginaimo. Magandam kamo kananda ay pati andang mga lambong marisna sa panulung ang Dios.

Pagdayaw kag Pagpasalamat sa Dios

²⁴ Ang Dios sarang magbantay kanindo agud indi kamo magkasala, kag madadara na kamo nga ara kasawayan kag malipayun gid sa anang prisinsya. ²⁵ Dayawon ta tana! Tana lang gid ang Dios kag atun Manlolowas paagi sa atun Ginoong Jesu-Cristo. Tana ang pinakamataas, makagagaum, kag manogdomara sa tanan, ompisa pa ang ona, asta dadi, kag asta ara kataposan! Amin.

Apokalipsis

1 Dia nga solat parti sa mga butang nga ginpakita ni Jesu-Cristo kon ano ang madali run lang nga magakaratabo. Dia ginsogid kanana ang Dios agud tana ruman ang magasogid sa mga nagasirbi sa Dios. Gani ginsogid dia kanakun ni Cristo paagi sa anang ginsogo nga angil. ² Ako si Juan kag ginasogid ko ra ang tanan nga akun nakita. Dia nga mga butang parti sa anang plano ang Dios nga ginpamatodan ni Jesu-Cristo. ³ Masoirti ang nagabasa kag ang mga nagapamati sa solat nga dia kon ginatoman nanda ang nasolat digi. Ay ang mga tagna digi madali run lang magkaratabo.

Pagpangomosta sa Pito ka Simbaan

⁴ Ako nagapangomosta kanindo dian sa pito ka mga simbaan nga sa probinsya ang Asia.

Kabay pa nga kaloyan kamo ang Dios kag ang Ispirito Santo kag ni Jesu-Cristo nga mayad ra gid indong kaimtangan dian. Kon parti sa Dios, kon ano tana ang ona, maman tana ra dadi kag maman pa ra gid asta kon sano. Kon parti sa Ispirito Santo, bilang pito tana kag nagaoli sa atobangan anang trono ang Dios. Kag kon parti kay Jesu-Cristo, tana maman ang nagsogid anang plano ang Dios kag masarigan anang ambal. Tana ang ona gid nga nabanaw sa mga minatay nga indi ruman mapatay, kag tana ra ang nagagaum sa tanan nga mga manogdomara digi sa kalibotan. Ginai-gogma na kita, kag paagi sa anang pagkapatay ginlowas kita sa silot nga para sa atun mga sala. ⁶ Ginimo na kita nga mga ari kag mga pari sa pagsirbi sa Dios nga anang Tatay. Kanana ang kadungganang kag ang gaum asta kon sano. Amin.

⁷ Magpriparar kamo! Si Jesu-Cristo magaabot sa mga panganod. Ang tanan nga mga tao makakakita kanana pati ang mga tao nga nagpatay kanana. Kag ang mga tao sa tanan nga banwa magaparanangis tungud sa andang kaadluk nga tana magasilot ron kananda. Dia matood gid!

⁸ Ang Ginoong Dios ang Makagagaum sa tanan. Kon ano tana ang ona, maman tana ra dadi kag maman pa ra gid asta kon sano. Gani makon na, "Ako anang ompisa kag anang kataposan ang tanan."

Si Cristo Nagpakita kay Juan

⁹ Ako si Juan nga indong kabogto nga kaiban nindo ra sa kalisud, sa pagari, kag sa pagantos tungud nga kita kay Jesus. Gindara ako digi sa isla ang Patmos tungud nga ginwali ko anang ambal ang Dios nga gintod-

lo ni Jesus. ¹⁰ Ang digi ako ron sa Patmos may adlaw nga Domingo nga gingauman ako ang Ispirito Santo. May nabatian ako nga mabaskug nga limug alin sa akun likod kampi nga daw tonog ang trompita.

¹¹ Makon ang limug, "Isolat mo kon ano imong makita, kag ipadara mo dayon sa pito nga dia ka mga simbaan: sa Efeso, Smirna, Pergamo, Tiatira, Sardis, Filadelfia, kag Laodicea."

¹² Pagkabati ko dato nagbalikid ako agud sulungun kon sino ang nagaambal kanakun. Kag nakita ko ang pito ka bolawan nga mga solo. ¹³ Kag sa mga solo nga dato may nagatindug nga midyo sa tao. Anang lambong malabug nga nagaabot sa anang kitin, kag sa anang dugan may bugkus nga bolawan. ¹⁴ Anang book masiri anang kapoti pario sa tila nga mapoti gid. Kag anang mata nagabaga nga midyo sa kalayo.

¹⁵ Anang siki nagalining nga midyo sa saway nga gintonaw sa kalayo kag ginpalining. Anang limug mabaskug gid nga midyo sa busay nga nagasagana. ¹⁶ May ginaawidan tana nga pito ka bitoon sa anang alima nga too, kag sa anang baba may nagagoa nga matarum nga ispada nga magtimbang anang tarum. Anang oyaun masolaw gid pario sa adlaw kon ogto.

¹⁷ Pagkakita ko kanana, natomba ako sa anang sikian nga midyo ako sa patay. Gintongtong na dayon anang alima nga too kanakun kag magkoon, "Indi kaw magkaadluk! Ako ang ompisa kag kataposan ang tanan nga butang. ¹⁸ Ako may kaboi nga ara kataposan. Napatay ako manda, piro sulunga, boi ako dadi, kag indi ako ron gid mapatay. Ako ang may gaum sa kamatayun kag sa logar nga ginaolian ang mga nagkarapatay. ¹⁹ Gani isolat mo ang mga butang nga akun ginapakita kanim, ang mga butang nga natatabo dadi kag ang mga butang nga matatabo sa ori. ²⁰ Ang pito nga dia ka bitoon nga imong nakikita sa akun alima nga too kag ang pito ka bolawan nga solo maman dia: ang pito ka bitoon ay anang pito ka angil ang Dios nga nagabantay sa pito ka simbaan, kag ang pito ka mga solo nga bolawan ay ang pito ka mga simbaan."

Ang Solat para sa Efeso

2 Makon na, "Magsolat kaw sa angil nga nagabantay sa mga tomoloo nga doto sa Efeso. Konon mo: 'Dagi anang ginakoon ang nagakaput ang pito ka bitoon sa anang too nga alima kag nagapanaw sa may pito ka bolawan nga mga solo. ² Makon na, "Naulaman ko indong mga inimoan dian pati indong pag-

pangabudlay kag pagantos. Naulaman ko ra nga indi nindo maagoanta ang mga malain nga mga tao. Ginosisang nindo ang mga nagapakaapostolis, kag nasapoan nindo nga sanda gali mga botigun. ³ Nagantos kamo ang mga kalisud tungud sa indong pagtoo kanakun, kag ara kamo gid nagroya. ⁴ Piro akun nasawayan lang kanindo maman dia: indong pagigogma kanakun dadi bukun run pario ang ona. ⁵ Isipa nindo bala kon daw ano indong paglasay. Maginulsul kamo kag imoa nindo roman indong mga ginaimo ang ona. Kon indi, ayanan ko kamo kag bulun indong pinakaso-lo. ⁶ Piro ang kinamayad kanindo, ginaugutan kamo sa anang ginaimo nga malain ang mga Nicolaita, nga maman ra akun ginaugutan.

⁷ “Ang nagapamati magbinag-binag nga mayad sa anang ginakoon ang Ispirito Santo sa mga simbaan.

“Ang mga nagadaug kay Satanas togotan ko nga magkaun anang bonga ang kaoy nga nagataw kaboi, kag ang kaoy nga dan doto sa anang ginaolian ang Dios.”

Ang Solat para sa Smirna

⁸ Makon na pa, “Magsolat kaw sa angil nga nagabantay sa mga tomoloo nga doto sa Smirna. Konon mo: ‘Dagi anang ginakoon ang ompisa kag kataposan ang tanan. Napatay tana piro pagkatapos naboi tana ruman. ⁹ Makon na, “Naulaman ko indong mga pagantos. Naulaman ko ra nga pobri kamo, piro sa langit tana manggaranun kamo. Naulaman ko ra nga ginapasipalaan kamo ang mga tao nga nagakoon nga sanda mga Judio, piro ang matood tana mga sinakupan ni Satanas. ¹⁰ Indi kamo magkaadluk sa mga butang nga madali nindo ron lang nga antoson. Tandaan nindo: ang iba kanindo ipapriso ni Satanas agud tirawan kamo kon asta diin gid indong pagtoo kanakun. Indong mga pagantos aboton mga napolo ka adlaw. Piro magpakatutum kamo sa pagsonod kanakun bisan nagakaologan nga kamo patayun, kag tawan ko kamo kaboi nga ara kataposan bilang pinakakorona.

¹¹ “Ang nagapamati magbinag-binag nga mayad anang ginakoon ang Ispirito Santo sa mga simbaan. Ang mga nagadaug kay Satanas indi pagsilotan ang ikarwa nga kamatayun.”

Ang Solat para sa Pergamo

¹² “Magsolat kaw sa angil nga nagabantay sa mga tomoloo sa Pergamo. Konon mo: ‘Dagi anang ginakoon ang nagakaput ang ispada nga matarum nga magtimbang anang tarum. ¹³ Makon na, “Naulaman ko nga bisan nagaoli kamo sa banwa nga kontrolado ni Satanas nagapadayon kamo pa ra gid sa pagsonod kanakun. Ay kamo ara gid nagtalikod sa indong pagtoo kanakun bisan sa tyimpo nga si Antipas nga akun masarigan nga manogbarita parti kanakun ginpatay dian sa anang logar ni Satanas. ¹⁴ Garing dagi ang pira ka butang nga akun nasawayan kanindo: may dian kanindo nga nagasonod sa anang mga panodlo ni Bal-

aam nga nagtodlo kay Balak kon paiwan ang pagsolay sa mga taga-Israel agud magpakasala sanda sa pagkaun ang mga karaunun nga ginalad sa mga dios-dios kag sa pagpakigdapun sa bukun andang asawa. ¹⁵ Kag may mga tao ra dian kanindo nga nagasonod sa anang mga panodlo ang mga Nicolaita. ¹⁶ Maginulsul kamo sa indong mga sala! Ay kon indi, ayanan ko kamo dian nga lagi, kag awayun ko dayon ang mga tao nga nagaimo toladan paagi sa ispada nga nagagoa sa akun baba.

¹⁷ “Ang nagapamati magbinag-binag nga mayad sa anang ginakoon ang Ispirito Santo sa mga simbaan.

“Ang mga nagadaug kay Satanas tawan ko ang pagkaun nga akun ginatigana doto sa langit. Ang kada isara kananda tawan ko ra ang poti nga bato, kag sa kada bato may bago nga aran nga nakasolat kag ara may makaulam kon ano ang aran nga dato loas sa magabaton.”

Ang Solat para sa Tiatira

¹⁸ “Magsolat kaw sa angil nga nagabantay sa mga tomoloo doto sa Tiatira. Konon mo: ‘Dagi anang ginakoon anang Bata ang Dios, nga anang mata nagabaga nga midyo kalayo kag anang siki nagalining nga pario sa saway nga ginpalining nga mayad.

¹⁹ Makon na, “Naulaman ko indong mga ginaimo. Naulaman ko nga kamo maigogmaun, matutum, matandus kag mainantoson. Naulaman ko ra nga masdoro pa gid indong ginaimo dadi kaysa ang ona.

²⁰ Garing dagi ang sangka butang nga akun nasawayan kanindo: ginapabayanan nindo ang babai nga si Jezebel nga nagapakapropita ang Dios. Ginapabayanan nindo tana nga magtodlo kag magpatalang akun mga sorogoon. Nagakoon tana nga bukun malain ang magpakigdapun sa bukun andang asawa kag bukun ra malain ang magkaun ang mga pagkaun nga ginalad sa mga dios-dios. ²¹ Gintawan ko tana run tyimpo nga maginulsul sa anang pagpakigdapun sa bukun anang asawa, garing indi tana. ²² Gani pamasakitun ko tana gid asta indi run makaalin sa katri, kag ang mga tao nga nagapakigolid kanana papinitin-syaun ko ra nga mayad kon indi sanda maginulsul sa andang ginaimo nga malain. ²³ Pamatayun ko anang mga somolonod agud maulaman ang tanan nga mga tomoloo nga naulaman ko anang mga una-una kag mga andum ang mga tao. Balusan ko ang kada isara kanindo sono sa indong mga inimoan.

²⁴ “Piro ang iba kanindo dian sa Tiatira ara ra gid nagasonod sa mga panodlo ni Jezebel. Ara nindo natoni andang ginakoon nga ‘madaralum nga mga panodlo ni Satanas.’ Gani para kanindo ara ako ron inogdogang sa indong mga soronodon. ²⁵ Basta padayon nindo lang nga imoon ang mga mayad nga mga butang nga indong ginaimo dadi asta magabot ako dian. ²⁶ Ay ang mga nagadaug kay Satanas kag padayon nga nagatoman akun kabubutun asta sa kataposan tawan ko awtoridad nga akun nabaton alin sa akun Tatay. Pado-maraun ko sanda sa mga nasyon sa kalibotan kag ara

gid may makapangontra sa andang pagdomara. Ang mga nasyon maging pario lang sa koron nga andang rumukrumukun. ²⁸ Itaw ko ra sa mga nagadaug ang bitoon nga karamlaganun.

²⁹ "Ang nagapamati magbinag-binag nga mayad sa anang ginakoon ang Ispirito Santo sa mga simbaan."

Ang Solat para sa Sardis

3 "Magsolat kaw sa angil nga nagabantay sa mga tomoloo sa Sardis. Konon mo: 'Dagi anang ginakoon ang nagaawid ang pito ka bitoon. Dian ra kanana ang Ispirito Santo nga bilang pito. Makon na, "Naulaman ko kon ano indong mga ginaimo. Dorong ang nagakoon nga marigun indong pagtoo kanakun, piro ang matood tana midyo patay kamo. ² Gani pagbogtaw kamo, kag pariguna nindo indong nabilin pa nga pagtoo mintras boi-boi pa. Tungud nga nasapoan ko nga indong mga inimoan bukun pa osto sa panulung ang Dios. ³ Gani dumduma nindo kon ano ang gintodlo kanindo anay. Tomanun nindo indong mga nabatian nga dato kag inulsuli nindo indong mga sala. Kon magpabaya-baya kamo pa, ayanan ko kamo sa oras nga ara nindo ako ginapaabota. Magaporopario akun pagabot sa anang pagabot ang takawan, ay ara may kaulam kon sano. ⁴ Piro may pira kanindo dian sa Sardis nga ara gid nalatoni sa anang inimoan nga malain ang iba. Kamo makakaiban ko nga may poti nga lambong, tungud nga bagay kamo ra gid nga magtabid kanakun. ⁵ Ang mga nagadaug kay Satanas palambongan poti kag indi ko pagparaun andang mga aran sa libro nga ginistaan ang mga tao nga may kaboi nga ara kataposan. Ipakilala ko sanda sa akun Tatay kag sa anang mga angil nga sanda akun mga somolonod.

⁶ "Ang nagapamati magbinag-binag nga mayad sa anang ginakoon ang Ispirito Santo sa mga simbaan."

Ang Solat para sa Filadelfia

⁷ "Magsolat kaw sa angil nga nagabantay ang mga tomoloo sa Filadelfia. Konon mo: 'Dagi anang ginakoon ang matarung kag ara gid kasawayan, kag anang ambal masarigan. Tana maman ang nagaari pario anang pagari ni David ang ona. Kag tana lang ang nagakaput ang liabi sa anang ginarian. Gani kon nagabokas tana ang poirtaan agud makasulud ang tao sa anang ginarian, ara may makasirado. Kag kon siradoan na, ara may makabokas. ⁸ Makon na, "Naulaman ko kon ano indong mga ginaimo. Naulaman ko ra nga miski maistan kag maroya kamo, nagatoman kamo akun mga panodlo kag ara kamo gid magtalikod kanakun. Gani may ginabrian ako nga poirtaan para kanindo nga ara gid may makasirado. ⁹ Piro kon parti sa mga tao nga dato nga mga sinakupan ni Satanas, nga mga botigun ay nagakoon sanda nga sanda kono mga Judio piro ang matood tana bukun, paloodon ko sanda kanindo, kag maulaman nanda nga kamo maman akun ginaigogma. ¹⁰ Sa pira ka adlaw magaabot

ang mga kalisud sa bilog nga kalibotan agud paagiun sa pagtiraw ang tanan. Piro tungud nga gintoman nindo akun sogo nga magmainantason kamo, apinan ko kamo kag ilibri sa mga kalisud nga magaabot. ¹¹ Ay ako madali run lang magabot. Gani magpadayon kamo sa pagsonod ang mga butang nga indong naulaman nga mayad kag matood agud ara may makaagaw ang primyo nga ginatigana para kanindo. ¹² Ang nagadaug kay Satanas imoon ko nga pario sa pinakaarigi sa anang ginaolian akun Dios, kag indi tana run gid magalin doto. Markaan ko tana anang aran akun Dios, kag anang aran anang siodad akun Dios, ang bago nga Jerusalem nga ipalosong akun Dios alin sa langit. Isolat ko ra kanana akun bago nga aran.

¹³ "Ang nagapamati magbinag-binag nga mayad sa anang ginakoon ang Ispirito Santo sa mga simbaan."

Ang Solat para sa Laodicea

¹⁴ "Magsolat kaw sa angil nga nagabantay ang mga tomoloo sa Laodicea. Konon mo: 'Dagi anang ginakoon ang ginatawag nga Masarigan kag Matood nga Manogpamatood. Tana ang ginalinan ang tanan nga mga ginimo ang Dios. ¹⁵ Makon na, "Naulaman ko indong mga inimoan. Naulaman ko nga bukun kamo pario sa maramig okon mainit nga tobog nga may gana. Andan maramig okon mainit kamo kag bukun pario sa maalabab nga tobog nga ara gid gana. ¹⁶ Piro tungud nga pario kamo sa maalabab nga tobog ibogwak ko kamo. ¹⁷ Nagakoon kamo nga manggaranun kamo, nga nagpakamayad kamo indong pagkabutang kag ara run nakokolang kanindo. Piro ara kamo kaulam nga kailo kamo ra kag makalolooy indong pagkabutang, tungud nga pobri kamo sa pagtoo, naduluman indong isip, kag oblas sa panulung ang Dios. ¹⁸ Gani nagalaygay ako kanindo nga magbuul kamo kanakun ang bolawan nga ginpaagi sa kalayo nga ara iba kondi ang matood nga pagtoo, agud magging manggaranun kamo manda. Magbakal kamo ra kanakun ang poti nga lambong agud matabonan nindo indong kauruyan. Kag magbakal kamo ra kanakun ang bolong nga indong inoglugud sa indong mata agud makakita kamo ang kamatoodan. ¹⁹ Ang tanan nga akun ginapalangga ginasaway ko kag ginadisiplina agud matodloan sanda. Gani maginulsul kamo kag tatlunga nindo gid indong ogali. ²⁰ Gosto ko nga maging kaiban kamo, gani dagi ako sa indong poirtaan nagapanoktok. Kon may makabati akun panawag kag padayonon ako sa anang balay, madayon ako ra, kag masaro kami dayon nga darwa. ²¹ Ang mga nagadaug kay Satanas papongkoon ko sa tupad akun trono kag sanda magaari kaiban ko. Pario kanakun, gindaug ko si Satanas kag dadi nagapongko ako sa tupad akun Tatay sa anang trono.

²² "Ang nagapamati magbinag-binag nga mayad kon ano anang ginakoon ang Ispirito Santo sa mga simbaan."

Ang Pagsimba sa Langit

4 Pagkatapos dato, may ginpakita pa gid kanakun. Nakita ko ang poirtaan sa langit nga naabrian. Kag nabatian ko roman ang limug nga pario sa anang tonog ang trompita. Makon na kanakun, "Pagsaka digi kag ipakita ko kanimo kon ano ang magakaratabo sa paraaboton."

² Lagi-lagi gingauman ako ang Ispirito Santo. Nakita ko doto sa langit ang sangka trono, kag may nagapongko doto. ³ Ang nagapongko nga dato nagalanyag pario sa maraalun nga mga bato nga aspi kag kornalina. Kag sa palibot ang trono may balangaw nga anang kolor pario sa bato nga ismiralda! ⁴ Kag nagapalibot ra doto sa trono ang bainti koatro pa gid ka trono nga ginapongkoan ang bainti koatro ka mga maulam-ulam. Ang mga maulam-ulam nga dia nagalambong ang poti kag kada isara kananda may korona nga bolawan. ⁵ Kag alin doto sa trono sigi ang pangilat kag panlinti kag kon ano-ano pa akun nabatian. Sa atobangan kampi ang trono may pito ka solo nga nagadabdab. Maman dato anang Ispirito ang Dios nga bilang pito. ⁶ Doto ra sa atobangan ang trono may midyo sa dagat nga nagasirang pario sa kristal.

Sa palibot ang trono, sa anang mga kilid, may apat ka sapat. Doro gid andang mga mata sa atobangan kag sa likod. ⁷ Ang primiro kon sulungun ko midyo sa lion; ang ikarwa midyo sa tinday nga baka; ang ikatlo anang itsora pario sa tao; kag ang ikaapat midyo sa agila nga nagalupad. ⁸ Ang kada isara kananda may anum ka pakpak, kag doro gid andang mga mata sa andang bilog nga lawas. Adlaw-gabi ara puut andang kanta nga nagakoon,

"Balaan! Balaan! Balaan atun Ginoong Dios nga makagagaum sa tanan.

Tana maman ang Dios dato anay, dadi, kag sa paraaboton."

⁹ Sigi andang dayaw kag padungug kag pasalamat sa nagapongko nga dato doto sa trono nga ara gid kamatayun. Kag mintras ginaimo nanda dato, ¹⁰ ang bainti koatro nga mga maulam-ulam nagalood kag nagasimba sa nagapongko sa trono nga ara gid kamatayun. Kag ginaalad nanda andang mga korona sa atobangan ang trono kag magkoon,

¹¹ "Ikaw amun Ginoo kag Dios, dapat ka ra gid nga magbaton ang pagdayaw, pagpadungug kag awtoridad.

Ay ikaw maman ang nagimo ang tanan nga mga butang,

Kag sono sa imong gosto ginimo mo sanda kag gintawan kaboi."

Ang Kasolatan kag ang Karniro

5 Pagkatapos dato, may nakita ako nga kasolatan nga binaroron sa anang too nga alima ang nagapongko sa trono. Ang kasolatan nga dato may solat magtimbang, kag ginpintalan pito ka pintal agud indi

mabokasan. ² Kag may nakita ako dayon nga gamanan nga angil nga nagpanawag, makon na, "Sino kabay ang bagay nga makaukas anang mga pintal ang kasolatan nga binaroron agud mabokasan kag maumlad?" ³ Piro ara gid may nakita miski sino doto sa langit, sa kalibotan okon sa idalum ang kalibotan nga sarang magbokas kag magbasa kon ano ang nakasolat doto sa binaroron nga dato nga kasolatan. ⁴ Gani dayon akong panangis nga mayad, tungud nga ara gid may nakita nga poidi magbokas kag magbasa dato. ⁵ Karon, isara sa mga maulam-ulam doto nagkoon kanakun, makon na, "Indi kaw magpanangis, tungud nga si Jesus nga ginatawag nga Lion nga alin sa anang tribo ni Juda kag lai ni David maman ang nagpirdi kay Satanas. Gani sarang na maukas ang pito ka mga pintal sa binaroron nga kasolatan agud mabokasan."

⁶ Kag doto sa tunga ang trono kag sa tunga ang apat ka sapat nga ginalibotan ra ang mga maulam-ulam, may nakita ako nga karniro nga nagatindug, kag kon sulungun ko ang karniro nga dato midyo sa ginpatay. Pito anang songay kag pito ra anang mata. Dia ara iba kondi anang Ispirito ang Dios nga bilang pito nga ginpadara sa bilog nga kalibotan. ⁷ Ang karniro nga dato nagparapit sa trono kag ginbuul na dayon ang kasolatan sa anang too nga alima ang nagapongko doto.

⁸ Pagkabuul na ang kasolatan, ang apat ka sapat kag ang bainti koatro nga mga maulam-ulam naglood sa pagsimba sa karniro. Ang kada isara kananda may yaong nga bolawan nga pono kamangyan. Ang kamangyan nga dato maman anang mga pangamoyo ang mga tomoloo. May arpa ra ang kada isara kananda nga andang ginatokar, ⁹ kag nagakanta sanda ang bago nga kanta. Makon andang kanta,

"Ikaw ang bagay makabuul ang binaroron nga kasolatan kag pamulun anang mga pintal,

Tungud nga ginpatay kaw kag paagi sa imong dogo gintobos mo ang mga tao agud maging ana ang Dios.

Ginpili mo sanda sa tanan nga tribo, miski ano andang ambal, kag miski ano sanda nga klasi tao kag nasyon.

¹⁰ Ginimo mo sanda mga ari kag mga pari sa pagsirbi sa atun Dios.

Kag padomaraun mo sanda sa kalibotan."

¹¹ Karon, pagsulung ko roman, nakita ko kag nabatian ang mga angil nga linibo kag minilyon. Ang mga angil nga dato nagatiripon doto sa palibot ang trono, sa apat ka sapat kag sa mga maulam-ulam. ¹² Kag nagakaranta sanda mabaskug. Makon andang kanta,

"Ang Karniro nga ginpatay maman ang bagay nga magbaton gaum, manggad, kaaram, kag kabaskug.

Dapat taodon, padungugan tana, kag dayawon!"

¹³ Kag nabatian ko dayon nga nagakanta ang tanan nga ginimo sa langit, sa logta, sa idalum ang logta, kag sa dagat. Makon andang kanta, "Dayawon ta, padungugan kag taodon pirmi ang nagapongko sa trono kag ang Karniro tungud nga dia sanda ang may gaum sa tanan asta ara kataposan." ¹⁴ Nagsabat dayon

ang apat ka sapat, makon nanda, "Amin!" Kag ang mga maulam-ulam naglood kag nagsimba.

Ang Pagbokas ang mga Pintal sa Kasolatan

6 Nakita ko dayon ang Karniro nga nagaukas ang primiro sa pito ka pintal sa binaroron nga kasolatan. Kag nabatian ko nga nagaambal ang isara sa apat ka sapat. Anang limug midyo dagub anang kabaskug. Makon na, "Dali!" ² Pagsulung ko nakita ko ang kabayo nga poti. Ang nagasakay doto sa kabayo nga dato may ginakaputan nga pana. Gintawan tana korona kag nagpadalagan tana dayon anang kabayo agud magpanggira kag magpamirdi.

³ Pagkatapos dato, ginukas ang Karniro ang ikarwa nga pintal ang kasolatan. Kag nabatian ko nga nagambal ang ikarwa nga sapat. Makon na ra, "Dali!" ⁴ Kag naggoa ang kabayo nga pola. Ang nagasakay doto gintawan mabaul nga ispada; kag gintawan tana ra gaum agud magdara ang golo sa logta, agud magparatayan ang mga tao.

⁵ Pagukas ang Karniro ang pangatlo nga pintal, nabatian ko ang ikatlo nga sapat nga nagkoon, "Dali!" Kag nakita ko ang kabayo nga itum. Ang nagasakay sa kabayo nga dato may ginakaputan nga kiloan.

⁶ Pagkatapos may nabatian ako nga midyo limug alin sa apat ka sapat. Makon doto sa nagasakay sa kabayo, "Pamaala andang pagkaun. Ang tatlo ka litsi nga arina nga trigo, anang bayad bali sangka adlaw nga orobraan, kag ang sangka gantang nga arina nga sibada bali sangka adlaw ra nga orobraan. Piro ayaw pagpataasa ang mantika kag ang bino!"

⁷ Pagkatapos dato ginukas dayon ang Karniro ang ikaapat nga pintal kag nabatian ko ang ikaapat nga sapat nga nagakoon, "Dali!" ⁸ Nagsulung ako, kag nakita ko ang kabayo nga malapsi. Ang nagasakay sa kabayo nga dato anang aran si Kamatayun, kag si Impyirno nagasonod ra nga lagi kanana. Sanda nga darwa gintawan gaum agud pamatayun ang ikaapat ka parti ang mga tao sa kalibotan paagi sa gira, sa gutum, sa mga masakit, kag sa mga mapintas nga mga sapat sa kalibotan.

⁹ Ginukas dayon ang Karniro ang ikalima nga pintal. Kag doto sa idalum ang altar nakita ko ang mga tao nga ginpamatay tungud nga nagbarita sanda anang ambal ang Dios. ¹⁰ Nagsinggit sanda mabaskug, makon nanda, "Ginoo nga Makagagaum, ikaw masasarigan kag poros matarung imong ginaimo! Pira pa ka boay bago mo sintinsyaan kag silotan ang mga tao sa kalibotan tungud sa andang pagpatay kanamun?" ¹¹ Ang kada isara kananda gintawan malabug nga lambong nga poti, kag ginkonan sanda nga magulat-ulat lang anay asta maobos patay andang mga kabogto kag mga kaiban nga mga sorogoon ang Dios, nga papatayun pario kananda.

¹² Karon, ang ikaanum run nga pintal ang ginukas ang Karniro. Pagkaukas dato, naglinog dayon ang mabaskug. Ang adlaw nagitum pario sa maitum gid nga panaptun nga ginagamit sa paglalaw, kag ang

bolan nagpola pario sa dogo. ¹³ Pati ang mga bitoon sa langit nagralagpak run sa logta nga midyo anang mga ori nga bonga ang kaoy nga igira nga nagararamatak kon uyupun ang angin nga mabaskug. ¹⁴ Ang langit nadora lang nga midyo papil nga ginbaroron, kag ang mga bokid kag mga isla nagkarabuul sa andang poisto. ¹⁵ Karon, ang mga ari sa kalibotan, ang iba nga mga manogdomara, ang mga opisyalis ang mga soldado, ang mga manggaranun, ang mga tao nga may awtoridad, kag ang tanan nga klasi tao oripun okon bukun, sanda nga tanan nagparantago sa mga koiba kag sa idalum ang mga bato nga mabaraul sa bokid. ¹⁶ Makon nanda sa mga bokid kag mga bato, "Tipagi nindo kami kag tabonan agud indi kami makita ang nagapongko nga dato sa trono kag agud makalibri kami sa silot ang Karniro. ¹⁷ Tungud nga nagabotron dadi ang adlaw nga sanda magasilot sa mga tao kag ara gid may makakontra kananda."

Ang 144,000 nga Ginmarkaan sa mga Tribo ang Israel

7 Pagkatapos dato may nakita ako nga apat ka angil nga nagatindug sa apat ka pamosod ang kalibotan. Ginapugungan nanda ang apat ka angin agud ara angin nga maguyup sa logta okon sa dagat okon sa bisan ano nga kaoy. ² Kag nakita ko ra ang sangka angil pa gid nga nagalin sa mororan. May dara tana nga inogmarka ang Dios nga boi. Nagsinggit tana mabaskug sa apat ka angil nga gintawan ang Dios gaum nga sistian ang logta kag ang dagat. ³ Makon na, "Ayaw nindo anay pagsistii ang logta okon ang dagat okon ang mga kaoy mintras ara ta pa mamarkai anang mga dai anang mga sorogoon atun Dios." ⁴ Sono sa sogid kanakun, 144,000 alin sa tanan nga mga tribo ang Israel ang mamarkaan anang marka ang Dios.

⁵ 12,000 alin sa tribo ni Juda;

12,000 alin sa tribo ni Ruben;

12,000 alin sa tribo ni Gad;

⁶ 12,000 alin sa tribo ni Aser;

12,000 alin sa tribo ni Neftali;

12,000 alin sa tribo ni Manases;

⁷ 12,000 alin sa tribo ni Simeon;

12,000 alin sa tribo ni Levi;

12,000 alin sa tribo ni Isacar;

⁸ 12,000 alin sa tribo ni Zabulon

12,000 alin sa tribo ni Jose;

12,000 alin sa tribo ni Benjamin.

Dorong Tao sa Atobangan anang Trono ang Dios

⁹ Pagkatapos dato nakita ko ang mga tao nga indi mabilang tungud sa andang karaku. Ang mga tao nga dia alin sa tanan nga nasyon, rasa, tribo, kag tanan nga mga klasi nga mga ambal. Nagatindug sanda doto sa atobangan ang trono kag ang Karniro. Andang lambong poros poti kag malabug, kag nagaawid sanda mga daon nga pario anang daon ang pitogo.

¹⁰ Nagsiringgit sanda mabaskug, makon nanda, "Daya-

won ang Dios nga nagapongko sa trono, kag dayawon ra ang Karniro ay ginlowas nanda kami sa silot!" ¹¹ Kag ang tanan nga mga angil nagtindug sa palibot ang trono kag sa mga maulam-ulam, kag sa apat ka sapat. Naglood dayon ang mga angil sa atobangan ang trono kag nagsimba sa Dios. ¹² Makon nanda, "Matood gid nga atun Dios dapat nga dayawon, simbaun, pasalamatan kag padungugan. Naulaman na ang tanan kag ang tanan nga gaum kag kabaskug dian kanana. Dayawon tana sa ara kataposan! Amin!"

¹³ Pagkatapos, isara sa mga maulam-ulam ang nagpamangkot kanakun, makon na, "Naulaman mo bala kon sino ang mga tao nga dan nga nagalambong ang poti, kag kon diin sanda magaralin?" ¹⁴ Makon ko, "Ilam, ara ako kaulam. Sogidi ako ra!" Makon na kanakun, "Maman dan ang mga tao nga nagagi sa masyado nga dato kalisud nga pagingabot. Andang mga lambong ginlimpyoan nanda kag ginpapoti sa dogo ang Karniro. ¹⁵ Maman dan nga dian sanda nagatindug sa atobangan anang trono ang Dios, kag adlaw gabi andang sirbi kanana sa anang timplo. Kag ang Dios mismo nga nagapongko sa trono maman ang nagaasikaso kananda. ¹⁶ Indi sanda run gid paggutumun okon wawon. Kag indi sanda run da mainitan okon mapaso sa init ang adlaw. ¹⁷ Tungud nga ang Karniro nga dian gid sa trono maman run ang magaatipan kananda. Daraun na sanda sa mga pinakatoboran nga nagataw kaboi nga ara kataposan, kag paidun ang Dios ang tanan nga mga loa sa andang mga mata."

Ang Pagukas ang Ikapito nga Pinal

8 Karon, ginukas ang Karniro ang ikapito nga pinal sa kasolatan nga ginbaroron. Pagukas na, naglinung ang tanan doto sa langit sa sulud mga tunga sa oras. ² Nakita ko dayon ang pito ka angil nga nagatindug sa atobangan ang Dios. Kag kada isara kananda gintawan ang trompita.

³ May sangka angil pa gid nga nagparapit sa altar. May ginaawidan tana nga bolawan nga burutangan ang insinso. Gintawan tana dorong insinso agud ipakaiban sa mga pangamoyo ang tanan nga mga tomoloo kag ialad sa altar nga bolawan nga sa atobangan ang trono. ⁴ Gani nagrobokrobok paibabaw anang aso ang ginsonog nga insinso kaiban anang mga pangamoyo ang mga tomoloo alin sa anang alima ang angil nga nagatindug sa atobangan ang Dios.

⁵ Pagkatapos, anang burutangan nga dato ang insinso ginpono na ang mga baga alin sa altar kag ginpilak na dayon sa logta. Lagi-lagi nagpangilat, nagpanlinti, nagrilingaw, kag naglinog.

Ang mga Trompita

⁶ Karon, ang pito ka mga angil nga may pito ka mga trompita nagpripapar run nga magpatonog andang mga trompita. ⁷ Ang primiro nga angil nagpatonog anang trompita. Nagoran dayon yilo kag kalayo nga

may nagalakut nga dogo. Kag nasonog ang trisy parti ang logta, trisy parti ang kaoy, kag ang tanan nga ilamonon.

⁸ Dason, ang ikarwa nga angil nagpatonog ra anang trompita, kag may naolog sa dagat nga midyo mabaul nga bokid nga nagadabadaba. Kag trisy parti ang dagat naging dogo, ⁹ kag trisy parti ang tanan nga sa dagat nagkarapatay, kag trisy parti ang mga bapor ang nagkararangga.

¹⁰ Ang ikatlo nga angil ruman ang nagpatonog anang trompita, kag may mabaul nga bitoon nga nagadabdab nga midyo sa solo ang naolog alin sa langit kag naglagpak sa trisy parti ang mga soba kag mga toboran. ¹¹ Anang aran ang bitoon nga dato "Pait". Gani trisy parti ang mga tobig nagpait, kag dorong tao ang nagkarapatay tungud nga naginum sanda ang tobig nga dato nga mapait.

¹² Ang ikaapat nga angil nagpatonog anang trompita, kag ang natabo, naigo ang trisy parti ang adlaw, trisy parti ang bolan, kag trisy parti ang mga bitoon, kag nadora ang trisy parti andang sanag. Gani nagdulung sa trisy parti ang adlaw kag sa trisy parti ang gabi.

¹³ Pagkatapos dato may nakita ako nga agila nga nagalupad sa ibabaw. Nabatian ko nga nagasinggit mabaskug, makon, "Kailo! Kailo! Kailo ang mga ngaoroli sa kalibotan kon magpatonog andang trompita ang tatlo pa gid ka mga angil!"

9 Nagpatonog dayon anang trompita ang ikalima nga angil kag nakita ko ang sangka bitoon nga naglagpak sa kalibotan alin sa langit. Ang bitoon nga dato gintawan liabi nga para sa anang poirtaan ang boo nga nagapaidalum sa idalum gid ang logta (nga ginaolian ang mga dimonyo). ² Ginabrian ang bitoon ang boo nga dato, kag naggoa dayon ang aso nga midyo sa nagalin sa mabaul gid nga pogon. Nagdulung ang kalibotan tungud nga anang sirak ang adlaw nalipudan ang aso nga dato nga alin sa boo. ³ Kag bukun lang dan, kondi alin sa aso may naggroa nga mga apan nga nagtorogpa sa logta. Ang mga apan nga dato gintawan gaum nga magpanakit pario sa iwi-iwi. ⁴ Ginkonan sanda nga lagi nga indi nanda pagsistian ang mga ilamonon, okon ang mga kaoy, okon ang iba pa nga mga tanum, kondi ang mga tao lang nga ara anang marka ang Dios sa andang mga dai. ⁵ Gintogotan ang mga apan nga sistian ang mga tao sa sulud ang lima ka bolan, piro ara sanda pagtogoti nga pamatayun. Anang kasakit andang kinagatan pario sa anang kinagatan ang iwi-iwi. ⁶ Gani sa sulud ang lima ka bolan nga dato gosto ang mga tao nga mapatay, piro indi sanda mapatay. Bisan gusto nanda run gid nga mapatay, indi sanda ra gid mapatay.

⁷ Anang itsora ang mga apan nga dato midyo sa mga kabayo nga priparado ron sa inaway. Sa andang olo may nagatongtong nga midyo sa korona nga bolawan kag andang oyaun midyo sa oyaun ang tao.

⁸ Andang book midyo sa book ang babai, kag andang ipun midyo sa ipun ang lion. ⁹ Andang dugan naakla-

pan ang midyo sa panaming nga salsalun, kag anang tonog andang mga pakpak pario sa nagadaragoyon nga mga karwai nga ginagoyod ang mga kabayo paayan sa gira. ¹⁰ Andang ikog pario sa ikog ang iwi-iwi nga nagapanindot, kag andang ikog maman andang ginagamit agud sistian ang mga tao sa sulud lima ka bolan. ¹¹ May ari nga nagadomara kananda. Dia ara iba kondi ang angil nga nagabri ang boo. Anang aran sa ambal nga Hebreo si Abaddon, kag sa Griego si Apolion, nga kon sa kanatun pa Manogpamatay.

¹² Tapos ron ang primiro nga karadluk nga matatabo, piro may darwa pa gid nga magaabot.

¹³ Nagpatonog dayon ang ikaanum nga angil anang trompita, kag nabatian ko nga may nagambal alin sa mga pamosod ang altar nga bolawan nga nagaatobang sa Dios. ¹⁴ Makon ang limug sa ikaanum nga angil nga may trompita, "Pamolyawi run ang apat ka angil nga ginapanggapos sa malapad nga suba ang Eufrates!" ¹⁵ Gani ginpamolyawan ang apat ka angil nga dato. Ginpripar sanda run nga lagi para sa oras gid nga dato, agud pamatayun nanda ang trisya parti ang tanan nga mga tao. ¹⁶ Ginsogidan ako nga andang mga soldado nga manogpangabayoy 200,000,000.

¹⁷ Kag sono sa ginpakita kanakun, toladia anang itsora ang mga kabayo kag ang mga manogpangabayoy: may mga panaming sa anang dugan ang mga manogpangabayoy, kag anang kolor andang mga panaming asol, mapola nga pario sa kalayo, kag madolaw nga pario sa asopri; ang mga kabayo tana, andang olo midyo olo ang lion, kag sa andang baba may nagagoa nga kalayo, aso, kag asopri. ¹⁸ Kag paagi sa tatlo nga dia ka sarot: ang kalayo, ang aso, kag ang asopri nga nagagoa sa anang baba ang mga kabayo, nagkarapatay ang trisya parti ang mga tao. ¹⁹ Anang gaum ang mga kabayo nagaalin sa andang baba kag sa andang ikog. Andang ikog midyo sa mga magkal nga nagapangagat, kag maman andang ginagamit agud sistian ang mga tao.

²⁰ Piro ang mga tao nga nasala, nga ara nagkarapatay sa mga sarot nga dia, ara pa ra gid nagbaya sa mga dios-dios nga andang ginimo. Sigi pa ra gid andang simba sa mga dimonyo kag sa mga ribolto nga bolawan, pilak, saway, bato, kag kaoy. Ang mga ribolto nga dia indi makakita, indi makabati, kag indi maka-panaw. ²¹ Ara sanda ra magirinulsul sa andang pagpamatay, sa andang pagkababaylan, sa andang pagpakigolid sa bukun andang asawa, kag sa andang mga pagpanakaw.

Ang Angil kag ang Maistan nga Kasolatan nga anang Ginaawidan

10 Pagkatapos dato, may nakita ako roman nga angil nga gamanan nga nagakunsad alin sa langit. Ginakopot-kopotan tana ang panganod, kag may nagalibot nga balangaw sa anang olo. Anang oyaun nagasirak pario sa adlaw, kag anang mga siki midyo sa nagadaba-daba nga kalayo. ² May ginaawidan tana nga maistan nga kasolatan nga nagaumlad. Pagabot

na sa kalibotan, gintongtong na anang siki nga too sa dagat, kag anang siki nga wala sa logta. ³ Nagsinggit tana dayon. Anang limug pario sa lion nga nagangurub. Pagkasinggit na, ginsabat tana ang pito ka dagub. ⁴ Isolat ko ron andan anang ginambal ang pito ka dagub, piro may nabatian ako nga limug alin sa langit, makon, "Ayaw pagsogidan anang ginambal ang pito ka dagub. Ayaw dato pagsolata."

⁵ Karon, ang angil nga akun nakita nga nagatindug sa dagat kag sa logta nagalsa anang too nga alima sa langit, ⁶ kag nagsompa tana sa Dios nga ara kamatayun, nga nagimo ang langit, logta, kag dagat, kag ang tanan nga mga butang sa nasambit nga mga logar. Makon ang angil, "Indi run lang boay, ⁷ ay pagpatonog ang ikapito nga angil anang trompita, imoon ron ang Dios anang sikrito nga plano sono sa anang ginsogid sa anang mga sorogoon nga mga propita."

⁸ Ang limug nga alin sa langit nagkoon dayon kanakun, makon, "Pagayan sa angil nga nagatindug sa dagat kag sa logta, kag bula ang kasolatan nga dato nga nagaumlad sa anang alima." ⁹ Gani nagayan ako sa angil kag ginpangayo ko kanana ang kasolatan nga maistan. Makon na kanakun, "Dagi, bula kag kaunun. Matamis dan pario sa dugus kon dian pa lang sa imong baba, piro pagabot sa imong tian mapait."

¹⁰ Ginbuul ko ang kasolatan sa anang alima kag kin-aun ko dayon. Pario dugus matood anang katamis sa akun baba, piro pagkatulun ko nagpait sa akun tian.

¹¹ Kag may nagkoon dayon kanakun, makon, "Kinanglan isogid mo roman anang ginapaambal ang Dios parti sa sari-sari nga mga nasyon, mga rasa, mga ambal kag mga ari."

Ang Darwa ka Manogpamatood

11 Gintawan ako dayon ang inogsokat nga midyo sa baston. Makon ang nagtaw kanakun, "Sigi, sokata anang timplo ang Dios kag ang altar, kag bilangun mo dayon kon pira ang nagasirimba doto. ² Ang sa goa tana ang timplo indi mo pagigapil sokat ay dan para sa mga tao nga ara kakilala sa Dios. Dan sanda maman ang magarangga ang balaan nga siodad ang Jerusalem sa sulud 42 ka bolan. ³ Kag sa mga adlaw nga dato ipadara ko doto akun darwa ka manogwali. Magasoksok sanda ang sako nga lambong bilang tanda sa mga tao nga dapat sanda run maginulsul. Kag magawali sanda akun ipawali kananda sa sulud 1,260 ka adlaw."

⁴ Ang darwa nga dia ka manogwali maman ang gintagna run nga lagi ang ona nga dia sanda pario sa darwa ka kaoy nga olibo kag darwa ka solo nga nagabutang sa atobangan ang Ginoo, nga maman ang Ginoo sa bilog nga kalibotan. ⁵ Kon may magtiraw tigbak sa darwa nga dia, may kalayo nga magagoa sa andang baba kag masosonog andang mga kontra. Toladan ang pagpatay sa miski sino nga gosto magtigbak kananda. ⁶ May gaum sanda ra nga pugungan ang oran agud mintras nagapangwalian sanda anang ambal ang Dios, indi magoran. May gaum sanda ra nga

ang tobig sa mga toboran maiimo nanda nga dogo. Kag bukun lang dan kondi may gaum sanda pa gid nga sistian ang bilog nga kalibotan paagi sa sari-sari nga mga sarot sa bisan anong oras nga gusto nanda.

⁷ Karon, pagkatapos nanda pangwalian anang ambal ang Dios, awayun sanda ang mabaul nga sapat nga magagoa alin sa boo nga madalum. Ang darwa nga dato nga manogwali mapipirdi sa sapat kag patayun sanda dayon. ⁸ Andang bangkay masasala lang sa karsada ang bantog nga siodad, nga maman da ang ginlansangan sa kros andang Ginoo. Anang simbolo nga aran ang siodad nga dato ara iba kondi Sodoma okon Egiypto. ⁹ Sa sulud tatlo ka adlaw kag tunga doto andang bangkay sa karsada nga ginasulung ang mga tao nga may iba-ibang ambal kag alin sa sari-sari nga rasa kag nasyon, kag indi sanda magtogot nga ipalubung. ¹⁰ Ang mga tao sa kalibotan magapasalamat nga mayad tungud nga napatay run ang darwa nga dato. Magasilibrar sanda kag magarigaloan sa isara kag isara tungud nga ang darwa nga dato ka propita ang Dios nagdara dorong kalisud sa mga tao sa kalibotan. ¹¹ Piro pagkalubas ang tatlo ka adlaw kag tunga, andang mga bangkay ginboi ruman ang Dios. Dayon andang tindug kag ang tanan nga nakakita kananda ginpangadlukan nga mayad. ¹² Ang darwa nga dato nakabati dayon ang limug nga mabaskug alin sa langit, makon, "Dali, saka kamo digi sa langit!" Kag mintras nagasulung andang mga kaaway, nagkayab sanda paibabaw sa sangka panganod pa langit. ¹³ Sa oras ra nga dato naglinog ang mabaskug. Ang ikanapolo ka parti ang siodad naguba, kag 7,000 ka tao ang nagkarapatay sa linog nga dato. Ang mga tao nga ara nagkarapatay kinulbaan nga mayad, kag nagdayaw sanda sa Dios nga sa langit.

¹⁴ Ang ikarwa nga kaaradluk nga matatabo tapos ron, piro may masonod ra lagi nga ikatlo.

Ang Ikapito nga Trompita

¹⁵ Ang ikapito nga angil nagpatonog anang trompita, kag may mabaskug nga mga limug sa langit nga nagakoon, "Dadi atun Ginoo kag anang pinili nga si Cristo maman run ang magaari sa kalibotan. Kag anang pagari ara kataposan!" ¹⁶ Kag ang bainti koatro ka mga maulam-ulam nga nagapongko sa andang mga trono sa atobangan ang Dios naglood dayon kag nagsimba sa Dios. ¹⁷ Makon nanda,

"Ginoong Dios nga makagagaum sa tanan, Ikaw ang Dios ang ona, kag ikaw ra ang Dios dadi. Nagapasalamat kami kanimo tungud nga gingamit mo ron imong gaum,

Kag nagaompisa ka run nga magari sa kalibotan.

¹⁸ Ang mga tao nga ara nagakilala kanimo nasisilag nga mayad kanimo.

Kag nagabot ron da ang oras nga silotan mo sanda.

Kag ang mga nagkarapatay ukuman mo ron da.

Maman run dia ang oras nga balusan mo imong mga sorogoon, ang mga propita pati ang tanan nga to-

moloo, bantog man okon bukun, basta nagataod kanimomo.

Oras run da nga pamatayun mo ang mga tao nga nagarangga ang kalibotan."

¹⁹ Pagkatapos dato, ginabrian anang timplo ang Dios doto sa langit, kag doto sa sulud may nakita nga kaban nga ginasuludan anang kasogtanan ang Dios sa anang mga tao. Kag pagkatapos dato nagpangilat dayon, nagrilingaw, kag nagpanlinti. Naglinog ra kag nagoran ang yilo nga midyo mga bato.

Ang Babai kag ang Dragon

12 May makatiringala dayon nga butang nga nagpakita sa langit. Nakita ko ang sangka babai nga anang lambong ang adlaw, kag ang bolan doto sa idalum anang mga siki, kag sa anang olo may korona nga may dosi ka bitoon. ² Ang babai nga dato irimataun run, kag nagaoraray tungud nga nagapasakit tana run.

³ May sangka butang pa gid nga katiringala nga akun nakita sa langit. Marapit sa babai may mabaul nga dragon nga pola. Anang olo pito kag anang songay napolo, kag sa kada olo may korona. Anang ikog maman anang gingamit sa pagpangaig sa trisya parti ang mga bitoon kag ginpamilak sa logta. Doto tana nagatindug marapit sa babai nga irimataun agud pagbata ang babai kaunun na dayon ang bata. ⁵ Kag nagbata gani ang babai kag anang bata lalaki. Ang bata nga dato maman ang gintigana nga magadomara sa mga nasyon, kag ara may makapangontra kanana. Gani pagkagoa ang bata ara makaun ang dragon tungud nga ginsabnit tana nga lagi kag gindara sa Dios doto sa anang trono sa langit. ⁶ Ang babai tana nga nagbata nagpalagyaw sa logar nga ara tao, nga ginpreparar ra nga lagi ang Dios para kanana, agud doto aasikasoon tana sa sulud 1,260 ka adlaw.

⁷ Pagkatapos dato nagompisa ang inaway sa langit. Si Miguel kag anang mga kaiban nga mga angil nagpakigaway kontra sa dragon. Ang dragon kag anang mga sinakupan nga angil nagbatok ra. ⁸ Piro napirdi ang dragon, kag tana kag anang mga angil ginpalayas alin sa langit. ⁹ Ginpalayas pa goa ang mabaul nga dragon. Tana maman ra ang magkal ang ona nga ginatawag nga Diyablo okon si Satanas, nga nagapatalang sa mga tao sa bilog nga kalibotan. Ginolog tana digi sa kalibotan pati anang mga sinakupan nga mga angil.

¹⁰ Pagkatapos dato nabatian ko dayon ang mabaskug nga limug doto sa langit, makon, "Dadi nagabot ron ang oras nga ang mga tao lowasun run ang Dios! Ginapakita na run dadi anang gaum bilang Ari kag makikita run da anang awtoridad ni Cristo nga anang pinili! Ay ginpalayas run sa langit ang manogakosar sa atun mga kabogto sa pagtoo. Ara paway anang pagakosar kananda sa atun Dios. ¹¹ Piro ginpirdi tana atun mga kapario nga mga tomoloo paagi sa anang dogo ang Karniro, kag sa kamatoodan nga andang ginbantala. Kag ara sanda naadluki nga

magtaya andang kaboi tungud sa andang pagtoo.
¹² Gani kamo nga nagaoli sa langit, magkalipay kamo. Piro kailo ra ang mga nagaoli sa logta kag sa dagat, tungud nga si Satanas nagpaidalum run dian kanindo. Nagabalingaso anang kasilag tungud nga naulaman na nga maistan run lang gid ang tyimpo nga nabibilin kanana.”

¹³ Karon, pagkamarasmas ang dragon nga tana ginolog ron sa logta, ginlagas na dayon ang babai nga dato nga nagbata ang bata nga lalaki. ¹⁴ Piro ang babai nga dato gintawan darwa ka pakpak ang agila nga mabaul, agud makalupad tana paayan sa anang logar nga parantagoan nga doto sa naligwin nga logar. Doto tana aasikasoon sa sulud tatlo ka toig kag tunga, kag indi tana maiwan ang magkal. ¹⁵ Gani nagload dayon ang magkal dorong tobig nga midyo baa paayan doto sa babai agud ianod tana. ¹⁶ Piro ang babai ginboligan ang logta. Nagrika mabaraul ang logta kag naubas ang tobig nga alin sa anang baba ang dragon. ¹⁷ Kag nagdogang pa gid anang kasilag ang dragon sa babai, gani anang ginimo, nagpakig-away tana sa ibang mga bata ang babai. Dia nga mga bata ara iba kondi ang tanan nga nagatoman anang mga sogo ang Dios kag nagasonod sa kamatoodan nga ginpanodlo ni Jesus. ¹⁸ Kag nagtindug ang dragon sa baybay.

Ang Darwa ka Sapat

13 May nakita ako dayon nga mabaul nga sapat nga nagmotwa sa dagat nga napolo anang songay kag pito anang olo. Kada songay may korona, kag sa kada olo may nakasolat nga aran nga kontra sa Dios tungud nga ginamit na anang aran ang Dios para sa anang kaogalingun. ² Ang sapat nga dato nga akun nakita midyo sa liopardo. Anang siki midyo sa siki ang sapat nga oso, kag anang baba midyo sa anang baba ang lion. Gintaw ang dragon sa sapat nga dato anang gaum kag anang trono agud maging mabaul anang awtoridad sa pagari. ³ Isara sa anang mga olo ang sapat midyo ginpatay, piro anang igad nga ikamatay nagayad. Natingala nga mayad ang mga tao sa bilog nga kalibotan sa sapat nga dato, kag nagsoronod sanda kanana. ⁴ Ginsimba nanda ang dragon tungud nga tana maman ang nagtaw gaum sa sapat. Ginsimba nanda ra ang sapat ay makon nanda, “Ara run may makapario sa sapat nga dia kag ara ra may makakontra kanana.”

⁵ Ang sapat ginpabayanan lang ang Dios nga magpaadak kag magambal masyado ka lain kontra sa Dios, kag gintogotan na ra nga maggaum sa sulud 42 ka bolan. ⁶ Ginpakalain na ang Dios, anang aran ang Dios, anang ginaolian ang Dios, kag ang tanan nga ngaoroli sa langit. ⁷ Gintogotan tana ra nga awayun kag pirdiun ang mga tomoloo. Kag gintawan tana ra awtoridad nga magari sa tanan nga tao sa kalibotan miski ano nga tribo kag ano nga nasyon, kag miski ano andang ambal. ⁸ Ang sapat nga dato simbaun ang tanan nga mga tao sa kalibotan nga andang aran ara

nakasolat sa libro nga ginlistaan ang mga may kaboi nga ara kataposan. Ang Karniro nga ginpatay maman ang nagaawid ang libro nga dato nga doto ron nga lagi andang mga aran bago ginimo ang kalibotan.

⁹ Karon, ang nagaparamati magbinag-binag nga mayad! ¹⁰ Ang miski sino nga ginbugna nga dakupun dadakupun ra gid. Kag ang mga tao nga ginbugna nga patayun sa ispada mapapatay ra gid sa ispada. Gani ang mga tomoloo kinanglan nga maging mainantosan kag may ugut nga pagtoo sa Dios.

¹¹ Pagkatapos dato, nakita ko ang sangka sapat pa gid nga naggoa alin sa logta. Ang sapat tana nga dia may darwa ka songay nga pario sa anang songay ang karniro, piro kon magambal midyo sa dragon. ¹² Ginamit na anang awtoridad ang primiro nga sapat agud magsirbi kanana. Ginpirit na ang tanan nga mga tao sa kalibotan nga magsimba sa primiro nga sapat, nga may igad nga ikamatay piro nagayad. ¹³ Doro nga mga katiringalaan nga mga milagro anang ginimo ang ikarwa nga dia nga sapat pario sa pagpaoran ang kalayo alin sa langit, kag ginimo na ang mga milagro nga dato agud makita ang mga tao anang gaum. ¹⁴ Gani paagi sa mga milagro nga ginpaimo kanana ang primiro nga sapat, ginloko na ang mga tao sa kalibotan.

Ginkonan na dayon ang mga tao nga imoan ribolto ang primiro nga sapat kag simbaun. Ang primiro nga dato nga sapat ginlabo ang ispada, piro naboi pa. ¹⁵ Ang ikarwa nga sapat gintogotan ra nga magtaw kaboi sa ribolto ang primiro nga sapat agud makaambal ang ribolto kag makapapatay sa mga tao nga indi magsimba kanana. ¹⁶ Kag bukun lang dan, kondi ginpirit na ang tanan nga mga tao, bantog kag bukun, manggaranun kag pobri, oripun kag bukun, nga pangmarkaan sa andang mga too nga alima okon sa andang mga dai. ¹⁷ Kag ang bisan sino nga indi magpamarka anang aran ang sapat okon anang nomiro anang aran indi makabakal kag indi makabaligya.

¹⁸ Ang tao nga makakaintindi anang kaologan anang nomiro ang sapat nagakinanglan gid ang kaaram. Anang nomiro nagapakilala anang aran ang tao. Kag dagi anang nomiro: 666.

Anang Kanta ang mga Tinobos

14 Pagkatapos dato, nakita ko dayon ang Karniro nga nagatindug doto sa Bokid ang Sion. Kaiban na doto ang 144,000 ka mga tao. Sa andang dai nakasolat anang aran ang Karniro kag anang Tatay. ² May limug ako dayon nga nabatian alin sa langit. Ang limug nga dato midyo sa anang dagono ang masulug nga busay okon anang tonog ang dagub; midyo ra sa anang tokar ang mga manogarpa nga nagatokar andang mga arpa. ³ Dato gali nagakaranta sanda nga ngaatobang sa trono, sa apat ka sapat, kag sa mga maulam-ulam. Kag ginakanta nanda ang bago nga kanta nga ara iba nga makaulam kondi ang 144,000 nga dia nga mga tinobos alin sa kalibotan. ⁴ Sanda maman ang mga tao nga ara gid nagpangindapunan sa mga babai kag ara sanda gid nagpangasawa. Ara

sanda gid nagbulag sa Karniro bisan diin tana magayan. Gintobos sanda alin sa mga tao agud maging primiro nga inogalad sa Dios kag sa Karniro. ⁵ Ara may makakoon nga nagbotig sanda, kag ara gid may is-away kananda.

Ang Tatlo ka Angil

⁶ Kag nakita ko dayon ang sangka angil pa gid nga nagalupad sa ibabaw. May dara tana nga ara kataposan nga Mayad nga Barita. Dia ginbantala na sa mga tao sa kalibotan, sa tanan nga nasyon, sa bisan ano nga rasa kag tribo, kag bisan ano andang ambal. ⁷ Nagambal tana mabaskug, makon na, "Magkaadluk kamo sa Dios kag dayawa nindo tana tungud nga gamanan tana, kag tungud nga nagabot ron ang oras nga ukuman na run ang tanan nga mga tao. Simbaa nindo ang Dios nga nagimo ang langit, ang logta, ang dagat, kag ang mga toboran."

⁸ May ikarwa ra nga angil nga nagsonod sa primiro nga dato. Makon na, "Naguba! Naguba run ang bantog nga siodad nga Babilonia! Tungud nga anang mga pomoloyo maman ang nagganyat sa mga tao sa bilog nga kalibotan nga magirug kananda sa andang mga ginaimo nga malain nga ginakaugutan gid ang Dios."

⁹ May ikatlo nga angil pa gid nga nagsonod sa naona nga darwa. Mabaskug ra anang limug. Makon na, "Ang tanan nga nagasimba sa sapat kag sa anang ribolto kag nagabaton anang marka ang sapat sa andang dai okon sa andang alima ¹⁰ makatiraw gid anang kasilag ang Dios. Ay sisilotan sanda gid sa nagadabadaba nga asopri mintras nagasulung ang Karniro kag anang mga angil ang Dios. ¹¹ Anang aso ang kalayo nga nagasilot kananda magarobokrobok asta kon sano. Adlaw-gabi ara sanda gid paway tungud nga nagsimba sanda sa sapat kag sa anang ribolto, kag nagpamarka sanda anang marka anang aran ang sapat."

¹² Gani kamo nga anang mga pinili ang Dios, nga nagatoman anang mga sogo kag nagatoo kay Jesus, kinanglan maintoson kamo.

¹³ Pagkatapos, may nabatian ako dayon nga limug alin sa langit nga nagakoon, makon, "Solatan dagi: Masoirti ang mga nagakarapatay nga nagasirbi sa Ginoo!" "Ompisa dadi," makon ang Ispirito Santo, "makapapaoway sanda run sa andang mga obra, ay mababaton nanda andang balus para sa andang mga inimoan nga mayad."

Ang Pagari sa Kalibotan

¹⁴ May nakita ako dayon nga panganod nga mapoti. Doto sa panganod nga dato may nagapongko nga midyo sa tao. May korona tana nga bolawan sa anang olo, kag may ginakaputan tana nga karit nga matarum. ¹⁵ Pagkatapos may sangka angil pa gid nga naggoa alin sa timplo kag nagsinggit sa nagapongko sa panganod. Makon na, "Gamita run imong karit ay tigarani run dia; loto ron ang araniun sa kalibotan."

¹⁶ Gani ang nagapongko sa panganod naggapas run da manda, kag naani ang araniun sa kalibotan.

¹⁷ Karon, may nakita ako roman nga angil nga naggoa sa timplo doto sa langit kag may karit tana ra nga matarum.

¹⁸ Kag doto sa altar may naggoa ra nga angil. Tana ang angil nga nagabantay ang kalayo doto sa altar. Nagsinggit tana sa angil nga may karit nga matarum, makon na, "Gamita run imong karit kag pangguttraba ang mga obas sa kalibotan ay loto ron." ¹⁹ Gani ginpangguttrab na ra manda kag gintompok na dayon doto sa mabaul nga purugaan. Ang purugaan nga dato maman anang silot ang Dios. ²⁰ Ginpuga ang mga obas sa goa ang siodad kag ang naggoa alin sa purugaan dogo, nga nagbaa asta 300 ka kilometro anang karayu kag mga sangka dupa anang kadalum.

Ang mga Angil nga Nagadara ang mga Kataposan nga Sarot

15 Kag may nakita ako roman nga mabaul nga katingalaan sa langit. May pito doto ka angil nga may dara nga pito ka sarot para sa mga tao sa kalibotan. Maman run dato ang kataposan nga mga sarot nga anang ipadara ang Dios bilang silot sa mga tao.

² Kag nakita ko dayon ang midyo dagat nga maliaw gid nga pario sa salamin, kag midyo may kalayo. Nakita ko ra ang mga tao nga nagdaraug sa sapat kag sa anang ribolto. Ara sanda gid nagpamarka sa anang nomiro ang sapat nga dato. Nagatirindug sanda sa anang binit ang midyo dagat nga dato kag nagaarawid sanda ang mga arpa nga gintaw kananda ang Dios. ³ Nagakaranta sanda anang kanta ni Moises nga anang sorogoon ang Dios, nga anang kanta ra ang Karniro. Makon andang kanta,

"Ginoong Dios nga makagagaum sa tanan, Makatiringala imong mga inimoan!
Ari ang tanan nga mga nasyon,
Imong mga paagi matarung kag osto!

⁴ Sino, Ginoo, ang indi magkaadluk kag magdayaw kanimo?

Ay ikaw lang gid ang matarung.

Ang mga tao sa tanan nga nasyon magaparapit kag magasimba kanimo,

Tungud nga nakikita nanda imong matarung nga mga inimoan."

⁵ Pagkatapos dia, nakita ko nga nagabri ang timplo sa langit, ang ginatagoan anang ginsolat nga kasog-tanan ang Dios. ⁶ Kag alin doto sa timplo naggoa ang pito ka angil nga nagadara ang pito ka sarot. Andang lambong tila nga masiri anang kapoti, kag sa andang dugan may bugkus nga bolawan. ⁷ Karon, ang isara sa apat ka sapat nagpanagtag sa mga angil nga dato ang pito ka yaong nga bolawan nga pono anang inogsilot ang Dios nga ara kamatayun. ⁸ Ang timplo naponon aso tungud nga doto ang Dios nga makagagaum. Kag ara may makasulud doto sa timplo mintras ara pa matapos ang pito ka sarot nga ginadara ang pito ka angil.

Ang mga Yaong nga Ginabutangan anang Silot ang Dios

16 Pagkatapos may nabatian ako nga limug nga mabaskug alin sa timplo. Makon sa pito ka angil, "Sigi, olaan nindo ron sa kalibotan anang mga silot ang Dios nga nagabutang sa pito nga dan ka yaong."

² Gani nagpanaw ang primiro nga angil kag ginola na anang sulud anang yaong sa logta. Ang natabo, nagabot ang mga masakit kag karadluk nga mga katul sa mga tao nga may marka ang sapat kag nagasirimba sa anang ribolto ang sapat.

³ Ginola dayon ang ikarwa nga angil anang sulud anang yaong sa dagat, kag ang dagat naging pario anang dogo ang patay. Kag nagkarapatay ang tanan nga naboboi sa dagat.

⁴ Pagkatapos ginola ang ikatlo nga angil anang sulud anang yaong sa mga soba kag mga toboran, kag ang tanan nga tobig naging dogo ra. ⁵ Nabatian ko dayon ang angil nga ginatogyanan ang tobig nga nagakoon, makon na, "Matarung ka ra gid, Ginoo. Kon ano kaw ang ona, maman ka ra dadi. Ay osto gid ang mga silot nga dia nga imong ginaimo sa mga tao. ⁶ Ginpatoro nanda anang dogo ang mga tomoloo pati ang mga propita, gani dadi dogo ra imong ipainum kananda. Ay maman dan ang bagay nga ibalus kananda." ⁷ Kag nabatian ko dayon nga may nagaambal alin sa altar, makon, "Ginoong Dios nga makagagaum sa tanan, osto kag matarung matood imong mga pagsilot sa mga tao!"

⁸ Karon, ginola ang ikaapat nga angil anang sulud anang yaong sa adlaw kag naginit nga mayad ang adlaw, kag ang mga tao nagkarapaso sa init. ⁹ Piro bisan nagkarapaso ang mga tao sa kainit ara sanda pa ra gid nagirinulsul kag nagdayaw sa Dios, kondi ginpakalain nanda pa ang Dios nga maman ang may gaum sa mga sarot nga dato nga nagabot kananda.

¹⁰ Ginola dayon ang ikalima nga angil anang sulud anang yaong doto sa anang trono ang sapat. Kag nagdulung dayon sa anang bilog nga ginarian. Kag tungud sa mga pinitinsya nga anang ginaantos ang mga tao, ginkagat nanda run lang andang bibig. ¹¹ Ara sanda gid naginulsul sa andang mga malain nga pagginawi kondi ginpakalain nanda pa ang Dios sa langit tungud sa mga katul kag kasakit nga andang ginaantos.

¹² Ang ikaanim nga angil nagola dayon anang sulud anang yaong sa malapad nga soba ang Eufates. Pagkaola na anang sulud anang yaong, nagmara ang soba agud makaagi doto ang mga ari nga maalin sa mororan. ¹³ Kag may nakita ako dayon nga tatlo ka malain nga ispirito, nga midyo sa mga pangka, nga nagagoa sa anang baba ang dragon, kag sa anang baba ang sapat, kag sa anang baba anang botig nga propita. ¹⁴ Dia sanda gali mga ispirito ang mga dimonyo nga nagaimo ang mga milagro. Nagarayan sanda sa mga ari sa bilog nga kalibotan agud tiponon sanda para magkontra sa Dios pagabot ang bantog nga ad-

law nga gintigana ang Dios nga makagagaum sa tanan. ¹⁵ Kag ang logar nga tiriponan ang mga ari pati andang mga soldado kon tawagun sa Hebreo, Armagidon.

Piro makon ang Ginoo, "Pamati kamo nga mayad! Akun pagabot dian pario anang pagabot ang tao nga takawan, ay ara may kaulam kon sano. Masoirti ang tao nga nagabantay kag ara nagaoba anang mga lambong, agud kon magabot ako indi tana magpanaw nga oblas kag mauyaan sa mga tao!"

¹⁷ Karon, ginola dayon ang ikapito nga angil anang sulud anang yaong sa angin. Kag nabatian ko nga may nagasinggit alin sa trono nga doto sa timplo, makon, "Tapos ron ang tanan!" ¹⁸ Kag nagpangilat dayon, nagrilingaw, nagpanglinti, kag may linog pa nga mabaskug. Ara pa gid linog nga toladato kabaskug alin ang pagimo ang tao. Maman gid dato ang pinakamabaskug nga linog sa tanan! ¹⁹ Ang mabaul nga siodad napiak tatlo ka parti kag ang mga siodad sa tanan nga nasyon nagkararangga. Gintoman ang Dios anang pangako parti sa mga tao nga nagaoli sa siodad ang Babilonia, maman dato nga nagabot ron gid kananda anang kasilag kag anang silot ang Dios. ²⁰ Nagkaradora ang tanan nga mga isla kag ara run bokid nga nasala. ²¹ Bukun lang dan kondi ang mga tao ginoranan pa gid ang yilo nga ang kada isara nagabugat mga 50 ka kilos. Kag ginpakalain ang mga tao ang Dios tungud sa sarot nga dan nga sugung gid.

Ang Maraway nga Babai

17 Karon, ang isara sa pito ka angil nga may pito ka yaong nagayan kanakun kag nagkoon, makon na, "Dali, ipakita ko kanimo kon paiwan ang pagsilot sa bantog nga babai nga nagbaligya anang dungug, nga ara iba kondi ang mabaul nga siodad nga ginpatindug marapit sa dorong tobig. ² Ang mga ari sa kalibotan pario sa nagpanginbabai kanana, ay nagsonod sanda sa anang gintodlo, kag ang mga tao sa kalibotan midyo ron sa mga lingin tungud sa anang gintodlo kananda nga poros malain."

³ Pagkatapos gingauman ako ang Ispirito Santo kag gindara ako ang angil sa naligwin nga logar. Doto may nakita ako nga babai nga nagasakay sa mapola nga sapat. Ang sapat nga dato, pito anang olo kag napolo anang songay, kag sa anang bilog nga lawas may nakasolat nga mga aran nga kontra sa Dios. ⁴ Ang babai nagalambong granati kag pola, nga may nagabogtak-bogtak nga mga bolawan, maraalun nga mga bato, kag mga pirlas. May ginakaputan tana nga tasa nga bolawan nga pono maraway kag marisna nga mga butang tungud sa anang pagpanginlalaki.

⁵ Sa anang dai may nakasolat nga aran nga may tina-go nga kaologan. Makon ang nakasolat nga dato, "Ang bantog nga siodad ang Babilonia nga maman ang pinakananay ang tanan nga nagasirimba sa mga diosdios kag ang tanan nga malain sa bilog nga kalibotan." ⁶ Kag nakita ko ra nga ang babai nga dato lingin sa

anang dogo ang mga tomoloo nga anang ginpamatay tungud nga nagasonod sanda kay Jesus.

Natingala ako nga mayad pagkakita ko kanana. ⁷ Piro makon ang angil kanakun, "Indi kaw matingala. Sogidan ta kaw anang tinago nga kaologan ang babai pati ang sapat nga anang ginasakayan nga may pito ka olo kag napolo ka songay. ⁸ Ang sapat nga imong nakita boi dato anay, piro dadi patay run. Garing madali tana run lang maggoa alin sa boo nga madalum, piro paggoa na totodasun tana ra dayon. Makikita tana ang mga tao sa kalibotan, ang mga tao nga andang aran ara sa libro nga ginlistaan ang mga may kaboi nga ara kataposan. Ang libro nga dato natapos ron nga lagi bago ang kalibotan. Kag kon makita nanda ang sapat matitingala sanda nga mayad, tungud nga dato anay boi tana, kag napatay, piro naboi ruman.

⁹ "Sa butang nga dia kinanglan ang kaaram kag pagangup. Ang pito ka olo maman ang pito ka bokid nga ginapongkoan ang babai. Anang gostong ambalun ra dato pito ka ari. ¹⁰ Lima sa pito nga dato ka ari patay run, ang sakabilog nagaari pa dadi, kag ang sakabilog pa gid ara pa makaabot. Kon tana magari run, indi ra lang boay. ¹¹ Ang sapat tana nga dato anay boi, piro dadi patay run, maman ang ikawalo nga ari. Isara tana ra sa naona nga pito ka ari, kag tana totodasun ra.

¹² "Ang napolo ka mga songay nga imong nakita ara iba kondi ang napolo ka mga ari nga ara pa kaompisa andang pagari. Dia sanda tawan awtoridad nga magari kaiban ang sapat, piro indi lang boay. ¹³ Ang napolo nga dia ka ari may sangka katoyoan lang, gani boboligan nanda ang sapat paagi sa andang gaum kag awtoridad. ¹⁴ Giraun nanda ang Karniro, piro mapipirdi sanda tungud nga ang Karniro Ginoo nga labaw sa tanan nga mga ginoo kag Ari nga labaw sa tanan nga mga ari. Kaiban ang Karniro anang mga matutum nga mga somolonod nga anang ginpili kag gintawag."

¹⁵ Makon pa kanakun ang angil, "Ang mga tobig nga imong nakita, nga anang ginapongkoan ang babai nga nagbaligya anang dungug, ara iba kondi ang mga tao sa iba-ibang nasyon kag iba-ibang ambal. ¹⁶ Ang napolo ka songay nga imong nakita kag ang sapat maugutan sa babai nga nagbaligya anang dungug. Bubulun nanda anang tanan nga pagkabutang kag ara gid may masala kanana miski anang ginasoksok. Pagkatapos kaunun nanda anang sulud kag sonogon nanda dayon ang nabilin. ¹⁷ Ipaimo dia kananda ang Dios agud imoon nanda anang katoyoan. Gani asta matoman anang ginambal ang Dios magakarasogot sanda nga ipasakup sa sapat andang gaum sa pagdomara.

¹⁸ "Ang babai nga imong nakita ara iba kondi ang bantog nga siodad nga nagaari sa mga ari sa kalibotan."

Ang Pagkaguba ang Siodad nga Babilonia

18 Pagkatapos dato, nakita ko roman ang sangka angil nga nagakunsad alin sa langit. Mabaul

anang gaum ang angil nga dia kag anang prisinsya nagalanyag sa bilog nga kalibotan. ² Nagsinggit tana mabaskug, makon na, "Naguba run! Ang bantog nga siodad ang Babilonia naguba run! Dadi naging iris-taran run lang ang mga dimonyo kag malain nga mga ispirito, kag tanan nga klasi nga mga pispis nga malain kag marimo. ³ Natabo dia sa siodad ang Babilonia tungud nga anang mga pomoloyo maman ang nagganyat sa mga tao sa bilog nga kalibotan nga magirug kananda sa andang mga ginaimo nga malain nga ginakaugutan gid ang Dios. Ang mga ari sa kalibotan nagpangindapunan sa Babilonia. Kag ang mga nigosyanti sa kalibotan nagmanggaranun tungud nga doto kananda tana nagpamakal anang mga kinanglanun agud masonod anang mga bisyo."

⁴ Pagkatapos may nabatian ako pa gid nga limug nga alin sa langit, makon,

"Kamo nga akun mga tao, paggoa kamo sa siodad nga dan,

Agud indi kamo makairug sa anang ginaimo nga malain,

Kag agud indi kamo magapil sa silot nga para kanana.

⁵ Kon tempokan anang mga sala sondol ron sa langit, ay doro gid anang mga ginimo nga malain.

Kag indi gid malipatan ang Dios.

⁶ Kon ano anang ginimo nga malain sa iba maman ra ang imoon kanana,

Kag dobli pa ang balus kanana.

Kon ano anang silot sa iba, dan dobli ra ang balus kanana.

⁷ Kon paiwan nga tana nagpabogal kag nagpagosto sa anang manggad, maman ra ang itombas nga kalisud kag kasubu kanana.

Anang pagsarig rayna tana kag indi gid magpangasubu pario sa mga balo.

⁸ Tungud nga toladato anang kaisip, sa sulud lang sangka adlaw magaabot kanana ang mga sarot: mga masakit, mga kasubu, kag gutom.

Pagkatapos sosonogon tana dayon.

Tungud nga makagagaum ang Ginoong Dios nga nagasintinsya kanana."

⁹ Ang mga ari sa kalibotan nga nagirug kanana sa anang maraway nga inimoan kag nagpagosto sa anang manggad magaparanangis kag magawawaw kon makita nanda ang siodad nga dato nga nagaaso tungud nga nasosonog ron. ¹⁰ Doto sanda sa marayu magalantaw tungud nga naadlukan sanda nga basi kon magapil sanda sa silot nga para sa siodad nga dato. Magakoon sanda "Kanogon! Kanogon ang bantog kag gamanan nga siodad ang Babilonia. Ay sa sulud lang sangka oras nasilotan tana!"

¹¹ Ang mga nigosyanti sa bilog nga kalibotan magaparanangis kag magapangasubu tungud sa natabo sa siodad nga dato, ay ara run may magabakal andang mga baligya. ¹² Ara run may magabakal andang bolawan, pilak, maraalun nga mga bato, kag mga pirlas. Ara run da may magabakal andang mga maraalun

nga mga tila, abir poti, granati, pola, okon bisan sida pa. Ara may magabakal andang kaoy nga maamot, andang mga garamitun nga ginimo sa bangkil ang ilipanti, sa mga maraalun nga kaoy, sa saway, salsalun, kag marmol. ¹³ Kag sino pa ang magabakal andang mga ginatinda nga kandila, panlakut, insinso, kag ibang ibang klasi nga paamot. Ara run may magabakal andang bino, lana, arina, kag trigo; andang mga baka, karniro, kabayo kag kariton; kag bisan andang mga oripun nga mga tao mismo. ¹⁴ Magakoon ang mga nigosyanti sa siodad ang Babilonia, "Ang tanan nga mga butang nga imong ginaandum nga angkunun nagkaradora. Ang tanan imong manggad kag mga pagkabutang nga inogpadayaw nadora, kag dia tanan indi mo ron makita!" ¹⁵ Ang mga nigosyanti nga nagmaranggad sa andang nigosyo sa siodad nga dato magatirindug doto sa marayu tungud nga naadlukan sanda basi kon magapil sanda sa silot nga para sa siodad. Magaparanangis sanda lang gid kag magapangasub, ¹⁶ kag magakoon, "Kanogon! Kanogon ang bantog nga dan nga siodad! Ang ona ang mga tao doto nagalambong ang mga maraalun nga tila nga poti, granati kag pola; kag may mga adorno pa nga bolawan, maraalun nga mga bato, kag mga pirlas!" ¹⁷ Piro sa sulud sangka oras nadora tanan anang manggad!"

Miski ang mga kapitan sa mga bapor, kag andang mga gormiti, pati ang mga pasairo, kag ang tanan nga andang pangita sa dagat, sanda nga tanan doto ra lang gid sa marayu magaralantaw. ¹⁸ Mintras nagasulung sanda sa aso ang pagkasonog ang siodad magasiringgit sanda nga magakoon, "Ara gid siodad nga makapario sa bantog nga dan nga siodad!" ¹⁹ Tungud sa andang kasubu saboagan nanda yabok andang mga olo kag magaparanangis. Magakoon sanda, "Kanogon! Kanogon ang bantog nga dan nga siodad! Tungud sa anang manggad nagmanggaranun ang tanan nga may mga bapor nga nagabiyai! Piro sa sulud lang sangka oras nadora ang tanan!"

²⁰ Gani kamo tanan nga dian sa langit, magkalipay kamo tungud sa natabo sa siodad nga dia! Magkalipay kamo, kamo nga mga propita, mga apostolis, kag mga tomoloo sa Dios, tungud nga ginsintinsyaan tana run ang Dios sa anang mga ginpangimo kanindo!

²¹ Karon, may sangka angil nga mapurus nga nagporot ang bato nga pario sa mabaul nga galingan, kag ginpasil na dayon sa dagat. Makon na, "Toladia anang pagkadora ang bantog nga siodad ang Babilonia, ay indi run gid makita asta kon sano. ²² Indi run gid mabatian sa siodad anang mga sonata ang mga manogarpa, mga mosikiro, mga manogplawta, kag mga manogtrompita. Indi run da makita doto nga may ngaobra sa miski ano nga klasi nga obra. Kag ara run da may mabatian doto nga nagagaling. ²³ Ara run gid solo nga makikita. Ara run da may mabatian doto anang limug ang mga bagong kasal. Nasilotan ang mga taga-Babilonia tungud nga ang mga nigosyanti doto masyado magpataastaas, kag tungud

nga ang mga manogbabaylan doto maman ang nagpanloko sa mga tao sa bilog nga kalibotan."

²⁴ Kag bukun lang dan kondi sa siodad nga dato ginpamatay ang mga propita kag mga tomoloo. Kag ang tanan nga ginpamatay sa bilog nga kalibotan ginpamatay tungud sa siodad nga dato.

19 Pagkatapos dato, nabatian ko nga daw dorong tao sa langit ang nagaambal mabaskug, makon nanda, "Dayawon ang Ginoo! Dayawon ta atun Dios nga makagagaum, ay tana ang naglowas kanatun!" ² Osto kag matarung anang pagsintinsya! Ginsintinsyaan na ang bantog nga babai nga nagbaligya anang dungug, ay ginrangga na ang mga tao sa kalibotan sa anang inimoan nga maraway. Ginsilotan tana gid ang Dios tungud nga ginpamatay na anang mga sorogoon ang Dios." ³ Makon nanda ruman, "Dayawon ang Ginoo! Anang aso ang siodad nga dato padayon nga nagrobokrobok paibabaw asta sa ara kataposan." ⁴ Kag ang bainti koatro ka mga maulam-ulam kag ang apat ka sapat naglood kag nagsimba sa Dios nga nagapongko sa anang trono. Makon nanda, "Amin! Dayawon ang Ginoo!"

Ang Ponsyon sa anang Kasal ang Karniro

⁵ Kag may limug ako dayon nga nabatian nga nagaalin sa trono, makon, "Tanan kamo nga nagasirbi sa Dios kag nagatoman kanana, manggaranun kag pobri, dayawa nindo atun Dios!" ⁶ Pagkatapos dato may nabatian ako nga midyo nagarilingaw ang dorong tao. Kon pamatian ko midyo sa mabaul nga busay nga nagasagana, kag midyo ra sa mabaskug nga mga pagpandagub. Makon, "Dayawon ang Ginoo! Tungud nga ang Ginoo nga atun Dios nga Makagagaum nagaari run. ⁷ Magkalipay kita kag magkinasadya, kag dayawon ta tana. Ay nagabot ron anang kasal ang karniro. Anang nobya priparado ron. ⁸ Ginpalambongan tana ang mapoti nga tila nga limpyo gid kag nagakidlab pa." (Anang gostong ambalun ang tila nga dato ara iba kondi anang matarung nga mga inimoan ang mga tomoloo.)

⁹ Makon dayon ang angil kanakun, "Solata dia: Masoirti ang mga tao nga ginaimbitar sa ponsyon sa kasal ang Karniro." Makon na pa, "Dia tana matood gid nga mga ambal ang Dios." ¹⁰ Dayon akong lood sa anang atobangan ang angil agud simbaun tana. Piro makon ang angil kanakun, "Indi! Indi mo pagimoon dan kanakun. Ang Dios lang gid imong simbaun. Ako sorogoon ra lang ang Dios nga pario kanimog kag sa imong mga kabogto nga nagasogid ang kamatoodan parti kay Jesus." (Ay ang kamatoodan parti kay Jesus maman ra anang ginambal kag ginsolat ang tanan nga mga propita.)

Ang Nagasakay sa Mapoti nga Kabayo

¹¹ Nakita ko dayon nga nagabri ang langit, kag doto may kabayo nga mapoti. Ang nagasakay sa kabayo nga dato si Masasarigan kag Matood. Osto anang

pagsintinsya kag pagpakigaway sa anang mga kontra. ¹² Anang mga mata midyo kalayo nga nagadabdab kag dorong anang korona sa anang olo. May aran nga nakasolat kanana, garing ara gid may nakaulam kon ano dato kondi tana lang gid. ¹³ Anang lambong nga ginasoksok gintosmog sa dogo. Ginatawag tana nga "Ambal ang Dios." ¹⁴ Sa anang ori may nagasonod nga mga soldado nga alin sa langit. Nagasarakay sanda ra sa mga mapoti nga kabayo, kag andang lambong limpyo kag mapoti nga panaptun nga lino. ¹⁵ Nagagoo sa anang baba ang matarum nga ispada nga maman anang gamitun agud pasokoon ang tanan nga mga nasyon. Kag maging makagagaum anang pagdomara kananda. Ipakita na gid kananda nga bukun lang maistan anang kasilag kananda ang makagagaum nga Dios. ¹⁶ Sa anang lambong kag sa anang paa may nakasolat nga nagakoon, "Ari nga labaw sa tanan nga mga ari kag Ginoo nga labaw sa tanan nga mga ginoo."

¹⁷ Pagkatapos dato nakita ko nga may angil nga nagatindug sa adlaw. Nagsinggit tana sa tanan nga mga pispis nga nagarulupad sa ibabaw. Makon na, "Dali, pagtiripon kamo tanan sa mabaul nga ponsyon ang Dios! ¹⁸ Dali kamo! Kauna nindo anang sulud ang mga ari, mga iniral, mga soldado, mga manogpangabayo, pati andang kabayo. Kauna nindo anang sulud ang tanan nga tao, oripun okon bukun, kilala okon bukun!"

¹⁹ Pagkatapos nakita ko ang sapat kag ang mga ari sa kalibotan pati andang mga soldado. Nagtiripon sanda run agud magpakigaway sa nagasakay sa mapoti nga kabayo kag sa anang mga soldado nga alin sa langit. ²⁰ Nadakup ang sapat. Nadakup ra ang botig nga propita nga maman ang nagimo mga milagro para sa sapat nga dato. Kag paagi sa mga milagro nga dato, ginloko na ang mga tao nga may marka ang sapat kag ang mga tao nga nagasirimba sa ribolto ang sapat. Pagkatapos, sanda nga darwa ginpilak nga boi sa logar nga poros kalayo nga nagadabadaba nga asopri. ²¹ Andang mga soldado ginpamatay sa ispada nga nagagoo sa anang baba ang nagasakay sa mapoti nga kabayo. Kag ang mga pispis nagparagosto kaun sa mga patay nga soldado.

Ang 1,000 ka Toig

20 Pagkatapos dato, may nakita ako roman nga angil nga nagakunsad alin sa langit. May ginnaawidan tana nga liabi para sa boo nga nagapaidalum sa idalum gid ang logta. Kag may kadina tana ra nga mabaul gid. ² Gindakup na dayon ang dragon, nga ara iba kondi ang magkal ang ona pa kag maman da ang Diablo kag si Satanas. Kag gingapos na sa sulud 1,000 ka toig. ³ Ginolog tana ang angil sa boo nga madalum kag ginkandadoan na dayon, kag ginmarkaan na pa ang taklub agud ara may makabokas. Toladia ang ginimo kanana agud indi na run maloko ang mga tao sa iba-ibang nasyon sa sulud 1,000 ka toig. Pagkatapos 1,000 ka toig kinanglan nga bolyawan tana sa matagud lang nga tyimpo.

⁴ May nakita ako dayon nga mga trono. Ang mga nagaporongko sa mga trono nga dato gintawan awtoridad nga magukum. Kag nakita ko ra anang mga kalag ang mga tao nga ginpangotodan andang olo tungud sa andang pagpanodlo anang gintodlo ni Jesus kag anang ambal ang Dios. Dia sanda ara nagsimba sa sapat okon sa anang ribolto. Ara sanda ra nagpamarka anang marka ang sapat sa andang dai okon sa andang alima. Ginpangbanaw sanda, kag ginpadomara kaiban ni Cristo sa sulud 1,000 ka toig. ⁵ Maman dia ang ona nga pagkabanaw. (Ang iba tana nga nagkarapatay ara ibanawa mintras ara pa natapos ang 1,000 ka toig.) ⁶ Masoirti ang mga tao nga nakairug sa ona nga pagkabanaw. Sanda maman anang mga bata ang Dios. Ang ikarwa nga kamatayun indi makaiwan kananda. Dia sanda maging mga pari ang Dios kag ni Cristo, kag magaari kaiban ni Cristo sa sulud 1,000 ka toig.

Si Satanas Napirdi

⁷ Pagkatapos ang 1,000 ka toig, si Satanas bobolyawan sa matagud lang nga tyimpo sa anang prisoan. ⁸ Magagoo tana agud lokoon ang mga nasyon sa tanan nga parti ang kalibotan, nga kon tawagun Gog kag Magog. Titiponon na sanda agud giraun anang mga pinili ang Dios. Anang matitipon nga tao maging pario ang baras sa baybay nga indi mabilang. ⁹ Kag akoparun nanda ang bilog nga kalibotan. Sirkoloon nanda anang kampo ang mga tomoloo, nga maman ang siodad nga palangga ang Dios. Piro pauranan sanda ang Dios ang kalayo nga alin sa langit kag magakarapatay sanda tanan. ¹⁰ Kag si Satanas nga nagpatalang kananda ipilak sa logar nga poros kalayo kag nagadabadaba ang asopri. Maman ra dato ang logar nga ginpilakan ang sapat kag anang propita ni Satanas. Doto sanda sisilotan adlaw gabi asta sa ara kataposan.

Ang Kataposan nga Pagukum

¹¹ Pagkatapos, may nakita ako dayon nga trono nga mabaul kag mapoti, kag may nagapongko doto. Ang langit kag ang logta gindora na kag indi run makita. ¹² Nakita ko ra ang mga nagkarapatay, kilala kag bukun, nga nagatirindug sa atobangan ang trono. Ginpangbokasan dayon ang mga libro, pati ang libro nga ginlistaan ang tanan nga gintawan kaboi nga ara kataposan. Ang mga patay ginsintinsyaan sono sa andang mga inimoan nga nakasolat doto sa iba nga mga libro. ¹³ Naggooa dayon ang mga patay. Miski sa dagat sanda nagkarapatay okon sa logta naggooa andang mga kalag sa logar ang mga patay. Kag sanda tanan ginsintinsyaan sono sa andang mga inimoan. ¹⁴ Pagkatapos, ang kamatayun mismo kag anang ginaolian ang mga tao nga napatay ginpilak sa logar nga nagadabadaba nga kalayo. Kag ang bisan sino nga anang aran ara sa libro nga ginlistaan ang mga tao nga may kaboi nga ara kataposan ginpilak sa logar

nga dato nga nagadabadaba. Maman dato ang ginatawag nga ikarwa nga kamatayun.

Ang Bago nga Langit kag Bago nga Logta

21 Pagkatapos dato nakita ko dayon ang bago nga langit kag bago nga logta, tungud nga ang dati nga langit kag dati nga logta nadora, pati ang dagat ara run da. ² Kag nakita ko ang balaan nga siodad, ang bago nga Jerusalem, nga nagapaidalum alin sa Dios doto sa langit. Ang logar nga dato preparado ron gid, kag anang kaalimbawa pario sa karasalun nga babai nga nakatrai run kag nagasolang-solang sa anang maging asawa. ³ Pagkatapos may nabatian ako nga nagaambal mabaskug alin sa trono, makon, "Dadi, anang orolian ang Dios dian run sa mga tao! Magakaiban tana run kananda, kag sanda maging anang mga tao ron. Ang Dios mismo andang maging kaiban. ⁴ Papaidun na andang mga loa sa andang mga mata. Ara run kamatayun, kag ara run kasubu. Ara run pagpanangis, kag ara run da kasakit, tungud nga ang dati nga mga butang nakalubas run."

⁵ Makon ang nagapongko sa trono, "Dadi ginabago ko ron ang tanan nga mga butang!" Kag makon na kanakun, "Isolat mo akun ginaambal nga dia tungud nga dia matood kag masasarigan." ⁶ Makon na pa, "Ang tanan nga butang natoman run. Ako ang Alpha kag ang Omega, nga anang gostong ambalun, ang ginaalinan kag ang kataposan ang tanan. Kon may ginawaw, painumun ko sa toboran nga nagataw kaboi nga ara kataposan kag indi ako gid magpabayad. ⁷ Ang mga nagadaug kay Satanas imoon ko nga akun mga bata kag ako maging andang Dios. ⁸ Piro karadluk anang madangatan ang mga ginaadlukan nga magsonod kanakun, ang mga ara nagatoo kanakun, ang mga nagaimo maraway nga mga butang, ang mga manogpatay tao, ang mga nagaolid sa bukun andang asawa, ang mga manogbabaylan, ang mga nagasimba sa mga dios-dios, kag ang tanan nga mga botigunanang paayanan ang tanan nga dia ara iba kondi ang logar nga nagadabadaba nga kalayo nga may asopri. Maman dia ang ginatawag nga ikarwa nga kamatayun."

Ang Bago nga Jerusalem

⁹ Karon, nagparapit kanakun ang isara sa pito ka angil nga nagbobo anang sulud anang yaong nga may pito ka kataposan nga mga sarot. Makon na, "Dali, ipakita ko kanimo ang babai nga karasalun sa Karniro." ¹⁰ Pagkatapos gingauman ako ang Ispirito Santo kag gindara ako ang angil sa anang potokpotokan ang mataas gid nga bokid. Kag ginpakita na dayon kanakun ang Balaan nga Siodad, nga kon tawagun Jerusalem, nga nagapaidalum alin sa Dios doto sa langit. ¹¹ Masilaw sulungun tungud sa anang gaum ang Dios, kag nagasinggat-singgat pario sa maraalun nga bato, pario sa bato nga aspi, kag nagasirang nga midyo kristal. ¹² Ang siodad napalibotan ang mataas

kag mabakud gid nga padir. Sa padir nga dia may dosi ka poirtaan, kag kada poirtaan ginabantayan sangka angil. Nakasolat ra doto sa mga poirtaan anang mga aran ang dosi ka tribo ang Israel. ¹³ May tatlo ka poirtaan sa kada kilid ang padir: tatlo sa mororan, tatlo sa bagatnan, tatlo sa amianan, kag tatlo ra sa kasalupan. ¹⁴ Anang padir ang siodad ginpatindug sa dosi ka pondasyon nga ginsolatan anang mga aran ang dosi ka apostolis ang Karniro.

¹⁵ Ang angil nga nagambal kanakun may dara nga inogsokat nga bolawan agud sokatun ang siodad pati anang mga poirtaan kag anang padir. ¹⁶ Ang siodad nga dato koadrado gid. Anang kalabug kag anang kalapad pario gid. Pagsokat na ang siodad, anang kalabug bali 2,400 ka kilometro. Kag anang kalapad kag anang kataas pario ra anang labug. ¹⁷ Ginsokat ra ang angil ang padir, kag bali 64 ka mitros anang kataas. (Kag anang labug anang mitro nga ginagamit ang angil sa pagsokat pario ra gid sa atun mitro). ¹⁸ Ang padir nga dato bato nga aspi, kag ang siodad mismo bolawan gid nga poro kag nagasirang nga midyo kristal. ¹⁹ Anang mga bato nga pondasyon ang padir napogtak-pogtakan ang tanan nga klasi nga maraalun nga mga bato. Ang primiro nga pondasyon nga bato aspi, ang ikarwa sapiro, ang ikatlo kalsidonia, ang ikaapat ismiralda, ²⁰ ang ikalima sardonika, ang ikaanum kornalina, ang ikapito krisolito, ang ikawalo birilo, ang ikasiam topasio, ang ikanapolo krisopraso, ang ikaonsi asinto, kag ang ikadosi amatista. ²¹ Pirlas anang dosi ka poirtaan, ay ang kada poirtaan ginimo sa sangka pirlas nga mabaul. Anang karsada ang siodad nga dato poros bolawan kag nagasirang nga midyo sa salamin.

²² Ara ako may nakita nga timplo sa siodad nga dato, tungud nga anang pinakatimplo doto ara iba kondi ang Ginoong Dios mismo nga Makagagaum kag ang Karniro. ²³ Indi ra kinanglan sa siodad nga dato ang adlaw kag ang bolan, tungud nga anang gaum ang Dios nagataw sanag doto, kag ang Karniro maman anang pinakasolo. ²⁴ Ang mga tao sa kalibotan malalanyagan anang solo ang siodad nga dato, kag ang mga ari sa bilog nga kalibotan magadara andang manggad doto. ²⁵ Anang mga poirtaan ang siodad nga dato pirming bokas, indi run gid pagsiradoan ay ara run da gabi doto. ²⁶ Ang mga masaradya kag maraalun nga mga butang ang tanan nga nasyon dadaraun sa siodad nga dato. ²⁷ Piro indi makasulud doto ang bisan ano nga marisna sa panulung ang Dios, ang bisan sino nga nagaimo kauruyan kag ang mga botigun. Ang makakasulud lang doto ara iba kondi ang mga tao nga andang aran nakasolat sa anang libro ang Karniro, nga listaan ang mga tao nga may kaboi nga ara kataposan.

22 Ginpakita ra kanakun ang angil ang soba nga anang tobig nagataw bagong kaboi. Kag dia nagalanyag nga midyo sa kristal, kag nagaalin sa anang trono ang Dios kag ang Karniro ² kag nagailig sa tunga anang karsada ang siodad. Sa anang binit magtim-

bang ang suba may kaoy nga nagataw kaboi nga nagapamonga dosi ka bisis sa sulud sangka toig, kaisara kada bolan. Kag anang daon ginagamit nga bolong para sa tanan nga mga tao. ³ Ara run miski ano nga ginsompa ang Dios nga makikita sa siodad nga dato. Doto anang trono ang Dios kag ang Karniro, kag anang mga sorogoon magasimba kanana. ⁴ Makikita nanda run anang itsora, kag anang aran isosolat sa andang dai. ⁵ Ara run gabi doto, gani indi run kinanglan ang mga solo okon anang sanag ang adlaw, ay ang Ginoong Dios maman run andang pinakasolo, kag magadomara sanda ra bilang mga ari asta kon sano.

Anang Pagbalik ni Jesus

⁶ Makon dayon ang angil kanakun, "Dia nga mga ambal matood kag masasarigan. Ang Ginoo nga anang Dios anang mga ispirito ang mga propita maman ang nagpadara anang angil agud ipakita sa anang mga sorogoon kon ano ang madali run lang nga magakaratabo."

⁷ Makon ni Jesus, "Madali ako ron lang magabot! Masoirti ang mga tao nga nagatoman sa mga ginakoon sa solat nga dia nga magakaratabo."

⁸ Ako, si Juan, nakabati mismo kag nakakita sa mga butang nga akun ginsolat digi. Pagkatapos nga akun makita kag mabatian dia nga mga butang, naglood ako agud magsimba sa angil nga nagpakita ang mga butang nga dia kanakun. ⁹ Piro makon na kanakun, "Indi kaw magsimba kanakun. Ako sorogoon ra lang ang Dios nga pario kanimi, kag sa imong kapario nga mga propita, kag sa tanan nga nagatoman sa mga ginakoon sa libro nga dia. Ang Dios imong simbaun!"

¹⁰ Makon na kanakun, "Ayaw pagtagoa ang mga ginatagna digi sa libro nga dia, tungud nga madali run lang dia tanan magkaratabo. ¹¹ Ang mga malain magaimo pa gid ang malain, kag ang mga marisna isip magapadayon pa gid sa andang marisna nga mga isip. Piro ang mga tao tana nga matarung kag limpyo sa panulung ang Dios dapat magpadayon sa pagimo ang mayad."

¹² Makon ni Ginoong Jesus, "Pamati kamo, indi run lang boay kag magabalik ako ron dian! Kag daraun ko akun balus sa kada isara sono sa anang mga inimoan.

¹³ Ako ang Alpha kag ang Omega, anang gostong ambalun, ang ona kag ang ori, okon ang ginalinan kag ang kataposan ang tanan.

¹⁴ "Masoirti ang mga nagapalimpyo sa andang mga sala, tungud nga totogotan sanda nga magsulud sa mga poirtaan ang siodad kag magkaun anang bonga ang kaoy nga nagataw kaboi. ¹⁵ Piro mabibilin sa goa ang mga maraway nga mga tao, ang mga manogbabaylan, ang mga nagaolid sa bukun andang asawa, ang mga manogpatay, ang mga nagasimba sa mga dios-dios, kag ang tanan nga botigun.

¹⁶ "Ako, si Jesus, nagsogo sa akun angil agud isogid kanimi dia nga mga butang para sa mga nagasirimba sa Dios sa iba-ibang mga logar. Ako alin sa anang lai ni David kag ako ra ang masanag nga bitoon nga karamlaganun."

¹⁷ Nagakoon anang Ispirito ang Dios kag ang babai nga karasalun, "Dali!" Ang tanan nga nagaparamati magkoon da, "Dali!" Ang miski sino nga ginawaw kag gosto maginum magparapit kag batonon ang tobig nga nagataw bagong kaboi. Dia libri.

Ang Kataposan nga mga Ambal ni Juan

¹⁸ Ako, si Juan, nagapaandam gid sa kada isara nga nagapamati sa mga tagna digi sa libro nga dia. Ang miski sino nga magdogang sa mga tagna nga dia, dogangan ra ang Dios sa anang silot ang mga sarot nga nakasolat digi sa libro nga dia. ¹⁹ Kag ang magboin sa mga tagna sa libro nga dia, bulun ang Dios anang parti sa ginsambit digi nga bonga ang kaoy nga nagataw bagong kaboi. Kag indi tana run pagpasuludun sa Balaan nga Siodad nga nasambit ra digi sa libro nga dia.

²⁰ Si Jesus maman ang nagapamatood sa tanan nga nakasolat digi. Makon na, "Matood ra gid nga ako madali run lang magbalik."

Nagakoon ako ra, "Kabay pa. Ginoong Jesus, pagbalik run."

²¹ Kabay pa nga kaloyan kamo ra gid nga tanan ni Ginoong Jesus.